

Ontenu: Bible for 1 Joni, 1 Korin, 1 Pita, 1 Timoti, 2 Joni, 2 Korin, 2 Pita, 2 Tesalonaika, 2 Timoti, 3 Join, Anafim, Aposol, Efeses, Filimoni, Filipai, Hibru, Jems, Joni, Jut, Kamapim tok hait, Kolosi, Luk, Maki, Matthew, Romu, Taitus, Tesalonika

Tok Pisin: Unlocked Literal Bible for 1 Jon, 1 Korin, 1 Pita, 1 Tesalonaika, 1 Timoti, 2 Jon, 2 Korin, 2 Pita, 2 Tesalonaika, 2 Timoti, 3 Jon, Aposel, Efesus, Filemon, Filipai, Galesia, Hibru, Jems, Jon, Jut, Kamapim tok hait, Kolosi, Luk, Mak, Matyu, Rom, Taitus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

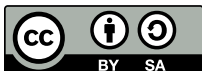
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

1

¹Mana yaufim agakami Jisasi akum, Deviti aga nampa abrahamu aga,ana wasim yen yami . ²Abrahami,mi Aisaki afo'e mi, afo Aisakimi Jekopimi benafo'e mino, Jecopimi Juda afo'e mini akum yen yifo'emino. ³Judami Peresi ya Sera yifo'e, Tema yekamyino'emi.Peresimi Hesroni afo'emi, afo Hesronimi Ramim afo'emi.⁴Rami mi Aminadapi afo'e mino, Aminadapimi Nasonimi benafo'emi, Nasonimi Salmoni benafo'emi. ⁵Salmoni mi Boasi afo'e mi. Rehapimi Boasi ano'e, afoBoasimi Obeti afo'emi, afo Rutimi Obetim ben ana'i afo Obetimi Jesim benafo'e mi. ⁶Jesimi king Deviti afo'emi, Devitimi Solomoni afo'emino afo Solomonim ano'emi Uraia inim.⁷Solomonimi Rehobohami afo'emi, Rehoboami Abiga afo'e, Abigami asa afo'emi bem. ⁸Asami Jehosafati afo'emi Jehosafati Jorami nafo'em bem, Jorami mi Uzaia aufa'i bem.⁹Usiami Jotami afoemi, Jotami Ahasim afo'emi, Ahasimi Hesekaia afo'emi. ¹⁰Hezekaiaami manasen afoemi, Manasemi Amonim afo'emi, afo Amonimi Josai,a afo'e ¹¹Josaia mi Jekonaia benafa'awa nambpa yen yina'umi,mini kanafimi yemi ma'demano Babiloni maro kuga.¹²Babiloni 'i karabusi i-ugami, mini nurami Jekoniami Sieltelimi benafo'emi,afo Sieltel Srubabelim ben ana'uwage' em. ¹³Zerubabelimi Abiuti afo'emi Abiuti mi Eliakim afo'emi, Eliakimi Asor nafo'emi. ¹⁴Asor mi Sadoki afo'emi , Sadokimi akimi afo'emi,Akimi, Eliudim benafoemi . ¹⁵Eliudimi Elisa nafo'emi, Elisa mi Matanin afo'emi, Matani mi Jacobi nafo'emi. ¹⁶Jekopimi Josepin afo'emi , afo Joseppoimi Maria awafu, afo Mariami Jisasimi madami kraisti avidewam avidaruka. ¹⁷Madem Abrahami kakeyemi Deviti kayeraravimi 14 ni'a akumi fawarem, Deviti kakemi Babilonio maro karabusi ugam 14 i'a akum fawarem, Babiloni oma karabusi okakemi kraisti fawarika yeravimi 14 i'a akum fawarem.¹⁸Mariamo Jisasim madukam wayami, manugane.Jisasi nanoe Mariam, bemi Josepimi maranoya ugamaka,afo manafim buyigarami, Josepi amonami, amuwagi-ugami aiyo aga'ano yukuruakem mariami arapim yukuruakem mini iya'onti, ¹⁹Bena wafu Josepimi, atekam waita wami watafim agaye bu amirantem, aupa intim uwantem ararantem.²⁰A'o mi'niratem itewami anonamanoni akeroano kaika'i Josepim mare sasamemi,Josepi'o Deviti aga'ano, Maria marara bufegano nesu intiri bu yono mini aga'o maria arapim bami,aiyo aga ano ukuru akagane. ²¹Bemi mana ainaga madami, benavi'i Jisasine sirem avi ame, nayeyare beyi wata anasi owayegem yenyi kumipike yivigatem.²²Ma'de anene fa'warimi ano'na mano wafa kasanampa waita yu yiwauka sigam wayami fawarem . ²³Intago , mana ifo asika watanapa iwawuganani asika ,amuwagi uwem mana ainaga magatem, Afo benavi Imanuel ne sitemo, mini avi anom antami , Gotimi senunapa wane , ²⁴Josepi babi kakem itavemi ano'na manoni ankeru sim baya awa kuntem Meri mi mantem benanagi em. ²⁵Minugamifo,benampa manafim bu babugem bage'em iya'om ma'dem Jisasive sire avidaruka.

Matyu

1 ¹Dispela buk, em i bilong ol lain tumbuna bilong Jisas Krai, pikinini bilong Devit na em i pikinini bilong Abraham.²Abraham em i papa bilong Aisak, na Aisak em i papa bilong Jekop, na Jekop em i papa bilong Juda na ol lain brata bilong em.³Juda em i papa bilong Peres na Sera. Mama bilong tupela em Tama. Peres em papa bilong Hesron, na Hesron em i papa bilong Ram. ⁴Ram em i papa bilong Aminadap, na Aminadap em papa bilong Nason, na Nason em i papa bilong Salmon. ⁵Salmon em i papa bilong Boas. Rahab em i mama bilong Boas, na Boas em i papa bilong Obet, na Rut em i meri bilong Obet, na Obet em i papa bilong Jesi.⁶Jesi em i papa bilong king Devit, na Devit em i papa bilong Solomon na mama bilong em, em meri bilong Uraia bipo. ⁷Solomon em i papa bilong Reoboam, na Reoboam em i papa bilong Abisa, na Abisa em i papa bilong Asa.⁸Asa em i papa bilong Jehosafet, na Jehosafet em i papa bilong Joram, na Joram em i papa bilong Usia. ⁹Usia em i papa bilong Jotam, na Jotam em i papa bilong Ahas, na Ahas em i papa bilong Hesekaia.¹⁰Hesekaia em i papa bilong Manase, na Manase em i papa bilong Amon, na Amon em i papa bilong Josaia.¹¹Josaia em i tumbuna bilong Jekonia, na ol brata bilong em, long dispela taim ol i go kalabus long Babilon. ¹²Bihain long ol i go kalabus long Babilon, Jekonia em i stap papa bilong Sieltel, na Sieltel em i tumbuna bilong Serubabel.¹³Serubabel em i papa bilong Abiud, na Abiud em i papa bilong Eliakim, na Eliakim em i papa bilong Asor.¹⁴Asor em i papa bilong Sadok, na Sadok em i papa bilong Akim, na Akim em i papa Eliud. ¹⁵Eliud em i papa bilong Eleasa, na Eleasa em i papa bilong Matan, na Matan em i papa bilong Jekop.¹⁶Jekop em i papa bilong Josep, na Josep em i man bilong Maria, na Maria em i karim Jisas husat ol i kolim nem bilong em

Krais.¹⁷ Olgeta lain tumbuna bilong Abraham i go long Devit i olsem 14-pela lain tumbuna, na long Devit i go long Babilon em 14-pela lain tumbuna, na long Babilon i kam long Krais em 14-pela lain tumbuna.

¹⁸Stori bilong Jisas krais taim Maria i karim em, em i olsem. Mama bilong em, Maria, ol i makim bilong maritim Josep, tasol bipo long tupela i marit, Josep i lukim olsem, Holi Spirit i putim pikinini long bel bilong Maria.¹⁹ Man bilong Maria em i Josep, na em i stretpela man, na em i no laik givim sem long Maria long ai bilong ol manmeri, olsem na em i tingting long hait na lusim Maria i go na i no laik maritim em.

²⁰Taim em i tingting long ol dispela samting, ensel bilong Bikpela i kam kamap long em long driman na em i tok, "Josep, pikinini bilong Devit, yu noken pret long kisim Maria olsem meri bilong yu long wanem dispela pikinini i stap insait long bel bilong en, em Holi Spirit yet i putim."²¹ Em bai karim wanpela pikinini man, na bai yu kolim nem bilong em Jisas, long wanem em bai i kisim bek ol manmeri long sin bilong ol."

²²Olgeta samting i bin kamap em long inapim tok bilong Bikpela bipo ol profet i bin tok long en bai kamap, ol i tok olsem,²³"Harim, wanpela yanpela meri husat i no bin slip wantaim wanpela man yet, bai i gat bel na em bai karim wanpela pikinini man, na ol bai i kolim nem bilong em 'Emanuel.' As bilong dispela nem i olsem, "God i stap wantaim yumi."

²⁴Josep i kirap long slip bilong em na em i mekim olsem ensel bilong Bikpela i bin tokim em long mekim, na em i kisim Maria olsem meri bilong em.²⁵ Tasol em i no slip wantaim dispela meri inap meri i karim dispela pikinini man. Na em i kolim nem bilong em Jisas.

Matthew

2

¹Naemi Jisasi Betliemi fa'waruga Judia anom magu Heroti kimi waka,i a'unte wapakem watayu Jerusalrmi yeravemi semi. ²Jewisini kim fa'warimi inteya? A'unte wapakemi beni ofu amonare ya bemi mono siakarante yigeyare. ³Heroti mini waya intaremi amuna intiriemi, maside Jerusalemi watanasi benanti aguke mono.⁴Anon waita yu nampa lo manoni intim waita yu Heroti yararemi uyu magemi yintaemi, ite aga Anona (Jisasi) fawarugenafi sisime? ⁵Sasamemi, kasanampa waita agatemi semi Betliemi fa'waritemi Judia anom magufim. ⁶Emi Betliemi, Judia yuyi magafim wanami, mage kefo magu iwananiami Judia wam magumi anon avi rukam waita yu ive mono. Nayeyara, yigepikem mana wayi fa'waremi Israeli watanasi yu rafisim waita.⁷Aupakem Heroti mini intim waita yu yararemi yintairantemi, nante wa mini ofu yeka genafi? ⁸Betliemi yiyikarem sem, bega u'natirega mini iya onti afakare. Amonate yema sisimiga oma mono waya siakanu.⁹Kimano hami intaremi bomi, a'unte wapakem ofu amonarukam ofu a'nanta bemi iya'om waka oma futimemi. ¹⁰Mini ofu amonare anon amo emono. ¹¹Naupa untave iya onampa ano'e Maria amonare yigo yun magafim de mono siakaruka. Yenti bogise rire awogu muku ewam basabenu nampa koli yu amiduka. ¹²Kaika'i Koti yiyimemi Heroti waka bubega ena ayim mantare yigenti magufa bogo.¹³Yerare bomi, Kotini ankeru kaika'i Josepimi yo'avi'gem sem, itave iyaon nampa bena no'e avigewa Ijipifa bono. Minifa owagana, Herotimi iya'om arirantem afake wafo. ¹⁴Mini ayufum Josepi itavem iya onampa ano'e yivigem Ijipi buga. ¹⁵Minifa bami Heroti fugem, minimi ano'na manoni kasanampa waita yibuka sigam baya fa'warem. Ijipifake setanim ararauna yiga.¹⁶Heroti bemi intami a'unte wapakem intim waita yu muna amidami, anon arakami wata yu yiyikemi bega Betliemi wan afo nita agagu yirogo, kar -orante ugam iya oru. Intim waita yu ofu amonare siga kanaga 'i. ¹⁷Kasanampa waita Jeremaia sigam waya fa'warem. ¹⁸Mana arantano ifi nampa yiga Rama fakem, Reitseli beyaga fanta yanti ifiragemi, mana wayi wa ben a'deka bubogo yanti semi, nayeyara ma'de beyaga fanta fu'buga.¹⁹Heroti fu'bimi Kotini ankeru kaika'i Josepika yeravem sem. ²⁰Itave iya'on nampa ano'e yivi mantare Israeli bogo, iya'on arira se'enim a'i fu'buga. ²¹Josepi itavem iya'on nampa ano'e yivi mantarem Israeli buga.²²Josepi intami, Akiliasi bena- fo'e magu mantemi Judia yu yi kimi uga simi -intare minifa birantem fegami. Kaika'i Koti sasamemi Galili. ²³Yerarem Nazareti buga. Mini anene fa'warimi kasanampa waita sigaka fa'waremi avi dare se Nazarini.

Matyu

²¹Maria i karim Jisas long Betlehem bilong Judia long taim Herot i stap king. Na sampela saveman bilong hap bilong san kamap i kam long Jerusalem na i askim olsem,²"Dispela nupela pikinini i kamap, em king bilong ol Juda i stap we? Mipela lukim sta bilong em long hap bilong san kamap na mipela i kam long lotu long em."³Taim King Herot i harim dispela tok, em i tingting planti wantaim olgeta lain long Jerusalem.

⁴Herot i bungim olgeta hetpris na saveman bilong lo bilong ol juda na em i askim ol, "Long wanem ples bai Kraism bilong kisim bek ol manmeri i kamap?"⁵Na ol i tokim em olsem, "Em bai kamap long Betlehem bilong Judia, em ol profet i bin raitim olsem,"⁶Yu Betlehem, long graun bilong Judia, yu i no liklik taun tumas na i nogat nem namel long ol bikpela taun i gat biknem long Judia. Nogat. Long wanem, long yu wanpela hetman bai i kamap na em bai i stap wasman bilong lain bilong mi Israel."

⁷Herot i harim dispela tok na em i hait tasol na singautim ol saveman i kam na askim ol long wanem taim stret ol i bin lukim dispela sta i kamap.⁸Em i salim ol i go long Betlehem, na em i tokim ol, "Yupela go na painim aut gut long dispela liklik pikinini. Taim yupela painim em pinis, orait yupela salim tok long mi, na mi tu bai kam lotu long em."

⁹Ol i harim pinis tok bilong king, orait ol i go, na dispela sta ol i lukim long san kamap i go paslain long ol na i go stap antap long haus pikinini i stap long en.¹⁰Taim ol i lukim dispela sta bel bilong ol i amamas bikpela tru.

¹¹Ol i go insait long haus na lukim pikinini wantaim Maria mama bilong em. Ol i brukim skru na putim pes i go daun na lotu long em. Ol i opim ol bokis i gat ol samting i dia tumas na ol i givim em gol, gutpela sanda, na paura bilong kamapim smok i gat gutpela smel.¹²God i tokim ol long driman olsem bai ol i noken go bek long Herot. Olsem na ol i bihainim narapela rot na go bek long ples bilong ol.

¹³Ol saveman i go pinis na ensel bilong Bikpela i tokim Josep long driman na i tok olsem, "Kirap, kisim pikinini na mama bilong em na yupela ranawe i go long Isip. Yu mas stap long Isip inap mi givim tok gen long yu, long wanem, Herot i painim pikinini bilong kilim i dai."¹⁴Long dispela nait Josep i kirap na kisim pikinini na mama bilong em na ol i go long Isip.¹⁵Ol i stap long hap inap king Herot i dai. Dispela samting i kamap em inapim wanpela tok Bikpela i givim long maus bilong profet, "Mi singautim pikinini man bilong mi long Isip na em i kam."

¹⁶Herot i save olsem ol saveman bilong hap bilong san kamap i giamanim em, na em i belhat. Em i salim ol soldia long kilim olgeta pikinini man insait long Betlehem we krismas bilong ol i mak olsem tupela yia na krismas i stap ananit. Herot i bin askim ol saveman gut long wanem taim stret sta i kamap, long wanem, em i tingting long kilim ol pikinini man i kamap long dispela taim.

¹⁷Dispela tok profet Jeremaia i tok long en i kamap tru,¹⁸"Wanpela krai na singaut i kamap long Rama. Resel i krai long pikinini bilong em, na em i no laikim bai wanpela man o meri i mekim gut bel bilong em, long wanem, ol pikinini bilong em i dai pinis."

¹⁹Taim Herot i dai pinis, orait wanpela ensel bilong Bikpela i kam long Josep long driman long Isip na i tok,²⁰"Kirap na kisim pikinini na mama bilong em na go long Israel, ol man i laik kilim pikinini ol i dai pinis."²¹Josep i kirap na kisim pikinini na mama bilong em na ol i go long Israel.

²²Taim Josep i harim olsem Akilaus i kisim ples bilong papa bilong em na i kamap king bilong Judia, em i pret long go long hap. Bihain God i givim tok long Josep long driman, na em i go long distrik Galili²³ na ol i go na i stap lo taun Nasaret. Dispela em inapim tok bilong ol profet olsem, ol bai kolim em man bilong Nasaret.

Matthew

3

¹Mini kanafim Joni mono nom feyikewam waita yeravemi Judia ka' mapim monobaya siga. ²Yu'i wagegago , inarufakena eranti adekai yitene, ³Mini waitami kasanampa waita Asaia mi benanti semi, mana awauntano ka'mapakemi, ami manta ategago,⁴Jonimi unam wadomi uruka kameli arantaga uwantukami, letimi uruka newam yantagu yirantagai . beni yunami finton nampa bokafumi . ⁵Masidem watanasi Jerusalemi kem, masidem magu jodeni nom anapa bewapa buga. ⁶Yemi yeyi kumi i sima fawarurami afo bemi mono nomi Jodeni nopim fe'yikem.⁷Ugami bemi yimonami nesu farisi yuwa saidusi yui beka'i yema nomi mararanti yemo,bemi yiyimemi yemi, yigemi uwa memamano agafantami, iye yigemi yiyimena uyauvitegge umantano fawarinani pipim. ⁸Yigemi mi irago agami kumio sima fawarinti afoi yui wayema soke ogo. ⁹Yigemi inte inte buwa ega waya sei, Arahami mi seyuya sinaumi semi fugami yigemi yiyime i manemi Koti mi bemi amakai mana onamugui mantanti Abrahamu agagi item.¹⁰Sasumi yayantafimi wa , ugami yamanomo avogu agamo bu iratemi akefaremi igafimi intafuratemi. ¹¹Semi nona komi feyikei kumi ifadago yanti. Ugami iyemo setineka yewayi anona eranti ruka afo semi beni su amaka bumaranu nayeyara awogu waita buwau, bemi ayo aganampa iganampa mono nom feyikatem. ¹²Bemi fakemi fokumi antivi kuyufewami beyayapim fipiagui kuyuma soke uremi afo manta duwantu emi antivi magewa mapimi, ugamifo bemi agaratemi fipiagu igami bu futime wam igafim..¹³Jisasimi Galili yeraremi bemi Jodani nokai Jonimi mono nomi fea kano yanti. ¹⁴Ugami Jonimi bemi sima a'ao sasakemi

semi emi mono nomi fetikano ugaya sekai yebebe? ¹⁵Jisasi wayami anona emi semi, "magemi eyo seno, mi'nuranami Koti afim sigami agami iratem. " Joni eyo semi.¹⁶Jisasimi mono nomi manta rami ame emi nopike untavimi afo inarumi divimi afo Kotini Aiyo ano kumemi nunanta ben anoka kuma raufemi. ¹⁷Mana arantano inarufakem yem semi, mana Semi siyiga aga'i setira ano amoyuakane.

Matyu

3 ¹Long dispela taim Jon bilong baptais i kamap na i autim gutnius long ples nating bilong Judia na i tok,²"Tanim bel, kingdom bilong heven i kam klostu pinis."³Dispela man em profet Aisaia i bin tok long em, "Wanpela maus i singaut long ples nating; Redim rot bilong Bikpela na mekim rot bilong em i kamap stret."

⁴Jon i putim klos ol i wokim long skin bilong kamel na pasim let ol i wokim long skin bilong abus. Kaikai bilong em ol grasopa na wel hani.⁵Olgeta manmeri bilong Jerusalem, Judia na olgeta hap bilong wara Jodan i go long em.

⁶Ol i autim sin bilong ol na em i baptaisim ol long wara Jodan.

⁷Tasol taim em i lukim planti ol Farisi na Sadusi i kam long em long kisim baptais, em i tokim ol, "Yupela ol pikinini bilong poisin snek, husat i tokim yupela long ranawe long hevi bai i kamap?"⁸Yupela i mas karim kaikai bilong pasin bilong autim sin na tanim bel tru.⁹Yupela i noken tingting long tok olse, "Abraham em i tumbuna bilong mipela. Mi tok tru long yupela olsem, God em inap long mekim ol dispela ston i kamap pikinini bilong Abraham.

¹⁰Tamiok i stap pinis long as bilong diwai. Olsem na diwai i no karim gutpela kaikai bai ol i katim i go daun na tromoi i go long paia.¹¹Mi baptaisim yupela long wara long soim olsem yupela i tanim bel tru na lusim pasin bilong sin. Tasol man i kam bihain long mi em i gat bikpela strong moa, na i winim mi na mi no gutpela man tumas long karim su bilong em. Em bai baptaisim yupela long Holu Spirit na paia.¹²Em i holim fok bilong klinim wit long han bilong em long klinim gut pipia na bungim long haus bilong wit. Tasol em bai kukim pipia bilong wit long paia i no save dai."

¹³Jisas i lusim Galili na i go long wara Jodan long Jon bai baptaisim em.¹⁴Tasol Jon i laik pasim em; na i tok, "Mi bai kisim baptais long yu; olsem wanem na yu kam long mi?"¹⁵Jisas i bekim tok na i tokim em, "Larim em i mas kamap olsem long inapim oigeta samting God i laikim." Na Jon i mekim olsem em i tok.

¹⁶Jisas i kisim baptais pinis na kwiktaim em i kam antap long wara na heven i op na Spirit bilong God i kam daun olsem wanpela pisin na i kam sindaun antap long em.¹⁷Wanpela singaut i kam long heven na i tok olsem, "Dispela em i Pikinini Man bilong mi, em mi laikim tumas. Bel bilong Mi i amamas tru long em."

Matthew

4

¹Mini kanafimi Kotini awamu ano Jisasimi abigemi wata bu wapai bemi satami bemi maka demi amona temi.

²Bemi yunami awenta emi yunam nanti kamwaita 40 wayawam wa kam waita 40 ayufumi, bemi aranti emi ³.

Watamo bemo maka sinanim yema fawaremi afo sasamemi semi, emose Goti agao watemi, afo emi yiyiminam mana onu ano breti fawari. ⁴Ugami jisasimi ben ami anona emi semi. Gotini yau mano semi, wata manomi breti ga anami bu watemi, afo masidem wayamo yemo Goti awaun tikemi.⁵Naemi Satamano Jisasimi

abigemiJerusaremi'i bemi mini Gotini magumi afo bemi magemi mentapai mono ma'ano anokai. ⁶Afo mani siremi sasamemi semi, emo Goti agao watemi, emi dantave kumono, minuremi Gotini yaumano semi, Bemi beyi Ankerogui yiyikanami ekai kuma dafisitemo' afo yemi emi dauyitemo agagemi omano aimi dadapo".⁷Jisasi satami sasamemi, Gotini yaumano mani wai siga" emi maka buseno Gotimi eni anonami. ⁸Satami avigemi Jisasimi yeradem bemi mana anumi mente mentapa wakai agatemi masidem magu mana magaga wami afo masidem yenti abogu yantai. ⁹Satami Jisasim sasamemi semi, "semi en amenu masidem mana yantagui emo agonti dadaremo sekao augam mukinai. ¹⁰Afo Jisasi bemi sasamemi semi, satamano, emi afou Gotini yaumano semi, "emi monoi sasakano Gotimi eni Anonami afo benaga amenapa wano. ¹¹Afo satamano yera aremi Jisasimi, afo ankerogu ano yeravemi ofaemo¹²Jisasimi intami manemi yemi Jonimi fakaremi kuyemo. Bemi Galili'i buga.

¹³Jisasimi Nasareti yera remi bemi Kapeniami owage'emi. Galili non anapa magami Sebuluni yu Naptali yu yintagai. ¹⁴Minimi fawaremi afo amakagiemi profet Aisaiami sigami. ¹⁵Magami Sebuluni ya Naptali bunoka oravemi mea afapake Jodani'i. Galili'i enafa waita yuyi magami. ¹⁶Mini akumo kumayupim wage'eoyi Anona omi amonemo, afo wata anasi fugemo aupemo owapimi afo neka ugami wage'emo Goti kai, yen yimugai omi itavemi.

¹⁷Mini kanami Jisasimi Gotini waya yiyimevemi afo yiyimemii siga, Ifadago yigeyi , savi anta yui, nayeyare Gotini akegui yewa adekai.¹⁸Jisasimi Galili buno anapa bemi, yimonami kar itawami, Saimoni ena avi'i Pitami, afo ben afa awa Endrumi ,yemi wase rare noya fakewam waitayui. ¹⁹Jisasi yeganti yiyimem semi , yema semi siwakuroka, afo semi yigemi mantati wata yibigam waitayi onu, ²⁰Mini ameuremi yeganti wase unam demi Jisasimi awakuremo.²¹Jisasimi mini magu yeraremi mean afapa buga bemi ena kar itawami, Jonimi bemi Sebedi agai , afo ben awaemi Jemsimi.Yemi boti aupemi yen yifoe Sebedi nampa wase unam ategebe wami , Jisasimi yarantami, ²²Afo ameurenta mini boti nampa yeyi foe yerare afo Jisasimi awakurentamo. ²³Jisasimi masiden ayapa Galili wata anasi yiyimeme yenyi mono naupa, Gottini wayami, afo bemi manta masidem masidem yi'i dukayi soke uyiikemi. ²⁴Jisasimi manta soke wata anasi uyikam wayamano Siria wai buga, afo Siria akumano intemi afo yibigemi masidem masidem yi'i dukayi yiga, wata anasi yemi savi awamu dukayi, duntun yi'i dukayi, afo yiwa yiyam saviugayimi, Jisasimi manta soke uyikemi. ²⁵Amuna wata anasi Jisasimi awakuremo, minimi Galili kena akumi, afo Jerusaremi kena akumi, afo Judia kena akumi, afo mean afapa Jodeni wayimo.

Matyu

4 ¹Long dispela taim Spirit bilong God i kisim Jisas i go long ples nating bai satan i traim em.²Taim em i tambu long kaikai 40-pela dei na 40-pela nait, em i hangere.³Man bilong traim em i kam kamap na i tokim em olsem, "Sapos yu pikinini bilong God, orait yu tokim dispela ol ston i kamap bret."⁴Tasol Jisas i bekim tok long em olsem, "Buk bilong God i tok olsem, 'Man i no inap long stap laip long bret tasol; nogat, tasol long olgeta tok i kam long maus bilong God.'"

⁵Bihain Satan i kisim Jisas i go long Jerusalem em taun bilong God na putim em antap tru long het bilong haus lotu,⁶na i tokim em olsem, Sapos yu pikinini bilong God, yu kalap i go daun, olsem buk bilong God i tok; 'Em bai salim ol ensel bilong em i kam was long yu' na ol bai karim yu nogut ston i brukim lek bilong yu."

⁷Jisas i tokim Satan, "Buk bilong God i tok tu olsem, 'Yu noken traim Bikpela God bilong yu.'"⁸Satan i kisim Jisas gen i go long wanpela maunten i antap moa na em i soim em long olgeta kantri bilong dispela graun na olgeta gutpela samting bilong ol.⁹Satan i tokim Jisas olsem, "Mi bai givim yu dispela olgeta samting sapos yu brukim skru na lotu long mi."

¹⁰Na Jisas i tokim em, "Satan, yu klia, Buk bilong God i tok, 'You mas lotu long God Bikpela bilong yu na aninit long em wanpela tasol. '"¹¹Na Satan i lusim Jisas, na ol ensel i kam na helpim em.

¹²Taim Jisas i harim olsem ol i holimpas na kalabusim Jon, em i go long Galili.¹³Jisas i lusim Nasaret na i go stap long Kapeniam. Kapeniam i stap arere long raun wara Galili long graun bilong Sebulan na Naftali.

¹⁴Dispela i kamap na inapim tok bilong profet Aisaia.¹⁵'Graun bilong Sebulan na long graun bilong Naftali, rot i go long raunwara na i go hapsait long Jodan. Galili em graun bilong ol man bilong narapela lain.¹⁶Ol lain husat i stap insait long tudak i bin lukim bikpela lait, na ol mammeri i dai insait long spirit na i stap long we long God, antap long ol lait i bin kirap."

¹⁷Long dispela taim Jisas em i stat long autim tok bilong God na i tokim ol olsem, "Lusim ol pasin nogut bilong yupela, long wanem, Kingdom bilong God em i kam klostu."

¹⁸Taim Jisas i wakabaut i go olsem long raunwara bilong Galili, em i lukim tupela brata, Saimon husat ol i kolim em Pita, na brata bilong em Endru, i tromoi net go insait long wara, em ol man bilong kisim pis.¹⁹Jisas i kirap na tokim tupela olsem, "Kam bihainim mi, na mi bai mekim yupela i kamap man bilong kisim man."²⁰Hariap tru, tupela i lusim ol net bilong tupela na i bihainim Jisas.

²¹Taim Jisas i lusim dispela ples na i go long hapsait, em i lukim narapela tupela brata, Jon em i pikinini bilong Jebedi na brata bilong en Jems. Ol i stap insait long bout wantaim papa bilong tupela Jebedi na wok long stretim net i stap. Taim Jisas i singautim tupela,²²na hariap tru tupela i lusim bout na papa bilong tupela na bihainim Jisas.

²³Jisas i go long olgeta hap bilong Galili na skulim ol manmeri insait long haus lotu bilong ol Juda, na autim gutnius bilong Kingdom bilong God na em i oraitim planti manmeri wantaim kainkain sik nogut namel ol.

²⁴Dispela tok win olsem Jisas i bin oraitim ol sik manmeri long Galili i go olgeta long Siria. Na ol lain long Siria i harim na kisim ol manmeri i gat kainkain sik na pen na ol manmeri i gat spirit nogut, na sik guria, na ol lek o han nogut tu, Jisas i oraitim ol.²⁵Bikpela lain manmeri i bihianim Jisas, em ol lain Galili, na ol lain Dekapolis, na ol lain Jerusalem, na ol lain Judia na ol lain i stap hap sait long Joden.

Matthew

5

¹Afo Jisasimi amuna watanasi yimonemi, bemi anufai ure mi. Kumantuvemi yogam waitayu bewapa yemo. ²Bemi ai agoyantem yogam watanasi a'mi manisiremi yiyimemi. ³Masidem wata anasimo Kotini anenefimo saviemo wayimi yemi yimoyogo, nauganafi Kotini magufim yenyitami. ⁴Masidem wata anasi siguno siremi ifirakewayimi yemi yimoyogo, nauganafi Kotimi awogu uyikatemi. ⁵Wata anasimo yeyu'i magafimo rewayi mi, yimoyogo nayeyarafi yemi auwem magumi maranayo. ⁶Wata Anasi yandewami yimerago ayakewami K otini ateka antayati yimoyogo, Kotimi yemi ituyikatemi. ⁷Masidem wata anasimo enonanto awawaewam yigemi yimoyogo, Koti wa'i yemi minuyikatemi. ⁸Wata anasi yuyira atekananiyi yimoyogo, yemi Kotimi amonatemo. ⁹Masidem wata anasi aruve asuve manta magafim rewayimi yimoyogo, minugami yemi Kotin agagi iteye. ¹⁰Wata anasimi Kotini ateka antami ewayi, mini antayanti umanti marewa, yemi yimoyogo nayeyarafi Inaru makumi yenyitamino. ¹¹Afo wata anasimi savi yisirio uyikewayi, savi antami uyikemi, savi wayayu siyikewami, muna waya siyikewayi, nayeyarafi semi siwakure'i yigemi yimoyogo. ¹²Yigemi yimoyogo, nayeyarafi Kotimi anona meyami yiminani inaru magufa. Nauganafi mana on, anta miniwata anasi wafa wage'eyoyimi kasinampa waita savi uyike'emo. ¹³Afo beni asemini ifadanami iteni'urena owayegem beyi ase maratene? Afo minugami intafuremi yinako akarafanayo. ¹⁴Yigemi magafike omo'no. Mana magu anuga wa'mi buayofatemi. Bumi manawayimi omi intidemi kukum amenapa wayofano, bemi marege yanafa'ure faka rano, ma'mini omanomi naupai sagatemi. ¹⁵Manawayimi omi ugadem kukum amenapa wu'ayofano, bemi omi ugadem kukum amuga datemi, afo mini omano naupa masidem omi sagatem. ¹⁶E'anana eni omano masidem wata anasifim omi ga, eni awogu anta amoneya enafo'emi inarufa wayimi ano avii ame. ¹⁷Yigemi amuna intiri buyogo, kaga waya nampa kasinampa, yema bu'anakaira bu'yigau, a'a'o semi yunami amaka ira yigau. ¹⁸Fuga sire semi yigemi yiyimege inaru maga kipatem, mana avi mini aupem wami wu'afi'item, amaka'i bemi masidem anene amaka'item. ¹⁹Minugami mana waita mano kaga waya yemi yiyimem, yigewa minogo sem, bemi Kotini magufim anom avi magatem. ²⁰Fuga sirei semi yigemi yiyimeu, afo yigemi amaka inaru nomagaga bubinagone. ²¹Yigemi ai intaruka masidem wafa waya, wata warono, afo: Iyemo yiruma fugiteve koka itavinonane. ²²Minugamifo semi yigemi yiyimirare manawayi ara umanto beyafa anore makatem, bemi kokai itavitem. afo mana wayimo beyafa anonati minisemo savi waitamono, bemi magu rafisim waita. Afo mana waitayanto oene sitemi, bemi iga magufim bitemi. ²³Minukamifo yikemi ofairante ofa kagaka yigemi yige yifa awa kumara intami, yikemi yike yifa awanati ara umarugege sewane. ²⁴Afo yigeyi umanti kagayaga dago, miniga dewa mana araka maro ure afo yerave ofa mi ono. ²⁵Ame ure siguno seno iyewafi abigem koga bira ewana bemi abiegem rafisi waitaga danam, aga isanta waita ranami karabusifim maregem ratem. ²⁶semi emi fugawayi sasameu, emi fawa iyino minifim bewa ayaure yevevino. ²⁷Yikemi ai intaruka, yikemi wawa anasiwa savi antami buyoko. ²⁸Minukai semi yikemi yiyimeu yikemo amonewami mana inimanomi ena inimano augam narua kewa mini inimi, yikemi ai savi antami yikeyi yirapimi ewa. ²⁹Afo ayam ugapa ugamano gumio ewakana mini aukami fitima fasa dano. E'anana madem aumano ikafi bipo, mini awoguana inani manapa aumano awogu ino. ³⁰Afo ayan ugamano emi savi uakewa kana afo akefare intafono. E'ana madem aumano igafi bipo. Minimi avoku inani manapa aumano awogu ino. ³¹Ami mani wariuga, afo mana waita mano beya ana sasakatemi, mana afum yau agantem mininampa bemi sasakatemi. ³²Afo minugami mana waita mano be yana sasakatemi mini inimanomi savi anta uruka, bemi mini ininanti manta savi inine semi. Afo ena waitamano mini inimi maratemi mini waitamano bewa kumi'itemi. ³³Enawa yiwagem semi, yigemi feyapa intaruka, buwa muna waya sirega Inaru bu avi dago, minugai marega anonamano wapa yego. ³⁴Minuga'i semi yigemi yiyimege, buwa setivi revewa inaru fake se yigeyami ake irante nayeyarafi inarumi Kotini kini kaga'i. ³⁵Mana maga amuga Koti aimi ruka, afo Jerusalem'i avidare'i e'yami ake iyono, afo nayeyara Kinni anona magumi. ³⁶Afo yigemi yinoka yiyian de mana wayami eram buyogo, afo naugane yigemi mana yino ayau manta kasigi buye, efari buyogo. ³⁷Afo enamano eyo siganami eyoseno, ena mano a'a'o sigana a'a'o seno. Yigemi manan waya mini amuga rate'i mini wayamano ami minimi wananom ami. ³⁸Yigemi intami yemi asiruka, manawayi yige yugam anakaranam yigewa bemi anaka'ogo, afo mana wayi awayam radarana bemwa yewayege radano. ³⁹Afo minuga'i semi yigemi siyime'u, mana wayi saviuwakana bemi savi buyu akano. Manawayi omau kidirana ena awafa omau ranana kidino. ⁴⁰Afo manawayi eni iyon sotayanto aye wagana avikemi koka bina, eanana mini sota mara. ⁴¹Afo mana wayi erarurem yigenanto asina benampa wogo mana rafim wono sinawa kagn raufim wono, afo benapa wogo kagn raufika wogo. ⁴²Ameno iyewafi intina' mana wayi yige wapa nari'ira sina a'a'o wusego. ⁴³Yigemi ai ami intaruka, yigemi yigeyi anao yiyego. Miniga yigeyi namugoyu savi buyuyikago. ⁴⁴Minugamifo yigemi yiyimege, yigemi namugoyu ayeveva augami mukuyikago, emi savi uakewa naniyimi. ⁴⁵Yigemi Inarufa waya yifo'e agakgi inagomino, afo bemi ai rami savi kawa awoguka ai gem, bemi ai rami atekam waita anasiga napa awuyintewam waita anasi

kawa ai remi.⁴⁶Afo yigemi ayeno, iyewafi emo ayigara ewananiyimi, kananini moni marewam waitayu manayom atamana ewane.⁴⁷Afo yigemo yigeyi agantayu'o avogu uyikewami, yigemi intami enomi yakageveve, mademi mapao wayi mayayom antayi ewa.⁴⁸yige yifo'e inarufa wayimi atekam anta uga, minugaka naote yare, yigewai atekam antamana ogo.

Matyu

5 ¹Taim Jisas i lukim ol bikpela lain manmeri, em i go antap long maunten. Na taim em i sindaun pinis, ol disaipel bilong en i kam long em.²Em i stat long skulim ol disaipel na i tokim ol olsem,³"Ol manmeri i stap rabis long samting bilong God em ol i ken amamas, long wamen kingdom bilong heven em bilong ol."⁴Ol manmeri i krai sori em ol i ken amamas, long wanem God bai i mekim gut long ol.

⁵Ol manmeri i save daunim ol yet, em ol i ken amamas long wanem bai ol i kisim nupela graun.⁶Ol manmeri i hangre na nek i drai long bihainim stretpela pasin bilong God em ol i ken amamas, bai God i pulapim ol.⁷Ol manmeri i save marimari long ol arapela ol i ken amamas, bai God i marimari long ol.⁸Ol manmeri bel bilong ol i klin ol i ken amamas, bai ol i lukim God.

⁹Ol manmeri i save daunim kros na pait em ol i ken amamas, bai ol i kolim ol pikinini bilong God.¹⁰Ol manmeri i mekim stretpela pasin bilong God na long dispela as ol i kisim hevi em ol i ken amamas, long wanem kingdom bilong heven em bilong ol.

¹¹Taim ol manmeri i kros nogut long yupela na mekim pasin nogut long yupela, na mekim kainkain tok nogut na giaman tok long yupela long wanem yupela i bihainim mi, yupela i ken amamas.¹²Yupela i mas amamas tru, long wanem bikpela pei God bai i givim yupela long heven. Long wankain pasin ol manmeri i stap bipo i bin mekim nogut long ol profet tu.

¹³Yupela i sol bilong graun. Tasol sapos dispela sol i lusim swit bilong en, olsem wanem em i ken kisim bek swit bilong em? Em i no gutpela moa olsem na bai ol i tromoi i go na grunkutim long lek.¹⁴Yupela lait bilong graun. Wampela taun i stap antap long maunten bai i no inap hait.

¹⁵Nogat wampela i save laitim lam na haitim aninit long basket, em i save putim antap long ples klia, na dispela lam i save givim lait long olgeta insait long haus.¹⁶Larim lait bilong yu i mas lait long olgeta manmeri, inap ol i ken lukim gutpela pasin bilong yu na givim biknem long Papa bilong yu i stap long heven.

¹⁷Yupela i noken ting olsem mi kam bilong bagarapim lo o ol tok bilong ol profet. Mi no kam bilong bagarapim ol, tasol mi kam bilong inapim ol.¹⁸Tru tumas mi tokim yupela heven na graun bai i pinis, na i nogat wampela nem insait long lo bai i lus, inap em i inapim tru olgeta samting.

¹⁹Olsem na sapos wampela i no bihainim gut dispela lo na em i skulim ol arapela long mekim wankain, bai em i nogat biknem insait long Kingdom bilong God. Sapos wampela i bihainim gut lo na i skulim ol arapela long mekim wankain, em bai i gat biknem insait long Kingdom bilong God.²⁰Tru tumas mi tokim yupela sapos stretpela pasin bilong yupela i no winim stretpela pasin bilong ol tisa bilong lo na Farisi, yupela i no inap tru i go insait long kingdom bilong heven.

²¹Yupela i bin harim pinis ol i tok long taim bilong ol tumbuna olsem, 'Noken kilim i dai arapela manmeri', na, 'Sapos wampela i kilim i dai arapela man o meri em bai i kamap long kot.'²²Tasol mi tokim yupela sapos wampela i gat bel kros wantaim brata bilong em, em bai i kamap long kot; na sapos wampela i tok long brata bilong em 'Yu pipia rabis man!' em bai i go long kansol, Sapos wampela i tok, 'Yu longlong!' em bai i go long hel paia.

²³Olsem na sapos yupela i laik mekim ofa long alta na yupela i tingim olsem brata bilong yu i gat bel kros long yu,

²⁴orait lusim ofa bilong yu long alta. Na pastaim yu mas go na kamapim wanbel wantaim brata bilong yu, na bihain yu ken mekim ofa billong yu.

²⁵Yupela i mas kamapim wanbel pasin hariap wantaim man o meri i laik kisim yu i go long kot, nogut em bai putim yu long han bilong jas na jas bai givim yu go long polis, na bai putim yu long kalabus.²⁶Mi tok tru long yupela, yu no inap long kam autsait long kalabus inap yu bekim olgeta dinau moni.

²⁷Yupela i bin harim pinis olsem, yupela marit noken mekim pasin pamuk.²⁸Tasol mi tokim yupela sapos yupela i lukim wampela meri na i mangal long dispela meri, yupela i mekim pinis pasin pamuk wantaim dispela meri long bel bilong yupela.

²⁹Sapos ai long han sut bilong yupela i mekim yupela long mekim sin, orait kamautim na tromoi go. Nogut olgeta bodi bilong yu i go long paia, em i gutpela moa long wampela hap bodi tasol i lus.³⁰Sapos han sut bilong yupela i mekim yupela long mekim sin, orait katim na tromoi go. Nogut olgeta bodi bilong yu i go long paia, em i gutpela moa long wampela hap bodi tasol i lus.

³¹Tok i stap olsem, 'Sapos wanpela man i rausim meri bilong en, em i mas givim pepa bilong brukim marit.³²Tasol mi tokim yupela olsem man i rausim meri bilong em, taim meri i no mekim pasin pamuk, em i mekim dispela meri i kamap olsem pamuk meri. Sapos wanpela man i maritim dispela meri bihain long man bilong em i brukim marit dispela man i mekim pasin pamuk.

³³Yupela i bin harim pinis long taim bipo olsem, 'No ken giaman na tok tru antap long strongim toktok, tasol yupela i mas kisim i go long Bikpela.'³⁴Tasol mi tokim yupela, noken kolim nem bilong heven tu long strongim tok bilong yupela, long wanem heven em i sia king bilong God.³⁵Noken kolim nem bilong graun tu long strongim tok bilong yupela, long wanem graun em i ples we God i putim lek bilong en, na noken kolim tu Jerusalem long strongim tok bilong yupela, long wanem em i taun bilong Bikpela King.

³⁶Na yupela i noken putim han long het bilong yupela long strongim tok bilong yupela, long wanem yupela i no inap long mekim wanpela gras long het bilong yupela i kamap bilak o wait.³⁷Sapos tok bilong yupela i Yes orait tok yes tasol o sapos tok bilong yupela i Nogat orait tok nogat tasol. Sapos yupela putim wanpela moa tok antap long dispela tok em i kam long Satan.

³⁸Yupela bin harim pinis ol i tok, 'Sapos wanpela i bagarapim ai bilong yupela, orait yupela tu mas bagarapim ai bilong em, na sapos wanpela i brukim tit bilong yupela, orait yupela tu mas brukim tit bilong em.'³⁹Tasol mi tokim yupela, noken bekim rong bilong man i mekim nogut long yupela. Sapos wanpela i solapim wisket bilong yupela orait givim narapela sait wisket tu na em i ken solapim.

⁴⁰Sapos wanpela i laikim saket bilong yupela na em i kisim yupela go long kot, orait larim em i ken kisim siot bilong yupela tu.⁴¹Sapos wanpela i tok strong long yupela mas go wantaim em wanpela mail, goan yupela go wantaim em tupela mail.⁴²Givim long husat i askim yupela, na yupela noken tok nogat long wanpela i laik kisim dinnau long yu.

⁴³Yupela i bin harim pinis olsem, 'Yupela mas laikim wantok bilong yupela tasol na mekim nogut long birua bilong yupela.'⁴⁴Tasol mi tokim yupela, yupela i mas laikim tru birua bilong yupela na prea long man i mekim nogut long yupela,⁴⁵Bai yupela i ken kamap pikinini bilong Papa bilong yupela i stap long heven. Long wanem em i save mekim san bilong em i lait antap long gutpela manmeri na manmeri bilong mekim sin na em i save salim ren i pundaun long stretpela na i no stretpela manmeri.

⁴⁶Sapos yupela laikim tasol ol lain i laikim yu, bai yupela kisim wanem kain pei? Ol man bilong kisim takis tu i save mekim wankain pasin?⁴⁷Sapos yupela mekim gut long wantok bilong yupela tasol, yupela ting yupela i winim ol arapela, a? Ol haiden tu i save mekim wankain pasin.⁴⁸Papa bilong yupela long heven em i stretpela, olsem na yupela tu i mas mekim stretpela pasin.

Matthew

6

¹Rafima soke ono wata anasiyugaka soke antayu uware waganana enafoe inarufa wayi aya buami poi. ²Moneba anenemo yimitei anene burukayi muna wata anasi ewani ure ufem buaro mono mapinafi fakagafi. Wata anasi yivi yimego yanti. Fuga siyimege yeyi aya ai mantuka. ³Ugamifo monewa anenemo burukayi yime watei ,eanaana ayanuga mano uwara nani anene ayanepa ayamano buamo nano. ⁴Minu gafo aupake mi yigeyi yifo'e amego.

Naemi enafoe aupawayi emi mini ayai amitemi. ⁵Auga muke wate, kara abunti dukayi ewani buyono. Juda yuyi mono mapim itave watanasi simonago sire yuga muke wayi, fuga siyimu, yeyi aya ai mantukau. ⁶Yuga mukitei, naupaga upegago onta urega yuga muke wana yigen yifo'e aupaya wayi amona. Naemi yigen yifo'e aupaya wayi aya yimino. ⁷Auga muke nesu baya buse ,feyapa sewani buyono, Juda waitayu ewani buyuno, ena wata nasi ewani ure, nayeyara yemi nesu waya sefanam Gotimi inta tene sevemono. ⁸Yekana buyogo, Enafoemi ai amona ruka emo intainona. ⁹Yinugafo manisirega yuga mukogo, senu tifo'e inarufa wano, e'ana enavi atekam ba. ¹⁰Mana eni soke anene yino, eana eni ayim fawarino mana magaga inarufa ugani urem. ¹¹Magega kena yunami simeno.

¹²Senuti kumi sirano seyewa enoyi kumi-i yirafano. ¹³Makasintim sivige bu ofegano, savi anene yupike siviga.

¹⁴Enoyi kumi yirami , yigen yifoe wayi yigenyi kumiwa yiranani. ¹⁵Enoyi kumi buyirami,yigen yifoe yigenyi kumiwa buyira nani. ¹⁶Enawa mani sire sewau, yunam bunanto augam mukitemi savi orasi bumara muna wata anasi ewani ure.yorasi savi umake eno simo nago sire yugamo muke wane, fuga siyimu yeyi aya ai mantuka.

¹⁷Afo yigemo yugam mukitei, orasi-i sese urega wasavemi yinoka fega, ¹⁸Miniya ena wata anasi yunam bunanti yugam muke wano busego. Afo yigenfoe aupaya wayi, amone aya amitene. ¹⁹Mana maga nesu soke aneneyu bumagago, savi wamano nanami koko niratene. umom waita mano yema umo ritene. ²⁰Minu gafo inarufa yigeyi aneneyu magago, savi wamano wa kokomba vuiranami umo waita mano umo buyitem. ²¹Itepa eni avo gu

anene watenafi, enara ano minifim mana watemi.²²Aumanoni omi augami, minu gami augamo soke uganami, aumano oka watene.²³Augamo savi ugaga nami, afo enau mano kuma yupim watene. Minu gami aupeke omo futika nami aumano ayufu kagem bene, mini ayufumi anona ayufu mino.²⁴Mana waita mano kanta noni yogam bumara tene. Naye yara mana wayim ayiakem mana wayim buayi akatem. Gotini yoga nampa mana maga yoga nampa buma rana gone.²⁵Minugai semi yiyi mewau, yige yira ganti buyin tago, naye natege busego. Naye unam waro otege busego. Yigen yaumano nomba yakaga gene.²⁶Nunu yimo nago, yunam buyoge yunam buru wantu itemo, yigen yifoe inarufa wayi yunam yimevene. Emi nunuwa yekaga ganave.²⁷Iyewafi ano intiri ewatemi eyau aragai afunti magano mana magagai.²⁸Naye yare yigemi unam waro yanti buyin tago, farawanu asaya yuka intago, yogam buyoge unam waro buyu warewa.²⁹Enawa siyi mewau, solomoni beyisoke anene yui, unam waro buyemi farawa amaka emi.³⁰Afo Gotimo farawa manomo unam waromo uakewa tina, itana magebena sagana watene masidemi igafimi inta fitemi. Emi naye yara ayevin nau uakano yare bado uakewami, emi sito amakuku dukanam? ³¹nesu intiri buyono, naye natege? A a naye nona natege? A a naye unam waro otege?³²Judayu mini aneneyu afakatemo, yigemo ayewa anene ai amonaga.³³Ana anene inarufakena anene yara intarewa beni ateka anta awakuntana inaemi mini anene yu amitemi.³⁴Minugafo, sagana yanti buyintano, sagana manomi beyi uma nampai bemi. Mana mana nuramano beyi umanti rukemi.

Matyu

6 ¹Kisim was gut olsem yu i no mekim ol stretpela pasin long ai bilong ol manmeri we ol i ken i lukim yu na yu bai i no inap kisim presen long Papa bilong yu husat i stap long heven.²Taim yu givim moni na kago long ol turangu, noken winim biugel olsem giaman manmeri i save mekim long haus lotu bilong ol Juda na long olgeta ples klia. Ol i mekim bilong kisim biknem long ol manmeri. Tru tumas mi tokim yupela olsem ol i kisim presen bilong ol.

³Tasol taim yu givim moni na kago long ol turangu, noken larim han kais bilong yu i save long wanem samting han sut bilong yu i mekim.⁴Olsem na yupela mas givim ol presen bilong yupela long ples hait. Bihain Papa bilong yu husat i save lukluk long ples hait bai givim yu present.

⁵Na taim yu prea, noken kamap olsem ol man i gat tupela maus, ol i save laik sanap na prea long haus lotu bilong ol Juda na ples klia we ol man i ken lukim ol. Tru tumas, me tokim yupela olsem, ol i kisim pei bilong ol.⁶Tasol taim yupela laik prei, go insait long rum bilong yupela, na pasim dua na prei long Papa bilong yupela husat i save stap long ples hait. Na bihain Papa bilong yupela husat i save lukluk long ples hait bai givim pei long yupela.

⁷Taim yu prea, noken mekim planti ol toktok yu save mekim bipo, olsem ol man i no bilong Juda i save mekim, bilong wanem ol i ting olsem taim ol mekim planti toktok God i bai harim prea bilong ol.

⁸Olsem na noken kamap olsem ol, bilong wanem Papa bilong yu i save pinis long ol samting yu laik askim.⁹Olsem na yupela i ken prei olsem, Papa bilong mipela yu stap long heven, larim nem bilong yu i ken stap holi.¹⁰Larim kingdom bilong yu i kam. Na larim laik bilong yu i kamap long graun olsem em i kamap long heven.

¹¹Givim mipela kaikai inap long tude.¹²Lusim ol rong bilong mipela olsem mipela i lusim rong bilong ol arapela.

¹³Noken bringim mipela i go insait long traim, tasol yu ken kisim bek mipela long ol samting i nogut.

¹⁴Sapos yupela i lusim rong bilong ol arapela, orait Papa bilong yu long heven bai lusim rong bilong yupela.¹⁵Sapos yupela i no lusim rong bilong ol arapela, Papa bilong yupela bai no inap lusim rong bilong yupela.

¹⁶Me tok moa olsem, taim yu no kaikai na beten, yu noken mekim ol sori pes olsem ol giaman manmeri i save mekim. Ol i save senisim pes bilong ol na mekim ol man luk save long ol olsem ol i no kaikai na beten. Tru tumas me tokim yupela olsem ol i kisim presen bilong ol.¹⁷Tasol yupela, taim yupela no kaikai na beten, yupela mas putim wel long het bilong yupela na wasim pes bilong yupela,¹⁸olsem na narapela manmeri bai hat long luksave olsem yupela i no kaikai na beten. Tasol long Papa bilong yupela husat i save stap long ples hait, na Papa bilong yu husat i save lukluk long ples hait bai givim presen long yu.

¹⁹Noken bungim planti ol gutpela samting bilong yu long graun, we binatang bai kaikai na ros bai i bagarapim. Na tu ol stil man bai i kam stilim.²⁰Olsem na bungim ol samting bilong yupela long heven, we nogat binatang na ros bai i bagarapim, na tu stilman bai no inap stilim.²¹Long wanem hap ol gutpela samting bilong yu i stap, dispela hap tasol bel bilong yu tu bai i stap.

²²Ai em i lam bilong bodi, olsem na sapos ai bilong yu i gutpela, orait bodi bilong yu i stap long lait.²³Tasol sapos ai bilong yu i nogut, oarit bodi bilong yu i pulap long tudak. Em olsem na sapos lait insait long yu em i tudak, dispela tudak i bikpela tumas!²⁴Nogat wanpela i ken mekim wok bilong tupela bosman. Bilong wanem, em bai les long wanpela na laikim narapela, na tu em bai mekim gut long wanpela na mekim nogut long narapela. Yu no inap mekim wok bilong God na ol samting bilong dispela graun.

²⁵ Olsem na me tokim yupela, yupela noken wari long laip bilong yupela, wanem samting yupela bai kaikai o dring. Na noken wari long bodi bilong yupela long wanem klos yupela bai putim long skin bilong yupela. Olsem laip bilong yupela i winim kaikai na bodi bilong yupela i winim klos?²⁶ Lukim ol pisin stap long skai, ol i no save planim na bungim kaikai o bungim kaikai long haus, tasol Papa bilong yupela long heven i save givim ol kaikai. Yu winim ol pisin long skai?

²⁷ Yu husat bilong yupela i wari tumas i ken putim wangepela mak long laip bilong em yet long stap long graun?

²⁸ Bilong wanem yupela i save wari tumas long ol klos, tingim ol plaua long gras ples, we ol i gro. Ol i no save wok na ol i no save mekim klos.²⁹ Na me tok moa long yupela, Soloman wantaim olgeta gutpela samting bilong em, em i no bin putim klos olsem ol dispela plaua.

³⁰ Sapos God i save putim klos bilong ol dispela plaua, we i save stap nau na tumoro ol i save tromoi go insait long paia. Yu laikim em long mekim wanem gen long putim klos bilong yu, yu gat liklik bilip?³¹ Olsem na noken wari na tok, 'Bai mipela kaikai wanem?' o 'Bai mipela dring wanem?', o 'Bai me werim wanem klos?'

³² Ol man i no bilong Juda i save painim dispela ol samting. Papa bilong yupela long heven i save long ol samting yupela save laikim.³³ Tasol painim kingdom bilong Bikpela pastaim na bihainim ol stretpela pasin bilong em, na bihain em bai givim yupela dispela ol samting.³⁴ Olsem, na noken wari tumas long tumoro, tumoro i gat wari bilong em yet. Wanwan dei i gat inap hevi bilong em yet.

Matthew

7

¹ Ena waitayi antara burayimano, Gotimi eni anta burayimatimifo. ² Ena waitayi antaiteniga ure rayi matewafo Gotimi mini antamnaawakutemi eni antawai rayimatem. En afa awam agaupim sito fipia wanati naugaya amone bebeemi, enao emi amone iute³ Naugaya eyafa awa augapimi sito asaya amoneveve, enaugapemo ano'na yayara buamoneveve. ⁴ Nau'urewa eyafa awa nanti asaya mantarano siteve, ena augapimi yayara afo wanamote. ⁵ Emi fuga muna waitamono, yayara en agaupim agapagam manta fasa dewa afo emi agaum amonama soke ebewa eyafa awa augapeke sito fipia manta fasa aka. ⁶ Ateka anene iyanu buyimego afo avogu omamu'i for orasipa bu inta fono. Nayeyara miniga airem buge yige ebem akarafama sito ipo. ⁷ Intainami amitemi, afakanami amitemi, ontami arinami riakatemi. ⁸ yemose intaewayim marewa, iyemose afakayi amonewa, iyawafi onta arewayi onta arewayi riyitem. ⁹ Yigepike, iyaontano sikoniyato inta ina onamu mante amiteve? ¹⁰ Afo bemo noyaganto emo intaina, emi memami bemi amitebe bae? ¹¹ Minugamifo, emose savi anta ewano awogu anene eyaga amewanami, minugami yigen yifo'e inarufa wayim awogu ewayi yimitenafi? ¹² Minugafo, iten anta watanasi emi uwakagoyara intate, miyion anta yemba uyikano, nayeyare mini kasanampa waita yu yami. ¹³ Yigemi kefo ontafa bewa ana awakurogo. Ano ontafa bewa ami emi abigemi savi magufa bitemi. Afo mini ano ayimi amuna wata anasi awakurewane. ¹⁴ Afo wama bukupa ayimanoni ontami sito bami beni amano anuyokamise sito'a mano afakevemono. ¹⁵ Ma'ebe muna kasinapa waita yago fegago, sipisipi ayau yemi mapa urukemofa yenyupemi afa iyami bemono. ¹⁶ Emi yenti antami amone inte ino. minugami afo savi atayake wa abiya rarem yagake wa abiya rarem nakakem wa wani yagake yunami yemi wata anasi fawa marate yafo?. ¹⁷ Minugami mana amana awagunte masidem awogu yamano awogu agami irewane afo sabi yuna manomi sabi agami irewane. ¹⁸ Awogu yamano sabi agami buyiratem, afo manauga sabi yamanomi a wogu agami buyiratem. ¹⁹ Maside yamano agamo buyi rananin, masidem akefare igafim agaratem. ²⁰ Minuga mise naemi yekemi amonana gone bemo se agamose irananka. ²¹ Masidem watanasi setibi rebe Anona o, Anona o, sewayi yemi maside inarufa buyuritemono, bube, minugami watanasi yemo setifo eni ayintose awakurewayi inarufa uritemono. ²² Amuna wata anasi mini nurami sisimebe manisite mo, amonano seyuya en abika kasanapa yogati mare eyamo fauno, seyuya en abika i savi awamu manta fasa re eyamofau no, afo en avika anami seyuya amuna anene uware eya mofauno. ²³ Mini nurami yemi sima fa'warure yiyime'i yige buyimongau. ²⁴ Minugami, masidem wata iyewafi setamo intare awakurewayi awogu intim waita onamuga ma uwarani item. ²⁵ A'i ren kuminam, nomose saina, mini maka susuwa inam ma'i bu fafasitem, nayeyare ma'i onamuga bemi. ²⁶ Afo wata yemo intare bu awakuroyimi o'em waita yanta efa yauga yeyima uwantuka. ²⁷ Mini kanaga a'i ren kuminam, nomose saina, mini maka susuwa inam ma'i fafasitem, nayeyare ma'i efayauga uwantuka. ²⁸ Miniga yeravimi Jisasimi mini bayayu sima kiparuka. Nesu watanasi bena yanti intama yintuduga. ²⁹ Bemo asimi avi nampa eran dukam waita yanta siga, amaka manamagagakena intim waita yi buyuga.

Matyu

⁷ ¹Noken skelim pasin bilong ol narapela man, na God bai i no inap skelim pasin bilong yu.²Long ol pasin bilong skelim ol narapela man, long wankain skel tasol, God bai i mekim wankain pasin tasol long skelim yu.

³Bilong wanem na yu lukluk long liklik pipia i stap insait long ai bilong ol brata bilong yu, tasol yu yet i no luksave long bikpela hap plan i stap insait long ai bilong yu.⁴Bilong wanem bai yu tokim brata bilong yu olsem, 'Larim mi rausim liklik pipia insait long ai bilong yu, 'tasol yu yet i no rausim bikpela hap plan i pas long ai bilong yu?'⁵Yu giaman man stret! Yu mas rausim hap plan i pas long ai bilong yu yet pastaim, na taim yu i lukluk gut, nao yu inap long rausim liklik pipia i stap insait long ai bilong brata bilong yu.

⁶Noken givim samting i holi i go long ol dok na noken tromoi ol ston i dia tumas i go long pes bilong ol pik. Nogut ol bai i krukutim long lek bilong ol na brukim i go liklik.

⁷Yu askim na bai i givim long yu. Yu painim na yu bai kisim. Yu paitim dua na dua bai i op long yu.⁸Long olgeta man husat i save askim, em i save kisim, na man husat i save painim, em i save lukim, na husat man wok long paitim dua, dua bai i op long em.⁹Husat bilong yupela, sapos pikinini bilong yu askim long bret, bai yu givim em ston a?¹⁰O sapos em askim yu long pis, bai yu givim em snek a?

¹¹Olsem na, yupela i save mekim pasin nogut, tasol, yupela save long givim gutpela samting long pikinini bilong yupela, wankain tasol papa bilong yupela i stap long heven em bai i givim yupela gutpela samting long husat i askim long em?¹²Olsem tasol, wanem samting yu ting ol manmeri i ken mekim long yu, yu mas mekim wankain pastaim tu long ol, dispela em lo bilong God na tok bilong ol profet.

¹³Yupela i mas bihainim rot i go long liklik dua. Rot i go long bikpela dua em bai kisim yu i go long ples bilong bagarap, na planti manmeri i save bihainim dispela bikpela rot.¹⁴Tasol dua bilong laip em i liklik tru, na rot bilong bihainim em i hat tru, tasol liklik lain tasol i save painim.

¹⁵Lukaut long ol giaman profet, husat i save putim klos olsem ol sipsip long autsait, tasol trutru insait bilong ol em i olsem wel dok.¹⁶Yu bai luksave long pasin bilong ol. Tasol inap ol manmeri i kisim kaikai bilong diwai wain long rop i gat nil o fik long nilnil gras i gat moson?¹⁷Long wankain rot tasol, olgeta gutpela diwai, i save karim gutpela kaikai, tasol long diwai nogut i save karim kaikai nogut.

¹⁸Ol gutpela diwai i no inap karim nogut kaikai, wankain tasol, ol diwai nogut i no inap karim gutpela kaikai.

¹⁹Olgeta diwai i no save karim gutpela kaikai, Em ol i save katim na kukim long paia.²⁰Olsem na bihain, bai yu i ken lukim long ol kaikai bilong em taim em i karim.

²¹I no olgeta manmeri husat i save kolim nem bilong mi, Bikpela, Bikpela, bai ol i go insait long Kingdom bilong heven, nogat. Tasol husat ol manmeri save bihainim laik bilong Papa bilong mi bai i go long heven.²²Planti ol manmeri bai i tokim mi long dispela dei olsem, 'Bikpela, Bikpela, mipela i save mekim wok profet long nem bilong yu, long nem bilong yu tasol mipela i save rausim spirit nogut, na long nem bilong yu tasol mipela i save mekim planti samting?'²³Long dispela dei bai mi tokaut klia long ol olsem, mi i no save long yupela! Klia long mi, yupela man bilong mekim pasin nogut!

²⁴Olsem na olgeta man husat i harim tok bilong mi na i save bihainim em i olsem saveman husat i wokim haus bilong en antap long ston.²⁵Taim rein i kam daun na wara i tait i kam, na win i kam long dispela haus, tasol haus em i no pundaun, long wanem haus em i stap antap long ston.

²⁶Tasol ol man i harim tok na i no bihainim, em i olsem man i nogat gutpela save husat i wokim haus bilong en antap long wesana.²⁷Taim rein na win i kam daun na wara i tait i kam em i pundaunim dispela haus na i bagarapim nogut tru."

²⁸Em i kam long dispela hap taim Jisas i bin pinisim ol dispela toktok, bikpela lain manmeri i kirap nogut long skul tok bilong en,²⁹em i toktok olsem wanpela man i gat namba, na strong na i no olsem ol saveman bilong lo.

Matthew

8

¹Mini nurami Jisasimi kumemi anufakem, mesu watanasi awakuremo. ², Afo, mana waita, aufipa namo kakam. ugami maremati agom yaumi akaremi sasamemi anonao, emi intanami, amakaga semi manta auweni usikateve.

³Jisasimi manta mini waita ayami yaniuremi fakaremi semi, semi intaunami minotege, mage emi awogu ono, mana sewami itavemi aufipa namom aga-ana ugage-enimi kipavimi awogu emi.⁴Jisasimi bemi sasamemi, emi mana waita buwa sasameno. Emi bewa, farisi maro agateno.emi Mosesi ukatene urewa ofa yimeno, mana minimi yekai testimoni ene.⁵Mini nuram Jisasi mana maguga oravemi kampania, mana soidia begai yeravemi maremati mana intinti intaemi. ⁶Afo bemi semi, anonao, mana seti yogam waitami aufugi aviti mantemi naupa

avisinewami dukemi wane". ⁷Jisas mini siremi bemi sasamemi,"semi yeravei beni avinti kipa akateke."⁸Mini soldia yuyi rafisintano sasamem semi, anonao, semi imi awogu waita iwauno setimapi bu-urinono, emi amana siranana bemi seti yogam waitami soke-ino. ⁹Nayeyara ,semi sivi rukauna waitave, afo semi sodia yui setinapai dukeke.Semi mana wayinanti bono sunami sewauno, semi sodia yui seyaomi anom sivi makauno, semi sesi waitayu makei semi yekai rafikauno, semi meam soldia yanti bono senami bemi bevemino, enonati sei yeno senami bemi yitemino sesi yogam waita yanti, semi minono siranami minitemino. bemi sirami Jisasi itaremi, ¹⁰Bemi Jisasimi anom amo-uremi semi yenanti madem wata-anasi bemo awakure buyi, fuga sire, semi yegemi yiyi-mirare- semi fuga sire buwai israel yiwa-napakeni mayayom yima kukum waita iamo neuno.¹¹Semi sigemi siyi-meuno , nesuyam wata anasi-mi yiteye afu urewapake afu kupege=wapake yenanti yaumi marate mono abrahami, aisak,jekopi napai inaru maguga. ¹²Afo yemi inaru magu kakena iyaorui kufitamo inta-fumanti kumayu-akagem ugem mana wam magufim datemo,uremi yemi wai revemi ifi-ragevemi yenaoyeyiwa-yami ara-afitem. ¹³Jisasi sasami mini aruwim waita yuyi anonamano, emi wano emi amakukum ewanami, mini yanta i fawar itemino. mini nuramano aruwim waita ai anene emi-enim kara-kara uakemi. ¹⁴Jisasimi pita ama ano naupa upegemi , Jisasimi oma amonami pita aitami ai anenemi mantemi bami , aumanomi kokoewami dugem bemi wami. ¹⁵Jisasimi pita aitemi ayaki fakemi ai=anene kepa-akem, mini fike itavemi Jisasimi yunami yuk-akaka. ¹⁶Afaumi kupegami, yemi nesu wata anasi savi spiriti maka-yimi yivi mantaremi Jisasi wapai yemi yemono, bemi Jisasimi ami sevemi afikemi mini savi spiriti makam wata anasi yupem wami sasakama itafemi minevemi yianene maka-yiyu wai awogu uyikemi. ¹⁷Minevemi mini antanako manemi, bemi jisasi mata faka-remi aisaya kasanapa waya siruka ge-enim, bemi beyaomi senuyani sia nene napa masidem senuyani umanti manta fasai intafemi. ¹⁸Amonami Jisasimi nesuyam wata-anasi yenati bemi yakaga-womi minigai yerevemi bunom mea ayapa Galili bemi. ¹⁹Ewami mana anom anom waita lofikeno yeravemi semi mani seim "Tisa, semi emi awakurei ite ayapa binonafa botege. ²⁰Jisasi bemi sasamemi semi, afo akem wai magumi makemono numano wai mete yamo nowami anami makemi, ayufumi kanami wavitemino ,Ukamifo wata aga'anomi mai -i bumakami sefo buwavitemi".²¹Minifike mana Jisasi ni yogam waita itavemi semi, "Anona, semi siranaka setifoe fukami maro masifarega semi naemi emi maremati awakuronuno, ²²Ukamifo Jisasi bemi sasamemi semi, Emi semi siwakuron, Afo ifadanam fukam waita mano fukam waita masifano,²³Mini nurami Jisasi kanunfim uma dauntewami, beni yogam waita yuwai minifimi awakuremi uma kumanteye. ²⁴Amonewami, anona susuwa manomi buno nom awanapke yene, mine wami nomanomi maremanti kanu fikem. Ukamifo Jisasi dukemia wake'ene. ²⁵Beni yogam waita yu maremati jisasi wakai yeravemi maremati awuru-remi, yemi semi, anonao, sofa-ono seyuyami ai fugote-yare'. ²⁶Jisasi yenati semi, na'ukaka yikemi fekeveke, yekemi sito amakukum dukane? mini siremi afo susuwa napa bunoma-nonanti sadage wano simi, afo masidem yanta beka beka emi, ²⁷Yemi mini waita yui afo yimo uremi semi," mamini waitami iteni ugam waita wafino era susuwa napa bu-nomanomi ben ami itewane ? ²⁸Mini nuram Jisasi bemi ena maga nopa me'e Magadarani bene, kam waita savi spiriti makayimi yema afatemo. Yekanti mati pipake yentami savi sawa wayayui seventami afo wayayui iyintetare,minukami sefo enafakemi minika bunoveye. ²⁹Intako, yeganti ba rurentami min'i senetare, ' 'Sekanti emi naye anta emi uakauntave , Kotin Aka'ano? Emi yenami sekanti manta sayeke simirara yeve, sekanti kana buyikapimi?"³⁰Mini arekai nesu foru anom yunami neve wami. . ³¹Yemi savi spiriti yu'anomi ami Jisasim sasamem sevemi, "Ukamifo emi senu yami sisikama rewateve, sisikamara meam foru yupemi senuyami sikano." ³²Jisasi yenanti semi, Yewogo sirami." mini savi sava spiriti-yu anom asavemi yekantikemi foru aupemi upekemi,' afo masidem mini foru anom iyauman taremi anuana'i kumemi bunopimi kupegemi fuma kipeye nopimi. ³³Mini fokao rafikam waitayu fedemi bemi taunifim mare-manti yiyi memi masidem antami fawarimi, nayeyara mini anene fawarimi me'e kanti savi spiriti itukam waita kantano mino. ³⁴Afo madem wata-anasi tauni yeravemi Jisasi mi amonara yemono. Mini nurami Jisasi mi amone mono, Yemi bemi aintaemi afo dewa mana makumi bono.

Matyu

8 ¹Taim Jisas i kam daun long maunten, planti manmeri i bihainim em.²Orait, wanpela man i gat sik lepa i kam long em na brukim skru na tok, "Bikpela, sapos yu laik, orait yu ken mekim mi i kamap klin."³Jisas i apim han bilong em na holim em na tok, "Mi laik mekim olsem, nau yu kamap orait." Wantu tasol sik lepa i lusim em i go na em i kamap orait.

⁴Jisas i tokim em olsem, "Yu noken mekim wanpela toktok long wanpela man. Yu go soim yu yet long pris na givim ofa olsem Moses i bin tok long en, olsem testimoni i go long ol."

⁵Taim Jisas i go insait long Kapanem, wanpela komanda bilong ami i kam long en na askim em,⁶na tok olsem, "Bikpela, wanpela wokman bilong mi i sik paralais na i pilim pen na em i silip i stap insait long haus."⁷Jisas i tokim em olsem, "Mi bai i kam na mekim em i orait long sik bilong en."

⁸Dispela komanda bilong ami i bekim tok olsem, "Bikpela, mi i no gutpela man na bai yu kam insait long haus bilong mi, yu toktok tasol na wokman bilong mi bai i orait."⁹Long wanem, mi yet mi man husat i gat namba, na mi gat ol soldia na mi save bosim ol. Mi save tokim dispela soldia long go na em i save go, na mi save tokim narapela long kam na em i save kam na long wokman bilong mi, mi save tok mekim olsem na em i save mekim."¹⁰Taim Jisas i harim dispela tok, em i amamas tru na i tok olsem long olgeta manmeri husat i bihainim em, "Tru tumas, mi tokim yupela, mi i no bin painim wanpela man husat i gat kain bilip olsem insait long Israel."

¹¹Mi tokim yupela, planti lain manmeri bai kam olsem long hap san kamap na long hap san i go daun na sindaun malolo wantaim Abraham, Aisak na Jakob long kingdom bilong heven.¹²Tasol ol bai tromoi ol pikinini bilong kingdom i go long ples i tudak moa yet, na ol bai i krai na kaikai tit bilong ol yet."¹³Jisas i tokim dispela komanda bilong ami, "Yu go! Wanem yu bilip long en, em bai i ken kamap long yu." Na dispela wokman i kisim orait long dispela taim stret.

¹⁴Taim Jisas i kam insait long haus bilong Pita, em i lukim tambu mama biloing Pita i kisim sick, skin hat na em i slip i stap.¹⁵Jisas i holim han bilong en na dispela sik i lusim em. Na em i kirap na redim kaikai bilong Jisas.

¹⁶Taim apinun i kam, ol manmeri i kisim ol planti manmeri i gat spirit nogut i kam long Jisas. Em i rausim olgeta spirit nogut long toktok tasol na tu oraitim husat ol i gat sik.¹⁷Nau long displea rot tasol, em i inapim ol toktok bilong profet Aisaia na i tok, "Em yet i kisim sik bilong yumi na rausim olgeta hevi bilong yumi."

¹⁸Taim Jisas i lukim olsem planti lain manmeri i wok long stap raunim em, em i lusim dispela hap na go long narapela sait bilong Solwara Galili.¹⁹Orait wanpela saveman bilong lo i kam na tok olsem, "Tisa, mi bai bihainim yu long wanem hap yu go long en."²⁰Jisas i tokim em olsem, "Ol wel dok i gat hul bilong ol na ol pisin bilong skai i gat haus bilong silip, tasol Pikinini bilong Man i nogat haus bilong em long slip."

²¹Wanpela bilong ol disaipel i kirap na i tok olsem, "Bikpela, larim mi i go na planim papa bilong mi pastaim na bihain mi bai kam."²²Tasol Jisas i tokim em olsem, "Bihainim mi na larim ol dai man i planim dai man."

²³Taim Jisas i go insait long bout, ol disaipel bilong en i bihainim em i go insait long bout.²⁴Na wantu tasol, bikpela win wantaim ren i kirap antap long solwara, na solwara i karamapim bout. Tasol Jisas i slip i stap.²⁵Ol disaipel i kam long en na kirapim em na i tok, "Bikpela, helpim mipela, mipela i laik i dai nau!"

²⁶Jisas i tokim ol, "Bilong wanem yupela i pret, bilip bilong yupela i liklik tru a?" Orait em i tokim win na solwara long stap isi. Na olgeta samting i kamap orait gen.²⁷Na ol dispela man i amamas na tok olsem, "Dispela em i wanem kain man na strongpela win na solwara i harim tok bilong em?"

²⁸Taim Jisas i kam kamap long narapela hap long taun bilong ol Gadarins, tupela man husat i gat spirit nogut i bungim em. Tupela i kam aut long ol matmat na bikheth na tok nogut i stap, bai nogat wanpela man bai kam i go long dispela rot.²⁹Orait, tupela i singaut wantaim na tok olsem, "Mitupela i mekim wanem long yu, Pikinini bilong God? Yu kam hia long bagarapim mitupela, taim bilong mitupela i no yet?"

³⁰Long dispela hap, i no longwe tumas long ol, planti pik i kaikai i stap.³¹Ol spirit nogut wok long tokim Jisas na tok olsem, "Sapos yu rausim mipela, rausim mipela i go insait long ol dispela pik."³²Jisas i tok, "Kam i go!" Ol spirit nogut kam autsait long tupela na ol i go insait long ol pik; na olgeta pik i ron i go daun long maunten na i go insait long solwara na olgeta i dai insait long wara.

³³Ol man i save lukautim ol dispela pik i ranawe i go insait long taun na tokaut long olgeta samting i kamap, long wanem em kamap long tupela man i pulap long ol spirit nogut.³⁴Orait olgeta manmeri i lusim dispela taun na kam bungim Jisas. Na taim ol i lukim em, ol i askim em long lusim ples bilong ol na go.

Matthew

9

¹Jisasi mana kanofim untabemi afo beyi ano taunifim buga. ²Amonami, mana'a waita yemi mana ai'waita yuwasika demi abige Jisasi wapa yiga. Bemi ayapafim ia'i rukam waitami. Jisasi yenti ama kukum amonaremi mini ai'waita manisirem sasamiduka, "Iya ontano emi amoyono naye yare, semi eni kumi'i arauno."³ Amonano, mana'a amo anta ewam waita yeyaranti ma'ni sire siga, yemi age wayamo anta ewayi yeyaranti sebemi," Mana waita mano bemi Gotimi kasi waya sake wane." . ⁴Jisasi yenti intiti wafa amonarem afo bemi mani siga," Nayeyara yigemi sabi intiti yigen yirapem makege. ⁵Naye waya senu nawa awogu itenafi, Semi yigeyi kumi yirauno senu a'a afo itabe wono senuna wa awogugafi? ⁶Afo yigemi omare intago waita aga ano beya omi mana

magaga eranti rukene watayi kumi ose yaranti. Jisasi mini ai waita maniserem sasa miduka, "Itabe, afo eyi yuwasi marebe eya mapa wono."⁷Mini waita itabemi afo beyamapa buga. ⁸Masidem wata anasi miniga amonaremi, yemi miniga'i antu afa duremi Goti abi yaniugane , naye yara bemi miyiyo eranti bemi watayu yimewayi. ⁹Miniga ifadem ena maguga orabemi Jisasi mana waita Matiu ne sewam waita yau marewam waita yimapim wami amona ruka. Jisasi manisiga benanti, "Yewa semi siwakurono". Afo bemi itabemi awakuntuka Jisasi.¹⁰Jisasi naupa ukumantubem yunam nara ika amuna yau mose marewam waita wa kumi watanasi nampa beyi kato iya'oru nampa yunam naga. ¹¹Yemi Farasiyu mini amonaremi, yemi itabemi Jisasini kato iyaoru manisire siga. "Naugana afo yikenti wata. Kumi watanasi wa yaumose marewa waita nampa yunam nebene?"¹²Mini waiya Jisasi intarem bemi seabem, "Wata mose iye wafi erantose ben aufim wayi ofainti wafakatem iyemano wafi yiose ruka nayo yimi ofainti afakatem." ¹³Emi bewa afakano nayebe siganafi , ' semi awa'awa kanti sewau afo bumi ofa waye afo semo yunami atekayi yara yegaye bube kumi watanasi yanti yigau."¹⁴T'naem Jonini kato waita Jisasi waka yerabe ma'ni siga, naye yara seyu nampa Farasiyu yunam ifade'ya sugam muke wafunana eni kato waita afo yemi mi'ni beyebeyafa?" ¹⁵Jisasi manisirem yemi siyimiduka, "Amaka yemi wata iyemanu yiteyafa maretu ruwantinti wanam waita umanti maretu inaniyi yenampa wakanami? Afo mana kana yinami mini waita maretu inaniyi yiremi yemi bitemi, afo mini nurami yemi yunam ifademi afo yuga mukitemono.¹⁶Bube mana waita mano auwem wado ara wafakena wadoga buratem, nayeyara mini wado ara rakagemote ena wado anonaga dakagatem."¹⁷Afo mini bube mana waita mano auwem waini wafa waini asifim buma gatene. Afo yemose mi'nimotem waini asi kidem anakainam waini wa'yem anakaitem. Afo yemi auwem wainimi auwem wainiasifimi magebemo yeganti fami minifim iyaka watentamono."¹⁸Mini anene yuganti Jisasi miniga yemi siyimewami mana anom waita beka yema akonyaum romudemi. Afo bemi manisire Jisasi sasamiduka, "Ma mage ugami setiraumi fugene, Afo emi yewa ayami be amuga oma danana bemi yewayegena itabino." ¹⁹Afo Jisasi itabemi beyi kato waita yu nampa bemi awakure buga. ²⁰Mini arafa, torufi'a krisimasika nare kumi wa ai'i mana inimano bemi makage'emi , afo bemi Jisasi aneka yebemi sadagem beni wado arami aneyoduka. ²¹Mini inimano beyaranti manisiga , " Semo beni wadomose fakareote semi awogu otege." ²²Jisasi yowayebem bemi amonarem afo manisiga, Asikao iyaontano bu fegano nayeyara eni ama kukumano emi amakagi uakene , "Miniga ese mini inimano awogu uga."²³Jisasi mini anom waita amapim upebemi, bemi minifim kita arewa waita yemwa yimo naruka afo mana a watanasi minifim amuna rintu rantu sewapim uka. ²⁴Bemi manisire yemi siyimiduka, "Neka wago bekake mini kefo asika aga'i bufuka afo bemi fami babu gane. "Afo yemi bemi imi siakebe amaru kaka."²⁵Masidem wata anasi mini naupake mapa afo kumwam, Jisasi upebe ayaka umfakarem sini kefo asika agabemi itabuga. ²⁶Mini magufim masidepa mini waya bugeyige uga."²⁷Mini magu yerare Jisasi bewami kanti agaum afakam waita awakuntu kanto . Afo yekanti arawoka ebenta senta," Deviti aga'ano, sekanti awa'awa usikano. ²⁸Afo Jisasi yema naupa upegami mini kam agaum afakam waita awakurenta bemi yentami Jisasi manisirem mini kanti siyimi duka" Sigekanti intanta semi yofa otegefufu?" Afo yeganti manisirenta siganto,"Eyo Anonao."²⁹Afo Jisasi ayam yekam yugaka rem sem," Mini yigekantose makanta yima kuku eanam fawa rino." ³⁰Afo yekam yugami riga. Naemi Jisasi siyimebem minikaranti manisiga," Sigekanti fugasireka mana waita busamekaro mana yanti." ³¹Afo yeganti bentami masidem waita minifim maro siyimiduka naye wafi yeka yigeose fa'warim."³²Miniga yeganti bemi yerarenta borami mana awaum uyakam waita sabi aiyo maka mini fim wage emi, wata yemi abige Jisasi wapa yiga. ³³Mini awaum uyakam waitafike sabi aiyo asabem mapa kume wuga , masidem waita antudure miniyanti sem," Israiiri wafa mini anenewa bufawariya seyuya wamo naruka faunabe." ³⁴Afo yemi Farasiyu seabemi," Sabi aiyomanoni anona mano bemi eranti amimi mini sabi aiyo manta fasa dewane."³⁵Jisasi masidem magufa wa anotaunifa buga. Yenti mono mapim amam waya siyimi inte buga bemi. Gotini awogu kanagune yanti bemi sima fakaduka afo bemi masidem iteyio yi'o rukami yofa uruka. ³⁶Afo bemi amuna wata anasi yemi yimonarem, bemi arapeke aguanene yenanti mantuka, yemi amuna umanti marabe afo yemi amuna intiriuga. Yemi afoe iwam sipisipi yanta uga."³⁷Afo Jisasi beyi kato waita siyimebe bemi semi," Yunami itukara ugane, afo yemo maranayoyi amuna buwane. ³⁸Minugafo afo erarurega yugam mukogo yunan afoe Anonamino beni amuna yoga waita siyikanami beni yunam maratemo,"

Matyu

9 ¹Jisas i go insait long wanpela bout, na i go kamap long biktaun bilong em.²Lukim, ol sampela man i karim wanpela sikman long mat i kam long Jisas. Dispela man i gat sik long bun bilong em. Jisas i lukim bilip bilong ol na i tokim dispela sikman olsem, "Pikinini yu mas amamas long wanem, mi lusim sin bilong yu."

³Lukim, Ol sampela man bilong mekim lo i tok long ol yet olsem, "Dispela man em i wok long tok bilas long God."⁴Jisas i save pinis long tingting bilong ol na em i tok, "Olsem wanem na yupela i gat tingting nogut long bel

bilang yupela?⁵Wanem em i moa isi long tok, 'Mi lusim ol sin bilang yupela o kirap na wokabaut?'⁶Tasol yupela i ken save olsem Pikinini bilang Man tasol i gat pawa long graun long lusim sin bilang ol man..."Jisas i tokim dispela sikman olsem, "Kirap, na kisim mat bilang yu na i go long haus bilang yu."

⁷Dispela man i kirap na go long haus bilang em.⁸Taim ol lain manmeri i lukim dispela, ol i kirap nogut na i litimapim nem bilang God, long wanem em i givim dispela kain pawa long ol man.⁹Taim Jisas i lusim dispela hap na i go, em i lukim wanpela man nem bilog em Matyu. Dispela man i sindaun long haus bilang ol tekis man. Jisas i tokim em olsem, "Kam bihainim mi." Na em i kirap na bihainim em.

¹⁰Taim Jisas i sindaun long haus na laik kaikai, planti man bilang kisim tekis na ol sin manmeri tu i kam na kaikai wantaim em na ol disaipel bilang em.¹¹Taim ol Farasi i lukim dispela, ol i kirap na tokim ol disaipel bilang Jisas olsem, "Bilong wanem na masta bilang yupela i kaikai wantaim ol sin manmeri na ol man bilang kisim tekis?"

¹²Taim Jisas i harim dispela tok bilang ol na em i bekim olsem, "Ol man i no sik, ol i no save lukim dokta, tasol ol man i sik ol i save lukim dokta."¹³Yupela mas i go na lainim wanem dispela tok mi makim. 'Mi save laikim tru marimari, na i no ofa. ' Long wanem, mi no i kam long ol man husat i ting ol i stretpela long ol sin man bai ol i ken tok sori long sin bilang ol."

¹⁴Bihain ol disaipel bilang Jon i kam long Jisas na tokim em olsem, "Bilong wanem na mipela na ol Farasi i save lusim kaikai na beten, tasol ol disaipel bilang yu i no save mekim olsem?"¹⁵Jisas i tokim ol olsem, "Inap ol man husat i kam long marit pati i stap long sori taim man bilang marit i stap wantaim ol? Tasol wanpela taim bai kam taim dispela man bilang marit bai lusim ol na i go, na long dispela taim ol bai i ken lusim kaikai na beten.

¹⁶Nogat wanpela man i save putim nupela hap laplap antap long olupela klos, long wanem dispela hap laplap bai bruk na mekim klos i bruk moa.

¹⁷Na tu i nogat wanpela man i save putim nupela wain long ol olupela wainskin. Sapos ol i mekim olsem wainskin bai bruk na bagarap na wain bai kapsait nabaut. Tasol ol i save putim nupela wain long nupela wainskin bai tupela i ken stap longpela taim."

¹⁸Taim Jisas i wok long tokim ol long ol dispela samting, wanpela hetman i kam na brukim skru long em. Na em i tokim Jisas olsem, "Pikinini meri bilang mi em i dai nau tasol, Plis kam putim han long em na em bai kirap bek."¹⁹Na Jisas i kirap na bihainim em, wantaim ol disaipel bilang em.

²⁰Long dispela hap, wanpela meri husat i gat sik bilang lusim blut olsem 12-pela krismas. Na kam baksait long Jisas na holim arere long klos bilang em.²¹Bilong wanem dispela meri i tokim em yet olsem, "sapos mi holim klos bilang em tasol, bai mi orait."²²Tasol Jisas i tanim na lukim em na tok, "Pikinini meri, noken pret long wanem bilip biong yu i mekim yu i orait." Na dispela meri i orait long dispela taim.

²³Taim Jisas i go insait long haus bilang dispela hetman, em i lukim ol man bilang mekim musik na ol manmeri i wok long mekim planti nois.²⁴Em i tokim ol olsem, "Go long wei long em dispela liklik pikinini meri em i no i dai tasol em i silip." Tasol ol i lap na tok bilas long em.

²⁵Taim olgeta manmeri i go stap autsait long haus, Jisas i go insait na holim han bilang dispela liklik pikinini meri na em i kirap.²⁶Dispela stori i go long olgeta hap long dispela ples.

²⁷Taim Jisas i lusim dispela ples na i go tupela ai pas man i bihainim em. Tupela i singaut na tok, "Pikinini bilang Devit, marimari long mitupela."²⁸Taim Jisas i kam insait long haus, dispela tupela man i bihainim em i kam Jisas i tokim tupela olsem, "Yutupela bilip olsem mi ken oraitim yutupela." Na tupela i bekim tok olsem, "Yes Bikpela."

²⁹Na Jisas putim han long ai bilang tupela na tok, "Larim em i kamap olsem yutupela i gat bilip long em,"³⁰Na ai bilang tupela i op. Bihain Jisas i tokim tupela na tok, "Yu tupela i mas noken tokim wanpela man long dispela."³¹Tasol tupela i go na tokim olgeta man long dispela hap long wanem samting i kamap long tupela.

³²Taim tupela i go, wanpela maus pas man i gat spirit nogut i stap insait long em, ol man i kisim i kam long Jisas.

³³Taim spirit nogut i kamaut long dispela maus pas man, em i toktok, olgeta man i kirap nogut long dispela na tok, "Mipela i no bin lukim dispela i kamap bipo long Israel."³⁴Tasol ol Farasi i tok, "Bosman bilang ol spirit nogut i givim em pawa long rausim ol spirit nogut."

³⁵Jisas i go long olgeta hap ples na biktaun. Em i wok long givim skul tok long Sios bilang ol. Em i tokaut long gutnius bilang Kingdom bilang God, na em i oraitim olgeta kainkain sik.³⁶Taim em i lukim ol planti lain manmeri, em i bel sori long ol long wanem, ol i karim planti hevi na ol i wari tumas. Ol i olsem sipsip i nogat wasman.

³⁷Na Jisas i tokim ol disaipel bilang em na tok, "Kaikai em i pulap tru, tasol ol wokman bilang kisim i no planti.

³⁸Olsem na beten planti long Bikpela husat i papa bilang kaikai, bai em i ken salim planti wokman i go long kisim kaikai."

Matthew

¹Jisasimi siyakaka yogam waita yarama ruwantu uremi sawi awamuo anasi watayu yufikem manta fasa danayo eranti akeuyikem savisawa avintose fawarewami avinti marewam akei yemene³⁴². Tuolfia kato waita yivi'i, ananta yogam waita avi'i pitami[ena avi'i Saimoni] enami Andru ya Yemisi ya itawa Sebedi; enaganti Yoniya itawa.³ Filapi; Batalomi ;Tomasi; Matayu feyapa yogam waita Yemisi; Alfusi anim nampa Taidius. Saimoni nampa Judas Iskerioti naemo namugo yiyapim manta yiminanim waitamino.⁵Yisasimi tolfua beni kato waita manta ruwanturemi yogam yimem. Amam baya manisirem siyimem, 'mono waya busewa magufim inim waita wam magufim iwa buwogo Samaria yuyi taunifimi buwago. ⁶.Israili waita anasi mose yuose buwayekapina bogo. ⁷Orawitei manisire yiyimego, 'Inaru nomaga adenaka emi. ⁸Yi waitayu yofaemi, fukam waitayu itayikevemi, savi namonu [leprosi] makam watanasi kipayikevemi savisawa awamu manta fafa yikem, buayaewam ofainti fauga mareye. ⁹Buyigemi mana koriwa, siriwa nampa monika;a ayaewam onyu yige unapim buyukurogo fawa bogo. ¹⁰Buyigemi unanu, unambadomi,suyu, yakinampa yunanu buwa mare bogo yogam waitayu yimiteye. ¹¹Item sitifinafi magufim bite afakare amona iye yigem yivigatenafi, benampa bage'e ifade bogo. ¹²Mana naupa upegate naupa bayin nanti awogu nurane sire sego. ¹³Ma anafo eyo sirem giviganaga arafaru uaka, bu yivigana ifade yigenti arafaru nampa owayege yego. ¹⁴Iye yige bu yivige yafi yigen ya buyintevemo, mini magu yerarate yifimkena kaiyo yema arunte yego. ¹⁵Fugasire yiyimege Kotini koga anom umantose fawarinanimi ;.Sodomi wa Gomora magufim umanti yakagaremi fa'waritemi. ¹⁸¹⁶Amonago, yigemi sipsipi ka'na yiyike afa iyanu wapa yiyikege. Minugami memam amaka bago, intama awogu ure anene uwarevemono. Num amaka bega savi anta bu uwarago. ¹⁷Watanasi ga rafima sokeogo ;setivika naemi yivige kini augaka yeravemi mono mapim yamyiritemono 18 setivikai ;naem yivima kini augaka remi setivi yem yiyime monowaya buyintewayiwai yiyiminagom.. ¹⁹Yivigem yiyapim rate amuna intiri iyogo amose sinagonafi ; nayeyara mini nurami waya sinagom wane., ²⁰Nayeyara ami businagom Kotini aiyo aga ano yigeka asitem. ²²²¹Beni naremano beni nare aviegem namugo ayapim ratem; afoe benagaba mi'nitem; agafantamano ben anafo aruma fugitem.22 ma;dem watanasi gigenanti gifogatem nayeyare setivi gigenampa bamise;nayeyare setivi gigenampa bamisefo ;bantana aumi maranagom.. ²³Mini anom magufiigm gigem saviuyike bagana ena anom magufa ragade bogo, nayeyara fuga sire yiyimege Wata aga ano yitem Israilini magufim bubuganam yitem. ²⁵²⁴Mana kato waita mano beni rafisinti buyakaganani ; mana yogam waita mano beni anona buyakaganani 25 Kato waitamano amakaga beni rafisiri inami ; yogam waita mano beyi anonayi itenafi .Afo mi'nisire ma afoem avidemi Belsebulive simi savi;item; afo fugave savi gugam itene mini aviose naupa wayi gimimi. ²⁶Minugami yenanti bufegago, nayeyara made anene fa'warimi aupa bu fa'waritem. Anene yu aupa banu aupa bubatem. ²⁷Item waya mose ayufumo intanagomi sagakaga sego; afo naye waya mose sadage intanagomi inonaga asego.. ²⁸Amega bunam anakainanim waita ago bufegago; afo au bunam ba amega bunam igafim anakainaniwaita ago fegafa. ²⁹Kefo nu kanti sito monika burevemono? Mini kefo nupikem mana bayi fa bufugitem benafo'e buyinatanipim. ³⁰Yigem yifoemi masidem anonyau yantaruka. ³¹bufegago nayeyara, yigemi anon anene bamino kefo nunu ba yakagare bami. ³²Minugami maside watanasi iye setivi sima fa'wariteve seti fo'e augaka yen yiviba sima fa'waritege inarufa wayi. ³³Iyewafi setivi ayofate sewa seifoe augaka inarufa enavi ba ayofate. ³⁵³⁴Yige mini intiri buyogo; semo yunami arafaru'ugikarara yegaye .Arafaruyara yegaye a'nyanta mare yege.35 Seti yintanomi animano marege afoeni namugoyi namii ; araumano anoeni namugoyi inamii amasimano anoeni namugoyi itemi.. ³⁶Mana waita manoni namugomi mini mana naupa bemino. ³⁷Item waita mano bena fo'e ya ano'e ayigara item mini seti kato waita ivem. Iye bena nani nampa benaraum aiyigara item mini seti kato waita ivem. ³⁸Iye seti keka ya bumaratem mini seti kato waita ivem. ³⁹Iye beni wanti mante awogu item mini naemi savi item. Minugamifo sepim mana bayi beni awogu wanti yeraratem awogu wanti naem afaktem. ⁴⁰Item waita mose yivigatem mini semi savigemi, item waita semose savigatem mini semo sisikam waita avigem. ⁴¹Item waita mano kasanampa waita avigatem mini kasanampa waitani meyam maratem. Iye atekam waita avigate, nayeyara mini waita atekam waita bam, atekam waita yu'i meyam maratem. ⁴²Item waitamano iyo nomi mana sito iyaonti amewatemi ;nayeyara bemi seti kato agai; fugaugami yigem yiyime ena ayim buwa mini waitamano beni meyam yera buratem.

Matyu

10 ¹Jisas i singautim ol 12-pela disaipel bilong em i kam wantaim na em i givin namba long ol antap long ol spirit nogut, long ol i ken rausim i go, na oraitim ol samting nogut i save kamapim sik na ol kainkain sik.

²Dispela em i nem bilong ol 12-pela disaipel. Namba wan disaipel em Pita, (Narapela nem bilong em Simon) na Andru na brata bilong em Jems pikinini bilong Jebedi na Jon na brata bilong em,³Filip, na Batalomi, na Tomas, na

Matyu man husat i bin kisim tekis bipo na Jems pikinini bilong Alfius, na Tadius;⁴Simon bilong Jilot na Judas Iskariot husat bihain i bin givim Jisas long han bilong ol birua.

⁵Jisas i salim ol dispela 12-pela disaipel i go aut. Em i skulim ol na i tok, "Yupela i noken go long wanpela ples ol haiden i stap long en, na yupela i noken go insait long wanpela taun bilong ol Samaria."⁶Tasol yupela i mas go long ol lus sipsip bilong Israel.⁷Na taim yupela i go, tokaut na tok, 'Kingdom bilong heven i kam klostu pinis.'

⁸Oraitim ol sik man, kirapim ol dai man, na klinim ol man i gat sik leprosi, na rausim ol spirit nogut i stap long ol man. Yupela i kisim nating olsem na yupela i mas givim nating.⁹Yupela i noken karim wanpela gol o silva o moni insait long paus bilong yupela.¹⁰Yupela i noken kisim wanpela hanbek long go bilong yupela o sampela moa klos o ol sendal o wokabaut stik bilong yupela, wanem wokman bai i kisim kaikai long wok bilong en.

¹¹Wanem hap biktaun o ples yupela i go long en, painim man husat inap long kisim yupela, na stap long dispela haus inap long taim yupela i lusim na go.¹²Taim yupela i go insait long wanpela haus, tok gutde long ol man i stap long dispela haus.¹³Sapos lain long haus i orait long yupela i stap insait long en, larim bel isi bilong yupela i kam antap long en. Tasol sapos dispela ol lain i no kisim yupela, kisim bek bel isi bilong yupela.

¹⁴Na long ol dispela lain husat i no kisim yupela i go, o harim ol tok bilong yupela, na long taim yupela i lusim dispela haus o biktaun na i go, yupela mas rausim das long lek bilong yupela.¹⁵Tru tumas mi tok long yupela, long dei bilong kot bilong God, bikpela hevi i kamap long dispela biktaun bai i abrusim hevi i bin kamap long graun bilong Sodom na Gomora.

¹⁶Lukim, mi salim yupela i go aut namel long ol wel dok olsem sipsip. Olsem na yupela i mas stap olsem ol snek i save tingting gut long mekim samting, na stap olsem pisin balus i no save mekim hambak pasin.¹⁷Yupela i mas lukaut long ol manmeri. Ol bai givim yupela long ol kaunsel na bai ol i wipim yupela insait long ol haus lotu bilong ol.¹⁸Long mi tasol, bihain bai ol i bringim yupela long ai bilong ol gavana na ol king, na bai yupela i witnes long nem bilong mi long ol, na long ol haiden tu.

¹⁹Taim ol i givim yupela long han bilong ol, yupela i noken wari long samting bai yupela i toktok o long rot bai yupela i toktok. Long wanem, bai yupela i gat tok long mekim long dispela taim.²⁰Long wanem, bai yupela i no toktok, tasol Spirit bilong papa husat bai i autim tok long maus bilong yupela.

²¹Brata bai i givim brata long han bilong ol birua na bai ol i kilim em i dai, na papa bai i mekim long pikinini bilong em na ol pikinini bai i kirap na pait wantaim papamama bilong ol na kilim ol i dai.²²Olgeta man meri bai i les long yupela, long wanem nem bilong mi i stap long yupela. Tasol man i stap strong i go inap long arere bai i kisim laip i stap oltaim.²³Taim ol i mekim nogut long yupela long dispela biktaun, ranawe i go long ol narapela biktaun, long wanem mi tok tru tumas long yupela, Pikinini bilong Man bai i kam taim yupela i no go yet long olgeta biktaun bilong Isreal.

²⁴Wanpela disaipel em i no bikpela na i abrusim tisa bilong em, na wanpela wokboi i no abrusim bosman bilong em.²⁵Disaipel em inap long kamap olsem tisa bilong em, na wokboi em inap long kamap olsem bosman bilong en. Sapos ol i bin kolim papa bilong haus olsem Belsebul, em bai i nogut tru sapos ol i kolim dispela nem long ol man husat i save stap long dispela haus!

²⁶Olsem na yupela i noken pret long ol, long wanem wanpela samting i karamap i stap bai no inap i stap hait, na wanem samting i stap hait bai i no inap stap hait.²⁷Wanem tok yupela i harim long biknait, yupela i mas toktok long dei taim na wanem samting yupela i harim isi tru, yupela i mas tokaut antap long ruf bilong haus bilong yupela.

²⁸Noken pret long ol man husat bai i kilim dispela bodi, tasol yupela i mas pret long man husat inap long kilim bodi na sol wantaim insait long paia.²⁹Ol i no save salim tupela liklik pisin long wanpela moni? Tasol i nogat wanpela bilong ol dispela liklik pisin bai i dai nating sapos papa i no save.³⁰Tasol papa bilong yupela i kautim pinis tu, olgeta gras i stap long het bilong yupela.³¹Yupela i noken pret, long wanem yupela i dia tumas, abrusim ol dispela liklik pisin.

³²Olsem na olgeta man husat i tokaut long mi long ai bilong ol manmeri, bai mi tokaut long em tu long ai bilong papa bilong mi, husat i stap long heven.³³Tasol man husat i haitim nem bilong mi long ai bilong ol manmeri, bai mi tu haitim nem bilong em long ai bilong papa bilong mi husat i stap long heven.

³⁴Yupela i noken ting olsem mi kam long bringim bel isi long graun. Mi no bringim bel isi kam, tasol mi bringim bainat i kam.³⁵Mi kam long mekim pikinini i birua long papa bilong em, na pikinini meri i birua long mama bilong em, na tambu meri i birua long tambu mama bilong em.³⁶Ol birua bilong wanpela man, em ol lain husat bai i stap long haus bilong em yet.

³⁷Man husat i laikim papa na mama bilong em moa long mi, i no inap kamap disaipel bilong mi, na man husat i laikim pikinini man o pikinini meri bilong em moa long mi, em i no inap kamap disaipel bilong mi.³⁸Man husat i no karim diwai kros bilong em na i bihainim mi, em i no inap long kamap disaipel bilong mi.³⁹Man husat i mekim

laip bilong en i kamap gutpela bai i lusim laip bilong em bihain taim. Tasol long mi, wanpela man husat i lusim laip bai i painim gutpela laip bihain.

⁴⁰Man husat i kisim yupela, em i kisim mi, na man husat i kisim mi, em i kisim man husat i salim mi kam. ⁴¹Man husat i kisim wanpela profet, long wanem dispela man em i profet, bai em i kisim prais bilong profet. Na man husat i kisim stretpela man, long wanem dispela man em i stretpela man, bai em i kisim prais bilong stretpela man.

⁴²Husat ol man i givim wanpela kap kol wara long wanpela bilong ol dispela liklik pikinini, long wanem dispela pikinini em i stap disaipel bilong mi, tru tumas mi tokim yupela, i nogat wanpela rot bai dispela man i lusim prais bilong en.

Matthew

11

²¹Jisasi waya siyimi demi beyi katowaita yirem anomagufa bemi mono baya siyimira Joni nom mangikewa waita nari uram kugemi jisasi yogam maram waya intarem mana waya nampa katowaita siyikam bemo. ³Mini sirem sem," Emi sirukam waita yewafo, naemi enna waita yitenafi?⁴Jisasi mani sirem siyi memi, "Yigemi bega Joni nom feyikewam waita maro samego, amone inteom aneneyu maro sasamego. ⁵Yugam buamonewam waita yugam amonemono, karere waita yi ugam demono, savi aii makayi yofaim maremo, yagagam atikayi intemo, fukam waitayu itavemo, minugami soke anene fawarimi enomba yiyimemo. ⁶Iyemo semo savibuyuyikauno yimoyogo"⁷Mini waitayu bomi,Jisasi Jonnini nom feyikewam waita manoni waya yiyimemi ," Wata buwam kamapa Naye o'amonane, mana asayami nom anapa wami susuwa mano daduvenafi? ⁸Minugamifo Naye amonarara bonafi, soke unambado urukam waita amoneyafo? Avogu unam wado ewam waita Kim mano amapim bemono.⁹Ugamifo naye amona rara bonave-kasa nampa waita wafi? Eyo,semi mani sire sasamewauno,bemi kasanampa waitayu yakagagayi. ¹⁰Mini waitami wafa benanti sirukam waita. Amonano sesi yogam waita yigewapa ami marem bino yanti a,i wafa sasakakau. Bemi ananta bemi ami ategananim.¹¹Fuga sire siyi mewau, Anasiyu iyaom maganayom pikemi manawayiwa anonayi buyitemi Joni nom feyikewayi mana. Minugamifo Kotini maganopa anom yivi burukayi, yemi anom yivi i magatemo. yuo madukayi fike, mana wayi Joni babu yakagaga. ¹²Joni nom feyike wayi ni kana gake Kotini maganopa yem mage kanaga, aruvim asuvim fawarimi, aruvim waita mano era rurem Kotini nomaga marem.¹³Kasa nampa waitayu rafisim waita yu kasanampa waya sima manti, Joni nom feyike wayi kanaga marere mono. ¹⁴Afo emo mini waya marante bemi kasanampa urukam waita Ilaia. ¹⁵Iyemo agagam rukanoyi intana mino.¹⁶Naye intim semo rayima nuna mana ininawa yiwanapa? Iya oru kasi ewaniem.Iye wafi kumakay arawokam emono. , ¹⁷Simoyewa funa , amo buewana, sigum manteya ifidage wafuna ifi bu rage wana.¹⁸Joni soke yunanu bunaga, yemi semi, 'Savi awamu dukane siga.' ¹⁹Wata aga ano yuna nevem non nevem ewami amone mani semono , 'Amonago, bemi, amuna yunam newem, anom aniana ewem, bemi soya marewayi nampa kumi waita yiwao. Minugamifo avogu intiti anopike yevem.²⁰minugami Jisasi mini taunifim wayi yisi duka wata anasi, mono waya buyin tewami, naye yara yemi yui bu wayekamise. ²¹"Siguno, Korasini.' Siguno Betsaida! Ano anene yuo fawarim Taiya wa Sidoni wa eka i fawarene, wafa au waye gari ugam rayi dayin ugam unam waro ure yunti fede. ²²Uman tanoni umanti mara nagone Taiya wa Sidoni wa konu rami.²³Emi, Kapenami, Eintana inaru mano anonavi amiteve?Buve, iga magufa kumi inonane. Sodomu uga anta epimba fawa ritene,fami miyio anta magewa. ²⁴Uga mifo mani sewau, Sodomu fawa rugamba yaka gareme eka fawa ritene."²⁵Mini nuram Jisasi mani semi, "Enavi yani uno, Inaruwa magawa uwan tukano, naye yara eyi intika manta fawa ruruka nove, Minure eyaga fanta miniga yikaga. ²⁶Eyo, Setifoeo, eni amonaka soke evene. ²⁷Setifoe semi inta simi duka, mana wayi benaga Aga anom buamo naga, bena Foemana mana amonaga, aka bena Foemba buamo nagam benaga ano mana amonaga mise benaga anomo faka naniyi soke itene.²⁸Sepa yego, masidem uma mare wayi, yiga oya uyikano. ²⁹Semo yigauna ayim awaku rogo, sepike faru anene mara nago, soke aumi mara nonane. ³⁰Sepimo yitemi umaru buma rano."

Matyu

11 ¹Taim Jisas i givim stia tok long ol disaipel bilong em pinis, em i lusim ol na go long ol biktaun bilong ol long skulim na autim tok.²Jon bilong baptais i bin stap insait long kalabus na harim ol sampela samting Jisas i mekim, na em i salim wanpela tok wantaim ol disaipel bilong em³na tok olsem, "Em yu dispela man tasol yu kam o bai mipela i weitim narapela man long kam?"

waya mano antamo intagate, semi agu anene yanti sewauno, amiraye waye. Umam burukayi baya busiyikano .
⁸Naye yare Wata Aga anomi bemi Sabati manomi anonami.⁹Naemi jisasi ifademi juda yuyi mono mapim upegemi.
¹⁰Miniga'i, mana ayam savi ugam waita wage emi. Farasiyu Jisasimi intaemo, Sabatiga wata yofa inonam soke itenafi? Mini waya siremi Jisasi nanti kumi ugane siranti.¹¹Jisasi semi, mana waitamo yegen yiwa napa kemo mana sipisipi mo makanam, sipisipi mo sabati gao masipim yukuru ruganami, mini sipisipi mi buwai ofa itenafi?.
¹²Watami sipisipi wai arugemi, minu gamise sabati gai ofainonami?.¹³Jisasi mini waita sasamemi, Ayam ategano simi, Jisasi sini urem apusirami ayam soke emi. ¹⁴Farisiyu asave mana a ayim afakare Jisasi ariranti uga.¹⁵Jisasi yenyi intiti amonaremi, mini magu remi bimi nesu wata anasi aneka bemo, awakuroyi yigu'i soke uyikemi. ¹⁶Afo bemi eram waya yiyimemi, ena wata anasi semi iyewafi bu yiyimego. ¹⁷Mini anene manofawaremi yogam waita Aisaya sigani itemi.¹⁸Amonago, seti yogam waita mini, bemi ugadei bemi ayiga raure sesi rakake ewau. sesi ayo bepim danam bemi sima fawamremi juda wata anasi buwayi. ¹⁹Bemi baya anona emi buyinani arama bu sinani ,a,amana waita mano akafake bu intanani. ²⁰Bemi erambu yuga nani Urayam bu ra'danani,afo bemi omi bu futimanani,bemi fa yogem bewananam amaka ateka anta uwarananiyi yakagara inani. ²¹Ben avipim ena wata anasi yima kuku inayo.²²Naemi mana waita augamwa awaumwa uyakam, Jisasi wapa avige yemo ,mini waita manta soke u, akaram amonemi asemi. ²³Maside wata anasi yintu rure semi, mana waitami, bemi Daviti agai watene?.²⁴Farasiyu mini waya Jisasi mo uware wam mani semo, bemi savi awamu Belsebal eraka, bemi savi awamu ano a'nom waitami. ²⁵Mi'nomifo JIsasi yenti intinti mantem semi, ,maside nomaga nampa inomagu nampa ma'i kantimo radananiyi erarugem buwatem.²⁶Bananom mano bananom awakurinami a'wa napike romugi tene.Mi'ninami beni nomaga mano iteni urena erarurena itavitene?. ²⁷Semo savi awamu belsebali,afo yigen yigafanta iyeni erakaga siyikateye? Minugan antayanti yigemi rayimateye. ²⁸Afo semo savi awamugu'o Kotini awamu anona eranako manta fasa danami, afo Kotini maganom yigeka yiga. v ²⁹Iteni urena umom waita mano eram waita amapim upebena beni anene mara tene? Aiga ayaka anta urem manami bemi naupake anene maratemi. ³⁰Afo mana waitamo senampa buwanayimi seti namugo mino. Minurem mana waita senampa bu ipantatemi bemi seti neka watemi.³¹Minugai semi siyimewau, kumi uware, Kotimo sima savi uake, eni kumi aranani. ³²Iyemo savi waya Wata Aga ganto sinonomi bemi kumi akatemi,afo iyemo Awamu ganto kara'na waya sinayimi beni kumi bu akatemi, mana magaga nampa na,emba.³³Yamano soke ewami, ben agam mano soke ewa. Savi uriri ewa yami, beni yuna mano savi evemi. yamano sasa mevemi mini beni naye, yio, ya benafi. ³⁴Yigemi savi memam mano agafantayom naure ga savi anta uware vega,ena soke anene uware vege? wata mano beyarapim wa anene yui sima fawa revemi. ³⁵Avogu waita mano beyarapimi avogu anene yui manta fawarevemi. Bemi savi waita mano beyarapikemi savi sava yanta manta fa'warevemi.³⁶Semi fuga siyi mewau, anona koka , maside wata anasi yeyi savi wayayu sima fawaritemo. ³⁷Enagai, atekam waitayi inonam, enagai savi waitayi inonam.³⁸Naemi intim waita yu ba Farasi yu, Jisasi nanti ma'nisemo, sisao mana agantinti epake yinaya amona rare. ³⁹Jisasi mani sire siyimemi,yigemi savi awamuano agafanta wa savi anta ewam watanasi anene fawari na amonara tege. Bumino yigekao fawa rinanim kasa napa waita Jona anene yu fawari na amona nago. ⁴⁰Mi'nuremo Jonamo kamore wa'ya wamba ayufumba anona noya arapimo wage, enim, mi'nuremi Wata Aga,ano maga aupem kamore wa'yawam ba ayufumba watene.⁴¹Ko, nurami Niniveke akumi yenapa koka itaviteye, Jona mono waya sewami yu'wayegemo. Ugamifo, mana waita Jonamba yakagagam waita manoka yewa. ⁴²Afaumano sefa awafakena Kwinimano ko nuram mini fake wata anasi napa itavitemi, maga arafa,yeravemi Solomonini intinti intaranti yewami Solomonini intiru intemo amonaranti mana Solomonim yakagagayi a'i manafim wafa wane. ⁴³Savi awamu mana waita aupeke asavemi bimi,asakagam ka'mapa aum marara bemi,ugami bemi mana magu bu afakem. ⁴⁴Ma'ni semi, yerade yigau na mapim bonuno. Yerademo bemi amonami ma'i kuyude manta atedukami. ⁴⁵Naemi yerada 7 nia savi awamugu benampa mana bu ugam awamu,afo wata aupem yewa naemi wata wafa bami bu intem,beni avu ava ano savi gugam item. Bemi yenampa mana urem watem. ⁴⁶Jisasi nesu waita anasi nampa asevami, benanoe benafa awa mapa ye itavemo benampa asira. ⁴⁷Manawayi Jisasi sasa mem mani semi, amonano e,nanoe en afa awa emi afake yewane mapa itagewane enapa asiranti. ⁵⁰⁴⁸Jisasi mani sirem sasami, iye setinoe setifa tiwa ve? ⁴⁹Jisasi ayan yani urem beyi yogam waita yigatem semi, mini a'nananti amonago manami setinoe setifa tiwa bemono. Item waita anasi setifoemi Inaru bayini ayinto awakure wayi mini yu'i seti yofi sifa tiwa 50 Item wata anasi setifoemi inarufa wayini ayinto awakure wayi, yemi setiyofi, setifa tiwa nampa setino'e yi ugemmo.

Matyu

¹Long dei Sabat Jisas i wokabaut i go long ol wit gaden na ol disaipel bilong em i hangre na ol i kisim pikinini wit na kaikai.²Tasol taim ol Farisi i lukim dispela, ol i tokim Jisas, "Lukim, bilong wanem na ol disaipel i brukim lo bilong dei Sabat."

³Tasol Jisas i tokim ol olsem, "Yupela i no bin ritim wanem samting Devit i mekim wantaim ol man husat i bin stap wantaim em long taim em i hangre?"⁴Em i bin go long haus bilong God na kaikai bret i tambu, na dispela em i no inap long em i kisim na givim long ol lain i stap wantaim em. Ol dispela bret ol pris tasol inap long kaikai?

⁵Yu no bin ritim lo i tok olsem long dei Sabat ol pris long tempel i save brukim lo bilong Sabat tasol ol i nogat asua?⁶Tasol mi tokim yupela olsem wanpela i bikpela moa yet long tempel i stap hia.

⁷Sapos yu save long wanem as bilong dispela tok, 'Mi laikim marimari na i no ofa, ' bai yu no inap kotim ol lain i nogat asua.⁸Long wanem, Pikinini bilong Man em i Bikpela bilong dei Sabat "

⁹Bihain Jisas i lusim dispela hap na i go insait long haus lotu bilong ol Juda.¹⁰Long hap, wanpela man wantaim han nogut em i stap. Ol Farisi i askim Jisas, "Em i orait long helpim sik man long dei Sabat?" Ol i mekim dispela tok bai ol inap sutim tok long Jisas i mekim sin.

¹¹Jisas i tokim ol, "Sapos wanpela man namel long yupela i gat wanpela sipsip tasol, na long dei Sabat dispela sipsip i pundaun i go insait long hul, ating bai em i no inap long helpim dispela sipsip?"¹²Man i antap moa long sipsip, olsem na i gutpela moa long helpim em long dei Sabat."

¹³Na Jisas i tokim dispela man olsem, "Stretim han bilong yu, "na em i mekim olsem Jisas i tok na han bilong em i kamap orait olsem arapela han bilong em."¹⁴Tasol ol Farisi i go aut na painim sampela ol rot bilong kilim Jisas i dai.

¹⁵Jisas i save long tingting bilong ol, olsem na em i lusim dispela ples i go na planti manmeri i bihainim em, na em i oraitim sik bilong ol.¹⁶Na em i givim strongplea tok long ol long noken tokim ol arapela manmeri em i husat,¹⁷bai dispela i kamap stret olsem profet Asaia i bin tok,

¹⁸"Lukim, em wokman bilong mi, na mi makim em na mi laikim em tumas wantaim bel bilong mi. Bai mi putim Spirit bilong mi long em na em bai tokaut long pasin i stret long ol lain i no bilong Juda.

¹⁹Em bai i no inap bekim tok o bikmaus o bai wanpela man i no nap harim tok bilong em long ol strit.²⁰Em bai i no inap brukim pitpit i nogat strong, na em bai i no inap long mekim i dai lam i no lait gut. Em bai wok i stap inap em i mekim stretpela pasin i win tru.²¹Na long nem bilong em ol arapela manmeri i no bilong Juda bai i bilip."

²²Bihain ol i kisim wanpela man ai bilong em na maus bilong em i pas i kam long Jisas, na em i oraitim dispela man na em inap long lukluk na toktok.²³Olgeta lain manmeri i kirap nogut na tok, "Ating dispela man, em i mas pikinini bilong Devit?"

²⁴Taim ol Farisi i harim stori bilong dispela mirakel Jisas i mekim, ol i tok olsem, "Em i rausim spirit nogut long strong bilong Belsebal, em hetman bilong ol spirit nogut."²⁵Tasol Jisas i save long tingting bilong ol na em i tok, "Olgeta kingdom i bruk long tupela hap bai i bagarap. Na olgeta biktaun o haus i bruk long tupela hap bai i no inap stap strong.

²⁶Sapos Satan i rausim Satan, em bai bruk namel long em yet. Bai kingdom bilong em i sanap strong olsem wanem?"²⁷Na sapos mi rausim ol spirit nogut long strong bilong Belsebal, orait ol pikinini bilong yupela i rausim ol spirit nogut long strong bilong husat? Long dispela as na bai ol skelim yupela.

²⁸Tasol sapos mi rausim ol spirit nogut wantaim strong bilong Spirit bilong God, orait Kingdom bilong God i kam long yupela pinis.²⁹Olsem wanem stilman i ken go insait long haus bilong wanpela strongpela man na kisim ol samting bilong em? Em i mas pasim han na lek bilong em pastaim na bai em i stilim ol samting bilong haus bilong em.³⁰Sapos wanpela man i no stap wantaim mi, orait em i birua long mi, na sapos wanpela man i no bung wantaim mi, orait dispela man i stap longwe long mi.

³¹Olsem mi tokim yupela sapos yu mekim sin o tok bilas long God, bai em i lusim sin bilong yu tasol sapos yu tok bilas long Holu Spirit bai em i no inap lusim sin bilong yu.³²Husat i mekim tok nogut long Pikinini bilong Man, em bai lusim rong bilong em, tasol man i tok bilas long Holu Spirit em bai i no lusim rong bilong em long dispela graun na long bihain tu.

³³Diwai i kamap gutpela na kaikai bilong em tu i kamap gutpela. Na diwai i kamap nogut, orait kaikai bilong em tu i nogut. Dispela i olsem kaikai bilong diwai yet i save soim em wanem kain diwai.³⁴Yupela pikinini bilong snek nogut. Olsem wanem yupela i save mekim pasin nogut na mekim ol gutpela samting? Man i save autim kain tingting i pulap long bel bilong en.³⁵Gutpela man insait long bel bilong em yet i save kamapim gutpela samting na man nogut long bel bilong em yet i save kamapim samting nogut.

³⁶Mi tok tru long yupela, long taim bilong bikpela kot, ol manmeri bai tokaut long olgeta tok i no stret ol i save mekim.³⁷Long tok bilong yu, bai yu kamap stretpela man, na long tok bilong yu bai yu kamap man nogut."

³⁸Bihain ol saveman bilong lo na ol Farisi i bekim tok long Jisas olsem, "Tisa, mipela laik lukim wanpela sain i kam long yu."³⁹Tasol Jisas i bekim tok olsem, "Yupela ol manmeri bilong spirit nogut na pasin pamuk i laik lukim sain.

Tasol, nogat sain bai kamap long yupela na sain bilong Propet Jona tasol bai yupela i save long en.⁴⁰Wankain olsem Jona i bin stap tripela dei na nait long bel bilong bikipela pis, olsem tasol Pikinini bilong Man bai stap insait long graun long tripela dei na nait.

⁴¹Long taim bilong kot ol lain bilong Ninive bai sanap long kot wantaim ol manmeri bilong dispela taim. Ol i lukim Jona i autim tok na ol i tanim bel. Tasol, lukim wanpela man i bikipela moa long Jona i stap pinis long hia.

⁴²Kwin bilong Saut bai kirap long taim bilong kot wantaim ol manmeri bilong dispela taim. Em kam long arere bilong graun long harim save bilong Solomon, na lukim, wanpela i moa long Solomon i stap pinis long hia.

⁴³Taim spirit nogut i go aut long wanpela man, em go long ples drai na painim ples bilong malolo, tasol em i no painim wanpela hap long stap.⁴⁴'Na em i tok, 'Bai mi go bek long haus mi kam long en.' Na taim em i go bek gen, em i lukim ol i klinim gut haus na ol samting bilong haus i stap stret.⁴⁵Bihain em i go gen na kisim ol arapela 7-pela spirit i nogut moa na i no wankain olsem em, na ol kam stap insait long man. Bihain dispela man bai i no stap wankain olsem bipo na pasin bilong em bai bagarap tru. Em bai stap wankain olsem ol lain nogut bilong dispela taim."

⁴⁶Taim Jisas i toktok yet wantaim ol planti manmeri, mama na brata bilong em i kam sanap autsait, na i laik toktok long em.⁴⁷Wanpela i tokim Jisas olsem, "Lukim, mama na ol brata bilong yu i painim yu na sanap autsait. Ol laik toktok wantaim yu."

⁴⁸Tasol Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Husat em i mama na ol brata bilong mi?"⁴⁹Na Jisas i apim han bilong em na makim ol disaipel na i tok, "Lukim, em mama na ol brata bilong mi i stap hia!"⁵⁰Husat man o meri i bihainim laik bilong Papa bilong mi long heven, dispela ol lain i stap olsem brata na susa na mama bilong mi."

Matthew

13

¹Mini nurami Jisasimi ma'i yeraremi bu nom anapa'i oma kumantem . ²Yemi nesu wata anasimi yemanti Jisasimi yaku emo. Minimi bemi kanu fimi oma dauntavemi kumatuvimi afo yemi wata anasimi itama yakuemo bun non anapai. ³Afo Jisasimi nesu faronka wayami siremi wata anasi yiyimemi, bemi semi intago, mana waitamano magayi urem anayum yogara. ⁴Anayum magafim intafurami. mana'a anayumi ananapai kugufami numano ai'dem nemi. ⁵Mana'a anayumano rekam magaga kugufami ameurem darem,nayeyare rekam magagai kugufem rekaka. ⁶Ugami a'o ai'ganami ameurem asakem fafasitem. anui amegaga bemi anuano nomi bumarem ayakem. ⁷Mana a yuna yumano fafasemi aviyarare pimi afo dam bemi, aviyararepimi rambimi abiyararemano fikemi. ⁸Mana'a anayum manomi avogu magafimi fafasivemi afo agami iremo ,mana a mano mana unam amakai iremo, afo mana amano mana siyam kiparem afapake mana siyam agam irem,mana'a mana waita siyaka agami iremi. ⁹Watamo agagamo dukatemi emi intama soke urewa mini wayami intano. ¹⁰Afo naemi yogam watayui Jisasimi manisiremi intaemo, na ugayawa faronka waya fikemi wata anasiyu nampa seveve? ¹¹Jisasimi yewayegem manisirem yemi yewayegem siyimem,yigemi yimoyogo.nayeyare .Inaru magumanoni aupa wayami sigenapa i amaka mage wane. Mini waita ansi inaru magu amonari iyuga. ¹²Minugami iyemo setah manta yeyirapi intitim buranayoyi mi.yemi setami yivikanayo masidemi seti waya intare yirapikemo maga naniyimi,Gotimi enawai yiminami yemi itukara uvitemo feyam waya yivimi gatemo.¹³Mini mi ugami afo semi faronka waya fikemi sewau.Wata anasi yu nampa waya siranti nayeyare,yemi amonemo semo una yantai, ugami yemi setami intaga,afo mini wayamanoni anta intama soke iyuga . ¹⁴Kasanampa waya Asaia sirukage'enimi wayami ma mini wata anasifim fawaremino semi,emi seta intanonamifo intama soke buyinonam mini wayamanoni anta intama soke buino.Semo uwaranuna antami amonanonane.Afo emi amonama ani buinonane mamini wayamano anta. ¹⁵Afo enawa'i man'i semi,wata anasi yira'i era ugaraugami yemi Goti nami buintari ugami.yenyugam uyakamise enayantawa buamonemi waya wa bu intatemo, ye yirapike intama soke buyitemo,kanamo kumi'o yeraremo anenura'i semi yemi yofa onu.¹⁶sigemi yimoyogo semo uwarauna yanta,amonananti,intama sokeogo semo suna wayami. ¹⁷Semi fugami yigemi yiyimeu,nesui kasinampa waita nampa atekam inim waita feyapa yemi yiyigara e'emi yigemo magemo amonewam yantagati,afo bu amonaga,yiyigara uga magemo intewam wayayanti,fugasire mana wayawa buyintaga.¹⁸Intama soke ogo anta waya watamano yunam anayum intafurukam fronka waya. ¹⁹Mana waita mano Koti ami intarem manta beyauka intitim burayimi yunamyumo ananapa kugufa nanta emi,savi waita wananomano ameurem yeravem mini waya arapike manta fasadem.²⁰Ame uremo kotu namo amo napao marewam waitamanomi,bemi manugemino yunam anayumo rekam magagao kugufani emi. ²¹Wata manomo Gotini ami mantemi amakukumi aki kanaga emi, afo manta ma arapemi wa intitimi wama soke buemi.Mini wata mano ameuremi amakukumi yeraratem, .²²Wata manomo Gotini ami intaremo intiti wa arapimi

magayimi, ugami bemi nesu intirio emo monei manta duwantu iranti, onta nampa mana magaga kena mana magagakena yantaganti intem Koti nanti bu intemi. Kotini avu awai buemi. Afo bemi manemi yunam yumo avi yararepimi fafasini em. ²³Wata manomo Kotini waya manta arapim ba intitim ba mademo awakunta soke'o inaniyim bemi yuna yumo avogu magagao fafasibemo afo avogu agami iremi. Mana ami amaka mana unami iremi yuna agami afo mana mi sixti'a agami irami afo mana ami teti'a agami irami enawa amugagiurem agami iremi. ²⁴Jisasimi enawa'i faronka wayami wata anasifmi manisemi, Gotini magumanoni wayami manuga, wata manomo avogu yunam yumo manemi antivi yumi beyi yunapimi yogani emi. ²⁵Ugami yemo yunaka'o dafisewam wata yuo babuwomi, yunan afoeni namugo yu ano yerabemi savi namantano agami maremanti intafuremi uyaemo. ²⁶Antivi agami manomo kafam bemo, dam bemo agoyantem agamo irami, savi namantano wa'i daremi. ²⁷Yuna afoeni yogam waitayuno mare yunam afo'em sasamemi manisemo, senuti anonamano'o, eni avogu yuna yumi eni yunapim rambipim savi namanti iteniurena darenafi? ²⁸Yunan afoe semi, seti namugoyuno mini savi nanti yogemono, afo yogam watayui manisire sasamemo, Emi intanami mini savi namanti kanawai seyuya maromanti daduwofanuyo? ²⁹Afo yuna afoe semi, Buve, yigemi buwa daduwogo, agagei namanampa antivi yumi daduvifo e'ago. ³⁰Ifadanam savi nama nampa antivi nampa manafim dare wanana yu nam manti kana yino. yunam manti kana yinaga manogo, savi naman nare dadurega antaumagaga igafimi agarano, minurega'i naemi antivi anomi a'ima manafim seti yunam naupa magago. ³¹Naemi Jisasimi ena faronka wayami wata anasi yiyimemi. Bemi semi, inaru magumi manugane mana yayagam watamano mantemi beyi yunapimi yogemi. ³²Mini yayagami sito agami yunam awanapim bemi mana'a yunam ba'i yakagatem, yunam awanapa bemi wata yogewampim aose daremi anonayi inami, bemi anoni emi mana'a yunam wa'i numanowa'i mini yayamaka'i anam ba'i uwaratem. ³³Jisasimi ena faronka wayami wata anasimi yiyimemi semi, inaru magumi manugane yisimo farawapim wayedamo intogewani em, mana inimano sitoa mantemi kamore kapi farawam napa wayedami intokara emi. ³⁴Masiden nuramo, Jisasimo waya siranti wata anasi yu nampa'i, bemi faronka waya fike mana yenampai waya se'emi. ³⁵Bemi minewami manemi wayami amakagi mana kasanampa waita feyapa agantukami. Mini kasanampa waita mano semi, semi wayami faronka wayafike mana mi senu. semi wata anasiyu nampa waya siranti mini faronka wayafike manami ami sire'i ami yoyivi ganuno wata anasimi aupao wam yantaganti, agoyante'o inaruwa magawa uwarauna yanti. ³⁶Jisasimo wata anasi yera yiremo naupa bim kanafimi, beni yogam watayui yerave sasamemi mani siga. kanawa emi seyuyami sisimima soke iteve anta wayami mini savi namanto antivi yunapimo darewam wayami. ³⁷Afo Jisasimi mani siremi yiyimemi, watamo iyemo awogu yunam yumo yogami minimi wata aga ganta emi. ³⁸Yunami mana maga yanta uga, afo avogu yuna agamano manemi wata anasimo Kotini waya awakure wayi ka'na ugane, afo savi namanti manemi wata yuo savi anta emo setamose bu intem awakure wayimi wanano ami intewa. ³⁹Afo mini namugomo savi anayumo yogami. Mini wananonanta em, . Yunamo manta duwantu inayo kanami, minimi wafa'i mana magaga uyamaka. Afo yunamo manta duwantu im waitami mini Gotini Ankero yui. ⁴⁰Minewani uremi ma'dem savi namavti kuyuma manafim demi iga agaretemi, , Kotimi rafisiri uwemi masidem wata anasi daya matem, mana magamo kipanami. ⁴¹Wata aga anomi Ankero yui yiyikanami bemi, yemi maro manti maside yantao wata anasi kumipim yanduyike wam manta fasadatemi, iyewafi Koti amo bu inte wananiyi nampa. ⁴²Ankero yu ano mamini wata anasi, intafuegemi anona igafim datemo, i yemi yi i maremi, afo ifi dagemo, afo ywayami arafitemo. ⁴³Mini nurami atekam wata anasi onanta katemo Kotini magufim. Watamo agagam makatemi intama soke urewa mana waya marano semo sewauna. ⁴⁴Kotini magumano avogu yanta ba yakagara uga. Mana wata mano mana magamo yunam yogara afakani em bemi maga audemi yerademi anonyanta ugami aiyofem, bemi beyi anene yu'i maromanti yauga'i yimidemi owayegem mamini magami mare aiya em. ⁴⁵Afo inaru magumi anom meyaka wano afo watamano awogu meya kake marewani ugane beni meyami yakagara uga. ⁴⁶Bemi mana awogu yanta amonaremi beyi anene maromanti sarinuremi owayegemi mini maga ye ayauruka. ⁴⁷Afo, inaru magu manomi minugemi mana wata manomi noyai fakaranti wasemi nopimi intafuremi fakemi nesu avipike avipikena noya'i. ⁴⁸Wasemo itugami, noyao fakewam watamano wasemi dilifemi awafa yemi. bemi kumakemi avogu noyagu a'idem maregemi yaufimi magemi, afo noyagu avogu bu uganui intafimi bemo. ⁴⁹Maga kipakai, mayayio antami fawaritemi watayu ka'i, Ankero yu anomi savi watayu'i manta fasa datemo wata uga pikemi. ⁵⁰Yemi mini savi watayu'i intafu egemi anon igafimi datemo, yemi anon yu yoivisi'i marevemi ifi'i dagatemo, ywayami arafitemo. ⁵²⁵¹Afo naemi Jisasimi beyi yogam waita yintaemi yigemi mana waya suna intevege?, beni yogam waita yu'i semi intewasu wauno. ⁵³Jisasimi wata anasimi masidem faronka wayami yiyimi demi, Jisasi nampa beyi yogam wata yu nampa mini magu yera remi bemo. ⁵⁴Yemi Nasareti i bemo Jisasini magu antafai bemi jjuda yuyi mono mapimi wayami yiyimemi. Kotini wayami wata anasi yu'i ben ami intaremi era yogarui uwaranu'i amonemo. yemi antuduremi semi, mana waita manomi itakena avogu intiru, eraru ite akena marene. ⁵⁵Fuga ugane mana waitami ma uware wam waita agagafi? Fugawa be anoemi bemi maria, afo ben ayomai. Jemisi, Josepi, Saimoni afo Judami. ⁵⁶Ben

ayoma nampai, maside manomi senu nampa'i bemo a? Ugami mini intiru nampa eraru nampa ake yogaru ite akena marenafi?."57Yemi yira umanti demo Jisasimo uwara yantaganti, ugami Jisasimi yiyimemi semi. yemi wata anasi yu'i ena akupike nampa ena magufike kasanampa waita yivigari ugami, ugami yemi mni kasanampa waita nampa beni magumano, yemi avima soke buyemo. 58Bemi nesu anona yoganti bu yogemi mini ayapai naye yarafi, yemi bemi yima kuku bu uakemo.

Matyu

13 ¹Long dispela dei Jisas i lusim haus na i go sindaun arere long solwara.²Ol planti manmeri i kam raunim Jisas, olsem na em i go kalap long bout na sindaun na ol manmeri i sanap arere long nambis.

³Orait Jisas i yusim planti tok piksa long skulim ol manmeri. Em i tok, "Harim! Wanpela man bilong mekim gaden i go long planim pikinini kaikai.⁴Taim em i tromoi pikinini kaikai antap long graun, sampela pikinini kaikai i pundaun arere long rot na ol pisin i kam kaikai ol dispela pikinini kaikai.⁵Sampela pikinini kaikai i pudaun antap long karanas we i nogat planti graun long en, wantu tasol ol i kamap, long wanem, i nogat planti graun i stap long karanas.⁶Tasol taim san i kam antap, ol i drai hariap tru na pundaun, long wanem, rop bilong ol i stap antap tasol na i no kisim wara.

⁷Sampela pikinini kaikai i pudaun antap long ol nilnil gras na taim ol i kamap, ol nilnil gras i kamap na bagarapim ol.⁸ Sampela pikinini kaikai i pudaun long gutpela graun na i karim kaikai, sample i karim 100-pela kaikai, na sampela i karim 60-pela kaikai, na sampela i karim 30-pela kaikai.⁹ Man i gat yau, em i mas harim na kisim gut dispela tok."

¹⁰Orait bihain ol disaipel i askim Jisas olsem, "Bilong wanem yu wok long yusim ol tokpiksa long toktok long ol manmeri?"¹¹ Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i mas amamas, long wanem, olgeta tokhait long kingdom bilong heven i kamap ples klia long yupela pinis. Tasol ol dispela man meri i no save yet long kingdom bilong heven.¹²Olsem na ol manmeri husat i kisim gut tok bilong mi na putim long bel na tingting bilong ol, God bai i givim moa yet long ol na ol bai i pulap tru. Tasol ol manmeri husat i no kisim gut tok bilong mi, ol bai i lusim tingting long olgeta tok bilong mi na lusim tingting tu long olgeta samting ol i bin save bipo.

¹³Olsem na mi save yusim ol tok piksa taim mi toktok long ol manmeri. Long wanem, ol i lukim ol samting mi mekim, tasol ol i no lukim gut na kisim klia as bilong dispela samting. Na ol i harim tok bilong mi, tasol ol i no klia long as bilong dispela tok.¹⁴Tok profet bilong Aisaia i kamap ples klia long ol dispela kain manmeri, em i tok, 'Bai yu harim tok bilong mi, tasol yu no inap harim gut na klia long as bilong dispela tok. Bai yu lukim ol samting mi mekim, tasol yu no inap lukim gut na save long as bilong ol dispela samting.

¹⁵Na i tok moa olsem, long dispela as tasol bel bilong ol dispela manmeri i kamap strong tumas na ol i no inap tru long harim tok bilong God, na i olsem ol i pasim ai bilong ol na i no inap lukim wanpela samting, o harim wanpela tok, o save tru long bel bilong ol, inap ol i ken givim baksait long sin na bai mi ken oraitim ol.'

¹⁶Tasol yupela i ken amamas long wanem yupela i lukim gut ol samting mi mekim, na harim na klia gut long ol toktok mi mekim.¹⁷Mi tok tru long yupela, ol planti profet na ol stretpela man i stap bipo i gat bikpela laik tru long lukim ol samting yupela i lukim nau, tasol ol i no lukim, na i laik tru long harim ol dispela tok yupela i harim nau, taso ol i no bin harim.

¹⁸Harim gut as toktok bilong tok piksa bilong man i tromoi pikinini kaikai.¹⁹Wanpela man i harim tok long Kingdom bilong God na i no putim gut long bel na tingting bilong en, em i olsem pikinini kaikai i pundaun arere long rot, we man nogut Satan i kam kwiktaim na rausim dispela tok long bel bilong en.

²⁰Man i hariap tru long kisim tok bilong God wantaim bikpela amamas, em i olsem pikinini kaikai i pundaun antap long karanas graun.²¹Man i kisim tok bilong God na i bilip long sotpela taim tasol, na i no putim gut long bel na tingting bilong en. Dispela kain man i save lusim bilip kwiktaim, taim hevi na traim i kamap. Em i olsem pikinini kaikai i gro na rop bilong en i stap antap tasol na i no go daun tru long graun.

²²Man i harim tok bilong God na putim long bel na tingting bilong en, tasol em i tingting tumas long bungim moni, kago na samting bilong dispela graun na i no tingim God na mekim pasin bilong God. Orait em i olsem pikinini kaikai i pundaun namel long ol nilnil gras.²³Man i kisim tok bilong God na putim gut long bel na tingting bilong en na i bihainim gut dispela tok. Em i olsem pikinini kaikai i pundaun long gutpela graun na i karim kaikai gut. Sampela i karim 100-pela kaikai na sampela i karim 60-pela kaikai na sampela i karim 30-pela kaikai."

²⁴Jisas i mekim narapela tok piksa long ol manmeri. Em i tok, "Kingdom bilong God em i olsem man i planim gutpela pikinini kaikai olsem wit samting long gaden bilong en.²⁵Tasol taim ol man bilong lukautim gaden i slip pinis, orait birua bilong papa bilong gaden i kam na tromoi pikinini bilong gras nogut tu namel long wit gaden na i go pinis.²⁶Taim pikinini kaikai bilong wit i bruk na i kamap na i stat long karim kaikai, gras nogut tu i kamap.

²⁷Ol wokman bilong papa bilong gaden i kam tokim em olsem, 'Bikman, yu planim gupela pikinini kaikai long gaden bilong yu, tasol ol gras nogut i kamap olsem wanem?'²⁸Papa bilong gaden i tok, 'Birua bilong mi i kam planim ol dispela gras nogut, 'Orait ol wokman i tokim em olsem, 'Yu laik bai mipela i go kamautim ol dispela gras nogut, a?'

²⁹Orait papa bilong gaden i tok, 'Nogat, yupela i noken kamautim, nogut yupela i kamautim gras nogut wantaim wit.'³⁰Larim gras nogut na wit i kamap wantaim inap long taim bilong bungim kaikai. Long taim bilong bungim ol kaikai i redi pinis long gaden, bai mi tokim ol man bilong bungim kaikai olsem, "Kamautim ol gras nogut pastaim na wokim nekpas bilong kukim long paia. Na bihain bungim ol pikinini bilong wit na putim long haus kaikai bilong mi."''

³¹Bihain Jisas i mekim narapela tok piksa long ol manmeri. Em i tok, "Kingdom bilong heven em i olsem pikinini kaikai bilong diwai mastet we wanpela man i kisim na i planim long gaden bilong en."³²Dispela pikinini kaikai bilong mastet em i liklik tru namel long olgeta arapela pikinini kaikai we ol man i save planim. Tasol taim em i bruk na i kamap bikpela, em i save winim olgeta arapela kaikai bilong gaden. Em i save kamap bikpela olsem diwai, we ol pisin tu inap wokim haus bilong ol long han bilong en."

³³Jisas i mekim narapela tok piksa gen na i tokim ol manmeri olsem, "Kingdom bilong heven em i olsem yist we wanpela meri i kisim liklik na tanim wantaim tripela kap plaua inap plaua i solap."

³⁴Olgeta taim, taim Jisas i laik toktok long ol manmeri, em i save yusim ol tok piksa tasol long toktok long ol.³⁵Em i mekim olsem bilong inapim tok bilong wanpela profet i bin raitim bipo. Dispela profet i tok, "Bai mi mekim toktok long ol tok piksa, bai mi yusim ol tok piksa long skulim ol manmeri long ol samting i stap hait, stat long taim mi bin wokim heven na graun."

³⁶Taim Jisas i lusim ol manmeri na i go bek long haus, ol disaipel bilong en i kam na i tokim em olsem, "Inap yu tokim mipla gut long as bilong tok piksa bilong gras nogut i kamap long wit gaden."³⁷Na Jisas i tokim ol olsem, "Man husat i planim gutpela pikinini kaikai i makim Pikinini bilong Man."³⁸Gaden i makim dispela graun, na ol gutpela pikinini kaikai i makim ol man i save bihainim tok bilong God, na gras nogut i makim ol man i save mekim pasin nogut na bihainim tok bilong Satan.³⁹Na dispela birua husat i planim gras nogut, i makim Satan. Taim bilong bungim kaikai i redi long gaden, i makim pinis bilong dispela graun. Na man bilong bungim kaikai i makim ol ensel bilong God.

⁴⁰Long wankain pasin olsem ol i bungim ol gras nogut na kukim long paia, God bai i stap sas na skelim olgeta manmeri long taim graun i pinis.⁴¹Pikinini bilong Man bai i salim ol ensel bilong en i go na ol bai i rausim olgeta samting i save mekim ol man i pundaun long sin, na olgeta manmeri husat i save sakim tok bilong God.⁴²Ol ensel bai tromoi ol dispela manmeri i go daun long bikpela paia, we ol bai i pilim pen, na krai, na kaikaim tit bilong ol.

⁴³Tasol ol stretpela manmeri bai i lait olsem lait bilong san insait long Kingdom bilong God. Man i gat yau, em i mas harim na kisim gut dispela tok mi mekim.

⁴⁴"Kingdom bilong God i olsem wanpela samting i dia tumas, we wanpela man i painim long hap graun bilong mekim gaden. Em i digim graun na haitim gen dispela samting i dia tumas, bihain em i go salim olgeta samting bilong en na i kam bek na baim dispela hap graun."⁴⁵Olsem tasol kingdom bilong heven i dia tumas na i olsem man i laik baim gutpela pel we pei bilong en i antap tumas.⁴⁶Taim em i lukim wanpela pel i dia tumas, em i go salim olgeta samting em i gat na kisim moni i go na baim dispela pel.

⁴⁷Na gen, Kingdom bilong heven i olsem wanpela man i laik kisim pis na tromoi umben long wara na i kisim planti kinkain pis.⁴⁸Taim umben i pulap, orait man bilong painim pis i pulim umben i kam arere long nambis. Em i sindaun na kisim ol gutpela pis na putim long basket, na ol pis i no gutpela, em i tromoi i go.

⁴⁹Long pinis bilong graun, wankain pasin bai i kamap long ol man, ol ensel bai i rausim ol man nogut namel long ol stretpela man.⁵⁰Ol bai i tromoi ol dispela man i go daun long bikpela paia, ol bai i pilim bikpela pen na krai na kaikaim tit bilong ol."

⁵¹Orait bihain Jisas i askim ol disaipel bilong en olsem, "Yupela i kisim gut as bilong ol tok piksa mi autim long yupela tu, a? Na ol disaipel i tok, "Yes."⁵²Jisas i tokim ol olsem, ol man husat i harim gut ol dispela tok piksa na kamap disaipel bilong Kingdom bilong God, ol i olsem papa bilong haus. Papa bilong haus i save kisim olupela na nupela samting long haus kago bilong em yet.⁵³Taim Jisas i tokim ol manmeri long olgeta tok piksa pinis, Jisas wantaim ol disaibel bilong en i lusim dispela ples na i go.

⁵⁴Ol i go long Nasaret long as ples bilong Jisas. Em i go long haus lotu bilong ol Juda na i skulim ol manmeri long tok bilong God. Taim ol manmeri i harim tok bilong en na i lukim ol mirakel em i mekim, ol i kirap nogut na i tok, "Dispela man i kisim gutpela save na tingting na strong bilong wokim mirakel long wanem hap?"⁵⁵I tru dispela man em pikinini bilong kapenta, a? I tru mama bilong en, em Maria na ol brata lain bilong en, em Jems, Josep, Simion na Juda,⁵⁶wantaim ol sista bilong en, olgeta yet i stap wantaim yumi long hia, a? Tasol em i kisim dispela gutpela save na tingting na strong bilong wokim mirakel long wanem hap?"

⁵⁷"Ol i bel hevi long ol dispela samting Jisas i mekim, tasol Jisas i tokim ol olsem, "Ol manmeri bilong narapela lain na narapela ples inap kisim gut wanpela profet, tasol ol lain tru bilong dispela profet na long as ples bilong en stret, ol i no inap kisim em gut."⁵⁸Em i no mekim planti mirakel long dispela hap long wanem, ol i no bilipim em.

Matthew

14

¹Mini nurami herotimi yinom waita wage-em, nayeyanta'o jisasi uwaram yanta nayami iteneitene. ²heroti beyi yogam waitayu yiyimem semi, mini waitami jonimino mono nomi mayike, intaunami bemi fukimi masifaram mati pike itaveme, minugami bemi eranti makemi buwa -i intam anene-yui uwareve-mino. ³Erodias heroti beyafa-awa anao mantukayim arai manta kanakana uma akemi, Filipi anai bem afa-awa, Heroti fakaremi Jonimi aiga ayakai anta-uremi mantati kuyemi. ⁴naugana, Jonimi sasamemi semi, kotini kaga wayamano sasamem semi buwai emi Herodiasim anasi iwai marano emi. ⁵Heroti Jonimi wafai aruru kararim mifo, bemi Herotimi wata-anasi yagomi fakemi, nayeyara yemi wata anasi amonami Jonimi mana kasanampa waita wam-mino. ⁶Bemi Heroti benanoe madukam nurami yema fawarami bmi. yemi yema yunami mata ruwatu uremi neve vemi anoni uremi musen evemi bami, mini ruwantupim, Herodiasim araumano agonti magem wata-anasi yiwana nowem wami Herotimi amonaremi anoni uremi amomi amouakemi, ⁷Mini asika-manomi arai manta kanakana iranti, Herotimi asika ayami mademi akewayi Goti augaka napa wata-yu wakai semi Herodiasim araum-mano nati intaemi semi emi naye-yara ayevene. ⁸mini asikamano anoemi herodiasi-mi wafai bemi sasa-memi naye waya bemi yewayege sasa mino-yanti, ugami herotim samemi, Joni mono nomo manyi-kewayi anom mana simeno-yare koraya yaufimi. ⁹Kini-manomi anoni uremi arai aemi mini asikamano intauru-kemi sefo, asikao ayami rukemi yemi mana-a akum musem emi benafo yema ruwantu-uge yunam-newami, Heroti bemi semi eyo sirami Joni anomanomi ameno. ¹⁰Joni avima kara-busifim marore anugam akefemi. ¹¹Joni anugami akefaremi anomi korayafim magemi mare-manti mini koraya napa mare-manti Herodiasim araum-manomi ame-paya, amidami maremi ano-emanom maromati amemo ¹²Naeni Jonini yogam waita auma-ami yemare maromati masifa-remi yemi bemi Jisasi naemi maromanti sasami masifaremi naye yanta Joni mano nomi feyikewayi agei fawa-rimi. ¹³Jisasi mini waya itaremi, mini ayapa yeravem kanufim raunta-vem beyi yogam waitayu napa, yemi bemi mana magu wata iwapim. Wata-anasi yemi itami Jisasi mini ayapa bemi.yemi anom magu yeraremi yemi afoke Jisasim magagai be-emi mini ayapa bemo. ¹⁴Jisasi mini maguga oravemi, bemi amoneni nesuyam wata-anasi wami, anoni-uremi agunati uyikemi yenati, uremi yianene makam wata-anasi manta soke uma-yikem yenyi-npa wami wata-anasifim, ¹⁵Afaumi kupegami, katowaitayu jisasi sasamemi semi, mana magufimi wata iwane, ai afaumi kumemino, siyikana mana wata-anasi wogo, beyai yunami afakareya aya-ureya sana adeade magu-gake nago, ¹⁶Mini-sirami Jisasi beyikatowata waitayu yiyimemi semi, yemi yunami bu-afakate mono ive, e,a yemi fawagai yigewai bega yunami yemi yimego. ¹⁷Beni kato waitayu Jisasim sasamemi yemi mana siyam noya napa kanti sikoni sana-a makane. ¹⁸Jisasi semi mini yunanu sewanafa mare yego. ¹⁹Urami naemi Jisasi siyimemi semi mademi Wata anasiyu kumantuga asayaga. Siremi bemi nini mana siyam sikoni matem kan noya napa, inarufai amonare wakakemi, asomi augamuke mini ayakai, naemi mini sikoni mantemi kidiremi yimemi beyi yogam waitayu yimego wata-anasi yimago. ²⁰Masideyu mini ayami nami yimu-remi, akan-akan ayami manta ruwantu-imi 12 Fia unami itugemi. ²¹Adeka 5000 watayu nemono mini yunami. Afo anasi iyaonti bumi yantemo. ²²Ayami namantami, Jisasi ameuremi beyi yogam waitayu yiyikami kanufim raunte anantai bemi mea ayapa. Siyika beni yogam waita bewami, Jisasi siyikami wata-anasi yeyi magufa bogo semi. ²³Siyikami wata-anasi yenti magufai bomi, Jisasi beyao menta anufai agum amukira uremi. Afau kupegami kumayu akami, Jisasimi beyao mini magufim wage-emi. ²⁴Beni yogam waitayu beme kanumi. bunopim bewam, eram susuwami me-e bewam ayapakemi avekem yemi. bunomano kanu aveke bugeyege. ²⁵Afumi amaka kamore-gake mana siyamifo afapake mana afaumi wanurapa mini awanapa, adeka sagara ewami, ²⁶beni yogam waita-yu amonami Jisasimi nomano amugai yewami, yemi yaigemi nesuyam intiti evemi yemi intami mana wami yewemino semo. ²⁷Ameurem Jisasi yenati siyimimsemi, itama akeogo buwa ifegago, manami semuno. ²⁸Afo Pitami yewa-yegem sasamim semi benati, ano-namano, fuga eve, sinaga semi bunome amugai ewanafa bono. ²⁹Jisasi sasamim semi, yeno, afo Pitami kanufikemi rautavemi bunom amugai bemi-i Jisasi wapa. ³⁰Bewami Pitami amonami anona susuwami yemi, aiga-magemi enaimi Pita nopim sadagem kupegemi. Nomano bemi fikewami, Pita arama semi mani semi, anonao, sofa-ono semi. ³¹Mana yai Jisasi itaremi ayam dami kumemi Pitami fakemi, afo bemi sasamim semi, emi sitoa ama-kukumi rukanave. Emi naugayawa sekai ama-kukum iyeveve. ³²Yewaye-yegeta Jisasi napa Pitami kanufim urentamo, susuwami

minigai kipemi.,³³ Mente kanu amu-gapakemi beni yogam waitayu anoni uremi Jisasi avi yani evemi semi, fuga ugane , emi goti aganove.³⁴ Beremi yemi genesareti oravemi, bunopmi ena ayapa, ³⁵Mini magufike waitayu amonemo Jisasi yoga amonare made aie wata bewapa mare yemo. ³⁶Yeravemi yeyi aumi magafim rakumim jisasi intaemi beni wado fakarere. Amuna watanasi jisasi wado fakaruka yemi amakauga.

Matyu

14 ¹Long dispela taim Herot i stap gavana, em i harim stori long ol samting Jisas i mekim.²Herot i tokim ol wokman bilong en olsem, "Dispela man em Jon bilong Baptais, ating em i kirap bek gen long matmat, olsem na em i gat pawa bilong wokim ol mirakel."

³Long inapim laik bilong Herodias, meri bilong brata bilong en Philip, Herot i holim pasim Jon na pasim lekhan bilong en na kalabusim em.⁴Long wanem, Jon i tokim em olsem, "Lo bilong God i tok nogat long yu kisim Herodias olsem meri bilong yu."⁵Herot inap kilim Jon pinis, tasol em i pret long ol manmeri, long wanem ol i lukim Jon olsem wanpela profet.

⁶Tasol taim dei bilong mama i karim Herot i kamap, ol i kaikai na amamas. Long dispela bung, pikinini meri bilong Herodias i danis namel long ol manmeri na i mekim Herot i amamas tru.⁷Na long amamasim dispela pikinini meri, Herot i wokim strongpela tok promis long ai bilong God na ol man long givim pikinini meri bilong Herodias wanem samting em i laikim.

⁸Mama bilong en Herodias i tokim pikinini meri bilong en pinis long wanem tok em i mas mekim, olsem na em i tok, "Givim mi het bilong Jon bilong Baptais long wanpela plet."⁹King i gat bikipela bel hevi tru long askim bilong dispela meri, tasol long inapim promis em i bin mekim na long amamasim ol arapela lain husat i stap wantaim em long kaikai, em i givim tok orait long ol i mas givim het bilong Jon long en.

¹⁰Orait em i salim ol soldia i go long haus kalabus na katim nek bilong Jon.¹¹Ol i katim nek bilong Jon pinis na putim het bilong en long plet na i kam givim pikinini meri bilong Herodias, na em i karim i go givim mama bilong en.¹²Na bihain ol disaipel bilong Jon i kam kisim bodi bilong en na i go planim. Ol i planim em pinis na bihain ol i go tokim Jisas long wanem samting i kamap long Jon bilong baptais.

¹³Taim Jisas i harim dispela tok pinis, em i lusim dispela hap na i kalap long bout wantaim ol disaibel bilong en, na ol i go long wanpela ples i nogat man i stap long en. Taim ol manmeri i harim olsem Jisas i go long dispela hap, ol i lusim ol bikipela taun bilong ol na i bihainim Jisas na wokabaut i go long dispela hap.¹⁴ Taim Jisas i kamap long hap, em i lukim ol planti manmeri i stap. Bel bilong en i bruk tru na em i sori long ol, na i oratim ol lain i gat sik i stap namel long ol dispela manmeri.

¹⁵Taim san i go daun, ol disaipel i go tokim Jisas olsem, "Dispela ples i nogat man i stap long en, na san i go daun pinis. Salim ol dispela manmeri i go, na ol i ken go baim kaikai bilong ol long ol ples i stap klostu."

¹⁶Tasol Jisas i tokim ol disaipel bilong en olsem, "Ol i no inap i go painim kaikai, larim ol i stap na yupela yet i givim kaikai long ol."¹⁷Orait ol disaipel i tokim Jisas olsem ol i gat 5-pela pis na tupela bret tasol i stap.¹⁸Na Jisas i tokim ol long bringim ol dispela kaikai i kam long em.

¹⁹Orait bihain Jisas i tokim olgeta manmeri long sindaun long gras. Na em i kisim 5-pela bret na tupela pis, em i lukluk i go antap long heven, na i blesim dispela kaikai. Bihain em i brukim bret na givim long ol disaipel bilong en long givim ol dispela manmeri.²⁰Olgeta manmeri i kaikai na ol i pulap tru, na ol i bungim ol hap hap kaikai i stap na pulimapim 12-pela basket.²¹Klostu olsem 5 tausen man i bin kaikai dispela kaikai. Tasol ol i no kauntim ol meri na pikinini tu.

²²Taim ol i kaikai pinis, kwiktaim Jisas i salim ol disaipel bilong en na ol i kalap long bout na i go paslain long em long narapela sait. Taim ol disaipel i go, Jisas yet i salim ol manmeri i go bek long ples bilong ol.²³Taim em i salim ol manmeri i go pinis, Jisas em yet i go antap long mauten long beten. Taim san i go daun na ples i tudak, Jisas em wan i stap long dispela hap.²⁴Tasol bout we ol disaipel i go long en, i go pinis namel long solwara. Bikipela win i kirap na kam olsem long hap ol i laik go long en. Na i mekim solwara i kirap na pusim bout i go i kam.

²⁵Namel long 3kilok na 6 kilok samting, klostu tulait i laik bruk, Jisas i lusim maunten na i wokabaut antap long solwara na i kam long ol disaipel.²⁶Taim ol disaipel i lukim Jisas i wokabaut antap long solwara na i kam, ol i pret na tingting planti na i ting olsem wanpela tewel i kam.²⁷Tasol kwik taim Jisas i tokim ol olsem, "Sanap strong na noken pret, dispela em mi tasol."

²⁸Orait Pita i bekim tok bilong em olsem, "Bikipela, sapos tru em yu, tokim mi long wokabaut antap long wara na kam long yu."²⁹Jisas i tok, "Kam." Orait Pita i kalap i go aut long bout na wokabaut antap long wara na i go long Jisas.³⁰Tasol taim Pita i lukim bikipela win i kam, em i pret na i stat long i go daun long wara. Taim wara i stat long daunim em, Pita i singaut strong na i tok, "Bikipela, helpim mi!"

³¹Wantu tasol Jisas i tromoi han i go daun na i holim Pita, na i tokim em, "Yu gat liklik bilip tasol, bilong wanem yu no bilipim mi?"³²Na taim Jisas na Pita i go antap long bout, win i stop olgeta.³³Na ol disaipel antap long bout i givim biknem long Jisas na i tok, "Tru tumas, yu Pikinini bilong God."

³⁴Orait ol i go kamap long Genesaret, long narapela sait bilong solwara.³⁵Taim ol man long dispela ples i luksave long Jisas, ol i salim tok i go long olgeta ples i stap klostu long ol, na ol i kisim olgeta manmeri i gat sik i kam long em.³⁶Ol i daunim ol yet na askim Jisas long tasim hap klos bilong en, ol planti manmeri husat i tasim Jisas na hap klos bilong en i kamap orait gen.

Matthew

15

¹Semi sena omi diwai wainimu, seti foemi yuna afoemi. ²Bemi manta masidemi amaru fasa marekem dewa sepimo bemo akamo bu irewam. Bemi akefa remi maside auan amanti manta atede usu gara nami nesu akami iratemi. ³Yigemi ai sese uga. Naye yarafi, yigemi ai inta ruka amo yigemi yiyi midu kau. ⁴Yigemi senam paga agapake wa, semi yigenampa agapare wanu. Ayan aman tanomo agamo buyiremo enao mana, afo bemo bu agapemi diwai wainiga, mana ana intemi, yigewai nesu agana iramano yigemo senampa agapate. ⁵Semi diwai waini mano, yigemi ayan ama ranta wa. Minu gamifo mana waita senampa aga pateve, sewai benampa aga panu, mini waitami nesu agami iranani. Minu gamifo yigemi senampa bu aga paote. Yigemi bumi mana anene uwa ranago. ⁶Afo mana wayi senampa bu agapemi, yemi emi itavi nayo, mane mana yamano i ayan amanti aya kagemi, mini nami yemi itavitemo mini ayan i kavi demi bemi yugatemo. ⁷Minu gamifo yigemo sepimo agapa gamo seta yige yupe baganao naye anene yanto sitai teote, yigemi mara nago. ⁸Mini anta yanta setifoe ano avi mara nani, yigemi nesu agami irevi i yigemi seti kato waita wanago. ⁹Setifoe semi aye wai sewai yige aye wau. Yige wai seti ayin timi wau. ¹⁰Afo yigemo ake waya awa kurei yigemi seti ayin timi wanago, mani semi seti foe ake waya awa kurei ayin timi wau. ¹¹Semo nami waya yige nanto sewau na seti amoyinti yige nampaga wano, yige yin amoyintano itu karai. ¹²Mamini mi seti ake waya, yigemi eno ayeno mana yon niona semo yigen aye wauna. ¹³Bumi mana waita amona ayinti rika, amaka bemo beyi aumo demo enom ofai nanim. ¹⁴Yigemi seti aganta wanago, semo yigemo siyi midu kauna inte ote. ¹⁵Semi bumi yige nanti yoga aga guge senu naye yarafi, yoga aga ano bua monaga yaye anene beni ano namano yogam marewa. Semi yigemi yivide agan tayu, naye yarafi semi mi yigemi yiyimi dukau maside anene semo seti foe wapa gemo inta nayu. ¹⁶Yigemi semi bumi uya duka, minu gamifo semi yigemi uga magau bebega yunami rara, mini mana yigeyi yuna mano ba. Afo minuga yigemo sintai ite naye anene yarafi seti foe wapa seti vipi, bemi yigemi yimi nani. ¹⁷Yemi semi mana semi yimene semo ai minugem yigemi eno nati ayego. ¹⁸Amaka magagake waitayu yigemi namu yoyi uyika ote, yigemi amone inte ogo bafa semi namugo yi usi karemi naemi yigemi minu yikemo. ¹⁹Afo yigemo mana maga gaga waita anasi yi ure wate i, magafim waita yu yigemi yiyi nayo afo yigemi yemi onanta ina gomi. Minu gamifo yigemi mana maga fikem waita yugem wanaye afo semi yigemi uga dukana mana maga fike ure wogo afo mana mini anta yanti yigemi namu goyi uyikate. ²⁰Yiyi muna waya yu owa yige intago, "yogam waita beni rafi sinti bu yaka gagene. Amaka semi savi usi kami, yemi yigem bai savi uyikate amaka seti waya intemote yigen yami inta temo. ²¹Mana masidem anene yigemi uyikatemo seti avipim, naye yara, yemi amone inte iyugemi iye semi sisika kume gafu. ²²Amaka semi magu bu yiyime, yemi kumi imagate mono, minu gamifo mage yemi yenti kumi'i ayofana yom ayimi bu wane. ²³Mana waita semi namugoyi usikemi, seti foem ba namugoyi uakem. ²⁴Mana wayi wa bu yodukam yoganti semo yepim bu yoge' yemi kumi ima katemo, minugamifo mage yemi amonare afo namu goyi uyike bere itafo. ²⁵Mana anta fawarem waya agantam yenti ake wayafim bage'em mare fawarem. Mana waya manu gemi, yemi semi fa namugo yi usikeveye. ²⁶Amaka ofa into yinami, seti foe wapake ranam yige wapa kumintem. Mini fuga waya mano ni ayo aga seti foe wapake yigemi seti yogam sima fawa ritem. ²⁷Nayeve bemi made anene ben aimano amena pai dukane, minugamifo mani sewan bem maden yantai dukane, minimi ateka mini masiga bemi maden yantai beyane nampa beyanti iruka. ²⁸Minugami maden anene mo ben amena pai wanami, afo Kraisiimi bena omige benanti setinepa wano siganayini amenapai watemi, mini anta, o fawaremi Gotimi sasame bemi made yanta anoni anuino. ²⁹Naugaya yemi watanasi fukam waita yivipim nomi mareveye? aofukemo buwa itavemo owabui nayom ne naugaya yemi yenanti nomi mareveye. ³⁰Naugaya na seyuyami maden nurami namugo antafim beyane. ³¹Maden nurami semi fuginti amone vano, mi, ninai semi e, avi yani onu, nayeve, Jisasi Kraisiipim senuti anona semi mini yantagai makau. ³²Naye yantaga mara nuyo, wata manomo amone dayimanayo, afo semo afa safura napao Efesesi sirave watei, wata mano mo fugintike aneka, o buita yewa, otemi minugamifo afo fukam wata yui yewa yegemi buita viteye. ³³E, ana naena wate yuanomi yigemi muna

buyimino, savi waita nampa imatateni avogu intinti savi urati mono. ³⁴Itave wama atede wano, buwai kumi ono, yigepikemi mana amanami Goti nanti buitewa mana waya siranami yigemi yigaye ino yigeyi antayanti. ³⁵Mana amani ma,ni sina gomino, iteni ureya sugape kena yewa yegeya itavitene, yemi nayeyu napaga yite yafo. ³⁶Yigemi o,eni ewane naye yantao yodana ame urem burara temino aratai fubem manami no. ³⁷Naye yantao emo yodanami mana aumano beyaumi apinatemi, mana,a anenemi. ³⁸Gotimi mana aumi amitemi benaomi augamake, mana mana anene yuka bemi yemidua beyaumi. ³⁹Made aumi mana ana iyuga afo ena mana aumi watanasi mi ena aumi safura ena auyui numanomi ena aumi noya.

Matyu

15 ¹Bihain ol sampela Farisi na ol man bilong raitim Lo i stap long Jerusalem i kam long toktok wantaim Jisas. Ol i tok,²"Bilong wanem na ol disaipel bilong yu i no aninit long lo bilong ol tumbuna bilong mipela? Ol i no wasim han bilong ol long taim bilong kaikai."³Orait Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Bilong wanem yupela i save brukim Lo bilong God long bihainim ol pasin tumbuna bilong yupela?"

⁴Lo bilong God i tok, 'Yupela i mas ananit long papa na mama bilong yupela. 'Na i tok moa olsem, 'Man i mekim tok nogut long papa na mama bilong en, em i mas dai.'⁵Tasol yupela i tok, 'Man i tokim papa o mama bilong en olsem, "Wanem samting mi inap givim yupela long en, mi givim long God olsem ofa."⁶Dispela kain man i noken aninit long papa bilong en tu. Long bihainim dispela lo bilong tumbuna tasol, em i mekim Tok bilong God i kamap olsem samting nating.

⁷Yupela ol man bilong giaman. Tok bilong Asaia i kamap klia tru, taim em i mekim dispela tok profet long yupela,

⁸Ol dispela lain i lotuim mi long maus tasol, tasol bel bilong ol i stap longwe tru long mi.⁹Ol i giaman tasol long lotuim mi, long wanem ol i kisim ol Lo we ol man yet i putim, na kamapim olsem pasin bilong lotu na skulim ol arapela manmeri long lotuim mi.

¹⁰Bihain Jisas i singautim ol dispela manmeri i kam klostu long em yet na em i tokim ol olsem, "Harim na kisim gut dispela tok."¹¹Ol samting we man i kaikai na i save go insait long maus bilong en, i no save mekim man i kamap doti. Tasol samting we man i toktok na i save kam autsait long maus bilong en, i save mekim man i kamap doti."

¹²Bihain ol disaipel i kam tokim Jisas olsem, "Yu save tu olsem dispela tok yu mekim i givim belhevi long ol Farisi na ol i belhat long yu, a?"¹³Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Olgeta diwai we Papa bilong mi long heven i no planim, ol bai i kamaut wantaim olgeta rop bilong ol i save holim graun."¹⁴Larim ol, ai bilong ol dispela Parisi i pas. Sapos wanpela ai pas man i soim rot long narapela ai pas man, orait tupela wantaim bai i pundaun i go insait long hul."

¹⁵Pita i harim dispela tok na i tokim Jisas olsem, "Inap yu tokim mipela gut long as bilong tok piksa bilong 'Samting man i kaikai na i go insait long maus i no mekim man i kamap doti.'"¹⁶Orait Jisas i tok, "Ating yupela tu i no save long as bilong dispela tok piksa, a?"¹⁷Yupela i mas save olsem, wanem samting i go insait long maus, i save go daun long bel na bihain i kam aut olsem pipia.

¹⁸Tasol toktok nogut i kam aut long maus i save kamap long bel bilong man stret. Ol dispela kain toktok i save mekim man i kamap doti.¹⁹Bel i save kamapim ol kain pasin nogut olsem, tingting nogut, pasin bilong kilim man i dai, na pasin bilong pamuk wantaim ol marit manmeri, ol arapela kainkain pasin pamuk, na pasin bilong stil, na pasin bilong tok giaman long kot, na pasin bilong bagarapim ol arapela manmeri wantaim ol tok nogut.²⁰Em ol dispela samting i save mekim man i kamap doti. Tasol pasin bilong 'i no wasim han na kaikai', i no save mekim man i kamap doti.' "

²¹Bihain Jisas i lusim dispela ples na i go long distrik bilong tupela biktaun Taia na Sidon.²²Long dispela ples, wanpela meri bilong ol lain Kenan i kam long Jisas na i singaut strong long en olsem, "Bikpela, pikinini bilong Devit, marimari long mi, Spirit nogut i givim bikpela pen tru long pikinini meri bilong mi."²³Tasol Jisas i no bekim wanpela tok bilong en. Ol disaipel i tokim Jisas olsem, "Dispela meri i wok long singaut bikmaus yet na bihainim mipela, inap yu tokim dispela meri long lusim mipela na go longwe?"

²⁴Tasol Jisas i bekim ol olsem, "God i salim mi i kam bilong kisim bek ol lain Israel tasol. Ol i olsem ol sipsip i lus pinis."²⁵Tasol dispela meri i kam brukim skru long pes bilong Jisas na i tok, "Bikpela, helpim mi."²⁶Orait Jisas i bekim tok bilong en olsem, "Em i no gutpela long kisim bret bilong ol pikinini na tromoi i go long ol liklik dok."

²⁷Orait dispela meri i tok, "Bikpela, em i tru, tasol ol liklik dok tu i save kaikai hap kaikai i pundaun ananit long tebol bilong papa bilong ol."²⁸Jisas i bekim tok bilong dispela meri olsem, "Meri, yu gat strongpela bilip tru, olsem na pikinini bilong yu bai i kamap orait gen." Long dispela taim stret, ol spirit nogut i lusim pikinini bilong dispela meri na dispela pikinini i kamap orait.

²⁹Jisas i lusim dispela ples na i go klostu long raunwara Galili. Em i go antap long wanpela liklik maunten i stap klostu na i sindaun i stap.³⁰Orait bikipela lain manmeri tru i kam long em. Ol i kisim ol manmeri lek bilong ol i nogut, ai pas, maus pas, na ol man bodi bilong ol i krungut nabaut, na planti ol arapela manmeri i gat sik i kam. Ol i kisim ol i kam long Jisas na em i oraitim ol.³¹Taim ol manmeri i lukim ol maus pas man i toktok, na ol bodi krungut man i orait, na ol lek nogut man i wakabaut gen na ol ai pas man i lukluk gen. Ol litimapim nem bilong God bilong Israel.

³²Jisas i singautim ol disaipel bilong en i kam na i tokim ol olsem, "Mi sori tru long ol dispela manmeri, long wanem ol i stap wantaim mi inap long tripela dei na ol i no kaikai. Mi no laik long salim ol i go long wanem ol i no kaikai, nogut ol i hangre na ol bai i pudaun long rot."³³Ol disaipel i tokim Jisas olsem, "Long dispela kain hap we i nogat man i stap klostu long en, mipela i hat tru long painim kaikai bilong givim ol dispela manmeri."³⁴Orait Jisas i askim ol long hamaspela bret ol i gat na ol disaipel i tok, "7-pela bret, na ol sampela liklik pis."³⁵Bihain Jisas i tokim ol dispela manmeri long sindaun long graun.

³⁶Em i kisim dispela 7-pela bret na ol pis, na i tok tenkyu long God, orait bihain em i brukim ol bret na givim long ol disaipel. Na ol disaipel i givim long ol manmeri.³⁷Olgeta manmeri i kaikai na ol i pulap tru. Na bihain ol i bungim ol hap hap kaikai i stap yet na ol i pulimapim 7-pela basket.³⁸Namba bilong ol man i kaikai dispela kaikai i olsem, 4-tausen man, tasol ol i no kaunim ol meri na pikinini tu.³⁹Bihain Jisas i salim ol manmeri i go long ples bilong ol, na em i kalap long bout na i go hapsait long distrik bilong Magadan.

Matthew

16

¹Yemi Farisi nampa Sadyusi yerave Jisasimi maka semo yemi intaemi sigateno mana'a anenemo inaruga fawarinaninim. ²Minugami Jisasimi yenya mani sirem yeradem siyimem, "Ao enanamo, inaruga kemo nareyio ina miniwa abogu ai abogu saganti kugagatene sego."³Afo wanurapa, 'sige mani sire sego,mini ai ritene sego, nayeyare inaru nareyiem konamano magum fikaga. yigemi amonama inaruga dega afo dayintega inta naye nurana saganam fawaritenafi, minugami sigemi amonaage mage fawarinanin anene dega inaemo fawarinanin aneneyanti busego. ⁴Yige wata anasi savi anta nampa monko anta ewayi mini mano mana'a anene fawarinanin afakewam minugami mana anenewa fugasirem fawam buyinani, Jonani kanamana fawarinanin amamino." Jisasimi yera yirem buga.⁵Ai kato waitayu ena ayapa orabuga, yemi yibikemo breti mare binayonanti ⁶Jisasi siyimemi, "dafisego mininaga yigemi yisimi Farisiyu nampa Sayusi yuyinta marafo." ⁷Yemi kato waitayu yeyaranti mani semi, "seyuyami breti mareya bu yigafunam mini waya senafi." ⁸Minugami Jisasimi yenti waya intarukemi semi, "Yigemi sito amakuku dukane semi ,nayeyare sigemi yigenanao sigeyaranti sewane. jisasimi mini wayamo simi breti mareya bu yigafunam mini senafi?"⁹Yige bu integrafo semo faipia bretimo 5.000 waita yimidukauna, afo nade basketi wa nare rami yukurone? ¹⁰O sevenia breti nampa fo tausenia waita, afo nade basketi akam yunam yukurone?¹¹Naugaga intama soke buyege semi breti yara segauye dafima soke ogo Farisi nampa Sadyusi yuyi yisi yanti." ¹²Afo inaemi beni kato waitayu intama soke uremi semi breti fina wam yisi yara sevenaiye semo, minugami yigemi dafimara soke urega sigurumo Farisi wa Sadyusi yuo sinayomi buwa marago .¹³Ai Jisasimi Sisiria wa Filipa adegade wam maguyuka yemi, beyi kato waitayu manisirem yintaemi, "yemi wata anasimi amonemo wata agai, afo yemi intami bemi iyewafi ? "¹⁴Yemi kato waitayui semi, "mana'a Jon baptisive siga, mana'a mano Ilaijave siga,afo enomi semi, Jeremaia wafi , o mana kasanampa waita." ¹⁵Jisasimi yemi siyimem, "afo yigemi intami semi iyewafi?" ¹⁶Afo Saimon pitami ben ami yeradem manisirem sasamemi, "Emi Kraisi mono, wantana Goti agai,"¹⁷Jisasimi yeradem benanti semi, "Saimoni Jona aga'ano, emi amoyono, nayeyare wata mini intiti emi bu amemono, minugami setifoe inarufa wayi mini anene manta amaka fawarem. ¹⁸Afo miniwai enanti mani senu emi Pitami, sesi mono mai mini on amuga uwaranu . Fugintanoni erantano manta dawa buyinani.¹⁹Semi emi amenu kotini magukakena kimi .minugami naye anene mana magaga uyaganonami Goti wai uyagatemi inarufa wa, afo naye anenemo mana magaga ifadanami Goti wai inarufa ifadatemi." ²⁰Afo Jisasimi beyi kato waitayu siyimemi fugasire senanti Kraisi wane sire bu siyimego.²¹Afo mini nuram Jisasi agoyantemi beyi kato waitayu siyimem beyaranti ai yewayege Jerusalem be'i , amu'na umati a'nom waitayu nampa het prisi yu nampa lo manoni intim waita yiyapikem , siruma fugi'i , yewayegem kamore nuram yakagana itabote. ²²Afo Pitami avigem Jisasimi awafa maro magem erarurem sasamem, manisemi, Anonao,'mini aneneyu en adeka buyemi eka fawam buyinani." ²³Jisasi wayedem Pitam sasamem, "Wananom afo'ono sekake, emi seti ami uyagewana , emi intama anonayi iyewana Gotini aneneyanti , emi intama anonayi ewana wata yuyi anene yanti,"²⁴Afo Jisasi beyi kato waitayu siyimem, ao manawayi semo siwakuritemi , ben aumi magafin dena ,

afo beni maripo ya mantena semi siwakurinno. ²⁵Wata mano aum mantem wananinato anon intiri emi aumi bu maratem, afo wata mammo beyaumo setivipimo rananiyi bemi mini aum maranani. ²⁶Afo mana waita mano mana magagakem maside anene maratemifo ben aumi afi'inam naitenafi ? Wata mano naye meyam yimiden a yeradem beyaumi maratenafi? ²⁷Wata Aga'ano beyafoeni erantim beyi ankerogu nampa yinani bemi meyam yiminani wata anasi yenti awuawaka. ²⁸Fuga ugam semi sigemi siyimege , yigepikemi mana'a managa itagayi yigemi bu fukei amonanagom Wata Aga'ano kini uwem yinanim."

Matyu

16 ¹Ol Farisi na Sadyusi i kam na i traim Jisas, ol i askim em long soim ol sampela sain long skai. ²Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Taim apinun na skai i ret, em yupela i tok, gutpela dei bai i kamap tumoro.

³Na long moning taim, yupela i tok, 'Em bai i ren, long wanem skai i ret na klaut i karamapim ples. 'Yupela lukluk long skai na skelim na yupela i save wanem kain dei bai i kamap tumoro, tasol yupela i no inap lukluk long ol samting i kamap nau na tokaut long wanem samting bai i kamap bihain. ⁴Ol manmeri bilong mekim pasin nogut na pasin pamuk, i wok long painim ol sain, tasol nogat wanpela sain bai i kamap, sain bilong Jona tasol bai i kamap." Orait Jisas i lusim ol na i go.

⁵Taim ol disaipel i go kamap long narapela sait, ol i lusim tingting long kisim bret. ⁶Jisas i tokim ol long lukaut na was gut nogut ol i kisim yis bilong ol Farisi na Sadyusi. ⁷Ol disaipel i toktok namel long ol yet na i tok, "Ating mipela i no kisim bret i kam olsem na em i mekim dispela tok." ⁸Tasol Jisas i save pinis long toktok bilong ol na i tok, "Yupela i gat liklik bilip tasol, bilong wanem yupela i toktok namel long yupela yet olsem, 'Jisas i mekim dispela tok long wanem mipela i no kisim bret i kam?"

⁹Ating yupela i no tingim 5-pela bret mi bin givim ol 5, 000 man, na hamaspela basket yupela i bin pulimapim wantaim hap hap kaikai? ¹⁰O 7-pela bret long 4, 000 man, na hamaspela basket yupela i bin pulimapim wantaim hap hap kaikai?

¹¹Olsem wanem na yupela i no klia olsem mi no toktok long bret? Lukaut na was gut long yis bilong ol Farisi na Sadyusi. ¹²Orait bihain ol disaipel i kisim gut tok bilong en na ol i save olsem em i no toktok long lukaut long yis i stap long bret, tasol ol i mas was gut na i noken kisim tok skul bilong ol Farisi na Sadyusi.

¹³Taim Jisas i kam klostu long ol ples i satp klostu long Sisiria long Filipai, em i askim ol disaipel bilong en olsem, "Ol manmeri i lukim Pikinini bilong Man, na ol i ting em husat?" ¹⁴Ol disaipel i tok, "Sampela i tok Jon bilong Baptais, sampela i tok Elaija na ol arapela i tok, Jerimaia, o wanpela bilong ol profet." ¹⁵Jisas i tokim ol, "Tasol yupela i ting mi husat?" ¹⁶Orait Simon Pita i bekim tok bilong en olsem, "Yu Krai, Pikinini bilong God i stap laip oltaim oltaim."

¹⁷Jisas i bekim em na i tok, "Saimon pikinini bilong Jona, yu ken amamas, long wanem man i no kamapim dispela tingting long yu, tasol Papa bilong mi i stap long heven i kamapim dispela samting ples klia long yu. ¹⁸Na tu mi tok olsem long yu, yu Pita, bai mi wokim sios bilong mi antap long dispela ston. Strong bilong dai i no inap daunim em.

¹⁹Bai mi givim yu ki bilong kingdom bilong heven. Olsem na wanem samting yu pasim long dispela graun, God bai i pasim dispela samting long heven tu, na wanem samting yu lusim long dispela graun, God bai i lusim dispela samting long heven tu." ²⁰Na Jisas i tokim ol disaipel bilong en long noken tokim wanpela man olsem em i Krai.

²¹Long dispela taim Jisas i stat long tokim ol disaipel bilong en olsem em i mas go long Jerusalem, na em i mas karim planti hevi long han bilong ol hetman na ol bikpris na ol tisa bilong lo, bai ol i kilim em i dai, na em bai i kirap bek na kisim laip gen bihain long tripela dei. ²²Na Pita i kisim em i go arere na i tok strong long Jisas olsem, "Bikpela, ol dispela samting i no inap kam klostu long yu na i no inap kamap long yu." ²³Tasol Jisas i tanim na i tokim Pita olsem, "Satan! Yu klia long mi, yu wok long pasim rot bilong mi. Yu no save tingting bikpela long ol samting bilong God, tasol yu save tingting bikpela long ol samting bilong man".

²⁴Na Jisas i tokim ol disaipel bilong en olsem, "Sapos wanpela i laik bihanim mi, em i mas daunim em yet, na karim diwai kros bilong en na bihainim mi." ²⁵Man i tingting bikpela long laip bilong en na i laik seivim laip bilong en, em bai i lusim laip, na man i lusim laip bilong en long nem bilong mi, em bai i kisim laip. ²⁶Sapos wanpela man i tingting planti long kisim olgeta samting bilong dispela graun na i lusim laip bilong en, wanem gutpela samting bai em i kisim? Wanem samting bai wanpela man i givim long kisim bek laip bilong em?

²⁷Pikinini Bilong Man bai i kam insait long glori bilong Papa bilong en wantaim ol ensel bilong en. Na bai em i givim pei long olgeta manmeri inap long pasin ol i bin mekim. ²⁸Tru tumas mi tokim yupela, sampela bilong yupela i sanap hia, bai i no dai yet inap ol i lukim Pikinini bilong Man i kam olsem king."

Matthew

17

¹sigisia nuram yakagami Jisasimi Pitami avigem. Jems ba Jonim. Jemsim afa'ano afo yemi yeya'o ano'anufa uremo. ²Jisasi wayebimi ben aumano manta ena'em ben orasiano manta aganta kem beni unam wa'do mano manta onanta kem. ³Afo miniga ame'urem Mosesinu Elijahnu miniga fawarubemi Jisasi nampa ami semo. ⁴Pitami mini amonarem Jisasim manisirem sasamem "Anonao mini awoguino managa'o wafauna. A'ao emo ayewagana. Semi kamore'a iyom ma'i manta itaranu. Mana eninta. mana Mosesi ninta. mana Elijah ninta. ⁵A'o Pita mo asevem bam. Mana konam mano yemi mare fikem. Mini konapike mana awauntano manisem. "Minimi setigai. Semi bemi ayigara ewau bemi seti ayinti awakurewa. Minugafo yigemi bena mana intago. ⁶A'o beni yogam waitayu mini waya intemi yemi anom fegari uremi yorasi rami kumebuga. ⁷Jisasi yemi yemanta itayikarem siyimemi. "Yigemi bu fegago". ⁸Afo yemi amonama mintapa damifo mana waita bu amonemo beya'o Jisasi wage'em. ⁹A'o yemo ayafa kumewami, Jisasimi yemi eram waya yiyimemi, Yigemi mana waita manom buwa yiyimego mana anenemo amonami, e' anam wata mano aga'ano mi me'e fugim waita yu yimapake itabinaga. ¹⁰Afo Jisasini kato waita yu manisire intauruka, "Naugaya lomanoni inti waita yu'ano seveya Elijah a'nanta yino sirukeye"? ¹¹Jisasi yewa yegem manisirem siruka, "Elijah yeravem yewa yegem maside anene ategatem. ¹²Afo semi yigem yiyimege, Elijah mi a'i wa yigami afo yinom waita yu bemi amone inte buyuga. Bumi yemi bemi savi uakaka, manayom antafikemi wata mano aga'ano yen yiyapike umanti marattem. ¹³Afo beni kato waitayu omare inte Jisasimi nom manyikewam Joni nanti sewane siga. ¹⁴A'o yemo me'e nesu waita waka orabomi, mana waita mano mare Jisasi aifim agon yaum radarem semi, ¹⁵Anonao, awa'awa uakano setanimi, bemi awakoko ai'anene makem anom savi marariewa. Nesu ya'i igafinafi nopim rufamewa. ¹⁶Semi avige eni yogam waita yuka bunam, yemi amaka bemi ofairi buyuga". ¹⁷Afo Jisasi yewayegem mani sirem siruka, Yige akumo savi anta eve'o yimakukum buewayi, nadeyaga yige nampa watege? Na'deyaga semi yigemi yiyimetege? Mare mini iya onti sewaunafa yego". ¹⁸Jisasi mini savi awamu asidami afo mini awamuano mini iyaonti arem bimi, mini nuram ugami mini iya'onti soke'em. ¹⁹²¹I'naemi, kato waita yu Jisasi ka yerave semi. "Nauga ganayara seyuyami savi awamu bu sasakateyare"? ²⁰Jisasi yemi yiyimem mini nayeyare, yigenti amakukumi sito'i, semi fuga yigemi yiyimege, yigenti amakukumano sito'i amaka masketi aga'ano ke'ne. Yigemi sasaminagone mana anumanom. "Raunte me'an ayapa bono. Afo binami mana anene mano yige ka bu akurinani. Bu afakaga(Undefined). ²²Afo yemi Galili wami, Jisasi beyi yogam waita yu mani sire yiyimiduka, yemi wata mano agai wata anasi yiyapim yimitemo. ²³Afo yemi bemi aruma fugitemo kamore'a kamore'a nuram yakagabinam bemi yewayegem itavitem. "Beni yogam waita yu yigunanti eve nesu intiri emo. ²⁴Ai Kapeniami yera bomi takisi marewam waita mano Pita wapa yeravem manisira. yigenti sisame takesa aya evenafi buve? ²⁵Pitami eyo sem. "A'o Pita mo naupa upegami, Jisasi manisirem intauruka, "Simon emi intana iteni'ene? Mana magaga king yu anomi meyami ite'akupike mareveye. "Yenan'opikenafi, a'a enofikene? ²⁶Enafakena waita yupikene Pita sirami. "Jisasi manisirem sasamiduka. A'o mininami, yenti akumi fuga sire meyam bu ayainayo. ²⁷Ugafo takisi marewam waitayu seyui yemi kumipim yam bu ruyikafano. Emi bunopa orave nanti intafure noya'i marano. A'nanta maranona noya abunti ogade amonanonami mana silva moni'i watem. Mini moni'i mantewa ekawa sekawa takisi marewam waitayu yimeno.

Matyu

17 ¹Sikspela dei bihain Jisas i kisim Pita, Jems na Jon, brata bilong Jems, na ol yet i go long wanpela maunten i antap tru. ²Jisas i senis na bodi bilong Em i kamap narakain. Pes bilong Em i lait olsem san, na klos bilong em i sain olsem lait.

³Orait kwiktaim Moses na Elijah i kamap na i toktok wantaim Jisas. ⁴Pita i lukim dispela na tokim Jisas olsem, "Bikpela, em gutpela yumi stap long hia. Sapos yu laikim, bai mi sanapim tripela haus win, wanpela bilong yu, na wanpela bilong Moses, na wanpela bilong Elijah."

⁵Taim Pita i toktok yet, wanpela klaut i lait tumas i kam karamapim ol, na insait long klaut wanpela maus i tok, "Dispela em i Pikinini bilong mi, mi laikim em tumas, em i save bihainim laik bilong mi. Olsem na yupela i mas harim tok bilong em tasol." ⁶Taim ol disaipel i harim dispela tok, ol i pret tru na i putim pes bilong ol i go daun tru.

⁷Na Jisas kam kirapim ol na i tokim ol, "Yupela i noken pret." ⁸Na ol i lukluk i go antap tasol i no lukim wanpela man, Jisas wanpela tasol i stap.

⁹Taim ol i wok long kam daun long maunten, Jisas tok strong long ol olsem, "Yupela i noken tokim wanpela man long wanem samting yupela i lukim, inap Pikinini bilong Man i kirap bek long ples bilong ol dai man."¹⁰ Orait ol disaipel bilong Jisas i askim em olsem, "Bilong wanem ol saveman bilong lo i tok olsem Elaija i mas kam paslain?"¹¹ Jisas i bekim na i tok, "Elaija bai i kam na stretim bek olgeta samting."¹² Tasol mi tokim yupela, Elija i kam pinis, tasol ol hetman i no luksave long em. Nogat. Ol i mekim nogut long em. Long wankain pasin tasol Pikinini bilong Man bai i kisim bagarap long han bilong ol."¹³ Na ol disaipel i save olsem Jisas i wok long tokim ol long Jon bilong Baptais.

¹⁴Taim ol i kamap long hap we ol planti man i stap long en, wanpela man i kam brukim skru long lek bilong Jisas na i tok,¹⁵ Bikipela, marimari long pikinini man bilong mi, em i gat sik muruk na i save kisim bikipela bagarap. Planti taim em i save pundaun insait long paia o long wara.¹⁶ Mi kisim em i go long ol disaipel bilong yu, tasol ol i no inap long oraitim em."

¹⁷Orait Jisas i bekim olsem, "Yupela ol lain bilong mekim pasin nogut na i no save bilip, hamaspela taim bai mi stap wantaim yupela? Hamas taim bai mi tokim yupela? Kisim dispela pikinini i kam long mi."¹⁸ Jisas i krosim spirit nogut, na spirit nogut i lusim dispela pikinini man, na long dispela taim stret pikinini i kamap orait gen.

¹⁹Bihain, ol disaipel i kam long Jisas na i tok, "Bilong wanem na mipela i no inap rausim ol spirit nogut?"²⁰ Jisas i tokim ol, long wanem, bilip bilong yupela i liklik. Mi tokim yupela tru, sapos yupela i gat liklik bilip inap olsem pikinini bilong mastet, bai yupela i tokim dispela maunten, "Kalap i go long hap', na em bai i go na i nogat wanpela samting em bai hat long yupela."²¹ undefined

²²Taim ol i stap long Galili, Jisas i tokim ol disaipel bilong en olsem "Bai ol i givim Pikinini bilong Man i go long han bilong ol manmeri,²³ na bai ol i kilim em i dai, na long dei namba tri em bai i kirap bek." Ol disaipel i wari na tingting planti.

²⁴Taim ol i kam long Kapenaum, man bilong kisim takis i kam long Pita na i tok, "Tisa bilong yupela i save baim takis o nogat?"²⁵ Pita i tok, "Yes." Tasol taim Pita i go insait long haus, Jisas i askim em olsem, "Simon, yu ting wanem? Ol king long dispela graun i save kisim takis long ol wanem lain? Long ol lain bilong ol yet o long ol lain bilong narapela hap?"

²⁶ Taim Pita i tok, "Long ol man bilong narapela hap." Jisas i tokim em olsem, "Sapos i olsem, orait ol lain bilong ol yet i no inap baim takis."²⁷ Tasol yumi noken mekim ol lain bilong kisim takis i pundaun long sin. Yu go long solwara na tromoi huk na kisim pis. Kisim pis yu kisim paslain long olgeta pis, taim yu opim maus bilong en bai yu lukim wanpela silva moni i stap. Kisim dispela moni na givim takis bilong mi na bilong yu long ol lain bilong kisim takis."

Matthew

18

¹Mininuram yemi kato waita yerabe Jisasim manisire bemi intauga, "Iyewa ano abi rukena mentapa yakagara ugenafi Gotini kana kunefim?"² Afo Jisasi mana kefo iyaom aram yimi, bemi mata yem yiwanapa itaruka.

³Manisiga, "semi fugasire yigemi siyimege yigemose amenam buyeo afo kefo iyaori, buyite ote yigemi Gotini kana kunefim amaka buyurinago."⁴ Minugaganamo emo sito iyaom ayufitemi, miyio waitamano Gotini kana kunefim ano avi magano.⁵ Minugami setivipim, mana waita sito agagu uyika antamo watayu uyikemotemi, bemi semi mini awogu usikarem semi sibiruka.⁶ Afo watamano sini sito iyaoru sepimo yimakuku ewamo mata kumipi yaduyikanaote, awogu-ino bemi anona omi mate anugapim kure ano bunopa intafuranam kupegano.⁷ Siguno makasi kana-yanti mana magaga wata anasi o! Awogui makasin fawarewam, minugamifo siguno iyemo mamini makasim anta manta fawarure ena ansi wata kumipi yam-duyikam, bemi fugaga anam kavitemi.⁸ Afo en-ayam mano-wafi ai manowafi emo kumipi yaduakewagana, afo akefare intafono.aimuno emo kumipi manta rimmufantanami, afo akefare fafa intafone. Afo awogu buyintemiino iga magufim binona kal ayanapa aiganti.

⁹Afo eni augamanomo kumipim yaduakewaganami, awoguge fitire intafono. Awogui mana augamana rukemo wantana aum maranona. Kanti augam ruke iga magufim bina buateganani.¹⁰ Emi rafima soke ono afo mini kefo iyaoru yemi yimonamo mampapa wurano. Fugasire semi emi samege, Mente inarufa yenti ankeri ano yewane setifo enm orasika bemi inarufa wamise.¹² Emi intana naugene? Afo mana waita mano mana unam sipisipi makaganam, afo mana sipisipi yen yiwanapake oma ofinam, bemi nainti nainia sipisipi yirana anuga wami afo mini mana sipisipi oma afakatenafi iwafi?¹³ Fugasire semi siyimege yigemi, bemo mini sipisipi fugasire afakene, nainti nainai sipisipi wanati amo itemifo afo ano amomose inanimi mana sipisipi mini afugamo afakanati.

¹⁴Manayom antayati, yigen yifoe inarufake bemi yepike mana wayi mini kefo iyaorupike buafi ino yanti.¹⁵ Afo en

afa awa emo kumi uakana, bemi abige awafa marorewa beni sadage yigeganti sima ate gaka. Afo bemose amaka en amose intanami, afo yigeganti yewayegeka yige itawayi intorami. ¹⁶Afo bemo en amosi buyinta nami, manawafi karafi afa'awa yividana; yewa yeraveya amone inteureya mini umanti sim atega. ¹⁷Bemo yem yah buyintana, afo mini waya mono mapim mare wono. Afo mono bayafimba bemose mini waya buyintanami, bemi amonama takisi marewa waitayi ono afo bemi Juda akum waita waye. ¹⁸Fugasire semi yigemi siyimege, naye anene yigemose mana magaga anta'imote Kotiwai inarufa anta'item. Yigemose mana yanta mana magaga iyasim Gotiwa inrufa iyasitem. ¹⁹Semi yewayege yigemi siyimirare, mana magaga, kam waita yekanto mana yiraka bentamo mana anene yanto sinta imote, afo seti foe inarufa wayi yimitem naye aneneyato inta'im. ²⁰Mana ayapaose karafi kamoremo setibikao ruwantu emote, semi afo yen yiwanapa watege. ²¹Naemi pitami yema Jisasi intauga, "Anonao, nadeyaga setifa awani kumi arategafuyo bemose semo kumi usikana? Amaka sewenia yagafi, bae?" ²²Jisasi samemi, "sewenia yage sirega semi samegaye emi, bube semi sewenti sewenia yaga beni kumi arano". ²³Minugami afo Kotini magufim mana kimano beyi yogamwaita nari urukami minurem ategatemi bemi. ²⁴Miniga bemo agoyantem nari uga ategami, yemi mana yogam waita abige yiga kimanoni tentauseni siriwa moni unam nari ugami yewayegem amino yanti. ²⁵Bemose nari im moniose aminanim iwaganami, beni rafisintano eram waya seabem mini yogam waita wa beni anasi iyaonampa masiden anene beninta, sarinuremi bemose nariugami yewayegem maratam. ²⁶Afo mini yogam waita agoyaum romudem a'nom magafim rem rafisintanonanti bemi manisem, "Rafisintano, agunarusikano semi masiden anene yewayege emi ameno." ²⁷Minisimi rafisintano mini yogam waita aguna u'akemi afo beni umanti arami bem fa buga. ²⁸Afo mini yogam waita-mano bemi ena yogam waita amonemi beni mana unam moni bepiké nari ugayim. Bemi anugam-wana ririfama mareremi sasamiduka, "Emose nari ugam ameure simeno." ²⁹Afo mini yogam waitamano beyorasi mare bem aifim demi kumugara-urem mani sirem semi, "Aguna-usikanaga ewanafake nari-ugauna ameno." ³⁰Afo mini anam yogam waitamano ben-ami buyintami. Bemi mini yogam waita fakarem kumakanami bemose nari ugami amidem mana item. ³¹Afo beni mana yoga waita amona naye-anene fawarinam, yemi yimobuyemo. Masidem anenemose fawarim yemi mare rafisintano sasamemo. ³²Naemi rafisintano mini yogam-waita aram yeravim manisirem sasame, "Emi mana sabi yogam waitamono, emi kumugara-ure awa-awaganti sinta-ona i eni umanti arunami fa bonami. ³³Na-ugaya emi awa awa eyi mana yogam waita buyuakewe semose emo awa awa uwakannayiure?" ³⁴Beni rafisintano arakami mini yogam waita fakama yuyivisi gimewam waitayu yiyapim dem auawisi amewana seti anenemose nari-ugami owayegena simino semi. ³⁵Minugamise setifoe inarufake bewa manayom anta yigem-wa uyikatem, afo yigemose yige yifa-yiwa yi kumiose buyire o afo beni awosanato intewate.

Matyu

18 ¹Long dispela taim ol disaipel i kam long Jisas na i askim em olsem, "Husat i gat biknem na i antap tru insait long Kingdom bilong God?" ²Orait Jisas i singautim wanpela liklik pikinini i kam, na i sanapim em namel long ol, ³na i tok, "Tru tumas mi tokim yupela, sapos yupela i no daunim yupela yet na kamap olsem dispela liklik pikinini, bai yupela i no inap i go insait long Kingdom bilong God.

⁴Olsem na man i daunim em yet olsem dispela liklik pikinini, dispela kain man bai i gat biknem insait long Kingdom bilong God. ⁵Olsem na long nem bilong mi, wanpela man i mekim gut long ol kain man olsem dispela liklik pikinini, em i olsem em i mekim gut long mi na i kisim mi. ⁶Tasol man i mekim ol dispela liklik pikinini husat i bilip long mi i pundaun long sin, gut moa ol i pasim bikpela ston long nek bilong en na tromoi em i go daun long bikpela solwara.

⁷Sori tru long ol manmeri bilong dispela graun long taim bilong traim! I gutpela tru ol traim i kamap, tasol sori tru long man husat i kamapim traim na i mekim ol arapela man i pundaun long sin, em bai i bagarap olgeta.

⁸Sapos han bilong yu o lek bilong yu i mekim yu i pundaun long sin, orait katim na tromoi i go. I gutpela moa long kisim laip i stap gut oltaim oltaim wantaim wanpela han na wanpela lek tasol. Tasol i no gutpela long go long hel paia wantaim tupela han na tupela lek.

⁹Sapos ai bilong yu i mekim yu i pundaun long sin, orait kamautim na tromoi i go. I gutpela moa long yu kisim laip i stap gut oltaim oltaim wantaim wanpela ai tasol. Tasol i no gutpela long go long hel paia wantaim tupela ai.

¹⁰Yu mas was gut na noken luk daun long ol dispela liklik lain pikinini. Tru tumas mi tokim yu, long heven ol ensel bilong ol i save kamap long pes bilong Papa bilong mi husat i stap long heven. ¹¹undefined

¹²Yu ting wanem long dispela? Sapos wanpela man i gat 100-pela sipsip i stap, na wanpela sipsip namel long ol i go lus, bai em i lusim 99-pela sipsip i stap long maunten na i go painim dispela wanpela sipsip i lus o nogat? ¹³Tru tumas mi tokim yupela, sapos em i painim dispela sipsip, em bai i amamas long ol 99-pela sipsip i stap tasol moa

yet bai em i amamas tru long dispela sipsip i bin lus na em i painim.¹⁴ Long wankain pasin tasol, Papa bilong yupela long heven i no laik bai wanpela bilong ol dispela liklik pikinini i go lus.

¹⁵Sapos brata bilong yu i mekim sin long yu, kisim em i go arere na tokim em long asua bilong en namel long yutupela tasol. Sapos em inap harim tok bilong yu, orait yutupela bai i kamap brata gen.¹⁶Tasol sapos em i no laik harim tok bilong yu, orait kisim wanpela o tupela brata tu i kam, bai ol tu i ken witnes na toktok na stretim dispela asua.

¹⁷Na sapos em i les long harim tok bilong ol, orait karim dispela toktok i go long sios. Sapos em i les long harim tok bilong sios tu, orait lukim em olsem wanpela man bilong kisim takis na i no man bilong lain Juda.

¹⁸Tru tumas mi tokim yupela, wanem samting yupela i pasim long graun God bai i pasim long heven tu; na wanem samting yupela opim long graun God bai i opim long heven tu.¹⁹Na mi tokim yupela gen, Long dispela graun, sapos tupela man i wanbel long wanpela samting na i askim, orait Papa bilong mi long heven bai i givim ol wanem samting ol i askim long en.²⁰Long wanem hap 2-pela o tripela i bung wantaim long Nem bilong mi, bai mi stap namel long ol.

²¹Bihain Pita i kam na askim Jisas, "Bikpela, hamas taim bai mi lusim rong bilong brata bilong mi sapos em i mekim sin long mi? Inap long 7-pela taim, a?"²²Jisas i tokim em, "Mi no tokim yu olsem 7-pela taim, nogat yu mas lusim rong bilong en inap long 77-pela taim "

²³Olsem na Kingdom bilong God i wankain olsem wanpela king i laik stretim dinau wantaim ol wokman bilong en.²⁴Taim em i stat long stretim dinau, ol i kisim wanpela wokman i kam bilong bekim 10 000 silva bek moni dinau bilong en long king.²⁵Tasol taim em i nogat moni long bekim dispela dinau bilong en, masta bilong en i mekim strongpela tok long salim dispela wokman wantaim meri pikinini na olgeta samting bilong en, bilong bekim dispela dinau em i gat.

²⁶Olsem na dispela wokman i putim pes i go daun tru na i brukim skru long lek bilong masta bilong en na i tok, "Masta, marimari long mi na bai mi bekim olgeta samting bilong yu."²⁷Olsem na masta bilong en i sori long dispela wokman, na i lusim rong bilong en na larim em i go fri.

²⁸Tasol dispela wokman i go na i lukim narapela wokman husat i gat 100 kina dinau long en. Na em i pulim em i kam na i holim nek bilong en na i tok, "Yu mas bekim dinau bilong yu long mi."²⁹Tasol dispela wokman i putim pes i go daun long lek bilong en na i daunim em yet tru na i tok, "Marimari long mi na bai mi bekim dinau mi gat long yu."

³⁰Tasol dispela namba wan wokman i no harim tok bilong en. Em i kalabusim dispela wokman inap em i ken bekim dinau bilong em.³¹Taim ol wanwok bilong en i lukim wanem samting i kamap, ol i no amamas. Ol i kam na i tokim masta bilong ol long olgeta samting i kamap.

³²Bihain masta bilong dispela wokman i singautim em i kam na i tokim em olsem, 'Yu wanpela wokman nogut, yu daunim yu yet na askim mi long marimari long yu na mi lusim rong bilong yu na larim yu i go fri.³³Bilong wanem yu no marimari long wanwok bilong yu olsem mi bin marimari long yu?'

³⁴Masta bilong en i belhat na i givim dispela wokman i go long ol man bilong givim pen long em inap em i ken bekim olgeta dinau bilong en.³⁵Olsem tasol Papa bilong mi long heven tu bai i mekim wankain pasin long yupela, sapos yupela i no lusim sin bilong brata bilong yupela na i tingim yet asua bilong en.

Matthew

19

¹Jisasi mini waya sima kiparem, Galili ke ifadem Juda nona bemi. ²Nesu wata anasi awakure bewam, minifa yofaemi. ³Farisiyu beka yerave, bemi maka semo, benanti seve, "Wata mano anasi sakana soke itenafi? " ⁴Jisasi siyimem mani semi, "Emi intageve agoyaka yemi uwantu kayi ai watawa anasive sigami?" ⁵Yemo uwantu kayisemi, "Mini anta yanti wata mano beyanoe afoe arem beyana nampa watem, yemi manayi ugenta waten tare. ⁶Yeganti enaga enaga buyu gentare, manayi ugentare, Gotimo afitu makami buiya seno. " ⁷Benanti mani semo, "Naugana Mosesi sena afau aganta amirewa sasa kana bino sigene?" ⁸Bemi siyi memi, "Yuano eraruga ewami, Mosesi minurega anasi sakago siga, ugamifo agoya raka mini buyuga. ⁹Semi enanti mani sewau, iyewafi beyana saka naniyi, famuku anta mino, sakaga inimo mara naniyi famuku anta uwara tene." ¹⁰Jisasi sini yogam waitayu mani semo, "Minu ganami wata mano wa anasi mano wa, mareti irami savi itene, " ¹¹Jisasi siyimem, "Made yuwa marate yaove, iyewafu mara rare sina yoyi mara temo. ¹²Mana'a mareti buyimi iyaom bumagana yemi yeyinoe arpike ai mini yiri uga, mana a wata mano minu yikewam, mana a inaru mano nanti inte minewam. Iyewafu mana waya mara ranti, eanana marano ¹³Naemi sito iyaoru yivige yemo augam muku yika noyati, beni yogam

waitayu siyi kemo. ¹⁴Jisasi mani semi," eana yego sepa,sewau nafa yewaibu fakago,inarumi miyiom waita yitamino." ¹⁵Ayam yinoka dem augam muku yikarem bemi.¹⁶Naemi,mana waita yeravem Jisasi sasa memi, "Sisao,naye soke anene uwatega wantana aumi mara tege semi? " ¹⁷Jisasi mani sirem sasa memi, "Naugaya soke anta yanti sinta eveve?Mana samana soka uga,aumo maranti seta awakurono. ¹⁸Mini waita mano sasa memi, "Item wayave? "Jisasi sem, "wata buyiro,famuku antayu,umorantayu,muna buse, ¹⁹Yige yinafo ya intago,enanto enomi eya onatene ure ayeno.²²²⁰Mini waita mano sasa memi, "Miniyu ai awakuru po.Ena naye wafiyo? " ²¹Jisasi mani sire sasa memi, "Emo fuga sewate, bono,eyi anene yu awareve , buruka yi yimeve, minite inarufa aya mara nonane,'yeno, siwa kurono. 22"" Mini waita mano Jisasi ai intarem,nesu intiri em bemi nesu anene ruke mise. ²³Jisasi beyi yogam waitayu siyi memi, "Fuga ugam siyimeno,nesu anene ruka yimi inarufa bira anu yogewa. ²⁴Yewa yege sasa mewau,kameli manomi uwa ayipim faruri nanifo nesu anene rukayi inarufa bira anuyoganani."²⁵Yogam waitayu intare, nesu intiri eve,se, 'Iye soke urena watene? ²⁶Jisasi yimonarem mani semi, "Wata mano anuyoganani,koti nampai buanu yogano. " ²⁷Pita mani semi, "Amonano, made anene yera reve emi awaku rewafau.Naye mara teyane?"²⁸Jisasi siyimem, "Fuga ugam siyimu,Wata mano aga anom beyi kagaka kuma tinami, semo siwa kure wayi yigewai kumantinago,twolu fua Israili nanto rayikayi. ²⁹Made yu yeyima, yeyeiyaoru ,yeyenomaga yerare seti yogam mara wayi handret tiayawa amugagiure maranayo wantano aumi . ³⁰Ugamifo nesui anari ugayi naeni imi ,naeni ugayi anari iteye.

Matyu

19 ¹Long dispela taim Jisas i pinisim olgeta toktok, na em i lusim Galili, na em i kam long distrik Judia long narapela sait long wara Joden.²Bikpela lain manmeri tru i bihainim Jisas i go, na em i oraitim sik bilong ol.

³Na ol Farisi i kam long Jisas, long traim em, na ol i tok olsem, "I tru lo i tok orait long ol man i ken raitim wanpela pas na givim long meri bilong ol na rausim meri long laik bilong ol yet?"⁴Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i save ritim buk na i save olsem, Long stat taim God i wokim ol man, em i wokim wanpela man na wanpela meri tasol."

⁵Na God i tok, 'Long dispela as tasol man i mas lusim papa na mama bilong en na i pas wantaim meri bilong en, na tupela bai i kamap wanpela bodi tasol.⁶Na ol i no stap moa olsem tupela, nogat, ol i kamap wanpela bodi tasol. Olsem na wanem samting God i pasim, nogat man inap long brukim dispela."

⁷Ol i tokim Jisas, "Bilong wanem na Moses i tokim mipela, long givim pas bilong brukim marit na rausim meri i go?"⁸Orait Jisas i tokim ol olsem, "Long wanem bel bilong yupela i strong tumas, olsem na Moses i tok orait long yupela i ken raitim pas bilong brukim marit na rausim meri i go, tasol long stat i no bin kamap olsem.⁹Mi tokim yupela, "Taim meri i no mekim pasin pamuk na man i raitim pas bilong brukim marit na i rausim meri bilong en, na i maritim narapela meri, orait dispela man i mekim pasin pamuk. Na man husat i maritim dispela meri we man bilong en i givim pas na rausim em, em tu i mekim pasin pamuk."

¹⁰Orait ol disaipel i tokim Jisas olsem, "Sapos i olsem, gut moa ol man i noken marit!"¹¹Tasol Jisas i tokim ol, "Dispela tok i no bilong olgeta man, em bilong wanwan man tasol husat inap long kisim dispela tok.¹²I gat sampela man husat i no inap marit na kamapim pikinini. Sampela bilong ol i kamap olsem yet long bel bilong mama. Sampela, em ol man yet i katim skin bilong ol na ol i kamap olsem na i no inap marit. Na sampela bilong ol i mekim ol yet i kamap olsem na i no laik marit long wanem ol i laik mekim wok long Kingdom bilong God. Man husat inap long kisim dispela tok long marit, larim em i kisim gut dispela tok."

¹³Orait bihain ol manmeri i kisim ol liklik pikinini i kam long Jisas long em i ken putim han antap long ol na prea long ol, tasol ol disaipel i krosim ol.¹⁴Tasol Jisas i tokim ol olsem, "No ken pasim ol, larim ol liklik pikinini i kam long mi, kingdom bilong heven em i bilong ol kain man husat i gat daun pasin na bilip olsem ol dispela liklik pikinini."¹⁵Orait Jisas i putim han antap long ol pikinini na prea long ol pinis, na em lusim dispela hap na i go.

¹⁶Jisas i wokabaut i go na wanpela yangpela man i kam long em na i tok, "Tisa, bai mi mekim wanem gutpela samting long kisim laip i stap gut oltaim oltaim?"¹⁷Jisas i tokim em olsem, "Bilong wanem yu askim mi long gutpela samting? God wanpela tasol i gutpela. Tasol sapos yu laik kisim laip i stap gut oltaim oltaim, yu mas bihainim olgeta lo bilong God."

¹⁸Dispela man i askim long wanem kain lo em i mas bihainim. Jisas i tokim em olsem, "Noken kilim narapela man i dai, noken mekim pasin pamuk, noken stil na noken giaman long kot,¹⁹yu mas stap aninit long papa na mama bilong yu, na laikim ol narapela olsem yu laikim yu yet."

²⁰Dispela yanpela man i tokim Jisas olsem, "Mi bihainim olgeta lo bilong God, bai mi mekim wanem samting moa long kisim laip i stap gut oltaim oltaim?"²¹Orait Jisas i tokim em olsem, "Sapos yu laik kamap stretpela man, yu go salim olgeta samting bilong yu na givim long ol rabisman, na yu bai i gat planti samting long heven. Yu mekim

olsem pinis orait yu kam bihainim mi."²²Tasol taim yanpela man i harim dispela tok Jisas i mekim, bel bilong en i bruk tru na em i go wantaim bel hevi, long wanem em i gat planti moni na kago samting.

²³Jisas i tokim ol disaipel bilong en olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, man i gat planti samting bai i hat tru long go insait long Kingdom bilong God".²⁴Mi tok gen long yupela, em i no isi long kamel i go insait long ai bilong nidel, olsem tasol em i hat tru long man i gat planti samting long go insait long Kingdom bilong God."

²⁵Taim ol disaipel i harim dispela tok, ol i kirap nogut na i tok, "Husat tru inap kisim laip?"²⁶Jisas i lukim ol na i tok, "Ol manmeri i no inap helpim ol yet long kisim laip, God tasol inap long givim laip long ol manmeri, long wanem God inap long mekim olgeta samting"²⁷Orait bihain Pita i bekim tok bilong Jisas olsem, "Yu save olsem mipela i lusim olgeta samting bilong mipela na bihainim yu. Bai mipela i kisim wanem samting long bihainim yu?"

²⁸Jisas i tokim ol, "Tru tumas mi tokim yupela, Long taim God i wokim nupela graun, taim Pikinini bilong Man i sindaun long sia king bilong en long glori bilong en, yupela ol man i bihainim mi bai i sindaun long 12-pela sia King bilong skelim ol 12-pela lain manmeri bilong Israel.

²⁹Olgeta man husat i lusim haus bilong ol, na brata susa bilong ol, na papa mama bilong ol, na ol pikinini bilong ol, o graun bilong ol long nem bilong mi, God bai i givim ol 100-pela taim moa antap long ol samting ol i lusim na em bai i givim ol laip i stap gut oltaim oltaim.³⁰Tasol planti ol man husat i go paslain bai i kam bihain, na ol man i kam bihain bai i go paslain.

Matthew

20 ¹Inarufa aneneyui manu'gene mana wagimo yogan dukemo wanurapim yogam waitayuo yifake wani ugene.

²Bemi, yogam waitayu-nampa mana wabayam ayai (twenty toea)manta sirem naemi yogaka, vine yunapim siyikemi.³Afau mintagagi evami mana'a yogam waita maketi magufim fa itarewami oyimonem. ⁴Intewami manisem, "Yigewa bogo, yunapim, yogaka ayai yimetege". Ai yogaka bemo.⁵Aka afau awanapa nampa enaka oravem kesani emi. ⁶Yewa yegem enayawa enaka oyimonami mana'a fa itarewami. Mani semi, "naugaga fa itarebege?" ⁷Yemi mani semo, "Mana wayi senu bu sividukane". Aka bemi mani semi, "Yigewa yunapim bogo".⁸

⁹Enaka yigam yogam waitayu nampa mana ayai maremo(twenty toea). ¹⁰Anantao yigayi yakagareya marateyane semi, madem mana marari emo.¹¹Yeyi aya mante amonare yoga afoem ami sasakemo. ¹²Mani semo, 'naem yigayi nampa mana simiri ugami, seyu ananta yeraveya ai gafukeya anom yogam mantukafaunave.¹³"Yogar-afoe mani sirem mana wayim sasa memi, "Waota, Semi naye saviuakegafuyo. Mana ayai amirukauna mana arakagi buyeveve? ¹⁴Eyi anene mantare bono, naem yigayiwa emo marana amaka marateye.¹⁵Sesi anenega sesi intim buyuwarategafu? ¹⁶Nae keno anari inam, anantakeno naeni inanine."¹⁷Jisasi Jerusalemi bemi beyi kato waitayunampa, akafam bevem siyimem, ¹⁸"Amonago, Jerusalemi bewa faupo, Wata Aga'anomi, monopike anoanom waitayu yiyapini itene. Yemi aruma fugi intintire ¹⁹gentali'yu yiyapi dami savi uakare, arure kekayaga iyiteye. Ugamifo kamore nuram yakaganami itavitene."²⁰Zebedi anoe Jisasi wapa beyaga nampa yemi. Agomyaum akarem intaemi. ²¹Jisasi sasa memi, "Nayeyara ayevene"? Mini inim mano mani semi, "Emi eyo inanta setiga kanti kumantokaro, manawayi ayan-ugapa kumantinam, mana wayi ayan-epa kumantinaogoyare, eni magufa."²²Aka Jisasi mani semi. "Emo sintaewana anene buyintaganane. Semose nanuna nomi nateve"? Yemi mani semo, "Nateyane."²³Bemi mani sirem siyimemi, "Semose nanuna nomi fuga nantoto. Aka setiyanugapa, nampa setiyanepa kumantira senami, seti yogaraye, yemo setifoe ugayikaga yintamino," ²⁴Siyakam kato waitayu intare kalritawayara yira anene yimemo.²⁵Jisasi yararem siyimemi, "Gentailiyu yeka rafikemono, afo ano'anom waitayu yeka rafikemono.²⁶Minuga anta bufawarino. E-ega, iyewafi anom waitayi irantemote, yogam waitayi uvena naem anom waitayi ino. ²⁷Iyewafi anari ira inaniyi, yegenti yogam waitayi ino. ²⁸Wata Aga'anomo yigami yofau rukanara yenaye, a ao yivigarantem yemino, beyau marerem nesu anomi yivigarantene."²⁹Jerikoke bomi, ano wata-anasi awakure bemo. ³⁰Kan yuga-afakam waitaganti aka waram. Jisasi yevewami intarenta arawokaenta, "Anona'o, Deviti Aga'ano, aguna usikano. " ³¹Wata-anasi yisemo, kepareka wakaro sirem, anoka aramasem, "Anona'o, Deviti Aga'ano, aguna usikano."³²Jisasi oitavem yaremi semi, "Nayeyiga uyikanoyare"? ³³Yeganti mani sentamonto, "Anona'o, sugam abogu'usikanoyare". ³⁴Jisasi, anom agunanenenampa, yugaka anoyogem. Miniga ugam yugammano sokeinta awakurenta ventamonto.

Matyu

20 ¹Kingdom bilong heven em i wankain olsem papa bilong gaden wain husat i save i go aut long monin taim tru long painim ol wokman long wok long gaden wain bilong em.²Bihain em i pasim tok wantaim ol man husat

bai wok long gaden wain bilong em inap long pei bilong wanpela dei, em i salim ol i go long gaden wain bilong em.

³Em i go aut long 9-kilok na lukim sampela wokman i sanap nating long maket ples.⁴Em i tokim ol olsem, 'Yupela tu i go insait long gaden wain na wok, wanem yupela inap long kisim, mi bai peim yupela. Olsem na ol i go long wok.

⁵Em i mekim wankain long husat man i wok bihain long 12 -kilok na 3- kilok apinun na mekim wankain tasol.

⁶Narapela taim gen bihain long 5-kilok long apinun, em i go aut na lukim olsem sampela man i stap nating tasol. Em i tokim ol olsem, 'Bilong wanem na yupela i sanap nating long hia long dispela dei?'⁷Na ol i tokim em olsem, 'Nogat wanpela i kisim mipela long wok'. Orait, em i tokim ol olsem, 'Yupela tu i go insait long wain gaden bilong mi na wok'.

⁸Orait long apinun taim, papa bilong gaden wain i givim tok long bosman olsem, 'Singautim olgeta wokman i kam na givim pe long ol. Stat long las wokman na i go pinis long namba wan wokman.'⁹Taim ol wokman i kam, husat lain i bin statim wok long 5-kilok long apinun, olgeta i kisim wankain pei tasol inap long wanpela dei.¹⁰Taim ol man i bin wok pas long en i kam, ol i ting olsem ol bai i kisim moa pei tasol ol tu i kisim wankain pei inap long wanpela dei.

¹¹Taim ol i kisim pinis pei bilong ol, ol i stat long tok kros long papa bilong gaden wain.¹²Ol i tok olsem, 'Dispela ol wokman husat i wok las tru, i wok inap long wanpela aua, tasol yu peim ol wankain pei long mipela. Mipela i mekim bikpela wok wantaim hot bilong san long dispela dei. '

¹³Tasol papa bilong gaden wain i tokim wanpela bilong ol olsem, 'Wantok, mi i no mekim wanpela asua long yu. Yu i no bin wanbel olsem yu bai kisim pei long wok inap long wanpela dei?'¹⁴Kisim wanem samting-em bilong yu na yu go. Mi mekim tok long mi long peim ol wokman husat i kam bihain wankain olsem yu.

¹⁵Ating mi nogat namba long mekim tok long ol samting bilong mi long laik bilong mi? Ating yupela i no wanbel long gutpela pasin bilong mi long wanem mi save givim ol samting long laik bilong mi?'¹⁶Olsem na man i kam bihain tru bai kam paslain na man i kam paslain bai i kam bihain."

¹⁷Taim Jisas i wokabaut i go antap long Jerusalem, em i kisim ol 12-pela disaipel i go wantaim na tokim ol,

¹⁸"Lukim, mipela wokabaut i go antap long Jerusalem, na ol bai givim Pikinini bilong Man long han bilong ol hetpris na ol saveman bilong lo. Ol bai kotim em bilong kilim em i dai"¹⁹Na ol bai kisim em i go long han bilong ol lain i no Juda na bai ol i tok nogut long em na ol bai hangamapim em. Tasol bihain long namba tri dei, em bai kirap bek gen."

²⁰Bihain, mama bilong ol pikinini man bilong Sebedi i kam long Jisas wantaim ol pikinini bilong em. Em i brukim skru klostu long Jisas na askim em long wanpela samting.²¹Jisas i tokim em, "Yu laikim wanem samting?" na em i tok, "Yu makim dispela tupela pikinini man bilong mi inap sindaun long Kingdom bilong yu, wanpela i ken sindaun long han sut bilong yu na narapela long han kais bilong yu."

²²Tasol Jisas i tokim em na tok olsem, "Yu no save long wanem samting yu askim. Yupela inap long dringim dispela kap mi bai dringim long en?" Ol i tok olsem, "Mipela bai inap."²³Jisas i tokim ol olsem, "Kap bilong mi tru yupela bai dring. Tasol long sindaun long han sut bilong mi na han kais bilong mi em i no wok bilong mi, tasol em samting bilong Papa bilong mi i redim bilong husat ol lain bai em i givim long ol."²⁴Taim ol narapela 10-pela disaipel i harim dispela tok, ol i gat bikpela belkros long tupela brata.

²⁵Tasol Jisas i tokim ol long kam klostu long em na tok, "Yupela i save pinis olsem ol hetman bilong narapela lain i save bosim ol, na ol bikman i gat nem antap ol i save bosim ol tu."²⁶Tasol dispela kain pasin i noken kamap namel long yupela. Orait husat i laik kamap hetman namel long yupela, em i mas kamap wokboi,²⁷Na husat i laik kamap namba wan namel long yupela i mas kamap wokboi bilong yupela,²⁸wankain tasol, Pikinini bilong Man i no kam wokim wok bilong en, tasol bilong mekim wok long ol manmeri na givim laip bilong en long kisim bek ol."

²⁹Taim ol i lusim Jeriko na i go aut, planti manmeri tru i bihainaim em.³⁰Long dispela hap, tupela aipas man i sindaun i stap long rot. Taim tupela i harim olsem Jisas i kam, tupela i singaut na tok, "Bikpela, Pikinini bilong Devit, yu sori long mitupela."³¹Ol manmeri i krosim tupela na tokim tupela long stop na pasim maus, tasol tupela i wok long singaut bikmaus moa na i tok, "Bikpela, Pikinini bilong Devit, yu sori long mitupela."

³²Bihain, Jisas i sanap na singaut long tupela na tok, "Yutupela laik bai mi mekim wanem samting long yutupela?"³³Tupela i tok olsem, "Bikpela, mitupela i laik ai bilong mitupela op."³⁴Orait Jisas i gat bikpela sori long tupela na, taim em i putim han long ai bilong tupela, kwiktaim tru ai bilong tupela i op na tupela i bihainaim em.

Matthew

¹Jisasi mi beyi katowaitayu nampa Jerusalemi adeka yerave, Betaposi maguga Olivi anuga yemo noemi Jisasi kanti beyi kato waita siyikemi ²mani semi, "yigemi enamagufa bega mana donkim nampa ifa donkim faka-kumakam nanti uturega mare yego. ³Watayuo intaiya manawaya siyime anona mano yogam dukem siyane, sina ameure dana mareyego mini donki kanti. ⁴Wafao kasa nampa waita mano sirukani urem. Jisasimi mani semi, ⁵Sayoni osika sameno, amonaka yigenti anonami yemino, beyao dami kumemi vimi ifo donkika kuman temino. ⁶Naemi yogam waita yu oravemi Jisasimi siyimimi emo. ⁷Mini dokikanti yivima marere unam wado yu yawarabe yu mini donki amuga magemo. ⁸Nesu wata anasi mano unabadoyu yawarabe yu apimi uvisemo, mana a wata anasi ya amaru akefare apimi uvisemo. ⁹Naemi mana'a naemi yeve, manisire ara woka e yemo, anona mano avi yaniogo devitini aga ano! amoyu uakago nayeyara anona manoni avipimi yemino! anona mano avi yani ogo inarufa wayi! ¹⁰Jisasi mo Jerusalemi yimi, mini magufike nesu wata anasi nesu waya sebuge yige eve mani semo, mana waitami iyewafiyo? ¹¹Mini wata anasi Jisasi awakure buyimi semi, minimi Jisasimi no semo, bemi mana kasi napa waitami nasareti galili kena. ¹²Naemi Jisasimi mono mapi untave sarineve aya eve ewayi yiyi kama maparemi. moni senisi ewayuyi sagogu rawantare numo sarine ewayi kumantewa sagoguwa. ¹³Mani siremi siyimemi goti amano manisiga, seti mai yugam mukewa mai wano, minu gamifo yigemi manta umo waitayu yimagione. ¹⁴Naemi yuga afakam yiyiyam savi ugayi yemi Jisasi manta soke uyikemi. ¹⁵Minuga mifo yino waita yu intemi watayu soke anene uwaranu amonemo iyaoruo mono mapi kemo arawoka emi mani semo, deviti aga ano avi yaniog, yemi yira kemi. ¹⁶Mani sire Jisasimi samemo, inteveve mana waitayuo sewauna waya? Jisasi mani sirem siyimemi, eyo.! Minuga mifo, yigemi waya wafa wami buinta ruka, sito iyaoru yofeke anona mano avi yani uma soke iteve? ¹⁷Naemi Jisasi yiremi anom magu mapa kumemi. Betani mana ayufum maremi. ¹⁸Wanurapimi oradem anom magufa, aranti fugemi. ¹⁹Mana yami anapa amonaremi, adeka orave amona agam buikammi anamana itukami Jisasi mani siremi mini yamano samemi, agamba buiranona inaemba. Mini sewami mini yami asakemi. ²⁰Beni yogam waitayu mini amonare, yitu rure minimi naye anene wafiyo semo mini yamo ameure asakewami? ²¹Jisasi yewa yegem siyimemi, fuka siyimuno, yigemi, yima kuku eveo karinti kao buwate mini yagao fawari anene buuwara nagone, minu gamifo yegemi anona anene yu uwara nagone, mea anumano, itave bunopi kumono sinami, ai mini fawarintene. ²²Naye anene marara yugam muke intaimi, yimakuku evega, mini anene marago. ²³Jisasimi mono naupa untavem wata anasi inti yimemi, mono kawayu anom waitayu bewapa yemo, bemi intaemo, emi naye nampa ruke iye eyo uaka gayabe? ²⁴Jisasi yenya manisirem siyimemi, mana intaiti yinta onuno. mini intainto sisimii, afo siyimenu naye erara rukega mini anene uware vegafu. ²⁵Joni wata anasi nomi mayikara, itepake mini eram marenafi? Inarufa kenafi aa magaga waita fake nafi? aka yeyiranti se intemo, seyuo seya, inaru fake mani sitene naugaga yigemi joni ami yima kuku buyege? ²⁶Afo mani sefanami watafake yikano, seyui fegafano mana wata anasi ai jonimi amonaga kasi napa waitave sirei. ²⁷Naemi Jisasimi samemi mani semo, seyu buyin tageyane semo. afo Jisasi mani sire siyimemi, semi naye erara rukegafu. Busiyime nuno simi. ²⁸Afo yigemi itenitiri ga evige? mana watamano karaga dukem. ana aga ano sasamemi, setigaano, emi magemi waini yunapaga oma yokano semi. ²⁹Ana agaano yewagem mani semi. yogari ira sifokewane semi, aka naemi yogaka bemi waini yunapa. ³⁰Naemi mini waita mano rasi aga ano sasa memi manayiom waya lasi agaano mani sirem, 'semi maro yokanuno anonao semi, mini sire mifo waini yunapa buyogemi. ³¹Yekanti kemi iyewa yenyi foe ami awaku renafi? yemi mani semo, anaraga anove. Afo Jisasi siyimemi, fuga siyimuno sagisi mare wayiwa famuku inim asika gotini magufim biteye yigen yinari ure. ³²Naye yara Jonimi yigepai ateka antanapa yii yimakuku buyomi. sagisi mare wayiwa famuku ini asika bena intare yimakuku emo. ugamifo mini anene buamonago, yowayere bena buyintafo. ³³Ena ikani waya intago. mana maga afoe waini yogemi yunapi. Kugu uwaremi, waini uwara magu uwaremi rafisi ma uwarem. beyi waini yunam salin ure ena kantrfa bemi. ³⁴Yunami redi imi, beyi yogam waitayu siyikem setita omare yego semi. ³⁵Yunaka rafikayi beni yogam waita fakemo, mana wayim aremmi mana wayim aruma fuge mana wayimi omi itafua kemo. ³⁶Naemi, ena nesu yokam waitayui siyikemi. yunaka rafikayi kesani anariemo. ³⁷Mini anae pai, yuna afoe amonatemono semi. ³⁸Yunaka rafikayi amonami beyagayimi, yemi mani semo, manami beyafoeni anenega rafigayi yemino, eanaya aruma fudeya beafo eni anene marafano semo. ³⁹Minimi waini yuna pike avima magufa magunte aruma fugemo. ⁴⁰Magemi waini yuna afoemi yitemi naye anta mini waini yunakao rafikayimi uyikate nafiyo? ⁴¹Manisire sasa meno, yemi savi uyikaremi ena waita yunapa salinu rana mini waini yuna rafisitemo, miniyunami nevemo. yuna afoem bano rayinte aka nayoyi yunamano redi inami. ⁴²Jisasimi siyime manisemi, Koti amano sigam waya buyintage. Mini omi kapenta yui yakaga savi ugamise yifogemi minimanta ma posiyi emo. Anona manoni ayika fawaremi senu sugaka enaene? ⁴³Minugai mani sir'ei siyime wau, Kotimi beyi anene yu manta eno yiyapimi ratene yunamo manta faware wayi. ⁴⁴Iyewafi minikao rufami nayoyi rakage sitosito iteye. ugam mifo, mini omano wata anasi yimuga fafasina savi marari iteye. ⁴⁵Yinom waita yuwa Farisiyu Jisasini ikanim waya intaremi, yemi semi senuganti sewano semo. ⁴⁶Bemo faka

nayom ayinu afakemo, nesu wata anasi wamise fegemo, nayera wata anasi jisasi nanti kasanapa waitave sewamise.

Matyu

21 ¹Taim Jisas wantaim ol disaipel bilong em i kam klostu long Jerusalem, ol i kamap long ples Betpas long Maunten Oliv, na bihain Jisas i salim tupela disaipel,² na i tokim ol olsem, "Yupela i go long narapela ples, na yupela bai lukim wanpela donki wantaim yangpela pikinini donki ol i pasim long rop. Yupela mas rausim rop long tupela donki na kisim i kam long mi.³ Sapos ol man i askim yupela long dispela, yupela i mas tok, 'Bikpela i gat wok long ol dispela donki', na dispela man bai kwiktaim larim yupela kisim tupela donki i kam."

⁴Nau dispela samting i kamap olsem profet i bin tokim bipo. Na Jisas i tok olsem,⁵ "Tokim pikinini meri bilong Saion, 'Lukim King bilong yupela i kam, na em i daunim em yet na sindaun long wanpela yangpela pikinini donki. '"

⁶Bihain ol disaipel i go na ol i mekim olsem Jisas i tokim ol.⁷ Na ol i kisim donki na yangpela pikinini donki i kam na ol i putim ol klos laplap bilong ol antap long tupela donki, na Jisas i sindaun antap long ol klos laplap i stap antap long donki.⁸ Planti ol manmeri i tromoi ol klos laplap bilong ol long rot, na sampela manmeri i katim ol han bilong ol diwai na tromoi long rot.

⁹Bihain ol planti manmeri i go paslain long Jisas na arapela lain husat i bihainim em, ol i singaut olsem, "Litimapim nem bilong Bikpela long Pikinini bilong Devit! Aamamas long em long wanem em i kam long nem bilong Bikpela! Litimapim nem bilong Bikpela i stap antap tru!"¹⁰ Taim Jisas i kam insait long Jerusalem, olgeta manmeri bilong biktaun i mekim planti toktok na ol i askim olsem, "Em husat dispela man?"¹¹ Ol biklain manmeri i bihainim Jisas i bekim tok olsem, "Dispela em Jisas, em wanpela profet bilong Nasaret insait long Galili."

¹²Bihain Jisas i go insait long tempel na em i rausim olgeta manmeri husat i baim na salim ol samting long tempel. Em kapsaitim ol tebol bilong ol man i save senisim ol moni na ol sia bilong ol man i save salim ol pisin ol i kolim dov.¹³ Na em i tokim ol olsem "Tok bilong God i tok, 'Haus bilong mi bai stap olsem haus bilong prea, ' tasol yupela i mekim i kamap ples bilong ol stilman."¹⁴ Bihain ol ai pas na lek nogut i kam long Jisas insait long tempel na em i oraitim sik bilong ol.

¹⁵Tasol taim ol het pris na saveman bilong lo i lukim ol gutpela samting em i mekim, na taim ol i harim ol pikinini insait long tempel i singaut olsem, "Litimapim nem bilong Pikinini bilong Devit, "ol i belhat nogut tru."¹⁶ Na ol i tokim Jisas olsem, "Yu harim wanem ol man i wok long toktok?" Na Jisas i tokim ol olsem, "Yes! Tasol, yupela i no ritim tok i stap pinis, 'Long maus bilong ol liklik pikinini na ol pikinini i susu bai ol litimapim gut nem bilong Bikpela?"¹⁷ Bihain Jisas i lusim ol na em i go autsait long biktaun. Em i go long Betani na stap wanpela nait long hap.

¹⁸Nau long moning taim, taim em i wokabaut i kam bek long biktaun, em i hangre.¹⁹ Na em i lukim wanpela diwai fik long arere long rot na em i go klostu na lukim olsem dispela diwai i nogat kaikai bilong en na ol lip tasol i pulap. Na Jisas i mekim tok long dispela diwai, "Yu i no inap bai karim kaikai bihain taim gen." Na kwiktaim dispela diwai fik i drai.

²⁰Taim ol disaipel i lukim dispela, ol i kirap nogut na ol i tok, "Wanem samting mekim na dispela diwai fik i drai kwiktaim?"²¹ Jisas i bekim na tokim ol olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, sapos yupela bilip na nogat tupela tingting, yupela i no inap long mekim wanem i bin kamap long dispela diwai fik, tasol bai yupela inap long mekim ol bikpela samting olsem, tokim dispela maunten, 'Kirap long dispela hap na i go daun long solwara, ' na em bai kamap."²² Wanem samting yupela i prea na askim long kisim, yupela i mas bilip, na bai yupela i kisim."

²³Taim Jisas i kam insait long tempel na em i givim skul long ol manmeri, ol hetpris na ol hetman bilong ol manmeri i kam long em, na ol i askim em, "Yu gat wanem kain namba long mekim ol dispela samting na husat i givim yu tok orait?"²⁴ Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Bai mi askim yupela wanpela askim tu. Sapos yupela i bekim askim bilong mi, orait bai mi tokim yupela long wanem namba mi i gat long mekim ol dispela samting.

²⁵Taim Jon i givim baptais long ol manmeri, em i kisim namba long wanem hap? Long heven o long man bilong graun?" Orait ol i toktok namel long ol yet na ol i tok, "Sapos yumi tok, 'Long heven, ' em bai tokim mipela, 'Bilong wanem yupela i no bin bilipim tok bilong Jon?"²⁶ Tasol sapos mipela i tok, 'Dispela i kam long man, ' mipela pret long ol biklain manmeri long wanem olgeta i lukim Jon olsem em i wanpela profet."²⁷ Bihain ol i bekim tok bilong Jisas na ol i tok, "Mipela i no save." Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi tu bai i no inap tokim yupela long wanem namba mi gat long mekim ol dispela samting.

²⁸Tasol yupela i ting olsem wanem? Wanpela man i gat tupela pikinini man. Em i go long nambawan pikinini na tokim em, 'Pikinini, yu go nau na wok long gaden wain."²⁹ Nambawan pikinini i bekim tok olsem. 'Mi les long

mekim wok', tasol bihain gen em i senisim tingting bilong em na i go wok long gaden wain.³⁰Bihain dispela man i go long namba tu pikinini bilong em na tokim em wankain tok. Na namba tu pikinini i bekim tok, 'Bai mi go wok, bikman, ' tasol em i no go wok long gaden wain.

³¹"Namel long tupela pikinini man, husat i bihainim laik bilong papa bilong tupela?" Ol i bekim tok olsem, "Namba wan pikinini." Na Jisas i tokim ol, "Tru tumas mi tokim yupela, ol lain i save kisim takis na ol pamuk meri bai i go insait long Kingdom bilong God paslain long yupela."³²Long wanem Jon i kam long yupela long stretpela pasin tasol yupela i no bilip long em. Tasol ol man bilong kisim takis na ol pamuk meri i bilipim em. Tasol maski yupela i lukim dispela, yupela i no tanim bel bilong yupela na bilip long em.

³³Harim narapela tok bokis. I gat wanpela papa bilong graun na em i planim wain long gaden. Em i wokim banis, na wokim ples bilong wilwilim wain na, wokim longpela haus bilong was. Na em i salim gaden bilong em i go long ol lain i lukautim wain na em lusim na i go long narapela kantri.³⁴Long taim bilong kaikai i redi, em i salim sampela ol wokman bilong em i go long ol lain i lukautim gaden wain long kisim hap skel kaikai bilong em.

³⁵Tasol ol lain i lukautim gaden wain i holim pasim ol wokman bilong em, na paitim wanpela, na kilim narapela, na tromoi ston antap long narapela.³⁶Bihain gen, papa bilong graun i salim narapela ol wokman i go, na ol i planti moa long pastaim em i bin salim. Tasol ol lain i lukautim gaden wain i mekim wankain pasin long ol.³⁷Bihain long dispela, papa bilong graun i salim pikinini man tru bilong em i go long ol, na em i tok, 'Bai ol givim bikpela luksave long pikinini man bilong mi. '

³⁸Tasol taim ol lain bilong lukautim gaden wain i lukim pikinini man i kam, ol i toktok namel long ol yet olsem, 'Dispela em i pikinini man i bosim kago bilong papa bilong em. Maski, yumi kilim em na kisim olgeta kago bilong papa bilong em.'³⁹Olsem na ol i kisim em na rausim em i go aut long gaden wain na kilim em i dai.

⁴⁰Nau taim papa bilong wain gaden i kam, bai em i mekim wanem long ol dispela lain i lukautim gaden wain?"⁴¹Na ol i tokim em olsem, "Em bai mekim nogut long ol dispela lain na salim gaden wain i go long ol narapela lain bilong lukautim, em ol lain we bai skelim hap kaikai i kam long papa bilong gaden taim kaikai i redi."

⁴²Jisas i tokim ol, "Ating yupela i no ritim tok bilong God. 'Dispela ston i nogut long ai bilong ol kapenta na ol i les long dispela ston em ol narapela lain i mekim kamap kona pos bilong haus. Dispela i kamap long laik bilong Bikpela yet na em i narakain long ai bilong mipela?"

⁴³Olsem na mi tokim yupela, God bai rausim kingdom bilong em long yupela na givim i go long ol narapela lain husat bai i kamapim ol kaikai.⁴⁴Husat manmeri i pundaun antap long dispela ston ol bai i bruk i go liklik tru. Tasol, dispela ston i pundaun antap long ol manmeri dispela ol manmeri bai bagarap olgeta.

⁴⁵Taim ol het pris na ol Farasi i harim ol dispela tok bokis bilong Jisas, ol i luksave olsem em i mekim dispela toktok long ol.⁴⁶Ol i painim rot bilong holim pasim em, tasol ol i pret long ol planti manmeri i stap, long wanem ol manmeri i lukim Jisas olsem em i wanpela profet.

Matthew

22

¹Jisasi faroka baya nako ma'nisirem yiymem, ²"Inaru magumi kimano beyanika anasi aya ira sesa ewa ka'na ugem. ³Beni yogam waita yu yiyikem bega yarauna waita yu sina yego mana anom omaka simifo buyemono.

⁴Enaba kimano ena kato waita yu yiyikaremsem, Yarauna waita yu yiyimego, "Amonano yunanu sesa ure ruke burumaka yu arure made anene sesa ure makau. Mana mareti omaka yego.⁵MInugamifo, yenya buyintanti ifade buge yige uga. Mana'a yunapa bomi mana'a yenyi moni yogaka buga. ⁶Mana'a mini kato waita yu fakare yiruma fuduka. ⁷Kimano arakami, ena yogambaita yu yiyikami bomi oma mini inimwaita yu yirure yeni magu agante eynyanom magu anakaem mono.⁸Ma'nisirem beni kato waita yu yiyimem. " Mareti inayom a'i sesa uga, ⁹Yarauna waita yu buyigafo bega ananapa bam watanasi yivige mana omaka yego. ¹⁰kato waita yu be apim banu oma yivige yiga, savi ba awogu waita yu yivige yemi mini anona ma itugem.¹¹Kimano yeravem mini waita yu yimonarem mana waita amonami mareti unambado buyimi ¹²Kimanao sasamem, 'Itensure mareti unambado buyurukave? Mini waita a'ba busiga.¹³Kimano benim kato waita yu nanti sem, "Mana waita aiyayam nanako antaure ayufune wam magufim intafogo, mini magufim watanasi yu'yivisi eve yiwayam neve ifidage wapim.

¹⁴Amuna yararukam manamana yivigatem".¹⁵Inaemi Farasi yu muna sire Jisasi fakarante bai yami antaem ¹⁶Beni kato waita yu waka sasakami Herotini akum nampa bem. Jisasi nanti sem, "Tisa o intafunami emi fuga baya mana sire Kotina mana yiyimide beni atekam ayika yivige bewanamino. Mana wayini intinti bu awakure yenyi anta burayime wanamino. Mana yom anta mana maside yuka ewanamino. ¹⁷Amakaga eni intinti yiyimite wafo?

Amakaga senu lo awakunte takisi Sisami ameteyarafa?¹⁸ Jisasi yenti intiru amone inte ugem sem, "Naugaya semi makasirantege? ¹⁹Sigatego takisi aiya inagom moni, Mana denarusi amaka tu srini (20t) mare be waka yemi, ²⁰Jisasi yiymem, "Iyen avi nampa orasi mini moni amuga benafi?" ²¹Ma'nisire sasamem, "Sisa" Jisasi yiyimem, "Naye anene Sisa ninta bagana Sisa ameno, afo Kotininta bagana Koti ameno. ²²Mini baiya intare bena o yerare buge yige uga. ²³Mini nuram mana'a Saidusi yu ma'nisire sewano, fugite bu itavinonam Jisasika yeravem intaemono. ²⁴Mi'nugami "Tisa o Mosesini lo mano ma'nisiren siga, "Mana waita mano anasi rukem iyaonti imakem fuginami, mini waita manoni afa awa mini inim mantem benafa awani iyom magano. ²⁵Sevenia afa awa wapim a'naregeno anasi mantem iya'om bumagem fugemi benana yera afa awa yuka ruka. ²⁶Ben anekeno manayom anta em. ²⁷Yen yipakeno ba manayom anta mana ure fugomi mini inim mano yen yi;nepa fugem. ²⁸Itavinayom nuram mini inimi iten waita nampa batenafi? Made yu bemi mantukage eyom. ²⁹Jisasi ma'nisiren yiyimiduka, "Yigen yafim agagabuga nayeyara Kotina buyintage beni eranti bu amonaga. ³⁰Mini nuramo itavinayomi wata nampa anasi manafim bar anta iwate, nayeyara ankeroyu amaka banayom. ³¹Fugintike itawe wam anta yige bu yanta ruka naye Koti sigami. Ma'nisirem sem, " ³²Semi Abrahamuni Koti be, Aisakini koti be Jekopini Koti be? Kotimi fugim waita yu i Koti ivem, fa bam waita yu yi Koti bem. ³³Watanasi mini baya intare amuna intiri uga. ³⁴Farisi yu intami Jisasina mano Saidusi yu ya kepami manafim oma uyuge ami anta emono. ³⁵Yen yi'wanapim mana Farisi waita lo manoni intim waita Jisasi makasirantem intaem, ³⁶Tisa o teni'a lofikem iten lo mano anoni ugem made lo yuba yakagabugene?" ³⁷Jisasi ma'nisrem sasamem, " Koti Ano'na aiyyeno en ara nampa eni maside inti nampa aiyyeno. ³⁸Mini lo mano ena lo yu ba yakagabugem. ³⁹Ena lomi ma'nugem, "Eno aiyyigara ono emose aiyyewanayi ure. ⁴⁰Made lo nampa kasanampa yu' yami mini kam loga ikanugem bem. ⁴¹Farisi yui fa uyuge bami, Jisasi mana inta inti yintaem. ⁴²Ma'nisiren sem, " Kraisi nanti iten intiriga evege? Iyen agaga benafi?" Ma'nisire siga, " Devitin aga bem." ⁴³Jisasi yintaem, " Aiyo iya ontano Devitipim ararem sem Ano'na, ⁴⁴Ano'na mano seti Ano'na nanti sem, "Siyan ugapa kumanture bagana eni namugo mante sifim danu. ⁴⁵Deviti bewapa ararem sem, Ano'na o siten, 'Itenurem Devitin aga batene? ⁴⁶Mini nura mana bayi ba itarem enaba bu intaemono.

Matyu

22 ¹Jisas i toktok long ol gen long tok piksa, na i tok, ²"Kingdom bilong heven i olsem wanpela king i redim bikpela marit kaikai bilong pikinini man bilong em." ³Na em i salim ol wokman bilong en i go long kisim ol manmeri em i bin singautim ol long kam long marit kaikai, tasol ol i no kam.

⁴King i salim ol arapela wokman bilong em gen, i go long askim ol lain em i bin singautim ol long kam wantaim dispela tok olsem, "Lukim, Mi redim marit kaikai pinis, Mi kilim ol bulmakau na ol fatpela yangpela bulmakau, na olgeta samting i stap redi pinis olsem na yupela i mas kam long dispela marit kaikai."

⁵Tasol ol i no laik harim tok na ol i go nabaut, Sampela i go long gaden na sampela i go long mekim wok moni bilong ol. ⁶Ol arapela i holim pasim ol wokman bilong king na bagarapim ol na givim sem long ol na kilim ol i dai.

⁷King i belhat na salim ol ami bilong em i go na kilim ol dispela manmeri husat i kilim ol wokman bilong en, na kukim ol ples na biktaun bilong ol.

⁸Bihain em i tokim ol wokman bilong em olsem, 'Marit kaikai i redi pinis, tasol, ol dispela manmeri mi singautim ol long kam, ol i no kam, long wanem ol i no gutpela lain. ⁹Olsem na yupela i go long ol bikrot na singautim ol planti manmeri husat yupela inap long painim, na kisim ol i kam long marit kaikai. ¹⁰Ol wokman i go long ol bikrot na painim na bungim ol gutpela manmeri na manmeri nogut na kisim ol i go long marit kaikai. Long dispela as, ol manmeri i bin pulapim tru ples bilong marit.

¹¹Tasol taim king i kam long lukim ol manmeri i bung long kaikai, em i lukim wanpela man i no putim klos bilong marit. ¹²Na King i tokim dispela man olsem, "Pren, yu nogat klos bilong marit na yu kam insait olsem wanem?" Tasol dispela man i no bekim wanpela tok.

¹³Olsem na king i tokim ol wokman bilong en long pasim lek na han bilong dispela man na tromoi em i go daun long ples i tudak tru, em dispela ples ol man bai i pilim pen nogut tru na krai na kaikaim tit bilong ol. ¹⁴Long wanem, singaut i kam long planti lain manmeri tasol, God i makim wanwan tasol long inapim laik bilong em.

¹⁵Bihain long dispela, ol Farisi i go pasim tok long painim asua bilong Jisas long ol toktok bilong em inap ol i ken kalabusim em. ¹⁶Olsem na ol i salim ol sampela disaipel bilong ol wantaim ol lain bilong Herot i go long em. Ol dispela man i tok long Jisas olsem, "Tisa, mipela i save olsem yu save tok tru olgeta, na yu save skulim ol man long tok bilong God long trupela rot. Yu no save bihainim tingting bilong ol narapela man, na yu no save skelim ol man, yu save mekim wankain pasin tasol long olgeta man. ¹⁷Inap yu tokim mipela long tingting bilong yu, long askim bilong mipela? Em i orait long mipela i bihainim ol lo long givim takis long Sisa o nogat?

¹⁸Tasol Jisas i save pinis long tingting nogut bilong ol na em i tok, "Yupela ol man bilong giaman, bilong wanem yupela i laik traim mi?"¹⁹Soim mi wanpela moni bilong baim takis, "Na ol i kisim wanpela denarius em moni mak bilong em olsem 20t koin i kam long em.

²⁰Na Jisas i askim ol, "Nem na pes bilong husat i stap long dispela moni?"²¹Ol i tokim em olsem, "Nem na pes bilong Sisa." Na Jisas i tokim ol olsem, "Orait, givim samting bilong Sisa i go bek long Sisa, na samting bilong God, givim i go bek long God."²²Taim ol i harim dispela tok, ol i kirap nogut na lusim em na i go.

²³Long dispela dei tasol, sampela ol Sadusi, husat i save tok i nogat kirap bek taim yu dai i kam long Jisas na i askim em²⁴olsem, "Tisa, lo bilong Moses i tok olsem, 'Sapos wanpela marit man i nogat pikinini na i dai, orait brata bilong dispela man i mas maritim meri bilong em na kamapim ol pikinini bilong brata bilong em'.

²⁵Orait, i bin gat 7-pela brata i stap. Namba wan brata i marit na em i nogat pikinini na i dai. Em i lusim meri bilong em long brata bilong em.²⁶Na namba tu brata i maritim dispela meri tasol em tu i nogat pikinini na i dai. Wankain samting i kamap long namba tri brata, i go inap long namba 7 brata. Ol i nogat pikinini na i dai.²⁷Taim olgeta brata i dai pinis, dispela meri tu i dai bihain.²⁸Long taim bilong kirap bek, em bai i stap olsem meri bilong husat namel long ol 7-pela brata? Long wanem, olgeta brata i bin maritim em."

²⁹Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i asua pinis long ol toktok bilong yupela, long wanem yupela i no save long ol tok bilong God, na long strong bilong em."³⁰Long taim bilong kirap bek, ol i no inap marit, o bai i nogat pasin bilong givim man o meri long maritim, long wanem ol bai i stap wankain olsem ol ensel long heven.

³¹Tasol long pasin bilong kirap bek long dai, ating yupela i no bin ritim wanem God i tok. Em i tok olsem,³²"Mi God bilong Abraham, na God bilong Aisak, na God bilong Jekop"? God em i no God bilong ol dai man, nogat, em i God bilong ol man i stap laip.³³Taim ol lain manmeri i harim ol toktok em i skulim ol, ol i kirap nogut na tingting planti.

³⁴Tasol, taim ol Farisi i harim olsem Jisas i bin pasim maus bilong ol Sadusi, ol i bung long wanpela hap na pasim sampela tok.³⁵Wanpela saveman bilong lo namel long lain Farisi i askim Jisas long traim em na i tok,³⁶"Tisa, insait long tenpela lo, wanem lo em i bikpela na i winim olgeta lo?"

³⁷Na Jisas i tokim em olsem, "Yu mas laikim God Bikpela bilong yu wantaim olgeta bel bilong yu, na wantaim strong bilong yu, na wantaim olgeta tingting bilong yu tu."³⁸Dispela lo i nambawan tru, na i winim olgeta arapela lo.

³⁹Na namba tu lo em i olsem, "Yu mas laikim tru ol arapela olsem yu laikim yu yet."⁴⁰Olgeta lo na tok bilong ol profet i hangamap long dispela tupela lo.

⁴¹Taim ol Farisi i bung yet na stap, Jisas i askim ol wanpela askim.⁴²Em i tok, "Yupela i ting wanem long Krai? Em i Pikinini bilong husat?" Na ol i tok, "Em i Pikinini bilong Devit."

⁴³Jisas i askim ol, "Sapos Spirit bilong God i stap long Devit, orait bilong wanem na em i tok. 'Bikpela' long em olsem,⁴⁴'Bikpela i tok long Bikpela bilong mi olsem, "Sindaun long hansut bilong mi, inap mi putim ol birua bilong yu aninit long lek bilong yu?"

⁴⁵Sapos Devit i singaut long em olsem 'Bikpela, ' orait, olsem wanem na em i stap pikinini bilong Devit gen?"⁴⁶Taim em i askim dispela askim, nogat wanpela bilong ol i inap tru long bekim dispela askim na mekim wanpela tok long em, na nogat wanpela bilong ol i tingting long askim em gen long dispela dei na long ol narapela dei tu.

Matthew

23

¹Amuna watanasi uyuge beni kato waita yu nampa bami amisiga. ²Ma,nisiren semi, lo manoni intim baitayu nampa Farisiyu Mosesini kagaka [sia] kumantuge bemono. ³Mi,nugami, nate anene uwarago sino, uwarebe bemi amonano yenti yogaru bu awakurono, a,mana seve yoganti yoganti bumareve mono.⁴Eyo, umantagam anene yu manafim anta ure rukemi mara anuyoge edemi mantem watanasi yimuga ruka yiyam ba de mini umaru bumaratem. ⁵Watanasi yimonago yanti yogaru evemono unambadomi manta iyagi urami ara, ami mante yenti unambado amuga evemono⁶Yinom waita yu,i magufim anon yunaka bevem, mono naupa yinomwata yu kumante wapim oma kuman titem. ⁷Yunam aya ewam magufim wata nasi awogu uyikare rabi,o sego yanti inteve mono⁸Enanti rabibe busego, mana sisa mana rukanamino yige ma,demi afa awami bamino. ⁹Mana magaga mana bayi nanti seti fo,eo buseno mana afo,e mana rukanami inarufa bem. ¹⁰yigenanti sisabe isego, nayeyara mana sisa mana bemi, Jisasimino.¹¹Mi,nugamifo yiugepikem anoni ugayimi yigenti yogam waita yitem. ¹²Ben avi mare yani uganiyim koti rana magafim kumina, beya,o magufim ranayim Koti ben avi mare uritem. ¹³¹⁴Rafisego yige lo manoni intim waita nampa Farisiyu karabuntagena waita yui bami, inarufa bin ayim uyagewami, yige minifim

bubinagom, nayeyare ifadami wata nasi buyurom. ¹⁵Yige lo manoni intim wata yu nampa Farisiyu, kar abuntagena waita yui banami bu nom ka,dare amuna magufa be wata nasi yiyu yira mante wayegano mante mini waita yu yige ka,na ewami¹⁷Rafisego, yigaum savi ugam waitanasi yibige beve se Kotinamapim mana baya site, mini fayanta ino afo mana waita mano Kotini koliga kaga waya sitem mini baya fakama erarino. ¹⁶Yige yigaum savi ugam waita, naye anene anonaugenafi mono magafi goli mano mono ma, mante ategevenafi.¹⁸Kotini altaga waya fuga site, mini mana anene baye afo mana bayi altaga bam aneneya fuga item mini anene uwarano wa,de. ¹⁹Yige yigaum savi ugam waita yu, naye anene anoniugenafi presenti wafi altaga bam gifti ba atekene?²⁰Minugami iye Kotini altaga a sirantem, ami sirem uwarano. ²¹Iye kotini mapim fuga baiya siteve ²²minifim bam waita fuga urem kotinamapi promisi evem.²³Rafisego yige lo manoni intim waita nampa Farisi yu kar abuntagena waita yui bamino muku evam minti anayum ra,dare taiti amewam, dili anayun nampa kuminanayumi yenti ateka anta bu awakurewa amakukupim bam anta nampa awa awa anta mini anta uwarari ugami ifa,de ena anta uwarewa. ²⁴Yige yigaum savi ugam waita yu eno ami yo,yivige wami sito wo,waru yu usa ewamifo Kemoli yu ba mante magafim dewami.²⁵Rafisego yige lo manoni intim waita nampa Firisi yu,yige kar abuntagena waita yu, fereti kapumi mapakemi arume wafo yigen yupemi yioge yanta intewa mino. ²⁶Yigaumi savi ugem fereti kapu aupemi nare aruntana mapake awogu ino. ²⁷Rafisego yige lo manoni intim waita nampa Farisi yu kar abuntagena waita yui bami yigemi matika efam peinti ka,na bami yigen yupemi fukam waita yu yiyapa nampa savi anene yu bem. ²⁸Mana yom intika waita yigauka se atekege sewapo aupemi muna baya mano itukem bem²⁹Rafisego yige lo manoni intim waita nampa Farisi yu savi intimbagena waita yu bami kasanampa waitayu,i mati uwante atekam waita yi mati mante awogugi omi. ³⁰Yige se,senu sifo,eni kanaga bage,e tina manafim siyan deya kasanampa waita yu bu yirite ya. ³¹Yige yantise kasanampa waita yiruruka waita agafanta bafo. ³²Yigen yifo,e unani anta mantuka. ³³Yige memanu nampa meman agafanta iteniure kotini ara anenega uyaviteve.³⁴Mi,nugami, amonago, yige wapa kasanampa waita yu nampa awogu intiru rukam waita yu nampa lo manoni intim waita yu yiyika rauna buga mana,ami yirure keka yaga iruka, mana, ami mono mapim yan yirure ³⁵yivige anom maguga demi, yivigem ena maguga buga. ³⁶Mini antaga atekam waita yu nare mana magaga fafasimi, Abelini narega bemi Sekaraia Barakaia nani manoni nareka bitem kotin amapim nampa altaga yirurukam waita yu yige yimuga ana yitem.³⁷Jerusalemi, o, Jerusalemi,o kasanampa waita yu yirure mana, yige wapa rauna buganu onako yiruruka kokori mose beyagafanta manye a,yan nako manafim rewa kana yigen yigafanta irante unami yifogewa. ³⁸Amonago yigen yima,i fa ugami bemi. ³⁹Mage yiyime,i mage bu simone bage,e se,amoyono Kotin avipim yigam waita.

Matyu

23 ¹Orait, Jisas i toktok long planti lain manmeri na long ol disaipel bilong em.²Em i tok olsem, "Ol saveman bilong lo na ol Farisi i save sindaun long sia bilong Moses.³Olsem na, wanem samting ol tokim yupela long mekim, yupela mas mekim na bihainim. Tasol noken bihainim ol wok bilong ol, long wanem, ol save toktok tasol na ol yet i no save bihainim.

⁴Yes, ol i save pasim ol bikpela kago i hat tru long karim, na ol i save tokim ol manmeri long karim antap long solda bilong ol. Tasol ol yet bai i no inap tru long surikim wanpela liklik hap pinka bilong ol long karim ol dispela kago.⁵Ol i save mekim olgeta wok bilong ol long ai bilong ol manmeri bai lukim. Ol i save mekim arere bilong ol klos i go longpela na ol i save putim ol hap klos bilong bilas antap long klos bilong ol.

⁶Ol i save laik long sindaun long ples bilong ol hetman long taim bilong bikpela kaikai, na sindaun long nambawan sia long haus lotu bilong ol Juda,⁷na ol i save laik bai ol manmeri long maket ples i tok gut na mekim gut long ol, na kolim ol 'Rabai'.

⁸Tasol ol i noken kolim yupela 'Rabai' bilong wanem, yupela gat wanpela tisa tasol, na yupela olgeta i stap olsem ol brata.⁹Na noken kolim nem papa long wanpela man long dispela graun, long wanem, yupela i gat wanpela Papa tasol na em i stap long heven.¹⁰Na ol i noken kolim yupela 'tisa, ' long wanem, yupela i gat wanpela tisa tasol na em i Krai.

¹¹Tasol husat em i kamap bikpela namel long yupela, em bai kamap wokboi bilong yupela.¹²Husat man i apim nem bilong em yet, God bai daunim em na husat man i daunim em yet, God bai apim em.

¹³Lukaut, yupela ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela pasim Kingdom bilong heven long ol manmeri, tasol yupela yet i no inap long go insait. Na yupela i no larim ol arapela lain long go insait.¹⁴undefined¹⁵Lukaut, ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela i save brukim solwara na go long planti hap graun long tanim bel bilong wanpela man, na taim wanpela i tanim bel, yupela i mekim em kamap pikinini bilong hel wankain olsem yupela.

¹⁶Lukaut, yupela olsem aipas i soim rot long narapela na yupela i tok, 'Husat man i mekim promis long haus bilong God, em i no wanpela samting. Tasol man i mekim promis long gol bilong haus bilong God i mas holim pas promis bilong em.'¹⁷Yupela ol ai pas i nogat gutpela tingting! Wanem samting i bikpela moa? Gol em i bikpela o tempel i save mekim dispela gol i holi?

¹⁸Na, 'Husat man i save mekim promis antap long alta, em i no wanpela samting. Tasol man i mekim promis antap long dispela presen i stap antap long en, dispela man i mas holim pas promis bilong em.'¹⁹Yupela ol ai pas lain! Dispela presen em i bikpela moa o alta i save mekim dispela presen i holi?

²⁰Olsem na husat man i mekim promis long alta i save mekim promis antap long en na olgeta samting i stap antap long en tu.²¹Na husat man i mekim promis insait long haus bilong God, em i save mekim promis antap long en na long man i stap long haus bilong God tu.²²Na husat man i mekim promis long heven, em i save promis antap long sia king bilong God na long man husat i save sindaun antap long dispela sia king tu.

²³Lukaut, yupela ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela i save givim 10-pela hap bilong ol liklik smel sid mint, sid dil na sid kumin tasol yupela i no save bihainim ol bikpela samting bilong ol lo em ol stretpela pasin, na pasin bilong marimari na bilip. Na yupela inap long mekim ol dispela tasol yupela i lusim wanpela na mekim narapela.²⁴Yupela ol aipas i save soim rot long narapela man, yupela i save rausim ol liklik lang tasol yupela i save daunim kamel!

²⁵Lukaut, yupela ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela save long klinim autsait bilong kap na klinim autsait bilong pleit, tasol insait bilong yupela i pulap wantaim bel bilong tingim yupela yet na amamasim yupela yet.²⁶Yupela ol ai pas Farisi, yupela klinim insait bilong kap na pleit bilong yupela pastaim, na bai autsait bilong en bai kamap klin tu.

²⁷Lukaut, yupela ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela i kamap olsem wait peint bilong ol matmat i luk gutpela stret long autsait tasol insait i pulap wantaim bun bilong ol daiman na olgeta ol doti samting.²⁸Wankain tasol, yupela luk olsem stretpela man long ai bilong ol manmeri, tasol insait long yupela i pulap long planti tok giaman na yupela i no save bihainim lo.

²⁹Lukaut, yupela ol saveman bilong lo na ol Farisi, yupela man i gat tupela maus! Yupela i wokim matmat bilong ol profet na bilasim ol matmat bilong ol stretpela man.³⁰Yupela i tok, 'Sapos mipela i bin stap bipo long taim bilong papa bilong mipela, mipela i no inap long putim han wantaim long kapsaitim blut bilong ol profet.'³¹Olsem na yupela i tokaut long yupela yet olsem, yupela ol pikinini bilong ol lain husat i bin kilim ol profet.

³²Yupela tu inapim ol pasin nogut bilong ol papa bilong yupela.³³Yupela snek na ol pikinini bilong ol poisin snek, long wanem rot bai yupela abrusim dispela kot bilong hel?

³⁴Olsem na yupela lukim, mi salim ol profet, na ol man i gat gutpela tingting, na ol saveman bilong lo. Sampela bilong ol, yupela bai kilim na hangamapim, na sampela bai yupela paitim ol insait long haus lotu bilong ol Juda na rausim ol i go autsait long biktaun i go long narapela biktaun.³⁵Long dispela as tasol, olgeta blut bilong ol stretpela man i bin kapsait long dispela graun, stat long blut bilong Abel i go inap long blut bilong Sekaraia pikinini bilong Barakaia, husat yupela i bin kilim namel long haus bilong God na long alta bai kam antap long yupela.³⁶Tru tumas mi tokim yupela, olgeta dispela samting bai kamap long ol lain manmeri bilong dispela taim.

³⁷Jerusalem, Jerusalem, yupela lain bilong kilim ol profet na stonim ol lain husat mi bin salim kam long yupela! Planti taim mi laik bungim ol pikinini bilong yupela olsem mama kakaruk i save bungim ol pikinini kakaruk aninit long wing bilong en, tasol yupela i no laikim!³⁸Lukim, haus bilong yupela i stap nating tru.³⁹Olsem na mi tokim yupela, bai yupela i no inap lukim mi long nau inap long taim bai yupela i mekim dispela tok, 'Amamas i go long man husat i kam long nem bilong Bikpela.'"

Matthew

24

¹Mono mapike Jisasi asabem bewami beni kato waita yerabe mono'magu agatiruka, ²Afo Jisasi manisire yemi yiyimem, ma'de anene bu amone wamino? Fuga baya yiyimege, ena omi mana onamuga bu watene."³Olivi anufim Jisasi oma kumanture bami beni kato waita yu nampa be waka yerave semi, senu sisimeno nante mini anene yu fa'warite nafi? "Emi yinona kanaga naye anene yuga fa'waritene? ⁴Jisasi ma'nisirem yiyimem", rafima awogu urega e'ana eno muna bu yimego. ⁵Nayeyara setivipim amuna yu yerave sebe, semi Jisasimi bege sire amuna muna ayipa yibige bitemono. ⁶Arubim baya yu intanonami amuna intiri iyono, nayeyara mini anene yu fakagi inani anene yu fa'warugem, minimi arafagi buyiga. ⁷Magu mano itave ena magu nampa arubina, anom magu nampa ena anom magu (kingdom) itabem arubitem. Ano'na aranti yina, magufipake maga mano uwa item.

⁸Mini aneneyuano iyao magara yi'o yimini ewane uga.⁹Naem abigem anon umantim bemi aruma fugitemi sesibika ma'dem magu yu anon umanti yimitemono.¹⁰Amuna yimakukum yeraremi, eno muna yimidem, eno ayiranta iwatem.¹¹Amuna muna kasanampa waita yu itabemi nesu yibige sapa bitemono.¹²Savi anta anoni ina, eno ayir anta kipatem.¹³Afo iye erarure mini kanamo itabinani yim Goti abigatem.¹⁴Mana awogu waya Inaru nom maga yanti masidem yimakukum ewam waita sima mana magaga fa'warurami. Afo naemi mana maga kipatem.¹⁵Mi'nugami, amonana sabi anta yu nampa sabi anene yu yina, kasanampa waitami Danieli wafa atekam magufim itabem bem sigaka yebem. "(E'ana yantananiyi intano)",¹⁶E'ana Judia wam inimwaita yerare anufa'ana urogo,¹⁷Ma'amuga wananim waita e'anam beyi naupake anene bu kumarano.¹⁸Yunapim wananiyi e'ana yewayegem naupake wado bu omarano.¹⁹Amuba inina nampa sito iya'onto rukayi siguno siyikafa mini nuram.²⁰Yigau mukina binona kana iyondinanipim nampa Sabati kana buyino.²¹Nayeyara, anon umaru wafa mana nom maga fa'warimi buye'enim umaru yitem, afo mini enawa i'naem buyitem.²²Mini kana manta akigyi buratem mini mana'bayi ba fa'wa iwatem. Koti uya'dem rukam watanasi yenti kana mante akiga ratem.²³Naem, mana waita enanti sem, amonano manami Jisasi bemino, a'a me'ami Jisasi bemino sina buyintano.²⁴Muna waita yerabem semi Jisasi sire, muna kasanampa munatirem Koti uyadem rukam waitanasi yibigem sabi ayika birantem anon anene yu nampa berara anene yu uwaratem.²⁵Amonago wafa yigem mini waya siyimidukaunabe.²⁶Mi'nugami, enanti semi me'ami wata iwa magufim bemino sina minifa bubono, oma naupa bane sinamote amakukum buyono.²⁷Inaru asina ano omi a'unte wapakem yem afu kupege wapa kumina minimi Koti aga ano yitem.²⁸Ite agafi mana waiwam fukaganam minifa masidem akiki ruwantitemono.²⁹Anon umantanoni kanaga a'ano ayufuni inam biyommano saganti wamitem, ofuyu Inarufake kugufe kuminam, afo Inaru nomaga uwaitem.³⁰I'naemi Kotini aga'ano yinanim anene yu konaka yema fa'warinami, maside mana magaga wanu yigun anenefim watemo. Wata aga ano konaka beni anon eran nampa anon oka yina amonatemo.³¹Beni ankeru yu ufen arebe yewami bemo mana magaga fo'a conafim uyaduka inim waita manta mana aiyapa ruwantitem.³²Fiki yaga amonare intim marago. Amaru ano auweni emi ana yu'dana, miniga amonago a'iga kanami yema adekagi'emi.³³Minugafo mini anene yu amonare intano, Kotini aga ano yinanim kana a'dekagi em, ontaga yibem.³⁴Fuga baya yigemi yiyimege, mana akupike watanasi bu fukam mini anene yu fa'waritemino.³⁵Inaruwa magawa kipatemifo, setami bu kipatem.³⁶Mini kanaga, mana wayi wa buyintagem, Inarufakena ankeru nampa benaga ba buyintagem, Koti mana intagem.³⁷Noani kanaga'o ugam antami itemi wata aga ano yirantem ina.³⁸Mini nurami mana kana ma'e Noani kana'gaose inte inami watanasi yunam newaganam, non newaganam, anasi mare waganam, anasi ame waganam afo Naomi beyi sipifim upekani item.³⁹Watanasi yu mana anene yanti buyintanti bami nom mano yema masidem fikaruka. Minuganam afo Wata aga yinanim kana yitem.⁴⁰Kam waita kantano yunapim waganam, mana wayi binam mana wayi watem.⁴¹Kar inikantano witi akarafewam wantafim, mana'wayi bina mana'wayi watem.⁴²Mi'nugamifo, rafi'dega wago, ano'na yinanim kana buyintagane.⁴³Mana'wa intago, umom waita yinanim kanami ma'afo'e intarukatem miniga rafi'dem wagana ma'i yema bu rabintitem.⁴⁴Mi'nugami sefo, emi rafidewa wano, bu yintano nafim bata aga yitem.⁴⁵Minugami iyewa intim makena ami intebena awakurebe nafi, rafisintano bemi manta rafisiri beyi naupa item, bemanami yuna nakana yinam yunam yimitem?⁴⁶Mini yogam waita amo yitem beni anom yema amonanam.⁴⁷Fuga baya yiyimege, beni anomi ma'de anene mini yogam waita ayapim ratemi.⁴⁸Mana sabi yogam waita ben arapem sem, 'seti anomi ame urem buyitene',⁴⁹mi'ni siremi, agona yogam waitayu yirurem yunanu nampa nonu agonayu nampa nem,⁵⁰afo miniga beni rafisintano beyi yogam waita waka yitem bemo buyintananika, sini aki kana be buyintananika.⁵¹Ben anomi arurem mini yogam waita sito sito ka akefaremi manta manayom anta uwaratemi kar awauntose makam waitayi, afo mini magufim yiwayam yi'e waganam anom ifi dagatemono..

Matyu

24 ¹Jisas i go autsait long tempel na wokabout i go long rot. Ol disaipel bilong em i kam na i soim em ol haus bilong tempel.²Tasol Jisas i bekim tok bilong ol na i tok, "Yupela i no lukim olgeta dispela samting tu? Tru tumas mi tokim yupela, i nogat wanpela ston bai i stap antap long narapela we bai i no inap bruk na i pundaun."

³Taim Jisas i sindaun antap long Maunten Oliv, ol disaipel bilong em i hait na kam long em na i tokim em, "Tokim mipela, wanem kain sain bai kamap long taim bilong las dei? Na wanem kain mak bai kamap long soim mipela olsem kam bek bilong yu na arere bilong graun?"⁴Jisas i bekim tok na i tokim ol, "Yupela i mas lukaut gut, noken larim ol man i giamanim yupela na kisim yupela i go long rot nogut."⁵Long wanem planti bai i kam long nem bilong mi. Ol bai tok, 'Mi Krais, ' na bai kisim planti lain manmeri i go long rot bilong lus.

⁶Yupela bai i harim ol i pait na ol stori bilong ol bikpela pait. Tasol yupela i noken tingting planti, long wanem ol dispela samting i ken kamap. Tasol arere bilong graun i no kamap yet.⁷Ol kantri bai kirapim pait wantaim

narapela kantri. Na ol kingdom bai kirapim pait wantaim ol narapela kingdom. Bai i gat bikpela hangre na graun bai guria long ol arapela ples.⁸Tasol olgeta dispela samting em i olsem stat long pen bilong meri i laik karim pikinini.

⁹Bihain ol bai i bringim yu i go long bikpela hevi na ol bai kilim yupela. Ol kantri bai i mekim nogut na rausim yupela bikos long nem bilong mi.¹⁰Na bihain planti manmeri bai i lusim bilip, na bai ol i givim wanpela long narapela na i go long ol lain husat i laik mekim nogut long ol wanpela na narapela lain.¹¹Planti ol giaman profet bai i kirap na i kisim planti lain manmeri i go long rot bilong lus.

¹²Long wanem pasin nogut bai i kamap planti moa, na bilip bilong ol planti lain manmeri bai i kamap kol.¹³Tasol husat man i sanap strong i go inap long las dei, God bai i kisim bek em.¹⁴Dispela gutnius bilong kingdom bai ol bilip manmeri i mas autim i go long olgeta hap bilong graun olsem witnes long olgeta kantri. Na bihain tasol graun bai i pinis.

¹⁵Olsem na taim yu lukim pasin we i nogut tru wantaim ol samting nogut bilong bringim bagarap, we Profet Daniel i bin tokaut long bipo, taim em i sanap i stap long Holi ples" (Larim husat man i ritim i mas save gut),

¹⁶"Larim husat ol lain i stap long Judia i ran hariap i go long ol maunten,¹⁷larim husat ol lain i stap antap long het bilong haus i noken i go daun long kisim sampela samting kam autsait long haus bilong ol,¹⁸na larim husat i stap long gaden i noken go bek long kisim saket bilong em.

¹⁹Tasol sori long ol meri husat i gat pikinini long bel na long ol lain husat i givim susu long ol liklik pikinini long ol dispela dei!²⁰Prea olsem taim bilong yu long go i noken kamap long taim bilong ples i kol o long Sabat dei.²¹Long wanem bai i gat bikpela taim bilong hevi na pen, ol kain hevi we i no bin kamap long stat bilong graun i kam inap nau, nogat, bai i no inap kamap bihain taim gen.²²Sapos God i no katim sot namba bilong ol dispela dei, nogat wanpela man bai i stap laip. Tasol long ol lain wei God i makim pinis, God bai i katim sot namba bilong ol dispela dei long sevim ol.

²³Na bihain, sapos sampela lain i tokim yu, 'Lukim, Krai i stap long hia!' o 'Krai i stap long hap!' Yu noken bilipim dispela lain.²⁴Long wanem ol giaman Krai na ol giaman profet bai i kam na i mekim bikpela ol sain na ol mirakel, bilong kisim ol lain manmeri i go long rot nogut, na tu ol lain wei God i makim pinis.²⁵Lukim, mi bin tokim yupela pinis long dispela taim.

²⁶Olsem na, sapos ol i tokim yu, 'Lukim, Krai i stap long ples nating, ' yupela i noken i go aut long ples nating. O, 'Lukim, em i stap long insait long rum, ' yupela noken bilipim dispela tok.²⁷Wankain olsem laitnin i save sut long san kamap na lait i go long san i go daun, wankain tasol bai kam bek bilong Pikinini bilong Man.²⁸Long wanem hap ples wanpela dai abus i stap long en, long dispela hap ol bikpela tarangau bai i kam bung.

²⁹Wantu tasol bihain long ol dispela dei bilong hevi na pen, san bai i kamap tudak, mun bai i no inap givim lait bilong em, ol sta bai i pundaun i kam long skai, na ol kingdom bilong heven bai i guria.

³⁰Na bihain mak bilong Pikinini bilong Man bai i kamap long skai, na olgeta lain long graun bai i krai sori. Ol bai i lukim Pikinini bilong Man i kam antap long ol klaut long skai wantaim lait na bikpela glori.³¹Em bai i salim ol ensel bilong em wantaim bikpela krai bilong wanpela biugel, na ol bai bungim ol manmeri we God i makim pinis long 4-pela kona bilong graun long wanpela sait bilong skai i go long narapela sait.

³²Yupela kisim skul long diwai fik. Taim han bilong diwai fik i kamap nupela stret na putim ol lip bilong em i kam aut, yupela i mas save olsem taim bilong san i kam klostu nau.³³Olsem na taim yupela lukim olgeta dispela samting, yupela i mas save olsem taim bilong Pikinini bilong Man bai i kam klostu, long dua bilong banis.

³⁴Tru tumas mi tokim yupela, ol manmeri bilong dispela taim bai i no dai yet na olgeta dispela ol samting bai i kamap.³⁵Heven na graun bai i pinis, tasol tok bilong mi bai i no inap pinis.

³⁶Tasol dispela dei na aua i nogat man i save, ol ensel bilong heven tu i no save, na Pikinini bilong Man tu i no save, Papa God tasol i save.

³⁷Wankain olsem long dei bilong Noah, wankain tasol bai i kamap long taim bilong Pikinini bilong Man i kam bilong kisim bek ol manmeri bilong em.³⁸Long wankain olsem ol dispela ol dei taim tait wara i karamapim ples graun i no kam yet, ol manmeri i kaikai na dring spak, ol i marit na ol i givim ol yet insait long marit inap long dei Noah i go insait long sip,³⁹Na ol i no save long wanpela samting inap bikpela tait wara i karamapim ples graun i kam na karim olgeta i go. Em bai i wankain long taim bilong kam bek bilong Pikinini bilong Man.

⁴⁰Na tupela man bai i stap long gaden, na wanpela bai i go pinis na narapela bai i stap bek.⁴¹Tupela meri bai i wilwilim wit i stap, na wanpela bai i go pinis na narapela bai i stap bek.⁴²Olsem na yupela i mas stap redi, long wanem yupela i no save long wanem dei bai Bikpela bilong yupela i kam.

⁴³Tasol luk save long dispela, sapos masta bilong haus i bin save long wanem taim long nait bai stilman i kam, em bai i was i stap na i no inap larim ol stilman i brukim haus bilong em na go insait.⁴⁴Olsem na yu tu i mas redi, long wanem Pikinini bilong Man bai i kam long taim yu i no ting em bai i kam.

⁴⁵Olsem na husat dispela wokboi em i saveman na man bilong harim tok na bihainim, bai masta bilong em i makim em long lukautim haus bilong em, long wanem dispela wokboi i ken givim kaikai long taim bilong kaikai stret?⁴⁶Bel gut long dispela wokboi long taim masta bilong em i kam bek, na bai i lukim em i mekim dispela ol samting.⁴⁷Tru tumas mi tokim yupela, olsem masta bilong em bai i makim em long lukautim olgeta samting em i gat.

⁴⁸Tasol sapos wanpela wokboi nogut i tok insait long bel bilong em olsem, 'Masta bilong mi bai i no inap kam hariap, ⁴⁹'na wokboi i paitim ol narapela wanwok bilong em, na i kaikai na dring spak wantaim ol spak man,⁵⁰'na bihain masta bilong dispela wokboi bai i kam long wanpela dei dispela wokboi i no ting long en, na long wanpela aua we em i no save long en. ⁵¹Masta bilong em bai katim bodi bilong em i go liklik tru na bai em i mekim wankain pasin olsem ol i save mekim long ol man bilong tupela maus, na long dispela ples bai ol i kaikaim tit na krai nogut.

Matthew

25

¹Kotini magano minugem siyaka asikayu karanta ugem yeyi omi mantare yenyiwafu wapa bemo. ²Manasiyam asikayui awogu intim burukami manasiya asikayu awogu intim ruka. ³Manasiya asikayu awogu intim burukayi yeyi omana maremi wasawem bumaremo. ⁴Enana manasya asikayu awogu inti rukayi yeyi omba wasawem nampa yeyi omare bemo. ⁵Wata maranayo kana buyimi masideyu oma babuge wami. ⁶Ayufun a'wana mana arantano sem maranagom waita yemifo bega amonago. ⁷Mini asika yintu rure itave yeyi omareve bemo. ⁸Awogu intin bumakanu semi rayinte wasawem senu simego, senuti wasawem kipagafo. ⁹Awogu intin ruka asikayu semi, senuti wasawem kip asikayu mani semo ; amaka buyu gamise buyimete yane semo bevega yigeyara ofakago semo .rayinte minisimevego semo .¹⁰Aya irante bugami ,maranayom baita yemi ,yimi onta uyabemi . ¹¹Naemi mini asikayu yeravemi semi ,efantano, efantano, senu ontami risikano semo. ¹²Yiyimemi manisemi yigemi buyimona kaupo afo ogosemi . ¹³Minugafo rafiseyo,yigemi buinta gane mininuram mini kana. ¹⁴Mi'nugem,mana waita mano ena magufa birante intagatem,beni yogam baita yu awogu aneneyu yararemi yimemi. ¹⁵Mana wayimi mana siyam mone agam unami amemi ;manawayim karum mone agamunam amemi manawayimi mana unam mone una amem enamagufa iyauvemi.yigeyi yogaramaka marago sirem. ¹⁶mana siya mone unam marayi ena mana siyam unam omarem yemi ..¹⁷Kesani uremi karunam marayi maro yodemi ena karunam maremi yemi . ¹⁸Mana mone unam mantukayimi maga udem ben anoni moni unam ayofaruka. ¹⁹Amuna nuran yakagabimi yenti anom waita yeravem mini mone kanti yintaemi . ²⁰Afo mana unam mone marayi ena mana siyam mone unam maremi yemi sasami , 'Efantano,mana siyam mone unam.amonano ,ena mana siyam unam mare yege.

²¹²²Kamone unam marayi yeravem manisem, Efantano, kamone unam simena .Amonano,ena karunam ba mare yege . ²⁴Ena yogam waita sana mone unam mantukayimi yeravem sem,Anonao, eram baya sevana waita banai .Buyogana yunam manta ruwantu ewanove anayum buyoruke unafewa nove. . ²⁵Fe'de mante maga aupem ayofare rukau .Amonano,manami eni monei wano. ²⁶Beni ,Efantano manisirem sasamemi,semi buyogauna yunam manta ruwantue buyogauna yunam unafe ewaunove. ²⁷Minugafo seti monei moneka rafisewayi yimeno, yewayege yeotei ,sesi mone nampa amam mone yema ranuno. ²⁸Minugafo beni mone unam manta kansiam mone unam rukayo amego . ²⁹Amuna anene rukayim, enawa nesugi ure amenuno .Nesu anene buruka naniyi, manta nesu anene ruka naniyi ametege . ³⁰Mini yogam waita mapa ayufukaga pim intafurana auavisi marano. ³¹Wata aga ano beni anon on nampa beni ankeru yu nampa yene,naemi beyi kagaka oka kuma titene. ³²Naemo yemotemi , masirem wata anasi marepa wayi yeruwantu iteye .ryure Ma'de magufike yema ruwantina bemi rayimate sfura yuka rafisewam waita ka'na meme nurayima enaga dem sipisipi yu enaga magatem. ³³Sipisipi yu ayan ugapa rem meme yu ena ayapa ratem. ³⁴Ayan ugapa bam watanasi kini ma'ni sire yiyimitem,yego setifo'e yigemi awa awa uyikem yige maranagom magu wafa mana magabu fa'warimi uwantuka. ³⁵Santirami yunami simenami nonanti siyimi nomi ya'de simenami ena magufake yunami sivide naupa ruka. ³⁶Sigeka unam ba'do iwami mante usike si'e wa'i emi rafitike kuge bauna yema simo nanave. ³⁷Atekam wata nasi ma'ni sitemo, ano'na nante antiraya yunam ame yanafu ? non nanti ayiyana nomi yaame yanafu . ³⁸Nante ba ena magufike waita kana yena ya naupa akeyanafu ?unampado iwaya yenayana ame, yanafu ? . ³⁹Nante aimante wanaya rafiake yanafu .Kugayana yema amone yanafu? . ⁴⁰Kini ma'nisitem, fuga baya yiyimege enoka awogu anta iteve mini seka'i ewa namino. ⁴¹Naemi ayanepa wayi mani sirem siyimi tene, Yigemi setugaka afo"ogo sitemi, Yigemi anoniga kewapim binagone,yemi wanano manoni yogam waitave. ⁴²Naugaga, saranti baunaga yunami bu simene, nonanti siyewaga nomi

busimene.⁴³Enafakem waita wauna mifo sivima naupa iranami, unam pado iwa'i yunamifo, mante buyu sikanane, sianene mante wauna busimo nane kuge bauna yema busimo nane.⁴⁵⁴⁶⁴⁴Naemi manisi temo,' Anonao,nantewa aranti ewana yana amone yane ,a'a nonanti ayewaya,a'a enafakem waita wanaya,a'a wado buruka nayanafi, a'a ai' iyanafi,a'a kuganaya buamone yanafu?'

Matyu

25¹Na kingdom bilong heven i olsem, 10-pela yangpela meri husat i kisim ol lam bilong ol na i go bungim man i laik maritim ol.²Na 5-pela meri bilong ol i nogat gutpela tingting na 5-pela i gat gutpela tingting.³Na 5-pela meri i nogat gutpela tingting i kisim lam bilong ol tasol, na ol i no kisim sampela wel bilong ol i go.⁴Tasol narapela 5-pela meri i gat gutpela tingting i karim ol botol wel i go wantaim lam bilong ol.

⁵Orait taim bilong man i laik marit i no kam hariap, ol meri i ai raun na ol i slip.⁶Tasol long biknait, wanpela singaut i tok olsem, Lukim, man i laik marit i kam! Go na bungim em long rot.

⁷Na ol dispela yangpela meri i kirap nogut na stretim lam bilong ol.⁸Ol meri i nogat gutpela tingting i tokim ol meri i gat gutpela tingting, givim sampela wel long mipela, long wanem, lam bilong mipela i laik dai.⁹Tasol ol meri i gat gutpela tingting i bekim na i tokim ol, nau mipela i nogat planti wel inap long mipela na yupela tu, olsem na yupela i ken go na baim wel bilong yupela yet.

¹⁰Taim ol i go long baim wel, man i laik marit i kam pinis. Na ol meri i redi long en i go wantaim em long marit kaikai, na ol i pasim dua.¹¹Bihain ol dispela 5-pela yangpela meri i no bin stap wantaim man i kam na tok olsem, Masta, masta, opim dua long mipela.¹²Tasol em i bekim tok na tokim ol, Tru tumas mi tokim yupela, mi no save long yupela.¹³Olsem na was gut, yupela i no save long dei na aua.

¹⁴Em i olsem, taim wanpela man i laik go long narapela kantri. Em i singautim ol wokboi bilong em na givim ol gutpela samting bilong em long ol.¹⁵Long wanpela man em i givim 5-pela silva bek moni, na narapela em i givim tupela silva bek moni na narapela em i givim wanpela silva bek moni. Wan wan i kisim long wok ol inap long mekim, na em i go longwe ples.¹⁶Orait man i kisim 5-pela silva bek moni i go na mekim bisnis na kisim narapela 5-pela silva bek moni.

¹⁷Long wankain pasin tasol, man i kisim tupela silva bek moni tu i mekim bisnis na kisim narapela tupela silva bek moni.¹⁸Tasol wokboi i kisim wanpela silva bek moni i go na digim hul long graun na haitim moni bilong masta bilong em.

¹⁹Nau longpela taim i go pinis, masta bilong ol dispela wokboi i kam bek na sekim ripot bilong moni i stap wantaim ol.²⁰Orait wokboi husat i bin kisim 5-pela silva bek moni i kam na em i bringim narapela 5-pela silva bek moni i kam wantaim. Na em i tok, 'Masta, yu givim mi 5-pela silva bek moni. Lukim, mi kamapim pinis narapela 5-pela silva bek win moni i kam.'²¹Na masta i tokim em, 'Gutpela tru, yu gutpela wokboi bilong mi. Yu bin lukautim gut ol liklik samting olsem na bai mi putim yu long bosim planti samting. Kam na amamas wantaim mi.'

²²Wokboi husat i bin kisim tupela silva bek moni tu i kam na i tok, 'Masta, yu bin givim mi tupela silva bek moni. Lukim, mi kamapim narapela tupela silva bek win moni i kam.'²³Masta bilong em i tokim em, 'Gutpela tru, yu gutpela wokboi bilong mi, yu bin lukautim gut liklik samting, olsem na bai mi putim yu long bosim planti samting. Kam na amamas wantaim mi.'

²⁴Orait wokboi husat i kisim wanpela silva bek moni, em i kam na i tok, 'Masta, mi save olsem, yu wanpela hatpela man. Yu save bungim kaikai we yu i no save planim na yu save kamautim kaikai we yu i no bin tromoi sit long en.²⁵Mi pret nogut tru olsem na mi haitim silva bek moni bilong yu long graun. Lukim, em hia, moni bilong yu.'

²⁶Tasol masta bilong em i bekim na tokim em, yu no mekim gutpela wok na yu les wokboi bilong mi, yu save olsem, mi save bungim kaikai we mi i no save planim na kamautim ol kaikai we mi no save tromoi.²⁷Olsem na yu inap long givim moni bilong mi long ol lain i wok long benk, na taim mi kambek, orait mi ken kisim moni bilong mi yet wantaim sampela win moni.

²⁸Olsem yupela kisim dispela wanpela silva bek moni bilong em na givim long wokboi husat i gat 10-pela silva bek moni.²⁹Man husat i gat planti samting, mi bai givim planti moa. Tasol man husat i nogat planti samting, bai mi rausim na givim ol man i plant samting.³⁰Tromoi dispela rabis wokman i go autsait long ples bilong tudak we em bai krai na kaikaikam tit bilong en.'

³¹Taim Pikinini bilong Man i kam wantaim glori na olgeta ensel bilong em, bihain em bai sindaun long strongpela lait bilong sia king bilong em.³²Bipo long em i kam, olgeta manmeri i stap long kantri i kam bung long ai bilong em, na em bai skelim ol wanwan man olsem ol wasman bilong sipsip i save skelim ol sipsip na meme.³³Em bai i putim sipsip long han sut, tasol meme long han kais.

³⁴Na bihain, King bai i tokim ol husat i stap long han sut bilong em. Kam, Papa bilong mi bin marimari long yupela. Na em i redim pinis kingdom bilong em bilong yupela long stat bilong dispela graun.³⁵Mi bin stap hangre na yupela i givim kaikai long mi, mi dai long wara na yupela i givim wara long mi, mi man bilong narapela hap na yupela i kisim mi i go long haus.³⁶Mi nogat klos na yupela givim klos long mi, mi sik i stap na yupela i bin lukautim mi, mi stap long kalabus na yupela i kam lukim mi.

³⁷Na ol stretpela manmeri bai i bekim tok olsem, Bikipela, wanem taim mipela i lukim yu hangre i stap na mipela i givim kaikai long yu? O nek drai long wara na mipela givim wara long yu?³⁸Wanem taim mipela i lukim yu man bilong narapela hap na mipela i kisim yu i go long haus? O nogat klos na mipela givim klos long yu?³⁹Na wanem taim mipela i lukim yu sik o stap long kalabus na mipela i kam lukim yu?⁴⁰Bihain king bai bekim tok bilong ol na tok, 'Tru tumas mi tokim yupela, wanem samting yupela i mekim long ol liklik brata bilong mi, em yupela i mekim long mi.'

⁴¹Na bihain em bai tokim ol lain i stap long han kais bilong em olsem, 'Yupela klia long ai long mi, yupela bai go long bikipela paia i no save dai, ol i wokim bilong satan wantaim ensel bilong em.'⁴²Bilong wanem, mi bin stap hangre tasol yupela i no givim kaikai long mi, mi dai long wara tasol yupela i no givim wara long mi,⁴³Mi man bilong narapela hap tasol yupela i no kisim mi go long haus bilong yupela, mi nogat klos na yupela i no givim klos long mi, mi sik i stap na yupela i no kam lukautim mi long haus kalabus.'

⁴⁴Na bihain ol bai i bekim tok olsem, 'Bikipela, wanem taim yu hagere stap na mipela lukim yu, o dai long wara, o man bilong narapela hap, o nogat klos, o sik, o stap long kalabus na mipela i no lukautim yu?'⁴⁵Bihain em bai bekim tok bilong ol olsem, 'Tru tumas mi tokim yupela, ol dispela samting yupela i no mekim long man i nogat nem, em yupela i no bin mekim long mi.'⁴⁶Yupela bai i go long paia i no save dai tasol ol stretpela lain ol bai i go long ples bilong stap laip gut oltaim oltaim."

Matthew

26

¹²Jisasi maside baya sima kiparemi, beni kato waita yu yanti sem, Intagamino, kanurani imi passova yinam wata aga ano keka yaga iyitem.³Anom prisi yu nampa yinom waita yu kaiyapasini anom mapim duwantu uga.

⁴Masideyu aupa ami sima antaure Jisasimi fakare arirante. ⁵Yemi mana yiraka demi manisiga, anon yunam awanapa mini buyofano arubim manta itaranayo.⁶Jisasi wafa Saimoni lepra ai dukam ofaurukayi amapa wage em ⁷Bemi sagoka kumakem yunam newami mana inim ano abogu ayunta ewam wasabem ana maren yeravem afo ben anoka wayiruka. ⁸beni kato waita yu amonare yirakame ma'nisiga. Naugana mana anene wa'yirami fafa benafi. ⁹Mana anene anom monika de mante bumakam waita yu yimiri ugane.¹⁰Jisasi yenti intiru rayinte amonare sem, naugaya mana inin nanti amuna baya sevege? Mana inimi awogu anta usikem. ¹¹Amuna nuram anene imakam waita yu nampa banagomifo,semi yigenampa bubanu.¹²Mini basabe sigeka ba'yimi, masipim bonunami sesa usikemi. ¹³Fuga baya yiyimege, mana magaga ma;depa kotina sinayopim mana inimano uwatikam anta wai siteye.¹⁴Mana kato waita avi'i judas Iskarioti anon prisi yu yimonara buga. ¹⁵Afo bemi semi, naye anene simitege Jisasi abima yimenai? 30 silva rayinte amidami ¹⁶Mini nuram ami afakare Jisasi abima namugoyu yimiduka.¹⁷Yisi ba iwam breti nanayom kana yimi kato waita yu Jisasi waka yeravem sem, Pasova nanonami ite aga oma ategate yare? ¹⁸Ma,nisem, ano magufim oravega mana waita yanti se, Sisa ma,nisem, seti kana a,dekagi imi seti kato waita yu nampa ena mapimi pasova nateyare. ¹⁹Jisasi sini uremi beni kato waita yu pasova yunam sesa uruka.²⁰Enakagi imi beni kato waita yu nampa yunam naranthem kumantuga. ²¹Yemi yuna newami bemi ma'ni sem semi fuga waya siyimege, yigepikem mana bayi sividem namugo yu yiyapim ratemi.

²²Yigunanti emi mana mana bayi intaemi, anona,o sebaye?²³Bemi ma'ni sirem yiyimem, senampa ayan disifim dananim waita sividem namugoyu yiyapim datem. ²⁴Bayami agantem rukami bemi, Bata Aga ano bitem mi,nugamifo, wata Aga ano mante namugo yu yiyapin dananim waita ba agunaru akago" mini waita ben ano'e bu magatina awogu item. ²⁵Judas, mantem namugo yu yiyapim dananim semi, Sisa'o aga sewafi? Jisasi sem, e'sima fa'waronam.²⁶Yunan newami Jisasi breti mantem asumi ure ki'direm beni kato waita yu yimi de sem, mante nago, manami sesu mino.²⁷Kapu mante yani ure susu sire mantem yimidem sem nago, ma'deyu. ²⁸Manami seti naremi kantraki wa'yemi wata nasi yi kumi'i yiratem. ²⁹Yigemi yiyime, mana ya yagami owayege bune bage'e seti fo'eni magufim yige nampa mini kanaga nate.³⁰Tirama kiparemi, Olivi anuga bomi. ³¹Jisasi yiyimem, mage ayufumi ma'de yu sire buge yige inagom yaufim aganta maka Sipisipi rafisewam waita yirurana beni Sipisipi yu mana mana item. ³²Naemi itavei a'nantapa Galili bonu. ³³Pita sem, maside yu are buge yige ewa'i, semi are bubonu simi. ³⁴Jisasi sasamem fuga baya sasame mini ayufum Kokori a'sina kamore'a ya semi bu amonagege sinonam.

³⁵Pita sasamem, enampa fugirante ite, muna bu amenu maside kato waita minimana siga.³⁶Jisasi Getsameni oravemi beni kato waita yu manisirem yiyimem.,managa kumantuge sive ewaga maro sigaum mukono. ³⁷Pita nampa Zebedin aga kanti yivigem bevem anon agun anene nampa araano umandem .³⁸Yiyimem sigun anene mano sirapem itukai fugonunayi uga managa bega seka rafi'de ga bago.³⁹Yirem neka oravemi orasi magafim dem augam mukevem ma'nisem, " setifo'eo amaka eni ayinti baganami mini kapi manta fasa dano, seti ayinti bu awakurono. ⁴⁰Bemi yema yimonami kato waitayu duge wami bemi Pita nanti semi naugaya duge bewa senampa mana awaga bu rafisiteve? ⁴¹Dafiseve yigaum mukeve wami makasinti yina'i yam burinagom. Naiyeyare au'iyaontano aiye wamifo mana aumano eram buruka.⁴²Kanta'yai yeradem orabem mani sirem augam mukem , seti fo'eo mini umam seka yiranten imi eni ayintana awakuronuno. ⁴³Yerarem bem yimonami ruge bami yen yigaunu ano umandewami. ⁴⁴Afo bemi yirem yeradem maro kamore nuram augam mukurem, kesam baya siga. ⁴⁵Jisasi beni kato waita yu waka yeravem sem, fa babuge bega yaundevege? Amonago a'i mini kana yimi Wata Aga ano mante kumi wata yu yiyaka datem. ⁴⁶Itabi ya bofano, sividem namugo yu yiyaka dananim waita a'i a'deka yigane.⁴⁷Asevem bami, Judasimi beni kato waita yu pikem anon akum waita nampa yem, anona Prisi yu nampa wata nasi yu yi a'nom waita yu yenti aruvim anene yu nampa yiga. ⁴⁸Jisasin avidem namugo yu yiyaka dananim waita mano yiyimem, item waita amo'nanuna miniba fakago.⁴⁹Ameurem Jisasi waka yeravem sem, 'Sisa'o ayufune sirem,' bemi amo'naruka. ⁵⁰Jisasi sasamemi, naye anene irante yenami uwarano simi yeravemi Jisasi aiyafa urem fakaruka.⁵¹Jisasi nampa bage-enim waita mano asi rayudem anom Prisi yu yi yogam waita agagami akefami. ⁵²Jisasi sem, asi dana beni magufim bino asifake wan anta makayi fugiteye. ⁵³Emi intana seti foe aranam ankerogu dana mare bu sofaite yafo? ⁵⁴Kotin ami amakagi ena' mini anene fawariten nafi?⁵⁵Mini kanaga Jisasi wata nasi yiyimem, umom waita wa baunaga asi yu nampa sem faka rante yege? Mono mapim masiden nuram kumanture be Kotina yiyime baunafo semi bu faka mino. ⁵⁶Mana anene yu fa'warimi kasanampa waita yu agante rukam baya fa'warimi maside kato waita yu yera are ragade uya buga.⁵⁷Jisasim fakam waita yu abige anom Prisi Kaiyapasi waka buga, minifa anom waitayu nampa anom prisiyu duwantu uge aveuga. ⁵⁸Pita yen yineka yiwakurem anom Prisini amapim bem naupa untavemi arubim waita yu nampa oma kumanturem bem naye anene Jisasika uwaranayom amonaranterem.⁵⁹Magemi Prisi yu nampa madem magu dafisim waita yu muna baya yu sire Jisasi aruma fugirante afakaga. ⁶⁰Amuna watanasi muna wayayu sire Jisasimi ko'i amirante omifo mana umanti bepik bu afakaruka. Mi'ne wami kantano muna intinti fa'warure semi ⁶¹Mana waita mano mono ma rabintire kamore'a nuram yewayege uwaranunave sigane sirukanta.⁶²Anon Prisi itavem Jisasimi sasamem, mana'a baya rukeve ayanti enanti intaewane? Minimi naugam baya yara enanti sebeye? ⁶³Afo Jisasimi mana baya bu simi. Afo a'nom prisi mano mani sirem sasmem, 'Semi eram waya Kotin avipim sasamege emi senu sisimeno emi Kraisi, Kotin Agaga bewafo bube? ⁶⁴Jisasi sasamem, ena'o senamino, mage amone waganam Wata Aga ano beya fo'eni ayan ugapa kumantuvem inarufa konaka yitem. ⁶⁵Mini baya intebemi, Anom Prisi beni unambado dagadem sem, mana mi kasi bayami sem, nayegaga beni anta yu afakatege? Amonago yige nana'o intami mana kasi baya sem. ⁶⁶Naye intiriga evege simi? Ma'nisire sem, fugika ana bemino. ⁶⁷Ben orasipem kam bi'dem yiya nako are be. ⁶⁸Yemi semi, "Atede senu sisimeno naiyeyare, emi Kraisi mono emi iye arebe nafi?⁶⁹Pitami kugu naupa kumanturem bami mana yogan inim mano yeravem sem, emi Galili waita Jisasi nampa bage'e uganamino, simi. ⁷⁰Ma'deyu yigauka munatirem sem, emose sewana anene semi buyintagege.⁷¹Ontaga kumimi ena yogan inim amonarem minifim banu yiyimem, Nazareti waita Jisasi nampa mana waita bage'e ugane simi. ⁷²Muna eram baya nampa sem, mini baita bu amonagauna waita mi.⁷³I'naem mana'a itage wage'e oyi Pita nanti semi, fuga ugane yemo no'eyom waita yupike emi mana wanami. Nayeyare, emo ami senoyi senu sisimem emi yepikem mana wanam. ⁷⁴Eram baya nampa savi baya sem, mini waita bu amonauna waita mino simi, kamore'a ya Kokori asem. ⁷⁵Jisasi sigam baya Pita omaren intem, Kokori'a busina kamore'a ya bu simonage sinonam i'naem mapa oravem anon ifi ragem.

Matyu

26 ¹Na taim Jisas i mekim ol dispela tok pinis, orait em i tokim ol disaipel bilong em olsem,²"Yupela i save olsem, bihain long tupela dei, bai Pasova i kamap na ol bai i givim Pikinini bilong Man i go long ol man bilong nilim em long diwai kros."

³Bihain olgeta hetpris na ol hetman bilong ol manmeri i bung wantaim long bikpela haus bilong hetpris, nem bilong em i Kaiapas.⁴Olgeta i pasim tok long hait na holim pasim Jisas na kilim em.⁵Ol i wanbel na tok olsem, Yumi i noken mekim namel long taim bilong bikpela kaikai, long wanem, nogut ol manmeri i kirapim pait.

⁶Nau, taim Jisas i stap long Betani long haus bilong Saimon husat i bin kisim orait long sik lepra,⁷em i sindaun long tebol na kaikai i stap na wanpela meri i kam wantaim wanpela alabasta botol i gat wel sanda insait long en

na i dia tumas, na i kapsaitim antap long het bilong Em.⁸Tasol, taim ol disaipel i lukim dispela, ol belhat na tok olsem, "Long wanem as tru na dispela samting i dia tumas i kapsait na go nating olsem?"⁹Yumi inap salim dispela botol long bikpela moni tru na givim dispela moni i go long ol tarangu lain."

¹⁰Tasol Jisas i save long toktok ol i mekim, olsem na em i tokim ol olsem, "Bilong wanem na yupela i givim hevi long dispela meri long ol toktok bilong yupela? Long wanem em i mekim wanpela gutpela pasin long mi."¹¹Ol tarangu lain bai stap wantaim yupela oltaim, tasol mi bai i no inap stap wantaim yupela.

¹²Long taim em i kapsaitim dispela wel sanda long bodi bilong mi, long redim bodi bilong mi long taim mi go insait long matmat.¹³Tru tumas mi tokim yupela, taim ol i autim dispela gutnius long olgeta hap bilong dispela graun, ol bai i autim stori bilong dispela meri long samting em i mekim na ol bai tingim em tu."

¹⁴Bihain long dispela, wanpela bilong ol 12-pela disaipel, nem bilong em Judas Iskariot i go long lukim ol hetpris,

¹⁵na em i tok, "Bai yupela i givim wanem samting long mi taim mi givim Jisas long yupela?"¹⁶Orait, ol i skelim 30-pela hap silva na givim em.¹⁷Long dispela taim stret, Judas i painim rot long givim em i go long ol birua.

¹⁸Nau long nambawan dei bilong bikpela bung bilong kaikai bret i nogat yis, ol disaipel i kam long Jisas na askim em olsem, "Yu laik bai mipela i redim ples bilong yu long kaikai Pasova kaikai long wanem hap?"¹⁹Jisas i tokim ol olsem, "Yupela i go insait long biktaun long dispela wanpela man na tokim em olsem, "Tisa i tok olsem, taim bilong mi i kamap klostu na Mi i laik kaikai Pasova long haus bilong yu wantaim ol disaipel bilong mi."²⁰Ol disaipel i wokim olsem Jisas i bin tokim ol long en, na ol i redim Pasova kaikai.

²¹Taim apinun i kamap, Em i sindaun long kaikai wantaim ol 12-pela disaipel.²²Taim ol i wok long kaikai i stap, Em i tok olsem, "Mi tok tru long yupela olsem, wanpela bilong yupela bai givim mi long han bilong ol birua."²³Olgeta i pulap tru long sori na ol wanwan i askim em olsem, "Tru tumas, em i no mi Bikpela?"

²⁴Em i bekim na i tok, "Dispela man husat i putim han bilong em i go insait long dis wantaim mi, em dispela man tasol bai givim mi long han bilong ol birua."²⁵Pikinini bilong Man bai i go, olsem tok ol i raitim pinis long en. Tasol bikpela sori tru long dispela man husat i givim Pikinini bilong Man i go long ol birua! Bai i gutpela moa long dispela man olsem sapos mama i no bin karim em."²⁶Judas, husat bai givim em long ol birua i askim na tok, "Tisa, ating em mi tasol?" Jisas i tokim em olsem, "Em yu yet yu tok pinis."

²⁷Taim ol kaikai yet, Jisas i kisim bret, na blesim na brukim na givim long ol na i tok olsem, "Kisim na kaikai, dispela em i bodi bilong mi."

²⁸Em kisim wain long kap na tok tenkyu na givim long ol na i tok, "Yupela olgeta dring."²⁹Long wanem dispela em i blut bilong Mi olsem kontrak i kapsait bilong lusim sin bilong olgeta manmeri.³⁰Tasol, Mi tok stret long yupela, Mi bai i no inap dring gen long dispela diwai prut bilong wain inap long dispela dei taim mi dring nupela wain gen wantaim yupela long Kingdom bilong Papa bilong mi."

³¹Ol i singim wanpela song pinis na ol i go autsait na i go long Maunten bilong Oliv.³²Bihain, Jisas i tokim ol olsem, "Long mi tasol, yupela olgeta bai i lusim mi long nau nait, long wanem tok i stap pinis olsem, 'Mi bai bagarapim wasman bilong sipsip na ol sipsip bai i lus nabaut."³³Tasol bihain long mi kirap bek, bai mi i go paslain long yupela long Galili."

³⁴Tasol Pita i tokim Em, "Maski olgeta i pundaun nabaut long wanem samting bai kamap long yu, mi bai i no inap long givim baksait long yu."³⁵Jisas i tokim em olsem, "Tru tumas mi tokim yu, nau long dispela nait tasol, taim kakaruk i no singaut yet, bai yu tok, yu no save long mi tripela taim."³⁶Pita i tokim Jisas olsem, "Maski sapos mi bai dai wantaim yu, mi i no inap long haitim nem bilong yu." Na ol arapela disaipel tu i mekim wankain tok.

³⁷Na bihain, Jisas i go wantaim ol disaipel bilong em long wanpela ples ol i kolim Getsemani, na em i tokim ol olsem, "Yupela sindaun long hia na bai mi go long hap na beten."³⁸Em i kisim Pita na tupela pikinini man bilong Sebedi wantaim na ol i go, na em i stat long pilim bikpela sori na belhevi.³⁹Bihain em tokim ol olsem, "Bel bilong mi i pulap long bikpela sori inap long mak bilong dai. Olsem na yupela stap long hia na lukluk na was wantaim mi."

⁴⁰Em i go liklik moa, na pundaun long pes bilong em na i prea. Em i tok, "Papa bilong mi, sapos em i orait long yu, orait rausim dispela kap bilong hevi long mi, tasol i no long laik bilong mi, nogat, larim laik bilong yu i ken kamap."⁴¹Em i kam long ol disaipel na painim ol i slip i stap na em i tokim Pita, "Long wanem na yu i no laik long lukluk na was wantaim mi long wanpela aua?"⁴²Was na beten na bai yu i no inap long pundaun long traim. Long wanem spirit i gat amamas long mekim tasol bodi em i nogat strong."

⁴³Na namba tu taim em i go na beten olsem, "Papa bilong mi, sapos dispela samting i no inap abrusim mi na mi mas dring yet, orait, larim laik bilong yu i kamap."⁴⁴Em i kam bek gen na painim ol slip i stap, long wanem, ai bilong ol i slip.⁴⁵Orait, Em i lusim ol gen na namba tri taim em i go beten na mekim wankain toktok.

⁴⁶Bihain, Jisas i kam long ol disaipel na tokim ol olsem, "Yupela slip yet na malolo i stap a? Lukim, taim i kamap pinis bilong givim Pikinini bilong Man i go long han bilong ol sinman."⁴⁷Kirap na yumi go. Lukim, man bilong givim mi long han bilong ol birua i kam klostu pinis."

⁴⁷Taim Em i toktok yet, Judas, wanpela bilong ol 12-pela disaipel i kam wantaim bikpela lain tru bilong lain bilong ol het pris na hetman bilong ol manmeri. Ol i kam wantaim bainat na ol samting bilong pait.⁴⁸Nau, dispela man husat bai givim Jisas long ol birua i tokim ol long wanpela mak bilong soim olsem em dispela man tasol ol i mas holim, na em tok, "Sapos mi givim kis long husat man, em dispela man tasol, yupela i mas holim pasim em."

⁴⁹Hariap tru em i kam long Jisas na tokim em olsem, "Gutnait Tisa!" na em i givim kis long Jisas.⁵⁰Jisas i tokim em olsem, "Pren, mekim wanem samting yu kam long mekim," Na wantu ol i kam na putim han bilong ol long Jisas na holim pasim em.

⁵¹Na hariap tasol wanpela bilong ol lain husat i stap wantaim Jisas i rausim bainat bilong em na katim yau bilong wanpela wokman bilong het pris.⁵²Tasol, Jisas i tokim em olsem, "Putim bainat bilong yu i go bek long ples bilong em, long wanem, husat i stap long pasin bilong holim bainat, bai kisim bagarap long bainat."⁵³Yu ting olsem, Mi i no inap singaut i go long Papa bilong mi na Em bai inap long salim ol bikpela lain ensel kam helpim mi?⁵⁴Tasol, long wanem rot bai tok bilong God i kamap tru long mi, long ol dispela i mas kamap?"

⁵⁵Long dispela taim, Jisas i tokim ol bikpela lain i kam olsem, "Yupela i kam long mi wantaim bainat na ol samting bilong pait long kisim mi olsem wanpela stilman? Mi save sindaun olgeta dei long tempel na givim ol skul tok, tasol yupela i no bin holim pasim mi na kalabusim mi."⁵⁶Tasol, ol dispela samting i kamap long wanem, olgeta tok bilong ol profet i mas kamap tru," Na bihain olgeta disaipel i lusim em na ranawe nabaut.

⁵⁷Ol lain husat i bin holim pasim Jisas i kisim em i go long bikpela hetpris Kaiapas. Long dispela hap, em ol bikman na hetman i bung na weit i stap.⁵⁸Tasol, Pita i bihainim ol long baksait i kam olgeta long autsait bilong haus bilong het pris. Na em i go insait na sindaun wantaim ol soldia na em i laik lukim wanem samting bai ol i mekim long Jisas.

⁵⁹Nau, ol hetpris wantaim olgeta kaunsel i wok long painim sampela tok giaman bilong mekim, bai ol i ken kilim Jisas i dai.⁶⁰Maski planti lain i mekim giaman tok long kotim Jisas tasol ol i no inap painim wanpela asua. Ol i mekim olsem i go inap tupela bilong ol i kamap wantaim giaman tok bilong tupela olsem witnes,⁶¹ na i tok, "Dispela man i bin tok olsem, 'Em bai bagarapim haus lotu bilong God na wokim gen insait long tripela dei."

⁶²Na hetpris i sanap na i tokim Jisas olsem, "Yu nogat tok bilong bekim ol tok ol i mekim long yu a? Em wanem kain tok ol i mekim long yu?"⁶³Tasol Jisas i no mekim wanpela tok. Olsem na hetpris i tokim em olsem, "Mi givim tok strong long yu long nem bilong God long tokim mipela olsem yu dispela Krai, pikinini Man bilong God o nogat?"⁶⁴Na Jisas i bekim tok bilong em na i tok, "Yu yet yu tok pinis, Tasol, mi tokim yu, long nau bai yu i lukim Pikinini bilong Man bai sindaun long han sut bilong Pawa na bai kam long ol klaut bilong heven,"

⁶⁵Taim hetpris i harim dispela, em i brukim klos bilong em na tok, "Dispela em i tok bilas stret! Long wanem as na yumi bai painim moa ol witnes? Lukim, nau yupela yet i harim dispela tok bilas."⁶⁶Yupela ting wanem?" Ol i bekim tok olsem, "Em stap pinis long mak bilong dai."

⁶⁷Na ol i spet long pes bilong em, na paitim em wantaim ol han bilong ol,⁶⁸ na ol i tok, "Yu tok klia long mipela, long wanem, yu Krai. Em husat i paitim yu?"

⁶⁹Na Pita i sindaun autsait long haus tasol insait long banis, na wanpela wokmeri i kam long em na i tok, "Yu wanpela bilong ol lain i save raun wantaim Jisas bilong Galili."⁷⁰Tasol em i tok nogat long pes bilong olgeta lain na i tok olsem, "Mi no save long wanem samting yupela i tok long em."

⁷¹Taim em i go autsait long dua bilong banis, narapela wokmeri i lukim em na i tokim ol lain husat i stap wantaim em na tok olsem, "Dispela man i save raun wantaim Jisas bilong Nasaret."⁷²Em i giaman tok strong na tok promis olsem, "Mi i no save long dispela man!"

⁷³Bihain liklik, ol lain i bin sanap i stap ol i kam long em na tokim Pita olsem, tru tumas, yu wanpela bilong ol dispela man husat i save raun wantaim em, long wanem, toktok bilong yu i soim mipela olsem yu wanpela bilong ol."⁷⁴Bihain em i tok nogut na tok olsem, "Mi no save long dispela man," na wantu tasol, kakaruk i singaut.⁷⁵Na Pita i tingim ol tok Jisas i mekim olsem, "Taim kakaruk i no singaut yet tripela taim, bai yu tok olsem yu no save long mi." Bihain long dispela em i go autsait na krai nogut tru.

Matthew

27

¹Wanurami madem anoanom waitayu yeravemi Jisasimi arinayom waya uyuruka. ²nanti kure avigemi pailati gamani anombaitaga buga. ³Judasimi, Jisasi mantemi namugo yiyaka rukam waita yeravemi siguno sirem yenti 30 silva moni anom waita yu yimidem sem. ⁴Ai kumie'i; mana waita beni savi antawa iwam waita namugoyu yiyapim duka. " minimi senuti anene buwa eni anene. " ⁵Inaem Judasimi silva yau intafurem bem nampam arem.

⁶Prisi yu mini moni mantem sem, Age waya romugatem fa mini moni mantem moni magewam mapim danona, nayeare narei meyam. ⁷Manafim ruwanture waya sire maga aya'urem enafakem eram waitani magafim masifafanu. ⁸Mini antaga mini maga manoni avi'i" Narefekam Maga".⁹Wafa Jeremaia kasanampa waita awuka sigam waya fawarem. Mini 30 silva monimi beni meyami wafa Israeli wata anasi sirem uyadukam. ¹⁰Kura uwarewam waita mini moni amemi maga aya uruka, anona mano sigaka.¹¹Jisasi kamaninii anom waita waka oravimi, kamanini anom waita itaem, Emi Jewsiyu'i kimi beve? Jisasi semi,A' i senami. ¹²Mana'a prisi yu nampa anon waita yu savi anta uwakewami mana waya wa busiga. ¹³Pailoti semi, made savi waya yu enanti sewami intage wafo simi?. ¹⁴Ogadem waya isimi anom waita mano amuna intiriem.¹⁵Pasova kana yina kugam waita kamanini anom waita rana yitem wata anasi ayika. ¹⁶Mini kanaga mana kugam waita mano avi'i Barabasi mi savi anta yu uwarem waiyi.¹⁷Manafim yema ruwantuomi, pailoti sem item waita wa rana bitene? Barabasi wafi Jisasive. ¹⁸Pailoti intami Jisasi abesara uremi rami benayaka buga. ¹⁹'Ko' rayimewam siaga kumantimi benana ano waya ram bimi sem, ayufum a'wana kaika amonaunami anon uman mantuka kaupo, mana anene ba mini waita bu uwarakano.²⁰Prisi yu nampa anon waita yu nampa wata anasi semi Barabasi nanti intaemi, rana bina Jisasi aruma fugogo ²¹Kamanini anom waita yintaemi, kantano wapim iyewa rana fa bitene simi, ma'de yu semi Barabasi. ²²Pailoti yiyimem, Jisasi simi na'itegafo simi ma'de yu semi arure keka yaga iyego.²³Manisirem semi, item lo romudukene? Ka ure semi arure keka yaga iyego. ²⁴Pailoti amonami amaka mana anene wa bu uwaratem, yepim aruvim itavinami imi nom mantem ayan sese urem sem, mana waita ni nare seti yaka buwatem. Yige nana'o eve amonago.²⁵Ma'de wata anasi sem, E'ana beni nare senuka yina senu sigafantafim wa yino. ²⁶Barabasimi ram bimi, soldia yu yiyikem Jisasi remi sem avige bega arurega keka yaga iyego. ²⁷Soldia yu avige kavanani ma'uyewapim rami maside soldia yen yugaka yema itabuga. ²⁸Beni unamwado yu rakademi nare unam wado uakem. ²⁹Avi bagena nanti mante anoka remi mana yaki mante ayan ugapa fakaruka. Aifim aguyum akarem savi bayayu sasakaruka. Ma'nisirem sem, manami Juda yu'i kmii (king).³⁰Ben agei kanti biake , Ayapikemii yaki mantemi anopim anom yami aruga. ³¹Savi bayayu sasakem , benageke nare unamwado utude beni unamwado yu uakare avige keka yaga iyirante buga.³²Mapa yeravomi, mana waita sairini magufikem waita ben avi,i Saimonimi yen nampa bemi kekayami marano sirem avigemono. ³³Golgota be sewam maguga yemono, mini magu manoni avi'i ma'ni sigem, "A'nopikena ayapa manoni magu". ³⁴Arubim waitayu ikadewa nom amem mantanama amonem bunaruka.³⁵Jisasimi arure kekayaga imagemi, beni wadomi dakademi kasi uruka. ³⁶Miniga kumanture veka'i dafide wage'e uga. ³⁷A,noka mana baya agantem sem manami Jisasi Juda yu i Kimi. ⁴⁰³⁸Kar'umowata waita kanti kekayaga iruka,mana ayan ugaka, mana aya'epa. ³⁹Wata nasi buge yige eve savi bayayu sasakemi yi,nonu waye-naye uga. ⁴¹Manayom abuwaka anom waita nampa hetprisiyu nampa mono kawayu Jisasimi anepa waya siga . ⁴²Jisasimi enomana yofaewa, Beyanti bu ofaitem. Bemi Israel yuyi kimi, Kekaya yerare kumiyara eka simakukum ofa. ⁴³Jisasimi Gotika'i amakukum ewayi , E'ana Gotimi Jisasimi ofaurem kekaya gakem abiga. ; ⁴⁴Umom waita benampa keka yaga imagayi wa'i Jisasimi sima savi uruka.⁴⁵Saga 12kilok bemi enaka 3kilokiga bimi magumano anom ayufum kaga. ⁴⁶Tari kiloki enakagi imi Jisasi wa,duremi semi Eli Eli Lema Sabatani?, " mini baya manoni anta ma,nugemi seti koti o naugaya anenu sime wafo?" ⁴⁷Mana'a minifim itage wage'e semi, minimi Ilaija areve mino."⁴⁸Mana Soldia uyem bemi, sito ara unampado mantem ika nopim demi yakiga dem Jisasini abuntim duka. ⁴⁹Mana,a sem, ifa arana beya amonafa Ilaija yema ofa itenafi. ⁵⁰Jisasi wa,durem beni aiyo iya onti rami bem. ⁵¹Antudim mono mapikena dawarabe kantim dantasewami magun dem onu kidi nadi uga. ⁵²Masi rivimi yimakukun ewam wata nasi itabuga. ⁵³Jisasi itavim kanaga yewam masipikem itavem anon magufa bemi amuna yimonaruka. ⁵⁴Jisasika rafidem bam Soldia yu maga uwa imi amonare fe,de sem, fuga mana Kotin aga bem. ⁵⁵Amuna inin asika Galili awakure eyom itage be kakakewa. ⁵⁶Yen yi,wanapim Meri Mekdalani nampa Meri Jemsiya Josepi yino,e nampa Zebedi agafanta yeyino,e ba bage,emi. ⁵⁷Enakagi imi Arimatia kena anom waita amuna anene rukam waita ben avi,i Josepi, Jisasini kato waita yem. ⁵⁸Josep maro pailoti inturem Jisasini kanta simeno, pailoti semi mante ame.⁵⁹Josepimi, Jisasimi mantem abogu dawaravefim umaruka. ⁶⁰Omi kaide awem mati uwantem minifim duka. Ontami honnako mukurem buga. ⁶¹Maria Magdalene nampa ena maria yekanti mini anapa kumantuge wane. ⁶². Pasova mara kana yakagabimi Prisiyu nampa Farisiyu maro Pailoti amapim duwantuga. ⁶³Semi, anon waita o, omareya inteyare, muna waya sewam waita fa waka sem,Kamore nuram yakaga binam itavo nunave siga. ⁶⁴Sigafo sina avogu ure mini a nuram rafisego, beni kato waita yu yema umori ure avige beya wata nasi yuka sem itabugane sinam yenti muna ano anoni ipo.⁶⁵Pailoti siyimem, "aruvim waitayu dafide'wa afo yigewa maro dafise." ⁶⁶Jisasimi masika onako uyamaka, Aruvimwaitayu dafide wage'uga.

Matyu

27¹Long monin taim, ol hetpris na ol hetman bilong ol manmeri i pasim tok long kilim Jisas i dai.²Olsem na ol i pasim em long rop na kisim em i go long Pailat, em gavana bilong ol.

³Bihain Judas, em dispela man husat i givim Jisas i go long han bilong ol birua, em i lukim olsem em i bin bagarapim nating man i no i gat asua olsem na em i tok sori na givim bek 30-silva moni bilong ol hetpris na ol lida man,⁴na em i tok, "Mi mekim sin pinis, long wanem mi bin givim nating blut i nogat asua long han bilong birua." Tasol ol i tok olsem, "Dispela i no samting bilong mipela? Em i samting bilong yu yet."⁵Bihain Judas i tromoi ol dispela hap silva moni long tempel, na em lusim dispela ples na i go autsait na i hangamapim em yet.

⁶Ol hetpris i kisim ol dispela silva moni na i tok olsem, "Dispela em i no brukim lo long putim ol dispela silva moni insait long haus moni, long wanem dispela em i pei bilong blut."⁷Ol i bung na i toktok long dispela samting, na wantaim dispela moni ol i baim hap graun bilong wanpela man i save wokim graun sospen bai ol i ken planim ol lain i no bilong Jerusalem.⁸Long dispela as tasol, dispela hap graun ol i kolim nem bilong em, "Hap Graun bilong Blut" i kam inap long nau.

⁹Long ol dispela samting i kamap, em inapim tok bilong profet Jeremaia olsem, "Ol i kism 30 sliva moni olsem pei bilong em, ol lain Israel yet i bin makim,¹⁰na ol i givim dispela moni long baim hap graun bilong man i save wokim sospen graun, olsem Bikpela yet tokim mi."

¹¹Nau Jisas i sanap long pes bilong gavana, na gavana askim em olsem, "Ating yu King bilong ol Juda a?" na Jisas bekim tok bilong em olsem, "Yu yet tok pinis."¹²Tasol taim ol hetpris na lida i tok bilas long em, Jisas i no bekim wanpela tok.¹³Na Pailat i askim em olsem, "Ating yu no harim olgeta tok nogut ol i mekim long bagarapim yu a?"¹⁴Tasol Jisas i no bekim wanpela tok ol i mekim long em olsem na gavana i tingting planti.

¹⁵Long taim bilong Pasova i gat pasin bilong gavana i mas lusim wanpela kalabusman i go fri, em ol manmeri yet i makim.¹⁶Long dispela taim, i bin gat wanpela man bilong mekim planti pasin nogut tru em nem bilong em Barabas.

¹⁷Taim olgeta manmeri bung i stap, Pailat i askim ol olsem, "Yupela laik bai mi lusim husat i go fri? Barabas o Jisas ol i kolim Krai?"¹⁸Pailat i save olsem, ol i bin salim Jisas i go long em, long wanem ol manmeri i no laikim em.

¹⁹Taim Pailat i sindaun long sia bilong mekim kot. Meri bilong em i salim tok long em olsem, "Noken mekim wanpela samting long dispela stretpela man, long nait mi lukim em long driman na mi kisim bikpela hevi."

²⁰Tasol ol hetpris na lida bilong sios i tok strong long ol manmeri olsem Barabas mas go fri, na Jisas ol i mas kilim em.²¹Gavana i askim ol manmeri olsem, "Long tupela man yumi i gat, yupela laik bai mi salim husat i go fri?" Na olgeta i singaut na tok, "Barabas."²²Orait Pailat i askim ol gen olsem, "Na bai yumi mekim wanem long Jisas husat ol i kolim Krai? Na olgeta i bekim olsem, "Nilim em long diwai kros."

²³Em i askim ol olsem na tok, "Em i brukim wanem lo tru?" Tasol ol i bikmaus na singaut strong moa olsem, "Nilim em long diwai kros."²⁴Taim Pailat i lukim olsem, em bai i no inap mekim wanpela samting long senisim tingting bilong ol manmeri, tasol em lukim olsem pait bai kirap namel long ol olsem na em i kisim wara na wasim han bilong em long ai bilong ol na tokim ol olsem, "Blut bilong dispela man i no inap pas long han bilong mi. Yupela yet i mekim na lukim"

²⁵Olgeta manmeri i tok olsem, "Larim blut bilong em i ken pas long mipela na ol pikinini bilong mipela."²⁶Olsem na em i salim Barabas i go fri, na em i tokim ol soldia long paitim Jisas long wip na larim em long han bilong ol, bai ol i nilim em long diwai kros.

²⁷Bihain ol soldia bilong gavana i kisim Jisas i go long ples bung bilong gavana, na olgeta lain soldia i kam bung long pes bilong em.²⁸Na ol i rausim klos bilong em na putim retpela klos long bodi bilong em.²⁹Ol i putim rop i gat nil olsem hat bilong king long het bilong em na putim wanpela stik long hansut bilong em. Na ol i brukim skru long lek bilong em na tok bilas long em na tok, "Dispela em i King bilong ol Juda!"

³⁰Ol i spetim em, na kisim stik long han bilong em na paitim het bilong em planti taim.³¹Long taim ol i tok bilas long em, ol i rausim retpela klos long em na ol i putim klos bilong em yet, na ol i kisim em i go long nilim em long diwai kros.

³²Taim ol i go autsait, ol i painim wanpela man bilong Sairini, nem bilong em Saimon na ol i hariapim em long go wantaim ol, bai em inap long karim diwai kros bilong Jisas.³³Ol i go kamap long wanpela ples ol i kolim long Golgota, (As bilong dispela nem i olsem "Ples bilong Bun bilong Het.")³⁴Na ol soldia i tanim wain i go pait tru na givim Jisas long dring. Tasol taim em i putim long maus, em i no laik dring.

³⁵Taim ol i nilim Jisas pinis long diwai kros, na ol i brukim klos bilong em i go hap hap na pilai satu long winim,³⁶na ol i sindaun long dispela hap na was long em i stap.³⁷Antap long het bilong em ol i putim wanpela tok bilong kotim em olsem, "DISPELA EM JISAS KING BILONG OL JUDA."

³⁸Na tupela stil man tu ol i nilim long diwai kros. Wanpela i stap long hansut bilong em na naraplea long hankais bilong em.³⁹Ol manmeri husat i wokabout long dispela hap i tok bilas long em na tanim het bilong ol,⁴⁰na ol i tok

olsem, "Yu bin tok bai yu bagarapim tempel na sanapim long tripela dei, orait nau yu helpim yu yet! Sapos tru yu pikinini bilong God, orait yu kam daun long dispela diwai kros!"

⁴¹Long wankain pasin ol hetpris wantaim ol hetman bilong sios na ol lida tu i tok bilas long Jisas na tok,⁴²"Em save helpim ol narapela, tasol em i no inap helpim em yet. Em i King bilong Israel olsem na larim em i kam daun long diwai kros na bai mipela i ken bilip long em.

⁴³Em i bilip tru long God, olsem na larim God yet i ken helpim em nau na rausim em long diwai long kros sapos God i laik kisim em. Long wanem, em i tok tu olsem, "Mi Pikinini Bilong God"⁴⁴Na stilman tu ol i nilim long diwai kros wantaim em i mekim wankain na i tok bilas long em.

⁴⁵Long 12 kilok dei taim, tudak i kam karamapim olgeta ples graun inap long 3 kilok apinun.⁴⁶Long 3 kilok apinun, Jisas bikmaus na singaut na i tok olsem, "Eli, Eli, lama sabaktani?" as bilong tok i olsem, "God bilong mi, God bilong mi, bilong wanem na yu lusim tingting long mi?"⁴⁷Taim sampela bilong ol lain i stap klostu harim, ol i tok olsem, "Em i singautim Elaija"

⁴⁸Wanpela bilong ol soldia i hariap tasol ron i go na kisim hap klos bilong kisim wara na i pulumapim wantaim wain i pait, na em i putim long wanpela stik na givim long Jisas long dring.⁴⁹Na ol narapela soldia i tok olsem, "Yumi weit na lukim, ating Elaija bai kam helpim em."⁵⁰Bihain long dispela, Jisas i singaut bikmaus gen na lusim spirit bilong em.

⁵¹Na wantu tasol bikpela laplap long tempel i bruk long tupela hap long antap i go daun long as bilong en. Na graun i guria na ol ston i bruk nabaut.⁵²Ol matmat i op, na ol bilip manmeri husat i bin dai i kirap gen⁵³na ol i kam autsait long ol matmat long taim Jisas i bin kirap bek na go insait long holi biktaun na kamap ples klia long planti lain husat i stap laip.

⁵⁴Taim nambawan soldia wantaim ol narapela soldia husat i was long Jisas i lukim bikpela graun guria na ol samting i kamap, ol i pret nogut tru na i tok olsem, "Tru tumas dispela man i Pikinni Man bilong God."⁵⁵Planti meri husat i bin bihainim Jisas raun long Galili tu i sanap longwe liklik na lukluk long em i stap.⁵⁶Namel long ol em Maria Magdala, Maria mama bilong Jems na Josep, na mama bilong ol pikinini man bilong Sebedi.

⁵⁷Taim san i go daun, wanpela moni man bilong Arimatia i kam, nem biong em Josep na em tu i wanpela disaipel bilong Jisas.⁵⁸Em i go long Pailat, na i askim long bodi bilong Jisas. Na Pailat i givim tok orait long givim em.

⁵⁹Olsem na Josep i kisim bodi bilong Jisas, na i raunim gut tru wantaim kilnpela laplap,⁶⁰na putim bodi bilong Jisas insait long nupela matmat bilong em, em yet i bin katim insait long ston. Bihain em i pasim dua bilong matmat wantaim bikpela ston na em i go.⁶¹Maria Magdala na narapela Maria i sindaun long dispela hap, ol i sindaun narapela sait bilong matmat i stap.

⁶²Long narapela dei, em dei bihain long dei bilong redi long Pasova, ol hetpris na ol Farisi i go bung wantaim long haus bilong Paila. t⁶³Na ol i tok olsem, "Bikman, mipela i tingim, taim dispela man bilong tok giaman i bin stap laip, em i tok olsem, 'Bihain long tripela dei bai mi kirap bek gen.'⁶⁴Olsem na yu tok strong long ol mas was gut long matmat bilong Jisas i go inap tripela dei. Nogut ol disaipel bilong em bai kam stilim em na ol bai tokim ol manmeri bilong em olsem, 'Em i bin kirap bek long dai' na dispela giaman bilong ol bai i bikpela tru na i no inap wankain olsem nambawan giaman bilong ol.

⁶⁵Orait Pailat i tokim ol olsem, "Ol soldia bilong putim was i stap. Tasol, yupela i go na banisim gut long inapim tingting bilong yupela."⁶⁶Olsem na ol i go na pasim dua bilong matmat wantaim bikpela ston na putim ol soldia long was gut long en.

Matthew

28

¹Yaun de wam kana yakagabimi, a'i untemi ena nurani imi, Anasi Mekdalini nampa ena Anasi Mati amonaranthem yemi. ²Anon magundimi, ankeri inarufake kumemi Matika bam on afo yema avekama magemi mini amuga kumantuga. ³Ben aiyo mano oka ;na bami, beni unampadoyu efari - imi. ⁴Rafisimwaita yu anon fegantano yakagabimi fugim waita kana ure bage,emono. ⁵Ankeri anasiyu waka yeravem semi, bufegago Jisasi afakarante yigamino, arure keka yaga irukam waita. ⁶Manafim iva a,i itabemi, bemose sigaka yerave amonago, senuti ano,na wage-enim magu. ⁷Ame ure bega beni kato waita yu yiyimega fugintike itabuga. Amonago; a,nanta Galili. Bemi minifa bega amonago yigemi yiyime,u. ⁸Anon fega nampa amo nampa Jisasi masifarukam magu yerarenta benta Jisasini kato waita yu oma yiyimiduka. ⁹Bewaka Jisasi yimonarem semi awogu nurane, anasi kantano yeravem Jisasini aifim agoyun akarem anon avi ameye. ¹⁰Jisasi yiyimem, bufegago sifa tiwa Galili bega simonago minifa maro simonanagom¹¹Anasi kantano bewami Jisasini masika rafikam waita yu anon magufa orave yenti anonu

waka be madeanene yu fa,waruganu yiyimiduka. ¹²yenti ano;anomwaita kumantuve ami sire anom moni yimiduka Jisasini masika rafika waita yu. ¹³Ma,nisire eno yiyimego, Jisasini kato waita yu ayufun a,wana yeravemi Jisasi yema umorure avige buga, kababugafuna. ¹⁴Mana waya mose gavana agagaka bina bena nampa ami sire,ya ategafana yige savi buyikatem. ¹⁵Masika rafikam waita yu mini mone mante yeyi intim waita yu siga. Waya awakunte mini waya mano mage Jewisi wata nasi bimi magewa mini waya mano fa bemi. ¹⁶Siakantifo mana kato waita Galili buga, Jisasi sirukam anuga buga . ¹⁷Jisasi amonaremi mana;a mono siakaruka; Mana kar intiri uga. ¹⁸Jisasi yewaka yeravemi ma,nisiga; Inarufa wam anene nampa mana magaga wam anene semi simiduka. ¹⁹Bega madem magufikem waita yu mante seti kato waita yi ogo; Kotini avi nampa benaga ano nampa ayo aga anon avipim nomarago. ²⁰Ma,de anene yiyimuna mini waya yu yiyimego amonago maside yige nampa wanam mana maga arafagi item.

Matyu

28 ¹Bihain long dei Sabat, taim san i kamap long nambawan dei bilong wik, Maria bilong Makdala na narapela Maria i bin kam long lukim matmat. ²Long wankain taim, bikpela guria i bin kamap, bilong wanem, wanpela ensel bilong Bikpela i kam daun long heven na rausim ston long matmat, na sindaun antap long en.

³Bodi bilong dispela ensel i lait olsem laitning, na klos bilong em i wait olsem ais. ⁴Ol soldia i was long matmat bilong Jisas i pret nogut tru na ol i pundaun na slip olsem ol dai man.

⁵Dispela ensel i tokim ol meri i kam long matmat olsem, "Yupela i noken pret, bilong wanem, mi save olsem yupela i kam long painim Jisas ol i bin nilim long diwai kros. ⁶Em i no stap long hia. Em i kirap pinis olsem em i bin tok. Yupela kam na lukim dispela hap ples bodi bilong Bikpela i bin stap long en. ⁷Go hariap na tokim ol disaipel bilong em olsem, 'Bikpela i kirap pinis long matmat, na em i go pas long yupela long Galili. Yupela bai bungim em long hap. ' Tingim wanem mi tokim yupela."

⁸Tupela meri i hariap tru lusim dispela hap wantaim pret na bikpela amamas, na ol i ran i go long toksave long ol disaipel bilong Jisas. ⁹Jisas i bungim tupela long rot na i tok, "Gude long yupela!" Tupela meri i kam brukim skru na holim lek bilong em na lotu long em. ¹⁰Bihain, Jisas i tokim tupela olsem, "Yupela i noken pret. Go tokim ol brata bilong mi long go long Galili na bai ol i lukim mi long dispela hap."

¹¹Taim tupela meri i wok long wokabaut yet long rot, sampela ol soldia i bin was long matmat bilong Jisas, i go long biktaun na tokim ol hetpris long olgeta samting i bin kamap. ¹²Taim ol pris i bung wantaim ol hetman na i pasim tok pinis, orait ol i givim ol soldia bikpela moni long ol. ¹³na tokim ol olsem, "Tokim ol arapela manmeri olsem, 'Taim mipela i slip yet ol disaipel bilong Jisas i kam long nait na stilim bodi bilong em. '

¹⁴Sapos gavana i harim dispela tok, mipela bai stretim tok wantaim em, bai em i noken givim pei nogut long yupela. ¹⁵Ol soldia i kisim dispela moni na mekim olsem ol pris na hetman i tokim ol long mekim. Dispela tok i go long yau bilong olgeta Juda na dispela tok i stap yet i kam inap nau.

¹⁶Tasol ol 11-pela disaipel bilong Jisas i go long Galili long maunten Jisas i tokim ol long go long en. ¹⁷Taim ol i lukim em, ol i lotu long em, tasol sampela bilong ol i no bilip na i gat tubel.

¹⁸Jisas i go long ol na i tok, "Papa bilong mi i givim mi olgeta namba long bosim olgeta samting long heven na long graun. ¹⁹Olsem na yupela i go long olgeta hap ples bilong graun na mekim ol manmeri kamap disaipel bilong mi. Baptaisim ol long nem bilong Papa, Pikinini na Holi Spirit.

²⁰Skulim ol long bihainim olgeta samting mi bin tokim yupela long mekim. Harim, mi bai stap wantaim yupela oltaim, inap long dispela taim pinis."

Maki

1

¹Minimi Jisasi, Goti aga anoni agoyam waya. ²Wafa aisayami kasanampa waita aganta magam, "amoo , semi seti yogam waita sasakama yigenti orasika ranami, bemi yigenti ami uvisitem. ³Mana wayini arantano kamapikem arama sem, " Jisasi ni ann ategago" ⁴Jonimi yeravemi, kamapimi nomi feyikevem, monowayami mani sirem semi, " siguno sirega nom fedana yigenti kumi yiratem. ⁵Masidem magu judiyakem nampa, masidem watanasi jerusalemikem be wapa bemono. yemi be wapakem nom maro fedepaya Jodeni nopim, yenti kumi sima fawaremono. ⁶Joni kemori ayauga uwantamagam sota uremi, amunanti antaurem, fintoo nampa wokafum nemmi. ⁷Be manisire semi, "Manawayi sinepa yewayimi bemi sembai yakagaremi eramwaita. Semi amaka bu uge

uno mampe ai ana nanti anta uwakanunami. ⁸Semi nomi feyikeuno, afo be mi aiyo aganako feyikatem."⁹Mini fawarimi, mini kanaga Jisasi-i Nasareti Galili wam magufim yeravimi, Jodeni nopim Joni nom marakam. ¹⁰Jisasi nopikem itevem amonami, inaru onta rivimi aiyo aga, nunanta agem bewaka kumemi. ¹¹Mana arantano inarufakem mare fawarurem semi, emi semi siyigara ugam agage. Semi anom amoyuwakege."¹²Minigakemi aiyo agoano sasakama kamapim magemi. ¹³Kamapimi fotia kanaga wage-em, wananomi maka amemino be afa foriyam nampa wami, ankeru yuano ofaurukam. ¹⁴Joni fakama kumagami mini anepai Jisasimi Galili yeravem goti nami sima fa-warem. ¹⁵Sem mini kana fawarem koti yinanim kana adekagiem, yu wayede Koti nafim yimakukun ogo. ¹⁶Galili bunom anapa bevem, karafa awa Saimoni ya Entaru yimonami wasemi bunopim itafeve wami, nayeyara, yemi noya afakam waita yuge. ¹⁷Jisasi yiya, "mem yema siwakurogo, semi yigekanti wata mara yokanti yoyiviganu". ¹⁸Yemi ese wase ifademi, bem awakuremono. ¹⁹Jisasi beve amonami Jemsi, Jebedi anim nampa Joni benawae; kanufim beta wasi aguvevepaiya wane. ²⁰Yarantami yentifoe Jebedi nampa mana a yogam waita mini kanufim yiretami bem awakuremono. ²¹Minigakem kapenamu yoravepaya, yaunda kanaga. Jisasi mono mapim oravem waya sem. ²²Beni wayaga yu ma'ma amoneve paiya, ben yiyimim wayami manurem mana wayi, ye-e mini eranti make nafi manurem, anon intim baita. ²³Mana waita mono mapim, iye savi awamu rukayimi wadurem ifidagem. ²⁴sem, "Naye enampa uwarateyare nasaret tikena Jisasi-o? Emi yerave seyuya anakai rantewafi? Emi iyewafi, se amonagau. Emi atekam Goti agaugam wanami!" ²⁵Jisasi mini savi awamu sasakama fafadem sem, sadage bepikem mapa kumu!" ²⁶Mini savisawa awamu yera arepaiya benageke fafa bemono, wadurepaya. ²⁷Masidem watanasi amomi evemi, yenanao yintae buge yige ugam, "Mana Nayeve? Auwem waya nampa eranti-i? Bem mini savi auwamu yiyikami yemi be-na auwakun tukane!" ²⁸Benami masidepa buge yige ugam Galili magufipa. ²⁹Mono mapikem yeravepiya, Saimoni ya Entaru na mapa upegemono, Jemsi ya Joni nampa. ³⁰Magemi Saimon ni ainta ai mantem rugem wami Jisasi sasamemono. ³¹A-i yeravemi, ayaka fakaremi ita-akem; minigakem beni ai-i arem bemi, bemi agoyantemi yunami kunte kure yimemi. ³²Mini enaka a-i kupegarantem fi yo piyo ewam, maside yi wata-anasi yivige yiga nampa, savi awamu nampa wayive. ³³Inom magufim mose wam wata anasi ontaga yewage uga. ³⁴Jisasi mi nesu anoyi madem madem ai kiparemi savi awamu nampa wayi manta fafa yikem, savi awamu ano a'wa busiga bemi. ³⁵Wanurapage, kumayu kumayu ewam kanaga; Jisasi wata buwam magufim maro augam mukem. ³⁶Saimoni nampa mana-a mose be nampa wayi mi ben afake bemono. ³⁷Bemi maro afakarepaya, "Sasamemi masideyu enanti afakewane." ³⁸Bemi semi, "minifa bi'yaro, seyuya sinapa wam magufa, orave yen nampa mam baya senunave. Minugai managa ye uno." ³⁹Bemi masidepa Galili bugeyige ugane, ye ya fake mambaya yiyimidemi savi awamugu manta fafaduka. ⁴⁰Namom makayi mi beka yemi, be mi inta emi, "agon yauka kumanture inta emi emose intana semi amakaga sofa iteve." ⁴¹Agunanene nampa bugane, Jisasi mi be ayam ram bimi fakemi, benanti semi, amakage. A-ii sese ege. ⁴²Ese ugam savi namom arene, bemi miniga soke ene. ⁴³Jisasi erarurem sasamidemi sasakemi. ⁴⁴Bemi Jisasi mini waita mano nanti semi ateden ugam, mana a bu yiya meno. Minugamifo bono, inom inom wataga maro eyau yoyivigano, a'wa yunam ameno, Mosesi mose sigami sima fawaru." ⁴⁵Minugami be yerarem mapa oravemi masideyu yiyimidem sima irara-em, Jisasi mi anom magufim amaka bu yinani uga. Bemi kamapim watemi. Wata anasi masidepakem be wapa yina yom.

Mak

1 ¹Dispela em i stat bilong gutnius bilong Jisas Kraisi Pikinini bilong God. ²Olsem tok i stap long buk bilong profet Asaia na i tok, "Lukim, mi salim wanpela man i go pas long yu, em dispela man husat bai i stretim rot bilong yupela. ³Wanpela nek i singaut i kam long ples drai na i tok olsem, 'stretim rot bilong bikpela, stretim rot bilong em kamap i gutpela.'"

⁴Jon i wok long baptaisim ol manmeri long ples i drai nating na i autim tok bilong God long ol man i mas tanim bel na kisim baptais long rausim sin bilong ol. ⁵Olgeta manmeri bilong Juda na long Jerusalem i go na lukim em. Olsem na ol i autim sin na Jon i baptaisim ol long wara Jodan. ⁶Jon i werim klos ol i bin wokim long skin bilong kamel na pasim let long bel bilong em na em i save kaikai grasopa na wel hani bilong bus.

⁷Em tokaut strong olsem, "wanpela man bai i kam bihain long mi, strong bilong em i antap moa long strong bilong mi. Na mi no gutpela long rausim rop i pasim sendal bilong em. ⁸Mi baptaisim yupela long wara, tasol em bai baptaisim yupela long strong bilong Holi Spirit."

⁹Orait em i bin kamap long dei we, Jisas i kam long Nasaret insait long Galili na Jon i baptaisim em long wara Jodan. ¹⁰Taim Jisas i baptais pinis, orait em i lukim heven i op na Holi Spirit i kam daun long em olsem wanpela pisin balus. ¹¹Wanpela nek i kam long heven na tok olsem, dispela em i pikinini tru bilong mi, mi laikim em tumas. Mi save amamas tru long em.

¹²Na bihain Holi Spirit i kisim em i go long ples i nogat man¹³Em i stap long ples i nogat man inap long 40-pela dei na Satan i kam na traim em. Em i stap wantaim ol wel animol bilong bus na ensel i kam na helpim em.

¹⁴Na taim ol i kalabusim Jon bilong baptais pinis long kalabus, Jisas i kam kamap long Galili na autim gutnius bilong God,¹⁵ na i tok olsem, "taim i kamap nau, na Kingdom bilong God bai i kamap klostu, Yupela i mas tanim bel na bilip long gutnius."

¹⁶Taim Jisas i wakabaut i kam arere long raun wara Galili, em i lukim tupela brata, Saimon na Andru. Tupela i wok long tromoi umben i go long wara long wanem ol i man bilong kisim pis.¹⁷Jisas i tokim tupela olsem, yutupela kam na bihainim mi, na bai mi lainim yutupela long kisim man.¹⁸Na hariap tru, tupela i lusim umben bilong tupela na bihainim em.

¹⁹Taim Jisas i wokabaut i go longwe liklik, em i lukim Jems, pikinini bilong Sebedi, na Jon brata bilong Jems. Tupela i wok long stretim umben bilong ol.²⁰Jisas i singautim tupela na tupela i lusim papa bilong tupela Sebedi wantaim ol wokman bilong em, na ol i bihainim em.

²¹Na ol i kam long taun Kapenaum long dei Sabat, na Jisas i go insait long haus lotu bilong ol Juda na skulim ol.²²Ol i kirap nogut long skul tok bilong em olsem em wanpela man husat i gat namba, em i skulim ol olsem man husat i gat namba, na i no olsem saveman bilong lo.

²³Bihain wanpela man husat i save stap insait long haus lotu bilong ol Juda, em i gat spirit nogut na i singaut strong tru,²⁴ na i tok olsem, mipela bai i mekim wanem long yu, Jisas bilong Nasaret? Ating yu kam bilong bagarapim mipela a? Mipela save yu husat. Yu Holi Pikinini bilong God.²⁵Jisas i singaut strong long ol spirit nogut na i tokim ol, yupela i noken toktok, lusim em na kam autsait.²⁶Na dispela spirit nogut i tromoi em i go daun long graun, na i lusim em na i go aut wantaim strongpela singaut.

²⁷Olgeta manmeri i lukim ol dispela samting na ol i kirap nogut, na askim ol yet olsem, dispela em i wanem samting? "Ating em i niupela toktok bilong em? Ol spirit nogut tu i harim tok bilong em na ol i go!"²⁸Dispela toktok i go aut long olgeta ples i stap insait long Galili.

²⁹Bihain ol i kam aut long haus lotu bilong ol Juda, ol i kam insait long haus bilong Saimon na Andru wantaim Jems na Jon.³⁰Nau ol disaipel i tokim Jisas, mama bilong meri bilong Saimon i sik nogut tru na i slip i stap.³¹Olsem na Jisas i kam na holim han bilong em na kirapim em. Wan tu tasol sik i lusim em na em i wok long redim kaikai bilong ol.

³²Dispela taim, san i go daun pinis, ol bringim kainkain sik manmeri husat i gat sik na spirit nogut i kam long em.

³³Olgeta manmeri bilong taun i kam na bung long dua bilong dispela haus.³⁴Jisas i oraitim planti manmeri husat i gat kainkain sik, na rausim ol spirit nogut i kam autsait, tasol em i no larim ol spirit nogut long toktok, bilong wanem ol i save long em.

³⁵Jisas i kirap long moning tru, taim tulait i no bruk yet, em i go long wanpela ples na beten i stap.³⁶Saimon na ol arapela husat i stap wantaim Jisas i painim Em.³⁷Ol i lukim em na tokim em olsem, "olgeta manmeri i painim yu."

³⁸Jisas i tok olsem, yumi go long narapela taun, bai mi ken autim tok bilong God, long wanem i gat as na mi bin kam long hia.³⁹Jisas i go aut long olgeta hap bilong taun Galili na autim tok bilong God, insait long haus lotu bilong ol Juda na rausim ol spirit nogut.

⁴⁰Wanpela man i gat sik lepra i kam long em, brukim skru na askim em olsem, sapos yu laik, yu ken mekim mi i klin.⁴¹Wantaim bel sori, Jisas i putim han antap long em na tokim em olsem, Mi laikim tru long mekim, yu kamap i klin.⁴²Orait wantu tasol sik lepra i lusim em na em i kamap klin.

⁴³Na Jisas i toktok strong long em na salim em i go.⁴⁴Jisas i tokim em, "noken tokim narapela long dispela samting i bin kamap long yu, tasol go na soim skin bilong yu long prist na givim ofa long skin bilong yu i bin kamap orait, olsem Moses i bin tok, na em bai i olsem testimoni i go long ol."

⁴⁵Tasol em i go aut na tokim olgeta lain manmeri long samting Jisas i bin mekim long en. Olsem na Jisas i no go insait long wanpela taun. Tasol em i go stap long wanpela ples long we long taun na planti manmeri bilong olgeta hap i kam long em.

Maki

2

¹Mana'a nuram yakagami, Jisasi ai'i yiga Kapenami, naupa bami yemi intaruka. ²Minifim amuna wata-anasi ituka, minugami afoga'a buwa, mini ontafimba uyaka. Jisasi yenampa asevem ba. ³Mana'a waitayu mana aiyayam fukam waita abige bewapa yemono; eriwam waitayu kukuta umeke abige yemono. ⁴Yemi amaka adeka bubiri'uga, nayeyara wata'ansi ituka. Jisasi bam ma anoka rabintire mini aiyayam fukam waita Jisasi baka ra

kuka.⁵Yenti amakuku amonare, Jisasi mani sire siga mini karere waita yanti, "Setiga'ano eni kumi arauno".

⁶Mana'a age-way a garewam intim-waitayu minifim kumantuge bage'em, yen yirapim mini intiri'uga.

⁷"Iteniurena mini waya sigenafi?", bemi Gotina sima savi'em! Iye kumi manta fafa'akatem, Goti-mana beya'o"?

⁸Ese'ugam Jisasi beyaupem amone intem, naye intiru yeyupem dukeya. Manisirem yiyimiduka, "Naugaya yigeyi yirapem mini intiri evege"? ⁹Naye avogu waya mini karere waitayanti setegafu, "Eni kumi arauno setegafu, mani sire senu, itave eni yauya rare mantere bono"? ¹⁰Minugamifo omarewa intano Wata Aga-ano mana magaga eranti rukemi kumi anta manta fafaratem," mini karere waita yanti mini siga. ¹¹Enanti se'i, itave eni yauyu mantare eyamapa bono. ¹²Ameurem itave beyi yauyu mantaremi asavem mapa buga wata-ansi yugaka. Minugami maside yintudure Goti avi yani ure semi, "manuga anene fawabuewam amone'yare". ¹³Yewayegem bawaya nonanapa bem, anom watanasi awakure bewapa bomi, Jisasi yenampa asigimiruka. ¹⁴Bemi yakagare bevapakem, Levi, Alfusi anim amonami mone marewa mapim bami, mani sire siga. "Itave siwakuruno", Itavem awakurem buga. ¹⁵Jisasi'mi, Levi'ni naupa yuna newam, amuna wata-anasi abakure buga minugami nesu kumi waitayu nampa beni kato waitayu manafim yunam newam. ¹⁶Ano'ano intim waitayu, Jisasi amonami kumi waitayu nampa kamani mone marewayi nampa yunam newami amonaremi beni kato waitayu yintauremi mani siga, "Naugaya mini kumi watayu nampa yunam nevenafi"? ¹⁷Jisasi mini waya intarem mani sigah, 'Iye watanasi mose au erarugayimi, yemi yota nanti buayewa, ai'o rukayimi yotami amonateye. Afo semi atekam watanasi yofarante buyege, kumi waita-anasiyu yofairante kumege". ¹⁸Joni'ni kato waitayu nampa anom intim waitayu yunami aventaruke yugam mukem. Mana-a waita bewapa yerave mani siga," Joni'ni kato waitayu nampa Ano intim waitayu yunami aventarukafo, naugaya eni kato waitayu bu mineveye? ¹⁹Jisasi semi, "Omaka yiga inimwaitayu yunam aventaiteyeyafa"? "Mareti inani ye yiwanapa wagana bu aventaitemo". ²⁰Inem mana nura fawarina mini mareti inani waita abige binam mini kanaga yunam abentaitem. ²¹Mana waita auwem unambado mantare wafa ragakam unambadofim buaguvitem, buve, manem ragagem anoka bitem. ²²Bu mana waita auwem waini-nomi feyam waini arantaga buratem. Minotem ragagem, waini savi-inam, waini arantawai savi'item. Minugai auwem waini-nomi, auwem arantaga rukana amakagi item. ²³Mana sabatiga Jisasi witi yunapim bugem beni kato waitayu witi agam omantuka. ²⁴Agewayafim intim watayu, Jisasi nanti semi, "Amonare iteniure minugam anta eyafo, aunam nuram"? ²⁵Jisasi wayedem siyimiduka. "Yigemi buyantege mini anafim, Deviti antirami benampa beni yogam waita? ²⁶Iteni urena Goti Amapa bemi, Abiata, Prisi urem rafikapim, Goti'ni augaka bam breti, prisiyuana nago sigam, nevena mana'a benamapa wayi yemenafi"? ²⁷Jisasi semi "Sabatimi wata yinta uwantuka. E-ana sabati wataga bu rafisino. ²⁸Minugami fo Goti Agai sabatiga ba rafika.

Mak

2 ¹Bihain long sampela dei taim Jisas i go bek long Kaperneam, ol manmeri i harim olsem em i stap insait long haus. ²Na planti manmeri i kam bung na i nogat moa rum long insait na arere long dua tu i nogat inap rum. Jisas i autim gutnius long ol.

³Sampela lain i kam long Jisas na kisim wanpela man lek na han i dai olgeta; 4-pela man i putim em long bet na karim em i kam. ⁴Ol i no inap i go insait long haus long wanem planti manmeri i bung, olsem na ol go antap long haus, wokim hol long haus na daunim bet, wan taim man i gat lek, han dai pinis i go daun long ples Jisas i sanap long en.

⁵Jisas i bin lukim bilip bilong 4-pela man olsem na em i tokim dispela man lek na han i dai pinis, "Pikinini, mi lusim sin bilong yu." ⁶Tasol i gat sampela saveman bilong raitim lo i bin sindaun long hap ol i wok long tingting insait long bel bilong ol, ⁷"Bilong wanem na dispela man i mekim kain tok olsem? Em i mekim tok bilas long God! Nogat wanpela man i ken lusim sin, em God wanpela tasol?

⁸Kwiktaim Jisas i save insait long bel bilong em wanem samting ol i tingting namel long ol yet, Na em i tokim ol, "Bilong wanem yupela wok long tingting long dispela tok insait long bel bilong yupela?" ⁹Wanem em isi long tokim man lek na han i dai olgeta, 'Mi lusim sin bilong yu' o tok ' Yu kirap kisim bet bilong yu na wakabaut'?

¹⁰Tasol yupela i mas save olsem Pikinini bilong Man i gat olgeta strong long dispela graun na em inap long lusim sin, Em i tokim dispela man lek na han i dai pinis olsem, ¹¹"Mi tokim yu, kirap, kisim mat bilong yu, na i go long haus bilong yu." ¹²Em i kirap na kwiktaim em kisim mat bilong em, na wakabaut i go autsait long haus long ai bilong olgeta lain. Olsem na olgeta i kirap nogut na givim biknem long God, na ol i tok olsem, "Mipela i no save lukim dispela kain samting."

¹³Jisas i lusim dispela ples na i go long raun wara, na bikpela lain manmeri i kam long em, na em autim gutnuis long ol. ¹⁴Taim em i wakabaut i go yet, em i lukim Livai pikinini man bilong Alfius, husat i sindaun long ples bilong kisim takis na Jisas i tokim em olsem, "Kam bihainim mi." Em kirap na bihainim Jisas.

¹⁵Taim Jisas i kaikai i stap long haus bilong Livai, planti ol man bilong kisim takis na ol sin manmeri wantaim ol disaipel tu i kaikai wantaim Jisas, bilong wanem planti manmeri i bin bihainim em.¹⁶Na ol saveman bilong raitim lo, na ol lain Farisi i lukim olsem taim Jisas i kaikai wantaim ol man bilong mekim sin na ol man bilong kisim takis, ol tokim ol disaipel bilong em olsem, "Bilong wanem na em i wok long kaikai wantaim ol man bilong kisim takis na ol man bilong mekim sin?"

¹⁷Taim Jisas i harim dispela tok em i tokim ol olsem, "Ol manmeri husat bodi bilong ol i strong ol i no nidim dokta; em ol manmeri husat i sik em ol tasol mas i go lukim dokta. Mi no kam bilong singautim ol stretpela manmeri, Nogat. Mi kam long ol sin manmeri."

¹⁸Ol disaipel bilong Jon na ol Farisi i tambu long kaikai. Ol i kam na tokim em, "long wanem na ol disaipel bilong Jon na disaipel bilong ol Farisi i save tambu long kaikai, tasol ol disaipel bilong yu i no save tambu long kaikai?"¹⁹Na Jisas i tokim ol olsem, "Sapos man i laik maritim meri ol lain bilong em i no inap tambuim kaikai taim em i stap yet wantaim ol? Em i no taim bilong tambuim kaikai taim man bilong marit i stap wantaim ol."

²⁰Tasol bihain taim ol i kisim dispela man bilong marit i go longwe long ol, na long dispela dei, ol bai tambuim kaikai.²¹Nogat man bai i samapim nupela klos i go long olupela klos, long wanem nupela klos bai pulim olupela klos na mekim hul i kamap bikpela.

²²I nogat man inap kapsaitim nupela wain na putim i go insait long olupela skin bilong wain, sapos em i wokim olsem bai skin bilong wain bai bruk na wain bai bagarap, na wain skin tu bai bagarap. Tasol em i mas putim nupela wain na kapsaitim i go insait long nupela ol wain skin."

²³Long dei sabat Jisas i wakabaut insait long gaden wit, na ol disaipel bilong em i stat long pikim ol pikinini bilong wit na kaikai.²⁴Na ol Farisi i tokim Jisas olsem, "Lukim, bilong wanem na ol i wok long mekim ol samting we i tambu long mekim long dei sabat?"

²⁵Na Jisas i tokim ol olsem, "Ating yupela i no bin ritim wanem samting Devit i bin wokim taim em wantaim ol man bilong em i stap hangre?"²⁶Devit i bin go insait long haus bilong God taim Abiata i bin stap hetpris, na em i kaikai bret i stap insait, long ai bilong God, we ol hetpris tasol inap long kaikai na i no olgeta manmeri; tasol em i givim tu long ol lain husat i bin stap wantaim em?"

²⁷Na Jisas i tok moa olsem, "dei Sabat i bilong ol manmeri, i no manmeri i bilong dei Sabat."²⁸Olsem na Pikinini bilong Man em tu i Bikpela na bosim dei Sabat."

Maki

3

¹Ena nurami Juda yuyi mono naupai Sabaiga Jisasimi bugane, mana waitami ayami fukayi kumakemi minifa bage'en uga. ²Mana'a waitami Jisasika yugami rukage'emo, Sabatiga mini waita ofai inani nanti mini watanasi bemi ko aminayo ayimi afakemo. ³manisirem ayapim avim makam waita sasamem, managa itawono masideyu yiwanapa itage wano. ⁴Manisirem wata anasi yiyimem, yaunda kanaga wata ofaitewafi buve, aritewafi, o ofaitewafi? yemi yua kepemo. ⁵Jisasimi aranampa yimonemi inaemi siguno semi, yira ano uyaka. Mini waita sasamemi ayami ategano. Mini waita mano ayami ategemi Jisasimi ofaemi. ⁶Anom waita yu mini amonare ame uremi Heroti nampa waya antaemo, Jisasimi arinayom baya. ⁷Jisasi beni yogam waitayu bunopa kumem, anoma, a Galilikem napa Judiakem yemi awakure. ⁸Jerusalemikem wa Indomiakem Jodenikem yakuem Tyrei oravem Sidoni, bemo maram yogam amonare, amuna waita anasi bewapa yemono. ⁹Jisasimi beyi kato waita yiyimemi sito botimi sesa ogo, nesu watanasi yewane semi simonara, afaka, afaka emi bemi avekanayonare. ¹⁰Amuna wata anasi yofaem, amuna a'i anene makayi aveke yemo nayeyara yemi bemi aneyogara. ¹¹Savisawa awamuano bemi amonem, yema benanapa rufamem wavem, yemanisemo, emi anonamano agaono. ¹²Bemi eram baya semi, semi manta faka burago. ¹³Anufa untavemi yaremi, bemo aiyiremo be wapa yigayi. ¹⁴Be tolfia yarem, yemi benapa wateye, bemi yogam yimem. ¹⁵Yemi savi awamu awakurin eram yimem. ¹⁶Tolfia waita yivigem, Saimoni auwem avi amemi semi Pitamono sem. ¹⁷Yemi savi awamu awakurim eram yimem. ¹⁸Jemsi Zebedi anim, Joni jemsi awae, benavi (Boaneges) inaru asewayin aga. ¹⁹Enturu, Pilipi, Batalomia, Matiu, Tomasi, jemsi Alfiasim anim, Saimoni ena avi'i Seroti. ²⁰Judas Iskarioti bemi namugoyu yiyapim Jisasimi yimiduka. ²¹T'naemi naupa bemi, nesu wata anasi ruwantugami breti nanayom buwa. ²²Beni akumano intare, bemo mani sirem semo, beni imaya mano amakagi buyuga. ²³Jersalemike intim waita yu kuntave manisemo, savi awamu'ano aupem ba, savi awamu'ano a'nom waita bemi savi awamugu manta fasa dewayi. ²⁴Jisasimi ma'ni siremi wayegam bayafike semi, "Wananom mano iteni urena wananomi sasakatene?" ²⁵Mana magu mano kantimi ra'davemi namugoyi emi, mini magu mano amaka bu itabitemi. ²⁶Mana ma'ano radama kantini'emo, mini ma'ano bu itavitemi. ²⁷Wananomano benao

namugoyi, bu amaka bu itavitemi, bemi masidepa kipemi afi itemi. ²⁷Mana waitamano eram waita amapake beni anene bu omaranonam. Mini eram baita aiga aiyaka antau umagemi, i'naemi beni maside anene bena mapike umom maratemo. ²⁸Fuga semi atede se'u, wata anasi kumi uwantukam, Goti kumi yiratem. ²⁹Iyewafi aiyoaga sima savi-itemote eni kumi manta buratem, fa wantem bitem. ³⁰Jisasi naugana bemini waya sene, wata anasi semi bepim savi awamu wane. ³¹Benanoé afa'awa mapa yeitarepaya, waya rami mana waitamano marem naupa upegem, Sinam mapa kumino. ³²Amuna wata anasi kumantu ma yakuemo mani sire bemi sasa memo, enano'e enafa'awa mapa bemi emi yema afakewa. ³³Be yewayege yiyimem, item sinoe sifatiwave? ³⁴Kumantuma yakugam bemi amone yakuemi mini siremi, "Amonago, manami seti no'e setifa'awa beye! ³⁵Fuga ugami iyewa Kotini aiointi awakuri tene, mini wata anasi afa'awa aunana seti no'e bemono.

Mak

3 ¹Long arapela dei, Sabat Jisas i go insait long haus lotu bilong Juda gen, na wanpela man husat han bilong em i dai em i sindaun long dispela hap. ²Sampela man i putim ai sapos Jisas inap oraitim em long dei Sabat. Dispela ol lain i painim wei long kotim em.

³Jisas i tokim dispela man han bilong en i dai, "kirap na sanap namel long ol man." ⁴Bihain em i askim ol manmeri, "Em i tambu long wokim gutpela long Sabat, o givim bagarap; long sevim laip, o kilim i dai?" Tasol ol i stap isi. ⁵Jisas i lukim ol wantaim belhat, na tu em i bel sori gen long ol long wanem, bel bilong ol i pas. Na em i tokim dispela man, "stretim han bilong yu i go aut." Dispela man em i stretim han, na Jisas i oraitim em. ⁶Taim ol Farisi lukim dispela, ol i go hariap long ol lain bilong Herot na pasim tok long kilim Jisas.

⁷Bihain long dispela, Jisas i go long nambis wantaim ol disaipel bilong em. Tasol planti lain manmeri long Galili na Judea, ⁸long Jerusalem, Idumea na i go hapsait long Jodan na lain insait long Taia na Sidon ol i bihainim em. Planti lain ol i harim wanem samting Jisas i wokim na ol i kam long em.

⁹Jisas i tokim ol disaipel long redim wanpela liklik bout long wanem planti manmeri i kam yet long lukim em, nogut ol bai paspas na pusim em. ¹⁰Em i oraitim planti manmeri, na olgeta lain husat i gat kainkain sik ol i pusim ol yet i kam long em, long wanem ol i ting long holim em.

¹¹Taim ol spirit nogut i lukim em, ol i pundaun long ai bilong em, na ol singaut na tok, "Yu Pikinini man bilong God." ¹²Tasol em i toktok strong long ol bai noken mekim em i kamap ples klia.

¹³Em i go antap long maunten na singautim ol lain em i bin laikim na ol i kam long em. ¹⁴Long hap em i makim 12-pela man na em i kolim ol aposel, olsem na ol bai stap wantaim em, na em salim ol i go long autim gutnius, ¹⁵na tu givim pawa long ol long rausim ol spirit nogut. ¹⁶Em i makim 12-pela aposel, long Saimon em i givim nem, Pita;

¹⁷Jems, pikinini man bilong Sebedi, Jon, brata bilong Jems (Em i givim neim olsem Boaneges, em min olsem ol pikinini man bilong klaut i pairap); ¹⁸na Andru, Pilip, Batelome, Matiu, Tomas, Jems, pikinini man bilong Alpeaus, Tadeus, Saimon husat ol i kolim Selot, ¹⁹na Judas Iskariot, man husat i givim Jisas long han bilong ol birua.

²⁰Bihain em i go bek long haus, planti manmeri i bun gen olsem na ol planti tumas na ol no inap long kaikai bret.

²¹Taim femili bilong em i harim dispela, ol i go aut long kisim em, na ol i tok, "Tingting bilong em mas i no orait." ²²Na tu ol saveman bilong raitim lo i kam long Jerusalem ol i tok, "Belsibal i stap insait long em na, long dispela hetman bilong spirit nogut em i save rausim ol spirit nogut."

²³Jisas i singautim ol i kam long em na toktok long ol long tok bokis, "Olsem wanem Satan bai rausim Satan?"

²⁴Sapos wanpela Kingdom i bruk tupela hap na birua long em yet, dispela Kingdom bai i no inap sanap. ²⁵Na sapos wanpela haus i burukim em yet i go tupela hap, dispela haus bai i no inap sanap.

²⁶Sapos Satan i kirap na birua wantaim em yet, em bai i no i nap sanap, em bai pinis olgeta. ²⁷Tasol wanpela man i no inap go insait long haus bilong strongpela man na stilim kago bilong em, em mas pasim lek han bilong dispela strongpela man pastaim. Na bihain em i ken stilim kago bilong em long haus.

²⁸Tru tumas mi tokim yupela stret, olgeta sin ol manmeri i mekim na tok bilas long God, em God bai lusim sin bilong ol. ²⁹Tasol husat i tok bilas long Holu Spirit, God bai i no inap lusim sin bilong ol; sin bai stap oltaim oltaim.

³⁰Jisas i mekim dispela toktok long wanem, ol man tok "em gat spirit nogut i stap long em".

³¹Mama na brata bilong em ol i kam na sanap autsait, na salim wanpela man na ol i singautim em long kam autsait. ³²Plantu manmeri ol i sindaun na raunim Jisas, na ol i tokim em, "Mama na brata bilong yu ol i stap autsait na ol i kam painim yu."

³³Em i tokim ol, "Husat em mama na ol brata bilong mi?" ³⁴Em i lukluk raun long ol lain husat ol i sindaun raunim em na tok, "Lukim, dispela em mama na ol brata bilong mi!" ³⁵Tru tumas husat i bihainim laik bilong God, dispela manmeri em i brata, susa na mama bilong mi."

Maki

4

¹Enawa yewayegem bunonanapa yiyeme, ano ma'a waita anasi bemi yakugami. Bum non ananaka kanufim kumante. Anoma'a wata nasi nomampa kumante. ²Amuna ikanim waya nako yiyimide manisem. ³Intago. yougam anayum intafem. ⁴Mana'a anayum apim intafem, mana'a numano nem. ⁵Mana'a om magaga fafasem amega maga buwam. Savi maga wami rama fugem. ⁶Afu utfem urem anu bubam fugem. ⁷Mana'a anayum kagapim anayum rarem kagamano arimi agam bu rarem. ⁸Mana'a anayum abogu magafim rarem amuna yunam yimem. Tetia yamu napa sigstia mana'a handretia. ⁹Bemi manisemi iye agagam rukate intano. ¹⁰Yesu wami tolfia nampa mana'a waita bemi intai emi faroka waya. ¹¹Bem manisem. kotini magumanomi waya yiyime mapa anene marege ikanim waya waka. ¹²Yemi amonemofo anene buamonaruka, yemi intemofo intama soke buyuga, yewayegami koti beni kumi yirem. ¹³Mini sirem yiyime, yigemi mana ikanim waya intama soke iyewamino? ¹⁴Yogam waita benam mano anayum. ¹⁵Mana'a apim fafasim waya wanano mano manta fasadem intitikem wayayu. ¹⁶Mana'a om magaga untafem. Iyewafi benami intare, amonampa maremo. ¹⁷Yepimi anu buwa, sito'a kanaga wage'emo. atede yemi yintudemo. ¹⁸Mana'a savifike rarem yemi waya intemono. ¹⁹Mana'a maga manoni rafisintim, savimanoni avogu. mana'a savi wayamono yunam bu fawarem. ²⁰Yemo awogu magafim waya intayi, yunam fawarem tetia, sigsti, handretia ya wa agam irateye. ²¹Jisasi mini sirem yiyimem. omi marum naupa amenapaga devegafo, amugaga devege? . Yani ure mage wanamino. ²²Ayofagam anene bu amonam. ayofaga anene bena'o yebu fawaritem. ²³Iyewafi agagam rukate intano, ifadana intano. ²⁴Manisirem yiyimem. "Nayewaya intate intama soke ogo. enonanto rifitinona nanti. emi rifitino en amuga watem. ²⁵Iye rukatem bemi amuna amemo. Iyewafi buru kayim. bepikem manta fasara tem". ²⁶Bemi semi kotini magu wata mano anayum mare amonanim magaga. ²⁷Ayufum wabem saga itavem. anayum kafamemi raremi. be intem amonem iteni enafi. ²⁸Magamano bena'o anayum yunam amemi anta. maru kuregem agagam. yunam agagam marum erarem. ²⁹Ranami afugemi soparonako yunam mantitem. ³⁰Enawa bemi semi nayenako kotini magu manta mana'o oiteyiom ikanim waya siyimiteyafi? ³¹Mastati yamanom agam antaem be rarem. mana maga fikem sito anayum agam bemi. ³²Be amonaram rarem yunam pikena yayu yakagare anona yaganiem. anona amanti magem. inarufakena nunu'i yeyima mare uwarem mimi konapa. ³³Amuna ikanim wayafim wayarurem. yemi intaremi intama s'oke ogosemi. ³⁴Bemi ikanim wayafim waya buremi bemo yenapabem. beyi ayika waya fedem yogam waitayu atede yiyimem. ³⁵Mini wa'ya wam yema enakagiem. Be yenanti manisem. Ifadanaya ena awafa bofano. ³⁶Wata anasi yera yiremi Jisasi abige bepaya fabemi. kanufim wami. mana'a kanu yu yenampa bemo. ³⁷Antudim anona uwamano aruma kanufim nomi rami ifugem. ³⁸Jisasi bemi yinepa kanufim kunururem wabugami. Amonami anon susuwa nampa nomi saewami kato waita yu aburemi, sisao, sisao seyu fugiri ewa funa be. ³⁹Marun itavem uwamano sasakem, bunom manom sasamem a-ifo kepano! Faruono!", Afo urami uwamano bena ami intarem kepem. ⁴⁰Bemi Yenanti manisem, "Nayeyara fegevege? Sito yimakukum yige rukamino?" ⁴¹Anom fega nampa simi samu se buge yige emo. "Bemi iyewafi bunom mano, uwamano bena intemono?"

Mak

¹Na Jisas i stat long givim skul toktok long ol bikpela lain manmeri long nambis bilong solwara. Bihain em i kalap i go insait long wanpela bout i stap antap long solwara na i sindaun long em. Na dispela bikpela lain manmeri i stap long nambis bilong solwara na harim em i stap. ²Jisas i givim ol planti skul toktok long ol lain manmeri long tok piksa, na insait long ol skul tok bilong em i go long ol, dispela em wanem samting em i tokim ol.

³"Harim, man bilong wok long gaden i go aut long planim ol pikinini kaikai bilong em. ⁴Taim em i wok long planim pikinini kaikai i stap, sampela pikinini kaikai i pundaun long rot na ol pisin i kam na kaikai dispela ol pikinini kaikai. ⁵Sampela pikinini kaikai i pundaun antap long graun i pulap long ston we i nogat planti graun i stap long en. Dispela ol pikinini kaikai i kamap kwiktaim tru long wanem dispela hap graun i no go daun tumas.

⁶Tasol taim san i kam antap, em i kukim ol, long wanem ol rop bilong pikinini kaikai i no go insait long graun, olsem na ol i drai olgeta. ⁷Sampela pikinini kaikai i pundaun namel long nil nil gras. Dispela nil nil gras i kamap antap na daunim ol dispela pikinini kaikai, na pikinini kaikai i no karim kaikai.

⁸Sampela pikinini kaikai i pundaun long gutpela graun na karim planti kaikai. Kaikai bilong ol i kamap olsem 30-pela na sampela em 60-pela na sampela em 100-pela. ⁹Bihain em i tok olsem, husat i gat yau long harim, larim em i harim!

¹⁰Taim Jisas i stap em yet, ol lain i stap klostu long em wantaim ol 12-pela disapel i askim em long as bilong dispela tok piksa.¹¹Em i tokim ol olsem, yupela i kisim pinis hait tingting bilong Kingdom bilong God. Tasol long ol lain husat i stap autsait, olgeta samting i stap long tok piksa.¹²Olsem na taim ol lukluk, orait ol bai lukluk tasol ol bai i no inap lukim, na taim ol harim, ol bai harim tasol ol bai i no inap luksave. Nogut ol luksave na bai ol i tanim kam long God na em bai lusim asua bilong ol.

¹³Bihain em tokim ol olsem, yupela i no luksave long as tingting bilong dispela tok piksa? Nogut yupela i no luksave long ol as tingting bilong ol narapela tok piksa.¹⁴Man bilong wok gaden husat i planin pikinini kaikai, em i olsem dispela man i planim tok bilong God.¹⁵Dispela ol pikinini kaikai i bin pundaun arere long rot, em i olsem, tok i pundaun tasol long taim ol i harim, wantu tasol, Satan i kam na rausim dispela tok we i pundaun insait long ol.

¹⁶Dispela ol pikinini kaikai i pundaun antap long graun we i pulap long ston i olsem, ol lain manmeri i harim dispela tok na kisim wantu tasol wantaim amamas.¹⁷Ol i nogat rop i go daun long graun olsem na stap sotpela taim. Bihain, taim ol hevi na traim i bungim ol long wanem tok i no i stap insait long ol, wantu tasol ol i pundaun long ol dispela hevi na traim.

¹⁸Ol narapela em ol pikinini kaikai i bin pundaun namel long ol gras i gat nil nil. Ol i harim tok bilong God,¹⁹tasol ol wari bilong dispela graun, na pasin giaman bilong laikim ol kago samting bilong graun na bel kirap long ol planti samting i go insait na daunim tok bilong God, na em i no karim kaikai.²⁰Bihain, ol dispela pikinini kaikai i pundaun long gutpela graun, em ol dispela lain husat i harim tok bilong God na kisim dispela tok, olsem na ol i kamapim kaikai. Sampela karim kaikai olsem 30-pela na sampela em 60-pela taim na sampela em 100-pela taim moa winim wanem namba ol i bin planim.

²¹Jisas i tokim ol olsem, "Yupela i save kisim lam i kam insait long haus na putim insait long basket o aninit long bet? Yupela i save kisim lam i kam na putim antap long stik bilong lam."²²Long wanem, nogat wanpela samting i stap hait bai ol i no inap save, na nogat wanpela samting ol i haitim bai i no inap kamap ples klia.²³Sapos i gat sampela lain i gat yau long harim, ol i mas harim.

²⁴Em i tokim ol olsem, "putim yau na harim. Long wanem mak yu makim, long dispela mak ol bai makim yu na bai antap moa."²⁵Long wanem, husat i gat, long em ol bai i givim em moa na husat i nogat, long em ol bai i rausim wanem samting em i gat.

²⁶Na tu em i tok, "Kingdom bilong God i olsem wanpela man i planim pikinini kaikai bilong em long graun."²⁷Em i save slip long nait na kirap long dei, tasol pikinini kaikai i save sut i kam antap na kamap. Em i no save long wanem rot dispela i kamap.²⁸Graun i save kamapim kaikai long em yet, pastaim em kamapim lip na bihain kaikai na bihain moa em kamapim kaikai i go bikpela.²⁹Taim kaikai i mau, man bilong wok gaden i save salim naip bilong katim kaikai i kam aut, kaikai i redi pinis bilong kisim."

³⁰Na em i tok gen, "long wanem samting bai yumi makim Kingdom bilong God. Wanem tok piksa bai yumi makim bilong kamapim ples klia Kingdom bilong God?"³¹Em i olsem wanpela liklik pikinini kaikai taim ol i planim, em i liklik tru long olgeta pikinini kaikai long ples graun.³²Tasol, taim ol i planim, em i save kamap moa yet na abrusim olgeta diwai na gras samting long gaden. Na em i save kamapim bikpela han bilong diwai na ol pisin i ken kam na wokim haus long em."

³³Wantaim planti tok piksa, em autim tok bilong God long ol olsem na bai ol i ken luksave,³⁴na olgeta tok bilong em i go long ol, i gat planti tok piksa. Tasol, taim em i stap em yet wantaim ol disaipel, em tokaut ples klia olgeta as tingting bilong dispela tok piksa.

³⁵Long dispela dei taim apinun i kam, em i tokim ol, "yumi i go long hap sait bilong solwara."³⁶Olsem na ol i lusim ol bikpela lain manmeri na kisim Jisas wantaim ol, long wanem Jisas i bin stap pinis long bout. Sampela bout tu i go wantaim ol.³⁷Na bihain tasol, wanpela bikpela win i kirap na solwara i bruk i go insait long bout na klostu pulapim bout.

³⁸Tasol, Jisas em yet i slip long baksait bilong bout. Ol disaipel i kirapim em na i tok, "Tisa, yu i no luksave olsem mipela klostu bai i dai?"³⁹Em i kirap na krosim win na tokim solwara olsem, "Stap isi! Noken kirap! " Bihain tasol, win i pinis olgeta na solwara i stap isi tru.

⁴⁰Bihain em i tokim ol disaipel olsem, "Bilong wanem na yupela i pret? Yupela i nogat bilip yet?"⁴¹Ol disaipel i pulap wantaim bikpela pret na ol i toktok namel long ol yet olsem, "Em husat, na win wantaim solwara i harim tok bilong em?"

Maki

¹Yemi yeraremi ena bunom awafai, Gerasenesi magufim. ²Mana nurami Jisasi kanofim ifademi mapa yeraremi ,ameuremi miniga mana waita savi awamu nampa wam waita matipim asavem kumemi.³Matipim wam waitami. Mana waitawa bemi bu uyagatemi, enawa bemi nanako bu antaitemi. ⁴ Amuna yamu nanti antauremi rakagemi. Minugamifo mini naru rakagemi.⁵Masidem aiufum wa wayawami masinaupa wa anufa, bemi waduremi awa onako benao akefemi. ⁶Bemi nepakem yemi, Jisasi amonemi mapaemi.⁷Bemi anonaga ifidagemi semi , naye enampa uwaratege, Jisasi yanafa anonam Gotini aga? Semi intaei Gotimi benao, savi wu yusikano." ⁸ Benanti bemi semi, mapa asavono emi savi awamuopo.⁹"Bemi inatemi enavi-i iyeve?" Bemi inatemi setivi-i Legion , seyuya amuna, ¹⁰"Bemi inatemi yewayege enawa busasakano mini magufim.¹¹Magemi ano amuna foru rafisewam. ¹²Yemi intaemi , sisikaya foru yupem upegafa. ¹³"Minugami bemi rana bino, mini savi awamuano mapa asave foru aupemi upegemi navikemi , ye ameamaure bunopim upegemi navikemi. ¹⁴Fonti rafise wam waitayui airemi maroma anene fawarimi maroma yiyimemi bemi foranti intaemo. ¹⁵Yemi yeravem Jisasi wapa amonami savi awamuano bepim wam waita, kumanture wami, emi amonarem fegeye. ¹⁶Savi awamu makam waita beyi waya sima atedem yiyimem, yemi bemi foranti intaemo. ¹⁷Yemi agoyante erarure semi mana magu ifade bono. ¹⁸Bemi kanofini rauntemi, savi awamu makam waita semi enapa yirare. ¹⁹Jisasi bemi eyo busakemi, benati semi eni mapim akupim bewa yiyime Jisasi emo ofaurukam, iteniure beyi awa-awa agatirukam. ²⁰Bemi uyaven ano yoganto mantukami yewayegemi masideu amona intiriemo. ²¹Jisasimi yerademi kanufim kadaremi ena awafa, amonami wata anasi benanapa ukurukam mini bunom anapa. ²²Mana anom rafisim wata anasi, benavi-i Jairusi, yerave amonemi benaifim rufamemi. ²³Bemi enawa intaemi, setiraumi ai-i rukami fugirante averavemi. Semi inteu, yewa aiyami bekarewa augamukuinam asofa. ²⁴Mininura benampa bemi, aminami wata anasi bemi awakure adekaugam yakuemo. ²⁵Mana inimi miyuiga tolfia orantaka naremi kumemi. ²⁶Mini-inimi ano umanti amuna yotapim marevem beni masidem anene kipemi. Mini beni ai-i wam buasofakem. ²⁷Jisasimi yimi intaremi, anepa yeravem amuna waita anasi wapimi beni unamwado aruemi. ²⁸Mini inimi minurami semi, semose beni unamwado aruei semi asofatege. ²⁹Mini siremi aruimi naremi aiye kipemi anoyogami beni aufipa ai'-i uyavemi asofarem mini umatipikem'kipem. ³⁰Jisasi ameuremi intaemi benaufim eranti bepimi efademi bemi semi, iyewa seti unamwado aruina. ³¹Beni yogam waita semi, emi amoneye amuna wata anasi agapagemi ukurukami enanapa, bemi semi, iyewa sinoyogevene? ³²Jisasi amonama yafimi iye uwarenafi. ³³Mini inimi intemi naiyewafi bepimi fawarimi, bemi atuduremi fuga waiya sasamemi. ³⁴Benanti semi, setirauno, eni ama kukunti uwante soke akene. Bono ara farunampa eni ai-i kipene. ³⁵Asavem wami mana-a inim waita, semi, bufegano. Amakukuono. ³⁶Yemi semi Jisasi yenza buintevenafi semo, bemi anom waitayui mani siyimemi bu fegago. Fa yimakukuono. ³⁷Be nampa mana-a yego busemi, pitamifo, Jemsi Joni Jemsi awae. ³⁸Mam wayaka rafikayi yimapa yerave intaemo amuna waya sewami yemi kaure wadevem ifi-i ragemo. ³⁹Mapim yefegem manisirem yiyimem, nayeyara amo wu uyikege? Nayeyara ifi dagebeve iya onti wu fubuga, fa wawuga. ⁴⁰Yemi imi siakemo, masidem mapa yirem mini iyaontano afoe avigem, ano em abigem miniga yogeopim yivigem iyao wapa bemi. ⁴¹Iyaonato ayam fakarem asamem sito asika, enantisei itayu. ⁴²Ameana urem iyaonti ifademi bemi. Siyakantifo ka maka. Yemi ameurem antudurem amoneya. ⁴³Bemi akeurem yiyimem. Manayati buwa inta minifimi yiyimem yunam aminam nano.

Mak

⁵ ¹Ol i kamap long narapela sait bilong solwara, long ples bilong Gerasens.²Taim Jisas i lusim bout na i kam autsait namel long dispela hap man i gat spirit nogut i kamap long em.

³Dispela Man i save stap insait long ol dispela ples matmat. I nogat wanpela man inap pasim em, maski sen tu bai i no inap pasim em.⁴Ol i holim, pasim na kalabusim em pinis planti taim wantaim planti ain na sen. Tasol em i brukim ol sen i go hap hap na ain bilong kalabus i go liklik tru. I nogat man i gat pawa long daunim em.

⁵Olgeta nait na dei insait long ol ples matmat na insait long ol maunten, em i save krai, bikmaus na i save katim skin bilong em yet wantaim ol sap ston.⁶Taim em lukim Jisas longwe yet, em ron i go long em na brukim skru long lek bilong em.

⁷Em krai kam aut wantaim bikipela singaut, "Mi bai mekim wenem samting long yu, Jisas, Pikinini man bilong God antap tru? Mi askim yu long nem bilong God em yet, noken givim pen long mi."⁸Olsem na, Jisas i tokim em olsem, "Yu lusim dispela man na kam autsait long em, yu spirit nogut."

⁹"Na Jisas i askim em, wanem nem bilong yu?" Na dispela man i bekim em olsem, "Nem bilong mi em ami, long wanem mipela i planti."¹⁰Dispela man i askim Jisas planti taim gen long Jisas i noken salim ol i go aut long dispela ples.

¹¹Nau, i gat planti lain pik ol i kaikai i stap antap long liklik maunten.¹²na ol dispela spirit nogut i askim Jisas olsem, "Salim mipela i go insait long ol pik, larim mipela i go insait long ol."¹³Orait, em i givim tok orait long ol; na ol dispela spirit nogut i kam aut long dispela man na i go insait long ol pik, na ol pik i ron hariap tru i go daun long liklik maunten na i go insait long solwara, na klostu long 2, 000 pik i dai insait long solwara.

¹⁴Bihain ol lain i givim kaikai long ol pik i stap i ron i go long ol biktaun na ol ples autsait long biktaun na tokaut long wanem samting i kamap, olsem na ol manmeri i go long dispela hap long lukim wanem samting i kamap.

¹⁵Bihain ol i kam long Jisas, na ol i lukim dispela man we ol spirit nogut i bin bosim, dispela man husat we ami i bin bosim em, i sindaun i stap, em i werim klos na em i stap wantaim gutpela tingting gen; na ol i pret tru.

¹⁶Husat ol lain i bin lukim wanem samting i kamap long dispela man ol spirit nogut i bin bosim em, ol i tokim olgeta samting i bin kamap long em na ol i tokim ol tu long wanem samting i kamap long ol pik.¹⁷Bihain ol i stat long askim em long lusim ples bilong ol.

¹⁸Taim Jisas i kalap i go insait long bout, dispela man we ol spirit nogut i bin bosim em, i askim Jisas long em i ken i go wantaim em.¹⁹Tasol Jisas i no tok orait long em, tasol i tokim em olsem, "Go long haus bilong yu na long ol lain bilong yu na tokim ol long wanem samting Bikpela i mekim long yu, na long wanem rot Bikpela i bin soim marimari bilong em long yu."²⁰Orait dispela man we ol spirit nogut i bin bosim i go na stat long tokaut long olgeta bikpela samting we Jisas i bin mekim long em namel long olgeta biktaun, na olgeta lain i harim em na ai bilong ol i op wantaim bikpela amamas tru long wanem samting i kamap long em.

²¹Na taim Jisas i go gen long narapela sait bilong solwara, insait long bout, wanpela bikpela grup bilong ol manmeri i bung raunim em, taim em i stap yet arere long solwara.²²Na bihain wanpela lida bilong haus lotu bilong ol Juda, nem bilong em Jairus, i kam na lukim Jisas na i pundaun aninit long lek bilong em.²³Em i askim Jisas gen na i tok, "Liklik pikinini meri bilong mi laik klostu dai. Mi askim yu, kam na putim han bilong yu antap long em bai em i ken kamap orait na stap laip."²⁴Orait, Jisas i go wantaim em, na bikpela lain manmeri i bihainim Jisas na ol wok long kam klostu na raunim em.

²⁵Nau, i gat wanpela meri i stap na em i gat sik bilong lusim blut inap long 12-pela krismas.²⁶Em i pilim pen tumas na i bin lukim planti dokta, na olgeta samting bilong em i pinis, tasol em i no kamap olrait na sik bilong em i kamap bikpela tru.²⁷Taim dispela meri i harim ol stori bilong Jisas, em i kam bihain long Jisas insait long grup na tasim hap klos bilong em.

²⁸Dispela meri i tok olsem, "Sapos mi tasim tasol klos bilong Jisas, bai mi orait."²⁹Taim meri i tasim Jisas, blut i no ron moa, na em i pilim insait long bodi bilong em olsem em i orait pinis long sik bilong em.

³⁰Wantu tasol Jisas i pilim insait long em yet olsem pawa i lusim em na go aut. Na em i tanim namel long ol bikpela lain manmeri na i tok olsem, "Husat i tasim klos bilong mi?"³¹Na ol disaipel bilong em i tokim em olsem, "Yu lukim dispela bikpela lain manmeri i stap raunim yu na yu tok olsem, 'Husat i tasim mi?'"³²Tasol Jisas i lukluk raun long painim husat i tasim em.

³³Dispela meri i luksave long wanem samting i kamap long em, na i pret na i guria nogut tru. Em i kam na pundaun long ai bilong Jisas na i tokim em olgeta tok tru bilong wanem samting i bin kamap.³⁴Na Jisas i tokim em olsem, "Pikinini meri, bilip bilong yu i mekim yu orait. Yu ken go wantaim bel isi na kisim orait olgeta long sik bilong yu."

³⁵Taim Jisas i toktok yet, sampela lain i kam long dispela lida bilong haus lotu, na ol i tok olsem, "Pikinini meri bilong yu i dai pinis, bilong wanem yu givim hevi long tisa?"

³⁶Tasol taim Jisas i harim pinis wanem samting ol i toktok, em i tokim ol lida bilong haus lotu olsem, "Noken pret. Bilip tasol."³⁷Na em i no tok orait long sampela lain manmeri long bihainin em, tasol em i tok orait long Pita, Jems na Jon, brata bilong Jems.³⁸Ol i kam kamap long haus bilong lida bilong haus lotu na em i lukim dispela hap ol man i mekim planti nois; ol i wok long krai na singaut bikpela i stap.

³⁹Taim em i go insait long haus, em i tokim ol olsem, "Bilong wanem yupela i wari na bilong wanem yupela i krai? Pikinini i no dai tasol em i slip i stap."⁴⁰Ol i lap long em. Tasol Jisas i putim olgeta i stap autsait long haus, na em i kisim papa na mama bilong pikinini na ol husat i stap wantaim em, na ol i go insait long hap we pikinini i stap.

⁴¹Jisas i kisim han bilong pikinini na i tok long em olsem, "Talita, koum!" taim yumi tanim dispela tok em bai wankain olsem, "Liklik meri, mi tok long yu, yu kirap."⁴²Hariap tru pikinini i kirap na wokabaut (Dispela pikinini meri i gat 12-pela krismas). Hariap tru ol lain manmeri i kirap nogut wantaim bikpela amamas i moa yet.⁴³Na Jisas i givim strongpela tok long ol olsem nogat narapela lain i mas save long dispela. Bihain Jisas i tokim ol long givim sampela samting long pikinini bai em i kaikai.

Maki

6

¹Bemi Ifademi beyi magufa buga. Beni yogam waitayu awakure buga. ²Yaunda kana yimi, afo bemi Juda-yuyi mono-naupa untavemi wata anasi amam baya yiyimiduka. Amuna watanasi intaremi yintuduga. Yemi manisiga, "Bemi iteakena mi aman baya marenafi?" Manami Abugu intinti nafake marenafi? Iteyim yogara berrara yogam benayapike mantafabarenafi? ³Bemi mai bu uwarewam waita _ Maria aga ben-awae Jemisi, Jos wa Judasi wa Simoni? Be-ayoma senunampa iwatemo? Yemi Jisasim yira-umari u'akaga. ⁴Inaem Jisasi watanasi yiyimemi kasana pa, waita yividukafu yeyi magufim anon yivi buruka . Beyi mana akupi. ⁵Bemi anom yoganti marari buyuga ,bemi fami yi waitanasiga ayami danami yenti yi kipatem. ⁶Bemi antudurem itabuga ,naugane, yemi yimakukum buyewam. Inaemi bemi masidem magufa buga bemi watanasi kotina yiyimem buga. ⁷Jisasimi beyi yogamwaita yiyikem kari kari urem eranti yimidem yiyikaga bega saviawamu manta fasarago. ⁸Yiyimem manisiga, moninapa masidem anene mare bubogo yaki fakare bogo. ⁹Sumana yifimi ega aparukam wado buyogo. ¹⁰Jisasimi manisirem siyimiruka, ite naupa'o wanagom mini naupa bega yerarega bogo. ¹¹Manamagufi bimo buyivigaote, mini magufi kaiyo yigake ufufarega ifadega biya yeyige amonatemo. ¹²Bega watanasi ami yiyimiya yeyi savianta yerarago. ¹³Yemi savi awamui yiyikaremi wasavemi yinoka feyikarem yiwatanasi yofauga. ¹⁴Kin Herotimi mini waya intaremi, Jisasi avi amaka manta fawaruga ,mana'amano ma'nisiga, Joni nomanyikamwaita fukam magufike itagane, minugami bemi eranti rukemi yigatemi. ¹⁵Mana'a enowa m'anisemi bemi Elaijah wafi semono, mana'a mano yeyara ma'nisiga, mana kasanampa waita feyapa wage'emino. ¹⁶Heroti intaremi, ma'nisemi semi Jonimi anugam akefaraunam a'i itabugene. ¹⁷Heroti wata yiyikem Joni nom'manyika baita ofakare kuyogo. Nugane minurem Herodias Filipim ana mararantem. ¹⁸Jonimi Herotim ma'nisire sasamemi, buatekam anta uware eyafa'awa ana'i maranam. ¹⁹Herodias Jonimi araumanti amidem arirantem imifo, bemi amaka bumi. ²⁰Herotimi Joni ago fegene bemi intam Joni mana atekam waita. Mi'nugami Herotimi bemi rafima soke'emi, Herotimi Joni asimi intem bemi araumanti amemi afo bemi wayayui simi intarem amoyemi. ²¹Mananuram yimi Herotim bemadukam nuram yimii anon yuna yukebem galilike dafisi waita, yinom waita yarem, yebe amonago sirem yaraga. ²²Herodiasim araumano itavem agomagem dafisiru yigauka Heroti semi naye anene emi sintainaga ameno. ²³Herotimi waya sima ake'em emo naye anene yato sintainaote semi amenu. Semo simaka dukauna nomaga amenu. ²⁴Asikamano mapa kuntavem beyano intauga, Kimi nayevetirega intaonu benano semi Joni nomfeyikam waita a'nonisiga. ²⁵Afo ameurem bemi Kimano manisire intauruka Joni nomfeyikam waita a'nom korayafim desimeno. ²⁶Kinimano beyaga itavem naugane, a'i ami sima anoano waita yunam newam yenyiguka ami sima akeumaka. ²⁷Kinimi ami waita sasakemi uyae maro Joni anom akefaremare ame'eure maraye'no kalabusi naupake. ²⁸Maro a'nom akefarem marem mini asika amimi, mini asikamano yomarem beyanoem maro amem. ²⁹Jonini yogam waita yu intaremi yemi yemare ben aumi maro masi faruka. ³⁰Afo Jonini yogam waitayui Jisasimi maro sasamemi masiden anene fawarim, wata nasi yemba yiyimiduka. ³¹Bemi yiyimem amuna watanasi bafo yiya wata iwapa oveya saum marafa. ³². Afo yemi mi'nure kanufim rauntave wata buwam magufa buga. ³³Yemi bomi amonaremi watanasi yenare ananta owami yemi inaem buga. ³⁴Anom watanasimi yema nonanapa mare duwantu omi Jisasimi aguanene mantemi yimonaremi, semi sipi sipi dafisi wata buwane siremi Koti nami yiyimiduka. ³⁵Jisasini yogamwaita yui semi ai'i afau kupegewafo manafi amuna wata nasi buwapine siga. ³⁶Yiyikana beveya magufipake yenti yunam afakare newaya'o. ³⁷Bemi yiyimemi yigemi maganago yunam yimegosiga beni yogambaita yu semi amaka Karunakake yunam ayaureya yimefana yeyara nateyafo? ³⁸Jisasimi yintaem nade yuna dukegesimi kanoyaba manasiya pa sikonive siga. ³⁹Bemi Yiyime manta duwanture atayaga kumantogo sirem yiyimika. ⁴⁰Bemi yiyimemi rayinte manaunam enag'a kumantina, manasiyam enag'a minure kumantogo. ⁴¹Mini sirem faipia baretinampa kanoya mantem inarufa kagadem suseve sirem manta kidi kidi urem beni yogam waita yimimi rayinte yime naga. ⁴²Masidem batanasi nami yimu'daga. ⁴³Beni yogamwaitayu masidem akam yunam aide siyakare kanta kukumi itude mare buga. ⁴⁴Mana siyapa tauseni inim wiata nagane. ⁴⁵Ame'em beyi yogam waita yiyikami kanufim rauntave me'an awafa bogo. Minurem inaemi mana'a inim waita yiyikara buge yige uga. ⁴⁶A'i bomi anufa untavem augam marum mukuruka. ⁴⁷Enewami yenti kanumi non aw anapa wami jisasim beyao fa metapa anufa wane. ⁴⁸Jisasi yimonami ano anuyode kanumi bayeduka, nayeyare ano uwa mano yenti kanu wayeruka afo ayufukami bemi non amuga benare a'nata buga. ⁴⁹Yemi amonami Jisasi non amuga buga yemi intami mana wananone sire wa'duga. ⁵⁰Nayeyare, bemi amonare anom fegari'uga. Ameurem Jisasi yiyimem, manisiga yigen yira'ano saraigem bano. Mini semupo bufegago. ⁵¹Jisasi kanufi yenampa upegami susuwa mano kipaga. ⁵²Beni yogam waitami savebuyuga bretimi nayewafi, mi'nugami yenyira ano eraruga. ⁵³Nom warum kadaremi Kenesareti magaga bemi kanu awafa yeraruka. ⁵⁴Yemo kanufike mapa asabomi, ameure bata anasi yimonaga. ⁵⁵Yemi maden ayapa uyaure bugeyige ure yi watanasi yibide Jisasi wapa yivige yiga.

⁵⁶Ite ayapa bomi magugagafi, taunifinafi, yiwaitanasi magei magufim mage Jisasimi intauga, e'anam beni wa'do ara ane'yodana, amuna yi wantanasi yi kipayikem.

Mak

⁶Em i lusim dispela hap na em i go long taun bilong em, na ol disaipel bilong em i bihainim em.²Taim dei Sabat i kamap, orait em i go insait long haus lotu bilong ol Juda na skulim ol manmeri. Planti manmeri i harim skul bilong em na ol i kirap nogut. Ol i tok olsem, "Em i kisim dispela ol skul toktok long we?" "Wanem kain gutpela save em i kisim?" "Wanem kain mirakel em mekim long han bilong em?"³"Ating dispela em i no man bilong wokim haus- pikinini man bilong Maria na brata bilong em Jems, Jos na Judas na Simon? Ating ol sista bilong em i no stap wantaim yumi?" Ol i bel kros long Jisas.

⁴Na bihain Jisas i tokim ol manmeri olsem, "Ol profet i save kisim biknem long ol arapela hap tasol. Ol i no save kisim biknem long taun bilong ol yet, ol wantok na wanlain bilong ol."⁵Em i no inap long mekim bikpela wok, tasol em i inap long putim han bilong em antap long sampela lain sik manmeri na oraitim ol.⁶Em i kirap nogut, long wanem, ol i no save bilip. Na bihain em i go long olgeta ples na skulim ol lain manmeri long tok bilong God.

⁷Na bihain em i singautim 12-pela disaipel na salim ol i go tupela, tupela. Ol i go bilong autim tok bilong God. Na Jisas i givim ol strong antap long rausim spirit nogut,⁸na tokim ol olsem, "Noken kisim wanpela samting olsem moni paus, bret na bek long wokabaut, tasol yupela holim stik bilong wokabaut."⁹Putim sendal tasol na noken putim tupela luslus klos.

¹⁰Na Jisas i tokim ol olsem, "Long wanem hap yupela i go na stap insait long wanpela haus, orait stap long dispela hap i go inap long yupela i lusim na i go."¹¹Sapos wanpela taun i no kisim yupela o harim toktok bilong yupela, orait taim yupela i laik lusim dispela ples, rausim das i stap long sendal bilong yupela olsem testamoni bilong yu long ol."

¹²Ol i go aut na autim tok long ol manmeri long ol i mas givim baksait long ol pasin nogut bilong ol.¹³Ol i rausim planti spirit nogut na kapsaitim wel long het bilong ol sik manmeri na oraitim sik bilong ol.

¹⁴King Herot i bin harim dispela stori, olsem nem bilong Jisas i kamap ples klia tru. Sampela i tok olsem, "Jon bilong Baptais i bin kirap bek long ples bilong man i dai pinis, olsem na em i gat strong bilong mekim ol dispela mirakel."¹⁵Sampela arapela i tok olsem, "Em i Elijah," na sampela i toktok yet olsem, "Em i wanpela profet i bin stap bipo."

¹⁶Tasol taim Herot i harim dispela tok, em i tok olsem, "Mi bin katim het bilong Jon bilong Baptais, na em i bin kirap bek."¹⁷Herot i salim ol man i go holim Jon bilong Baptais na putim em long kalabus. Long wanem, em i laik maritim Herodias, meri bilong brata bilong em, Pilip.

¹⁸Jon i tokim Herot olsem, "Em i no gutpela long kisim meri bilong brata bilong yu."¹⁹Tasol Herodias i bel nogut long Jon na i laik kilim em, tasol em i no inap,²⁰Herot i pret long Jon. Em i save olsem, Jon i wanpela stretpela na klinpela man. Olsem na Herot i lukautim em gut. Taim Herot i harim tok bilong Jon, em i bel nogut tru, tasol em i amamas long harim ol toktok bilong em.

²¹tasol bihain, Dei bilong mama i karim Herot i kamap na em i mekim bikpela kaikai bilong ol ofisa bilong em, na ol kapten bilong soldia na ol hetman bilong Galili.²²Pikinini meri bilong Herodias em yet i kam na danis long ai bilong ol. Em i amamasim Herot na ol man husat i kam long kaikai. Orait Herot i tokim em olsem, "Yu askim mi wanem samting yu laikim, bai mi givim yu."

²³Herot i promisim em olsem, "Wanem samting yu askim mi, bai mi givim yu. Yu ken askim mi long hap kingdom bilong mi."²⁴Orait em i go autsait na tokim mama bilong em olsem, "Bai mi askim King long wanem samting?" Na mama i tok, "Askim em long het bilong Jon bilong Baptais."²⁵Na hariap tru em i go bek long King na askim em olsem, "Mi laik nau bai yu givim mi het bilong Jon bilong Baptais long wanpela diwai dis na givim mi."

²⁶tasol em i bihainim tok bilong em, long wanem, em i mekim promis wantaim em pinis long ai bilong ol man i kam long kaikai.²⁷Olsem na King i salim wanpela soldia bilong em, na tokim em long kisim het bilong Jon i kam long em. Orait na soldia i go na katim het bilong Jon long kalabus.²⁸Em i kisim het bilong Jon i kam long wanpela bikpela dis na givim long pikinini meri bilong Herodias na em i go givim long mama bilong em.²⁹Taim ol disaipel bilong Jon i harim dispela tok, ol i kam na kisim bodi bilong Jon na putim em long matmat.

³⁰Orait, ol aposel i go bek long Jisas na tokim olgeta samting ol i mekim na skulim ol manmeri.³¹Na bihain Jisas i tok olsem, yumi go long ples i nogat man na malolo long hap liklik. Bilong wanem planti manmeri i wok long go kam na nogat malolo.³²Olsem na ol i kalap long bout na go long ples we i nogat man.

³³Tasol ol manmeri i lukim ol i go na planti i luksave long ol. Na ol i kam long lek bilong ol long olgeta taun na kamap paslain long ples we Jisas i go.³⁴Taim ol i kam long arere bilong wara, Jisas i lukim planti manmeri i bung

na stap. Jisas i lukim ol na bel bilong em i sori tru long ol. Long wanem? Em i lukim ol olsem, sipsip i nogat wasman na em i stat long skulim ol long planti samting.

³⁵Taim san i go daun, ol disaipel bilong Jisas i kam na tokim em olsem, "dispela ples i nogat planti manmeri na klostu i laik tudak." ³⁶Salim ol i go long taun i stap arere na haus lain klostu long ol, na ol i ken painim kaikai bilong ol yet."

³⁷Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, yupela i givim ol sampela samting bai ol i kaikai. Na ol i tokim em olsem, "Inap mipela i go na baim bret mak bilong en inap olsem 200 silva koin na givim ol long kaikai?"³⁸Orait Jisas i askim ol, "Yupela i gat hamaspela bret?" Yupela i go na lukim. Taim ol i painim pinis, ol i tok olsem, "mipela i gat 5-pela bret na 2-pela pis."

³⁹Em i tokim ol manmeri long mekim grup na sindaun antap long gras. ⁴⁰Ol i sindaun long grup olsem long 100 na 50. ⁴¹Jisas i kisim 5-pela bret na 2-pela pis, orait na em i lukluk i go antap long heven na blesim. Em i brukim bret na givim ol disaipel long ol bai givim ol manmeri. Na tu em i mekim wankain pasin long 2-pela pis na givim ol.

⁴²Olgeta manmeri i kaikai na ol i pulap. ⁴³Ol disaipel i bungim hap kaikai na pulapim long 12-pela basket na ol mekim wankain tu long pis. ⁴⁴Namba bilong ol man i kaikai i inap long 5, 000.

⁴⁵Wantu tasol Jisas i mekim ol disaipel bilong em i go insait long bout na go paslain long narapela sait bilong taun Betsaida. Na bihain ol i salim olgeta manmeri i go nabaut. ⁴⁶Taim ol go pinis, orait em i go antap long maunten long beten. ⁴⁷Tudak i karamapim pinis, na bout bilong ol i stap namel long solwara, orait Jisas wanpela tasol i stap long maunten.

⁴⁸Jisas i lukim ol i hat wok tru long stiam bout bilong ol. Bilong wanem, bikpela win i sakim bout bilong ol. Orait taim i klostu long tudak pinis na em i wokabaut antap long wara na i laik go paslain long ol. ⁴⁹Tasol taim ol i lukim Jisas i wokabaut antap long wara. Ol i ting olsem, em i wanpela masalai na ol singaut strong. ⁵⁰Bilong wanem, ol i lukim em na pret nogut tru. Na wantu tasol Jisas i tokim ol olsem, "bel bilong yupela i ken stap isi. Em mi tasol, yupela noken pret."

⁵¹Jisas i go insait long bout wantaim ol na bikpela win i stop. Ol disaipel i lukim dispela samting na ol i kirap nogut. ⁵²Ol disaipel i no save gut bret em wanem samting. Olsem na bel bilong ol stap strong.

⁵³Taim ol i krosim raun wara pinis. Orait ol i kam long wanpela graun ol i kolim Genesaret na putim bout arere long wara. ⁵⁴Na taim ol i go autsait long bout wantu tasol planti manmeri i luksave long ol. ⁵⁵Na ol i ran i go long olgeta hap bilong ples na kisim olgeta sik manmeri i go long Jisas.

⁵⁶Wanem hap ol i go long ples o long taun o insait long kantri, ol i putim ol sik manmeri long maket ples na ol i askim Jisas long larim ol i ken tasim klos bilong em. Olsem planti sik manmeri i bin mekim na orait gen.

Maki

7

¹Anom waita yu nampa mana'a inti waita Jerusalemikem Jisasi nampa ye, kumante. ²Yimonami beni kato waita yu fair ayanampa brete nemo. Yemi yiyam bu sese inti yunami nemo ³Inti waitaunampa judau yiyami seseurem yunami nevemono, naiyeyara, mini yenti wafa kena waitauyi antamino. ⁴Afo intim waitayu marketi magufa yenoe orave, yunami bunaruke yemi nodemo. Yemi maside anene kura, kapi, fereti nampa sipuni aneyogatem.

⁵Anon intin waita jesumi intaemono, naugaya eni kato waitayu wafa waitayuyi anta bu awakureveye? naugaya yunam nare yiyam bu sese eye? ⁶Yemi, Aisaya kasnampa wayafike sima amaure semi yegemi muna waitayuge, yemi mini inim waita yiwaukake sewafo, yenti inti nampa yirai sekake nekawane. . . ⁷Fami seka mono waiya sevemono, wata ya mante Goti, agege mana magaga wayanampa siyimewa, ⁸Yigemi kotini age waya manta fasare, mana magagake ami awakurewane. ⁹Minisirem yiyimem yige inim waitayu savi anta evei, Kotini agewayu bu awakurevei feya antayu intiru fakare wane. ¹⁰Mossesi semi, yige yinafoni waya amenapa ogo, ite waitamanomo beyanoemba beyaemo savi waiya sakatemi fugiteye. ¹¹Minugamifo emi se mana waita mose beyafoemba beyanoenanto semo naye ofaira sepike mareve. Gotini awoguge mini sire seno, . ¹²Minugamifo ifaranam bemi nesu savi anta buyino. ¹³. Emi Gotini age waya uwante eyi feyan savi antayu manta fasarana kumevino ¹⁴Yerademi amuna wata anasi yiyime, "intago masidem, afo intama sokeogo. ¹⁵Mana mapake anenemano wata aupem uremote manta fairi buyinani. Naye antawafi en aupeke semo uwaremote kumi inani. . ¹⁶Mage Jisasi yera demi wata anasiyu naupa ofegem. ¹⁷Jisasi amuna wata anasi yerademi naupa upegemi, beni kato waitayu-e faronka bayayanti intaemo, ¹⁸Jisasi semi, yigem savi waitayuge, awogu intintin burukane yigemi iteniugaga bu amonege, naurena mapake anene mano mana waita kumipim avima rantene? . ¹⁹Naye yara mini faintano be arapim bu upeganani. mini faintano be arapim untavemi inaemi arafa yakagatemi. ²⁰Mani sem aupem bam anene yu

bidanam mi kumi gi temino. ²¹Wata aupekem amafo pikem yigam savi anatayuano yiri yiri ewa, mini mi, savi monko anta, umor anta nampa aruvi anta. ²²Enon anagafi enon awafu auga nam bu arono, enoni aneneya auganam bu arono savi uake muna baya se enom savi intiri uake eno sima saviuake e- yavi yani-e, o-en antayu-uware, masidem mini anta yu uwarayi wata kumipim aviegem dewa. ²³Made mini saviantami yige yupem bam mini anene yigem mante saviewane. ²⁴Minigake yerarem bemi, taire ba saidoni magufa, bemi enowa buamonapa mana naupa ofegemi. ²⁵Sitoka bami ameurem mana inimano benaraumi savi avamu rukam, intarem yeravem Jisasi aifim agoyau akemi. ²⁶Mini inimi griki inimino, fonisia nantike. Mini inimano Jisasi-nanti savi awamu manta fasa rano siremi Jisasi sasamemi. ²⁷Jisas mini inimi sasamemi, e'ana masire iyaoru yunami yenare nago, bemi semi savi inani yenyi yunamo iya aminam. ²⁸Eyo mini inimano Jisasi manisire sasamem, iyanuge masire nuram yenare yuna akamo onto amenapake kugufanimi nanayo,. ²⁹Bemi minisire sasamiduka, emose se fabono sena, mini savi awamui enaramumi ai yeraduka. ³⁰Mini inimano yewa yege naupa bemi amonami bearau mi yau fim bami savi awamu yerare buga. ³¹Jisasi yeradem Taire magufa oravem Saidoni yoravemi oradem Galili no-anapa kuka Dekapolis nomagafa. ³²Minugami mana waita abige bewapa yemona agagam atika, usukare ami busewa waita, Jisasi nanti ayami be- amuga magano sire semono. ³³Jisasimi nesu inim-waita wakake avigem awafa maro magemi yeyao bentami, be- aiyami agagaka demi, agare ayaka bidemi be-amafika demi. ³⁴Jisasi inarufa kagade, amonevemi minisiga (efratha) riyeno. W 35. Jisasi mini sewami Ese be-agagami diyimi a-intemi, be- awaunti atikam diyimi amisemi. ³⁶Jisasi semi ena wata anasi buyiyimego siramifo, erarue waiyami sigane. ³⁷Wata anasi mini waiya intare yintudure manisiga maside anene abogure uwantuakane, agagam atikam nampa ami busewa, nampa magemi, ami intatem.

Mak

7 ¹Ol Farisi i kam bung wantaim Jisas, wantaim ol saveman bilong raitim lo husat i kam long Jerusalem.

²Ol i lukim sampela disaipel bilong Jisas i kaikai bret wantaim doti han, em i olsem, ol i no wasim han na Ol i kaikai. ³(Ol Farisi na olgeta Jews, ol i no save kaikai inap ol i wasim han bilong ol pastaim, Ol i holim pasin toktok bilong ol tumbuna bilong bikpela man long lain tumbuna bilong ol. ⁴Taim ol Farisi i kam bek long maket ples, ol i no save kaikai inap long taim ol waswas. Na tu i gat ol arapela ol pasin we ol i no save brukim tasol ol i bihainim gut, kain pasin olsem wasim kap, pot, samting ol wokim long kopa na bet bilong sindaun.)

⁵Ol Farisi na ol saveman bilong raitim lo i askim Jisas olsem, "Olsem wanem na ol disciple bilong yu i no save bihainim stret ol pasin bilong tumbuna na bikpela man, bilong wanem ol save kaikai na i no save wasim han bilong ol?"

⁶Em i tokim ol olsem, "Aisaia i bin mekim tok klia pinis olsem yupela ol lain bilong giaman, na em raitim na tok, 'Ol dispela manmeri save toktok long maus bilong ol tasol bel na tingting bilong ol i stap longwe tru long mi.' ⁷Ol i save lotu nating long mi, na ol i save lainim pasin lo bilong man olsem tok bilong God."

⁸Yu daunim lo bilong God na holim pasim ol lo bilong tumbuna pasin bilong man. ⁹Na em tok, "Yu pela manmeri bilong mekim rong na les long bihainim lo bilong God olsem na yupela holim pasin tingting bilong ol tumbuna i stap yet" ¹⁰Moses i tok, 'Yupela i mas aninit long tok bilong papa na mama bilong yupela; na, 'husat man i mekim tok nogut long papa na mama bilong em, ol bai dai. '

¹¹Tasol yu tok, 'Sapos wanpela man i tokim papa o mama bilong em olsem, "Wanem kain helpim yu bin kisim long mi em i olsem ofa God i givim, "'dispela em i tok olsem, 'Givim long God'. ¹²Olsem na yu i ken larim em long mekim kainkain samting bilong papa bilong em o mama bilong em. ¹³"Yu wokim lo bilong God na rausim ol pasin tumbuna we yu mas putim i go daun. Na tu planti kain pasin yu mekim."

¹⁴Em singautim ol planti manmeri gen na tokim ol olsem, "Harim gut dispela ol tok bilong mi, na yupela i mas putim olgeta long tingting bilong yupela. ¹⁵Nogat wanpela samting i stap autsait long man i mekim em doti taim em i go insait long bel bilong em. Em wanem samting i stap insait na kamaut bai mekim em i doti." Gutpela pasin bilong bipo i kamap gen na rausim. ¹⁶undefined

¹⁷Nau taim Jisas i lusim ol manmeri na go insait long haus, ol disaipel bilong em i askim em long tokim ol long tok piksa. ¹⁸Na Jisas i tok, "Yupela i olsem ol man i nogat gutpela tingting? Ating yupela i no lukim olsem wanem samting i stap autsait long wanpela man na i go insait em i no inap mekim em i doti, ¹⁹Long wanem dispela doti i no inap i go insait long bel bilong em, tasol dispela doti bai go long bel bilong em na bihain i kam aut long rot bilong pekpek." Wantaim dispela tok Jisas i mekim olgeta kaikai i klin long kaikai.

²⁰Em tok, "Em i olsem samting i kam aut long bel bilong man na mekim em doti. ²¹Olsem na dispela man, wanem samting i stap insait long bel bilong em na kam autsait em, i save kamapim tingting nogut, pasin pamuk, stil man, kilim man i dai, ²²Paulim meri bilong narapela man o meri i paulim man bilong narapela meri, mangal long

samting bilong narapela, hambak, mekim tok giaman, pasin bilong jeles, tok nogut, pasin bilong apim yu yet, na mekim longlong pasin.²³"Olgeta dispela ol pasin i save mekim, na man i kamap doti."

²⁴Em lusim dispela hap na i go long graun bilong Taire na Sidon. Em i go insait long wanpela haus na em i no laikim ol arapela man i luksave olsem em i stap insait long hap. Tasol em i hat long hait.²⁵Tasol kwiktaim wanpela meri husat liklik pikinini meri bilong em i gat spirit nogut - dispela meri i harim nuis bilong Jisas long ol arapela lain na kam brukim skru klostu long lek bilong Jisas.²⁶Nau dispela meri em i kam long Grik, na em i bilong lain Fonisia. Em i askim Jisas long rausim spirit nogut long kam aut long pikinini meri bilong em.

²⁷Jisas i tokim em olsem, "Larim ol pikinini i mas kaikai pastaim. Long wanem em i no moa gutpela long kisim bret bilong ol pikinini na tromoi i go long dok."²⁸Tasol dispela meri i bekim tok na tokim Jisas olsem, "Yes, Bikpela, tasol ol dok i save stap aninit long tebol na kaikai ol pipia kaikai bilong ol pikinini i pudaun i go daun long tebol."

²⁹Em i tokim em, "Olsem yu tok, yu ken go fri. Dispela spirit nogut i lusim pinis pikinini meri bilong yu." "³⁰Em i go bek long haus na lukim olsem pikinini i slip i stap long bet, na spirit nogut i no moa i stap wantaim em.

³¹Jisas i go aut gen long graun bilong Taire na kam kamap long Sidon long solwara Galili insait long graun bilong Decapolis.³²Ol i kisim i kam long em wanpela yau na maus pas man, na ol i askim Jisas strong long putim han bilong em antap long dispela man.

³³Jisas i kisim em i go arere long ol planti manmeri na tupela yet i go i stap, na em i putim finga bilong em i go insait long yau bilong em, na spet long han bilong em, na tasim tang bilong em.³⁴Jisas i lukluk i go antap long heven; na em pulim strongpela win na tok olsem, "Efata, "em i tok olsem, "Yu op!"³⁵Jisas i mekim yau bilong em i op na em i ken harim, na wantu wanem samting i holim tang bilong em i lus, olsem na nau em i ken toktok klia.

³⁶Em tokim ol long noken tokim ol arapela man. Tasol taim Jisas tokim ol long pasim maus bilong ol na noken toktok, ol i no harim em na wok long toktok yet.³⁷Ol i kirap nogut stret, na tok, "Em i mekim planti gutpela samting. Em mekim na ol yaupas i ken harim na ol mauspas i ken toktok gen."

Maki

8

432¹mini nurami amuna watanasi yema uyomi, yunamose nanayo ivami. Jisasimi beni Kato waita yu yarem sem, ²semi mana mose uyuga watanasimi sigunaru yikevege, senampa kamore'a nura yewa'i yunamose nanayom iwane. ³Yemose era nampa bemote apa'i oma awagagerite mono. Mana'a nepake yigane. ⁴Beni kato waita se ite magufike yunami afakare yimefanu⁵Jisasimi yintaem nade yunan rukege? Seveni'a. ⁶Jisasimi uyugam watanasi yanti magafim kumantogo sem. Mini seveni'a yunam mantem Koti nanti susu sirem kidire yimem.⁷Minifim Mana'a noya ba bami, mantem sususirem beni kato waita yu yanti, mante rayinte yimego. ⁸Uyon ininawa nama yimudemono. Naemi kato waita yu oma akan yunanu yure manafim duka. ⁹Amaka fo tauseni'a ininawa nemono. ¹⁰Beni kato waita yu nampa kanufim Dalmanuta bemono. ¹¹Miniga Intim waita yu Jisasimi intaemono, bemi makasire inarufake awame yanti intaemono. ¹²Mini wayafim Jisasimi umarintiri urem sem, naugana mage agaram ininawa awamu yanti sevege? Fuga waya yiyumege, yigepim mana awamu bu fabaritem. ¹³Miniga ,anasi wata yiremi kanufim rauntem nonawafa bem.¹⁴Kato waita yu yenti yunanu yivikare bemono, mana yunamba. kanufimba ivem. ¹⁵Ka'ure. sem, rafide wago, ma'e Intim waita yu nampa Herotini asewam imarago. ¹⁶Kato waitau yefim sebuge yige eve sem, yunanu irukafunami mini severmino. ¹⁷sem naugaya yunanyati iwane sevege? Yigemi aga intama soke evegafo. ¹⁸Yigaunu rukam, buamonewane? Yagagami ruicamifo? Bayami buyintewamino. ¹⁹Semose faidi'a yunamose faif tauseni'a watanasifim rayimomi made kukum marege? Tolfu'a kukune. ²⁰Semose mini seveni'a yunam rayinte yumunami nade kukum marege? Seveni'a kukum. ²¹Yigemi intama soke imewamino?²²Betsaida yemono, minimagufikem augam futikam waita avige Jisasi wapa yerave sem, mana waita ofaono sem. ²³Jisasi augam futikam waita ayantode avigem awafa bem. Mini waita augaum kambidemi ayami augapem ram sem, mana'a anene amoneveve?²⁴Augam amonaresem. Wata yu amonaunami ya amaka bevane. ²⁵Enayawa ayami augapem rami augamadem made anene amonama soke 'em. ²⁶Jisasi mini waita sasakem magufa be ora'de manafim iyeno sem. ²⁷Jisasi beni kato waitau nampa sisaria pilipai bemono. Akapa bevavami beni kato waitau yinatem. Senanti iyeve sire seve ye? ²⁸Ye manisire sei ionimino nom feyikewam waita. Mana'a sem eliza mino, aka mana'a se kasanampa waitamino. ²⁹Bemi yintaem yige intami semi iyewafio? ³⁰Jisasi erarurem umowaduyikem eno buyiyimego senanti. ³¹Jisasimi gotinam yiyimem wata aga'i amuna umantim bem fubemi kamore'a nura yakagana itavitem. ³²Atedesem pitami Jisasi avigem awafa bem eram bayasirem asiduka³³Jisasi beni kato waita yimonam ya bemi pitami asem. Wanano nanti si'nepa yewono. Emi gotinanti iyiniteinanamino, wata yi anene ga intinti rukanamino. ³⁴Naemi uyugam ininaba nampa beni kato waitau yiyimem, yigepikem

mana wayimose siwakurira inayim beyanti avikarena seti maripo mante siwakurino.³⁵ Iye bem aumi fakarem watem , bem aumi afo iye ben aumi se sivipim ifadatem ben aumi fawatem. ³⁶Mana wayimose mana magagakena anenerukatem, mini waita afo'item. ³⁷Iye mini meyan uakavem aumi amitene. ³⁸Iye wafi senampa seta agayeya inonami mana kumi inim waita agare bina yopim wata aga'ano inaruga beni eranampa, onampa yinami yemba'i yigayeitemino.

Mak

⁸Long ol dispela dei, planti manmeri ol i bung gen, na ol i nogat wanpela samting long kaikai. Jisas i singautim ol disaipel bilong em na tokim ol,²¹"Bel bilong mi i sori long ol dispela lain manmeri, long wanem ol i stap wantaim mi long tri-pela dei na ol i no kisim wanpela kaikai.³Sapos mi salim ol i go bek long haus bilong ol wantaim hangre, bai ol i ai raun na pundaun namel long rot. Na sampela ol i kam longwe ples tru."⁴Disaipel bilong em i bekim, "Bai mipela kisim bret long wanem hap na givim ol lain manmeri long kain deset ples olsem?"

⁵Jisas i askim ol, "Yupela i gat amas bret?" Ol i tokim em, "7-pela."⁶Em i givim tok long ol lain manmeri long sindaun long graun. Em i kisim 7-pela bret, na givim tenkyu long God. Na em i brukim bret na givim long ol disaipel bilong em long tilim. Olsem na ol disaipel i tilim i go long olgeta manmeri.

⁷Ol disaipel i gat sampela liklik pis tu, na Jisas i tenkyu long God na tokim ol disaipel long tilim ol manmeri long kaikai.⁸Olgeta manmeri i kaikai na pulap gut tru. Na ol i kisim ol hap kaikai i stap na pulamapim inap long 7-pela basket.⁹Dispela lain manmeri, namba bilong ol manmeri olsem 4000. Na Jisas i salim ol i go.¹⁰Kwiktaim em i kalap long wanpela bout wantaim ol disaipel bilong em, na ol i go long distrik bilong Dalmanuta.

¹¹Bihain ol Farisi kam aut na tokpait wantaim em. Ol i askim em long mekim wanpela mirakel long heven long traim em.¹²Jisas i kisim strongpela win insait long spirit bilong em na i tok, "Bilong wanem na manmeri long dispela taim ol i askim long mirakel? Mi tokim yupela stret, nogat wanpela mirakel bai kamap long manmeri long dispela taim."¹³Bihain, em i lusim ol dispela lain manmeri kalap long bout, na em i go long narapela sait bilong raun wara.

¹⁴Ol disaipel i lus tingting long kisim inap bret wantaim ol. Wanpela bret tasol i stap insait long bout.¹⁵Jisas i givim tok lukaut long ol olsem, "Yupela i mas was na lukaut long yupela yet long ol yis bilong ol Farisi na Herot."

¹⁶Ol disaipel i toktok namel long ol yet olsem, "Em i mekim dispela tok, long wanem, yumi nogat bret."¹⁷Jisas i save pinis long wanem toktok ol i mekim, "Bilong wanem na yupela i toktok long bret i no stap? Yupela i no klia o i no save yet? Tingting bilong yupela i pas yet?"

¹⁸Yu gat ai, tasol yu no lukim a? Yupela gat yau, tasol yu no harim a? Yu no tingim a?¹⁹Taim mi brukim 5-pela bret namel long ol 5000 manmeri, amas basket bret yupela i pulamapim?" Na ol i tokim em, "12-pela."

²⁰"Na taim mi brukim 7-pela bret namel long 4000 manmeri, yupela i bin pulamapim amas basket bret?" Ol i tokim em, "7-pela."²¹"Na yupela i no save yet a?" Em i askim ol.

²²Ol i kam long Betsaida. Ol manmeri long dispela hap i kisim wanpela aipas man i kam na askim Jisas long tasim em.²³Jisas i holim han bilong dispela aipas man, na kisim em na tupela i lusim dispela ples na i go. Taim em i spet long ai bilong en na putim han long ai bilong em, em i askim em, "Yu inap lukim sampela samting?"

²⁴Em i lukluk i go antap, na i tok, "Mi ken lukim ol man. Tasol i luk olsem ol diwai i wokabaut."²⁵Bihain em i putim han long ai bilong en, na man i opim ai bilong em, ai bilong em i orait, nau em i ken lukim klia stret.²⁶Jisas i salim em i go long ples na i tokim em, "Yu noken go insait long taun."

²⁷Jisas i go aut wantaim ol disaipel bilong em long olgeta ples insait long Sisaria Pilipai. Namel long rot, em i askim ol disaipel bilong em, "Ol manmeri i ting mi husat?"²⁸Ol i bekim askim bilong em olsem "Sampela i save tok Jon bilong Baptais. Na sampela ol i tok, 'Ilaija, ' na sampela ol i tok, 'Wanpela bilong ol profet. '

²⁹"Na em i askim ol, "Tasol yupela yet i tok, mi husat?" Na Pita i bekim na i tok olsem, "Yu Krai."³⁰Jisas i tok strong long ol i noken tokim ol arapela olsem em husat.

³¹Jisas i stat long skulim ol olsem, Pikinini bilong Man bai i bungim planti hevi. Ol hetman, na ol hetpris na ol saveman bilong lo bai i kilim em. Tasol long namba tri-dei bai em i kirap bek gen.³²Em i tok klia olsem. Bihain Pita i kisim Jisas i go arare na krosim em.

³³Tasol Jisas i tanim na lukim ol disaipel bilong em na i krosim Pita na i tok, "Satan, yu kam baksait long mi! Yu nogat tingting long God, yu tingting long ol samting bilong ol manmeri tasol."³⁴Bihain em i singautim ol manmeri na disaipel bilong em, na tokim ol, "Sapos wanpela man i laik bihainim mi, em i mas lus tingting long em yet, na karim diwai kros bilong em na i kam bihainim mi.

³⁵Husat i laik holimpas laip bilong em yet, em bai lus, na husat i lusim laip bilong em long gutnius na nem bilong mi, laip bilong em bai i stap gut.³⁶Wanem kain helpim bai man i kisim sapos em i kisim olgeta samting bilong dispela graun, tasol em yet i go lus na bagarap?³⁷Wanem samting bai em i givim long kisim bek laip bilong em?³⁸Husat manmeri em i sem long mi na sem long tok bilong mi long dispela taim, we ol manmeri i mekim pasin nogut na givim baksait long mi, Pikinini bilong Man tu bai sem long ol, taim em i kam long glori bilong Papa bilong em wantaim ol holi engel."

Maki

9

¹Jisasi manisirem yiyi memi. Fuga fuga sire yigemi siyime wuno yigemose itare wapike mana'a mano bu fugite mono.Amonewami Kotini eranti inaru fake kumi temi. ²Siksia nuram yakagami, Jisasi Pita mifo Jemis ya Joni uremo mana anuga. Anufi owami yigaum baye gami , masidepa sagama anatemi. ³Beni unamwado ,mano efariemi sagama anatemi.Beni unam bado mano efari emi sagama intafemi mana magaga waitamano amaka sese iri buyugam.<<<<<<< HEAD²Yimonami beni kato waita yu fairaga ayanampa yunanewami. ³Inti waitaunampa judau yiyami seseurem yunami nevemono, naiyeyara, mini yenti wafa kena waitauyi antamino. ⁴Inti waitauyi mageti magufa yevem savimi inevevemono, naiyeyara, wafakena anene ameure marewane, kapuyu, kurayu, kora'ya yau'u nampa.=====²Yimonami beni kato wait yu fairaga aiyanampa yunanevewami. ³Inti waitayunampa juda yiyami seseurem yunami nevemono, naiyeyara, yenti wafakena waitayui antamino. ⁴Inti waitayui mageti magufa yevem savimi nevemono, naiyeyara, wafakena Anne, kapuyu, kurayu,, koraya you nampa.>>>>>>> d092a098f900d7f097d50aec0721effbc7b927b9⁴Minugami Ilayanu Mosesi miniga Jisasi-nampa Yema Itavemi benam pa amisemo. ⁵Pitami manisiremi Jisasi nati semi, "Rabio, awogugu ukane managa ye wafauna, afo eana ya kamore mai uwarafa, mana emi fo, mana mosesinta, ena Ilaya inta". ⁶Bemi mana'a waya sinani buwa, yemi amonemi yintuiremo.<<<<<<< HEAD⁵Anon intin waita jesumi intaemono, naugaya eni kato waitayuano seyani anom waita ya yu romudem yiyanyui bu seseinti yunanu newam.=====⁵anon inti waita jesumi intaemono, naugaya eni kato waitayuano seyuya anon waita ya yu romudem yiyanyui be seseinti unanyui newam.>>>>>>> d092a098f900d7f097d50aec0721effbc7b927b9<<<<<<< HEAD⁶Yen yiyimem, aisaiyami kasinampa waiyafikem yigemi wau'u yuge sem mana ini waita semi yibukakem setivi yanievemono, minuga mifo ye yirai senampa neka wane. ⁷Fami seka mono waiya sevemono waita ya mante yemi yiyime mono.=====⁶Yen yiyimem, aisaiyami kasinampa waiyafikem yigemi way,u yuge seem. Mana ini waita semi yibukakem setivi yanievemono minugamifo ye yirai senampa neka wane. ⁷Fami ska mono waiya sevemono, wata ya mante yemi yiyimeno.>>>>>>> d092a098f900d7f097d50aec0721effbc7b927b9⁷Mana Kona mano-yemi dawaemi. mana aranti dona pike yemi," manami setigagugane. Ke pare intano". ⁸Intaemi yo wa ye be amona miniga wata-buitage , Jisasi ben ya o intagam.<<<<<<< HEAD⁸Yigemi kotinami ifadei wata ami awakurewane. ⁹Minisirem yiyimem iteniugaya kotin ami lfade eyi awu awa fakeve! ¹⁰Mossesi sem, yigem yinafo yami awakurogomini buyite fuginagone.=====⁸yigemi koi ami fade wata ami awakurewane. ⁹Minisirem yiyimem itenugaya koti ami fade eyi awu awa fakeve! ¹⁰Mosses sem ,yigen yinafom yami awakurogo mini buyite fuginayone.>>>>>>> d092a098f900d7f097d50aec0721effbc7b927b9⁹Mini anam mi umba yege anuana kume wami, Jisasi yiyi memi. Enomwa busigime go. mana mose amonami, ea na wata aga ano fuge-m itavino. ¹⁰Minugami mamini wayami yenti intitim wage'emino. Ye mi se inte uruka." Semi fukeitavo tege", naye we sene. ¹¹Yemi intauga . "Na ugana Ilaisa ananta yitene?" ¹²Mani siremi semino." Ilaya ananta yeravemi manta ateruka . Afo naugana wata aga ano, amuna umanti maratene , anenefim antu buremi amonama fa anene yi emi. ¹³Afo mage sasa meuno Ilaya mi a i yitene. Mono waya mano sigane benanti".¹⁴Yemi katoagagu waka yemo, amuna wata anasi duwantu ugami Intiwaitayu yeravemi yisi wuyigemo. ¹⁵Yesumi amonemono, wata anasi iyaemi maro awateimo. ¹⁶Maniseremi beyi Kato agagu yintaemi?"Na ye yara yisuvege?"¹⁷Mana wayi yen yiwana page semi, "sisao seti-kai ewanafa abige ye uno. Bem aupem savi awamu ano awaunti makarofaru kami, ami vuse wane. ¹⁸Dauma intafuram dufa karaemi awauntige kanti fafasewa eni kato agaguano ka mantafafa buake ye. ¹⁹Jisasi mani sirem yiyi memi. yimakukum burukan wata anasi, nade yamuga yege nampa wanuyo. nade yaga yigen umanti maranuyo?²⁰Abige minifumara jisasi waka marerami. Mini savi awamu Jisasi amonemi ben aifim dufamemi awauntike agareyu yevemi. ²¹Jisasi ben afo emi intaemi nade nurana ai marenafi? Afoemano semi mempe iyaogage. ²²Raumanti igafi intafe, nopim intafe-arumafugirante emi, emi mana'a anene-uwarante, emi agumo kana mote sofaono. ²³Jisasi mani sirem samemi, emose amakuku ite amakai ofaim maranonam. ²⁴Mini iyao afoe wadurem semi." Senti sima kukumi akiyi ugafo sofaono. ²⁵Jisasi amonami amuna wanta anasi uya e yemo". Jisasi asemi saviugana

awamuano fasa yewono. Enawa owayege wuyeno.²⁶Waduremi ka-i rauma rusintinem Iyaemi. Mini fumara fukam waitayanta emi.²⁷Jisasi ayaka fakarem manta Itaram. mini fumara itavem.²⁸Jisasi naupa yeravimi beni kato agagu intaemo sadage. Iteni ugayana-Seyuya Sasakama fafa wure yane wana nom.²⁹Amaka yigeyi eraka busasa kanonane, augam mukono.³⁰Mini gake ifade Kalili akefe bemi Jisasi eana wata buamo nago yanti.³¹Beyi kato agagu yiyime. Manisirem yiyime. "Wata aga namugo yiyapim dami-aruma fudami. Kamore nuram yakaganami itavitemi.³²Minu gami mamini waya simi-intama soke buyemo, fede mi buyinta eyo.³³Kapenamu yera womi naupa yerawomi yintaemi, " naye waya se'ege akapa".³⁴Mana wayawa busemo kepago nayeve yisi wure semi," iyewa senuyam yakagatenafi.³⁵Kumantugami beyi kato agagu mani siremi yiyime , "Iyewa anari iranteva, bemi arafagi intemi.³⁶Kefo agai manta yeyi wanampa demi. Abiegem beyi ampedemi semi.³⁷Iyewafi mana sito-agagi ure abiegemdemi setivipim, mini semi sivi-ege mage wanami. iyewa semose sisikayim wai abigewanami.³⁸Joni mani sirem yiyimem, " Sisao-mana waitamano en avipim savisawa wana nomi manta fafa dewayami bu minono seya ne, nayeve bemi seyuyam nampa iwana.³⁹Jisasi semi iyesiga ifada no sege. item waita mono sem-tivimpim eram yokam marantenafi, mini seti akum mono.⁴⁰Iyewafi seyunti namugoyi buyinani yimi seyunti ananomi watem.⁴¹Iyewa emi i yo nomi amina nantewafi mini bemi Jisasi intami vemino, fuka sire same uno mini meyami buafi itemino.⁴²Iyewa senti mana-mana yimakukum ewayim fafasiyikate, eanona omi anukapem kure mempe bun nompim untafino nane.⁴³En ayamano fafasina akefama.-unta fono. mini awo guino akefama untafure Inarumaku mara nona, afo bu akefe mote untafuege ikamagufim datemono, fukasirem bukupanani ikafim.⁴⁴(1)⁴⁶⁴⁵En aui ano kumipim aka tenafi , akefa-ma intafono, awogui mana aui akefare iga magufim inta fumura.⁴⁷En aukamano fafasia kana aukam fitima untafu. awoguge mana aukanampa Inaru maguga vinona. afo ka'auka nampa watemo Ikafi untafite mo.⁴⁸Iruvufukinti wane. mini Igami bufutime wan igawe.⁴⁹Masidem mana mana igamano yukama-antegatem.⁵⁰Bunti awogui, afo buntano beyi ase mi kipanam. Iteni urewa Ye wa yege manta-itewafo? Buramaka wago. Eno nampa mana yirakaka wago.

Mak

9¹Em i tokim ol olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, i gat sampela bilong yupela i sanap long hia, husat bai i no inap long dai na bai lukim Kingdom bilong God bai kam wantaim pawa."²6-pela dei bihain, Jisas i kisim Pita na Jems na Jon i go wantaim em long wanpela maunten ol yet. Taim ol i stap, bodi bilong Jisas i senis na kamap narapela kain tru long ai bilong ol.³Ol klos bilong em i kamap olsem lait i gat gutpela kala tru na waitpela na narakain stret we ol man long dispela graun i no inap long klinim gut wantaim ol samting bilong wasim klos.

⁴Bihain Elaija wantaim Moses i kamap ples klia long hap we ol i stap long en na tupela i toktok wantaim Jisas.⁵Pita i tokim Jisas olsem, "Tisa, em i gutpela long yumi stap long hia, na mipela i ken mekim tri-pela haus long hia. Wanpela bilong yu, wanpela bilong Moses na wanpela bilong Elaija."⁶(Tasol em i no save long wanem samting em i tok long em, long wanem ol i pret nogut tru.)

⁷Wanpela klaut i kam na karamapim ol. Na wanpela nek i kam autsait long klaut na i tok, "Dispela em pikinini bilong mi we mi laikim em tumas. Harim tok bilong em."⁸Wantu tasol, taim ol i lukluk raun, ol i no lukim ol arapela stap wantaim ol tasol ol i lukim Jisas wanpela tasol.

⁹Taim ol i kam daun long maunten, Jisas i tok strong long ol na tok, noken tokim wanpela man long wanem samting yupela i bin lukim long en, inap long Pikinini bilong God i kirap bek long ples bilong ol man i dai pinis.

¹⁰Olsem na ol i haitim dispela tok namel long ol yet. Tasol ol i toktok namel long ol yet, wanem em i as tru bilong dispela tok, "dai na kirap bek."

¹¹Ol i askim Jisas, "Wanem as tru na ol man bilong raitim ol lo i tok olsem Elaija i mas kam pastaim?"¹²Em i tokim ol olsem, "Elaija mas kam pastaim long bungim olgeta samting na putim bek long hap we ol i save stap long en. Tasol wanem as tru ol i raitim olsem Pikinini bilong Man i mas karim planti ol hevi na bai ol i mekim em olsem wanpela man i nogat nem long em?"¹³Tasol mi tok long yupela olsem, Elaija em i kam pinis na ol i mekim wanem samting ol i laikim long em olsem tasol Tok bilong God i bin tok long en."

¹⁴Taim ol i bin kam long ol disaipel, ol i lukim planti ol manmeri bung na stap wantaim ol na ol man bilong raitim Lo ol i no wanbel na toktok planti wantaim ol.¹⁵Wan tu tasol ol i lukim Jisas, olgeta manmeri i kirap nogut na kam hariap long bungim em na ol i tok amamas long em.¹⁶Em askim ol disaipel bilong em, "Bilong wanem yupela i tok kros wantaim ol?"

¹⁷Wanpela husat stap namel long ol manmeri i bekim askim bilong em, "Tisa, mi bringim pikinini boi bilong mi kam long yu. Em i gat wanpela spirit nogut we em i mekim em hat long toktok."¹⁸Em i save pulim em wantaim strong na save tromoi i go daun na maus wara bilong em i save kapsait na em save kaikaim tit na mekim bodi bilong em stret na hat olgeta. Mi bin askim ol disaipel bilong yu long rausim dispela spirit nogut i go aut long em,

tasol ol i no inap long rausim."¹⁹Em i bekim askim bilong ol, "Yupela ol lain manmeri we yupela i no save bilip, hamaspela taim bai mi stap wantaim yupela? Hamaspela taim bai mi mekim olsem long yupela? Kisim em kam long mi."

²⁰Ol i bringim dispela boi i kam long em. Taim spirit nogut i lukim Jisas, wan tu em tromoi dispela boi na em i pundaun long graun na maus wara bilong em i kapsait.²¹Jisas askim papa bilong em, "Hamaspela taim em i bin mekim olsem?" Na papa bilong em tokim Jisas olsem, "Taim em liklik pikinini yet."²²Planti taim em i save tromoi dispela boi i go insait long paia na long ol wara na traim long bagarapim em. Sapos yu tingim wanpela samting we em bai inap long yu, sori long mipela na helvim mipela."

²³Jisas tokim em olsem, "Sapos em inap long yu? Olgeta samting bai inap long ol man husat i save bilip long em, "²⁴Wan tu tasol papa bilong dispela pikinini i krai bikipela na i tok, "Mi bilip! Helvim mi long pasin mi i no bin bilip!"²⁵Taim Jisas i lukim planti manmeri ron i go long ol, em tokim dispela spirit nogut wantaim belhat na tok, "Yu spirit nogut bilong paulim tok na yau pas, mi tok strong long yu, kam autsait long em na noken go insait long em gen."

²⁶Em i krai aut strong na lusim boi wantaim strongpela guria na i kam aut. Dispela boi i luk olsem wanpela dai man, olsem na planti manmeri i bin tok, "Em i dai pinis."²⁷Tasol Jisas i holim han bilong em na apim em kam antap na dispela boi i sanap stret.

²⁸Taim Jisas i kam insait long haus, ol disaipel bilong em i stap bilong ol yet na i askim em, "Olsem wanem na mipela i no inap long rausim ol dispela spirit nogut i go aut?"²⁹Em i tokim ol, "Dispela kain em bai hat long rausim, tasol wantaim prea em bai isi long lusim na i go aut."

³⁰Ol i lusim dispela hap na i go hapsait long ples Galili. Em i no laikim wanpela manmeri o pikinini bai save long wanem hap ol i stap long em,³¹long wanem em i skulim ol disaipel bilong en. Em i tokim ol olsem, "Ol bai givim Pikinini bilong Man i go long han bilong ol man na ol bai kilim em i dai. Taim ol i kilim em i dai pinis, bihain long tri-pela dei, em bai kirap bek gen."³²Tasol ol i no bin kisim gut as tingting bilong dispela tok na ol i pret long askim em.

³³Bihain ol i bin kamap long ples Kapenaum. Bihain long em kam insait long haus, em askim ol olsem, "Yupela i toktok long wanem samting namel long rot?"³⁴Tasol ol i no toktok. Long wanem, taim ol kam yet long rot, ol i bin toktok kros namel long ol yet olsem husat em i bikipela namel long ol.³⁵Taim Jisas i sindaun, em i singautim ol 12-pela disaipel long bung wantaim na em i tokim ol, "Sapos wanpela laik kamap namba wan, orait em i mas kamap las long olgeta na kamap wokboi bilong ol arapela man."

³⁶Em i kisim wanpela liklik pikinini na putim em namel long ol. Em i karim em insait long han bilong em na tokim ol olsem,³⁷"Husat i save kisim dispela kain liklik pikinini long nem bilong mi, em i save kisim mi tu wantaim na sapos wanpela i save kisim mi, em i no kisim mi wanpela tasol nogat, em i kisim mi wantaim husat i bin salim mi kam."

³⁸Jon i tokim em olsem, "Tisa, mipela i lukim sampela man i rausim ol spirit nogut long nem bilong yu na mipela i stopim ol long wanem ol i no save bihainim mipela."³⁹Tasol Jisas i tok, "Noken stopim em. Nogat wanpela man husat bai i mekim bikipela wok long nem bilong mi na bihain em i mekim tok nogut long mi."

⁴⁰Husat em i no mekim birua wantaim mipela em lain bilong mipela stret.⁴¹Husat i save givim kap wara long yu long dring, long wanem yu em lain bilong Krai, tru tumas mi tokim yupela, em bai i no inap lusim pei bilong em.

⁴²Husat i save mekim wanpela bilong ol dispela liklik lain; husat i save bilip long mi long pundaun long sin, em i wankain olsem wanpela man i pasim traipela ston long nek bilong narapela man na tromoi em i go daun long solwara.⁴³Sapos han bilong yu i pundaunim yu long sin, katim na rausim. Em bai gutpela sapos yu go insait long Kingdom bilong God wantaim wanpela han, nogut tupela han i mekim na yu go long hel paia i nogat pinis long em."⁴⁴undefined

⁴⁵Sapos wanpela lek bilong yu i pundaunim yu long sin, katim na rausim. Em bai gutpela sapos yu go insait long Kingdom bilong God wantaim wanpela lek, nogut tupela lek mekim na ol i tromoi yu go long hel."⁴⁶undefined

⁴⁷Sapos ai bilong yu i pundaunim yu long sin, kamautim na tromoi, em i moa gutpela long yu i go insait long Kingdom bilong God wantaim wanpela ai tasol, nogut ol tromoi yu go long hel wantaim tupela ai."⁴⁸Long hap snek bilong graun ol i no save dai na paia i no save dai.

⁴⁹Long wanem paia bai i kukim olgeta lain wankain olsem ol i save putim sol antap long kaikai.⁵⁰Sol em gutpela, tasol sapos teis bilong em i lus pinis, olsem wanem bai mipela mekim teis bilong em i kamap orait gen? Yupela mas i gat sol namel long yupela yet, na bel isi i mas stap wantaim yupela na narapela tu."

Maki

10¹ Jisasimi mini magu demi inom magu Judia ena afapa Jodeni non awafa oravimi nesu inim waita awage bewapa yerade yiga . Mambaya ewantene uremi yiyimika. ²Mana'a Farisi Jisasimi makasire intairante bewapa yemono, ma'nisire intaemono, "Fugawa age wayamano semi kanawa watamano anasi aratenafi?" ³Jisasi yemi man'nisiremi yemi yisimem, "Mosesi nayebege sirena yigemi yisimidukenafi?" ⁴Yemi Jisasimi ma'nisire samemono, Mosesi ma'nisiruka, mana waita mano beyana ose ararantemi afaunti agantena anasi sasakanana bino. ⁵Yigen yira'ano o'ya buyimi Mosesi mini age waya agantuka. Jisasi ma'nisiremi yiyimiduka. ⁶"A'nanta ose maganomi uwarevemi Kotimi watawa anasiwa uwantuka." ⁷Minugananti watamano beyanafomi yeraremi beyana-nampa oma manafim watem. ⁸Kantano manta manayi urenta watentamo. ⁹Ugami, nayemo Koti mose afiturukananiami watamano bu iyasinsonam. ¹⁰Jisasini yogam waita naupa kumake yerade miniyanti intauga. ¹¹Jisasi beyi yogam waita manisire yisimem, "Iyemose beyana ose aremo ena inimo maratemi benampa kumi antayi itene. ¹²Anasi mano mose ena waita demo ena waita maratemi, benampa kumi antayi itene". ¹⁴¹³Minimi yinafo uremi sito iyaoru yibige Jisasi wapa ye-mi jisasimi yineyogano yanti, imifo Jisasini yogam waitayu anomi anosire yisikaruka .

¹⁵Fuga-ugane, sirei yisimege, iyewafi iya'ori buyitemi Kotini inaru maganomi bumarano. ¹⁶Minuremi Jisasimi iya'orui yivima beyayapim demi ayami yinoka demi wago yisikadukane. ¹⁷Ami yerarakemi agoyantemi bimi, mana waitamano airemi jisasini aifimi agon yaun akarem jisasim inta'ene, "Awogu intim yimi waita'o iteniga urega bugipam aumi marategafuyo? ¹⁸Jisasi sasamem, Iteniga ugayawa, senanti awogu waitabe sebe? Mana awogu waita buwane koti beya'o samana awoguge, ¹⁹emi an'o sigam wayami intaganami. wata aruma bu fugono, anasi umom buyono, umoranta buyono, eno agoyupimi muna waya sima bumagano, enafo'eya enano'eya yawa intano. ²⁰Mana waita mani sirem sene, "Intim yimim waita'o masidem wayamo senami iya'okake intare awakuntukaunabe. ²¹Jisasimi mini waita amonare ayiakaremi manisirem samene," mana anenefimo akurewanami. maside yantanta ka'amo dukanami meyaka mare mantewa anene burukayi yimidewa inarufake awogu meyam maranonane. Urewa semi mare siwakurono." ²²Jisasimo minisire samimi anoniure araumanampa arem buga, nayeyara bemi amuna anene dukam waitamise. ²³Jisasi amonama yaku'uremi yisimem beyi yogam waita." ²⁴Ano anene dukam waita yui inaru magufimi bubiteye". ²⁵Ano intiri emono beni yogam waitayuano Jisasi simwaya yanti. Jisasi yerarem yisimene, "Iya'oruge, kotini nom magafim urinti kogo buyugane! ²⁶Kemorimano bu anuyoganti uwafim upegatemi afo ano anene mana magaga dukayi amaka Kotini nomagafim inarufa bubiteye." ²⁷Yemi intaremi anon intiri emi yeyaranti semi. "Iye'ugana wama ananta aumi maratete?" ²⁸Jisasi yimonama yafu'uremi semi, "Wata manopim amaka bumi, ugamifo Kotipimi amaka item." ²⁹Pitami Jisasire asebemi manisiremi samene," Amonano, seyui esenayi ureya maside anene dukafauna yerareya emanami awakurewafauno." ³⁰Jisasi mani sene, Fuga sire sege iye'mose beyama-gafi beyafa-awanafi ayofi-nafi ano-enafi afo-enafi iya'oru-gafi nomaga-wafi amaka senantawa Kotini awogu waya-yanti yera burukane. ³¹Iye-mose mana unam amaka mana nom magafim bumaratemi: magunampa afa-awa ayofinampa ano-afoe iyaoru'nampa wanti maranani.. ³²Amunamo anariugayimi ina'eni imi ina'eni ugayimi anari itemo. ³³Yemi bemo Jerusalem ayipa Jisasi anariem bemi . Jisasini yogam waita yintudomi yenampa boyiwei anom fegari emo. Jisasini yogam waitayu yibima, dakarem yiyime naye sayekeisasimo benageo yinanimi. ³⁴Jisasi semi Jerusalem uroteyane wata aga anekegage ano kawa yiyam dami, aruremi. Avekama mapa waitayu yiyapin danayo. ³⁵Yem kasi waya sakemi kam bakemi, yanamemi uremi aruma fuginayo yiyapim danayom. ³⁶Jemisaya yoniya zebedi aninkantano yesupa yeraventa sentami tisa o legantose sentuta intewa sekanti sofa ono. ³⁷Jisasi yeraben sem, semi na uyi kanuyo? ³⁸Yeganti senatami e o sinakara e ni o ka ayan ugapa ayanepa kumantoro. ³⁹Jisasi yeraden sygimem emi sintaona iyinta gana aneneyanti sintaonane. Yigeganti, senanuna non anafire nekara seae ganu na nomi fegatekare. ⁴⁰Mini itawa setami e o maraterare. Jisasi sigime mini nomo nanunami nantore mini nom peganuna pegantore.

⁴¹Afo setiyanugapa siyan epa kumantiti semi bugimetete iyenitamose akakagimi maratene. ⁴²Sefaka yogani waita intemi anon yirananti emo jeruisiya yoniya yata. ⁴³Jisasi yarama beyabe demi sigime yigemi intagane mapa kawayu dafikeye inon avi nampa eranampa. ⁴⁴Minugato mini intiti yige yiwana buwa wano iyemo anonayi iranti eyi yogam waitayiga o. ⁴⁵Iyemo anari iranti yigeyiganapa fayogama waitayiga o. ⁴⁶Jeriko yeravemi Jisasi beyin yogam waitayunampa u man ti amuna ininawanapa amonemo augan afa ka waita timaevsi batimaevsi animi ananapa kumake waka yemo. ⁴⁷Augan a faka waita mano intami yesu nasaretike waita ve semi ka u ren arawoka en semi yesu o beniti aga ano o agu nanti usikano! ⁴⁸Amunamano asemi augan afakam waitayanti a ise kepare wano. Yenta buyintem inonaga arawokan emi. deviti aga ano o agunanti usikano. ⁴⁹Jisasi ogepavem semi aran yino sem augan afakam waita aremi semi bufegewa itavo no emi arewane. ⁵⁰Beyi agekena apata uyuma intafurem itavemi Jisasi yemi. ⁵¹Jisasi se mi na u kakanuyo? Augan afakaji semi tisa o sугan atetikano amonarare. ⁵²Jisasi sasamemi bono e ni amakuku mano soke u akene mini awaunampa augam divimi Jisasi awage buga,

Mak

¹⁰ Jisas i lusim dispela hap, we em i stap na i wokabaut i go na i kamap long distrik Judia, em long narapela hap graun we i stap long sait long wara Jodan. Na planti manmeri i bihainim em gen. Em i skulim ol gen olsem em i save mekim.²Na sampela Farasi i kam na i laik traime Jisas na askim em olsem, "I tru olsem, lo i tok orait long man i ken lusim meri bilong em?"³Na Jisas i tokim ol, "Moses i tok wanem long yupela?"⁴Na ol i tokim em olsem, Moses i tok, sapos wanpela man i laik rausim meri bilong em i go, em i mas raitim setifiket bilong brukim maret na salim em i go."

⁵Jisas i tokim ol olsem, "Moses i bin raitim dispela lo, long wanem, bel bilong yupela i strong tumas long rausim ol meri bilong yupela."⁶"Tasol long stat bilong olgeta samting bilong dispela graun, God i bin wokim man na meri."

⁷Long dispela as, man i save lusim papa mama bilong en na i go stap wantaim meri bilong em.⁸Olsem na tupela bai i kamap wanpela bodi tasol, tupela i no moa stap narapela narapela, nogat, tupela i stap wanpela bodi tasol.⁹Olsem na wanem samting God i pasim, nogat man bai brukim."

¹⁰Taim ol i bin i stap long haus, ol disaipel bilong em i askim em gen long dispela tok.¹¹Em i tokim ol olsem, "Sapos wanpela man i rausim meri bilong em, dispela man i mekim pasin pamuk, na sapos em i maretim nupela meri gen, em i mekim pasin pamuk wantaim em."¹²Sapos meri i lusim man bilong em na i maretim nupela man, em tu i mekim pasin pamuk wantaim dispela man."

¹³Ol i kisim ol liklik pikinini bilong ol i kam long Jisas long em i ken holim ol na prea long ol, tasol ol disaipel i rausim ol.¹⁴Taim Jisas i lukim ol disaipel i mekim dispela pasin, em i belhat long ol na i tokim ol, "Larim ol liklik pikinini i kam long mi, yupela i noken stopim ol, long wanem, Kingdom bilong God em i bilong ol lain husat i stap olsem ol liklik pikinini."

¹⁵Tru tumas mi tokim yupela, "Ol manmeri i no i stap olsem ol liklik pikinini, bai ol i no inap i go insait long Kingdom bilong God."¹⁶Em i kisim ol liklik pikinini na i holim ol long han bilong em na blesim ol, na em i putim han antap long ol na beten long ol."

¹⁷Taim em i stat long wokabaut wantaim ol disaipel bilong em, wanpela man i ran i kam long Jisas na i brukim skru long em na i askim em, "Gutpela Tisa, mi mas mekim wanem na bai mi kisim laip i stap gut oltaim oltaim?"¹⁸Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Bilong wanem yu kolim mi gutpela tisa, i nogat wanpela man long dispela graun em i gutpela, God wanpela tasol em i gutpela."¹⁹Yu save pinis long lo, 'Noken kilim man i dai, na i noken mekim pasin pamuk, na i noken stilim samting bilong narapela man, na i noken mekim planti toktok nabaut na tok giaman, yu mas harim tok bilong papa mama bilong yu."

²⁰Na dispela man i tokim Jisas olsem, "Tisa, mi bin bihainim olgeta dispela lo taim mi bin stap liklik yet."²¹Jisas i lukluk long dispela man na i laikim em na tokim em olsem, "Yu sot long wanpela samting tasol. Yu go bek na salim olgeta samting yu gat na kisim moni na givim dispela moni long ol rabis manmeri. Orait bai yu gat planti samting long heven. Na yu kam bihainim mi."²²Taim em i harim dispela tok, em i no pilim amamas na em i bel hevi tru na i go, long wanem, em i gat planti samting tru."

²³Jisas i lukluk long ol disaipel bilong em na i tokim ol, "Harim, em i hat tru long ol man i gat planti samting long go insait long Kingdom bilong God!"²⁴Na ol disaipel bilong Jisas i harim dispela tok na ol i kirap nogut. Tasol Jisas i tokim ol gen olsem, "Ol pikinini, em hat tru long go insait long Kingdom bilong God!"²⁵Em i isi long kamel long go insait long ai bilong nidol, tasol em i hat tumas long moni man bai i go insait long Kingdom bilong God."

²⁶Na ol disaipel i kirap nogut long dispela tok na ol i toktok planti namel long ol yet olsem, "Sapos em i olsem, husat bai i kisim laip i stap gut oltaim oltaim."²⁷Na Jisas i tanim na i lukluk long ol na i tokim ol olsem, "Wantaim man em i hat, tasol long God em inap, long wanem, i nogat wanpela samting em i hat long God."²⁸Taim Jisas i mekim dispela tok pinis, Pita i tokim Jisas olsem, "Lukim, mipela olgeta i lusim olgeta samting bilong mipela na i kam bihainim yu."

²⁹Na Jisas i tok, "Mi tok tru long yupela, sapos man i lusim haus bilong em, na ol brata na susa bilong em, na ol papamama, na ol pikinini, na graun bilong em, na i tingim mi na gutnius bilong mi."³⁰Em bai i kisim bek ol dispela samting em i bin lusim, inap long 100-taim em i stap long dispela graun. Em ol samting olsem haus na ol brata susa, na ol papamama na ol pikinini, wantaim ol graun bilong ol, na tu ol manmeri i bin karim hevi long pasin bilong bilip long tok bilong God. Ol tu bai kisim laip i stap gut oltaim oltaim.³¹Olsem na olgeta man na meri husat i stap las tru bai i kamap namba wan na husat i stap namba wan bai i kamap las tru."

³²Bihain ol disaipel bilong Jisas i wokabaut i go long Jerusalem na Jisas i go pas long ol. Ol disaipel bilong Jisas i kirap nogut, na ol manmeri i bihainim ol i kam i pret. Na Jisas i singautim 12-pela disaipel bilong em i go long ples i nogat man, na i tokim ol long wanem samting bai i kamap long em.³³Yupela lukim, taim yumi go antap long Jerusalem, ol bai kam holim Pikinini bilong Man na givim i go long han bilong ol hetpris na long ol tisa bilong lo,

na ol saveman bai i kotim em na pasim tok long kilim em i dai. Na ol bai salim em i go long ol arapela man na ol bai kilim em i dai.³⁴ Ol bai tok pilai na spetim em na ol bai paitim em na kilim em i dai, tasol bihain long tripela dei bai em i kirap bek."

³⁵Jems na Jon tupela pikinini bilong Sebedi, i askim Jisas olsem, "Tisa, mitupela i laik bai yu mekim wanpela samting mitupela i laik askim yu."³⁶ Em i askim tupela, "Yutupela i laik bai mi mekim wanem samting long yutupela?"³⁷ Na tupela i tok, "Larim mitupela i ken sindaun wantaim yu long glori bilong yu, wanpela long han sut na narapela han kais bilong yu."

³⁸Tasol Jisas i tokim ol olsem, "Yutupela i no save long wanem samting yutupela i askim, inap yutupela dring long kap mi bai dring long em? O inap yutupela kisim baptais long rot mi bai kisim baptais long em?"³⁹ Tupela i tokim em, "Mitupela inap." Na Jisas i tokim tupela olsem, "Em i tru olsem yutupela i ken dring long kap mi bai dring long en na baptais long wara mi bai baptais. Tasol long sindaun long glori bilong God wantaim mi long han sut na long han kais bilong mi, em i no samting bilong mi.⁴⁰ Tasol long sindaun long han sut na long han kais bilong mi, em i no samting bilong mi long givim. Nogat. Tasol em i bilong ol lain em i redim pinis bilong ol long kisim."

⁴¹Taim ol narapela 10-pela disaipel i bin harim dispela tok bilong Jems wantaim Jon, ol i belhat na kros long tupela.⁴² Bihain Jisas i bungim olgeta disaipel bilong em na i tokim ol olsem, "Yupela i save lukim ol Hetman husat i save lukautim ol arapela manmeri ol i save bosim ol. Na ol bikman bilong ol i save bosim ol tumas."

⁴³Tasol yupela i noken mekim dispela kain pasin, sapos wanpela bilong yupela i laik kamap Hetman namel long yupela, em i mas i stap wokboi bilong yupela.⁴⁴ Na husat i laik kamap namba wan long yupela, em i mas kamap wokboi bilong yupela.⁴⁵ Pikinini bilong man i no kam bilong yumi ken mekim wok bilong helpim em. Nogat. Em i givim laip bilong em yet olgeta olsem pe bilong baim bek olgeta manmeri."

⁴⁶Taim ol i kamap long Jeriko pinis, Jisas wantaim ol disaipel bilong em i lusim Jeriko na wokabaut i go na bikpela lain manmeri i bihainim ol. Wanpela aipas man, em i pikinini bilong Timaus, neim bilong em Batamius. Em i save sindaun arere long rot na i save askim ol manmeri long moni.⁴⁷ Taim em i harim olsem em Jisas bilong Nasaret, em i kirap na singaut bikmaus na i tok olsem, "Jisas Pikinini bilong Devit, yu marimari long mi!"⁴⁸ Na ol manmeri i krosim em long i noken singaut. Tasol em i singaut bikmaus gen na i tok, "Jisas Pikinini bilong Devit, yu marimari long mi!"

⁴⁹Orait Jisas i harim em na em i stop na i tok, "Kisim dispela aipas man i kam." Na ol manmeri i tokim em, "Yu kirap hariap! Em i singautim yu."⁵⁰ Hariap tasol em i kirap na i tromoi jaket bilong em i go long sait na ran i go long Jisas.

⁵¹Na Jisas i askim dispela aipas man olsem, "Yu laik bai mi mekim wanem samting long yu." Na em i tok, "Bikpela, mi laik lukluk gen."⁵² Na Jisas i tokim em, "Go. Bilip bilong yu tasol i mekim yu i kamap orait." Wantu tasol em i lukluk gen, na em i bihainim Jisas i go long rot.

Maki

11

¹Magemi Jerusalemi yeravepaya, Betafesi nampa Betani ade;ade oravomi, mini mi Olive anufimino, Jisasi mi beyi Kato waita kanti yiyikemino. ²Yiyimemi, "enahayapa bam magufa wogo. Miniga orave ote, auwen donki amonanagone, nanti iyudega sewaunafa mare yego. ³Manawayi enanto sem, 'nauga ya mana anene uwareve? Emi mani sire se, anonamano mantemi ese ugam ranam yitene."⁴Yemi oravepaya auwen donki ontaga kuma mapa magam, afakare iyu;feye. ⁵Mana-a waita anasi itarepayave mi semi."Naye anta evege, mini mose auwen donki mose iyufewana?" ⁶Yemose Yesu yiyimim waya sirami, wata anasi ifadepaya mi yiyikarami beye.⁷Kato waita gantano mi auwen donki maro Yesu wakaremi yenti unambado mini donki ga uwi magemi, Jisasi nanti kumatuwe donki ga bono. ⁸Nesu waita anasi yenti avogu unanbado uwi mage, mana a mi ya amanti akefare miniga uwise, e ruka. ⁹Yemose Jisasi ananta boyi nampa anepa yeyimi wadurepaya semi amoyogo iye mose Goti avipim yeyimi asumi nampa wateye. ¹⁰Asumi nampa yinanim magu, Seyuya yifoe.e Davitni magu. Havi yanie.e mentapaurono. ¹¹Yesu mi Jerusalemi yeraemi, mam naupa upebemi masidem anene amunama yakugaga. afau kupegewami beyi Afapake ka kato waita nampa Bethany beye. ¹²Ena nuram, Bethani kem yerabuge wami, Bemi Antira-buga. ¹³Nepakem amonam, ana wam onta ya amoemi, agami yaga amunatenafi sirem bimi, adeka, orave amunam agam bu ikam, mini-mose irewam kanaga iwa. ¹⁴Bemi mini yayanti semi, manawayi wa eni agami enanuram mi bu nateye," Beni Kato waita yuano intemono. ¹⁵Yemi yemono Jerusalemi, Jisasimi mam naupa upebemi, yauga mage wan anene yu manta intafuma mapa remi, yau magewa nampa kumantewam sagogu waye, naye urem, Numi magewam waita nampa. ¹⁶Mam naupa ose yauga rewam anene yu bu mareyego mana

mageti maguwaye.¹⁷ Bemi yiyimidemi semi, yemi manure agantuka, seti ma,i masidem magumano yerave augam muke wam ma ino. Minugamifo mantege savi waita yuyi ayofam magu yi ewane. ¹⁸Inon inon avi ruka yi nampa intinwaita yu intemono Jisasi simbaya. Intarepayami arirantemi ami afakemo. Wata anasi uyubuge yintuduga benanti fedepaya, Be mos'e yoyividam ananene yanti yimoyeye. ¹⁹enakagimi, inom magu ifadepaya bemono. ²⁰Wanurapim bevemi amunami, onta ya mano ayakama anupim kumene. ²¹Pitani intika yimi semi, Anonao amonano! Onta ya mose wago simagana mi ayakemi. ²²Yesu yiyimemi, Gotipi yimakukun ogo. ²³Fuga Fuga yigenanti sei, iyewa anu sinam beyagi kidem bunopim kumitene, be mos eran amakuku nampa sinam mote mi kikitene. Mini Gotimi ewan antamino. ²⁴Minuga i enanti sei, masidem anene amakukun nampa augam mukeve mara nonave. ²⁵Itave mose augamukeve, mana wata anasi yu kumi-ose faka rukatemi, kumi yerarano, Minuranami enafoe inarufa wayimi eni kumi ba yera ratemi. ²⁶Minu gaya em mose enoni kumi yerabureve enafoe inarufa bayi eni kumi ba yeraburatene. ²⁷Ai Jerusalemi yeravomi. Jisasini mam naupa uremi, inon inon avi rukayi nampa intin waita be wapa yemono. ²⁸Jisasi nanti mani sire semono, naye erakage mana anene yu uwareve,iye mini eran amine. ²⁹Yesumi semi mana waya yintaotege? Sisiminaga yigemba yiyimenunave, naye eranakona aneneyu uware bonave?" ³⁰Jonimi nom feyikewam waitave,mana magafikem waita wafi, inarufakem waita ve? semi sisimego. ³¹Yeyiram waya sire yisuvure semi ,seyuya mi seya inarufa kenave sefanane, bemi semi naugaga beka amakukum bu yevege? ³²Minugamifo se;ya magaga waita, ve sefanam masidem wata anasi fedepayami Jonimi intama kasnampa wata, ve sinayo. ³³Jisasimi sasamemi seyuya bu intageyare siram,afo bemi yenanti semi,mana erantose make ose aneneyu uware waunami bu yiyimetege.

Mak

11 ¹Taim ol i kam long Jerusalem, na ol kamap klostu long Betpeis na Betani, long Maunten bilong Olive, Jisas i salim tupela disaipel bilong em²na tokim tupela olsem, "Go long hauslain i stap hapsait long yumi. Na taim yupela i go insait long em stret, bai yupela lukim wanpela yangpela donki nogat man i bin sindaun bipo. Na yupela mas rausim rop ol i taitim long em na kisim em kam long mi.³Sapos wanpela man i tok, 'Bilong wanem na yu wokim olsem?' yu mas tok, 'Bikpela i laik yusim em na em bai salim em i kam long hia kwiktai. '"

⁴Na ol i go na painim wanpela yangpela donki ol taitim em autsait long dua long bik rot, na tupela rausim rop long em.⁵Sampela manmeri i sanap i stap na ol i askim ol olsem, "Yutupela wokim wanem, na rausim rop long dispela yangpela donki?"⁶Na tupela i tokim ol wankain tok olsem Jisas i tokim ol long mekim, na dispela ol manmeri i larim ol i go.

⁷Na tupela disaipel i kisim yangpela donki i kam long Jisas na ol i putim ol klos bilong ol antap long donki long Jisas i ken raidim.⁸Na planti manmeri i kisim klos bilong ol na slipim long rot na ol narapela lain tu i katim ol han bilong diwai long bus na slipim long rot.⁹Na ol manmeri husat i go pas long em na go baksait long em i bikmaus olsem, "Hosanna! Man husat i kisim gutpela samting, em i man husat i kam long nem bilong Bikpela.¹⁰Bikpela i tok long kingdom bilong tumbuna bilong yumi Devit, em i kam nau! Hosanna i go antap!"

¹¹Na bihain Jisas i go insait long Jerusalem na go insait long ples we haus bilong God i stap na em i lukluk i go long olgeta samting. Nau em klostu tudak na em i go wantaim 12-pela disaipel i go long Betani,¹²Narapela dei bihain, taim ol i lusim Betani na i go, em i hangre.

¹³Na em i lukim wanpela diwai fik i sanap longwe na em lukim lip tasol. Olsem na em i go long lukim sapos em i gat sampela pikinini fik long em. Na taim em i kam long em, em i lukim lip tasol, bilong wanem em i no taim bilong ol long karim pikinini yet.¹⁴Na em i toktok long en olsem, "Nogat wanpela man bai kaikai pikinini bilong yu gen." Na ol disaipel i harim wanem samting em i toktok long em.

¹⁵Na ol i kamap long Jerusalem, na em i go insait long tempol. Na em i rausim ol man i wok long salim na baim ol samting long tempol. Na em i tanim ol tebol bilong ol man i wok long senisim moni na sia bilong ol man i salim ol pisin.¹⁶Na em i no larim wanpela man long karim wanpela samting bilong salim i go insait long tempol.

¹⁷Na em i skulim ol na tok olsem, "Ol i bin raitim olsem, 'Haus bilong mi ol bai kolim olsem haus bilong beten long olgeta ples. ' Tasol yupela i mekim em i kamap olsem haus bilong ol stilman."¹⁸Na ol hetpris na lain bilong raitim lo harim em na ol i painim wanpela rot long kilim em. Ol i pore long em bilong wanem ol manmeri i bung long hap i kirap nogut tru long ol samting em i lainim ol long en.¹⁹Taim tudak i kam, ol i lusim biktaun na i go.

²⁰Na long monin taim ol i wokabaut i go, ol i lukim diwai fik i dai olgeta long han i go daun long as bilong em.²¹Na Pita i tingim na i tok, "Tisa, lukim! Dispela diwai yu korosim na em i dai olgeta."

²²Na Jisas bekim tok bilong ol olsem, "Putim bilip bilong yupela long God.²³Tru tumas mi tokim yupela husat man i tokim dispela maunten olsem, 'Kirap na tromoi yu yet i go insait long solwara, ' na em bai no inap tubel tasol bilip olsem wanem samting em toktok long em bai kamap, em God bai i wokim.

²⁴Olsem na mi tokim yu, olgeta samting yu beten na askim long en, bilip olsem yu kisim pinis na em bai kamap.

²⁵Taim yu sanap na beten, yu mas lusim asua bilong narapela, husat i mekim asua long yu, olsem na Papa bilong yupela husat i stap long heven tu bai lusim rong bilong yu.²⁶ ¹

²⁷Ol i kam long Jerusalem gen. Na taim Jisas i wokabaut insait long tempol, ol hetpris, ol man bilong raitim lo na ol bikman i kam long em.²⁸Ol i tokim em olsem, "Yu wokim ol dispela samting long pawa bilong husat, na husat i givim pawa long yu long wokim ol samting?"

²⁹Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi bai askim yupela wanpela askim. Tokim mi na bai mi tokim yupela long mi kisim pawa long we na wokim dispela ol samting."³⁰Baptais bilong Jon, em i kam long heven o long man? Bekim tok bilong mi."

³¹Na ol i toktok na tokpait namel long ol yet na tok olsem, "Sapos yumi tok, 'Long heven' — em bai tok, 'Bilong wanem na yupela i no bilipim em?'³²Tasol sapos yumi tok, 'Long ol man'" —ol i pret long ol manmeri, long wanem, olgeta manmeri i bilip olsem Jon em i wanpela profet.³³Olsem na ol i bekim Jisas na tok, "Mipela i no save." Na Jisas i tokim ol olsem, "Mi tu mi i no inap long tokim yupela, long pawa bilong husat mi mekim dispela ol samting."

¹Long ol olupela buk ol i bin raitim bipo, dispela ves long Mak 11:26 i no stap. (Lukim Matyu 6:15.)

Maki

12

¹Jisasimi agoyantem wayegam bayafike ma'ni semi, mana waita mano waini yunami yogemi, mini yunaka'i kugumi umagemi, masi'i u'magemi magumi ate magemi waini maremi. Mana ma'i uwanta magemi rafisim waitayu yigem mini yunaka rafisege. Afo bemi mana'a awafa bemi. ²Waini agam maremyi kana, bemi mana yogam baita saskemi bewa yunaka rafika waita maro sasamina mana'a yunam agami marano. ³Minugamifo bemi avidemi, aruremi, sasakarami fa ayanampa buga. ⁴Bemi ena yogam baita sasakemi bono yewapa, kantayagi uremi a'non afantemi savi uakaremi savi agaye amiduka. ⁵Bemi enawa yiyika bemo, afo yemi mini waita aruma fugemo. Yembai manato savi anta uyikaka, mana'ami yiruma magemi mana'ami yiruma fugemo. ⁶Enawa bemi mana baita saskemi binanim, mini bemi iyaonti, bemi aiyigara uga bena'omi arafa mini wata sasakami yewapa bitemi. Bemi mani siremi semi, "yemi setiga ano intaitemo." ⁷Waini yunaka rafisewayi yeyiranti waya yu ma'nisire semono, "Mini waita mano beyafoeni masiden anene maratemi." Yigemi yego, yiya arofano, masidem moni'i avogu aneneyu beninta marafane. ⁸Yemi bemi fakaremi, waini yuna pike aruremi mapa intafuruka.

⁹Minugami, waini yuna afoemi bemi magemi naitenafi? Bemi yemi waini yuna rafisewa yimi savi'u yikaremi mini yunam manta ena waita yu yimemi.¹⁰Kotini yaufimi agakami yantare buyin tege? Ma uware wayimi onu manta fafa duka, ma'i uwarananimi avogu ugemi eraruga. ¹¹Mini wayami anona mano wapake yiga, mini awogu uga amonewa. ¹²Jisasimi kuyirante imaya uga, minugamifo nesu waita anasi wami yen yago fegewa, nayeyarafi Jisasimi wayegam baya yekai siruka. Minugami bemi yema are bemo. ¹³Anom baitayu Farisiyu nampa Eroti akum nampa yiyikami Eroti wapa yemono, bemi muna amidami bemi buatekam baya semi. ¹⁴Afo yemi yemo mani sire bemi sasamemono sisaso, seyu amona fauna emi fuga mana sewana waita, mana'a waiyi mana bu aiyewa waita bube, eni aiyinti masidem wata anasiyu yiwanapa ba. Fuga ugane semi yiyime wanabe Kotini antayu. Bemi amakaga tisami takisimi amitenafi bubafi?"Seyuya aiya oteyanafu bubafi?" ¹⁵Afo Jisasimi yenyi muna amonaremi bemi mini siremi yiyimem, "Nau gaga semi maka sirantege? Mana agam moni'i mareyi amonano."¹⁶Mini'i paiyami Jisasi wapa mana agam moni'i mare yiga. Bemi ma'ni sirem yiyimemi, "Iyeni amana mini aga monika'i wane, aga iye aviga miniga bene?" Yemi semi, "Sisave." ¹⁷Jisasimi mani sirem yiyimemi, sisa nintami sisami ameno Koti nintami Kotimi ameno. Mini waya intaremi yintu demo.¹⁸Afo Saidusiyu Jisasi wapa yemono, mana'a semi itabinti buwane semo. Yemi bemi intaemono, mi'ni semo. ¹⁹"Sisao, Mosesimi mini waya senupa agantuka, afo mana afa'awamo fugemi beyana yeraram bami, iyaonti bu maka, afo ben afa'awa mini inimi mantem iya'onti manta fawarem.²⁰Sevinia itayawa ba, yiwae mana inimmantami bage'emi bemi fugemi iyaonti bumaka. ²¹Awa'e anoi afa'ano manemi bage'emi bewai fugemi, iyaonawa buruka, manayon antami yifa anoka fawaruga. ²²Madem mini itayawa iyaonti bu makemi fugemono. Imaemi mini inim ba fugemino. ²³Itaviti, yerabemo itabemi, mini inim iye ana watenafi? Nayeyara mini inim mano yeitayawa yina bage'emi."²⁴Jisasimi mani semi, "Mini anta nago kumi uware wane, naiye yare yigemi bu amonagege mini wayamo Kotini yaufim bami Kotini eranti wami?"

²⁵Naiye kana yemi fugeya iyabiteyafa, yerade wata anasi buyiteye, buve. ²⁶Afo mamini bayami wata fuge itabiti, yevemi Mosesini yaumi yantare bu yintane, wanoni bayami, naiye yare Kotimi benampa asiruka, semi Abrahamini Koti, semi Aisakini Kotimi, Jekopini Koti? ²⁷Bemi fugim watayuyi kotu buwa fawayiyi Kotimi. Yigemi

mun wayayu sewayi."²⁸ Mana intim waita akewayu agarewayi yevemi ayu sewam interni, bemi amonami avoguremi bayami yera yiyimemi. Mani sire yemi yintaemi, "Ite akewamano Koti afimi avogu ugenafi?"²⁹ Jisasimi yewayegem mani siga, intago Israili yuge, Koti beya'o wamono.³⁰ Yigemi anona mano aiyebeo, senuti Koti nampa senuti sira nampa, masidem awamu nampa yigeyi imaya nampa, yigeyi era nampa.³¹ Afo Kotini kar ake waya mano mini siga, emi aiyeo wata anasi enade wayi eyaranto aiyea nayi ure aiyeo enomi. Kotini ake wayafimi ena minugami buvemi."³² Afo ake wayaagarewayi semi, "Avoguge, sisao! Fuga ugane Kotimi beyao wane minugamifo beadeka mana wayiwa buwa.³³ Aiyinti masidem arapike, intin nampa, masidem era nampa aiyeo iye enadeka benafi eyaranto aiyenayi ure aiyeo, mini kam bayami anona wayami minimi ofayanto are yafi buyu kewa.³⁴ Jisasimi omaremi, bemi awogu baya yiyimemi manami avogu imaya rukayi, bemi mini sirem semi, "Kotini magu fike iyapa buwa nave." Mini savi kanagamana'a waita Jisasi wapa mana'a waya intai rantemi fegemo.³⁵ Jisasimi mono naupa yigatem yen yami mani siremi yeradaka yiyimem, "Naugana intim waita ake waya agare wayi semi Kraisimi Devitini aga wano?"³⁶ Aiyo aga Devitini aupem wayi, bemi mani siremi semi, "Anona manomi seti Anona mani siremi sasamemi, kumakemi setiyan ugapa, semi mantatemi namugoyu eni ai amenapa wateye.³⁷ Devitimi beyaomi Kraisio siremi avidewa, 'Anonao' Iteni uga bemi Devitini agayi ugene? 'Ano wata anasi yimofike Jisasi ami intemono.³⁸ Jisasimi ayu mani siremi yiyimiduka, "Ateago ake waya aga rewayi, iyena aiyigara even iya una bado urem nirantem, watanasi semi avogu yimo emo maketi maguga.³⁹ Afo yemi avogu kagaka mono naupa kumantuga. Kumantemi avogu kagaka ano ruwantuga. yuna maranti.⁴⁰ Afo yemi magui manta savi ewam anasiyu yen yia'ma fubugayi yima, afo yemi iya yugam mukewa wata anasi yimo nagonti. Ano umanti maratemo.⁴¹ T'naemi Jisasimi mea afapa kumantem nomi bokisi wam mono naupa, bemi wata anasi yewami yimonemi moni magewa bokisefim magemo, nesu moni waitayu yemi ano moni mare remo.⁴² T'naemi mana anene bu ruka inimi ben awafu fugayi yemi kanti kefo moni'i agami naupai demi mana agami.⁴³ Jisasimi yogam waitayu yaremi yemi ruwanto yoganti, semim fuga ugane semi yigemi siyimu, min anene buruka inim ben fugayimi bemi ano moni'i demi maside wata anasi yakagemi moni'o bokise fimo magapimi.⁴⁴ Maside wata anasi moni'i amemono nayeyara yemi nesu moni'i makemi, minugamifo mini inimi be awafu fugami, bemi nesu moni'i bu maka, bemi masidem moni'i demi enawa bumakane nananim.

Mak

12 ¹Na Jisas i stat long skulim ol long tok piksa. Em i tokim ol olsem, "Wanpela man i planim gaden wain, em i wokim banis raunim dispela gaden wain, na digim hul bilong redim ples bilong wokim na kisim wain. Em i wokim wanpela haus long ol wasman long putim was long gaden wain na i givim i go long ol lain bilong lukautim gaden wain bilong em. Na em i bin go long sampela hap.²Na taim bilong kisim pikinini wain i kam, em i salim wanpela wokboi i go long ol man bilong lukautim gaden wain na kisim sampela pikinini wain.³Tasol ol i kisim em, paitim em, na salim em i go bek han nating.

⁴Em i bin salim narapela wokboi bilong em i go long ol, namba tu taim ol brukim het bilong em na mekim nogut long em na semim em nogut tru.⁵Em i salim moa narapela i go, na ol i kilim dispela man i dai. Ol i mekim nogut long ol planti arapela long wan kain pasin, paitim sampela bilong ol na kilim dai ol arapela.

⁶Em i gat wanpela moa man bilong salim i go, dispela em pikinini, em laikim tumas. Em tasol em las pela man long salim i go long ol. Em i tok olsem, "Ol bai harim tok bilong pikinini man bilong mi."⁷Tasol ol lain i lukautim gaden wain i toktok namel long ol yet olsem, "Dispela man bai kisim olgeta samting bilong papa bilong em. Yupela kam, na yumi kilim em, olgeta moni na ol gutpela samting bilong em bai yumi kisim.

⁸Na ol i holim em, kilim na tromoi em i go autsait long gaden wain.⁹Olsem na, papa bilong gaden wain bai mekim wanem nau? Em bai kam na bagarapim ol man bilong lukautim gaden wain na givim dispela wain gaden i go long ol arapela man.

¹⁰Ating yupela i no ritim dispela tok i stap long buk bilong God o nogat? 'Ol ston we ol man bilong wokim haus i bin rausim, em strongpela na gutpela long wokim haus.¹¹Dispela tok em i kam long Bikpela, na em i naispela long lukim. ' "¹²Ol i tingting long kalabusim Jisas, tasol ol i pret long planti manmeri i stap, long wanem ol i save olsem Jisas i mekim dispela tok piksa long ol. Olsem na ol i lusim em na i go.

¹³Na ol bikman i salim sampela ol Farisi na sampela lain bilong Herot i kam long em, ol i laik trikim em long mekim sampela toktok i no stret.¹⁴Taim ol i kam, ol i tokim em olsem, "Tisa, mipela save olsem yu man bilong tok stret, na yu no save laikim wanpela man tasol nogat, laikim bilong yu i save stap namel long olgeta manmeri. Tru tumas yu save skulim ol manmeri long pasin bilong God. Em i orait long givim takis long Sisa, o nogat? "Bai mipela baim o nogat?"¹⁵Tasol Jisas i save long giaman bilong ol na em i tokim ol olsem, "Bilong wanem na yupela i laik traim mi? Kisim wanpela koin i kam na mi lukim."

¹⁶Olsem na ol i kisim wanpela koin i kam long Jisas. Em i tokim ol olsem, "Em piksa bilong husat long dispela koin na nem bilong husat i stap long em?" Ol i tok, "Sisa."¹⁷Na Jisas i tokim ol olsem, "Givim long Sisar wanem samting em bilong Sisar, na givim long God, wanem samting em bilong God." Na ol kirap nogut long tok bilong em.

¹⁸Orait ol Sadusi i kam long Jisas, Ol lain husat save tok olsem i nogat kirap bek. Ol i askim em, na tok, ¹⁹"Tisa, Moses i bin raitim dispela tok long mipela, 'Sapos wanpela brata i dai na lusim meri bilong em i stap, tasol nogat pikinini, orait brata bilong dispela man i dai mas i kisim dispela meri na maritim em, na kamapim ol pikinini bilong brata bilong em.

²⁰I gat 7-pela brata i bin stap, namba wan brata bin maritim wanpela meri na bihain em i dai, na nogat pikinini.

²¹Na namba tu brata i maritim meri bilong namba wan brata na em tu i dai, na nogat pikinini. Na wan kain olsem long namba tri brata.²²Na 7-pela olgeta i dai na nogat pikinini. Na bihain tru dispela meri i dai tu.²³Long kirap bek, taim ol i kirap gen, em bai meri bilong husat tru? Long wanem olgeta 7-pela brata bin maritim em olsem meri bilong ol."

²⁴Jisas i tokim ol olsem, "Long dispela pasin tasol yupela mekim asua, long wanem yupela i no save long tok i stap long buk bilong God na strong bilong God tu?"²⁵Long wanem taim ol i kirap bek long dai, ol bai i nonap marit gen, Nogat. Tasol ol bai kamap olsem ol ensel long heven.

²⁶Tasol long dispela tok bilong man i dai na kirap bek, ating yupela i no ritim buk bilong Moses, long toktok bilong bus, long wanem samting God i toktok wantaim em na tok, 'Mi God bilong Abraham, God bilong Aisak, na God bilong Jakop?'²⁷"Em i no God bilong ol dai man, tasol God bilong ol man i stap laip. Yupela ol man bilong mekim tok kranki."

²⁸Wanpela saveman bilong raitim lo i kam na harim ol toktok bilong ol, em i lukim olsem Jisas i bekim gut tok bilong ol. Na em i askim em olsem, "Wanem lo bilong God em i gutpela long olgeta arapela lo?"²⁹Jisas i bekim na tok olsem, "harim Israel, lord God em wanpela tasol."³⁰Yupela i mas laikim Bikpela, God bilong yumi wantaim olgeta bel bilong yupela, wantaim olgeta spirit bilong yupela, wantaim olgeta tingting bilong yupela, na wantaim olgeta strong bilong yupela.³¹Na namba tu lo bilong God i olsem, 'Yu mas laikim ol manmeri i stap klostu long yu olsem yu laikim yu yet. ' I nogat arapela bikpela lo bilong God i stap olsem dispela."

³²Orait saveman bilong raitim lo i tok olsem, "Gutpela, Tisa! Yu tok tru tumas olsem God em i wanpela tasol, na olsem tasol i nogat narapela i stap klostu long em."³³Long laikim em long olgeta bel, na wantaim olgeta tingting, na wantaim olgeta strong, na long laikim husat i stap klostu long yu olsem yu laikim yu yet, dispela tu-pela tok em i moa bikpela na i no olsem olgeta ofa bilong kukim long paia."³⁴Taim Jisas i lukim olsem em i givim gutpela tok olsem man i gat gutpela save tru, em tokim em olsem, "Yu no stap longwe long Kingdom bilong God." Long dispela taim nogat man i askim sampela moa toktok long Jisas long wanem ol i pret.

³⁵Taim Jisas i lainim ol manmeri insait long tempol, na em i bekim tok bilong ol na tok, "Olsem wanem na ol saveman bilong raitim lo i save tok olsem Krai em i pikinini man bilong Devit?"³⁶Holi Spirit i stap insait long Devit, na em i tok olsem, 'Bikpela i tokim Bikpela bilong mi olsem, sindaun long han suit bilong mi, i go inap mi bai mekim ol birua bilong yu i stap aninit long lek bilong yu."³⁷Devit wanpela tasol save kolim Krai, 'Bikpela' Olsem wanem na em i kamap pikinini man bilong Devit?" Ol bikpela lain manmeri i harim tok bilong Jisas wantaim amamas.

³⁸Jisas i skulim ol manmeri na em i tokim ol olsem, "Lukaut long ol saveman bilong raitim lo, husat save laikim tumas long putim longpela klos na wakabaut, na ol manmeri i save tok gutpela amamas long ol long maket ples,

³⁹na ol i laik sindaun long gutpela sia insait long haus lotu, na sindaun long gutpela sia long taim bilong bikpela bung long kaikai."⁴⁰Na tu ol i save bagarapim ol haus bilong ol meri man bilong ol i dai pinis, na ol i save mekim longpela prea long ol manmeri i ken lukim. Ol bai kisim bikpela hevi tru."

⁴¹Bihain, Jisas i sindaun i go hapsait long we moni bokis i save stap insait long tempol ples; em i wok long lukluk long ol manmeri i kam na putim moni i go insait long moni bokis. Na planti ol moni man i kam na putim bikpela moni."⁴²Bihain wanpela rabis meri man bilong em i dai pinis i kam na putim tu-pela liklik koin i go insait, inap olsem wan toea.

⁴³Jisas i singautim ol disaipel bilong em i kam bung na tokim ol olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, dispela rabis meri man bilong em i dai pinis i putim bikpela moni na i winim olgeta manmeri husat i bin bungim moni i go long moni bokis bilong tempol."⁴⁴Olgeta bilong ol dispela manmeri i givim planti moni bikos ol i gat planti moni, tasol dispela meri man bilong em i dai pinis, em i nogat planti moni, tasol em putim olgeta moni bilong em na em i nogat moni moa i stap long usim.

Maki

¹Yesumi mono mai yerarem mapa asavimi kumimi mana yogam wata mano sasamemi semi sisao amonamo manugam Onampa ma'i wane. ²Afo Yesu anona waya sasamem, manisem, emi amonano mana ma - afo-afo mana amona, mana on amuga buwatene masidem magapa intafuranam kumitem. ³Afo Yesu kumantem olive anuga monoma anopa. Pita nampa Jemsi, Joni, Entru inta emi yeyago waka. ⁴Emi seyuya sisimeno, nantewa mini anene favorite - nafi? Afo naye anenemano ua, naye avuawaga mini nuram fawaritene? ⁵Yesu ago yantem gigime, dafimaso keogo mana-wayi munawaya buwa yigi mino. ⁶"Nesuno setivipim yerave semi yasu mino," nesuini awa muna yigimitemo. ⁷Anona aruvim bayanamapa anona aruvi uwa uwaya-nampa, ai bugano miniyui fowaritem, Mini arawaye. ⁸Nayeyare mana akumano itavem mana akum aruvu akatam. Mana magumano itave manamagu nampa magunti nesumagu fimirintemi antaro fawarintem mini yanta anomi masidem umanteano ni agoyaranti. ⁹Mini na'i Gigengigenga dafima soke ogo naye yare dafisiru yiyapim datemono. Ju yugi mono naupa yangiritemono. Setivika agapa gamise yigeme yivigemi. Inon wata nampa yiyenti ano wata nampa manabaya sima fawarure yigimitemono. ¹⁰Anateai mini avogu wayami wantano anasiba yigime. ¹¹Emo Fakare mare biyamote nayeve senuno sire nesu intiri buwaono mini kanaga nagewaye sinona amitem emi busino bumi Ayo Aka 'Ano Sitemi. ¹²Afa awamano afa'awa aruma fugitem, afoe beyaga iyaoruano itave yinafo nampa aruvure yiruma fugitemo. ¹³Nesuno emi buagitemo nayeyara setivi yanti. Ugami iyewafi umanto maremaro arafa kipate, mini wanta mano bukipawanti batem. ¹⁴Yogam wata Daniel mini yanta 'ano apinevane masirenanta savi emi. Afo amonano mini yanta 'anosaviugapi itavugano, ifarana Judia wam wata anasi anufa uyaure urago. ¹⁵E'ana iyevafi ma amugapa wana ni gi magapa bukumi. ¹⁶E'anana iyewafi yunapa bananiyi yewa yegen siota bu amara. ¹⁷Yimuwa ininampa iyao nan ameva ininampa mini nuram dafima sake ogo. ¹⁸Akeurega yugam mukurega buwa uyabogo ano iyontim. ¹⁹Naye yare mini nuram anon umanti batem. Minuga umanti bu fawaruga Yesumo masire anene ago yaraka yeyem managa yevem ugamina'em bu fawarintem. ²⁰Afo anonamano kana akefaremi, mana wata mano sayeke bumarantem. Yesumo Uyaru - kam wata yofaitem. Bemini mini nuram kana manta akiga ruka. ²¹Mana wayi emi sasame "Amona" Manami Kristomi AA meami bemi. Amakuku buwa'ogo. ²²Ugami muna Kristo yu nampa muna kasanampa wata fawarem muna yoganampa muna avu awawa muna ami-ranti muna mana baya sitemi. ²³Dafima sokeogo! Ananta semi ai yigimirukau. ²⁴Uganam inaem uma kanafim afaumano kumayu item, Biyomano ombu katem. ²⁵Ofumano inarufake fafasitem inami inarufa ose wa erantano uwaitem. ²⁶Mini nami yemi watamano amonewami konapim beyi akenampa eranampa. ²⁷Mini nami beyi ankerom yigika nami eriwa ayapa maga arafake inaru arafakem. Yivima ruwanti item. ²⁸Ya antaga omare inta. Amatano eram buyuganami amoi magantem miniga amonemi semi aiginti adeka yintem. ²⁹Uga nami emi amonanami mini aneneyu fawarina, emi intemi semi ai adeka yemino. ³⁰Fuga ugam sasamei kona bu yakagaganam mini aneneyu fawarintem. ³¹nampa maga nampa yakaga a temifo setami buyakagotem. ³²Ugami mini nuranafi minikana mayabu intaga. Ankerowa inarufa wagi ben aga ano ben afoe beya intaga. ³³Dafima sokeo dafise nayeyara emi bu intaga nage kana wafi. ³⁴Mana wata mano namui Bini uga. Be ama yeraremi, beyi yogam wata beyamaka dafi akem. Maya maya yoga amidem yiyi mem dafimah soke ogo. ³⁵Minugafo dafima soke ogo, Naye yara emi buintaganami Nante mah afoe yitenafi magufa, enaoinafi ayufum awanagafi, kokori asi nanafi a-a banurapim nafi. ³⁶Bemose Sadagem yemote, ruge waganam bu amona. ³⁷Naye mo sasamuna, masideyu yiyime: dafisego.

Mak

13 ¹Taim Jisas i lusim tempol na wokabaut i go, wanpela disaipel bilong em i tok long em olsem, "Tisa, lukim ol dispela naispela ol ston na ol naispela ol haus!" ²Jisas i tok long em, "Yu lukim ol dispela bikpela ol haus? Nogat wanpela ston bai i stap antap long narapela ston. Olgeta ston bai bruk i kam daun."

³Taim Jisas i sindaun long Maunten Oliv, we i stap long narapela sait bilong tempol, Pita, Jems, Jon na Andru i askim em. ⁴"Tokim mipela, wanem taim bai ol dispela samting i kamap? Wanem ol sain bai kamap long soim mipela olsem ol dispela samting bai i laik kamap?"

⁵Jisas i stat long tokim ol, "Yupela i mas lukaut. Nogut wanpela man i kisim yupela i go long arapela rot. ⁶Planti man bai kam long nem bilong mi na bai i tok, 'Mi Kraisi, ' na ol bai paulim ol manmeri i go long arapela rot.

⁷Taim yupela harim ol stori bilong bikpela pait i kamap o tokwin bilong ol bikpela pait, yupela i noken wari. Ol dispela samting i mas kamap, tasol pinis bilong graun i no yet. ⁸Na wanpela lain manmeri bai pait wantaim narapela lain manmeri na wanpela kantri bai pait wantaim narapela kantri. Na bikpela graun guria bai kamap long planti hap ples na bikpela taim bilong hangre bai kamap. Dispela ol samting em olsem pen ol meri i save pilim pastaim long taim bilong karim pikinini.

⁹Yupela i mas was gut. Bai ol i givim yupela i go long han bilong ol kaunsel na bai ol i paitim yupela insait long ol haus lotu. Long mi bai ol i kotim yupela na sanapim yupela long pes bilong ol gavana na long pes bilong ol king, na bai yupela i ken tokaut long mi.¹⁰Tasol pastaim long ol dispela samting, wok bilong tokaut long gutnius i mas i go long olgeta manmeri bilong graun.

¹¹Taim ol i holim pasim yupela na salim yupela i go, yupela i noken wari na tingting planti long wanem kain tok bai yupela i mekim. Long dispela aua, wanem kain tok yu bai tokim, God bai givim long yu. Na dispela i no yupela bai toktok, tasol Holi Spirit bai toktok.¹²Brata bai holim pasim narapela brata bilong em na givim long ol man bai kilim em i dai, na wanpela papa bai mekim wankain long pikinini bilong em. Ol pikinini bai birua wantaim ol papa na mama bilong ol na bai mekim bai ol i mas dai.¹³Olgeta man na meri bai i no inap laikim yupela long wanem yupela i bilip long nem bilong mi. Tasol husat manmeri sanap strong na holim pasim bilip i go long pinis bilong graun, dispela man bai stap gut.

¹⁴Taim yupela i lukim samting nogut bilong bringim bagarap i sanap long ples we em i no inap long sanap long em (Larim man i ritim dispela i mas save), husat manmeri i stap long Judia ol i mas ranawe i go long ol maunten,

¹⁵larim man husat i stap antap long het bilong haus i noken go daun insait long haus o kisim wanpela samting i go autsait,¹⁶na man husat i stap long gaden, em i noken go bek long kisim klos bilong em.

¹⁷Tasol sori tru long ol meri husat i gat bel na ol meri husat i givim susu long ol pikinini long dispela taim!¹⁸Yupela i mas prea olsem ol dispela samting i noken kamap long taim bilong bikpela ren na ais.¹⁹Long wanem ol birua bai givim bikpela pen na hevi long ol manmeri. Dispela kain hevi we i no bin kamap bipo taim God i kamapim dispela graun i kam inap nau. Na bai nogat dispela kain pen na hevi bai kamap bihain gen.²⁰Sapos bikpela i no bin sotim ol dei, olgeta manmeri bai lus. Tasol Bikpela i tingim ol manmeri husat em yet i makim bilong em, olsem na em i sotim ol dei.

²¹Na sapos wanpela man i tokim yupela olsem, 'Lukim, Krai i stap long hia!' o 'Lukim, em i stap long hap!' yupela i noken bilip long ol dispela tok.²²Long wanem ol giaman Krai na ol giaman profet bai kamap ples klia na ol bai kamapim ol sain na mirakel long giamanim ol manmeri, na sapos ol inap, bai ol i giamanim ol manmeri God i makim pinis bilong em.²³Yupela i mas was gut. Bihain bai ol dispela samting i kamap olsem na mi tokim yupela nau.

²⁴Tasol bihain long ol dispela hevi i kamap long dispela taim, san bai tanim kamap tudak na mun bai i no inap long givim lait bilong en,²⁵na ol sta bai pundaun i kam daun long skai na olgeta pawa i stap long heven bai guria.

²⁶Na bihain ol bai lukim Pikinini bilong Man bai kam long klaut wantaim bikpela pawa na glori.²⁷Na em bai salim ol ensel bilong em na em bai bungim ol manmeri bilong em i kam long 4-pela hap bilong graun, stat long arere bilong graun i go inap long arere bilong skai.

²⁸Yupela i mas kisim save long piksa bilong diwai fik. Taim han bilong diwai fik i nupela, em i save kamapim ol nupela lip na yupela save olsem em gutpela taim bilong san i laik kamap klostu.²⁹Wankain tasol, taim yupela lukim ol dispela samting i wok long kamap, yupela save olsem em i stap klostu, klostu tru long geit.

³⁰Tru tumas mi tokim yupela, ol manmeri i stap nau bai ol i no inap dai inap dispela olgeta samting i kamap.

³¹Heven na graun bai pinis tasol tok bilong mi bai i no inap pinis.³²Tasol nogat wanpela man i save long dei na aua bilong kam bek bilong Pikinini bilong Man. Ol Ensel long heven na Pikinini bilong God tu i no save long dei na aua, tasol God Papa em yet i save.

³³Yupela i mas redi na was! Long wanem yupela i no save wanem taim bai dispela samting bai i kamap.³⁴Em olsem wanpela man i laik i go long longwe ples na em i lusim haus bilong em na putim ol wokman bilong em long lukautim haus. Em givim wok long wanwan wokman na em i givim strongpela tok long man i was long dua i mas was gut.

³⁵Olsem na yupela i mas stap redi, long wanem yupela i no save wanem taim papa bilong haus bai i kam. Nogut em bai kam long apinun, o long biknait taim kakaruk i krai, o long moning taim.³⁶Sapos em i kam hariap tru, noken larim em i painim yu slip yet i stap.³⁷Wanem tok mi tokim yupela nau, em mi tok long olgeta manmeri tu. Yupela olgeta i mas was gut.

Maki

14

¹A'i minimi kam wayawam naemi ka yunam kana nampa anona duwantu ure inoni ewam bereti. Anom wata nampa yi nom waita nampa baya antaure Jisasimi fakaremi aruma fugira. ²Afo yemi semi minimi inona duwantu kanaga bufawarinani, be nayeyare watanasi aruve asuve yeyiwan nampa bu'inayo.³Betani, Saimoni burakagam

ai anene rukam waita amapim Jisasi bami , sipaga aundevem bami, mana inim mano anom yaugake marewam basaben nampa yemi rirem a'nopim wa'yiruka. ⁴Minugamifo, mana'a yiran anene mantuka, yeyi'wanapa mani sire siga. Nayeyara mana inimano wasabem wa'yebene? ⁵Mana wasabem anami kamore unaka remi, mantem anene burukam waita yu yimiri ugane sire mini inim asiduka. ⁶Nayeyara yigemi mini ininanti sevege? Bemi semi awogu anta usikevem. ⁷Maside nuram onta burukam watanasi nampa wane, nantewa yemi yofa ega awogu uyikatege? Nayewafi uyikate, uyikago maside nuram Senampa buwanago .. ⁸Mini inimano nayewafi irare siremi itami emi. Bemi setige'i wasabemi fetikami seti fuginti uga'demi. ⁹Fugave sire yiyimege , iten awafa mana magaga mono baya sinayomi mini inim inantaga siremi benantaba intate. ¹⁰Naemi Judas Iskariotimi 12 fi'a kato waitayi kekapim bage'em, aneuremi yi'nom waita yu wapa buga Jisasim avi yimira. ¹¹Mini Nuram rafisiru mini waya inteve anoni ure yimo yure sasamemi, kutanu yaumi amefanu . Bemi mana'a ayim afakarem Jisasim abima yimira uga. ¹²A'na nurami ase iwam brete manoni kanaga fa'waruga yigemo amiranta uremi kato waita yui Jisasimi sasamemo, oma emi seyuya itepaga maroma ategafanu minika yunamo nanona.. ¹³Jisasi kam yogam waita yiyikarem, yiyimiduka, yigemi anona magufim birana mana waita mano anona non ana marem binaniyi yimonatem.Afo bena awakurogo. ¹⁴Item mapinafi binani, awakureka bekara mah afoem sasameka, sisa semi ite awafa mah naupaga, sesi kato waita yunapa yakagam yunam natege siga. ⁴ ¹⁵Mini waita mano yigatinani ano'na yama'i ateka, yigemi seyuyati ka yunami minifin ategago. ¹⁶Kato maram yogam Waita yu yerare ano magufa beamonam masirem siga anene yufawa uga. Mini Yuna Omanta wawa uruka. ¹⁷Ai'i Enaka kanayi imi, Jisasi beni kato waita yu'nampa yemi. ¹⁸Mini sago ka omkuante newami, Jisasi semi fuga ugam sege senampa yunam ne-ewapike maya sivi egem namugo yiyapim ratene. ¹⁹masideyu anoni ure siguno sire mana mana kato waita samemi , " Seba uye?" ²⁰Jisasi yewayegem ma'ni sirem siyimika, mana kato waita manafim senampa yunam kora'yafim ayam dananiyim. ²¹Wata aga ano avi ege namugo yiyapim datemo, yaumano sigani ure, minugamifo, sigunanti mini waita uwakauno, iyemo wata aga mante namugo yu yiyapim rananiyim. Awogu item beyano'e arapikem bufawarugem motemi. ²²Ka'ayami nevewami ,Jisasi mana bereti mantemi,afo augam mukuremi,ki'diremi kato waitayu yimiduka,afo Jisasi yiyimemi marago, mana setu mino". ²³Bemi kapumi mantemi Kotipa inatiruka afo beni kato waitayu yimimi,yemi naruka. ²⁴Jisasi minisirem yiyimiduka mana naremi auwem seti yogam wayami mini naremo ayimi maside wata anasi. ²⁵Fuga sege bunanti wage'e amaka inaem Inarufa Gotini maganopa natege. ²⁶Mana i,i raremi, Olivi anufa uka. . ²⁷Jisasi siyimemi, yigemi masidem mano yera siranago,naye yare mam bayafim ba,semi rafisim waita arurami, Foru'i yerare mana mana itemo. ²⁸Minugami, semo yerade itabote, senare Galili a, beyupa a,nari onu . ²⁹Pita sasamemi masidem yera aratemo, afo semi buyera arateu. ³⁰Jisasi Pita sasamemi,fugaugam emi sasamege,mini ayufumi Kokori ami kantaya busigaganami, emi semi kamore ya'i bu amonarukau nave sino. ³¹Ugami, Pita semi semo, enampa,o fugiranti semi emi bu amonarukau nave busenu.Minugami masideyu manyi om wayami Jisasimi sasamiduka. ³²Getsamani magufim yiga,Jisasi yiyimemi kato waita yu,managa kumake wago sugam maro mukonuno. . ³³Jisasi yibigemi Pitam,Jemsi, Jonim ba benampa yeravomi, bemi anona umanti aremi. ³⁴Yemi siyimika, setu sira ano uman sirebem fugonu nayi ewane, managa be rafisego. ³⁵Jisasi nekakanaga oravemi,oma agom yaumi akaga.Afo Kotipim inatemi mini savi kana amaka yakagatenafi. ³⁶Jisasi ma,nisiremi augam mukuruka Koti seti fo'e masiden anene eni ayika ana fawaritene,Mana kapumi manta sekake fasada.Minugami seti siyiraye, eni ayentino. ³⁷Jisasi owayegem yema yimonami kato waitayu rugewami,bemi Pita nanti semi,Saimonio emi rugebeve?Emi amakaga itage seka rafisiteve?Yigemi rafide bega yugam mukogo maka sintim burufaminago mino. ³⁸Awamu ano ayewamifo au'ano bu ayevevi. ³⁹Enayawa Jisasi augam maro mukemi bemi manayiom baya yiyimiduka. ⁴⁰Enayaba Jisasi yimonami kato waita yu'i ruge wami, yugam mano umanti yirimi yemi buyintaga. Naye waya bemi sasamiteye. ⁴¹Fa aneka rugega yaun debe bege areka kanayi ewafo, ai wata aga manta savi waita yiyapim rana yone. ⁴²Yigemi itavi'ya bofano, amonago watamano semo namugo yiyapim yiminaniyim bemi adeka ugam bane. ⁴³Jisasi yenampa asevem bami Judasi beni kato waita yimi nesu waita awakure yiga, yambaka nampa. Minimi anom anom waita, intim waita yu nampa a'nom waita yu. ⁴⁴Wata iyewafi Jisasimo namugo yiminaniyim ma'nisigam, watamo iyemo amonanuna mini waita fakare rafide avige bogo. ⁴⁵Miniga Judasi yefawarubem ame'em Jisasi anapagi uga, Sisa o sirem maro amonaga. ⁴⁶Mini sire fakaruka . ⁴⁷Yepikem mana yogam waita itavemi sopro mantem anom waita manoni yogam waita agagam akefem. ⁴⁸Jisasi ma'nisirem yiyimika, namugo fakara yini ure yewane yambaka nampa. ⁴⁹Mono mapim maside nuram yige nampa be mono baya sewauna'i mi'ni buyomino. Minugamifo, mage fa'warimi, Kotina amakagi ino yanti. ⁵⁰Maside Jisasi nampa bage'eyoi fanani uga. ⁵¹Mana fumara mano iya unamba'do ufipinare urukem Jisasi awakurem aneka buga. Wata yu ano avige bomi, ⁵²Minifi yeraremi awapa uyaubuga. ⁵³Jisasi abige enaena yi'no rafisim waita waka buga. ⁵⁴Mage Pita awakurem nekaga'naga yi'nom waita yu'yi kugu mapa . Bemi sontia nampa yu kumanturem bem igaganuga. ⁵⁵A'nom waita yu nampa magu manoni a'nom waita yu muna baya afakre Jisas ko sasakare aruma fugira ugamifo, mana baya buafakemo. ⁵⁶Maside muna baya mare yigamifo, yenya mano ba buyofa uga. ⁵⁷Mana'a itave muna waiya sasakare ma'ni siga, " ⁵⁸Seyu

intafauna bemi semi, yiyan nako uwantuka mono'ma ra'bintire'i yerade kamore nuram yerade uwaranu".

⁵⁹Mi'nisemifo yenyi muna bayamano Jisasini awogu baya nampa mana buyene.⁶⁰Yinom waita itave Jisasi intauga ye yiwana nampa, amakaga mini wayaga owayege senu sisimiteve? nayeve sireya enanti seveye? ⁶¹Bem awa businti wage'e uga, ena yaba a'nom waita mano intaem, emi Jisasive, Kotin aga'i? ⁶²Jisasi semi, semuno, wata aga ano, Kotini ayan ugapa kumantuvemi eran nampa konapim yitem.⁶³Dafisim waitamano beyi wado ragadem enaiteni ugana bayawa bepiké afakateyare? ⁶⁴Mana a anaem bayayu intarukana, emi naye intira ruke ve? Masidem intama savii uakaga, semi fugitene siga. ⁶⁵Mana a agoyante kambi akaga orasipe yera uyade afipinaga, minebe rafisiru semi, abidano iye arenafi. ⁶⁶Pita mempe ko magu anaepa yebayege uka, mana rafisiru yoga asikamano. ⁶⁷Anasimano Pitami amonami igaga kumakem wami, semi Nasaretike Jisasi nampa emi wana amonagaunave. ⁶⁸Ugamifo, Pitami sem, semi bemi buamonagege. Naemi mapa asavemi kumimi, kokori asikane. ⁶⁹Yeba yegem mini yoga asikamano amonarem a'i mana mini mana bewa'ino siga, ⁷⁰minu gamifo pita umeraga, sitoka bawa ure yewayege Pita nanti ai ewaono siga, Ewa mana Galili waita wanane ⁷¹Pitami nesu nasu waya siremi beya manta savi uremi sem, semi mini waita bu amonagau. ⁷²Ugami kokori mano ena waya wa asemi Pitami inta egem demi nayemo Jisasimo sigam wayami, kokori kanya asira kamore yai emi semi bu amonarukau, afo Pita ifidagemi nayeyare munai semi.

Mak

14 ¹Em nau tupela dei pastaim long pasova i kamap na bikpela bum bilong bret i nogat yist. Ol hetpris na ol saveman bilong lo i pasim tok long holim Jisas, na kilim em i dai. ²Ol i tok olsem, "Dispela bai i no inap kamap long taim bilong bikpela bum bilong wanem ol manmeri bai i no inap kros pait namel long ol yet."

³Taim Jisas i stap long Betani long haus bilong Saimon husat i gat sik leprosi. Em i malolo long tebol, na wanpela meri i kam long em wantaim wel sanda dia tumas. Na em i brukim maus bilong botol na kapsaitim antap long het bilong Jisas. ⁴Tasol sampela man i belhat, ol i toktok namel long ol yet olsem, "Wanem as dispela meri i kapsaitim nating dispela wel sanda?" Dispela wel sanda em inap long salim moa long 300-silva koin, na givim long ol rabis manmeri." Na ol i krosim dispela meri.

⁶Tasol Jisas i tokim ol, "Yupela i lusim em, olsem wanem na yupela i mekim toktok long dispela meri? Em mekim gutpela pasin long mi." ⁷Olgeta taim yupela i save i gat rabis manmeri i stap wantaim yupela. Wanem taim yupela i laik long helpim ol na mekim gut long ol bai yupela i mekim, tasol yupela bai i no inap stap wantaim mi olgeta taim. ⁸Dispela meri wokim wanem samting em inap long wokim. Em i putim wel long bodi bilong mi long makim dai bilong mi. ⁹Tru tumas mi tokim yupela, wanem hap long graun ol i autim gutnius ol bai i tokaut long dispela pasin meri i mekim na ol bai tingim em."

¹⁰Bihain Judas Iskariot em wanpela bilong 12-pela disaipel husat i givim baksait long Jisas na i bin i go long ol hetpris long em bai salim Jisas i go long han bilong ol. ¹¹Taim ol hetpris i harim Judas, ol i amamas na promis long givim moni long em. Na Judas i putim ai long wanem gutpela taim bai em i salim Jisas i go long han bilong ol.

¹²Long nambawan dei bilong bret i no i gat yist, taim ol i kukim pikinini sipsip olsem ofa long Pasova, ol disaipel i tokim Jisas, "Yu laik bai mipela i go long we na redim ples bilong yu long kaikai dispela Pasova kaikai?" ¹³Jisas i salim tupela disaipel na i tokim ol, "Yupela i go insait long biktaun na wanpela man bai i karim bikpela botol wara bai bungim yupela. Orait yupela i mas bihainim em." ¹⁴Wanem haus dispela man i go insait long en, yupela mas bihainim em i go insait na toktok long papa bilong dispela haus. Tisa bilong mipela i tok, 'Rum bilong mi stap we bai mi kaikai pasova wantaim ol disaipel bilong mi?'

¹⁵Dispela man bai soim yupela bikpela rum i stap antap long haus we i redi pinis. Yupela i mas redim Pasova bilong yumi long hap. ¹⁶Ol disaipel i go long biktaun na ol i lukim olgeta samting olsem Jisas i bin tokim ol, na ol i redim pasova kaikai.

¹⁷Taim san i go daun, Jisas i kam wantaim 12-pela disaipel. ¹⁸Ol i sindaun long tebol na kaikai, na Jisas i tokim ol olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, wanpela bilong yupela husat i kaikai wantaim mi bai salim mi i go long han bilong ol birua." ¹⁹Olgeta i sori tru, na wanwan disaipel i tok long em, "Ating, i no mi?"

²⁰Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Em i wanpela bilong yupela 12-pela disaipel, em bai putim bret wantaim mi long dis." ²¹Ol bai givim Pikinini bilong Man i go long han bilong ol birua olsem tok bilong God i tok long en. Tasol mi sori tru long husat man i salim Pikinini bilong Man long han bilong ol birua. I gutpela tru sapos dispela man mama bilong em i no karim em.

²²Taim ol i kaikai i stap, Jisas i kisim wanpela bret, na em i prea na brukim na givim ol disaipel. Na Jisas i tokim ol, "Kisim dispela em i bodi bilong mi." ²³Em i kisim kap na i tok tenkyu long God, na em i givim long ol disaipel na ol i dring. ²⁴Jisas i tokim ol olsem, "Dispela em i blut bilong nupela kontrak bilong mi, dispela blut i kapsait bilong

olgeta manmeri.²⁵Tru tumas mi tokim yupela olsem, mi bai i no inap dring wantaim yupela long narapela taim inap long taim mi dringim nupela wain insait long Kingdom bilong God.

²⁶Taim ol i singim wanpela song pinis, ol i go aut long maunten Oliv.²⁷Jisas i tokim ol, "Yupela olgeta bai lusim mi, long wanem em i stap long tok, 'Mi bai kilim wasman na ol sipsip bai ranawe i go nabaut. '

²⁸Tasol bihain long mi kirap bek, bai mi go paslain long yupela long Galili."²⁹Pita i tokim Jisas, "Maski ol narapela i lusim yu bai mi i no inap lusim yu."

³⁰Jisas tokim Pita, "Tru tumas mi tokim yu, long dispela nait pastaim long kakaruk i kra i tupela taim, bai yu tok mi no save long yu tri-pela taim."³¹Tasol Pita i tok, "Sapos mi laik dai wantaim yu, bai mi no inap tok olsem mi no save long yu." Na olgeta i mekim wankain promis long Jisas.

³²Ol i kam long ples ol kolim Getsemani, na Jisas tokim ol disaipel, "Yupela sindaun long hia na bai mi i go prea."³³Jisas kisim Pita, Jems, na Jon wantaim em, na taim ol i kam kamap, em i pilim bikpela hevi tru.³⁴Jisas i tokim ol oslem, "Mi pilim bikpela hevi tru inap long mak bilong mi i dai. Yupela stap hia na was gut."

³⁵Jisas i go longwe liklik long ol na em i go pundaun long graun. Na em i beten long God sapos em i orait dispela taim nogut i ken abrusim em.³⁶Jisas i prea olsem, "Papa God, olgeta samting inap kamap long laik bilong yu.

Rausim dispela kap long mi, tasol i no long laik bilong mi tasol long laik bilong yu.

³⁷Jisas i kam bek na lukim ol disaipel ol i slip stap, em tok long Pita, "Simon, yu slip yet? yu inap kirap na was long wanpela aua?"³⁸Yupela i mas was na beten, na bai yupela i no inap pundaun long traim. Spirit em i laik, tasol body em i no laikim."³⁹Narapela taim gen Jisas i go na beten, na em i mekim wankain toktok long ol.

⁴⁰Na narapela taim gen, Jisas i lukim ol disaipel i slip. Ai bilong ol i hevi na ol i no save ol bai mekim wanem tok long em.⁴¹Namba tri taim gen, Jisas i kam na tokim ol olsem, "Yupela slip na kisim malolo long bodi yet, a? Inap! Taim em kam pinis. Lukim! Pikinini bilong Man ol bai i salim i go long han bilong ol sinman."⁴²Yupela kirap, na yumi go. Lukim! man husat i laik givim mi i go long han bilong ol birua em i stap klostu pinis.

⁴³Taim Jisas i toktok wantaim ol i stap, Judas em i wanpela bilong ol 12-pela disaipel na em i kam kamap. Na planti man bihainim em i kam, em ol bikpris na ol saveman bilong lo na ol hetman. Ol i holim ol bainat na ol stik na ol i kam long Jisas.⁴⁴Man husat bai givim Jisas i go long han bilong ol birua, em i givim tok olsem, "Man husat mi kis long en, em dispela man yupela holim pasim em na was na kisim em i go."⁴⁵Taim Judas i kamap long ples, hariap tru em kam long Jisas na tok, "Tisa, "na em i kis long em."⁴⁶Bihain ol i putim han bilong ol long em na holim pasim em.

⁴⁷Tasol wanpela bilong ol i sanap wantaim ol i rausim bainat bilong em na katim yau bilong wanpela wokman bilong hetpris.⁴⁸Jisas i tokim ol, "Yupela kam olsem yupela laik holim wanpela stil man na yupela i kam wantaim ol bainat na ol stik long holim mi?"⁴⁹Taim mi stap olgeta dei wantaim yupela na tokaut long gutnius insait long tempel, yupela i no bin holim pasim mi. Tasol dispela i kamap long inapim tok bilong God."⁵⁰Olgeta husat i stap wantaim Jisas ol i lusim em na ranawe.

⁵¹Wanpela yangpela man i pasim longpela klos long bodi bilong em na em i bihainim Jisas i go taim ol birua i kism em i go.⁵²Em i lusim longpela klos bilong em na ranawe i go as nating.

⁵³Ol i kisim Jisas i go long hetpris. Olgeta hetpris na hetman na ol saveman bilong lo bilong Juda ol i stap.⁵⁴Na Pita i bihainim em longwe liklik i go long banis bilong hetpris. Na em i sindaun wantaim ol soldia long paia na hotim skin bilong en.

⁵⁵Ol bikpris na ol kaunsol i triam long painim giaman stori long kotim Jisas, na bai ol i kilim em i dai. Tasol ol i no bin painim wanpela stori.⁵⁶Planti bilong ol i kisim ol giaman stori long kotim Jisas, tasol i nogat wanpela bilong ol dispela stori i wankain olsem stori bilong Jisas.

⁵⁷Sampela lain i kirap na mekim giaman stori long kotim em, na ol i tok,⁵⁸"Mipela i harim olsem em i tok, "Mi bai rausim dispela tempel ol i mekim wantaim han, na long tripela dei bai mi wokim tempel ol han i no wokim long en."⁵⁹Maski ol i mekim kainkain toktok, dispela stori bilong ol i no wankain olsem gutpela stori bilong Jisas.

⁶⁰Na hetpris sanap namel long ol na askim Jisas, "Yu no bekim ol toktok bilong mipela? Olsem wanem long dispela tok ol i sutim long yu?"⁶¹Tasol em i pasim maus na i no bekim tok bilong ol. Narapela taim gen hetpris i askim Jisas na i tok, "Ating yu Krai, pikinini bilong God?"⁶²Jisas i tok, "Em mi tasol, na yu bai lukim Pikinini bilong Man bai i sindaun long han sut bilong God i gat olgeta strong na bai i kam long ol klaut long heaven."

⁶³Hetpris i brukim klos bilong em, na tok, "Bai yumi painim wanem kain tok moa?"⁶⁴Yupela harim dispela tok bilas pinis, wanem samting bai yupela i mekim? Olgeta lain i bagarapim em olsem man husat i mekim wanpela wrong inap long em i mas i dai.⁶⁵Sampela spet long em, na pasim pes bilong em na ol i bagarapim em na tok, "Mekim tok profet, na tokaut husat i paitim yu." Na ol ofisa i kisim em na paitim em.

⁶⁶Taim Pita stap daunbilo long dispela hap bilong ol het pris, wanpela wok meri bilong hetpris i kam long em.⁶⁷Em lukim Pita i stap arere long paia na hotim skin i stap. Na em i lukim Pita na tok, "Yu bin stap wantaim Jisas bilong

Nasaret.⁶⁸Tasol Pita i giaman na tok, "Mi no save long wanem samting yu toktok long en." Bihain em i go autsait klostu long dua bilong haus na kakaruk i krai.

⁶⁹Wokmeri bilong hetpris i lukim Pita na tokaut gen long ol manmeri i sanap na i tok olsem, "Dispela man em wanpela bilong ol."⁷⁰Tasol Pita i giaman na tok gen olsem, "Em i no save long Jisas." Bihain liklik ol man i sanap long dispela hap i tok long Pita olsem, "Tru tumas yu wanpela bilong ol, long wanem yu tu bilong Galili."

⁷¹Tasol Pita i mekim planti toktok bilong bagarapim em yet na mekim tok promis olsem, "Mi no save long dispela man yupela i tok long en."⁷²Tasol wantu kakaruk i krai namba tu taim gen. Bihain, Pita i tingim wanem samting Jisas i tokim em, "Bihain long kakaruk i krai tupela taim, yu bai tok mi no save long yu tripela taim." Na Pita i krai long wanem em i giaman.

Maki

15

¹Wanurapim, Prisi'yu anom waitayunampa mono-mapike anom waitayu nampa Judayu anom itim waitayu Jisasi fakare maro Paillet ayapimi rukane. ²Pailleti'mi Jiisasi'mi intaemi, "Emi Juta yuyi Kini beve?" Bemi manisem, "Ai enao sewanamino". ³Prisiyu Anom'anom waitayu anom baya siremi Jisasi nanti amuna sayeke urukane.⁴Pailleti enawa intaemi, "Emi asitewafo, busiteve? Intano nare umara emi urukanaya seveye?" ⁵Imifo Jisasi enawa waya busemi, minimi Pailleti nesu intiri emi.⁶Ano yuna nakanami Pailleti mana kugamwaita ifadam bewam minugam wata-anasi yawai yiyem. ⁷Miniga warantemi awuitem, watayu yiruga waita nampa yiwanapa Barabas wane. ⁸Nesuno yemi Pailleti baka yerave intaemi mempe wafa evana anta ono.⁹Pailleti yiyimem semi "yigemi intami Jutayuyi Kini Yimenu?" ¹⁰Bemi omare itami anom waitayu waya sire Jisasi abegem ben-ayapimi maro ram. ¹¹Yivum waitayu anonamano yiyimi semi madeyu arama sina Barabas fasa yevino. ¹²Pailleti enawa yiyimemi semi, "naurega mana Jutayuyi Kini otegefu?" ¹³Enawa yemi arama semi. "Jisasi arure maripo-yaga iyeno". ¹⁴Pailleti yiyimemi semi, "Naye sayeke bemi urukage?" Bena buyintati arama semi, "arure keka yaga iyeno". ¹⁵Pailleti yenyira soke inti, Barabasi yememi afo Jisasi maregemi yiyapimi rami yafigudem arira mare bemo. ¹⁶Arim waitayuano ririfama (Konumbkemi) untafure mare bem ikuma yaruka. ¹⁷Yemi fitum baro irakare, aviyararem-nako ififare, ata uwante Jisasi anopim aukaga. ¹⁸Yemi minuma akarepaya yian daterare sevemi, "Ae, Juta-yuyi Kiniye," siremi anepa waya siga. ¹⁹Kanta yakinako aruremi munaure ben aifim yigonyaun akamo. ²⁰Yemi minuma anepa waya siga. Fitum baro manta fasaremi benaoni wado-ugam uake avige maro arira bugane. ²¹Mana waita yewami sasamemi Jisasi kekayai marevono, ben avi Saimon, Sirini waita (Aleksenda ya Rufus yifoe). ²²Ami'yu avige mare bemi mana magu avi Kolkota (beni wayeganti, "Arnom Ayapamanoni magu"). ²³Yemi Ika nomi bagire nano sire amemifo, bemi bunemi. ²⁴Bemi aruma keka yaga rukemi beni bado mante rakaraka-uma manamana urukem intafia kasi emo. ^{25,26}Wanura afau awanaka urimi aruma keka yaga Iruga. ²⁶Afaunti agante ikanuma anoka magemi sepayami, Jutayuyi Kinivine siga. ²⁷Benapa Kanti umo waita Kekauiyikare manami ayanugapa make mana ayanepa maka. ²⁹Iyemo benanapa yevoyi itasakare yinom bayere semi, "I'a! Ewa ma-i rabintire kamore nuram uwararare senave. ³⁰Enana'o emi ofaewa kekaya re kumono." ³¹Minimana wayamana siremi rafisim waitayu anepa waya sikare, "Bemi enoyu yofaemi, afo benana'o bu ofaem. ³²Kraisio, Israri Kini, Kekaya rewa kumono, seyu emi amonareya simakuku uakateyane". Kar umom-waitaganti benampa warowa asidukanto. ³³Afau abanapagi' imi, ayufum kume fikami bevemi afau kapagiugane. ³⁴Afau kupegami, Jisasi anonaga wa'rure semi, "Eli, Eli, lama sabaktani" wayeganti mani semi "Setifo-eo setifo-eo nauga-ya semi sireveve?" ³⁵Mana'a wata-anasi be anapa itare bemi, semi, "Amonano, bemi Ilaiya arewane." ³⁶Manawayi uyaemi, ika nomi wa'girem yakifi demi nano sirena amiduka. Mini waitamano semi, "Beya amonafano Ilaiya mare ofaitenafiyo (avima magafin danananim)." ³⁷Inemi Jisasi anonaga baruremi arama siremi fugem. ³⁸Mono naupa Kuka yawarave kantimi rakagemi kuka. ³⁹Rafisim waita bemi amonewami mini anene fawarimi, bemi semi, "Fuga, mana Goti Agage." ⁴⁰Me'e neka ve anasiyu amone wami. Yiwanapa warantemi Meri Makdalin nampa, Meri (Jemisi anoe, Jose afa'ano) nampa Sarome. ⁴¹Kariri,i Jisasi wamose benapa awakure nowayi. Mana'a inim benampa ukane Jerusalemi'i. ⁴²Omarem afau kupegewami, mini kanami omare kakouma inaemi yikana minim sarareino. ⁴³Josepi Arimata waita. Bemi mana abogu waita bemi goti maguyanti itewayi Pailleti wakabemi semi Jisasi simeno. ⁴⁴Pailleti nesu intiriemi semi aka Jisasi fukene Beyi rafisi waita ararem antaimi Jisasi fukananti. ⁴⁵Intami Jisasi fukami, Pilati'mi beni fukam bunami Josepi'mi amiruka. ⁴⁶Josepi awen yawarave aya'uremi, Jisasimi keka yagake avima magafim duke Mininako Jisasi fikaremi mare bemi matipim maro akaremi masi avuka onako fikem. ⁴⁷Meri Mekdaliniya Meri, Josesi ano'e, Jisasi masifaruka magu maro amonentare.

Mak

15 ¹Long moning taim tru, ol hetpris i bung wantaim ol hetman na saveman bilong lo bilong Juda na i holim pasim Jisas na kisim em i go givim long Pailat. ²Na Pailat i askim Jisas olsem, "Yu king bilong ol Juda a? Na Jisas i bekim tok olsem, "Yu yet i tok pinis." ³Ol hetpris i mekim planti toktok long Jisas olsem em i save mekim planti asua.

⁴Na Pailat i askim Jisas gen olsem, "Yu bai bekim tok o nogat? Harim amaspela asua ol i bin mekim long yu?" ⁵Tasol Jisas i no moa bekim tok bilong Pailat, na long dispela as, Pailat i gat planti tingting.

⁶Long taim bilong bikpela kaikai i kamap, Pailat i save lusim wanpela kalabus man i go fri, olsem ol manmeri ol yet i lakim. ⁷Namel long ol man bilong sakim tok na kilim man insait long kalabus, i gat wanpela man ol i kolim em Barabas i stap. ⁸Bikpela lain manmeri i kam long Pailat na askim em long mekim ol samting wanem em i save mekim long bipo.

⁹Na Pailat i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i laik bai mi lusim King bilong ol Juda i go long yupela?" ¹⁰mi save long bel nogut bilong ol hetpris long wanem ol i givim Jisas i go long em. ¹¹Tasol ol hetpris i mekim ol planti lain manmeri i singaut stron long ol i mas lusim Barabas i go fri.

¹²Na Pailat i bekim tok gen na tok olsem, "Na yupela i laik bai mi mekim wanem long King bilong ol Juda?" ¹³Na ol i singaut bikmaus gen olsem, "Nilim Jisas long diwai kros!"

¹⁴Na Pailat i bekim tok long ol olsem, "Em i mekim wanem asua?" Tasol ol i singaut stron na tok; "Nilim Jisas long diwai kros." ¹⁵Pailat i laik inapim laik bilong ol manmeri olsem na em i lusim Barabas i go long ol. Na em i larim ol soldia bilong em i wipim Jisas na bihain em i givim Jisas i go bai ol i nilim em long diwai kros.

¹⁶Ol soldia i kisim Jisas i go insait long banis bilong gavman na planti moa soldia i bihainim em. ¹⁷Ol i putim pepolpela klos long Jisas na raunim rop i gat nil olsem hat king na putim long het bilong em. ¹⁸Ol i tok bilas long Jisas na tok, "King bilong ol Juda!"

¹⁹Ol i paitim het bilong em, na spet long em, brukim skru na giaman mekim lotu long em. ²⁰Bihain long ol i tok bilas long Jisas, ol i rausim pepol pela klos long em na ol i putim ol pela klos bilong em yet, na kisim em i go long nilim em long diwai kros. ²¹Wanpela man, em Saimon bilong Sairin, papa bilong Aleksendra na Rafas. Ol i mekim em long karim diwai kros.

²²Ol soldia i kisim Jisas i go long wanpela ples ol i kolim Kolkota. As bilong dispela tok i olsem "ples ol hetbun bilong ol man i save stap." ²³Ol i givim em wain i tanim wantaim mir, tasol em i no drinkim. ²⁴Bihain long ol i nilim Jisas long diwai kros, ol i brukim klos bilong em na pilai satu long kisim wan wan hap.

²⁵Long 9 kilok moning, ol i hangamapim Jisas long diwai kros. ²⁶Long wanpela hap diwai, ol i raitim tok long Jisas olsem, "King bilong ol Juda." ²⁷Wantaim Jisas, ol i hangamapim tupela stilman, wanpela long han sut na narapela long han kais. ²⁸undefined

²⁹Ol lain husat i go kam long dispela hap i tok bilas long em na tok, "Aa! Yu tasol i bin tok bai yu brukim tempel na wokim gen insait long tri-pela dei." ³⁰Yu helpim yu yet na kam daun long diwai kros!"

³¹Long wankain pasin, ol hetpris na ol saveman bilong lo i tok bilas long em na tok, "Em i bin helpim ol arapela, tasol em i no inap long helpim em yet." ³²Larim Kraus, King bilong Israel, i kam daun long diwai kros na bai mipela tu i ken lukim na bilip." Tupela stil man long diwai kros tu i tok bilas long em.

³³Long 12 kilok, bikpela tudak i karamapim graun i go inap long 3 kilok. ³⁴Na long 3 kilok, Jisas i singaut bikmaus olsem, "Eli, Eli, lama sabaktani?" As bilong dispela tok i olsem, "God bilong mi, God bilong mi, bilong wanem yu lusim mi?" ³⁵Sampela long ol lain husat i bin sanap klostu long em ol i harim dispela tok na ol i tok, "Lukim, em i mas singautim Elaisa."

³⁶Wanpela man i ran i kam na putim pait wain long spans na putim long wanpela longpela stik na givim i go long Jisas long drink, na tok, "Yumi lukim sapos Elaisa bai i kam na helpim em" ³⁷Bihain, Jisas i singaut bikpela na em i dai. ³⁸Na laplap long tempel i bruk i go long tu-pela hap long antap i go daun.

³⁹Na taim bosman bilong ol soldia i lukim Jisas i dai long dispela rot, em i tokaut olsem, "Tru tumas, dispela em i pikinini bilong God." ⁴⁰Na tu long hap em sampela meri husat i bin sanap longwe na lukluk. Namel long ol em Meri Mekdalin, na Meri, mama bilong narapela Jems brata bilong Joses, na Salome. ⁴¹Taim em i bin i stap long Galili, ol i save bihainim em na mekim gut long em. Na sampela arapela meri tu i bin bihainim em i go long Jerusalem.

⁴²Taim apinun i kamap, na tu em i dei bilong redim ol samting bilong dei Sabat, ⁴³Josep bilong Arimatia i kamap long hap. Em i wanpela bikman bilong kansol na i save wetim kingdom bilong Bikpela. Em i go long Pailat na askim em long bodi bilong Jisas. ⁴⁴Pailat i kirap nogut olsem Jisas i dai pinis, na em i askim bosman bilong ol soldia sapos Jisas i dai pinis.

⁴⁵Taim pailat i harim dispela tok olsem Jisas i dai pinis, long bosman bilong ol soldia, em i givim bodi bilong Jisas i go long Josep bilong Arimatia. ⁴⁶Josep i baim laplap na kisim bodi bilong Jisas i kam daun long diwai kros na karamapim em wantaim dispela laplap, na putim em long nupela ston matmat. Na kisim bikpela ston na pasim long maus bilong matmat. ⁴⁷Meri Mekdalin na Meri mama bilong Joses i lukim dispela ples we ol i planim Jisas.

Maki

16

¹Yaumda kana kipabim, Makdalani Maria wa Jemsinu Salomenu yinoe, avogu mukuewam wasavem mantarenta maro Jisasi Aumi feakara buganto. ²Anam nuram anom wanurapa mee Jisasi makapa amonarententa buganto. ³Yeyapim mani sirenta buganto, "Iyewa omi manta fasa sikanaka mente mini masi naupa ofegantu?" Jisasi makapim. ⁴Mente minifa yugam, magenta amonantami omi, masi ontaga buwami, mini onafu mano yekagem mee nepa buga. ⁵Omano yekagem bimi makantano mee minimasi naupa upebuganto, upebentanta amonantami mana waita mano mi e em mifo efar unampado urem yiyan ugapa kumanture wami, amonarenta antudurenta anom fegari uganto. ⁶Mini waita mano itavan sem, bu fegakara yigekanti Nasareti Jisasi arure imagam afakeka yewantave mini waita buwane manafim amonakaro bemose akagam yaufim. ⁷Minugamifo beakara maro beni yogam waita nampa Pita wa yiyimeno Jisasi bemino kariri minifa bemi amonangone sirem buga wafa ose sigam. ⁸Masi yerarenta iyaenta bentare; yekan yira ano itavem imi yen yumano antudem inta mana waiya wa bu sentare nayeyare yeganti anom fegantim buganto. ⁹Anam nuram anom wanurapa, Jisasi mose itavimi Madalani Maria benarem Jisasi amonemino, nayeyara mini inimi sevenia savi awamu bepim mose wage em yomanta fasa ruka. ¹⁰Mariami bemi maro yiyimemino benampa ose no eyom waita yuyira umanampa ifirageve wami maro yiyimemino. ¹¹Mariami oravem maro mani sirem semi Jisasi itaven aum maremino sirami ben ami yimakukum buyugane. ¹²Inaem kam yogam waita gantano yera magu renta benta re bewantafim Jisasi yera ena waita ayudem wantaga buga. ¹³Mini yogam waita gantano benta maro aka ena yogam waita yiyimidami mini waiya mose sentami yekan yami amakukum buyugane. ¹⁴Naem irevenia yogam waita kumantuge beyunam neve wami Jisasi yeravern yisidem semi nayeyara yimakukum bu evege, yigen yira anouyakena ena inim waita semi amonafunam itabugane sewa yima kukum bu eve ge. ¹⁵Jisasi yiye karem semi masidepa bega cotina yiyimiya madem inim wata intago. ¹⁶Iyemose amakukunem nomi marananiyi Goti avigatem afo lyemose amakukum luganonim Gotini koka afo inonam. ¹⁷Berara anene yenampa bitemino sepim amakukum mose ugayi setivipim savi awamuga yomanta fasadateye minampa awen awen waiyayu siteye. ¹⁸Memam yen yiyanako kumanta fakanonave afo savi nonafi fugim anene narukate ic fuginono ai waitaga ayam marore augam mukinam asopatam. ¹⁹Anona Jisasi mini waiyayu seve wami, konapim ye avigem inarufa uka be afoeni aiyan ugapa u kumantem. ²⁰Mini anepa beni yogam waita yu bemi ben avi maro sima fawarure sima fakadami Gotini erantano berara anene fawaruruka.

Mak

16 ¹Taim dei Sabat i pinis, Meri Mekdalin na Meri mama bilong Jems na Salome i bin baim sampela sanda, em ol i laik putim long bodi bilong Jisas long matmat. ²Long stat bilong namba wan dei bilong wik taim san i kam antap, ol i bin go long matmat.

³Ol i wok long toktok long ol yet olsem, husat bai rausim dispela ston long dua bilong matmat? ⁴Taim ol i lukluk i go, ol i lukim olsem wanpela man i rausim ston pinis, dispela ston em i wanpela traipela ston tru.

⁵Ol i go insait long hul bilong matmat na ol i lukim wanpela yangpela man i putim longpela waitpela klos i sindaun long han sut, na ol i kirap nogut. ⁶Na em i tokim ol, "Yupela i noken pret. Yupela i painim Jisas bilong Nasaret, ol i bin hangapim em long diwai kros. Tasol em i kirap bek pinis. Em i no moa i stap hia. Lukim bet ol i bin slipim em. ⁷Olsem na yupela go na tokim ol disaipel bilong em wantaim Pita olsem em i go pas long yupela long Galili. Yupela bai lukim em long hap, olsem em i bin tok."

⁸Ol i kam autsait long matmat na ran i go. Ol i pret na guria na i no mekim wanpela toktok long ol man.

⁹Long stat bilong namba wan dei bilong wik, bihain long em i kirap, em i kamap pastaim long Meri Mekdalin, em dispela meri Jisas i bin rausim 7-pela spirit nogut long em. ¹⁰Ol lain i bin stap wantaim em ol i sori na krai i stap na em i go tokim ol. ¹¹Ol i harim olsem em i stap laip na em i lukim Meri, tasol ol i no bilipim em.

¹²Bihain long ol dispela samting, em i kamap olsem narapela kain man long ai bilong tupela disaipel bilong Jisas, taim ol i wokabaut i go long rot. ¹³Ol i go na tokim olgeta arapela disaipel, tasol ol i no bilipim tupela.

¹⁴Bihain Jisas i kamap long ol disaipel taim ol i sindaun long tebol i stap, na em i toktok strong long ol long wanem ol i no bilip, na bel bilong ol i strong, na ol i no bilipim ol dispela lain husat i bin lukim em bihain long em i kirap bek long dai.¹⁵Em i tokim ol olsem, "Yupela go long olgeta hap bilong graun na autim gutnius long olgeta manmeri.¹⁶Na husat i bilip na kisim baptais, God bai kisim em bek, na husat i no bilip bai sanap long kot.¹⁷Ol dispela mak bai go wantaim ol man i bilip. Ol bai rausim spirit nogut long nem bilong Mi. Na ol bai toktok long nupela tokples.¹⁸Na ol bai holim snek long han bilong ol. Na sapos ol i dring posin em bai i no i nap bagarapim ol. Ol bai putim han antap long ol sik man na ol bai kamap orait."¹⁹Bihain, taim Bikipela i toktok long ol pinis orait em i go antap long heven na sindaun long hansut bilong God.²⁰Ol disaipel i go na autim tok long olgeta hap, na Bikipela i helpim ol na ol i mekim ol mirakol wantaim.

Luk

1

¹Ayo aga ano Jisasipimi itugami, Jodeni nomi yera remi bemi ayo aga ano avigem bemi sakaga magufa wata bewapa. ²Jisasi mi 40 a waya wami sasakagam magufa wami wam anonamano makasemi mini nurami mana yunam wa bu remise aranti wami. ³Wananomano sasamemi semi, emo Koti agao wate wate, emi sinona mana onu amo waye dena breitiyi ino. ⁴Jisasi mi be ami anona emi semi gotini buku mano semi, wata mano i wanti yunaka i bu marevemi.⁶⁷⁵.Heroti judai kawa waka,Kotini mana yogam baita ben avi'i sekaraya,bemi Abaisani akupikem.Benana'e abi'i Elisapeti bemi Eroni akupikem.Yeganti kotini waya napa beni mambaya awakuntama soke'em.Minugami Kotini augaka atteka.Minugami naugana iyaonti burukentare?Elisapeti amaka iyaonti bumageta minugami,agana wagoem.⁸Mana nurami Sekaraiyani akumano Kotini yogami marembugam .Sakaraiya wai Koti augaka'i yogam maremi. ⁹Kasiuremi afakarem item yogam baita upegananim Anonamano mapim,untavem Kotimi ofa ukarem abogu muku'ugane. ¹⁰Afo Sakaraia mo avogu muku ewa anene masidem wata anasi mapa bemi yugamukewam.¹¹Afo Kotini mana Ankeri ' fawaruremi itabugam ayan ugapa mono waya sewana altaga, iga agentewami avogu muku ewakai . ¹²Sakaraia Ankeloi amonemi, antururemi feganti amemi. ¹³Ugami Ankeri mano sasamemi Sakaraia emi bufugano nayeyara Kotini eni augam mukunti intaremi, emi amemi.Enana Elisabeti ainga magatem.Afo ben avi'e jonine seno. ¹⁴¹⁵Emi eyarapikem amusi anene maranonam,amuna inimbaita amyu'akatem iyaonti fawarinam.Nayeyara bemi anonavi Kotini augka marananim bemi eranomi bunano,Aiyo agapim itugatem,benano'e arapim bem. ¹⁶Bemi nesu Isiraili wata anasi yeyi kumi'i sima fawaruremi Kotini awa kurinayom. ¹⁷Bemi eranti magatemi profet Elaisa urem Anonaurem ananta bite'emi, beni agafanta napa yenyifo'e arafaru mante watemo, minugami bemi wata anasi Koti nami romudukewam wata anasi abogu intim maremi abogu anta eyo. yeyi anta mano abgu wata anasi emi . Bemi wata anasi mantem kaka'urem Anona yinanim kanga amonatemo."¹⁸Afo Sakaraia Ankeri sasanemi, "iteniurega mini sena waya intama fugayi'ono? Semi wago gaunami seti na'ano bewa'i agana'em . ¹⁹Ankeri yeredem benam sasamem,, semi Gabriel, iye Koti augaka itavevawam. emi avogu waya sasaunirenta ye'u. ²⁰Naye waya semi sigaunam fawaritem, naye kanamo Kotimo siruka kanami fawaritem ,ugami semi suna waya yanti emi buam akukun buonami, Ugami awautano uyabina abusinonam, mini kanaga enagai fawarinanim.²¹Wata anasi rafidem Sekaraiya'ga naye kanga Anonani mapigem asavinanim. Nesu intiri emo naye yare bemi naupa aya kana bami. ²²Naemi Sakaraia mapa asevem kuntavem abusika baya bu semi nayeyara, awaunti uyabemi, bemi wayami ayanakomi siruka naye antamo ageka fawarugami. Wata anasi inta'ame bemi kaimi amonemi Anona mano naupa bem. ²³Sakaraiami kanami Anona mano naupa yoganti yakagami beya mapa beni.²⁴Mana'a kanam naemi mimi anene fawaritem, ben nana anonim Elisabeti amuwa emi 5 a biyokai ayofarem bemi. Elisabeti semi, ²⁵Anona mano awa-awa usikaremi bemi semi simuwa'ugau bemi minuremi wata ansi yigauka seti sigayemi mante fakana'em.<<<<<<<< HEAD²⁶6 a biyoka'o Elisabeti amu wa nampa wami, Kotini beni Ankeri Gabriel sasakami Nasareti taonifa bono, mini taunimi anona magu Galili bemi. ²⁷Bemi mana asika Josepimi marananim siremi Uyaraka waya siramntetm, Kini Davitini akupikem. Mini asika avi'i Maria mi. ²⁸Afo Ankeri mano Mariaga oravemi semi, "Avogu nurane, Koti enampi watemi, awa awa uakaremi soke u,waka!" ²⁹Ugami, Maria mi nesu intiri emi, minimi iteniugam waya intenafi.=====²⁶6 a biyoka'o Elisabeti amu wa nampa wami, Kotimi beni Ankeri Gabriel sasakami Nasareti taunifa bono, mini taunimi anona magu Galili bemi. ²⁷Bemi, mana asika nampa waya semi Josepika uyamagam, , Kin Davitini akumi pikem. mini asika avi'i Maria mi. ²⁸Afo Ankeri mano Mariaga oravemi semi avogu nurene, Koti enampi watemi, awa awa uakaremi soke uaka. ²⁹Ugami, Maria mi nesu intiri emi, mini'mi iteni'ugam waya intenafi.>>>>>>> c70cd2eee24617b49853515bf2380bd996e6507c<<<<<<< HEAD³⁰Ankeromano sasamemi, " emi bufegano , Maria, Kotimi ara Soke u,akemi, ³¹Emi amuwa uremi mana ainga maganonam , ben avidewa 'Jisasi'.

³²Bemi anom wata watami, ban avi demi mentaka Anona Koti agai'i. Kotini bemi manta kini item benana'u Daviti kana. ³³Bemi kini ugem watemi Jekopini akupimi masiden nuram. Beni kipantawa bu watem.=====³⁰Ankeros sasamemi, "emi bufegano,Mariya, Kotini ara Soke enapa watemi , ³¹Amowa uremi'i mana ainaga maganonam ben avi rama "Jisasi'o". ³²Bemi anom wata inanim,benavi remi Anona Koti agai, Kotimi bemi manta kini itemi benaufa'ano Daviti kanna itemi. ³³Bemi kini ugem watemi Jekopini akupimi, masiden nuramana. Beni kipantawa buwatem.">>>>>>> c70cd2eee24617b49853515bf2380bd996e6507c<<<<<<< HEAD³⁴Maria mi Ankeromi sasamemi manisemi, mini anene iteni urena fawaritene, semi asikami be'i wata nampa bu bavuga'u?. ³⁵Ankeromi waya yeradem sasamemi semi, Ayo aga eka'i yinami Kotini ake'ano emi fikatemi.Afo emi iyaonti maganonam, bemi atekami avi'i demi Koti agage site mo=====³⁴Maria mi Ankeros sasamemi ,mini anene naurem fawaritem , semi asikami be'i wata nampa bu babugaunave? ³⁵Ankeromi waya sasamemi, Aiyo aga eka'i yinami Kotini ake eranti emi fikatemi. Iyaonti maganonam,bemi atekanim aga, bemi Koti aga ugam sinayom.>>>>>>> c70cd2eee24617b49853515bf2380bd996e6507c<<<<<<< HEAD³⁶Intano, enafomi Elisabeti bemi agana kemi kagemifo amiwagi uremi afonita agai magemi; 6 a biyomi matuka, mini inim wata anasi intem iyaonti bu maga nanine siruka. ³⁷Kotpim mana anene hati buatem. ³⁸Maria Semi, afo semi Anona manoni yogar inimi be'u, aboguge,semi Anonani yoga inimi, fawaritem emo sirukana ane sekai." Afo Ankeromi yera aremi bemi.=====³⁶Intano, enafomi Elisabeti bemi agana emi,minugami agana mifo amuwa uremi afoninta aga maganananim. 6 a igonami a'i matukam, mini inim wata anasi semi itenurem iya'onti maganananim. ³⁷Mana anene Kotipim hati iyitem . ³⁸Maria Semi, afo semi Kotini yoga inim be'u, emi senami seka'i fawaritem. Afo Ankeromano yeraarem bemi.>>>>>>> c70cd2eee24617b49853515bf2380bd996e6507c<<<<<<< HEAD³⁹Na'emi mini kanaga'i, Maria itavem anu magugafa uremi, Judia anom taunifa. ⁴⁰Judaifa anom taunifa oravem. Sakaraia amapa Elisabeti nanti avohgu nurane sasakemi. ⁴¹Iya ontano Elisabeti arapikemi itavem rtauntemi, Elisabeti intemi Maria bemi simi avogu nurane. Ayo aga ano Elisapetim utugemi, bemi Koti avi'i yani emi.=====³⁹Naemi mini kanaga'i. Maria itavemi matifa uremi anomagufa, Judia . ⁴⁰Mini kanaga anom magufa Judifa , Sakaraia amapa aravemi Elisabeti nanti abogu nurane . ⁴¹ , Elisabeti intami Maria ni Waya simi. Ayo aga ano ituakemi Elisabetimi bemi Goti avi'i yani emi.>>>>>>> c70cd2eee24617b49853515bf2380bd996e6507c⁴²

⁴³semi iyewa waunam Anona mano ano'e semmi simonaratem yenefi. ⁴⁴Intano , iyaonto sesirapim wavu gayimi amo nampa itavem rauntemi eni avu nuram senam waiyami intaremi. ⁴⁵Emi amoyono nayeyare, emi ama kuku mano anenemi Anona sasamemi eka fawaritemi. ⁴⁶Maria semi, Setira ano Anona avi yani emi, ⁴⁷Afo seti suaga'ano Koti sofa urukam amoyemi. ⁴⁸Semi mana beni yogan inimi sivi'i burukau, ugami bemi semi bu avka sikem.Mana nuram nampa naem kanaga,yemi sinayom,Kotimi abogu usikem awmui semi simem. ⁴⁹Naye yare, Kotimi maside eranti rukemi mini anona anene waranananim sekai benavi atekara ugem. ⁵⁰Koti awa awa uyikevem iye yenyui makafim rewam, ben amenapa wayi. Uremi wata anasi awa awa mage uyikem , nae kanaga wanayom wata anasi wa. ⁵¹Beni ayamano eranti duka, bemi manta fasadananim ye yivi mare urewayi wata anasi . ⁵²Bemi rafisinti manta fasa yikewam yenyi kumantim kagak,minugamifo avi budukam wata anasi abugu u'yikem. ⁵³Uremi bemi avogu yunami wata anasi iyewa yaranti oyimi yimem, moni makam waitayui fa yiyi kama dem, mana anene bu yimem. ⁵⁴Bemi Isira'eli yui yofa emi, beni yoga wata anasi. Beni anon awa awa antayanti intagoyanti. ⁵⁵(feyapa senu sifo'ekagu siga) Abrahami nampa ben arapike mage fawaron agagu nampa naemba fawarinayom, awa awa uyikanu. ⁵⁶Mariami kamore'a biyoka Elisabeti napa ovemi, minugami bemi yera aremi beni magufa bemi. ⁵⁷Elisabeti iyaotni maganani kanaga yeravimi afonita ainaga magemi. ⁵⁸Beni aganta nampa bena afo agagum intemi minugane, Anona mano soke uwakem afo yenampa Elisapet yimoyemo. ⁵⁹8 a ganga, iyanonti avige bemo aumi kayirantem.Wa'inawa mini kanafim ruwantu ugam, Sakaraia be amara avi'i amirantem, ben afoe avi ganta avi amirantem. ⁶⁰Ugami iyaol anoe semi, bube, ben avi'i "Jonive". ⁶¹Afo yemi sasamemi , mana yigenti akupikemi mini Joni avi bu duka. ⁶²Afoe nampa ami semi,ben avi iyewfio avi'i raratonami. ⁶³Yiyimemi mana anene simina mini agaranuna, a'o bemi amemi, manisiremi agaremi, " iya ontano avi'i Joni." Maside mini amonemi antu demo. ⁶⁴Mini ame ama uremi, Sakaraia awaunti yerademi rivimi waya semi, bemi Koti avi'i yani emi. ⁶⁵Iye mano adeka wayimi, antudurem naye ane Kotimo Sakaraia uakami.Yemi enonampa maro yiyimemi naye anene amorukami, Judia anu magufe mini wayamano masidem aiyapa buga. ⁶⁶Iyemo mini waya intagayi, yirakai faka matare semi naye anene mini agaka fawaritenafi, bemose anoni ika? Nayeyara Koti ayemi benampa watem. ⁶⁷Ayo aga Sakaraia pimi itugami waya semi naemo fawari manim anene. ⁶⁸Anona mano avi'i yaniono, Isael yuyi Kotimi .Bemi beni wata anasi mantem abugu uyigem." ⁶⁹Bemi mana sasakemi Devitini rafisim akupikem seyuyapa yemi, bemi aranti dukemi seyuyami mantemi soke iotem. ⁷⁰(Kotini yogam bata feyapa sirukam baya mini anene fawaremi). ⁷¹Seyuyani namugo yiyapike manta fasa sikatem, napa iyemo seyuya savi anta ewayim. ⁷²Bemi awaw urem mini anene waremi nayeyare seyuya yufa ano napa antaumaka, ⁷³bemi seyuya sifo'e Abrahami nampa uwantuka. ⁷⁴Kotimi waya uyamaka seyuti namugo yiyapikem fasa sigatem, yenyago bu fegewa sekai yima kukuniogo. ⁷⁵fuga nampa ateka anta masidem seyuyani yuka. ⁷⁶Emi bena ga'ano, Naemi enanti semi yanafa Kotimi wam kasanapa

figaugam.emi ananta bevemi ami Anona mano yinanim ateakano, napa wata anasi oradem bepa yinaim. ⁷⁷afo emi wata anasi manisire yiyimino, Kotimi yenti kumi'i manta fasa yikademi yeradem yivigananim. ⁷⁸Kotimi yami awa awa uyikaremi, inarufakema omi rana kumitem seyuya sofa itemi. ⁷⁹Kumayupim napa savi anta ewayimi omi yimiranti fugintanoni kaiyo ewam bata ansi. Arafaru ayipimi ibono". ⁸⁰Naemi iyaonti anoni imim bemi au aga'ano aranti marami. bemi wata iwam magufai obemi, beni kanami yemi Israelifa waya sima fawarirantem .

Luk

1 ¹Planti man i bin raitim pinis ol gutpela wok i bin kamap namel long mipela. ²Ol i bin lukim long ai bilong ol taim dispela ol samting i bin kamap nambawan taim. Ol dispela man ol i wokman bilong God, na ol i givim dispela stori long mipela. ³Olsem na mi mekim wok painim aut gut, as bilong dispela stori na mi raitim stret olsem em i bin kamap long nambawan taim, na mi salim long yu, ol gutpela lain man Tiofilas. ⁴Mi mekim olsem na bai yu ken save gut long ol samting yu bin lainim long en, em i tru olgeta.

⁵Taim Herot i stap king bilong Judia, wanpela pris i stap nem bilong em i Sakaraia, em i lain bilong Abaisa. Meri bilong em, nem bilong en Elisabet na em i bilong lain bilong Eron. ⁶Tupela i bihainim gut olgeta lo na tok bilong God, olsem na tupela i stap stretpela long ai bilong God. ⁷Tasol tupela i nogat pikinini long wanem, Elisabet em i no inap long karim pikinini. Na tupela i lapun pinis.

⁸Wanpela taim ol lain bilong Sakaraia i go mekim wok pris, na Sakaraia tu i go mekim wok pris long ai bilong God. ⁹Ol i save pilai satu long painim aut husat pris tru i mas i go insait long haus bilong Bikpela, long kukim ofa bilong mekim gutpela smel. Na long wankain pasin tasol, ol i makim Sakaraia. ¹⁰Orait taim Sakaraia i kukim ofa bilong mekim gutpela smel, olgeta manmeri i stap autsait long haus bilong Bikpela na i prea.

¹¹Orait wanpela ensel bilong Bikpela i kamap na sanap long han sut bilong alta, bilong mekim paia bilong gutpela smel. ¹²Taim Sakaraia i lukim ensel, em i gurua na bikpela pret i kisim em. ¹³Tasol ensel i tokim em, "Sakaraia, yu noken pret, bilong wanem God i harim prea bilong yu. Meri bilong yu Elisabet bai i karim wanpela pikinini man. Na yu mas kolim nem bilong en Jon.

¹⁴Bai yu gat bikpela amamas long bel bilong yu, na planti manmeri tu bai i amamas long taim pikinini i kamap.

¹⁵Long wanem, em bai i gat biknem long ai bilong God. Em i noken dring wain o strongpela bia, bai em i pulap long Holi Spirit taim em i stap long bel bilong mama.

¹⁶Em bai i mekim planti manmeri bilong Israel i autim sin bilong ol na bihainim God. ¹⁷Em bai i gat strong olsem profet Elaisa na bai i go paslain long Bikpela. Em bai mekim ol papa na pikinini i stap wanbel, na i mekim ol manmeri i save sakim tok bilong God, i kisim gutpela tingting na mekim stretpela pasin olsem ol stretpela manmeri. Em bai i mekim ol manmeri i stap redi long taim bilong Bikpela i kam."

¹⁸Na Sakaraia i tokim ensel, "Olsem wanem bai mi ken save long dispela tok yu mekim i kamap tru? Mi lapun pinis na meri bilong mi em tu i lapun tru. ¹⁹Ensel i bekim tok bilong em, "Mi Gabrel, husat i save sanap long pes bilong God. Mi kam long tokim yu dispela gutpela nius. ²⁰Wanem tok mi tokim yu bai i kamap long taim God i makim, tasol yu no bilip long tok mi mekim. Olsem na bai maus bilong yu i pas na yu no inap toktok, inap taim pikinini bilong yu i kamap."

²¹Ol manmeri i wet longpela taim long Sakaraia i ken kam autsait long haus bilong Bikpela. Na ol i tingting planti bilong wanem, em i stap insait longpela taim. ²²Na bihain Sakaraia i kam autsait na em i no moa toktok long ol long wanem, maus bilong en i pas. Em i mekim toktok wantaim han bilong en tasol long wanem samting i bin kamap long em. Na ol manmeri i ting, em i mas lukim driman taim em i stap insait long haus bilong Bikpela.

²³Taim bilong Sakaraia long mekim wok pris insait long haus bilong Bikpela i pinis na em i go bek long haus bilong en.

²⁴Sampela taim bihain long dispela ol samting i kamap, meri bilong en, Elisabet i gat bel na long 5-pela mun em i stap hait tasol. Elisabet i tok, ²⁵"Bikpela i marimari long mi na i mekim mi i gat bel. Em i mekim olsem na i rausim sem bilong mi long ai bilong ol manmeri."

²⁶Long 6-pela mun bilong Elisabet i gat bel, God i salim ensel Gabrel i go long taun Nasaret, dispela taun i stap long biktaun Galili. ²⁷Em i go long toktok long wanpela yangpela meri we ol i makim bilong maritim Josep, lain bilong King Devit. Na nem bilong yangpela meri em Maria. ²⁸Orait ensel i go kamap long Maria na i tok, "Gut dei, God i stap wantaim yu na i blesim yu na i mekim gut long yu!" ²⁹Tasol Maria i tingting planti, dispela em ol wanem kain tok em i harim.

³⁰Na ensel i tokim em, "Yu noken pret, Maria, God i bel gut tru long yu. ³¹Bai yu gat bel na karim wanpela pikinini man, na yu mas kolim nem bilong en 'Jisas. ³²Em bai i stap bikman tru, na bai ol i kolim em Pikinini bilong God

Antap Tru. Bai God i mekim em i kamap king olsem tumbuna bilong en Devit.³³ Em bai i stap king bilong ol lain bilong Jekop, oltaim oltaim. Na bai i nogat pinis bilong en."

³⁴Na Maria i tokim ensel olsem, "Dispela samting bai i kamap olsem wanem, mi yangpela meri na mi no slip wantaim man yet?"³⁵Ensel i bekim tok na i tokim em olsem, "Holi Spirit bai i kam long yu na strong bilong God bai i karamapim yu. Na pikinini yu karim, em bai i holi na bai ol i kolim em Pikinini bilong God."

³⁶Harim, kandere bilong yu Elisabet em i lapun pinis, tasol em i gat bel na bai i karim pikinini man. Em i winim 6-pela mun pinis, dispela meri we ol manmeri i ting em i no inap karim pikinini.³⁷Nogat wanpela samting, i hat long God bai i mekim."³⁸Maria i tok, "Orait, mi wokmeri bilong Bikpela, em i ken kamap long mi olsem yu tok." Na ensel i lusim em na i go.

³⁹Bihain long dispela taim, Maria i kirap na i go hariap long ples maunten bilong biktaun Judia.⁴⁰Taim em i kamap pinis long biktaun Judia, em i go long haus bilong Sakaraia na givim gutde long Elisabet.⁴¹Pikinini i kalap long bel bilong Elisabet, taim Elisabet i harim gutde bilong Maria. Na Holi Spirit i pulapim tru Elisabet, na em i litimapim nem bilong God.

⁴²Em i singaut bikmaus na i tok, "God i mekim gut long yu, na givim yu blesing i winim blesing em i givim long ol arapela meri, na em i blesim pikinini bai yu karim."⁴³Mi husat na mama bilong Bikpela bilong mi i kam long lukim mi.⁴⁴Harim, pikinini i slip long bel bilong mi i kalap wantaim amamas taim mi harim gutdei bilong yu.⁴⁵Yu ken amamas bilong wanem, yu bilip olsem ol samting Bikpela i tokim yu bai i kamap tru."

⁴⁶Maria i tok, "Bel bilong mi em i litimapim nem bilong Bikpela."⁴⁷Na spirit bilong mi i amamas tru long God i helpim mi.

⁴⁸Mi wanpela wokmeri bilong em na mi nogat nem, tasol em i no lusim tingting long mi. Long dispela taim nau na i go long bihain taim, ol bai i tok, God i bin mekim gut long mi na blesim mi.⁴⁹Bilong wanem, God i gat olgeta strong na em i mekim dispela bikpela samting long mi na nem bilong em i holi.

⁵⁰God i save marimari long ol man i daunim ol yet, na i stap aninit long em. Na em i save marimari long ol manmeri long nau, na long ol manmeri long bihain taim tu.⁵¹Han bilong em i gat strong. Em inap long rausim ol manmeri i apim nem bilong ol yet.

⁵²Em i save rausim ol king long sia king bilong ol, tasol em i save mekim gut long ol manmeri i nogat biknem.⁵³Na em i save givim gupela kaikai long ol manmeri husat i hangre, tasol em i save rausim ol moni man i go, na i no save givim wanpela samting long ol.

⁵⁴Em i helpim ol Israel, ol wok manmeri bilong em.⁵⁵Long taim bipo, em i bin tok promis long mekim gut long ol. Olsem na em i bihainim tok promis bilong em, na i marimari long Abraham na ol pikinini i kamap long bel bilong em long nau, na long bihain taim tu.

⁵⁶Maria i stap tripela mun pinis wantaim Elisabet, na i lusim em na i go bek long ples bilong en.⁵⁷Taim bilong Elisabet long karim pikinini i kamap na em i karim pikinini man.⁵⁸Ol wantok na ol kandere bilong Elisabet i harim olsem, Bikpela i mekim gut long em na ol i amamas wantaim Elisabet.

⁵⁹Long dei namba 8, ol i kisim pikinini i go long katim skin. Ol manmeri husat i bin bung long dispela taim, i laik givim nem Sakaraia long pikinini, wankain nem olsem papa bilong en.⁶⁰Tasol mama bilong pikinini i tok "Nogat, nem bilong em, Jon."⁶¹Na ol i tokim em, "I nogat wanpela lain bilong yupela i gat dispela nem Jon."

⁶²Ol i toktok wantaim papa long han, na i askim em long wanem nem em bai i givim long pikinini bilong em.⁶³Na em i tokim ol long givim em wanpela samting we em i ken rait antap long en. Taim ol i givim em, em i raitim olsem, "Nem bilong pikinini em Jon." Olgeta i lukim dispela na ol i kirap nogut.

⁶⁴Wantu tasol, maus bilong Sakaraia i op na em i toktok gen, na i litimapim nem bilong God.⁶⁵Ol lain i stap klostu, i kirap nogut long wanem samting God i mekim long Sakaraia. Ol i go tokim ol arapela long wanem samting ol i lukim, na dispela stori i go kamap long olgeta hap bilong maunten ples bilong Judia.⁶⁶Husat ol i harim dispela stori, ol i holim pas long bel bilong ol na i tok, "Wanem samting bai i kamap long dispela pikinini, taim em i kamap bikpela?" Long wanem han bilong God i stap wantaim em.

⁶⁷Holi Spirit i pulap long Sakaraia na em i autim tok profet na i tok,⁶⁸"Litimapim nem bilong Bikpela, God bilong Israel. Em i kam bilong mekim mipela ol manmeri bilong en i ken kamap fri."

⁶⁹Em i salim wanpela long lain bilong King Devit i kam long mipela, em i gat strong long mekim mipela i ken i stap gut.⁷⁰Ol profet bilong God i bin tok profet pinis olsem dispela samting bai i kamap.⁷¹Em bai i rausim mipela long han bilong ol birua bilong yumi, na long han bilong ol man i mekim nogut long mipela.

⁷²Em i mekim dispela bilong wanem em i marimari long ol tumbuna bilong yumi na em i tingim tu dispela kontrak,⁷³em i bin mekim wantaim papa bilong yumi Abraham.⁷⁴God i bin promis long rausim mipela long strong bilong han bilong ol birua bilong yumi, na i noken pret long lotuim em,⁷⁵long holi na stretpela pasin oltaim long laip bilong yumi.

⁷⁶Na yu pikinini bilong mi, bihain bai ol i kolim yu profet bilong God Antap Tru. Yu bai i go pas long Bikpela na redim rot bilong en, na ol manmeri long kambek bilong em.⁷⁷Na bai yu tokim ol manmeri olsem, God em i laik rausim sin bilong ol na kisim bek ol.

⁷⁸God i marimari long ol olsem na, em bai i salim lait bilong heven i kam daun long helpim mipela,⁷⁹bilong givim lait long ol man i stap long tudak na kalabus bilong sin na dai. Na yumi ken wokabout long rot bilong bel isi."

⁸⁰Bihain pikinini i kamap bikpela na spirit bilong em i kisim strong. Em i go stap long ples nating we i nogat man long en, inap taim bilong en long autim tok long ol Israel i kamap.

Luk

2

¹Mini kanafimi Sisa Ogastasi mana lo magemi maside wata anasi Romani kamani ame napa yivii yimigo. ²Minimi anan nura uremi maside wata nasi yivii yantaemo, minimose fawerimi Kwairiniasimo Siria provinsifimi kawana yi ugake emi. ³migunami mana mana wayi yegeyi magufa oravega yivi i rago..⁴Josepi Kini Devitini akupikemi bemi , minugami Nasareti taoni Galili yera demi Judia Devitini taoni fimi bemi, ben avi'i Betlihem. ⁵Bemi Maria nampa bemi avi'i maro magemi Mariami amuwai, minimi mini asika uya demo bemi marano yanti..⁶Yemo Betlihem oma fawarumwomi, Mariami iyaonti maganani kanami yeraveni. ⁷Masidem fasintia magu'i ituvimi fa rumu wai buwage' bemi ifademi bemi bulimaka amapimi oma waweme, afo ana agai ain agai magemi yawarave nako yera ya'akaremi bulimakamano yunami newam bogisefim magemo.⁸Mini ayufimi sipisipi rafisewa watayui yeyi sipsipiga Betlihem taoni mapai rafisemo. ⁹Mana Ankero yekai yema fawaremi Gotini Omanoni Sagantano yemi fikaremi yemi anona ga fegemo.¹⁰Afo Ankero ano yiyimemi Yigemi bu fegago semi avogu waya yige wapa mare yewa'u mini wayamano maside wata anasi yimoitemo. ¹¹Mage mana kamagai Devitini taonifimi mano inimano iyaonti magemi mini aga amo masidem wata anasi yibigatemi Bemi Anona Kraisi. ¹²Yigemi amonama bemi manina gomi, mana agai yawaravenako umarami bulimaka mano yunami newa pimi wavemi.¹³Ame ama uremi inarufakena ami mano fawaruve mi Ankero nampa Goti avi'i yanive emo, ¹⁴Koti avi yanafagina mana magaga wata nasi yira faru marana Kotimi avogu uyika.¹⁵Ankeroyu yera remi bemo inarufa'i Sipisipi rafisim wata semi ame ogo Betlihem oraveya mini anene fawarimi itemo anona mano sisimikami. ¹⁶Ame ure orave bemi Maria ya Josepi yifakemo amonami iya onti bulimaka manoni yunam bogisifim wawugem wa..¹⁷Ai yemi amonemo, yemi sima fawa remo ankeromano mini aga'ano nato sigami. ¹⁸Masidem wata anasi itemo nayemo Sipisipi ga'o rafikam watayu'o sirukam, yemi nesu intiri emo. ¹⁹Mi'nugami Mariami masidem mini wayami arapim dukemi omare intewa ²⁰Sipisipi ga'o dafisewayi yewayege bemono, afo Kotin avi'i yani emo naye yara yemi intaremi amonemo. Masidem anene fa'warem anker'o'onomo yiyimini'em.²¹8 a wayawami yakagami benano mamagakakemi, be aumi akefemo, ben avi'i demi Jisasi. Mini avi'i Ankero ano ami avi'i anoemo amuwagi bu ugami. ²²Kotini augaga sese i ranta ai kipeme , Mosesini age wayamano sigami . Maria ya Josepi ya mini aga avige man naupa bemo Jeruslemi Anona mano amira ²³Yeganti anona manomi Lo mi awaku rentamo waya waka, "Masidemi ananta agao yinoe made mi Anonamano amemo." ²⁴. Anona mano sirukami, sefo Lo awakunte ofaemo. " Ameno ka numi ofayanta ure".²⁵Mini kanafimi mana wata Jerusalemi wagem, ben avi'i Simioni, mini waitamamo ateka anta evemi Kotimi lotu uwakeme. Bemi wata avemi Kotimi uyamaga yira awogu uyikananiami Israel, aiyo aga ben nampa watemi. ²⁶Ayo aga ano bemi sasa mi ruka, bemi ame emi bu fugitami . Bumi, bemi amona Kraisi amonaremana.²⁷Ayo aga ano Simionimi itarami man naupa buga. Yeganti afoeya anoeya Jisisimi, abige buga Mosesini Lo mano siga. ²⁸Simioni abigemi ayaka fakanemi Kotimi avi i yani emi, manisemi. ²⁹Anonamano magemi e'a na eni yogam wata ara farunampa bino, eni wayammano sigante.³⁰Magemi setu gamano a'i amone emo uwante seyuya sibigara ona, ³¹Emi masidem wata anasi yugaka yowaro nami. ³²Mana omano aupa waya manta fawarinami aupa waiyami ena watanasi fim, minemi Israiel gu ano yivi yiminani, yemi eni watanasimi".³³Iyao afoe ya anoe nesu intiri entamo nayemo yeganto intatami. ³⁴Simoni sokeuyikarem yiyimemi Maria iyao anoemi, inta mana aga i Kotimi uyaduke nesu wata anasi Isaeli yui rufam bemi nesu, yewage itavi nayo.Bemi wata anasi bu aiyna yom kana fawaremi. Wata anasi yu aupa intiri fa kagi in na ni ³⁵Mana anona ai i ugami maranonave bainati mano amafomi akefani iteme.³⁶Mana yoga inimi ben avi'i Ana wage'em bemi Fanuei araumi, Asani akumi bemi agana ugami bemi wata mantemi 7 ni' a Kirismasi beyawafi nampa wage'em. ³⁷Bemi wami ben awafu fubimi 84 akirismasi gai fa wage'em. Anami tempoli yera ifa burewayimi yunami aventa uremi au gami muke wayimi wayawam wa ayufum. ³⁸Mini nurami Anami adeka yemi iyaontanomi Kotimi susu siakemi. Mini aga'amomi waya sima ama uyi memi mini aga'anomi wata anasi ave e ve Kotimi yerademi ye yi biganani Jrusalemi wata anasi.³⁹Ao maside anene uwantemo Anonamano lo mano

Sigani wemi yemi yeraremi Galili bemo, Nasareti yenti Magufa. ⁴⁰Iyaonti anoni uvemi, era uvemi awgu intiti rukami Gotini awa awa bere wage'emi. ⁴¹Maside Krismasi gai Jisasi afoe anoe Jerusalemi bemo anona Pasova nurami. ⁴²Jisasimi 12 kirismas maremi anona ruwantuga bemo Jerusalem. ⁴³Mini anona nuraka monoi kipami afo yerade yeyimagufa bugami, afo fumara aga Jisisami ifademi Jerusalem, bage e uga. ⁴⁴Yemi intemi bemi man'a yunampa bemi no semo benampao yigayinapa, mana wayami yakagemi, naiemi bemi afakemo beni akunapa aganta yunampa. ⁴⁵Ugami bemi bu amonemo, yewayege Jerusalemi oma afakemo. ⁴⁶Naemi kamore wayayami yakagami tempoli fimi afakemo. Bemi yiwampimi kumatemi lo manoni Tisa yunampa inte wemi yintaemi. ⁴⁷Watayu bemi intemo, yemi antudemo be a yanti, afo yemo semi yewagem siyimemi. ⁴⁸Yeganti bemi amonaretami savi anturentamo. Be anone sasamemi semi "Iyaontano nauga ya sekanti mini anta uwatuke veve? Itano, seganti enafoeremi sira umanti urekami emi afakevekare". ⁴⁹Yigeganti Naugaka semi sifakeve kare yigeganti bu intge kare, semi sesifoe amapimi waunave? ⁵⁰Minugamifo yeganti mini waiya intama soke bu yemo, bemo sim waya. ⁵¹Afo bemi yekanampai bemi Nasareti yekan yami intama sokeuremi awakuremi. Ben anoemi awagu uremi mini wayayui arapimi magemi faka remi wa. ⁵²Jisasimi anoni emi avogu inti nampa save nampa. Kotimi ayigaraevemi wata anasi wai i ayigaraevemi.

Luk

2 ¹Long dispela taim, Sisa Ogastas i putim wanpela lo olsem olgeta manmeri i stap aninit long Roman gavman i mas givim nem bilong ol. ²Em i nambawan taim bilong kaunim olgeta manmeri, dispela i kamap taim Kwairinias i stap gavana bilong provins Siria. ³Olsem na wanwan i mas go long asples bilong ol long putim nem.

⁴Josep em i bilong lain famili bilong King Devit, olsem na em i lusim taun Nasaret long Galili na i go long Judia long taun bilong Devit, nem bilong en Betlehem. ⁵Em i go wantaim Maria long go putim nem. Maria i gat bel, em dispela meri ol i makim bilong maritim em.

⁶Taim ol i kamap long Betlehem, taim bilong Maria long karim pikinini i kamap. ⁷Olgeta haus pasindia i pulap na i nogat rum olsem na ol i go slip long haus bilong ol bulmakau, na em i karim nambawan pikinini man bilong en, na i karamapim em long laplap na putim em insait long bokis kaikai bilong ol bulmakau.

⁸Long dispela nait ol man bilong lukautim sipsip i was long ol sipsip bilong ol autsait long taun Betlehem. ⁹Wanpela ensel i kamap long ol, na lait bilong glori bilong God i karamapim ol, na ol i pret tru.

¹⁰Na ensel i tokim ol, "Yupela i noken pret, mi bringim gutnius long yupela na dispela nius bai i mekim olgeta manmeri i amamas tru." ¹¹Nau long dispela taim long taun bilong Devit, wanpela meri i karim pikinini. Dispela pikinini bai i kisim bek olgeta manmeri. Em i Bikpela Krai! ¹²Na yupela bai i luksave long em olsem. Wanpela pikinini ol i pasim wantaim laplap na i slip long bokis kaikai bilong ol bulmakau."

¹³Wantu bikpela lain ami bilong heven i kamap na i stap wantaim dispela ensel na litimapim nem bilong God na i tok, ¹⁴"Litimapim nem bilong God antap tru, na long graun ol manmeri i ken stap bel isi, God i bel gut long ol."

¹⁵Taim ol ensel i lusim na i go pinis long heven, ol wasman bilong sipsip i tok, "Goan yumi go nau long Betlehem na lukim dispela samting i kamap, we Bikpela i tokim yumi long en." ¹⁶Ol i go hariap na painim Maria na Josep, na lukim pikinini i slip long bokis kaikai bilong ol bulmakau.

¹⁷Taim ol i lukim em pinis, ol i tokaut long wanem samting ensel i bin tokim ol long dispela pikinini. ¹⁸Na olgeta manmeri i harim wanem ol wasman bilong sipsip i tok, ol i tingting planti. ¹⁹Tasol Maria i putim olgeta dispela tok long bel bilong en na i tingim yet. ²⁰Ol wasman bilong sipsip i go bek, na i litimapim nem bilong God long wanem samting ol i harim na lukim. Olgeta samting i kamap olsem wanem ensel i bin tokim ol.

²¹Long 8-pela dei bihain long mama i karim em, ol i katim skin bilong en, na kolim nem bilong em Jisas. Dispela nem ensel i bin givim long en taim mama i nogat bel yet.

²²Taim bilong kamap klin long ai bilong God i pinis, olsem lo bilong Moses i tok. Maria na Josep i kisim pikinini i go long hauslotu long Jerusalem long givim long Bikpela. ²³Tupela i bihainim lo bilong Bikpela olsem tok i stap, "Olgeta nambawan pikinini man mama i karim, ol i mas givim i go long Bikpela." ²⁴Ol i mekim ofa na bihainim olsem lo bilong Bikpela i tok, "Givim tupela yangpela balus pisin olsem ofa."

²⁵Long dispela taim i gat wanpela man long Jerusalem, nem bilong en Simion, na dispela man i save mekim stretpela pasin na i save lotu long God. Em i weitim man God i bin makim bilong mekim bel gut long ol Israel na Holi Spirit i stap wantaim em. ²⁶Holi Spirit i tokim em pinis olsem, em i no inap i dai kwik. Nogat, em i mas lukim Bikpela Krai pastaim.

²⁷Holi Spirit i kirapim Simion na em i go insait long tempel. Tupela papa mama bilong pikinini Jisas i bringim em i go long mekim pasin long em olsem lo bilong Moses i tok. ²⁸Na Simion i kisim em na i holim em long han bilong en

na i litimapim nem bilong God, na i tok olsem,²⁹"Bikpela nau yu ken larim wokman bilong yu i go wantaim bel isi, olsem tok bilong yu i tok.

³⁰Nau ai bilong mi i lukim pinis samting yu mekim bilong kisim bek mipela,³¹yu redim long ai bilong olgeta manmeri.³²Wanpela lait long kamapim tokhait bilong yu long ol arapela lain manmeri, na em bai i givim biknem long Israel, em ol lain manmeri bilong yu."

³³Papa na mama bilong pikinini i tingting planti long wanem tok tupela i harim.³⁴Simion i blesim ol na i tokim Maria mama bilong pikinini, "Harim, dispela pikinini God i makim bilong planti manmeri long Israel i mas pundaun na bilong mekim planti i kirap gen. Em bai i kamap olsem wanpela mak bilong ol manmeri i no laikim em. Na tingting hait bilong planti manmeri bai i kamap ples klia.³⁵Na bai yu kisim wanpela pen i bikpela tru, olsem bainat i sutim na katim lewa bilong yu.

³⁶Wanpela profet meri nem bilong en Ana tu i bin i stap. Em i pikinini meri bilong Panuel long lain bilong Asa. Em i lapun tru. Em i bin marit na i stap 7-pela Krismas wantaim man bilong em.³⁷Na em i stap meri man bilong en i dai na i stap 84 Krismas nating. Ana i no save lusim tempel, em i save tambuim kaikai na beten, long nait na dei.

³⁸Long dispela taim stret Ana i kam klostu long pikinini na i tok tenkiu long God. Na em i autim tok bilong dispela pikinini long ol manmeri i weitim God bai i kisim bek ol manmeri bilong Jerusalem.

³⁹Taim ol i mekim pinis olgeta samting olsem lo bilong Bikpela i tok, ol i go bek long Galili, long Nasaret em taun bilong ol yet.⁴⁰Na pikinini i kamap bikpela na i kamap strong. Na em i gat gutpela tingting na marimari bilong God i stap wantaim em.

⁴¹Long olgeta yia ol papamama bilong Jisas i save go long Jerusalem long lukim bikpela dei bilong Pasova.⁴²Long taim Jisas i gat 12-pela Krismas, ol i bihainim pasin bilong bung long ol bikpela dei na ol i go bek long Jerusalem.

⁴³Taim bilong dispela bikpela dei bilong lotu i pinis, orait ol i go bek long ples bilong ol. Tasol yangpela boi Jisas i stap bek long Jerusalem, na tupela papamama bilong en i no save olsem em i stap bek.⁴⁴Ol i ting olsem em i wokabaut wantaim ol arapela i bin kam wantaim ol na ol i wokabaut wanpela dei pinis. Bihain ol i stat painim em namel long ol wanlain na wantok bilong ol.

⁴⁵Tasol ol i no lukim em. Na ol i go bek long Jerusalem long painim em.⁴⁶Bihain long tripela dei, ol i painim em insait long tempel. Em i sindaun i stap namel wantaim ol tisa bilong lo na i harim ol i toktok na i askim ol tu.⁴⁷Ol man i harim em, ol i kirap nogut long save bilong em na long ol tok em i bekim.

⁴⁸Tupela i lukim em na i kirap nogut. Mama bilong em i tokim em olsem, "Pikinini, bilong wanem yu mekim dispela pasin long mitupela? Harim, mitupela papa bilong yu i bel hevi tru na painim yu."⁴⁹Tasol Jisas i bekim tok long tupela, "Bilong wanem yutupela wok long painim mi? Yutupela i no save, olsem mi mas i stap long haus bilong Papa bilong mi?"⁵⁰Tasol tupela i no kisim gut as tingting bilong dispela tok em i bekim.

⁵¹Orait em i go bek long ples wantaim tupela long Nasaret na em i harim na bihainim gut olgeta tok bilong ol. Mama bilong em i putim gut ol dispela tok long bel bilong em na i holim i stap.⁵²Na Jisas i wok long kamap bikpela wantaim gutpela tingting na save. Na God i laikim em tru na ol manmeri tu i laikim em.

Luk

3

¹15 krisimas ga'i sisaTiberiusi kini ugem wage'em: Pontiasi Pailleti ananta gavana yi ugem wage 'emi Judia distrikifimi, afo Herotimi Galili dafisinti afo ben afa'awa Filipi Ituria wa Trakonitisi rafisinti. Lisaniasi Abileni dafisinti. ²Mini nuram, Anasiya ya Kayafasi yami yinom waita wage entamo Koti ami Joni pake yemi Sakaraia aga'ano wata buwam magufakemi. ³Minugami bemi massidem magu Jodeni nopa'i bemi, afo Kotini waya semi massidem wata anasi yu wayedega yigeyi kumiganti siguno sirega mono nomi mantana Kotimi yenti kumi ugi yikatemi. ⁴Minugami mana waya Profet Aisayani yaufim bemi, " Mana arantano wata iwam magufike arama semi ; " Anonamano yinanim ayim ategano;" Ami atema sokeono. ⁵Kuka magu yu'i mama ituga, masiden anumi kidi rana udade kumi.afo kasekam ayimi manta atega, savi ugam magufinu manta atega. ⁶Minugami masidem wata anasi amonatemo yoganto Kotimo seyuya sibigaranto yogami.⁷Amuna wata anasi Jonika yemo nom marara afo bemi yiyimemi semi; "yigemi savi memam mano agafanta yuge! Iyewa sigem ninisirem yiyimine; Koti sigemi aram kayikarem savi uyikatem. Afo sigemi nafaga mana umantike yaka gatege?⁸Yigemi kumi'i sima fawarurega siguno sirega yigeyi kumi'i yigemi manisire bu sega, Abrahamu bemi seyuya sifoemi, fuga ugami yigemi yiyimu Kotimi eranti dukemi omi manta Abrahami beyagagi itemi.⁹Sasumi yayantafimi dafikemi bemi. Mana yamano mose avogu yayagam bu irarami afo mini yami akefaremi igafimi intafitemo.¹⁰¹¹Wata anasi intevemi nayemo Jonimo simi yerade bemi intaemi, "seyuya iteniga oteyare?" Beni yen yami wayedem yiyimemi

semi, mana wata manomo kanto yawarawe dukatemi, watamo bu yawarave burukayim dayinte ameno . Afo watamo yunamo dukanani yimi yunam burukayim nampa ga dayima.¹²Takisi marewam waitayu nom marara Jonika yemo, afo yemi manisire itaemo," Sisao, naoteyare? ¹³Ugami Jonimi yiyimemi, "yigemi nesu mone'i bumarago enawai yigemi kanagaga marago nademo Sisamo marago siremo sinanima'a.¹⁴Afo mana'a aruvim wata yu wa'i intaemo", afo seyuyami naugene? Seyuya naoteyare? Afo bemi yenti wayami anonaemi, yigemi muna buea sirega Kotimi fawa fawa ena wata buyiyi karega yenti mone'i buwa dirifago, yigemi mini intiri'o, naye meyamo marana gomi ama kagi uyikatemi.¹⁵Wata anasi mini intaremi nesu intiriemo mini Kraisi ave e'e yoyimi.¹⁶Ugami Jonimi yiyimemi, "semi yigemi nonakomi feyikewau" ugami watamo naemo yinayimi bemi eranto rukami , seti erantawa yakagagam. Semi avogu wata bu wau beni aifikem sendoli gakena nanto utufonunami. bemi ikanampa Ayo Aga nampa nom feyikatemi.¹⁷Bemi yitemi savoli ayapimi witi antafimi ama uma, sokeuranami duwantu itemi witi magewam mapimi magatemo. Ugami bemi iga agaratemi igami bu fugewam igami.¹⁸Joni mi sima fawaremi Kotini wayami wata anasi nampa mana'a ena waya nampa yira intaranami savi antayu yera ifa datemo. ¹⁹Joni itavemi Herotimi asuvu akemi, ananta gavana yentitami, nayeyare Herodiasimi anasi marakemi be yafa ana'i, mana'a savi anta nampa Heroti mo inampai. ²⁰Heroti ena sayeke nampa ewami, Jonimi kalabusi fimi magemi.²¹Masidem wata anasi mono nomi mantarami, Jisasi wai mono nomi maremi. Mono nomi mantaremi augami mukevemi wami Inaru onta diyemi. ²²Ayo aga ano mana nunanti avi'i dewami waru sine sewayimi be anoka kumantem. Mana aranti Inaru fake semi, Emi setigai emo Semi siyi akewana. Setira ano simo yu akemi. ²³Jisasimo itavemo mono yogari ose imi, bemi 30 a kirisimasi mantaremi. Wata anasi itemi Josepi agage semo Josepimi Heli agai. ²⁴Heli mi mantati agai Levini agai. Livaimi Melki agai. Melkimi Janai agai. Janai mi Josepi agai.²⁵Josepimi Matiasi aga'i, Matiasimi Emosini aga'i, Emosimi Nahamin aga'i, Nahumi Esli aga'i, Naggai aga'i, ²⁶Mathi aga'i, Mathiasi aga'i, Semieini aga'i, Joseki aga', Joda aga'i.²⁷Jodami Joanani agai Joanani mi resa agai resami serubabel.Serubabeli mi salatieli agai salatielimi neli agai. ²⁸Afo nelimi melki agai melkimi adi agai afo adimi kosami agai kosami elmadamu agai elmadami agai eri mi Josua agai. ²⁹Josuami Eliasi agai Eliasami Jorimi agai.Jorimi mathati agai.Mathati mi Livai agai.³⁰Livai mi Simioni agai.Simioni Juda agai.Judami Josepi agai.Josepi mi Jonamu agai.Jonamu mi eliakimi agai. ³¹Afo Eliakimi mi melia agai melia mi mena agai.Mena mi matata agai.matata mi natani agai.natani mi deviti agai. ³²Deviti mi jesi agai jesimi obeti agai obeti mi boasi agai,boasi mi salmoni agai.afo salmoni mi nasoni agai.³³Nasoni mi aminadepi agai.Aminadepi mi edmini agai Edmini mi.Ani agai.Ani mi.Hesroni agai.Hesroni mi Peresi agai.Peresi mi juda agai. ³⁴Juda mi Jecopi agai.Jecopi mi Aisaki agai.Aisaki mi Abrahamu agai.Abrahamu mi Tera agai afo Tera mi Naho agai. ³⁵Naho mi serugi agai.Serugi mi Reu agai.Reu mi Pelegi agai.Pelegi mi Ebe agai.Ebe mi Sila agai. ³⁶Sila mi Kainani agai.kainani mi Afaksadi agai.Afaksadi mi Semi agai.Semi mi Noa agai.Noami lemeki agai. ³⁷Lemeki mi Metusela agai.Metusela mi Inoki agai.Inoki mi Jaredi agai.Jaredi mi Mahaleleli agai.Mahaleleli mi Kenani agai. ³⁸Afo kenani mi Enosi agai.Enosi Seti agai.Seti mi Adami agai Adami mi Anona Goti agai.

Luk

3 ¹Long namba 15 yia bilong Sisa Tiberius i stap olsem king: Pontius Paillet i stap nambawan gavana bilong distrik Judia, na Herot i stap olsem bos long Galili na brata bilong em Filip i stap bos bilong Ituria na Trakonitis. Na Lisantias i stap bos long Abilene.²Long taim, Anas na Kaiafas i stap olsem hetpris, tok bilong God i kam long Jon pikinini bilong Sekeraia long ples nating.

³Olsem na em i go long olgeta distrik i stap long wara Joden, na autim tok long olgeta manmeri i mas tanim bel long sin bilong ol na tok sori na kisim baptais na bai God i lusim sin bilong ol.

⁴Olsem dispela tok i stap long buk bilong Profet Asaiah, "Wanpela maus i singaut long ples nating i nogat man," Redim rot bilong Bikpela, mekim rot i kamap stret.

⁵Pulapim olgeta ples i daun, na brukim i kam daun olgeta maunten. Na stretim gut ol rot i krungut, na mekim gutpela rot long ples i nogut.⁶Na bai olgeta manmeri i lukim wok God i mekim long kisim bek yumi."

⁷Planti lain manmeri i kam long Jon i ken baptaisim ol na em i tokim ol olsem, "Yupela pikinini bilong snek nogut! Husat i tokim yupela olsem, God i belhat na bai i mekim nogut long yupela na bagarapim yupela. Na yupela i ranawe na i laik abrusim dispela hevi?

⁸Yupela i mas autim sin na tok sori long sin bilong yupela na yupela i noken tok olsem, 'Abraham em i papa bilong mipela, ' tru tumas mi tokim yupela God em i gat strong long mekim ol ston i kamap pikinini bilong Abraham.

⁹Tamiok i stap redi pinis long as bilong diwai. Sapos wanpela diwai i no karim gutpela diwai kaikai, orait ol bai i katim dispela diwai na tromoi i go long paia."

¹⁰Na ol manmeri i harim wanem Jon i tok na ol i askim em yet, "Bai mipela i mekim wanem?"¹¹Em i bekim tok bilong ol na i tok, "Sapos wanpela i gat tupela laplap, orait em i mas skelim wantaim man i nogat laplap. Na man i gat kaikai em i mas skelim wantaim man i nogat kaikai."

¹²Ol man bilong kisim takis i kam long Jon i ken baptaisim ol, na ol i askim em, "Tisa, bai mipela i mekim wanem?"¹³Na Jon i tokim ol, "Yupela i noken kisim planti moa moni, yupela i mas kisim inap long mak Sisa i makim long yupela i ken kisim."

¹⁴Na sampela soldia tu i askim em, "Na olsem wanem long mipela? Bai mipela mekim wanem?" Na em i bekim tok bilong ol, "Yupela i noken giaman na kotim nating ol arapela man na strong long pulim moni bilong ol. Yupela i mas ting olsem, wanem pei yupela kisim em inap long yupela."

¹⁵Ol manmeri i harim dispela na ol i tingting planti. Ating Jon em i dispela Krai ol i weitim long kam.¹⁶Tasol Jon i tokim ol, "Mi baptaisim yupela wantaim wara, tasol man bai i kam bihain, em i gat strong i winim strong bilong mi. Mi no gutpela man inap long rausim rop bilong sendol bilong em. Em bai i baptaisim yupela wantaim Holi Spirit na paia."

¹⁷Em bai kam wantaim savol long han bilong em long klinim gut pikinini wit na bungim ol long haus bilong bungim wit. Tasol em bai i kukim pipia bilong wit long paia i no save dai."

¹⁸Jon i autim gutnius long ol manmeri wantaim planti ol arapela toktok long kirapim bel bilong ol long lusim pasin nogut bilong ol.¹⁹Taim Jon i krosim Herot, nambawan gavana bilong ol. Long wanem em i maritim Herodias meri bilong brata bilong en, na long ol arapela pasin nogut Herot i mekim.²⁰Herot i mekim yet narapela rong, em i putim Jon long kalabus.

²¹Taim olgeta manmeri i kisim baptais pinis, Jisas tu i kisim baptais. Na taim em i kisim baptais pinis em i prea i stap na heven i op.²²Holi Spirit i kamap olsem wanpela pisin ol i save kolim balus na i kam sindaun antap long em. Na wanpela singaut i kam long heven olsem, "Yu pikinini bilong mi husat Mi save laikim tumas. Bel bilong mi em i amamas long yu."

²³Taim Jisas i kirapim wok misin bilong em, em i gat samting olsem 30 Krismas. Ol manmeri i ting em i pikinini bilong Josep. Josep em i pikinini bilong Heli.²⁴Heli em i pikinini bilong Mathat. Mathat em i pikinini bilong Livai. Livai em i pikinini bilong Melki. Melki em i pikinini bilong Janai. Janai em i pikinini bilong Josep.

²⁵Josep em i pikinini bilong Matataias. Matataias em i pikinini bilong Emos. Emos em i pikinini bilong Naham. Naham em i pikinini bilong Esli. Esli em i pikinini bilong Nagai.²⁶Nagai em i pikinini bilong Mat. Na Mat em i pikinini bilong Matataias. Matataias em i pikinini bilong Semein. Na Semein em i pikinini bilong Josek. Josek em i pikinini bilong Joda.

²⁷Joda em i pikinini bilong Joanan. Na Joanan em i pikinini bilong Resa. Resa em i pikinini bilong Serubabel. Na Serubabel em i pikinini bilong Salatiel. Salatiel em i pikinini bilong Neri.²⁸Na Neri em i pikinini bilong Melki. Melki em i pikinini bilong Adi. Na Adi em i pikinini bilong Kosam. Kosam em i pikinini bilong Elmadam. Elmadam em i pikinini bilong Er. Na Er em i pikinini bilong Josua.²⁹Josua em i pikinini bilong Eliasa. Na Eliasa em i pikinini bilong Jorim. Jorim em i pikinini bilong Mathat. Na Mathat em i pikinini bilong Livai.

³⁰Livai em i pikinini bilong Simion. Na Simion em i pikinini bilong Juda. Juda em i pikinini bilong Josep. Na Josep em i pikinini bilong Jonam. Jonam em i pikinini bilong Eliakim.³¹Na Eliakim em i pikinini bilong Melia. Melia em i pikinini bilong Mena. Mena em i pikinini bilong Matata. Na Matata em i pikinini bilong Natan. Natan em i pikinini bilong Devit.³²Na Devit em i pikinini bilong Jesi. Jesi em i pikinini bilong Obet. Na Obet em i pikinini bilong Boas. Boas em i pikinini bilong Salmon. Na Salmon em i pikinini bilong Nason.

³³Nason em i pikinini bilong Aminadap. Na Aminadap em i pikinini bilong Edmin. Edmin em i pikinini bilong Ani. Ani em i pikinini bilong Hesron. Na Hesron em i pikinini bilong Peres. Peres em i pikinini bilong Juda.³⁴Juda em i pikinini bilong Jekop. Na Jekop em i pikinini bilong Aisak. Aisak em i pikinini bilong Abraham. Abraham em i pikinini bilong Tera. Na Tera em i pikinini bilong Naho.³⁵Naho em i pikinini bilong Serug. Na Serug em i pikinini bilong Reu. Reu em i pikinini bilong Peleg. Peleg em i pikinini bilong Ebe. Na Ebe em i pikinini bilong Sila.

³⁶Na Sila em i pikinini bilong Kainan. Kainan em i pikinini bilong Afaksad. Afaksad em i pikinini bilong Sem. Na Sem em i pikinini bilong Noa. Noa em i pikinini bilong Lamek.³⁷Na Lamek em i pikinini bilong Metusela. Metusela em i pikinini bilong Inok. Inok em i pikinini bilong Jared. Na Jared em i pikinini bilong Mahalalel. Mahalalel em i pikinini bilong Kenan.³⁸Na Kenan em i pikinini bilong Enos. Enos em i pikinini bilong Set. Set em i pikinini bilong Adam. Na Adam em i pikinini bilong God.

Luk

¹Ayo aga ano Jisasi pimi itugam Jodeni nomi yera remi bemi. Ayo aga ano avigemi bemi asakaga magufa wata buwapai. ²Jisasi mi 40 a wa'bayam asakagam magufa wami wam mano makasem mini nurami mana yunam bun nem aranti wami. ³Wan anomano sasamem semi Emo Goti agao wate mote, emi sinana mana omi ano wayedena bretyi ino. ⁴Jisasi mi be ami anona emi semi Gotini buku mano semi wata mano iwanti yuna ka i bu marevemi. ⁵Naemi wan'anomano abigem Jisasi mi urem yan afa ugami mini ame'ama uremi agatem nom maga. ⁶Wan anomano Jisasi mi sasamem semi ake'i amenami maside nomaga dafisino nam, mone nampa onta nampa mini yanta gui setitami iyenafi amira amete. ⁷Minugafo agom yaum dadare semi monoi sisikate emi mini yanta i marano. ⁸Ugami Jisasi be ami anona emi semi "Gotini buku mano semi" Emi eyi anona Gotini benagaga monoi sasaka.. ⁹Wan anomano jisasi avigemi Jerusalemi maroma mono ma'ano yanafa nanamuka avigem untave enare siremi sasamemi semi, emi Goti aga wate mi daunte kumu. ¹⁰Nayeyara Gotini buku mano semi, Bemi Ankeloyui yiyininami emi dafime soke inayo. ¹¹Afo yemi yiyaka rauraya aufi'i oka bu akurinonam. ¹²Bemi sasamem, Jisasi sem, mi'ni siga Gotiamano sem eyi Goti buwa makaseno. ¹³Wana nomano Jisasimi nesu nasu maka simifo nesu aiyimpi yera jisasimi aremi bemi. ¹⁴Ayo aga anoni akekai Jisasimi Galili yeradem bemi maside wata anasi Galili waiyami intami Jisasimi yerademi yemi. ¹⁵Afo bemi yiyimidemi yoyiviggem yenti mono mapimi wayami yiyimimi afo yemi ano avi'i amemo bemi. ¹⁶Jisasi Nasareti bemi magumo bemo anoni ugam maguga afo Sabati gai bemi yenti mono naupai oma itavemi waya siranti. ¹⁷Yemi amemo Asayani bukumi bemi daremi afakemi ara waya agantukami. ¹⁸Anona manomi Aiyo Agai senampai bemi nayeyara Welimi Sinoka fetikaremi Gotini wayami yiyimeno yanti wata anasimose anene burukemo fawayi bemi sisi kemi kalabusifim wayimi bogoyanti yugamo afakayi yerademi amona temo, wata anasi mo umanto mare wayi fa bogo yanti, itemo enomano manta savi uyike wayimi. ¹⁹Uremi sima fawaremi siyimemi anona mano soke uyikanani. ²⁰Bukumi uyademi yerademi yimemi yera demi kumantemi masireyu mono mapimo wayimi aran amonari emo. ²¹Bemi yenampa waya semi, magemi mana kanagao Anona manomi buku fimo wayimi amakagi itemi. ²²MAsideyumi anon avi amemo antu demo beme awogu wayayu o sinanti afo intaemo, manami Josepe agagafi a? ²³Jisasi yiyimemi semi, "Fuga ugane yigemi intami watayui senanti sewai yigewai sei Yota iyemini manta ategano. Seyuya inta faunami aneneyuo Kapeniami afo emi mana yom anene eyi magufimi uwara. ²⁴Ugami bemi semi, fuga ugami yigemi yiyimu mana profetimi buwa bemi wayami beni magu anta mano buyintemo. ²⁵Ugami semi yigemi yiyimeu fuga Elaisani kanafimi nesu inimi oguregu, yenyi wafu fubugayimi Isaeli oguregu a'ose buremo kamore kirismasi mifo sigisia biyokai inona antaro fawaremi. ²⁶Ugami Gotini Elaisami sasakami mana wata waka' i Israeli bu buga. Bemi buga Sarefate taonifai Sidoni mana inimi benawafu fubugayimi. ²⁷Nesu watami Leprosi ai dukayi Israeli wage'emo Elaisani kanafim, manawai bu yen yiwanapake bu asofaga bumi. Namani Siria waita beyaga asofaga. ²⁸Wata anasi mano mapimi wayimi mini waya intemi anoni uremi yirananti emo. ²⁹Yemi itavemi Jisasi rifitima taunifikem mapa demi anuanapa yemi bemi raure itafira emo. ³⁰Ugami yen yiwanapake yeraremi bovem. ³¹Afo Jisasi anona taoni Kapeniami Galili distriki fimi, Koti ami agoyantemi siyime mi sabati nurakai. ³²Wata anasi beni waya interemi yinturemo nayeyarafi anona eranampa i semi. ³³Mana waita mano mono naupa savi ayo aga nampa bem aramasem, ³⁴Seyu emi nau akafanoyare, Nasaretike Jisasi'o? Senu sayeke simirara yewafo? Semi emi amonagau emi iyewafo - Mana atekam Koti aga. ³⁵Jisasi mini savi ayoaga eram baya sasakem, ah buseno mini waita arano! Mini savi ayoaga ano wata yiwanapake mini waita rauma rufamagem yerarem bem umanti buamem!. ³⁶Wata nasi mini amonaremi nesu waya semo yeyiranti, minimi iteniga ugam waya wafi? Bemi savi ayoaga sasamemi anon avi makayi yanta, eran dukam mini wata yera arano yanti. ³⁷Jisasi ah mano simi mini aneneyo masidem magufa bugeyige uga. ³⁸Jisasimi mono ma yerarem Saimoni mapa buga. Saimoni ainta mano auigam aianene dukam, Jisasi intaemo mini aianene amakayi uwakanoya. ³⁹Jisasi ben adeka oravem mini aianene asem, Mini aianene arem binoya, minimi aianene yerarem bem. Mini inim mano ese'i itavem yenyi yunam ate yikaka. ⁴⁰A'i kupegami, yi'e wam wata nasi nampa ena ena yianene dukayi yivige Jisasika yemo. Ayan yinoka dem yofa inoyanti. ⁴¹Minimi Savi ayo mano yepikem yerarem bem. 'Mini savi ayo mano manisire wademo,' "Emi Kotin aga i banam!" Jisasi savi ayoaga yu yisidem sem ah busego, nayeyare bemi amonami Jisasi Koti agai. ⁴²Jisasi wanuram Tauni yerarem wata buwapa bem, Nesu wata anasi afakemo, yemo afakaremote bemi e'aram buvinoya, ⁴³Minugamifo Jisasi ma'nisire yiyimem," Semi Koti nami maro yiyimira mana'a wata anasi yemba Semi, ma mini yogaka ye'u. ⁴⁴Bemi masidem ayapa Judia bem Koti ami mono naupa yiyimem.

Luk

¹Holi Spirit i pulap long Jisas, na em i lusim wara Joden na i go bek. Na Holi Spirit i kisim em i go long ples drai i nogat man.²Jisas i stap 40 dei long ples drai na Satan i traim em. Long dispela taim em i no kaikai wampela kaikai na em i hangre.

³Satan i tokim em, "Sapos yu pikinini bilong God, yu tok na dispela ston i ken tanim kamap bret."⁴Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Buk bilong God i tok, man i no save kisim laip long kaikai tasol."

⁵Bihain Satan i kisim Jisas i go antap long wampela hap i antap tru, na wantu tasol em i soim em long olgeta kantri.⁶Na Satan i tokim Jisas, "Bai mi givim yu olgeta strong long yu ken bosim ol dispela kantri wantaim ol moni na kago bilong ol. Dispela ol samting em bilong mi, na mi ken givim long husat mi laik givim."⁷Olsem na, yu mas brukim skru na lotuim mi, na bai yu kisim ol dispela samting."

⁸Tasol Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Buk bilong God i tok, 'Yu mas lotuim Bikpela God bilong yu wampela tasol."

⁹Na Satan i kisim Jisas i go long Jerusalem na putim em antap tru long tempel, na i tokim em, "Sapos yu pikinini bilong God, orait kalap i go daun."¹⁰Long wanem Buk bilong God i tok, "Em bai tokim ol ensel bilong em i was long yu na lukautim yu gut,"¹¹"Na ol bai i holim yu long han bilong ol na ston i no inap sutim lek bilong yu."

¹²Na Jisas i bekim tok bilong em, na i tok, "Buk bilong God i tok, 'Yu noken traim God Bikpela bilong yu."¹³Taim Satan i traim Jisas long kain kain rot pinis, em i lusim Jisas na i go.

¹⁴Long strong bilong Holi Spirit Jisas i go bek long Galili. Na olgeta manmeri i stap long Galili, i harim olsem Jisas i kam bek.¹⁵Na em i stat autim tok long tempel bilong ol na ol i givim biknem long em.

¹⁶Jisas i go long Nasaret, ples em i bin kamap bikpela long en. Na long Sabat em i go insait long tempel na i sanap long autim tok.¹⁷Ol i givim em buk bilong profet Asaia. Em i opim na i painim hap tok ol i raitim,

¹⁸"Spirit bilong Bikpela i stap wantaim mi, long wanem em i putim wel long het bilong mi na makim mi long autim gutnius long ol manmeri i stap rabis. Em i salim mi long rausim ol manmeri i stap kalabus i ken go fri, na mekim ol aipas i lukluk gen. Na mekim ol manmeri i karim hevi i ken go fri, we ol arapela i save mekim nogut long ol."¹⁹Na long tokaut olsem em i taim bilong Bikpela i laik mekim gut long yupela."

²⁰Na em i pasim buk, na givim i go bek, na i sindaun. Olgeta lain i stap long tempel i lukluk strong long em.²¹Em i toktok long ol, "Nau long dispela taim tok i stap long Buk bilong Bikpela em i inapim tru."²²Olgeta i givim biknem long em na i kirap nogut long ol gutpela tok em i autim. Na ol i askim, "Ating dispela em i pikinini bilong Josep a?"

²³Jisas i tokim ol olsem, "Tru tumas yupela i harim ol man i mekim toktok long mi na bai yupela tu i tok, Dokta, mekim orait skin bilong yu yet. Mipela i harim ol samting yu bin mekim long Kapeniam, orait yu mas mekim wankain samting long as ples bilong yu."²⁴Tasol em i tok, "Tru tumas mi tokim yupela, i nogat wampela profet ol asples bilong em i save harim tok bilong en.

²⁵Tasol mi tok tru long yupela long taim bilong Elaisa i gat planti meri, man bilong ol i dai pinis i stap long Israel. Taim ren i no pundaun long tripela yia na 6-pela mun, bikpela hangre i bin kamap.²⁶Tasol God i no salim Elaisa i go long wampela man long Israel. Em i go long taun Sarefat bilong distrik Sidon long wampela meri man bilong en i dai pinis.²⁷Planti man i gat sik leprosi i stap long Israel long taim bilong profet Elisa, tasol nogat wampela namel long ol i bin kamap orait. Nogat, Naman tasol bilong kantri Siria i bin kamap orait."

²⁸Ol manmeri i stap long tempel i harim ol dispela tok na i belhat tru.²⁹Ol i kirap, na rausim Jisas i go autsait long taun bilong ol i stap antap long maunten. Na ol i go long sait bilong dispela maunten na i laik tromoi em i go daun.³⁰Tasol em i wokabaut namel long ol na i go pinis.

³¹Na Jisas i go long biktaun Kapeniam long distrik Galili, na i stat autim tok long dei Sabat.³²Ol manmeri i harim tok bilong en ol i kirap nogut, long wanem em i autim wantaim bikpela strong.

³³Wampela man i stap long tempel, em i gat spirit nogut i stap long en i singaut bikmaus,³⁴"E! Yu laik bai mipela mekim wanem long yu, Jisas bilong Nasaret? Ating yu kam bilong bagarapim mipela? Mi save long yu. Yu dispela stretpela man i kam long God."

³⁵Na Jisas i tok strong long dispela spirit nogut, "Yu noken toktok, yu lusim dispela man!" Spirit nogut i pundaunim dispela man namel long ol manmeri, na i lusim em na i no bagarapim em.³⁶Ol manmeri i lukim dispela na i toktok planti namel long ol yet, "Em i wanem kain tok. Em i tokim spirit nogut olsem man i gat biknem na strong long lusim dispela man."³⁷Toktok bilong Jisas i mekim dispela samting i go kam long olgeta hap bilong dispela ples.

³⁸Jisas i lusim tempel na i go long haus bilong Saimon. Tambu mama bilong Saimon i gat bikpela skin hot sik, na ol i askim Jisas long oraitim sik bilong em.³⁹Na Jisas i go klostu long em na i krosim dispela sik long lusim em, na sik i lusim em. Na wantu tasol dispela meri i kirap na i redim kaikai bilong ol.

⁴⁰Taim San i wok long go daun yet, ol manmeri i kisim ol sik lain wantaim kainkain sik i kam long Jisas i ken oraitim ol. Jisas i putim han antap long ol na i oraitim sik bilong ol.⁴¹Na em i mekim planti spirit nogut i lusim ol.

Ol spirit nogut i singaut bikmaus olsem, "Yu pikinini bilong God!" Na Jisas i krosim ol spirit nogut na i no larim ol i toktok, bilong wanem ol i save em i Kraus.

⁴²Long moning taim tru Jisas i lusim taun na i go long wanpela hap i nogat man. Bikpela lain manmeri i wok long painim em. Taim ol i painim em, ol i no laik lusim em i go. ⁴³Tasol Jisas i tokim ol, "Mi mas i go autim gutnius long Kingdom bilong God long ol arapela manmeri tu. Mi kam bilong mekim dispela wok." ⁴⁴Na em i go long olgeta hap bilong Judia na autim tok insait long ol tempel.

Luk

5

¹Mana nurami Jisasimi itaremi efayofim Genesareti nomanoni waru anapai,a,a ena avi,i demi Galili wayemi nesu wata anasimi yiyimemi. ²Jisasimi kam botimi emowami non anapa wami noya ririfewam watayui boti miniga yeraremi noya arewam wasemi sese eve wami. ³Jisasi oma rauntemi mini yupike mana botifimi minimi Saimoni nintam. Afo Jisasimi bemi intaemi boti avekanam sitoami bi miniga bemi kumantuvemi wata anasi siguru yimemi. ⁴Jisasimi siguru waita anasi yime emi kiparemi Saimonimi sasamemi eyi boti maro warupimi maro wasemi dana kupegana noyai mara. ⁵Saimoni ben ami anona emi semi anonao seyuya anona yoganti ayufumi yogeyami mana noya bu mareyare ugamifo sesi wasemi emo senayi ure darami nopimi kupeganami. ⁶Yemose minewami nesu noyai marami yenti wasemi ragagariemi. ⁷Minimi ena botifim yeyi mana yogam waitayui yarami yema yofaemi minimi makam botimi noya ituvemi boti nopimi kupegariemi. ⁸Saimoni Pitami mose mini amonemi Jisasi aifimi rufam bemi semi Anona'o semi sire bono semi mana kumi waita muno. ⁹Nayeyarafi be nampa beya bumampa antudemo iyeyarafi bemi enaugam yanta, i uwaremi. ¹⁰Mana ana uga beyi agoua ka yogam waita nampa Jemsi ya Joni yemi yeganti sebedi agakanti Jisasi Saimonim sasamemi, emi bu fegano magemi emi wata yibigano. ¹¹Non amapa yema rirife bemo yeyi boti nampa masiden yeyinta anene yerademi Jisasimi awakuremo. ¹²Jisasi mana taunifim wami mana wata Leprosi ai ,aufipa itkayi yemi Jisasimi yema amonami bemi agon yaumi dademi be orasi'i magafim dami kumimi itaemi Jisasimi anonao emo ayewanami emi semi manta soke usikano. ¹³Afo Jisasimi ayami anoka demi semi emi manta soke onu. Magemi emi manta soke onu mini ame ama uremi mini Leprosi ai yera demi bowemi. ¹⁴Jisasi bemi ake waya sasamemi , emi buwa mana wata sasame naye anenemo eka,o fawarimi ,ugami emi maroma pristi. yigate ofa wa uwara mosesini lo sigam minimi yemi yofa inaniami. ¹⁵Ugami , wayami buge yige masiden ayapa . Emi afo nesu wata anasimi yemo jisasimi waya intara beka yemo bemi yenti yi'i sokeuyika noyanti. ¹⁶Ugami mana'a kanafimi jisasi yera yire mi wata buwan ayapa maro augamuko. ¹⁷Naye yarafi Jisasimo wata anasi siguru yimewami minifawai farisiyu Lo manoni sisayu Galili anakena magufike wa judia wa Jerusalem kemi kumantuge wami afo gotini erantano bepim itugami bemi yi evam watayu soke uyike'emi. ¹⁸Mana'a watayui mana ai ewam watami kantauiyemi yemo mana'a ben aumi fubuga afo yemi ami afakemo avigemi jisasi waka birante . ¹⁹Nesu wata anasi mise magumi itukemi. Minugami avigemi ma amuga uremo yemi dami kumemi maka beyi beti nampa wata anasi yiwana jisasi adeka aifim. ²⁰Jisasimi yenti yima kukumi amonemi, bemi manisemi anaomano, eni kumi'i arege. ²¹Farisi yu nampa Lo manoni sawewaitayu'i agoyantemi nesu intiri emo yeyaranti. Iyewa mini wata mi bena gotimi kasiuake vene? Iyewa mana waita goti anepai wata yi kumi'i manta fasadatene? ²²Ugami jisasimi yenti intinti a ,i maremi afo bemi yiyimemi semi' naugaya nesu nasu intirui yige yirapimi rukege? ²³Nayewa soke ugaga naga sasame semi emi kumi'i arege a'a sega itave bogo? ²⁴Ugami yigemi intama maninago wata aga ano mana magaga avi'i dukemi wata anasiyi kumi yikaranti afo bemi mini ai wata sasamemi emi itavu eyi wawim yauyu mare bono eyamapa. ²⁵Mini ame ama uremi mini wata mano itavemi beyi wavi aneneyu marevemi goti avi yani evemi bemi. ²⁶Maside wata anasi mini yanta ganti antuduremi yemi goti avi yani emo yemi mana yanta ano ituyikemi yemi semi seyuyami ena ugan yantai mana waya wami anonoyane. ²⁷Mini anekai jisasi yera yiremi bemi mana wata sagisi marewam wata ben avi Livai kumakemi sagisi marewam maguga jisasi sasamemi siwakurono semi. ²⁸Livai maside yanta yera remi yema avakuremi. ²⁹Livaimi mana anona yunami jisasimi uwarakemi beyamapimi. Nesu wata sagisi mare wam watayu nampa ena watayu benampa bemi yunami nemo. ³⁰Ugami farisi nampa Lo save watayu nesu wayami jisasimi disaipoli yu nampa sevemi semi naugaga yigemi yunami nevega nomi nevega sagisi marewayi nampa kumi waitayu. ³¹Jisasi yenyi waya amona emi semi wata anasimo yio budukayimi jota mi b amonevemo ugami yio dukayi minami. ³²Minugamifo semi yunami atekam wata anasi siguno yeyi kumi ganti semi yunami kumi wata anasi siguno sire yui wayegago. ³³Afo watayui jisasi nanti semi , joni mo awakuro nowam yogam waitayui yunami awenta uremi yugami mukewa , Farisi yuyi yogam watayu wai afo eni yogam waitayui yunami nemi nomi newa. ³⁴Afo jisasimi anonao uyikemi semi mana wata manomi anasi mararante be afa awa yu

nampa waganam ben afawami yunami abentaiteyafo wa, e? ³⁵Ugami mana nurami fawaritemi mini wata anasi maraewayi yeraremi bovinani enawa yenampa bu wanami mini nurami yunami awenta iteyafo. ³⁶Jisasi mana yi, om wayegam waya semi, yemi yiyimemi bu mana waya mi sito yawa rave ragadem auvem yavaravegai feyam yawaravega bu aguvi temi ragagatemi sito'a auvem wadogakemi kana buyitemi feyam wado ga. ³⁷Afo manawayi mi bu auvem wainimi feyam meme arantafimi. Be mose mini nami mini auvem wainimano feyam meme arantami ragaganami wainimi ayivemi mini meme arantafa soni itemi. ³⁸Bube auvem kainimano auvem mene arantafim bitemi. ³⁹Afo bumi mana wata mano feyam waini bu naruka be mi auvem waini yanti ayevevemi ben sevemi feyam wainimano anon avogu ewa.

Luk

5 ¹Wanpela taim, Jisas i sanap long nambis bilong raun wara Genesaret, o arapela nem ol i kolim Galili na i autim tok long planti lain manmeri. ²Na Jisas i lukim tupela bout i stap arere long nambis. Ol man bilong pulim pis i lusim bout long hap na ol i go wasim umben bilong ol i stap. ³Jisas i go kalap long wanpela bilong ol dispela bout, em i bilong Saimon. Na Jisas i askim em long pusim bout i go namel liklik, na em i sindaun long hap na i skulim ol manmeri.

⁴Taim Jisas i pinis long skulim ol manmeri, em i tokim Saimon, "kisim bout i go long dip hap na putim umben bilong yu i go daun long kisim pis." ⁵Saimon i bekim tok bilong em, "Masta, mipela i wok hat tru long nait na mipela i no kisim wanpela pis. Tasol bai mi putim umben bilong mi i go daun long wara olsem yu tok." ⁶Taim ol i mekim olsem, ol i kisim planti pis tru na umben i laik bruk. ⁷Olsem na ol i singautim ol wanwok long arapela bout i kam helpim ol. Na tupela bout wantaim i pulap tru long pis na i laik sink.

⁸Taim Saimon Pita i lukim dispela, em i pundaun long lek bilong Jisas na i tok, "Bikpela, yu mas lusim mi na i go, mi wanpela sin man tasol." ⁹Long wanem, em wantaim ol poro bilong en i kirap nogut long wanem, em i mekim narakain samting. ¹⁰Wankain olsem tu long tupela wanwok bilong en, Jems na Jon, tupela pikinini bilong Sebedi. Jisas i tokim Saimon, "Yu noken pret, nau yu bai kisim ol man." ¹¹Ol i pul i go long nambis, na ol i lusim bout na olgeta samting bilong ol na bihainim Jisas.

¹²Taim Jisas i stap long wanpela taun, wanpela man i gat sik lepra i pulap long skin bilong en i kam. Taim em i lukim Jisas, em i brukim skru, putim pes bilong en i go daun long graun na i askim Jisas, "Bikpela, sapos yu laik, yu ken mekim mi orait?" ¹³Na Jisas i putim han antap long em na i tok, "Mi ken oraitim sik bilong yu. Nau yu ken kamap orait." Wantu tasol sik lepra i lusim em.

¹⁴Jisas i givim em strongpela tok, "Yu noken tokim wanpela man long wanem samting i kamap long yu, tasol yu mas i go soim yu yet long ol prist. Na mekim ofa olsem lo bilong Moses i tok. Dispela em i olsem witnes long ol."

¹⁵Tasol, tok i go nabaut long olgeta hap. Na planti manmeri i kam long Jisas long harim tok bilong en, na long em bai i oraitim sik bilong ol. ¹⁶Tasol sampela taim Jisas i save lusim ol na i go long ples i nogat man na i prea.

¹⁷Long wanpela taim Jisas i skulim ol manmeri, na long hap tu ol farisi na ol tisa bilong lo long ol ples bilong Galili na bilong Judia na bilong Jerusalem i sindaun i stap. Na pawa bilong God i pulap long em long oraitim ol sikman.

¹⁸Sampela man i karim wanpela sik man, hap skin bilong en i dai pinis. Na ol i painim rot long kisim em i go klostu long Jisas. ¹⁹Planti manmeri na ples i pas tru. Olsem na ol i kisim em i go antap long het bilong haus. Na ol i lusim em kam daun long rop wantaim bet bilong en, namel long ol manmeri klostu long lek bilong Jisas.

²⁰Taim Jisas i lukim bilip bilong ol, na em i tok, "Wantok, mi lusim sin bilong yu." ²¹Ol Farisi na ol saveman bilong lo i stat long tingting planti long ol yet. Husat i dispela man na em i tok bilas long God? Husat man baksait long God bai inap long rausim sin bilong ol man?

²²Tasol Jisas i save pinis long tingting bilong ol, na em i tokim ol olsem, "Bilong wanem yupela i gat kainkain tingting long bel bilong yupela?" ²³Wanem em i isi long tokim, "Mi lusim sin bilong yu o 'tok olsem, kirap na wokabaut?" ²⁴Tasol bai yupela i save olsem, "Pikinini Bilong Man em i gat namba long dispela graun long lusim sin bilong ol manmeri. Na em i tokim dispela sik man, 'Yu kirap, na kisim mat bilong yu na go long haus bilong yu.'"

²⁵Wantu dispela man i kirap, kisim bet bilong em na wokabaut litimapim nem bilong Bikpela. ²⁶Olgeta manmeri i kirap nogut long dispela samting na ol i givim biknem long God. Ol i pulap wantaim wanpela kain samting na ol i tok, "Mipela i lukim narakain samting tru long dispela dei."

²⁷Bihain long dispela, Jisas i lusim ol na i go. Em i lukim wanpela man bilong kisim takis nem bilong en Livai i sindaun long ples bilong kisim takis. Jisas i tokim em, "Bihainim mi." ²⁸Livai i lusim olgeta samting na i kirap na bihainim em.

²⁹Livai i mekim wanpela bikpela kaikai bilong Jisas long haus bilong en. Planti man bilong kisim takis na ol arapela man tu i stap na kaikai wantaim ol. ³⁰Tasol ol Farisi na saveman bilong lo i toktok planti long disaipel

bilang Jisas, na ol i tok, "Bilong wanem yupela i kaikai na dring wantaim ol man bilang kisim takis na ol sinman?"³¹Jisas i bekim tok bilang ol olsem, "Ol manmeri i nogat sik i no save go lukim dokta, tasol ol manmeri i gat sik tasol."³²Olsem tasol, Mi no kam bilang singautim ol stretpela manmeri long tok sori long sin bilang ol, mi kam long ol sin manmeri long tok sori na tanim bel."

³³Na ol man i tok long Jisas, "Ol disaipel bilang Jon ol i save tambuim kaikai na i save prea, na ol disaipel bilang ol Farisi tu. Tasol ol disaipel bilang yu ol i save kaikai na drink."³⁴Na Jisas i bekim ol, "Sapos wanpela man i laik marit i stap wantaim ol poro bilang en, ol poro bilang en i ken tambuim kaikai, a?"³⁵Tasol wanpela taim bai i kamap na dispela man bilang marit bai i go pinis na i no stap wantaim ol moa. Long dispela taim ol bai i tambuim kaikai."

³⁶Jisas i mekim wanpela tok piksa long ol, "I nogat wanpela i save brukim liklik hap laplap bilang nupela klos na somapim antap long bruk bilang olupela klos. Sapos em i mekim olsem, dispela nupela klos bai i bruk. Na liklik hap laplap bilang nupela klos bai i no wankain olsem olupela klos."

³⁷Na i nogat wanpela i save pulapim nupela wain i go insait long olupela skin memek. Sapos em i mekim olsem, dispela nupela wain bai i brukim olupela skin memek na wain bai i kapsait na i bagarapim dispela skin memek."

³⁸Nogat, nupela wain i mas i go insait long nupela skin memek.³⁹Na i nogat wanpela man i bin drink pinis olupela wain, em i save laikim nupela wain. Em i save tok, "Olpela wain em i gutpela moa."

Luk

6

¹Mana sonta wayawam Jisasimi antibi yonapim buga. Benikato baitayu antibi wade naruka. ²Minewam mana'a yinom baitayu yimone mani siga, "na'i ugaga sonta nuramifo mana anta yigemi uwarevege."³Jisasimi manisirem yenya yewayegem siyimika, "Yigemi rayite buintagege Devitimo arapuwam mose ugan anta. beyi akun nampa?"

⁴Goti nama untavemi Gotini kantataga rukam uyunam umantem nevem beyi akun yimim naga, Mini yunami anosigam, yinom baita yu'ana newam yunam. ⁵"Afo Jisasi minisirem siyimika, wata aga'ano bemi anona misefo sonta nurakaba rafika."⁶Ena sonta nuram jisasimi Yuta watayu mono mapim watanasi manisirem watanasi mono waya yimika. Mana waita ayanugam karere ugam yen yiwanapa wage'enuga. ⁷Ahga rafikam yinom baitayu nampa mana'ah rafisim baita yu, Jisasi ka rafima soke uga, Nayeyare bemi mana'a yi baita yofa itenafi sonta nuraka'i a'a buwafi. Afo bemo manawayimo ofainayami ami sasakafanu. ⁸Minugamifo jisasimi wa yenti intiru rayintei amonem intaga, Afo minugami mini waitamo ayanugam karereugam minisirem sasamika, "Emi watanasi yiwanapike itabu", afo mini ayam karere waita intarem yen yiwanapa itaga. ⁹Jisasi yemi siyimika, yigem yintairare, kaga wayamano nayevesiganani sontaga'i wata yofaoteyanafu a'a umara yimefanu, wata yaum mara ayapa yofaofanu a;a e'afana umamarateye?. ¹⁰Afo jisasimi yimonama yafurem mini ayam karere baita samem, "Ayam apusi" simi bemi minurami ayamano yoroma atebuga. ¹¹Minugami yemi yirakare ami sebeyebe uremi Jisasimi nayiga uwakafanu. ¹²Mana nurami jisasi augam mukiranti anufa uka. ayufupim agoyantemi gotipa augam mukewami maro sagaga. ¹³Afo sagami yarama beyi yogam waitayu ruwantuga, siyakare sifaka kambaita yarama ruwantugem yen yivi yimem seti yogam baita yuge siga. ¹⁴Mini yogam baita yu yibi'i (Saimoni ena avi'i Pitave) nampa benafa awa Enturu, Jemsi, Joni, Firipi, Bataromio, ¹⁵Matiyu, tomasi Jemsi Arafusi anim, Simoni Siloti nantike. ¹⁶Judas jemsi anim, Judasi Iskerioti naem yem komarum baita kutanu moni mantem Jisasi namugo yiyapim dananiyi. ¹⁷Afo naemi jisasimi beyi yogam waitayu nampa anufake kuka, afo kume agufa amuna inimbaita nampa beyi yogam baita nampa masidem Yuta, Yerusalem inimbaita nampa mempe bunon awafa bafam inimbaita Taiya nampa saidoni mini kam magufake bayi. ¹⁸Yemi jiasin ah intevem sim yenyi yi anene yofainoya. savi aiyo nampa wan inimbaita wa yofauga. ¹⁹Masidem wata nasimi yeyantana Jisasi aneyogaranti emo nayeyarafi anona eranti bepimi yi waita yofainti bepimi wa, minewam yofauga. ²⁰Jisasi beyi yogam waitayu yimonarem sem, "Yimoyogo masidem anene bu ruke savi wariuganagoyi, Inaru magumi sige yitave. ²¹Yimoyogo magemo yaranto ewanayoyi, inaem yimudatem. Yimoyogo magemo ifidagewa nayoyi sagana iteve yiwagara inagom. ²²Amoyono watanasi emi umam amewayaya savi waya sasakare emi yera anen uma enavi yivikare manta savi avi amiteye nayeyare wata aga anomose awakure wanami sefo. ²³Mini nuram fawarina amoyeve rauntamanta eve awagara'u nayeyare emi fugasire anom meyam inarufa maranonam, yenyina'u yiga'o mayayiom umantana feyapa kasanampa waita yu yimiduka. ²⁴Minugamifo sigunanati ofa watanasi amuna anene rukayi, Nayeyare a'i yegenti avogu cumanti wa afakaruka. ²⁵Siguno mage yunam neve yimudage bayi, i'naem yara puginagone. Siguno mage yige ite wayi i'naem yigemi yigun anene mare ifidaganago. ²⁶Eyi agun anenefina wa emo awogu waya sake waya. Yenyina'u yigao unam feyapa agare bugayi minure awogu wayamana muna kasanampa

waita yuka siyikaga.²⁷ Minugamifo semi yigemi siyimirare, Iyewafi intewano- no, Eyi namugo ayiakare awogu u'aka emose savi u'akanayoyi.²⁸ Awa awa u'aka iyemose savi waya sirem siyafur'akananiyi, Minure augamukuyika emo saviuakanoyi.²⁹ Eyewafi apa ikamina e'anam sefa apa ba ikami. Mana bayimo eni iyo sota marana, masidepa amina mara.³⁰ Aneneyar intainayoyi. Mana bayi eni anene mantukagana bu owayege bu inta'ono e'ana marano.³¹ Naye anta awuawa emo u'akaya, anona yemba minimana uyika.³² Emo ayiakewana yom baita mana ayiyikate, E'intana Koti emi amoyuakatene?.³³ Emo awogu antamana uwarake wananoyi yantana ewate, naye meyana minifike marateve?, Mam baiyawa bu intewa inim baita mayayom anta mana uwarevemo.³⁴ Emo enomo eyi anene yimi dukana owayede simego intika'ana yime wate, naye anene minifike marateve? Minugamifo kumi inim baita wa mayayi'om anta mana evemo.³⁵ Minugamifo yigeyi namugo ayirega awogu uyikago. Eno anene amewate owayege simino intika bu ameno, Mi'nite eni meyamano yakagatem, Minure'i yigemi mente yanafa urewugam Koti agafanta wanagom, Bemi benanao avogu anta uyikewa savi susuwa bu sem inim baita yu ba.³⁶ Enomi anoni ure agunanti uwakano emose enafoe anoni urem agunanto uwakani ure.³⁷ Enoni anta bu rayite bemi sima bu savi uwaka. M i'nina Kotimi em ba eni anta ba bu rayimatem. Eno yi kumi yirana Koti eni kumi ba aratem.³⁸ Enaya Jisasi mani sem, " Anene eno yimina em ba Koti amitemi". bemi emwa masirem anene itukara urem amitem, magum akuntem dabubudem yukurewa nam ituge duanti nani magar urem yigem wa yiminani. Ite amiriga itewafo em ba mi'ni amiri ana item.³⁹ Jisaimi beyi kato baita yu mana ikanim baya siyimika. "Amakaga augam afakam waita mano ena augam afakam waita avigem bitene? Yeganto mi'nitem makantano masi yukuritentamo".⁴⁰ Mana kato waitamano bemi sisa bu yakaganani. Afo bemo siguru avogu urem u'nateremoemi amaka beyi sisa amakagi yunitem.⁴¹ Na'ugaya eyafa awa augapeke sito asaya manta fasa akara eveve, Aka, en aukapem kauwasi afo waiya bu amona gake? ⁴² Afo en'auga peke anona asaya iteni ure enanao amonateve emi muna waita! ugami, Ananta enao eyauga peke asaya manta fasa demi, Emi sifativao yina enaugapake fayanta manta fasa akanuno sinonam.⁴³ Awogu yamano savi agam bu iratem, afo savi ya mano awogu agam bu iratem.⁴⁴ Mana mana ya mano agamano sasamem bemi avogu ya wafi a'a savi yave sitem. Wata nasi nan ya-agami avi yararem ya antagake bukiditemo, Afo avi yararem nakake ba ase yayagam bu kidinonam.⁴⁵ Awogu waita mano awogu ara nampa awogu anene yu uwaratem, afo savi intim bagena waita mano savi ara nampa savi anene yu uwaratem. Naye anene wata auarapim itukananim mini waya mana awuntike fawaritem.⁴⁶ "Nayeyara sivi dare, 'Ano'na o, Ano'na o'; seveva se suna waya intare bu awakurebeve. ⁴⁷ Masidem batanasi se waunafa yerave seta intare awakurinayoyi, Siyi menu bemi iyewafi iteniugam baita wafi. ⁴⁸ Bemi masi udem mempe mamem oka akeurem ma uwaram waita yi ugami. Nom saem susuwa inam mini ma' ba bu kaka nani, Nayeyare bemi ake ma'i onaroka uwantuka.⁴⁹ Afo iyewafi seta interem bu awakuri naniyi, Bemi amaka mana waita mano amegaga magaga beyama uwaram waita amaka uga. Ano nom sai-em kumem mini ma kuma avekami, mini ma agimi kakem anakaga.

Luk

6¹ Long wanpela dei Sabat Jisas i wokabaut namel long ol gaden wit. Na ol disaipel bilong em i kisim ol pikinini wit na i rausim skin bilong ol na kaikai.² Tasol sampela Farisi i lukim ol na i tok olsem, "Bilong wanem yupela i mekim dispela pasin long dei Sabat?"

³Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Ating yupela i no ritim wanem samting Devit i bin mekim taim em i hangre, em wantaim ol lain bilong em?"⁴Em i go insait long haus bilong God na i kisim bret ol i save putim long pes bilong God. Na em i kaikai na i givim hap long ol lain bilong em na ol i kaikai. Dispela em i bret tambu na ol pris tasol i save kaikai.⁵Na Jisas i tokim ol moa olsem, "Pikinini bilong Man em i Bikipela na i bosim dei Sabat."

⁶Long narapela dei Sabat, Jisas i go insait long haus lotu bilong ol Juda na i skulim ol manmeri. Wanpela man han sut bilong em i dai pinis em i stap.⁷Ol saveman bilong lo na ol Farisi ol i was gut long Jisas, long wanem ol i laik lukim bai em i oraitim wanpela sik man o meri long dei Sabat o nogat. Na sapos em i oraitim wanpela i sik bai ol i kotim em.⁸Tasol Jisas i save pinis long tingting bilong ol, na em i tokim dispela man han sut bilong en i dai pinis olsem, "Yu kirap, na sanap namel long olgeta manmeri." Orait dispela man i kirap na i sanap.

⁹Jisas i tokim ol olsem, "Mi laik askim yupela, lo bilong Moses i tok wanem long dei Sabat. Ating bai yumi mekim gutpela pasin long narapela man o bai yumi mekim nogut long ol. Ating bai yumi mekim gut long narapela long ol i ken i stap laip o bai yumi mekim nogut na bagarapim ol?"¹⁰Na Jisas i lukluk raun long olgeta manmeri na em i tokim dispela man olsem, "Putim han bilong yu stret." Dispela man i mekim olsem na han bilong em i kamap orait.¹¹Tasol ol saveman bilong lo na ol Farisi i belhat nogut tru na ol i toktok namel long ol yet long wanem samting ol bai mekim long Jisas.

¹²Long wanpela taim Jisas i go antap long maunten long prea. Em beten long God long nait i go i nap tulait i bruk.

¹³Taim san i kam antap, em i singautim ol disaipel bilong en, na em i makim 12-pela bilong ol na i kolim ol aposel.

¹⁴Nem bilong ol dispela aposel em Saimon (Husat Jisas i givim nem Pita long em) na Endru em brata bilong Saimon, na Jems, Jon, Pilip, Batalomiu,¹⁵Matiu, Tomas, Jems em pikinini bilong Alfeus, Saimon bilong lain Silot, na¹⁶Judas pikinini bilong Jems, na Judas Iskariot, husat bai i givim Jisas long han bilong ol birua.

¹⁷Orait bihain Jisas wantaim ol disaipel bilong em i kam daun long maunten na em i go sanap long wanpela gutpela hap wantaim ol bikipela lain disaipel bilong en. Na planti lain manmeri bilong olgeta hap long distrik Judia na Jerusalem na long ples nambis bilong Taire na Sidon i kam.¹⁸Ol i kam bilong harim tok bilong Jisas na long em i ken oraitim sik bilong ol. Jisas i oraitim ol manmeri husat spirit nogut i bagarapim ol,¹⁹Na olgeta manmeri i traim long holim em, long wanem bikipela strong bilong oraitim sik i kam long en. Na husat i holim em, ol i kamap orait.

²⁰Na Jisas i lukluk long ol disaipel bilong en, na i tok, "Ol manmeri i stap rabis ol i ken amamas, long wanem Kingdom bilong God em i bilong ol."²¹Ol manmeri husat i hangre, em ol i ken amamas bai God i pulapim ol. Ol manmeri i krai sori, em ol i ken amamas bai God i mekim gut long ol na bai ol i pulap long amamas.

²²Yu mas amamas, taim yu bihainim tok bilong Pikinini bilong Man na long dispela pasin ol man i mekim nogut long yu na i no laikim yu.²³Long dispela dei yu mas kalap na amamas, long wanem bikipela presen bilong yu God i redim long heven. Yu mas save olsem long bipo ol tumbuna bilong ol i bin mekim wankain pasin olsem long ol profet bilong God.

²⁴Tasol sori long man i gat planti samting, long wanem yupela i kisim pinis ol samting long mekim sindaun bilong yupela i kamap gut.²⁵Sori long yupela i kaikai na pulap nau, bihain bai yupela i hangre. Sori long yupela i lap nau, bihain bai yupela i stap sori na krai.

²⁶Sori long yupela taim ol man i mekim gutpela toktok long yupela. Long wankain pasin ol tumbuna bilong ol i stap bipo i mekim gutpela toktok long ol giaman profet.

²⁷Tasol mi tok long yupela husat i harim i stap nau, yupela i mas laikim birua bilong yupela na mekim gut long ol man i no laikim yupela.²⁸Yupela i mas askim God long blesim ol man i tok nogut long yupela. Na prea long God i ken marimari long man i mekim nogut long yupela.

²⁹Sapos wanpela i solapim wisket bilong yu orait yu mas larim em i solapim narapela sait wisket bilong yu tu. Sapos wanpela i kisim saket bilong yu, orait yu mas givim long em.³⁰Sapos wanpela i askim yupela long givim ol samting long ol, orait yupela i mas givim long ol. Sapos wanpela i kisim wanpela samting bilong yu orait yupela i noken askim em long givim bek long yupela.

³¹Wanem pasin yu save laikim narapela i mekim long yu, yu mas mekim wankain long ol tu.³²Sapos yu laikim tasol ol manmeri i laikim yu, yu ting God bai mekim gut long yu? Ol haiden tu i save laikim ol man i save laikim ol.³³Sapos yu mekim gutpela pasin long ol manmeri i mekim gutpela pasin long yu, yu ting bai yu kisim wanem gutpela samting long dispela pasin? Ol haiden tu i save mekim wankain pasin.³⁴Sapos yu givim dinau long ol manmeri yu save bai ol i bekim dinau bilong yu, wanem gutpela pasin yu mekim? Ol haiden tu i save givim dinau long ol haiden, long kisim bek dinau bilong ol.

³⁵Tasol yupela i mas laikim birua bilong yupela na mekim gutpela pasin long ol. Yupela i mas givim samting long ol wantaim gutpela bel na yupela i noken tingting long kisim bek ol samting yupela i givim pinis. Taim yupela i mekim olsem, God bai i givim bikipela prais long yupela. Na bai yupela i stap pikinini bilong God antap tru, long wanem, God i save marimari long ol manmeri i no save tok tenkyu na i save mekim pasin nogut.³⁶Olsem tasol yupela tu i mas marimari long ol narapela manmeri, olsem Papa bilong yupela long heven em i save marimari long ol.

³⁷Yupela i noken skelim pasin bilong ol arapela na mekim nogut long ol. Nogut God bai i skelim pasin bilong yupela tu. Yupela i mas lusim rong bilong ol narapela na bai God i lusim rong bilong yupela tu.

³⁸Jisas i tok moa olsem, "Yupela i mas givim samting long narapela, na bai God i givim yupela ol samting tu. Em bai pulapim tru ol samting, na bai sakim i go daun na pulapim moa yet inap ol samting i pulap tru na kapsait na givim long yupela. Wanem skel yu givim long ol narapela wankain skel tasol bai yu kisim."

³⁹Jisas i tokim ol disaipel bilong em wanpela tok piksa. "Inap wanpela aipas man i soim rot long narapela aipas man? Sapos em i mekim olsem, orait tupela wantaim bai i pundaun long ples nogut."⁴⁰Wanpela disaipel i no winim tisa bilong en. Tasol sapos em i skul gut, orait em bai i kamap wankain olsem tisa bilong en.

⁴¹Bilong wanem na yu lukim liklik pipia i stap long ai bilong brata bilong yu, tasol yu no lukim bikipela palang i stap long ai bilong yu yet?⁴²Sapos yu no lukim bikipela palang i stap long ai bilong yu, bilong wanem na yu tok, 'Brata, mi laik rausim pipia i stap long ai bilong yu? Yu man bilong tok giaman, pastaim yu mas rausim palang i stap long ai bilong yu yet. Na bai yu ken lukluk gut long rausim pipia i stap long ai bilong brata bilong yu.

⁴³Long wanem, gutpela diwai i no save karim kaikai em i nogut, na diwai nogut em i no save karim gutpela kaikai.
⁴⁴Ol man i save lukim kaikai bilong diwai na i save em kaikai bilong gutpela diwai o diwai nogut. Ol manmeri i no save kisim fik long ol liklik nilnil diwai o ol i save bungim pikinini wain long ol rop i gat nil.
⁴⁵Gutpela man i gat gutpela tingting long bel bilong en olsem na em i save mekim gutpela pasin. Na man i gat tingting nogut long bel bilong en, em i save mekim pasin nogut. Wanem kain tingting i stap long bel em maus i save tokaut.
⁴⁶Bilong wanem na yupela i tok 'Bikpela, Bikpela' long mi tasol, yupela i no bihainim tok bilong mi?⁴⁷Husat man i kam long mi na harim tok bilong mi na bihainim, orait bai mi tokim em long pasin bilong en.⁴⁸Em i olsem man i laik mekim haus. Pastaim em i digim hul long graun i go daun tru na putim ol strongpela ston na sanapim haus antap long dispela. Taim tait i kam, na wara i sakim dispela haus, haus i no i nap pundaun long wanem, haus i sanap strong long strongpela ston.
⁴⁹Tasol man i harim tok bilong mi na i no bihainim, em i olsem man i mekim haus antap long graun tasol na i no putim ston. Taim tait i kam na sakim dispela haus, wantu dispela haus bai i pundaun na bagarap olgeta."

Luk

7

¹Jisasimi wata ansi waya siyimirem Kapenami magufi uremi.²Mana aruvim watayu dafisinti wage'emi, uremi bemi yogam wata dukage'emi, mini yogam waitami anona ai dukemi adeka fugiranti ewami. ³Dafisim wata mano nitami Jisasi wami bemi Juda yuyi yinom wata yiyikemi oma Jisasi intaogo yanti, bemi yemi yogam eata yema beni ai soke uakagoyanti. ⁴Jisasi wakai yema fawarevemi yeyi yuyu dam kuntavimi mani siremi intaemo, "Mini dafisinti avogu watami. ⁵Beni sigu yanti non maga yanti anoni uremi ayi akewa, afo benaomi seyuyanti mono mai uwatigaga..⁶Afo Jisasi yen nampa bemi, Jisasimo adeka yeravimi, dafisim waitama agona yu yiyikami Jisasika orawemi sasamemi semi, anonamano, emi eran yogari buwa ono, semi bu soke ugauna wata seti mapa yinonayi buyu gauno. ⁷.Minugai ewanafa bu yigau, wayami sinami seti yogam wata asofatemi. ⁸Semi maniseu nayeyara sewau watayu yime nampa wau yibi'o dukai sikai dafi ruka, afo semi sesime nampai aruvim waita yui dukau, semo mana aruvim wata yanto bono senami bitemi, mana aruvim wata yanto yeno senami yitemi. Semo seti yogam wata yanto mana yoganti marano senami, bemi marantemi.⁹Jisasimo mini waya intemi, bemi antu afo demi, bemi yiyimemi nesu wata anasimo awakuro yimi yiyimemi sem, semi yiyimeu, yigemi, semi manawayimi Israeli mi'nugam amakukumi duka yimi bu afakarukau. ¹⁰Mini akumo dafisim wata mano yiyikemo Jisasi oma amonago orare naupa yema amonemi mini yoga waitami asofavuga.¹¹Naemi sito'a kanagai Jisasi bemi mana taonifai, ben avi'i Naini, beni yogam wata nampa nesu wata anasi ben nampai bemo. ¹²Anona ontamo mini taonimo kugu oma yaku urukaka ose yervemi, wata yui mana wata fubugam wata kantaue yemo mapai, mini wata mano anoemi samina iyaonti duka, mini inim mano awafu ai fubuga, nesu wata anasi mini inin nampai wage'emo. ¹³Anona mano mini inimi amonemi, agunanti uakaremi mini inimi sasamemi semi "Ifi bu ragano".¹⁴Jisasi bemi mini bogisi fikemi mini fu'bugam wata wabugam afo wata yu'o mini wata kantauyoyimi sadage itavemo Jisasi semi, fumara wata mano semi sasame'i itavono. ¹⁵Mini fugim wata mano itavemi asemi, afo Jisasimi bena noem amemi.¹⁶Wata anasi mini amonaremi anona fegari emo, afo yemi Koti avi yani ono afo mani semo, mana anona profetimi seyuya siwanapai fawaremi, afo yemi semi, Kotini ara soke emi beyi wata anasi yanti. ¹⁷Mini Jisasini waya mano buge yige emi masidem Judia wa mana'a magufim.¹⁸Jonini mono nomi fe'yike wayimi yoga watayu sasamemo masidem yanta ose fawariranti. ¹⁹Afo Jonimi ka yogam watayu aremi yiyikemi anona wapai manisiremi intaogo yanti. "Aga emi mini wa Kotimi ugademo sasakana yinanino sigam watave, a'a seyuya eno aveosi wanuyo semi. ? ²⁰Jonini yogam wata yui Jisasi wakai yeravemi semi, Jonimi mono nomi fema yike wayimi seyuyami sisikemi ewana yeraveya emi mini watamo Koti ugademo sasakana yinanino siga nafi, a'a seyuya enona aveoteyare?²¹Mini nurami Jisasi nesu nasu yiose dukam wata anasimi soke uyikeve wage emi, nesu savi avamu dukayimi manta fasa yikevemi wage'emi. Nesu wata anasimi yuga mose afa kayimi soke uyikemi afo yemi yugami amonatemo. ²²Jisasimi wayami anona emi Jonini yoga watayu semi, "yerade biteotei, Jonimi sasamega mana anenemo amone iteomi, yugami afakayimi amonami, yimo savi ugayimi nowami, leprosi duka wata anasi soke omi yagagam atikayi intemo, fubugam watami itavemi aumi maremi, anene bu duke fa wam wata anasimi waya intemo Jisasimi enawa manisiremi yiyimemi. ²³Kotimi asumi uyikatemi wata anasimo bekaose yimakuku emo yinemo busimeyi. ²⁴Kam waita mano Jonini waya marenta yerareta bovorami, afo Jisasimi wata anasi Joni nati yiyimemi semi, yigemi naye yantaga amo narantege yigemo be'o asakagam magufa watamo buwapai? Susuwa mano onu'i davesipana amo narantege a? ²⁵Afo naye yantaga amona rantege ? A'a

mana watamano avogu unam wa'do urukaga amonaran tege a? Amona, wata anasimo avogu unam wa'doyuo ewayimi wa awogu anene yige ose rukayimi, yemi minimi ugam wata yui kini amapimi bemo. ²⁶Afo naye yanta ugana amonarara bege? Nayewa yigemi amonaran tega mana profetive a? Semi yigemi yiyimu mana profeti manomi mana'a profeti yui yakagagenafi ..²⁷ Mana wata yantose Kotini buku mano semi, intago, semi mana watami sasakanami anantai bitemi bemi eni ami manti ategem bitene .²⁸ Semi yigemi yiyimu, yigen yiwanapake ano'e magemi, mana wayimi Jonimi yakagagami buwa. Ugamo watamo sitogi uremo Kotini antafim wayimi Jonimi yaka gaga.²⁹ Wata anasi yu nampa takisi marewam wata nampa mini waya intaremi sima fawaruremi semi, Kotimi atekara uga mini akumo Jonimo mono nomo feyika rukayimi. ³⁰ Ugami yemi Farisi yu nampa lo manoni intim wata yui Juda kemi Joni kakemi mono nomi bu mantuka, ugami yemi Kotini ayinti yeka buwa..³¹ Jisasimi nesu waya Joni nanti mono nomi feyike wayi nanti semi, yigemi wata anasimi magemo wayimi yigemi iteniga urega bege? ³² Ugami yemi iyaoruo kasi akamose oniuremi yunami mageti eve kumanteve aravoka bemi bemi eve seve, seyuyami anami fufuse wafau afo yigemi yigu kari rewafauna ifibu ragewano .³³ Jonimo yimi bemi bretimi bu naranti i yemi waini naranti bu yemi, afo yigemi minimi semi, mini watami savi awamu dukam waita vesemino .³⁴ Wata aga'ano yunami nevemi wainim nevemi mana'a wata yu ose ewani uremi ewafo yigemi minimi sewami, mini wata mano nesu yunami nemi nesu waini nevem, beni takisi marewam watayu nampa kumi ewam wata yuyi agantami. ³⁵ Ugami ateka intiru nampa ateka avu'ava nampa anta yui Kotimi atedemi fawa rewa wata anasimo awakureva.³⁶ Mana Farisi benampa yunami nemi. ³⁷ Mana inimi mini taonifimi kumi'i evayi wage'emi, mini inimanomo intamo Jisasimi Farisi wata mano mano amapai wami bemi mana botoli maremi avogu muku ewanampa bemi. ³⁸ Jisasimo yunami newem wami, mini inimano benaifim kumantuvem ifiragam beanu mano Jisasi aiaufi sese uakami , mini inimanomi anu mi be anontau nako arunakemi, afo Jisasi aimi amonaremi welimi mantemi aimi weli fe'akemi.³⁹ Mini Farisi manomo Jisasimo araremo senampa yunam yema nano yiyimi mini amonemi, ure bemi ma'ni intiri emi, bemo mana watamo mana profetimo, bemi intemi iteniga uga inimano aneyogenafi, bemi kumi inimifo. ⁴⁰ Jisasimi beni intiti intaremi bemi semi, "Saimoni", semi enampa waya rukau Saimonio semi, sisa'o emo naye wayamo senampa rukate sina intano semi." ⁴¹ Afo Jisasi semi, "Mana wata manomi rinami kam wata yimemi, mana wayimi 500 silva monei, aka enomi 50 silva monei anomi. ⁴² Yeganti kana yeyi dinami bu bekin niri ugarami yeyi kumi yiremi , afo iyewa yekantikemi bemi ayi garai uakateyafo? ⁴³ Saimoni waya anona emi semi, mani semi, semi intaunami mini wata mose anona dina marayimi, Jisasi bemi sasamemi, eni intitano atehane semi..⁴⁴ Jisasi wayebemi mini inimi amonemi Saimonimi sasamemi, emi mana inimi amonano. Enamapa yewau nami nomi simenai simi busese euno ,afo mini inimanomi beyanu nako sisese usikaremi anon taunako sese usikagano . ⁴⁵ Emi bu simonanami, ugami mana inim manomi seti manomi amonemi.⁴⁶ Emi welimi mantemi sinokai bu fetikanami, ugami mana inim manomi seti mi avogu muku evam wasavem nako fetikemi. ⁴⁷ Minugai emi sasamu, mana inim mano semi ayigara usikemi bemi nesu kumi urukamifo Kotimi kumiami ugiakemi, afo wata manomo intemo sito kumi rukami Koti kumi arene afo semi sitokai ayi sikatemi.⁴⁸ Afo Jisasi mini inimi sasamemi semi mani semi, eni kumi'i arauno. ⁴⁹ Watayu'o mini nuramo wagemo benampa yunamo ne'eyoyimi yeyiranti yena'omi sevemi, mana watami iyebe, wata yuyi kumi yiratene? ⁵⁰ Afo Jisasi mini inimi sasamemi semi eni amakuku mano manta soke uakene, arafarunampa bono.

Luk

7 ¹Taim Jisas i autim tok pinis long ol manmeri, orait em i go insait long taun Kapenaum.

²Wanpela Kepten bilong ol soldia em i stap, na em i gat wanpela wokboi nating. Dispela wokboi i gat bikpela sik na klostu em i laik dai.³Taim Kepten i harim olsem Jisas i stap, em i salim ol hetman bilong Juda long go askim Jisas, long em i ken kam oraitim sik bilong wokboi bilong en.⁴Taim ol i kamap long Jisas ol i daunim ol yet na askim em olsem, "Dispela Kepten em i gutpela man,⁵em i laikim tru kantri bilong mipela, na em yet i mekim haus lotu bilong mipela."

⁶Orait Jisas i go wantaim ol. Taim Jisas i kam klostu long haus, Kepten i salim ol poroman bilong em i go long Jisas na tokim em olsem, "Bikpela, maski yu hatwok tru, mi no gutpela man tumas long yu ken kam long haus bilong mi.⁷Olsem na mi no bin kam long yu. Yu ken tok tasol na wokboi bilong mi em i ken kamap orait.⁸Mi tok olsem, long wanem mi tu mi stap aninit long ol man i gat namba long bosim mi. Na mi gat ol soldia i stap aninit long mi, taim mi tokim wanpela soldia long, 'Go,' em i save go. Na taim mi tokim narapela soldia long, 'Kam,' em i save kam. Taim mi tokim wokboi bilong mi long, 'Wokim wanpela samting,' em i save mekim."

⁹Taim Jisas i harim dispela tok, em i kirap nogut tru, na em i tanim na tokim ol planti lain manmeri i bihainim em olsem, "Mi tokim yupela, mi no bin painim wanpela long Israel em i gat kain bilip."¹⁰Ol lain Kepten i bin salim ol long go lukim Jisas, ol i kam bek long haus na ol i lukim dispela wokboi i kamap orait pinis.

¹¹Bihain liklik Jisas i go long wanpela taun, nem bilong em Nain. Ol disaipel bilong em na planti lain manmeri i go wantaim.¹²Taim em i kamap klostu long geit bilong banis i banisim dispela taun. Ol man i karim wanpela man i dai pinis i kam autsait. Mama bilong dispela man em i gat dispela wanpela pikinini tasol. Man bilong dispela meri i bin dai pinis. Planti lain manmeri i stap wantaim dispela meri.¹³Bikpela i lukim dispela meri, na em i sori tru na em i tokim dispela meri olsem, "Yu noken krai."¹⁴Na Jisas i go holim bokis dispela dai man i slip long en, na ol lain i karim dispela dai man i sanap isi tasol. Jisas i tok, "Yangpela man, Mi tokim yu, yu kirap."¹⁵Dispela dai man i kirap na toktok, na Jisas i givim em i go long mama bilong en.

¹⁶Ol manmeri i lukim dispela na ol i pret tru, na ol i litimapim nem bilong God, na i tok olsem, "Wanpela bikpela profet i kamap pinis namel long mipela." Na ol i tok, "God i bel gut long ol manmeri bilong en."¹⁷Dispela stori bilong Jisas i go kam long olgeta distrik bilong Judia na ol arapela distrik.

¹⁸Ol disaipel bilong Jon bilong Baptais i tokim em long olgeta samting i kamap.¹⁹Orait Jon i singautim tupela disaipel bilong en, na i salim ol i go long Bikpela long askim em olsem, "Ating em yu dispela man God i promis long salim i kam, o mipela bai i wetim narapela?"²⁰Taim ol disaipel bilong Jon i kamap long Jisas, ol i tok, "Jon bilong Baptais i salim mipela i kam long yu bilong askim yu olsem, 'Ating yu dispela man God i promis long salim i kam, o mipela i ken wetim narapela?'"

²¹Long dispela taim Jisas i wok long oraitim kain kain sik bilong ol manmeri. Na em i rausim planti spirit nogut i stap insait long ol manmeri. Na em i mekim orait planti ol manmeri ai bilong ol i pas, na ol i ken lukluk.²²Jisas i bekim tok bilong ol disaipel bilong Jon olsem, "Taim yupela i go bek, tokim Jon wanem samting yupela i lukim na harim. Ai pas i lukluk, lek nogut i wokabaut, leprosi manmeri i kamap klin, yau pas i harim, dai man i kirap bek na kisim laip na ol rabis manmeri i harim gut nius. Jisas i tokim ol moa olsem,"²³God bai i blesim ol manmeri i bilip long mi na i no givim baksait long mi."

²⁴Taim tupela man i bin bringim tok bilong Jon i kam long Jisas i go pinis. Orait Jisas i tokim ol manmeri long Jon olsem, "Yupela i laik lukim wanem samting taim yupela i go long ples drai i nogat man? Ating yupela i laik lukim win i sakim wanpela pitpit a?"²⁵Tasol yupela i go long lukim wanem samting stret? Ating wanpela man i werim ol gutpela na naispela klos a? Harim, ol manmeri i werim ol gutpela na naispela klos na i gat gutpela bilas bilong bodi, em ol dispela kain man i stap long haus bilong king.²⁶Tasol yupela i go long lukim wanem samting stret? Ating yupela i laik lukim wanpela profet, a? Mi tokim yupela dispela profet em i winim tru ol arapela profet.

²⁷Long dispela man tasol buk bilong God i tok, 'Harim, bai mi salim wanpela man i go paslain long yu. Em bai redim rot bilong yu.'²⁸Mi tokim yupela, namel long yupela mama i karim, i nogat wanpela i winim tru Jon. Tasol man i stap liklik tru long Kingdom bilong God em i winim Jon."

²⁹Ol manmeri wantaim ol man bilong kisim takis i harim dispela tok na ol i tokaut olsem God em i stretpela olgeta. Ol dispela lain Jon i bin bataisim.³⁰Tasol ol Farisi na saveman bilong lo long Juda ol i no kisim baptais long Jon. Olsem na ol i givim baksait long laikim bilong God.

³¹Jisas i toktok moa long Jon bilong Baptais olsem, "Mi skelim yupela ol manmeri i stap long dispela taim nau, yupela i stap olsem wanem?"³²Ol i olsem ol pikinini i save pilai nabaut long ples bilong salim kaikai na i sindaun na singaut long wanpela narapela na i tok, 'Mipela i winim mambu, tasol yupela i no danis. Mipela i singsing sori tasol yupela i no krai.'

³³Jon bilong Baptais ikam i no long kaikai bret na long dringim wain, tasol yupela i tok olsem, 'Dispela man spirit nogut i bosim em.'³⁴Pikinini Bilong Man em i kaikai na dringim wain olsem ol arapela man i save mekim tasol yupela i tok olsem, 'Dispela man i kaikai planti na dringim planti wain, em i wantok bilong ol man i save kisim takis na ol man bilong mekim sin.'³⁵Tasol ol gutpela tingting na stretpela pasin bilong God i save kamap stret long ol lain manmeri i bihainim."

³⁶Wanpela Farisi i singautim Jisas long kam kaikai wantaim em. Na Jisas i go long haus bilong dispela Farisi na kaikai wantaim em.³⁷Wanpela meri i stap long dispela taun em i meri bilong mekim sin. Taim dispela meri i harim olsem Jisas i stap long haus bilong Farisi, em i kisim wanpela botol oil i gat naispela smel tru na i go.³⁸Taim Jisas i kaikai i stap, dispela meri i go klostu long lek bilong em na i krai. Ai wara bilong meri i pudaun long lek bilong Jisas na meri i klinim ai wara bilong em wantaim het gras bilong em. Na i givim kis long lek bilong Jisas na i kisim oil na welim lek bilong em.

³⁹Dispela Farisi i bin singautim Jisas long kam kaikai wantaim em i lukim dispela, na em i tingting olsem, "Sapos dispela man em i wanpela profet, em bai i save wanem kain meri i holim em. Em i sin meri."⁴⁰Jisas i save long tinting bilong em na i tok, "Saimon, Mi gat tok long yu." Na Saimon i tok, "Tisa, yu gat wanem tok long mi yu ken tok."

⁴¹Na Jisas i tok, "Wanpela man i givim dinau long tupela man. Wanpela i dinau 500 silva koins, na narapela i dinau 50 silva koins tasol."⁴²Tupela i no inap long bekim dinau bilong tupela, olsem na man i givim dinau i lusim

rong bilong tupela. Orait, husat bilong tupela bai i laikim em tru?"⁴³Saimon i bekim tok olsem, "Mi ting olsem dispela man husat i bin kisim bikpela dianu." Jisas i tokim em, "Tingting bilong yu em i stret."

⁴⁴Jisas i tanim na lukim dispela meri na em i tok long Saimon, "Yu lukim dispela meri. Taim mi kam insait long haus bilong yu. Yu no givim mi wara long mi ken wasim lek bilong mi, tasol dispela meri em i wasim lek bilong mi wantiam ai wara bilong en. Na em i klinim wantaim het gras bilong em."⁴⁵Yu no givim kis long mi, tasol dispela meri i givim kis long lek bilong mi.

⁴⁶Yu no bin kisim oil na welim het bilong mi, tasol dispela meri i welim lek bilong mi wantaim oil i gat gutpela smel.⁴⁷Olsem na mi tokim yu, dispela meri i laikim mi tumas. Em i mekim planti sin tasol God i lusim sin bilong em. Tasol man i ting olsem em i gat liklik sin na God i lusim sin bilong en, orait em bai i laikim mi liklik tasol."

⁴⁸Na Jisas i tokim dispela meri olsem, "Mi lusim sin bilong yu."⁴⁹Ol man i bin stap long dispela taim na kaikai wantaim em i toktok namel long ol yet olsem, "Dispela man em i husat, em i ken lusim sin bilong ol man?"⁵⁰Na Jisas i tokim dispela meri, "Bilip bilong yu i mekim yu fri, yu ken go wantaim bel isi."

Luk

8

¹Jisasi nampa beni kayo waita yu magufipa ba tauni finu novemi kotina yiyimiduka, ²Mana'a ininami benampa no'e yomi, Jisasimi yenyi yi'i yofaurem savi awamu'i yepim bami manta fasa duka. Maria yami mini akupikemino, Mini inim avi; i meri Makdala. ³Joana nampa susana mi mini a kupikemino, Mana inim asika nampa. Joanami kusa ana'i Herotini maka rafikayimino. Mini inim asikayu Jisasi nampa beni kayo waita yu yofa ewa. ⁴Amuna watanasi tauni fipakem yema uyomi Jisas mana wayegam baya yiyimiduka. ⁵Yunam yogewam waitami anayum intafem bewami mana'a akafana kugufami watanasi yinakom makarofe bomi nunuano yema naruka. ⁶Mana'a anayumi nom iwapim om magafim fafasiremi rasukarem bu'irem. ⁷Mana'a anayumi aviyararem wapim fafasemi mini naru ano ukuremi manta mini anayunu aruma saviem. ⁸Minugami mana'a anayumose awogu magafim awogu uriri em. Mini waya yiyimidemi naeim yararem semi, wata mose agagam rukate intama sokeono. ⁹Jisasini kayo waita yu intaemono, "Mana wayegam waya manoni antami naisigene?" ¹⁰/. Manisiremi Jisasi yiyimiduka, Kotimi yigemi awogu intiru yimi duka aupa aneneyu beni magufim bam. Minugam enawaita nasi pim wayegam baya yiyimidukau. Itanayomifo mini baya manoni anta iyintanayo. ¹¹Mini wayegam waya manoni antami Jisasi beni kayo waita yu yiyimika. Mini anayumi Koti namino. ¹²Anayunu akafana fafasini ure Koti na intamifo inaemi wananomano mini waya yen yirapike manta fasa duka. ¹³. Ommagafim fafasigam anayumi, Watamano Koti na mose intare amo mantukani uga. Minugafo beni anu iwam anayum kana magafim kuka. Akikanaga yimakuku omi makasintano yimi kumipim yanduwuga. ¹⁴Aviyararem wapim fafasigam anayumi Koti na intewam watanasi yi ugamifo, Yenyi wantim amuna intiri ure yenyi intiru mana magagakena anene yuka ba. Mini anene yu ano yepim utubimi Koti na yen yirapem manta fasa duka. Minugami, Koti pimi itama eram buyuga. ¹⁵. Mminugamifo, awogu magufim ose fafasiga anayumi, Koti na intewam waita ka'na uga. Mini baya au'arapem wami mini waya awakunte sokeuga. Au iyaontano avogu yunam fawaritem. ¹⁶Jisasi enawa mani sirem siga, Buba mana waita mano onugade sago amenapa buranonam. madem watanasi amonanaure amaka ratem. ¹⁷Aupa bam mana anene buwatem. Auparukam anene yu mana nurami fakagi item. ¹⁸Intama soke ogo, Mana waita mano anene yu ose wafa rukate mini enawa yimitem. Minugami mana anene buruka waitami beni intaka bam anene yu ba Koti bu amitem. ¹⁹Mininuram manami Jisasini afa'awa nampa ano'e bewapa yigamifo, ben'adeka bubuga nayeyara amuna wata anasi benampa wa. ²⁰. I'naem mana yu Jisasi sasamemi, "enano'e nampa enafa'awa en amonaranthem mapa wa. ²¹. Jisasi ma'nisirem yemi yiyimiduka, Koti na intare awakure wam wata nasi mi yemi setino'e sifativa bemono..²³²². Mana nurami Jisasi nampa beni kato waita botifim rauntami mani sirem yiyimiduka, nom mano me'anafapa bofa, "Bemono." /v23. Bewami Jisasi maro bawuga. Anom susuwa yimi nomano yenyi botifim utubimi anom umantim buga. ²⁴. Beni yogam waitayu be Jisasimi amonami rugem wami maro avurure payami manisiga, Anona'o, Anona'o, seyuya adenaka fugofanunave. Jisasi itavemi mini uwa nampa nomi yisiduka. minurami susuwa nampa nomano maro beni maguga maguga uvuga.. ²⁵. Beni yogam waita yu manisirem yiyimiduka, yigenti amakukum nafaga rukege? Yintudure febuga, nayeyara Jisasi maro minurami yenyi wanapa maro ma'ni yintairi uga. Mini waita iyewafiyo? Jisasi simi uwa nampa nomi bena intaga. ²⁶Jisasi nampa beni kato waita Gerasenei buga, Galili nomano me'anawafa. ²⁷Anom magufikem waita savi awamu rukayim Jisasi yema amonem. Naupawa iwayi, unambado ageka iwam waita matipim mana wam waita. ²⁸Mini waita mano Jisasim amonaremi wa' ruremi Jisasi aifimi rufampuga. Aravokam uremi semi, Jisasio semi nau sikarare, Ano'na Koti aga ano? Semi savi buyusikano. ²⁹Minugami, Jisasi eram baya siremi mini savi awamu

aremi bino yanti. Watayu nanti mante aika ayaka antaure bega rafika. Afo savi awamuano bepim ofeganami mini nantano ragaganani. Savi awamuano avigem wata iwam magufa maro aremi.³⁰ Afo Jisasi intaemi, "En avi'i iyeve? Afo bemi semi, "Setivi'i Tauseni" Bemi ma'nisirem semi, Amuna savi awamu ben aupem ituka.³¹ Mini savi awamugu ano Jisasimi samemi mini masipim bu yiyikano yare.³² Foru anu anapa be yunam neve wami savi awamugu ano Jisasim intaomi yiyikama forupim ruka.³³ Afo mini savi awamugu'i mini waita yera arepaya forupim ofebemi nomi navikare fubuga.³⁴ Foka ose rafikam waita yu anomini anene fawaripaya amonare maro magufipagu yiyimiduka.³⁵ Wata anasi mini waya intarepaya amonarate buga. Orave amonami savi awamugu arem bugam waita Jisasim aifim kumanturem wami oma amonemo. Unambado urem awoguka wa, Afo wata anasi mini amonaremi anom fegari emo.³⁶ Masidem wata amonewami mini waita fikem savi awamu sasakarami, miniga bage'eyomi eno yeravomi siyimemo..³⁷ gerasenesi magufikem watanasi fe'de Jisasi nanti se yera yire bono. Jisasi botifim rauntami yewayege buga.³⁸ Mini waita Jisasimo savi awamu manta fasa rukam waita mano Jisasi sasamemi, " Enampa birare." Mi'nugami Jisasi sasakam bimi ma'nisirem sasamem, " ³⁹Eyamapa oraveva Koti ofa uruka anta maside watanasi siyimenom . " Afo mini waita yewayegem bemi Jisasi beka uwantuka anta maside anom magufipa siyimiduka.⁴⁰ Afo Jisasimi nombarum mano mean afapa oravimi masidem wata-anasi yimoyure aviduka, nayeyara bemi aveyure wage;e. ⁴¹ Mana wata ben avi'i Jairusi bemi mono ma'ano yi'nom watami.bemi Jisasim aifim agoyaum akaremi Jisasim intaemi setimapa yeno. ⁴² Nayeyara ben araum mano fugirantem ewami. Bemi mana asika mana rukami siyakanti fo afapake kanti Oranta. Afo Jisasi Jairusim amapa ,bewami amuna wata-anasi sisipaire awakure buka.⁴³ Afo mana inimi wage'emi, mini inimanomi iyaka nare yakagewami amaka siyakantifo kan Orantaka. Bemi amuna moni;i ugam remi ofai mararare simi manawayi ba bu ofawauga. ⁴⁴ Mini inimano Jisasi aneka yevemi sito'ami Jisasini wado araka fakaremi mini ameuremi ofainti mantuka.⁴⁵ Jisasi yintaemi, iyewa sineyogane? Maside yu bube semo, afo Pitami bemi mani siremi sasamemi. Efantano'o amonano nesu wata anasimi emi yaku uremi agei agapaga. ⁴⁶ Ugami Jisasi semi, semi intagaunave mana wayi sine yoduka, nayeyara semi amonau nami mana'a seti eranti siremi bemi.⁴⁷ Mini inimano intagemi bemi bu ayofatemi, Minugami antuafa demi, Minurami mare agonyou mukuremi orasi marem jisasi adeka buga. Madem wata nasi yigauka sima fawarurem naye antagakem jisasi ane yoganave. Maro jisasi aneyogami ese mini kanafim ofainti matuka. ⁴⁸ Afo Jisasi mani siremi sasamemi, asika aga'i, eni amakuku ano em asofa'akemi, Afo arayasi nampa itave bu. ⁵⁰⁴⁹ Jisasimo mini inim nampa waya sewami ,mana rafisim watamano jairusi naupakem fawaruremi," enaraumi fugemino" Minugafo jisasim anona umanti bu amenu." Jisasimi mini waya intaremi, Jairusi ami anona emi semi manisemi, emi bu fegano, emi amakuku nu, en araumano soke itemi. ⁵¹ Jisasi Jairusi amapa yema fawarem. bemi e'ami wata anasi benampai bu upegemo. Jisasimi Pitami avigemi Jonimi, Jemsimi iya'o afo'e nampa ano emi yibigemi mini naupa upegemo benampai. ⁵² Wata anasi naupa wayimi yigunanti evemi ifi'i ragevemi wami, ugami Jisasi mani siremi yiyimem, yigemi ifi'i buwa ragago fami rugemi bemino. ⁵³ Wata anasimi imi saskemo, nayeyara yemi intami ai fubuga. ⁵⁴ Jisasi mini asika ayaka fakaremi semi, iya'ontano, itavono!" ⁵⁵ Mini asika manoni awamu ama orademi yimi mini ame'ema urem itavemi. Afo Jisasi yiyimemi semi, yunami ameurem amego. ⁵⁶ Mini agaiano afoe anoeya savi antui dentamo. Ugami Jisasimi eram waya yiyimemi mana wayi busasameno.

Luk

8 ¹ Bihain Jisas i raun long ol ples na ol taun, na i autim gutnius long Kingdom bilong God. Ol 12-pela disaipel bilong en i raun wantaim em,² na ol sampela meri tu i raun wantaim em. Em ol dispela meri Jisas i bin rausim spirit nogut long ol na i bin oraitim sik bilong ol. Wampela bilong ol em Maria, ol i kolim Meri Makdala. Jisas i bin rausim 7-pela spirit nogut long dispela meri.³ Narapela em Joana, Susana na planti ol arapela meri. Joana em meri bilong Kusa, em wampela bosman long haus bilong Herot. Ol dispela meri i save givim samting bilong ol long helpim Jisas na ol disapel bilong en.

⁴ Taim planti manmeri i kam bung, ol i kam long ol taun. Na Jisas i tokim ol long wampela tok piksa.⁵ "Man bilong mekim gaden em i go tromoi pikinini wit. Taim em i tromoi pikinini wit, sampela i pundaun long rot na sampela long arere bilong rot, na ol man i krungutim long lek na ol pisin i kam kaikaim ol pikinini wit.⁶ Sampela pikinini wit i pundaun antap long graun i pulap long ston na i nogat wara. Dispela pikinini wit i kamap liklik tasol na em i dai.

⁷ Sampela pikinini wit i pundaun namel long ol rop i gat nil. Na ol rop i gat nil i kamap wantaim na kilim i dai pikinini wit.⁸ Tasol sampela i pundaun long gutpela graun na i karim planti pikinini wit." Bihain long Jisas i mekim dispela tok, em i singaut long ol olsem, "Man i gat yau, em i mas harim gut."

⁹Ol disaipel bilong Jisas i askim em, "Wanem as bilong dispela tok piksa?"¹⁰Jisas i tokim ol olsem, "God i givim yupela pinis gutpela tingting long yupela i ken save long ol samting i stap hait long Kingdom bilong God. Tasol long ol arapela mi tokim ol long tok piksa, na ol i ken lukim tasol bai ol i no inap luksave. Ol i ken harim tasol bai ol i no inap save long as bilong tok.

¹¹Jisas i tokim ol disaipel bilong en long as tok bilong tok piksa em i bin autim. Pikinini wit em i tok bilong God.¹²Ol pikinini wit i pundaun long rot i olsem man i harim tok bilong God tasol bihain Satan i kam na rausim dispela tok long bel bilong em. Satan i ting, "nogut man i bilip na bai God i kisim em bek."¹³Ol pikinini wit i pundaun long graun i gat ston, ol i olsem man i harim tok bilong God na ol i kisim wantaim amamas. Tasol ol i olsem wit i nogat rop bilong en i go daun long graun. Ol i bilip sotpela taim tasol, na traim i kam long ol, ol i pundaun long sin.

¹⁴Ol pikinini wit i pundaun namel long rop i gat nil, ol i olsem manmeri i harim tok bilong God. Tasol ol i tingting tumas long laip bilong ol yet na ol i wari tumas na tingting bilong ol i pulap tru long moni, kago na amamas bilong dispela laip. Dispela ol samting i pulapim tru laip bilong ol na i rausim tok bilong God long bel bilong ol. Olsem na ol i no kamap strong long wakabaut wantaim God.¹⁵Tasol ol pikinini wit i pundaun long gutpela graun, ol i olsem man i harim gut tok bilong God. Em i kisim na putim dispela tok long bel bilong en, na i bihainim gut dispela tok. Em bai i karim gutpela kaikai bilong spirit.

¹⁶Jisas i tok moa olsem, nogat wanpela man i save laitim lam na karamapim long baket o i save haitim aninit long bed bilong en. Em i save putim ples klia inap olgeta man i ken lukim lait.¹⁷I nogat wanpela samting bai i stap hait. Na ol samting man i karamapim em wanpela taim bai i kamap ples klia.¹⁸Nau harim gut. Sapos wanpela man i gat sampela samting pinis, orait God bai i givim em sampela moa. Tasol man i nogat wanpela samting, God bai i rausim wanem samting em i ting em i gat.

¹⁹Long dispela taim mama na ol brata bilong Jisas i kam long em, tasol ol i no inap i go klostu long em long wanem planti lain manmeri i stap wantaim em.²⁰Bihain sampela lain i tokim Jisas, "Mama na ol brata bilong yu i laik lukim yu, na ol i sanap autsait."²¹Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Mama na ol brata bilong mi, em ol manmeri i harim tok bilong God na i bihainim."

²²Wanpela dei Jisas wantaim ol disaipel bilong en i kalap long bout. Na em i tokim ol olsem, "Yumi go long narapela sait bilong raun wara." Na ol i go.²³Ol i go yet na Jisas i go slip. Bikpela win i kirap antap long raun wara, na bout bilong ol i pulap long wara. Ol i bungim bikpela hevi.

²⁴Ol disaipel i go long Jisas na lukim em i slip i stap, ol i kirapim em na tok, "Masta! Masta! klostu mipela bai i dai!" Jisas i kirap na krosim dispela win na wara. Na win i dai na wara i slip i go daun bek na i no mekim nois.²⁵Na em i askim ol disaipel, "Bilip bilong yupela i stap we?" Ol i kirap nogut na pret, long wanem Jisas i mekim dispela, na ol i askim namel long ol yet olsem, "Dispela man em i husat? Em i tok strong long win na wara, na ol i harim tok bilong em.

²⁶Bihain Jisas wantaim ol disaipel bilong en i go kamap long Gerasenes. Dispela ples i stap long autsait bilong raun wara Galili.²⁷Taim Jisas i kam autsait long bout, em i bungim wanpela man bilong biktaun na spirit nogut i bosim em longpela taim. Em i no save werim klos na i no save stap long haus, em i save stap long ples matmat.

²⁸Dispela man i lukim Jisas na em i singaut na i pundaun long lek bilong Jisas. Em i singaut bikmaus tru na i tok, "Jisas, yu laik mekim wanem long mi, Pikinini bilong Bikpela God antap tru? Plis yu noken mekim nogut long mi!"²⁹Long wanem Jisas i tok strong long spirit nogut i mas lusim dispela man. Ol man i save pasim han na lek bilong en wantaim sen na i save was long em. Tasol taim spirit nogut i go insait long em, em i save brukim sen. Na spirit nogut i save kisim em i go long ol ples nating i nogat man.

³⁰Orait Jisas i askim em, "Wanem nem bilong yu?" na em i tok, "Nem bilong mi Tausen." Em i tok olsem, long wanem planti spirit nogut i pulap insait long em.³¹Ol dispela spirit nogut i wok long askim Jisas long noken salim ol i go daun long hul i nogat as bilong en.

³²Klostu long dispela hap ol sampela pik i stap long sait bilong liklik maunten na kaikai i stap. Na ol spirit nogut i askim Jisas long salim ol i go insait long ol dispela pik. Jisas i givim tok orait long ol spirit nogut i ken go insait long ol pik.³³Orait ol spirit nogut i lusim dispela man na ol i go insait long ol pik na ol dispela pik i ran i go daun long raun wara, na i dring wara na i dai.

³⁴Ol man i was long pik i lukim wanem samting i kamap, na ol i ran i go tokim olgeta manmeri bilong taun na long ol ples.³⁵Ol manmeri i harim dispela tok na ol i go long lukim. Ol i kamap na i lukim dispela man ol spirit nogut i lusim em i sindaun klostu long lek bilong Jisas. Em i kamap orait pinis na i putim klos na stap. Ol manmeri i lukim dispela na ol i pret tru.

³⁶Ol man i bin lukim Jisas i rausim spirit nogut long dispela man, ol i stori long ol manmeri taim ol i kamap long dispela hap.³⁷Na ol manmeri long distrik Gerasenes i pret tru na i tokim Jisas i mas lusim ol na go. Orait Jisas i kalap long bout na ol i go bek.

³⁸Dispela man Jisas i bin rausim spirit nogut em i tokim Jisas, "Plis, mi laik go wantaim yu." Tasol Jisas i salim em i go. Na i tokim em olsem,³⁹"Yu go bek long ples bilong yu na autim tok long olgeta samting God i mekim long helpim yu." Orait dispela man i go bek na i autim olgeta samting Jisas i mekim long em. Em i autim long olgeta hap bilong biktaun.

⁴⁰Orait Jisas i go bek long hapsait bilong raun wara, na olgeta manmeri i amamas long kisim em, long wanem ol i bin weitim em i stap.⁴¹Wanpela man nem bilong en Jairus, em i wanpela hetman long tempel. Em i kam na brukim skru long lek bilong Jisas na i askim Jisas long go long haus bilong em.⁴²Long wanem pikinini meri bilong en i laik i dai. Em i gat wanpela pikinini meri tasol na em i gat 12-pela Krismas. Orait Jisas i go long haus bilong Jairus, na planti lain manmeri i paspas na bihainim em.

⁴³Na wanpela meri i stap. Dispela meri i bin lusim blut longpela taim tru inap olsem 12-pela Krismas. Em i bin lusim planti moni tru long kisim helpim tasol i nogat wanpela inap long helpim em.⁴⁴Dispela meri i kam baksait long Jisas na i holim liklik hap klos bilong Jisas. Na wantu tasol em i kamap orait gen.

⁴⁵Jisas i askim, "Husat i holim mi?" Olgeta i tok nogat. Na Pita i tokim em olsem, "Masta, yu lukim planti lain manmeri i raunim yu na i pas wantaim yu."⁴⁶Tasol Jisas i tok, "Mi save wanpela i holim mi, long wanem mi pilim sampela strong i lusim mi na i go."

⁴⁷Dispela meri i save olsem em i no inap hait. Olsem na em i guria tru, na em i kam brukim skru na putim pes i go daun klostu long Jisas. Long ai bilong olgeta manmeri em i tokaut long wanem as em i holim Jisas. Na taim em i holim Jisas wantu em i kamap orait.⁴⁸Na Jisas i tokim em olsem, "Pikinini meri, bilip bilong yu em i mekim yu i orait, olsem na yu kamap orait pinis. Nau yu ken i go wantaim bel isi.

⁴⁹Taim Jisas i toktok yet wantaim dispela meri, wanpela lida man long haus bilong Jairus i kamap na i tokim em olsem, "Pikinini meri bilong yu em i dai pinis. Olsem na yu noken givim trabel long Jisas moa."⁵⁰Tasol taim Jisas i harim dispela tok, em i bekim tok long Jairus olsem, "Yu noken pret, yu mas bilip tasol, na pikinini meri bilong yu bai kamap orait."

⁵¹Jisas i kamap long haus bilong Jairus. Na em i no larim ol manmeri i go insait wantaim em. Jisas i kisim Pita, Jon na Jems, na papa na mama bilong pikinini tasol long go insait long haus wantaim em.⁵²Na ol manmeri i stap long haus i sori na krai i stap, tasol Jisas tokim ol olsem, "Yupela i noken krai, em i no dai em slip i stap."⁵³Tasol ol manmeri i lap long em, long wanem ol i save olsem em i dai pinis.

⁵⁴Jisas i holim han bilong dispela pikinini meri na i singaut olsem, "Pikinini, yu kirap!"⁵⁵Spirit bilong pikinini meri i kam bek na wantu tasol em i kirap. Na Jisas i tokim ol i mas givim kaikai long em.⁵⁶Tupela papa na mama bilong pikinini i kirap nogut. Tasol Jisas i tok strong long tupela olsem ol i noken tokim wanpela long dispela samting i kamap.

Luk

9

¹Jisasimi 12'a yogam watayu yarami yema ruwantu emo, afo bemi anona eran nampai yibinampa yimemi, yemi savi sava awamu siyikatemo, madem madam yi'gui manta asofa yikatemo. ²Afo bemi yiyikemi Kotini eraranti yogega bogo, madem, madam yi'i asofa yikago.³Afo bemi mani siremi yiyimemi yigemi mana yanta'i buwa marago yige'i biranteotei. Mone'o yukurewa unami buwa marago, yuna nampa, nesu unam wadonampa. ⁴Afo yigemo mana maguga erave'o mana naupa ofegateote, afo mini naupa bage ega yerare ena magufa bogo.⁵Afo mana magufikena wata anasi mano bu yibigaotei, mini magu ifa dega bogo, afo ifadeose biranteotei yigakena yomi yera aruntega bogo, afo yemi minuremi intemi yemi sayekemi minifimi emono yemo minopimi. ⁶Afo yemi yogam wata yui Jisasimi yema aremi magufipai ofegemo, Kotini waya yiyimemi ewam wata anasi manta asofa yikemo.⁷Herotimi, ananta rafisinti Galili magufimi wage'emi, bemi intemi masden yantao Jisasimo uwarami, afo bemi nesu intiri'i emi naye yara mana'a semi Joni mono nomo feyikewa yimi fubuga pikemi yerademi itavemi. ⁸Afo mana'a mano semi Elaisami yerademi fawaremi, mana'ami semi feyapakena yogam wata yui yerademi fawaremo fubuga pikemi. ⁹Afo Herotimi manisemi, semi Jonimi anugami akefa rukaupo, mini watami item wata wafi, semi inta naunami ma'de yanta'i uwarimi. Afo Herotimi bemi amonarati semi.¹⁰Yogam wata yui orade yeravemi, Jisasimi sasamemo masiden yanta ose uwaremi. Afo Jisasimi yogam wata yui yibigemi, yemi ayofaremi aupakemi mana magufimi bemo mini magu avi'i Betsaidai. ¹¹Ugami nesu wata anasi mi intami Jisasimi Betsaidai, bimi afo yemi bemi awakuremo. Jisasi amoyemi bemi awakure wami, afo bemi wayami Kotini yogaranti yemi yiyimemi, bemi yi'ewam wata anasi asofa uyikemi.¹²Enantano yeravimi 12'a yogam watayu yeravemi Jisasi waka sasamemi manisemo, "Mave wafaunafai wata buve mono minugafo wata anasi siyi kafanaya adeka magufaya

bogo bavi nayom ma'i afakeveya yunami afakago".¹³Ugami Jisasimi yen yami mani serime yega nanao, "yunami yimego" Afo yogam wata yui semi, seyuyami 5'pia breti mageya, 2'a noya'ano makafauna masidem wata anasi amaka uyikanti yunami aya ureyana masidemi amakagi uyikafa.¹⁴Mini waya semi nayeyara wata anasi yui nampa mano 5000 adekai. Afo Jisasimi beyi yogam wata yui yiyimemi 50'a wata anasi mana mana ikufi da.¹⁵Afo yogam wata yui Jisasimi sinte'emo.¹⁶Jisasimi 5'ia breti nampa 2'a noyai mantemi Inarufa amonevemi augam mukemi, augam mukuremi mini breti nampa noya'i kidi kidi uremi yoga watayu yimemi, wata anasi yimego yanti.¹⁷Maside yu nami yimudami, afo ara'a yunami mante ruwanturami 12'a basigetimi itugemo.¹⁸Mana nurami Jisasimi augam muke vemi wami, afo yogam wata yui ben nampai wami. Bemi yintaemi semi wata anasimi senanti iyebe sebeye?¹⁹Afo yogam wata yui ami anona emi semi, emi mono mo feyikewa Joni mano mana'ami semi, emi Ilaija mo mana amano semi, emi feyapakena Koti adeka wam watami itavemino.²⁰Afo Jisasi yogam watayu yinta emi, "Semi, afo yigemi senanti iyeve sevege?" Pita anona emi semi, "Emi Kraisi mano Koti aga'i wana masidem nura bari bari ugayimi".²¹Jisasi ake waya yiyimemi enom wai mana waya mi bu yiyimego mini wayami.²²Bemi yiyimemi, "Wata aga'ano mi umanti maratemi, anom watayu nampa yinom watayu nampa lo manoni inti watayu bemi bu ayi akemi manta fasada temo, bemi aritemo, ugamifo naemi kamore wa'yawam yakagami yerademi itavi temi".²³Jisasi mani siremi yiyimemi, "Mana wayimo semo siwakuri ranti, afo beyi ayiru'i danana kuminana, beyi maripo yami afunadena mana mana waya wami siwakurino.²⁴Nayeyare, mana wayimo be yaumo fakama akeiran temotemi, ben aumi afi'itemi, ugami mana wayimo be yaumo setibikao ratemi, wama kipatemi masidem nurami.²⁵Naye avogu yantaga fawaritene, mana wata manomo magaga yanta ose ruwantu ewanamo ben aumo afi itemi?²⁶Mana wata manomo setivi ganto agayemo, seti waya yanto agaye itemi, afo wata aga'ano mini wata yanti agaye itemi, bemo yera remo beyi eran nampa yitemi. Ofo'eni eran nampa, eran era ankeru yu nampa.²⁷Ugami fuga ugami yiyimeu, yigepikemi mana'ami bumi fubuge'i Kotini ake gu'i amona nogomi.²⁸8'tia wa'yawami yakagemi Jisasi mini waya siragakeni, Pita, Joni, Jemisimi yibigemi anufa augam muki ranti, uremi.²⁹Augam mukevemi wami, orasi ano ena emi, beni unam wado mano efari emi.³⁰Kam wata mano benampai asewen warami, mini Mosesi ya Ilaija.³¹Yeganti Kotini eran nampai fawa rentamo, yeganti Jisasi nampa asewenta wage entamo mana maga, yeraremi binoyanti, mini yantagui Jerusalemi fawa ritemi.³²Pita nampa ka yogam wata rugenta wage'entamo, afo itaventami, Jisasini saga nampa ake nampa amonami kam wata benampa itagenta benampa warami.³³Kam wata ganti Jisasi arenta bira owami, Pitami Jisasimi sasamemi sisao avogu emino managa yefaunami, kamore ma'i uwarate yane, mana enintami mana Mosesimi manami Ilaija nintami, ugami Pitami bu intemi, naye waya simi.³⁴Pitami asewam mana kona mano yimugai yemi, yemi fegemo, konam mano fikarami.³⁵Afo mana awaunti konapike semi mani semi, minimi setiga ino, semi bemi uyadukau seti yogari ino yanti, ugafo yigemi beni wayawa intano.³⁶Mini awauntano sima kiparami yemi amonami Jisasi beya'o itare mi wage'emi yemi kepavemi bu yiyimemo naye yanta ose amonami.³⁷Ena waya wami, Jisasi nampa yogam watayu anumi yera remi kumemo, nesu wata anasimi yema amonemo.³⁸Mana wata ma wata anasi yiwana pakemi aravoka uremi, mani semi, "Sisao, setigai ofaono, sini sana mana iyaonti rukau namino.³⁹Savi awamu'o beka ose yikanami evemino, savi awamu ano bemi manta duntu evemi efa kantimi itugewa be awaunti. Mini savi awamu mano bemi manta savi sava e'emi benaumi, yera bu ara ranti ewa.⁴⁰Minugai eni yogam wata yui yintae'i mini savi awamui manta fasa akago sunam, yemi kana buyuga.⁴¹Jisasi waya anona emi semi, "Yigemi wata anasi yima kukumo bu rukayimi, yigenti intitano atedemo buwayi, nade yaga semi yigen nampa bego yigenti umanti maranu? Afo Jisasimi iya'ontanoni afoemi sasamemi, "Eyaga avige mana aga yeno.⁴²Mini iya'ontano jisasi adeka yimi savi awamu ano mini aga'i rauma dufantami magagai manta runtu emi. Ugami Jisasimi eram wayami mini savi awamu nampa semi, mini agai soke ino, mini agai Jisasi yerademi ben afoemi amemi.⁴³Wata anasimi Kotini eranti amonemo, antu afo demo. Nesu intiri'i ewami Jisasimi era rera yogan marewa nanti, beyi yogam wata yui yiyimemi semi.⁴⁴Yigemi intama soke ogo watayu anomi. Wata mano agai namugo yiyapimi ratemono".⁴⁵Ugami yogam wata yui mini waya yanti ani'i bu emo nayeyare mini waya mano yikai ayofaremi bage'emi, ugami yemi fegemo Jisaimi inta irante mi waya manoni anta yanti.⁴⁶Mana'a nurami naemi yogam wata yui yeyiranti asuvemo, iyewa yepikemi ano watenafi.⁴⁷Ugami Jisasimi yenti intirui wafa inta ruka, afo mana sito agai avima beyage duka.⁴⁸Yogam wata yui yiyimemi semi, mana wayimo mana aga'o setivipimi avige motemi, semi sibigatemi. Iyemo semo sibigana niyimi bemi avigatem semose sisika ose yunsyimi, mana wata mano avio bu rukemo yigen yiwanapa wayimi bemi anantai vemi.⁴⁹Joni Jisasini waya intaremi anona emi semi, "Sisao, seyuya amona faunami mana wayimi en avipimi savi awamui sasaka manta fasa de'en uga seyuya a'ao sasaka fau nayeyara bemi senuya pikena buwa.⁵⁰Ugami Jisasi mani siremi sasamemi, "Yigemi sima bu faka akgo, wata manomo namugoyi bu uakayimi yigenti mana akumi bemino.⁵¹Kanami adeka ugam uga Kotimo avigemo Inarufa urinanimi, ugami beni intiti uyademi Jerusalemi bemi.⁵²Bemi yiyikemi wayamo maremo anata binayomi mana magumi Samaria beni anene manta ategananimi.⁵³Ugami Samaria wayimi bu ayemo Jisasimi buyino yanti yenti magufai nayeyara yemi rayimami Jisasimi anona intiti ruka

Jerusalemi biranti.⁵⁴Kam yogam wata, Jemisiya Joniya mini wayami intetami, yeganti sentami, anonao, emi arinayimi Kotimi inta ofanami igami Inarufakem dana kumena mana akumi igami yigano yare'a? ⁵⁵Ugami Jisasimi wayevemi yimo wapa eram waya semi, yigemi mini'om wayami busego. ⁵⁶Afo mini magu yera demi ena magufai bemo.⁵⁷Jisasi nampa beni yogam wata yui fami akafami bewmi, mana wayi Jisasi nanti semi mani semi, semi emi awakuronu maside ayapa bino nafai. ⁵⁸Jisasi mani siremi sasamemi, iyanui ruka maose have wami, nunu wai ma'i ruka, ugami wata aga'ano mana ayappa bu ruka anomose rananimi⁵⁹Jisasimi ena wata manomi sasamemi semi, emi semi yema siwakurono'o semi sesifo'emi maroma masifare onuno. ⁶⁰Ugami Jisasi sasamemi semi, "Eanam fugim wata mano fugim wata masifano. Ugafo emi bewa simara Kotini yoganti yiyimemo masiden ayapai.⁶¹Ena wata mano semi, semi emi awakuro nuno anonao, afo bonupo, sesi anasi iyaonti maro yiyikarego. ⁶²Jisasi beni waya anona emi semi, wata manomo siti aga ose fakarukemi maside nuramo anepa amona'egem rewayimi mini wata manomi Koti Yoganti bu maranani.

Luk

9 ¹Jisas i singautim ol 12-pela disaipel i kam bung, na em i givim ol bikpela strong na namba long ol, i ken rausim spirit nogut na oraitim ol kaikain sik.²Na em i bin salim ol i go long autim tok long Kingdom bilong God, na long oraitim ol kainkain sik.

³Na em i bin tokim ol olsem, "Yupela i noken kisim wanpela samting wantaim yupela, taim yupela go. Yupela i noken kisim paus moni, o kaikai na ol planti klos bilong yupela."⁴Taim yupela i kamap long wanpela ples na i go insait long wanpela haus, orait yupela mas i stap long dispela haus inap yupela i lusim, na i go long narapela ples.⁵Na sapos ol manmeri long wanpela ples i no laik kisim yupela. Orait yupela lusim dispela ples na i go. Tasol taim yupela i laik i go, yupela i mas klinim pipia graun long lek bilong yupela. Na bai ol i ken save olsem, ol i gat asua long dispela pasin ol i mekim."⁶Orait ol disaipel i lusim Jisas na ol i go insait long ol ples, na autim gutnius na oraitim ol sik manmeri long olgeta hap.

⁷Herot, em i nambawan gavana bilong distrik Galili, em i harim olgeta samting Jisas i mekim. Na em i tingting planti long wanem, sampela i tok Jon bilong baptais em i kirap bek long dai.⁸Na sampela i tok, Elaisa i kamap ples klia gen, na ol sampela i tok, ol profet bilong bipo i kirap bek long matmat.⁹Na Herot i tok olsem, "Mi bin katim nek bilong Jon, tasol dispela man em husat, na mi harim stori bilong em i mekim kainkain samting?" Na Herot i laik lukim em.

¹⁰Ol aposel i kam bek pinis, na ol i tokim Jisas long olgeta samting ol i bin mekim. Na Jisas i kisim ol aposel wantaim em, na ol i hait na i go long wanpela taun. Nem bilong dispela taun em Betsaida.¹¹Tasol planti lain manmeri i harim pinis olsem Jisas i go long Betsaida, na ol i bihainim em. Jisas i amamas olsem ol i bihainim em, na em i autim tok long Kingdom bilong God long ol. Na em i oraitim ol sik manmeri.

¹²Abinun i kamap nau, na ol 12-pela disaipel i kam long Jisas na i tokim em olsem, "dispela hap yumi stap long en i nogat man. Olsem na yu mas salim ol manmeri i go long ol ples i stap klostu, na ol i ken painim haus long slip, na painim kaikai tu."¹³Tasol Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i mas givim kaikai long ol." Na ol disaipel i tok, "Mipela i gat 5-pela bret na tupela pis tasol, na long inapim olgeta lain manmeri, mipela i mas baim kaikai long inapim olgeta yet."¹⁴Ol i mekim dispela tok long wanem namba bilong ol man tasol i klostu olsem 5, 000. Na Jisas i tokim ol disaipel bilong en, "bungim 50 lain manmeri na sindaunim ol long wan wan grup.

¹⁵Orait ol disaipel i mekim olsem Jisas i tok.¹⁶Jisas i kisim 5-pela bret na tupela pis na i lukluk i go long heven na beten. Em i beten pinis na i brukim liklik liklik dispela bret na pis, na i givim long ol disaipel long ol i ken skelim long ol manmeri.¹⁷Olgeta i kaikai na pulap tru. Na ol i bungim ol haphap kaikai na i pulapim 12-pela basket.

¹⁸Long wanpela taim Jisas wanpela i beten i stap, na ol disaipel i stap wantaim em. Em i askim ol olsem, "Ol manmeri ol i tok mi husat?"¹⁹Na ol disaipel i bekim tok olsem, "Sampela i tok yu Jon bilong Baptais, na sampela i tok yu Elaisa na ol arapela i tok, yu wanpela profet bilong bipo i kirap bek gen."

²⁰Na Jisas i askim ol disaipel olsem, "Tasol yupela yet i tok mi husat?" Pita i bekim tok, "Yu Krais, pikinini bilong God i stap laip oltaim."²¹Jisas i tok strong long ol i noken tokim ol arapela long dispela tok.²²Em i tokim ol, "Pikinini bilong Man i mas karim hevi, ol hetman na ol hetpris na saveman bilong lo bai i no laikim em na bai rausim em. Na bai ol i kilim em, Tasol bihain long tripela dei em bai i kirap bek gen."

²³Jisas i bin tokim ol olsem, "Sapos wanpela i laik bihainim mi, orait em i mas daunim laik bilong em yet, na karim diwai kros bilong en, na bihainim mi long wanwan dei."²⁴Long wanem, sapos wanpela i laik holim pas laip bilong em, laip bilong em bai i lus. Tasol sapos wanpela i lusim laip bilong en long nem bilong mi, em bai i kisim laip i stap gut oltaim oltaim.²⁵Wanem gutpela samting bai i kamap, sapos wanpela man i bungim olgeta samting bilong graun, na laip bilong en i lus?

²⁶Sapos wanpela man i sem long nem bilong mi na tok bilong mi. Orait Pikinini bilong Man bai i sem long dispela man, taim em i kam bek long glori bilong en, na long glori bilong Papa na long ol holi ensel.²⁷Tasol mi tok tru long yupela, sampela bilong yupela i no inap dai yet, na bai yupela lukim Kingdom bilong God."

²⁸8-pela dei bihain long Jisas i mekim dispela toktok, em i kisim Pita, Jon na Jems na ol i go antap long maunten long beten.²⁹Taim em i beten i stap, pes bilong en i senis, na klos bilong en i kamap waitpela tru.

³⁰Tupela man i toktok wantaim em, em Moses na Elaisa.³¹Tupela i kamap wantaim glori bilong God, na tupela i toktok wantaim Jisas long em bai i lusim dispela graun na i go. Dispela ol samting bai i kamap long Jerusalem.

³²Pita na tupela arapela disaipel i slip i stap, na taim ol i kirap, ol i lukim glori bilong Jisas na tupela man i sanap wantaim em.³³Taim tupela man i laik lusim Jisas na i go, Pita i tokim Jisas, "tisa, em i gutpela yumi kam long hia. Mipela i ken mekim tripela haus, wanpela bilong yu, wanpela bilong Moses na wanpela bilong Elaisa." Tasol Pita i no save wanem kain toktok em i mekim.

³⁴Taim Pita i toktok yet, wanpela klaut i kam antap long ol. Ol i pret tru, taim klaut i karamapim ol.³⁵Na wanpela maus insait long klaut i tok olsem, "Dispela em i Pikinini bilong mi. Mi makim em bilong mekim wok bilong mi, olsem na yupela i mas harim tok bilong en."³⁶Taim dispela maus i toktok pinis, ol tripela disaipel i lukim Jisas i sanap wanpis. Ol i pasim maus na ol i no tokim wanpela long wanem samting ol i lukim.

³⁷Long dei bihain, Jisas wantaim ol disaipel i lusim maunten na i go daun, planti lain manmeri i bungim em.

³⁸Wanpela man namel long ol manmeri i singaut bikmaus, na i tok olsem, "tisa, plis helpim pikinini bilong mi, em wanpela pikinini tasol mi gat.³⁹Taim spirit nogut i kam long em, em i save singaut nabaut. Na spirit nogut i save mekim em i guria nogut na waitpela spet i save pulap long maus bilong en. Dispela spirit nogut i save bagarapim bodi bilong em, na i no laik lusim em."⁴⁰Olsem na mi askim ol disaipel bilong yu long rausim dispela spirit nogut, tasol ol i no inap."

⁴¹Jisas i bekim tok olsem, "Yupela ol lain manmeri i nogat bilip, na tingting bilong yupela em i no stap stret. Hamas taim bai mi stap wantaim yupela na karim hevi bilong yupela? Na Jisas i tokim papa bilong pikinini, "Kisim pikinini bilong yu i kam long hia."⁴²Taim pikinini i kam klostu long Jisas, spirit nogut i tromoi dispela pikinini i go daun long graun na mekim em i guria tru. Tasol Jisas i tok strong long dispela spirit nogut na i rausim em na pikinini i kamap orait. Na Jisas i givim pikinini i go bek long papa bilong en.

⁴³Ol manmeri i lukim strong bilong God, na ol i kirap nogut tru. Taim ol i tingting planti long ol mirakel Jisas i mekim, em i tokim ol disaipel bilong em olsem,⁴⁴"Yupela i mas harim gut, ol man bai i putim Pikinini bilong Man long han bilong ol birua."⁴⁵Tasol ol disaipel i no klia long as bilong dispela tok. Long wanem, dispela tok i stap hait long ol. Tasol ol i pret long askim Jisas long as bilong dispela tok.

⁴⁶Sampela taim bihain ol disaipel i kros namel long ol yet, olsem husat bilong ol bai i stap bikman.⁴⁷Tasol Jisas i save pinis long tingting bilong ol. Na em i kisim wanpela liklik pikinini i kam klostu long em,⁴⁸na i tokim ol disaipel olsem, "Sapos wanpela i kisim dispela pikinini long nem bilong mi, em i kisim mi. Na husat i kisim mi, em i kisim husat i salim mi i kam. Man i nogat nem na i stap liklik namel long yupela olgeta, em i stap namba wan.

⁴⁹Jon i harim tok bilong Jisas na em i bekim tok olsem, "tisa, mipela i lukim wanpela i rausim spirit nogut long nem bilong yu, na mipela i stopim em long wanem em i no wanpela bilong mipela."⁵⁰Tasol Jisas i tokim em olsem, "Yupela i noken stopim em, man i no birua long yu em i stap wanlain bilong yupela."

⁵¹Taim i kamap klostu pinis bai God i kisim em i go long heven. Olsem na em i pasim tingting long i go long Jerusalem.⁵²Na em i bin salim ol lain bilong karim toksave i go pas long wanpela ples long Samaria long redim ol samting bilong em.⁵³Tasol ol lain long Samaria i no laikim Jisas i mas kam long ples bilong ol, long wanem ol i skelim olsem Jisas i bin gat bikpela laik long go long Jerusalem.

⁵⁴Taim tupela disaipel, Jems na Jon i harim dispela tok, tupela i tok, "Bikpela, yu laik bai mipela i askim God long salim paia long heven i kam daun, na kukim ol dispela lain, a?"⁵⁵Tasol Jisas i tanim i go long ol na tok strong long ol i noken mekim dispela kain toktok.⁵⁶Na ol i lusim dispela ples na i go long narapela ples.

⁵⁷Jisas wantaim ol disaipel bilong en i wokabaut yet long rot, na wanpela i tok olsem long Jisas, "Mi bai bihainim yu long olgeta hap yu i go."⁵⁸Jisas i tokim em olsem, "Ol dok i gat ples long slip, na ol pisin tu i gat haus, tasol Pikinini bilong man i nogat wanpela hap long putim het bilong en."

⁵⁹Na Jisas i tokim narapela man olsem, "Yu kam bihainim mi." Tasol dispela man i tok, "Bikpela, mi mas i go planim papa bilong mi pastaim."⁶⁰Tasol Jisas i tokim em, "Larim dai man i ken planim dai man. Tasol yu, i go na tokaut long Kingdom bilong God long olgeta hap."

⁶¹Narapela man gen i tok, "Bai mi bihainim yu, Bikpela, tasol pastaim mi mas i go tok gutbai long ol femili bilong mi."⁶²Jisas i bekim tok bilong en olsem, "Man husat i holim stia na oltaim i save lukluk i go baksait, dispela man i no inap long mekim wok bilong Kingdom bilong God.

¹Naemi , Anonami sewentia wata yibigemi, bemi karikari urem yiyikami anantai bemo bemi yiyikemi masidem anona magu nampa sitomagu ga bemo bira ika. ²Afo ma-ni siremi yiyimem, "Nesu yunami yunapim afugagemi, kakugem wai mantogo yare. minugami sigemi nesu yogam waita siyikemi yunam mantuma duwantuogo. ³Yigemi bogo, intege. semi yigemi sipisipi yanta siyikama afa iyanu wapa deu . ⁴Minu gafo yigemi monewa bumarago, unanyuba imaragoyare, aifikena su yu ba iwe sege afo watanampa asipo a'owe orunturewa bogo akafana. ⁵Mana naupa ose upegate-i, afo anantai ma ni `wa sego, mana araka wago amo yewe. <sup>6</sup>Afo sanawayi arafaru ewayimo watemi. afo bemi yigenti awogu waya maratemi. Mi`nu gananim waita buwan ami, afo yigenti avogu waya yigeka owayegem yitemi. ⁷Mini mapim mana wago, afo yigemi nayemo yiminayomi newe-ga wago, nayeyara , yogam watanasi yeyi meyami mara-temo. Afo buge yigemaside naupa buwa ogo. ⁸Afo mana maguga orawimo yibiga ote-i, afo yigemi fami yenyimapiim untavei yunami nanagomi . ⁹Yi ewam watayu mini magufimi wa-ote-i manta soke-uyikago. Mini magufimi, afo yiyimega mani-sego Kotini eranti adeka-i fawaritem. ¹⁰Manamaguga`o oravimo wata anasimo bu yibiga-otei. afo yigemi ami bugeyige ugaka oma itavega manisirega yiyimego ¹¹. Yigenyi maga akamanomi sigai agapagane, minimi seyuya manta fasadeya mo fau , mini yigatemi nayemo yigemo uwarayimi, sayekemi bemi , Afo yigemi mani intiriga ogo; Kotini yintano adekagi ewane. ¹²Semi yiyimewau Kotimo watanasi Koi siyikara uga nurami, mini magufimo fawarinnan umanti sodomiwa yakagagam umanti fawarintemi. ¹³Jisasi enawa mani-sem siguno siyikau wata anasimo Korasini napa Betsaida. berara antayuo yigepa uwarauna. afo mini eraruose anom magufim tairi napa saidoni . tairi napa saidoni wata anasi yeyi kumi ganti siguno siri ugam. yeyi siguno unam wado iri ugam. yemi magaga-i kumantuwe yunti yeyigei fegago. ¹⁴Ugami mini nurami Kotini ugaduka nurami beyi watanasi siyikara, Umanto fawarimi yigeka ose yakagare itemi umanto Tairi wa Saidoni-i. ¹⁵Afo yigemi kapinaremi yui, yige intami yigen yiwi yani eya yanafai inarufa uriteye, ah? bu ugamino yigemi kuminagomi, mempe, mempapa fugim watayuyi magufai. ¹⁶Afo Jisasimi yogam waita yui yiyimem. wata anasi yigenti waya intami . mini seti waya intemo. afo wata anasimo yigemo yinepagi uyika yimi, sem wa-i yinepagi usikatemo. Afo wata anasimo semose yinepagiose usikayimi, mini bembai anepagiuka teuno iyemo sisikaose yunomi. ¹⁷Naemi sewenti-a wata Jisasi yiyika boyim. i orade anona yimonampa yeravemi. Jisasimo sasamemo semi , Anona`o , seyuyami en avi-i rewasiwaunami, sawi awamugu ano senuti waya intemo. <sup>18</sup>Jisasi yiyimemi, semi amonauami Satami inaru yeraremi rufamemi, afayu untani emi. <sup>19</sup>Intago , semi eranti sigemi yime memami rasamogo. sawi wanu`o watayu manta sawi ewa. wananoni eranti yakaganagom. manayanta ano yige manta sawi buyinani. ²⁰Yigemi yimomi buega sawi awamugu yigenti waya intemino, bumino, yigemi yimo ugana ogo yigen yivi-i inarufa agakemi. ²¹Mini kanaga ugami, Jisasimi aiyo aga ano itugami anon amoyevemi mani semi , enawi yani ege, setifoe`o, emi Anonamono Inarugawa magawa, nayeyara emi ayofanami mini yantagui, anona intito rukayimi , emi mantati fakai ranami intito bu ruka yimi . Sito iyaoranta bemo , eyo yifoe`o emi minonami eni ayintanami awakuritemo. ²²Afo Jisasimi enawai manisemi, setifoe emi masidem yanta simiduka, manawayi iyaoranti buintaga, afoemanami benanti intaga. Iyaonampa afonita aga ano yemi yigatirantemo, yeyagai afoemi amone inteuga. ²³Afo Jisasimi yogam watayu nampa ino wami, bemi yowayebem yimonaremi manisiremi yiyimika, "Watayui nayeyanta ose yigemo amonamo amonarukemi . yemi yimo itemo. ²⁴Semi yiyimeu yigemi. nesu kasanampa waitayu nampa kiniyu i ano yiyiri berara anta amonara temi ewa. ugami yemi bu amonemo , yemi intaranto wayamo yigemo intarukam waya , ugami yemi bu intemo. ²⁵Mana nurami Jisasimi watanasi yui afaum waya yiyimewam , mana lo sisamano makaremi Jisasi amonarantem intaiem mani semi , "Sisa semi iteni urega wama kipa wanti maratege. ²⁶Afo Jisasi bemi manisiremi sasmemi . yemi naye lofimi agantukaya emi yantanave . ²⁷Lo sisami manisirem yewayegem sasamemi, emi eyi anona Kotimi eyarapike ayigarao. Afo eyi au iyaonampa . afo enomi ayigarao eyantose ayenayi ure . ²⁸Afo Jisasi sasamemi semi, emi atedemi waya senami. emi minurewa wama bukipawanti wanonami. ²⁹Ugami agewayi manomi sisamano Jisasimi agatirantem bemi mana intiwata bemi. Jisasimi manisirem intaem . "Age wayamanomo semi anao simi iyeyara senafi?" ³⁰Yisasi beni wayami yewayegemi semi, Mana waita mi jerusalemike kumemi jeriko . Umom waitayu amonaremi beni unam wado dagademi anon yam arure awagageramagemo . ³¹Afo mini nurami , mana monomapim rafika watamano yemi , mini wata yema amonaremi bemi yakagemi. ³²Naemi mana liwai wata yemi, bewai mini wata amonarem yakagemi. ³³Afo mana Samaria watamano yerawemi mini wata wam maguga-i yeraremi, mini watamo amonemi agunanti uwakaremi . ³⁴Sameria watamano benadeka oravemi wasavemi feakevem waini nomi feakemi maregem beyi donki mano amugai demi avigemi fasintia mapimi maroremi rafisemi. ³⁵Afo enawayi wami , ka moni-i amiduka fasintia makaose rafidukayimi sasamemi semi, "Emi bemi dafima sokeono , emo ena moneo remo bemo dafidukana i afo

semo orade yete-i mare enita amenuno."³⁶Afo Jisasi age waya manoni sisami itaem mani semi, "Emi intanami iyewa mini kamore wata yupikemi minimo umom watayu arom watamanoni ana`o beyafo?"³⁷Afo agewayamanoni sisamano semi mini watamo iyemo agunanto uwakayive, Yisasi sasamemi, "Emi bewa miyiom awu awa ono."³⁸Afo Yisasi beyi yogam waitayu nampa bemi mana magufim owami . afo mana magufimi Jisasi ofegemi afo mana inimi benavi-i , Mata. Jisasi beyamapa bemi. ³⁹Matami mana aunanami maka .benavi,i maria. .Maria mi anonamanom adeka ye kumakem bemi asewam intemi.⁴⁰Ugami Matami anona yoganti yodemi yunami yukemi . Matami Jisasika-i yeravem semi Anonao, emi amonano seyagai anon yogari eve-i yunami yukewauno, afo setunanami busofaewane.? Ugafo emi bemi sasminanna semi sofa-ino. ⁴¹Ugami anonamano waya manisirem sasamemi. Mata-o,Mata-o emi nesu yantaga inti inte ewanane. ⁴²afo mana anene mana awogu uga .naye anenemo maria mararantemi .bemo marananim seyuya buyuyagafanu .

Luk

10 ¹Bihain, Bikpela i makim 70 moa man. Em i salim ol tupela tupela long go paslain. Em i salim ol i go long olgeta taun na ples we em i laik i go long en.²Na em i tokim ol olsem, "Planti kaikai long gaden i mau na redi pinis long kisim, tasol wok manmeri bilong kisim ol dispela kaikai i sot. Olsem na yupela i mas askim Bikpela long salim planti wokman long bungim ol kaikai.

³Yupela i go. Harim, mi salim yupela olsem ol sipsip i go namel long ol wel dok.⁴Olsem na yupela i noken kisim moni, na noken karim bilum, o kisim su. Na taim yupela i wokabaut yet long rot na bungim wanpela, yupela i noken tok gut dei.

⁵Sapos yupela i go insait long wanpela haus, orait pastaim yupela i mas tok olsem, 'Ol manmeri bilong dispela haus i ken stap bel isi.⁶Na sapos wanpela man bilong bel isi i stap, em bai i kisim dispela gutpela tok bilong yupela. Na sapos i nogat kain man olsem, orait dispela gutpela tok bilong yupela bai i kam bek long yupela.⁷Na yupela i mas i stap tasol long dispela haus. Na yupela i mas kaikai na dringim wanem ol i givim yupela. Long wanem, ol wokman i mas kisim pei bilong ol. Na yupela i noken go nabaut long olgeta haus.

⁸Sapos yupela i kamap long wanpela taun na ol i kisim yupela, orait yupela i ken i go insait na kaikai wantaim ol long haus bilong ol.⁹Na yupela oraitim ol sik manmeri i stap long dispela taun. Na yupela i mas tokim ol olsem, 'Kingdom bilong God em i kam klostu pinis.'

¹⁰Taim yupela kamap long wanpela taun na ol manmeri bilong dispela taun i no kisim yupela, orait yupela go sanap long ol rot bilong dispela taun na tokim ol olsem,¹¹Pipia bilong graun bilong yupela i pas long lek bilong mipela, em mipela i klinim nau. Em i soim olsem wanem pasin yupela i mekim em i gat asua. Tasol yupela i mas save olsem, Kingdom bilong God em i kam klostu pinis."¹²Mi tokim yupela long dei God i makim bilong kotim ol manmeri, hevi i kamap long dispela taun bai i winim tru hevi i bin kamap long Sodom."

¹³Jisas i tok moa olsem, "Sori tumas long ol manmeri i stap long taun Korasin na taun Betsaida. Ol mirakel mi bin mekim long yupela, sapos ol dispela mirakel i kamap long biktaun Tair na Saidon. Ol manmeri bilong Tair na Saidon inap tok sori long sin bilong ol, na pasim ol klos bilong tok sori. Ol inap sindaun long graun na putim sit bilong paia long skin bilong ol.¹⁴Tasol long dei God i makim bilong kotim ol manmeri, hevi i kamap long yupela bai i winim tru hevi i kamap long Tair na Saidon.¹⁵Na yupela ol Kapenaum, yupela i ting bai ol i litimapim yupela i go antap tru long heven, a? Nogat tru. Yupela bai i go daunbilo tru long ples bilong ol dai man.

¹⁶Na Jisas i tokim ol disaipel olsem, "Ol manmeri i harim tok bilong yupela, em ol i harim tok bilong mi. Na ol manmeri i givim baksait long yupela, em ol i givim baksait long mi. Na ol manmeri i givim baksait long mi, em ol i givim baksait long man i salim mi i kam."

¹⁷Bihain ol 70 man Jisas i bin salim i go, ol i kam bek wantaim bikpela amamas na ol i tokim Jisas olsem, "Bikpela, mipela i bin kolim nem bilong yu na ol spirit nogut i harim tok bilong mipela."¹⁸Jisas i tokim ol, "Mi lukim Satan i lusim heven na i pundaun olsem laitning.¹⁹Harim, mi givim yupela strong na namba long krungutim ol snek, na binatang nogut bilong bagarapim man, na yupela inap long winim Satan. Na i nogat wanpela samting inap bagarapim yupela.²⁰Yupela i noken amamas olsem ol spirit nogut i harim tok bilong yupela. Nogat, yupela i mas amamas tru olsem nem bilong yupela God i raitim long heven."

²¹Long dispela taim stret, Jisas i pulap wantaim bikpela amamas bilong Holu Spirit na em i tok, "Mi litimapim nem bilong yu, Papa, yu Bikpela bilong heven na graun. Long wanem, yu haitim ol dispela samting long man i gat bikpela save na gutpela tingting, na yu mekim kamap ples klia long ol man i nogat save, ol i stap olsem ol liklik pikinini. Yes, Papa, yu mekim olsem long bihainm laik bilong yu yet."

²²Na Jisas i tok moa olsem, "Papa bilong mi i givim mi olgeta samting. Nogat wanpela i save long Pikinini, Papa tasol i save long em. Na i nogat wanpela i save long Papa. Pikinini wantaim ol man Pikinini i laik soim ol, ol tasol i save long Papa.

²³Na taim Jisas i stap wantaim ol disaipel tasol, em i tanim na lukim ol na i tokim ol olsem, "Ol man i lukim wanem ol samting yupela i lukim, ol i ken amamas.²⁴Mi tokim yupela, planti ol profet na ol king i gat laik long lukim ol mirakel yupela i lukim, tasol ol i no lukim. Ol i laik harim ol tok yupela i harim, tasol ol i no harim."

²⁵Wanpela dei Jisas i skulim ol manmeri i stap, na wanpela tisa bilong lo i laik traim Jisas na em i askim em olsem, "Tisa, mi mas mekim wanem long kisim laip i stap oltaim oltaim?"²⁶Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Ol i raitim wanem long lo na yu ritim?"²⁷Tisa bilong lo i bekim tok olsem, "Yu mas laikim Bikpela God bilong yu wantaim bel bilong yu, na wantaim spirit bilong yu, na wantaim olgeta strong bilong yu, na wantaim olgeta tingting bilong yu. Na yu mas laikim ol arapela olsem yu laikim yu yet."²⁸Na Jisas i tokim em olsem, "Yu bekim tok stret. Yu mas mekim olsem na bai yu stap laip oltaim oltaim."

²⁹Tasol tisa bilong lo, i laik soim Jisas olsem em i wanpela saveman, na i askim Jisas olsem, "Taim lo i tok long ol wantok bilong mi, em i tok long husat?"³⁰Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Wanpela man i lusim Jerusalem na i wokabaut i go long Jeriko. Ol stilman i bungim em na ol i brukim klos bilong en na kisim olgeta samting bilong em. Ol i paitim em nogut tru na i lusim em hap i dai i stap.

³¹Na long dispela taim, wanpela pris i wokabaut i kam, na em i lukim dispela man na i abrusim em.³²Bihain wanpela Livai i kam, na em tu i lukim dispela man na i abrusim em.

³³Tasol wanpela man Samaria, em i kam kamap long ples we dispela man i stap. Taim em i lukim dispela man, em i sori tru long em.³⁴Man Samaria i go klostu long em na putim oil na wain long ol sua bilong en na pasim. Em i putim dispela man antap long donki bilong em yet, na i kisim em i go long haus pasindia na i lukautim em.³⁵Na long dei bihain, em i givim tupela silva moni long wasman bilong haus pasindia, na i tokim em olsem, 'Yu lukautim em gut. Sapos yu yusim moa moni long lukautim em, orait taim mi kam bek bai mi bekim long yu. '

³⁶Na Jisas askim tisa bilong lo olsem, "Yu ting husat bilong ol dispela tripela man i wantok bilong dispela man ol stilman i mekim nogut long en?"³⁷Na tisa bilong lo i tok, "Dispela man husat i sori long en." Jisas i tokim em, "Yu go na mekim wankain pasin."

³⁸Jisas wantaim ol disaipel bilong en i wokabaut i go, na Jisas i go insait long wanpela ples, na wanpela meri nem bilong en Mata i kisim Jisas i go long haus bilong em.³⁹Mata i gat wanpela susa nem bilong em Maria. Maria i kam sindaun klostu long lek bilong Bikpela, na i harim em i toktok.

⁴⁰Tasol Mata i wok hat tru long redim kaikai. Mata i kam long Jisas, na i tok, "Bikpela, yu lukim mi wanpela i hatwok tru long redim kaikai, na susa bilong mi nogat? Olsem na yu mas tokim em long kam helpim mi."⁴¹Tasol Bikpela i bekim tok olsem, "Mata, Mata, yu wari tumas long planti samting,⁴²tasol wanpela samting tasol em i gutpela. Wanem samting Maria i laik kisim, yumi noken pasim em long kisim.

Luk

11

¹Mana nurami Jisasimi augam mukevemi wami, afo mana beni yogam waita mano manisemi,"Anonao, kanawa emi seyuyami sisiminteve yugam mukinti minuremi Jonimo beyi yogam wata yuo yiyimini iteve.²Afo Jisasi yeradem yemi yiyimemi, "Yugamo muki rantei manisirega yugami mukogo, "Setifoeo, en avi anom i atekena wano. Eni Kindomi yino.³Maside nurami yunami simi nonami mini wayawa kakena amakai. ⁴Afo emi senu yani umanti sirano nayeyare seyui eno umanto usikayi yenyi kumi'i yire yare .Afo emi e'anana makasinti senuka buyino.⁵Afo Jisasimi yenanti semi, "Mini namo manawayimo yigen yiwana pikemo, mana agantamo rukanami bewapa ose ayufu a'wanapao bemo intaemo semi,"Ana'o mano kanawa omare bretiimi simiteve. ⁶Nayeyare mana seti aganta mage yema fa'waruvi'i yunami amenuna burukege ? ⁷Afo beni anao naupa wayi bemi sasamemi,semi kayo bu simeno . A'i ma onta uyakane,a'i iyaoru nampa seyu babugafunave semi amaka itave emi breti bu ametege. ⁸Semi yiyimeu yigemi ma afo'emi avesara itemi itavemo yunamo beyi ana'o mi amiranti, ugami beni ana'o manomi arawoka emi nesuyai, ugami bemi itavemi bemi nesu breti amitemi.⁹Minugai afo semi yigemi yiyimeu, yigemi yigaum mukure Kotimi intaina yige ayewan anene , bemi yigem yimino . Yige anene afakatei amonanagom. Yigemi onta arina Kotimi riyikano..¹⁰Masidem waita Koti wapa yigaum mukure intaoyi anene marewami afo watayu bemi afakayi yemi amonevemo .Watamo onta aroyi onta riyikevemi.¹¹Mininamo mana aga'ano yigepikemo bemo beyafoemo noyagantose intainami amakaga bemi memami amitenafi? A'a iyaon tanomo kokori amuganto. ¹²Intainami, kanawa ben afoemi mana savi wami ami tenafi a? ¹³Yigemi kumi wata

anasimi, wamifo yigemi awogu aneneyu ana yige yigafanta yime wamino . Minugamifo yigen yifoe inarufa wayi bemi amoyevem Ayo Aga yimitem item waita bemo inaoyi.¹⁴Jisasimi mana abunti atikam waita fike savi awamu manta fasaduka . Mini savi awamuano yerarem bimi, mini abunti atikam waita mano ami siga . Amuna wata anasi yintuduga .¹⁵Ugami mana'a wata anasi semi, "Bemi savi awamuguo yiyikewami Belsebul ni erakai, bemi savi awamugu yinom watami."¹⁶Yemi mana'ami Jisasimi intaemo mana eranti yigatemi fuga bemi Inarufake nomi.¹⁷Ugami Jisasimi yenti intirui intaremi bemi yemi manisiremi yiyimiruka mana nom maga fikena kantano radavemo yeyi ranto aruvewami mini nom maga manomi savi itemi. Afo mi'ni namo wata anasi mana naupakemo yeyi anapa aruvimonte afo ye akumi savi itemo.¹⁸Afo wananom nampa beni akumo kantim radave yiruvimi, afo iteni urem bemi eranti dukena yemi rafisitenafi?Semi mi'ni sunami nayeyare yigemi senanti se'i Belseburini eraka'i savi awamu manta fasa dewane siga.¹⁹A'o fuga semo Belseburini eraka'o savi awamu sasakewana'i,afo yigenyi akum mano iyen erakaga savi awamu siyikaveye?Yigenti akum mano semi fuga waya busewane sitemo.²⁰Afo semo savi awamu'o Kotini eraka sasakewana'i ,afo yigemi omare intago Kotini Kindomi a'i yigane.²¹Jisasimi enawai semi, mana eram wata mano maside aruvi yanta oserukatemi, afo beyamakai rafisitemi beni aneneyui avogu uremi watemi.²²Ugami afo mana wata manomo eranto uremo mana wata nampa ose aruremo temi, afo bemi masidem fago, isantami aruvim asimi mini watamano nintami, afo benama pikemi aneneyui wa'i maratemi.²³Wata manomo seti akumo bu watemi, afo bemi seti namugo watemi, afo wata manomo sofa uremi wata anasimo bu ruwantu inaniyimi, wata anasimi yiwakuntana mana mana itemi.²⁵²⁴Jisasi enawa ma'ni semi, "Ao mana savi awamu ano mana waita yerarem bemi"afo bemi asam magufa novem bemi mana aumi marananim magu yanti afakatem. Savi awamu ano oradem yeravem amonami benamai seseugem atekem fami wami, afo waita minifim bu wami.²⁶Afo bemi yeradem oravem ena 7nia awamu oma yividuka, bemi savi anta nako yakagaruka, afo yemi mini ma aupem owatemo.wafa mini waita awogu urem wage emifo, mage bemi anakavitem.²⁷Jisasimi mini wayami sirami, mana inim mano awanapa nesu wata anansi wapimi wage'eniyimi aravoka uremi. "Semi mini inim manomo emi nami amiyimi bemi amoyitemi.²⁸Ugami Jisasimi semi minuganayomi seyuyami seyami, wata anasimo Koti amo intare awakurewayi yimoyitemo.²⁹Amuna waita anasi enawa yema ruwantu uga, Afo Jisasi semi,mana kanafim waita anasi yemi savi waita anasi mono.Yemi berara anene amonarantem itauruka, miniyi yigatem semi Koti sisika i yigau .ugamifo yemi berara anene bu amonatemo,Yemi Jona ni berara anene mana amonatemo.³⁰Feyapa Jona mi berara anene yanta fawaruga, Koti Ninive waita anasi yigatiga. Ugamifo Wata Aga'ano bemi mana berara anene yanta urem Kotini waita anasi yiwanapa watemi.³¹Mana nurami Kotimi uga maka waita anasi koi siyi kanani, sauti fakena kwini mano itavem mana kanafikem waita anasi yi savianta sima fawaritem. Nayeyare bemi iyapake Soromoni ni awgu intin nampa save intara yiga.Ugam mifo mana wayi Soromonim ba yakagagayi senu nampa wai afo ben ami bu intewamino.³²Ninive waita anasi Kotini kokai itavitemo, mana kanafikem waita anasi yi savi anta sima fawaritemo.Nayeyare yemi yeyi kumiganti siguno siga Jona mono waya mo sin nuram.Mana wayi Jonam ba yakagagayi manafim wamifo yigemi ben ami bu intewamino.³³Waita yui omi ugade aupu fagetifim bu ratemo.bumino, yemi faka dukami waita anasi naupa bina yoyi, mini omi kewagana amonatemo.³⁴Eni agaumi mana bunam manoni omi. Afo eni agaum mano soke uganami, afo eni aufim omano itukem watem. Ugamifo eni augamano savi uganami,afo eni aumano ayufupim watem.³⁵Minuga fo emi rafima sokega ono, mini omi epim kevem wayi ayufukapo.³⁶Ugami, en aufim wam omano kevemi kumayuo bu wanami, afo masidem bunam mano onanta kanami beyi omi emi agatitem.³⁷Jisasimo waya sima kiparami, mana Farisi mano Jisasi ben amapim yunami nano yanti intauruka. Afo Jisasi benampa maro yunami naruka.³⁸Mini Farasi manomi nesu intiriemi bemi amonami manem Jisasi ayami bu sese emi yenyi avu ava avakuntemi bemi kumantu vemi nem³⁹Ugami anona mano sasmemi mani semi, yigemi Farisiyui seseuma soke ewa kapuwa ferati manoni mapai, afo yigen yupemi ituka yigen yarantana inta ranta yui nampa savi antayu.⁴⁰Yigemi o'em watayui ! mana watamano mapa ana uwantena naupa buwa uwantukene a? ⁴¹Yigemi anene bu rukam watayu naye yantao aupemo wami yimego, afo yigenti maden yanta ano aruma soke itemi⁴²Afo yigemi Farisiyui, yigemi rafisego, yigemi sagu nampa yunapike anene mana ten api yanta ure amewa mino, ugamifo yige Kotimi bu ayei ai atekan anta yera ifa ruka.Awo ugam itemino yigemo atekan anta rukeo Kotimi aye, afo mana'a lo ui ifa burago.⁴³Yigemi Farasiyu'i, yigemi ategago, yigemi ananta wam kagai mantei mono mapimi kumanti ranti evafo, afo yigemi wata anasiyu'i waya wane yiyikago yanti yunamo moneka rawan magufimi.⁴⁴Yigemi ategago, yigemi mati mati ganta ayofagani uga. Waita anasimi bu intagemi amuga buge yige ewa.⁴⁵Mana age waya manoni yiyimemi waita mano mini waya intaremi Jisasimi mani siremi sasami ruka, Sisao, waita naye wayamo senomi seyuyami manta savi gugami onami.⁴⁶Afo Jisasi semi, yigemi ategago, yigemi agewayi yiyimem watayu'i ! Yigemi minewami waita anasi anona umanti marewa, ugami yige mana anene uwante yemi bu yofae wamino.⁴⁷Yigemi ategago, nayeyarafi yigemi mini mati mati gu'i mono watayuo yigen yinau yigao yirurukayimi.⁴⁸Mini anta nakomi wata anasi yigatei, yigemi yige yuna'u unanampa mana yirakai wami nayeyara, yemi yogam watayui yirurai masifaruka.⁴⁹Avogu nampa ateka inti

nampa Kotimi mani siga, semi kasanampa waita yu nampa kato waita yiyikanu namifo yemi savi uyikemi mana'ami yiruma fugitemo.⁵⁰ Naremi yogam waitayu yintami wayemi Kotimo maga uwanta kake yem magega yeravuga, yemi wata anasimi magemo mana kanagai wayimi sayekemi maratemo mini akumo yogam wata yiru gayimi.⁵¹ Agoyaranti Abeli kake yeravemi Sekarayamo aro kanagai, bemi mini yogam waita mono naupai arom awanapimi Koti amose sewa kaga kakemwa Koti amakai. Fuga semi yiyimu waita anasi mage wayi maratemo sayekemi waita yu'o yogam wata yu yirugayimi.⁵² Yigemi ategago, yigemi age wayami yiyimem waitayui, yigemi save kakena ki mi manta fasa ruka yige mana'a bu upe buga, ugai afo yigemi ami uyayikami mana'a mose upegara oyimi.⁵³ Jisasi wayami sima kiparemi afo mini ma'i yeraremi buga afo yemi Age waya manoni Intim Waita nampa Farisiyu Jisasim yira intama savi uakeve madem madem intainti intauruka.⁵⁴ Jisasi ami simano aupekem beni umanti afakarante uga.

Luk

11 ¹Wanpela taim Jisas i beten i stap, na wanpela disaipel bilong em i tok olsem, "Bikpela, inap yu skulim mipela long beten olsem Jon i bin skulim ol disaipel bilong em."

²Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Taim yupela i laik beten, yupela i mas beten olsem, 'Papa nem bilong yu i mas i stap holi. Kingdom bilong yu i mas i kam.

³Olgeta dei yu ken givim mipela kaikai inap long dispela dei.⁴Na yu ken lusim rong bilong mipela, long wanem mipela i save lusim rong bilong ol arapela i bin mekim long mipela. Na yu noken larim ol traim i kamap long mipela."

⁵Na Jisas i tok long ol, "Sapos wanpela namel long yupela i gat wanpela wantok, na i go long em long biknait na i askim em olsem, 'Wantok inap yu givim mi tripela bret,⁶long wanem wanpela wantok bilong mi i kamap long mi nau tasol na mi nogat kaikai long givim em.⁷Na sapos wantok bilong em i stap insait long haus, na i bekim tok bilong em olsem, "Yu noken givim hatwok long mi. Dua bilong haus i pas, na ol pikinini wantaim mipela i slip pinis. Mi no inap long kirap na givim bret long yu."⁸Mi tokim yupela, papa bilong haus bai i les long kirap na givim bret long wantok bilong em. Tasol wantok bilong em i singaut planti, olsem na em bai i kirap na givim em planti moa bret.

⁹Olsem na mi tokim yupela, 'Yupela i mas prea na askim God long givim yupela ol samting yupela i laikim, na em bai i givim long yupela. Yupela i mas wok long painim samting, na bai yupela i lukim. Yupela i mas paitim dua na bai God i opim long yupela.¹⁰Olgeta man i prea na askim God ol i save kisim na ol man i painim ol i save lukim na ol man i paitim dua, dua bai i op long ol.

¹¹Sapos pikinin bilong wanpela bilong yupela, em i askim papa bilong em long pis, inap em i givim em snek?¹²O sapos pikinini i askim papa bilong em long wanpela kiau, ating papa bilong em bai i givim em binatang nogut, a?

¹³Yupela i sin manmeri, tasol yupela i save long givim ol gutpela samting long ol pikinini bilong yupela. Olsem tasol Papa bilong yupela i stap long heven, em i amamas long givim Holi Spirit long man i askim em."

¹⁴Jisas i rausim wanpela spirit nogut i stap long wanpela man em i maus pas. Taim spirit nogut i lusim em, dispela man maus bilong em i pas, i toktok. Na planti lain manmeri i kirap nogut.¹⁵Tasol sampela manmeri i tok, "Em i save rausim spirit nogut long strong bilong Belsebul, em i hetman bilong ol spirit nogut."

¹⁶Ol arapela i askim Jisas long mekim wanpela mirakel long soim olsem, tru em bilong heven.¹⁷Tasol Jisas i save pinis long tingting bilong ol, olsem na em i tokim ol, "Sapos ol manmeri bilong wanpela kantri i bruk tupela hap na pait namel long ol yet, dispela kantri bai i bagarap. Na sapos ol manmeri long wanpela haus i pait namel long ol yet, orait femili bai i bagarap.

¹⁸Sapos Satan na ol lain bilong em i bruk tupela hap na pait, orait olsem wanem em bai i gat strong long bosim ol? Mi tok olsem long wanem yupela i tok mi rausim spirit nogut long strong bilong Belsebul.¹⁹Sapos em i tru mi rausim spirit nogut long strong bilong Belsebul, orait ol lain bilong yupela i rausim spirit nogut long strong bilong husat? Ol lain bilong yupela bai soim olsem yupela i no tok stret.²⁰Tasol sapos mi rausim spirit nogut long strong bilong God, orait yupela i mas save olsem Kingdom bilong God i kam long yupela.

²¹Jisas i tok moa olsem, "Sapos wanpela strongpela man i gat olgeta samting bilong pait, na em i was long haus bilong em, ol samting bilong em bai i stap gut.²²Tasol sapos wanpela man i strong moa i kamap na pait wantaim dispela man na i winim em, orait em bai i kisim olgeta spia bunara na bainat bilong dispela man. Na em bai i kisim ol samting long haus bilong em tu.²³Man i no stap long lain bilong mi, orait em i stap birua bilong mi. Na man i no helpim mi long bungim ol manmeri, em i save ranim ol i go nabaut.

²⁴Jisas i tok moa olsem, "Sapos wanpela spirit nogut i lusim wanpela man pinis, orait em i go raun nabaut long ples drai, long painim wanpela hap bilong malolo. Sapos em i no painim, orait em i save tok, 'Mi mas i go bek long

dispela man bipo mi save stap long en.²⁵Taim spirit nogut i kam bek na i lukim olsem haus i klin na i stap stret, na i stap nating na nogat man.²⁶Orait em i go na kisim 7-pela moa spirit nogut, i winim em long mekim pasin nogut. Na ol bai i go stap insait long dispela haus. Pastaim dispela man i stap nogut, tasol nau em bai i bagarap olgeta."

²⁷Taim Jisas i autim dispela tok, wampela meri i stap namel long planti lain manmeri i singaut bikmaus na i tok, "Dispela meri i karim yu na i givim susu long yu, em i ken amamas."²⁸Tasol Jisas i tok, "Mobeta yumi ken tok, manmeri i harim tok bilong God na bihainim i ken amamas."

²⁹Plantilain moa manmeri i kam bung, na Jisas i tok, "Ol manmeri bilong dispela taim ol lain manmeri nogut. Ol i askim long lukim wampela mirakel, i soim ol olsem God i salim mi kam. Tasol ol i no inap lukim wampela mirakel. Ol bai i lukim tasol dispela mirakel bilong Jona.³⁰Bipo Jona i kamap olsem mirakel, God i soim ol manmeri bilong Ninive. Olsem tasol Pikinini bilong Man bai i stap olsem mirakel bilong God long ol manmeri long dispela taim."

³¹Long wampela dei God i makim bilong kotim ol manmeri, Kwin bilong Saut bai i sanap long kot na tokaut long pasin nogut bilong ol manmeri bilong dispela taim. Long wanem em i kam long we tru long harim gutpela save na tingting bilong Solomon. Tasol nau wampela i winim Solomon i stap hia, tasol yupela i no harim em.

³²Ol manmeri long Ninive bai i sanap long kot bilong God, na i tokaut long pasin nogut bilong ol manmeri bilong nau long dispela taim. Long wanem ol i bin tok sori long sin bilong ol taim Jona i bin autim tok. Wampela i winim Jona i stap hia, tasol yupela i no harim em.

³³Jisas i tok moa olsem, "Ol man i no save laitim lam na putim lo ples hait o karamapim long baket. Nogat, ol i putim ples kilia na ol manmeri i kam insait long haus, ol i ken lukim dispela lait.³⁴Ai bilong yu em i lam bilong bodi. Sapos ai bilong yu i gutpela, orait bodi bilong yu i pulap wantaim lait. Tasol sapos ai bilong yu em i no gutpela, orait bodi bilong yu i stap long tudak.³⁵Olsem na yu mas was, nogut dispela lait i stap insait long yu em i tudak.³⁶Sapos, olgeta bodi bilong yu i lait na i nogat wampela hap i tudak. Orait olgeta bodi bilong yu bai i lait olsem lait bilong lam i soim lait bilong em long yu."

³⁷Taim Jisas i pinis long autim tok, wampela Farisi i askim Jisas long kaikai wantaim em long haus bilong en. Na Jisas i go kaikai wantaim em.³⁸Dispela Farisi i tingting planti taim em i lukim olsem, Jisas i no wasim han bilong em olsem pasin bilong ol na em i sindaun na kaikai.

³⁹Tasol Bikpela i tokim em olsem, "Yupela ol Farisi i save klinim gut autsait bilong ol kap na plet, tasol insait bilong yupela i pulap wantaim pasin bilong tingim yupela tasol na ol kain pasin nogut.⁴⁰Yupela ol longlong man! Wampela man em i wokim autsait, ating em i no wokim insait a?"⁴¹Yupela i mas givim ol rabis man wanem samting i stap insait, na olgeta samting bilong yupela bai i klin.

⁴²Tasol yupela ol Farisi, yupela lukaut. Yupela i givim kumu na ol gaden kaikai samting tasol olsem namba 10 hap, tasol yupela i no laikim God na yupela i lusim pinis stretpela pasin. Em i gutpela moa sapos yupela i mekim stretpela pasin na i gat pasin bilong laikim God, na i no lusim ol arapela lo.

⁴³Yupela ol Farisi, yupela lukaut. Yupela i save laikim tumas long kisim ol namba wan sia bilong sindaun insait long haus lotu, na yupela i laikim olgeta manmeri i mas givim gutde long yupela long ol ples bilong salim kaikai.

⁴⁴Yupela lukaut. Yupela i olsem ol matmat i stap hait, na ol manmeri i no save na ol i wokabaut antap long en.

⁴⁵Wampela tisa bilong lo i harim dispela tok na em i tokim Jisas olsem, "Tisa, wanem tok yu mekim i bagarapim mipela tru."⁴⁶Na Jisas i tok, "Yupela lukaut, yupela ol tisa bilong lo! Yupela i save mekim ol manmeri i karim bikpela hevi, tasol yupela yet i no save mekim wampela samting long helpim ol.

⁴⁷Yupela lukaut, long wanem yupela i mekim ol matmat bilong ol profet ol tumbuna bilong yupela i bin kilim.

⁴⁸Long dispela pasin yupela i soim ol manmeri olsem, yupela i wanbel wantaim ol tumbuna bilong yupela. Long wanem, ol i kilim ol profet na yupela i planim ol.

⁴⁹Long gutpela na stretpela tingting bilong God em i tok olsem, 'Mi bai salim ol profet na aposel, tasol ol bai i mekim nogut long ol na kilim i dai sampela bilong ol.'⁵⁰Blut bilong ol profet i bin kapsait long taim God i mekim graun i kamap i kam inap nau, ol manmeri i stap nau long dispela taim bai i kisim asua bilong ol dispela lain i bin kilim ol profet.⁵¹Stat long Abel i kam inap long taim ol i kilim Sekeraia. Em dispela profet ol i kilim insait long haus lotu, namel long alta na haus bilong God. Yes, mi tokim yupela ol manmeri i stap nau bai kisim asua bilong ol man i bin kilim ol profet.

⁵²Yupela lukaut, yupela tisa bilong lo. Yupela i bin rausim pinis ki bilong save. Yupela yet i no bin i go insait, olsem na yupela i pasim rot bilong ol arapela i laik i go insait."

⁵³Jisas i toktok pinis na i lusim dispela haus na i go. Na ol saveman bilong lo na Farisi i bel nogut long Jisas na ol i askim Jisas long ol kainkain askim.⁵⁴Ol i traim long painim rong bilong Jisas insait long ol toktok em i autim.

Luk

¹Nesu waita anasi yemo ruwantemi amuna yemi maku utukemi fukave ben aveka,aveka emo.Afo Jisasi beyi yogam waitayu yiyimemi,"Yigemi rafima sokeoko Farasiyuki yistiyanti,rafiseko yenti muna anta yanti semi se'u.

²Minukam aupa ayofakam anene fakaki'item afo bumi ayofakam anene watayu wamodateye. ³Minugafo naye waya kumayupike sitemi oka wam waita anasi ame'eintate.Afo mana wayim akakapim aupa sinami ma, amuka fakaki'item."Semi yiyime seti anaoyu -i yigemi buwa fegago watayu-o yumo yiruma fugewa yimi , na'emi mana yanta inayomi buruka. ⁵Minukai semi fegam wayami yiyimen manawayim ago bufekago yigemi Kotinago na fegago,bemi yigemi yiruremi afo beni eranampa akei ruka yigemi ikafim intafinanimi. Eyo yigemi semi yiyime , yigemi benago na fegago. ⁶Yigemi aga intege? watayu aya ewa faipia sito nunui tu toa nako ayauruka. ⁷Minukafo Koti mana anene avim bugaka. Afo Koti yigemi be buyivigatem yino kakena yiyauyu bemi iyantaka.Yikemi bufekago. Yigemi sito nunu yakakei Koti akuka ano aneni wamino. ⁸Jisasi enawa mani sem, afo manawayi enomo seta yiyimitemi,afo Koti aka'ano enavi manta faka datemi beyi ankeru yukaka marekem faka ratemi. ⁹Afo setivi ena Ankeru yukaka ayofateke. ¹⁰Watamano Goti aka sima savi uakatmi,afo Kotimi eni kumi aratemi.Afo watamano Kotini aiyo aka sima savi'itemi fukasiremi Koti eni kumi buaratem. ¹¹Mana nurami yemi yemi yivikemi mono naupa nampa anom waita yukaka buga,bu fegeveka amuna itiri buyoko,seyu yemi nayeve siyikafa yemi ami siyami nayeve tireya siyimefa. ¹²Mini kanaga ugami Ayo aga ano yiyimitem yigemi naye wayami sinagomi." ¹³Mana watamano nesu wata anasi wa yiwanapake manisiremi Jisasimi sasamemi, "Inonao,' kanawa seti wa'emi sasamina setifoeni anene rayimatene benampa semi rayimatene." ¹⁴Jisasi bemi yinta'emi, naugayabe, iyewa semi yasiyi ono sirena itasikana yigenti anene rayimano yara seveke?" ¹⁵Afo Yisasi, watanasi manisiremi yiyimemi, "Yigemi aintega,rafisego,ma'eve yigemi enoni amuna anene yanti yugananti bu aroko siremi siyimemi." ¹⁶Jisasi manisiremi wata anasiyu faronka wayafim yiyimem," Amuna anene rukayini yunapike yunam amuna raratemi, ¹⁷Afo bemi nesu intiri uremi beyaranti mani sem,semi naye uwaratege, semi anona mai burukau'namisefo seti yunanu itepaka ratekafu?" ¹⁸Bemi mani semi, sito maku rabintire i anona ma-i uwaratege,afo masiden yunamnapa aneniyu mareke mini naupa rago semi. Afo ami bemi manisiremi semi.

¹⁹Semi magemi amuna yunami amuna orataka manta ruwantu'oteke semi,"Minukai semi saum nateu.Semi sadake kumake bei nanu, sadake bei nomi nevei simoyoteu." ²⁰Afo Koti ami bemi mani'siremi semi, 'Emi oem waitamono, mage ayufum emi fukinonane, wata sasamemi, emi oem watamono, afo mini aneni ruwante'wanami marekem en amuka fika'akatem, minimi iye maratenafi?" ²¹Afo Jisasi be mani semi, beyi ano aneni maregem be amuga ratemi Kotini magufim bu uritemi." ²²Afo Jisasi beni yogam waitayu i yiyimemi, "Semi yigemi yiyimeu, yigemi nesu intiri buyogo yige yukati, yigemi ano itiri buyogo yuna nana'konan'tawa; wado inagonati. ²³Yigenti yuano yunami yakakaga, yigem yumano ino aneni'mino unam wadowa ano anenewaye. ²⁴Jisasi enawai manisemi, yigemi madem numi omare amonako. nunu'ano bu yogemi bu ruwan'titeye, afo Kotimi benanao yemi yunami yimewa. yigemi nunui yakagakei Koti aguka ano anene wamino! ²⁵Iyewa yigepikemi beyi aui ranami iyaga watene beyi intitim mini intiri evene? ²⁶Afo yigemi nayeyara mini sito anene ame'e bu uwareke, minugafo nayeyara yigemi mana'a aneneyanti yikukani eveke?" ²⁷Yigemi omare falawa'nanti intako--iteniurena urebenefi.Yemi bu yogebemi, moni yogari buyebemi unam wado wakubewa.Afo semi yigemi yiyimeke, feyapa kin Solomonu awoku unam'wado e'emi. ²⁸A fo Kotimi mana maka fikena asayayu unam'wado uyikemi, mana maka amuka urewanuge, inaemi watayu akefare ikafim iga agarateye, afo yigemi awogu unam'wado nako uyigatemi, yigemi wata anasiyui sito yimakuku rukamino! ²⁹Yikemi yunam nana'konanti wafakeveka nomi nana'konantawa wafakago. ³⁰Masidem waita-anasi mana magafim yemi nesu intiri evemi afakewa mini yantaganti, afo yigem yifoe inarufa wayi yigem amonem inte ugami sefo mini anene mara'nagone. ³¹E'anayara Kotini kindomi afakafa, afo e'anana Jisasi mini anene yigemi yimino. yigemi buwa fegago e ana Kotimi yigenti anonami wano. Afo bemi mini yantaguwa yigemi yimitemi. ³²Yigemi bu fegago, afo yigemi sito sipi sipi yu'i yigemi buwa fegago, nayeyara yige yifoemi ai siruka bemi yigenti kini watemi beyi nomagami yigemi yimitemi.

³³Minugafo yigemi yigeyi aneneyui rayinte eno anene burukayi yimego, afo yigemi moni-i rayinte burukayi yimewana yikenti unami bu ragagatemi--Inaru magufim ame'em bukipatem, afo umom waitayu adeka buyinami, savi'wamano akefama anam bu kaitem. ³⁴Minugami yigenti anene wananipa, yige yui watemi. ³⁵Senuti iya wado radareyara yimu natim antaure'yara, senoti omi rafanami masidem nuram omi kevena wano, ³⁶Yigemi maside nuram yowa'rurega rafisego anona'mano wai'anasi inani kana adekaki emifo, afo bemi yerabem onta arinami, ame'e ukam onta riakateye. ³⁷Anom waita yeravemi amonami beni wata'anasi rafiseve wami, fuga semi enanti seu, afo anonamano benao yenti wado ake uremi amu nanti anta uyikatemi, afo benao yeravem yunam kurem yimemi. ³⁸Afo anonamano owayekemi kayamu wa kamore ayufum rafisewami owayege yika, bemi yeravem yimunami yowarure wami ye yimu nemi, miyio anta'yanti semi yikemi asumi yimeu. ³⁹Minugafo yigemi miniyara intago, ma afoemi amone inte buyuga umom waita yinanim nurami, bemi yinani kana intakatemi bem rafide wanami ben ama ye bu rabinti'temi ⁴⁰Minugafo rafidewa amona, afo wata aga'ano yinani kana seyuu inte

amone buyugafu."41 Afo Pitami Jisasimi inta'emi, "Anonao, senu masiden nurami ikanim wayafim'ana seno yiyimebemi anom waita'anasiyu wa yiyimewanove?" 42 Jisasi manisiremi ami semi," Mini yogam watamano amo itemi beni anonamo yeravemi amonanami beni yoganti matukanami. 43 Minugam yoga waita mano amoyitemi beni anomano yeravemi beni yogam amonatem. 44 Fuga ugami semi yiyimeu anonamano yema amo'naremi masidem beyi anenega rafiseno sinami rafisi'nonami. 45 Afo mini yogam waita mano beyauka manisemi,' Seti Koti beni yinti ame'e bu yewane siremi,' ena yogam waita'anasiyu yam yirevemi, yuna nevemi savi nomi nemi oe'niem, 46 Afo mini yogam waita mano bemi yowaruremi iwanani kana beni inona antu'dinami yitemi, afo mana nurami be wuyintaga kanaga beni anona yitemi, 47 Mini yogam waita'manomi, bemi intaga naye yoganto beni anonamano mare aminami mara'nanimi, mini yogam marami savi yogam maremi anona'mano intika bu maremi, minugami mi waita'mi amuna yai yan'amemo. 48 Afo mana yogam waita wafi' inimafi anonamano aminanim yoganti, yogano sinami buyoma atekatei, afo bemi sitoaga yan aminayo.watayu amuna anene maratei, yeveyege amuna ane yimego. anonamano yiminanim anene rafima soke'ewanana amuna anene yimino.<<<<<< HEAD49 JISasi enawai manisemi , " semi yunami igami magaga intafiranti yeu , mini iga igamanomi ame'e kano yanti. 50 Adekai semi mono nomi yema fegami anona sipimi , ugami semi si-i bumantukanami setira ose umarugamdewa.=====49 Jisasi manisemi semi yunami mana magaga ikami intafira yeu, mini igami ameuremi kano yanti semi sevege. 50 Adekai semi nom marate'upo mini nomi maranunami ano sivisi maratege, semi mini umanti bu mantukaunami setuano ano umanti rewane.>>>>>>

2f1b7279745fef053d295a93ea56893a3e6ba8bb51 Yigemi intami mana magaga aruvinti manta fasadekai yira faruira mare kumegaye? bumino,semi mini waya yiyimeuno, semi kumunami madem wata'anasi rayimara kumegaye. 52 Mage agoyante naem binanim mana siyam akum radaremi kantano tari'amanom arubuyi kentamonto, tari'amano kantanoya wa aruwuyi'kaka. 53 Afo yemi dayi'dayin inayone, afo'emano animano namukoyi uaganami animano afoem wa namukoyi itemi, anoemi arumano namugoyi'uakanami arumano beya'noemwa namukoyi uakatemi. 54 Jisasimi enawa waya semi amuna waita'anasi wami, "Afo yige amonami konam uremi afu kupe'kantake, ame'e yigemi ase, 'Ai rono simi, fuga airemi. 55 Afo yigemi amo'nami anona susuwa afu kupekantake uritemi yigemi mani sinagomi, 'Ano ai katene,'simi ai katemi. 56 Yigemi muna waita'yuge, yigemi omare rayimate ge inarufawa mana magaga fawarinanim anenemi, afo naugaga magemi fawarim anene amoneveya bu rayimeve'yare? 57 Naugaga yige na'o rayimevege avogu anta yanti? 58 Afo mini waitamano emi ko amirare sinanim nampa akapa bite mi, afo ame'e eyi umanti ategano wateganami avigemi ko yimi waita au, gaka bite mi, yasiyu emi avigemi isanta waitaga bite mi, anona isanta rafisintano avikemi emi maro kuyitemi. 59 Semi yigemi yiyimu, eyi umaka made aya uranaga emi uyu'akano.

Luk

12 ¹Planti tausen manmeri i kam bung. Ol i planti tumas na ples i pas tru na ol i krungutim wanpela arapela. Na Jisas i tokim ol disaipel bilong em pastaim, "Yupela i was gut long yis bilong ol Farisi. Mi tok long giaman pasin bilong ol.

²Tasol wanem samting i stap hait bai i kamap ples kilia na nogat wanpela samting i stap hait bai ol man i no save.

³Olsem na wanem tok yu toktok long ples tudak bai ol manmeri i harim long lait. Na wanem tok yu tokim wanpela long viau bilong em insait long hait rum bai i pairap antap long het bilong haus.

⁴Mi tokim yupela ol pren bilong mi, yupela i noken pret long man i save kilim i dai bodi, na bihain ol i nogat wanpela samting moa long mekim.⁵Tasol mi bai givim tok lukaut long yupela i mas pret long husat. Yupela i mas pret long God, em bai kilim yupela na em i gat strong na namba long tromoi yupela i go long hel. Yes, mi tokim yupela, yupela i mas pret long em.

⁶Yupela i save, ol man i save baim ol 5-pela liklik pisin long tu toea tasol.⁷Tasol God i no save lus tingting long wanpela bilong ol. Olsem tasol God i save kaunim olgeta het gras long het bilong yupela. Yupela i noken pret. Yupela i dia tumas na i winim dispela ol liklik pisin.

⁹Jisas i tok moa olsem, 'Sapos wanpela man i autim nem bilong mi long ol arapela, orait Pikinini bilong Man bai autim nem bilong em tu long ol ensel bilong God.⁹Tasol sapos wanpela man i haitim nem bilong mi long ol arapela man, orait mi tu bai mi haitim nem bilong em long ensel bilong God.¹⁰Man i tok nogut long Pikinini bilong Man, God bai i lusim sin bilong em. Tasol man i tok nogut long Holi Spirit, God bai i no inap tru long lusim dispela sin bilong em.

¹¹Taim ol man i kisim yupela i go long haus lotu long ai bilong gavman na ol hetman, yupela i noken pret na ting, mipela bai tok wanem long bekim tok bilong ol o bai mipela i tok wanem. ¹²Long dispela taim stret Holi Spirit bai tokim yupela wanem tok long autim."

¹³Wanpela man namel long planti lain manmeri i tokim Jisas olsem, "Tisa, i nap yu tokim brata bilong mi long skelim ol kago bilong papa bilong mi wantaim mi."¹⁴Jisas i askim em, "Olsem wanem? Husat i makim mi long kamap jas bilong yutupela long skelim ol samting bilong yupela?"¹⁵Na Jisas i tokim ol manmeri olsem, "Yupela lukaut na was gut, nogut yupela i mangal na i laikim tumas ol planti samting. Long wanem yupela no inap kisim laip long ol dispela samting.

¹⁶Jisas i tokim ol manmeri wanpela tokpiksa, "Gaden bilong wanpela maniman i karim planti kaikai."¹⁷Na em i tingting planti na i tok long em yet olsem, 'Bai mi mekim wanem nau, mi nogat bikpela haus long bungim olgeta kaikai bilong mi?'¹⁸Na em i tok, 'Bai mi rausim ol liklik haus na mekim ol bikpela haus, na bungim olgeta kaikai na ol arapela samting insait long dispela haus. Na bai mi tok olsem,'¹⁹"Nau mi bungim planti kaikai inap long planti yia. Olsem na mi ken malolo. Bai mi sindaun isi na kaikai, dring na amamas tasol i stap."

²⁰Tasol God i tokim dispela man olsem, 'Yu long long man, nau long dispela nait bai yu dai. Na ol samting yu bungim bilong yu yet. Em husat bai i kisim?'²¹Na Jisas i tok, 'Dispela kain samting bai i kamap long ol man i bungim tasol ol planti samting bilong ol yet, tasol i stap rabis long ai bilong God.

²²Na Jisas i tokim ol disaipel bilong em olsem, "Mi tokim yupela, yupela i noken wari long laip bilong yupela. Yupela i noken ting bai mi kaikai wanem, Na yupela i noken wari long bodi bilong yupela, bai yupela i bilasim yupela yet wantaim wanem kain klos."²³Laip bilong yupela em i winim kaikai, na bodi bilong yupela em i bikpela moa long klos samting.

²⁴Jisas i tok moa olsem, "Yupela lukim ol pisin, ol i no save planim na bungim kaikai. Ol i nogat haus bilong bungim kaikai, tasol God i save givim kaikai long ol. Yupela ol man i winim ol pisin, yupela i dia tumas."²⁵Husat bilong yupela i ken skruim laip bilong em i go antap liklik, taim em i wari planti?"²⁶Sapos yupela i no inap long mekim dispela liklik samting bilong wanem yupela i save wari long ol arapela samting.

²⁷Yupela i tingim ol plaua, ol i save gro olsem wanem. Ol i no save wok moni na ol i no save samapim klos bilong ol. Tasol mi tokim yupela, bipo King Solomon i save werim naisplea klos, tasol bilas bilong ol plaua i winim tru bilas bilong em."²⁸Nau God i mekim na bilasim gut tru ol plaua na gras samting bilong sotpela taim tasol. Bihain ol man bai i katim na tromoi long paia. Tasol yupela ol man i dia tumas long God, na em bai i bilasim yupela wantaim bilas i winim tru ol plaua. Yupela ol man i gat bilip em i liklik tumas.

²⁹Yupela i noken ting bai yupela i kaikai wanem na bai yupela dring wanem. Yupela i noken wari planti long ol dispela samting."³⁰Olgeta manmeri long graun i save wari long painim ol dispela samting. Tasol Papa bilong yupela i stap long heven em i save pinis, yupela i mas kisim ol dispela samting.

³¹Tasol yupela i mas larim God i stap king bilong yupela. Na em bai i givim ol dispela samting tu long yupela.

³²Yupela ol liklik sipsip, yupela noken pret. Long wanem Papa bilong yupela i tok pinis em bai i stap king bilong yupela na bai givim kingdom bilong em long yupela.

³³Olsem na yupela salim ol samting bilong yupela, na givim moni long ol man i sot long ol samting. Yupela i kisim paus em i no inap bruk. Na yupela i mas wok long bungim ol gutpela samting long heven. Long heven ol samting i no inap lus, na nogat stilman, na ol binatang i no inap bagarapim ol samting."³⁴Long ples ol samting bilong yupela i stap long en, long dispela ples tasol olgeta tingting na laik bilong yupela bai i stap.

³⁵Oltaim yupela stap redi long mekim wok bilong God, olsem ol manmeri i werim klos bilong wok, na lam bilong yupela i mas lait oltaim."³⁶Yupela i mas stap redi olsem ol wok manmeri i redi na weitim masta bilong ol bai i kam bihain long marit kaikai. Ol i weit long opim dua kwiktaim long em taim em i kam noknok long dua.

³⁷Taim bikman i kamap na i lukim ol wok manmeri i weit stap, ol i ken amamas. Tru tumas mi tokim yupela, bikman bilong ol bai i sotim laplap na pasim wantaim let bilong en. Na em bai tokim ol long sindaun long tebol na em yet bai givim kaikai long ol."³⁸Sapos bikman i kam long namba tu na tri nait na i lukim ol i no slip na ol i redi na weit i stap, orait ol dispela wokboi i ken amamas.

³⁹Yupela i tingim dispela, sapos papa bilong haus i save long wanem taim ol stilman bai i brukim haus bilong en, em i no inap lusim haus."⁴⁰Olsem tasol, yupela tu mas i stap redi bilong wanem yupela i no save wanem taim Pikinini bilong Man bai i kam."

⁴¹Na Pita i askim Jisas olsem, "Bikpela, ating yu givim dispela tok piksa long mipela tasol, o long olgeta man wantaim?"⁴²Dispela wokman i ken amamas tru taim bikman bilong en i kam bek na i lukim em i mekim wok.

⁴³Dispela kain wokman i ken amamas tru taim bikman bilong em i kam lukim em i mekim wok bilong en."⁴⁴Tru tumas mi tokim yupela bikman bai i makim dispela wokman long bosim olgeta samting bilong em.

⁴⁵Tasol sapos dispela wokman i tingting long bel bilong em, 'Bikman bilong mi em i no inap kam bek kwik, ' na em i paitim ol arapela wokman na wokmeri, na em i kaikai na dring na spak."⁴⁶Orait bikman bilong dispela wokman i kam long wanpela dei em i no redi, na long wanpela taim em i no save long en. Na bikman bai i bagarapim dispela wokman na i putim em long ples wantaim ol man bilong sakim tok.

⁴⁷Dispela wokman, em i save long wanem wok bikman bilong em i laikim em i mas mekim, tasol em i no mekim dispela wok olsem bikman i laikim, orait bai ol i wipim em planti taim.⁴⁸Tasol wanpela wokman o meri i no save long wanem wok bikman i laik em i mekim, na em i no mekim wok stret, orait bai ol i wipim em liklik tasol. Ol man i kisim planti samting, ol i mas givim bek planti samting. Sapos wanpela wokman, bikman i givim planti samting long em i mas lukautim, orait em i mas givim planti samting moa.

⁴⁹Jisas i tok moa olsem, "Mi kam long tromoi paia long graun, na mi laikim dispela paia i mas lait hariap."⁵⁰Klostu bai mi kisim baptais bilong bikpela pen, tasol mi no kisim dispela pen yet na bel bilong mi i hevi tru.

⁵¹Nogut yupela i ting mi kam bilong kilim i dai pait long graun. Nogat, mi tokim yupela, mi kam bilong brukim ol lain manmeri.⁵²Stat long nau na i go bihain taim 5-pela bilong wanpela femili bai i bruk, tripela bai kamap birua bilong tupela, na tupela bai i no stap wanbel wantaim tripela.⁵³Bai ol i bruk, papa i birua long pikinini man, na pikinini man i birua long papa. Mama bai i birua long pikinini meri, na pikinini meri i birua long mama. Na tambu mama bai i birua long tambu meri, na tambu meri i birua long tambu mama."

⁵⁴Jisas i tok moa long ol planti lain manmeri olsem, "Taim yupela i lukim klaut i kam antap long hap san i go daun, kwik taim yupela i tok, 'Ren i laik pundaun, na tru tumas rein i save pundaun.'⁵⁵Na taim yupela i lukim bikpela win bilong saut i kam, yupela i save tok, 'Bikpela san hot bai i kamap, ' na tru tumas em i save kamap olsem.

⁵⁶Yupela man bilong giaman, yupela save skelim gut wanem samting i kamap long graun na heven, tasol olsem wanem yupela i no inap long skelim wanem samting i wok long kamap long dispela taim nau?

⁵⁷Bilong wanem yupela yet i no skelim gut wanem em i stretpela pasin?⁵⁸Sapos yu wokabaut i go yet long rot wantaim man i laik kotim yu, yu mas traim long stretim kwik asua bilong yu. Nogut em i kisim yu go long jas, na jas bai i givim yu go long polis ofisa, na polis ofisa bai putim yu i go insait long kalabus.⁵⁹Mi tokim yupela, yupela i no inap lusim kalabus inap yupela i baim olgeta moni."

Luk

13

¹Jisasimi mono waya siremi, afo mana'a wata anomi Jisasi awa uyika madem Kariri waitayu, Pailoti aruvim baitayu yiyime yiruma fugogo afo yemo Gotikao asumio aminayo nuram, afo naremo wayinayo asumi,i. ²Jisasimi yewayegemi yenyami mini siruka, yigemi intami ma mini yui Galili waita yugafi, fukamifo yemi anona kumi,i ruka, Galili waita anasi wai yakaka minugami yemi mini uma marewa. ³Bumifo, semi yikemi yiyime wauna, afo yigemo yigeyi kumio sima bu fawareo siguno busite ote, yigemi masidemi ma mini baita yata urei fuginago.⁴Ai madem siyakanti eitia siloami baita anasi, mine kantana mano yen yimuga fafasemi yiruma fuduka, afo yigemi intami fuga kumi baita anasi Jerusalemi waita yua yakagenafi? ⁵Fuga ugami bumina semi yikemi yiyimeu, minugamifo yigemo kumio sima bu faware siguno busite ote yigewai fuginago.⁶Jisasimi mana amam waya siruka manugam, mana waita mano mana yami yoduka beyi waini yunapimi naemi yemi afakaka mini yamanoni yunami, minugamifo semi buamoneu manami. ⁷Minugami bemi yogam waita yui manisire yiyimemi, intago, semi kanta manawayi kai yerave afakauna yamanoni yunami, semi manawa buamonau. Akefarami fafasemi kumemi naukakana bena makai wasavemi kipevina benavi.⁸Yunapim yogewam waita yu jisasim wayegam waya yiyimemi. Ifadana mana iyaga wa, Afo yayatafim maga yakurem uдеми safura ara ruka. ⁹Afo ena iyaga beni yuna maganage, avogu item. bumi.Akefa'u.¹⁰Sabati niram Jisasimi bata anasimi ami yimewa mana naupai. ¹¹Mana asika wame,savi ayo benampa wayi. Savi ayo 18 iyaga ai'i ruka.Menugai bemi agoyapa romuka;Amaka eraruram bu itavitem.¹²Afo Jisasimi amonami mini asikami, bemi aremi adekai yeravemi manisiga, asikamano ai eni ai,i kipa akauno. ¹³Jisasimi ayami mini asika ake dewami ame uremi itama ategevemi Gotini avi,i yaniemi. Minugamifo ¹⁴mono ma,ano anomwaita asuwewa, Jisasimi ai ewa asikami ateakakami Sabati inta kana,a. Minimi anom waita mano masidemi wata anasi yiyimemi manisiga, kana,a wane mana siyam avapake manami yogan nurami bane. Afo minimo mini waita yuo yiyikeyi,i minurama ateyika, afo mini nuramana yego wade yigemi buyego Sabati nuram.¹⁵Anonamano beyami minisire sasamiduka, yigemi muna waita yuge! Yigem safura nanti uyude avige non minugami beni menugami agoyapa romuka, Amaka erarurem bu itavitem. ¹⁶Ma mini asikami Abrahami araumi minugamifo wananomano kalabusi urami Eitinia ikai bage,emi afo semo mini kalabusimo manta fasadaranti semi amaka buminono Sabati nurami.¹⁷Jisasimi ma mini wayami yewayegem yiyimi duka, masidem beni namugoyu yika yemi uka. Afo maside wata anasimi fukayimo yuka masidemi awogu anene yuana uwantuka.¹⁸Jisasimi enawa ami manisiruka, Gotini magumi naye anene wafi, afo semi naurega ma mini yanti amam baya sireka yikatenu. ¹⁹Semi minuga mana kefo aga anoni yunananta yami, yemi manisiremi avidewa masted, Mana wata beni magaga yoduka. mana waita mano beyi yunapimi. Afo mini yami anonayimi nunuano

yeyimai mente mini ya amantim uwatuka.²⁰ Afo Jisasimi enawa ami manisiruka, semi naye aneneka amam baya sirega, yikatenu Gotini mararui? ²¹Bemi yisi yantuka mana asikamano mantemi farawanampai bayedami naemi mini farawa anomi intoka.²² Afo Jisasimi Jerusaremi buga. afo bemino yeravemi tauniyupipa waka maguyu Jerusaremi bewa ayika bemi kepavemi yemi yiyimewa. ²³Manawayim minisuremi ami sasamiduka anonao Gotimi yividukami kefoa akum waita anasi wafi ai? ²⁴Sito Ontaga erarure yodega uro, nayeyare , semi yikemi yiyime, nesu ano upegaratemi, minugamifo yemi amaka buyurinayo.²⁵ Jisasimi enayawai ami mini siruka, mini ma afoe onta mukinage, ma ontami uyakatemi yigemi mapai itare bei ontami arevei manisinago Anonao, Anonao e,aranaya seyui naupa urofano. Minugamifo bemi manisiremi wayami, yiyimemi yigemi semi amone inte buyu kauno, Yigenyi magumi buamonakau. ²⁶Yige Manisinago,Enampa yunam nomi ne'egunamino,Emi taun bewam ami sisimenamino. . ²⁷Minugamifo ma afoe bekinurem semi,yige yiyimege,Semi yige savebuyugau yige naye magufikenave.Yige savi watayu.Semsire bo. ²⁸Jisasim enawa mani siga ' yigem yiwayami nanago mini nurami yikemi amonago Abrahami, Aisakimi, Jekopimi maside kasanapam wata- u Kotini magufimi. Minugamifo yigenano'e, yigemi yiyikama mapai wanagom. ²⁹Masidem waita anasi madepake yitemo, me,e afu unte wapake afu kupe gewapake, ye kumantuwe yunami nateye Kotini magufimi. ³⁰Ma intago madem wata ansi nahemo wagi mare anari-iteye.Wata nasi anariugagi mare arafagi-itene . ³¹Afo Jisasimi asima kiparemi; mana,a Farisiyu yerave Jisasi nanti mani siruka, Emi mana magu yerare bono, nayeyarafi Herotimi emi arira sewa. ³²Afo Jisasimi manisiga, yigemi bega mini savi afa iyami mini sire sasamego,intano, semi savi sava awamu fasa marege dei, magewa sagenawa, afo kantawa mana wanuram sesi yoganti kipan. ³³Minugamifo semi bemwanami magewa saganmba mera nuramba, nayeyarafi, yemi bu aruma fugogo enamagu fakena kasanampa. Bube. Yemi bemi Jerusaremi ana aruma fugo.³⁴Jerusalemio, Jerusalemio emi yiruma fuge wana be kasanampa waitayu. Kotimo yiyikam waitayu epa yewaya on untafure yiruma fuge wanawe. Nesu'ya, semi yigemi fuka siyire'i manta manafim madem waita anasi darare anoe kokorimo agafanta manta ayapimo dewa. Afo semi busiyewane semo mi'no noyanti. ³⁵Amona, yigenyi magumi manta saviurami manta fayanta uvitemi. Semi atedei yigenanti ami sewau, yigemi amaka semi busimonana gone yigemi manisinago, Kotimi avogu uyikanana mini waitamo yinanimi ano'namano avipi.

Luk

13 ¹Jisas i autim tok pinis, orait sampela man i stori long Jisas long ol man bilong Galili, Pailat i bin tokim ol soldia bilong en long kilim ol i dai taim ol i mekim ofa long God. Na blut bilong ol i bin kapsait antap long abus bilong ofa.²Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i ting ol dispela man bilong Galili, ol i gat sin i bikpela tru, na i winim ol arapela manmeri bilong Galili, olsem na ol i kisim dispela kain hevi?"³Nogat. Mi tokim yupela, "Sapos yupela i no autim sin bilong yupela na tok sori, yupela olgeta bai i dai olsem ol dispela man."

⁴O ol dispela 18 manmeri long Siloam, we tauwa i bin pundaun antap long ol na i kilim ol i dai, ating yupela i ting em ol sin manmeri tru i winim ol man long Jerusalem?⁵Nogat tru, Mi tokim yupela. Tasol sapos yupela i no autim sin na tok sori long sin bilong yupela, orait yupela tu bai i dai."

⁶Jisas i autim wanpela tok piksa olsem, "Wanpela man i bin planim wanpela diwai fik long gaden wain bilong em, na bihain em i kam na painim kaikai bilong dispela diwai fik, tasol em i no painim wanpela.⁷Olsem na em i tokim wokman bilong gaden olsem, 'Harim, long tripela yia mi kam na traim long painim kaikai bilong dispela diwai fik, tasol mi no lukim wanpela. Katim i go daun. Bilong wanem em bai i stap na pinis gris bilong graun?"

⁸Na wokman bilong gaden i bekim tok olsem, 'Larim em i stap wanpela moa yia, na bai mi digim na raunim as bilong diwai, na putim pekpek bilong abus.⁹Sapos em i karim kaikai long yia bihain, em i gutpela. Tasol nogat, bai mi katim i go daun. '"

¹⁰Long dei Sabat, Jisas i givim tok long ol manmeri insait long haus lotu.¹¹Na wanpela meri i stap, em i gat spirit nogut i stap long em. Dispela spirit nogut i bin givim sik long em inap 18 yia. Olsem na bun bilong baksait bilong em i bruk, na em i no inap sanap stret.

¹²Taim Jisas i lukim dispela meri, em i singautim em i kam klostu na i tokim em olsem, "Meri, mi oraitim pinis sik bilong yu."¹³Jisas i putim han antap long dispela meri na wantu tasol em i sanap stret, na i litimapim nem bilong God.¹⁴Tasol hetman bilong haus lotu i kros long wanem, Jisas i oraitim sik bilong dispela meri long dei Sabat. Na hetman i tokim ol manmeri olsem, "I gat 6-pela dei bilong mekim wok. Na sapos yupela i laikim ol man i mekim orait ol sik bilong yupela, orait yupela i mas kam long ol long dispela taim. Yupela i noken kam long dei Sabat."

¹⁵Na Bikpela i bekim tok bilong em olsem, "Yupela ol man bilong giaman! Yupela i no save rausim rop i pasim donki o cow bilong yupela na kisim ol i go dring wara, long dei Sabat?"¹⁶Dispela meri hia em i pikinini bilong

Abraham. Tasol Satan i kalabusim em inap 18 yia. Sapos mi laik rausim dispela kalabus long wanem, mi no inap mekim long dei Sabat?"

¹⁷Taim Jisas i bekim dispela tok, ol birua bilong em i sem. Tasol olgeta manmeri i amamas tru long olgeta gutpela samting Jisas i mekim.

¹⁸Jisas i tok moa olsem, "Kingdom bilong God em i wanem samting, na bai mi mekim wanem kain tok piksa long soim dispela?"¹⁹Em i olsem wanpela liklik pikinini kaikai bilong diwai ol i kolim masted, wanpela man i planim long garden bilong en. Na kamap bikpela diwai na ol pisin i mekim haus bilong ol antap long han bilong dispela diwai."

²⁰Na Jisas i tok gen olsem, "Bai mi makim wanem samting na tok piksa long soim, Kingdom bilong God?"²¹Em i olsem yis, wanpela meri i kisim na tanim wantaim plaua na bihain dispela plaua i solap."

²²Na Jisas i wokabaut i go long Jerusalem. Taim em i kamap long ol taun na ples i stap long rot i go long Jerusalem, em i stop na i skulim ol.²³Wanpela i tokim em olsem, "Bikpela, God i kisim bek ol liklik lain manmeri tasol, a?" Na Jisas i bekim olsem,²⁴"Yupela i mas wok hat long go insait long liklik dua, long wanem, mi tokim yupela, planti i laik go insait, tasol ol bai i no inap long go insait.

²⁵Jisas i tok moa olsem, "Taim papa bilong haus i kirap na pasim dua bilong haus. Bai yupela sanap autsait na paitim dua na tok, 'Bikpela, Bikpela, larim mipela i kam insait. ' Tasol em bai i bekim tok bilong yupela olsem, 'Mi no save long yupela o mi no save long ples bilong yupela.'²⁶Na bai yupela i tok olsem, 'Mipela i bin kaikai na drink wantaim yu, na yu bin skulim mipela long ol rot bilong ol taun bilong mipela.'²⁷Tasol papa bilong haus bai i bekim tok olsem, 'Mi tokim yupela, mi no save yupela bilong wanem ples. Yupela ol man nogut. Yupela lusim mi na go!'

²⁸Jisas i tok moa olsem, "Yupela bai krai na kaikaim tit bilong yupela taim yupela i lukim Abraham, Aisak, Jekop na olgeta profet insait long Kingdom bilong God. Tasol yupela yet, ol bai rausim yupela na yupela bai i stap autsait."²⁹Ol manmeri bai kam long kantri i stap long hap sankamap, na long hap san i go daun, na long not na saut na ol bai i kam sindaun long kaikai insait long Kingdom bilong God.³⁰Na harim, ol manmeri i stap las tru ol bai i kamap namba wan. Na ol manmeri i stap namba wan, ol bai i stap las tru."

³¹Taim Jisas i toktok pinis, ol sampela Farisi i kam na tokim Jisas olsem, "Yu mas lusim dispela ples na go, long wanem Herot i laik kilim yu."³²Na Jisas i tok, "Yupela go na tokim dispela weldok nogut olsem, 'Harim, mi rausim ol sipirit nogut na oraitim ol manmeri i gat sik long nau na tumora, na long namba tri dei bai mi pinisim wok bilong mi.'³³Tasol mi mas wokabaut yet long nau na tumora na long hap tumora. Long wanem, ol i noken kilim i dai wanpela profet long narapela ples. Nogat. Ol i mas kilim em i dai long Jerusalem tasol."

³⁴Jerusalem, Jerusalem, yu save kilim i dai ol profet. Na yu save kisim ol wokman God i salim i kam long yu na tromoi ston long ol inap ol i ken i dai. Long planti taim, mi save laikim tru long bungim yupela olgeta manmeri olsem mama kakaruk i save bungim ol pikinini bilong em, aninit long wing bilong en. Tasol yupela i no laikim mi ken mekim olsem."³⁵Lukim, "Nau ples bilong yupela bai i bagarap na stap nating. Mi tok stret long yupela, yupela i no inap lukim mi, na bai yupela i tok olsem, 'God i ken mekim gut long dispela man i kam long nem bilong Bikpela."

Luk

14

¹Mana sabati nuram, Jisasi mana farisiyu anom waita yi naupa yunam o naga. ²Mana waita ai rukami ayamba ai itogewam Jisasi adeka wagem. ³Jisasi farasiyu nampa intin rukam waita yu manisire yintauga, avogugafi saviwafi sabati nuramose yi waita yofainti? ⁴Afo yemi mana waya bu semi. Jisasi abidemi beni ai i kiparemi arambuga. ⁵Jisasi yenanti manisiga, yigepike iyewa, mana iyaoraf, burumakawafi masipimo sabati kanamo kupekanam bemi ameurem omanta fafa bu ratenafi?" ⁶Yemi mini wayaga yewayege ami bu samiduka. ⁷Mini yunam nakai wata yu yewam Jisasi yimonemi, yemi anom baita yu yi kagaka kumantira ewam, afo Jisasi mani sire yiyimiduka yemi. ⁸"Mana wata mano emo ararem semi yeno mareti yuna nako sinami, afo emi ameura ewa yema kumantono ano'onom watayui kagakai, nayeyare yemi ena ano'onom wata araru kagana onafu mini yunanaka. ⁹Bemi mini waita mano yigekanti yarem yego semi, "Bemi manisirem emi sasamitem, emi mana kagai mana waita ameno sinami amidemi emi agayeuremi anepa okumantinonam. ¹⁰Minugafo emo mana wayi arem emi yeno sinami yuna nakai, emi ewai me'e yinepaga kumake wano, 'Bemi emi amonaremi, bemi enanti manisire sinani, sifatiwao emi itavewa me'e ananta wam kagaka kumantono. Yemo en anepa kumante yuna nanayomi yewai emi ano avi amego. ¹¹Watayu yemose yeyiviose mare urina yoyi Kotimi yemi manta magafim ratem. Afo Kotimi iyemano wafi yeyivio magafim rayimi bem manta yani item. ¹²Jisasi sasame mini waita bemo

arem yema yunami nanosiyim semi, "Emo mana yuna naranto ruwantu ewatemi, emi eyi ana'owafi eyafa awa bu yarano, eyi akum ba bu yarano, iyewafi amuna anene rukanani yimose en adeka wananiyim .Naem en araremi yewayege ami temono.¹³Afo emi ano yunam yukaraewate , fipiya waitayuga yarano, yiyana yisavi ugananim watanasi yarano, yibura yugana uyakam batanasi. ¹⁴Minugam wata anasimi eni yunami yewayege anona bu amitemo emi, Eni Koti emi asumi amitemi, Koti bemanami eni yunakai yewayegem amitem, naemi atekam batanasimo itavinayo nuram.¹⁵Mini nurami mana waita Jisasi nampa kumakem bemi yuna nevem intemi mini waya sewami, mini waita Jisasi sasamemi, "Yemi wata anasi yemo yunami Kotini naupao nanayomi, yemi yimoyogo!"¹⁶Afo Jisasi sasamemi, mana waita anom yunam ruwantu evem bemi nesu wata anasi yarem mamini omaka. ¹⁷Yunam ai yukavimi, bemi beni yogam waita sakaram bemi me'e yemo yararukam wata anasi, maro yiyimemi semi, "yego yigemi, yunami ai kagane."¹⁸Mini yogam waita maro yarami yemi masiden kantano semi seyuya ibotege semo, mana waita semi, semi mana maga ayaumake oamonara mini maga, siguno semi iyenuno. ¹⁹Ena waita mano sasamem semi mana siyam burumaka aya'umakauno yoganto maranuna, siguno, semi ibononu. ²⁰Ena waita mano semi, mageugami anasi mantukaunami sefo iyenuno.²¹Mini yogam waita mano beyi anona mano mare masidem waya samem. Afo ma'afoemi ara kami beyi yogam waita sasamem , emi ameure yewa yege bewa taonifa bewa ayipa amonanam anene yemi irukam watayu yivige yeno, yemi yiyayam savi ugum, yemi augam afakam wata nampa yibur uyakam baita afakare yivige yeno. ²²Yogam waita mano yewayegem bemi anonama no sine'em, naemi yemi mare sasamem semi, anona mano'o, naye emi ayewami senanto mi'nono senami, semi ai uwarauno, afo mai bu itukane.²³Beni anona mano beyi yogam waita sasamem semi, emi yewayege bewa ano ayika napa ami taoni ayipa anepake mapa eraure aramasina naupa yega, upegam seti mai itugano. ²⁴Fuga sire semi sege enanti, yemi semi yarei yema nago yunami , fugaugaka yemi seti yunam bunate ye.²⁵Nesu wata anasi Jisasi nampa bewami , Jisasi wayebemi siyime yenanti manisem. ²⁶Afo mana waita sepaose yitemi,afo bemi beyanoe afoe nampa anasi iyao nampa be afa awa ayofi,afo beyi wanti mose umam burukatem,afo mini waita mano seti kato iyaori buyitene. ²⁷Afo mana waita mano beyi kekaya bumarantose semo yema siwakurite afo bemi seti kato iyaori buitene.²⁸Mana wayi yigepike,, watayu yimao uwarara ayewa kana nemi bena rafisino mana anenegai, anantai bemi kumakem benai intinti uwanta sokeino na'de moniga mini mana'arana nika meyami umara mini maikepatene. ²⁹Bumo mini uremi, bemi simiti mana magaga darem mai uwanta buwa kipemi, madem watyu mine mao amoneve awayi itemo. ³⁰Afo mani semo, mamini wata manomi agoyantemi mai uwaremifo afo mai uwanta ikiparuka.³¹Mana kimano ena kinampa aruviran temi ananti aruvi inti kumantuve uwantemi, nayeyara bemi ka tiya tausenia aruvim waita mana dami ena kimano ka tiya mifo ka timifo tausenia aruvim waita dukananti intemi? ³²Amaka ena kinimano aruvim waita buyigana yoka ameure ami sima faru inani waita sakana ena kimi maro arai sima faruevena aruvinti sima uyaga. ³³Minugami, afo mana wayi yigepike iyewafi beyi maside anene yera buratemi amaka seti kato iya'ori buyitene.³⁴Sorimi [Bunti] beni aseami wami awogu ugene, Iteniga urena beni asea buwa ganami beni aseami yerarake maratene? ³⁵Bunto [salt] beni asemo kipa ganami maganampa gafi burimaka aranampa bu wayega nonane.Beni ase kipaganani bunti fasa dauma intafono beni asemo kepa ganim sorimi[bunti] maganapa buwayegano.Wata mano agagami rukatemi mamini wayami eanana intano."

Luk

14 ¹Long wanpela dei Sabat, Jisas i go kaikai long haus bilong wanpela hetman bilong ol Farisi. Na ol i was gut tru long em.²Wanpela man i gat sik, lek na han bilong en i solap tru i stap klostu long Jisas.³Jisas i askim ol saveman bilong lo na Farisi olsem, "Em i orait long mekim orait ol sikman long dei Sabat o nogat?"

⁴Tasol ol i no bekim wanpela tok. Olsem na Jisas i kisim em na oraitim sik bilong en, na i larim em i go.⁵Jisas i tokim ol olsem, "Husat bilong yupela, taim pikinini man bilong en o bulmakau bilong em i pundaun i go daun long hul wara long dei Sabat, bai i no inap pulim em i kam antap kwiktait?"⁶Na ol i no inap long bekim dispela tok.

⁷Jisas i lukim ol man i kam long dispela kaikai, ol i laik sindaun long ples bilong ol bikman. Na Jisas i skulim ol olsem,⁸"Sapos wanpela man i singautim yu long kamap long marit kaikai, orait yu noken sindaun long ples bilong ol bikman. Long wanem nogut ol i singautim wanpela bikman tu long kamap long dispela kaikai.⁹Taim man i bin singautim yutupela wantaim i kam, em bai i tokim yu olsem, 'Yu givim nambawan sia long dispela man. ' Na bai yu sem nogut tru na yu go sindaun long baksait.

¹⁰Olsem na sapos wanpela man i singautim yu long kamap long kaikai, orait yu go na sindaun long baksait. Na taim em i lukim yu, em bai i tokim yu olsem, 'Wantok, yu kirap na go sindaun long nambawan sia. ' Na ol arapela

man i sindaun long kaikai wantaim yu bai i givim biknem long yu.¹¹ Ol man i save apim nem bilong ol yet, God bai i daunim ol. Tasol God i save litimapim nem bilong ol man i daunim ol yet i go antap tru."

¹²Jisas i tokim dispela man i singautim em long kaikai olsem, "Sapos yu redim wanpela kaikai, yu noken singautim ol wantok bilong yu, o ol brata bilong yu, o ol lain femili bilong yu, o ol man i gat planti samting i stap klostu long yu. Nogut bihain ol bai i singautim yu, na i bekim kaikai bilong yu.

¹³Tasol taim yu mekim bikipela kaikai, yu mas singautim ol rabis man, ol manmeri lek na han i nogut, ol manmeri maus i pas na ol ai pas.¹⁴ Ol dispela kain manmeri i no inap long bekim kaikai bilong yu. Tasol God bai i blesim yu. God bai i bekim ol dispela kaikai bilong yu, long taim ol stretpela manmeri i kirap bek long matmat."

¹⁵Wanpela bilong ol man i sindaun na i kaikai wantaim Jisas i harim dispela tok, na em i tokim Jisas olsem, "Ol manmeri husat bai i kaikai long Kingdom bilong God, em ol i ken amamas!"¹⁶ Tasol Jisas i tokim em olsem, "Wanpela man i redim bikipela kaikai na em i singautim planti lain manmeri long kamap long dispela kaikai.

¹⁷Taim kaikai i redi, em i salim wokman bilong en i go long ol lain manmeri em i bin singautim ol, long tokim ol olsem, 'Yupela kam, kaikai i redi pinis. '

¹⁸Dispela wokman i go singaut tasol olgeta lain i tok ol i no inap kam. Wanpela man i tok, 'Mi baim wanpela hap graun olsem na mi mas go lukim dispela graun. Sori tru mi no inap kam.¹⁹ Narapela man i tok, 'Mi baim 5-pela bulmakau bilong wok, olsem na bai mi go traim ol long wok. Sori tru, mi no inap kam.²⁰ Na narapela man i tok, 'Nau tasol mi marit olsem na mi no inap kam. '

²¹Dispela wokman i kam bek na i tokim masta bilong em long olgeta toktok. Na papa bilong haus i kros na i tokim wokman bilong en olsem, 'Yu go kwiktaim long ol rot bilong taun na bringim i kam hia ol rabis man, ol man lekhan i nogut, ol ai pas man na ol man maus bilong ol i pas.²² Na wokman i go mekim olsem masta bilong em i tok. Bihain em i kam tokim em olsem, 'Masta, wanem yu laikim mi mas mekim, mi mekim pinis. Tasol haus i no pulap yet. '

²³Na masta i tokim wokman bilong em olsem, 'Yu go long ol bikrot na ol rot autsait long biktaun na tok strong long ol i mas kam insait, inap haus bilong mi i mas pulap.²⁴ Tru tumas mi tokim yu, ol lain mi bin singautim ol long kam kaikai ol i no inap tru long traim kaikai bilong mi."

²⁵Bikipela lain manmeri i wokabaut wantaim Jisas. Na Jisas i tanim na i tokim ol olsem,²⁶ "Sapos wanpela man i kam long mi, tasol em i no birua long papa na mama, na meri, na pikinini, na ol brata o susa bilong em, na i no birua long laip bilong em yet, orait dispela man i no inap kamap disaipel bilong mi.²⁷ Na man i no karim diwai kros bilong em na i kam bihainim mi, orait em i no inap i stap disaipel bilong mi.

²⁸Sapos wanpela bilong yupela, i laik wokim haus bilong ol man i ken i stap na was long ol samting. Pastaim em i mas sindaun na i tingim gut hamas moni em i ken yusim long pinisim dispela haus.²⁹ Nogut, em i no mekim olsem, na em i putim simen na i no inap pinisim dispela haus, olgeta man i lukim dispela haus bai i tok bilas long em.

³⁰Na tok olsem, 'Dispela man i stat long mekim haus tasol em i no pinisim'.

³¹Na sapos wanpela king i laik i go pait wantaim narapela king, orait em i save sindaun na tingting gut pastaim. Em i gat 10 tausen man long pait na ol dispela man bai inap long pait wantaim arapela king husat i gat 20 tausen man o nogat?³² Sapos nogat, orait taim ol dispela ami i stap longwe yet em i mas salim ol sampela man i go kwiktaim long toktok long kamapim belkol na stopim pait.³³ Olsem tasol, sapos wanpela bilong yupela i no lusim olgeta samting bilong em, em bai i no inap i stap disaipel bilong mi.

³⁴Jisas i tok moa olsem, "Sol em i gutpela, tasol sapos dispela sol i lusim swit bilong en, olsem wanem em bai i kisim bek swit bilong em?³⁵ Dispela kain sol i no gutpela moa long graun, na em tu i no gutpela long bungim wantaim pekpek bilong bulmakau. Ol i mas tromoi dispela sol i go. Man i gat yau em i mas harim dispela tok."

Luk

15

¹Magemi yemi mone marawayi nampa kumi savi anta evayi, yemi Jisasi ami intara. ²Afo yemi intin dukam waita nampa mono naupa anom waita yeyiranti asuve manisemi, mana waita manomi bem kumi ewam waitayu yivikewane, mini bemi yenampa anami yunami newane.³ Jisasi manisemi yenanti faronka wayafikem siyimem yemi semi. ⁴Afo mana wayi yiogepikem seyakam unam sipisipi makanani pikemi mana sipisipi afi inami, bemi yera naitina sipisipi yera wata iwan abanapa yerana bemi afakaren mana sipisipi afi, uga naemi afakarem maratemi? ⁵Mini afiuga sipisipi afakarem marem, mantantim afuntim magatem anoe wana nipike. ⁶Afo bemi bemi beyamaka oravemi, yaratem nesuyam beyakum beyi mana magufikeno yarana yeravem yemi yiyimitem, yigemi yegai senampai amoyogo, semi ai afakauna seti mana sipisipi afiuga oe, enim. ⁷Semi yigenanti fuga

wayami sewano, anona amoyinti inaru magufai fawan evem mino mana kumi waita ara wayeden Gotipai yewam mini amoyinti 99 yenyira ateka wam wata anasi.⁸ Mana anasimano siyan gam mone rukanam, mini fike mana mone afi,inami ,emi intanano bemi omi ugadem, naupai kuyuma intafurem mini mone marateminano mana mone afi,uganami. ⁹Bemi mini mone afakaremi, yaratemi beyi ana,o nmampa mana magugakem wata anasi yaranam ruwanturem, yemi mani sirem yiyimitem , yigemi yega senampai amomi-ogo, semi ai,afakauna seti mone afiugage. ¹⁰Minugamifo semi fugasire yigemi yiyimege, yemi Gotini ankeru inarufa anom amomi evemo mana kumi waita anasi yira wayede Gotipa yewananti.¹¹Enava Jisasimi manisemi, mana waita kanti iya-onti makami. ¹²Na-ekena iya-ontano sasami beyafoe-emi sem, seti-foeo, emi maden anenemi abami manta dayimano utawafim ono, minure setitami semi simino, eyo siremi yenyifo-emi beyi anene abami kantim dayime yekan utawafim. ¹³Iyaka intama iremi benafoe dayimem maden yanta, afa-anomi mini yantagu manta ruwanturem ben afoe amimi bemi, iyapai mantarem bemi minifa ovemi nesuyam savi-sava ami bu intan anta evaimi bemi marebem mone kipemi. ¹⁴Minuram beni mone kipavimi, mini nurami anona yaranti mini magufimi fabaremi, bemi mini nurami mana yantawa itruckage-em.¹⁵Afo sirem bemi bem-mi yoganti afakemi mini magufim mana waita manopa mini waita sasakami fokai rafisemo sirami rafisemi. ¹⁶Fokai rafikem wami, aranti fugimi bemi mana bini foru napike mante nemi nayeyare bemi enowa yunami iamono.¹⁷Minuremi avogu intinti omarem intemi, uremi bemi semi yogam waitau setifoe ninaupai, yemi nesuya yunami makemono, semi manafim bei saranti fugeve beuno. ¹⁸Semi mana magu yerare seti foe wapai bonuno, semi maro manisire sasame nuno, seti foeo semi kumi Gotinampa emi umakauna. ¹⁹Semi imi abogu waita ibauno buwai senanti enagake buseno, senanti seti yogam watave seno.²⁰Siremi itavem bemi beyafoe wapai, me,e nekai bemi yewami ben afoe amonem wami arapike mana akum yantai uremi, ben afoe ame urem bemi oma ayafa uremi beyaga amonemi. ²¹A,nimano afoe sasamemi semi, seti foeo semi kumi Goti ba emi uyike uno, semi avogu waita ivauno emi senanti seti gage buseno.²²Mini simi benafoemi beyi yogam waita yanti sasamidemi semi, yigemi uyaure omare seti unampado ,marema u,akago, evega ayapimi rini uakago, ai-anomi aifimi uakago. ²³Minuraga yigemi ameurega bega aku itukananim burimakau agai arogo, seyuyami anom yunami neveya simomi osuwanuno. ²⁴Minimi nayeyare, mana setigai afiugage-enimito, namage yewayegem bemi amamami maremino, ai bemi oma afiuvimifo, magem bemi yewayegeya avigeyana, yemi ano yimo emo.²⁵Minewami ana aga ano yunapai wage,em yemi,yema bemi ma,adeka yeravem, yema intami musiki anapa wata anasi yigomagevam ami intemi. ²⁶Yeravemi bemi araremi mana yogam waita intaemi semi, yemi nayeyantaga uwareveyesiremi intaurami. ²⁷Yogam waita mano sasamemi semi, en afa anom owayegemi awogukai yigami, ugami enafo,emi akumi itukami burimaka agai aruremi amoyevemino nayeyare enafo,emi ano emino ben agao avogukao wagem owayegen yinanti.²⁸Omaregem intami arami gamake ena-emi intaremi bemi naupai bu-uremi minugami ben afo,emi mapa kutavemi nona,a avogu waya yu sasami beyara,i ranakumi noyati. ²⁹Ana aga anom yewayegemi afoemano sasamidem semi, intano nesuya oratakai semi yogeuno eniyogam waita yanta ure,e afo semi en ami idomoge uno emi mana yai semi mana meme agai siminai minurei sesi ana oyunampa semi simo bu-euno. ³⁰Itano ma mini enaga anom eni anene yui anasiasi kagai kipemino magemi owayegem yeraviyawai emi amourevaiaakumi itukam Burimaka agai arurewa neveya amonmi eveve.³¹Afo emano bemi sasami sevem, setanimano maden nurami emi setide kai wana seti maden yantai enintamino. ³²Seyuya sime ewasubaunami, mini enafo,e nami fubugage,emifo, ,magemi yewayegemi amamami arane, bemi oma afo bemi oma afiuvimifo magemi owayegeya avigeya.

Luk

15 ¹Nau ol man bilong kisim takis na ol man bilong mekim sin, ol i kam long harim tok bilong Jisas.²Na ol Farisi na ol saveman bilong lo ol i tok kros olsem, "Dispela man em i kisim ol sin man, na em i save kaikai wantaim ol."

³Na Jisas i mekim dispela tok piksa long ol na i tok olsem,⁴"sapos wanpela bilong yupela i gat 100 sipsip na wanpela namel long ol i lus, inap em i lusim ol arapela 99 sipsip long ples nating na i go painim dispela wanpela sipsip i lus inap em i kisim em?"⁵Na taim em i painim dispela sipsip, em i putim long bros bilong em wantaim bikpela amamas.

⁶Na taim em i kamap long haus bilong em, orait em i singautim olgeta poroman na ol wanples bilong em i kam na i tokim ol olsem, 'Yupela kam amamas wantaim mi. Mi painim pinis dispela sipsip bilong mi i bin lus'.⁷Mi tok tru long yupela, bikpela amamas tru bai i kamap long heven taim wanpela sin man i tanim bel. Dispela amamas i winim tru ol 99 stretpela manmeri.

⁸Wanpela meri i gat 10-pela silva moni, na sapos wanpela silva moni bilong em i lus. Ating em bai i no inap laitim lam, na brumim haus na painim inap em i kisim dispela moni?⁹Taim em i painim pinis, orait em i singautim ol

poroman na wanples bilong em i kam bung, na i tokim ol olsem, 'Yupela kam amamas wantaim mi. Mi painim pinis dispela wanpela silva moni mi bin lusim.'¹⁰Olsem tasol, mi tok tru long yupela, ol ensel bilong God long heven i save amamas tru taim wanpela sinman i tanim bel."

¹¹Na Jisas i tok moa olsem, "Wanpela man i gat tupela pikinini man.¹²Na namba tu pikinini i tokim papa bilong em olsem, 'Papa, yu tilim olgeta samting yu gat long mitupela brata. Na hap bilong mi yu givim long mi, ' Na papa i skelim ol samting bilong em long tupela pikinini.

¹³I no long taim na papa i skelim ol samting, yangpela pikinini man i bungim olgeta samting papa i givim em, na em i go long wanpela longwe ples tru. Na long dispela ples em i mekim ol kainkain pasin bikhet na olgeta moni bilong em i pinis.¹⁴Na taim olgeta moni bilong en i pinis, bikpela hangre i kamap long dispela ples. Na em i nogat wanpela samting.

¹⁵Olsem na em i go painim wok long wanpela man long dispela ples. Na dispela man i salim em i go lukautim ol pik bilong en.¹⁶Taim em i lukautim pik, em i hangre tru na em kaikai hap bin ol pik i kaikai. Long wanem i nogat wanpela man i givim kaikai long em.

¹⁷Orait nau em i kisim gutpela tingting, na em i tok olsem, Ol wokman long haus bilong papa bilong mi, ol i gat planti kaikai, tasol mi stap hia na dai long hangre.¹⁸Bai mi lusim dispela ples na go bek long papa bilong mi. Na bai mi tokim em olsem, "Papa, mi mekim sin long God na long yu.¹⁹Mi no gutpela man na yu noken kolim mi pikinini bilong yu, yu mas kolim mi wokman bilong yu."

²⁰Orait em i kirap na i go long papa bilong em. Taim em i wokabaut i kam longwe yet, papa bilong em i lukim em na bel bilong en i sori tru. Na papa i ran i go holim pas pikinini na i givim kis long em.²¹Na pikinini i tokim em olsem, 'Papa, mi bin mekim sin long God na long yu. Mi no gutpela man long yu ken kolim mi pikinini bilong yu. '

²²Tasol papa i tokim ol wokman olsem, 'Yupela i go kwik na bringim namba wan longpela klos bilong mi i kam na putim long em. Na putim ring long pinga bilong em, na putim su long lek bilong em.²³Na yupela i go kisim patpela pikinini bulmakau na kilim. Bai yumi ken mekim pati na amamas.²⁴Long wanem, dispela pikinini bilong mi em i dai pinis, tasol nau em i kisim laip gen. Em i bin go lus pinis, tasol nau yumi kisim em bek. Na ol i amamas tru.

²⁵Nau long dispela taim namba wan pikinini man em i stap long gaden na i kam. Taim em i kam klostu long haus, em i harim ol musik na ol manmeri i danis.²⁶Na em i singautim wanpela wokman na i askim em olsem, ol i mekim wanem.²⁷Na dispela wokman i tokim em olsem, 'Brata bilong yu em i kam bek gut long ples. Olsem na papa bilong yu i kilim patpela pikinini bulmakau long wanem papa i amamas long pikinini i kam bek na stap gut. '

²⁸Namba wan pikinini man i belhat, na em i no laik i go insait long haus. Olsem na papa bilong em i kam autsait na i mekim ol gutpela tok long daunim belhat bilong em.²⁹Tasol namba wan pikinini i bekim tok bilong papa olsem, 'Harim, planti yia mi wok olsem wokboi bilong yu. Na mi no sakim wanpela tok bilong yu. Na i no wanpela taim yu bin givim mi wanpela pikinini meme long mi ken amamas wantaim ol pren bilong mi,³⁰tasol dispela pikinini bilong yu i bin pinisim ol samting bilong yu long pasin pamuk. Na nau em i kam bek na yu amamasim em na kilim patpela pikinini bulmakau.

³¹Papa i tokim em olsem, 'Pikinini, oltaim yu stap wantaim mi na olgeta samting bilong mi em bilong yu.³²Mipela i mas amamas, long wanem dispela brata bilong yu em i dai pinis, tasol nau em i kisim laip gen. Em i go lus pinis, tasol nau yumi kisim em bek.

Luk

16

¹Jisasi yogam waita yu mani sirem siyimemi, " Mana moni waita beyi dafisim waita berewam mana'a waitayu yerabem sasamika . ²Eni dafisim waitamano fafimi eni anene anakaem'; moniwaita mano beyi dafisim yokam waita intaem, "Manami naugam baya semi inteke? emi semi masidem aneneyu sisime enayawa emi dafisim waita iyino.³Afo mini rafisim waita mano mani sirem samemi, Semi naonu anom waita mano mini yoganto manta fasadana'i? Eram buruke maga buyufo teu, intaira sigaye emi. ⁴Semi na'o tegafu semi intagau, wata anasi sivima naupa ranoyo anom waita mano yogan tike sisikanami.⁵Afo yaremi beni anom waita manopike nari'ugayi. Anata'o yiyimi intaemi mani semi, Emi nade nari onave eyi ano waitafike semi? ⁶Mani semi mana unam wasabe nesimi. Afo rafisintano mani semi, enavika nari ukam afauti mate ameure kuman tuve man siya yaki wasavene sire agara. ⁷T'naem ena waita yeravim rafisin tano intaemi, Nade'nari onave semi? Mana unane . Eyi afauyaki mate akare afapake mana siyane kamore yakive sire akara.⁸Ano waita mano rafisim waita mano sim intemi, mini savi waita mano avi yani emi nayeyara, awogu inti maremi yogam dananim. Magaga anta awaku rewayi nesu ayimi amonaga yeyi yogari inti. Oka wa waita anasi yuyi antawa yaka gemo. ⁹Mini sire siyime wau, saviayipa

kemo mara monei, eno yofai kaga dago. Minimo e'otei, watayui yigenti ana'oyi itemo yigenti mone'o kipana mi. Yeyimapim yivige bi'i made nura wari wari inago.¹⁰ Afo watamano sito anenefim dafima soke itemote, amakai anona aneneba nesu anene rafisitem. ¹¹Afo yigemo rafima fairi ugam moni'i rafima soke buyite ote, iye yigemi moni yimitene? ¹²Yikemi enoyi moni dafima soke buye' afo yiketi moni iye yimitene?¹³ Mana waita mano kam dafisim waitaka buyogate ne mana wayim ayiakem mana wayim ara'uma amem, mana wayi a initem mana wayi a buyintem. yiyem Kotiba mone wa bufaka nagone.¹⁴ Farisi yu mone ganti ayikara emi Jisasi mono waya sewa buyin temo, imi sakemo. ¹⁵Jisasi mani sirem siyimem, wata anasi yugaka awogu anta uwa rare semi, afo Kotimi senu sirai amo naga. Wata anasi intamo soke ugane, Kotini auga kai fa'anene itemi. ¹⁶Kotini lonapa kasa'nampa waita yu yami, era ugem bami mi Joni nom manyika waita fawa ruga Jon akoyatem Kotini inaru fake abugu baya semi madepa bemi. Nesu wata anasi upe garare siruke anu yogewa. ¹⁷Mana magara inaru afi itemi. Ugamifo Koti ami mana bu'afi itemi. ¹⁸Mana waita mano beyana'a sasa kanam binamo ena inim maratemi, Mini waita mano famuku anta uwaremi. Mana waita mano mini inim maratemi, benawa fumo ranin, afo mini waita mano kumi uwaremi. ¹⁹Jisasi mani semi Feyapa mana mone waita wage'emi, awogu anene yu ruka ge'emi. Made nuram soke yunanu ne'emi. ²⁰Mana anene buruka waita made nuraami mone waita manoni ontaga bave'emi. Namo mano faru wuyugam benavi'i Lasarusi mi. ²¹Mone waita manoni ontaga'ke fafa sinani yuna narare sirem. Iyamano lasarusi ageke namom uwaride ne'emo. ²²Mana nura anane bumaka waita fugemi, Ankeru guano yeavige marun dami Abrahami adeka kuman temi mone dukam waita wa fugimi masi femo. ²³Au'iyaotano fukem waita yuyi fuka magufim bem, au'avisi maremi. Amona egem mentapa rem. Abrahami lasarusi nampa kumakam amonem.²⁴ Mone waita mano kaurem ararem sem, setifoe Abrahamiose, igamano yuka simewa anonai susivisi mare wauno. Aguna ure Lasarusim saka nana aufaka noni urem maresima simafika rana yasi usikano. ²⁵Abrahami mani sire samemi, Setiga'ano, emo fawa nagai, soke anene yuna duka ge'emono, Lasarusi burukam waita wage'emino. Afo magemi Lasarusi soke wari ugem waya emi au avisip banane. ²⁶Mana anenemi Kotini ano onti senupa wa yigepawa amaka. Minugami yige wapa buboteyane. ²⁷Mone waita mano mani semi, Afo minuga nami, setifoe Abrahamino, amakaga Lasarusi mi saka mana setifoe amapa bitene. ²⁸Faipia setuna fayom fawane. Siyimi naya sewauna magufa buyego ano, au avisi wane. ²⁹Abrahami mani semi, mosesi kasa nampa waita yu yenampa wane, yenya intata temono. ³⁰Mone waita mano mani semi, A'ao, setifoe Abrahamio, fukam waita yuyi magufike mano siyimi moee. yuwayekatem ³¹Abrahami samemi, Mosesi kasanampa waita yu ya buyinta temi, naureya fukam waitayu yami intateye.

Luk

16 ¹Jisas i tokim ol disaipel olsem, "Wanpela maniman em i gat bosman bilong em i stap. Na ol sampela man i kam na tokim em olsem, 'Bosman bilong yu i pinisim nating ol samting bilong yu.'²Na maniman i singautim bosman bilong em na i askim em olsem, 'Dispela em i wanem kain stori mi harim long yu? Yu mas tokim mi olgeta samting yu bosim long wanem, yu no inap long i stap bosman moa. '

³Orait dispela bosman i tokim em yet olsem, 'Bai mi mekim wanem, taim bikman bilong mi i rausim dispela wok olsem bosman long mi? Mi nogat strong long digim graun, na mi sem long askim.⁴Mi save bai mi mekim wanem, na ol manmeri bai kisim mi long haus bilong ol taim bikman i rausim mi long wok. '

⁵Olsem na em i singautim ol man i bin kisim dinau long bikman bilong em. Na em i askim namba wan man i kam pas olsem, 'Yu bin kisim hamas dinau long bikman bilong mi?'⁶Na em i tok 100 lita oliv wel.' Na bosman i tokim em, 'Yu kisim dispela pepa ol i bin raitim dinau bilong yu, na sindaun kwik na raitim olsem 50 lita.'⁷Na bihain narapela man i kam na bosman i askim, 'Yu bin kisim hamas dinau?' Na em i tok, 100 bek wit. ' Bosman i tokim em, 'Kisim pepa bilong ol i raitim dinau bilong yu, na yu raitim olsem 80 bek. '

⁸Taim bikman i harim wanem samting bosman bilong em i mekim, em i litimapim nem bilong dispela bosman nogut long wanem, em i kisim gutpela tingting long redi long taim bilong em i lusim wok. Ol man i save bihainim pasin bilong dispela graun ol i save tru long mekim kain kain rot bilong mekim wok bilong ol. Ol i winim tru ol manmeri i save bihainim stretpela pasin bilong lait.⁹Mi tokim yupela, ol moni yupela i kisim long rot i no stret, yupela i mas givim long helpim ol arapela. Taim yupela i mekim olsem, ol man bai i kamap pren bilong yupela taim moni bilong yupela i pinis. Orait ol bai i kisim yupela i go long haus bilong ol, na bai yupela i ken i stap oltaim oltaim.

¹⁰Sapos man i save lukautim gut ol liklik samting, orait em inap long lukautim gut ol bikpela na planti samting. Na sapos man i no save lukautim gut ol liklik samting, em i no inap long lukautim gut ol bikpela na planti samting.

¹¹Sapos yupela i no lukautim gut ol doti moni, husat bai i givim moni long yupela?¹²Sapos yupela i no lukautim gut moni bilong ol arapela man, orait husat inap long givim moni bilong yupela yet?

¹³Wanpela wokman em i no save wok aninit long tupela bosman. Bai em i laikim wanpela na bel nogut long narapela, na em bai i harim tok bilong wanpela na sakim tok bilong narapela. Yupela i no inap sevim God na moni wantaim."

¹⁴Ol Farisi i save laikim tru moni olsem na taim ol i harim tok Jisas i autim, ol i lap long em.¹⁵Na Jisas i tokim ol olsem, "Yupela i save traim long mekim stretpela pasin long ai bilong ol manmeri, tasol God em i save long bel bilong yupela. Ol samting ol manmeri i ting em i gutpela, long ai bilong God ol dispela samting i kamap samting nating.

¹⁶Tok bilong lo na ol tok bilong profet, i bin i stap strong inap long taim Jon Bilong Baptais i kamap. Stat long taim bilong Jon, gutnius bilong Kingdom bilong God i go long olgeta hap. Na planti manmeri i hatwok tru long go insait.¹⁷Skai wantaim graun bai i lus. Tasol i nogat wanpela hap tok bilong God bai i lus.

¹⁸Sapos wanpela man i brukim marit na i rausim meri bilong em i go, na em i maritim narapela meri. Dispela man i mekim pasin pamuk. Na sapos wanpela man i maritim dispela meri, man bilong em i lusim em, orait dispela man i mekim pasin pamuk.

¹⁹Jisas i tok moa olsem, "Bipo i gat wanpela maniman i stap, na em i save putim ol gutpela na naispela klos. Olgeta dei em i save kaikai ol gutpela kaikai.²⁰Na wanpela rabisman, oltaim em i save slip long dua bilong banis bilong dispela maniman. Na ol sua i karamapim tru bodi bilong em, nem bilong dispela rabisman em Lasarus.²¹Em i save ting long kisim ol pipia kaikai i pundaun aninit long tebol bilong maniman na kaikai. Ol dok i save kam na rapim sua bilong Lasarus long tang bilong ol.

²²Wanpela taim rabisman i dai, na ol ensel i kam kisim em na em i go sindaun klostu wantaim Abraham. Na maniman tu em i dai na ol i planim em.²³Na spirit bilong em i go daun long ples bilong ol dai man, na em i kisim bikpela pen. Taim em i lukluk i go antap, em i lukim Abraham i stap longwe tru na em i lukim tu Lasarus i sindaun klostu long Abraham.

²⁴Na maniman i singaut strong na i tok, 'Papa Abraham, paia i kukim skin bilong mi na mi kisim bikpela pen tru. Yu marimari long mi na salim Lasarus, em i ken putim pinga bilong en long wara, na kam putim long tang bilong mi long mekim em i kol. '

²⁵Tasol Abraham i tokim em olsem, 'Pikinini, taim yu stap laip, yu bin kisim olgeta gutpela samting, na Lasarus i stap tarangu man. Tasol nau Lasarus i stap gut long hia na yu i stap long bikpela pen.²⁶Na narapela samting, God i putim bikpela baret namel long yupela na mipela. Olsem na wanpela man long sait bilong mipela bai i no inap tru long go long yupela, na wanpela long sait bilong yupela i no inap kam long sait bilong mipela. '

²⁷Na maniman i tok, 'Sapos em i olsem, Papa Abraham, inap yu salim Lasarus i go long haus bilong papa bilong mi.²⁸Mi gat 5-pela brata ol i stap laip yet. Na tokim ol olsem, ol i noken kam long dispela ples mi stap long en, em i gat bikpela pen. '

²⁹Tasol Abraham i tokim em olsem, 'Ol i gat Moses na ol profet i stap wantaim ol, ol i ken harim tok bilong ol.'³⁰Na maniman i bekim tok olsem, 'Nogat, Papa Abraham, sapos wanpela long ples bilong ol dai man i go tokim ol, ol bai i tanim bel.'³¹Tasol Abraham i tokim em olsem, 'Sapos ol i no inap long harim tok bilong Moses na ol profet, olsem wanem ol bai i harim tok bilong man i dai pinis. '

Luk

17

¹Jisasi yogam waita yu'i mani sirem siyimemi, wata anasi kumipim yandu yika anene a'i fawa ritene. Siguno mini waita iyemo mini anene uwara naniyive. ²Seti watamo kumipimyandu yikatem'mi. Sokeitemi anugapim nakure bunopi intafinanino.³Minugafo yige'yige rafima soke ogo. Enafa'awa kumi urukagana Afo sasaminana beyi kumi'i atega Mini anta yanto siguno sinamote'Afo beni kumi'i arano. ⁴Mana nuram sevenia yamu kumi u'akadem ,owayegem sevenia yamu yeravem siguno sina kumi'i ara.⁵Yogan waita yu mani sire ananamano sasame, senuti sima kuku manta anonayi onane. ⁶Anona mano mani semi, Yigemo yima kuku mini yayaga pimo rukatei, mini yamanom samego, Ena'o rarise, bunopim oitavono, minisiranam ena inta.⁷Jisasi enawa manisemi, yigepike iyewa, yogam waita mano yunapim yoge nafi foruka rafise nafi owaye gem yemi mani sitemi, Ame'ure yeguma tuve yuna nano? ⁸A'ao. Anona mano mani sirem sasmem, Seti yunam manta sikano, yoga una wado manta sikeve yunamo sikanayu nomba yuna ba simina nama kipa. Inaem emi noneve yuna nano.⁹Ano namano beyi yogam waita susuve sitenafi benami intatenafi wae? ¹⁰Minu gafo yige wa'i, maside anane Gotimo sinani uwaratei, mani sirega sego, seyui Gotini yogam waitave sego. seyui bena mana awa kureve yane.¹¹Jisasi jerusalemi bemi, sameria wa Galili magu awanopim bemi. ¹²Jisasi mana maguga oravi mi kasiyam ma'a leprosi

dukayi bewapa yemo. Uga mifo nepa ye'itaga, ¹³mani siga, Jisasi, Anona'o, senui, aguna usikano semo. ¹⁴Jisasi yimo narem mani semi, Yige yumi mono kawa agatego semi. Afo bewami yumano soke emi. ¹⁵Mana wayi amonam aumano soke imi, owayege yeravem, Ara'woka urem Goti avi yani emi. ¹⁶Jisasi ai fim agom yaum rararem, Jisasi nanti susuve semi. Mana waita mi sameria kem waita've semi. ¹⁷Jisasi mini waita amona remi ma nisemi. Semi intauna siyakam waita asofe yafo suna mifo. Nafaga mana siyamifo eriwa wayave? ¹⁸Mana'a nai ya yerave ya Goti avi yani buyeye, eno mana mini anta uwareye? ¹⁹Jisasi mini waita samem, Itave bono. Eni ama kukumano soke u'akene. ²⁰Mana nuram farisi yu jisasi nampa aseve inta emo itenurana Kotini saga ranene fawari tene. Jisasi siyi mem, Kotini sagaranene wata anasi intewa intika bufawaritem. ²¹Ma'ni sitemo, mana'a awafa amonago a'a me'apa amonago, epim Gotini soke anene wane sitemo. ²²Jisasi beyi yoga waita yu siyime mi, "Mana nura fawarina wata aga amo narare sinago, mi'nugafo bua manona'go. ²³Yemi ma'ni sitemo, 'Meami bene sitemo o manami bene sitemo. Yeni buwa yiwa kurogo. ²⁴Afayu yoge wami amone vege konaka, beni omano ena arafake ena arafa konaka'o bewami. Miyio anta nampa wata aga'ano yitene, maside wata anasi amona teye. ²⁵Ugamifo anatai au'avis mantarem, yine u'amitemo bemi. ²⁶Noani kanafim fawa rugani itene, inaem wata aga'ano yinani kana. ²⁷Noani kanafim noneve yuna naga, awagara ebugeyige ewami Naomi sipifim upeka. Ano nom sarew wata anasi yiruruka. ²⁸Wata anasi mano Lotini kanafim uwantuka anta uwaremo. Noneve yuna neve yogeve nesu antayu uwan tuka. ²⁹Lotimo sodomi demo vimi, mini nura mana iga nampa omi inarufa ke kumem maside anene anaka ruka. ³⁰Manayio anta fawa ritemi inaem Koti aga yinam. ³¹Mini nurami, ma amuga wanani waita eana ma'amuga ke naupa bukupe gano. Yunapa wana niyim eanam naupa owayegem buyino. ³²Loti ana'ano kaga omare inta. ³³Mana wayimo anene yu ganto nesu intiri intemi fugitem. Afo beyaumo rananiyi, owaye gem beyaum maratemi. ³⁴Semi siyime wau, ayufumo wata aga; o yinami, kantano babu garami. Gotimi mana wayi avigem mana ifaratemi. ³⁵Karini kantano yoge wago rami mana wayim avigem mana ifaratemi. ^{36,37}Kato waitayu manisire intaemo" Anonao; mini anene iteaga fawaritem?" Jisasi ma'nisirem yiyimem, Iten mangufim fugim waita rukapim akiki yu ano minifim mana uyitemono.

Luk

17 ¹Jisas i tokim ol disaipel bilong en olsem, "Ol samting bilong mekim ol manmeri i pundaun long sin bai i kamap. Tasol sori tumas long dispela man husat i mekim ol dispela samting i kamap. ²Sapos em i mekim wanpela bilong ol dispela liklik pikinini i pundaun long sin. Orait em i gutpela moa sapos ol i ken pasim bikpela ston long nek bilong en na tromoi em i go daun long solwara.

³Olsem na yupela mas lukaut gut long yupela yet. Sapos brata bilong yupela i mekim sin, yupela i mas tokim em long stretim pasin bilong em. Na sapos em i tok sori long dispela pasin em i mekim, orait yupela mas lusim rong bilong en. ⁴Sapos em i rongim yu 7-pela taim long wanpela dei, na em i kam bek 7-pela taim na i tok sori long yu, orait yu mas lusim rong bilong em."

⁵Ol aposel i tokim Bikpela olsem, "Yu mekim bilip bilong mipela i kamap bikpela moa." ⁶Na Bikpela i tok, "Sapos yupela i gat bilip olsem pikinini frut bilong mastat, yupela inap long tokim dispela diwai, 'Kamautim yu yet, na go sanap long solwara, ' na em bai i harim tok bilong yu.

⁷Jisas i tok moa olsem, "Husat bilong yupela, taim wokman bilong en i wok long gaden o i lukautim sipsip i go na em i kam bek. Bai i tokim em olsem, 'Yu kam kwik taim na sindaun na kaikai?' ⁸Nogat. Bikman bai i tokim em olsem, 'Yu redim kaikai bilong mi, na putim klos bilong wok na givim mi ol kaikai yu redim na mi ken kaikai na dring inap mi pinis kaikai. Bihain yu ken kaikai na dring.

⁹Ating bai bikman i tok tenkyu long wokman taim em i bihainim olgeta tok bilong em, a? ¹⁰Olsem na yupela tu, taim yupela i mekim olgeta samting God i tokim yupela long mekim, yupela i mas tok olsem, 'Mipela wokman tasol bilong God. Na mipela i bihainim tok bilong em tasol. '"

¹¹Jisas i wokabaut i go long Jerusalem, em i wokabaut namel long distrik Samaria na Galili. ¹²Taim Jisas i kamap long wanpela ples, 10-pela leprosi man i kam long em. Tasol ol i sanap longwe liklik long Jisas, ¹³na ol i singaut olsem, "Jisas, Bikpela, yu marimari long mipela."

¹⁴Jisas i lukim ol na em i tokim ol olsem, "Yupela go soim skin bilong yupela long pris." Orait ol i wokabaut i go na skin bilong ol i kamap klin. ¹⁵Wanpela bilong ol i lukim olsem skin bilong en i klin, na em i tanim na i kam bek. Em i singaut strong na i litimapim nem bilong God. ¹⁶Em i kam brukim skru long lek bilong Jisas, na tenkyu long Jisas. Dispela man em i man bilong Samaria.

¹⁷Jisas i lukim dispela man na em i tok, "Mi ting 10-pela leprosi man i bin kamap orait. We i stap ol 9-pela? ¹⁸Ating ol narapela bai i no kam bek na litimapim nem bilong God, na dispela man bilong narapela lain tasol bai mekim olsem?" ¹⁹Na Jisas i tokim dispela man, "Yu kirap na go. Bilip bilong yu i mekim yu i kamap orait pinis."

²⁰Wanpela taim ol Farisi i toktok wantaim Jisas na ol i askim em long wanem taim Kingdom bilong God bai i kam. Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Kingdom bilong God bai i no inap kam wantaim sampela kain mak ol manmeri bai i lukim long ai bilong ol." ²¹Na ol bai i tok, lukim em stap hai o em i stap long hap o, Kingdom bilong God i stap insait long yu."

²²Jisas i skulim ol disaipel bilong em olsem, "Wanpela taim bai i kamap na yupela i laikim tru long lukim Pikinini Bilong Man, tasol yupela i no inap lukim em." ²³Na ol bai i tok, 'Lukim em i stap long hap, o 'Lukim em i stap long hia. 'Tasol yupela i noken i go bihainim ol." ²⁴Yupela i lukim laitning i save kamap long klaut, lait bilong em i save sut i go long wanpela hap bilong klaut na i go long narapela sait bilong klaut. Long wankain pasin Pikinini Bilong Man bai i kam, na olgeta manmeri bai i lukim.

²⁵Tasol pastaime em i mas karim ol sampela pen, na ol man bai i givim baksait long em. ²⁶Olsem em i bin kamap long taim bilong Noa, wankain samting bai kamap long taim Pikinini Bilong Man i kam bek. ²⁷Long taim bilong Noa ol i bin kaikai na dring, na ol i marit na ol i givim ol long marit i go inap Noa i go insait long sip. Na bikpela tait wara i kam na bagarapim olgeta manmeri.

²⁸Ol manmeri i mekim wankain pasin olsem long taim bilong Lot tu. Ol i kaikai na dring, na baim na salim ol samting, na planim kaikai na mekim haus. ²⁹Taim Lot i lusim Sodom na i go, long dispela dei yet paia na ston salfa i pundaun olsem rein long skai na i bagarapim na kukim olgeta samting.

³⁰Wankain samting bai i kamap long taim Pikinini bilong Man bai i kam bek. ³¹Long dispela dei, yupela i noken larim man i stap antap long het bilong haus i go daun long kisim ol samting bilong em long haus. Na yupela i noken larim man i stap long gaden i kam bek.

³²Yupela i mas tingim meri bilong Lot. ³³Sapos wanpela i tingting planti long bungim olgeta samting em bai i lusim laip. Tasol man i lusim laip bilong em yet, em bai i kisim bek gen laip.

³⁴Mi tokim yupela, long nait taim Pikinini bilong Man i kam, tupela man bai i slip long bet i stap. Na God bai i kisim wanpela i go, na lusim narapela i stap. ³⁵Tupela meri bai i wok i stap na God bai kisim wanpela i go na lusim narapela i stap. ³⁶undefined³⁷Na ol disaipel bilong em i askim em olsem, "Bikpela, ol dispela samting bai i kamap long wanem hap?" Jisas i tokim ol, "Long wanem hap bodi bilong man i dai pinis slip i stap, long dispela hap ol tarangau i save kam bung wantaim."

Luk

18

¹Jisasimi yiyimemi mana faronka wayami, yiyimiranti yemi yugam muke wa antayui maside nurami yemi yiwesara bu ogo yanti. ²Afo minisemi, "mana anona magufimi, waya rayimam waitai wayimi bemi Goti ago bu fegevem afo bemi wata anasimi soke bu uyikewa." ³Mana inimi, ben awafu fubugayimi mini magufimi wa, afo maside nurami mini waya dayimewa m watagai yeravemi sasamemi manisemi, 'seti umanti sofa ono seti namugo mano semi manta savi,iranti ewa. ⁴Ananta waya dayimewayi bu ofairantemi ugami naemi waya dayimewayi intemi, semi Goti ago bu fege,u watayu ganti nesu intiri buye,u. ⁵Ugami mini inimo bena wafu fubugayimi , masiden nurami umantana simewayi. kanamifo beni umanti ofaonu , afo minuranami umanti ena yaba mare busimitemi.. ⁶Afo anonamano semi, yigemi intama sokeogo nayewaya mini savi rayimam waitamano sitenafi.. ⁷Intami amakaga Anumayamanomi umanti rasukarem bu ategatenafi wata anasi bekao yimakukum ewayimi, madem wanurapim enapim nunamum seve yimamkukum beka ewayimi ? Amakaga Anumayamano dafisevena ayakai watenafi yofairantemi a? ⁸Semi yigemi yiyimeu, Gotimi ame uremi yofa itemi. Afo wata agaanomo yemi, bemi wata anasi yimo natemi yimakuku eveyafo buwafi?"⁹Jisasimi mana,a wata anasi yeyaranto intewayimi, afo enoyanto sima savi uyikeve yinepa waya sewayi. ¹⁰Kam wait gantano yugam mukiranti mono naupa upegentami, manami mono mapim anom waita enami moni,i aisim waita. ¹¹Mono mapim anom waita mano oma itavemi afo augam mukemi beyarantana mi manisemi, Goti semi susuve suno semi mana,a, wata anasi ugani iugauno.umonti imarei kumi buei anasi umonti buei,mponio aisewam waitayi buewuno mino.. ¹²Semi madem nuram mana man yamui ugamaakeii, semi yunami awenta ure,i kantayai sugami mukewau afo sesi masiden anenemi dayintei sesi anenemi siyakantimi rayintei emi mana arami emi amebau..¹³Afo moni aisewam waitamano itavemi nekai, afo bemi anomi mapa uremi afo inarufai bu amonemi, amiminti aruremi semi, Anumayamano, emi semi agun ran usikano, semi kumi watamu. ¹⁴Semi yiyimu yigemi, Anumayamanomi mono aisewam waitami kumi arami, afo beyamapa yerarem bemi , afo ena waitami bumi , nayeyare, wata yuo yeyivi mare uroyimi, Anumayamano yen yivi manta magafim ratem. Afo yeyivi mantanti magafim dewa yimi Anumayamano yem yivi manta yani item. ¹⁵Mana;a wata anasyuano nan newam iyao agagu yivimantare Jisasi

wapa yiga, bemi ayami yinoka demi asumi yimino yanti afo yemi afo beni yogam waitayu amonare yisiduka. ¹⁶Jisasimi yarami bewakai yemi semi e, ana sito iyaorui sepai yego, afo yemi bu uyayikago naye yara, Anumayanii magumi miyi onuyi magumino. ¹⁷Fuga ugami yigemi yiyimuno, mana waitmano iyaori buyitemi inaru magufa bu urino fugamifo buve a:ao. ¹⁸Mana yinom waita mano Jisasimi intaemisemi, "avogu yiyimi waitao, semi iteni urega wama bu kipa wanti mara tege?" ¹⁹Afo Jisasi ben ami anonaemi mani semi naugaya wa senanti avoguge seve? Bu mana waitami soke bemi bu uga, bumi, Anumayamano mi beyao mi avogu. ²⁰Em intaga siya kanti Anumayamano ni agewaya, anasi umonti buono, wata mi bu aruma fugono, umonti bu marano, muna wayami enomi bu siakano, eyanoem wa eyafoem avogu uyika. ²¹Afo mini anom waita mano semi, semo iyaoka vei semi maside wayami awakuntu kau. ²²Afo Jisasimi mini waya intaremi manisiremi sasamemi, mana yantaganti oma afayagewano. Yewayege orave emo rukana yantagu monika yimide moni mante, dayinte burukayi yimeno. Minurewa naemi inaru magufai avoguyanta magano, minurewa semi yema siwakurono. ²³Afo mini anom waita mano, mini waya intemi amo buemi, nayeyare bemi nesu yanta dukemi. ²⁴Jisasimi mini anom waita amonami ara umanti ewami, anom waita bemi sasamemi, Anumayani magufim urinti nesu anene rukayi kanaure bu;urinayo. ²⁵Bukana iuga kemoli anom mano uba anayipi upegara, nesu anene rukayi anuyodemi Anumayani magufim upeganayo. ²⁶Watayui mini intemo, yemi Jisasimi intaemi semi", minimo minuganami, iyewa wantana aumi maratene?" ²⁷Afo Jisasimi yenti waya anonaemi naye yantao wata mano bu inani anenemi Anumayamano itemi. ²⁸Afo Pita mani semi, "seyuyami masiden yanta duka faunami deyami emi awakure wafuno. ²⁹Jisasi yiyimemi semi," fuga ugane semi yiyimeu yigemi Anumayani magu yanto intanono mi, eyi magu yeraremi eyanai yeraremi eyafa:awami yeraremi eyanoe afoem eyaga avikano. ³⁰Yemi maranayo nesu avogu yantai manamagaga wa naem inarufawa wantana aum maratemi. ³¹Jisasimi siya kantifo ka yogam waitayui afo yiyimemi mani semi, "intago, magemi Jerusalem, i bofanu. ³²Afo feyapai yemi Kasanampa waitayui agantuka anene wata mano agakao, fawaritemi, fuga fawaritemi. ³³Yemi arinayo aruma fuginayo kamore waya wam yesaka nami itavitemi. ³⁴Yemi Jisasi yogam waitayu intama soke buyemo mini wayami, wayami yepim ayofagem bage:em, yemi intama soke buemo nayeyara sevenafi. ³⁵Jisasimi Jeriko adeka oravemi, mana augam afakam waita kumakem an anapa bemi moniganti simego sewayimi. ³⁶Afo bemi intami nesu waita anasimi yewami afo bemi yinta emi naye anene faware venafi. ³⁷Afo yemi sasamemi semi manisemo, Nasareti kena Jisasi yewa. <<<<<<< HEAD ³⁹Afo mini augam afakam watamano aramasimi, Jisasio Deviti aga ano, emi semi augam mukusika. .39 A:anari ure bom wata anasi intaremi asidemi kepare wano semo. Kaure enayaba arama semi, Deviti aga:ano agunaru sikano. ===== ³⁸Afo mini augam afakam watamano aramasimi, Jisasio Deviti aga ano, emi semi agun, an usikano ³⁹Yemi mini akumo anarioyi nesu anomo yakagaremo wata anasimi yemi asemu bemi sasamemi semi awunti uyagano ugami bemi en, awa aravokami ewemi sewemi, Deviti aga ano, emi agunanti usika. >>>>>>> 1c4e75dfdd5551be83547e2c5274b05e52f6320a ⁴⁰Jisasimi yema itavemi, afo wata yu yiyimemi mini waita avige yego beka. Mini augam afakam watamo Jisasi adeka yimi, Jisasi mani siremi intaemi. ⁴¹Emi semi nayeyiga uaka?" afo bemi semi anonao, semi setuga mano diyinai yeradei amonarare. ⁴²Afo Jisasi sasamemi, emi augam amona nonami, amakuku mano em manta soke emi. ⁴³Mini ame ama uremi augamano aumabimi afo bemi amonemi, afo Jisasimi awakure bemi Kotin avi yani emi. Masidem wata nasi amonevemi afo yani emo Kotin avi'i.

Luk

18 ¹Jisas i tokim ol wanpela tok piksa, long lainim ol long pasin bilong prea olgeta taim na ol i noken les, ²na i tok, "Long wanpela biktaun, wanpela jas i stap na em i no save pret long God, na em i no save mekim gut long ol manmeri.

³Wanpela meri, man bilong em i dai pinis i stap long dispela taun. Na oltaim em i save kam long dispela jas na tokim em olsem, 'Yu helpim mi long kot, birua bilong mi em i laik bagarapim mi. ⁴Pastaim jas i no laik helpim em, tasol bihain jas i ting, 'Mi no pret long God o tingting tumas long ol man, ⁵tasol dispela meri man bilong en i dai pinis, oltaim em i save givim hevi long mi. Orait bai mi helpim em long kot bilong en, na em bai i no inap kam olgeta taim na givim hevi long mi. '

⁶Na Bikpela i tok, "Yupela harim gut wanem samting dispela jas nogut i tok. ⁷Ating God bai i no inap mekim stretpela kot long ol manmeri i bilip long em, na ol i save prea long em olgeta dei na nait, a? Ating, God i save weit longpela taim long helpim ol, a? ⁸Mi tokim yupela, God i save helpim ol kwiktaim. Tasol taim Pikinini Bilong Man i kam, em bai lukim ol manmeri i bilip long em, o nogat?"

⁹Jisas i tokim ol long sampela manmeri i save tingim ol yet, na i save daunim ol arapela. ¹⁰Tupela man i go insait long tempel long prea, wanpela em i Farisi na narapela em man bilong kisim takis.

¹¹Dispela Farisi i go sanap na i prea long em yet olsem, 'God, mi tenkyu olsem mi no wankain olsem ol arapela manmeri. Olsem ol stilman, na ol sin man na ol man bilong mekim pasin pamuk, o olsem dispela man bilong kisim takis.¹²Long olgeta wik, mi save tambuim kaikai na prea tupela taim. Na mi save tilim olgeta samting bilong mi na givim 10 hap long yu. '

¹³Tasol man bilong kisim takis i sanap longwe, na em i daunim het na i no lukluk i go long heven. Em i paitim bros bilong em na i tok, 'God, yu marimari long mi, mi sin man.'¹⁴Mi tokim yupela, God i mekim dispela man bilong kisim takis i kamap stretpela man, na em i go bek long haus bilong em, tasol narapela man em nogat. Long wanem, ol man i save apim ol yet, God i save daunim ol. Tasol ol man i save daunim ol yet, em God i save apim ol."

¹⁵Sampela manmeri i kisim ol liklik pikinini i dring susu tu i kam long Jisas, long em i ken putim han antap long ol na blesim ol tasol ol disaipel i lukim dispela na i krosim ol.¹⁶Tasol Jisas i singautim ol i kam long em na i tok, "Larim ol liklik pikinini i kam long mi, na noken pasim ol. Long wanem, Kingdom bilong God i bilong kain lain olsem."¹⁷Tru tumas mi tokim yupela, sapos wanpela man i no kisim Kingdom bilong God olsem ol pikinini i save kisim, em i no inap go insait long en. Nogat tru."

¹⁸Wanpela hetman i askim Jisas olsem, "Gutpela tisa, bai mi mekim wanem long kisim laip i stap gut oltaim, oltaim?"¹⁹Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Bilong wanem na yu kolim mi gutpela? I nogat wanpela man em i gutpela, nogat, God tasol em i gutpela."²⁰Yu save long 10-pela lo bilong God, noken mekim pasin pamuk, noken kilim man i dai, noken stil, noken mekim tok giaman long arapela, yu mas mekim gut long papa na mama bilong yu."²¹Na dispela hetman i tok, "Taim mi liklik yet mi bihainim gut olgeta dispela lo."

²²Na Jisas i harim dispela tok na em i tokim em olsem, "I gat wanpela samting yu sot yet. Yu mas i go na salim olgeta samting yu gat na kisim moni, na skelim long ol trangu lain. Na bai yu gat gutpela samting tru long heven, na yu ken kam bihainim mi."²³Tasol taim hetman i harim dispela tok, em i no amamas long wanem em i gat planti samting.

²⁴Taim Jisas i lukim dispela hetman i bel hevi, em i sori long em. Na em i tok, "Em i hat tru long man i gat planti samting i ken i go insait long Kingdom bilong God."²⁵I nogat hat wok long kamel long go insait long hul bilong nidel, tasol man i gat planti samting bai i hatwok tru long go insait long Kingdom bilong God."

²⁶Ol man i harim dispela, ol i askim Jisas olsem, "Sapos em i olsem, husat i ken kisim laip i stap gut oltaim oltaim?"²⁷Na Jisas i bekim tok bilong ol, "Wanem samting man i no inap long mekim, em God i ken mekim."

²⁸Na Pita i tok olsem, "Mipela i lusim olgeta samting mipela i gat na bihainim yu."²⁹Jisas i tokim ol olsem, "Tru tumas, mi tokim yupela, sapos man i tingting long Kingdom bilong God, em bai i lusim ples bilong en na meri na ol brata na papamama na ol pikinini bilong em."³⁰Bai ol i kisim planti ol gutpela samting long graun na long bihainim taim tu na long laip i stap gut oltaim, oltam.

³¹Jisas i kisim 12-pela disaipel na em i tokim ol olsem, "Harim, nau yumi bai go long Jerusalem, na bipo ol profet i bin raitim ol samting long Pikinini Bilong Man, bai i kamap tru."³²Bai ol i putim em long han bilong ol narapela lain, na ol bai i tok bilas long em, na mekim nogut long em, na bai ol i spetim em.³³Bai ol i paitim em na kilim em i dai na long dei namba tri em bai i kirap bek."

³⁴Tasol ol disaipel i no save long as bilong dispela tok. As bilong dispela tok i stap hait long ol, na ol i no klia long wanem tok Jisas i mekim.

³⁵Taim Jisas i kamap klostu long Jeriko, wanpela ai pas man i sindaun arare long rot na i askim ol manmeri long givim moni long em,³⁶na em i harim planti lain manmeri i wokabaut na em i askim long wanem samting i kamap.

³⁷Na ol i tokim em olsem, "Jisas bilong Nasaret i kam."

³⁸Orait dispela aipas man i singaut na i tok, "Jisas, Pikinini bilong Devit, yu sori long mi."³⁹Ol lain i wokabaut paslain long planti lain manmeri i krosim em na tokim em long pasim maus. Tasol em i singaut moa yet olsem, "Pikinini bilong Devit, yu sori long mi."

⁴⁰Jisas i kam sanap, na i tokim ol man long kisim dispela man i kam long em. Taim aipas man i kam klostu long Jisas, Jisas i askim em olsem,⁴¹"Yu laik bai mi mekim wanem long yu?" Na em i tok, "Bikpela, mi laikim ai bilong mi ken op na mi laik lukluk."

⁴²Na Jisas i tokim em, "Yu ken lukluk. Bilip bilong yu i mekim yu i orait."⁴³Wantu tasol ai bilong em i op na em i lukluk. Na em i bihainim Jisas na litimapim nem bilong God. Olgeta manmeri i lukim na i litimapim nem bilong God.

Luk

¹Jisasi Jeriko magufim ofegemi afo aka bemi Jeriko yera remi. ²Mana waita beni avi Sakiasi Jeriko magufim bage'emi. Bemi amuna anene magemi afo bemi takisi marewam watayuyi yinom waita. ³Bemi Jisasimi amonara iteyio watawafi, minugamifo amuna wata anasiyu wami, minu gami bemi Jisasim bu amonatemi yera yiremi ananta buka, nayeyara bemi aki waita. ⁴Amaka bemi wata anasiyu bewa ananta bemi, afo mana fiki yafim uremi mente minifikemi Jisasimi amonara, amaka bemi akafam yevami. ⁵Jisasi me'e miniga fawa ruwemi; bemi mente mini yafim amonevemi mani semi, "Sakiasio, emi ameure kumono, mage mana nuram ena mapa watege." ⁶Amaka ameuremi Sakiasi magafim kuntavemi amofike Jisasimi avimanta remi beya mapi bemi. ⁷Amaka masidemi mini amonare, manisire yira uma remo ,nayeyara "Kumi waita amapim bemi ofegemi. ⁸Amaka naupa bami Sakiasi itavemi, anona mano nanti mani semi, "Intano, semi seti anene kantimi rayinte'i manapai anene imakayi yimenu, afo semi mana wayim muna ami dei afo beni anene mantukatei amaka semi yewayege mini anene fo'a yai ameteu. ⁹Afo Jisasi bemi mani sirem sasamemi, "Mage mana nurami Kotimi yewyege mana naupake wata anasi yivigemi, nayeyara bewai Abrahama againo. ¹⁰Afugam wata anasiyu yifakara wata aga'ano yiga". ¹¹Wata anasiyui intewam Jisasi ase wami afo bemi mana wayegam waya yiyimemi, nayeyara bemi Jerusalemi adeka a'i yemi,afo wata anasi intam a'i adeka Kotini kindomi fawaritem. ¹²Minugami Jisasi semi, "Mana anom waita mana iyapa magufa bemi oravinami bemi kini uakago yanti, naemi owayegem beyi magufim yitemi. ¹³Amaka bemi birantemi, bemi beyi yogami watayu yararemi mana mana wayi 10 sekeli yimemi, afo bemi mani siremi yiyimemi, yigemi bega mana mini monika bisinisi ewaga, amaka semi owayege yenuno. ¹⁴Minugamifo beni mana akum benanti ayigara bu yemo, minugami afo yemi mana'a waitayu yiyikapa awakure maro mani sire sasamemo, "Seyuya mana waita senuti kini ino yanti sive sara eva yane." ¹⁵Minugamifo yemi benanti kini ono sirami owayege yiga, afo bemi yarem moni yimidukam yogam waitayu, bemi amo naranthem mana mana wayi nade amam moniga uwan tukeyafo. ¹⁶Mana waita ananta yeravem mani semi, 'Anonao, 50 sikeli simenai bisinisi uwantei 500 sikeli amam moni uwarege. ¹⁷Afo kini mano mani sirem sasami, 'Emi awogu yogam waita bemi awogu yoga rionami. Emi atekam yogari onami sito anene fim minugami se emi 10 nia ano'na tauni rafi sinonami. ¹⁸Afo naemi ena waita yemi, mani semi, 'Anonao, semi 50 sikeli sime nami bisinisi uwantei 250 sikeli amam moni'i uwan tukau nave. ¹⁹Afo kini mano mani sirem sasamemi, 'Emi 5 pi'a anona tauni rafi sinonami. ²⁰Ena yogam waita yeravem mani semi, 'Anona manami eni 50 sikeli bemino, semi wa'do nako ave rave urei anami semi urunami wane, ²¹nayeyara emi eram waita wana'i enago fege'u. Emi enoyi anene marewano afo eno yo'magam yunami ufe wano'. ²²Afo kini mani sirem sasa memi, 'Emi awogu yogam waita buwa nane enanaoni wayakai koi ameteu. Emi itaga semi mana ake waitave, semi enoyi anene mare banoyive, afo semi buyo dukauna yunami mante wanove. ²³Nayeyara emi seti moni'i benkifim buranave, afo owayege ye'i amakai mini nampa moni nampa beni amam moni? ²⁴Kini mano adeka bam waitayu yiyimemi, 'Yigemi mini 50 sikeli bepikemi mantega , afo yogam waita 500 sikeli amam moni uwan tukayi moni ameko'. ²⁵Afo yemi mani sire bemi sasa memo,Anonao'. mana yogam waita bemi 500sikeli amuna monei rukane. ²⁶ Afo kini yemi mani siremi yiyimemi , semi yigemi yiyimuno, wata yu mana'a anene rukayi semi miniga amuna anene yimete, minu gamifo watayu mana anene imakayi, sato anene yemi rukami semi yomanta fafa date. ²⁷Yemi mana mini seti namugoyu semi bu ayemo semi yenti rafisiri ono yanti, yigemi yemi yivima mare managa dega amo newa naga yiruma fugogo." ²⁸Mini kanaka Jisasi wayekam waya siremi, bemi ago yantemi Jerusalemi uremi. ²⁹Jisasi fawaremi adeka Betfeiji nampa Betani,Olive anukake sewaka, afo beyi ka yogam waita yiyikemi, ³⁰afo mani siremi yiyimemi, "Yiganti me'e adeka maguga bokaro. Amaka yigeganti ofe gatekami, yige ganti amo nanto rami mana aga donki kugami. Nanti iyadeka semi wanunafa mare yeko. ³¹Amaka mana wayi mini siremi yinta ina'ka? 'Nau gaga yigemi mana doki manoni nanti uyufege? Mani sire sasame, 'Anona mano mana dokika yogam ruka. ³²Jisasi yiyikami afo yeganti bentamo, afo yemi amo nemo mini donki minuremi Jisasi yeganti yiyi mini uremi. ³³Donkimi anta ugam nanti yeganti iya sewami, donki afo'e fawa ruwemi afo mani siremi yintaemi, 'Nau gaya yige kanti donki anta ugam nanti uyu feve kare?" ³⁴Afo yeganti mini sentare, "Mana donki kai Anona mano yogam rukane." ³⁵Afo kam disaipoli kanti mini donki marenta Jisasi waka maro rami, afo yemi yenti iya'ana unam bado uyudemi afo donki amuga yau uwi'dami afo Jisasi amuga kumantemi. ³⁶Donki amuga kumantu wemi bemi bemi, afo wata anasi yenti iya una bado uyu demi akai yaumi uwi semo. ³⁷Jisasi adeka yemi Olivi anufake kukam ayika, afo masidem disaipoli yu akoyantemi yimoyemi Kotin avi yani emo,anona yokanto Jisasi maranti.. ³⁸Afo yemi mani semo, "Kotimi asumi amitemi mana kini anona mano avipim yemi.Kotini avi manta mentapa yani ono . afo ara yasi amaka Inarufa watem." ³⁹Mana'a yemi Farisiyu anom waita anansiyu yiwa napa wayi Jisasim mani siremi sasa memo, "Tisao, eyi kato waitayu yiyimina yiwunti uyagago." ⁴⁰Afo Jisasi yewa yigem yiyi memi yenya mani siremi, "Semi yigem yiyimuno, amaka yemo yen yiwunti uya gatemi, amakai mana onu ano wadi temo." ⁴¹Mini nuraka Jisasi Jerusalemi ora vemi, bemi ifi ragemi mini, tauni yanti. ⁴²Afo mani semi, "Mini nuram, yigemi amaka amonamo anene mano soke uyikao wanakomi. Uka mifo ma mini aneneyu aupa wami afo yige bu amo narukam.

⁴³Mana nuram fawa ritem, afo eni namugoyu anomi emi iguremi yaku intemo, afo masirem awafakemi aruvinti mare yintemo. ⁴⁴Yemi enaka fanta nampa emi yiruma magafim datemo . Afo yemi mana omi dami ena on amuka bu watene. naye yara emi bu amone wanane mini nurami Kotimi emi ofai irantemi ewami. ⁴⁵Jisasi monu naupa untavemi wata anasiyu aneneyu mageti ewayi yiyikamati mapa demi. ⁴⁶Afo bemi mani sirem yiyimemi, "Kotini yau mano mani siremi sikane, seti ma'i agum mukim ma'i, minuga mifo yigemi mante'i umom waitayu yimagi ewamino." ⁴⁷Masidem nuram Jisasi mono waya mono naupa yiyi mewa. Afo yinom waitayu wa intim waitayu ake waya fim wayi afo wata anasiyu yinom waita yu bemi arira ewami. ⁴⁸Minu gamifo yemi mana ayim bu afa kemo. Nayeyara masirem wata anasi yimo emo bemi waya sewami.

Luk

19 ¹Jisas i go insait long taun Jeriko na i wokabaut long rot na i laik lusim Jeriko. ²Wanpela man nem bilong em Sakias em i stap long taun Jeriko. Em i hetman bilong ol man bilong kisim takis na em i gat planti samting.

³Em i traim long lukim Jisas em i wanem kain man. Tasol planti lain manmeri i stap, olsem na em i no inap lukim Jisas long wanem em i sotpela man. ⁴Orait em i ran i go pas long ol manmeri, na i go antap long wanpela diwai fik bai em i ken lukim Jisas. Taim em i wokabaut i kam long rot.

⁵Taim Jisas i kamap long dispela hap, em i lukluk i go antap long dispela diwai na i tok, "Sakias, yu kam daun hariap, nau long dispela dei mi mas i stap long haus bilong yu." ⁶Orait hariap tru Sakias i kam daun na em i amamas tru na kisim Jisas i go long haus bilong em. ⁷Taim olgeta man i lukim dispela, ol i kros na tok olsem, "Em i go long haus bilong wanpela sin man."

⁸Taim ol i stap long haus Sakias i sanap na i tok long Bikpela olsem, "Harim, Bikpela, mi bai skelim ol samting bilong mi long tupela hap na givim wanpela hap i go long ol rabisman. Na sapos mi bin giamanim wanpela na stilim ol samting bilong en, orait bai mi bekim long em 4-pela taim." ⁹Na Jisas i tokim em olsem, "Nau long dispela dei God i kisim bek ol manmeri bilong dispela haus. Long wanem em tu em i pikinini bilong Abraham." ¹⁰Pikinini Bilong Man i kam bilong painim ol man i lus na kisim bek ol."

¹¹Ol manmeri i harim Jisas i toktok i stap, na em i givim wanpela tokpiksa, long wanem em i kam klostu pinis long Jerusalem. Na ol manmeri i ting klostu nau Kingdom bilong God bai i kamap ples klia. ¹²Tasol Jisas i tok, "Wanpela bikman i go long wanpela longwe kantri tru long ol i ken makim em i kamap king, na bihain bai i kam bek long asples bilong em.

¹³Taim em i laik i go, em i singautim 10-pela wokman bilong en na i givim ol 50 sekel long wanwan, na em i tokim ol olsem, 'Yupela i go na wok bisnis wantaim dispela moni, inap taim mi kam bek.' ¹⁴Tasol ol wanlain bilong em i no laikim em, olsem na ol i salim sampela man i go bihainim em na tokim em olsem, 'Mipela i no laikim dispela man i ken kamap king bilong mipela.' ¹⁵Tasol ol i makim em i kamap king pinis na em i kam bek. Na em i singautim ol wokman em i bin givim moni long ol. Em i laik save hamas win moni wan wan i mekim.

¹⁶Wanpela man i kam pas na i tok, 'Bikman, mi mekim bisnis wantaim 50 sekel yu givim long mi na mi kamapim 500 sekel win moni.' ¹⁷Na king i tokim em olsem, 'Yu gupela wokman na yu mekim gupela wok tru. Yu bin mekim stretpela wok wantaim liklik samting, olsem na bai yu bosim 10-pela biktaun.'

¹⁸Na bihain narapela man i kam, na i tok, 'Bikman, mi mekim binis wantaim 50 sekel yu givim long mi na mi kamapim 250 sekel win moni.' ¹⁹Na king i tokim em olsem, 'Yu bai bosim 5-pela biktaun.'

²⁰Narapela wokman i kam na i tok, 'Bikman, hia i stap 50 sekel bilong yu. Mi karamapim gut wantaim laplap na putim i stap, ²¹long wanem yu hatpela man na mi pret long yu. Yu save kisim samting bilong ol arapela man, na yu save kamautim kaikai ol arapela man i save planim.'

²²Na king i tokim em olsem, 'Yu no gupela wokman, long toktok bilong yu yet bai mi kotim yu. Yu save olsem mi wanpela hatpela man, mi save kisim ol samting bilong ol arapela, na kamautim ol kaikai mi no planim.' ²³Bilong wanem yu no laik putim moni bilong mi long benk, na taim mi kam bek mi ken kisim dispela moni wantaim win moni?'

²⁴Na king i tokim ol man i sanap klostu, 'Yupela rausim dispela 50 sekel long em, na givim i go long wokman husat i kamapim 500 sekel win moni.' ²⁵Na ol i tokim em olsem, 'King, dispela wokman em i gat 500 sekel moa moni!'

²⁶Na king i bekim tok olsem, 'Mi tokim yupela, ol man i gat sampela samting bai mi givim moa samting long ol. Tasol ol man i nogat wanpela samting, bai mi rausim tu wanem liklik samting ol i gat.' ²⁷Ol dispela birua bilong mi ol i no laikim mi bosim ol, yupela bringim ol i kam long hia na kilim ol i dai taim mi lukluk i stap."

²⁸Taim Jisas i mekim dispela tokpiksa pinis, em i stat wokabaut gen i go antap long Jerusalem.

²⁹Jisas i kamap klostu long Betfeij na Betani, long maunten ol i kolim Oliv, na em i salim tupela disaipel, ³⁰na tokim ol olsem, "Yutupela go long dispela ples i stap klostu. Taim yupela i go insait, bai yupela i lukim wanpela yangpela

donki ol i pasim long rop. Nogat wanpela man i bin sindaun antap long dispela donki. Rausim rop i pasim em na bringim i kam long mi.³¹Sapos wanpela i askim yupela olsem, 'Bilong wanem yupela i rausim rop bilong dispela donki?' Tokim em olsem, 'Bikpela i gat wok long dispela donki.'

³²Jisas i salim tupela, na tupela i go, na ol i lukim dispela donki olsem Jisas i bin tokim tupela.³³Taim tupela i wok long rausim rop i pasim donki, papa bilong donki i kamap na i askim ol olsem, 'Bilong wanem yutupela i rausim rop bilong donki?'³⁴Na tupela i bekim tok olsem, "Bikpela i gat wok long dispela donki."³⁵Na tupela disaipel i bringim dispela donki i go long Jisas. Na ol i rausim longpela klos bilong ol na mekim bet antap long donki, na Jisas i sindaun antap.³⁶Em i sindaun antap long donki na i go, na ol manmeri i rausim ol longpela klos bilong ol na mekim bet long rot.

³⁷Jisas i kam klostu long ples we rot bilong Maunten Oliv i go daun, na olgeta bikpela lain disaipel i amamas na bikmaus na litimapim nem bilong God long ol bikpela wok ol i lukim Jisas i bin mekim.³⁸Na ol i tok olsem, "God i ken blesim dispela king i kam long nem bilong Bikpela! Litimapim nem bilong God long Antap Tru, na bel isi i ken i stap long heven!"

³⁹Sampela ol Farisi i stap namel long ol bikpela lain manmeri i tokim Jisas olsem, "Tisa, yu tokim ol disaipel bilong yu pasim maus."⁴⁰Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Mi tokim yupela, sapos ol i pasim maus bilong ol, orait ol dispela ston bai i singaut."

⁴¹Taim Jisas i kamap long Jerusalem, em i krai long dispela taun⁴²na i tok olsem, "Long dispela dei, sapos yupela i ken save long samting i ken mekim yupela i stap gut. Tasol ol dispela samting i stap hait na yupela i no lukim.

⁴³Wanpela taim bai i kamap, na ol birua bilong yu bai i banisim na raunim yu, na karim pait i kam long yu long olgeta kona bilong taun.⁴⁴Ol bai i brukim yu i go daun long graun na bagarapim yu wantaim ol pikinini bilong yu. Na ol i no inap lusim wanpela ston i stap antap long narapela, long wanem yu no bin luksave taim God i laik helpim yu."

⁴⁵Jisas i go insait long haus lotu na i rausim ol manmeri i wok long salim ol samting i stap insait.⁴⁶Na em i tokim ol olsem, "Buk bilong God i gat tok olsem, 'Haus bilong mi em i haus bilong prea, ' tasol yupela i mekim em i kamap olsem haus bilong ol raskol man."

⁴⁷Oltaim Jisas i save autim tok long haus lotu. Na ol bikpris na saveman bilong lo na ol hetman bilong ol manmeri i laik kilim em,⁴⁸tasol ol i no inap painim wanpela rot. Long wanem olgeta manmeri i amamas tru long harim em i toktok.

Luk

20

¹Mana nurami jisasi wata anasi yivima mana naupa ruwantu makemi mana wayami siyimewami, Afo mono naupa anom waita nampa anona, ²Bemi mani siremi emi,'Iyewa eranti amirukaya mini anene yui uwareveve ?.

³Yewa yegemi Jisasi yemi yiyime semi, sewai yewa yegei man yiintainti yitaonai, sisimi nagone semi. ⁴Jonimi mono nom feyikewami, Inarufakena antawafi watamanoni intire.⁵Yintaurami yeyiranti yenano'o ami sire antaure semi seyuya bemi manisireya intao teyane semo Goti pakene sefanami , 'Naugaga Ggtipa yima kukum buyevege ?' ⁶Seyoya seyami, watafa kene sirafanami , wata anasi onamu intafure senuyami sireteye, nayeyare yemi wata anasi intaruka Jonimi mana kasinapa waitami.⁷Afo yemi yewayege Jisasimi sasame vemi semi, seyuyami buinta kasuwa'uno iyepake yigenafino. ⁸Jisasi aka yemi yewayegem siyimem , Mini siotei sewai buyiyi menuno semi iyeni erakaga mamini aneneyu uwarevegafu yigemi iyeni erakaga semi mamini yanta uwareve gafuno.⁹Jisasi yemi mana faronka waya siyimem semi, mana waita mano mana waini yunam yodem, yodem mini yunami ena waita ayapim demi dafiseno seremi, Bemi me'e iya'ayapa ena magufa ifa iyakai owage'em. ¹⁰Waini afugewam kanami yimi yuna afoemi mana yogam waita sasakami bemi me'e waini yunakao rafikayikai bemi kanawai afuganani waini aminana marena yitenafi .Mini waita mano yanaru remi sasakami faowayegemi yemi .

¹¹Waini yuna afoemi ena yogam waita yewayekem sasakami bemi bimiafo, yemi bemi enayawai yami aruremi savi uremi sasakami fami yeradem bemi'mi. ¹²Yunan afeomi enayabai kamore nuram ena yogam waita sakam bimi arure sasakamai mapa remo.yunapike.¹³Minurami waini yuna afoemi semi, semi na'otekafuno,?Semi sesigai sasakanami binanifo, semoi siyigara evana iyaonti sakanami binanifo yemi ben ami intateyafono. ¹⁴Mini iyaoantano yewami amonewam yemi yunakao rafikayimi, yemi yefimi manisemo, mini iyaonti beyafoeni wain yunami bemi marateminu, seyuya bemi aruma fureya seyuya mamini waini yunakai afoeyi'ofano,¹⁵Mini sirem mini iyaonti rikitima kukumapa demi arumati fugemona. Afo yikemi intami nayeyiga yuna afoemi uyikate nafiyo mini yogam waitau. ¹⁶Bemi yemi' anakaremi saviuyikatem mini waitau, uremi mini waini yunami owayegem

mantem ena waita amina rafisitem, wata'anasi mini faronka wayami intaremi yemi sepayami, mini yanta minurem iwafawam ino.¹⁷Jisasi yimonewa kake yenati mani semi, nayewai mamini wayamano mini anuma ami benafino Gotini mano yaufim akan tukami. Mamini onamu mauwarewa yimi manta fasa makami, mini onamuanomi ma'ano konaga makani ugatemino.¹⁸Maden wata'anasi mini onamu amuga dufamemi kidivitemo afo mini onamuo mana waita amugao kumemi, mini waita mi arumati saviuratem masidepa.¹⁹Ano anom waita nampa mono naupa anom waitau mini wayami intami yenati simi sefo, miniga mininuram bemi Jisasi fakara romifo, yemi mini ano anom waita napa mono naupa anom waita anasi yago fegemo.²⁰Afo ano anom waita napa mono naupa anom waita yemi Jisasimi yugakai makami yeyugakai Jisasimi nowem bage'em. Yemi mana'a waita siyikami muna waita Jisasim afurevemi muna uremi fuga wata yata uremi bemo, makasirami Jisasimi mana'a savisava waya sina intaranti bemo, urem Jisasim maregemi ano anom kiyapa amimi Koi sasaka goyanti.²¹Yemi mana'a waitami Jisasim afuram waita, Jisasim intaemi semi, sisao seyuya inteya amona faunami emi fuga wayamana sevemi emi wata anasi atekam antamanami yoyivi gewanove, afo emi buwai fegewanave ono yivi makam waita yuganti . atekam waya nakomana wata anasi Gotini antayui emi yoyivi gewanane.²²Afo emi intana nami naugene, kanawai sisami takisimi amete yafu buwe?²³Jisasi wafai yenyi intiti rayintem amonemi, Bemi Jisasi yemi yiyimim semi; ²⁴Yigemi mana mone sigatego semi , Amonago iyen orasiba avigai monikai benafiyo ? Yemi Jisasim sasamemi, sisa'am;²⁵Jisasi yewayegem siyimemi semi, Yigemi amego sisami naye sisa inta benafi, Goti amego, Nayeyatao Goti intami. ²⁶Yemi Jisasi makasim waitau mana muna wayami Jisasi pikemi buwai afakemi, yintuafa demo naye anona waya Jisasi simi yiwauti uyagemi yemi.²⁷Naemi mana'a mono mapikeno Jisasi wapai yemi yemo, mini akumi yemi sevemi wata fukayimi naemi iwai itaviteye sewayimi. ²⁸Yemi maremati Jisasimi intaemi sevemi, sisa mosemi yaufimi agantukami manisigane, mane afa awa anas makage'em, afo iya onto bumagato fuginami, Ben afa awa fubigin anai marate mino, mantemi iyaonti magatene , mini iyaonti benagagi itene.²⁹Afo mana siyamifo afapake karutawa wapike, ana regeno anasi matem iya om imakem fugem, ³⁰Naekeno mini inim mantem bewai iya'om imaganti fugemi. ³¹Naemi kamorega keno mini inim mantemi, Bewai iya'onti bumaganti fugemi , masidiyu mini inim marayi mana siyamifo karutawa, manawai iya'onti imaganti fugemono masideyumi. ³²Arafai anasimi bewa mini inimano fugemi. ³³Fubom waita itavinayom nurami, Anasimi iye anaga wate nafiyo? nayeyare yemi masidimi mini inimi mantu kage'eugane mana siyamifo afapaka karutawa.³⁴Jisasi yen yami manisem yewa yegem siyimem semi, mana magagai wata'mano anasi marateye, wata uanemi asikami danami wata maratemino. ³⁵Afo atekam wata anasi Gotini matipike manta itaranami, yemi yewa yekemi anasiyi watiyi buitemono. ³⁶yemi enayawai ifugetemo, yemi akeru giuviteme, nayeyare Gotimi yemi matipike manta itarukamisifo yemi Goti agai watemo³⁷Afo mosesi wai seyuyam bai yotivegem semi watamo fukananiyi matipike itavemi, mini avu awaka igamo kewam yagai, Bemi mosemi anona semi emi abrahamini Koti mini semi, emi aisakini Kotimono semi Koti mini semi, emi asakini Goti ve semi, Jekopini Koti vesemi, ³⁸Mini senuyami yotivikem semi, bemi fukayiyi Koti mana waye, Bemi famo wayiyi Koti mino, Koti augakai ifukane maside fami wane.³⁹Mana'a ano intito rukayi Jisasim ami yewayege mini semona, "Sisao, emi fugasenane ."⁴⁰Enawai bemi intaira buitemo yemi.⁴²⁴¹Afo Jisasi yemi siyimevemi semi, "Naugaya yemi wata anasi seveyai Karaisimi bemi Deviti agage seveye? v 42 Devitimi bena nao semi mono yaufimi semi, Anona manomi seti Anona yanti semi, , Emi sentiyan ugapai kumantono, ⁴³Semi eni namuguyu mata ai amuga mage wam kagagi onuno. ⁴⁴Devitimi Krasio semi, 'Anonao' naurena bemi Deviti agagi ene?"⁴⁵Minigai wata anasi bemi intewami Jisasi beyi yogam waitau ganti sevemi, ⁴⁶Yigemi rafima soke ogo ano inti dukam waita yuganti, yemi iya unam wado eveye, yemi wata anasi yugaka anoyivi yimegoyanti intewa ,monapim ananta wam kaga,anom yunam naka anari irare sevemo. ⁴⁷Yemi muna tire yeyiwafu fuka ininayima umom marewa, yemi eno yimonago yanti,minugami ayaka yugam mukeveye .Miyiom waitayu anom umanti marateye .

Luk

20 ¹Wanpela taim Jisas i skulim ol manmeri na autim gutnius insait long haus lotu, na ol bikpris na saveman bilong lo kam long em wantaim ol hetman.²Ol i askim em olsem, "Tokim mipela, long strong bilong husat yu mekim ol dispela samting? O husat i givim yu namba long mekim dispela samting?"

³Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Mi tu bai i askim yupela wanpela askim, na yupela tokim mi.⁴Baptais bilong Jon, em bilong heven o i kam long man?"

⁵Ol i toktok namel long ol yet olsem, "Sapos mipela i tok, 'Em i kam long God, ' em bai i tok olsem, 'Na bilong wanem yupela i no laik bilip long em?"⁶Tasol sapos mipela i tok, 'Em i kam long ol man, ' orait ol manmeri bai tromoi ston long mipela, long wanem ol i save olsem Jon Bilong Baptais em i wanpela profet."

⁷Na ol i bekim tok bilong Jisas olsem, "Ol i no save em i kam long husat."⁸Jisas i tokim ol, "Kain olsem mi tu bai i no inap tokim yupela long strong bilong husat mi mekim dispela ol samting."

⁹Na Jisas i givim wanpela tokpiksa olsem, "Wanpela man i planim wanpela wain gaden, na em i putim dispela wain gaden long han bilong ol man long lukautim, na em i go long wanpela kantri na i stap longpela taim long dispela hap."¹⁰Taim bilong wain i redi orait em i salim wanpela wokman i go long dispela man i lukautim wain inap ol i givim em frut bilong wain. Tasol dispela man i paitim wokman, na i salim em i go bek nating.

¹¹Na papa bilong wain gaden i salim narapela wokman i go tasol, ol i paitim em na mekim nogut long em na salim em i go bek nating.¹²Orait em i salim namba tri wokman i go tasol em tu ol i paitim em, na rausim em i kam autsait long wain gaden.

¹³Olsem na papa bilong wain gaden i tok olsem, 'Bai mi mekim wanem? Bai mi salim pikinini bilong mi, mi save laikim tru. Ating bai ol i harim tok bilong em.'¹⁴Taim ol dispela man i lukim em i kam, ol i toktok namel long ol yet olsem, 'Dispela em i pikinini bilong papa bilong wain gaden husat i gat namba long kisim dispela wain gaden. Yumi kilim em i dai, na bai yumi kamap papa bilong wain gaden. '

¹⁵Olsem na ol i rausim em i go autsait long wain gaden na ol i kilim em i dai. Orait yupela i ting wanem bai papa bilong gaden i mekim long ol dispela man?¹⁶Em bai i kam na bagarapim ol dispela man, na kisim wain gaden na givim long ol arapela man." Taim ol manmeri i harim dispela tok piksa ol i tok olsem, "Em i no inap kamap olsem."

¹⁷Tasol Jisas i lukluk long ol na em i tok olsem, "Wanem em i as bilong dispela tok ol i raitim long buk bilong God. ' Dispela ston ol kapenta i rausim, bai kamap olsem ston bilong putim long kona bilong haus?"¹⁸Na olgeta manmeri i pundaun antap long dispela ston bai i bruk olgeta. Tasol taim dispela ston i pundaun antap long wanpela man, bai i bagarapim em olgeta."

¹⁹Ol saveman bilong lo na ol bikpris i save olsem dispela tok Jisas i mekim em i makim ol. Olsem na long dispela taim stret ol i laik holimpas em. Tasol ol i pret long ol manmeri.²⁰Orait ol saveman bilong lo na ol bikpris i was gut long Jisas. Ol i salim ol man bilong lukstil i kamap olsem ol stretpela man, long trikim Jisas na em i ken mekim ol tok i no stret. Na bai ol i ken bringim em long han bilong gavman na ol i ken kotim em.

²¹Ol man bilong lukstil long Jisas, i askim Jisas olsem, "Tisa, mipela i save olsem yu save tok tru na yu save skulim ol manmeri stret. Na yu no save surik long wanpela man i gat biknem. Long tok tru tasol yu save skulim ol manmeri long pasin bilong God."²²Orait yu ting olsem wanem, em i stret long givim takis long Sisa o nogat?"

²³Tasol Jisas i save pinis long tingting bilong ol, na em i tokim ol olsem,²⁴"Yupela i soim mi wanpela moni. Em i piksa na nem bilong husat i stap antap long dispela moni?" Na ol i tok, "Sisa."

²⁵Na Jisas i tokim ol olsem, "Yupela givim i go long Sisa wanem em bilong Sisa, na givim long God, wanem samting em bilong God."²⁶Ol i no painim wanpela asua long dispela tok bilong Jisas. Ol i kirap nogut long wanem bekim Jisas i givim na ol i pasim maus. Taim em i stap wantaim ol manmeri ol i hat tru long trikim em.

²⁷Bihain ol sampela Sadusi i kam long Jisas. Dispela ol lain i save tok man i dai pinis em bai i no inap kirap bek gen,²⁸na ol i askim Jisas olsem, "Tisa, Moses i bin raitim olsem, sapos brata bilong wanpela man em i gat meri, tasol em i nogat pikinini na em i dai. Dispela man i mas maritim meri bilong brata bilong em, na karim pikinini. Na pikinini bai stap olsem pikinini bilong brata bilong en.

²⁹Orait bipo i gat 7-pela brata i stap. Namba wan brata i maritim na meri bilong en i no karim pikinini na em i dai.

³⁰Bihain namba tu brata i maritim dispela meri tasol tupela i nogat pikinini na em tu i dai.³¹Na bihain namba tri brata i kisim em olsem meri bilong em, tasol em tu i nogat pikinini na em i dai. Olgeta 7-pela brata i maritim dispela meri tasol ol i nogat wanpela pikinini na olgeta i dai.³²Bihain tasol dispela meri tu i dai.³³Orait long taim ol man i dai pinis i kirap bek, dispela meri bai i kamap meri bilong husat tru? Long wanem ol 7-pela brata i bin maritim dispela meri."

³⁴Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Long dispela graun ol man na meri i save maritim, ol man i save givim pikinini meri bilong ol i go long maritim ol man."³⁵Tasol ol gutpela manmeri God i kirapim ol long matmat, ol bai i no inap maritim.³⁶Ol i no inap dai gen, ol i stap wankain olsem ol ensel, long wanem God i kirapim ol long matmat na ol bai i stap pikinini bilong God.

³⁷Tasol Moses tu i soim yumi olsem ol man i dai pinis i kirap bek long matmat. Long dispela stori long paia i lait long liklik bus, em i kolim Bikpela yu God bilong Abraham, na yu God bilong Aisak na yu God bilong Jakob.

³⁸Dispela em i soim olsem, em i no God bilong ol dai man, em i God bilong ol man i stap laip. Long ai bilong God olgeta i stap laip."

³⁹Sampela saveman bilong lo i bekim tok bilong Jisas olsem, "Tisa, yu bekim gut dispela tok."⁴⁰Na ol i no moa ting long askim em moa kwesten.

⁴¹Na Jisas i tokim ol olsem, "Olsem wanem ol manmeri i save tok Kraus em i pikinini bilong Devit?"⁴²Devit em yet i bin tok long Buk Song olsem, Bikpela i tok long Bikpela bilong mi, 'Yu sindaun long hansut bilong mi,'⁴³na bai mi

mekim ol birua bilong yu i kama pias bilong putim lek antap.⁴⁴"Devit i kolim Kraiss, 'Bikpela' na olsem wanem em i pikinini bilong Devit?"

⁴⁵Taim ol manmeri i stap na harim yet Jisas i tokim ol disaipel olsem,⁴⁶"Yupela i mas lukaut gut long ol saveman bilong lo, ol i save putim longpela klos, na laikim ol man i mas givim spesol griting long ai bilong planti manmeri, na ol namba wan sia insait long haus lotu, na namba wan ples long taim bilong bikpela kaikai."⁴⁷Ol i save giaman na stilim ol haus bilong ol meri man bilong ol i dai pinis, na ol i save laikim ol arapela man i mas lukim ol, olsem na ol i save mekim ol longpela prea tru. Ol dispela kain man bai i kisim bikpela hevi moa."

Luk

21

¹Jisasi yimonami moni waita yu yeyi ofa mare bemo unapim mono mapim duka. ²Afo bemi mana inim amonami, benawafu fubim afo bemi anene burukem bemi kanti moni, i kufeduka bemo anafim. Afo Jisasi semi,. ³Semi fuga waya yiyimege, mana anene buruka inim benawafu wafa fukam, bemi enowa yirurem anom mone, i dene.

⁴Maside enomi amuna mone, i dukemi yemi amiduka, ugamifo mini inim benawafu wafa fukam, anene burukemi afo bemi beyi mone, i muyupa dukam ma, a amiduka.⁶⁵ Mana; a wata mono mai amonem . masidem abogu kanriri napa abogu onampa Kotti ameyo. Afo Jisassi manisirem, v6;" mamini anene yigem amone wam, mana nuram yitemi mana omano enonapa buwatem. Masidem romunamu urem maga fim mana kumi namim. ⁷Amaka wata anasi Jisasim mani sire intauruka, "' Sisao, Naye nurana mini anene fawaritene? naye anene fawarina ya seyu amonei ai mini kana yene? ⁸Afo Jisasi yenyi waya yerade yiyimiduka," Yige rafima soke ogo, mana'a wata yu yigem muna yimife. Amuna waita yerave setivi de semi, ' Semi mini waitave ve siteye, afo, ai kanami adeka uga mini waita yu maro bu yiwakurogo. ⁹Anona arubim fawarinam watayu eno nampa arubinayom intatege, yigemi bu fegago. Nayeyare mini anene yu nare fawaritem, ugamifo maga kipananim ameurem bu fawaritem. ¹⁰Jisasi enawa manisiruka, Kantri yuano itavem ena Kantri nampa arubitem, afo kinuano ena Kinu nampa arubitem.

¹¹Anona magunti ritem afo anona antaro nampa savi ai, anene mana, a magufa fawaritem, Amuna anene fawarem wata feganti yimitem, afo enayom anene inarufa fawarinam amonantemo. ¹²Ugamifo mini aneneyu bu fawaruganami, yemi yigem fakaremi savi uyikateye. Afo mono mapim yigem itayikare manta kuyiteye. Afo yigem yibigem maro Kinu nampa kamani yuyi koka itayikateye, nayeyare yigemi setivika amakuku ewane.

¹³Manami abogu kana ugam yigemi amakai mono waya siyiminagom. ¹⁴Ugamifo naurega yenampa wayami yerade sitege sire, yigemi yigunanti eve amuna intiri buogo. ¹⁵Senao wayami yibuka dei afo abogu intinti yimenai yigeyi namugoyu semi yimenuna waya yu manta fasa burateye. ¹⁶Yigen yifoe yinoe, yifayiwa nampa yigeyi mana nareyu nampa mana yabum yewai yigem yibiege namugo yu yiyapim dateye, afo mana, a yigepikem bai yiruma fugiteye.

¹⁷Setivi ganti Watayu yigemi yivesara ure iva yiyitene. ¹⁸Ugamifo yigen yinon yaumano manawa bu afiitem.

¹⁹Yigemi itabuma era urega wantana aumi marago. ²⁰Yigemi amonewami ami yui Jerusaremi ufukiteye, afo mini yigemi omare integra ai adekai tauni anakaitene sego. ²¹Mini nuram wata anasi Judia taunifim wanayoyi yiramage anufaguga urogo, afo wata anasi anom taunifim wanayoyi ifadeya bogo. Afo wata anasi anon tauni mano mapa wanayoyi buyego. ²²Mini nuram umanti ugayi yerade uyika nuram, afo maside anene Gotini yaufim agantukami fawaritem. ²³Siguno yimuba ininanu nampa anasi yu yeyi sito iyaonti nami amewayi mini kanafim, nayeyare anona umanti mana magaga fawarinam afo Gotini ara anene mano wata nasi yupimi wayitem. ²⁴Amiyuano amuna yepike yiruremi afo maside akum yivige maro ena kantrifa kuyiteye afo ena kantri fake akumano Jerusaremi anakaem be, emi Gotini kana bitem. ²⁵Yigemi aneneyu amonanagomi afuga, biyoka ba afuga ba magafim, Kantri yuano anakabitem, afo wata nasi fegateye bunomano karanto, em yinananti. ²⁶Afo anona feganti fawarinam watayu eranti burukayi dufa nafa iteye, nayeyare magaga fawarinani anene yanti fegateye Afo ina rufake eran aneneyu uwa uwa item. ²⁷Mini nuram amonanagomi wata aga konaka beyi anona eran nampa sagan nampa yitem. ²⁸Ugami mifo mini aneneyu agoyante fawarinam, yigemi itavega yinon yanafa daterago, nayeyare yofaem wata adeka yitem. ²⁹Jisasi mana wayaga waya wayeduka, " Yigemi mana fiki ya anta nampa mana, a ya antayu amonago. ³⁰Anami magana, yigemi amone ite ega abogu ai gatene sego. ³¹Ugamifo, mini anene yu fawarina amonatei, ai Gotini kindomi adeka yigane intiriga ogo. ³²Semi fuga waya siyimege, mage wam wata anasi bu fukami mini aneneyu fawaritem. ³³Inaru wa maga wa kipatemifo, Gotini ami bu kipatem. ³⁴Ugamifo yigeyanti dafima soke ogo, mae yigen yira ano nomi nare oeni ewan antafim utugafe, afo mana bunamano ayinanin aneneyuka intagara ife, Bu intanago nuram mini kana ameurem fawaritem, watayu wam bure waiwam aronanta item. ³⁵Masidem mana magagakem waita anasiga mini nuram fawaritem. ³⁶Ugamifo masiden nuram yigemi yowarure wago; afo yigemi erarure yigaum mukewam mini kana yakagago, afo yigemi amakai wata aga

ano augaka erarure itavinagom."³⁷Masidem nuram Jisasi wata anasi yigatem mono mapim yimi dem afo ayufumi anon tauni yerarem Olivi anufa um, wage,em. ³⁸Afo anom wanurapim maside wata anasi mono wayam sinanimi itarante mono mapim ye,euga.

Luk

21 ¹Jisas i lukim ol maniman i kam putim ofa bilong ol long bokis moni bilong haus lotu.²Na em i lukim wanpela meri, man bilong en i dai pinis na em i stap rabis tru tasol em i putim tupela toia moni i go daun long bokis. Na Jisas i tok,³"Mi tok tru long yupela, dispela rabis meri man bilong en i dai pinis, em i putim bikpela moni i winim tru ol arapela.⁴Olgeta arapela i gat planti moni na ol i givim. Tasol dispela meri man bilong en i dai pinis, i stap rabis tru, na em i givim olgeta moni em i gat long en.

⁵Sampela man i lukim haus lotu, ol i bilasim gut tru wantaim ol gutpela ston na ol bilas ol i givim olsem ofa long God. Na Jisas i tok,⁶"Ol dispela samting nau yupela i lukim, wanpela taim bai i kamap na i nogat wanpela bilong ol dispela ston bai i stap antap long narapela ston. Ol bai i brukim olgeta na tromoi ol i go daun."

⁷Orait ol manmeri i askim Jisas olsem, "Tisa, wanem taim bai ol dispela samting i kamap? Wanem mak bai mipela i lukim na save olsem em i taim nau bilong ol dispela samting i kamap?"⁸Na Jisas i bekim tok bilong ol, "Yupela i mas lukaut gut, nogut ol man i giamanim yupela. Ol planti man bai i kam na kolim nem bilong mi, na i tok olsem, 'Mi dispela man, na, taim i kam klostu pinis. ' Yupela i noken i go bihainim ol dispela kain man.⁹Taim yupela i harim ol bikpela pait i kamap na ol man i pait wantaim wanpela arapela, yupela i noken pret. Long wanem ol dispela samting mas i kamap pastaim, tasol taim bilong graun i pinis bai i no inap kamap kwiktaim."

¹⁰Na Jisas i tok moa olsem, "Ol kantri bai i kirap na pait wantaim ol narapela kantri, na ol king bai i pait wantaim ol arapela king."¹¹Ol bikpela graun guria bai kamap, na taim bilong bikpela hangre na ol sik nogut bai i kamap long sampela ples. Planti samting bai kamap na i mekim ol manmeri i pret tru, na bai yupela i lukim kainkain mak i kamap long skai.

¹²Tasol ol dispela samting i no kamap yet, ol bai i holimpas yupela na mekim nogut long yupela. Na sanapim yupela long kot insait long haus lotu na putim yupela long kalabus. Na ol bai i bringim yupela i go sanap long kot bilong ol king na ol gavman, long wanem yupela i bilip long nem bilong mi.¹³Dispela em i gutpela taim tru long yupela i ken autim gutnius long ol.

¹⁴Olsem na yupela i noken wari na tingting planti bai yupela i tok wanem long bekim tok bilong ol.¹⁵Bai mi yet putim tok long maus bilong yupela na givim yupela gutpela tingting na ol birua bilong yupela i no inap long sakim na daunim tok mi givim yupela.

¹⁶Ol papamama, brata na ol wanblut na ol poro bilong yupela ol tu bai i putim yupela long han bilong ol birua, na bai ol i kilim sampela bilong yupela i dai.¹⁷Long nem bilong mi ol man bai les na i no laikim yupela.¹⁸Tasol nogat wanpela bilong het gras bilong yupela bai i lus.¹⁹Yupela i mas sanap strong na bai yupela kisim laip.

²⁰Bai yupela i lukim ol ami i banisim Jerusalem, na yupela i ken save olsem klostu taim nau biktaun bai i bagarap.

²¹Long dispela taim ol manmeri i stap long taun Judia i mas ranawe i go antap long ol maunten, na ol manmeri i stap long biktaun i mas lusim na go. Na ol manmeri i stap long ol ples autsait long biktaun i noken kam insait.

²²Dispela taim em i taim bilong bekim rong, na olgeta samting ol i raitim long buk bilong God i mas kamap tru.

²³Sori tru long ol meri i gat bel na ol mama i givim susu long ol liklik pikinini long dispela taim, long wanem bikpela hevi bai i kamap long dispela graun na belhat bilong God bai i pundaun antap long ol lain manmeri.²⁴Ol ami bai kilim i dai planti bilong ol na bai kisim olgeta lain i go kalabus long narapela kantri. Na ol lain bilong narapela kantri bai i krunkutim Jerusalem, i go inap wanem taim God i makim.

²⁵Bai yupela i lukim ol mak long san, mun na ol sta, na long graun. Ol kantri bai i bagarap, na bai ol manmeri i pret long singaut bilong solwara i bruk i kam.²⁶Na bikpela pret tru bai i kamap na mekim ol man i nogat strong na pundaun nating nating, long wanem ol i pret long wanem samting bai i kamap long graun. Na ol strongpela samting bilong skai bai i guria.

²⁷Dispela taim bai yupela lukim Pikinini Bilong Man i kam long klaut wantaim bikpela strong na bikpela glori bilong en.²⁸Tasol taim dispela ol samting i stat long kamap, yupela i mas sanap na apim het i go antap, long wanem man bilong helpim bai i kam klostu."

²⁹Jisas i tokim ol wanpela tok piksa, "Yupela lukim dispela diwai fik na ol arapela diwai.³⁰Taim ol i putim lip, yupela i lukim na save olsem taim bilong gutpela san i laik kamap nau.³¹Olsem tasol, taim yupela i lukim ol dispela samting i kamap, yupela i mas save olsem Kingdom bilong God i kam klostu pinis.

³²Mi tok tru long yupela, ol lain manmeri bilong nau bai i no inap dai yet inap ol dispela samting bai i kamap.

³³Heven na graun bai i pinis, tasol tok bilong God bai i no inap pinis.

³⁴Tasol yupela i mas was gut long yupela yet, nogut bel bilong yupela i pulap wantaim pasin bilong dringim strongpela dring na kamap longlong, na wari long ol samting bilong bodi. Dispela dei bai i kamap kwik taim tru taim yupela i no ting, olsem ol man i save putim trep long kilim abus.³⁵Dispela dei bai i kamap long olgeta manmeri i stap long olgeta hap graun.

³⁶Tasol oltaim yupela i mas stap redi, na yupela i mas prea strong long abrusim dispela dei, na yupela i ken sanap strong long ai bilong Pikinini Bilong Man."

³⁷Long olgeta dei taim Jisas i save skulim ol manmeri long tempel, na long nait em i save go outsait long biktaun na i go stap antap long Maunten Oliv.³⁸Na long moning taim tru olgeta manmeri i save kam long tempel long harim em i autim tok.

Luk

22

¹Ano kana ayam biti evam kanami mare adegade'emi, mini kanami yemi avidem yefema mae ayapa. ²Yemi mono naupa anom waitayu nampa yemi inti waitayu ruwantu uremi ami sevemi Jisasimi arirantemi ami afakemo, nayeyara yemi wata anasi yakam fegevemi. ³Sata mano Judas Iskarioti aupemi upegemi, bimi mana waita siyakantifo kam yogam waita bami, ⁴Judas bemi bemi mono naupa ano watayu nampa ano watayu nampa oravemi ami yenampa siremi atedemi Jisasim yen yiyapim darantem.<<<<<<< HEAD⁵Yemi yino uremi, mana yiraka bimi bemi moni amiranti semono bemi mini yoganto maranani nanti. ⁶Judasimi mana arakagi'emi, uremi bemi mana ayim afakemi bemi iteni urena Jisasimi avima yen yiyapim maga tenafi, wata anasi ben adeka'o iwami.=====⁵Yemi yimo uremi, mana yiraka bimi bemi moni amiranti semono bemi mini yoganto mararanti. ⁶Judasimi mana ararkagiemi, uremi bemi mana ayim afakemi bemi iteni urena Jisasimi avima yen yiyapim maga tenafi, wata anasi ben adeka'o iwami.>>>>>>> 1c4e75dfdd5551be83547e2c5274b05e52f6320a<<<<<<< HEAD⁷Ayami newam kanami yimi, mini nampa mini kanami wata anasi sipi sipi aga'i aruremi ena ayapa'i bewa nurami. ⁸Jisasimi Pita nampa Joni siyikem semi," Yigeganti bekara me'a ayapa kadewam yunam manta duwantu okaro sirem yiyikemi, seyuya nafano." ⁹Afo yeganti Jisasi intae tami semi, "Emi intana seyuya itekaga mini yunami maro ruwantu ote'yare?"=====⁷Ka,ayami newam kanami yimi mini nampa mini kanami wata anasi sipi sipi agai aruremi ena ayapai veva nurami. ⁸Jisasimi Pita nampa Joni siyikem semi, yigeganti bekara me'a ayapa kadewam yunam manta duwantu okaro sirem yiyikemi, seyuya ka,ayami nafano. ⁹Afo yeganti intaemo Jisasim semo, "Emi intanami seyu beya itekaga mini yunami ruwantu ofanuyo?>>>>>>> 1c4e75dfdd5551be83547e2c5274b05e52f6320a<<<<<<< HEAD¹⁰Jisasi yemi yewayege siyimemi semi," Intago, yigekanto mente ano magufi upega nonafim, mana waita nokura faka rukemi yige kanti akai mare ruwantu item. Yigeganti bemi awakurekara ite mapina bitenafi yigeganta'wa mini mapim bokaro. ¹¹Afo ma afo'e intaemi mani semi, 'Sisami enanti mi'ni semi, "Ruwantuewam ma'i itepaga bene,=====¹⁰Jisasi yemi yewayege siyimi semi," intago, yigekanto mente ano magufi upega nonafim, mana waita no ana faka rukemi, yige kanti akage mare ruwantu item, yigekanti bena awakureka bokaro bemi upega nanim naupaga upega karo. ¹¹Ma ,afoeintaokaro ma,ni sireka, 'Sasameno, enanti mani sene, ma irukam wata anasi wavewam ma'i iteaga bene, semi nanuna mea ayapa bewam yunami sesi yogam waita nampa narare.?>>>>>>> 1c4e75dfdd5551be83547e2c5274b05e52f6320a¹²Ma'ano afoe yoyivi gatene anona rumumi amugai, minifina ategakaro. ¹³Yekanti oraventa amona rami maden baya Jisasi simi emi, yekanti mea ayapa bewam newam yunami, ruwantu emi.¹⁴Mini yunam newam kanami fawaremi, Jisasimi beyi yogam waitayu nampa yema kumantemi. ¹⁵Bemi yemi yiyimemi semi , semi yigegara ewane mana yunami nare mea ayapa bewa yunami yige nampa naemi semi anona umanti semi mara nuno. ¹⁶Semi yigemi yiyimuno, semi yewa yege enayaba yuna nanti buyenuno enawa, bonami Koti siruka bayaga fawaritem beni magufimi.¹⁷Jisasi mana waini kapu mantemi, 'Afo Kotipa susu sirevem bemi semi, mini kapumi mante wayire yikemi nago (marago). ¹⁸Semi yiyimuno yigene, 'Naemi semi enawa inanuno waini agami, miniga waganami Kotini magumi yinanino.¹⁹Jisasi brete mantemi, Kotipa sususi remi bemi kidi kidi uremi yemi yimemi, semi manami setumi, semi yime uno yigemi miniwa evega senanti intago. ²⁰Uremi yunami namantemi, naemi wain kapumi mantemi manayion anta uremi, ami semi, 'Manami auwem kaga wayamino semi yige nampa uware uno sesi nare nako, mini mi yigeka wayemino.²¹Yigemi intago, mini waitamo semi manta namugoyu yimi nanim yimi, magemi kumakem bemi senampa yunami nevem wa. ²²Manimi yantai fawam intemino wata aga anoka Koti siguno urem ugafo siguno emi iyewafi bemi manta avima namugo ayapim ranonave. ²³Yemi beni yogam waita bemi inta inta evemi mani semi, iyeugana senuti yi'wanapa kemi mini avu awa itene.?²⁴Afo naemi, yemi beni yogam waita yeyiranti asuvemi semi iyewa ano waita

watene.²⁵ Jisasi yemi yiyimemi semi, 'Ena kini mano ena ayapake yenyi anonave mino, yemi eraruyi eranti maka, yemi manta yeyi wata anasi soke ewa.²⁶ Mani anta yigepim iwano anom waita yigepike irare sinayimi, bemi fumara waita yiga ino. Afo mana wayi ano avi rukemi, bemi yogam waita wano.²⁷ Iye emi anonavi, i rukeve, amaka emi kumake bemi yunami nevem a'a mini yogam waita yunami marem yevemi? Afo semi yigem yiwanapa wauna yigenyi yogam waita wauno.²⁸ Yigemi senampa wage egonomuno makasinto sepim mini nuram fawaritemino.²⁹ Minuga, i semi yimeuno yigemi Inaru magumi, manugane setifo emi semi Inaru magu simini ure.³⁰ Yigemi kumantuve, yunami neve Kotini naupa seti kagaka.³¹ Saimonio, Saimonio emi rafima sokeono, bananomano Kotimi inatem emi maka sirantem, watayu anomi witimi rikakaemi irantemi.³² Mi, ni sewamifo semi enanti sugami mukewauno nayeyare emi ama kukumi burano yare, naemi emi yinonami nuram, afo eyafa awami yira, i eraruyi kano.³³ Afo Pitami bemi sasame semi, semi kana ugege semi enampa karabusifim nampa enampa fugotege.³⁴ Jisasimi bemi yewa yegem sasame bemi semi, semi fuga wayami emi sasamege, Pitao kokori mano ami isirukana, emi ma ,ni sinonamino, emi senanti semi kamorea taimi semi bemi iamona gauno sinona mino.³⁵ Afo Jisasi beyi yogam waita yitaemi semi, semi yigemi moni magewam unami iwa marago, unanafi suwafi (ai'anami) intago yigemi mana yanta ganti afayagegafo, fugave? Yemi yewayegemi sasamemi, buve.³⁶ Jisasi yemi yiyimemi semi, afo ma magemi, mana wayi yigepike moni makatemi fawa marano, enowa yigepike ayami rukatemi fawai marano, manawayi wao emi bainanti inmakatemi bena beyi unabado maromanti monika yimidina moni mantem bainanti aya, ino.³⁷ Semi yiyimuno yigene, naye waya yanto kasanampa waita mano senanto agantukami, mente Kotini yaufim agan tukam mini wayami fawami inoyare fuga.³⁸ Afo yemi beni yogam waitayu semi, amonano emi mana amonano, 'Kam asi wane, Jisasi yemi yiyimemi semi, minimi kana mino.³⁹ Jisasi mente Olivi anufa uremi madem nuram minewa yimi sefo aremi, minimi beni yogam waitayu bemi awakure bemo.⁴⁰ Ure mente anuga untavemi, Jisasi yemi yiyimemi semi, "Yigemi yugana mukevega maka sintim ivogo."⁴¹ Sirem Jisasi yiremi yemi neka gantai bemi, wata mano onamu intafemi bewam amaka, Uwemi Jisasimi agon yaumi akaremi augam mukemi.⁴² Aga setifoe, eni ayinti bene sekai, kanawa mini kapimi sekagem yomanta fasa i rateve afo emi seti ayinti buwa awakurono buve emi eanana eni ayinti fawarino.⁴³ Sirami mana ankerono anom Inarufake kumemi eranti amemi bemi.⁴⁴ Mini nurami Jisasimi ano au avisipim bemi bemi ben era ruremi augami mukemi enawai, afo beni konamumano kapi kapi urem kumemi nare yanta magafim kumemi.⁴⁵ Augami mukuremi naepai yewa yegem Jisasimi itavem bemi yogam waitayu wapa i, oma yimonami ka'yanta babuge bemi sinkarafu aveke wanami.⁴⁶ Oravemi Jisasi yemi yintaemi, "Naugaga yigemi ka'yanta babuge bege? Yigemi itave yigaumi mukogo minevega intama ake ogo mamini umantimi."⁴⁷ Afo Jisasimi yenampa fa asewami, nesuyan waitami yemi Judasi nampai yepike siyaka ofakana yogam waita, Judasi ben Jisasi adeka yeravemi Jisasimi uma iraremi.⁴⁸ Afo Jisasi bem sasamemi "Judasi, emi wata aga anom marege namugo yiyapim minure semi uma'ure irare emi age."⁴⁹ Minugai beni yogam waitayu amonemo naye yanta fawarimi, yemi semi, anona mano amakaga seyuyami yenampa asi nako siruvoteyanafo.⁵⁰ Mini sewami mana Jisasini yogam waita mano asi intafuremi mana mono naupa ano yogam waita manoni yogam waita ayan ugapa agagami awato fama intafemi.⁵¹ Jisasi semi aifo eano, siremi Jisasimi ayami akudem mini agagami mantrmi mono naupa ano anom waita mano agagakai rami wafa wage enanta uvemi.⁵² Mono naupa anom yogam waityu Jisasi yiyimemi, mono naka'o rafisewam nampa, ano, ano waitayu yenampa'o Jisasimi fakare yeyimi yiyime mani semi, yigemi intami yigemi mana umo waita fakara yege, asi nampa aruvewam yanu nampa?⁵³ Masidem nurami semi mono naupa wage uno, yigemi setigei yiyami buramino, magemi yigemi yigenyi kanamino, minewami kumayu konamanomi yegeka kawaugano.⁵⁴ Yemi jisasimi fakaremi avigemi bemi mono naupa anom waita amapa ,i vemo. Afo pitami yiwakure yemi bemino, me'e nekaganta;⁵⁵ Kukunaupa yemi abanapim igami agantemi wata- anasi kumakemi wami, Pita wa ,i bemi yenapai omakumatem;⁵⁶ Igam ,i kemi sagami, mana yogan asika amonami pitami kumakemi igaga wami, Bemi eram augami amonemi Pita nati semi, mana waitawai ben napa wage emino.⁵⁷ Afo Pitami umerevem semi buve, "Asikamano semi buamonarukauno mini waitami." ⁵⁸ Sitoka ,i wami naemi, mana waita mano wafa Pitami amonemi, bemi semi, emi manabayi yepike emi beve, Pita semi, semi yepikeno manawai iwano enomuno.⁵⁹ Iyaka wage, emi naemi ena waita manowa ,i amonaremi Pitami eraurem semi, Fugave mana waita manomi benapa wayimino, nayeyare bemi Galili waitamino.⁶⁰ Pitami semi, semi buwai amone inteigauano nayeyara emi seveve, minisiremi ami sewami, kokorimano asemino.⁶¹ Afo anona manomi yowayema Pita amonemi, Pita amaremi nayewaya anonamano bentanto sirukage enim, emi sinonane, semi iamonagauno mamini waitami kamore yai siranami kokorimano asitene.⁶² Pitami yeasavimi mapa kuntavemi ayami anonadem anoifi ragemi.⁶³ Watayu yemi Jisasi ka ,o kawa ure wayimi yemi aruremi savi sawa uakemo.⁶⁴ Manta bemi yemi mana apatanako fika akare payami intaemi Jisasi nati semi, emi kasanampa ure senu sisimeno, item waitamano emi arevene.⁶⁵ Yemi nesuyami buatekam wayami Jisasimi sasakemo, evemi savi uakemo.⁶⁶ Mine wami sagami maroraka mareraka emi, yemi wata-anasiyu anom waitayu yema manta ruwan tugem mono naupa anom waita nampa lo fim intin dukam waita, afo yemi Jisasi avi mantaremi kanisolono anom waita wapa bemono.⁶⁷ Afo maroremi Jisasim

intaemono manisemi, emi karais watemi, afo emi senuyami sisimeno, Jisasi yemi yewayegemi yiyimemi semi, semi yiyimenai, yigemi mini wayami yima kukumi buina gomino.⁶⁸ Semi yegemi mana inta intainto nami, yigemi mana waya wa ,i businagone.⁶⁹ Mage agoyante wata aga'ano kumantitem ben aya ugapa koti maka masiden eranti.⁷⁰ Afo yemi masiden kantano semi, emi aga koti agaga beve? Jisasi yewayege yiyime semi, yigena'o minimi sewamino, mana minimi semi mini waita muno.⁷¹ Yemi semi, naugaya wai emi ena waita yararonaya enanti fugave seteye? seyuya senanao ami inteyamuno en ofekemi.

Luk

22¹Bikpela Dei bilong kisim bret ol i nogat yis i kam klostu, dispela dei ol i save kolim Pasova.²Ol hetpris na ol saveman bilong lo i bung na toktok long painim rot long kilim Jisas i dai, long wanem ol i pret long ol manmeri.

³Na Satan i go insait long Judas Iskariot, em i wanpela bilong 12-pela disaipel.⁴Judas i go long ol hetpris na ol kepten na i toktok wantaim ol long putim Jisas long han bilong ol.

⁵Ol i amamas tru, na i wanbel long givim em moni long mekim dispela wok.⁶Judas i wanbel, na em i traim long painim wanpela rot long em i ken putim Jisas long han bilong ol, taim ol manmeri i no stap wantaim em.

⁷Dei bilong kisim bret i nogat yis i kamap, na em i dei bilong ol manmeri i kilim pikinini sipsip long Pasova.⁸Na Jisas i salim Pita na Jon na i tok, "Yutupela i go na redim Pasova kaikai, na mipela i ken kaikai."⁹Na tupela i askim Jisas olsem, "Yu laik bai mipela i go redim kaikai long wanem hap?"

¹⁰Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Harim, taim yutupela i go insait long biktaun, wanpela man i karim baket wara bai i bugim yutupela. Yutupela bihainim em na wanem haus em i go insait orait yutupela tu go insait long dispela haus."¹¹Na askim papa bilong haus olsem, "Tisa i tok long yu olsem, "Haus pasindia i stap we, long mi ken kaikai Pasova wantaim ol disaipel bilong mi?"

¹²Papa bilong haus bai i soim yutupela wanpela bikpela rum i stap antap, em yupela i mas stretim."¹³Na tupela i go na ol i lukim olgeta samting i kamap olsem Jisas i tokim ol. Na ol i redim Pasova kaikai.

¹⁴Taim bilong kaikai Pasova i kamap, na Jisas i sindaun wantaim ol aposel.¹⁵Na em i tokim ol, "Mi gat bikpela laik long kaikai dispela Pasova wantaim yupela na bihain bai mi karim bikpela pen."¹⁶Mi tokim yupela, bai mi no inap kaikai dispela kaikai gen, inap olgeta samting God i tok i kamap tru insait long kingdom bilong em."

¹⁷Na Jisas i kisim kap i gat wain, na em i tok tenkyu long God pinis. Na em i tok, "Kisim dispela kap na skelim namel long yupela yet."¹⁸Mi tokim yupela, bihain bai mi no inap dring moa prut bilong wain ken, inap Kingdom bilong God i kam."

¹⁹Na Jisas i kisim bret, na i tok tenkyu long God pinis, em i brukim na i givim long ol, na i tok, "Dispela em i bodi bilong mi, mi givim long yupela. Yupela i mas mekim olsem long tingim mi."²⁰Na bihain long kaikai em i kisim kap wain na i mekim wankain pasin, na i tok, "Dispela em i nupela kontrak mi mekim wantaim yupela long blut bilong mi, em i kapsait long yupela.

²¹Tasol yupela harim. Dispela man husat bai i putim mi long han bilong ol birua, nau em i sindaun na i kaikai wantaim mi."²²Dispela i mas i kamap long Pikinini Bilong Man olsem God i tok. Tasol sori tumas long dispela man husat bai givim em i go long han bilong ol birua."²³Na ol aposel i askim wanpela narapela olsem, "Husat tru namel long yumi bai mekim olsem?"

²⁴Na bihain, ol aposel i kros namel long ol yet long husat bai i stap bikpela.²⁵Na Jisas i tokim ol olsem, "Ol king bilong narapela lain i stap bikpela long ol. Na ol lain i gat bikpela strong, em ol lain i save mekim gut long ol manmeri bilong ol.

²⁶Tasol dispela i noken kamap long yupela. Man i stap bikpela namel long yupela, em i mas kamap olsem yangpela man. Na wanpela i gat biknem, em i mas kamap olsem wokman.²⁷Husat em i gat biknem, ating dispela man i sindaun na kaikai, o dispela wokman em i bringim kaikai i kam? Tasol mi yet stap namel long yupela olsem wokman bilong yupela.

²⁸Tasol, yupela i bin stap wantaim mi long taim bilong ol traim i bin kamap long mi."²⁹Olsem na, mi givim yupela kingdom, wankain olsem papa i givim kingdom long mi."³⁰Bai yupela i ken sindaun na kaikai na dring long tebol long kingdom bilong mi. Na bai yupela i sindaun long ol sia king na skelim pasin bilong ol 12-pela lain bilong Israel.

³¹Saimon, Saimon, yu was gut, Satan i askim God long em i ken traim yu, olsem ol man i save seksekim wit."³²Tasol mi prea long yu, olsem yu noken lusim bilip bilong yu. Bihain, taim yu kam bek gen, orait yu mas strongim ol brata bilong yu."

³³Na Pita i tokim em, "Bikpela, mi redi long go wantaim yu long kalabus, na long dai wantaim yu."³⁴Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Mi tok tru long yu, Pita, taim kakaruk i no krai yet, bai yu tok olsem, yu no save long mi tripela taim."

³⁵Orait Jisas i askim ol disaipel olsem, "Taim mi salim yupela i go long ol ples, yupela i no bin kisim han paus, bilum o su na ating yupela i bin sot long wanpela samting, a?" Na ol i tok, "Nogat."³⁶Na Jisas i tokim ol olsem, "Tasol nau, wanpela bilong yupela i gat moni orait em i ken kisim wantaim em, na wanpela bilong yupela i gat kaikai em i ken kisim wantaim em. Sapos wanpela i nogat bainat orait em i ken salim klos bilong em na baim wanpela bainat."

³⁷Mi tokim yupela, wanem samting ol profet i raitim long mi, long buk bilong God em i mas kamap tru, 'Ol i putim em wankain olsem ol man i nogat nem.' Wanem tok, ol i bin raitim long mi i mas kamap tru."³⁸Na ol disaipel i tok, "Bikpela, yu lukim! Tupela bainat i stap" Na Jisas i tokim ol olsem, "Em inap."

³⁹Jisas i go antap long Maunten Oliv olsem oltaim em i save mekim, na ol disaipel bilong en i bihainim em.⁴⁰Taim ol i kamap long dispela ples, Jisas i tokim ol olsem, "Yupela i mas prea olsem bai yupela i noken go insait long traim."

⁴¹Na Jisas i lusim ol na i go longwe liklik, olsem mak bilong man i tromoi ston, na em i brukim skru na prea,

⁴²olsem, "Papa, sapos em i laik bilong yu, inap yu rausim dispela kap long mi. Tasol yu noken bihainim laik bilong mi, nogat, larim laik bilong yu i mas kamap."

⁴³Na wanpela ensel i kam long heven na i strongim em.⁴⁴Jisas i stap long bikpela pen tru, na em i prea strong moa, na tuhat bilong em i pundaun long graun olsem blut.

⁴⁵Bihain long prea Jisas i kirap na i go long ol disaipel, na em i lukim ol i slip i stap, long wanem ol i bin gat bikpela tru.⁴⁶Na Jisas i askim ol, "Bilong wanem na yupela i slip stap? Yupela kirap na prea, na bai yupela i sanap strong insait long traim."

⁴⁷Taim Jisas i toktok yet, planti lain man i kam wantaim Judas wanpela bilong ol 12-pela disaipel, Judas i kam klostu long Jisas na i laik givim kis long em,⁴⁸na Jisas i tokim em olsem, "Judas, yu laik givim Pikinini Bilong Man i go long ol birua wantaim dispela kis bilong yu, a?"

⁴⁹Taim ol disaipel i lukim wanem samting i kamap, ol i tok, "Bikpela, inap mipela i pait wantaim ol long bainat?"⁵⁰Na wanpela bilong ol disaipel i tromoi bainat long wokman bilong hetpris na katim yau long han sut bilong em.⁵¹Jisas i tok, "Em inap!" Na Jisas i putim han na i holim yau bilong dispela wokman bilong hetpris na yau bilong em i kamap orait gen.

⁵²Na Jisas i tokim ol hetpris, na ol kepten bilong tempel, na ol hetman ol i kam long holimpas em olsem, "Ating yupela i kam long kisim wanpela stilman, wantaim ol bainat na ol stik bilong pait, a?"⁵³Olgeta taim mi save stap long tempel, na yupela i no putim han long mi. Tasol nau em i taim bilong yupela, na taim bilong tudak i bosim yupela."

⁵⁴Ol i holimpas Jisas na kisim em i go long haus bilong hetpris. Na Pita i bihainim ol, longwe liklik.⁵⁵Insait long banis ol i mekim paia long namel na ol manmeri i sindaun i stap, na Pita i go sindaun namel long ol.

⁵⁶Long lait bilong paia, wanpela wokmeri i lukim Pita i sindaun i stap, na em i lukluk strong long em na i tok, "Dispela man tu i bin i stap wantaim em."⁵⁷Tasol Pita i haitim na tok, "Meri, mi no save long dispela man."⁵⁸Liklik taim bihain, wanpela man i lukim Pita, na em i tok, "Yu tu wanpela bilong ol dispela lain." Tasol Pita i tok, "Mi no wanpela bilong ol."

⁵⁹Bihain long wanpela aua i go pinis narapela man i lukim em na i tok strong, "Tru tumas, dispela man i save stap wantaim em, long wanem, em man long Galili."⁶⁰Tasol Pita i tok, "Mi no save long wanem samting yu tok, "Taim em i toktok yet, kakaruk i krai."

⁶¹Na Bikpela i tanim na lukluk long Pita, na Pita i tingim dispela tok Bikpela i bin mekim long em, "Bai yu tok, mi no save long dispela man tripela taim pastaim long kakaruk i krai."⁶²Pita i go autsait na em i krai nogut tru.

⁶³Na ol man husat i was long Jisas i mekim nogut long em na i paitim em.⁶⁴Ol i karamapim em wantaim wanpela laplap na i askim Jisas olsem, "Yu tok profet na tokim mipela, husat man i paitim yu."⁶⁵Ol i tromoi planti arapela tok i no gutpela long Jisas, na mekim nogut long em.

⁶⁶Taim tulait i bruk, ol hetman bilong ol manmeri i bung wantaim ol hetpris na saveman bilong lo. Na ol i kisim Jisas i go long hetman bilong ol kaunsel.⁶⁷Na ol i askim em olsem, "Sapos yu Krai, orait yu tokim mipela." Tasol Jisas i tokim ol olsem, "Sapos mi tokim yupela, bai yupela i no inap bilipim dispela tok,"⁶⁸na sapos mi askim yupela, bai yupela i no inap bekim tok.

⁶⁹Tasol stat long nau, Pikinini Bilong Man bai i sindaun long han sut bilong God i gat olgeta strong."⁷⁰Na olgeta i tok, "Olsem na yu Pikinini bilong God, a?" Jisas i tokim ol olsem, "Yupela yet i tok olsem, em mi dispela man."⁷¹Na ol i tok, "Bilong wanem na bai yumi kisim ol man long kamap witnes? Yumi yet i harim pinis long maus bilong em."

Luk

23

¹Afo maden mano intavemi, Afo Jisasimi abigemi Pailati waka bemo. ²Afo muna waya benaufim demi semi, seyuya afa kafaunami mana waita manomi senuti magu manta savi iranti ewane, Afo wata anasi siyimemi buwa sisa mi meyami buamego semi. Afo bemi semi. Benanao bemi Kraisi wa Kimi bemi. ³Pailat Jisas imi manisirem intaem. " emi mini waita Juda yuyi king beve? Afo Jisasi benami yewayegem mani sirem sasamem."nayemo senami mini ateka. ⁴Kanamino sirem Pailat yinom waita nampa masidem watanasi siyimem, " semi mana sayeke mana waita manopi buafakege. " ⁵Minugami yemi buyintemo, afo yemi enawa minisemi, " mana waita manomi watanasi yira manta intarewa, afo waya masirem Judia magufim yiyimem, agoyantem Kalilikem mana magufim yeravemi. ⁶Pailati mini intaremi, afakama fawaromi Jisasi mi galilikem waitave. ⁷Afo afakama fawaromi Jisasimi Galili kem waitami. Bemi Jisasi mi sasakami Herotika buga. Mini kanafim Heroti Galili magumi rafirukake emi. Heroti benanao Jerusalemi magufim wage en uga. ⁸Herotimi Jisasimi amonaremi amo uga, nayeyara ayakai Jisasimi amonarare sirukem buwa bu amone-em. Bemi Jisasini waya mi intaremi Jisasini ake yokaru uwaranami amonaranti. ⁹Heroti Jisasimi intaem nesu anene yanti, ukamifo Jisasi mana wayawa anona buvuka. ¹⁰Afo yemi yinom waita nampa lo mano intim waita intavemi eram waiya sasa karuka. ¹¹Heroti nampa beni ami yuano sima savi uwa kademi Jisasi mi sima kasi uwakemi, afo Jisas imi abogu unambado uwaka demi mini mano siyimemi semi fa kasi waya seyane siremi sasakama Pailati pa deye. ¹²Mini nurami Heroti ya Pailoti ya manta mana entamo. Wafa`i yigenti eno eno namugo yi urenta bage`en tare. ¹³Pailatimi yarem madem yinom waita nampa kamani nampa watanasi, ¹⁴Afo mani sirem yiyimiduka, " sigemi mina waita abikei sekai yigam waita mino, sikemi wayami benaufim maka, ukai bemi yiken yukakai intaei, ukami semi mana sayeke bepim bu afakeu. ¹⁵Bumi, afo Herotiwa mana beni umantawa bu afakemi, minugam bemi sasakama senupa demi afo bemi mana sayeke bu yurukami seyu bemi aruma fugira sewafau. ¹⁶Minugami bemi semi karabusifim rukage` sasakana binanifo. ¹⁷Bu afakaga. ¹⁸Ukamifo masirem wata anasi mani siremi arama semo, "Arono mini waita, afo Barabasim sasakama mapa dako!" ¹⁹Mini nuram Barabasi karabusifim bami, bemi mana waita ano taunifim bemi savi anta ebem ena waitayu yiruma fugenim waita. ²⁰Pailati yewayege asemi watanasi nampa yinom waita yu nampa, nayeyara bemi Jisasi mi e`ana binoyanti. ²¹Minugami yemi manisire arama sem, " arono bemi aronobe. " ²²Ukami mini siremi arama semo, "Aroko bemi, aroko bemi." naye sayeke mana waita mano urukene? Mana umanti bu afakege mana waita manopi bemo mini aruma fugofanuna. Minugami sefo karabusifim rukakei naemi sasakanam binani. ²³Minugami yemi arawokan nure eraruresemi Jisasi bemi fugino semo. afo yenti arawoka intanomi Pailatini intinti wayegem. ²⁴Afo Pailoti yemo seni emi. ²⁵Bemi sasake mini waita karabusifim bam nayeyara bemi arubim manta itarem wata yiruma fugewam waita yanti bono semi, afo yemi Jisasimi yimemi. Nayemo uwaranakomi uwarako. ²⁶A`ose amiyu Jisasi avige bomi, yemi amonemo mana waita ben avi`i Saimon Sairini tauni fike waita, bemi tauni manomi mapa wakeemi Jerusalemi biranti. Yemi amiyui fakare mini waita maripo Jisasi maram mantemi Saimoni amuka makemi, afo yemi sasamemo marewa awakurono Jisasi. ²⁷Anona wata anasi Jisasi awakure bemo, afo mana`a ininam yigunanti ebe ifida`akemo Jisasi mi, afo bemi abakure bemo. ²⁸Ukamifo Jisasi wayedem yimonemi yemi, afo siyimem manisirem, "Sigemi anasi yuge Jerusalemi ke, yigemi ifi bu ragago senanti, Minugami yigeyaranti ifidagevega sige yigafanta yanti ifidaikago. ²⁹Intago, mana nuram fawarinami watanasi manisirem siteye, Iyaom bumakewam nininasika namo buyimevemo iyaonto burafise wayi yemi yimo itemo. ³⁰Afo watanasi anuyanti semi, 'Senuya simuka kuma dawa ono,' Afo sito anuyanti semi senuyan dawa ono. ³¹Yemi mini anene omi ya antamano fa bemo ana rukani uka, nayewa fawa ritene mini yamose asakanami? ³²Yemi yibigemi bemo ka rumo waita kanampa yiruma fukinayom magufai. ³³A`o yemo mana maguga faware mini magu avi-i, "A`non ayapa." Afo mini maguga-i Jisasi mi Keka yaga aremo. Afo yemi manayo anta uwayikemo umo waita gantawa. Mana umom waita Jisasim ayan ugapa remi manawayi ayanepa remi. ³⁴Afo Jisas imi minisem, "Yifo`eo yenti kumi yirano, yemi buintaga naye anene ewami. Ami yui Jisasi ni wado rayinte yemi waka dukemi kasi areye. <sup>35</sup>A`o watanasimo itare amonewami mana`a kamanini yinom waita yu maside bemi anepa wayami semi, "Bemi ena waita yuana yofae`em. Magemi benana`o ofaina, Fukamo mini waitamo Kotimo uyaremo bemo yewayekemo wata anasimo yivikananimi. <sup>36</sup>Ami yu bemi anepa waya siremi, afo bemi adeka bemo, afo ikarewa nomi amemo, <sup>37</sup>Afo yemi semi, "Afo emo mini Yuda yuyi kimo watemi, fami enana`o ofaino." ³⁸Mana wayami menta kekayaga anopa demi, Afo mini waya mano manisirem semi, "mana waitami bemi Yudayuyi kimi. ³⁹Manawayi kantike keka yaga`o wayi manisirem Jisasi mi anepa waya semi, "Emi wata anasi buyivike wana waita wanona mino a? Emi enana`o ofaevewa sekantawa sofa ono. ⁴⁰Afo mana umom waita mano asevemi manisemi, "Emi Kotin agomi bufegebebe, seyuya masidem manayom umantana mareveyane. ⁴¹Sekanti

sesi sayekakai umanti marekare. Ukamifo mana watami mana sayeke burukene.⁴² Afo naemi Jisasi mi manisirem sasamemi, "Jisasio, intamara sime eyi kindomi fimi kini ete.⁴³ Afo Jisasim bemi manisirem sasamiduka, " Fuga ugum enanti sei, Magemi emi senampa wanonane paradais. ⁴⁴Miniga sigisia awaga Jisasi keka yaga igem wage ene, afo anona ayufu mano masiden ayapa fikaremi bemi tri kiloki enaka. ⁴⁵Afo a'i kantanoni saganti bu wake'emi, Mini kanafim mana yawarave Mono mapim iga ge'enimi awanapikem danta semi kantini emi. ⁴⁶A'o mini anene'yu o fawa rimi, Yisasi ararem manisiga, "Setifo'e seti awamui enayapimi rege." A'o bemo mini waya sima kipebemi, bemi fugemi. ⁴⁷Romuke ami yu y-i rafisintano amonewami minni aneneyu fawaruga, Afo bemi Kotin awi yani uga ,minugam, " fuga ugane bemi mana atekam watami. ⁴⁸Maside wata anasi amonarentemi ruwantu uga, afo yemi amonemo masiden yanta'o fawarimi, afo yemi yigu nanti uremi yimi minti ikantemi yewayege yeyi mapa buka. ⁴⁹Afo Jisasi aganta yu, yemo asikayu Galilike Jisasi awakure yeyi, Yemi mepe neka bemi amonewami mini anene fawaruga. ⁵⁰Mana wata wam, benab'i Josepi, bemi mana aboku atekam waita bemi kasoli yu pikemi bemi mana kansoli ve. ⁵¹Mini waita manomi bu ayemi mana'a kansoli yuyi intin nampa yenti awu awa. bemi Yuda mana taunifakem yemi abidemi Arimatia, bemi Kotini kindomu amonaranti rafikayi. ⁵²Mini waita Pailati waka orawemi intaemi Jisasi ni auwe mantare'i maro maga. afo Pailatimi amamino semi. ⁵³Afo Jisasi mantarami kumemi, afo efa rawarawe nakom mantemi ukuremi, afo maremi mana matipim wafa ose wata w'a bumake' e eyopim maro rem . Omi akefaremi uwantukam matipim. ⁵⁴Mini nurami anene kago inurami nayeyara sabati yema adekaki emi, ⁵⁵Yemo Galili kemo Jisasi mo awakuremo yem ininami Josepimi iteni urena Jisasimi matipa magenafi amonemo. ⁵⁶Yemo anasiyui amonemo, afo yewayege yeyi mapa orawemi awogu unta ewam wasabenu manta ruwantu emo. afo mini nurami Sabati wamise sadage wage'emo nayeyara lo mano sigamise.

Luk

23 ¹Na olgeta i kirap, na kisim Jisas i go long Pailat. ²Na ol i sutim tok long em na i tok, "Mipela i painim aut olsem dispela man i laik bagarapim kantri bilong yumi, na i tokim ol manmeri long noken givim takis i go long Sisa. Na em i tok, em yet em i Krai na king."

³Pailat i askim Jisas olsem, "Yu dispela man yu King bilong ol Juda, a? Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Wanem yu tok em i stret."⁴Orait Pailat i tokim ol hetpris na olgeta lain manmeri, "Mi no painim wanpela asua bilong dispela man."⁵Tasol ol i no laik harim, na ol i tok moa, "Dispela man i kirapim bel bilong ol manmeri, na i autim tok long olgeta hap bilong Judia, stat long Galili i kam inap long dispela ples hia."

⁶Pailat i harim dispela, na em i askim sapos dispela man em bilong Galili. ⁷Taim em i painim aut olsem Jisas i bilong Galili, em i salim Jisas i go long Herot. Long dispela taim Herot i bin bosim Galili. Herot em yet i bin stap long Jerusalem long dispela taim.

⁸Herot i lukim Jisas na em i amamas tru, long wanem longpela taim tru em i laik lukim Jisas tasol i no bin lukim em. Em i harim stori bilong Jisas na em laik tru long lukim ol sampela mirakel Jisas i mekim. ⁹Herot i askim Jisas planti samting, tasol Jisas i no bekim wanpela tok. ¹⁰Na ol Hetpris na saveman bilong lo i sanap na i sutim tok strong long em.

¹¹Herot na ol soldia bilong em i mekim nogut long Jisas na tok pilai long em. Na ol i putim naispela klos long Jisas long makim olsem ol i tok pilai long em na ol i salim em i go bek long Pailat. ¹²Long dispela taim tupela Herot na Pailat i kamap pren, bipo tupela i stap birua long wanpela narapela.

¹³Orait Pailat i singautim olgeta hetpris na ol gavman na ol manmeri, ¹⁴na i tokim ol olsem, "Yupela i bin kisim dispela man i kam long mi, em i olsem wanpela man i laik soim ol manmeri long mekim pasin i no stret. Yupela i sutim ol tok long em, na mi askim em long ai bilong yupela, tasol mi no bin painim wanpela asua bilong dispela man.

¹⁵Nogat, na Herot tu i no painim wanpela asua bilong em, olsem na em i salim em i kam bek long mipela. Na em i no mekim wanpela samting na bai yumi kilim em i dai. ¹⁶Olsem na bai mi putim em long kalabus na bihain bai mi rausim em i go fri. ¹⁷undefined

¹⁸Tasol olgeta manmeri i singaut olsem, "Kilim dispela man, na rausim Barabas i kam autsait!"¹⁹Long dispela taim Barabas i stap long kalabus, em i wanpela man bilong mekim nogut insait long biktaun na em i man bilong kilim i dai arapela man

²⁰Pailat i toktok gen long ol manmeri na ol hetman, long wanem em i laik lusim Jisas i go fri. ²¹Tasol ol i singaut olsem, "Kilim em, kilim em."²²Namba tri taim gen Pailat i askim ol, "Bilong wanem bai yumi kilim em, wanem asua dispela man i mekim? Mi no painim wanpela rong bilong dispela man we em inap long yumi ken kilim em i dai. Olsem na bai mi putim em long kalabus na bihain bai mi rausim em i go."

²³Tasol ol i singaut bikmaus na tok strong long Jisas i mas i dai. Na singaut bilong ol i mekim Pailat i senisim tingting bilong en.²⁴Na Pailat i mekim olsem ol i laikim.²⁵Em i lusim dispela man i stap long kalabus long wanem em i save kirapim pait na kilim man i dai i go fri. Na em i givim Jisas i go long ol, long ol i ken mekim wanem ol i laik mekim.

²⁶Taim ol soldia i kisim Jisas i go, ol i lukim wanpela man nem bilong en Saimon bilong taun Sairini. Em i stap autsait long taun na i laik i go long Jerusalem. Ol soldia i holim dispela man na i kisim diwai kros Jisas i karim na i putim antap long Saimon. Na ol i tokim em long karim na bihainim Jisas.

²⁷Bikpela lain manmeri i bihainim Jisas. Na sampela meri i sori na krai long Jisas, na i bihainim em.²⁸Tasol Jisas i tanim na i lukim ol, na i tokim ol olsem, "Yupela meri long Jerusalem, yupela i noken krai long mi, tasol yupela i mas krai long yupela yet na long ol pikinini bilong yupela.

²⁹Harim, wanpela taim bai i kamap bai ol manmeri i tok olsem, 'Ol meri i no karim pikinini na i no givim susu na lukautim pikinini em ol i ken amamas.³⁰Na bai ol manmeri i tok long ol maunten, 'Yupela pundaun antap long mipela,' na long ol liklik maunten olsem, 'Yupela karamapim mipela.'³¹Ol i mekim dispela samting taim diwai i stap laip na i gat lip yet, tasol wanem bai kamap taim dispela diwai i drai?"

³²Ol i kisim tupela stil man wantaim Jisas i go long ples we bai ol i kilim ol dai.

³³Taim ol i kamap long wanpela ples nem bilong en "Bun Bilong Het, "Na long dispela ples ol i nilim Jisas long diwai kros. Na ol i mekim wankain pasin long ol stil man, ol i putim wanpela stilman long hansut bilong Jisas na narapela long hankais bilong em.³⁴Na Jisas i tok olsem, "Papa yu ken lusim sin bilong ol, long wanem ol i no save wanem samting ol i mekim." Ol soldia i pilai satu long tilim ol klos bilong Jisas long ol yet.

³⁵Taim ol manmeri i sanap lukluk yet ol sampela hetman bilong gavman i tok baksait long em olsem, "Em i bin helpim ol arapela man. Nau em i ken helpim em yet, sapos tru em i dispela man God i makim bilong kisim bek olgeta manmeri."

³⁶Ol soldia i tok baksait long em, na i go klostu long em, na i givim em viniga i pait,³⁷na ol i tok, "Sapos yu dispela king bilong ol Juda, orait yu ken helpim yu yet."³⁸Wanpela tok ol i putim antap long het bilong diwai kros, na dispela tok em i tok olsem, "Dispela man em i King bilong ol Juda."

³⁹Wanpela bilong tupela stilman ol i hangamapim antap long diwai kros i tok bilas long Jisas olsem, "Ating yu no dispela man bilong kisim bek ol manmeri, a? Yu helpim yu yet na helpim mipela tu."⁴⁰Tasol narapela stilman i tok kros long em olsem, "Yu no pret long God, mipela olgeta i karim wankain pen tasol."⁴¹Mitupela i karim pen long asua mipela i mekim. Tasol dispela man i no mekim wanpela rong."

⁴²Na bihain em i tok long Jisas olsem, "Jisas, yu ken tingim mi taim yu stap king long kingdom bilong yu."⁴³Na Jisas i tokim em olsem, "Tru tumas mi tok long yu, tudei yu stap wantaim mi long paradais."

⁴⁴Em i olsem 6-pela haua nau Jisas i hangamap long diwai kros, na bikpela tudak i karamapim olgeta hap graun i go inap 3 kilok apinun.⁴⁵Na i nogat wanpela lait bilong san i stap. Long dispela taim i gat wanpela bikpela laplap i hangamap insait long tempel i save pasim rum holi bruk i kam daun long namel.

⁴⁶Orait taim dispela samting i kamap, Jisas i singaut bikmaus olsem, "Papa mi putim spirit bilong mi long han bilong yu." Taim em i mekim dispela tok pinis, em i dai.⁴⁷Kepten bilong soldia bilong Rom i lukim ol dispela samting i kamap, na em i litimapim nem bilong God, olsem, "Tru tumas em i wanpela stretpela man."

⁴⁸Olgeta manmeri i bin bung long lukluk, ol i lukim olgeta samting i kamap na ol i sori tru na paitim bros bilong ol yet na ol i go bek long ples bilong ol.⁴⁹Tasol ol pren bilong Jisas, wantaim ol lain meri i bin bihainim Jisas na lusim Galili na i kam, ol i sanap longwe liklik na ol i lukim dispela ol samting i kamap.

⁵⁰Wanpela man i stap, nem bilong en Josep. Em i wanpela gutpela na stretpela man na em i wanpela bilong ol kaunsil.⁵¹Dispela man i no bin laikim tingting na pasin bilong ol arapela kaunsil. Em i man long wanpela taun long Juda, ol i kolim Arimatia, na em i save wet long lukim Kingdom bilong God.

⁵²Dispela man i go long Pailat na i askim em long larim em i ken kisim bodi bilong Jisas. Na Pailat i tok orait.⁵³Orait na em i kisim bodi bilong Jisas i kam daun, na i karamapim long waitpela laplap, na i kisim i go putim insait long wanpela matmat bipo ol i no bin putim wanpela man long en. Ol i bin brukim na katim ston na mekim dispela matmat.

⁵⁴Dispela em i dei bilong redim ol samting bilong dei Sabat long wanem Sabat i kam klostu.⁵⁵Ol meri i bin lusim Galili na kam wantaim Jisas i bihainim Josep i go na lukim matmat na i lukim tu olsem wanem Josep i putim bodi bilong Jisas.⁵⁶Ol meri i lukim pinis, orait ol i go bek long haus bilong ol na ol i redim wel na ol samting i gat gutpela smel. Tasol em i dei Sabat olsem na ol i malolo olsem lo i tok.

Luk

¹Nurapa ugam a'na yoga kanaga anasi asika yu bata masipa anteyunta yewam wasabem mantare buga.

²Oamonami masi awaukakem omi buwage em uga. ³Masirem minimasi naupa untabe amonam Anona Jisasi aumi buwage em uga. ⁴Mini masi naupa umbe amuna ite inte ewami agim kam baita mano yen yiwanapa ye itabuga, Yen yigeke sagama anatami yugam karikari newam unam waronampa. ⁵Afo anasiyu minikanti yimonare, yemi ano fegari uremi yigon yaum akere yinom magafim mapaire, mini waita gantano ma nisiga. "Fa bem itabem aumantem bugam baita yanti fawa yige afakebege fukam inim baita yiwanapai. ⁶Manafim buwa, yigemo afakewam waita.wafa itabem buga! Amakaga omare itatege bemo Gariri magufa bemo siyimi rukamwaya, ⁷Amano manisirem sigane wata agano sabi namugo waita yu yiyapim ina arure mente keka yaga ika nite ye, Afo kamorea wayawam wage em yewayegem itabitene siga, ⁸Mini wayayuo Jisasi se'enimi anasiyu omare intemo. ⁹Yemi wata masipake yewa yege bemi afo beni yogam waita yu siyimiruka naye anene wafi fawarugam baya masirem enowa intaga. ¹⁰Anasi bemi Magdala, Joanami, Meri, Jemsi anoe mifo mana'a anasiyu yemo boyimi mini waya mare maroma yogam waita yu siyimiruka. ¹¹Afo yogam waita yemi intami anasiyu amam waya sebemono sire yemi yima kuku mini waya ga buyuga. ¹²Minigake Pita itabem wata masipa airmage buga. Beni masika a-i orabemi afo bemi mente minifim amonaga. Jisasi ageose fikaruka ge-eyo wado mana bami oma amonaruka, Afo Pitami amuna iteinte uantem yera dem beyi naupa buga. ¹³Mini nuramanami Jisasini kato waita ganti Emiusi magu fa bewam ayimo amaka sixtia non anu kadagada urepa Yerusaremi magu fake buga. ¹⁴Kantano naye anene wafi fawa rukanati se inte uante buga. ¹⁵Miniga kantano bebenta asewaram, Jisasi miniga benao yema yifantarem yenampa buga. ¹⁶Jisasi nampa bevemofu bemi amonama soke buyuganta. ¹⁷Jisasi yekanti yintauga, sigekanti naye waya santeka bebekare?" Miniga oma kepenta yigun anene mantukanta. ¹⁸Mini yekantike mana waita benavi kliopasi semi, "Emi eya gai mage mana wayawam fawarim anene Jerusaremi bu intagebe?" ¹⁹Jisasi manisirem yekanti yintauga, "Naye ane ne be?" Yemi manisire bemi samika, Nasareti Jisasi age ose fawari anene, Bemi wafa kasanapa waita wage em, ano abi, eran dukam waita. Masirem abogu intin nampa soke abu awa Koti nampa bata anasi yigauka ewayi, ²⁰Afo naugayafi senuti a'nom waita yunampa anom rafisiru abige maro namugo yiyapim re kosasakare keka yaga aruma fu'ruka. ²¹Minugamifo seyu itafauna bemi beyaga owayegem Israili wata anasi yeyi namugo yiyapike yibiganani. ²²Mana'anasiyu seyu sinturofauna baiya siga, Nurapao Jisasi masifarukapa amonare sire boyi. ²³Beni masipim buwami oma afakaga, Ankeri ano siyimem bemi bu fukafo fa wane. ²⁴Mana'a waita senu siwa napake wage eyoyi wata masipa yiramage buga, Minimose anasiyu sem amonara bomifo Jisasi bu amonaruka. ²⁵Jisasi yenanti sem, yige oem waita yuge, Yigen yuyiragu oyabuyane kasanampa waita feyapa sigam bayafim ²⁶Yigemi inte amone buyugegafo Anonamano anom umantim ofebem mantem inaemi beyi saga owanani,? ²⁷Afo bemi mosesini kanagake ago yantem kumem mepe kasanapa waitayuyi kanafim Jisasi masidem anene mono wayamose mempe bekaose sigam waya yiga tirem siyimika. ²⁸Yemi birare sem magu adeka buga, Afo Jisasi bemi iyaka binanim awu awaka buga. ²⁹A-i yemi bemi amonemi semi, "Sekanampa bano enewam ayufu katemifo". Minisemi Jisasi ogepem yenamp owage enuga. ³⁰Afo bemi yenampa kumantubem yuna naranti, breiti mantem Kotipa susube siremi kidirem yemi yimidu ka. ³¹Miniga yen yuga ontan riyipaya ben amonemo Jisasi. Mini gake yen yugake yerarem afuaga. ³²Yeganti minisirenta se inte uganta, fuga ugane akapa ose sekanapa'o yebemo Goti afimo wam waya simi, seka su sira ano amaka intawugane? ³³Yemi sini ganafimana itave yewayede Jerusaremi buga. Oyimonami ireveni'a kato waita nampa manafim ena inim baita yu ruantuge wage'e uga, ³⁴Siyimemi fugaugane, Bemi itavem Saimoni augaka ofawarim amonarukane. ³⁵Afo nuramo akapa fawarim anene yuganti manisire yemi siyimiduka, Omaremi breiti kidire yimikai amone inte uremi fuga a'ai bemi Jisasi itabugane. ³⁶Yemi mini ananene yuganti seve wam, Jisasi bena'o yen yiwanapa ye itagem, Yenanti semi, "Sadage yira yasi marago". ³⁷Yemi masidem anon yintudure fegevemi wana amoneve gafu siga. ³⁸Afo Jisasi yenati semi, "nayeyara yigemi nesu intiri evega fege bege? Nai ugana yigen yu yira ano amuna intainti manta fawarevene?" ³⁹Ma sen sisi yaka amonago, Beyaranti sineyode simonago a'i mini semuno. Wamano yuwunam nampa yen yiyapa bu makemi ma semose ugauntene." ⁴⁰Bemi mini'sewem be aiyayam yigatiga. ⁴¹Yemi amakuku buyemi yen yuyira ano amoyevem antudurem bu itaga. Yenanti Jisasi manisire siga, "Yige mana'a naranene yu mare rukege?" ⁴²Yemi igaga rente yukaruka noya manta amemi, ⁴³afo yenyugaka mante naruka. ⁴⁴Jisasi yenanti manisiga, yigenapa wage egu na nuram, Masidem mosesini age kaga baiyanampa kasanampa waita yu nampa i'yaufimo sigami mini senantana sima ani urem fawarinani. ⁴⁵Bemi yenti intiti manta riranami yemi intama soke ogoya yaufim wam mam waya. ⁴⁶Bemi manisirem siyimika, Anona mano auavis mantem fubem; yewayegem kamore nura mantem yerare itabitene siga. ⁴⁷Yuwayere yeyi gumi anta yanti yeyu magum magapa de siguno sima fawarure mam wayafim sima amaogo; Ben abipim masirepa mana noma gaga, ago yante me'e Jesalemike. ⁴⁸"Mana mini anene yanti yige mi sebeyebe inagomi. ⁴⁹Mafa amona, semi yigemi siyikebau setifoeni age waya awakunte. Minugamifo me'e anom magufim faowagana, Inarufake erantano unambadoyi uyikanaga bogo. ⁵⁰Minigake Jisasi yibi mantarem Betani magu adepa buga. ⁵¹Aiyakam yaniurem awogu baya awawa baiya

siyikaka. Wago siyikevemi yera yirem ye rauyem sadagem bepake mente inaru magufa uka.⁵²Yemi yigoyaun akare bekai sire yukamukeve mam baya sire yewayege Jerusaremi ano yimoanene nampa buga .⁵³Yemi yewayege opepaya yivesara buyuga, Fa mono baya siriana eve yugamukeve mam mapim Koti aviana yaniuga.

Luk

24 ¹Moning taim tru, long nambawan dei bilong wik, ol meri i kisim ol marasin bilong givim gutpela smel ol i bin redim pinis, na ol i go long matmat.²Ol i painim olsem ston ol i rausim pinis long dua bilong matmat,³na taim ol i go insait ol i no lukim bodi bilong Bikipela Jisas.

⁴Samting i bin kamap olsem, taim ol meri i tingting planti i stap, wantu tasol tupela man wantaim longpela klos i lait tumas i sanap namel long ol.⁵Taim ol meri i lukim tupela, ol i pret tru na brukim skru na putim pes i go daun long graun, na tupela man i tok olsem, "Bilong wanem yupela i painim man i stap laip namel long ol dai man?"

⁶Dispela man yupela i painim em, em i no stap moa long hia. Em i kirap bek pinis, em i bin tokim yupela pinis taim em i stap yet wantaim yupela long Galili,⁷Tok i stap olsem, ol i mas kisim Pikinini bilong Man na givim i go long han bilong ol man nogut na bai ol i nilim em long diwai kros, tasol long namba tri dei bihain em bai i kirap bek gen."

⁸Na ol meri i tingim gen dispela ol toktok Jisas i bin mekim,⁹na ol i lusim matmat na i go back na tokim ol 11-pela aposel wantaim ol arapela lain long wanem samting ol i lukim na harim.¹⁰Nau Maria Magdala, Joana, Maria mama bilong Jems na ol arapela meri husat i bin i go wantaim i bringim dispela nius i go long ol aposel.

¹¹Tasol ol aposel i ting em ol tok pilai nating bilong ol meri, na ol i no bilipim tok bilong ol.¹²Nau Pita i kirap na i ran i go long matmat. Em i kamap pinis long matmat na em i lukluk i go insait. Em i lukim tasol ol laplap ol i bin karamapim bodi bilong Jisas, tasol em i no lukim Jisas. Pita i lusim na i go bek long haus bilong en na i tingting planti long wanem samting i kamap.

¹³Long dispela taim tupela disaipel bilong Jisas i wokabaut long rot i go long ples Emaus. Emaus i stap 10 kilomita long we long Jerusalem.¹⁴Tupela i wokabaut yet na ol i toktok planti long wanem samting i bin kamap.

¹⁵Taim tupela i toktok yet i go, Jisas em yet i wokabaut i go klostu wantaim ol.¹⁶Tasol tupela i no luksave long Jisas, long wanem God i pasim ai bilong tupela long luksave long em.

¹⁷Na Jisas i askim tupela, "Yutupela i wokabaut na toktok planti long wanem samting, yutupela i luk wari?"¹⁸Na wanpela bilong tupela nem bilong en Kliopas i tok, "Ating yu wanpela tasol bilong Jerusalem i no bin save, long ol samting i bin kamap long dispela hap, long ol dei i kam i go pinis?"

¹⁹Na Jisas i askim ol gen, "Wanem dispela ol samting?" Na ol i bekim tok bilong en olsem, "Ol samting i kamap long Jisas bilong Nasaret, em i wanpela profet, na em i mekim ol strongpela mirakel na skulim ol manmeri long ol gutpela tok long ai bilong God na ol manmeri,²⁰na olsem wanem ol hetpris na ol hetman bilong mipela i putim em long han bilong ol birua na ol birua i kilim em i dai antap long diwai kros.

²¹Tasol mipela yet i bilip olsem dispela man, em i man husat bai i kisim bek ol manmeri bilong Israel long han bilong ol birua. Na nau em tripela dei i kam i go pinis.

²²Tasol, sampela ol meri namel long mipela yet i mekim mipela i kirap nogut nau moning long wanem samting i kamap long matmat,²³na taim ol i no lukim bodi bilong Jisas long matmat, ol i kam bek na tokim mipela olsem ol i bin lukim ol ensel na ensel i tokim ol olsem Jisas i stap laip.²⁴Na sampela man namel long mipela yet i ran i go long matmat na ol i lukim ol samting olsem ol meri i bin tok long en. Tasol ol i no lukim Jisas."

²⁵Jisas i tok long ol, "O ol kranksi man tasol, i nogat bel i save kirap hariap long bilip long ol toktok ol profet i mekim."²⁶Ating yupela i no save olsem Krais i mas karim pen pastaim, na bihain em bai go insait long lait bilong en?"²⁷Na em i stat long Moses i go daun long ol profet, wanem ol tok ol i mekim long em yet na i stap insait long tok bilong God.

²⁸Ol i wokabaut i go na kamap klostu long ples we ol i ting long go long en. Na Jisas i mekim olsem em i laik i go moa.²⁹Tasol tupela i pasim em na i tok, "Stap wantaim mipela, em apinun pinis na klostu bai tudak." Olsem na Jisas i go long haus bilong tupela na i stap wantaim ol.

³⁰Bihain em i sindaun long kaikai wantaim ol na em i kisim bret na tenkyu long God, brukim na i givim i go long ol.³¹Na ai bilong ol i op na ol i luksave olsem em i Jisas. Na wantu tasol em i lus nating na ol i no lukim em moa.

³²Tupela i tok long tupela yet olsem, "Tru tumas taim em i wokabaut wantaim mitupela long rot na em i autim tok long Buk bilong God, bel bilong mitupela i kirap stret?"

³³Tupela i kirap na kwik taim ol i go bek long Jerusalem we 11-pela aposel i bung i stap wantaim ol arapela lain.

³⁴Na tupela i tokim ol, tru tumas Bikipela i kirap bek pinis, na em i kamap ples klia long Saimon."³⁵Na tupela man i tokim ol wanem samting i kamap long ol long rot na hau ol i luksave long Jisas taim em i brukim bret wantaim ol.

³⁶Na taim ol i toktok yet i stap, Jisas em yet i kamap namel long ol, na em i tokim ol olsem, "Bel isi bilong God i ken stap wantaim yupela."³⁷Tasol ol i pret nogut tru long wanem ol i ting ol i lukim wanpela tewel.

³⁸Na Jisas i tok long ol, "Bilong wanem yupela i pret? Bilong wanem yupela i gat planti tingting long bel bilong yupela?"³⁹Yupela lukim han na lek bilong mi, na yupela holim mi na lukim mi, em mi tasol. Ol tewel i nogat mit, gris na bun, olsem yupela lukim mi gat."⁴⁰Jisas i tok olsem pinis, em i soim ol han na lek bilong en.

⁴¹Na taim ol i no soim amamas long bel, na ol i tingting planti i stap, em i askim ol, "Yupela i gat sampela kaikai bilong kaikai i stap, a?"⁴²Na ol i givim em wanpela pis ol i boilim pinis,⁴³na em i kisim na kaikai long ai bilong ol.

⁴⁴Na Jisas i tokim ol olsem, "Taim mi stap yet wantaim yupela, mi bin tokim yupela olsem, olgeta tok ol i raitim long lo bilong Moses na ol arapela profet na long buk Song, ol i tok long mi."

⁴⁵Na em i mekim tingting bilong ol i op na ol i mas save long tok stap long buk bilong God.⁴⁶Na em i tokim ol, "Ol i bin raitim i stap olsem, Krais i mas karim pen na dai, na long namba tri dei em i mas kirap bek."⁴⁷Olsem na wok bilong tanim bel, na pasin bilong lusim sin bilong ol manmeri long nem bilong Jisas i mas stat long Jerusalem na i go i kam long olgeta hap graun.

⁴⁸Na yupela tasol bai i tokaut long ol dispela samting.⁴⁹Na lukim, mi salim promis bilong Papa i kam long yupela, tasol pastaim yupela i mas weit long Jerusalem, inap yupela i ken kisim pawa bilong antap.

⁵⁰Na Jisas i kisim ol i go autsait long taun na ol i go kamap klostu long ples Betani. Na em i apim han bilong en na em i blesim ol.⁵¹Taim em i blesim ol yet, em i lusim dispela graun na isi isi go antap long heven.

⁵²Ol i lotu long em pinis, na ol i go bek long Jerusalem pulap wantaim bikpela amamas.⁵³Na oltaim ol i stap long tempel, ol i litimapim nem bilong God.

Joni

1

¹Anatpa baya mano bage'em, mini baya mano Koti nampa bage'em, mini bayami Kotimi. ²Minimi anantapa Koti nampa bage'e uga. ³Made anene bemi uwantuka, bewaka mana anene ba beyayaka bu fawaruga. ⁴Bepimi aumi bem, mini aumi wata manoni aomi. ⁵Mini omi ayufupim sagagem bami ayufumano bemi bu yakagabuga. ⁶Mana waita mano bemi Koti sasakam waita beni avi'i Joni. ⁷Bemi yimi mini omanoni baya sira yiga, madeyu bepim yimakukun ogo yanti. ⁸Jonimi mini omi buvem, bemi yimi mini omanoni ami sira yiga. ⁹Fuga omi madem waita omi yiminanim a'i mana magaga yiga. ¹⁰Mana magaga bami, wata anasi amone inte buyuga bemi beyi magufa kumimifo. ¹¹Beyi wata anasi bu avigeye, ¹²Mana wata anasi bemo marayi ben avipim amakukun ewayim, eranti yimidem semi Gotini agafanta ogo. ¹³Wata wa anasi ewan antagake bu fa'waruga, bube Gotini ayika fa'waruga. ¹⁴Waya mano wata fawaruvem senunampa wage'em beni anon eran nampa anon avi amoneyane, mini aga i Koti simi kane agun anene nampa fugawaya itukayi. ¹⁵Joni ararem manisigane, mini waita mose semo sirukauna bemi setineka yinano sigauno bemi eranti rukemi wafa wage'em. ¹⁶Agunanene bepim ituka mini agunanene mano senu'o masidem awogu usikewa. ¹⁷Mosesi lo mana simiduka, afo agunanene wa fuga waya Jisasi pike yiga. ¹⁸Mana wayi mana kanaga Koti bu amonaga Jisasi beya'o Koti nampa bage'em, bemi beyafo'emi avi manta fa'waruka. ¹⁹Manami Joni ni testamonimi Juda yu prisi yu nampa Livai yu yiyikami bemi inatemono, "Emi iyewa beve?" ²⁰Bu ayofem yiyimem atede sem, "Semi Kraisi ibege." Yewayege inta emon, ²¹Emi iyewa beve? Ilaija ba beve?" Ma'nisiren sem, "Semi iyebe." Manisire se, "Emi kasanampa waita ba beve?" Bube sem. ²²Manisire sasamemono, "Atere seno emi iyeve, senuo sisikayi maro sasamirare? "Eyaranti iyeve siteve?" ²³Mani semi, "Semi kamapake arewam ameragone: 'Ano-namanoni ami ategano, 'Kasanampa waita Aisayamo sirukam. ²⁴'Farisiyu wapike mana'a Farisi waitayu bewapa orave ²⁵manisire intaemono, "Naugaya emi nomi feyikeve emose Kraisi iwatemo, Ilaija iwatewafi, kasanampa waita iwate?" ²⁶Joni manisirem yiyimem, "Semi nonako feyikeuno. Minugamifo yigepikem manabayi buyintagayim ²⁷setinepa yitem, beni sandolriba uyufiri buyugeu. ²⁸Mini aneneyu Betani ugami Jodeni mano ena awafa, Joni mose watanasi non feyikewapa. ²⁹Ena nuram Joni amonami Jisasi bewam ayipa yewami amonarem sem, "Amonano, meami Kotini Sipisipi Aga'ano mana magaga kumi yiratem. ³⁰Mana bayi be sire sigau, sen sinepa yinanim semba yakagaga, anantapa bage'em. ³¹Bemi inte buyuge, minugamifo mini fawarimi Israiliyupim faka yinaintami semi nonako feyikeu. ³²Joni fabarurem manisirem sem, "Amonaunami Aiyoaga'ano nun'nanta inarufakem kumem ben anoka yema raubuga. ³³Bemi omare buyinteunamifo, afo semose sisikem nomfeyikano waita sisimem, "Iyekaga Aoiyo aga kumem bewaka raufina minimi Aiyo Aga nampa nomi feyikatem. ³⁴Mini kanti amonare ami sege minimi Kotin Aga 'i. ³⁵Ena nurami, Joni, kam kato waita nampa itarem bem ³⁶Jisasi amonami yakagabugami Joni sem, "Amonago, Kotini Sipisipi. ³⁷Kam kato waita kantano mini baya intare Jisasi awakure bemono. ³⁸Jisas wayede amonami awakure bomi manisiren yintaemi, " Naye anene

marantege?" Manisiren sasamemono, "Rabi,"(sisao) "Iteaga, ma beve?". Manisiren yiyimem, " ³⁹Yerave amonago." Yerave amonemono bemose baka; benampa mini nuram bage'e uga, amaka teni'a auaga bage'e uga. ⁴⁰Kantano Joni ami simi intaremi Jisasi awakure buga Endrumi Saimoni Pita afa awa. ⁴¹Bena afa awa nare afakaren sasamem, " Messaia afakeyare. ⁴²Jisasi baka avigem bimi Jisasi amonaren sem, " Emi Saimoni ba beve Joni aga. Mage Kepasibe sire avidate. ⁴³Ena nurami Jisasi ifade Galili birantemi, Filipi afakare sasamem, "Siwakurono." ⁴⁴Filipi, Betsaida waita bem, Endru ya Pita ni anom magufim. ⁴⁵Filipi Nataniela afakaren sem, " Ai mini waitayantose feyapa Mosesi lofi agantukam, kasanapa waitayu nampa sigami, mage afakeyare: Jisasimi Josepin aga Nazaretifakem. ⁴⁶Natanieli benanti sem, "Mana'a awogu anene Nazaretikem fawaritenafi?" Filipi sasamem, "Yerave amonano." ⁴⁷Jisasi amonami Natanieli beka yevem benanti sevem, "Amonano, fuga Israilli waita, bepim munaba buwam !" ⁴⁸Natanieli benanti sem, " Itenure semi amone inte uge be?" Jisasi manisiren sasame, Filipi bu ararukami figi ya yantaga amone'u. ⁴⁹Natanieli manisirem sem, "Rabbi, emi Kotin Aga banami! Israilli yu Kimi banami !" ⁵⁰Jisasi sasamem, " Nayeyare, enanti se emi figi ya yantaga amonagau' Aga amakukun eve ? Inaemi anon anene amonana. ⁵¹Manisiren sem, "Fuga, fugabe, yigemi yiyimege amonanonami inaru ribina Kotini ankerono mano untave kuntave ite Kotin Agaka.

Jon

1 ¹Bipo bipo tru Tok i stap, na Tok i bin i stap wantaim God, na Tok em i God. ²Na dispela Tok, i bin stap bipo tru wantaim God. ³Olgeta samting em i mekim kamap. Na em i no stap, bai nogat wanpela samting i kamap, bai i stap.

⁴Laip i stap insait long em, na dispela laip em i lait bilong olgeta manmeri. ⁵Dispela lait i lait long tudak na tudak i no daunim em.

⁶God i salim wanpela man i kam, nem bilong em Jon. ⁷Em i kam bilong tokaut klia long lait olsem bai olgeta manmeri i ken bilip long em. ⁸Jon em yet, em i no dispela lait, tasol em i kam long tokaut long dispela lait.

⁹Em dispela trupela lait bai i kam long dispela graun na givim lait long olgeta manmeri.

¹⁰Em i stap long graun em yet i kamapim, tasol ol manmeri i no luksave long em. ¹¹Em i kam long asples bilong em, tasol ol manmeri bilong em i no kisim em.

¹²Tasol sampela manmeri husat i bin kisim em na bilip long nem bilong em, em i givim namba long ol i kamap pikinini bilong God. ¹³Ol i no bin kamap long laik bilong blut o long laik bilong bodi o long laik bilong man, nogat ol i kamap long laik bilong God.

¹⁴Tok i kamap man na i stap namel long yumi. Yumi lukim bikpela strong na biknem bilong en, em dispela pikinini i gat namba husat i kam long Papa, na em i pulap long marimari na tok tru. ¹⁵Jon i bin singaut na tokaut klia na tok olsem, "Em dispela man husat mi i bin tok olsem, em bai kam bihain long mi na em i gat namba long wanem em i bin i stap bipo long mi."

¹⁶Marimari i pulap moa long em na long dispela marimari em i save mekim gut long yumi olgeta. ¹⁷Moses i givim lo tasol, marimari na tok tru i kam long Jisas Krais. ¹⁸Nogat wanpela man i bin lukim God long wanpela taim. Em wanpela tasol i God husat i stap klostu wantaim Papa, em i mekim Papa i kamap ples klia.

¹⁹Na dispela em i tok bilong Jon, taim ol Juda i salim ol pris na ol Livai long Jerusalem i kam askim em, "Yu husat tru?" ²⁰Em i no haitim tok na tok klia olsem, "Mi no Krais." ²¹Orait ol i askim em, "Yu husat tru? Yu Elaija?" Na em i tok olsem, "I no mi" Ol i askim gen, "Ating yu profet a?" Em i bekim, "Nogat."

²²Orait ol i tok long em, "Tokstret long yu husat, orait bai mipela i givim bekim long ol lain i salim mipela? Bai yu tok wanem long yu yet?" ²³Em i tok, "Mi nek bilong wanpela i singaut long ples wesana nating, 'Mekim rot bilong Bikplela i stret'" olsem profet Aisaia i tok.

²⁴Na ol lain Farisi i salim sampela lain bilong ol i go long hap. Ol i askim em na tok olsem, ²⁵"Bilong wanem yu baptaisim ol man, sapos yu i no Krais o Elaija o wanpela profet?"

²⁶Na Jon i bekim tok bilong ol na tok, "Mi givim baptais wantaim wara. Tasol namel long yupela i gat wanpela man i stap, na yupela i no luksave long em. ²⁷Dispela man bai kam bihain long mi. Mi no gutpela inap long rausim rop bilong sandel bilong em." ²⁸Ol dispela samting i kamap long Betani long narapela sait bilong wara Joden, Jon i wok long givim baptais.

²⁹Dei bihain Jon i lukim Jisas i kam long em na em i tok, "Lukim, em nau Pikinini Sipsip bilong God husat bai rausim sin bilong dispela graun!" ³⁰Em dispela man husat mi bin tok, 'Man i kam bihain long mi, em i gat namba long wanem em i bin stap bipo long mi.' ³¹Mi no luksave long em, tasol mi kam baptaisim ol man long wara na bai em i ken kamap ples klia long ol manmeri bilong Israel."

³²Na Jon i tokaut klia, "Mi lukim Spirit i kam daun long heven olsem wanpela pisin ol i kolim balus na stap antap long em."³³Mi no luksave long em tasol, man i husat i salim mi long baptaisim ol man long wara em i tokim mi, 'Husat man yu lukim Spirit i kam daun na stap antap long en, em dispela man bai baptaisim ol man long Holi Spirit.'³⁴Mi bin lukim na tokaut olsem dispela em i Pikinini bilong God."

³⁵Bihain gen, long narapela dei, taim Jon i sanap wantaim tupela disaipel bilong em,³⁶ol i lukim Jisas i wokabaut i go, na Jon i tok, "Lukim, em Pikinini Sipsip bilong God."

³⁷Tupela disaipel i harim Jon i mekim dispela tok na ol i bihainim Jisas.³⁸Na Jisas i tanim na lukim ol i bihainim em na em i askim ol, "Yupela laikim wanem?" Na ol i bekim tok bilong em, "Rabai (As bilong en i 'Tisa') yu slip long wanem hap?"³⁹Na em i tok long ol, "Kam na lukim." Orait ol i kam na lukim wanem hap em i stap. Ol i stap wantaim em long dispela dei long wanem i olsem foa kilok abinun.

⁴⁰Na wanpela bilong tupela disaipel husat i bin harim Jon i mekim dispela tok na em i bihainim Jisas i go em Andru brata bilong Saimon Pita.⁴¹Bihain long dispela, em i painim brata bilong em Saimon na i tokim em, "Mipela i painim pinis Mesaia (As bilong en 'Krais')."⁴²Em i kisim em i kam long Jisas. Na Jisas i lukim em na i tok, "Saimon, yu pikinini bilong Jon. Bai ol i kolim nem bilong yu Sifa (As bilong en 'Pita')."

⁴³Long dei bihain, taim Jisas i laik i go long Galili na em i painim Filip na i tokim em olsem, "Bihainim mi."⁴⁴Filip na Andru na Pita ol bilong taun Betsaida.⁴⁵Na Filip i painim Nataniel na tokim em olsem, "Dispela man husat lo bilong Moses na ol profet i tok long en - mipela painim em pinis, em Jisas, pikinini bilong Josep bilong Nasaret."

⁴⁶Nataniel i tok long em, "Inap wanpela gutpela samting i kamap long Nasaret?" Na Filip i tokim em, "Yu kam na lukim."⁴⁷Na Jisas i lukim Nataniel i kam long em na em i tok, "Lukim, em man bilong Israel tru, husat i no save giaman!"⁴⁸Nataniel i tok, "Yu save long mi olsem wanem?" Na Jisas i bekim tok olsem, "Filip i no singautim yu yet, taim yu stap aninit long diwai fik, mi lukim yu pinis."

⁴⁹Nataniel i bekim tok olsem, "Rabai, yu Pikinini bilong God! Yu king bilong ol Israel."⁵⁰Jisas i bekim tok bilong em, "Yu bilip long mi, long wanem mi mekim dispela tok long yu, 'Mi lukim yu stap aninit long diwai fik?' Bai yu lukim ol bikpela samting i winim dispela."⁵¹Jisas i tok, "Tru tumas, mi tokim yu, bai yu lukim heven i op na ol ensel bilong God i go antap na kam daun long Pikinini bilong Man."

Joni

2

¹Kamore'a nuramano yakagami wata'anasiyi ikana Gana Galili magufim fawaremi Jisasi anoenasi wa wata wa imantanti minifa wage'emi ²Yemi Jisasi mi areye beni yogam waita nampa mini omaka. ⁴³Mini nurami wainimi kipewami, Jisasi mi bena noe bemi sasamemi, "yemi waini bu rukane. /v4 Jisasi mi bemi manisirem sasamemi, "Anasio, minimi seti yogaraye. Setikana buyigane." ⁵Jisasi anoe beni yogam waitayu siyimemi, Nayemo uwarago sinanimi uwarago. ⁶Sikisia okura nomi wami sefo yemi Juda yui nomi fege wani iteye,mana mana okura mano 120 lita nomano fakatene. ⁷Afo Jisasi mi yemi mini siremi yiyimene,"Mini kurafimi nomi ayego semi." Nomi wayi manti intukago mana mana kurafim sirami wayimanti itugemo. ⁸Afo Jisasi yokam waitayu siyimem,"Mana'a marega yunaka rafikayim maro ameno,"sirami marebemo.⁹Yunaka rafikam waita manomi mini nomi namanti amonene wainifim waiye makami, ukamifo bemi amone inten buyukene mini waini mi intepa kemo yigami (ukamifo yemi yokam waita yui yemi nomi mantu kayimi yemi amona geye) Afo bemi oma afo'emi areye. ¹⁰Afo mini siremi siyimemi,"Madem waitayu soke uganomi anantai namantemi naemi saviuga nomi neveye,Afo emi mini soke nomi ayofama kage'ewa,manta fawareve.¹¹Minimi ana yokanti mantuka me'e kana magufimi Galili,beyi eranti yigatimi beni yogam waitayui beka yima kuku eye.¹²Mini anaepa Jisasi mi kampeniumi benano nampa kumene, beni afa awa nampa beni yogam waita yunampa mana nurami ifaowage'eye.¹³Juda yui anom mono waya fakewa nuram arekagi ewami, afo Jisasi mi mente minifa Jerusalem urene. ¹⁴Jisasi mi oma yimonami ye bulimaka nampa sipisipiyu nampa nunu saline wami mono mapim omayimo nene .Mone wayege wayiwa wami yimonene.¹⁵Jisasi mana yafi uwantemi madem waita mono mapike yiwakunta mapa duka yeyi sipisipi nampa bulimaka yunampa . Mone senis ewayi yenyi sagogu manta kugu faruka. ¹⁶Afo numo sarin ewayi yiyimem.'Manafike mini aneneyu manta fasa dago semi, Setifoe amai manta mageti magi buyogo semi.¹⁷Beni yogam waitayu mana wayamo Gotini afauntimo wamwaya omare intemo,"Siyewano semi enamaganti,minugai semi eran yogari ewauno mini mai soke ugem banoyare." ¹⁸Ukamifo mini waya intare intaemo, "Emi naye anene uwara nayana amonare yana enanti Goti sakaya yiganave seteyane?" ¹⁹Afo Jisasi yewa yegem yemi manisirem yiyimemi,"Mana mai rawantare yewayege kamorea wayawan aupemi uwaratege semi." ²⁰Afo Judayuyi yinom waitayui mani semo," Foti'a i'imante uwantuka mai emi kamorea wayawan aupemi

uwarare sewano?"²¹Ukamifo, Jisasi mi makanti busiga, beyauyanti siga.²²Naemo beyi fugintikemo itavemi,beni yogam waitayui omare intemo besirukam waya,benaga yimakukun emo Goti anampa Jisasi sirukam waya.²³Jisasi mi jerusalemi owami mee mini nurami mini anon nurane nesu wata anasi yui yemi yima kukumi eye bena vipimi mee mana'a anene bemi uwarami amonemi sefo.²⁴Ukamifo Jisasi mi yemi ama kukumi buyimene, nayeyare yeyi intiti amone inte'emi.²⁵Intiranti akiyi buyugamise mana wayi busasa mitene.Benao yeyi intiti wafa rayintemi yimonene.

Jon

2¹Bihain long tripela dei i bin gat wanpela marit i kamap long Kana long Galili na mama bilong Jisas i stap long dispela hap.²Ol i bin singautim Jisas wantaim ol disaipel bilong en long kam long dispela marit.

³Taim wain i pinis, mama bilong Jisas i tokim em, "Ol i nogat wain."⁴Jisas i tokim em, "Meri, dispela em i no wok bilong mi. Taim bilong mi i no kam yet."⁵Mama bilong Jisas i tokim ol wokboi, "Wanem samting em i tokim yupela, yupela i mas mekim."

⁶I gat 6-pela sospen ston wara i stap bilong ol Juda i ken waswas long pasin bilong ol, wanpela wanpela sospen ston inap holim samting olsem 120 lita wara.⁷Na Jisas i tokim ol olsem, "Pulimapim ol sospen wantaim wara." Na ol i pulmapim olgeta sospen wantaim wara i pulap tru.⁸Na Jisas i tokim ol wokboi, "Kisim sampela na go givim long man i bosim kaikai," na ol i kisim i go.

⁹Bosman bilong kaikai i traim dispela wara i bin kamap wain, tasol em i no bin save dispela wain i bin kam long we (Tasol ol wokboi husat i bin kisim wara i save) na em i sinautim man bilong marit.¹⁰na i tokim em olsem, "Olgeta man i save givim nambawan wain pastaim na taim ol man i dring pinis, orait ol i save tilim wain nogut. Tasol yu bin pasim gutpela wain, na nau tasol yu kisim i kam."

¹¹Dispela em i nambawan mirakel Jisas i bin mekim long Kana long Galili long soim biknem bilong em na ol disaipel bilong Jisas i lukim na i bilip long em.

¹²Bihain long dispela Jisa i go daun long Kapenium wantaim mama, ol brata na ol disaipel bilong em na ol i stap sampela dei long dispela hap.

¹³Bikpela dei bilong Passova bilong ol Juda i kam klostu na Jisas i go antap long Jerusalem.¹⁴Jisas i lukim ol man i wok long salim ol bulmakau na sipsip na ol pisin insait long tempel. Na ol man bilong senisim moni tu ol i sindaun i stap.

¹⁵Olsem na Jisas i kisim ol baklain rop na i wokim wanpela wip na em i rausim olgeta man long tempel wantaim ol sipsip na bulmakau bilong ol. Na em i kapsaitim na tanim tebol bilong ol man i save senisim moni.¹⁶Na em i tokim ol man i salim ol pisin, "Rausim ol dispela samting long hia, noken mekim haus bilong papa bilong mi olsem ples bilong maket."

¹⁷Ol disaipel bilong en i tingim wanpela tok i stap long buk bilong God i tok olsem, "Mi laikim tru haus bilong yu, olsem na mi wok strong long mekim dispela haus i stap gut."¹⁸Tasol ol hetman bilong Juda i harim ol dispela tok na i askim olsem, "Yu bai wokim wanem mirakel long soim mipela olsem God i makim yu bilong mekim ol dispela samting?"¹⁹Na Jisas i bekim tok olsem, "Bagarapim dispela tempel na bai mi wokim bihain long tripela dei."

²⁰Na ol hetman bilong Juda i tok, "Inap long 46 yia ol i bin wokim dispela tempel na yu bai wokim insait long tripela dei tasol?"²¹Tasol, Jisas i no toktok long tempel, em i tok long bodi bilong em.²²Bihain long taim em i kirap bek long dai, ol disaipel bilong em i tingim gen tok bilong em, na ol i bilip long tok bilong God na toktok Jisas i bin mekim.

²³Jisas i stap long Jerusalem long taim bilong Passova planti manmeri i bilip long nem bilong em taim ol i lukim ol mirakel em i mekim.²⁴Tasol Jisas i no bilip long ol, long wanem em i save pinis long tingting bilong ol.²⁵Em i no sot long save bai wanpela man i tokim em long pasin bilong ol man. Em yet i save pinis long tingting bilong ol.

Joni

3

¹Mage mana Farisi waita mano avi'i Nikodimasi, Juda yu'yi anom waita. ²Mini waita mano ayufupim yeravemi Jisasi nanti semi, Anona'o seyuya intafunami emi sisami wanamino Kotipakemi yiganamino. Mana wayi emose ewana anta bu uwaratem, Koti yenampa wagana mana uwaratemi.³Jisasi Nikodimasi sasamemi,

"Fugave,sasamu ,watamo yewayegemo auweni buyitemi,bemi fuga sirem Koti'ni kindomifim bu uritemi,
⁴Nikodimasi mani siremi inta'emi, iteniga urena watamano yewayegem auweni itene,bemo anoni ugapi'mi ?
 Mi'ni'mo inami bemi yewayegem beyano'en arapim yukurena,yewayegem auweni itene,a ?⁵Afo Jisasi mi mi'ni
 siremi sasamene bemi, fuga ugane, Emi wata mano mo nopim ba awamupimo auweni buyitemi, bemi Koti'ni
 awogu magufim buyuritemi, ⁶Naye anene aumanomi fawarumakami, minimi aumanonitave, afo naye anene
 awamu'ano fawa rumakami , minimi awamu'ano intave.⁷Emi antu buro semo waya mo emo samunami ,sigemi
 auweniga ogo, ⁸Fami uwa aami intanonam ,afo bu amonaga iten ayapakena yenafi,aka iten ayapaga
 birantenafi,mini maa'na ugemi iyemo awamupimo auweni ugana waitamao,⁹Afo Nicodimasi waya mini siremi
 sene, mana mini anenemi naye yi urena fawa rintene? ¹⁰Afo Jisasi mi waiyeremi bemi sasamene, Emi Israeli yui
 yenti mana sisa mono, ugamifo naugaya afo emi ama urewa iyinteve mini anene yuka'o semi sewaunami. ¹¹Fuga
 ugane semi emi sasamege, seyuyami anene amonamanti soke ugafauna gai seveyane, afo senuyami wafai amone
 yami senana osami ugafauna anene gai seve yane. Ugamifo sigemi amakukumi buyewane me'e naye anene yanto
 sewa faunami.¹²Ugafo sigemi yimakukumi buyintege me'e magafikena anenega'o sigemi yiyimuna, inteni urega
 sigemi yimakukumi intege me'e inaru manoni anene yanti, ukafo semi sikemi yiyimetege? ¹³Bumi mana waita
 manomi mante inarufa buyukene, Ugamifo intem waita mano inarufakem kukene,bemi mini wata aga'i¹⁴Ma'e
 wafai moresi mi memami manta yani urukane kama magu awanapim, me'e mini mana yiom antagai,yemi
 watamanon aga'i manta yani inayo. ¹⁵Mini nami amaka madem wata anasi iyemo bepim amakukumo
 ewananiyi .amaka bu kipam aumi maratete.¹⁶Koti ayigara uyikemi masidem mana magafim wata anasi, afo ben
 aga'i mana samana iyaonti yimiduka. Afo intem waita mano bepimi amakukumo itene bemi amaka bu afi'itene,
 buwe, amaka bu kipam aumi maratene . ¹⁷Kotimi ben aga'i mana magafimi sasakemi amaka wata anasi yui koi
 busiyikago yanti, a'ao bemi yemi yivigara kuka. ¹⁸Wata manove Kotin agaka'o amakukumo iteve,bemi fuga bu
 afi'itene.afo watamo bepimo amakukum buyemi bemi a'i afuga.nayeyare.bemi Koti'ni mana samana aga'anoka
 amakukum buyemi.¹⁹Afo ko anoni antami manugemi.omi mana magaga kumemi.watayu'i kumayui ayi gara emi
 omi ayigara buyemo .nayeyare.yenti antamanomi savi ugemi. ²⁰Madem waitayu'i savi antayu uruka. yemi onanti
 yifogewami oka yira yifogewa.nayeyare .yemi yifogewa yenti savi anta fakagi'i naninanti.Afo.watayu'i atekan anta
 uwarewa .yemi oka'i yewa.enowai amone intatemo yemi Koti'ni ayinti awakuremo. ²¹Minugamifo, yeve wata yu'o
 mini umanti fuga antayu uware wayive, yemi omare oka'i yeve ye, amaka eno yu'i yimonemi afo se inte emi mini
 yemi Kotini ayinti awakure wayive.²²Mini aneneyu fawaruvimi anaepa.Jisasi nampa beni yogam waitayu bemo
 Judia.yenampa bemi wata anasi nomi feyikemi. ²³Afo Joni yemi wata yui nomi feyike anoni magufimi Salimi
 adeka.nayeyare nesu nomi minifa wapa.wata anasi beka yeravemi nomi maremo. ²⁴Mini nurami Joni'mi fakare
 ko naupa buruka nuram.²⁵Magemi mana aruvim waya fawarimi Joni'ni kato waita yunampa mana Juda waita
 nampa.nondure ategewam antayanti yisuvemo. ²⁶Yemi itave Joni ka orave semi.sisa'o.enapao jodani non anapa'o
 wage'en iyi. emo benaranto senu'o siyimeno.bemi wata anasi nomi feyikewami masidem wata anasi bepa anami
 bewane.²⁷Joni mani siren semi, Wata manomi mana anene bu maratene amaka inarufakene. Koti bemi bu ami
 rukanami. ²⁸Yigemi wafa intagamino naye waya yu'o semi a'i yiyimi rukaunami yigemi. Semi a'i yigemi yiyime'i
 semi Kraisi buwege. Minugamifo semi a'i mini sire'i yiyimege yigemi semi ben ananta'i yege .²⁹wata manomo
 anasi marananiyi .beyamanami mini inimanon awafu.anasi marayini ipantam waita.itagen amoyevemi anasi
 maram waitamano asinan intarantemi .minimi setira'i amoyanta itugemi. ³⁰Avi'i bemi anonaka fawarino, afo sen
 sivi anove mamapa kumino.³¹Ma'e inarufake kukam waita.bemi masidem waita yakagaga.. Afo item waita mana
 maga manoninta bene, bemi maga manonitave. Minugamisefo, bemi magaga anene yanti waya sevene. Item
 waita wa inarufakemi yigene, bemi madem waita yakagama wane. ³²Bemi amone inte uga anene yuka'i, ugamifo
 wata manoni amakukumi bu makeye me'e baya yu o sewami. ³³Minugami wata nasi mani emi iyewa amakukumi
 iteye me'e mini waya ka'i, bemi sirami ama uremi Koti fuga marepa.³⁴Minugami Koti mini waita sasakami yemi
 bemi Koti wayayyu sevene. Ma'e nayeyara, Kotini ayo aga bepim ituka. ³⁵Afo'emi beyaga'i ayigara uremi maden
 anene benayapim demi . ³⁶Mana waita mano Koti benaga'i amakukumi intemi.bukipam aumi maratemi.afo
 iyaontanon ami buintananim waita .fugasirem aum bumaratem.buve.Kotini aran anene benampa watene.

Jon

3 ¹I gat wanpela man i stap, nem bilong en Nikodimas. Em i wanpela Farisi na hetman bilong ol Juda.²Dispela
 man i kam long Jisas long wanpela nait na em i tokim Jisas olsem, "Bikman, mipela save olsem yu wanpela tisa,
 God i bin salim yu i kam. Mipela i luksave long ol samting yu mekim, em man yet i no inap mekim sapos God i no
 stap wantaim em."

³Jisas i bekim tok bilong Nikodimas olsem, "Tru tumas mi tokim yu, sapos man i no kamap nupela gen, em i no inap go insait long Kingdom bilong God."⁴Na Nikodimas i askim em olsem "Olsem wanem bai man i kamap nupela gen, taim em i bikpela pinis? Ating em inap i go insait long bel bilong mama bilong en, na i kamap nupela gen, a?"

⁵Na Jisas i tokim em olsem, "Tru tumas, man i no kamap nupela long wara na long Spirit, em bai i no inap go insait long Kingdom bilong God."⁶Wanem samting bodi i kamapim, em bilong bodi, na wanem samting Spirit i kamapim, em bilong Spirit.

⁷Yu noken kirap nogut long tok mi tokim yu olsem, 'Yupela i mas kamap nupela gen.'⁸Win i save i go long wanem hap em i laik i go long en. Yu ken harim nois bilong win, tasol yu no save wanem hap em i kam, na wanem hap em i laik go. Em i olsem tasol long man husat i kamap nupela insait long Spirit."

⁹Na Nikodimas i bekim tok olsem, "Dispela samting bai kamap olsem wanem tru?"¹⁰Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Yu wanpela tisa bilong ol lain Israel, tasol olsem wanem na yu no klia long ol dispela samting mi toktok long en."¹¹Tru tumas mi tokim yu, mipela i save toktok long ol samting mipela i save gut long en, na mipela save tokaut long ol samting mipela yet i lukim. Tasol yupela i no save bilip long wanem samting mipela tokaut long en.

¹²Sapos yupela i no bilip long ol samting bilong graun mi bin tokim yupela, olsem wanem bai yupela bilip long ol samting bilong heven, sapos mi tokim yupela?¹³Nogat wanpela man i bin i go antap long heven, tasol man husat i bin kam daun long heven, em i Pikinini bilong Man.

¹⁴Olsem bipo Moses i bin litimapim snek long ples drai nating, long wankain pasin tasol, ol bai litimapim Pikinini bilong Man.¹⁵Olsem bai olgeta manmeri husat i bilip long em, ol bai kisim laip i stap gut oltatim oltaim.

¹⁶God i laikim tumas olgeta manmeri bilong dispela graun, olsem na em i givim wanpela Pikinini bilong en tasol. Olsem na husat man i bilip long em bai i no inap lus, nogat, em bai kisim laip i stap gut oltaim oltaim.¹⁷God i no bin salim pikinini bilong en i kam long dispela graun long kotim ol manmeri, nogat em i kam bilong kisim bek ol.

¹⁸Man i bilip long Pikinini bilong God, em bai i no inap lus. Tasol man i no bilip long en, em i lus pinis, long wanem, em i no bilip long nem bilong dispela wanpela Pikinini bilong God.

¹⁹Na as bilong kot i olsem, lait i bin kam long dispela graun. Tasol ol man i laikim tumas tudak na i no laikim lait. Long wanem, pasin bilong ol i nogut.²⁰Olgeta man i save mekim pasin nogut, ol i les long lait na i no laik kam long lait. Long wanem, ol i les long ol pasin nogut bilong ol bai kamap ples klia.²¹Tasol, ol man i save mekim ol pasin i tru, ol i save kam long lait, bai ol arapela i ken lukim na save olsem ol i bin bihainim laik bilong God."

²²Bihain long ol dispela samting i kamap, Jisas na ol disaipel bilong em ol i go long hap bilong Judia. Em i stap wantaim ol na em baptaisim ol manmeri.²³Na Jon tu i wok long baptaisim ol man long ples Ainon klostu long Salim, long wanem i gat planti wara long dispela hap. Ol manmeri i kam long em na kisim baptais. ²⁴Dispela taim Jon i no go long kalabus yet.

²⁵Nau i gat wanpela tok pait i kamap namel long ol disaipel bilong Jon na wanpela man Judah, long pasin bilong waswas na kamap klin.²⁶Ol i kirap na i go long Jon na tok, "Tisa, man husat i bin stap wantaim yu hapsait long wara Jodan, na yu bin tokaut long em long mipela, em i wok long baptaisim ol manmeri na olgeta manmeri i wok long i go long em."

²⁷Jon i bekim tok olsem, "Man i no inap kisim wanpela samting sapos God long heven i no bin givim long em.

²⁸Yupela yet i save pinis long wanem tok mi bin tokim yupela, "Mi bin tokim yupela olsem Mi no Krais, tasol mi bin tokim yupela olsem, mi kam paslain long em."

²⁹Man husat bai i marit, em tasol em i man bilong dispela meri. Tasol poroman bilong man i marit, i sanap na i pulap long amamas long harim tok bilong man i laik marit. Dispela i mekim bel bilong mi pulap long amamas.

³⁰Nem bilong em i mas kamap bikpela moa, na nem bilong mi mas i go daun.

³¹Man husat i kam long heven, em i winim olgeta man. Na man husat i bilong graun, em i bilong graun. Olsem na em i save toktok long ol samting bilong graun. Man husat i kam long heven, em i stap antap long olgeta man.³²Em i save tokaut long ol samting em i bin harim na lukim, tasol nogat man i bilip long ol toktok em i mekim.³³Tasol man husat i bilip long dispela tok, em i tokaut olsem God em i tru olgeta.

³⁴Olsem na dispela man God i bin salim i kam, em autim tok bilong God. Long wanem, God i givim Spirit bilong em na i pulap tru long em.³⁵Papa i laikim tumas Pikinini na i givim olgeta samting long han bilong em.³⁶Man i bilip long Pikinini bilong God, em bai kisim laip i stap gut oltaim oltaim, tasol man i sakim tok bilong Pikinini, em bai i no inap kisim laip. Nogat, belhat bilong God bai stap wantaim em."

Joni

¹Mini nurami Jisasi amonemi inte imi yeve Farisi yui waya mani intari eye, bemi manta nesu kato agagu yi umagemi afo bemi nesu wata yui nomi feyikemi Jonini kato akagu yu wai yakageremi feyikene. ²(Ugamifo Jisasi bemi benao wata yui nomi bu feyikaga, beni kato akagu yu anomi wata yu nomi feyikaga), ³Bemi Judia magu demi afo bemi yewayegemi me'e Galili buga. ⁴Bemi Samaria mini awa nampa mini biri ene. ⁵Bemi Samaria anom magufimi ofawarene yemi abi remi Sika. Me'e mini Jekopimi beni maga adeka me'e bena gao Josepimi amidukaka. ⁶Me'e minga warantemi Jekopini masin nomi bene. Jisasimi ye'en yeravimi avesara imi, afo minimi Jisasimi bemi mini nomi masi awaga okumantene. Minimi afau a'wana wayawami. ⁷Mana Samaria anasi manomi nomi yafi rantemi miniga yene, afo Jisasi mani siremi bemi sasamene, "Siminaga afo semi nomi nano." ⁸Beni kato waita yu anomi yunami aya ira anom magufa bugami. ⁹Afo Samaria inimanomi mini siremi Jisasimi sasamene, "Nauga yawa afo emi Juda waita manomi, semi Samaria inimano nonanti nanti sinta eve?" ¹⁰Afo Jisasimi mini semi, "Minuga mifo aka emi amonageve Kotimi yimidukam anenemi, afo emi intanami iyewa magemi enampa asevene, 'simi naga nomi nano,' Emi amaka bemi intai inami afo bemi emi amitene me'e aumi marewa nomi ¹¹Mini inim manomi Jisasimi sasamemi, "Anom waitao, emi fageti rukeve, afo masi nomi membe aupen ugami wane. Amaka emi mini aumi rukam nomi iten awa fakena mara teve? ¹²Emi intanami emi senutifo'emi Jekopimi bem бага yakagageve, bemi mini masi nomi simirukaya mi benaga fanta nampa beni foriyami mini nom masipike neveyane, ¹³Jisasi bemi wayeremi sasamemi, "Masidem iyenuo mini masinomi nanayoyive nonanti narinari iiteye, ¹⁴Ukamifo semi iyemo amen nuna nomi nananiyive amaka nonanti enawa bu ayi tene. Minukamifo, amaka Semi bemi amenuna none, marenuram aupem mamantugemi ban aumana maratene. ¹⁵Anasi manomi bemi sasamene, "Anonao emi simeno mini nomi, Amaka mini nomi simina nano simerakomi enawa nonanti busiyananimi enawa yewayege nonanti buyeyafonuna." ¹⁶Jisasimi anasi manomi sasmene "afo bewa ena wafumi oma ara manta rekara afo managa yekaro." ¹⁷Anasi manomi sasamemi, "Semi wata burukege." Jisasi mani siremi bemi sasamene, "Emi aterewa wayami seno emi wata bu rukeve," ¹⁸Emi faipia waita rukage egona mino, afo mage mantukana waitave minimi enawafumi buvene. Nayeyemo emi senave mini fugave." ¹⁹Anasi manomi bemi sasamem, "Anonao, semi emi amonaunanave emi mana profetmi wanane. ²⁰Senu tifo'e unami yemi mana mini anukai mono wayami seveye, ugamifo yigemi sei, me'e Jerusalemi makugaga beka mono wayami seko. Iyewa anterena sitene?" ²¹Jisasimi sasamemi bemi, "Anasio, emi amakukumi usikano semi, mini nurami fawaritene, afo yigemi amaka mono wayami omarei businagone Yifoe kai mana mini anugawa me'e Jerusalemi wai. ²²Yigemi buamonaka anenekai mono waya sewamino, Seyu yami amonaka fauna anenekai mono wayami minikai seve yane. Nayeyare, yivigan yoganti me'e Juda yu pakemi yigene. ²³Mini minugami sefo, mini nurami yimi afo bemi magemi a'i yigane, amaka masirem wata anasi mono waya siranteye yemi fuka siremi Afoe kaba Aiyu aga eran nampa fuga mono waya sire intare amakuku inayo, Kotimi minuremose bekao fuga amakukunewam waita nasi yanti yifakewa beka minure amakukunogo yanti. ²⁴Kotimi bemi benanao Aiyomi bemisefo wata anasi beka amakukunira beni aiyu agagi eran nampa fuga antanako beka mono waya siakanonam. ²⁵Mini inimano manisirem samika, "Semi wa intagaunave, Mesaya yinanimi("Kraisive sire avi rewayi"). Bemose yemi, masidem anene senuka sima fawarinani. ²⁶Jisasi mini inim samemi, "semi senanao mini waita sewanayimi mage enampa be aseve uno." ²⁷Miniga benta aseventa wantagai, beni kato agagu anom magufake orade paya miniga yiga. Nesu intiri uga naugana mana inim nampa waya se'enafi, yeyafim mini sirempaya sima fawarure bemi bu intauga, "emi nayeyara ayeveve? a-ah nai ugaya benampa aseveve?" ²⁸Mini'mi mini inimano beni nom kura miniga ifarem yerademi anom magufa fa bemi, maro manti wata anasi yiyimiduka. ²⁹"Yerave amonago mana waita. Masidem anene sima fawaruga semose uwantukauna yantagu. Mini waitami bemi Kraisi watenafi?" ³⁰Afo anom magu ifadepaya be wapa yerade buga ³¹Me'e mini ga beni kato agagu bemi samepaya " "Sisao, emi yunami nano." ³²Ugamifo bemi mani siremi yen yiyimiduka, "Semi yunami rukege yige amone inte buyugam yunami." ³³Afo beni kato agagu nesu waya yenanaofim sire mani siga, "intami mana waitamano wa yunami yema amenafi?" ³⁴Afo Jisasi yemi yiyimemi, "Seti yunami, bemose sisikayini ayintana awakure be oma yoganti masidepa kipanu. ³⁵Sigemi ami bu sego, 'foa biyomi wage en inana yunami afugatenafi?, Semi mini sirei yigemi yiyimege, yigemi yinomi daterarega afo amonago yunapimi, yunanui ai afu kagemi beye. ³⁶Item waita mano wa yuna nui marevene, beyi meyam marevemi afo made nuram aum mantem bam yunam manta manafim ruantuemi, Minugamifo, afo item baita mano yomagana afo item baita manowa yunam marevene, yeganti omarentami yimo intentare. ³⁷Minugami mini wayami fugasigene, mana wayami yomaganami afo manawayi yunami maratemi. ³⁸Semi yigemi yiyikamanti me'e sigemi bu yodukam yunapikem yunauu omarago. Eno yumagami afo sigemi bega yenti konamuga yunami omarago." ³⁹Nesu Samaria guanomi beka amakukunuga me'e mini inimanoni wayagai, 'Bemi seti masiden antayui urukauiyui sima fawarene." ⁴⁰Mi'nimi afo Samarigui mini nurami bekai yeravemi, bemi intaemi emi senunampa kanurani ure wa wano. ⁴¹Nesu yam manomi benami intaremi amakukumi eye. ⁴²Yemi mini inimanomi mini siremi sasameye, seyuyami enagai

intareyami amakukumi bu eyane, bube, "seyuyami bena intareyami bemi amone inte yane, mini waita manomi bemi madem wata anasi yui mana magafikemi yivigam waitave."⁴³Kan nuram manoni i'naemi, bemi me'e minifa remi afo Galili bene. ⁴⁴(Afo Jisasimi benanao sima amauremi sene, Kasanampa waita manoni avi'i beni magufimi buvene.) ⁴⁵Mini nurami bemi Galili yeravimi, Galili yui yemi omaremi yimo yuga bemose yinanti. Nayeyare yewai me'e mini anom mono waya kai me'e Jerusalem owemi afo yemi amoneye maden anene bemi imi me'e mini nurami. ⁴⁶Jisasi owayegemi yene kana me'e Galili magufimi, me'e minifai bemi nomi waiye'ekemi manta wainifimi rukane. Kinimi beni mana rafisim waitave, benani manomi avinti mantemi me'e Kapeniumi anom magufim wami. ⁴⁷Mini waita manove intewami Jisasi Judia ifademi afo Galili yene, bemi Jisasi waka oravemi afo intaemi Bemi kumewa benanim nanti magu itama akano adenakai bemi fuginanine. ⁴⁸Afo Jisasi bemi sasamemi, "Emi amaka masidem beni eraka fawarim antayui bu amonateve, emi amaka amakukumi buyinonami," ⁴⁹Kinini rafisim waita manomi bemi sasmene, "Anom waitao, kumewa setigai amonano, bemi fugipo." ⁵⁰Jisasi bemi sasamemi, "Bono enagai fami watene," Jisasi siram wayakai bemi omaremi amakukumi uremi, afo bemi bene. ⁵¹Bemi sadage kume wananti, beni yogam waita yui yemanti bemi amonaremi bemi minisiremi sasameye, "Enaga ano avoguka fa wane." ⁵²Minugami afo bemi yemi yintaemi, iten nuran ugana iyaon tanomi asofane, Afo yemi bemi sasameye, "Nurami wan kiloki beni avinti kipagane." ⁵³Afo'emi ai inta manti me'e mini nuraka magene Jisasi sirukam wayagai, "En aga ano fami watene." Minugami sefo bemi omaremi Jisasi pimi amakukumi imi afo beni akumi mademi amakukumi eye. ⁵⁴Jisasimi kanta yai mini anene urukane me'e mini nurami bemi Judia demi afo me'e Galili yene.

Jon

4 ¹Taim Jisas i save ol Farisi i harim tok olsem em i mekim planti man long kamap disaipel na em i baptaisim planti man winim namba bilong ol disaipel bilong Jon.²(Tasol Jisas em yet i no baptaisim ol man, em disaipel bilong en tasol i baptaisim ol.)³Em i lusim distrik Judia na i go long distrik Galili.

⁴Em i mas wokabaut i go namel long Samaria.⁵Em i kamap long taun bilong Samaria, ol i kolim Sikar. Em i stap klostu long graun Jekop i bin givim long pikinini bilong en Josep.

⁶Hul wara bilong Jekop stap long dispela hap. Jisas i wokabaut i kam na em i nogat strong, olsem na em i sindaun klostu long dispela hul wara. Em i olsem 12 kilok belo.⁷Wanpela meri bilong Samaria i kam long pulimapim wara, na Jisas i tokim em olsem, "Givim mi wara na mi dring."⁸Ol disaipel bilong em i go pinis long taun long baim kaikai.

⁹Meri bilong Samaria i tokim Jisas olsem, "Olsem wanem na yu man Juda i askim mi meri bilong Samaria long givim yu wara long dring?"¹⁰Na Jisas i bekim tok, "Sapos yu save long presen bilong God na sapos yu save long dispela man husat i tokim yu, givim mi wara bilong dring. Bai yu inap askim em na em bai givim yu wara i gat laip."

¹¹Meri i bekim tok long em, "Bikman, yu nogat baket, na hul wara i daun tumas. Yu bai kisim dispela wara i gat laip long wanem hap?"¹²Yu ting olsem yu bikpela winim papa bilong mipela Jekop, em i givim dispela hul wara long mipela na em yet wantaim ol pikinini bilong em na ol bulmakau olgeta i dring long dispela hul wara."

¹³Jisas i bekim tok long em, "Olgeta man husat i drink long dispela hul wara nek bilong ol bai i drai gen,¹⁴Tasol husat i dring dispela wara mi givim em bai nek bilong em i no inap drai gen. Tasol wara mi givim em, em bai i kamap olsem hul wara insait long em, dispela wara bai kamap oltaim na givim em laip i stap gut oltaim."

¹⁵Meri i tokim em, "Bikpela, yu givim dispela wara long mi, na bai nek bilong mi no inap drai gen na mi no inap kam gen long pulimapim wara."¹⁶Jisas i tokim meri, "Go na singautim man bilong yu na kam bek long hia."

¹⁷Meri i bekim tok, "Mi nogat man." Jisas i bekim tok long em olsem, "Yu tok stret yu nogat man,¹⁸yu bin maritim 5-pela man, na man yu maritim nau em i no man bilong yu, tok bilong yu em i tru."

¹⁹Meri i tokim em, "Bikpela, nau mi save yu wanpela profet."²⁰Ol papa bilong mipela i save lotu antap long dispela maunten, tasol yupela i save tok, Jerusalem em ples ol manmeri i mas mekim lotu. Husat i tok stret?"

²¹Jisas i tokim em, "Meri, yu mas bilipim mi, taim bai i kamap, na bai yupela i no inap lotu long Papa long dispela maunten o long Jerusalem."²²Yupela i save lotu long samting yupela i no save long en. Mipela i lotu long samting mipela i save long en. Long wanem, wok bilong kisim bek i kam long ol Juda.

²³Em olsem na taim i kam na em i kamap pinis, bai olgeta manmeri i laik lotu tru ol bai lotu long Papa long Holi Spirit na pasin i tru. Papa i painim dispela kain ol manmeri long lotu long em.²⁴God em Spirit na ol manmeri i lotu long em, ol i mas lotu long Spirit na pasin i tru."

²⁵Meri i tokim em, "Mi save, Mesaia bai i kam (ol i kolim "Krais"). Taim em i kam, em bai tokim mipela long olgeta samting."²⁶Jisas i tokim dispela meri, "Em mi yet tasol nau mi toktok long yu."

²⁷Long dispela taim stret, ol disaipel bilong em i kam bek. Ol i tingting planti bilong wanem em i toktok wantaim meri, tasol i nogat wanpela i askim em, "Yu laikim wanem?" o "Bilong wanem na yu toktok wantaim em?"

²⁸Olsem na dispela meri i lusim baket wara bilong en, na i go bek long taun, na i tokim ol manmeri.²⁹"Kam na lukim wanpela man. Em i tokaut long olgeta samting mi bin mekim. Ating dispela man em i mas Krai tasol?"³⁰Ol lusim taun na i kam long em.

³¹Long dispela taim ol disaipel i tokim em olsem, "Tisa, yu kaikai."³²Tasol em i tokim ol olsem, "Mi gat kaikai we yupela i no save long en."³³Na ol disaipel i toktok planti long ol yet na i tok, "Ating wanpela man i kisim kaikai i kam givim long en?"

³⁴Na Jisas i tokim ol, "Kaikai bilong mi, em bilong bihainim laik bilong em husat i salim mi i kam na bilong pinisim wok bilong em."³⁵Yupela i noken tok, 'I gat 4-pela mun i stap yet na bai taim bilong kaikai i mau?' Mi tokim yupela olsem, yupela apim het na lukluk long gaden, ol kaikai i mau pinis.³⁶Husat man i wok long kisim kaikai, em i kisim pei bilong em na bungim kaikai bilong laip i stap gut oltaim, olsem na man husat i planim na man husat i kisim kaikai, tupela i ken amamas wantaim.

³⁷Olsem na dispela tok em i tru, wanpela bai planim na narapela bai kisim kaikai.³⁸Mi salim yupela i go bilong kisim kaikai long gaden yupela i no bin wok long en. Ol narapela i bin wok na yupela i go kisim kaikai long hatwok bilong ol."

³⁹Planti lain long taun bilong Samaria i bilip long em long ol toktok bilong dispela meri, "Em i tokaut long olgeta samting mi bin mekim."⁴⁰Olsem na taim ol Samaria i kam long em, ol i askim em long stap wantaim ol inap long tupela dei moa.

⁴¹Planti lain moa i harim tok bilong em na ol i bilip.⁴²Ol i tokim dispela meri olsem, "Mipela i no harim tok bilong yu na bilip, nogat, mipela i harim tok bilong em na mipela i save, dispela man tasol em i man bilong kisim bek olgeta manmeri bilong graun."

⁴³Bihain long tupela dei, em i lusim dispela hap na i go long Galili.⁴⁴(Na Jisas yet i tokaut olsem, profet i nogat nem long as ples bilong em.)⁴⁵Taim em i kam long Galili, ol lain Galili i amamas long em i kam. Long wanem ol tu i bin go long dispela bikpela lotu long Jerusalem na ol i lukim olgeta samting em i mekim long dispela taim.

⁴⁶Jisas i kamap gen long taun Kana long Galili, long dispela hap em i bin tanim wara i kamap wain. Wanpela ofisa bilong king, pikinini man bilong en i gat sik long taun Kapenium.⁴⁷Dispela man i harim olsem Jisas i lusim Judia na i kam long Galili, em i go long Jisas na askim em long kam daun na oraitim pikinini bilong em klostu i laik i dai.

⁴⁸Orait Jisas i tokim em, "Sapos yu i no lukim ol kain kain mirakel, bai yu no inap bilip,"⁴⁹Ofisa bilong king i tokim em, "Bikman, kam daun na lukim pikinini bilong mi, nogut em i dai."⁵⁰Jisas i tokim em, "Go pikinini bilong yu bai i stap laip." Em i bilip long tok Jisas i mekim, na em i go.

⁵¹Taim em i wokabaut yet i go daun, ol wokboi bilong em i kam bungim em na i tokim em olsem, "Pikinini bilong yu em i stap laip."⁵²Olsem na em i askim ol, wanem taim stret pikinini i orait? Na ol i bekim tok olsem, "Aste long wan kilok sik i lusim em."

⁵³Papa i save olsem long dispela aua stret Jisas i tok, "Pikinini bilong yu bai i stap laip," olsem na em i bilip long Jisas na olgeta lain bilong em tu i bilip.⁵⁴Dispela em i namba tu mirakel Jisas i mekim long taim em i lusim Judia na kam long Galili.

Joni

5

⁴¹Me,e mini manomi naemi mana anon nurami fawaremino me,e Jerusalemi afo Jisasimi bemi mente minifa uremino Jerusalemi. ²Afo me,e minifa me,e Jerusalemi mana warun nomi wane me,e Sipisipi yuyi anon onta anapai me,e Hibru yui wayafikemi yemi avidemi Betseda, afo me,e minigai faipia sito iyom mara ontayui wane.

³Warantemi nesuyam waita nasi yui iyenuo yivintim wami, afo yugan afakami, afo yimi savi uganui afo nesuyam waita nasimi yemi amaka yirare biri iyugami me,e avin sagokai ruge beye.⁵Mana waita mano wafa ai'e wam bage'enim 48 tia orantega. ⁶Afo me,e mini nurami Jisasi bemi amonemi afo bemi amone intami mini waita manomi iyakai bemi rukemi me,e minifa wage,e nine afo Jisasimi ma,ni sirem intaemi, emi asofarare?⁷Afo avim waita manomi mini siremi sene, anona waitao, me,e nom anomi kuma dauyemi ure wakai mana waita mano semi rauremi me,e mini warun nopimi busikene semi kumirante ewaunami semi yakagaremi bewane. ⁸Afo Jisasi bemi sasamem eyi yayu mantare itawe bono.⁹Ameuremmeni waitami asofemi,afo beyi yauyu mantarem buga.Mini nurami Sabati nurami.¹⁰Afo Juda yui a,nom waita benanti manisemino,Manami Sabati

nuramino,minugami ageugano eyi yauyu mantarem beveve. ¹¹Afo bemi yiyimene semi asofarukam waita manomi sisimemi me,e eni yauyui marewa afo bono¹³Afo yemi bemi enayawa intauruka,Iyewafi mini waitami,sasamiya mini yauyu mantare bugeo? ¹²Ugamifo me,e mini waita ve iyemo manta inta akayive me,e Jisasimi amonemi intemi buyene bemi iyewafi nayeyare me,e minifimi nesu waita anasi yui intaruka ugemi wami sefo afo Jisasimi mini magumi demi bene.¹⁴Afo naemi Jisasimi amonene bemi me,e mono naupai afo bemi sasamene intano ai emi asofawonane emi enawa savi anta buyono ma,e savi anene manomi enagei fawa rintene. ¹⁵Afo naemi mini waita manomi bemi bene maro manti mini siremi yiyimene me,e Juda yuyi a,nom waita yui Jisasi bemanami semi manta asofasikene¹⁶Mamini antayanti juda yuyi Anom waitayu jisasimi saviuakaka,nayeyarefi bemi mini antayui Sabatiga nurami uwantukam. ¹⁷Afo Jisasimi yiyimene yemi semi setifoeve bemi yogeve mini nuremi wai sefo afo sewai yogeve. ¹⁸Me,e mini anee yanti yeve Juda yuyi nesu pikem anui afakaremi bemi arirante eye naye yare bemi Sabati nurami bu romukene bumino bemi Gotimi abidem benafoene semi afo bemi benana osami manta fawa rumanti Goti remi mana ewane. ¹⁹Afo Jisasimi yenti wayami siremi yiyimene fuga ugane iya ontanomi mana anenemi ben ayikai benana osami bu uwarantene ugamifo bumino bemi amonami naye anene yui afoemi uwaranui iya ontanomi wai uwarevene. ²⁰Nayeyare afoemi me,e iya ontanomi aiyeimi agantene maren anenemi benana osami uwarami afo inami amaka bemi agantatene bemi anona anene yui enawa me,e mini anene yu wai yaka karemi inai sefo sigemi amaka savi intaviri inagone²¹Me,e afoemi fugim waita yui omaremi intayikem afo aumi yemi yimevene mana ugami sefo iya ontanowai bewai aumi yimitene me,e wata yu,o yeve iyenuo omare benanti ayewayive yempai aumi yimitene. ²²Afo emi mana waita mi bu dayimante bumino mini dayimanti omaremi beni iya ontanomi marepa ben aiyaipim rukane. ²³Minugami sefo yeve madeyumi omaremi anona avi,i ben agaanomi aminteye me,e ben afoemi anona avi,i ame wani uremi. ²⁴Fuga sire yiyimege, seta intarem semose sisikam waita ga amakukun item bantana aum maremi fugim magu yakagem. ²⁵Fuga sire yiyimege kana'a a'i yiga, a'i magem fukam waita yu Koti aga ano ami intate, intanu ano fa batem. ²⁶Setifoe bepim aum rukami benagapim ba amidukemi mini aumi. ²⁷Setifoemi semi made anene simiduka nayeyara benaga'i bem. ²⁸Emi savi antu burono miniyanti, bane mana kana yewami,item waita anasi fukemo wayimi ben amerago ami intatem. ²⁹Afo yemi masipikem fasa yitem waita anasi awogu anta ewayi itavem aum mante banayo,minugam mifo waita yuo savi anta urukayimi itavitemofo kotini koka itavitemo. ³⁰Semi mana anene bu yuwaratege, sesi ayikake,afo semi itarei,semi rayintei,seti antayui atekenafi.Nayeyarafi semi bumi seti ayintana afakarare,iya semi sisikarukene beni ayintana afakara. ³¹Seka ose sire ami site mini muna bayami site. ³²Minugamifo mana waita bane,iye semi simonagem senanti sima fawarem.semi amonaunami mini waita senato sewami mini fugamisi. ³³Yemi sasakaya bonami Joni wapa bemi enanti sima fawaruremi semi fugawe siga. ³⁴Semi bumi mini wayayu mantukau waitayu wapake .Buve,semi mini sirei seu yigemi aumi maranago. ³⁵Jonimi on kana bem kevem bami yigemi mini oka amoyeve bami sito kanaga. ³⁶Minugamifo anene manomi Joni ba yakauga, bemi senanti sima fawaruga, masidem yoganti setifoe simimi mantakipano yanti.Mamini yoganto semo marewaunami sima fawarem waita anasi yupimi semi,setifoemi sisikarai yigau. ³⁷Setifoemi semi sisikayimi senanti simafawarem. Minugamifo emi ben ameragom ami buyintemi bem orasi buamonanami mananuram ba. ³⁸Benami enaupem buwa, bemi sasakam waitaga i amakukun buyonami. ³⁹Agau yigemi inteintevega afakevige kotini ayanti bantana aumi mante bananam . Minugamifo mini wayayui senanti sima fawaruga. ⁴⁰Afo yigemi sepa'i yeravega afo aumi marago, maren nurami banagomi. ⁴²Semi wata yupekemi anon avi bumareve . ⁴¹Semi yimonaunave yigemi Kotini ayinti yigem yupemi buwane. ⁴³Semi seti fo'e avi pimi yunai afo semi busiviga.Afo mana waita mano benavikao yinami,amakaga bemi avigatege. ⁴⁴Iteni urega yigemi yimakukumi inteke, minugami yigemi bu afakewane ano avi kotini wapake yewami? ⁴⁵Yigemi buyintago semi setifoe augaka koi bu yiyikateu. Ena waita wamisefo yemi koi sasakatemo,benavi'i mosesi.Emi intanami iye emi ofaitene. ⁴⁶Yigemi mosesikao yimakukumo evate,afo setagawa yimakukumi'o.Nayeyarafi,senanti intaremi mini baiyami agatuka. ⁴⁷Afo emi amakukumo bu inteve mini wayamo agatukam,iteniure setami amakuku iteve?

Jon

5 ¹Bihain long dispela, i gat wanpela bikpela dei bilong lotu bilong ol Juda i kamap long Jerusalem, na Jisas i go antap long Jerusalem.² Na long dispela hap insait long Jerusalem i gat wanpela raun wara i stap long bikpela Dua bilong Sipsip. Long tokples Hibru ol i kolim Betseda, na long dispela hap i gat 5-pela liklik varenda i gat ol dua i stap.³I gat bikpela namba bilong ol manmeri husat i bin sik, na ol ai pas, na ol lek nogut na planti manmeri i no inap wokabaut i slip long sik bet.⁴undefined

⁵Na i gat wanpela man i stap long hap husat i bin sik i nap long 38-pela yia.⁶Na long dispela taim Jisas i lukim em na em i luksave olsem dispela man i slip longpela taim long dispela hap. Na Jisas i askim em olsem, "Yu laik kamap orait?"

⁷Na sikman i bekim tok olsem, "Bikman, mi nogat wanpela man i nap long putim mi i go insait long raun wara taim wara i sut i kam antap. Taim mi traिम long go, narapela i go pas long mi."⁸Na Jisas i tokim em, "Kirap na kisim mat bilong yu na wokabaut."

⁹Na wantu tasol dispela man i orait, na em i kisim mat bilong en na i wokabaut. Dispela dei em i dei Sabat.

¹⁰Na ol hetman bilong ol Juda i tok long em, "Dispela em i dei Sabat, na i tambu long yu karim mat bilong yu na wokabaut."¹¹Na em i bekim tok, "Man i oraitim mi i tokim mi, long karim mat bilong yu na wokabaut."

¹²Na ol i askim em gen, "Husat em dispela man, i tokim yu long karim bet bilong yu na wokabaut?"¹³Tasol dispela man husat i bin kamap orait i no save long Jisas em i husat, long wanem planti manmeri tru i pulap long dispela ples na Jisas i lusim na i go.

¹⁴Na bihain Jisas i painim em insait long tempel na i tokim em, "Harim! Yu kamap orait pinis, Yu noken mekim sin moa, nogut samting nogut tru bai i kamap long yu."¹⁵Na bihain dispela man i go tokim ol hetman bilong ol Juda olsem, Jisas tasol i oraitim em.

¹⁶Nau long dispela ol pasin tasol ol hetman bilong ol Juda i mekim nogut long Jisas, long wanem em i mekim ol dispela samting long dei Sabat.¹⁷Na Jisas i tokim ol, "Papa bilong mi, em wok i stap yet olsem na mi tu, mi wok."¹⁸Long ol dispela samting tasol ol Juda i panim rot moa long kilim em, long wanem em i no brukim dei Sabat tasol, nogat, em i kolim God olsem Papa bilong Em yet na i mekim Em yet i kamap wankain olsem God.

¹⁹Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Tru tumas, pikinini i i no i nap mekim wanpela samting long laik bilong em yet, tasol nogat, em i lukim wanem ol samting Papa i mekim, pikinini tu i save mekim."²⁰Long wanem papa i laikim pikinini olsem na em i soim em olgeta samting em yet i save mekim. Na tu bai em i soim em ol bikpela samting moa i abrusim ol dispela ol samting na bai yupela i kirap nogut.

²¹Olsem papa i save kirapim ol dai man na i givim laip long ol, wankain tasol bai pikinini tu i givim laip long ol man husat em i laikim long en.²²Papa i no save skelim wanpela man tasol, nogat em i givim dispela namba bilong skelim i go long Pikinini²³olsem bai olgeta i ken givim biknem long pikinini olsem ol i save givim biknem long papa. Na man husat i no save givim biknem long pikinini i no save givim biknem tu long papa husat i bin salim pikinini i kam.

²⁴Tru tumas man husat i harim tok bilong mi na i bilip long man husat i bin salim mi i kam, em i kisim laip i stap oltaim oltaim na bai em i abrusim kot bilong God wantaim dai na kisim laip.

²⁵Tru tumas, taim i wok long kam na nau em i kam pinis, ol dai man bai i harim tok bilong mi, Pikinini bilong God. Husat ol i harim em, ol bai i stap laip.

²⁶Papa i gat laip insait long em yet, olsem na em i givim dispela laip long pikinini tu i ken i gat wankain laip insait long em yet.²⁷Olsem na papa i givim namba long mekim wok bilong pasin bilong skelim ol manmeri i go long pikinini, bilong wanem dispela pikinini, em i Pikinini bilong Man.

²⁸Yu noken kirap nogut long dispela, i gat wanpela taim i wok long kam, bai husat ol manmeri i dai na stap insait long matmat ol bai i harim nek bilong em²⁹Na bai ol i kam aut long matmat. Ol man i mekim gutpela pasin bai ol i kirap bek na stap laip oltaim, tasol ol man i mekim pasin nogut bai i kirap bek na bai ol i sanap long kot bilong God.

³⁰Mi no inap mekim wanpela samting long laik bilong mi yet, long taim mi harim, mi save skelim, na pasin bilong mi long skelim em i stretpela. Long wanem, mi no painim laik bilong mi yet tasol, mi panim laik bilong man husat i salim mi i kam.³¹Na sapos mi tokaut long mi yet tasol, testimoni bilong mi bai i no tru.³²Tasol i gat narapela man i stap, husat i save long mi na i save tokaut long mi. Mi save olsem dispela man i tokaut long mi, em i tru.

³³Ol i bin salim yu i go long Jon na em i tokaut long yu long tok tru.³⁴Tasol mi no kisim dispela ol tok long man. Nogat, mi tok olsem bai yupela i ken kisim laip.³⁵Jon em i olsem lam ol i bin laitim long givim lait na yupela bin amamas liklik taim tasol long dispela lait.

³⁶Tasol samting i winim Jon, em i tokaut long mi nau. Em dispela olgeta wok Papa i bin givim long mi bilong mekim na pinisim. Ol dispela wok mi save mekim i tokaut gut long ol manmeri olsem, Papa i bin salim mi na mi kam.³⁷Papa husat i salim mi em i tokaut long mi. Tasol yu no bin harim nek bilong en na yu no bin lukim pes bilong en wanpela taim yet.³⁸Tok bilong en i no stap insait long yu, na yu no bilip long man husat em i salim i kam.

³⁹Yupela i tingting long painim ol tok bilong God long kisim laip i stap oltaim oltaim tasol ol dispela tok i tokaut long mi.⁴⁰Na yupela i no laik kam long mi na i kisim laip i stap oltaim.

⁴¹Mi no larim ol man i givim biknem long mi.⁴²Tasol mi save yupela nogat laikim bilong God insait long yupela yet.

⁴³Mi kam long nem bilong papa bilong mi na yupela i no bin kisim mi. Sapos narapela man i kam long nem bilong em yet, bai yupela i nap long kisim em.⁴⁴Bai yupela i bilip olsem wanem, yupela ol man i save kisim biknem long ol narapela man, tasol yupela i no save painim biknem i kam long God wanpela tasol?

⁴⁵Yupela i noken ting bai mi kotim yupela long ai bilong Papa. I gat narapela man i stap em bai i kotim yu, nem bilong em, Moses. Husat yu ting em bai i helpim yu.⁴⁶Sapos yupela i bilip long Moses, orait yupela bai i bilip long tok bilong mi tu. Long wanem, em i tingting long mi na i bin raitim ol tok long mi.⁴⁷Sapos yu no bilip long ol tok em i raitim, olsem wanem bai yu bilip long ol tok bilong mi?"

Joni

6

¹Mini anene manomi anepa, Jisasimi bene me'e Galili warun non awafa, ena avi remi Tiberiasi bun none. ²Anon inim waita bemi aneka awakure buga, nayeyare yemi amonewami Jisasimi yi makam waita manta soke uyikem. ³Afo Jisasimi beyi yogam waitayu nampa anuga maru kumantemo. ⁴Pesowani Anom Nuram ba afo Judayuyi anom yunam nanti adeka yemi. ⁵Minigai Jisasimi yimone wami, anom inim awai bekai yiri ana ewami, afo bemi sasamene Filipimi, "Amaka seyui itepakena breiti yui aiya ureya, afo mana mini inim waita yui omareya yimefana nante?" ⁶Jisasi ve, maka sim wayami Filipimi intaene, ugamifo bemi amone inte ugane, amaka bemi naye anta omaremi inananimi. ⁷Afo Filipimi mini siremi ben ami yewayegem sasamemi, "Amaka kar unam silva agam nako ayaofanunami mana mana yiminti amakagi iyitene amakagi iyitene mana wayi." ⁸Disaipoli yupikem mana wayive, Andru, Saimon, Pitami ben awa'eve Jisasimi sasamene manisiremi. ⁹"Sana sito iyaon tanomi manami faipia bretimi rukene, yemi witi agakai bayere uwantukane, afo noyai kare. Nesu inim waitami wane, afo mana mini yuna manomi senu yami iteni urena sofai itene?" ¹⁰Jisasimi semi, "Yiyi minaya anasi waita yui kumantogo", (nesu asaya yui wane miniga). Minimi afo anasi waita yui kumanteye, yemi madepa faip tausenia. ¹¹Jisasimi mini bretimi mantemi afo Kotimi susu sasa karemi, afo manta wata anasi kumakayimi yimemi bene, naemi noya wai manta miniga remi afo yimemi bene, afo yemi amuna rukemi neye. ¹²A'i yemi narami yimudemi, Jisasimi beyi yogam waita yui yemi yiyimemi, "Manta naram akan akan breiti yui manafini dago, fafim bapo." ¹³Jisasini yogam waitayu 12 fia unami utugemo 5 pia ne ram breiti, afo tuelufu'a unami yukuru umakeye, me'e faipia breiti manoni akam akanui, yemi wata yui ai narami afo yemi yimurami afo mana'ami fami wage'em. ¹⁴Yemi wata anasiyu amonami bemi mini mirakoli uwarami yemi semi; "Fuga ugane, bemi mana mini profeti iyewafi mana magaga yinaniyi." ¹⁵Mini nurami Jisasimi amonem item emi wata anasi bemi ye fakare ayafauremi afo eram baya siremi manta yenti kini itemo, minugami bemi yera yiremi beyao anufa urem. ¹⁶Amaka enakai Jisasini yogam waitayu non anapa kumomi. ¹⁷Yemi ukumantuve mana kanufim afo bemo mea awafa Kaperneam. [Magumi kumayunagami Jisasi ye waka buyigage'em]. ¹⁸Mini nuram manami ake uwa yimi, afo bunonamo mi itavuga. ¹⁹Jisasini yogam waitayu rifite bemo 5 pia wafi 6sia kilo mitaga, yemi amonami Jisasi non amuga airem yem adeka yemo bam kanu waka, afo yemi fegemo. ²⁰Ugamifo, Jisasimi yemi yiyi mene, "Minimi semuno! Yigemi bu fegago." ²¹Afo yemi beni yogam waitayu bemi aviege yenti kanufim dami, afo ameurem kanu mano birare sim magufa bemi. ²²Me'e ena nurami, wata anasi yui miniga intamakemi bunonomanomi me'an awafai wami. Afo amonewami mana kanu Jisasini yogam waitayu buga, Jisasi yenampa iwuga, afo beni yogam waitayu ana buga. ²³[Afo mana'a kanu yu Tiberiasike yemi mini magu Anonamano breiti yanti susuve sirapaya narukapa.] ²⁴Wata anasi yui intami Jisasimi beyi disaipoli yu nampa me'e minifai wami, afo yemi boti yupimi raunta vevemi Jisasimi afakarantemi Kapenaumi bugane. ²⁵Naemi yemi maro bemi afakemo nomano mea awafa, afo yemi bemi sasamemi, "Sisao, naye nurana managa yenave?" ²⁶Afo Jisasimi yen yami mini siremi yewayegem yiyimene, "Fuga ugane, yigemi semi sifakeo yewane, anene yuo uwarewuna nayuga amonarara yewanaye, minugamifo semi eana anta yuga amonaranta yevege, ugamifo yigemi breiti narami yimudaga. ²⁷Yigemi me'e savi inanin yunanui buyogago. Ugamifo yigemi aumi masidem nuram yimi nanim mini yunam. Miyim yunam Wata Aga'ano sigem yiminani, naye yara Anona Koti eranti bemi amiduka. ²⁸Afo yemi Jisasimi mini siremi sasamemo, "Seyui iteni ureyana afo Kotini yoganti seyui yogate yane?" ²⁹Jisasimi yen yami mini siremi yen yiyimene, "Kotini yoganti minugene, Kotimi iyena dana yigene me'e mini waita gaga amakukumi ono. ³⁰Afo yemi bemi sasameye, "Naye anene yuo afo yogaru emi ina yana amaka seyui emi amakukumi oteyane? Amaka emi naiteve? ³¹Senuti sinau sifoe unami yemi mana yui narukane me'e asam magufimi, minimi a'i Kotini yaufimi aka gane, yifoemi Inarufakem bretimi yimirami narukane." ³²Afo Jisasimi yenti waya yui yemi yiyimene, "Fuga ugane, Mosesimi yigemi Inaru fakemi kukam breiti buyimene, ugamifo senu sifoemi fuga breiti me'e Inaru fakemi kukami yigemi yimene. ³³Kotini breiti manomi inaru demi afo kumemi, aumi yimirantemi me'e masirem mana magafim wata

anasi yu." ³⁴ Afo yemi mini siremi bemi sasa meye, "Anom waitao, emi mare nurami seyuyami mini bretimi yimi ri ana ono." ³⁵ Afo Jisasi yemi yiyimemi, "Semi senaomi, semi aumaram bretive, iyewa sepa yinaniyi anti iratene, afo iye emi sepimi amakukumi item, bemi amaka nonanti ameragomi bu asakatene. ³⁶ Ugamifo semi yigenanti mi'ni sire yiyimege, yigemi semi simoneve, afo yigemi amakukumi bu ewane sepimi. ³⁷ Masiden wata anasi iyenuo seti foemi semi simirukanu, yemi sepai yiteye, afo item waita manowa emi sepai yiteve, amaka semi fuga sire bu sasa katege. ³⁸ Afo semi mente Inaru fakemi kukege, seti aiyika bu awakurirare, ugamifo semi setifoeni aiyika awakuro tege me'e iyemo semi sikao yigauna. ³⁹ Afo mana minimi setifoeni aiyintino, iyemo semi sisikama remo rafiseno, me'e masidem wata anasi yui bemo amonemo semi simi rukanui, semi amaka semi wata anasi fikemi mana wayimi buraratege, ugamifo me'e arafa nurami semi yemi inta yikatege. ⁴⁰ Minimi setifoeni aiyintino, minugami masidem wata anasi iye iyaontanom amone bepim yima kukum ewayi, yemi marateye awogu ure masidem nuram bam aumi, afo semi yemi yiwau rotege naemi inaru wa maga arafa. ⁴¹ Naemi yemi Juda yui yenti anom waita yuge Jisasini waya yanti asuveye, nayeyara bemi semi, semi me'e mini breiti Inaru fakemi kukaunave. ⁴² Anom waita yui yemi seye. Minimi Jisasive, Josepimi agage, benanoe afo ai seyui amone inte uga funa, bemi afo naugana bemi sena, semi Inaru dei kumege?" ⁴³ Jisasimi yen yami mini siremi yemi yiyimene, "Yigemi yigen yiranti yiruvim bayami yigen yiwanapai bu sego. ⁴⁴ Mana waita mano emi amaka sepai buyinonane, ugamifo setifoemi iyemo semi sisikao yigau noyive, bemi avi manti sepa ratene, afo naemi arafa nurami semi masipikemi bemi ita'akatege. ⁴⁵ Profeti yui yemi wayami agantemi mi'ni sigane, Kotimi masidem wata anasi intim yimitene. Masidem wata anasi iyemo setifoeni waya itewayi sepa yiteye. ⁴⁶ Mana waita mano wa setifoemi bu amonaga nane, ive fuga. Ugamifo item waita Kotipa yigayi beyaomi amonaga setifoemi. ⁴⁷ Fuga ugane, wata mano emi iyewa sepimi amakukumi iteve, bemi maden nurami awogu uremi wananim aumi rukene. ⁴⁸ Semuno aumaram bretimi. ⁴⁹ Ugamifo yigem yinau yifoe unami manami naremi me'e asam magufimi yemi fukane. ⁵⁰ Mini bretimi me'e inaru fakemi kukene, minugami wata mano amakai mana'a naremi afo bemi bu fugitem. ⁵¹ Semi mini bretive me'e aumi yimi nanimi Inaru fakemi kukaunave. Amaka mana waita mano minifikem mana'a breiti natemi bemi masidem nuram watene. Mini breiti yime nunave mini seti sumino, mana maga fikena inim waita yui aumi mara goyare. ⁵² Juda yui yirakami yeyi ranti yisuwepaya, afo mani semo, "iteni urena mana waita mano beyi aumi simi naya nateyare?" . ⁵³ Afo Jisasimi mini siremi yemi yiyimemi, "Fuga ugane, afo yigemo wata aga anom aumi bune afo beni nare bu natei, sigemi iyaka bam aumi bu maranagone. ⁵⁴ Iyewafi seti auwa seti nare nana niyi bemi iyaka bam aumi magatene, afo , semi bemi itaratege naemi inaru wa maga kipa nanika. ⁵⁵ Afo seti sumi yuna ugane, afo seti naremi nan non ugane. ⁵⁶ Afo seti sumi yunam ugami, afo seti naremi awogu nan nomi. Item waita mano seti su nemi afo seti nare nemi, bemi sepim bami semi bepim baunave. ⁵⁷ Setifoe aum makem bemi semi sisikai semi su mante bege setifoeni eraka, minugami wata mano seti su natemi, bewai aum matem watemi seti eraka. ⁵⁸ Mana breiti inarufake kumem, mini breitiwa senuti sinau sigao nare fuka naye. Item waitamano mana breiti nemi masidem nuram watene. ⁵⁹ Jisasimi mini anene yanti amonemi sirukane me'e mono naupai, bemi mini nurami wata anasi yui yiyimi rukane me'e Kapenaumi. ⁶⁰ Afo nesui Jisasini yogam waita yu mini yanti intaremi semi," mana mini waya mano senui sigatemi, mini umanti remi, iyewa amaka itatene?" ⁶¹ Ugamifo naugene, yigemi amone wami wata aga anom uremi mente wafai wage'enim maguga umba kanai? ⁶² Aiyo aga manomi aumi yimevene. Ugamifo aumano aumi buamitene. Waya yuo semo yigemo yiyime waunave minimi Aiyo agai afo bemi yigemi aumi yimitene. ⁶³ Ugamifo yigepi kemi mana'a yui amakukumi buyeveye." Nayeyare , wafai Jisasimi yemi yimona gane mae wata yuo yemi iyenuga bepimi amakukumi bu eveye. Afo iyewa bemi avirena namugo yu yiya pimi yimi tene. ⁶⁴ Minugami bemi sene, "Mini yanti ugamifo semi yigemi yiyime vege, mana waita manomi ame'emi sepai buyinonave, amaka seti foe emi eyo sinami sepai yinonave." ⁶⁵ Afo mini anepai, nesu beni yoga waita yui yewa yegemi beye, afo yemi enawa benampa bu no'eye. ⁶⁶ Afo Jisasimi 12fia beyi yogam waita yui yintaene, "Yige wa bitege,a?" ⁶⁷ Saimon Pitami yewayegem mani sirem semi, Anonao , amaka seyui iyepaga boteyane? Emi rukanave aum mante masidem nuram bam baya. ⁶⁸ Afo seyuya sima kukum eya afo amone inte ugafo manurem emi atekam waita Kotini beyanti uga dukayi. ⁶⁹ Jisasimi yemi yogam baita yui mini sirem yiyimene, semi senao mi 12fia yu uga dukauna wami, afo sigepike mana wayi savi awamui." ⁷⁰ Afo Jisasimi Judasi mi sasamene, Saimoni Iskarioti agai, bemi 12fia fikemi bemi manami, iyemo amaka Jisasimi manta me'e namugoyu yiyapimi yimina nimi.

Jon

6 ¹ Bihain long ol dispela samting, Jisas i go long narapela sait bilong Raunwara Galili, narapela nem bilong en Solwara Tiberias. ² Bikipela lain manmeri i bihainim em, long wanem ol i lukim mirakel Jisas i bin mekim long oraitim ol sik man. ³ Na Jisas i go antap long maunten na sindaun wantaim ol disaipel bilong en.

⁴Long Bikpela Dei Bilong Pasova na taim bilong bikpela kaikai bilong ol Juda i kam klostu.⁵Taim Jisas i lukim ol bikpela lain manmeri i wok long kam long em, na em tokim Filip, "Bai yumi baim bret long we na ol dispela lain manmeri i ken kaikai?"⁶Jisas i askim Filip long traim em, tasol em i save wanem samting em bai mekim.

⁷Na Filip i bekim tok bilong en olsem, "Sapos yumi baim bret mak bilong en inap olsem 200 silva koins em bai i no inap long givim long wanwan man na meri i bung long hia."⁸Wanpela bilong ol disaipel, Andru, brata bilong Saimon Pita i tokim Jisas olsem,⁹"Wanpela boi long hia i gat 5-pela bret ol i wokim long bali na tupela pis. Planti manmeri tru i stap na dispela kaikai bai helpim yumi olsem wanem?"

¹⁰Jisas i tok, "Tokim ol manmeri sindaun." (Planti gras i stap long dispela hap). Olsem na ol manmeri sindaun, namba bilong ol inap long 5,000.¹¹Jisas i kisim ol dispela bret na givim tenkyu long God pinis orait em i givim long ol manmeri i sindaun. Bihain em i kisim pis tu na skelim long wankain rot, na ol i gat planti long kaikai.¹²Taim ol i kaikai na pulap pinis, Jisas i tokim ol disaipel, "Bungim olgeta ol haphap bret, nogut ol i stap nating."

¹³Ol disaipel i bungim na pulapim 12-pela basket bilong haphap bilong 5-pela bret. Ol man ol i kaikai na ol inap pinis na sampela i stap yet.¹⁴Ol manmeri i lukim dispela mirakel em i mekim na ol i tok, "Tru tumas, em dispela profet husat bai kam long dispela graun."¹⁵Taim Jisas i save olsem ol manmeri i laik kam holim pasim em na toktok strong na mekim em i kamap king bilong ol, olsem na em i lusim ol na em yet i go antap long maunten.

¹⁶Long apinun taim ol disaipel i go daun long raunwara.¹⁷Ol i go sindaun long wanpela bout na ol i go hapsait long Kaperneam. (Ples i tudak na Jisas i no kamap yet long ol.)¹⁸Long dispela taim strongpela win i kamap, na solwara i kirap.

¹⁹Taim ol disaipel i pul i go 5-pela o 6-pela kilomita, ol i lukim Jisas i wokabaut antap long solwara na kam klostu long bout bilong ol, na ol i pret.²⁰Tasol, Jisas i tokim ol, "Em mi tasol! Yupela i noken pret."²¹Na ol disaipel i laik kisim em i kam insait long bout, na wantu bout i kamap long dispela ples ol i go long en.

²²Long dei bihain, ol manmeri i stap yet long hapsait long raunwara. Na ol i lukim wanpela bout tasol ol disaipel bin i go, Jisas em i no bin go wantaim ol, tasol ol disaipel bilong em tasol i go.²³(Tasol sampela bout i kam olsem long Tiberias i kam long dispela ples Bikpela i bin givim tenkyu long bret na ol i kaikai long en.)

²⁴Taim ol manmeri i harim olsem Jisas wantaim ol disaipel i stap long hap, ol i kalap long ol bout na i go long Kaperneam bilong painim Jisas.²⁵Bihain ol i go painim em long hapsait bilong raunwara, na ol i tokim em, "Tisa, wanem taim yu kam long hia?"

²⁶Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Tru tumas, yupela kam painim mi i no bilong lukim mirakel na sain mi bin mekim, tasol yupela i kaikai bret na yupela i pulap.²⁷Yupela i noken wok long kaikai we i bai bagarap. Tasol yupela i mas wok long kaikai we bai givim laip i stap gut oltaim oltaim. Dispela kain kaikai Pikinini bilong Man bai i givim long yupela, bilong wanem God Papa i givim namba pinis long em."

²⁸Na ol i tokim Jisas olsem, "Mipela bai i mekim wanem na mipela i ken mekim wok bilong God?"²⁹Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Wok bilong God i olsem, bilip long man husat God i bin salim em i kam."

³⁰Na ol i tokim em, "Wanem ol sain na mirakel bai yu mekim na mipela bai lukim na bilip long yu? Bai yu mekim wanem?"³¹Ol tumbuna papa bilong mipela i bin kaikai ol mana long ples drai. Olsem tok i stap long buk bilong God, 'Papa i bin givim ol bret long heven long kaikai.'"

³²Na Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Tru tumas, Moses i no givim yupela bret i kam long heven, tasol Papa bilong mi husat i givim yupela bret tru i kam long heven.³³Bret bilong God i bin lusim heven na kam daun long givim laip long olgeta manmeri bilong graun."³⁴Na ol i tokim em olsem, "Bikman, yu givim dispela bret long mipela oltaim."

³⁵Orait Jisas i tokim ol, "Mi yet, mi bret bilong laip, husat i kam long mi bai i no inap hangre, na husat i bilip long mi bai i no inap nek drai long dring wara.³⁶Tasol, mi tokim yupela olsem, yupela i bin lukim mi na yupela i no bilip yet long mi.³⁷Olgeta manmeri husat Papa i givim long mi, ol bai i kam long mi na husat man i kam long mi, bai mi i no i nap tru long rausim em.

³⁸Na mi kam daun long heven, i no bilong bihainim laik bilong mi yet. Tasol mi bai bihainim laik bilong Papa husat i salim mi i kam.³⁹Na dispela em i laik bilong Papa husat i bin salim mi long lukautim olgeta manmeri em i bin givim long mi, bai mi noken lusim wanpela bilong ol manmeri, tasol bai mi kirapim ol long las dei.⁴⁰Dispela em i laik bilong Papa bilong mi, olsem na olgeta manmeri husat i lukim Pikinini na i bilip long em, ol bai kisim laip i stap gut oltaim oltaim, na bai mi kirapim ol long las dei.

⁴¹Bihain ol hetman bilong Juda i tokpait long tok bilong Jisas long wanem em i tok, "Mi yet dispela bret i kam daun long heven."⁴²Ol hetman i tok, "Em dispela Jisas, em i pikinini bilong Josep, em yumi save long papa na mama bilong en. Olsem wanem na em i tok, 'Mi lusim heven na kam daun?'"

⁴³Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i noken tokpait namel long yupela yet.⁴⁴I nogat wanpela man inap long kam long mi, sapos Papa husat i bin salim mi i kam bai bringim em i kam long mi, na long las dei bai mi kirapim

em long matmat.⁴⁵ Ol profet i raitim tok olsem, 'God bai i skulim olgeta manmeri.' Olgeta manmeri husat i harim tok bilong Papa bai i kam long mi.

⁴⁶I nogat wanpela man i bin lukim Papa, nogat tru. Tasol man husat i kam long God, em tasol i bin lukim Papa.

⁴⁷Tru tumas, man husat i bilip, em i gat laip i stap gut oltaim oltaim.

⁴⁸Mi yet mi bret bilong laip. ⁴⁹Tasol ol tumbuna papa bilong yupela i bin kaikai mana long ples drai na ol i dai pinis.

⁵⁰Dispela bret i bin kam daun long heven, olsem na man i ken kaikai sampela na em bai i no inap dai. ⁵¹Mi yet mi dispela bret bilong givim laip i bin kam daun long heven. Sapos wanpela man i kaikai sampela long dispela bret, em bai i stap oltaim oltaim. Dispela bret we mi bai givim em i bodi bilong mi long ol manmeri bilong graun i ken kisim laip.

⁵²Ol Juda i belhat na tokpait namel long ol yet, na tok, "Olsem wanem bai dispela man i givim yumi bodi bilong em long kaikai?" ⁵³Na Jisas i tokim ol olsem, "Tru tumas, sapos yupela i no kaikai bodi bilong Pikinini bilong Man na dring blut bilong em, bai yupela i no inap kisim laip i stap oltaim oltaim.

⁵⁴Husat i kaikai bodi bilong mi na dring blut bilong mi bai em i gat laip i stap oltaim oltaim, na bai mi kirapim em long las dei. ⁵⁵Na bodi bilong mi em i kaikai tru na blut bilong mi em i wara tru bilong dring. ⁵⁶Man husat i kaikai bodi bilong mi na dring blut bilong mi, em i stap insait long mi na mi stap insait long em.

⁵⁷Papa i stap laip em i salim mi na mi stap laip long strong bilong Papa, olsem na man i kaikai bodi bilong mi, em tu bai i stap laip long strong bilong mi. ⁵⁸Dispela bret i kam daun long heven, i no dispela bret ol tumbuna i kaikai na dai pinis. Man husat i kaikai dispela bret bai i stap oltaim oltaim. ⁵⁹Jisas i bin toktok long dispela samting taim em i skulim ol manmeri long haus lotu long taun Kapernaem.

⁶⁰Na planti ol disaipel bilong Jisas i harim dispela na ol i tok, "Dispela tok i bin skulim yumi, em i hevi tumas, husat inap long harim?" ⁶¹Long wanem Jisas i save olsem ol disaipel bilong em i tokpait long dispela tok na em i tokim ol, "Ating dispela tok i bagarapim bel bilong yupela, a?"

⁶²Sapos olsem wanem, yupela lukim Pikinini bilong Man i go antap long ples em i bin stap long em bipo? ⁶³Holi Spirit i save givim laip. Tasol bodi i no save givim laip. Ol toktok mi bin tokim yupela em i spirit na em bai givim laip long yupela.

⁶⁴Tasol sampela bilong yupela i no bilip. "Bilong wanem, bipo yet Jisas i save pinis long ol man husat bai i no bilip long em na husat bai givim em long han bilong ol birua. ⁶⁵Olsem na em i tok, "Long dispela tasol na mi tokim yupela, nogat wanpela man bai i kam long mi inap Papa i givim em tok orait long kam long mi."

⁶⁶Bihain long dispela, planti disaipel bilong en i go bek na ol i no raun wantaim em. ⁶⁷Na Jisas i askim ol 12-pela disaipel, "Yupela tu i laik i go, a?" ⁶⁸Saimon Pita i bekim tok olsem, "Bikpela, bai mipela i go long husat? Yu gat tok bilong givim laip i stap gut oltaim oltaim. ⁶⁹Na mipela i bilip na save pinis olsem yu Strepela Man God i bin makim bilong em yet."

⁷⁰Jisas i tokim ol disaipel olsem, "Mi yet mi makim 12-pela na yupela i stap, na wanpela bilong yupela em i spirit nogut." ⁷¹Na Jisas i tokim Judas, pikinini bilong Saimon Iskariot, em wanpela bilong ol 12-pela, husat bai givim Jisas long han bilong ol birua.

Joni

7

¹Mini manomi anepa; Jisasi mi me'e Galili mini fa'i yaku emi no'ene. Bemi me'e Judia mini awafa bubintene, naye yare yemi Juda yui bemi arumanti fuki nayonanti sefo. ²Mini nurami Anona nuramino me'e yewa Juda yu'o omaremi mono waiya mi fakanayomi, naye yare yemose Israeli nobemo iyom mapimose wage eyonati. ³Benafa awa Jisasinati semi, "Mana magu yerare Judia emi binana eni kato waita yemi eni awogu yoganti amonago.

⁴Mana waitamano bemi mana anene uwante bu ayofatem. bube. bemosse watanasi amonagoyanti fakai uwataga tem ⁵Afo Jisasi afa awami yemi benami bu awakutuka. ⁶Minu gamise Jisasimi yemi yiyime, seti nurami bu fawa rukane, afo maside nurami yigeyi kanamino. ⁷Mana maga fike inim waita emi namugoyi bu uakatemo afo. Semi namugoyi usikewane naye yare semi yenti sabi antami sima faka rewanamise. ⁸Masidem yigemi wogo meamose ano duwantu rotumose magewapa. Semi mini ano duwantu monopai buwonuno. naye yare seti kanami buyikane.

⁹Minisirem yemi mini waya sirami womi afo Jisasimi ifadem Gariri bemi wage em. ¹⁰Jisasi afa awa yenare ano duwantu monopa ukami afo Jisasimi sadagem yen yineka ayofantem uka. ¹¹Judayu ano duwantu monopa Jisasimi afakebe semi, "Mini waitami itepaga bene siga?" ¹²Amuna waitanasi bemi yeyiwanapa Jisasinati amuna waya siga. mana amano semi "bemi awogu waita mino siga." Mana amano semi "bube bemi watanasi kusai yime

wayimino." ¹³ Afo Jisasinati mana waita mano sima faka burukane nayeyara Judayu yago fedemise. ¹⁴ Anom mono anoni duwantiti maro awanakagi ikai. Jisasimi mini mono naupa upebe afo bemi agoyantem watanasi amam waya siyi miduka. ¹⁵ Manisiga Judayu yeyaranti sepimi . "Iteni urena mana waitamano masidem amonagene? Bemi itim marewa pim bubugayimino." ¹⁶ Jisasi manisirem yemose sem wayami siyimiduka. "Semose amose yigemo siyimuna bayami minimi setitawaye .bube iyewafi semo sisika ose yuna waita mano benitamino. ¹⁷ Afo mana waita mano fuga sirem. Kotini ayintose awakuriranti afo bemi mini wayamanoni anui intama soke urena ino. Kotipake mini waya yenafi a a mini wayami sesi intikaga sebegafu. ¹⁸ Item waita mano be yarantose sinanim, mini beyabe, i marem yani ebemi sitem . Afo item waita manowafi bemose sakanam yinanim waita abi ose manta yani itemi, mini waitami bemi ateka waitamino nayeyara bepimi muna anta bubemi. ¹⁹ Mosesimi yigemi romi bu yimi dukatenafi? Mana bayi yigepike mini romi awakure wapo? Naye yara yigemi semi siruma fukiri ebege?" ²⁰ Afo watanasi benaga, i manisere siga, "Emi sabi awamu, i eyarapemi rukanonami, Item waita mano emi aruma fugira ugayabe?" ²¹ Jisasimi yemose siram wayaga, i manisirem yenati siga, "Semi mana yoganti manta fawa rurana i, afo yigemi masidem amuna waya siga. ²² Afo Mosesimi yigemi yimidukane watayu yumose akefanti [Mini antami Mosesi pikena faware naye bube, minimi be aufa ano pikemino] afo yigewa i yaganewam nurawa [Sabati] yigemi iya oruyi yumi akefewamino. ²³ Afo mana waita mano Sabati nuramo be yau aratamose akefewami, afo minimi Mosesini romi bu romuge benafi, naye yara yigemi semi ara anene simebege semose Sabati nuramose ai waita ofa unayanti? ²⁴ Wata bemi auga nako amonebe bu dayi mano, afo yigemi sadage beni ateka anta amonarega bemi dayimago" ²⁵ Mana'a Jerusalemike watanasi semi, Manami mini waita mino siga, yemose aruma fugirantose ugami, a? ²⁶ Amonago, bemi amaka ase wami afo yemi watayu manawayiwa benati ami busiga. Naye yara ano waitayu yemose intami mini waitami, bemi Kraistimi? ²⁷ Bemose yiga magumi seyuya intagafu. afo mae Kraisti yinanimi , mana waita manowa buyinta tene ite akena yitenafi. " ²⁸ Jisasimi arawoka uremi mono naupa, i mono wayami siyimebe semi, "Eyo, yigemi seti mayo magumi inta gane. Minuga mifo sesi ayi kaga semi yigegaye. Wata iyewafi semo sisikami , beni antami fugasiga. Afo yigemi bemi wamonaga. ²⁹ Eyo semi bemi amonagu nayeyara, bepakemi semi yigau. bemi semi sisika, i yigau. " ³⁰ Afo mini waya sinanti yemi bemi fakare anta ira siga, afo minisire mana waita manowa be age, i ayami buruka nayeyara beni kanami buyi gamise. ³¹ Amuna watanasi bepimi yimakukun ebemi, yemi semi , "Afo bemo Kraisti yinami bemi be rara aneneyu fawarinami mini waita bemi yakagatem?" ³² Yemi Farisiyu intami watanasi yemi Jisasinati ami sewami, afo yino watayu yemi Farasiyunapa ruwantu ubemi mono maka ose anari ugayi, siyikami bemi fakara buga. ³³ Afo Jisasi semi, "Sito kanami yigenapa watege, afo semiyewayege be wapa wotege, iyewafi semose sisika ose yigauno wapa. ³⁴ Yigemi semi sifakanago mifo yigemi semi bu simonana gomino, afo semi itepaga wotegafu, yigewa minifa, i bubinagone. " ³⁵ Judayu manisiga ye yiwanapa ami sepikemi, "Mana waitami itepaga binayara bemi wamonateyare? Nayeyara bemi me, e Grikiyu napa obemi yemi amami yimitem minifa? ³⁶ Mini waya manoni anu, i nayewafi, "Yigemi semi sifakanagone afo yigemi semi bu simonanagone? Magumose semo wonunafa, i yigemi bubinagone?" ³⁷ Afo arafa ano duwanti tanoni awanapa, Jisasimi itabemi ara woka urem semi, "Afo mana waita mano bemo nonatose ayewaganam, eanam bemi se wapa yena nomi nano. ³⁸ Item waita seka ose amakuku itemi, me, e Goti amano sigani urem. "Aumose yimewa nomi me, e be arapike yitemi. ³⁹ Jisasi mose mini wayamose simi me, e Aiyo agaganti siga, yemo item watanasi Gotika ose yemo inta nayoyi maratemo. Aiyo agai buyigemi, nayeyara Jisasimi ano abi, i bu mantukamise. ⁴⁰ Yemi Jisasi sewa wayafim intemi , mana, a semi watanasi, "Fuga ugane manami mana kasanapa waitamino. ⁴¹ Mana, a akumano semi, "Mana waitami bemi Kraisti mino. "Afo mana amano semi, "Beni iteni urena owayegena Garirike yitene? ⁴² Fugasirem Goti amano sima faka burukenafi Kraisi Devitin akupike fawarinanim , me, e Betriemi, Devitini anom magu?" ⁴³ Jisasimi anene uwa ranati watanasi amuna intiti maremi yeyaranti rayika. ⁴⁴ Yepike mana amano yemi Jisasi fakara uga, minopike mana waita manowa be age, i ayami buruka. ⁴⁵ Miniga rafisim waitayu ano wataga yerabemi yemi Farasiyu afo yemi yintaruka watanasi, "Nayeyara bemi abige buyene? ⁴⁶ Afo rafisim waitayu manisire yemi siyi miduka, "Mana waita mano bemose sewante ami busewane bube, " ⁴⁷ Afo Farasiyu yen yami mani sire siyimika. "Magemi yige wai beni munapimi a, i rufamomino?" ⁴⁸ Yepike ano waitayu napa Farasiyu yemi beka, i amakuku buyuga? ⁴⁹ Eyo yemo mana, a watanasi iyemo romose bu sabe ugayimi, yemi anakagapim wane. " ⁵⁰ Nikodimasimi (bemi mana waitamino wafa Jisasimi amonaruka waitami) bemi yemi siyimem, ⁵¹ Eyo, senuti romano manisiga, seyuya amakaga mana waita ko, i sakateyare. seyuyamo bemose naye yogarafi uware wakanaya?" ⁵² Afo yemi benati manisire siga, "Emi Galilikenobe, a? Yantama soke ono Goti ami, nayeyara mana kasanapa waita Galilike buyitem, " ⁵³ Afo mini nuramanami masidem wata yeyimapa buge yige uga.

Jon

⁷ Bihain long ol dispela, Jisas i raun insait long distrik Galili. Em i no laik i go raun long distrik Judia long wanem ol Juda i laik kilim em i dai.² Taim bilong Bikpela Dei bilong ol Juda bai lotu, bilong tingim ol Israel i bin raun raun long ol haus win bipo tru.

³ Ol brata bilong Jisas i tokim em, "Lusim dispela ples na go long Judia, bai ol disaipel bilong yu i ken lukim ol gutpela samting yu mekim."⁴ Nogat wanpela man i save mekim samting long hait, sapos em i laik ol manmeri i save long en, em i mas mekim long ples klia. Sapos yu mekim ol dispela samting, orait yu soim yu yet long olgeta manmeri long graun."

⁵ Na tu ol brata lain bilong Jisas, ol i no bin bilipim em.⁶ Olsem tasol Jisas i tokim ol, "Taim bilong mi i no kamap yet, tasol taim bilong yupela i redi oltaim."⁷ Ol manmeri bilong dispela graun bai no inap birua long yu, tasol ol i birua long mi, long wanem mi tokaut long pasin nogut bilong ol.

⁸ Yupela i ken go long bikpela dei bilong lotu. Bai mi no i nap go long dispela bikpela dei bilong lotu, long wanem taim bilong mi i no kamap yet."⁹ Bihain long Jisas i mekim ol dispela tok long ol, em i stap bek long Galili.

¹⁰ Tasol bihain long ol brata bilong Jisas i go antap pinis, Jisas tu i go antap, tasol em i hait yet na i go.¹¹ Long bikpela dei bilong lotu, ol lain Juda i painim em na ol i tok, "Dispela man i stap we?"

¹² Namel long ol manmeri i bin i gat planti toktok long Jisas. Sampela i tok, "Em i gutpela man." Ol arapela i tok, "Nogat, em i giananim ol manmeri tasol."¹³ Tasol, nogat wanpela man i toktok ples klia long Jisas, long wanem ol i pret long ol lain Juda.

¹⁴ Taim bikpela dei bilong lotu i go namel pinis, Jisas i go insait long tempel na stat long skulim ol manmeri.¹⁵ Ol Juda i toktok planti na tok, "Olsem wanem dispela man i save long planti samting? Em i no bin go long skul."¹⁶ Jisas i bekim tok bilong ol na i tok olsem, "Ol tok mi tokim yupela, em i no bilong mi, tasol em i bilong man husat i salim mi na mi kam."

¹⁷ Sapos wanpela man i laik tru, long bihainim laik bilong God, orait em i mas save long as bilong dispela tok. Em i kam long God, o, mi mekim ol dispela tok long tingting bilong mi yet.¹⁸ Husat man i toktok long em yet, i save litimapim nem bilong em yet. Tasol husat man i litimapim nem bilong man husat i salim em, dispela man em i stretpela man na gianan pasin i no stap long en.

¹⁹ Ating Moses i no givim lo long yupela? Olsem, nogat wanpela bilong yupela i save bihainim ol dispela lo? Bilong wanem na yupela i laik kilim mi i dai?"²⁰ Na ol manmeri i bekim tok bilong em olsem, "Yu mas i gat spirit nogut i stap insait long yu. Husat man i laik kilim yu i dai?"

²¹ Jisas i bekim na tokim ol, "Mi bin mekim wanpela wok, na yupela olgeta i mekim planti toktok."²² Tasol Moses i givim yupela pasin bilong katim skin bilong ol pikinini man (Dispela pasin i no kam long Moses, tasol em i bilong ol tumbuna) na long dei Sabat yupela i save katim skin bilong ol pikinini man.

²³ Sapos wanpela man i katim skin long dei Sabat, na dispela i no brukim lo bilong Moses, bilong wanem yupela i belhat long mi taim mi oraitim sik man long dei Sabat?"²⁴ Yupela i noken skelim man long lukluk, tasol yupela i mas skelim man long stretpela pasin."

²⁵ Sampela manmeri bilong Jerusalem i tok, "Ating em dispela man tasol, ol i painim long kilim em i dai, a?"²⁶ Lukim, em i toktok ples klia na ol man i no mekim wanpela tok long em. Ating ol bikman i save olsem dispela man, em i mas Krai?"²⁷ Mipela i save long ples em i kam long en, tasol taim Krai i kam, nogat man bai i save em i kam long wanem hap."

²⁸ Jisas i singaut na skulim ol manmeri insait long tempel na i tok, "Yes, yupela i save long asples bilong mi. Olsem tasol mi no kam long laik bilong mi. Man husat i salim mi, pasin bilong en i tru. Na yupela i no save long em."

²⁹ Tasol mi save long en, long wanem, mi kam long en, na em i salim mi na mi kam."

³⁰ Long dispela tok tasol ol man i laik holim pasim em, tasol nogat wanpela man i putim han long en long wanem, taim bilong en i no yet.³¹ Planti manmeri bin bilip long en, na ol i tok, "Ating taim Krai i kam, bai em i mekim planti mirakel bai winim dispela man?"³² Ol Farisi i harim ol manmeri i mekim dispela tok long Jisas, na ol hetpris wantaim ol Farisi i salim ol ofisa bilong tempel, i go long holim pasim em.

³³ Na Jisas i tok olsem, "Liklik taim tasol bai mi stap wantaim yupela, na bai mi go long en, husat i bin salim mi i kam."³⁴ Yupela bai i painim mi tasol yupela bai no i nap lukim mi, na wanem hap mi go long en, bai yupela i no i nap kam."

³⁵ Ol Juda i toktok namel long ol yet olsem, "Dispela man bai i go we na bai mipela i no i nap long lukim em? Ating em bai i go stap wantaim ol Grik na skulim ol long hap?"³⁶ Wanem as bilong dispela tok, 'Yupela bai painim mi tasol yupela bai i no i nap lukim mi? Ples mi go long en, bai yupela no i nap kam?'"

³⁷ Na long laspela na bikpela dei bilong lotu, Jisas i sanap na singaut strong na i tok, "Sapos wanpela man i nek drai long dring wara, larim em i kam long mi na em i ken dring wara."³⁸ Husat man i bilip long mi, olsem tok bilong God i tok, 'Wara bilong givim laip bai i kam aut long bel bilong en.'

³⁹Jisas i mekim dispela ol tok long Holi Spirit, we husat manmeri i bilip long God bai i kisim. Holi Spirit i no kam yet, long wanem Jisas i no kisim biknem yet.

⁴⁰Taim ol i harim ol dispela tok Jisas i mekim, sampela manmeri ol i tok, "Tru tumas dispela em i wanpela propfet."⁴¹Narapela lain i tok, "Dispela man em i Kraisi." Tasol sampela i tok moa olsem, "Olsem wanem bai em i kam long Galili?"⁴²Ating tok bilong God i no tokaut klia olsem Kraisi bai kamap long lain tumbuna bilong Devit, long ples Betlehem, taun bilong Devit?"

⁴³Olsem na ol manmeri i kamapim ol tingting na bruk namel long ol yet long ol samting Jisas i mekim.⁴⁴Sampela bilong ol i laik holim pasim Jisas, tasol i nogat wanpela man i putim han antap long em.

⁴⁵Nau ol ofisa i kam long ol hetprist na ol Farasi, na ol i askim ol, "Bilong wanem na yupela i no kisim em i kam?"⁴⁶Na ol ofisa i bekim tok bilong ol olsem, "I nogat wanpela i save toktok olsem dispela man."

⁴⁷Na ol Farasi i bekim tok bilong ol olsem, "Nau yupela tu i pundaun pinis long giaman bilong em?"⁴⁸I nogat wanpela bilong ol hetman na ol Farasi i bilip long en tu?⁴⁹Tasol ol dispela lain manmeri husat i no save long lo, ol i stap wantaim bagarap."

⁵⁰Nikodemas (Wanpela bilong ol husat i bin kam lukim Jisas long bipo taim) em i tokim ol,⁵¹"Orait, tasol lo bilong yumi i tok olsem, yumi ken kotim wanpela man, yumi save yet long wanem wok em mekim?"⁵²Na ol i bekim tok bilong en olsem, "Yu bilong Galili, a? Ritim gut tok bilong God, na bai yu save olsem nogat wanpela profet i kam long Galili."

⁵³Na long dispela taim olgeta man i go i kam long haus bilong ol.

Joni

8

¹Jisasi Olivi anuga untavemi ²nurapa mono mapim orade yimi maside watanasi yemono. Kumantuge bem baya yiyimem. ³Lo manoni intim waita yu nampa Farisi yu mana inim avige yemo famuku anta urami. Avige a'wanapim mare ruka. ⁴Manisire siga, "Tisa o mana inim famuku anta urukafo. ⁵Mage lofimi Mosesi sem mi'newam watanasi onako yiruma fugogo siga. Mana inin nanti nayebe site'yare? ⁶Mini baya semo Jisasi naye waya sitenafi maka'de ariranti intaemo, ugami Jisasi karantem magaga afauti agantuka. ⁷Miniga inta ewami itavem yiyimem, "Yigen yiwanapim mana kumi iyewam waita bate enare om mante bewapa intafono." ⁸Enaba karante magaga ayanako agarem. ⁹Mini baya intare mana mana emono ano aita kakem. Jisasi beya'o mini inin nampa are buga, ¹⁰a'wanapim Jisasi itarem mini inin sasamem, "Anasi o arira uyuge bam ininwaita nafaga beye?" Mini inim mano sem, " ¹¹Manabayi iwane ano'na o." Jisasi sem, " A'i eni kumi are upo bewa kumi buyono. ¹²Jisasi wata anasi yiyimemi yeradem, ami semi, semi mana maga manoni omuno, iyemo wata siwakuri naniyimi, bemi kumayupimi buwatem, ugami bemi beyi nintimi omi maga temi. ¹³Afo Farisiyu Jisasimi sasamemi ma'ni siga, emi eyarantina sewanami, ugami eni waya buategewa. ¹⁴Afo Jisasi yenyi waya anonaemi mani siga, yigemi se'i seyaranti waya sewau, ugami seti wayami fugami. Semi intarukau itepake yebegafu afo itepake wotegafu. ¹⁵Afo yigemi bu intaga, itepake yebega afo itepaga wotegafo. Yigemi watayu rayimewa rayimaka rayimewa ugami semi wata rayimaka buyigau. ¹⁶Ugamfo semo wata rayimanami seti rayimantano ategatemi, nayeyara semi seyaga buwau seti fo'e nampa wau, iyemose sisika'ose yuna nampa wau. ¹⁷Yigenti lofimi ma'nisire agantuka, kam waita kantano manayom baya site mini fuga bayamino. ¹⁸Afo seyaga'i seyaranti sima fa'wareau. Afo setifo'e semi sisikayimi beyaga'i semi sima fa'waritemi. ¹⁹Afo yemi bemi intaemo, enafoemi itepaga bene? Afo Jisasi waya anona emi semi, yigemi semi bu intagege afo setifo'e bu intagege. Semo simonage'i setifo'e wa'i amonagami. ²⁰Jisasi mini waya semi watanasi mono maguga mono magewa bogise anapa'i yiyimiduka. Afo mana waita mano bu fakaruka nayeyare beni kanami buyiga. ²¹Yewayegem yiyimem, "A'i semi bego enaba busimonanagom. Yigenti kumi fa bagana fuginagom. Se bonuna magufim hubinagom. ²²Judayui semi, benana'o aritemi? Ugami bemi mani semi itepao bonunafai bubinago? ²³Jisasi ma'nisiren yiyimem, " Yigemi magafikena bamino, afo semi yanafakenami be. Yigemi mana magagakena bami semi mana magagakena ibe'u. ²⁴Minugai semi se'i, yigeyi kumipimi fuginagom, Kotimi waya siyikatem minimi fa'waritemi yigemo sekao yimakuku buite'o Kotimino busite'i. ²⁵Yewayege inta emono, "Emi iyebe beve?" Jisasi sem, "Nayebe sire a'nantapa yiyimuna wafi. ²⁶Semi nesu wayami yiyimiranti dukau yigenti waya rayimaranti dukauafo semo sisika wata manomi fuga ugami, naye waya yiyimewaumini fuga ugam. ²⁷Afo yemi buintemo Jisasimi waya benafo'e nanti semi. ²⁸Jisasi enawa mani sem yigemo wata agao yani ite'i, yigemi intago semi Kotimo afo sesi yogari bu urukau. Naiyeyantao setifoe sigatimi, semi mini yantaganti sewau. ²⁹Iyemo watamo semose sikayimi senampa'i bemi, bemi semi yerama bu sira'i seyaga'i bu wau masidem nuramo semo una anta mano bemi amo ebem. ³⁰Afo mini yanta ganto ami sewami nesu

wata nasi yerave beka'i yimakukun uga.³¹Jisasi yiyimemi Juda akumo beka yimakuku ewayimi. ³²Afo yigemi fuga waya intaga fuga wayamo yigemi manta soke'i uyikatem. ³³Afo yemi benami anona emi semi seyu'yami Abrahamini aga anawasim be'yamofau, mi'nugayami mana waitayi yogam wata bubeyam afo naugayawa mi'ni sewa fuga waya mano manta awogu uyikatene?³⁴Jisasi ma'nisiren yiyimwm, "Fugasire yiyimege, kumi ewanu kumi anoni yogam waita bemono. ³⁵Yogam wait mano naupa ana ivem, wata aga ano mini naupa maside nuram batem. ³⁶Minugami, wata aga ano kumi arana kumi anoni yogam waita iwano. ³⁷Intaunami Abrahami aupa bami, semi sirira ananti afakewam. Yigepim ami suna manabayi ba amakukun iyem. ³⁸Yigen yifo'e wapakem intaruka mana ewam. ³⁹39 Yemi waya anona uremi sasamemo, Abrahami seyuya sifoemi, afo Jisasi manisiremi yemi yiyimemi, yigemo Abrahami agagu watei, yigemi amaka Abrahamui yoganti yogari ugami. ⁴⁰40 Ugami yigemi siriranti ami afakewami, nayeyare semi yigemi fuga wayami yiyimeu nayemo Kotipake intaunami, Abrahamu mini bu uruka. ⁴¹41 Yigemi yige yifoeni yogari ewami, afo yigemi Jisasimi sasamemo, seyuya sinoemi famuku uremi seyuya bu maduka, bumi seyuya mana samanami sesi foemi makasiwau, bemi Kotimi. ⁴²Jisasi ma'nisiren yiyimem," Koti yigen yifo'e batem semi ayinagom, nayeyara Kotipakemi yigege. ⁴³Naugaya setami buyintevege? ⁴⁴Setami buyinte wami wanannom agafanta bami beni anta mana ewami. Wata yiruma fuge wam waita bam, wafa fuga bayaba isewayim. Made baya muna ana sirem beni muna anta yuka sitem, nayeyara bemi muna waita ano afo'emi bem. ⁴⁵Nayeyara fuga baya sunami yige yimakukun iyuga. ⁴⁶Yigepikem iye senanti kumi ewene? Semose fuga baya site, naugaya yimakukun iyege? ⁴⁷Iye Kotin adeka bayi Kotina intevemi. Yige bena buyintaga nayeyara benampa buwa. ⁴⁸Juda yu bena intare manisre siga, "Emi Samaria waita bemi savi avamu epim bem?" ⁴⁹Jisasi ma'nisiren yiyimem, "Savi avamu irukau, seti fo'e amenapa be'i afo yige setifo'e ni wayami romugewami. ⁵⁰Sesi anon avi bu afakeve, mana'a bayim bem afakarem rayimatem. ⁵¹Fugabe, Mana bayi sem awakuritem fuginti bu amonatem. ⁵²Juda yu se, "Mage intafaunami emi savi avamu rukanami, Abrahami nampa kasanampa waita fubugapim sewanamino." Iyewafi seta awakuritem fuginti bui amonatem." ⁵³Emi senu tifo'e Abrahamu fubugayim ba bu yakaga?" Kasanampa waita yu ba fuge wafo emi item waita ba bewafo?" ⁵⁴Jisasi semi, anona sivio simitei sti sivi ano fayantagi itemi. Seti foemi bayagai anona sivi i simewa minimi yigemi sei seyuyani Kotimi. ⁵⁵Emi bemi bu amonaga namino, semi ben amonage. Semose se bu amonanagone site, mini semi yigem yimaka bate, muna waita. ⁵⁶Abrahamu simonarem anon amoem. ⁵⁷Juda yu sasamem, "Emi 50'a orante bumantuke Abrahami amoneve? ⁵⁸Jisasi ma'nisire yiyimiduka,"Fugabe, wafa Abrahami iwa'i semi bage'e. ⁵⁹Om mante bewapa intafira omi Jisasi ayofem, mono naupakem mapa asebem.

Jon

8 ¹Jisas i go antap long Maunten Oliv.²Long moning taim tru em i kam bek long tempel gen, na olgeta manmeri i kam, na em i sindaun na skulim ol.³Ol saveman bilong lo na ol Farisi i bringim wanpela meri i bin mekim pasin pamuk i kam. Na ol i sanapim em namel long ol.

⁴Na ol i tokim Jisas, "Tisa, dispela meri i bin mekim pasin pamuk na ol i lukim.⁵Olsem na insait long lo, Moses i tok yumi mas tromoi ston long ol kain manmeri. Olsem na bai yu tok wanem long em?"⁶Ol i mekim dispela tok long traim Jisas long em bai i mekim sampela tok long ol, bai ol inap long kotim em. Tasol Jisas i lindaun na rait long graun wantaim finga bilong em.

⁷Taim ol i askim em moa yet stap, em i sanap na tokim ol, "Wanem man namel long yupela i nogat sin, larim em i ken tromoi nambawan ston long dispela meri."⁸Jisas lindaun gen na rait long graun wantaim finga bilong em.

⁹Taim ol i harim dispela tok, wanwan i go autsait, stat long ol man i gat planti yia na bihain ol yangpela man. Na Jisas tasol wantaim dispela meri husat i bin putim em namel long ol.¹⁰Jisas i sanap na askim em, "Meri, ol dispela man i laik kotim yu, ol i stap we? I gat wanpela man i stap long kotim yu?"¹¹Em i tok, "Bikpela, i nogat wanpela man i stap." Na Jisas i tok, "Mi tu mi no inap kotim yu. Go na noken mekim sin gen."

¹²Jisas i tokim ol manmeri gen, na em i tok, "Mi yet mi lait bilong graun, husat man i bihainim mi, em i no inap wokabaut long tudak, tasol em bai i gat lait bilong laip."¹³Na ol Farisi i tokim Jisas olsem, "Yu wok long toktok long yu yet, tasol toktok bilong yu i no tru."

¹⁴Orait Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Yupela i tok mi autim tok long mi yet, tasol toktok bilong mi em i tru. Mi save long wanem hap mi bin kam long en, na wanem hap bai mi go. Tasol yupela i no save long wanem hap mi bin kam na long wanem hap bai mi go."¹⁵Yupela i skelim ol man long pasin bilong man, tasol mi no kam bilong skelim man.¹⁶Tasol sapos mi skelim man, skelim bilong mi bai stret, bilong wanem mi no stap mi yet, tasol mi stap wantaim Papa husat i bin salim mi kam.

¹⁷Yes, lo bilong yupela, ol i raitim olsem, tupela man i givim wankain tok, orait tok bilong tupela em i tru.¹⁸Na mi wanpela tasol i tokaut tru long mi yet. Na Papa husat i bin salim mi, em tasol bai tokaut long mi."

¹⁹Na ol i askim em, "Papa bilong yu we?" Na Jisas i bekim tok, "Yupela i no save long mi o long Papa bilong mi. Na sapos yupela i save long mi, bai yupela save long Papa bilong mi tu."²⁰Jisas i mekim ol dispela toktok taim em i skulim ol manmeri long tempel klostu long ples ol i save putim bokis moni. Na nogat wanpela man i bin holim pasim em, long wanem taim bilong em i no kamap yet.

²¹Na em i tokim ol gen olsem, "Mi bai go na yupela bai painim mi na bai dai long sin bilong yupela. Wanem hap mi bai go yupela i no inap kam long en."²²Ol Juda i tok, "Bai em kilim em yet i dai? Na em i tok olsem, 'Wanem hap mi bai go, yupela i no inap kam long en?'"

²³Na Jisas i tokim ol, "Yupela bilong dispela graun daunbilo na mi bilong heven antap, yupela bilong dispela graun, na mi no bilong dispela graun."²⁴Olsem na mi tok, yupela bai dai long sin bilong yupela na God bai kotim yupela. Dispela bai kamap sapos yupela i no bilip long Mi olsem Mi yet Mi God."

²⁵Na ol i askim em olsem, "Yu husat?" Na Jisas i tokim ol, "Wanem tok mi bin tokim yupela long bipo."²⁶Mi gat planti tok long tokim yupela na skelim yupela long en olsem jas. Tasol man husat i salim mi, em i tru olsem na wanem tok em tokim mi, em tasol mi tokaut long ol manmeri bilong graun."²⁷Tasol ol i no save olsem, Jisas i mekim dispela tok long Papa.

²⁸Jisas i tok moa olsem, "Taim yupela i litimapim Pikinini bilong Man, bai yupela save olsem Mi God, na mi no bin mekim wok bilong mi yet. Wanem samting Papa i lainim mi, mi toktok long ol dispela samting tasol."²⁹Husat man i bin salim mi, em i stap wantaim mi, em i no lusim mi na mi wanpela yet stap. Oltaim mi save mekim ol samting bilong amamasim em."³⁰Na taim Jisas i wok long toktok long ol dispela samting, planti manmeri i kam na bilip long em.

³¹Jisas i tokim ol lain Juda i bin bilip long em, "Sapos yupela i stap insait long tok bilong mi, em yupela disaipel tru bilong mi,"³²na bai yupela i save long tok tru, na tok tru bai mekim yupela i kamap fri."³³Na ol i bekim tok bilong em olsem, "Mipela lain tumbuna pikinini bilong Abraham, olsem na mipela i no bin stap wokboi bilong wanpela man. Tasol olsem wanem na yu tok, 'Tok tru bai mekim mipela i kamap fri?'"

³⁴Jisas i bekim tok olsem, "Tru tumas mi tokim yupela, olgeta manmeri husat i mekim sin, ol i stap wokboi bilong sin."³⁵Wokboi i no inap stap long haus bilong papa, tasol pikinini man bai stap insait long haus bilong papa."³⁶Olsem na sapos pikinini i mekim yupela kamap fri, tru tumas bai yupela kamap fri olgeta.

³⁷Mi save olsem yupela lain tumbuna pikinini bilong Abraham, tasol yupela i painim rot bilong kilim mi. Yupela i no bilipim wanpela tok mi mekim long yupela."³⁸Mi tokim yupela long wanem gutpela samting na gutpela save papa bilong mi i soim mi. Tasol yupela tu i mekim ol samting yupela i harim long papa bilong yupela."

³⁹Ol i bekim na tokim em, "Papa bilong mipela em Abraham." Na Jisas i tokim ol olsem, "Sapos yupela pikinini bilong Abraham, yupela inap long mekim wok bilong Abraham."⁴⁰Tasol nau yupela i wok long painim rot bilong kilim mi, long wanem mi tokim yupela tok tru mi harim long God. Abraham i no bin mekim olsem."⁴¹Yupela i mekim ol wok bilong papa bilong yupela" Na ol i tokim Jisas, "Mama bilong mipela i no bin mekim pasin pamuk na karim mipela. Nogat, mipela i gat wanpela Papa tasol, em i God."

⁴²Jisas i tokim ol, "Na sapos God em i papa bilong yupela, yupela inap long laikim mi. Long wanem mi kam long God, mi kam long em, na em tasol em i salim mi kam."⁴³Bilong wanem yupela i no klia gut long toktok bilong mi? Em i olsem yupela i no inap long harim ol toktok bilong mi."⁴⁴Yupela pikinini bilong satan em papa bilong yupela, olsem na yupela i tingting strong long mekim hait samting long mi. Em man bilong kilim ol man na, bipo yet na em i no save mekim tok tru, long wanem i nogat tok tru i stap insait long em. Olgeta tok em mekim giaman tok tasol, em i toktok long pasin bilong em yet, na em i papa tru bilong olgeta giaman pasin.

⁴⁵Tasol mi mekim ol tok tru na yupela i no bilip long mi."⁴⁶Husat bilong yupela i kotim mi olsem sin man. Sapos mi mekim tok tru, bilong wanem yupela i no bilip long mi?"⁴⁷Husat em i bilong God i save harim tok i kam long God. Yupela i no harim dispela tok long wanem yupela i no lain bilong God."

⁴⁸Ol Juda i bekim tok bilong em olsem, "Mipela save tru olsem yu bilong Samaria olsem na spirit nogut stap long yu."⁴⁹Jisas i bekim tok, "Mi nogat spirit nogut stap long mi, tasol mi givim biknem long Papa bilong mi na yupela i daunim nem bilong mi.

⁵⁰Mi no kam long yupela bai givim biknem long mi, tasol man husat i salim mi kam em bai skelim olgeta wok mi mekim."⁵¹Tru tumas mi tokim yupela, "Sapos wanpela man i bihainim tok bilong mi, em bai i no inap lukim dai."

⁵²Na ol Juda i tokim em, "Nau mipela i save olsem yu i gat spirit nogut. Abraham na ol profet i bin dai, tasol yu tok, 'Sapos wanpela man i bihainim olgeta tok bilong mi, em i no inap dai.'⁵³Yu no nambawan olsem papa bilong mipela Abraham i bin dai pinis, ol profet tu i dai pinis, na yu laik makim yu yet i kamap wanem kain man?"

⁵⁴Jisas i tok, "Sapos mi givim biknem long mi yet, dispela biknem bilong mi em i samting nating. Papa bilong mi tasol i save givim biknem long mi. Em yupela i tok, em i God bilong mipela."⁵⁵Yupela i no save long em, tasol mi save long em. Sapos mi bin tok, 'Mi no save long em', mi tu wankain olsem yupela, mi giaman man. Tasol mi save

long em na mi bihainim tok bilong em.⁵⁶Papa bilong yupela Abraham em i bin amamas long lukim dei bilong mi. Em i lukim na amamas."

⁵⁷Ol Juda i tokim em, "Krismas bilong yu i no winim 50 yia yet na yu tok yu lukim Abraham,"⁵⁸Jisas i tokim ol, "Tru tumas mi tokim yupela, taim Abraham i no kamap yet, bipo tru Mi i bin i Stap"⁵⁹Orait ol kisim i ston na tromoi long Jisas, tasol em i hait long ol na go autsait long tempel na go pinis.

Joni

9

¹Jisasimi bevemi mana ben anoe arappikem augam afakam waita amonem waita . ²Afo beni kato waita yu bemi intauruka, Sisa'o iye kumi ine, ben anoe afoe wafi, ben anoe afoe wafi, benanao kumi urana augam afakene?"³Jisasimi yeradem siyimem, bena noe afoe nampa mini waita kumi buyuga, ugamifo Kotini yogan tanomi bekai fakagi ino yanti. ⁴Seyu yami omare yana mini waita manoni yoganti mara fano, iyewa semi sisi kaka yige gafu, saganti wana nika, ayufumi yina yami yoganti bu mara teyane. ⁵Semi mana magaga watei, magagakena omi wateu."⁶Me'e mini wayami siremi naemi, bemi kanti biremi me'e magagai afo magami manta yoyi uremi, afo mare gemi maga yomi augakai magene. ⁷Jisasimi bemi sasa memi, "Emi bewa me'e Siloami nom baru pimi maro manti fegano" (beni waye ganti 'Sasa kene'). Minimi afo mini waita manomi maro manti fedemi afo owa yegemi yemi afo augami amona tene.⁸Afo beni wata yuge, afo yeve enowai bemi amona rukam waita ve, me'e bemi mone kanti yintae wayi ve yemi, yemi seye, "Amaka mana mini waita mino kumakem bemo mone kanti me'e watayu ganto yinta e'e nimi. ⁹Mana'a manomi semi, "Bemino, afo mana'a manomi semi, "Bumino," Bemi bekana ugane, ugamifo bemi yemi yiyimene, "Minimi semuno."¹⁰Afo yemi benanti mani semi, "Afo enaugami iteni urena diyene?" ¹¹Afo bemi mani siremi sene, "Mini waita yemi Jisasine sewayi, bemi magami fakaremi yoyi uremi afo sugakai magemi afo sisikemi, "Bewa afo Siloami nom barupimi fegano! Sirai afo semi maro manti fedei sugami yeradei amonege." ¹²Afo yemi benanti mini'i sire seye, "Itepaga bemi bene?" Afo bemi sene, "Semi amone inte buyege."¹³Yemi mini augam afakam waitami abigemi me'e Farisi yuka buga. ¹⁴Mini nurami Sabatikai Jisasimi magami manta yoyi uremi afo ben augami ria kene. ¹⁵Yeve Farisi yui bemi yera demi intaemi iteni urewa augami amoneve. Afo bemi yemi mini siremi yiyimene, "Bemi maga yomi me'e sugakai aga parukane, afo semi nomi fedei afo semi magemi amakai sugami amonevege."¹⁶Farisi yui mana'a manomi seye, "Mana waita mi me'e Koti pakemi buyi kene, me'e naye yare bemi omaremi Sabati nuram mano lomi bu avakure vene," Eno yuanomi seye, "Iteni urena amaka kumi waita manomi mana mini'i anta yui intene?" Mini mi sefo yemi me'e kanti mi dayime ye. ¹⁷Afo yemi augami afakam waita mi yeradem inta eye ena wai, "Amaka emi mini waita yanti nayeve siteve, naye yare bemi ena augami dirukene?" Afo augami afakam waita manomi semi, "Bemi mana profetive." ¹⁸Ugamifo Juda yui yemi ama kukumi bu eye me'e mini waita manoni wayami, beni augami afakami wage ene, bemi augami omaremi amonami me'e mini nura mana mi yemi afoe anoe mi yara mageye. ¹⁹Afo yemi afoe anoemi mini siremi yintaeye, manami yigen yigage, mini yige kanto sentami, bemi augami afakami mini nurami anoemi madu kane?" Afo bemi naugana magemi beni augami yeradem amonevene. ²⁰Benanafo man'nisire siga, " seganti amone inte ugauntave, segan siga ino, benano'e arapikem augam afakam maduka. ²¹Inteni urena augami yeradem amonenafi, Seganti amone inte buyekare iye ben augam diakenafi. Yigemi bena'o inta ina bena'o yigem yiyimino. ²²Ben anafo mi'nisire siga, nayeyara Judayu yago fegevege. Nayeyare Judayu a'i ami sire antauruka. Mana bayi Jisasi nanti Ano'nave sire sitemi mono mapikem sasakama mapa datemono. . ²³Minugami ben afoe ya anoe sentami, "Bemi anom waita mino, yigena'o bemi inta ogo. ²⁴Minugami enayaba augam afakam waita ararem ma'nisiren siga, "Kotin avi yani ono, seyuyami amone inte ugafunave, mini waitami kumi waitami bem." ²⁵Afo mini waita ma'ni sirem yiyimem. " Kumi ewam waita wafi buve, mini amone inte buyege. Mana anene amone intagaunami ma'nuga. Mana nuram sugam kafaka wage'e, mage sugam amone'u. ²⁶Bemi manisire sasa miduga, "Bemi naye yiga emi uakane? Iteni urena eni augam afakami diakene?" ²⁷Afo bemi semi, "yigemi a'i yiyimi dukauna mifo yigemi buyinte wane. Naugaga enayawa intarantege? Yigewaga beni kato waita irantege? Bemi ararem manisiga. ²⁸n Emi beni kato waita ve, ugamifo seyuyami mozesini kato waita wafau. ²⁹Seyuya amone inteya ofunami Kotimi Mosesi nampa asiga, afo mini waitami iteaken yigenafi . ³⁰Afo mini waita yemi manisirem yiyimiduka, "Mini waya ena ugam wayami. ³¹Seyu yami intafano, Kotimi Kumi waita yuyi yami buyintevemino, ugamifo mana waita mono intewayi Kotimi benamana intatemi. ³²Me'e mini nurami inaruwa maga fawarimi, bua mana waita mano intaruka mana waita anoen arapike augam kafakam waita augam riyemi. ³³Afo mini waita mano Kotipa bu yinami, minugami mana anene bu uwaratemi. ³⁴Afo bemi mani siremi bemi sasa meye, "Emi me'e kumi awa napikemi fawa ruke emi magemi omarewa senu yami sisi

mirare?" Afo yemi mono naupa kemi sasa karuka.³⁵Jisasimi minuremi intami me'e bemi mono naupakemi sasa keye, afo bemi afa karemi bemi afo mini siremi bemi sasa mene, "Emi wata aga anokai amakukumi eveve?"³⁶Afo bemi sene, anona, wata agai bemi iyewa bene, afo semi bemi ama kukumi otege?³⁷Afo Jisasimi mini siremi bemi sasa mene, emi ai wafai bemi amona rukane mi afo mini waita amno mi magemi eremi waya sevene."³⁸Afo mini waita mano mi sene, "Anona, semi sima kukumi ege," Afo bemi me'e bekai ama kukumi ene.³⁹Afo Jisasimi sene, semi mana magafimi yunave me'eanasi wata yui dayintei iyeniyuga omaremi bu amone veye, yemi amakai amonateye afo yeve waita anasi yui amone wayeve amaka yemi yugami afa bitene."⁴⁰Afo mana'a Farisi yui ben nampa wage'e oyive bemi mini waya intaremi, afo yemi mini siremi bemi intaeye, "Senu waka sugami kafakene?"⁴¹Afo Jisasimi yemi mini siremi yiyimene, "Imifo yigemi yugami kafaka nai watege, amaka yigemi kumi burukane. Ugamifo yigemi magemi sei, "Seyu yami amakai amone veyane, "Minu gami sefo yigenti kumi'i watene."

Jon

9¹Nau taim Jisas i wok long wokabaut i go, em i lukim wanpela aipas man. Em i bin kamap aipas taim mama i bin karim em.²Na ol disaipel bilong em i askim em, "Tisa, husat i bin mekim sin, papa mama bilong em, o em yet i bin mekim sin na em i bin kamap aipas?"

³Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "I no papa mama o dispela man i mekim sin, tasol wok bilong God i mas kamap ples klia long em.⁴Yumi mas mekim wok bilong dispela man husat i bin salim mi i kam taim em i tulait yet. Nogut nait i kamap na bai yumi no inap mekim wok.⁵Taim mi stap long dispela graun, Mi lait bilong graun."

⁶Bihain long Jisas i mekim ol dispela tok, em i spet long graun na mekim graun i malumalum, na i putim graun malumalum long ai bilong em.⁷Em i tok long em "Yu go waswas long hul wara bilong Siloam (tanim dispela olsem 'salim'). " Olsem na dispela man i go waswas na i kam bek na em inap long lukluk.

⁸Na ol wantok bilong en, na ol arapela lain i bin lukim em pastaim olsem man bilong askim ol man long moni, ol i tok, "Ating em dispela man tasol i save sindaun na askim ol man long moni?"⁹Sampela i tok "Em tasol" na sampela i tok, "Nogat, em i luk olsem em. Tasol em i tokim ol olsem, "Em mi tasol."

¹⁰Na ol i tok long em olsem, "Na ai bilong yu i op olsem wanem?"¹¹Na em i bekim tok olsem, "Dispela man ol i kolim Jisas, em i wokim graun malumalum na i putim long ai bilong mi na i tokim mi, 'Go long hul wara Siloam na waswas.' Olsem na mi i go waswas na mi inap lukluk gen."¹²Na ol i tok long em olsem, "Em i stap we.?" Na em i tok, "Mi i no save."

¹³Ol i kisim dispela man husat i bin stap ai pas i go long ol Farisi.¹⁴Em i dei Sabat taim Jisas i bin wokim graun malumalum na i opim ai bilong en.¹⁵Ol Farisi i askim em gen long wanem rot i mekim na em i lukluk gen. Na em i tokim ol olsem, "Em putim graun malumalum long ai bilong mi, na mi waswas na nau mi inap lukluk."

¹⁶Sampela lain Farisi i tok, "Dispela man i no kam long God, long wanem em i no save bihainim lo bilong dei Sabat." Arapela lain i tok "Olsem wanem bai sin man inap long mekim ol kain mirakel olsem?" Olsem na ol i bruk i go tupela lain.¹⁷Olsem na ol i askim aipas man gen, " Bai yu tok wanem long dispela man, long wanem, em i bin opim ai bilong yu?" Na aipas man i tok, "Em i wanpela profet."¹⁸Tasol ol Juda i no bilip yet long tok bilong dispela man, husat i bin stap aipas inap long taim ol i singautim papa mama bilong dispela aipas man husat i lukluk gen.

¹⁹Na ol i askim papa mama olsem, "Dispela em i pikinini bilong yutupela, olsem yutupela i tok, em i bin aipas taim mama i bin karim em?" Olsem wanem na nau em inap long lukluk gen.²⁰Na papa mama i tok olsem, "Mitupela i save olsem dispela em i pikinini bilong mitupela na em i kamap ai pas taim mama i karim em.²¹eOlsem wanem em inap lukluk gen, em mitupela i no save na husat i opim ai bilong en, em mitupela i no save. Yupela yet askim em, em i bikipela man na em i ken mekim tok bilong em yet."

²²Papa mama bilong em i tok olsem long wanem, ol i pret long ol Juda. Long wanem, ol Juda i bin pasim tok pinis olsem, sapos wanpela man i tokaut olsem Jisas em i Krai, orait bai ol i rausim em long haus lotu.²³Long dispela as na papa mama bilong em i tok, "Em i bikipela man. Yupela yet askim em."

²⁴Olsem na long namba tu taim gen, ol i singautim dispela man husat i bin aipas na i tok long em olsem, "Litimapim nem bilong God. Mipela i save, dispela man em i sin man."²⁵Na dispela man i bekim tok olsem, "Em i sin man o nogat, em mi no save. Wanpela samting mi save, em i olsem. Wanpela taim mi bin aipas, tasol nau mi inap lukluk."

²⁶Na ol i tokim em olsem, "Em i mekim wanem long yu? Em i opim ai bilong yu olsem wanem?"²⁷Na em i tok, "Mi bin tokim yupela pinis na yupela i no laik harim. Bilong wanem yupela i laik harim gen? Yupela tu i laik kamap disaipel bilong em, a?"²⁸Ol i singaut long em na i tok, "Yu disaipel bilong em, tasol mipela i disaipel bilong Moses.

²⁹Mipela i save olsem God i bin toktok long Moses, tasol dispela man, mipela i no save em i kam long wanem hap."

³⁰Na dispela man i bekim tok bilong ol olsem, "Dispela em i narakain tok tru. Yupela i no save em i kam we tasol em i opim ai bilong mi."³¹Yumi save God i no save harim tok bilong ol sin man tasol sapos wanpela man i save lotu long God, na i save bihainim laik bilong en, God i save harim em."

³²Long taim heven na graun i bin kamap, nogat man i bin harim tok bilong wanpela man i bin opim ai bilong ol man i aipas taim mama i karim ol.³³Sapos dispela man i no kam long God, orait em i no inap mekim wanpela samting."³⁴Na ol i bekim tok bilong em na i tokim em olsem, "Yu bin kamap insait long sin na nau yu laik skulim mipela?" Na ol i rausim em long haus lotu.

³⁵Jisas i harim olsem ol i bin rausim em long haus lotu. Na em i painim em na i tokim em olsem, "Yu bilip long Pikinini bilong Man?"³⁶Na em i tok, "Bikpela, pikinini bilong man em i husat na bai mi i ken bilip long en."³⁷Na Jisas i tokim em olsem, "Yu lukim em pinis na em dispela man nau i wok long toktok long yu."³⁸Na dispela man i tok, "Bikpela, mi bilip." Na em i lotu long em.

³⁹Na Jisas i tok, "Mi kam long dispela graun long skelim ol manmeri husat i no inap lukluk, ol bai inap lukluk na ol manmeri inap long lukluk bai ol i kamap aipas."⁴⁰Na sampela ol Farisi i bin i stap wantaim em ol i harim dispela toktok na ol i askim em olsem, "Mipela tu i aipas?"⁴¹Na Jisas i tokim ol olsem, "Sapos yupela i bin stap aipas, bai yupela i nogat sin. Tasol nau yupela i tok 'Mipela inap lukluk', olsem na sin bilong yupela bai i stap yet."

Joni

10

¹Fuga ugane, semi yigemi siyimege, mana waita mano sipsipi ma onemimom waita watayi anene ririnarifare maratemi bemi umom waitamino. ²Afo iyewafi sipisipi ontafikta' ufikemi bu uremi yanafake rauntem upekatem i be upekemi uritemi bemi fuka sipisipi rafisim waita. ³Ontaka rafikam waita manomi em ontami riakatemi. Afo sipisipi mano benami intemi, bemi mana,mana sipisipi yivika devemi bemi yivikem mapa kumemi. ⁴Bemi masidem sipisipi yivima mapademi, bemi anariuremi yemi yivikemi bemi, afo sipisipiyu yemi ben amerakom intakemi bemi awkure beye. ⁵afo yemi me,e enomi bu awakuri teye yemi bu amonagam waitami, ugamifo yemi bemi yakagateye nayeyara yemi me,e ena waita yuyi yimeragomi bu intageye. ⁶Jisasi mini wayekam wayami yemi yiyimene, ugamifo yemi ama uremi buinteye mamini waya yui bemi sadagemi yemi yiyimemi. ⁷Afo Jisasi yemi sadakemi mani siremi yiyimemi, "Semi fuga, fuga emi sasa meke, semi sipisipi manoni ontabe. ⁸Afo iyewafi setinanta yinaniyimi bemi umom waita'mino, afo yemi ben amerakom buyin'teye. ⁹Senaomi ontami beke. Iyewafi sepim yefegatemi, bemi ofa'oteke; Bemi untave kutave evemi awoku aum maratemi. ¹⁰Umom waita'mano umom marevem yiruma anakarem yiruma fukitemi. Afo semi yunami yigemi awoguki uyikei yaum yimi rayeke. ¹¹Senao semi sipi sipi yuki abogu rafisim waitabe. Abogu sipi sipi rafisim waita manomi beyi aumi omaremi beyi sip sipi yukai remi afo yemi yofa'emi. ¹²Afo meyam mare wananam rafisim waita mano bemi bu rafima sipi sipi yuka soke buyitemi. Bemi afa iyam amo'nanami yinami yeraremi uyabinami, afa iyamano yiruremi nevemi mana'a yiwa danami mana mana iteye. ¹³Bemi yeraremi uyavitemi nayeyara bemi meyam marebemi sefo mini sipi sipi yuka bu rafima soke buyitemi. ¹⁴Sena'omi semi sipi sipi yuki abogu rafisim waitabe, senaomi yemi inte amone ugeke. ¹⁵Seti foemi semi simonagene, afo semi setifoemi amonaku, minugai sefo semi seti sipi sipi yukai saumi rukege. ¹⁶Semi mee ena sipi sipi yui raunami ena kukufim wane. Semi yivikei mare manafim ranami, seti merakom intai seya samana yemi rafisirare. ¹⁷minukami seti foemi semi siyemi; Sesui ranami makafim kuminai yeveyeke marateu. ¹⁸Bumi mana waita manomi marekemi buratemi, minukai senaomi marekei makafim reu. Mareke makapa ranuna eram rukeke. Semi tenia lomi setifoe wapake mareke amaka setiyapikemi fasa buratene,ugamifo senao semi seti saumi rukege, semi ake rukaunami sefo senao seti saumi ratege, afo semi akei rukaunami sefo senao semi yewayege maratege saumi. ¹⁹Jiwisiyu yewayekemi mini waya intaremi amuna waya seye. Yewe Judayu mini waya intareye, afo yemi kantipim yewa yege romugeye. ²⁰Amunamano yemi ami manisiremi seye, bemi savi awamu rukemi oem wayayu sevemifo. Yikemi nairara ben ami intevege?" ²¹Mana'ayu yemi mani seye, "Mini wayami oem savi awamu wayawaye. Savi awamu makananiyi bemi yukam afakayi manta awoku uyikatene?"²²Afo anon nuram'anoni mono waya fakanti yefawa rimi me e Jerusaemi, mini a-i fawarene. ²³me e minimi iyonti rewa nurane, afo Jisasi bene me e mono naupai, me e Solomoni beni ontan anapa. ²⁴Afo Jiwisiyui bemi yaku uremi mana'a waya bemi sakaruka, naukayawa senuti amako intiti iyaka faka yikebeve? Afo emi mono waita watemi, seno amaure amaka senu siyimeno."²⁵Jisasi bemi ami mani siremi yemi ami yiyimemi, "Semi yigemi siyimege, yigemi semi bu simakuku iyewane.Setifoen avipim mini yogam maravege, mini benanti seveke. ²⁶Minugayami semi bu sima kukum buyu sikewa emi enoni sipi sipimono. ²⁷Seti sipisip yui seti merakomi intagamino; Semi yemi inite amone ugau, afo yemi semi siwa kuriteye. ²⁸Semi yemi bu kipam yimetege; Yemi bu

fukiteye, manawayi setiyapike yema bu yivikatemi.²⁹Seti foemi yemi manta semi simi dukene, bemi anonave enoyuwa yakagaga, afo bumi mana waita manomi setifoe ayapikemi yemi marege fasa buratemi.³⁰"Senampa seti foere manayi ugekare".³¹Juda om mante ben arirante ewa.³²Jisasimi mani sirem yiyimemi, semi nesu abogu yogam Koti wapake mareyigau.mini yogagara onamuyam sirirabtege.³³Afo Jiwisiyu bemi manisiremi bemi sameye, "Eni yogarara emi seyu onako emi arirante'yaraye, emi Kotimi sima saviewa'nave, afo emi, wata, mano enao semi emi Koti bege sewanave."³⁴Afo Jisasimi yemi yiyimene, "yikenti gaga yaufim bu agaka," Semi sege," yigemi muna koti yuono"?³⁵Bemi yenati semi yigemi muna kotimono, afo iyepina Koti ami yene(afo seta mano bu romunamu iyitemi).³⁶Emi benati semi seti foe semi awafa ugadu kemi semi mana magafim sisikemi," Emi Kotin avi sima savisava uakewa,"afo semi seu,"semi Kotin aga beu"?³⁷Imifo semi seti foeni yoganti bu maranami, amaka yigemi semi amakukumi buyu sikanakone.³⁸Afo semi mini yogam maranami, yigemi semi bu awoku intiri buyu siganakone, mamini yogatim yigemi yimakukum evega omare intago Kotimi sepim wai semi bepim beu."³⁹Yemi yewayege enawa sima savi waya sageye, bemi me,e yeniyapike yerayirem uyavem.⁴⁰Jisasimi yewayegemi me e Jodeni mini fai bugane bemi Jonimi ananta nom mantukam awafa bemi.⁴¹Amuna waita anasi bewapa yerave ami benampa seye," Joni yogam marami mana'a anene fawaremi, afo Joni bemi mini waita yanti simi fugayiemi fawaremi."⁴²Afo amuna waita anasi bena intaremi bemi yimakukum uakeye.

Jon

10¹"Tru tumas mi tokim yupela, sapos wanpela man i no go insait long banis bilong sipsip long dua, tasol em i kalapim banis, dispela man em stilman na em man bilong stil na pulim samting bilong arapela man.²Na man i go insait long dua bilong banis em wasman tru bilong ol sipsip.

³Wasman bilong dua bai opim dua long en. Ol sipsip i harim nek bilong en, na em i singautim nem bilong ol sipsip bilong em na kisim ol i go autsait.⁴Taim em i kisim ol sipsip bilong en i go autsait pinis, em i save go pas na ol sipsip bilong em i save bihainim em long wanem, ol i save long nek bilong em.

⁵Bai ol i no inap bihainim arapela man ol i no save, tasol ol bai i abrusim em long wanem, ol i no save long nek bilong ol arapela man."⁶Jisas i mekim dispela tok piksa long ol, tasol ol i no klia long as bilong ol dispela toktok em wok long tokim ol.

⁷Na Jisas i tokim ol gen olsem, "Mi tok tru long yupela, mi yet mi dua bilong ol sipsip.⁸Ol lain husat i kam paslain long mi, em ol stilman, na ol man bilong pulim samting bilong ol arapela, tasol ol sipsip i no harim tok bilong ol.

⁹Mi yet mi dua. Sapos wanpela man i kam long mi na i go insait, bai mi kisim bek em. Na em bai go insait na go autsait na kaikai gutpela gras.¹⁰Ol stilman i save kam tasol long kilim, stilim na bagarapim. Mi kam bilong ol i ken kisim laip, na laip i ken pulap tru long ol.

¹¹Mi yet mi gutpela wasman bilong ol sipsip. Gutpela wasman bilong sipsip i save lusim laip bilong em yet bilong helpim ol sipsip.¹²Tasol wokman ol i peim em long mekim wok, em i no papa bilong ol sipsip, na i no save long lukautim ol sipsip. Taim em i lukim ol weldok i kam, em i save lusim ol sipsip na ranawe. Na ol weldok i save kisim sampela na ronim ol nabaut.¹³Em i ranawe long wanem, em wokman ol i peim em long wok, olsem na em i no wari long ol sipsip.

¹⁴Mi yet mi gutpela wasman bilong ol sipsip, mi save long ol sipsip bilong mi na ol sipsip bilong mi i save long mi.

¹⁵Papa i save long mi na mi save long Papa, olsem na mi lusim laip bilong mi long ol sipsip.¹⁶Mi gat ol arapela sipsip i stap i no bilong dispela banis. Ol tu mi mas bringim ol i kam, na bai ol i harim maus bilong mi, na kamap wanpela lain sipsip, na bai ol i gat wanpela wasman.

¹⁷Long dispela as, Papa i save laikim mi, bai mi lusim laip bilong mi yet na kisim bek gen.¹⁸Nogat man bai rausim long han bilong mi, tasol mi yet mi lusim laip bilong mi yet. Mi gat namba long lusim laip bilong mi yet, na mi gat namba long kisim bek laip bilong mi. Papa bilong mi i givim mi dispela tok long mi."

¹⁹Ol lain Juda i harim dispela tok, na ol i bruk long tupela lain gen.²⁰Planti bilong ol i tok olsem, "Em i gat ol spirit nogut na em i longlong. Bilong wanem yupela i harim tok bilong em?"²¹Na sampela i tok, "Dispela em i no tok bilong spirit nogut i stap long en. Ol spirit nogut inap opim ai bilong ol ai pas man, a?"

²²Orait, Bikpela Dei bilong Lotu i kamap long Jerusalem, em i kamap.²³Em taim bilong kol, na Jisas i wokabaut insait long tempel, long arere bilong dua bilong Solomon.²⁴Orait ol Juda i raunim em na tok olsem, "Wanem taim tru bai yu tok klia long mipela? Sapos yu yet yu Krai, orait yu tok stret long mipela."

²⁵Jisas i bekim tok olsem, "Mi tokim yupela pinis tasol yupela i no bilip. Ol wok mi mekim long nem bilong Papa bilong mi i tokaut long mi yet."²⁶Yupela i no bilong lain sipsip bilong mi, olsem na yupela i no bilip.

²⁷Mi save long ol sipsip bilong mi, na ol i save harim nek bilong mi, na ol i save bihainim mi.²⁸Mi givim ol laip i stap gut oltaim na bai ol i no inap lus, na nogat man bai rausim ol long han bilong mi.

²⁹Papa bilong mi i bin givim ol long mi, em bikpela na i winim ol arapela, na nogat man bai i rausim ol long han bilong Papa bilong mi.³⁰"Mi wantaim Papa bilong mi, mitupela wanpela."³¹Na ol Juda i kisim ol ston gen long stonim em.

³²Na Jisas i bekim tok gen olsem, "Mi bin soim planti gutpela wok i kam long God. Long ol dispela wok tasol yupela i laik stonim mi?"³³Na ol Juda i tokim em, "Mipela i no laik stonim yu long ol gutpela wok yu mekim, nogat, tasol yu tok bilas long God. Yu man tasol na yu laik mekim yu yet i kamap wankain olsem God."

³⁴Na Jisas i tokim ol, "I gat tok ol i raitim pinis long lo, 'mi tok, yupela yet, yupela ol god.'"³⁵Sapos em i kolim ol god, long ol dispela lain tok bilong God i bin kam, (olsem na tok bilong God em i stap olsem, i no inap senis),³⁶Papa yet i makim mi na salim mi i kam long dispela graun na yupela i tok long mi, 'Yu tok bilas long God,' long wanem mi tok, 'Mi Pikinini bilong God.'

³⁷Sapos mi no mekim wok bilong Papa bilong mi, orait yupela i noken bilip long mi.³⁸Tasol sapos mi mekim na yupela i no bilip, yupela i ken bilip long ol wok na bai yupela i save tru olsem, Papa i stap insait long mi na mi stap insait long Papa."³⁹Ol i traim long holim pasim Jisas, tasol em i go aut long han bilong ol.

⁴⁰Jisas i go bek gen long hapsait long Jodan, long ples Jon bilong Baptais bipo i bin baptaisim ol manmeri long en, na em i stap long hap.⁴¹Planti manmeri i kam long Jisas. Ol i wok long tok olsem, "Tru tumas, Jon i no bin mekim wanpela mirakel, tasol olgeta samting Jon i bin toktok long dispela man em i tru tasol."⁴²Planti manmeri i bilip long Jisas long dispela hap.

Joni

11¹

²Meri mi Anona manom wasa vem ayirem aiga feaka rem anontau nako aruntu kayi, ayofi mano mino Lasarusi mi.³Kar itanano Jisasi wapa siyike mani siga. "Anonao; yebe amonano; emo ayigara ewana waita aipim wane.;;⁴Jisasi intarem, mani semi, "Bu fugi nanifo Gotin aga ano anonavi marami Gotin aga anomi anoavi fawa rino yanti."⁵Afo Jisasi mataya Lasarusi ya ayigara uyikemi. ⁶Lasarusi ai ewane semi intarem, kanuram ba ifadem wage-emi minifa. ⁷Naemi, kato waita yuganti semi, "Juda yewaye geya bofane siga..⁸Kato waitayu manisire sasa memo, "Anonao, emi onako arira ewaya, yewa yege minifa birare?"⁹Jisasi siyimem, "wanura kake enaka ai bugeve nafi? waya wamo nowatem, burufa mnonamii omi kewamise..¹⁰Ugamifo, bemo ayufum nowatem bemi afanem dufamitem nayeyare bemi oka bubem." ¹¹Mini wayayu siremi mini anaepa, mani semi, "Lasarus senuti agantai fami rugem wane semi, faomata itara nuno."¹²Afo kato waitayu mani semo, "Anonao, dugem betina, itavem asofararim." ¹³Lasarusi fukananti Jisasi sewa mofo yemi itemi fami dugem wane intiri uga. ¹⁴Jisasi sima fawarurem siyimem; Lasarusi wafa fukane siga.¹⁵Semi yige nanti intare simoyege' minugai sefo semi benampa mini nuram bu wage'ege; ugamifo mage yigemi yimakukum inagom. afo bewapa bofane..¹⁶Tomasi, mi Didimasi ne sewayi, beyi kato waitayu siyi memi, "Biyana jisasi napa ofugofa no."¹⁷Jisasi yeravem, amonam Lasarusi matipim foa ayufum babuga. ¹⁸Betani'i Jerusalemi adeka wami trii kilomita. ¹⁹Nesu Judayui Mataya meri ya yeyi monemo, yeyiyo fini yigu anene fim wara. ²⁰Matami, Jisasi yewane semi intarem, iyaem oamo nemi, afo Meri mi naupa wage-em. ²¹Matami Jisasi samem, "Anonao, emo managa wana tina, setiyofi mi bu fugi rarine. ²²Magewa semi intauna Gotimi intai nami, amina nino." ²³Jisasi bemi samemi, "Enayofi yewaye itavi tene semi. ²⁴Mata bemi sasamemi semi intaunam, ara nuram anonam fukam waita itarananim nuram bemi itavitem. " ²⁵Jisasi samemi, "Semi fugin waita yu manta itare'i semi aumi yimeve'u, Iyewafi sepim amakuku inaniyi fuginanimifo, fa yeradem aumi mantem watem." ²⁶Iye fa bem sepim amakuku inayim bu fugitem. Emi mini yanti amakuku eve wafo?"²⁷Bemi sem, "Eyo, Anona'o semi eka'i amakukun ewauno, Kotin aga iye mana magaga yinona." ²⁸Mini siremi, Maria' ami sa'dagem maro sasamem, "Sisa yevem arewane." ²⁹Mini intaremi, Mari'ami ame urem Jisasi wapa itavem bemi. ³⁰Jisasi ameurem magufim buyiga, minifa Mata amonapa'i wage-emi. ³¹Juda, inim waita Maria nampa naupa be, ara manta faruake. Amonewami mapa itavem uyaurem kumimi, matipaga ifi dagarantenafi sire awakure kumemo. ³²Mari'ami Jisasi yeamo narem, agon yauka kuntavem sasamemi, "Anonao, managa wana tina, setiyofi bu fugi rarine. "³⁴³³Jisasi amonam ifi rage wami, Juda'gu awakure yem inim waita nampa, bewa anom agun anene marem, ³⁵Jisasi ifira gemi. ³⁶Juda yu mani seye, "Amonago Lasarusi ano ayiri ewane!" ³⁷Mana-a mano semi, "Mini waita mano, yugam afakayi soke uyike wayi mino, naugana mana waita ifadam fugenafi?"³⁸Jisasi agunanti urem matipa bem., mini mati on afapim wami, ontaga onako uyamakapim. ³⁹Jisasi semi, "Om manta fasa dago." Mata, fukam Lasarusi ayofii, Jisasi nanti mani semi, "Anonao, a'i ben aumi apinagane." foa nuram bawu gamise. " ⁴⁰Jisasi minisirem sasamemi, "Emi fugasire sasamege, amakukun ite Kotini eranti amona nonane?"⁴¹Omi manta fasa dami. Jisasi yanafa amona egem demi semi, "Setifoeo, semi susuve sege seta mo inta na yanti .

⁴²Made nuram inta sime wano,manamo wayi amo nago yanti sewauno,emi sisi kakana yigau nave sitemo."⁴³Inaem,anonaga ararem semi "Lasarusi o,itavie yeno!"⁴⁴Fuka pike itavem yemi,yawa rave orasipem ukugam nampa . "Jisasi siyimem,"Mini anene yui manta fasa dam bino.⁴⁵Amuna Juda yu Maria awakure yeyi Jisasi uwaram anene amonare beka amakuku emo. ⁴⁶Minugamifo mana-a mano Farisi yupa bemo Jisasi uwara aneneyu siyimira.⁴⁷A'nom waita yu nampa Farisiyu nampa kansoro yu duwantu ure semi, "seyu naofa nuyo? Mana waita mano nesu berara anene yu uware wane. ⁴⁸Eafanam banami, nesu ano bepim yima kuku iteye; Romeni yu senuti magu yema rana yone."⁴⁹Minfim,mana waita yepim wage-emi, ben avi'i Kayapasi, bemi mini kanafikem het prisi wage'em, bemi mani'sem, "yige mana anene bu intagane. ⁵⁰Yigemi omare intago avoguino mana waita mano wata anasi yi magu mantem fuginanim, mi'ninam kantri anam bugatem."⁵¹Beyi intikake mini waya busiruka, buve.Mini kanafike het prisimi bemi sefo kasanampa waya siga Jisasimo Juda wata anasiyanto fuginanim. ⁵²Juda yugantana waye, buve Jisasi masidem pakem wata anasi manta duwantu uma manafim danoya. ⁵³Mini nurakake bimi, Jisasi arirante ami afakaruka⁵⁴Jisasi enawa Juda wata anasi wapim bunoemi, bemi ka'ma magufa Efremi taun i adeka owayegem, beyi kato waita yu nampa. ⁵⁵Ka yunam newam kana adeka yinanim afo amuna wata anasi Juda ke maro Jerusalem duwatuga yemi Pasova nurakakena yo'warirante. ⁵⁶Wata anasi Jisasimi yema afakaga yemi mono mapim itavuge ami se buge yige uga,"yige naye intiriga evege? anom mono kanamifo yitenafi buve?". ⁵⁷Anom prisi yu nampa Farisiyu manisire eram waya wata anasi yiyimiduka mana wayi Jsasi wami amonagate siyiminaya oma ayafaure fakago.

Jon

11 ¹Wanpela man nem bilong em Lasarus, em i sik. Em i bilong ples Betani, em wanples bilong Maria na susa bilong em Mata.²Em dispela Maria tasol i bin welim Bikpela wantaim sanda mir na klinim lek bilong em wantaim het gras bilong em, husat brata bilong em Lasarus i sik.

³Ol dispela tupela susa i salim tok long Jisas na i tok, "Bikpela, kam lukim, dispela man yu save laikim tumas em i sik."⁴Jisas i harim dispela tok na em i tok, "Dispela sik i no inap mekim em i dai nogat, em i bilong kamapim biknem bilong God, olsem bai Pikinini bilong God bai kisim biknem.

⁵Nau Jisas i save laikim tumas Mata na susa bilong em, na Lasarus.⁶Jisas i harim Lasarus i sik tasol em i stap tupela dei moa long ples em stap long em.⁷Na bihain em i tokim ol disaipel olsem, "Yumi go bek long Juda."

⁸Na ol disaipel i tokim em olsem, "Tisa, ol Juda i bin laik tromoi ston long yu, tasol yu laik go bek gen long dispela hap, a?"⁹Na Jisas i bekim, "Yumi gat 12-pela aua long wanpela dei, sapos wanpela man i wokabaut long dei taim, em bai i no inap bamim lek na pundaun long wanem em i lukluk long lait bilong dei.

¹⁰Tasol sapos em i wokabaut long nait em bai bamim lek bilong em na pundaun, long wanem lait i no stap long em."¹¹Jisas i tok olsem, na bihain em i tokim ol, "Poroman bilong yumi Lasarus i slip, tasol bai mi go na kirapim em long slip."

¹²Na ol disaipel i tok, "Bikpela, sapos em i slip, em bai orait gen,"¹³Jisas i tok long Lasarus i dai pinis, tasol ol i ting em i tok long em i slip na malolo.¹⁴Nau Jisas i tokaut klia long ol olsem, "Lasarus i dai pinis.

¹⁵Mi tingting long yupela na mi amamas, olsem mi i no bin stap wantaim em long dispela taim, tasol nau bai yupela i bilip. Orait yumi go long em."¹⁶Tomas narapela nem bilong em Didimas i tokim ol arapela disaipel olsem, "Yumi go na bai yumi ken dai wantaim Jisas."

¹⁷Taim Jisas i kam kamap, em i harim olsem Lasarus i bin stap long matmat 4-pela dei pinis.¹⁸Ples Betani i stap tripela kilomita klostu long Jerusalem.¹⁹Planti lain Juda i kam i stap wantaim Mata na Maria long mekim gut bel bilong tupela long brata bilong ol.²⁰Orait, taim Mata i harim olsem Jisas i kam, em i go na bungim em, tasol Maria i sindaun i stap long haus.

²¹Na Mata i tokim Jisas olsem, "Bikpela, sapos yu bin stap hia, brata bilong mi bai i no inap dai."²²Tasol mi save olsem sapos nau yu askim God long wanpela samting, em bai givim yu."²³Na Jisas i tokim em, "Brata bilong yu bai kirap gen."

²⁴Na Mata i tokim em, "Mi save em bai kirap bek long taim bilong Bikpela i kirapim bek dai man long las dei."²⁵Na Jisas i tokim em olsem, "Mi yet mi man bilong kirapim bek dai man na mi yet mi man bilong givim laip; Man husat i bilip long mi maski em i dai, bai em i stap laip yet."²⁶Na husat i stap laip na i bilip long mi bai i no inap dai. Yu bilip long dispela, a?"

²⁷Na em i tok, "Yes Bikpela mi bilip olsem yu Krais, Pikinini bilong God husat bai i kam long dispela graun."²⁸Em i tok olsem na em i go tokim Maria isi olsem, "Tisa i kam na em i singautim yu."²⁹Taim Maria i harim dispela, kwiktaim em i kirap na i go long Jisas.

³⁰Jisas i no kam insait long ples yet, em i stap yet long hap we Mata i bin bungim em.³¹Ol lain Juda i stap wantaim Maria insait long haus, na i wok long mekim gut bel bilong em. Taim ol i lukim em i kirap kwiktaim na ran i go autsait, ol i ting em i laik go krai long matmat olsem na ol bihainim em i go.³²Maria i kam kamap long ples Jisas i stap na em i lukim em na i pundaun long lek bilong Jisas na i tok, "Bikpela sapos yu bin stap long hia, brata bilong mi bai i no inap dai."

³³Na taim Jisas i lukim em i krai na olgeta lain Juda i kam wantaim em i krai, bel bilong em i bruk na em i sori tru,

³⁴na em i tok, "Yupela putim em we?" Na ol i tokim em, "Bikpela, yu kam lukim."³⁵Na Jisas i krai.

³⁶Na ol Juda i tok, "Lukim! em i laikim Lasarus moa yet!"³⁷Tasol sampela bilong ol i tok, "Dispela man i bin opim ai bilong aipas man, olsem na, bilong wanem em i no laik mekim dispela man tu i no inap dai?"

³⁸Jisas i bel sori gen na em i go long matmat. Dispela matmat, ol i bin wokim matmat long wanpela hul bilong ston na pasim dua bilong en wantaim wanpela ston.³⁹Na Jisas i tok, "Rausim dispela ston." Tasol Mata, susa bilong Lasarus, dispela man i bin dai i tokim Jisas olsem, "Bikpela, bodi bilong em i sting pinis, long wanem em i dai 4-pela dei i go pinis."⁴⁰Na Jisas i tokim em olsem, "Mi tok tru long yu, sapos yu bilip bai yu lukim glori bilong God."

⁴¹Orait ol i rausim ston na Jisas i lukluk i go antap na i tok, "Papa, Mi tok tenkyu long yu harim tok bilong mi."⁴²Mi save olsem yu save harim tok bilong mi, tasol mi mekim dispela tok bilong ol manmeri i sanap raunim mi, bai ol i ken bilip olsem yu bin salim mi kam."

⁴³Bihain long dispela, em i singaut bikpela na i tok, "Lasarus, yu kam autsait!"⁴⁴Na dai man i kam aut wantaim laplap ol i bin pasim lek han na peis bilong em wantaim. Na Jisas i tokim ol, "Rausim laplap na larim em i go."

⁴⁵Na planti ol Juda i bihainim Maria i kam, i lukim samting Jisas i mekim na ol i bilip long em.⁴⁶Tasol sampela bilong ol i go na tokim ol Farisi long samting Jisas i bin mekim.

⁴⁷Orait ol hetpris na ol Farisi i go kisim ol kansol i kam bung na ol i tok, "Bai yumi mekim wanem? Dispela man i mekim ol planti mirakel."⁴⁸Sapos yumi larim em i stap, olgeta bai bilip long em na ol Rom bai kam na bagarapim ples na kantri bilong yumi."

⁴⁹Tasol wanpela man namel long ol, nem bilong em Kaiafas, em i hetpris long dispela yia, em i tokim ol olsem, "Yupela i no save long wanpela samting."⁵⁰Yupela i mas save olsem i gutpela moa long wanpela man i kisim ples bilong ol manmeri na dai, bai kantri i no inap bagarap."

⁵¹Em i no mekim dispela tok long tingting bilong em yet, nogat. Em i stap hetpris long dispela yia olsem na em i mekim tok profet olsem Jisas bai dai long ol manmeri bilong Juda,⁵²na i no ol Juda tasol, nogat. Jisas bai bungim olgeta pikinini bilong God i stap nabaut long olgeta hap i bung na kamap wanpela.⁵³Na long dispela dei na i go, ol i stat long painim rot long kilim Jisas i dai.

⁵⁴Olsem na Jisas i no moa wokabaut namel long ol Juda, em i go stap long hap bilong kantri klostu long ples nating long wanpela taun ol i kolim Efrem. Em i go stap wantaim ol disaipel bilong em long hap.⁵⁵Nau Bikpela Dei Bilong Pasova i kam klostu na planti ol lain manmeri bilong olgeta hap bilong Juda i kam bung long Jerusalem long mekim ol yet i kamap klin pastaim long Bikpela Dei Bilong Pasova bai kamap.

⁵⁶Ol manmeri i kam painim Jisas, na ol i sanap insait long tempel na toktok i go i kam long ol yet olsem, "Yupela ting wanem? Em bai kam long Bikpela Dei Bilong Lotu o nogat?"⁵⁷Ol hetpris na ol Farisi i givim strongpela tok long ol manmeri olsem, sapos wanpela man o meri i save long wanem hap Jisas i stap, em i mas tokim ol, na bai ol i ken holim pasim em.

Joni

12

¹Mage sikisia nurami miniga ano nuram fawarinami umanti kemo ofaim mantuka kana, Jisasi buga Betani Rasarusi wapa, mini watamo Jisasimo matipike manta itaruka.²Afo yemi Jisasini yunami yuka ruka, mini yunami matami rayintuka, afo Rasarusi wa kumakem wata yunampa yuna sagoka Jisasi nampa naga³Afo, Maria mana awogu muku ewam anaferum beni meyam yakagaga mantarem Jisasi adeka ye kumaka, mini aiga wayiremi beyanon yaunako aruntuka. mini awogu mukuano mini ma'i ituka.⁶⁴Mana Jisani kato waita avi i Judas Iskariot mini wata naemo Jisasim manta namugoyu yiyapi dananiyi sem.⁵Nayeyara mana mini awogu auyunta ewam wasabem kamore unaka mone yime beya manteya o'onta bumakam watayu yimefa.? /v 6 Na'ugana Judasi mini waya sene .bemi o'onta bumakayiyanti buyintemi .bemi mana umom waitami.bemi Jisasi akunuyi monika dafikem.bemi umom mana'a moni mare'em.⁷Jisasi sem, ifadago mini inimi. bemi mini wasavem ayaem naem semo fukonami masi fanayomi uwaremi. ⁸Mini fipia watayui yige nampa masiden nura wate mono. afo semi yige nampa buwatege.⁹Amuna wata anasi juda yu intaga Jisasi Betani wane sire yiga. Yemi fa Jisasi amonara buyiga.

bube yemi Rasarusim amonara, iyemo Jisasi matipike manta itarukam. ¹⁰Yemi ano waitayu mana waya sima antaure yeyiwanapa Rasarusim ba aruma fugira siga. ¹¹Nayeyare amuna wata anasi judake Rasarusi itabuga waya intaremi yemi anom waita yu yami yeraremi Jisasi kai yima kukun uga. ¹²Afo ena nuram amuna wata anasi ye ruwan tu uga ano lotu ganaga Jisasi Jerusalemi yino sire. ¹³Minimi yemi ya amanti domure mantare beve idaga, osiana. Koti awogu uakano mana waita iyewafi yewam Anonamano avipim, bemi Israeli yuyi kimi. ¹⁴Jisasi mana ifo donkimi afakare mini amuga kumaka .mini yemo wafa Kotini yaufimo aga kam. ¹⁵Sige saiyoni wata anasi, sigemi bu fegago, amonago yigenyi kimi ifo donkika yewane mage. ¹⁶Beni kato waitayu bu intaga nayewafi faware wane mini Koti ami amakagi uga. afo Jisasi miniga beyi yoganti maro kipami, Kotimi bemi anon avi amiduka, miniga kato waita omare intemo wafa'o kasa nampa waitayu sigami fawaremi. ¹⁷Amuna wata anasi Jisasimi amonaruka Rasarusi mo matipike manta itarukam, yemi mini wayami mana a wata anasi wa siyimiduka. ¹⁸Amuna wata anasi Jisasi ye'wapa buga, nayeyara berara anene uwantukami intaremise . ¹⁹Farasiyui ami yen yiwanapa manisire siga .amonago.seyuya mana anene buyuwarateyane .amonago.madem wata anasi bemana awakurewane. ²⁰Anona mono kana wata anasi Koti ka mono sira wopim mana a Griki yu wa buga. ²¹Filipi wapa grikiyu buga, bemi Betsaida kemi anom magu galili afo yemi manisiga, ano waitao, seyuya Jisasimi amonarare, ²²Filipimi, Entrumi samidetami yeganti Jisasi maro samidukanto. ²³Afo Jisasi manisiga, a'i yigane wata aga ano anon avi marananim. ²⁴Semi fugasire yigenanti manisire siyimewau, afo mana farawan agamose magafim kugufavem bu fuginami. fami minuge watem. Afo minimose fuginami amuna agami iratem. ²⁵Mana wata be yau yanto ayigara ewatem, afi'i item, afo mana wata beyaumo mana magaga yerama ratemi, naemi wama ananta aumi maratemi. ²⁶Mana waita seti yogari' o, itemi bemi sena siwakuri, afo item magugaga wategafu, minigai seti yogam waita wai watemi, Afo mana watamo seti yogari o'itemi , seti foe bemi ano avi amitemi.. ²⁷Afo Jisasi manisiga, magemi setira'ano anon uman dene, magemi semi nayevega senu? Setifoeo mini savi gana e' anam buyino seka, amamino mini yanti semi kukau nave. ²⁸Setifoeo, eyavi manta anonayi ono mana arantano inarufake kumiya, semi ai sesivi i manta faka anonayi uru kau namise yewayege uwaratege. ²⁹Afo wata anasi adekaose wage eyoyi intaremi yemi mani siga, Inaru asigane . ena wata anasi wai siga. ankeri ano sigakai mini anene fawarene. ³⁰Mini wayaga Jisasi manisiga, mini wayami sena sofaim wayawaiye .afo sigemi yofainanim waymi. ³¹A ino mage Koti mana magaga wam wata anasi yi awuawa dayima kana'mi. Magemi mana magaga'o anoni ugam waita manta fafaratemi. ³²Masidem waita mana magaga semo manta yani iote , semi masidem wata anasi yivima sesa danu. ³³Miyiom fuginti mana gana seka yitene sirem Jisasi wata anasi yiyimiduka. ³⁴Mini wata anasi manisiga. maside nuram miniga wariwri ugem watem Mesaiya. afo naugaya seveve .yemi wata agai dauma yaniogo. mini waita aga'i iye'uganafi.? ³⁵Yenanti Jisasi manisiga, mini omi senunampa sito kanaga wanani, famo omo waganami, mini okaga yigemi wogo, afo yigemi ayufumano bu fikatem watamo ayufumo bewami itepaga bevenafi bemi bu amonagem. ³⁶Mini omi yige makam mage wane yige nampa, mini okai yigemi yimakuku ega mini omano agagi o. Jisasi mini waya sima kiparemi yemi yerama yirem bemi oma ayofaga. ³⁷Minu gamifo berara anene amuna Jisasi yen yiwa nampa uwaremi , yemi beka amakuku buyuga. ³⁸Minugamifo. kasanampa wata Asaia ami yema fawaruga, Anonao, iyemo senu taga'o ama kuku inayoyi.? Anonami beyi eranti sigatiremi senu sofaitemi. ³⁹Nayeyara kasanampa waita Asaia semi masidem wata anasi yewa yimakuku buyiteye siga. ⁴⁰Anona mano ye yugam uyadem, yen yira manta era uruka, Fuga mini buyugage etina. yemi yugam fami amoneve omare yirapike intevemi yirai waye da'i semi yemi fami ateyikararuna. ⁴¹Aisaia mini waya yuo sigami nayeyara. bemi Jisasini awogu wa eranti amonaremi benanti siga. ⁴²Amu na rafisim waitayu Jisasika yima kuku uga, yemi manapa Farisiyu yago feka, minu gamise yeyi yima kukumi sima faka buruka, nayeyara yemi Farisiyu yeyi mono mapike siyika nayo nanti sefo. ⁴³Yenti anon intiti, watayu ano yivi yemi yimego yanti, Koti ano yivio yiminani nanti yemi buyintaga. ⁴⁴Jisasi arama semi, item waita sekao amakuku inona. seka inawa amakuku inonanaiye mini setifoe ka wai amakuku ewanami. ⁴⁵Wata semo simonatemi, bemi sisika yim setifoem wai amonanam. ⁴⁶Semi mana magaga onanta kukau wata iyewafi sekao amakuku inaniyi, ayufupim buwatemi. ⁴⁷Afo mana waita setamo intarukemo bu awakuri temi. semi beni wanti semi bu dayimanu, nayeyare. semo mana magaga kumuna wata anasi yasi yanta dayi marara yegau. semi wata anasi yivigakai kukau. ⁴⁸Wata semo anen usimevemo setamo buyintewananiyi .bemo dayimananim jasi dukemi. semo sirukauna wayamano kawayanta ugamise bemi arafa nuram dayimatem. ⁴⁹Mana waya sunami sesi intikakena segaye, buve, setifoe sisikayi semi bemi mini waya seno simi sima intafu rewau. ⁵⁰Semi intagauna ben amanomi bukupa aum maram waya siga. minuga'i semi masidem waya sirukau .semo minuyikewaunani setifoe minono simi minuyikewau.

Jon

¹Nau long 6-pela dei bipo long Bikpela Dei Bilong Pasova bai kamap, Jisas i go long Betani long ples Lasarus i stap, em dispela man Jisas i bin kirapim bek long matmat.²Orait ol i wokim kaikai bilong Jisas, na Mata i wok long skelim kaikai, tasol Lasarus i sindaun wantaim ol man na kaikai wantaim Jisas long tebol.³Orait, Maria i kisim wanpela botol sanda we i dia tumas na kam sindaun klostu long lek bilong Jisas, na welim lek bilong en na em i mekim drai long gras bilong em. Na naispela smel bilong sanda i pulap insait long haus.

⁴Wanpela disaipel bilong Jisas, nem bilong en Judas Iskariot em man husat bai givim Jisas long han bilong birua bihain i tok,⁵"Long wanem yumi i no inap salim dispela sanda long 300 moni silva na givim long ol rabis man?"⁶Nau Judas i mekim dispela tok long wanem, em i no wari long rabisman, tasol em wanpela stil man. Em i save bosim bek moni bilong lain bilong Jisas, na em i save stlim sampela moni long en.

⁷Jisas i tok, "Larim dispela meri. Em baim dispela sanda bilong mi long taim bai mi dai bihain na bai ol i planim mi."⁸Ol rabis man bai i stap wantaim yupela olgeta taim tasol mi bai no inap long stap wantaim yupela."

⁹Planti manmeri bilong Juda ol i save olsem Jisas i stap long Betani na ol i kam. Ol i no kam long lukim Jisas tasol. Nogat. Ol i laik lukim Lasarus, husat Jisas i bin kirapim em long ples matmat.¹⁰Ol bikpris i pasim tok namel long ol yet olsem ol i mas kilim Lasarus i dai tu,¹¹long wanem, planti manmeri bilong Juda i harim stori bilong kirap bek bilong Lasarus na ol i lusim skul bilong ol het pris na bilip long Jisas.

¹²Long narapela dei planti manmeri i kam bung long Bikpela Dei Bilong Lotu i harim olsem Jisas i kam insait long Jerusalem.¹³Olsem na ol i kisim ol han bilong diwai pam na ol i go aut long bungim em na singaut, "Hosana! God i mekim gut long dispela man husat i kam long nem bilong Bikpela. Em i King bilong Israel."

¹⁴Jisas i painim wanpela yangpela donki na em i sindaun antap long en, olsem ol i bin raitim long buk bilong God,

¹⁵"Yupela ol manmeri bilong ples Saion, yupela i noken pret. Lukim King bilong yupela em i kalap long yangpela donki na em i kam nau."

¹⁶Ol disaipel bilong em i no save long wanem as dispela ol samting i wok long kamap long inapim tok bilong God. Tasol taim Jisas i pinisim wok bilong em, God i givim biknem long em. Na ol disaipel i tingim gen wanem ol profet i bin raitim tok long em na ol dispela samting i kamap.

¹⁷Ol planti manmeri husat ol i bin lukim Jisas i kirapim Lasarus long matmat, ol i mekim dispela stori long ol arapela manmeri.¹⁸Long dispela as tasol ol manmeri i wokabaut i go long bungim Jisas long wanem, ol i harim em mekim dispela mirakel.¹⁹Na ol Farisi i toktok namel long ol yet olsem, "Lukim, yumi no inap mekim wanpela samting, lukim, olgeta manmeri i wok long bihainim em."

²⁰Sampela lain Grik tu ol i go wantaim planti manmeri long mekim lotu long God long Bikpela Dei Bilong Lotu.

²¹Dispela lain Grik i go long Filip, husat em i bilong ples Betsaida long Galili na ol i askim em, "Bikman, mipela i laik lukim Jisas."²²Filip i go tokim Andru, na Andru i go wantaim Filip na ol i tokim Jisas.

²³Na Jisas i bekim tok olsem, "Taim i kam pinis long Pikinini Bilong Man bai kisim biknem."²⁴Tru tumas mi tokim yupela olsem, sapos wanpela pikinini wit i no pundaun long graun na i dai, em bai stap em yet. Tasol sapos em i dai, em bai karim planti kaikai.

²⁵Sapos wanpela man i laikim tumas laip bilong en, em bai i lus, tasol sapos wanpela man i givim baksait long laip bilong en long dispela graun, em bai holimpas laip bilong en inap oltaim oltaim.²⁶Sapos wanpela man i mekim wok bilong mi, em i mas kam bihainim mi, na long ples we bai mi stap, wokboi bilong mi bai stap long hap tu. Sapos wanpela man i mekim wok long mi, Papa bai givim biknem long em.

²⁷Na Jisas i tok olsem, "Nau bel bilong mi em i hevi tru, bai mi tok wanem nau? Papa, noken larim dispela taim nogut i kamap long mi. Tasol long dispela as tasol mi bin kam."²⁸"Papa, mekim nem bilong yu i kamap bikpela." Wanpela maus i kam daun long heven na i tok, "Mi bin mekim nem bilong mi i kamap bikpela pinis, na bai mi mekim gen."²⁹Tasol ol manmeri sanap klostu ol i harim dispela tok na ol i tok olsem, "Klaut i pairap." Ol arapela manmeri i tok olsem, "Wanpela ensel i toktok long em."

³⁰Orait Jisas i bekim na tok olsem, "Dispela tok i kam em i no bilong helpim mi, tasol em bilong helpim yupela.

³¹Nau em i taim God bai skelim olgeta pasin bilong ol manmeri bilong dispela graun. Nau bai em i rausim dispela hetman husat i save bosim dispela graun.

³²Na taim ol man i apim mi i go antap long dispela graun, bai mi bringim olgeta manmeri i kam long mi."³³Jisas i mekim dispela tok long ol manmeri long wanem kain pasin bilong dai bai kamap long em.

³⁴Ol lain manmeri i bekim tok olsem, "Mipela i harim long hap tok i stap long buk bilong God olsem Mesaia bai i stap oltaim oltaim. Na olsem wanem yu tok, 'Ol i mas apim i go antap Pikinini Bilong Man?' Dispela Pikinini Bilong Man em husat tru?"³⁵Na Jisas i tokim ol olsem, "Dispela lait bai i stap wantaim yupela liklik taim tasol. Taim lait i stap yet, yupela i mas wokabaut long lait, na tudak bai i no inap long karamapim yu. Man husat i wokabaut long tudak bai i no inap save long wanem hap em i go."³⁶Nau yupela i gat dispela lait i stap wantaim

yupela, olsem na bilip long dispela lait na yupela bai i kamap ol pikinini bilong lait." Jisas i mekim dispela tok pinis na em lusim ol na i go hait long ol.

³⁷Maski Jisas i bin mekim planti mirakel namel long ol, tasol ol i no bilip tru long em³⁸ olsem na, tok bilong profet Aisaia i mas kamap tru olsem, "Bikpela, husat man i bilip long ol toktok bilong mipela? Bikpela i soim strong bilong em long sevim mipela."

³⁹Na long dispela as ol manmeri i no inap bilip long wanem profet Aisaia tu i tok olsem, ⁴⁰"Bikpela em i pasim ai bilong ol, na em i strongim bel bilong ol. Sapos i no olsem, ol inap long lukluk long ai bilong ol na kisim save long bel bilong ol na ol bai tanim bel, na bai mi inap oraitim ol."

⁴¹Aisaia i bin mekim ol dispela tok long wanem, em yet i bin lukim glori na strong bilong Jisas na i mekim dispela tok long em. ⁴²Na planti ol lidaman i bin bilip long Jisas, tasol ol i bin pret long ol Farisi, olsem na ol i no tokaut long bilip bilong ol, nogut ol Farisi bai rausim ol long haus lotu. ⁴³Ol i save laikim tumas bai ol man i mas givim biknem long ol, tasol ol i no laik bai God i givim biknem long ol.

⁴⁴Orait Jisas i singaut na i tok, Man husat i bilip long mi, em i no bilip long mi tasol, em i bilip long Papa husat i salim mi i kam, ⁴⁵na man husat i lukim mi, em i lukim Papa husat i salim mi i kam.

⁴⁶Mi kam long dispela graun olsem lait bai man husat i bilip long mi, bai i no inap i stap long tudak. ⁴⁷Sapos wanpela man i harim tok bilong mi tasol em i no bihainim, bai mi no inap skelim pasin bilong em, bilong wanem, mi no kam long skelim ol manmeri olsem jas long dispela graun, tasol mi kam long kisim bek ol manmeri.

⁴⁸Man i givim baksait long mi na i no save harim tok bilong mi, em i gat jas bilong skelim em. Tok mi bin autim bai i stap olsem jas bilong skelim em long las dei. ⁴⁹Mi no mekim tok long tingting bilong mi yet. Nogat. Papa em i salim mi, na em yet i tokim mi long wanem tok mi mas mekim na wanem tok mi mas autim. ⁵⁰Mi save olsem tok bilong en i kamapim laip i stap gut oltaim oltaim, olsem na olgeta tok mi mekim, mi save mekim long yupela olsem Papa em i bin tokim mi long mekim."

Joni

13

¹ka-yunam nanayom adeka, jisasi amonem intemi mana maga yerarem beyafoe wapa uritem. bemi ayigara-emi beyi wata-anasi mana magaga, afo bemi yemi yiyi-kara emi bemi maro fugemi. ²magemi wananom judas iskarioti saimoni aga arapim mana intinti remi, jisasim namugoyu yiyapim ratem. ³Jisasi manisirem amonem intem uga, seti-foe beyi aya-pike masdem anene simi-duka. bemi amonagem bemi koti wapake yigem afo Koti bitem. ⁴Jisasi itavem yunam ifademi afo beyi iya-ana iyo sota uyufem. afo bemi mana sauri mantemi beyi awa- napim antaemi. ⁵Afo bemi mana disifim nom ayi-egem dem beyi disaipeli-yu yimi sesi-uyikem. ⁶Bemi Saimoniya pita waka yera-vim afo pita mani-sirem sasa-mem, anonao, emi seti siwa sese irare?" ⁷Afo Jisasi beni waya manisirem yewa=yegem sasamem," naye anene mage uwaruna , emi amaka amone inte buyino, minu-gamifo naemi amone inte ino." ⁸Pita bemi sasamem," emi seti bu sesi ono." afo Jisasi beni waya manisirem yewa-yegem sasa-mem." afo semi eni ai sesi buyonam amaka, emi amaka mana eni au senapa iwane. ⁹Saimoniya Pita manisirem bemi sasamem," anonao seti simana bu sesiono, emi siyam ba sinom ba sese-ono. ¹⁰Jisasi bemi sasa memi," watayu nom fedukayi, yemi yewayege nomi bu fegateye, minu-gamifo yenti yi mana sese ogo. sigemi ai -i sigemi sese ugane , minugamifo masidem sigewa sese uganyaye. ¹¹Jisasi amonem intem uga-ge-em iye namugo ayapim bemi ratenafi, minugami bemi semi,sige masideyuga auweni ogo. ¹²Jisasi yen yi sese umagemi, beyi saketi manta remi yewa yegem kumantuwemi afo mani sirem yintaem," mana anta uyi kewuna naye yarafi inta-gege? ¹³Sigemi semi sarei tisao sei afo anonao sewami mini ateka.senanao tisa wa anona baunave. ¹⁴Amaka semi sigenti anona wa tisa bei afo sigenti yi sese uyike, sigewa minure eno yi sesi uyika. ¹⁵Naye-yara semi piksa yigati-rukauna sige minuga anta eno uyika. ¹⁶Fuga ugam, semi sigem yiyimu , yogam waita beni rafisinti bu yakagaga afo abum waita iye amim mare biyi, bemi ani mare bono sigayim bu yaka-gaga. ¹⁷Yigemo amonama soke ure mana waya awakure, sige amoyo. ¹⁸Masidem sige-nara segauye mana waya. semi uga dukuna wata semi yimonagu, minuga-mifo semi mana waya sunami gotini waya fuga yi-i. mana waya manugem, " wata iye senapa breti nana niyi, bemi seti namugoyi item. ¹⁹Magemi mini yanta yanti siyimunami fawaremi , yigemi yimakukumi inago semi waunami. ²⁰Fuga ugami yiyimeu yigemo mana wata sasakauna yim watao awigate i semi siwiganago afo semi siwigate i semose sisika yimi abiganago. ²¹Afo Jisasi mana waya semi, anom umanti evemi afo manisiremi sima fawa-remi, " fuga ugam yiyi meupo sige pike mana-wayi semi namugo yiyapim datem." ²²Disaipeli-yu bem augapem augapem ure amuna intiri emi iye nara seve-nafi semo. ²³Mana disaipel Jisasim ayigara ewayi, sagoka i kumakemi afo Jisasi adeka bage-emi. ²⁴Saimoni Pita ayanako awame emi mana disaipel intaem item waita-yara

Jisasi sevene? ²⁵Afo mana disaipeli Jisasim adeka wayi karamemi adeka oravemi mani sirem intaem, "Anonao mini waitami iyewafiyo?" ²⁶Afo Jisasi yewa yegem mani sirem yi-yi-memi," semi akam breiti mante supufim dei afo amete, mini waita mino." minugami breiti supufim demi, bemi Judasim amem, Saimon Iskarioti aga. ²⁷Jisasi breiti bemi amidemi, Judasipim wananom upegem. Jisasi mani sirem sasamem, "naye anene uwarara ewate ameure uwarano.

²⁸Teboli-ga bam waitayu mana wayiwa amonem intem iyu kage-emi, naye yara Jisasi mana waya senafi. ²⁹Mana-a disaipeli mani intiri emi Jisasi bemi sasa minam yunam maro aya ino anona nuram lotuyi inayom kakena anene imakayi, yimi-teye naye-yara, Judasi moni unaka rafikayimi. ³⁰naemi Judasi breiti marem, ameurem bemi mapa kumem. afo magu kumayunemi. ³¹Amaka judasi bovimi, Jisasi semi," Gotini ano-avi faka-gi-item wata agano aupem afo ame-urem Kotimi ano avi amitem. ³²Kotini ano avi fawa ruwem faka-gi-item wata agano aupem afo ameuremi Gotimi bemi ano avi amitem. ³³Yemi kefo agagu, semi sitoa nuram sigenampa wanu. Afo sige semi sifa-kanago, minurem semi Judayu yi-yi-muna mani-sei-i, iteaga bonunafa, buyinagone. 'manayiom waya yi-yi-muno sigemba. ³⁴Magemi semi auwem age waya mani sire yiyimewu, sigemi enom ayego, manure semo sigemo aye-wunayi ogo, minurega sigemi enomba ayeno. ³⁵Kumi anta yanta-na wata anasi manisire intatemo, sigemi seti disaipeli-yu, amaka sigemo enom ayikara." ³⁶36 Saimon Pitami sasamemi, anona`o nafaga bitewe? Afo Jisasi anona emi semi itepa`o semo bonunami bu siwakurino, naem siwakurino. ³⁷37 Pita waya anoaemi semi anona`o nau ganaga emi magemi bu awakurotege? Semi enanti fugoteu. ³⁸38 Jisasi waya anonaemi, emi senanti fugitewe? Fuga ugami sasameu emi, kokori ami busiganami kamore ya i sino, semi bu amonarukeu bemi.

Jon

13 ¹Klostu long Dei Bilong Passova, Jisas i save olsem taim bilong em i kamap pinis long lusim dispela graun na i go long Papa. Em i laikim tumas ol lain bilong em long graun, na em i laikim ol moa yet i go inap long taim em i dai. ²Nau Satan i putim tingting pinis long bel bilong Judas Iskariot pikinini bilong Saimom, long putim Jisas long han bilong ol birua.

³Jisas i save pinis olsem, Papa i bin givim olgeta samting long han bilong em. Em i save olsem em i kam long God na em bai i go bek long God. ⁴Jisas i kirap na lusim kaikai na rausim longpela sakat bilong em. Na em i kisim wanpela taul na pasim long namel bilong em. ⁵Na em i kapsaitim wara i go insait long wanpela dis na wasim lek bilong ol disaipel. Em i drain lek bilong ol long taul we em i pasim long namel bilong em.

⁶Em i kam long Saimon Pita na Pita i tokim em olsem, "Bikpela, yu laik wasim lek bilong mi?" ⁷Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Wanem samting Mi mekim nau, yu i no inap save nau, tasol bihain bai yu save." ⁸Pita i tokim em, "Yu i no inap wasim lek bilong mi." Jisas i bekim tok olsem, "Sapos mi no wasim lek bilong yu orait, yu i nogat wanpela hap bilong yu wantaim mi." ⁹Saimon Pita i tokim em olsem, "Bikpela yu noken wasim lek bilong mi tasol, yu wasim han na het bilong mi tu."

¹⁰Jisas i tokim em, "Ol man husat i waswas pinis, ol i no inap long waswas gen, tasol ol i mas wasim lek bilong ol tasol. Yupela i kamap klin pinis, tasol i no olgeta bilong yupela i kamap klin." ¹¹Jisas i save pinis husat bai putim em long han bilong birua, olsem na em i tok, "I no yupela olgeta i kamap klin."

¹²Bihain long Jisas i wasim lek bilong ol pinis, orait em i kisim sakat bilong em na em i sindaun gen na em i askim ol olsem, "Yupela save long as bilong dispela pasin mi mekim long yupela?" ¹³Yupela i save singaut long mi 'tisa' na 'Bikpela' na dispela em i stret. Mi yet mi tisa na Mi yet mi Bikpela. ¹⁴Sapos Mi olsem Bikpela na Tisa bilong yu na Mi wasim lek bilong yupela, yupela tu i mas mekim wankain pasin na wasim lek bilong ol arapela man. ¹⁵Long wanem mi soim piksa long yupela bai yupela i ken mekim wankain pasin olsem mi bin mekim long yupela.

¹⁶Tru tumas, mi tokim yupela, wokboi i no winim bosman bilong em na mausman husat i karim tok i go, em i no winim man husat i salim em. ¹⁷Sapos yupela save long as bilong dispela samting na yupela bihainim dispela tok, yupela i ken amamas. ¹⁸Mi no mekim dispela tok long yupela olgeta. Mi save long ol lain mi bin makim, tasol mi mekim dispela tok bai tok bilong God i mas kamap tru. Dispela tok i stap olsem, 'Man husat i kaikai bret wantaim mi, em bai birua long mi.'

¹⁹Nau mi tokim yupela long ol dispela samting na bihain em i kamap, bai yupela i bilip olsem Mi Yet Mi Stap. ²⁰Tru tumas, mi tokim yupela, sapos yupela kisim wanpela man mi salim i kam, em yupela kisim mi na sapos yupela i kisim mi, orait, yupela i kisim man husat i bin salim mi i kam."

²¹Taim Jisas i mekim dispela tok, bel bilong em i hevi na em i tokaut olsem, "Tru tumas mi tokim yupela wanpela bilong yupela bai putim mi long han bilong birua." ²²Ol disaipel i lukluk long ol yet na tingting planti long em i mekim tok long husat man.

²³Wanpela disaipel Jisas i save laikim tumas, em i sindaun long tebol na pas klostu long Jisas.²⁴Na Saimon Pita i mekim sain long han bilong em long dispela disaipel long askim Jisas husat man em i mekim tok long en.²⁵Na disaipel i stap klostu long Jisas i slip i go klostu na askim em olsem, "Bikpela dispela man em husat?"

²⁶Na Jisas i bekim tok olsem, "Bai mi kisim hap bret na putim long sup na givim em, em dispela man tasol." Olsem na taim em i putim bret long sup, em i givim long Judas, pikinini bilong Saimon Iskariot.²⁷Bihain long Jisas i givim bret long em, Satan i go insait long Judas. Na Jisas i tokim em olsem, "Wanem samting yu laik mekim, yu mekim hariap."

²⁸Na nogat wanpela man i sindaun long tebol i save long wanem as Jisas i mekim dispela tok long em.²⁹Sampela disaipel i ting Jisas i tokim em long baim ol kaikai samting bilong Bikpela Dei Bilong Lotu o bilong givim long ol rabisman long wanem, Judas i save lukautim bek moni.³⁰Bihain long Judas i kisim bret, kwiktaim tru em i go autsait. Na ples i tudak pinis.

³¹Taim Judas i go pinis, Jisas i tok, "Nau Pikinini bilong Man i kisim biknem na God i kisim biknem long Pikinini bilong Man.³²Biknem bilong God bai kamap ples klia insait long Pikinini bilong Man na wantu bai God i givim biknem long em.³³Ol liklik pikinini, mi stap liklik taim tasol wantaim yupela. Na yupela bai painim mi, olsem mi bin tokim ol Juda olsem, 'Wanem hap mi go long en, em yupela i no inap kam.' Mi mekim wankain tok nau long yupela tu.

³⁴Nau mi givim nupela lo long yupela olsem, yupela i mas laikim ol arapela, olsem mi bin laikim yupela, olsem tasol yupela tu i mas laikim ol arapela.³⁵Long dispela pasin tasol ol manmeri bai save olsem, yupela ol disaipel bilong mi, sapos yupela i laikim tru ol arapela."

³⁶Saimon Pita i tokim em, "Bikpela yu bai go we?" Na Jisas i bekim tok olsem, "Wanem hap mi bai go long en, yu i no inap long bihainim mi, tasol bihain taim yu bai bihainim mi."³⁷Pita i bekim tok olsem, "Bikpela, bilong wanem mi no inap bihainim yu nau? Bai mi lusim laip bilong mi long yu."³⁸Jisas i bekim tok, "Bai yu inap lusim laip bilong yu long mi? Tru tumas mi tokim yu, bai kakaruk i no krai yet, na bai yu tok tripela taim olsem, yu no save long mi."

Joni

14

¹"Yigemi yigem yui rami antudu antudu emi bu itavino. Yigemi Kotika ana yimakukum oko, sepim wa yimakukum oko. ²Setifoen amapai nesuyam rumumi beya mapim magemi, afo minugai semi ami sirei siyimima soge uyigeke, semi yeveyege mamaku marum uwaratege siremi yiyimemi. ³Afo semi yewayege yigenti ma maku marum uwaratege, yige yima uwantagei senao yigemi yema yiviganai senapa owanakone. ⁴Yigemi ami bunami amonagane." ⁵Tomasimi jisasimi mani siremi ami sasamemi, "Anonao semi, emi bewana ayimi seyui amone inte bu yugafunave, Seyu iteni'ureyara mini ayim amonateyare? ⁶Jisasimi mani siremi ami sasami duka, "Semi amuno, fuga waya, mana waita mano seti foe wapa buvitemifo sepa yerabemi inaemi seti foe wapa binon maino. ⁷Afo yigemi semi simonakane, setifoe wai amona nagomino. Makemi yigemi bemi amone inte evei amonanago." ⁸Filipimi Jisasimi sasamemi, "Anonao, sigateno eyifoemi, sigatinai mini manomi semi amakagi usikano. ⁹Jisasimi bemi sasamemi, Filipio, semi enapa iyanurami waunami semi busimona geve? Iyewafi semi simona ganayimi emi seti foemi amona nami. Iteni ugaya mini waya seveve, 'Eya foemi senu yigateno?' migimi setifo emi amonaga. ¹⁰Afo ewa emi amakuku eveve seti foepimi waunami seti foemi sepim wamino? Semi yiyimuna wayami sesi eragake busewau, afo seti foe sepimi bemi mini yoganti maremi. ¹¹Yigemi yimam kukum ogo semi seti foepimi waunami, afo seti foemi bemi sepimi wa, afo mini buyu kanami sekawa amami kukumi ogo yoganti semo mare waunaya yanti. ¹²Fuga, fuga, sirei semi yigemi siyimege, iyewafe sekao amam kukum itemi anona yoganti maranai semi inarufa seti foe wapa uroteke. ¹³Naye anene yarafi se tivipimi sinta itemi, semi fami uwaranu minu ranami seti foemi ano avi marana nine. ¹⁴Afo emi senanti mana anene yanti se tivipim sinta itemi, semi emi ameteu. ¹⁵Fuga, fuga, sirei semi yigemi siyimege, iyewafe sekao amam kukum itemi anona yoganti maranai semi inarufa seti foe wapa uroteke. ¹⁶Naye anene yarafi se tivipimi sinta itemi, semi fami uwaranu minu ranami seti foemi ano avi marana nine. ¹⁷Afo emi senanti mana anene yanti se tivipim sinta itemi, semi emi ameteu. ¹⁸Semi yigemi amaka imi yirana faiwanakone; Semi owayege ewanafa yeteke. ¹⁹Ke foa nurami mana magaga waita anasimi busimo nanayo, minugam mifo yigemi semi simo nanago naemi. Semi afo inaem saum maranami, afo ewai aum mara nonami. ²⁰Afo mini nurami gigemi amone intanago semi seti foe rewau, yigemi sepimi wanago, afo semi yigepimi wateuno. ²¹Iyewafi seti tenia siyagam waya rafisitemi bemi senanti ayeve mino, afo iyewafi senanti ayitemi seti foem wa ayi temino, sewa bemi ayevei sesi awu,awa agateteke. . ²²Judasimi Jisasi,

nanti ma minisiga, "Anonao, emi naiyawa eyi awu'awa seno yigate vemi enomi ifadeveve?"²³Jisasimi mani siremi ami yewa yegemi sasamemi, "Afo iyewafi semi siyitemi ,bemi setami rafisitemino. Seti foemi bemwa ayinami, seyu bepimi yerabeya benapai ma uwarate yare. ²⁴Iyewafi semi bu siyitemi seta bu rafisin temi. Waya sunai intewami setawaye setifoe semi sisikai yege. ²⁵Afo semi mamini anene yigemi siyimeke, semi yigenapa bei ma miniyu yiyimege. ²⁶Iteniure, yofaim waita Aiyo-aga setifoe setivipim sakanami bemi masidem anene aga'tevemi semi sirukauna wayami sasamima soke itemi. ²⁷Emi ara farunapa arege; semi seti sira faru emi ameke. mana maga mano emi wamitene. Eyamafom danam bu antudu antudu iyeveva, bu fegano. ²⁸Yikemi ai mini waya sunami ai intarukane, ' Semi ami bege, afo semi owayekei yige wapa yetege. 'Afo yigemi semi siyitei, yigemi amoyinagone semi seti foe wapai wotege, seti foemi bemi semi ananiuremi bemi anonayi ukemi. ²⁹Mini anene bu fawarugai yigemi ma mini wayami yigemi ai yiyimi'dukau, afo naemi fawarinai yigemi yimakukum inakone. ³⁰Enapai iyaki ami isetege, mana magaga rafikam yinom waita magemi yemi. Bemi eram burukami sefo semi manta magafim buratemi. ³¹Ma minukai mana magafim wayi inte'amone eye semi seti foemi ayege, afo bemi seti foe sikai beni yogam marege. Afo yigemi mana makumi rayara mentapa urofano."

Jon

14 ¹"Yupela i noken larim bel bilong yupela i pulap hevi. Yupela bilip long God, na bilip long mi tu. ²Long haus bilong Papa bilong mi i gat planti rum i stap, sapos i no bin olsem, mi bai tokim yupela, long wanem mi go long redim ples bilong yupela. ³Sapos mi go long redim ples bilong yupela, bai mi kam bek gen na kisim yupela i go wantaim mi. Na wanem hap mi stap, bai yupela i stap wantaim mi tu.

⁴Yupela i save long rot mi go long en. ⁵Tomas i tokim Jisas, "Bikpela, mipela i no save wanem hap yu go. Bai mipela save long rot olsem wanem?" ⁶Jisas i tokim em, "Mi yet mi rot, mi yet mi tok tru na mi yet mi laip. Nogat wanpela man bai kam long Papa, inap ol i kam long mi pastaim. ⁷Sapos yupela i bin save long mi, bai yupela inap save long Papa bilong mi tu. Nau yupela i save pinis long em na lukim em pinis."

⁸Filip i tokim Jisas, "Bikpela, soim mipela Papa na dispela bai inapim laik bilong mipela." ⁹Jisas i tokim em, "Filip, longpela taim mi bin stap wantaim yu na yu i no save long mi yet a? Husat man i lukim mi, em i lukim Papa pinis. Bilong wanem yu tok olsem, 'Soim Papa long mipela'?

¹⁰ Ating yu no bilip olsem mi stap insait long Papa na Papa i stap insait long mi? Ol tok mi save tokim yupela, mi no tokim yupela long tinting bilong mi. Nogat. Tasol Papa i stap insait long mi em i mekim ol dispela wok. ¹¹ Yupela bilip long mi olsem mi stap insait long Papa, na Papa i stap insait long mi. Sapos nogat, bilip long mi long ol wok mi save mekim.

¹²Tru tumas, mi tokim yupela, man husat i bilip long mi, em bai mekim tu ol wok mi save mekim. Na em bai mekim ol bikpela wok moa, long wanem bai mi go long Papa. ¹³Wanem ol samting yupela askim long nem bilong mi, bai mi mekim i kamap na bai Papa i kisim biknem long Pikinini. ¹⁴Sapos yupela i askim wanpela samting long nem bilong mi bai mi mekim i kamap.

¹⁵Sapos yupela laikim mi tru, bai yupela bihainim ol tok bilong mi i stap long lo. ¹⁶Na bai mi prea long Papa na em bai givim yupela narapela Helpim bilong strongim yupela na em bai stap wantaim yupela oltaim. ¹⁷Em i Spirit bilong tok tru. Ol manmeri bilong graun i no inap kisim em long wanem ol i no inap lukim em o save long em. Tasol yupela save long em, long wanem em i stap wantaim yupela na em bai stap insait long yupela.

¹⁸Mi bai no inap lusim yupela i stap nating. Bai mi kam bek na kisim yupela. ¹⁹Liklik taim bai ol manmeri long graun bai no inap lukim mi tasol yupela bai lukim mi. Long wanem, mi stap laip olsem na yupela tu bai stap laip.

²⁰Long dispela taim bai yupela save olsem mi stap long Papa, na yupela stap insait long mi, na mi stap insait long yupela.

²¹Man i holim pasim ol lo bilong mi na i bihainim, dispela man i save laikim mi tru, na man i laikim mi orait Papa bilong mi i laikim em. Bai mi laikim em na soim mi yet long em. ²²Judas (I no Iskariot) i tok long Jisas, "Bikpela, olsem wanem na yu bai soim yu yet long mipela na i no long ol manmeri bilong graun?"

²³Jisas i bekim tok long em olsem, "Sapos man i laikim mi tru bai em i bihainim tok bilong mi. Papa bilong mi bai laikim em na bai mitupela i kam na stap wantaim em. ²⁴Man i no laikim mi bai em i no inap long bihainim ol tok bilong mi. Dispela tok yupela i harim i no bilong mi. Nogat, em i tok bilong Papa na em i salim mi kam.

²⁵Taim mi stap wantaim yupela, mi tokim yupela ol dispela samting. ²⁶Tasol, Holi Spirit em Man bilong Helpim yupela na Papa bai salim em i kam long nem bilong mi. Em bai skulim yupela na mekim yupela i tingim olgeta samting mi bin tokim yupela. ²⁷Mi lusim bel isi wantaim yupela na mi givim bel isi bilong mi long yupela. Mi no givim olsem ol manmeri bilong graun i save givim. Olsem na noken larim bel bilong yupela i hevi, na pulap long pret.

²⁸Yupela i harim pinis dispela tok mi givim long yupela olsem, 'Mi lusim yupela na mi go na bai mi kam bek long yupela.' Sapos yupela laikim mi bai yupela inap amamas long wanem bai mi go long Papa. Papa em i stap namba wan tru na i winim mi.²⁹Dispela samting i no kamap yet na nau mi tokim yupela pinis, na bihain taim em i kamap bai yupela i ken bilip.³⁰Bai mi no inap toktok planti moa wantaim yupela, long wanem, hetman bilong dispela graun i kam nau. Em i nogat strong long daunim mi.³¹Tasol ol manmeri bilong graun bai i ken save olsem mi laikim Papa na mi mekim ol samting Papa i save tokim mi long mekim. Orait, yupela kirap na yumi lusim dispela ples."

Joni

15

¹Semi agamose olivi newa yamino olivi wa wain seti foemi aga kudore nawa yamanomi mini yuna afo emi.
²Maside aman tose seka bemose agam bu irewa ganami bemi akefa remi fasa datane. maside amanti akefa remi manta awowo uratemi yerara kemi nasu agami iratene.³Yigemi ai atevu gane nayeyara semose waya mose siyimu nami intare mantu kane. ⁴Yigemi senam paga agapage wago sewai yege napa agapage wano. yamano amatano beyadaga afoga buvi motemi agami i, iratene minuga nati sefo yigewai nesu agami maga nagone senapa ose agapare batei.⁵Semi agamose mewa yamano afomuno, yegemi amantono . mana waita mano mose sekaose iaga pagatemi nesu yayagami bui ratene . yigemose seko ose bu aga pagatei fuga sire mana anene manta bu fawarina gone. ⁶Mana wata mano mose seka buagapa ganami ayam ama ranta ugami sefo bemi dauma intafu rateye. igafim dauma intafure iga aganta kipa rateye. ⁷Yigemo sekai agapa geose bumo setamo se yupemo waganami naye anene yatose inta itei marana, nagone.⁸Mamini waya yanti setifoe ano avi maratene, yegemi nesu yunami fawarei setiwa kutei wanago. ⁹Seti, foimi semi agigara ewa sewai yikemi siyi gara ewano. uga nanti seti ayiranta aupena wago. ¹⁰Yigemo seti age waya mose awaku ritei, seti agi anta aupemi wanagone nayeyara seti foeni age waya awakun tei seti foeni agin anta aupem semi bege. ¹¹Mana waya yuose yigepa, ose sunami seti amusimi amaka yigepim baganana yigenti amu simano anona yi ino. ¹²Mana minimi seti kaga wayabe, enomi ita yimego semo yigemo inta yimuna yanti . ¹³Mana waita manomi beyau enonanti itama ano aneneyi uremi beyaumi buratemi. ¹⁴Yigemiseti awogu ana, omi wanagone yigemose semo suna anene ite otei. ¹⁵Yige nati fa yogam waitave busenu no, nayeyara wogam waita manomi beni kawa mano inani anenemi intem buyitene. semi yigenati seti aganta yugane sewauno nayeyara maside anenemose seti foepake intau nami yigemi siyimuno inati raunami. ¹⁶Yigemi semi uga buyuga semi yegem ugade yege bega agami maro irago, mini yunam agami miniga batem. minugami, setifoi wapa mana anene yanti intainam amiri anaitem . ¹⁷Mana mini wayayuo ose yigemo siyimunami manimi ugene, yigemi ena inim waita ayi yikago. ¹⁸Mana magagake waita yuo namugo uyikai yikemi intago senarem mi namugoyi usikaru kami. ¹⁹Afo yigemi mana magafike waita wamotem mi. maga fikem waita yu anomi yigem agitemi, uranami yigemi yemi ewam anta mana uwa ranagone. ²⁰Amose yigemi siyimi dukau nayara intago yogam waita mano beyi rafisinti buyaka gagane. semo savi usika gatemi yigembai savi uyikateye, setamo intaruka temi yigan yawai intateye. ²¹Maside anta uwarana jomi setivipim wanayanti mamini teye, nayeyare yemi amone inteuga yiyewa semi sisikaga kugegafu. ²²Bumose yiyimunami yemi kana buinagomi, ugami mage kumi ayofanayom buwa. ²³afo mana watsa namugo usikatemi bemi setifoem wai namugoyi itemi. ²⁴yoganto bumantukanam yemi kumi bu magatemo. ugami mage senampa setifoem namugoyi itemi. ²⁵miniyantao fawarimi wayami wafa mam bayafimi siruka mage faka fawarewa. mini wayami manuga, semi faugami namugoyi usikewa. ²⁶Senuti sofaim baita yitem yigepa sasakana yinani setifo'e wapakem, minimi fuga baya manoni aaiyo aga ano senu sifoe sakami bemi seka baya sitem. ²⁷Ebaga Ami seno, nayeyara senampa anantap bage'e uga.

Jon

15 ¹"Mi yet mi diwai wain, na Papa bilong mi em papa bilong gaden wain. ²Em i save rausim olgeta han bilong diwai wain i stap long mi we i no save karim kaikai. Em i save katim olgeta han bilong diwai wain na mekim klin bai diwai i ken karim planti moa kaikai.

³Yupela i kamap klin pinis, long wanem, yupela i bin harim tok mi bin autim pinis long yupela. ⁴Yupela i mas pas wantaim mi, na mi bai pas wantaim yupela. Han bilong diwai i no inap karim kaikai em yet sapos em i no pas long diwai wain. Wankain tasol, yupela tu bai karim planti kaikai sapos yupela i pas long mi.

⁵Mi yet mi diwai wain, na yupela i olsem han bilong diwai wain. Sapos wanpela man i pas wantaim mi na mi pas wantaim em, dispela man bai i karim planti kaikai tru. Sapos yupela i no pas wantaim mi, yupela i no inap kamapim wanpela samting.⁶Sapos wanpela man i no pas wantaim mi, ol bai tromoi em olsem wanpela han bilong diwai i drai pinis, na ol bai tromoi dispela han i go insait long paia na paia bai kukim em olgeta.⁷Sapos yupela i pas long mi na tok bilong mi i stap insait long yupela na yupela askim wanem samting yupela i laikim, bai yupela i kisim.

⁸Long dispela pasin Papa bilong mi bai kisim biknem, bai yupela i karim planti kaikai na yupela bai i stap disaipel bilong mi.⁹Papa i laikim mi na mi tu mi laikim yupela. Olsem na yupela i mas i stap insait long laikim bilong mi.

¹⁰Sapos yupela i bihainim ol lo bilong mi, bai yupela i stap insait long laikim bilong mi olsem mi bihainim ol lo bilong Papa bilong mi na mi stap insait long laikim bilong en.¹¹Mi mekim ol dispela tok long yupela long amamas bilong mi i ken i stap long yupela na amamas bilong yupela i ken pulap tru.

¹²Dispela em lo bilong mi, yupela i ken laikim ol arapela wankain olsem mi bin laikim yupela.¹³I nogat wanpela man i gat bikipela laik we em inap long lusim laip bilong em yet long ol pren bilong en.

¹⁴Yupela bai stap pren bilong mi sapos yupela i mekim olgeta samting mi bin tokim yupela.¹⁵Mi no moa kolim yupela wokboi, long wanem, wokboi i no save wanem samting bikman bilong en i wok long mekim. Mi kolim yupela pren, long wanem, mi bin tokim yupela olgeta samting mi bin harim long Papa bilong mi.

¹⁶Yupela i no bin makim mi, tasol mi bin makim yupela long go na karim kaikai, na dispela kaikai bilong yupela bai i stap. Em olsem na sapos yupela i askim wanem samting long Papa insait long nem bilong mi, em bai i givim long yupela.¹⁷Dispela ol tok mi givim long yupela, em olsem yupela i mas laikim ol arapela manmeri.

¹⁸Sapos ol man long graun i birua long yupela, yupela i mas save olsem pastaim ol i bin birua long mi na bihain ol i mekim long yupela.¹⁹Sapos yupela i stap olsem manmeri bilong dispela graun, ol man long graun bai laikim yupela na bai yupela i mekim ol kain pasin bilong ol. Tasol yupela i no bilong dispela graun na mi makim yupela long kam aut long dispela graun na long dispela as ol bai birua long yupela.

²⁰Yupela i mas tingim ol tok mi tokim yupela, "Wokboi i no winim bosman bilong en. ' Sapos ol i mekim nogut long mi, ol bai mekim nogut long yupela tu; sapos ol i harim tok bilong mi bai ol i harim tok bilong yupela tu."²¹Ol bai mekim dispela olgeta samting long yupela long nem bilong mi, long wanem, ol i no save long em husat i bin salim mi kam.²²Sapos mi no kam na tokim ol, bai ol i nogat sin; tasol nau bai ol i nogat rot long haitim sin bilong ol.

²³Sapos wanpela man i birua long mi, em i birua long Papa bilong mi tu.²⁴Sapos mi no bin wokim ol wok namel long ol we wanpela man i no bin mekim, bai ol i nogat sin, tasol nau ol i lukim na birua long mitupela Papa.

²⁵Dispela pasin i kamap long tok ol i raitim pinis long lo bilong ol na i kamap ples klia nau. Dispela tok i olsem, 'Ol i birua long mi nating tru. '

²⁶Taim Helpim i kam, bai mi salim em long Papa i kam long yupela. Em Spirit bilong Tok Tru, em i kam long Papa na em bai tokaut long wok bilong mi.²⁷Yupela tu bai tokaut long wok bilong mi long ol arapela manmeri, long wanem, yupela i bin stap wantaim mi long pastaim.

Joni

16

¹Semo mamini wayamo sewau nami yigemi yima kukupimi burufamogo yare. ²Yigemi yiyikama mapa dateye juda yuyi mono mapike.Fuga ugamifo, ai adekai yirinayo kana yene, mini antanako, yeya ranti soke yogari ewane sitemo.³Yemi mini antayui yigemi uyikatemi,nayeyarafi setifoemi buamonage mifo sembai busimonaga.

⁴Semi mini yigemi siyimi dukau, mini anene yuo fawari nanim ,Yiyemi omare mini wayami intanago. Mini anene yanti wafai busiyimi dukau. Nayeyara, semi yige nampa wage eu.⁵Minu gamifo magemi setifoe wapa mage mi uronu. Mini bemo sisikao kukauna, minu gamifo bumi manawayi yigepike sinta uga, nafaga birare? ⁶Mini anene yuganti sewanami yigen yirapim yigun anene itugewa. ⁷Minugai semi fuga siyime wau, semi bonuna, nayeyara yigenti soke garanti. Afo semi bu wonami,sofaim waita bu yinanim,Semi beote bemi sasakana yigewapa kuminani.⁸Yofaim waitamo yinami, faka mana magaga inim watayi kumi fawa ritene, ateka anta yiga titene Gotini kokai. ⁹Bemi kumi'i faka yigati nani, nayeyara, waita anasi sekai yima kuku buewayi, Kumi i fakai yigati nani, nayeyara, wata anasi sekai yima kukum buewa. ¹⁰Bemi ateka anta yigatemi, nayeyara semi setifoe wapa bonaote semi busimo nanagone. ¹¹Kotini koka yiga titene, nayeyara mana magaga yinom waita koka ai itaga.

¹²Nesu anene yigemo siyime nuna wa nesu anene mano anta anui bu intanago. ¹³Minu gamifo fuga Aiyomo yinanim, fuga wayayu yiga tinani, nayeyara beyami businani.Minu gamifo amonaga anene yantana sinani naemo fawa rinani anene yugantana sami nani. ¹⁴Semi ano sivi siminani, naye yara, bemi yigati nani semo

uwarauna aneneyu.¹⁶¹⁵ Maside anene setifoe mo makami setinta manami, minugami fuga Aiyomano mini aneneyu mantemi sima fawa rinani. ¹⁶ Sitoa ganagai semi busimo nanago. afo sitoa gana yewayege semi simonanago. ¹⁷ Afo bemi yogam watayu yeyiranti manisemo, ite yi om waya sisike vene, sitoa gana bu simona nago, nayeyara, setifoe wapa urege? ¹⁸ Mani sire semo. naye waya minugam waya seve nafiyo, sitoa ganave, sewami wa e? seyu buamonagau naye wayeyara bemi sewanani. ¹⁹ Jisasimi enawa intai ranti emo, afo mani siremi siyimemi, ifa yige yiranti yintaure inta semo siyimuna aneneyu i, sitoa gana gai busimo nare, sitoa ganagai yewayege simona nagone wae? ²⁰ Fugaugami siyimeu arawoka ure warinago, ugamifo mana magaga watayu yimo inayo, ²¹ Anasi mano iyaom magara, aumo avisi maremi, nayeyara iyaom maga kana adekayi ewamise. ugamifo mini iyaonto madatemi, au avisi ganti buinta tene, nayeyara mini iyaonto mana magagao magananim amo yitemi. ²² Yigewa mage yira uma nampa wa, ugamifo inaem yimonanu, yigen yira ano soke inani. mana wata mano mini amoyinti manta fasa bura nani yigepike. ²³ Mini ganagai semi bu sinta inago, fuga ugam semi siyime, setifoe avipimi mana anene yanto intai tei setivipimi anene yiminani. ²⁴ Setivi pimi mana anene yanti bu sinta uga. inta urega marana yimo mano ituga. ²⁵ Mana wayami ikane wayafim siyimi dukau, ugamifo adeka enawa ikani waya busenu. A ,a o faka setifoe wapa senu. ²⁶ Mini nurami setivi ganti inta inago mino, mani buseu setifoe avipimi suga muku yikanuno buseu. ²⁷ A, a o setifoemi yigemi ayiga, nayeyara, semi ayigara urei yimakukumi eva semi koti wapake yigau. ²⁸ Setifoe wapake yei mana magaga ye fawarugau, Afo mana magaga yerarei yewayege setifoe wapa bonu. ²⁹ Beni yogam watayu mani siga, amonago magemi atede eyafake seno buwa ikani waya buseno. ³⁰ Magemi amonafauna emi made anene amonaga, mana wayi wa mana anene yanti buinta itemi. Mini antayanti emi amonami Goti pake yiga. ³¹ Jisasi mani siremi siga, magemi yima kukuna ege, wae? ³² Amonago, kana ami adekagi ewane, eyo fuga ugamifo ai adekagi emino, yigeyi anene nampa iyewa senao yera siranagone, Ugamifo seyao buwau, nayeyara, setifoe senampa wa. ³³ Madem waya sewauna yigemi sepim yera faru nampa wanago. mana magagai amu na umanti maranago, ugamifo intama akeogo, nayeyara, mana magaga eranti ai yagagau.

Jon

16 ¹ Mi mekim ol dispela tok long yupela bai yupela i no noken pundaun long bilip. ² Ol bai rausim yupela i go autsait long haus lotu bilong ol Juda. Tru tumas, taim i kamap klostu bilong ol man bai kilim yupela, na long dispela pasin, ol bai i ting olsem ol i mekim gutpela wok bilong God.

³ Ol bai mekim ol dispela kain pasin long yupela, long wanem, ol i no save long Papa na ol i no save long mi. ⁴ Mi mekim tok long ol dispela samting long yupela, na long taim ol dispela samting i kamap, yupela bai tingim gen tok mi bin tokim yupela. Mi i no bin tokim yupela long ol dispela samting bipo, long wanem, mi bin stap wantaim yupela.

⁵ Tasol nau bai mi go long Papa. Em man husat i bin salim mi kam, tasol i nogat wanpela bilong yupela i askim mi, 'Yu laik go we?' ⁶ Tasol mi tokim yupela long ol dispela samting na sori i pulap long bel bilong yupela. ⁷ Olsem na mi tok tru long yupela, bai mi go, long wanem em i gutpela bilong yupela. Sapos mi no go, Man Bilong Helpim bai i no inap kam long yupela, tasol sapos mi go, bai mi salim em i kam long yupela.

⁸ Taim Man Bilong Helpim i kam, em bai soim ples klia sin bilong olgeta manmeri bilong graun, na em bai soim stretpela pasin, na kot bilong God. ⁹ Em bai soim sin ples klia, long wanem, ol manmeri i no bilip long mi. ¹⁰ Na em bai soim stretpela pasin, long wanem mi bai go long Papa na bai yupela i no inap lukim mi moa. ¹¹ Na em bai soim yupela long kot bilong God, long wanem hetman bilong dispela graun i sanap pinis long kot.

¹² Mi gat planti samting moa long tokim yupela, tasol yupela i no inap save long as bilong olgeta samting nau.

¹³ Tasol taim Spirit bilong Tok Tru i kam, em bai stiaim yupela long olgeta tok tru, long wanem, em i no inap mekim tok bilong em yet. Tasol em bai autim tok wanem samting em i harim, na em bai tokim yupela long olgeta samting bai i kamap bihain. ¹⁴ Em bai givim biknem long mi, long wanem, em bai soim wanem samting mi mekim na em bai i autim long yupela.

¹⁵ Olgeta samting Papa i gat em bilong mi tasol, olsem na Spirit bilong Tok Tru bai kisim ol dispela samting bilong mi na tokaut long yupela. ¹⁶ Liklik hap taim tasol bai yupela i no nap lukim mi. Orait, long liklik taim bihain bai yupela i lukim mi gen."

¹⁷ Orait sampela disaipel bilong em i toktok namel long ol yet olsem, "Wanem kain tok em i mekim long yumi olsem, 'Liklik hap taim bai yupela i no nap lukim mi', na 'liklik taim bihain bai yupela i lukim mi gen,' na 'long wanem, mi go long Papa bilong mi'?" ¹⁸ Na ol i tok olsem gen, "Wanem kain tok em i mekim olsem, 'Liklik hap taim'? Mipela i no save wanem samting em i toktok long en."

¹⁹Jisas i lukim olsem ol i laik askim em moa, olsem na em i tokim ol, "Ating yupela i askim namel long yupela yet long ol samting mi bin tokim yupela, 'Long liklik hap taim tasol bai yupela i no lukim mi, tasol liklik taim bihain bai yupela i lukim mi gen'?"²⁰Tru tumas mi tokim yupela, bai yupela i krai bikmaus, tasol ol man long graun bai amamas. Yupela bai i stap wantaim bel sori, tasol bel sori bilong yupela bai tanim kamap amamas.²¹ Meri i laik karim pikinini, em i save pilim bikpela pen na sori, long wanem, taim bilong karim pikinini i kamap. Tasol taim em i karim pikinini pinis, em i no moa tingim pen bilong en, long wanem, em i gat bikpela amamas long pikinini em i karim long dispela graun.

²²Yupela tu i stap wantaim bel sori nau, tasol mi bai lukim yupela gen, na bel bilong yupela bai i amamas gen. Na nogat wampela man bai i rausim dispela amamas long yupela.²³Long dispela taim bai yupela i no moa askim mi gen. Tru tumas mi tokim yupela, sapos yupela i askim Papa long wampela samting long nem bilong mi, em bai givim yupela.²⁴Inap long nau yupela i no bin askim wampela samting long nem bilong mi. Yupela i mas askim na bai yupela i kisim na bai amamas i pulap long yupela.

²⁵Mi bin autim ol dispela tok long yupela long tok piksa, tasol klostu taim bai mi no moa mekim tok piksa long yupela. Nogat, bai mi tokaut ples klia long yupela long Papa.

²⁶Long dispela dei bai yupela i askim long nem bilong mi, na mi no tok olsem bai mi prea long yupela long Papa, ²⁷nogat, Papa em yet i laikim yupela, long wanem, yupela i laikim mi na bilip olsem mi bin kam long God.²⁸ Mi bin kam long Papa na mi kamap long dispela graun, na gen, mi bai lusim dispela graun na go bek long Papa."

²⁹Ol disaipel bilong en i tok olsem, "Lukim, nau yu mekim tok ples klia stret na yu no mekim tok piksa."³⁰Nau mipela i save olsem yu save long olgeta samting, na i nogat wampela inap long askim yu long wampela samting. Long dispela as tasol mipela i save olsem yu kam long God."³¹Jisas i bekim tok bilong ol olsem, "Nau yupela i bilip long mi, a?"

³²Lukim, taim i kamap klostu, yes, tru tumas taim i kamap pinis, na bai yupela i ranawe nabaut wantaim olgeta samting bilong yupela na bai yupela i lusim mi wampela tasol i stap. Tasol mi no stap wampela, long wanem, Papa i stap wantaim mi.³³Mi mekim olgeta dispela tok long yupela i ken stap bel isi insait long mi. Long dispela graun bai yupela i gat kainkain hevi, tasol yupela i mas sanap strong, long wanem, mi winim pinis strong bilong dispela graun."

Joni

17

¹Jisasi mini wayayu sima kiparemi, inarufa amonagem demi mani semi, "Setifoeo, a'ino mi nuram fabarem, En Aga anon-avi amina'na, En Aga, emi anon-avi amino--²Emi made eranti amemi, bemose amidukana wata-anasiyuga bemi madem nuram bantana aumi yiminani.³Manami wantana aumi; yemi, emi amone-intauge, manasamana fuga Goti, emo sakanam yigayi, Jisasi Kraisi.⁴Emi anon-avi amuno mana magaga. Emo yoganto simenami, ai kipene.⁵Magemi, Setifoeo, Ano sivi simeno mana magamose bu uwakayamo dukana anon avi.⁶Enavi ai siyimeuno mana magaga emo simidukanam wata anasi. Yemi enintamono, yemi simiduka, en ami ai mantuka.⁷Yemi amone intami, maside aneneyu emo simewana, epakemana yiga,⁸en ami ai mademi siyimeu. Mantemi semi fuga ugane epake yigane semo, epim yimakuku eraremo.⁹Yenanti Sugam muke'u. Mana maga yara sugam mukegauye emo simi dukano yare, yemi enintamono.¹⁰Eni aneneyui setintamino, seti aneneyui eninta mino, mini fike ano sivi mareu.¹¹Semi mana magafim buwateu, yemi mana magafim banayo, Semi ewanafa yenuno. Soke setifoeo, en avipim rafiyanano semo simiduka nayu manafim bago, eremo wauntayi ure.¹²Yenampao vei, En Avipimi yikagage-eu, semo simi dukanoyi. Semi rafiya kagau, mana wayi umanti bumantuka, amo buinta naniyi, mono yaumano sigani itemi.¹³Magemi semi ewanafa boteu, mana magafim wayimi e'anaya yimo'yintim bago.¹⁴En a a'i siyimidukau, mana magamanom avesara uyikaga, sewai mana magafike buweu.¹⁵Mana magafike yiviganoyara seve guye, savi waita mano a'go rafiya kano.¹⁶Yemi mana magafikeno waye, Sewa'i mana magafikeno waune.¹⁷Fuga-wayanako uyayika. En ami fuga-wayi.¹⁸Emo mana magafimo sisikana yiure, mana magafim siyikeuno.¹⁹Yenti soke ganti nekagi euno, minure yewa'i atede nekagagi ure fuga wayafim bago.²⁰Sigaum moke mini yanta nawaye, sekaose yimakuku inayoyi²¹yemi manayi ogo, emo Setifoe, sepim wanao, semo epim waunayiu. E'ana yemi sekantim baya mana magagakeno yimoneya fuga emi sisikaganave sego.²²Ano sivio simi dukana, yemba yimeu, manafina bago, seganto bauntayiu:²³Semi yepim wauna, emi sepim wana. Miniyi yivigem manafim wante be, mana magamano amone na fuga emi sisikaganave sego, ayiyikano semo ayisikewanayiu.²⁴Setifoeo, semo simi dukana wata-anasi senampa wago yare, seti saganti amonago, semo siyigaraure simidukana saganti anantao mana maga fabarukanagai.²⁵Atekana Setifoeo, mana maga mano emi bu

amonagafo, semi emi amonagau; yemi intemi emi sisikaganave. ²⁶Yepimi en avi manta faka yike, minurami semo ayisikewana ayinti, yeka wa wagana semi yepim wanu.

Jon

17 ¹Jisas i mekim dispela toktok pinis na em i lukluk i go antap long skai na i tok, "Papa taim i kamap pinis. Bai yu givim biknem long Pikinini, na Pikinini bai givim biknem long yu." ²Olsem yu bin givim em olgeta strong bilong bosim olgeta manmeri, long em i ken givim laip i stap gut oltaim oltaim long olgeta lain manmeri yu bin givim long en.

³Dispela laip i stap gut oltaim oltaim i olsem, ol bai save long yu, olsem yu wanpela tasol yu God tru, na yu bin salim Jisas Kraus i kam. ⁴Mi bin givim biknem long yu long dispela graun, na mi pinisim olgeta wok yu bin givim long mi long mekim. ⁵Nau, Papa, givim mi biknem i kam long mi wantaim yu olsem dispela biknem i stap long yu na mi taim olgeta samting i no bin kamap yet bipo.

⁶Mi soim nem bilong yu long ol dispela manmeri, yu bin givim mi long dispela graun. Dispela em ol manmeri bilong yu, na yu givim ol long mi na ol i holim pas tok bilong yu. ⁷Nau ol i save pinis olsem, olgeta samting yu bin givim long mi, i kam long yu. ⁸Tok yu bin givim long mi, em mi givim long ol, na ol i kisim dispela tok na ol i bilip tru, na save olsem mi bin stap wantaim yu na yu salim mi i kam.

⁹Mi beten long ol. Mi no beten long ol manmeri bilong dispela graun, tasol mi beten long ol lain manmeri yu bin givim mi, em ol lain manmeri bilong yu stret. ¹⁰Olgeta samting bilong mi, em i bilong yu, na olgeta samting bilong yu, em i bilong mi, olsem na mi kisim biknem long ol. ¹¹Mi no inap stap longpela taim long dispela graun, tasol ol dispela manmeri bai stap long graun na mi bai kam long yu. Papa yu Holi, lukautim ol long nem bilong yu, em dispela nem yu bin givim long mi na bai ol i ken stap wanpela lain olsem yumi i stap wanpela.

¹²Taim mi bin stap wantaim ol, mi lukautim ol long strong bilong nem yu bin givim long mi, na mi lukautim ol na i nogat wanpela bilong ol i lus. Tasol wanpela pikinini inap long kisim bagarap, em tasol i lus bai tok i stap long buk bilong God i kamap tru. ¹³Na nau mi kam long yu, tasol mi mekim dispela tok long graun long wanem, amamas bilong mi bai i ken pulap long ol. ¹⁴Mi givim tok bilong yu long ol, na ol manmeri bilong graun i birua long ol, long wanem ol i no bilong dispela graun, olsem mi tu, mi no bilong dispela graun.

¹⁵Mi no askim long yu long rausim ol long dispela graun, tasol mi beten long yu long lukautim ol long ol man nogut i noken bagarapim ol. ¹⁶Ol i no bilong dispela graun, olsem mi tu, mi no bilong dispela graun. ¹⁷Mekim ol i kamap holi olsem ol manmeri bilong yu long tok tru bilong yu, long wanem, tok bilong yu em i tru olgeta.

¹⁸Wankain olsem yu bin salim mi i kam daun long graun, olsem tasol mi salim ol i go stap wantaim ol manmeri long graun. ¹⁹Bilong helpim ol, mi givim laip bilong mi yet olgeta long yu bai ol i ken kamap manmeri bilong yu stret.

²⁰Mi no beten long dispela ol man tasol. Nogat, mi beten tu long ol lain manmeri husat bai bilip long mi taim ol i harim tok long maus bilong ol. ²¹Ol i ken kamap wanpela lain manmeri tasol, olsem yu Papa i stap long mi, na mi stap long yu. Na mi beten olsem, ol bai i stap long mitupela, na bai ol manmeri long graun i bilip olsem yu bin salim mi na mi kam.

²²Biknem yu bin givim long mi, em mi givim long ol, bai ol i ken kamap wanpela lain manmeri, olsem mitupela i stap wanpela. ²³Mi stap long ol, na yu i stap long mi, na bai ol i ken kamap wanpela lain tasol. Long dispela rot ol manmeri bilong graun i ken save olsem yu bin salim mi i kam, na yu laikim ol wankain olsem yu laikim mi.

²⁴Papa, ol dispela lain yu bin givim long mi, em mi laikim olsem, ol i ken stap wantaim mi long ples mi bai stap long en, na bai ol i ken lukim dispela strong bilong mi yu bin givim long mi. Long wanem, yu bin laikim mi taim olgeta samting bilong dispela graun i no bin kamap yet.

²⁵Stretpela Papa, ol manmeri bilong graun i no save long yu, tasol mi save long yu na dispela lain bilong mi i save olsem yu salim mi i kam. ²⁶Mi bin kamapim ples klia nem bilong yu long ol, na bai mi mekim moa yet bai ol i kisim pasin bilong laikim ol arapela olsem yu laikim mi, na bai mi ken stap wantaim ol tu."

Joni

18

¹Naemi Jisasi mini wayayu siremi, bemi beyi yogam waitayunapa ena ayapa aguyiugam ayapa Kidromi bemi. Mini ayapa mana anayo wami bemi beyi yogam waita nampa yivimantare mini anayofim bemi. ²Judasi bemo

manta namugoyu yiyapim dananiyi, bewai mini anayomi amonaga, nayeyara Jisasi bemi amuna nuram beyi yogam waitayu nampa me,e minifa bewam. ³Afo magemi Judasi yivimantare bemi minifa Soldiayu nampa ano waitayuyi ofisayu nampa Farisiyu, om nampa ana om nampa aruvim aneneyu nampa buga.⁴Mini nurami, Jisasi wafa amone inte'uga beka fawarinanim aneneyu, atedem bem yem maro yinta'em, "'iyena afakevege?" ⁵Manisire sasamiduka, "Nazareti Jisasine."Jisasi siyimem, "Semuno." Judasi bemi manta Jisasi namugo yiyapim dananiyi wa'i itarem bage'em soldiayu nampa.⁶Jisasi yemi manisirem yiyimemi, "Semuno," yemi yintudure yinepake rufaka magaga. ⁷Afo bemi yewayegem yintaemi, "Iyena afakevege?" Yemi yewayege manisiga, "Nazareti Jisasine".⁸Jisasi yiyimem, "semi yigem yiyimi dukaunave mana mini semuno. Yigemo semo sifakewate, e'ana manamo ena waita wayi wogo." ⁹Mini fawarim bemi wafa waya sirukam amakagi'emi. "Semi mana yerama i'rukauno,emo simena."¹⁰Afo saimon Pita bainati rukage'enim kumantarem a'nom waita'i ofisa ayam ugapakena agagam akefemi. Mini yogam waita avi'i Malkusi. ¹¹Jisasi Pitam sasamem, "bainati yerade anapim rano. Semi mini kapi Setifo'e simipike bu'nano yare."¹²Afo Rom soldia nampa kepteniyu nampa Juda'yuyi ofisa'yu Jisasi kareyode nanako antaemo. ¹³Anasi waka yemi avige bemo, nayeyare bemi Kaiafasi aintami.Mini Kaiafasi'mi ano waitayi ugage'emi mini oratefim. ¹⁴Kaiafasi bemi mini Juda'yu manisirem intim yime, awogu'ino mana waita mano masidem waita anasi'yi magu matem fuginanim.¹⁵Saimon Pita nampa ena yogam waita awakure Jisasi bemo.Mini yogam waita Jisasi nampa upegemi a'nom waita'i naupa, nayeyare, a'nom waita bemi wafa amonaga. ¹⁶Pita ontaga mapa itagem wami. Mini yogam waita, a'nom waita mano amonagayi, yeradem bem mana asika ontaga rafikayi maro sasami Pita avigem uremi kugu naupa.¹⁷Afo mini yogam inim ontaga rafikayi manisirem Pita nati sem,"emi mi'am waita manoni kato waita iveve?" Bemi sem," semi ive." ¹⁸Mini nuram iyonti rewami igam agantamage a'nom waita'i yogam waitayu nampa ofisayu itare vemi yumi koko'e'emo.Pita bewa'i yenampa itarem bem aumi koko'e'emi.¹⁹A'nom waita Jisasi intaemi beni kato waitayu nampa bemo intim yimewananti.²⁰Jisasi yewayege bemi sasamem "semi a'makai sunamino mana magaga. Maden nuram Juda'yu manafim yema duwantuo'i mono naupa wa anona mono naupa intinti yime'e'uno. Semi aupawa mana waya isigau." ²¹Naugaya emi semi sintaeveve? Mana waita anasi yinta'ono semo a suna intagayi.²²Jisasi mini waya sirami, mana ofisa be ade itarem wage'eniyi Jisasim arevemi ayanako mani sem, "naugayawa emi yewayegewa a'nom waita yanti miniseveve?" ²³Aka Jisasi bemi yewayegem sasamen semi, "semo a'fim sayeke urukanami, afo fabarure seti sayekemi seno, afo semo avogu waya sirukanami naugayawa semi sireveve?" ²⁴Afo Anasi'mi Jisasim ayapim nanti anta ugam nampa sasakama a'nom waita Kaiafasi wapa demi.²⁵Mini nurami Saimon Pita itarem miniga bemi igami kanevem wage'em. Mana waita mano benanti sem, "emi beni mana kato waita iwanamino?" Bemi muna sevemi "semi iwauno mi waita." ²⁶Mana a'nom waita'i yogam waita, Pita mo agagam akefayini akupikeno sem, "embaga Jisasi nampa Olivi yunapim amonauna wafi ive?" ²⁷Pita yewayege mini waya umerewami kokori faisirem aseme.²⁸Kaiafasim amapake Jisasim avimantare Roman Gavana wapa bemo anona naupa. Wanurapa ugam wamisefo yemi i'upebuga gavanani anona naupa, nayeyare yemi manta yeyige faintana uremi yemi ka yunam bu nanayonati, yemi mini nurami nevem kanami wamisefo. ²⁹Minugami sefo Pailotimi mapa kuntavem yemi siyimem semi, "naye sayeke urukaga mana waitami yigemi koi sasakevege?" ³⁰Yemi yewayege bemi sasame semi, "Afo mana waita'mo sayeke anta iyuruka nayami, seyuyami en ayapim avigeya mare irateyare."³¹Afo Pailoti manisirem yemi yiyimem, "yigenana'o bemi avige marore ko amego, yigeyi kaga waya awakunte." Yudayu ben a'ga wayede sasame semi, "anom a'ao sigane seyuya mana waita aruma fuginti." ³²Yemi mini waya semi wafa'o Jisasi siruka wayami amakagi inoyanti semo, ma mini wayayui bemi yiyimiyo mano yigatem iteyiom fugira beka fawar itenafi.³³Afo Pailoti yewayegemi Gavanani anona naupa untavem Jisasim araremi intaemi, "emi Juda yuyi kina beve?" ³⁴Jisasi bemi manisirem yewayegem sasami, "mana mini waya sinta ona enanao eyi intitike nafi ,o mana'a waita yuano sasameya semi sintaieveve?" ³⁵Pailoti ben aga wayedem semi, "semi Juda waita begafu? Yemi eni wata anasi nampa mono naupa yinom waitayu yemi emi sentiyapim mareruka. Emi nayeyantaga uwaranave.³⁶Jisasi yewayegem semi, "seti kindom mana magaga kenawaye. Afo seti kindom'mi mana magaga kena wage'em sina, seti yogam waitayu senanti aruwomi namugoyu semi manta Juda'yu yiyapi irararomi.Minugamifo, seti kindom'mi, mana magagake nawaye." ³⁷Afo Pailiti benanti sem, "emi mana kina beve?" Jisasi bemi yewayegem sasamemi semi, "emi senanti semi kini've sewanani. Mini yogakage setino'e semi maduka, Minuga'i semi mana magaga ye'u mana yogantana mararanti, fuga waya yiyimira. Masidem waita fuga waya awakurewayi yemi se a suna intevevo."³⁸Pailoti benanti sem, "fuga wayami nayewafino?" Bemi mini waya siremi, bemi yeradem mapa Juda'yu wapa kuntavem yemi siyime, "manini waita'i sayeke bu afakauno. ³⁹Yigemi mapa avu'ava rukami minimo semo awakure vunami anom nuram ka ayam nam nurami. Kugam waita yupike semi mana kugam waita sasakaunani mapa bevemino. Minugafo yigem yiyevene semi mana Juda'yuyi Kini sasakanam binoyanti yigepa?" ⁴⁰Yemi yerade aramanti semi, "ive mini waita, Barabasi sasakana kumino magufage." Barabasi wata yuyi anene dirifarem umon marewam waita.

Jon

18 ¹Bihain long Jisas i mekim ol dispela toktok, em i go wantaim ol disaipel bilong en long narapela sait bilong ples daun bilong Kidron. Dispela hap i gat wanpela gaden na em i go insait long dispela gaden wantaim ol disaipel bilong en. ²Dispela man Judas husat bai i putim em long han bilong ol birua, em tu i save long dispela gaden, long wanem em i save olsem planti taim Jisas i save go wantaim ol disaipel bilong em long dispela hap. ³Orait, nau Judas i bringim ol soldia wantaim ol lain ofisa bilong bikpris na ol Farisi i kam long dispela ples. Ol i bin kam wantaim ol lait na ol bombom na ol samting bilong pait wantaim.

⁴Na long dispela taim, Jisas i bin save pinis long ol dispela samting bai kamap long en, em i go stret long ol dispela man na i askim ol, "Yupela painim husat?" ⁵Na ol i bekim tok bilong en, "Jisas bilong Nasaret." Na Jisas i tokim ol, "Em mi tasol." Na Judas husat bai i givim Jisas long han bilong ol birua em tu i sanap wantaim ol soldia i stap.

⁶Taim Jisas i tokim ol, "Em mi tasol," Ol i surik i go bek na i pundaun long graun. ⁷Orait em i askim ol gen, "Yupela painim husat?" Na ol i bekim tok gen olsem, "Jisas bilong Nasaret."

⁸Na Jisas i bekim tok, "Mi tokim yupela pinis olsem em mi tasol. Sapos yupela i painim mi, larim ol dispela narapela man i go." ⁹Dispela em i kamap long inapim tok i stap pinis, olsem em yet i bin tok, "Mi no lusim wanpela bilong ol yu bin givim long mi."

¹⁰Orait Saimon Pita i pulim wanpela bainat em i putim long en na i katim yau bilong wokboi bilong hetpris long han sut bilong en. Nem bilong dispela wokboi em Malkus. ¹¹Jisas i tokim Pita, "Putim naip bilong yu i go bek long paus bilong en. Dispela kap Papa i givim long mi, bai mi no inap dring long en a?"

¹²Orait ol lain soldia bilong Rom wantaim kepten, na ol ofisa bilong ol Juda i holim Jisas na pasim em wantaim rop. ¹³Na ol i kisim em i go long Anas, long wanem em i bin stap olsem tambu papa bilong Kaiafas. Dispela Kaiafas em i bin stap hetpris long dispela yia. ¹⁴Na Kaiapas em man i bin givim tingting long ol Juda olsem i gutpela sapos wanpela man tasol i kisim ples bilong ol manmeri na i dai bai olgeta manmeri i noken kisim bagarap.

¹⁵Saimon Pita wantaim narapela disaipel i bihainim Jisas. Nau dispela disaipel i go insait wantaim Jisas long ples bilong hetpris, long wanem, hetpris i bin save long em bipo. ¹⁶Tasol Pita i sanap autsait long dua na dispela disaipel hetpris i save long en, em i go bek na tokim wanpela wokmeri i was long dua. Na dispela meri i bringim Pita i kam insait long banis.

¹⁷Orait wokmeri i was long dua bilong banis i tok long Pita, "Ating, yu no wanpela bilong ol disaipel bilong dispela man?" Na em i tok, "mi no dispela man." ¹⁸Long dispela taim ples i kol olsem na ol wokboi bilong hetpris na ol ofisa i sanap na hatim skin long wanpela paia ol i bin wokim long en. Pita tu i bin sanap wantaim ol na i hatim skin bilong en.

¹⁹Na hetpris i askim Jisas long ol disaipel bilong en wantaim ol tok em i bin skulim ol. ²⁰Na Jisas i bekim tok bilong en, "Mi bin toktok ples klia tru long dispela graun. Olgeta taim mi bin skulim ol Juda long taim ol i kam bung wantaim insait long ol haus lotu na long tempel. Mi no bin mekim wanpela tok long ples hait." ²¹Bilong wanem na yu askim mi? Askim ol dispela manmeri husat i bin harim tok bilong mi. Lukim, dispela ol manmeri i save long ol samting mi bin tokim."

²²Taim Jisas i mekim dispela tok, wanpela bilong ol ofisa husat i sanap klostu i paitim Jisas wantaim han bilong en na i tok, "Bilong wanem na yu bekim tok bilong hetpris olsem?" ²³Na Jisas i bekim tok bilong en olsem, "Sapos mi mekim asua long toktok bilong mi, orait tokaut long ol rong bilong mi. Tasol, sapos mi mekim gutpela tok, bilong wanem na yu paitim mi?" ²⁴Orait Anas i salim Jisas i go long Kaiafas em hetpris. Em i go long Kaiafas wantaim rop ol i bin pasim em long en.

²⁵Long dispela taim Saimon Pita i sanap long dispela hap na i hatim skin bilong en long paia. Na wanpela man i tok long em, "Ating yu tu i no wanpela bilong ol disaipel bilong en?" Em i giaman na i tok, "Mi no dispela man." ²⁶Na wanpela wokboi bilong hetpris, em bilong famili lain bilong man Pita i bin katim yau bilong en i tok, "Mi bin lukim yu wantaim em insait long gaden oliv o nogat?" ²⁷Pita i haitim gen dispela tok na wantu tasol kakaruk i krai.

²⁸Ol i kisim Jisas long haus bilong Kaiafas na i bringnim em i go long bikpela haus bilong gavana bilong Rom. Em long monin taim tru olsem na ol i no go insait long bikpela haus bilong gavana, long wanem ol i no laik kamap doti na bai ol i lusim kaikai bilong Bikpela Dei Bilong Pasova. ²⁹Olsem na Pailat i go autsait long ol na i tokim ol, "Wanem asua bilong dispela man na yupela i kotim?" ³⁰Na ol i bekim tok bilong em, "Sapos dispela man em i no mekim bikhet pasin, mipela bai i no inap givim em long han bilong yu."

³¹Na Pailat i tokim ol, "Yupela yet i kisim em i go na kotim em aninit long lo bilong yupela yet." Ol Juda i bekim tok bilong em na i tok, "Em i tambu long mipela bai i kilim wanpela man i dai." ³²Ol i mekim dispela tok long inapim tok bilong Jisas, dispela ol tok em i bin tokim long soim wanem kain dai bai i kamap long em.

³³Na Pailat i go bek insait long bikpela haus bilong gavana na i singautim Jisas na i askim em, "Yu king bilong ol Juda, a?"³⁴Na Jisas i bekim tok bilong en, "Dispela tok yu askim long tingting bilong yu yet o sampela man i tokim yu na yu askim mi?"³⁵Pailat i bekim na i tok, "Ating mi wanpela man bilong Juda? Ol lain manmeri bilong yu yet na ol hetpris i givim yu long han bilong mi. Yu i bin mekim wanem samting?"

³⁶Jisas i bekim tok, "Kingdom bilong mi i no bilong dispela graun. Sapos kingdom bilong mi em i bilong dispela graun, orait ol wokman bilong mi bai i pait long mi na ol birua bai i no inap givim mi long han bilong ol Juda. Tasol, kingdom bilong mi, em i no bilong dispela graun."³⁷Na Pailat i tok long em, "Yu wanpela king a?" Jisas i bekim tok, "Yu yet tok olsem mi wanpela king. Long dispela wok tasol mama i bin karim mi, na mi kam long dispela graun bilong mekim wanpela wok tasol, em i bilong autim tok tru. Olgeta man i bihanim tok tru ol i save harim tok bilong mi."

³⁸Pailat i tokim em, "Tok tru em i wanem samting?" Taim em i mekim dispela tok, em i go autsait gen long ol Juda na i tokim ol, "Mi no painim wanpela rong long dispela man."³⁹Tasol yupela i gat kastom pasin i stap we mi save bihainim long Bikpela dei Bilong Pasova. Em bilong makim wanpela kalabus man mi mas lusim em i go fri. Olsem na yupela i laik mi lusim dispela King bilong ol Juda i go fri long yupela?"⁴⁰Na ol i singaut gen na i tok, "I no dispela man, tasol yu salim Barabas i kam kam aut fri." Barabas em i wanpela man bilong pulim ol samting long ol man na stilim.

Joni

19

¹Pairoti eyosirami Jisasimi yan areye. ²Soriyayu (soldia) kini ataganta awiayare nako uwantuka ata Jisasini a,nopimi uwakeye. ³Yemi karana waya manisire wadure siga,"Yuwisiyu Kimano awoguge!"sirepaya aremono. ⁴Pairoti yewayegem mapa kuntabem manisire siga,"mapa avigeyunami yige amonago seti amonaka bemi umam bumakene." ⁵Jisasi mapa kuntabem , ben anoka, kini ataganta aviayareka uwantuka wa sokom wado uremi Jisasi mapa asawuga. Pairoti yiyimem minimifo , "Amonago mamana waita!" ⁶Miniga yemi anon rafisiru wa kawa waitayu Jisasimi amonare yemi , arawokanure manisire,"kekayaga arono,kekayaga arono!"Pairoti yemi yiyimem , "Yigenao mantega keka yaga arogo semi mana umanti bemi amorauna burukane ." "Judayu Pairotini ami yewayege semi,"Seyuya mana waya antaure mageya mani se yare bemi fuginoyare , nayeyara, bemi Kotinaga bege sigane . ⁸"Pairoti mini waya intaremi, bemi anom fegariugane . ⁹Minimi bemi yewayegem kamanini ano mapim untabem intauga Jisasimi, "emi mage itemagugake yigewafo?"Minim mifo Jisasi mana waya wa busiga. ¹⁰I naemi Pairoti sasamem," Emi nayeyara semi busisimeve? Emi buintageve semo eram makauna, emose sasakategafu a`a kekayaga arotegafu ?" ¹¹Jisasi yeradem bena semi," Kotimo eranto buamidukaya sina semi buyakaganonane , minugami iye be ayapikemose sivima yiyapim dukam waitami beni kumi,i yakagara ugane. ¹²Jisasi sim wayaga, Pairoti bemi ifadara ugami , mi,nimifo Judayu arawokanurem sem, "Emo mini waita ifadatemi emi Sisani aganta buwanane, iyewafi beyaranti sem semi kine, semotemi bemi Sisani namugomi `watene ." ¹³Miniwayayu Pairoti intaremi , mapa abigem kuka kawayuyi kagaka kumatem, mini magu avi -i " Onn yau. " Hiburuyuyi yafakem semi , , "Gabata." ¹⁴Magemi anene manta atega nuramino, Pasowa manoni Anona Kana, mini kanami yunanam kanamino. Pairoti minisirem Judayu yiyimiruka, "Amonago yigenyi anona kimino !" ¹⁵Yemi manisire aramasem , "bemi sasakano, sasakana bino; kekayaga iyego? Mi nomi Pairoti yiyimem, semi yigenti Kimi kekayaga iyetege .A, nom waitayu ma,nisirem semi "seyuya ena kimi burukasiwauno .Sisami beyaomino." ¹⁶Mi,nomi Pairotimi yimemmi Jisasimi kekayaga arogoyanti . ¹⁷Mi,nuremi yemi Jisasi abige mapakuka, benanao beyi kekaya marem , mana magu yemose avidewam magu , " Wata Yinon Ayapave." Hiburuyu yafakem semi , " Korokota " . ¹⁸Jisasi nampa kam waita yirure keka yaga ruka, Jisasimi awanaka magemi, afo kam waita sefa sefa duka. ¹⁹Pairoti mana waya agantemi kekayaga rukane, afuntano manisem, JISASIMI,NASARETIKENOVE ,JUDA WAITAYUYI KINE. ²⁰Miniwaya amuna Judawaitayu yantare amonemi, nayeyara yemo Jisasi kekayaga arurukami ano magu adeka wane . Yemo agarami Hiburuyu nampa Latiniyu ba Kiriki wayafim agante ruka. ²¹Judayuyi anon kawa i, naemi Pairoti sasamem, "minure Judayuyi kine sire buagarano,minugafo manisire agarano ,Miniwaitamano manisirem sem, Semi Judayuyi Kine. " ²²Yenyaga Pairoti manisire siga, " nayemo semo agantukaunami mini a-i semi agantukauno." ²³Jisasimi wafa aruvim waitayu kekayaga irukane , yemi beni wado afoga-afim rakaduka, mana mana mano mana iyasota amuna nan nako bu agugam marem . ²⁴Yeyaranti mani siga, seyuya sota bura-kaga-fa, e-ana seyuya kati arofa. Minifike iye wa maratenafi," Kotini yaufimi sigam amakagiemi mini anta fawaruga, seti wadomi rayinte mantaremi ,miniga,i kati uga . ²⁵Mini aruvim waitayu mini anta uga. Mini nuram Jisasini, ano-e mifo, ben-aumanowa, Maria Klopasi ana

nampa Maria Makdara, mini ini-nami Jisasini kekaya adeka itare wage,e mono. ²⁶Jisasi amonarukane benano-e wa beyi kato aga ose aye- waiyim, yemi managa wami, benano-e nanti ma-nisiga,"anasi-o amonano mini enagage!" ²⁷Laemi beyi kato agai sasamem, "Amonano manami enanoemino!" Bemi mage managakem agoyantem mini kato waitamano Maria dafisira avigem naupa buga. ²⁸Mini anepa, Jisasi amonam masidem beni yoganti a-i kipaga, amaka Koti ami fugayi irantem,Minisirem semi simeragom asakewane " ²⁹Adeka mana ikanom wam kura wage em, wage e nipim yemi mana apatami ikanopim darauremi hisopi yaga ukurem maremi yanafa Yesu avuntim duka. ³⁰Mini ikanomi naremi ma-ni sem,"a-i kipene." Minisiremi a,nomi mapaurem fugem.³¹Yemi Sabati anene ategewam kanamise, Judayu sem yenyumi keka yaga igem buwanoya siga nayeyare, mini anon sabati nuram. Minugami Judayu yemi keka yaga wayim aimi romudafana ameure fugiya yen yumi manta magafim darare siremi Pairotimi intauga. ³²Jisasi nampa keka yaga wage-egonta waita, yimi aruvim waitayu romuduka. ³³Jisasika yerave amonam a-i fukami ifadepaya benai i romuduka. ³⁴Mi nomi mana aruvim waita Jisasini aguyapim fago nako akarami, nare nampa nomi wayem. ³⁵Wata minimo amonayimi benana-o sima fawaruruka, bemi fugasiga, afo yigewa i yimakukunogo.³⁶Mini anene fawarem Kotinami amakagiem, "mana,a ayapawa bemi bu romukane." ³⁷Enawa Kotina minisem," fago akarukam waita yerade amonateye."³⁸Mini antayu anepa, Arimatia kena waita Josepi bemi mana Jisasini kato aga, Judayu yago fedem ayofarem bemi Pairoti mare intaurem Jisasini aumi mare buga. ³⁹Nikorimasi bewa yiga, wafa ayufupim Jisasi wapa yigam waita. Bemi mana a basawenyu awogu mukuewam Miriyu wa Aloe yaga uwantuka mare yiga.Beni umantanomi 30 kiro gremiga uka. ⁴⁰Jisasini aumi yemi mantemi iya,ana wadofim magemi afo wasavem feakare mini Judayu ewaniure urepaya masifaruka. ⁴¹Jisasi arure keka yaga magam adeka mana yunam wage em. Mini yunapim mana masi u magam wage enim, watawa bumasifarukapim. ⁴²Yenti Anom Kanamino umantikem yefema rudigami enaka yitemiugami, matimati adeka wami. Judayu minugami Jisasini aumi mini masipim ruka.

Jon

19 ¹Na Pailat i tok na ol i kisim Jisas na wipim em.²Ol soldia i kisim ol rop i gat nil na i raunim long wokim olsem hat bilong king, na ol i putim long het bilong Jisas, na putim pepol kala klos long em.³Ol i kam long em na i tok bilas, "Gude long yu, King bilong ol Juda!" Na ol i paitim em.

⁴Na Pailat i go autsait gen na tokim ol, "Lukim, mi bringim dispela man i kam autsait long yupela bai yupela i ken save olsem mi no painim asua bilong em."⁵Na Jisas i kam autsait, em i putim rop i gat nil olsem hat bilong king na pepol kala klos. Na Pailat i tokim ol, "Em nau, lukim dispela man!"⁶Taim ol hetpris na ol ofisa i lukim Jisas, ol i singaut bikmaus na tok olsem, "Nilim em long diwai kros, nilim em long diwai kros!" Na Pailat i tokim ol, "Yupela yet i kisim em na nilim em long diwai kros, mi no painim wanpela asua bilong em."

⁷Na ol Juda i bekim tok bilong Pailat olsem, "Mipela i gat wanpela lo na dispela lo i tok olsem em i mas dai, long wanem, em yet i tok olsem em Pikinini bilong God."⁸Taim Pailat i harim dispela tok, em i pret moa yet,⁹na em i go insait long bikpela haus bilong gavana gen na askim Jisas, "Yu kam long wanem hap ples?" Tasol Jisas i no bekim wanpela tok.

¹⁰Na bihain Pailat i tokim em, "Bilong wanem yu no tokim mi? Yu no save olsem mi gat strong long lusim yu go fri na mi gat strong long nilim yu long diwai kros?"¹¹Na Jisas i bekim tok bilong em olsem, "Sapos God i no givim strong long yu, orait yu no inap long bosim mi. Olsem na man husat i givim mi long han bilong yu, em i winim sin bilong yu na i bikpela tru."

¹²Long dispela bekim bilong Jisas, Pailat i traim long lusim em, tasol ol Juda i singaut bikmaus na i tok, "Sapos yu lusim dispela man i go fri, yu no pren bilong Sisar. Man i tok long em yet olsem em i king, em i birua bilong Sisar."¹³Taim Pailat i harim ol dispela tok, em i bringim Jisas i kamaut. Na Pailat sindaun long sia bilong jas, long dispela ples ol i kolim "Floa Ston." Long tok Hibru, ol i kolim "Gabata."

¹⁴Nau em i dei bilong redim ol samting bilong Bikpela Dei Bilong Pasova, na taim em i olsem 12- kilok belo. Pailat i tokim ol Juda olsem, "Yupela lukim, hia em king bilong yupela!"¹⁵Ol i singaut olsem, "Rausim em, rausim em i go, nilim em long diwai kros!" Na Pailat i tokim ol, "Bai mi nilim king bilong yupela long diwai kros?" Na ol bikpris i bekim tok bilong em olsem, "Mipela i nogat narapela king. Sisar wanpela tasol."¹⁶Orait Pailat i givim Jisas long han bilong ol long nilim em long diwai kros.

¹⁷Orait ol i kisim Jisas i go autsait, na em i karim diwai kros bilong em yet, na i go long ples ol i kolim "Ples bilong Bun bilong Het," long tok Hibru ol i kolim "Golgota."¹⁸Ol i nilim Jisas long diwai kros long hap ples wantaim tupela arapela man, wanpela man long hapsait na narapela man long hapsait na Jisas i stap namel.

¹⁹Pailat i tok na ol i raitim wanpela tok tu na putim long diwai kros. Tok ol i bin raitim em i olsem, 'JISAS BILONG NASARET, KING BILONG OL JUDA.'²⁰Planti ol Juda i ritim dispela hap tok, long wanem, ples ol i nilim Jisas long diwai kros i stap klostu long biktaun. Ol i raitim dispela hap tok long, tok Hibru, tok Latin na tok Grik.

²¹Bihain ol bikpris bilong ol Juda i tokim Pailat, "Yu noken raitim olsem, 'King bilong ol Juda, ' tasol yu raitim olsem, 'Dispela man i tok, "Mi king bilong ol Juda."²²Pailat i bekim tok bilong olsem, "Wanem mi raitim, em mi raitim pinis."

²³Ol soldia i nilim Jisas long diwai kros pinis, ol i kisim klos bilong em na brukim long 4-pela hap. Wanwan soldia i kisim wanwan hap, na ol i kisim siot bilong em tu. Dispela siot ol i wokim long wanpela longpela klos i nogat planti samap.²⁴nNa ol i toktok namel long ol yet olsem, "Yumi noken brukim siot, tasol yumi pilai satu bilong painim husat i ken kisim." Dispela i kamap long inapim tok i stap long buk bilong God olsem, "Ol i tilim klos bilong mi namel long ol yet na ol i pilai satu long em."

²⁵Na ol soldia i mekim ol dispela samting. Long dispela taim mama bilong Jisas, na susa bilong mama bilong Jisas, na Maria meri bilong Klopas na Maria bilong Makdala, ol dispela meri i sanap klostu long diwai kros bilong Jisas.

²⁶Taim Jisas i lukim mama bilong en wantaim dispela disaipel em i save laikim tumas, ol i sanap stap klostu, na em i tokim mama bilong em, "Meri, lukim, hia em pikinini bilong yu!"²⁷Na bihain em i tokim dispela disaipel, "Lukim, hia em mama bilong yu!" Stat long dispela taim, dispela disaipel i kisim Maria i go long haus bilong en long lukautim em.

²⁸Bihain long dispela, Jisas i save olsem olgeta wok bilong en i pinis, na long inapim wanpela hap tok bilong God i kamap tru, em tok, "Nek bilong mi i drai."²⁹Wanpela sospen i pulap long wain i pait i stap klostu, na ol i putim wanpela spans long han bilong diwai hisop i pulap wantaim wain na apim i go antap na putim long maus bilong em.³⁰Taim Jisas i dring dispela wain pinis, em i tok, "Em i pinis." Na em i daunim het bilong em na em i dai.

³¹Taim bilong redim ol samting bilong dei Sabat, olsem na ol Juda i no laik bai ol bodi i hangamap i stap long diwai kros. Long wanem, long dispela dei Sabat em i bikipela dei tru. Olsem na ol Juda i askim Pailat long brukim lek bilong ol man i hangamap long diwai kros bai ol i ken dai hariap na ol i ken rausim bodi bilong ol i kam daun.

³²Orait ol soldia i kam na brukim lek bilong namba wan man na namba tu man, tupela i bin hangamap long diwai kros wantaim Jisas.³³Taim ol i kam long Jisas, ol i lukim olsem em i dai pinis, olsem na ol i no brukim lek bilong em.

³⁴Tasol wanpela soldia i sutim sait bilong Jisas wantaim spia na wantu blut wantaim wara i kapsait.³⁵Man husat i lukim dispela samting, em i tokaut pinis, em i tru olgeta. Em yet i save wanem tok em i mekim em i tru, olsem bai yupela tu i ken bilip.

³⁶Ol dispela samting i kamap long inapim tok bilong God, "Nogat wanpela hap bun bilong en bai i bruk."³⁷Na narapela tok bilong God tu i tok olsem, "Ol bai lukim dispela man ol i bin sutim."

³⁸Bihain long ol dispela samting, Josep bilong Arimatia, em i wanpela disaipel bilong Jisas, em i pret long ol Juda na hait tasol, em i kam na askim Pailat long kisim bodi bilong Jisas. Na Pailat i givim em tok orait. Olsem na Josep i kisim bodi bilong em i go.³⁹Nikodimas tu em i kam, pastaim em i bin kam long Jisas long nait. Em i bringim sampela sanda i gat gutpela smel ol i wokim long mir na aloe diwai. Hevi bilong em i olsem 30 kilogram.

⁴⁰Ol i kisim bodi bilong Jisas na pasim long longpela klos wantaim ol sanda, ol i mekim olsem kastom bilong ol Juda long planim man i dai pinis.⁴¹Klostu long ples ol i bin hangapim Jisas long diwai kros, i gat wanpela gaden i stap. Na long dispela gaden i gat wanpela nupela matmat ol i no bin planim bodi bilong wanpela man yet.⁴²Em i Bikplea Dei bilong Pasova bai kamap long abinun long ol Juda na matmat i stap klostu. Olsem na ol i putim bodi bilong Jisas long dispela matmat.

Joni

20

¹Mempe wanura nugam, anam nuramanoni nuraka, Makadala Maria mi matika yen amonami mati abuka uyagewan omi buwami. ²Minugami bemi airemi bemi Saimon Pita nampa bemose ayigara ewam beni kato waitayu wapa, afo maria mi yekanti miniseremi yiyimemi, "yemi anona manomi manta matipikemi odemi itenawafaga rukeyafo seyuyami bu amoneyane."³Mi'nimi Pita nampa mana, a kato waita yu mapa asavemi afo matipa uyae beye. ⁴Yeganti managa uyaenta bentare, ugamifo ena kato waita mano erarurem Pitami yakagem benare matika buga. ⁵Bemi karampemi, afo Jisasimi ya'akam farankei me, e minga wami amonene, afo bemi mati naupa bu upebuga. ⁶Simon Pitami nami benaneba yeravemi afo bemi yakagemi matipim upegene. Bemi Jisasim figa agarukan yawarave mana wami amonene, ⁷afo sito yawarave anopa akarukamo wage'enine. Mini sito

yawaravemi, ena yawarave nampa buwake'ene,ugamifo mini yawarave manomi benao magaro favemi dadagemi minika wami.⁸Amaka mini ena kato waita benare matika bugayive, bewai minifimi upegene,afo bemi me'e mini anene yui amonemi afo amakukumi uga. ⁹Me'e Mini nurami, yemi amone ite bueye me'e wayami Gotini yaufim wage'enim me'e minuremi Jisasi matipike owayegemi itavinanimi. ¹⁰Mini imi afo kato waita yuke yemi yewayege mapa beye.¹¹Ugamifo,Maria matianomi mapa itagemi ifi dagevemi wami.Mini ifi dagevemi, bemi karambemi amonamanti merapa matipimi dene. ¹²Bemi yimonene kar ankeru kanti efar unabado nampa kumakarami, mana wayi anopaki imi, afo mana wayimi aifaki imi me'e Jisasini aubunami ruka ke'e yokai. ¹³Yemi sasameye bemi, "anasio, emi nayeyara ifi dageveve?" Afo bemi mini siremi yeganti yiyimene, "nayeyare yemi seti anonami abigemi uya bugane, afo semi amaka bu amonateke itepaga bemi maro make yafo,"¹⁴Bemi mini waya siremi, bemi yowayedem amonami Jisasi miniga itarem wami, afo bu amonem intenuga bemi Jisasi wafi. ¹⁵Jisasi bemi sasamemi, " anasio, emi nayeyara ifi dageveve? Emi iyenara afakeveve?" Maria bemi intami,mana yunamanoni rafisintano wafi intiri urem,manisirem samika," Anom waitao, emo abige bugate, semi sisimeno bemi itepaga dukeve, bemi sigatina bemi abige bonu."¹⁶Jisasi wayedem bemi sasamem, "Mariao." Afo Maria wayebem benanti manisem Hibru wayafike, "Raboni " [mini mani semi "Sisao"]. ¹⁷Jisasi bemi sasamemi, " semi bu fakano, semi setifoe wapa bu bugaunave, minugafo emi maro mani sire setifatiwa siyimeno semi setifoe wapa urotege afo bemi yigen yifoe wa ino, seti Goti wa sigenti Gotimi." ¹⁸Afo Makdala kena Maria mare kato waitayu siyimem, "Semi anona ai amonege," afo bemi yiyimem Jisasi sasamim wayayu.¹⁹Enaka, mini nuramanoni a'nam nuram, kato waitayu Juda yu yago fede onta erarure mukuruka, Ese Jisasi yen yiwanapa yemi itavem manisem, " Ara faruinti yignampa wano." ²⁰Ai Jisasi minsirem siremi, benayam nampa benaugau yigatiruka. Kato waitayu yenti anona amonare anon yimo yepim utuka.²¹Jisasi yemi yeradem mani sirem siyimiduda, "Ara faru yigen nampa wano. Setifoe sisikai semi yigau, minugai semi sigem siyikeu." ²²Jisasi mini waya siremi, yewapa beyi aumi fufusirem manisem, " sigemi ayo aga marago. ²³Sige enoyi kumi'i yirana, Gotiwa yenti kumi'i yiratem,afo sigemo enoyi kumi'i bu yiratei, amaka yenti kumi'i fa watemi."²⁴Tomas, ena avi'i ,didimasimi, 12 fia kato waita wapike bemanami yen yiwanapa bu wage'em Jisasi yin nuram. ²⁵Naem ena kato waitayu sasame, " Seyuya ai anona amoneyare sirami," Tomasi yemi siyimem, Amaka semo ben ayapi niri afunti bu amone, afo niri ofekam afum siyan aui re amonanu,mini nampa augauga siyan re amonanu,semi simakuku buyonu."²⁶Eitia nuram yakagavim Jisasini kato waitayu yewayege naupa wage'emo, afo Tomasi yenampa wage'emi. Onta fa ugem wam Jisasi yen yiwanapa yema itabuga ge'em, afo mani semi, " Ara faru yigen nampa wano." ²⁷Inaem Tomasim sasamem, " Eyi ayan aua dana yina siyan amona. afo eyi ayami mare sigimefin dana.kar intika bu wano, amakukumana ono."²⁸Tomasi mani sirem yeradem sasamem, "Seti Anona wa seti Goti mono," ²⁹Jisasi sasamem, " Mage semi simonare wa afo emi amakukuneve. Iyem waitayu bu simonaruke amakuku seka ewayi yemi amowa ogo."³⁰Jisasi amuna beraran enene uware'em beni kato waitayu nampa bem ewam amonaga,mini berara anene mana yaufim bu agantuka, ³¹Ugamifo yemi mana masidem agaremo Anona Jisasimi Gotin agage sire amakuku ogoyanti, minugami sige yimakuku ei, ben avipim aumi maranagom.

Jon

20 ¹Long moning taim tru long namba wan dei bilong wik, taim tudak i stap yet, Maria bilong Makdala i kam long matmat na em i lukim ston i save pasim dua bilong matmat i no stap.²Olsem na em i ran i go long Saimon Pita na long dispela disaipel Jisas i save laikim em tumas, na Maria i tokim tupela olsem, "Ol i rausim Bikpela pinis long matmat na mipela i no save ol i putim em long wanem hap."

³Orait Pita wantaim dispela disaipel i go autsait na ol i ran i go long matmat.⁴Tupela i ran i go wantaim, tasol arapela disaipel i ran strong na i winim Pita na em i go kamap pastaim long matmat.⁵Em i daunim het i go daun na lukluk i go insait na em i lukim ol laplap ol i bin karamapim bodi bilong Jisas i stap, tasol em i no go insait. ⁶Saimon Pita i kamap bihain long en na i go insait long matmat. Em i lukim ol laplap ol i bin karamapim bodi bilong Jisas i stap,⁷na hap laplap ol i bin putim long het bilong en. Dispela hap laplap, i no stap wantaim ol narapela laplap, tasol dispela laplap em yet i raunim na pas gut i stap.

⁸Orait dispela narapela disaipel husat i bin kamap pastaim long matmat, em tu i go insait. Na em i lukim ol dispela samting na em i bilip.⁹ Long dispela taim, ol i no save yet long tok i stap long buk bilong God olsem Jisas i mas kirap bek long matmat.¹⁰Olsem na ol disaipel i go bek long haus bilong ol.

¹¹Tasol, Maria i sanap autsait long matmat na kra i stap. Taim em i kra i yet, em i lindaun na lukluk i go insait long matmat.¹²Em i lukim tupela ensel i sindaun wantaim waitpela klos, wanpela long het na arapela long lek we bipo bodi bilong Jisas i bin stap.¹³Oi tokim em, "Meri, bilong wanem yu kra i?" Na em i tokim tupela olsem, "Ol i kisim Bikpela bilong mi i go, na mi no save ol i putim em long wanem hap."

¹⁴Taim em i mekim dispela tok pinis, em i tanim na lukim Jisas i sanap i stap, tasol em i no save olsem em Jisas.

¹⁵Jisas i tokim em, "Meri, yu krai long wanem? Yu painim husat?" Maria i ting olsem, em wanpela bosman bilong gaden, olsem na em i tokim em olsem, "Bikman, sapos yu kisim em i go, tokim mi wanem hap yu bin putim em, na bai mi ken kisim em i go."

¹⁶Jisas i tanim na i tok, "Maria." Na Maria i tanim na tok long em long tok Hibru, "Raboni," (As bilong dispela tok i olsem, "Tisa").¹⁷Jisas i tokim em, "Yu noken holim mi, mi no go yet long Papa bilong mi, tasol yu mas i go long ol brata bilong mi na tokim ol olsem, bai mi go antap long Papa bilong mi na Papa bilong yupela tu, na God bilong mi na God bilong yupela."¹⁸Na Maria bilong Makdala i kam na tokim ol disaipel, "Mi lukim Bikpela pinis," na em i tokim ol wanem samting Jisas i tokim em.

¹⁹Long apinun, long dispela dei long namba wan dei bilong wik, ol disaipel i pasim dua strong long wanem ol i pret long ol Juda. Wantu Jisas i kam sanap namel long ol na i tok olsem, "Bel isi i ken stap wantaim yupela."²⁰Taim em i mekim dispela tok pinis, em i soim ol han na sait bilong em. Orait taim ol disaipel i lukim Bikpela bilong ol na ol i pulap long bikpela amamas.

²¹Jisas i tokim ol gen olsem, "Bel isi i ken i stap wantaim yupela. Papa i bin salim mi na mi kam, olsem tasol, mi salim yupela i go."²²Taim Jisas i mekim dispela tok pinis, em i winim win bilong en long ol na i tok olsem, "Yupela kisim Holi Spirit."²³Sapos yupela lusim sin bilong ol man, God bai lusim sin bilong ol, na sapos yupela i no lusim sin bilong ol man, orait sin bilong ol bai stap yet."

²⁴Tomas, narapela nem bilong en Didimus, em wanpela bilong ol 12-pela disaipel, em i no bin stap wantaim ol taim Jisas i kam.²⁵Bihain ol arapela disaipel i tokim em, "Mipela i lukim Bikpela pinis." Tomas i tokim ol, "Sapos mi no lukim mak bilong nil long han bilong en, na putim pinga bilong mi long mak bilong nil, na putim han bilong mi long sait bilong en, mi no inap bilip."

²⁶Bihain long 8-pela dei ol disaipel bilong Jisas i stap insait long haus gen, na Tomas i stap wantaim ol. Jisas i kam na sanap namel long ol taim dua i pas yet, na i tok olsem, "Bel isi i ken stap wantaim yupela."²⁷Na em i tokim Tomas olsem, "Putim pinga bilong yu kam na lukim han bilong mi, na putim han bilong yu kam, na putim long sait bilong mi. Yu noken tubel, tasol yu mas bilip."

²⁸Tomas i bekim tok bilong en, "Bikpela bilong mi na God bilong mi."²⁹Jisas i tokim em, "Nau yu bin lukim mi na yu bilip. Tasol ol man i no lukim mi na bilip, ol dispela man i ken amamas."

³⁰Jisas i bin mekim planti mirakel taim em i stap wantaim ol disaipel na ol i lukim. Dispela ol mirakel ol i no bin raitim insait long dispela buk,³¹tasol ol i bin raitim dispela olgeta tok long yupela i ken bilip olsem Jisas Krai em Pikinini bilong God. Olsem na taim yupela i bilip, bai yupela i kisim laip insait long nem bilong en.

Joni

21

¹Mamini yantagu anapai, Jisasi enawa yerademi Taiberiasi bu nonanapa beyi yogam waitayu yupai fawarene. Bemi minuremi fakagiuga beyi kato wata yu yugaka fawaruga. ²Saimon pitami tomasi nampai wami ben avi ose reveDidimas ena waita Nataniel Kana Galili waita yeganti Sebedi aga kanti ena kam waitami Jisasini kato waita. ³Saimom Pitami yemi yisimene semi; noyai ama iranti buno. Afo bemi sasami, Enapai boteyare. Kanufim rautemo, mini ayufumi mana noyai ifakemo. ⁴Wanurami; jisasimi bunon anapa itagemi Jisasimi wami beni kato waitayu anomi enomino semo benati. ⁵Jisasi yiyimemi semi yenati; fumara wata yugo, yigemi mana, a yunam burukege nafanunami? Mani sire bemi sasame; Buve. ⁶Bemi yiyimemi, noya arewam uperitam kanumanom ma, am, ayapa intafogo, mana, a noyai fakanagone. Afo uperintami intafemo uperitami kanakana uremi burifitemo uperintami, nayeyare uperintapim noyai itukara, emi. ⁷Bemo jisasimo benantana ewa yogam waita mano Pitami sasamemi, "bemi anona namino simi Saimom Pitami intami anonave simi, itavemi iyo siota utumake ge, emi manta evemi bunopim kupeka. ⁸Mana, a Jisasini yogam waitayui kanufimi, bemi uperintami rifitima kanufim duka noyai uperintapim itukara uga. Yemi buno anapai nekai wage, emo. adeka amaka [100] mita. ⁹Bun no anapa yerave amonami iga agantakami noyai igafimi yukamakam kewami. mini iga anapai mana breti nampa wami. ¹⁰Jisasi yiyimemi semi, "magemo mana, a noya arinagom mare yego mana, a." ¹¹Saimon Pitami untavemi uperinta rifitimi noya afo, afo ituka. masidepa hanret feti taria noya. Uperintami buragaka. ¹²Jisasi yiyimem'semi, yerave yunami marago. "Simi masideyu anoniure ben, agofedemi, imi iyeve sire bemi buintaemo beni kato waitau? Yemi intami, bemi anonamino. ¹³Noya nampa breti yemantemi Jisasi yemi yimem, ¹⁴Mana mifo kamore yamui beyi yogam waitayu kai fawaremi bemose matipike itabugami. ¹⁵Yunami naremi, Jisasi Saimon Pitami sasamemi," Saimonio, emi Joni aga ono, semi anoni uresemi ayigarai ewanave mana, a kato waita yuwai

yiruremi/? Pitami semi, " Eyo anona intaganane emi anoni urei ayewauno". Jisasi bemi sasamemi" . Seti sipisipiyu dafima soke ure yanami yimeno. ¹⁶Jisasi yerarakem kantayagi uremi intaemi, "Saimonio, emi Joni aga ono, fuga emi semi ayigarai eveve wafo?" Pitami Jisasi sasamemi, " Eyo, anona,o, simonaganane semi emi ayewaunave. ." Jisasi bemi sasamemi, seti sipisipiyuga dafima sokeono. ¹⁷Yeradem kamore ya Jisasi intaem," Saimonio, emi Joni animono, emi semi ayevevawo?" Pitami ara umari emi, nayeyara kamoreya intaemi .Pitami Jisasi sasamene " Anona,o emi inte amone uganane maside anene, emi semi amonaga ayigaraewauno, " Jisasi Pitami yeraremi sasamemi" seti sipisipi yui yunami yimima soko ono". ¹⁸Fuga sirei semi emi sasamuno, eram dukanagai enana,o unam pado uremi eyi imayaga ami birare sinonafa bino. afo wagogemi, ayami atedanami enomi unampado uakaremi manta ate uakademi e birare sinonafa abigem bitem. ¹⁹Jisasi mana mini waya simi Pitamose iteyio fugiri uremose Goti avio manta yani inoya .Ma mini waya Pitami sasamidemi," semi siwakurono. "²⁰Pitami yowayegem Jisasimo anoni uremo ayewa yogam waita amonami yemi yiwakuremi beyami Jisasi anepa babugage'em yunam newam, semi, , iyewa emi avima namugoyu yiyapim yimitenafi? ²¹Pitami bemi amonaremi Jisasi sasamemi," Anona,o, mamini waita manomi iteniga itene?"²²Jisasimi sasamemi," Semi benanti bagana owayege yeno, minimi enintawafi? Emi semi siwakurono. ²³Ma mini waya ena afa awa intami mini yogam waita ifugitem. Afo bemi semia,intaunami bemi fawaganai semi owayege yenu, emi intanami mini enintawafi?²⁴Mana mini wayeyuo sima fawa ruremo agantukam yogam waita , afo bemi agantuka yaufimi mini yantagu, seyuya intaga ben ami fuga siga. ²⁵Jisasimi nesui ena anene yuwa uwantukane, masidem yanta'o yaufim agarei semi intaunami mana maga itugatemi.

Jon

21 ¹Bihain long ol dispela samting, Jisas i soim em yet gen long ol disaipel long solwara Taiberias. Em i soim em yet long dispela rot.²Saimon Pita i bin stap wantaim Tomas ol i kolim Didimas na Nataniel bilong Kana long Galili na tupela pikinini man bilong Sebedi na narapela tupela disaipel bilong Jisas.³Saimon Pita i tokim ol, "Mi bai go painim pis." Na ol i tokim em, "Mipela tu bai kam wantaim yu." Na ol i go kalap long wanpela bout, tasol long dispela nait ol i no bin kisim wanpela pis.

⁴Taim tulait i bruk, Jisas i sanap long nambis tasol ol disaipel i no save olsem em Jisas.⁵Na Jisas i tokim ol, "Ol yangpela man, yupela i gat sampela samting bilong kaikai?" Na ol i bekim tok olsem, "Nogat."⁶Em i tokim ol, "Tromoi umben bilong yupela long hansut bilong bout, na bai yupela kisim sampela pis." Orait ol i tromoi umben bilong ol na ol i no inap long pulim umben i kam antap, long wanem planti pis i pulap long umben.

⁷Orait dispela disaipel Jisas i laikim tumas i tokim Pita, "Em i Bikpela tasol." Taim Saimon Pita i harim olsem em Bikpela, em i pasim saket bilong em (Long wanem em i bin rausim na i stap) na em i kalap i go daun long solwara.⁸Na ol arapela disaipel i stap insait long bout, ol i wok long pulim umben i kam long bout na umben i pulap long pis. Ol i no stap longwe long nambis, ol i stap klostu olsem 100 mita.⁹Taim ol i kamap long nambis, ol i lukim wanpela paia i lait i stap na pis kuk i stap antap long en, na bret tu i stap.

¹⁰Na Jisas i tokim ol, "Dispela ol pis nau yupela kisim, em yupela bringim sampela i kam."¹¹Saimon Pita i go antap na pulim umben i pulap long ol traipela pis, 153 olgeta, tasol umben i no bin bruk.

¹²Jisas i tokim ol, "Kam na kisim kaikai." Tasol ol i pret na i nogat wanpela disaipel i tingting long askim em, "Yu husat?" Ol i save pinis olsem, em Bikpela.¹³Jisas i kam kisim bret wantaim pis na givim long ol.¹⁴Dispela em i namba tri taim Jisas i soim em yet long ol disaipel bihain long em i kirap bek long matmat.

¹⁵Taim ol i kaikai pinis, Jisas i tokim Saimon Pita, "Saimon, pikinini bilong Jon, yu laikim mi moa long ol dispela?" Pita i tokim em, "Yes, Bikpela, yu save olsem mi laikim yu." Na Jisas i tokim em, "Givim kaikai long ol pikinini sipsip bilong mi."¹⁶Jisas i askim em gen namba tu taim, "Saimon, pikinini bilong Jon, Yu laikim mi?" Pita i tokim em, "Yes, Bikpela, yu save olsem mi laikim yu." Na Jisas i tokim em, "Lukautim ol sipsip bilong mi."

¹⁷Jisas i askim em namba tri taim, "Saimon, pikinini bilong Jon, yu laikim mi?" Pita i bel hevi, long wanem Jisas i askim em namba tri taim, "Yu laikim mi?" Pita i tokim Jisas, "Bikpela yu save long olgeta samting, yu save olsem mi laikim yu." Na Jisas i tokim Pita, "Givim kaikai long ol sipsip bilong mi."¹⁸Tru tumas mi tokim yu, taim yu yangpela, yu yet save putim klos bilong yu na wokabaut long laik bilong yu yet. Tasol taim yu kamap lapun, bai yu stretim han bilong yu na narapela man bai kisim klos bilong yu na karamapim long yu na karim yu i go long hap yu no laik i go long en."

¹⁹Jisas i mekim dispela tok long makim wanem kain dai Pita bai bungim long givim biknem long God. Em i mekim dispela tok pinis na bihain em i tokim Pita, "Bihainim mi."

²⁰Pita i tanim na i lukim disaipel Jisas i laikim tumas i bihainim ol - em tasol i bin slip long sait bilong Jisas long taim ol i kaikai, na tok, "Bikpela, husat bai putim yu long han bilong ol birua?"²¹Pita i lukim em na i tokim Jisas, "Bikpela, dispela man bai mekim wanem?"

²²Jisas i tokim em, "Sapos mi laik em bai i stap inap long taim mi kam bek, ating em samting bilong yu a? Yu bihainim mi." ²³Dispela tok i go nabaut long ol brata olsem, dispela disaipel bai i no inap dai. Tasol Jisas i no tokim Pita olsem em bai i no inap dai. Tasol em i tok, "Sapos mi laik em bai i stap inap long taim mi kam bek, ating em i samting bilong yu, a?"

²⁴Em dispela disaipel husat i bin autim tok long ol dispela samting. Na em i bin raitim ol dispela samting, na yumi save olsem tok bilong em i tru. ²⁵Jisas i bin mekim planti arapela samting tu, sapos mi raitim olgeta wanwan mi ting olsem olgeta hap graun bai i nogat rum inap long putim ol dispela buk.

Aposol

1

¹Tiopilus, feyapa agantukauna yaufimi. semi masiden anene siyimidukau Jisasi mo agoyantemo yigatigam. ²Mini fawaremi inaemi eram waya siyimemi aiyo aga'anoni eraka beyi kato waitayu'o ugadamagayi. ³Naemi fubem itavinani .bemi faka fawaruvemi .inarufake Kotini waya mana siyimiduka.<<<<<<< HEAD⁴Yenampa managa bemi siyimemi semi Jerusalemi yera buwa dago, sige yifoe ni waya gaga dafisege, mini yanti mani sirem siruka, sepakem a'i intane. ⁵Ugami Joni mi nonako nomi feyikaka yigemi Aiyo aganampa feganagomi naem mana'a kana yakagana'i.=====⁴Yenampa managa bemi siyimemi semi Jerusalemi yera buba rago, sige yifoe ni waya gaga dafisege, mini yanti mani sirem siruka, sepakem ai intane. ⁵Ugami Joni mi nonako nomi feyikaka yigemi Ayo aganampa feganagon naem mana'a kanai yakagana'i.[.>>>>>>>

00388b83b8fa15ae7e0ee477c27fb9f179a2bb4e<<<<<<< HEAD⁶Masideyu managa duwantu uvemi intaemi semi, anona'o. ai kanayi emino Israel magumi manta yerade itarano. ⁷Yigenti anene buwa nante kanamo setifoe ugadukam .beya'o intaga. ⁸Yigemi eranti maranago, Ayo aga'o yigeka kumina'i.sigemi se'ta akeim waita wanagomi Jerusalem'i.madepa Judia oravem samaria yeravem madepa binani mana magaga.=====⁶Masiduyu managa duwantu uvemi bemi intaemi, Anona'o, Israili yuki magu atega nuram adekaki evenafiyo?" ⁷Bemi manisirem yiyimiduka, "Minimi enintawa wanawa intanon'anaye beni au nurami Kotimi beyi eranakomi saganami owayeke intatemi. ⁸Afo yigemi ake'i maranago Ayo agana ano yigepim yinai, yigemi Jerusalemi wa Judia masidem awafawa samaria wa setami amaro yiyi mewanami, mana maga arafagi itene.">>>>>>>

00388b83b8fa15ae7e0ee477c27fb9f179a2bb4e<<<<<<< HEAD⁹Jisasi mini wayayu siyimidem, Inarufa uremi, masideyu Inarufa kagademi wami mana konamano yera uyadami enawa bu amonaruka. ¹⁰Mente bipa'anami amonaruka .ameuremi kanti efa unam wado urukanta waitagantano yufa yema itavuga. ¹¹Yeganti mani sentamoto, yigemi Galili waitayu. nayeyara yige intage bega Inarufa amone vege? Mini Jisasi, Kotimi ararem yige pake avigami Inarufa bemi. orarem miyi'o awu'awapim yitemi.=====⁹Jisasi bemi mini wayayu yiyi memi, yemi inarufa amone wami, bemi urewami, konamano ye yukam uyagemi. ¹⁰Yemi amone wami Jisasi Inarufa uremi, antudimi, kam waita kantanomi efam wado urenta yen yinapa yema itakanto. ¹¹Mani sentare, yige Kalili waitayu, nayeyara Inarufa amoneve bege? Jisasi urewam amonewami uremi, um wayegem kesani uremi ubayegem kumintemi.

¹²Mana nuram olivi anumi ifademi owayege Jerusalemi yiga.olivi anumi Jerusalemi adeka. ¹³Orade yemi yeravemi .yemi ya'naupa uremo yemo wapim.yen yivi'i manuga.Pita Jon.Jems.Andru.Filip.Tomas.Batalomyu.Matyu.Jems.Alfusi agai .saimon.Saloti ni akupiken aga'i .Judasi.Jemsi animi. ¹⁴Yemi mana intika yigaum mukirante yiga anasiyu nampa Maria Jisasi ano'e nampa ben afa awa nampa.=====¹²Olive anufake umwayeke Jerusalemi kuka, minimi Jerusalemi adekaino, anugakem owaye'de Jerusalemi yiga, Jerusalemi ade'ka Sabati kanaga. ¹³Ora'de yemi=yanafa naupa ba. Minifimi Pita, Joni, Jemsi, Filipi ,Tomas Alfiusi aga ifo Saimoni Liloti nampa Judasi emsi nanim. ¹⁴Yemi mana intika yigau mukirante yiga anasiyu nampa Meri Jisasi nano'e nampa ben afa awa unan nampa.>>>>>>>

00388b83b8fa15ae7e0ee477c27fb9f179a2bb4e¹⁵Mini nurami Pitami yimakuku ewam watayu yiwana itare wage'en uga, yantami masidepa'i 120 inim waitami manisire siga. ¹⁶Afa awa'o semi, awoguge semi. wayami yaufim agaka. Koti faka fawa ritemi feyapa Aiyo aga'ano Deviti oyamuka fawaremi semi Judasi awauka semi, mini waitamano yigatinami Jisasimi fakatemo. ¹⁷Nayeyare senu nampa mana akumi se manayom yogari ewa, ¹⁸Magemi mini waita mano maga aya'emi mini kutanu mone nako. I'naemi magafim anopake kuma dufamemi. ara'i dawantem fasa'i fafasemi. ¹⁹Jerusalemi wam wata anasi masidem intaga. yen'ya fike mini magu avidemi

(Alkeldama) mini avi'anon antami semi nare wam magave.²⁰Minugami Kotini wayamano i'anoni yaufimi agaka, e'anam masidem beni yanta kipa. Mana waita e'anam fa iwa, mini nana ena waita mano beni eranampa yogam mara.²¹Mini awogu ugem, mana waita mano maside nuram senu nampa wayi , bemi anona Jisasi senuya siwanapa bemi. ²²Joni mono'nom marakakake yem Kotimo bemi yeradem aviruka. Senupakemi, bemi sima fawa rinani beni fuginti. ²³Kam waita manta itaremo, Josepi avidemi Barsabas mana abi'i Jastus ya Matias.²⁴Yugam mukure manisiruka., emi anona'o. masidem waita anasi yira'i amonaga.Emi manta fakada mana waita kam waita ganto ugadanifike. ²⁵Yoganti mantukemi yogatemi Judasi ni magu mantem. bemi yerarem bemi warare si magufai bemi. ²⁶Yiyam intafemo, iye mini yoganti maratenafi. Matiasi mi aruma dateremo 11 ni'a kato waitafini emi.

Aposel

1 ¹Tiopilus, long buk mi bin raitim bipo, mi bin toktok long olgeta samting Jisas i bin stat long wok na skulim, ²inap long dei God i kisim em i go antap. Dispela i kamap bihain taim em i givim strongpela tok wantaim strong bilong Holi Spirit i go long ol aposel em bin makim pinis.³Bihain taim em i kirap bek gen long dai, em i bin kamap ples klia na soim em yet long ol dispela lain. Long 40 pela dei, em i wok long kamap ples klia long ol, na toktok long ol samting bilong Kingdom bilong God.

⁴Taim em i bung wantaim ol em i tokim ol long noken lusim Jerusalem, tasol ol i mas wetim promis bilong Papa, long dispela, em i bin tok olsem, "Yupela i bin harim long mi,⁵olsem Jon i bin givim baptais long wara, tasol yupela bai kisim baptais long Holi Spirit long sampela dei bihain."

⁶Taim olgeta i bung wantaim ol i askim em, "Bikpela, em taim nau bai yu kirapim gen Kingdom bilong Israel?"Na em i tokim ol olsem, "Em i no samting bilong yupela bai i save long taim na dei Papa i makim. Em yet i save.⁸Tasol yupela bai i kisim strong, taim Holi Spirit i kam daun long yupela, na bai yupela kamap witnes bilong mi long Jerusalem, long olgeta hap bilong Judia na Samaria na i go long pinis bilong graun.

⁹Taim Jisas i mekim dispela ol toktok em i go antap, olgeta i lukluk na wanpela klaut i haitim em na ol i no lukim em moa.¹⁰Ol i lukluk yet long hap em i bin go, na wantu tupela man waitpela klos i kam sanap klostu long ol.

¹¹Tupela i tok, "Yupela ol man bilong Galili, bilong wanem yupela i sanap na lukluk i go long heven? Dispela Jisas, God i kisim em bek long yupela na em i go long Heven. Em bai kam bek gen long wankain pasin olsem yupela i lukim em igwantaim eaitpela klos long Heven.

¹²Orait ol i kisim wanpela dei long lusim Maunten Oliv na wokabaut i kam long Jerusalem, Maunten Oliv em i klostu long Jerusalem.¹³Taim ol i kam kamap, ol i go antap long rum we ol i save stap long en. Nem bilong ol em, Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Batolomyu, Matyu, Jems pikinini man bilong Alfus, na Saimon man bilong lain Salot na Judas pikinini man bilong Jems.¹⁴Olgeta i bung wantaim na ol i prea moa yet, ol meri na Maria mama bilong Jisas wantaim ol brata bilong em tu.

¹⁵Long dispela taim Pita i sanap namel long ol bilip man, namba bilong ol i olsem 120 na em i tok olsem,¹⁶"ol brata, em i gutpela olsem, tok i stap long buk bilong God bai i kamap ples klia, bipo Holi Spirit i bin tokaut long maus bilong Devit na i autim wanpela tok long Judas, em i tok, dispela man bai i soim ol man long holim pasim Jisas.

¹⁷wanem em i wan lain bilong mipela na em i save mekim wankain wok olsem mipela.¹⁸(Nau dispela man i baim graun wantaim moni em i bin kisim long pasin nogut bilong em, bihain em i pudaun long het i go daun long graun, na bel bilong em i bruk na kam aut.¹⁹Olgeta manmeri long Jerusalem i save long dispela, na long tokples bilong ol, ol i kolim dispela graun Alkeldama as bilong dispela tok i olsem graun i gat blut.)

²⁰Olsem tok bilong God i stap long Buk Song, larim olgeta samting bilong em i mas pinis, noken larim wanpela man i stap. Na bai narapela man olgeta bai i kisim namba na wok bilong em.

²¹Em i gutpela olsem, wanpela man oltaim i save stap wantaim yumi, em Bikpela Jisas i stap namel long yumi,

²²⁻²³long taim Jon i kisim baptais i kam inap long dei God i kisim bek em long yumi, em bai i tokaut long kirap bek bilong en. Ol i makim tupela man, Josep ol i kolim Barsabas na narapela nem bilong en Jastus na Matias.

²⁴Na ol i beten na i tok olsem, Yu Bikpela, "yu save long bel bilong olgeta manmeri, yu putim ples klia wanpela long dispela tupela man yu makim.²⁵Na ol i ken i gat wok long mekim wok aposel na kisim ples bilong Judas. Em i lusim na i go long ples em i laik stap long en."²⁶Orait ol i tromoi dais long tupela long makim husat bai mekim dispela wok, na ol i makim Matias, na em i joinim 11-pela aposel.

Aposol

¹Pentikosi kana yimi masidem yemo ruwatuewa naupa ye' ruwantu uga. ²Sadagem Inarufake aranampa anona susuwa yemi, yemow kumanture wam mapimi yema itukara emi. ³Amonewami iga amafiranta mana mana wayi yinoka kumantemi. ⁴Yepimi aiyo aga ano itubimi yemi ena bayafake ami siga. ⁵Magemi masiden Judayu'o Jerusalem wami, mono waitayu nampa masidem magufakem waitayu'o made ayapa mana inaru amenapa'o wane. ⁶Mini waya intare amuna watanasi yema uyuge be'mi ani ana'eve nesu intiri emono, nayeyara maside minifim ba'yi yeya fake mana waya semono. ⁷Yemi maside yintudure se'mi fugave mana waitayu'i Galili bayafake manawa seveyaone?⁸Naugana yana seyuya yenya ita teyane, senuya maside sesafa'kemana senu ma'duka? W 9 Pantia, Midia,Elami, wam waitayu nampa Mesapotamia, Judia, kapadosia, Pontias, nampa Esia wayi. ¹⁰Frigia Pamfilia, Isipi nomagafake amonama Libiawa, Sairini nampa mana'a Romike auwem waitayu yiga. ¹¹Judayu nampa Proseltis, Kriti, nampa Arabia senuya intafuna senu safake anona yoganti Koti mantukane siga. ¹²Anon amoyure yeyara se bugeyige ure se, Minimi nayeve sigene? ¹³Mana'a kasi baya yiyikare semi auwem bia nomi narukane. ¹⁴Pitami ilewenia waitayu nampa itavemi, arawoka uren semi, "Yige Judia waitayu nampa Jerusalem wayi, siyimenaga sa'dage intago naye anenemo fawarimi. ¹⁵Mana waitayu'i bia non nare sipaki buyewane, e'sina, mage ugami 9 kiloki ugemino. ¹⁶Nayemo kasnampa waitayu Joelipim wafa sirukaka fa'warem. ¹⁷Koti sem arafagi ina semi ayo aga'i ma'de yuga ba'yiranu. Yigen yigafanta nampa yigenti asika agagu setami sitemono. Fumara agagu kai'imi amonewam, anoka waitayu anowa kaimi amonate. ¹⁸Mini nurami seti yogam waita nampa yogar ini ka seti aiyo aga yimi'dana seta site. ¹⁹Ena ana aneneyu inarufa fa'warina maga aupem mi nare nampa iga nampa anon imumi uritem. ²⁰Anona yinani nurami afaumano ayufukanami biyomano nareyi intemi mini nurami ena uga kanami yintemi ²¹Maside setivi da're mono waya sewayi awogu ure watemo. ²²Yige Israel inim waita mana bayawa intago ,Nasareti kena Jisasimo yigenampa waganaote ,Gotimi manta fakademi, bemi sasakam kuka, bemi kuntavemi be'ayapimi Kotimi eran yogan nampa mirakoli mantuka sigen yiwanapa, sigenao intaga. ²³Kotimi mini waitami senu tiyapim duka, beyi intitim wafa waya kagaduremi minotege siga. Savi waitayu'i yemi aruma fudemi keka yaga nili uruka. ²⁴Minugamifo Koti yerademi manta itaruka fugintike, bemi yeraram beyi aipim buwa, nayeyara fugintano bu fakaruka. ²⁵Deviti benanti siruka, semi amonaunami anonami setorasika wa, setiya ugapa wa'i se semi yerare bu wote uno. ²⁶Minuga'i se'tua ano soke gi' imi, setimafintano amoyewami, seti wantano inaemi awogu intem. ²⁷Emi semi yera rana fukam waitayu nampa bu wanu, emi e'anami atekam waitayu anam bu gainani matmatipim. ²⁸Emi mata fawarure sigateno fa'war ayimi, emi minure semi amoyinti itutikano e'yorasikake. ²⁹Afa'awa semi atede eram baya sewa'u senu tina'u Deviti, bewa fugimi masifaruka, beni matmati'i mage senu nampa wa. ³⁰Ugami bemi kasnampa waita bemi intami Koti agatire sasamemi semi mana nurami mana wayi beni magu mantem anona dafisiri item. ³¹Bemi amonemi nayewafi ina'emo fawarinanimi Jisasini itabiranti, siga mati matipimi bubanam be au'yu'ano savi buittem. ³²Mini Jisasimo Koti manta itarukayimi ,masideyu inte amone uga. ³³Ugami bemi manta yan'i uremi Koti ayan ugapa wa, bemi mantuka aiyo aga'i ben'afoe'pike, bemi ba'yirami amone inte ewana. ³⁴Deviti inarufa iyuka ,bemi manisiremi siruka, Anonao semi seti Anonave, Kumantono siya ugapa. ³⁵Semi minurana e'ni namugoyu ena'i amenapagi itye. ³⁶Afo, e'anam masidem Israeli Koti amapim wam inim waita intare amonago Jisasi manta anonayi urem kraisi ne sire semi, Jisasimo keka yaga aruma fuduka. ³⁷Mini baya intare yira umari ure sasamemo Pita nampa mana'a Kato waitayu, Sifa tiwa o na'oteyane? ³⁸Pita yiyimemi, savi anta yerarega mana mana wayi, Jisasi avipim nom mantana kumi'i yirena a'iyu aga'i yimino. ³⁹Wafa kagadure rukam baya yige nampa yigen yigafanta nampa iyemo neka wayi nampa amuna watanasi Kotimo i'naem ba yarananim. ⁴⁰Nesu baya nako bemi sima amaure yemi yinta'ure, semi, "savi anta ewam akupim buwago". ⁴¹I'naemi yemi bena mare intaremi nom feduka, aka enawa miniga tri tausenianim inim waita yiga. ⁴²Yemi manafim ye ruwantu emo Kato waitayu siyimewayi nampa baya sire breti ki'dire yigau mukuruka. ⁴³Fegantano maside yen yuka yemi, kato waitayu amuna anene uwantuka. ⁴⁴Maside yimakuku ewam watanasi manafim uyuge wa. ⁴⁵Yenti maside anene yu mante rayinte mana mana bayi yimiduka, yemo aye wa nanti. ⁴⁶Mana mana wa'yawam ruwantu ure mana intika mono naupa bemono. Yenya naupa breti ki'diruka, yemi yimoyeve sadage yuna awaremo awogu yira nampa. ⁴⁷Koti avi yani omi, Maside yimonama anoni uruka, Maside nuram Anona enawa watanasi yividuka wafa'o wayi nampa.

Aposel

² ¹Taim dei bilong Pentikos i kam, olgeta i bung long ples ol i save bung long en,²Ol i kirap nogut long wanpela nois i kam olsem krai bilong bikpela win, na em i kam long Heven na pulapim olgeta hap bilong haus ol i sindaun i stap long en.³Ol i lukim ol liklik samting i kamap olsem paia na i go long olgeta wanwan manmeri na i

stap.⁴Olgeta i pulap long Holi Spirit na ol i stat long toktok long narapela narapela tokples. Holi Spirit i givim dispela ol tok ples long ol.

⁵Nau olgeta Juda i stap long Jerusalem, ol lotu lain, na olgeta man i stap long olgeta hap long graun.⁶Taim ol i harim dispela nois, planti manmeri i kam bung na tinting planti long wanem, wanwan man i toktok long wanwan tokples bilong ol stret.⁷Ol i harim na kirap nogut, na ol i tok: "Tru tumas, ol dispela lain ol i no toktok long tokples Galili tasol?"

⁸Olsem wanem na yumi ken harim ol i mekim tokples bilong yumi stret we yumi bin kamap wantaim?⁹Ol Patia, Midia, Elam, na ol man long Mesopotamia, Judia, Kapadosia, Pontus na Esia.¹⁰Na ol Frigia, Pamfilia, Isip, Libia klostu long Sairini na ol manmeri bilong Rom.¹¹Ol Juda wantaim ol arapela i save bihainim pasin bilong lotu bilong ol, em ol Krit na Arabia, yumi harim ol i autim tok long strongpela wok bilong God long tokples bilong yumi stret."

¹²Ol i kirap nogut na tingting planti; ol i toktok namel long ol yet, "Dispela em i wanem samting tru?"¹³Tasol sampela i tok pilai long ol na i tok, "Ol i dring planti nupela wain."

¹⁴Tasol Pita i sanap wantaim ol 11-pela aposel, na em i singaut strong na i tokim ol, "Yupela ol man long Judia na olgeta manmeri i stap long Jerusalem, yupela harim; bai mi tokim yupela long wanem samting i kamap!"¹⁵Ol dispela lain ol i no dring wain olsem yupela i tok, em i 9 kilok moning tasol.

¹⁶Dispela em i tok we profet Joel i bin autim pinis long en.¹⁷Long last dei God i tok olsem, bai mi kapsaitim Spirit bilong mi long ol manmeri. Pikinini man na pikinini meri bilong yupela bai i autim tok profet, na ol yangpela man bai lukim ol samting olsem driman na ol lapun bai lukim ol driman.

¹⁸Long dispela taim bai mi kapsaitim Spirit bilong mi long ol wokman na wokmeri bilong mi na ol bai i autim tok profet.¹⁹Mi bai soim narakain samting i kamap antap long Heven na bai mi wokim ol mirakel long graun, blut, paia, na bikpela klaut olsem smok.

²⁰San bai tanim i go kamap tudak, na mun bai tanim i kamap blut, pastaim long dispela dei bilong Bikpela bai kam.²¹Em i olsem olgeta man husat i singaut long nem bilong Bikpela bai i kisim laip.

²²Yupela ol manmeri bilong Israel, yupela harim dispela tok: Taim Jisas bilong Nasaret i stap wantaim yupela, God i putim ples klia olsem em i bin salim em i kam, na long han bilong em, God i wokim strongpela wok na mirakel namel long yupela, yupela yet i save -²³God i bin putim dispela man long han bilong yupela, em i bin tingting pinis na pasim tok long mekim olsem. Ol man nogut i kilim em i dai na ol i nilim em long diwai kros.²⁴Tasol, God i kirapim bek em long dai, em i no larim em i stap long pen nogut bilong dai, long wanem dai i no inap pasim em.

²⁵Devit i bin toktok long em, 'Mi bin lukim Bikpela i stap klostu tru long mi, long wanem em i stap long han sut bilong mi na mi no inap suruk na pret.²⁶Olsem na bel bilong mi i orait na maus bilong mi i tokaut long gutpela bilong God. Na tu, bodi bilong mi i stap strong.

²⁷Yu bai i no inap larim mi i stap long ples bilong ol man i dai pinis, o bai yu i no inap larim Holi Pikinini bilong yu bai bagarap long matmat.²⁸Yu soim mi rot i go long laip; Bai yu mekim mi pulap long amamas long pes bilong yu.

²⁹Ol brata, mi laik tokim yupela long tumbuna bilong yumi Devit: Em i bin dai na ol i bin planim em, na matmat bilong em i stap wantaim yumi i kam inap long dispela dei.³⁰Tasol em i profet na em i save olsem God i bin promis long makim wanpela tumbuna pikinini long lain bilong em bai senisim em long kamap King.³¹Em i lukim dispela na i toktok long kirap bek bilong Krais em i no stap moa long matmat na bodi bilong em bai i no inap bagarap.

³²Dispela Jisas God i kirapim em bek, na yumi olgeta i lukim na save.³³Olsem na em i kirap na sindaun long han sut bilong God na i kisim promis long Holi Spirit long Papa, na em i bin kapsaitim wanem yu bin lukim na i harim.

³⁴Devit i no bin i go long Heven, tasol em i bin tok olsem, "Bikpela i tokim Bikpela bilong mi, sindaun long han sut bilong mi.³⁵Inap mi mekim ol birua bilong yu bai i stap aninit long lek bilong yu,"³⁶Olsem na, larim olgeta Israel i ken save olsem God i mekim Jisas i kamap Bikpela na Krais, dispela Jisas yupela i bin nilim em long diwai kros."

³⁷Taim ol manmeri i bin harim dispela, ol i kisim bel kot na ol i toktok long Pita na ol arapela aposel, "Ol brata, bai mipela i mekim wanem?"³⁸Na Pita i tokim ol, "Tanim bel na kisim baptais, yupela wanwan, long nem bilong Jisas Krais, lusim sin bilong yupela, na bai yupela i kisim presen bilong Holi Spirit.³⁹Em i promis long givim yupela na ol pikinini bilong yupela, na ol lain i stap longwe, na ol arapela lain husat bai i singaut long em."

⁴⁰Wantaim planti toktok, em i givim tok lukaut; na em i tok olsem, "lukgautim yupela yet long ol dispela lain i no tanim bel."⁴¹Orait ol i harim tok bilong em, na ol i kisim baptais, na long dispela dei namba bilong ol i kamap olsem 3, 000 manmeri.⁴²Ol i bin stap yet na ol aposel i bin skulim ol na lotu wantaim ol, na ol i beten na brukim bret.

⁴³Pret i pulap long olgeta manmeri, bilong wanem planti mirakel na bikpela wok i kamap long han bilong ol aposel.⁴⁴Olgeta manmeri husat i bilip pinis ol i bung wantaim na ol i skelim olgeta samting wantaim,⁴⁵ na ol i salim olgeta samting ol i gat na givim i go long ol lain i sot.

⁴⁶Long wanwan dei ol i wok long bung wantaim wanpela as tingting long haus lotu, na ol i brukim bret long haus bilong ol, na ol i skelim kaikai wantaim amamas, daun pasin na gutpela bel.⁴⁷Ol i litimapim nem bilong God na belgut long ol arapela manmeri. Na Bikpela i wok long surikim namba bilong ol manmeri we wanwan dei ol wok long tanim bel.

Aposol

3

¹3kiroki enaka Pitaya Joniya mono mapa yugam muki kana yinta buganto. ²Afo yemi mana waita aiya yami fukam waitami kantau yemi mono ma ontaga mare ruka,mini onta mano abi,i Awoguge,yemi bemi miniga dukam bemi monopa yinayoyipake bemi moniganti ina tinoya. ³Pitaya Joniya yimo nata mono naupa upega rami,bemi yekanti monigati yintauga.⁴Pita ate're amonaruka Yoni wa mi'ni siganta,"simonagu sekanti". ⁵Mini waita ai ayam fubukayi pita ya joni ya yimoneve intemi mana'a yanta simiranteye siga. ⁶Ugami, Pita semi,siliva nampa goli bu makau senampa amenuna, Nasaretike Jisas kraisi avipim itave bono.⁷Pita mini karere waita ayan ugapa fakarem bemi itaruka.Miniga,i ame urem be ayapayu atebuga. ⁸Mini aiya yam fukage enimi bemi ame urem itabemi buga,Afo bemi Pitaya Joni napa mono naupa upeka,afo bemi raunta manta ebemGoti abi,i yaniuga⁹Masidem watanasi mini waita amonewam Goti abi,i yaniuga. ¹⁰Amonemi semi mini waita mono ma ontaga awafa,i kumakem monige se,enim waitamino Awogu ontabe sewaka wage,emi,Afo yemi yintu afa dure itabugane naye antamose beka fawarinati.¹¹Miniga Pitaya Joni napa bemi wami,masidem watanasi antu afadure afo yemi yiramage ma,ano sago amuga buga yemi miniga bemise afo yemi miniga bemi semi amoyire Solomoni.¹²Afo Pita mini amonare,bemi watanasi yanti manisiga , "Yigami Israeli watanasi,nayeyara yigemi antu afa debege?Nayeyara yigami era augami sekanti simonebege afo seganti bemo ofa uramo bimi seganto eram makeka mose mono sewanta manomino?¹³Abrahami,Aisaki,Jekopi yenti Goti,afo senu tifo enyi Gotimi,Aisaki,nampa Jecopini Koti,seyuya sifoeyi gotimi beyi yogam waita ano avi i amidem bemi Jisasimi .bemi anen uamide avige anona kamani augaka buga,ifa danam bino yanti intarukai. ¹⁴Yige na'o mini atekam waita,sayeke bu dukayim,yigemi yitae'i wata yirewam wata yiruma fugewam waita fabino yare.¹⁵Yigemi aruma fugomi yaumi yimewa watami,Kotimi fubugapike manta itarukayi,seyuya bemi amonama intagafu miniyanti. ¹⁶Minugafo mini waita avika yimakuku uakago mage yige amone'i intami,minimi fugave,beni ama kukuka'i Jisasi be aumi manta soke uakem masiden yigen yugaka.¹⁷Ugafo afa awa,semi intagau yigemi buintage'i mini avu ava uga.Yigenti anom watayuwa minuga. ¹⁸Ugami masidem yanta Goti sima fawarurem yogam waitayu yiwauka feyapa'i,Kraisimi au avisi marattem,mini mage fawaremi.¹⁹Ugafo yige yu'i wayede kumi anta yine urega,Goti yigenti kumi manta fasadanam ,anonamano yigepa yeravem ake yimitem. ²⁰Eyo bemi Kraisti sakatem bemi senutita uyamaka ge` emi bemi Jisasimi.²¹Benaga'i yanafa Inarumano yeradem abidem fakarem Goti masiden yanta itarem auvenitem . Mini yanti, Goti a'i siruka mana'a kana yakagaga feyapa ateka yogam wata yiwauka'i. ²²Mosesi a'i mani sirem siruka, Goti anonamano mana yogam wata manta fawaritem seka naga uganim yige yifa yiwa yi'wanapa. Yige intama soke inago masiden yanta bemo yiyimi nanim. ²³Bemi yigenti a `wana watayi uvinani. Iyemo mini yogam wata amo bu intare awakuritemi bemi savi marari itemi.²⁴"Fuga ugam", maside yogam wata Samuelini kanagake yemi mage, iyemo mini aneka fawari nayoyi, yemi mayayiom waya sire masideyu naye anene mage fawaritenafi.²⁵Yigemana kasanampa waita yiga wami Gotimi yigenampa waya antaure bemi yigenampa agapawuga beyi yoganti, yigen yinau nampa, bemi Abrahamu nampa mininami, en aga'ano pikemi maside mana magaga wata anasi ofainti maratemo. ²⁶Naemi Goti beyi yogam wata manta itarem bemi sasakami yigepa kuka anantagi urem yigemi avogu uyikana'i yigemi yu'i wayede yigeyi savi sava anta yerara nago.

Aposel

³ ¹Long 3kilok apinun Pita na Jon i go long tempel long taim bilong prea.²Orait ol i karim wanpela man lek han bilong en i dei pinis na ol i putim em klostu long dua bilong tempel ol i save kolim Naispela, ol i putim em long em i ken askim moni samting long ol lain i kam insait long tempel.³Taim em i lukim Pita na Jon i laik go insait long tempel, em i askim tupela long moni.

⁴Pita wantaim Jon i lukluk stret long em na i tok, "Lukluk long mitupela."⁵Dispela man lek han i dai pinis i lukluk i go long Pita na Jon na em i ting tupela bai givim em sampela samting.⁶Tasol Pita i tok, "Silva na gol mi nogat tasol wanem mi gat bai mi givim yu. Long nem bilong Jisas Krai bilong Nasaret yu kirap na wokabaut."

⁷Pita i holim em long han sut bilong em na sanapim em. Na kwiktaim tru olgeta lek bun bilong em i kamap strong.⁸Dispela man lek han i dai pinis i kirap hariap na sanap na i wokabaut; na em i go wantaim Pita na Jon insait long tempel, na em i wokabaut na kalap kalap na litimapim nem bilong God.

⁹Olgeta manmeri i lukim dispela man i wokabaut na litimapim nem bilong God.¹⁰Ol i luksave olsem dispela man i save sindaun arere long dua bilong tempel we ol i save kolim Naispela na i save askim long moni samting; Na ol i kirap nogut tru long wanem samting i bin kamap long dispela man.

¹¹Taim em i stap wantaim Pita na Jon, olgeta manmeri i kirap nogut tru na ron i go long verenda ol i stap long en na ol i save kolim olsem bikpela amamas bilong Solomon.¹²Taim Pita i lukim dispela, em i tokim ol manmeri olsem, "Yupela ol Israel manmeri, bilong wanem yupela i kirap nogut? Long wanem yupela i lukluk strong long mitupela olsem mitupela i mekim em i wokabaut long strong na pasin bilong bihainim lotu bilong mitupela yet?

¹³God bilong Abraham, Aisak, na Jekop, na God bilong ol papa bilong mipela, em i givim biknem long wokman bilong en, em Jisas. Em tasol yupela i tanim baksait long em na bringim em i go kamap long pes bilong Pailat, taim em i tingting long lusim em i go.¹⁴Yupela yet i givim baksait long dispela Holi na Strepela Man i nogat asua, na yupela i askim ol long rausim man i save kilim man i dai i mas i go fri.

¹⁵Yupela i bin kilim i dai man husat i save givim laip, God i kirapim em gen long dai, na mipela i kamap witnes long dispela.¹⁶Olsem na bilip long nem bilong em i mekim dispela man i strong na nau yupela i lukim na save long em. Em i tru, long bilip bilong em long Jisas i oraitim bodi bilong dispela man long ai bilong yupela olgeta.

¹⁷Olsem na ol brata, mi save yupela i no save na yupela i bin mekim dispela pasin. Ol hetman bilong yupela tu i mekim olsem.¹⁸Tasol olgeta samting God i tokaut long maus bilong ol profet long bipo, olsem Krai bai i karim pen, dispela em i kamap nau.

¹⁹Olsem na yupela mas tanim bel na givim baksait long sin, na God bai rausim sin bilong yupela. Olsem bai Bikpela i kam long yupela na givim strong long yupela.²⁰Na em bai i salim Krai, em i bin makim bilong yupela, em Jisas tasol.

²¹Em wanpela husat heven antap i ken kisim bek na holim i stap inap long taim God bai kirapim olgeta samting i kamap yupela. Long dispela, God i tok pinis long taim i go pinis long maus bilong ol holi pela profet bilong bipo.

²²Moses i tok pinis olsem, 'God Bikpela bai kamapim wanpela profet olsem mi yet namel long ol brata bilong yupela. Yupela bai harim gut olgeta samting em bai tokim yupela.'²³Em bai i kamap olsem namel man bilong yupela. Husat i no harim tok bilong dispela profet na bihainim bai em i kisim bagarap.

²⁴Tru tumas, olgeta profet long taim bilong Samuel i kam inap nau, na ol husat i kamap bihain long em, ol i mekim wankain tok olsem, na olgeta i toktok long wanem samting bai i kamap nau.²⁵Yupela tasol pikinini bilong ol profet na God i pasim tok wantaim yupela long kontrak bilong em, long ol tumbuna bilong yupela, em i mekim wantaim Abraham. 'Insait long pikinini bilong yu tasol olgeta manmeri bilong graun bai kisim blesing.'²⁶Bihain God i kirapim Wokman bilong en, em i salim em i kam long yupela pastaim na em i ken blesim yupela na yupela i ken tanim bel na lusim olgeta pasin nogut bilong yupela."

Aposol

4

³¹Pita ya Joni ya wata anasi nampa asewe wami, anom wata yu nampa mono makao dafika wata yu nampa Sadusi yu nampa yiga yeganti wantaga. ²Ano umanti marentamo naye yare, Pita ya Joni ya wata anasi Jisasini fugin tawa itaga nantawa siyi mewara mise./v 3 Yekanti fakare kalabus mapim rantami babenta monto,nayeyara ai'ayufu kamisefo. ⁴Ugamifo nesu wata anasi mini waya intayimi,yima kukun emono,yima kukumo omwata'anasi yuyi nampami 5,000 niami.⁵Ena nurami, masidem rafisim waita nampa yinom waita nampa intito dukam waitanampa Jerusalem ruwantu emono. ⁶Yinom waita Anasi'wa wage'ene,Kayapasi'ya Joni'ya, Aleksendawa,madem anom waitayuyi anasi iyaontawa wage'emo. ⁷Pita ya Joni ya yeyiwanapa yibimage, yekanti yintaemo, "Naye eranampa,iyen'avipina mini anene'yui uwareve kare?"⁸Pitami Aiyo'aga bepimi itugami,mani siremi siyimemi, "Yigemi rafisim waita nampa wata anasiyu yinom waita, ⁹Mini nuramo,senuo sintaemo naye soke antawa fawarene mini ai'waitagai,nayeyara mini waitami asofene? ¹⁰Yige masireyu nampa Israeli wata anasi Nasaretike Jisasi avipim,keka yagao irukayi avipine,ugamifo Gotimi matipike manta itaruka.mini avipim manave,yigen yugakao itavugayi a'i soke'ene."¹¹Jisasi mini onamui yige ma'uwarewayi amiruka,ugamifo bemi kona oni'ugano.

¹²Ena avi buwa Gotimo wata'anasi yivigana nimi;Nayeyare,inaru amenapai ena'avi'i buyimiruka wata anasi yivi gananimi."¹⁴¹³Afo Pita ya Joni ya yenyi eranti amonami fawaita gare semo,siguru busi garami yintu remo,Pitaya Joniya wafai Jisasi nampa wage'entare semo.¹⁴Yemi mana wayami busemo mini yanta ganti, nayeyara,minimo asofagam waita yenampa itarem wamisefo.¹⁵Minugami naemi ka yogam waita yiyimira kansolo yuyi duwantu fike bokaro yenana'o ye waka siruka. ¹⁶Mini siruka, "Seyuya nayeyiga oteyane mana mini waita ganti? Era'aneneyu uwararami Jerusalemi wam'wata'anasi amonaga,mini anene buayofa teyane. ¹⁷Ugami mini waya wata anasi wapa bugeyige bu ino yanti, ake waya nampa fegam waya siyimefanaya mini avi'i sima bufawarogo."¹⁸Pita'ya Joni'ya yaraege naupa remi,eram baya yiyimemo wata anasifim mini waya busega mini Jisasi avi'i sima bufawarogo.¹⁹Ugami Pita ya Joni ya anona waya senta," sigenanao dayimago. Goti augaka soke itenafi, yigenya awakuro fanu, Goti awa awakuro fanu. ²⁰Seyuya siwaunti bu uyagafanu nayemo seyuyamo amona rukafau nami,seyu wafa intagafau.²¹Naem mana'a fegam waya nampa Pita ya Joni y,i ifa yiranta bentamo. yemi mana'umanti buafakemo yemo savi uyikanti,Nayeyare marem wata anasi Goti'avi navi yani emo naye anene fawarinti. ²²Mini waita ofainti marayi, bemi 40 a i'i yakagaga.²³Naemi Pita ya Joni ya yiranta bentamo.yeyi wata anasi wapa yewayegenta bentamo.yeyi umanti bu'afakemo , yeyi wata anasi wapa orabe yiyimiduka masiden anene anom waita yuwa yinom waita sembaya yiyi mentamo. ²⁴Mini waya intaremi, manafim yiwanti duwantu ure Gotimi sasamemo, Anona'o, eyaomi Inaru wa maga wa, bunom wa, uwantuka nami maside anene aupem bene. ²⁵Aiyo aga anoni eraka, eyi yogam waita Deviti awauka senu sifoe. Nayeyara kumipim wam inim waita yira anene maremo,wata anasi savi anene yanti inteveye.²⁶Mani sire siganami; " Maside mana magagakena yimom waitayu yeruwantu emo maside mana magagake Kinu nampa yinom waita yeruwantuve aruvim waya siyikemo Anamanoya Jisasi yayanti. ²⁷Fuga ugami, Heroti ya Pontias pairoti, kumi ini awa nampa Israeli wata anasi, manafi duwan tuve mini magufi ruwantu uremi Jisasimi, namugoyi u'akemo. ²⁸Ma'dem ye duwantu uvemi maside anene uwararanti emowafa ugama kana feyapa fawarinane siyana, eni era kawa eni ayikawa. ²⁹Afo, Anonao, emi amona nami maside yenti fegam baya, yogam waitayu eyo'uyika nami enasego yanti.mare eraka. ³⁰Ayami danam bina yiewam wata manta soke uyika, mana'a yoganti eni atekam yogam waita Jisasi avipim. ³¹Yugam mukuma kiparami, mini ruwantuga yugam mukewam magumi magunti rimi mare manomi Ai'yo aga'ano ituyikemi,Goti ami Gotini eranampa semo.³²Nesu inim waita yima kuku ewayi mana yirakagi emo inti nampa yira nampa.mana wayi bemoruka anene yanti setintave busemi.ugamifo mare anene rayinte maremo. ³³Anona eranampa , yogam waitayu sima fawaremo Jisasini yerare itavuga nanti, anona ava'ava yen yimuga wage'emi.³⁴Mini wata anasi anene yanti buafakaga.nayeyare,marem sito anene rukayi magawafi magafi salin uremi mini mone mare yemo. ³⁵Yogam waita yu yifimi duka,mini mone dayinte mana mana yima kukum wata anasiga yimemo yemo afayakaka.³⁶Josepimi Saiprusi magufike waitami Livaini akupike.yogam waitayu benanti Banabasive sewa.[mini avi'anomi mani siga,mini iyaonti wata yira eraruyika tene.] ³⁷Mana maga sali uremi mone mantemi yogam wata yifim maro ruka yogam waitayu yifim.

Aposel

4 ¹Taim Pita na Jon i toktok yet long ol manmeri i stap, ol pris wantaim kepten bilong tempel na ol Sadusi i kam long ol.²Ol i kisim bikipela hevi tru long wanem, Pita na Jon i wok long skulim ol manmeri na tokaut long kirap bek bilong Jisas husat i bin dai.³Ol i holim pasim tupela na i putim ol long haus kalabus inap long narapela dei, long wanem em klostu em i laik tudak nau.⁴Tasol planti manmeri husat i bin harim dispela tok, ol i bilip; na namba bilong ol manmeri i bilip i kamap olsem 5, 000.

⁵Long narapela dei; olgeta lida wantaim hetman na ol saveman bilong raitim lo i bung wantaim long Jerusalem.

⁶Hetpris Anas tu i stap, na Kaiapas wantaim Jon, na Aleksenda, na olgeta lain famili bilong hetpris tu i stap wantaim.⁷Taim ol i putim Pita na Jon namel long ol, ol i askim tupela, "Long wanem pawa na, long nem bilong husat yutupela i mekim dispela samting?"

⁸Na Pita i pulap long Holi Spirit, em i tokim ol olsem, "Yupela ol lida na hetman bilong ol manmeri,⁹sapos long dispela dei, ol i askim yumi long wanem gutpela wok i bin kamap long dispela sik man, na long wanem as dispela man i kamap orait?¹⁰Yupela olgeta wantaim ol manmeri bilong Israel i ken save olsem long dispela nem bilong Jisas Krai bilong Nasaret, husat yupela i bin hangamapim long diwai kros, tasol God i bin kirapim em long matmat. Em Long dispela nem tasol, dispela man husat i sanap long ai bilong yupela i kamap orait.

¹¹Jisas Krai em dispela ston yupela ol man bilong wokim haus i bin givim baksait long en, tasol em i kamap namba wan kona ston.¹²I nogat narapela nem inap long God i ken kisim bek ol manmeri: Long wanem, i nogat narapela nem aninit long heven God i bin givim namel long ol man bai em i ken kisim bek yumi."

¹³Orait taim ol i lukim strong Pita na Jon i gat, ol i luksave olsem tupela i man nating tasol, na tupela i no bin skul na ol i kirap nogut tru, na ol i luksave olsem Pita na Jon i bin stap wantaim Jisas bipo.¹⁴Na ol i no mekim wanpela toktok long dispela samting, long wanem, ol i lukim dispela man husat i bin orait pinis i sanap wantaim ol i stap.¹⁵Tasol bihain long ol i bin tokim tupela aposel long lusim bung bilong ol kaunsel na i go, ol i toktok namel long ol yet.¹⁶Ol i tok, "Mipela bai i mekim wanem long dispela tupela man? Tupela i mekim mirakel na olgeta manmeri i stap long Jerusalem i save pinis; na yumi no inap long haitim dispela samting.¹⁷Tasol long mekim olsem disela tok i noken i go moa long ol manmeri, mipela i mas givim ol strongpela tok lukaut long ol i noken autim tok moa long dispela nem."¹⁸Ol i singautim Pita na Jon i go insait, na ol tok strong long tupela i noken toktok moa long ol manmeri na i noken skulim ol manmeri long nem bilong Jisas.¹⁹Tasol Pita na Jon i bekim tok olsem, "Yupela yet i skelim. Em i orait long ai bilong God long mipela i ken bihainim tok bilong yupela o long bihainim tok bilong God."²⁰Mipela i no inap long pasim maus long toktok long wanem samting mipela i bin lukim, na mipela i bin harim pinis.²¹Bihain long sampela moa tok lukaut long Pita na Jon, ol i lusim tupela i go. Ol i no bin inap long painim wanpela asua long mekim save long tupela, long wanem olgeta manmeri i litimapim nem billong God long wanem samting i bin kamap.²²Dispela man husat i bin kisim orait, krismas bilong en i winim 40.²³Bihain long ol i lusim Pita na Jon i go. Tupela i go bek long ol manmeri bilong tupela yet na tokim ol long olgeta samting ol bikpris na ol hetman i bin tokim tupela long en.²⁴Taim ol i harim dispela tok, ol i bungim maus wantaim i na i singaut long God, "Bikpela, yu tasol i mekim heven na graun na solwara, na olgeta samting i stap insait long ol."²⁵Long strong bilong Holi Spirit, yu bin toktok long maus bilong wokman bilong yu Devit em papa bilong mipela, 'Bilong wanem ol haiden i belhat, na ol manmeri i wok long tingting long ol samting nogut?'²⁶Yu bin tok olsem, "ol king bilong graun ol yet i kam bung wantaim na ol hetman tu i kam bung na ol i tok pait long Bikpela na long Krais bilong en."²⁷Tru tumas, Herot na Pontius Pailat wantaim ol haiden na ol manmeri bilong Israel, ol i bung wantaim long dispela biktaun na ol i birua long Jisas, stretpela wokman bilong yu, husat yu bin makim.²⁸Ol i kam bung wantaim long mekim olgeta samting yu bin makim pinis bipo long bai i kamap, long strong na long laik bilong yu yet.²⁹Orait, Bikpela, yu lukim olgeta tok lukaut bilong ol, na givim tok orait long ol wokman bilong yu long ol i ken autim tok bilong yu wantaim olgeta strong.³⁰Putim han bilong yu i go aut na oraitim ol sik man na soim ol mak na ol narakain wok long nem bilong stretpela wokman bilong yu Jisas.³¹Taim ol i pinis long beten, dispela ples we ol i bung na beten long en i guria na olgeta lain i pulap wantaim Holi Spirit, na ol i autim tok bilong God wantaim strong.³²Planti namba bilong ol manmeri husat i bilip i kamap wanbel long tingting na long bel bilong ol. Nogat wanpela bilong ol i tok long wanem samting em i gat long en i bilong em yet, tasol olgeta samting ol i skelim na kisim wantaim.³³Wantaim bikpela strong, ol aposel i tokaut long samting ol i bin lukim long kirap bek bilong Bikpela Jisas, na bikpela marimari bilong em i stap antap long olgeta.³⁴I nogat wanpela man o meri namel long ol i sot long wanpela samting, long wanem, olgeta man husat i gat ol liklik samting na ol graun o haus ol i salim na i kisim ol dispela moni i kam³⁵na i putim long lek bilong ol aposel, na ol i skelim dispela moni i go long wan wan bilip manmeri inap long mak ol i sot long en.³⁶Josep em i wanpela man long ples Saiprus long lain bilong Livai, husat ol aposel i save kolim nem bilong em Banabas. (As bilong dispela nem i olsem, Pikinini bilong strongim bel bilong ol man.),³⁷em i salim wanpela hap graun na em i kisim moni i go na putim long lek bilong ol aposel.

Aposol

5

¹Mana waita ben avi,i Ananayas,ben ananampa Sapira,sito magami monika yimemo. ²Mana,a moni yeradem fakemi ben ana'ano inten amonaruka mana ara mone marem'maro kotini yogam waita yifim duka.³Ugami Pita semi,"Ananayasi,na'ugana wananom arapem itukaya ayo aga'i muna ameva,ara mone yerade fakeve magaga kenami? ⁴Maga moneka bu rukanami,eninta aneneyi bu ugake'emi? mini magami eni rafisinti buwage'emi naugaya mini anene eyarapem ayofarukeve? Emi wata muna buamenami,Kotimi muna amenami. ⁵Mini waya inteve Ananaias rufamemi kipa aumi ririfevem fugemi. Anona feganti yimemi wata anasi mini waya intayi. ⁶Fumara watayu beka yerabemi rawarawefim bemi antau'ruka,kantauey mapa marore masifaruka.⁷Kamore awa [hour] yakagemi,benana'i upegemi,nayemo fawarimi bu intarukemi. ⁸Pita "'sasamemi,sisime se,magami

minugam moneka yimiregafi buwafi." bemi semi eyo, "minugam moneka'ino."⁹Pita sasamemi, "semi na'ugakara inti antaureka anona ayo aga'i makasekare? watayu yifim amonano enawafu masifayimi,ontaga itagemo,emi kanta uye mapa kumitem. ¹⁰Ameurem ben aifim rufambem,kipa aumi marem,fumarayu umbemi amonami fugem,kantayure mare ben awafu anapa masifemo . ¹¹Anona feganti mono wata anasi yiwanapa yigam,masidemo iye iye mo mini intemo yi.¹²Nesu nasu enaugam awuawa anona akegu,eraru yogam waita yiyaka'i fawaremi. Masideyu mono naupa kugu naupa solomoni rumufa. ¹³Ugamifo mana wayi era inti ka buyiwakuremo . Minugamifo wata anasi awogu anta yoyiwigemono.¹⁴Nesu yam yimakuku ewam waita anasi anona wapa yiri yiri ewa , nesu anasi watanampa . ¹⁵Ugami yii waitayu yivige tauni ayika beni kukuta yauga nesu yuwasika Pita yinani ayika beni amamano yuwadanoya . . ¹⁶Mana,a anona nesu watanasi tauni adeka Jerusalami ye ruwantuemo,yemimi yivigemo yemo yii watanasi nampa savi (spiriti) yii rukayi,masidemi yofanti maremo. ¹⁷Ugami yinom wata itavem, afo benampa wayimi Sadusi akum, savi inti nampa wayi ¹⁸Yogam waita yu'i fakaremi wata yu kuye wapa kuruka. ¹⁹Ayufupim mana Kotini ankeromano ayufupimi ontayu rirem kalabusi mapike yibigem mapa magundem semi. ²⁰Mono naupa oma itave maside wata anasi siyimenom mini wantanoni waya. ²¹Mini interemi, yemi mono naupa upebuga sagar awamem ,yemi yoyividuka. Yinom waita yimi iye iye benampa wage'e, yoyi maside Israelike rafisi waita yu yema ruwantu uremi, yogam waitayu kalabusifike oma yivigara. ²²Yogam waita yu bemo,kuyikewam magufi bu yimonemo, yerade yerabe siyimemi mani siga. ²³Seyuya afakama fawarure kuyikewam ma'aononi onta uyama soke ugami afo ontaga rafikayi fa aitare wam, minugami onta ryre amonami waita minifim buwam . ²⁴Mono maka rafikayi nampa anom waita yu mini waya intarem, nesu intiri emi, naye anene yenyige fawaritenafi. ²⁵Mana waita mano yerabem mani semi, " mini waita yu kuyikanami mono mapi itamake vemi watanasi yuka mono waya sewa. "²⁶Minugami rafisi waita nampa yogam waita yu bem, oyibigare yerade yiga, mini waita yu savi bu' uyikeye,"nayeyarafi,"wata anais yu ka fegemo onamuka yirinayo nanti. ²⁷Yem yibige yemi, kansoli yugaka itavemo. Anom watamano yintauga. ²⁸ma'ni semi, "seyuya yigemi uyakeya, mini waya avika, minugamifo, yigemi Jeruslemi waya yu yiyimiruka mini waitamano ni nare senuka magarante.²⁹Ugami Pita nampa yogam waita yu yen ya yerade, manise, seyuya Kotimi awakurewa watayu bu awakureveye. ³⁰Senuti sinausifo ni Kotimi Jisasimi manta itaremi, iyemo yige bem aruruka, mini nura keka yaga i'ruka. ³¹Kotimi abigemi ayan ugapa makami, Kini yi emi, yofaim watayi temi, Israeli yira wayegewam a'mi, nampa kumi re'wam a'ne. ³²Seyuya mini anene yu sima fugayi ofanu, nampa ayo aga wa'i, iyemo Koti ben awakure wayi yimiruka. "³³Kanisolo yui duwantu ure mini waya intare yirami gami mono yogamwaita yu yirira uga. ³⁴Ugami mana waita ferisike,ben avi Gamalieli,lo manoni tisami,maside wata anasi be amenapa wayi,bemi itavemi eram waya yiyimemi mono yogamwaitayu,sitoa kanaga ameure afo,ogo . ³⁵Bemi yiyimemi semi Israeli wata intama soke ogo,naye intitito antaure'o mana waita anasi uyikatege. ³⁶Mana'a kana yakagavim ,Teudasi itavem semi bemi ena'ugam waita ve sirami ,nesu wata yu awakuremo. 400a mano awakuremo, bemi aremo, bemo awakuro watayu yera mana mana omi mana yantawa bu fa'warem. ³⁷Aneka'i Judasi Galilike waita itavemi , wata yanta kanagah mana,a wata rayintem bemi awakuntuka, bewa'i fubuga. Bemo awakuro wata yuba yerare uyabuga. ³⁸Mage yigem yiyime'i, mini watayu yi'deka bubega neka bega ifayirago. Fuga ugane, mini intiru nampa yogaru watayuka fa'warinanim. Rufambem savi tiem. ³⁹Ugami, bemo Koti pake yinamotem, bu yiruma bu rufamina gom, yige nana'o intanagom Koti nampa aruvinago. Minugami maside yu mana yiraka bemo. ⁴⁰Minugami yogam waita yu yarama naupa re yiremo, yiyimemi semi Jisasi navipim mono waya bu sego, ifa yirana bogo. ⁴¹Mini ruwantumi yimo nampa yeraremono, yemi mini avipimi yu yibisi marairi uga. ⁴²Mini a'neka maside wa'awam mono mapim, maka maka fa yiymeve semi bemi Jisasimi bemi Kraisimino.

Aposel

5 ¹Wanpela man nem bilong em Ananias, wantaim meri bilong em Sapira, ol i salim hap graun,²na em holim bek hap moni ol i salim (meri bilong em i save pinis) na kisim narapela hap bilong moni i go putim long lek bilong ol aposel.

³Tasol Pita i tok, "Ananias, bilong wanem na Seten i pulap long bel bilong yu long giamanim Holi Spirit, long holim bek hap moni bilong graun?"⁴Taim yu no salim yet, em i no stap olsem samting bilong yu? Bihain yu salim, em i no bin stap long lukaut bilong yu, Bilong wanem yu tingim dispela samting na haitim long bel bilong yu? Yu no giamanim man, tasol yu giamanim God.⁵Em harim dispela toktok yet na Ananias i pundaun na pulim laspela win bilong em na dai. Bikpela pret i kisim ol manmeri husat i harim dispela toktok.⁶Ol yangpela man i kam long em na pasim em wantaim laplap, na karim em i go aut na planim em.

⁷Bihain long tripela aua, meri bilong em i kam insait, em i no save wanem samting i bin kamap.⁸Pita i tokim em, "Tokim mi olsem, yupela salim graun long kain moni olsem o nogat." Na em i tok, "Yes, long kain moni olsem."

⁹Na Pita i tokim em, "Bilong wanem yutupela pasim tingting na traim Spirit bilong Bikpela? Lukim, lek bilong ol man husat i planim man bilong yu, i sanap pinis iong dua, na ol bai karim yu i go autsait.¹⁰Hariap tru em i pundaun long lek bilong em, na pulim laspela win bilong en, na ol yangpela man i kam insait na lukim em i dai; ol i karim em i go na planim em klostu long man bilong em.¹¹Bikpela pret i kam long olgeta sios, na long olgeta husat i harim dispela ol samting.

¹²Planti ol mirakel na ol narakain samting i bin kamap namel long ol manmeri long han bilong ol aposel. Olgeta i bung wantaim long tempel long banis rum bilong Solomon.¹³Tasol i nogat wanpela i gat strongpela tingting long bihainim ol; tasol ol manmeri i save soim gutpela pasin long ol.

¹⁴Na planti moa bilip manmeri wok long kam yet long Bikpela, planti man na meri tu,¹⁵olsem na ol i karim ol sik lain i go long taun rot na slipim ol antap long bet na planti mat long rot Pita bai i kam, bai sedo bilong em i pundaun antap long ol sampela bilong ol.¹⁶Sampela bikpela namba bilong ol manmeri klostu long ol taun bilong Jerusalem i kam bung, na ol i kisim sik manmeri i kam wantaim ol man spirit nogut i bagarapim ol tu, olgeta i kamap orait.

¹⁷Tasol hetpris i kirap, na ol lain husat i stap wantaim em ol lain bilong Sadusi ol i pulap wantaim tingting nogut,

¹⁸Na ol i holim pasim ol aposel, na putim ol i go long kalabus bilong olgeta man.

¹⁹Tasol long nait wanpela ensel bilong Bikpela i opim ol dua bilong haus kalabus na kisim ol i go autsait, na i tok,

²⁰"Go sanap insait long tempel na autim tok long olgeta manmeri long olgeta tok bilong dispela laip."²¹Taim ol i harim dispela, ol i go insait long tempel klostu long tulait na skulim ol. Tasol hetpris i kam na ol lain husat i bin stap wantaim em, i singautim olgeta bikman i kam bung wantaim, na olgeta hetman bilong ol manmeri long Israel, ol i salim ol long kisim ol aposel long haus kalabus.

²²Tasol ol wokman i bin i go, ol i no painim ol long kalabus, na ol i kam bek na toksave long ol olsem,²³"Mipela painim aut olsem haus kalabus dua i bin pas gut na ol soldia i sanap long dua, tasol taim mipela opim, mipela i no painim wanpela i stap insait."

²⁴Taim kepten bilong tempel na ol bikpris i harim dispela tok, ol i tingting planti bai wanem samting i kamap long ol.²⁵Na wanpela man i kam na tokim ol olsem, "Ol man yu bin putim ol long haus kalabus ol i sanap insait long tempel na skulim ol manmeri i stap."

²⁶Olsem na kepten i go wantaim ol wokman, na kisim ol i kam bek, tasol ol i no bagarapim ol, long wanem, ol i pret long ol manmeri bai stonim ol.²⁷Taim ol i kisim ol i kam, ol i sanap long ai bilong ol kaunsel. Na hetpris i askim ol,²⁸na i tok, "Mipela i tambuim yupela long noken tokaut long dispela nem, tasol, yupela i inapim Jerusalem wantaim skul toktok bilong yupela na i laik kisim blut bilong dispela man i kam antap long mipela."

²⁹Tasol Pita wantaim ol aposel i bekim tok, olsem, "Mipela i mas bihainim God na i no ol man."³⁰God bilong ol tumbuna papa bilong mipela i kirapim Jisas, husat yupela i kilim em, long taim yupela hagamapim em long diwai kros.³¹God i kisim em na putim em long han sut bilong em long kamap King na Man Bilong Helpim, long givim Israel rot bilong tanim bel, na rot bilong lusim sin.³²Mipela i witnes bilong ol dispela samting, na tu Holi Spirit, husat God i givim long ol lain i bihainim em."

³³Taim ol kaunsel i bung na harim dispela toktok, ol i belhat na i laik kilim ol aposel.³⁴Tasol wanpela Farisi nem bilong en Gamaliel, em i tisa bilong lo, na olgeta manmeri i save ananit long en, em i sanap na givim strongpela toktok long ol aposel i mas i go autsait long liklik taim tasol.

³⁵Na em i tokim ol, "Ol man bilong Israel, harim gut wanem samting yupela i pasim tingting long mekim long ol dispela manmeri.³⁶Sampela taim i go pinis, Teudas i kirap na tok em wanpela kain man, na namba bilong ol man i bihainim em, klostu long 400 i joinim em. Ol i kilim em, na ol lain husat i bihainim em, ol i ranawe nabaut na i nogat wanpela samting i kamap.³⁷Bihain long dispela man, Judas bilong Galili i kirap long taim bilong kauntim man na em i kisim sampela lain long bihainim em. Em tu i dai, na olgeta lain husat i bihainim em ol i ranawe nabaut tu.

³⁸Nau mi tok long yupela, stap longwe long dispela ol man na larim ol. Tru tumas, sapos dispela tingting o wok em i kam long ol man, em bai pundaun na bai bagarap.³⁹Tasol, sapos em i kam long God, yupela i no inap long pundaunim ol; yupela bai painim olsem yupela i pait wantaim God." Olsem na olgeta i wanbel.

⁴⁰Olsem na ol i singautim ol aposel i kam insait na paitim ol, na tokim ol long noken autim tok long nem bilong Jisas, na larim ol i go.⁴¹Ol i lusim dispela bung wantaim amamas olsem ol i gat namba long kisim pen long dispela nem.⁴²Bihain long dispela, olgeta dei, insait long tempel na haus i go long haus, ol i wok yet long skulim ol na tokaut long ol olsem, Jisas em i Kraais.

Aposol

⁶ Mage mana nurami, yogam waita yu yi nampamano nesu imi asuvinti fawarem juda akun nampa krisi nampa ibru aku nampa, naye yara fi yunami rayimevemi, ibru akumano yunami anasi bu yimiduka yenyi wafu fukai. ²Yogam waitayu yaremo anoma'a yogam waitayu yerave manisemo, "mini bumi soke emi Koti ami yerareya waita anasi yupim busiyimeya yunami rayimeya. ³Afa awaugo, amakaga yigepike sevenia wata ugadago avogu yivio duka waitayu, awogu intinampa ayofim ituka, iyena mini yogaka ugadafanu. ⁴Afo seyu masidem Koti ami seveya sugamukofa nu." ⁵Masideyu miniwaya sire yimoyemo, uremi sitivenimi aruma dateremo, ake amakukum nampa ayo nampa itukayi afo Filipi, Prokorusi, Nikano, Timoni, Pamenasi nampa nikolasi. bemi Antioki'i au bayeduka waitami. ⁶Yima kuku ewa watayu yibimantare mini watayu yogam wata yugaka yiga, yiyamyinoka mage yugamuku yikago yanti mini yogam marago yanti. ⁷Minomi Kotini waya manononayi emi; Koti awakuri wata nesugi emo jerusalemi magufi, nesu anom wata yeravemiyima kuku ayimi awakuremo. ⁸Minimi stivenimi awa awa wa eranti ituvimi enoyim yogari ugana nampa eren eran yogari uga. Wafa anasi yiwanapa'i. ⁹Ugami mana'a wata anasi iyemp anonajuda mono mapa kenoini, yeiyibi demi fa wam wata anona juda mono mapa keno, anona magusairini wa aleksandria, mana'ami silisia wa esia yemi itavemo, mini wata yu'i Stiveni nampaaruvi waya semo. ¹⁰Ugami yemo itavugami avogu intika bu itavuga, ayo aga'ano sitivenimoamiduka wayaga. ¹¹Minugami wata yiyike mi mareo manisire sego, "seyuya intafauna mi Sitivenisima mosesi ya Koti ya sima saviu yikaka." ¹²Yemi waita anasi araka yikemo, age wayamao intim watayu nampa anom waitayu, yemi Stiveni mi fakare avigemi kansolyu yiyapim duka. ¹³Muna waita abige bomi semi, mana waita mano awunti bu uyagemi, asuvinti mini buyuga kayukam magu yantawa age waya yantawa. ¹⁴Fuga ugane, seyu'ya intewafa nami mini siga, Nasaretike Jisasi mana magumante savi emi senu sinau Mosesini anta senu yam simikanu'i." ¹⁵Masidemo Kansoli amapim kumakami yugami orasipim bemi, bem orasi amonami ankerogu yorasigi emi.

Aposel

⁶ ¹Nau insait long ol dispela dei, namba bilong ol disaipel i go planti na tok kros i kamap long ol lain Juda i kam long Gris i go long ol lain Hibru, long wanem taim ol i tilim kaikai, ol lain Hibru i no giving kaikai long ol meri we ol man bilong ol i dai pinis.

²Ol aposel i singautim bikipela namba bilong ol disaipel i kam na tok olsem, "Em i no gutpela long yumi lusim pasin bilong autim tok bilong God long ol manmeri na yumi i skelim kaikai i go long ol." ³Ol brata, inap yupela i makim 7-pela man namel long yupela yet, ol man i gat gutpela nem, pulap long Spirit na gutpela save, husat em bai yumi makim em long dispela ol wok. ⁴Na long mipela, mipela olgeta bai stap long beten na pasin bilong autim tok bilong God."

⁵Olgeta lain i amamas long tok ol i mekim. Olsem na ol makim Stiven, man i gat strongpela bilip na pulap long Holi Spirit na Filip, Prokorus, Nikano, Timon, Pamenas na Nikolas, wanpela man i tanim bel long Antiok. ⁶Ol bilip man i kisim ol dispela man i kam long ai bilong ol aposel, long ol i ken putim han bilong ol antap long ol na beten na makim ol long mekim dispela wok.

⁷Olsem na tok bilong God i go bikipela; na namba bilong ol disaipel i kamap planti na i bikipela tru insait long Jerusalem na bikipela namba tru bilong ol pris i kam na bihainim rot bilong bilip.

⁸Olsem na Stiven i pulap long marimari na strong na em i mekim narapela kain ol wok na mirakel namel long ol manmeri. ⁹Tasol ol sampela manmeri husat ol bilong bikipela haus lotu bilong ol Juda, ol i kolim ol yet friman bilong bikipela haus lotu bilong Juda, biktaun Sairin na Aleksandria, na sampela bilong Silisia na Esia ol i kirap. Dispela ol man i tok pait wantaim Stiven.

¹⁰Tasol ol i no inap long sanap na tok pait long gutpela tingting we Spirit i givim Stiven long toktok. ¹¹Olsem na ol i hait na tokim ol man long go na tok olsem, "Mipela i harim Stiven i tok bilas long Moses na long God."

¹²Na ol i mekim ol manmeri i belhat, na ol bikman na ol saveman bilong lo, ol i holim pasim Stiven na kisim em i go long han bilong ol kaunsel. ¹³Na ol i kisim giaman man i go na em i tok, "Dispela man i no bin pasim maus long tok kros long dispela holi ples na long lo." ¹⁴Tru tumas mipela i harim em i tok olsem, Jisas bilong Nasaret bai bagarapim dispela ples na senisim pasin bilong tumbuna bilong yumi Moses i bin givim yumi long em." ¹⁵Olgeta lain husat i sindaun long dispela haus bilong ol kaunsel i putim ai i go long pes bilong em, na lukim pes bilong em i olsem pes bilong ensel.

Aposol

¹Anom watamano yinta'em manisem,mini yantagu i fugawafi? ²Sitiveni yiyimem manisem,sifatiwa nampa sifo'e yu,yagagam setaga dago,Kotini eran sagaranene senu sifoe Abrahamika fawarugam mini nuram Mesapotemia magufim waka naemi Harani owage enuga, ³Koti manisirem sasamem, "eyi maga nom wa eyi akumi yera rewa mana magu agatenu nafa bono.⁴Kaladia maga yerarem Harani oma wage em,me'e minifa owami naemi ben afo'e fubuga, magemi sigemo wam magafimi yigane. ⁵Goti bemi ara maga bu amene,bumi,afo miniwai ai magananinimi enafa buwane.Minugamifo,beremi wafa kaga wami uwantukane,Abrahami iyaonti burukamifo,Koti mini maga aminanimi Abrahami nampa benaga anawasi inta.⁶Kotimi benampa manisiremi sasamika,benaga anawasim me,e enafa wanayo mana,a nuraka afo mini fake watanasimi yemi manta yenti kagabom uyikaremi afo amaka yemi manta 400 tia krismasifimi manta savi uyikateye. ⁷Ugamifo semi ko'i siyikatege mini magu mano mo Isiraeli yu'o kagabom yogam yimewayimi,'Koti mini sirem semi, 'na'emi yemi yeravemi semi mono waya sisikateye mini mamguga'i'. ⁸Naemi Koti yu wunam akefam yoganti Abrahami amemi benampa agapaga,minugami Abrahamimi Aisakini afoeyi emi afo Aisakini aumi akefaruka 8 ti nuramanoka.Afo Aisakimi Jekopi nafoe yi imi afo Jekopimi manta 12fia anom waitayu yifoeyi ene.⁹Minugami,mi anom watayu i yirakarami Josepimi manta rami Isipi bene, ugamifo Kotimi benampa waga,ene ¹⁰afo maden umantimi bemi ofa e,ene.Josepimi ayigara urem bemi avogu intiru amiduka Fero ben augauka,bemi Isipi kimi afo bemi Josepimi manta Isipi yuyi anom yogam waitayu uwakemi afo madem Feroni akunampa rafisinani.¹¹Magemi mana anon antaro fawaremi masidem ayapa Isipi wa Keneni, afo anon savi wanti fawaremi,minugami senutifoe unami yunam afakaranti ananuganti akureye. ¹²Ugami mini nuramiJekopimi intami Isipi i yunami wami, senutifoe unami yiyikama rami yunam marara Isipi a'nam binti buga. ¹³Yenti naem bikai senutifoe unami yunanu marara bokai, Josepi bemi benanao manta bemi fakagi emi beyafa awa yugauka ba afo Fero wai yimonene Josepini afa awayui.¹⁴Josepimi benawa'e unam yiyikemi yerade bega setifoe maro sasamina Jekopimi Isipi yino, me,e beni akun nampa, afo yemi madepa 75fia akumi. ¹⁵Mi,nimi afo Jekopimi Isipi kumene, benampa senutifoe unami fugeye. ¹⁶Jekopini fuka aubbunam nampa benagafanta yuwai maremi Sekemi matipim maro mage ye me,e Abrahamimo silva moninakomo ayaaurukami Hamor aga anomi Sekemi waita.¹⁷Minugami mini kaga waya sigami mare fawarira adekagi imi, mini kaga wayami Kotimi Abrahami nampa urukami, Israili watanasi yui manta nesugi uremi fawareye Isipi,i, ¹⁸Bewami mana kini fawaruvemi Isipi dafisemi,mini kini manomi Josepimi bu amone inte ugane. ¹⁹Mini kini mano senunti wata anasi munai siremi afo yifoe unananti yigenti sito iya'orui manta faga magako yemi fa buwako yare.²⁰Mini nurakai Mosesi fawarugane, Kotin aukakai anon abogu uvimi afo bemi manta kamore biyon aupemi benafo'e nampa ina rafiduda. ²¹Manta mapa rami, Fero araumano mantem dafisewami anoni uvem benaga ugani em.²²Mosesi siguru siremi Isipiyu wam intin amaka anon yakagara ugam intim mantaremi afo bemose asim nampa mararu marami anon erari uga. ²³Wa'antem bemi 40tia krismasiyakami,ben ara itavimi be afa'awa yimonarantemi,Israeli yu. ²⁴Amonami mana Israeli waita mano,Isipi waita mano ayaka savi mara imi Israili anomi ofauremi mini Isipi waita aruma fuduka. ²⁵Mosesi intami ben afa'awa omare intateye me,e Koti benayapike yeradem yiviganimi, minugamifo yemi amone inte buyugane.²⁶Mini nuramanon inaem, Israili yu wapa oravemi yimonami yeyiranti asuveve wami afo bemi mana yiraka manta yikarantemi afo yemi yiyimemi,' watayugo, sigemi sige itayawa unamono, naugaga sigenao sigeyaranti savievega bege?' ²⁷Ugami mini waitamano umanti ben afa awa amidukayi,Mosesimi avekama neka demi semi, 'iye emi sasamena senuti rafisiri eva kowaitayi ono sigayave? ²⁸Emi nurami Isipi waita arona urewa semi sirumara fugi rare?'²⁹Mosesi mini waya intarem yerarem uyavemi bemi Midia watayi maro ene, minifa ovemi kariaom afoeyi uga. ³⁰40tia krisimasi yakagavim,mana ankeri ano bewaka ye fawarem me,e wata buwan anufim Sanai mana ya antafimi iga yanta gene.³¹miniga Mosesi iga autim amona remi, mini anene amonarem antu afo rem, minugami adeka oravemi amonarami, mana wayamanomi anona manoni avuntike fawaremi afo mini semi, ³²Semi enafoeni Kotive afo Abrahami Aisaki ya Jekopini Kotive. 'Mosesi mini waya intaremi,bemi anom fegari uremi afo bemi enawa bu amonari ene.³³Anona manom Mosesi mini sirem sasamemi, sendori aifike iyumarano, nayeyare, emi itagana maguve, mini magami atekene. ³⁴Semi amonege seti wata anasiyi umanti me,e Isipio wayi,semi yenti ifi intarei afo semi kumei yewayegei kun yivigatege, magemi emi yeno,semi emi sasakanami emi Isipi binonane. ³⁵Mini Mosesimo yemi yinen amidukayi, mini nuramo yemo bekao sigam, iye emi rafisitaba ateganta ba ono sigene? Mini Mosesi manave, Mini Koti sasakama rafisiri uwakemi afo yewa yegem Isipi yuyi kuyintikem yiviganti.Kotimi ankeri ayapimi sasakama remi iyemo mini upumi Mosesi waka fawarugam. ³⁶Mosesi Isipike yivima fasa demi, mini anepai nesu yanta manta fawarumagemi mini nampa mana anta me'e Isipi fawarimi afo me'e bunu mano awanapa wa, me,e wata buwam ka'mapa me,e 40tia krismasi aupem. ³⁷Mini Mosesimi Israeli yu yiyimem mani siruka,Gotimi mana kasanampa waita sigen yiwa yiwanapikem manta itarami sekanaga itene.³⁸Mini waitami iyemo ankeri anomo me,e wata bu wam ka,mapa bemi- bemi amonarentami me,e Sinai,i ankeri ano waya sasamiduka.Mini watami iyemo senu sifo'e unanampa wage enim, afo mini waitamanomi aumi

maram waya mantemi senuyami siminanimi.³⁹ Mini watamose senuya sifo'eunam beni waya bu intarantemo anemi ugayi, afo bemi avekama neka demi yerade intama me,e Isipi'i deye.⁴⁰ Mini nurami Aronimi mi'ni siremi sasameye, 'mana kotimi uwarano iyemo senuyami yivigemi a'nanta binanimi. Nayeyare, mini Mosesimi senuyami yivigemi Isipi magafikemi fasa yigayimi, seyuya amone inte buyeyane naye anta bepimi fawarimi.⁴¹ Minugami mana sito aga burimaka yanta uwantagemi afo yemi aneneyu mantare mare revemi mini yantaka amoyuga,nayeyare, mini yantai yenyinako uwantukane.⁴² Ugamifo,Kotimi anenuma yimidemi afo yemi yirami inaru ofuyuka mono waya seye me,e kasanampa waitayuyi yaufimi sigaka. Sigemi Isrsaili wata nasio, 'amaka sigemi me,e aneneyuo simewane afa aneneyuga arurega simvege me,e kama'pakem 40tia krismasifimi?⁴³ Yigemi mana yirakaga bega Molekini mono seri ma'wa afo mini koti Refanini ofu nampa anene amanukaga mono waya sege, minugami afo semi yigemi yivige,i me,e Babilonwa yakarei enafa maro yiratege.⁴⁴ Senutifoe unami kamapai mono seri ma,i rukage'eye, me,e Mosesikao Kotimi eram waya sasakarukaka, minurem uwarano mini amama'a amonarukani uremi.⁴⁵ Mana mini seri ma,i senutifoe unami yentitayi urem mare yigami, mini nampa maremi Josua nampa Kenani upeka.Senutifoe unam yugaka, masidem anene mini akunuyinta Koti yenti magufike yiyi fasa rukam, bemi senutifoe unami yimidemi manta yentitayi uyikem, mini seri mono ma anomi senutifoe unami nampa wamaremi bevemi Devitika buga.⁴⁶ Kotini ayinti afaka remi, afo Kotimi inta inami amaka mana magumi afaka akanami Jekopini Koti wananimi.⁴⁷ Ugamifo,Solomonimi bemi iyemo Kotini ama uvantu kayimi.⁴⁸ Ugamimifo anonami bemi yanafa Koti ugane afo bemi wata yu yiyinako uwatamagam mapimi buwayive, kasampa waita yu sigaka,⁴⁹ Anona mano siga, inarumi seti kini kaga'i afo mana magami setimi kampama rewuna maguve. Iteyiom maga seti ma'i uwaratege? afo semi item magu ayapaga saumi maratege?'⁵⁰ Setiyamano masidem mini aneneyu'i bu uwantukene?⁵¹ Yigemi wayayui dada inimwaita yuke,afo yigemi sigen yirakage ba yagagakem wa sigen yumi buakefamino,sikemi dami awamu anomi beyi yoganti bumaremino,'mini anta sikemi omi,mini anta me'e sigen yifo'e unami me'e wafa uwantuka antayi omino.⁵² Item kasanampa warukeye? Yigen yifo'e unami a'nanta yigam kasasanampa waitayui yiruma fuduka yen yinepa'i atekam waita yinanimi, minugami sigewa'i mi'ni waitayi uwe'i wata yui manta namugo yuyiyapim deve'i afo sigewa'i manta bembai aruma fugi nagomi.⁵³ Sigewa'i lomi a'i mantukane ankeru anomi fawarumagami ugamifo sigemi mini lomi bu fakama ake buyuruka."⁵⁴ Afo mini nurami yiwum waita yu anomi mini wayayu itami,mini wayayuanomi yen yira akanurami afo yemi Stivenini arami keye.⁵⁵ Ugami Sitiveni aiyo agapim ituveru amona egemi mente inarufa demi afo Kotini saganti amonene, afo bemi amonami Jisasimi Kotin ayan ugapa'i itagem wami amonama ruka.⁵⁶ Sitiveni semi, amonago, semi amonau nami inaru onta diyimi afo wata Aga amonewunami Kotin ayan ugapa itarem wa."⁵⁷ Mini yiwum waitayuanomi yagagam atide eram aram waya nampa mademi yiramagemi Stiveni wapa beye.⁵⁸ Yemi dirifamanti Stivenimi anom magumanoni mapa demi afo omi benage itafewami afo watanasiyui bemi amonewami, yenti iyon sotayu'i me,e mana fumara waitamanoni aifimi deye,bemi Solive.⁵⁹ Miniga Stivenim omo itafuakewami, bemi arama anonawapa demi afo mini sene, "Anona Jisaio, seti saumi marano."⁶⁰ Bemi ago yaumi dadaremi afo anonaga waduremi semi, "Anonao, yenti umanti bu fakayikano"miniga minisiremi, bemi fugene.

Aposel

7¹ Hetpris i ol askim olsem, "Ol dispela samting em i tru?"² Stiven i tokim ol olsem, "Ol brata na ol papa, putim yau long tok bilong mi; Glori bilong God i kamap ples klia long papa bilong yumi Abraham taim em i stap long Mesopotamia bipo long em i go i stap long Haran,³ God i tokim em olsem, "Lusim graun bilong yu na ol lain bilong yu na go long wanpela ples bai mi i soim yu."

⁴ Na em i lusim graun bilong ol Kaldia na i go stap long Haran; long dispela hap bihain long papa bilong en i dai, em i kam long dispela graun we yupela i stap nau.⁵ God i no givim em hap graun, nogat, na tu i nogat hap inap long em bai putim lek antap long en. Tasol, em i bin mekim promis long em, maski Abraham i nogat pikinini, olsem God bai givim dispela graun olsem samting bilong Abraham na ol tumbuna bilong em.

⁶ God i toktok long em olsem, ol tumbuna bilong en bai i stap long narapela hap ples long sampela taim na ol manmeri bilong dispela hap bai mekim ol i wok kalabus na bai ol i bagarapim ol nogut tru inap long 400 yia.

⁷ Tasol, mi bai kotim dispela kantri we ol Israel i mekim wok bilong ol i stap, ' God i tok olsem, 'na bihain bai ol i kam aut na lotu long Mi long dispela ples.'⁸ Bihain, God i givim kontrak bilong katim skin long Abraham, olsem na Abraham i kamap papa bilong Aisak na katim skin bilong Aisak long namba 8 dei. Na Aisak i kamap papa bilong Jekop na Jekop i kamap papa bilong ol 12-pela hetman.

⁹Tasol, ol dispela hetman i belhat long Josep na ol i salim em i go long Isip, tasol God i bin i stap wantaim em¹⁰ na i helpim em long olgeta hevi bilong em. Em laikim Josep na givim gutpela tingting bilong em long Josep long pes bilong Fero, em king bilong Isip na em i mekim Josep i kamap gavana bilong Isip na bilong olgeta lain bilong Fero.

¹¹Nau wanpela bikpela hangre i kamap long olgeta hap bilong Isip na Kenan, na bikpela bagarap tru i kamap, olsem na ol papa bilong mipela i nogat rot long painim kaikai.¹²Tasol, taim Jekop i harim olsem i gat kaikai long Isip, em i salim ol papa bilong mipela i go long namba wan taim bilong ol long painim kaikai.¹³Long namba tu taim bilong ol papa bilong mipela i go painim kaikai, Josep i mekim em yet i kamap ples klia long ol brata bilong em na Fero tu i luksave long ol lain bilong Josep.

¹⁴Josep i salim ol brata bilong em i go bek long tokim papa bilong em Jakob long kam long Isip, wantaim olgeta lain bilong em, na namba bilong olgeta lain em 75 olgeta.¹⁵Olsem na Jekop i go daun long Isip, em wantaim ol papa bilong mipela tu i dai.¹⁶Ol i karim bodi bilong Jekop wantaim ol pikinini bilong em i go long Sekem na putim long matmat we Abraham i bin baim wantaim silva long ol pikinini man bilong Hamor bilong Sekem.

¹⁷Olsem na taim i kam klostu bilong dispela promisi i kamap ples klia, em dispela promisi we God i bin mekim long Abraham, ol lain manmeri bilong Israel i kamap planti tru long Isip,¹⁸i go inap wanpela king i kamap na bosim Isip na dispela king i no bin save long Josep.¹⁹Dispela king i giamanim ol manmeri bilong mipela na strong long ol papa long putim ol liklik pikinini i kamap ples klia long ol i noken i stap laip.

²⁰Long dispela taim Moses i kamap, na em i naispela moa yet long ai bilong God na ol i lukautim em inap long tripela mun insait long haus bilong papa bilong en.²¹Taim ol i putim em i go autsait, pikinini meri bilong Fero i kisim em na lukautim em na em i kamap bikpela na i kamap olsem pikinini man bilong em yet.

²²Moses i bin kisim skul long olgeta save bilong Isip na em i kamap bikpela tumas long toktok na wok bilong em tu.²³Tasol taim em i kamap 40 krismas, bel bilong en i kirap long em i go lukim ol brata bilong en, em ol lain Israel.²⁴Em i lukim wanpela man Israel i kisim bagarap long han bilong wanpela man Isip na em i helpim dispela man Israel na kilim i dai dispela man Isip;²⁵Moses i ting olsem ol brata bilong en bai i save olsem God i kisim ol bek long han bilong em yet, tasol ol i no luksave.

²⁶Long dei bihain, em i kamap long ol lain Israel na em i lukim ol i kros namel long ol yet i stap na em i laik kamapim wanbel pasin namel long ol na em i tokim ol olsem; 'Ol man, yupela ol brata yet, bilong wanem na yupela i wok long bagarapim yupela yet?'²⁷Tasol dispela man husat i givim hevi long wantok bilong em yet, i pusim Moses i go longwe na i tok, 'Husat i makim yu olsem bos na jas bilong mipela?'²⁸Yu laik kilim mi wankain olsem yu bin kilim dispela man Isip aste?'

²⁹Moses i ranawe taim em i harim dispela tok na em i kamap man bilong narapela hap long graun bilong ol Midia, we em i kamap papa bilong tupela pikinini man.³⁰Taim 40 yia i kam i go pinis, wanpela ensel i kamap long en long ples nating bilong Maunten Sainai insait long paia long wanpela bus.

³¹Taim Moses i lukim paia, em i kirap nogut tru long dispela samting em i lukim, olsem na taim em i go klostu moa long lukim, wanpela tok i kamap long maus bilong Bikpela na i tok olsem,³²'Mi God bilong ol papa bilong yu na God bilong Abraham na Aisak na bilong Jekop. Taim Moses i harim dispela tok, em i pret nogut tru na em i no laik lukluk moa.

³³Bikpela i tokim Moses olsem, 'Rausim sendol long lek bilong yu, long wanem, ples yu sanap long en, graun em i holi.'³⁴'Mi lukim tru hevi bilong ol manmeri bilong mi husat i stap long Isip, na mi harim krai bilong ol na mi kam daun long kisim ol bek, nau yu kam, bai mi salim yu go long Isip.'

³⁵Dispela Moses ol i bin givim baksait long en, taim ol i bin tok, 'Husat i makim yu bos na jas?' Dispela Moses tasol, em God i salim em olsem bos na man bilong kisim bek ol long kalabus bilong Isip. God i salim em long han bilong ensel husat i bin kamap long Moses long dispela bus.³⁶Moses i kisim ol i kam aut long Isip, bihain long em i mekim planti mirakel na ol mak insait long Isip na long Solwara bilong Retsi, na long ples nating inap long 40 yia.³⁷Em dispela Moses tasol husat i bin tokim ol lain Israel olsem, 'God bai i kirapim wanpela profet namel long yupela ol brata na em bai wanpela profet olsem mi.'

³⁸Dispela em i man husat i bin bung wantaim ensel long ples nating we ensel i bin toktok long en long Maunten Sainai. Dispela man husat i bin i stap wantaim ol papa bilong mipela na em dispela man i bin kisim tok i gat laip long givim mipela.³⁹Dispela man em husat ol papa bilong mipela i no laik harim tok bilong en, na ol i rausim em i go longwe long ol na ol i tingim bek i go long Isip.⁴⁰Long dispela taim ol i tokim Aron olsem, 'Mekim wanpela god husat bai i go pas long mipela. Long wanem, dispela Moses husat i bin kisim mipela i kam aut long graun bilong Isip, mipela i no save wanem samting i bin kamap long en.'

⁴¹Olsem na ol i wokim piksa bilong wanpela liklik bulmakau na kisim ol ofa i kam long dispela piksa na ol i amamas, long wanem, em samting ol i bin mekim long han bilong ol yet.⁴²Tasol, God i tanim baksait long ol na larim ol i lotu long ol sta bilong skai olsem tok i bin i stap long buk bilong ol profet olsem. Yupela ol manmeri

bilang Israel, 'Ating yupela i givim mi ofa bilang ol wel abus yupela i bin kilim long ples nating insait long 40 yia a?

⁴³Yupela i wanbel na kisim haus lotu sel bilang Molek na sta bilang god Refan na ol piksa yupela i wokim na lotu long ol, olsem na bai mi karim yupela i go longwe tru i abrusim Babilon.'

⁴⁴Ol papa bilang mipela i gat haus lotu sel long ples nating, wankain olsem God i bin toktok strong long Moses, olsem em i mas wokim wankain olsem mak na piksa em i bin lukim. ⁴⁵Dispela em haus sel we ol papa bilang yumi i bin kisim olsem bilang ol yet i kam, na ol i kisim wantaim ol i go insait long Kenan wantaim Josua. Long ai bilang ol papa bilang mipela, olgeta samting bilang dispela ol lain we God i rausim ol long ples graun bilang ol, em i givim long ol papa bilang mipela olsem samting bilang ol. Dispela haus sel i stap wantaim ol papa bilang mipela inap long taim bilang Devit, ⁴⁶na em i painim laik bilang God na em i askim God bai em i ken painim wampela ples we God bilang Jakob i ken stap.

⁴⁷Tasol, Solomon em i man husat i bin wokim haus bilang God. ⁴⁸Tasol, Bikpela em i God antap tru na em i no save stap long ol haus ol man i save wokim long han, olsem ol profet i bin tok, ⁴⁹bikpela i tok, 'Heven em sia king bilang mi na graun em ples mi save putim lek bilang mi long en. Wanem kain haus bai yupela i wokim bilang mi? Na wanem hap ples bai mi kisim malolo?' ⁵⁰Han bilang mi yet i no bin wokim olgeta dispela samting?'

⁵¹Yupela ol lain bilang sakim tok na i no bin katim skin long bel na yau bilang yupela, yupela i no save larim Holi Spirit i mekim wok bilang en, na dispela pasin yupela i mekim, em i wankain olsem ol pasin ol papa bilang yupela i bin mekim bipo. ⁵²Wanem ol profet ol papa bilang yupela i no bin bagarapim ol? Ol papa bilang yupela i bin kilim ol profet husat i wok long kam paslain long dispela Strepela Man; olsem na nau yupela tu i kamap ol lain bilang putim ol man long han bilang birua na yupela i kamap ol man bilang kilim em tu, ⁵³yupela i kisim lo ol ensel i bin kamapim tasol yupela i no holim pas dispela lo."

⁵⁴Na taim ol kaunsel i harim dispela ol toktok, ol dispela toktok i sutim tru bel bilang ol na ol i belhat stret long Stiven. ⁵⁵Tasol Stiven i bin pulap long Holi Spirit i lukluk i go antap long heven na em i lukim glori bilang God; na em i lukim Jisas i sanap i stap long han sut bilang God. ⁵⁶Stiven i tok, "Lukim, mi lukim heven i op na mi lukim Pikinini Man i sanap i stap long han sut bilang God."

⁵⁷Long dispela ol lain kaunsel i pasim yau bilang ol na singaut strong moa yet na olgeta i ran i go long Stiven. ⁵⁸Ol i pulim Stiven i go autsait long biktaun na ol i tromoi ston long em na ol manmeri i lukluk long en, ol i putim saket bilang ol long lek bilang wampela yangpela man nem bilang en, em Sol.

⁵⁹Taim ol i tromoi ston long Stiven, em i singaut i go long Bikpela na i tok olsem, "Bikpela Jisas, kisim spirit bilang mi." ⁶⁰Em i brukim skru na singaut strong olsem, "Bikpela, noken holim rong bilang ol" Taim em i tok olsem pinis, em i dai.

Aposol

8

²¹Sorimi mana araka wage'em Sitiveni fugi ranti. Mini gake Sorimi agoyantemi Jerusalemi'o bam mono magu'i manta savi sawa uga, masidem wata anasi fede madepa buge yige uga Judiawa wa Sameri'a magufa,ugamifo yogam waitayu yerare fedde i buga v 2 Watayu Kotim awakuroyimi Stiveni afakaremi ano ifi,i daduka bekai.

³Ugamifo Sorimi mono magu manta savi sawa uga,mana mana mapim upevemi wata anasi dirifama mapa demi kalabusi uyikaga. ⁴Yima kuku ewa wata anasi iyemo fedemo masidepa buge yige ugayi minifa, Kotini baya yiyimemo. ⁵Filipimi kumemi anona magufimi Sameria Kaisini waya yiyimem. ⁶Nesu waita anasi amonemi,intemi Filipimi uwaram ake yogaru'i,ye yakagami amima soke uremi intama soke emo bemo sim wayayu'i. ⁷Savi sava awamugu yera yire bemo iyemo dukayi pike, yemi mini savi awamugu'i anona ara nampa'i asevemo. Iyemo ai ayamo fubugayi soke emo. ⁸Uvimi anon amoyinti mini anom magufim fawaremi. ⁹Afo mana waita ben avi,i Saimonimi bemi asefe anta evem nesu waya anasi Samaria manta yaigemi beni asefe antayanti,beyaranti anom waitave sirem. ¹⁰Maside Sameria ke wata anasi, anon kake aga kake kumatuve bemi yagagamo amiduka,yemu semi, Mana waita mano Kotini eraranta maka. ¹¹Be amanami intewam,nayeyara, aya kanami beyi savi sava asefe antanako intinti mata savi sawa uruka. ¹²Ugami yima kuku emo Filipimi Kotini waya napa Kotini era nampa Jisasi Kraisini avipim, wata wa anasi wai mono nomaremo. ¹³Saimoni bewai amakukum emi mono nomi marara,maside nurami Filipi adeka'i wage'emi, antururem filipi mo era napa anona yoganto mare wami. ¹⁴Yogam waitayu Jerusaremi kem waita intami Sameria yu'i gotini baya mantarami.Pita ya Joni ya siyikami ye wapa bemo. ¹⁵Ai kunta venta yewapa , Samaria yu'i aiyo agai maragoyanti yugamuka. ¹⁶Mini nura manami ,mono nomi jisasi avipimi mantarami ayo aya'i bu kumemi maya maya amugai. ¹⁷Naemi Pita ya Joni yinoka yiyam dami ayo aga

mantuka.¹⁸Saimoni amonami yogam waita yu'i yiyam yinoka dami ayo aga marami,monei yimiruka. ¹⁹Mani semi, semba mini eranti simina wata anasi yinoka siyan danaya ayo aga marago yare.²⁰Pita mani sirem sasamemi,eyi mone nampa enampa savi ino, naye yare Kotini anene moni nako aya iyino. ²¹Emi mana yoganti mana yogantimi bumaka enitawai fugasirem iwa. ²²Eyarai wayede eyi savi sawa antami arapikenami yerarewa Kotimi jawakurono.Koti intainam en aui sese uakenai savi anta en arapim bami mamta fasa dano. ²³Naye yare, semi amonaunami emi anona savi wantimi wanave eni savi araintano eni kumi'i kumaka.²⁴Saimoni anona waya semi,seti augam mukiti anona manopa,mana anene fawa iyitem yigemi intewaka.²⁵Anona manoni waya sima fawarure sirami,Pita ya jonimi gotini waya masidem magufimi sameria yeradem bemo jerusalem.²⁶Anona manoni awamuano Filipimi sasamemi semi, "Itave afau untewa ayapa owano Jerusaremi kumewam ayim Kasake kumewa ka".(a,ana kewam magufike kuka.) ²⁷Bemi itavem bemi.Bemi mana Itopiya waita yimi amonem Itopiya Qwinini yogam waita,Mini waitami anon avi'i ba ano yogam makayi Itopiya Qwinini kamanipim, beni monika ba rafikayi. ²⁸Bemi beyi kraisifim kumantuvem yeradem Itopia bevemi Asaya agantukam yaumi yantem buga.²⁹Anona manoni awamuano Filipimi sasamemi semi,"Me'a ayapa karisi adeka itawono". ³⁰Filipimi uyaem bewaka bemi, intami Itiopia waita kasi nampa waita Aisaya agantukam afaunti yantewam intem,bemi sasamemi semi, "mini yantewana anta wayami intagewafono buwafino"? ³¹Mini itiopi waita mano semi,naurega, mini anta waya semi intategafu, no busisiminai?" Filipim intaemi karisifim kumantem be nampa. ³²Mini wayamo itopta waitamo yantami Kotini ami manisiga, "bemi avige sipi sipi agaganta avige bemo wata ayapim dana arinayo ifo sipsipi yanta kayona urem watem ayau akefananim waita ayapim, awam ogadem mana wayawai bu sitem . ³³Bemi manta kumantu akaremi atede koi sasakemo.Iyewai sima fawarurena ben,agai samitenafi? nayeyare, yemi bem aumi mana magafike manta fasaruka". ³⁴Mini Itopia wata mano Filipimi intaemi, "semi emi intaege,mini kasinampa waita mano be yarara senafi a'a enoyara senafi?" ³⁵Filipimi ami agoyantem ami semi, Koti a nampai ami agoyantem , Jisasini awogu waya sasamem. ³⁶Akapa yeganti beventami, mana nomi wakai oravorami mini Itiopia wata maro amonem sasamemi semi, "Amonano, nomi wane? nayemano semi kareyogatene nom mararare. ³⁷(Buagaka.) ³⁸Mini Itiopia waita mano erarurem beyi karisi mare fakaremi . Yeganti noka kuntaveta Filipi Itopiya waita nomi marakaka.³⁹Nopike fasagi orami,anona manoni awamu ano Filipimi avigem bimi,mini itopia wata mano enawa bu amonemi, amoyewem buga Itopiya waita. ⁴⁰Filipimi Asotu maguga oravem maden ayapa buga, mini maguga'i gotini wayami yiyimi duka,maside anona magufimi bemi Sisaria ofawarugam.

Aposel

8 ¹Sol i bin wanbel wantaim dai bilong Stiven. Olsem na long dispela dei Sol i stat long bagarapim sios i stap long Jerusalem; na olgeta bilip manmeri i ranawe i go long olgeta hap bilong distrik Judia na Sameria, tasol ol aposel i bin stap bek.²Ol man husat i save long bihainim laik bilong God i planim Stiven na ol i mekim bikpela krai long en.³Tasol Sol i bagarapim tru sios. Em i go insait long wan wan haus na pulim ol manmeri i kam autsait na kalabusim ol.

⁴Ol bilip manmeri husat i bin ranawe long olgeta hap ol i go autim tok long dispela hap.⁵Filip i go daun long biktaun bilong Sameria na em i autim tok bilong Krais long ol.

⁶Taim bikpela lain manmeri i harim na i lukim ol mirakel Filip i mekim, ol i givim yau gut na harim ol samting em i tok long en.⁷Ol spirit nogut i kam aut long planti manmeri husat i gat dispela ol spirit, ol dispela spirit i kam aut wantaim bikpela singaut. Na planti manmeri husat han na lek bilong ol i dai pinis, ol i kamap orait.⁸Olsem na bikpela amamas tru i kamap long dispela bik taun.

⁹Tasol i gat wanpela man nem bilong en Saimon husat pastaim i bin mekim pasin bilong marila na i wok long mekim planti manmeri bilong Sameria i kirap nogut long ol dispela marila, na em i save tok long en yet olsem em bikman.¹⁰Olgeta manmeri bilong Sameria, bikpela i go inap long liklik pikinini i givim yau long tok bilong en. Ol i tok, "Dispela man em i olsem strong bilong God na ol i kolim em Bikpela."¹¹Ol i save harim tok bilong en, long wanem, longpela taim em i bin mekim ol i kirap nogut wantaim ol marila bilong en.

¹²Tasol taim ol i bilip long Filip i autim tok bilong gutnius bilong kingdom bilong God na long nem bilong Jisas Krais long ol, orait ol man na meri wantaim i kisim baptais.¹³Saimon em yet tu i bilip na kisim baptais, na olgeta taim em i save stap klostu long Filip. Em i kirap nogut taim em i lukim ol mirakel na ol strongpela wok Filip i mekim.

¹⁴Na long taim ol aposel long Jerusalem i harim tok olsem ol lain Sameria i kisim pinis tok bilong God, ol i salim Pita na Jon i go long ol.¹⁵Taim tupela i kam daun pinis, tupela i beten long ol Sameria long kisim Holi Spirit.¹⁶Long

dispela taim, ol i baptais long nem bilong Bikpela Jisas tasol na Holi Spirit i no kam antap long wanpela bilong ol yet.¹⁷ Bihain Pita na Jon i putim han antap long ol na ol i kisim Holi Spirit.

¹⁸Na taim Saimon i lukim olsem ol aposel i putim han antap long ol dispela manmeri na ol i kisim Holi Spirit, em i givim moni long ol.¹⁹Na em i tok, "Givim mi dispela strong tu na husat man na meri mi putim han antap long ol i ken kisim Holi Spirit."

²⁰Tasol Pita i tokim em olsem, "moni bilong yu wantaim yu yet bai i bagarap, long wanem, yu tingting long baim samting bilong God long moni."²¹Yu nogat hap wok o skel bilong yu i stap long dispela wok, long wanem, bel bilong yu i no stret wantaim God.²²Olsem na yu mas tanim bel long dispela ol pasin nogut i stap long bel bilong yu, na beten long Bikpela i ken klinim bel bilong yu na rausim dispela kranki tingting i stap insait long bel bilong yu.²³Long wanem, mi lukim olsem yu stap insait long bikpela bagarap bilong bel nogut bilong yu na long kalabus bilong sin."

²⁴Na Saimon i bekim tok, "Prea long mi long Bikpela, bai nogat wanpela samting yupela i tok long en i ken kamap long mi."

²⁵Taim ol i tokaut pinis long tok bilong Bikpela, Pita na Jon i autim gutnius long olgeta hap ples bilong Samaria taim ol i go bek long Jerusalem.

²⁶Ensel bilong Bikpela i tokim Filip na i tok, "Kirap na go long rot i go long saut long Jerusalem na go daun long Gasa. (Dispela rot em i stap long ples drai)²⁷Em i kirap na i go. Em i lukim wanpela man Itiopia em wokboi bilong kwin bilong Itiopia, i bin go long Jerusalem long lotuim Bikpela. Dispela man i gat bikpela namba long wok bilong gavman bilong kwin bilong Itiopia, na em i gat wok bilong lukautim moni bilong kwin."²⁸Em i sindaun long karis bilong en na i go bek long Itiopia na em i wok long ritim tok long buk bilong profet Aisaia.

²⁹Spirit bilong Bikpela i tokim Filip olsem, "Go long hap na stap klostu long dispela karis."³⁰Filip i ran i go long en, na i harim dispela man Itiopia i wok long ritim tok i stap long buk bilong profet Aisaia, na em i tok, "Yu save long as bilong dispela tok yu ritim o nogat?"³¹Dispela man Itiopia i tok, "Olsem wanem bai mi save long as bilong dispela tok, sapos nogat man i tokim mi?" Na em i askim Filip long kam insait long karis na sindaun wantaim em. Na Filip i go insait na sindaun wantaim em.

³²Dispela hap tok bilong God man Itiopia i ritim i tok olsem, "Ol i kisim em i go olsem pikinini sipsip husat bai ol i givim long man bilong kilim i dai na olsem yangpela sipsip i stap isi tru long han bilong man husat bai i katim gras bilong en, na em i no opim maus na mekim wanpela tok."³³Ol i daunim em na ol i no mekim stretpela kot long en. Husat i ken tokaut long ol pikinini lain bilong en? Long wanem, ol i rausim laip bilong en long dispela graun."

³⁴Dispela man Itiopia i askim Filip na i tok, "mi askim yu, dispela profet i toktok long em yet o em i toktok long ol narapela man?"³⁵Filip i stat long toktok, na statim wantaim dispela tok bilong God, em i autim gutnius bilong Jisas long en.

³⁶Taim ol i go yet long rot, ol i kamap long wanpela wara i stap long en na dispela man Itiopia i tok, "Lukim, wara i stap long hia, wanem samting bai i pasim mi long kisim baptais?"³⁷undefined³⁸Olsem na dispela man Itiopia i tok strong na pasim karis bilong en. Tupela i go daun long wara na Filip i baptaisim dispela man Itiopia.

³⁹Taim tupela i kam aut long wara, Spirit bilong Bikpela i kisim Filip i go na dispela man Itiopia i no lukim em moa, tasol em i go wantaim amamas long rot bilong en.⁴⁰Tasol Filip i kamap long ples Asotus na em i go long olgeta hap, long dispela ples na autim gutnius long olgeta biktaun inap long taim em i kamap long Sisaria.

Aposol

9

¹Ugami,Soli yemo eram baya Kotini yogam waita yu yiruma fugira sewayi,bemi bemi yinom waita amonemi. ²Afo intaemi fasi agantem eyo uranam masidem Koti awakure wam damaskasi wayi,yibigem jerusalemi yemi. ³Afo bemi bemi,damaskasi adeka yimi,ameurem mana omano era kari emi inarufake kumemi,bemi yakuemi.

⁴Magafim dufambem mana aranti intemi mani semi sol,sol,naugaya semi manta savi eveve?⁵Soli mani semi,emi iyeve?emi Anona ve a? Anona mano semi,semi,Jisasive, iyemo semo manta savi usi kewano ? ⁶Itave tauni fim ofega, afo naye mo inona sasami nayo. ⁷Wata uy'o iyemo Soli nampa boyimi mana baya bu semo mana aranti inteve mofo mana waita bu amonemo.⁸Soli magafike itavem augam aumapemi mana yanta bu amonemi,minugam ayan togemi damaskasi kumemo. ⁹Kamore wayawaka augam bu amonem,yunam bu nemi,nomwa bu nemi. ¹⁰Mana yogam waita damaskasi wage'em,ben avi'i Anannias,afoAnona mano kaika'i sasammemi,Ananias"afo bami semi Anona'o manafa waunave". ¹¹Afo Anonamano manisirem sasamem,"itave"kumu akafa atekapage sewa ayipa,Judasi amapimi mana wataya inta emi avi'i soli ,bemi augam

mukeyem bami. ¹²Mana kaimi bemi amonaruka, minurem mana waita ben avi Ananiasi upevem ayam anoka dananmi, afo bemi augam magatem. ¹³Ugamifo, Ananiasi waya wayede semi, Anona mano, semi itauna nesu waita anasi yu mini waita yanti, anona savi uruka eni atekam wata anasi yu Jerusalem. ¹⁴Anona waita yu pake eyo waya mantemi kareyodem fakaruka arato en avipim ugayimi. ¹⁵Ugamifo Anona mano sasamemi semi, bono, nayeyara semi ai bemi ugaduku seti yogam waita yi ino yanti, setivi marem ena aku waita anasi wapa'i, kini yu wa Isiraeli iyaoru pa'i. ¹⁶Minina'i bemi agatenu madem madem umanti maranani setivika'i. ¹⁷Minimi Ananiasi minifa bemi, naupa upegemi beyayami anoka magemi", semi, " afa awa sol, anona Jisasi, iyemo akafamo faka fawariyi, mana fa'o yewanam, bemi sisikai ekai yege augami amona no yanti, evemi ayo aga epimi itugano. ¹⁸Ame urem noya akago yi uga yanta'i sol auga pike fafasemi, bemi yeradem augam amonem, itavem mono nom fegemi. ¹⁹Yunam nevem eranti maremi, yogam waita yu nampa damaskasi mana'a nuram wage'em. ²⁰Mini ame ama uremi jisasi avi'i juda yuyi mono mapim, afo bemi semi bemi Koti aga'i. ²¹Masidem wata anasi iyem intayi antururem semi, Bemi mini waita mano anona avi'i dewami manta savi navi e'eni yimi jerusajemi, managa yera wem fakemi yinom waita wapa be'eni yimi. ²²Ugami sol mi anona era uremi gotini waya yiyimemi damaskasi wam judayu'i anona yira umanti dama akemo bemo Koti afimi sevemi jisasi bemi kraisimi. ²³Amuna nuram yakagami Judayu, u waya antauremi arira semo. ²⁴Minugami Soli bemi ai intaruka naye waya mose antaomi maside wayawam ba ayufum wa antauga ariranti dafisemo. ²⁵Minugami bemi yogam waitayui avidem mana unapim akarem eami magafim kumemi kugu naupake binoyanti ayufupimi. ²⁶Afo amaka bemi Jerusalem oravemi, yoga waita, yu nampa oma duwantu irantemi, ugami masireyu ben ago fegemo, bemi yimakuku bu ua kemo bemo mana yogam waita yi imi. ²⁷Ugami Banabasi abigemi yoga waitayu wapa kumemi, manisiremi yiyimemi, Soli mi Anona mano akafami amonami benampa asiga, Soli wai Kotini waya siranti bu fegemi Damaskasi jisasi avipimi. ²⁸Bemi yenampa duwantu emi, jerusalemi yeravemi bemo. Afo bemi bu fegemi, ka uremi sima fawaremi jisasini avi'i. ²⁹Aruvi wayami juda yu nampa yemi grisike yigayi nampa siga, ugami bemi ariranti emo. ³⁰Amak afa awa mini yanti intemi abigemi kumemo Sisiria afo sasakami Tarsusi bemi. ³¹Amaka mini anene fawarimi, juda mono kewu, Galili, Samaria yuwa yira faru mante eram mantuka, Anona mano ago fegantim bemo ayo aga ano avogu uyikemo nesu waita anasimi yira wayegemo. ³²Mini kanafim wai Pitamo maside magufim yogam nowemi kumemi yima kukum wata anasi yu yimonem Lida magufim wayi. ³³Mini ayapa'i mana waita afakemi, ben avi'i Ainias, beyi sagoka rugem bemi, 8"tia" kirisimasi ga'i naye yarafi masidem beaumi fubu gami. ³⁴Afo Pitami sasamemi, Ainias Jisasi Kraisi asofa'a kemi. Emi itave eyi bawi anene manta atega, ameurem itavem. ³⁵Minimi masidem wata anasi Lida nampa Saroni mini waita amonemo, yu'i wayede yemo anona wapa. ³⁶Afo Jopa'i mana yogam waita, ben avi'i Tabita, (mini avi anoni anta manugem Dokas' Griki wayafike). Mini inimano itubuga maside abogu anta yupim, afo bemi masiden anene bu duka wata ansi awa awa uyikewa. ³⁷Afo mini kanafim ai anene mantemi fugimi nomi dua kare ben aumi yanafa wam rumufim magemo. ³⁸Lida'i jopa adeka'i wami yogam waita yu intami Pitami minifa wami. Minugami kam waita yiyikami maro intaemi semi, uyaure yeno seyuya wafau nafai. ³⁹Minugam, Pita itavem yenampa bemi. Omanti fawarubimi, avigemi yam wam rumu fi uremo maside inom yenyi wafu fubugayi ben adeka bemi ifidagemo beni sakti nampa unam wado agatemo Dokasimo yenampa vemo agurukam. ⁴⁰Pitami masideyu yiyikami rumu fike mapa kumemo, afo bemi agon yaumi akarem augam mukemi, naemi wayebemi semi Tabita itavu. afo bemi augami magemi, afo Pita mo amonevemi itavemi kumantemi. ⁴¹Pitami ayami dami kuma dauyem uremi naemi masidem yima kuku wata anasi nampa yi wafu fubugam inininam yimemi. ⁴²Mini wayamano anonayi em madepa'i Jopai nesu waita anasimi Koti ka yimakuku emo. ⁴³Afo Pitami ayaka'i Jopa Saimoni re wage'emi bemi waiwam arantaga unam wado yu'i uwarewayi.

Aposel

9 ¹Tasol Sol, husat i wok long toktok strong yet long kilim i dai ol disaipel bilong Bikpela, em i go lukim hetpris² na i askim em long raitim ol pas we i givim em tok orait long holim pasim ol manmeri husat ol i bihainim rot bilong Bikpela na ol i stap long Damaskas, na kisim ol i kam long Jerusalem.

³Na taim em i go yet, na i kam klostu long Damaskas, wantu wanpela lait, i lait bikpela tru i kam long heven, na raunim em, ⁴na em i pundaun long graun na harim wanpela maus i toktok long em olsem, "Sol, Sol, bilong wanem na yu bagarapim mi?"

⁵Na Sol i bekim tok olsem, yu husat, yu Bikpela, a?" Na Bikpela i tok, "Mi Jisas, husat yu wok long bagarapim.

⁶Kirap na yu go insait long taun, na ol bai tokim yu long wanem samting yu mas mekim."⁷Ol man husat i go wantaim Sol ol i sanap na i no mekim wanpela tok taim ol i harim wanpela maus, tasol ol i no lukim wanpela man.

⁸Sol i kirap long graun na taim em i opim ai bilong em, em i no lukim wanpela samting, olsem na ol i holim han bilong em na kisim em i go long Damaskas.⁹Long tripela dei olgeta em i no bin lukluk, na em i no bin kaikai o dring wara tu.

¹⁰Na i gat wanpela disaipel i stap long Damaskas nem bilong en Ananias, na Bikpela i toktok long em long driman na i tok, "Ananias!" na em i bekim tok olsem, "Bikpela, mi stap hia."¹¹Na Bikpela i tokim em olsem, "Kirap, na go long rot ol i kolim Strepela, na long haus bilong Judas na askim long wanpela man, nem bilong em Sol, em i wok long beten i stap."¹²Na em i lukim wanpela driman pinis, olsem wanpela man nem bilong em Ananias i kam insait na i putim han bilong em antap long en, na em bai lukluk gen."

¹³Tasol Ananias i bekim tok olsem, "Bikpela, mi bin harim planti manmeri ol i toktok long dispela man, long ol bikpela bagarap em i bin mekim pinis long ol stretpela manmeri bilong yu long Jerusalem."¹⁴Na em i kisim tok orait long ol bikpris long holim pasim olgeta manmeri husat i singaut long nem bilong yu."¹⁵Tasol Bikpela i tokim em olsem, "Go, long wanem mi makim em pinis long kamap olsem wokman bilong mi, long karim nem bilong mi i go long ol narapela lain manmeri, na tu long ol king na ol pikinini bilong Israel."¹⁶Na mi bai soim em long ol kainkain pen em bai kisim long ol wok em bai mekim long nem bilong mi."

¹⁷Olsem na Ananias i go long hap, na go insait long haus. Na em i putim han bilong en antap long em, na tok, "Brata Sol, Bikpela Jisas, husat i kamap ples klia long yu long rot long taim yu kam long hia, em i salim mi kam long bai yu lukluk gen na tu bai yu pulap long Holi Spirit."¹⁸Na wantu ol samting olsem grile bilong pis ol i pundaun long ai bilong Sol, na em i lukluk gen, na em i kirap na kisim baptais,¹⁹ na em i kaikai na kisim strong. Em i stap wantaim ol disaipel long Damaskas long sampela dei.

²⁰Na wantu em i stat long autim nem bilong Jisas insait long haus lotu bilong ol Juda, na tok olsem em i Pikinini Man bilong God.²¹Olgeta lain manmeri husat i harim em ol i kirap nogut tru na tok, "Em i dispela man husat i bin bagarapim ol man i bin kolim nem bilong Bikpela long Jeusalem. Na em i kam long hia long holim pasim ol na kisim ol i go long ol bikpris."²²Tasol Sol em i kamap strong moa long autim tok na em i mekim ol lain Juda i stap long Damaskas i bel hevi tru long taim em i tokaut strong olsem Jisas em i Krai.

²³Bihain long planti dei ol lain Juda i pasim tok long kilim em."²⁴Tasol Sol i save pinis long wanem tok ol i pasim. Olsem na ol i was long ol dua bilong taun long dei na nait long kilim em."²⁵Tasol ol disaipel bilong en i kisim em na putim em long basket na larim em i go daun long banis long nait na em i go.

²⁶Na taim em i kamap long Jerusalem, em i laik go bung wantaim ol disaipel. Tasol olgeta i pret long em, na ol i no bilip olsem em i kamap wanpela disaipel.²⁷Tasol Barnabas i kisim em na bringim em i go long ol aposel, na em i tokim ol olsem, Sol i lukim Bikpela long rot na Bikpela i toktok long em, na tu Sol i no pret na autim tok strong long Damaskas long nem bilong Jisas.

²⁸Em i bung wantaim ol, taim ol i kam long Jerusalem na go. Na em i no pret na tokaut strong long nem bilong Bikpela Jisas.²⁹Em i tok pait tu wantaim ol lain Juda i kam long Gris, tasol ol i traim long kilim em."³⁰Taim ol brata i save long dispela, ol i kisim em i go daun long Sisaria na salim em i go long Tarsus.

³¹Taim dispela samting i kamap, ol sios bilong Judia, Galili na Samaria ol i kisim bel isi na kamap strong; na ol i wokabaut long pasin bilong pret long Bikpela, na Holi Spirit i mekim gut long ol, na planti manmeri i tanim bel.

³²Na long dispela taim tu, taim Pita i wok raun long olgeta ples, em i kam daun na lukim ol bilip manmeri ol i stap long taun bilong Lida.

³³Long dispela hap em i painim wanpela man nem bilong en Ainias. Em i bin silip long bet bilong em long 8-pela krismas, bilong wanem olgeta bodi bilong em i dai pinis.³⁴Na Pita i tok em, "Ainias, Jisas Krai i oraitim yu. Yu kirap na wokim bet bilong yu, "na wantu em i kirap."³⁵Olsem na olgeta manmeri i stap long Lida na Saron ol i lukim dispela man, ol i tanim bel na kam long Bikpela.

³⁶Na long Jopa i gat wanpela disaipel nem bilong en Tabita, (as bilong dispela nem i olsem "Dokas" long tok Grik). Dispela meri em pulap tru long ol gutpela pasin na, em i save marimari long ol rabis manmeri.³⁷Na long dispela taim em i kisim sik na dai na ol i wasim em na ol i putim bodi bilong em long rum i stap antap.

³⁸Lida em i stap klostu long Jopa na ol disaipel i harim olsem Pita i stap long hap. Olsem na ol i salim tupela man i go askim em na tok, "Kam hariap long mipela."³⁹Olsem na Pita i kirap na go wantaim ol. Taim em i kamap, ol i kisim em i go insait long rum i stap antap. Na olgeta meri man bilong ol i dai pinis ol i sanap klostu long em na krai, na ol i soim em ol saket na ol klos Dokas i bin mekim taim em i stap wantaim ol.

⁴⁰Na Pita i rausim olgeta i go autsait long rum, na em i brukim skru na beten; bihain em i tanim i go long bodi na i tok, "Tabita, kirap." Na em i opim ai bilong en, na taim em i lukim Pita em i kirap na sindaun.⁴¹Na Pita i putim han bilong em i go na apim em i kam antap; na bihain em i singautim ol bilip manmeri na ol meri, man bilong ol i dai pinis, na em givim em long ol."⁴²Dispela stori i kamap bikpela long olgeta hap bilong Jopa, na planti ol manmeri ol i bilip long Bikpela.⁴³Na Pita i stap planti dei long Jopa wantaim Saimon, em man bilong wokim ol klos long skin bilong ol abus.

Aposol

10

¹Mana wata wage'em anona magufimi Sisiria, ben avi'i Koniliusi, bemi aruvim watayu dafikayim, Italiyu akupike. ²Bemi mono antafim bem, bey-ama'nampa maside anenefim Kotini feganti dukemi, nesu mone'i yimevem aneneyanto aki yiogi nampa magemageuram Koti'pa aguam mukewayi. ³Wa'awami afau adeka 3 kiloki ira ewam bemi faka amonewami kaikagai mana Kotini ankeru bepa yemi. Ankeru bemi arama sasamemi, "Koniliasi'o"! ⁴Koniliasi ankeromi amonevem anom fegariure semi, "Anom waita'o, emi naiyeyanta gare,"? Ankeru sasamemi mani siga, "Eni augam-muki nampa emo anene burukayimo yimewana antayanti Inarufa ofa'yanti urimi Koti wapim. ⁵Mage mana'a wata siyikana anon-magu, Jopa mana wata avigano, ben avi'i Saimoni, ena avi'i Pita'mi. ⁶Mana wata nampa'i bemi, ben avi'i Saimoni, bemi aneneyu'i sipisipi, meme arantaga uwarewayi, ben amai bu-nom anapa bam. ⁷Benampa ase'eni ankeru arem bimi, Koniliasi kam yogam wata nampa mana aruvim wata ben, yen yiwanapa beni yogari ewayi. ⁸Koniliasi yiyimemi naye anenemo fawarimi, afo yiyikami Joppa bogo. ⁹Ena wayawami 12 kiloki, akafam bewami adeka anon-magu bomi, Pita nanamuka untavemi augamukirantem. ¹⁰Antirami, yunam narariuakevami, mana'a watayu'o yunami yukevewami, Pita mana kaimi, fakayanta amonemi. ¹¹Amonami, Inaru ontami diyimi, mana yanta'i, anona yawarave magaga kumemi. ¹²Aupemi maside wai-wami nampa mana magaga yiranako nowayinampa, nunu age nowayi. ¹³Naem mana aranti aremi, "Pitao, itave, arure nano. ¹⁴Ugamifo Pita semi, "buve Anonao; nayeyare semi bu newau mana yanta'o savi ugemo faintana ugami. ¹⁵Ugami, manawa mini aranti sem, "Naye yanta'o Kotimo manta awogu urem fawarurami, faintana ugene buseno. ¹⁶Mini kamoreya'i fawaremi, mini yau inarufa yerarekem uremi. ¹⁷Pitami mini kaimanoni anta yanti nesu intiri ewami, Koniliasi yiyikamo bom wata yu'i ontaga yerave itawuga. ¹⁸Araremi yintaemo Saimoni, mana avi'i Pitami wanani yanti. ¹⁹Pitami mini kainanti inteinte evami, Ayo aga ano sasamemi semi, amonano kamorea wata emi afakewane. ²⁰Itave kume yenampa bono. Yenampa bira avesara buyi, naiyeyara semi siyikaunami yemo. ²¹Afo Pitami mini watayu wapa kuntavemi semi, "manami veuno mini watamo afakewami. Yigemi nayeyara yege'ge?". ²²Yemi semi, "Mana aruvim watayuyi dafisinti ben avi'i Koniliasi, bemi atekam anta nampa Kotini feganti rukam, Juda wata-anasi awogu waya benanti sewayi mini watami Kotini ankeru waya sasamidemi seyuya emi avigeya ben amapa bofanami em waya yu'i sinam mararanti, epake. ²³Afo Pitami yibigem naupa benampa uma wage'emo. Ena wanuram itave yenampa bemi, mana'a afa'awa Joppa'ke benampa bemo. ²⁴Ena wayawam yema fawaremo Sisiria, Koniliasi yibe'ewami, masidem be-afa'awa nampa beyi akun nampa ben adeka wayimi yararem duwantuem. ²⁵Pitami mapim yema upegarante ewami bemi Koniliasimi yema amonaremi aifim agonyaumi dadarem Pitami anon-avi amem. ²⁶Aka Pitami be ayaka fakare itaviakem, semi "Itavono! ekanaga ugauna watamupo". ²⁷Pitami benampa aseve wami, naupa upevem amonami nesu wata-anasi duwantuga. ²⁸Mani siremi siyimemi, "Yigena'o intagami, Judayuyi agewayamano a'a'o sigami mana wayi adeka bu bena, bu amonano ena magufakenami. Ugami Koti sigatemi semi manawayi-nanti abi dare saviuge, faintana busenu. ²⁹Minugami yige wapa yirante nesu intiri bu-yeu yigemo saram. Minugai yigemi yinta'e naiyeyara sewaunafa waya dana yinafi. ³⁰Koniliasi semi, kamore wa'awam yakagami managanaga inami, sesimapimi sugami mukeve waunami enaka 3 kiloki mi mana wata amonaunami beni unamwadogake saminagagam setugaka itavuga. ³¹Beni mani semi, "Koniliasi" Koti eni augam mukinti intemi emi aneneyu ose budukayimo, yimewana, Koti mini anta uwarewanayanti intem. ³²Ugafo mana'a watayu yiyikana Joppa ora veya mana watayara intao, Saimoni, mana avi'i Pitami. Mana waita mapim bemino. Bemi aneneyu sipisipi arantaga uwarewam, ben avi'i Saimoni bunon anapa'i bemi. ³³Minugai watayu ameure siyike'i oma avige yego. Avogure ame'emo yenayanti magemi seyuya Koti augaka, wayayu intara emo Anonamano amidukam. ³⁴Naemi Pita avaunti ogademi manisem, "Fugaugane, Kotimi mana wayini ayapa-ina bube-bemi. ³⁵Masidem akupim mana magaga wata-anasi iyemo Kotipim fegantose dukayi nampa, ateka anta uwaremo, mini watami Koti ayiakatem. ³⁶Yigemi inte amone-uga wayamo Isiraeli wata-anasiga'i abogu bayami sima fawaruke, arafaru maragoyanti, Jisas Kraisi-pim, masidem wata-anasiyu Ano'na ³⁷yigemana'o intaga naye-naye anona anenemo fawarugam masiden ayapa Judia magufim, Galilike agoyantuka, Jonimo mono-nomi feyikaram mini anepai fawaruivimi siyimemo; ³⁸aneneyu fawaremose Nasaretike Jisasi-ka'i, naye ayipikena Kotimi, bemi wasawen nanta fe'akakani Ayo aga nampa ake nampa'i, Bemi bebem avogu anta ewam wata-anasi iye'manumose wanano'mano manta saviu'yika, nayeyara Koti benampa bam. ³⁹Seyuya amoneya inte ya uga siwau mani anene Jisasi uwantukami, Juda nomagafim ba Jerusalem magufimi. Bemo aromi keka yaga aruma i'duka. ⁴⁰Ugamifo Kotimi manta itaruka fugintike kamore waya wami yakagami, yemi amona go yanti minuga. ⁴¹made watayu amone yaobe, yemo amone intemose omi Koti feyapa uyarukam seyuya benampa yuna nampa nonampa nafauno fuginti kemo itaviyami.

⁴²Bemi wayayu'i simemi sima fawarogo wata-anasi'pim, sega, Kotimi bemi uyademi semi bemi wata-dayim waita'uvem fawam waita nampa, fubugam waita'yu dayimatemi. ⁴³Maside wafakem mono yogam-wata benantanami siruka, ugami masideyu bepim amakuku evam, ben avipim kumi'i yiratem. ⁴⁴Pitami mini waya sewapimi Ayo Aga'ano maside wata-anasiyu yinoka'i kukam iyemo, wayamo sewamo intayimi. ⁴⁵Yemo yu'mo akefagam akupikem, yimakuku-oyi, Pita nampa yemi antu'afa'ruga, nayeyara, avogu'yanta'i, Ayo Aga-anoni, Gentiliyupim wayiduka. ⁴⁶Nayeyarafi, yemo intami, Gentiliyu enon a'fike, Anona'mano anon-avi amem. Inaemi Pita'mi siyimem ⁴⁷"Amaka iyewa a'ao sire mono-nom bumarateye, miniyu'i Ayo Aga'i mana'marari emo, seyuya ofa'ure"? ⁴⁸Minugami, siyikemi, Jisas Kraisi avipimi mono-nom marago. Naemi bemi intaemo yenampa mana'a wayawam yenampa wanoyanti.

Aposel

10 ¹Nau i gat wanpela man i stap long biktaun bilong Sisaria, nem bilong em Konilias na em wanpela kepten bilong 100 soldia long ami bilong biktaun Itali. ²Em man i save lotu long God long haus bilong em wantaim olgeta lain i stap wantaim em. Em i save givim planti moni long helpim ol manmeri i sot long ol samting na oltaim em i save prea long God.

³Klostu long 3 kilok apinun long dei, em i lukim klia wanpela ensel bilong God i kam long em long driman. Na ensel i singaut long em, "Konilias!" ⁴Konilias i lukluk long ensel na em i pret nogut tru na i tok, "Yu laikim wanem samting, bikman?" Na ensel i tokim em olsem, "Ol prea bilong yu na ol presen yu save givim long ol man i nogat ol samting, i go antap long heaven na God i tingim ol gutpela pasin yu mekim." ⁵Nau salim sampela man i go long biktaun bilong Jopa long kisim wanpela man nem bilong en Saimon husat narapela nem bilong en Pita. ⁶Em i stap wantaim wanpela man nem bilong en Saimon, em man bilong wokim ol samting long skin bilong ol abus na haus bilong em i stap klostu long nambis.

⁷Taim ensel husat i bin toktok wantaim em i lusim na i go, Konilias i singautim tupela wokman bilong en na wanpela soldia i save lotu namel long ol lain i save mekim wok bilong em. ⁸Konilias i tokim ol long wanem ol samting i bin kamap na em i salim ol i go long Jopa.

⁹Nau long narapela dei klostu long 12 kilok, taim ol i go long rot na klostu long ol i kamap long biktaun, orait Pita i go antap long rup bilong haus long mekim prea. ¹⁰Bihain em i pilim hangre na i laik long kaikai, tasol taim ol man i kukim sampela ol kaikai i stap, Pita i lukim wanpela driman. ¹¹Na em i lukim skai i op na wanpela kain samting olsem bikipela laplap i kam daun long graun, i gat 4-pela kona bilong en. ¹²Insait long laplap i gat olgeta kain ol abus i save wokabaut long 4-pela lek na ol samting i save wokabaut long bel na ol pisin i save flai long skai.

¹³Bihain wanpela maus i singaut long em, "Pita, kirap na kilim ol dispela abus na kaikai!" ¹⁴Tasol Pita i tok, "Bikipela, nogat tru, long wanem mi no save kaikai wanpela samting em i bagarap na doti!" ¹⁵Tasol dispela maus i singaut gen long em namba tu taim na i tok, "Wanem samting God i mekim kamap klin, yu i noken tok olsem em i bagarap na doti." ¹⁶Dispela i kamap tripela taim. Bihain dispela laplap kwiktaim i go bek antap long skai.

¹⁷Nau taim Pita i tingting planti long as bilong dispela driman, orait ol man Konilias i salim i go ol i kamap long dua. Ol i askim long rot na i kam kamap long haus. ¹⁸Ol i singaut na askim sapos Saimon husat narapela nem bilong em Pita, i stap long hap.

¹⁹Taim Pita i wok long tingting long dispela driman, Spirit i tok long em olsem, "Lukim, tripela man i wok long painim yu!" ²⁰Kirap na go daun na go wantaim ol. Yu noken les long go wantaim ol, long wanem mi salim ol i kam.

²¹Olsem na Pita i go daun long ol dispela man na i tok, "Mi dispela man yupela i wok long painim. Bilong wanem yupela i kam?"

²²Na ol i tok, "Wanpela ofisa bilong ami, nem bilong en Konilias, em wanpela stretpela man husat i save lotu long God na ol manmeri bilong Juda i save mekim gutpela stori bilong em, dispela man holi ensel bilong God i givim tok long en na em i salim mipela i kam long kisim yu i go long haus bilong em na em i laik harim ol toktok i kam long yu." ²³Olsem na Pita i kisim ol i kam insait long haus na ol i stap wantaim em. Long narapela moning em i kirap na go wantaim ol, na sampela ol brata long Jopa i go wantaim em.

²⁴Long narapela dei ol i kam kamap long Sisaria. Konilias i wok long wetim ol i stap. Em i bungim olgeta lain famili bilong en wantaim ol wantok i save stap klostu long em.

²⁵Taim Pita i kamap insait long haus, Konilias i bungim em na brukim skru long lotu long Pita. ²⁶Tasol Pita i pulim han bilong en i kam antap na tok, "Sanap! Mi wankain man olsem yu"

²⁷Taim Pita i wok long toktok wantaim em i stap, em i go insait long haus na lukim planti manmeri i bung. ²⁸Na em i tokim ol olsem, "Yupela yet i save olsem lo bilong ol Juda i tok nogat wanpela long stap klostu na raun o lukim ol sampela lain bilong narapela hap ples. Tasol God i bin soim mi olsem mi noken kolim wanpela man i bagarap o i

doti.²⁹Long dispela as mi kam long yupela, mi i nogat kros taim yupela i salim tok long mi. Olsem na nau mi askim yupela bilong wanem yupela salim tok long mi."

³⁰Konilias i tok, "tripela dei i go pinis long wankain taim, mi wok long prea long haus bilong mi long 3 kilok apinun, na mi lukim wanpela man wantaim klos bilong em i lait tumas i sanap long pes bilong mi."³¹Na em i tok olsem, "Konilias, God i harim ol prea bilong yu na ol presen yu save givim long ol rabis man, God i tingim ol dispela samting yu mekim."³²Olsem na salim sampela man i go long Jopa na askim long wanpela man nem bilong en Saimon husat narapela nem bilong en Pita. Em stap long haus bilong wanpela man bilong wokim ol samting long skin bilong ol abus nem bilong en Saimon na em i stap long nambis.³³Olsem na hariap tru mi salim ol man long i go kisim yu i kam. Gutpela tru na yu kam. Nau, mipela olgeta sanap long ai bilong God, long harim ol toktok Bikpela i givim yu long yu tokim mipela."

³⁴Bihain Pita i opim maus bilong en na i tok olsem, "Tru tumas, God i no save go long sait bilong wanpela lain manmeri tasol."³⁵Tasol long olgeta lain manmeri bilong graun husat wanpela i lotu na mekim stretpela pasin, orait dispela man God i laikim em.

³⁶Yupela i save long tok em i salim i kam long ol lain manmeri bilong Israel, taim em i tokaut long gutnius bilong bel isi bilong Jisas Kraus husat i Bikpela bilong olgeta manmeri.³⁷Yupela yet i save long olgeta bikpela samting i kamap, we i kamap long olgeta hap bilong Judia, stat long Galili. Dispela ol samting i kamap bihain long Jon i givim baptais na i tokaut,³⁸ol samting bai i kamap long Jisas bilong Nasaret, long wanem rot God i welim Jisas wantaim Holi Spirit na wantaim strong. Em i go mekim ol gutpela pasin na oraitim sik bilong olgeta manmeri husat Satan i bagarapim, long wanem God i stap wantaim em.

³⁹Mipela i lukim na save long ol dispela samting Jisas i mekim, insait long kantri bilong Juda na insait long Jerusalem. Ol i kilim em long rot bilong hangamapim em long diwai kros,⁴⁰tasol God i kirapim em long dai long namba tri dei na em i mekim olsem bai ol i ken lukim dispela,⁴¹i no olgeta man i lukim em, tasol ol lain i lukim na save husat God yet i makim bipo em mipela ol lain i bin kaikai na dring wantaim em bihain long em i kirap long dai.

⁴²Em i givim tok long mipela long tokaut long ol manmeri na tokim ol olsem God yet i makim em long bai kamap Jas bilong skelim ol manmeri i stap laip na manmeri i dai pinis.⁴³Olgeta profet i mekim ol toktok long em tasol, olsem na husat man i bilip long em, God bai i lusim ol sin bilong em long nem bilong Jisas."

⁴⁴Taim Pita i mekim toktok long ol dispela samting yet, Holi Spirit i kam antap long olgeta manmeri husat i harim ol toktok em i wok long mekim.⁴⁵Ol manmeri husat i save bilip long katim skin, em ol lain i kam wantaim Pita ol i kirap nogut, long wanem ol i lukim presen bilong Holi Spirit i pulap long ol lain i no bilong Juda.

⁴⁶Long wanem ol i harim ol lain i no bilong Juda i mekim tok long ol arapela tokples na liptimapim nem bilong God. Orait Pita, i bekim tok bilong ol,⁴⁷"Inap sampela lain i tok nogat long ol long kisim baptais? Dispela lain ol i kisim Holi Spirit wankain olsem mipela i kisim?"⁴⁸Bihain em i givim tok long ol i kisim baptais insait long nem bilong Jisas Kraus. Na bihain ol i askim em long stap wantaim ol long sampela dei moa.

Aposol

11

¹Magemi Aposoloyu nampa mana'a yimakuku ewa watayu Judia wayi intami,mana'a wata anasi yu wa'i Gotini baya ga'i yimakuku uga. ²Pitami Jerusalemi,yu akefewam ben aufi magewe. ³Yemi sewakake,em duwantu ure kumante wanam yumi buakefe bewayu nampa'i.⁴Ugami Pitami yiyimi duka enawa naye anenemo fawarimi,mani semi. ⁵Sugam mukeve Japa magufimi waunami,mana kaimi amonaruka,mini kaika'i amone waunami anona unami inarufakemi kumemi 4 a aragai,yavareve yanta fakaremi dam waunaga kumemi. ⁶Amonre'i mini yantaganti inte inte ewaunami amonaunami 4 a a'i ayn bagena nan yanta wa buna yanta wa,memanuga,nunu yanafakenayu.⁷Naemi mana aranti,senanti semi,pita itave yirure mano. ⁸Semi seti anona mano,semi faintana uga yunam bu neveuno. ⁹Kantayagi ure mini arantano inarufake sisimemi semi,naye yanta'o Goti eyo sirem nanosigananim a'ao bu seno. ¹⁰Mini anene kamore ya'i fawaremi mini yantagu yerade inarufa bevemi.¹¹Ameure kamore watayu ontaga itavemo wasiwauna maka'i,Sisaria watayu'i sewaunafa yiga. ¹²Ayo aga'ano sisimemi yenampa bono ,inapa'i bo'i seyuya mini watamano nampa buga siaw'u. ¹³Mini watamano seyuyai sisimemi,mana ankeri ano ben amapimi,watayu yiyikana Jopa kem Saimonimi pitave sewayi avigem yeradem yino. ¹⁴Waya sinanimi yigemi yofaitemi,enampa eyi wata anasi nampa'i savi anta yerade avogu ayimi awakuri nago.¹⁵Wayami agoyante yiyime waunami,ayo aga'anao yepa manionte ure senayo pa'o ananta,fawaru wini uga. ¹⁶Semi yerade'i intaege de'u anona manoni wayami,manisirem siruka,Jonimi nonako feyikaka,ugami tigemi ayo agapimi

maranagom.¹⁷ Kotimo awogu anene ayo aga yemo yimemote,manayi uremo seyuyamo simini seyuyamo sima kukumo anona Jisasi kraisi,semi iyebege Kotini yoganti uyagatem gafu. ¹⁸Mini yantagu intaremi,yemi mana waya bu semo,Koti avi yani uremi semi,Kotimi a'i simiduka siguno sire kumi anta yanta,masidem nuram wari wari i wanti ena wata anasi wai wa'i. ¹⁹Naemi Sitiveni manta savi uakaremi aruma fudemi,yima kukun ewam watayu'i,fedemi yerare bovuga,Fonisia,Saiprusi wa Antioki ,Kotini wayami ifadem juda yuana yiyimika. ²⁰Minugami mana'a yima kuku ewa watayu'i Saiprusi wa Sairin Antiok ina Kotini waya Griki yu wa yiyimika. ²¹Anona ayami yeka'i ami nesu akum wata anasi waya yanti yima kuku ure anona wapa yiga. ²²Jerusalemi wam mano ma'ano mini waya intaremi Banabasimi yemi sasakami Antioko bemi. ²³Yerave Kotini awa awa amonemi yenti wantimi,amoyuremi akeuyikarem yemi anona nampa vega yima kukumi maside yira kakena ogo. ²⁴Banabasi bemi avogu watami,ayo agapimi itukemi ake amakukumi makayim,minugami nesu wata anasi mano yimakukumi anona emo. ²⁵Naemi Banabasi Sol afakaratemiTasusi bemi. ²⁶Sol afakaremi avigemi orarem Antioki yeimi,mana oranta aupemi makantano wata anasi nampa duwatu remi Jisasi nanti yiyimemi. Mini kanafim Antioki', ananta kristeni yu disaipol yibii yimemi. ²⁷Mini kanafim mana'a profetiyu'i Jerusalemi yeraremi Antioki kuka. ²⁸Mana bayi yepikemi be avai'i Agabusi ayo aga ano bere wami mana ake waya yiyimemi mana anona aranti mana magaga fawaritemi maside pa'i mini baya mano manta fakagi em fawaremi Glaudiasi Romu yinom waita wage'enim kanafim. ²⁹Agabusi ni waya intaremi disaipoli yu'i mone 'i duwantu ure yimakuku ewam wata anasi Judia wayi, yewam amaga yimemo. ³⁰Yemi minuremi mini mone'i Banabasi ya Soli Juda wam anom wantayu yimemo.

Aposel

11 ¹Nau ol aposel wantaim ol arapela bilip manmeri husat i stap long Judia i harim olsem, ol narapela lain manmeri tu i bilip long tok bilong God. ²Taim Pita i kam long Jerusalem, ol lain husat i bin katim skin i sutim tok long Pita. ³Ol i tok, "Yu save bung na kaikai wantaim ol man i no save katim skin bilong ol."

⁴Tasol Pita i tokim ol moa long wanem samting i bin kamap. Na em i tok. ⁵"Mi bin prea i stap long biktaun Jopa, na mi lukim wanpela driman. Long driman mi lukim samting olsem bikpela basket i kam daun long heven, ol i holim long 4-pela kona bilong em olsem laplap na lusim i kam daun long ples mi stap long en. ⁶Mi lukim na tingting long ol dispela samting, mi lukim ol abus bilong graun na ol wel abus, na ol abus i gat 4-pela lek, na ol snek samting na ol pisin bilong skai.

⁷Bihain mi harim wanpela maus i tok long mi, "Pita, kirap na kilim ol na kaikai." ⁸Na mi tok, "Bikpela, mi no bin kaikai ol abus i doti. ⁹Tasol namba tu taim dispela maus long heven i tokim mi olsem, "Wanem samting God i tok orait long kaikai, noken tok nogat." ¹⁰Dispela i kamap tripela taim na bihain ol dispela samting i go bek long heven.

¹¹Kwiktaim tripela man i sanap long haus dua bilong mipela i save stap long en. Ol i bin salim ol long Sisaria long kam long mi. ¹²Tasol Holi Spirit i tokim mi long mi mas go wantaim ol, na mi noken tok em ol narapela lain. 6-pela brata i go wantaim mi na mipela i go long haus bilong dispela man. ¹³Dispela man i tokim mipela long wanpela ensel i bin sanap insait long haus bilong em na i tok, "Salim ol man i go long Jopa na bringim Saimon ol i kolim Pita i kam bek. ¹⁴Em bai i autim tok bilong helpim yupela, na yu wantaim ol manmeri bilong yu bai yupela i lusim pasin nogut na bihainim gutpela rot."

¹⁵Taim mi stat long autim tok long ol, Holi Spirit i kam long ol long wankain pasin olsem em i kamap long mipela long namba wan taim. ¹⁶Na mi tingim gen tok bilong Bikpela, em i bin tok olsem, "Jon i givim baptais wantaim wara, tasol yupela bai i kisim baptais long Holi Spirit."

¹⁷Sapos God i givim presen bilong Holi Spirit long ol wankain olsem em i givim long yumi taim yumi bilip long Bikpela Jisas Kraisi, mi husat na bai mi pasim dispela wok bilong God? ¹⁸Taim ol i harim ol dispela samting, ol i no mekim wanpela tok, tasol ol i litimapim nem bilong God na i tok, "God i givim pinis pasin bilong tok sori long sin na kisim laip i stap oltaim long ol narapela manmeri tu."

¹⁹Bihain long ol i mekim nogut long Stiven na kilim em i dai, ol bilip man i pret na ranawe i go nabaut long Fonisia, Saiprus na Antiok, na ol i autim tok bilong Jisas long ol lain Juda tasol. ²⁰Tasol sampela bilong ol dispela bilip man bilong Saiprus na Sairin i bin kam long Antiok na autim gutnius bilong Bikpela Jisas long ol lain Griki tu.

²¹Han bilong Bikpela i stap wantaim ol na planti lain manmeri i bilip long tok na kam long Bikpela.

²²Taim sios long Jerusalem i harim nius bilong ol, ol i salim Banabas i go long Antiok. ²³Taim em kam na lukim marimari bilong God long laip bilong ol, em i amamas na strongim ol long stap wantaim Bikpela na bilip long em wantaim olgeta bel bilong ol. ²⁴Banabas em i gutpela man, i pulap long Holi Spirit na i gat strongpela bilip, olsem na planti manmeri wok long bilip long Bikpela.

²⁵Bihain Banabas i go long Tarsus long painim Sol.²⁶Taim em i painim Sol pinis em i bringim em i kam bek long Antiok. Insait long wanpela yia tupela i bung wantaim ol manmeri long sios na tokim ol long Jisas. Long dispela taim long Antiok, namba wan taim ol i givim nem Kristen long ol disaipel.

²⁷Long dispela taim sampela profet i lusim Jerusalem na i kam daun long Antiok.²⁸Wanpela bilong ol nem bilong em Agabus, Holi Spirirt i stap long em na em i tok profet long bikpela hangre bai i kamap long olgeta hap bilong graun. Dispela tok profet i bin kamap ples klia long taim Klaudias i bin stap hetman bilong Rom.

²⁹Taim ol i harim tok bilong Agabus, ol disaipel i bungim moni bilong helpim ol bilip manmeri long Judia, ol i givim inap long mak bilong ol.³⁰Ol i mekim olsem, na ol i givim dispela moni long Banabas na Sol long givim ol hetman bilong sios long Judia.

Aposol

12

¹mage mana kanagai kini heroti mi agoyantem yiruma fugemi watayuo iyemo ake amakukumo mono waya si antafim,bemi yemimanta savi uyikanani. ² Jemisi mi aremi,Johni afa awami bainati nako.³Naemi amonami mini anta mano amoyemo Juda yu'i,minimi bemi Pitami afaka remi kuyiranti,mini antami fawarimi breiti intoga yanta buwami. ⁴Naemi kin Heroti Pitami fakaremi kuyemi kinimi Pitami 4'a dafisim watayu yiyapim demi dafima sakeogo,kini mano Pitami avigem mapa kumemi wata anasi yimemi pasowa yunanati intemo.⁵Pitami kalabusi fimi wami wata anasi yiyimem erarure Kotipa yugam mukemo. ⁶Mini ayufumi Heroti Pitami avigem mapa bu gukami.Ka seni nakomi antaemo, Pitami kam aruvim waita awanapa wawemi.mana'a rafisim waita yu nampa mana ontaga rafidem wage emo karabusi maka.⁷Naemi anona manoni ankeri ano beka fawari mi saganti kalabusi mapimi fawaremi Pita agau yapa ikantemi semi ame'e itavono mini ame ama uremi Pita ayapike senimi fafasemi. ⁸ Ankeri ano sasamemi semi'eyi unam wade manta eve eyi sentori eve.Pitami era unam wado eve sineka siwakuru.⁹Afo Pitami ankeromi awakurem mapa kum emi,bemi intama mani buyemi,naye anene ankeri ano uwarami fugave busemi bemi intemi mini yanta'i kainanta uga. ¹⁰Yeganti nampawani dafisimi wata nampa nampa 2 dafisim wata,ainiga uwaka.Keti bemi anona taonifa mini onta benana'o dayintami rami ankeri ano Pitami yera arem bovemi.¹¹Pitami avogu inti maremi,mani semi,fuga ugam magemi," semi amonauna, magemi anonamano mi ankeri sasakami yemi semi sofaira Eroti ayapikem,juda yu ewa antafike semo usikewami.

¹²Minimo amonami,Maria amapa bemi,Joni anoe,makim wa'i aremi waita anasi umowadure yugami muke've wapimi.¹³Ontaga yebemi arevemi itaremi wami,mana yoga inim,ben avi'i rodami,onta mi diakara kumemi. ¹⁴Bemi intami Pita ameragomi intemi,anonaga amoyemi afo onta buriyemi, bumi,bemi uyaemi rumufa uremi mani sirem yiyimem Pita mi ontaga itaremi wane. ¹⁵Ugami bemi manisire sasamemo,afo bemi sasamemo emi oeni ewana." minugam ifo fuga sewauno yem,semi ben amami amonaru kanonami.¹⁶Ugamifo Pitami fami ontami arevewami onta kuma diruka.Ontami diruke,Pitami amonare,anonaga yintudure bemi amonaga. ¹⁷Pitami naupa upegemi,beyayimemi,awauka uyademi yiyimemi abusego semi.wayam yiyimemi anonamano kalabusi naupa ke kumi,mani sire yemi yiyimemi;Yigemi Jemisi nampa setifa awa yiyimego naye mo setige fawarimi naemi yera siremi ena magufa bemi¹⁸Ena wanurami yemi,mana anene bu fawaremi kalabusi ga dafika wata yiwanapa,nayemo pitaka fawari anta. ¹⁹Naemi kini Heroti afaka mifo bu amonemi minimi bemi yinta'emi kalabusi dafisim watayu yiruma fugogo,naemi Judia yeyaremi siseria bemi ifa ovage'em uga.²⁰Herotimi anona arami kayikemi Ta'a wa Saidoni wata anasimi,made yu beka buga,eram waya semi Blastus kimanoni ananta dafikam watamano yofaino yanti.Naemi yemi inta emi mana araka warante yanti,naye yarafi,yenti magumano kimanoni magufike yunam marewami. ²¹mana kanaga uyamaka Herotimi unam bado uremi kimanoni kantaga kumantugemi, watanasi wayayu yiyimiduka.²²Masideyu arama semi manisemo,minimi muna goti amera gonafi.Wata amerago naye. ²³Ameuremi,Kotini ankeri ano kuma aremi,nayeyare,Goti avi yani buyemi.Savi sawa wanu ano uka'ami demi aruma fugemi.²⁴Ugamifo Gotini waya mano buge yige emi fawaruma anonayi emi.

²⁵Naemi Banabasi ya solu ya mono yoganti kiparenta jerusalemi'i,Johni nampa yentamo,.benantoMakine sewayi.

Aposel

12 ¹Nau long dispela taim, king Herot i wok long kilim ol man husat i gat strongpela bilip long lotu pasin, bilong em i ken bagarapim ol.²Na em i kilim Jems, brata bilong Jon wantaim bainat.

³Bihain em i lukim olsem dispela pasin i amamasim ol Juda, olsem na em i go long painim Pita na kalabusim em. Dispela pasin i bin kamap long taim bilong kaikai bret i nogat yis.⁴Bihain king Herot i holim pasim Pita pinis long kalabusim em, em i putim Pita long han bilong 4-pela wasman na tokim ol long lukautim em; King i tingting long kisim Pita i kam autsait na givim i go long ol manmeri, bihain long tingim Pasova.

⁵Taim Pita i stap yet long kalabus, ol bilip manmeri i wok long prea strong long God.⁶Long dispela nait taim Herot i no kisim Pita i kam autsait yet. Ol i pasim em wantaim tupela sen, orait Pita i slip pinis namel long tupela soldia. Ol arapela wasman bilong namba wan dua tu i was long em i stap long haus kalabus.

⁷Na bihain, ensel bilong Bikpela i kamap long em na lait i kamap insait long haus kalabus. Em i paitim sait bilong Pita na kirapim em na i tok, "Kirap hariap, "na kwiktaim ol sen i stap long han bilong en i lus.⁸Na ensel i tokim em olsem, "Putim ol klos bilong yu na putim sendal bilong yu, "orait Pita i mekim olsem. Bihain, ensel i tokim em olsem, "Putim tu strongpela klos bilong yu na bihainim mi."

⁹Orait Pita i bihainim ensel na i laik i go autsait. Em i no tingim olsem, wanem samting ensel i mekim long em i tru. Tasol em i ting olsem em i samting olsem driman tasol.¹⁰Taim tupela i lusim nambawan wasman na namba tu wasman, tupela i kamap long dua i gat ain we rot i go kamap long bikpela taun; dispela dua em yet i op long tupela ken go. Taim tupela i i go autsait na tupela i wokabaut long rot, hariap tru ensel i lusim Pita na i go pinis.

¹¹Taim Pita i kisim gutpela tinting; em i tok olsem, "Tru tumas nau mi save olsem, Bikpela i salim ensel bilong em long helpim mi long han bilong Herot na long ol pasin ol manmeri bilong Juda i laik mekim long mi."¹²Taim em i luksave dispela, em i go long haus bilong Maria, mama bilong Jon, ol i singautim Mak tu long kam long ples we planti manmeri i bung na prea i stap long en.

¹³Taim em i kam na i paitim dua na sanap i stap, wanpela wokmeri, nem bilong em Roda, em i kam long opim dua long en.¹⁴Taim em i harim olsem em i nek bilong Pita, em i gat bikpela amamas tru na em i no opim dua; nogat, em i ron i go long rum na i tokim ol olsem, Pita i sanap i stap long dua.¹⁵Tasol ol i tokim em olsem, "Ating yu mas paul." Tasol em i tok olsem mi tok tru. Na ol i tok, "Ating yu mas lukim tewel bilong em tasol.

¹⁶Tasol Pita i wok long paitim dua yet na ol i go opim dua. Taim ol i opim dua, ol i lukim Pita na ol i kirap nogut tru long lukim em.¹⁷Taim Pita i go insait long haus, em i putim han bilong em long maus bilong em na i tokim ol long pasim maus, na em i stori long ol long Bikpela i kisim em i kam autsait long haus kalabus. Na em i tokim ol olsem, "Yupela i mas tokim Jems na ol brata bilong mi long wanem samting i kamap long mi." Bihain em i lusim ol na i go long narapela ples.

¹⁸Na narapela moning i kamap, nogat wanpela samting i kamap namel long ol wasman bilong kalabus long wanem ol samting i bin kamap long Pita.¹⁹Bihain, king Herot i painim em tasol em i no lukim em. Olsem na em i askim ol long kilim ol wasman bilong kalabus i dai. Bihain em i lusim Judia na i go long Siseria na stap long hap.

²⁰Nau Herot i belhat nogut tru long ol manmeri bilong Taia na Saidon. Olgeta wantaim i go long em. Ol i tok strong long Blastus namba wan ofisa bilong king long helpim ol. Bihain ol i askim long wanbel pasin, bilong wanem, taun bilong ol i save kisim kaikai long taun bilong king.²¹Long dei ol i makim long en Herot i putim klos samting bilong ol king na sindaun long sia king; na mekim sampela toktok long ai bilong olgeta manmeri.

²²Orait olgeta manmeri i singaut na i tok olsem, ating dispela em nek bilong wanpela giaman god. "Em i no nek bilong man!"²³Hariap tru, ensel bilong God i kam daun na kilim em long wanem, em i no litimapim nem bilong God; Ol binatang i kaikaim em na em i dai.

²⁴Tasol tok bilong God i go long olgeta hap na i kamap strong tru.²⁵Bihain Banabas wantaim Sol i pinisim wok misin bilong tupela long Jerusalem na kam bek wantaim Jon, ol i kolim Mak.

Aposol

13

¹Mage mono naupa antioki'i,mana'a kasanapa waita wa sisayui wage emo, yen yibi'i Banabasi,Simioni{ena abi,i nigami},Lusiusi bemi Sarinike,Manaeni{Heroti awaem mante rafiduka,afo Heroti bemi rafisiri ugane 4,a kona manoni magumi} afo Soli. ²Yemi yunami ifademi ano namanoka rotu ebe wami,Iyo Aga ano siyimemi semi,"Banabasiya Soli itarago,nayeyare yeganti semo yara ruka una yoganti marate tare." ³Yemi yunami ifademi yeka yinoka yiyam remi yugam mukure yekanti siyikara buga.⁴Eyo Banabasi wa Soli Iyo Aga ano ami inta renta Seliusiai yeganti buganto,afo mini fakemi yeganti sipifimi raunta bentaSaiprusi ailenifim buga ⁵Miniga yeganti ano mogu Salamisi bentami,yeganti miniga bentami Goti ami Juda uyi mono mapimi siyi miduka.Afo Jon makim yekantose yofa inanimi abi dukanto.⁶Pafosi ailani awanapi yeganti ora bentami,yemi mana grasi waita amonaruka,bemi mana Judayi muna kasa napa waitami,be nabi.i ba jisasi. ⁷Mini muna kasanapa waitami gavana

napai agapagem, Segius Polusi, bemi mana intim waita. Afo mini waita mano Banabasi ya Soli yaremi yema semi simonakaro, nayeyare bemi Goti ami inta rantem. ⁸Elimas sigami mini {giasiwaita be siga}yekanti yimonara abesara uga nayeyara gavanami Goti ami intarem bemi amakuku buyi noyantise. ⁹Afo Solim, yemose ena abi rewami Polimi, Aiyo agapim itukayi bemi, mini glasi waita era agaum amonaruka. ¹⁰Afo benati semi, "Emi wanano agage, epimi amuna munawa sabi anta itukane. Emi mana ateka antamanoni namugo mono. Emi ano namanoni atekam antami bu uyaganomam, emi amaka ugebe?" ¹¹Mage amonanami, Anona manoni aranti ekai yemi, afo emi augam afakani inonam. Emi a, i kewami mana, a nurami wamona nonam, "Ame urem miniga sito kona napa kumayu Elimasi amuga yiga, afo bemi ame urem watanasi yifaka ruka be ayaka ose fakare amose agate binayoyi. ¹²Miniga Gavanami mini anene fawarewam amonare, bemi amakuku uga, nayeyara bemi Ano namano amam waya sinati. ¹³Miniga Polimi beyi amumaga waitayu yemi Pafosi yerare afo sipifim raunte buga me, e Pega waPamfiliai. Afo Joni yemi ifadem bemi yewayegem Jerusalami buga. ¹⁴Poli beyi amumaga waitayu napa Pegai yerare yemi Antioki yema fawaruga mini Pisidia, i. Me, e miniga, i yemi mono mapimi upebuga Sabatiga kumaka ¹⁵Yemi afo kaga waya napa kasanapa wayami yantaremi afo yemi monoma kawami mana wayami semi buga Poli napa beni amumaga waita yenanti sem, "Yegemi afa awa, yigemi mana, a wayami rukegafo mana watanasi era uyikanti, yigemi fami sinagone." ¹⁶Afo polimi itavemi ayami yani urem yemose sem wayami erarem semi, "Yige waitayuge Israeli iyewa intebena ami awakurebene Gotimi, yigemi intago. ¹⁷Israeli watanasi yi Goyimi seyuya sifo emi uyadukane afo yigemi amuna watanasi fawarega itugega mana magaga Isipi wago, afo ayami yami remi bemi yigemi yibigemi bugane Isipi. ¹⁸Adeka 40'a ika'i Mosesimi yenampa kama nomagafim umanti maantuka. ¹⁹Bemi me, e mini 7beni, a kantrimi ana karuka me, e Kenani yuyi magafim, bemi Kenani maganomi senuti watanasi yimiduka mini yigr yintabe sirem. ²⁰Maside mana mini yantagu fawarimi 450 kirisimasi yakagabim, mini anepa'i maside yanta'i, Gotimi Israeli yinom waita yimimi amaka yogam waita Samueli fawaremi. ²¹Na, emi watanasi yemi kinati inta uga, afo Gotimi kimi yimemi Solimi Kisi aga'i, benjameni akupike aga'i, bemi 40 kirisimasika kini item. ²²Afo Gotimi Solimi kimanoni sia gakemi manta magafim remi, Gotimi Devitimi avigemi maruma miniga dami bemi Israeliyi kini uga. Bemi Goti Devitim amona mante semi, "Semi magemi afa kege Devitim Jesini aga, i bemi seti inti napa siraose awakurewayi, bemi masidem anene semo intewauna uware wayimi." ²³Mini waita ana wasipikemi Gotimi mana waita yimemi yerademi Israeli yemo yibigananim mini Jisasimi, bemi semi uwaratege sigami fawarem. ²⁴Minimi agoyantem fawaremi, Jisasi buyigami, Jonimi wata anasifimi waya Israeli siyime sem, yira wayedega nomi marago. ²⁵Afo Jonimi beyi yoganti kiparanti, bemi minisirem yintaemi semi, Yigemi intami semi iyebe sebege? Semi mini wata waye. Afo intago, manawayi setineka yinanimi, semi awogu waita buwa'u amaka ure beni sumi bu utufonu ben aifike. ²⁶Afa awa yigemi, Abrahami agafanta fikemi, yige yiwana pake iyemanu Gotika mono sebeye, wata yewayege yibigano sigam wayami senuganti yiga. ²⁷Jerusalemi'o wam akunampa yeka ose dafikayi nampa bemi amonama soke bu yemo kasanapa siga wayamanomi amakagi emi yemo maside Sabatiga, o yantare ko, ose sake eyom bemi. ²⁸Buwa mana umanti afaka ruka bepimi bemose fuginanimi, Pailoti yemi inta emo arinoyanti. ²⁹Masiden yanta'i kiparemi kasanapa waita aganta watanasimo bemo uakanayom, yemi keke yagake manta magafi remi masifaga matipim. ³⁰Afo Gotimi bemi manta itarruka fugim waitayi magufikemi. ³¹Nesu wayawami amonemo, minimo benampa'o yemo Galili yerabemo Jerusalem bugayi. mini waita anasi yemi amonemi yemi bemi sima agefemi fugasiga sigane siremi eno yiyimika. ³²Minuga yami mini awogu wayami yiyimeyamo fau Gotimo age wayamo seyuya sinauka'o sirugami. ³³Senuka, i mini age wayamono amakagi uga, seyuya ye yigafanta, afo bemi Jisasim matipike manta itaruka. Minugami me, e idewam bukufim 2fim agaka. Emi setiga anomi, mage mana nurami semi enafo eyi e uno. ³⁴Fugamano mani semi, Gotimi Jisasimi manta fugim waita yuyi magufike itarukam ben a'umano savi bu yitemi, mini ayipimi Gotimi semi, Semi yigemi yimete atekam anene Devitika siru kaunami. ³⁵Mini anta yanti mana iyau anifimi semi manisiga, Emi bu eanam mana atekam waitamano a'umi savi buyitene. ³⁶Devitimi maside Gotini ayiru'i mana magaga uwantemi, bemi fuka, afo benaumi bena fo eni matipim ruka afo apinaga. ³⁷Ugami iyem waitamo Gotimo manta itarananim sabi buyitem. ³⁸Minugafo yige afa awa amonanago, mini waita mano ka'i kumiose yira antami fakagi uga. ³⁹Beka anami, maside waita anasi iyemo amakukumo inaniyi ateka watanasiyi itemo minugami Mosesini lo mano emi manta ateka waita yi buyitem. ⁴⁰Minu gafo yigemi dafima soke ogo kasanapa waitayu siga aneneyu'i yigeke bu fawarino. ⁴¹Amonago, yigemi muna wayamo sewayi, antudure naemi madepa afi'inagomi, nayeyara, semi yoganti yigeyi kanaga'i yodukau. Mana yoganti yigemi yima kuku bu inago, mana amano sasaminanim bube. ⁴²Poli ya banabasi borami, watanasi yinta'emo ena Sabati gaiyigeganti mini waya yewayegeka sekaro siga. ⁴³Mono duwantumi kipami, nesu Juda watanasi afo auwem yima kukum watanasi Poli ya Banabasi yiwakutuka, yeganti yinta emo, bogo gotini ara faru nampa. ⁴⁴Ena Sabati gai, adenaka masideyu anona taoni fike yema duwantu emo Goti ami intaranti. ⁴⁵Judayu nesu waitanasi yemi yen yira'i savi emi, yerademi semo Polimo siruka waya siremi bemi manta savi emo. ⁴⁶Ugamifo Poli ya Banabasi yenyi wayami atedemi siyimiduka, afo manisiga, E anam minino, Goti amano e anam Judayupa nare yino. Afo, yigemi ifadami

yigeke kemi neka i bemino, afo mini antayanti, yigemi se i seyuyami awogu buyuga faunabe wama soke i aumi, Amonano, seganti wayedeka ena watanasifim wotekare. ⁴⁷Mini amakagi urem Anonamano fegam waya siga, semi emi onanta dukaunabe ena watanasifim, nayeyare emi Goti sebemi ena watanasi yibigebemi mana magaga masi depa wonoyare. ⁴⁸Ena watanasi miniyanti intemi, yimoyebe Goti avi yaniem, nesu ano Gotika yima kuku emi maside nuram wama anata iaumi maremo. ⁴⁹Goti amano maside ayapa'i mini magufim bemi. ⁵⁰Ugami Juda yu'i eram wayami anasiyu ose anom yibi dukam wa era ure mono waya sebe ano Taonifa anari ewayi. Minimanomi ano umanti Poliya Banabasimi afo yemi yekanti fakare ano taunifike mapa intafuga. ⁵¹Minomi Poliya Banabasi yeganti yigakena magami dikaka uma yewapa duka. Afo minurentami yekanti ano taunifa Ikoniumi buga. ⁵²Kato iya oru yemi ano yimo uga nayeyara Aiyo agapimi itukemise..

Aposel

13 ¹Nau, insait long ol sios long Antiok, i gat sampela ol profet na ol tisa. Nem bilong ol em; Banabas, Simion (husat ol i kolim Niga), Lusius bilong Sairin, Manaen (brata bilong Herot we ol i kisim na lukautim, na Herot em i gavana bilong namba 4 hap bilong provins) na Sol. ²Taim ol i lusim kaikai na i lotu long Bikpela i stap, Holi Spirit i tokim ol olsem, "Makim Banabas na Sol, long wanem tupela bai i mekim wok mi bin singautim tupela long mekim." ³Bihain long ol i lusim kaikai, ol i putim han antap long tupela na beten long tupela na ol i salim tupela i go.

⁴Orait Banabas na Sol i harim tok bilong Holi Spirit na tupela i go long Seliusia; na long hap tupela i kalap long sip na i go long ailan bilong Saiprus. ⁵Taim ol i stap insait long biktaun bilong Salamis, ol i autim tok bilong God insait long ol haus lotu bilong ol lain Juda. Na tupela i bin kisim Jon Mak olsem man bilong helpim tupela.

⁶Taim ol i go pinis namel long dispela ailan Pafos, ol i painim wanpela glas man, em i wanpela giaman profet bilong Juda, nem bilong em i Ba Jisas. ⁷Dispela glas man i save pas wantaim gavana, Segius Polus, em i wanpela saveman. Na dispela man i singautim Banabas na Sol long kam lukim em, long wanem em i laik harim tok bilong God. ⁸Tasol Elimas (as bilong dispela nem Elimas em i olsem glas man) i no laikim ol na tu i no laikim gavana long harim tok bilong God na bilip.

⁹Tasol Sol, ol i save kolim em Pol, i pulap long Holi Spirit, i lukluk strong long dispela glas man. ¹⁰Na i tokim em, "Yu pikinini bilong Satan, yu pulap wantaim olgeta giaman na pasin nogut. Yu wanpela birua bilong olgeta kain stretpela pasin. Yu bai i no inap long pasim straitpela pasin bilong Bikpela, yu inap ah?"

¹¹Nau lukim, belhat bilong Bikpela i kam long yu, na yu bai i kamap aipas. Yu bai i no inap lukim san long sampela taim." Wantu tasol wanpela liklik klaut na tudak i kam antap long Elimas; na em i stat long painim manmeri long holim han bilong em na soim rot. ¹²Bihain taim gavana i lukim wanem samting i kamap, em i bilip, long wanem em i kirap nogut long ol skul tok bilong Bikpela.

¹³Nau Pol wantaim ol poroman bilong em ol i lusim Pafos na kalap long sip na i go long Pega long Pamfilia. Tasol Jon i lusim ol na i go bek long Jerusalem. ¹⁴Pol na ol poroman bilong em ol i lusim Pega na i kam kamap long Antiok long Pisidia. Long dispela hap ol i go insait long haus lotu long Sabat na i sindaun. ¹⁵Bihain long ol i ritim ol tok bilong lo na bilong ol profet, ol lida bilong haus lotu i salim wanpela tok i go long Pol na ol poroman bilong em na tok olsem, "Ol brata, sapos yupela i gat sampela toktok bilong givim strong long ol manmeri long hia, yupela i ken tok."

¹⁶Orait Pol i sanap na apim han bilong em long strongim tok na i tok olsem, "Ol man bilong Israel husat i save harim na bihainim tok bilong God, yupela harim. ¹⁷God bilong ol manmeri bilong Israel i makim ol papa bilong mipela na i mekim namba bilong ol manmeri i kamap planti tru taim ol i stap long graun bilong Isip, na wantaim han i go antap tru em i kisim ol i go aut long Isip. ¹⁸Long klostu olsem 40 yia, Moses i bin karim hevi wantaim ol long ples nating.

¹⁹Bihain long em i bagarapim pinis 7-pela kantri long graun bilong ol Kenan, em i givim graun bilong ol Kenan i go long ol manmeri bilong mipela olsem samting bilong ol yet. ²⁰Olgeta dispela samting i kamap i kisim moa long 450 yia. Na bihain long dispela olgeta samting, God i givim ol Israel ol hetman inap profet Samuel i kamap.

²¹Na bihain ol manmeri i askim long wanpela king, na God i givim ol Sol pikinini man bilong Kis, wanpela man long lain bilong Benjamin, long kamap king long 40 yia. ²²Taim God i rausim Sol long sia king, God i bringim Devit i kam antap long kamap king bilong ol Israel. Em long Devit tasol na God i tok, 'Mi painim pinis Devit pikinini man bilong Jesi em i save bihainim bel na tingting bilong mi, em save mekim olgeta samting mi laikim em long mekim. '

²³Long tumbuna bilong dispela man tasol God i givim wanpela man bilong kisim bek ol i kam long Israel, em i Jisas, olsem em i bin promis long mekim. ²⁴Dispela i stat long kamap, taim Jisas i no kam yet, Jon i bin mekim

toksave long ol manmeri bilong Israel ol i mas tanim bel na kisim baptais.²⁵Taim Jon i laik pinisim wok bilong em, em i askim ol olsem, 'Yupela i ting mi husat? Mi no dispela man. Tasol harim, wanpela i kam bihain long mi, mi no gutpela man inap long rausim su long lek bilong em. '

²⁶Ol brata, long lain pikinini bilong Abraham, na long namel long yupela husat i save lotu long God, long yumi tasol dispela tok bilong kisim bek man i bin kam.²⁷Long ol lain i save stap long Jerusalem, na ol man i bosim ol, ol i no luksave long em, na ol i inapim tok bilong ol profet i karim kaikai we ol i save ritim long olgeta Sabat long kotim em.

²⁸Maski ol i no painim wanpela asua long em bai i dai, ol i askim Pailat long kilim em.²⁹Taim ol i pinisim olgeta samting ol profet i bin raitim long ol manmeri bai i mekim long em, ol i rausim em long diwai kros na putim em long matmat.

³⁰Tasol God i kirapim em bek long ples bilong ol dai man.³¹Ol i lukim em planti dei, em ol dispela manmeri husat ol i bin i kam wantaim em long Galili na i go long Jerusalem. Ol dispela manmeri husat i lukim em, ol i kamap witnes bilong em long ol arapela manmeri.

³²Olsem na mipela i tokim yupela dispela gutnius God i bin promis long ol tumbuna bilong mipela,³³na em i inapim dispela promis long mipela, ol pikinini bilong ol, taim em i kirapim Jisas long matmat. Olsem ol i bin raitim long Buk Song 2: 'Yu Pikinini bilong mi, long dispela dei mi kamap Papa bilong yu.'³⁴Trupela i tok olsem, God i kirapim bek Jisas long ples bilong dai man na bodi bilong em bai i no inap bagarap, long dispela rot God i bin tok: 'Mi bai givim yupela dispela holi na trupela blesing mi bin promis long Devit.'

³⁵Long dispela as na em i tok tu long narapela Buk Song olsem, 'Yu bai i no inap larim bodi bilong dispela stretpela Man bilong yu i bagarap.'³⁶Taim Devit i mekim olgeta laik bilong God long graun long taim bilong em, em i dai, na ol i putim bodi bilong em long matmat wantaim ol papa bilong em, na bodi bilong em i sting.³⁷Tasol man husat God i kirapim bek, em bai i no bagarap.

³⁸Olsem na yupela ol brata i ken luksave, long dispela man tasol pasin bilong lusim sin i bin kamap ples klia.

³⁹Long em tasol, olgeta manmeri husat i bilip i kamap stretpela lain manmeri. Tasol ol lo bilong Moses i no inap long mekim yu kamap stretpela man.

⁴⁰Olsem na, yupela i mas was gut long ol samting ol profet i bin toktok long em i noken kamap long yupela:

⁴¹Lukim, yupela ol man bilong mekim tok giaman, kirap nogut na bihain yupela bai i lus olgeta, long wanem, mi mekim wok long taim bilong yupela. Wanpela wok yupela bai i no inap long bilip, maski sapos sampela lain i toksave long yu. '''

⁴²Taim Pol na Banabas i go, ol manmeri i askim tupela long tupela bai mekim wankain tok long narapela Sabat gen.⁴³Taim lotu bung i pinis, planti bilong ol Juda manmeri na nupela bilip manmeri i bihainim Pol na Banabas, na tupela i tokim ol na i askim long ol i mas i go yet wantaim marimari bilong God.

⁴⁴Long narapela Sabat, klostu olgeta lain long biktaun i kam bung wantaim long harim tok bilong God.⁴⁵Taim ol Juda i lukim bikipela lain manmeri, ol i bel nogut tru, na ol i tok bek long ol samting Pol i tok long en na ol i bagarapim em.

⁴⁶Tasol Pol na Banabas i bekim tok bilong ol stret, na i tok olsem, "Em i mas kamap olsem, tok bilong God i mas kam long yupela ol lain Juda pastaim. Tasol, yupela i rausim i go longwe long yupela na long dispela pasin, yupela i tok olsem yupela i no gutpela long kisim laip i stap oltaim, lukim, bai mitupela i tanim i go long ol narapela lain manmeri."⁴⁷Long wankain olsem Bikipela i givim tok lukaut na i tok olsem, 'Mi bin putim yu olsem lait long ol narapela lain manmeri, long wanem yu autim tok bilong God long kisim bek ol man, i go long olgeta hap bilong graun. '''

⁴⁸Taim ol narapela lain manmeri i harim dispela, ol i amamas na litimapim nem bilong Bikipela. Na planti i bilip long God long kisim laip i stap gut oltaim oltaim.⁴⁹Tok bilong God i go aut long olgeta hap bilong ol dispela ples.

⁵⁰Tasol ol lain Juda i tok strong moa long ol meri i gat biknem na tu ol i save strong moa yet long lotu na tu ol man i save i go pas long biktaun. Dispela i kirapim bikipela bagarap i kam long Pol na Banabas na ol i tromoi tupela i go autsait long biktaun.⁵¹Tasol Pol na Banabas i rausim das long lek bilong tupela long ol. Na bihain tupela i go long biktaun bilong Ikonium.⁵²Na ol disaipel i pulap long Holi Spirit na bikipela amamas.

Aposol

14

¹Minimi ikoniumi magufimi fawaremi,pola ya ba nabasi makantano upe gentamo juda yayi mono mapimi anonamano waya yiyimeno,mini anenemano anona akum wata anasi juda wa Griki yima kuku emo anonani

wayaga. ²Ugami juda yu wayamo bu intayimi,yemi intiti mana itaremo mana'a wata anasi namugo anta afa awa anta fawarimo semo. ³Yeganti ayaka'i minifa wage entano,anonama noni ake nampa ,waya yiyimenta bu fegetamo;Mini nuram wai,anona mano yofainta anona yogaru manta fawaren tamo awa awa nampa anona mano mini aneneyu bemi eyo wayami poli ya banabasi ake,aneneyu entamo. ⁴Ugami,nesu wata anasi taoni fikemi kantimi dayika uvemo,mana'ami juda yu nampa ovami,manami aposolo yunampa ovami. ⁵Mana'a wata anasi nampa juda yu'i yinom wata yu yira'i Mata itare wayami semo,yekanti Poli ya Banabasi manta savi ukare onamu'i intafu yika goyanti. ⁶Ye'ganti mi yanti inte.Ammone urenta yera denta likonia magufa listra,debi wa mana'a magu mini adeka wam magufa. ⁷Gotini wayami yiyime wami⁸Lista magufimi mana watami kumakemi wami bemi aifimi eranti bu dukami,ai mano savi uga beyano arapimi wami,bemi aima darem bu no'emi. ⁹Mini watawano intami poli asewami.Poli mi augam beka demi amonami,amakuku dukemi soke'emi. ¹⁰Poli arama semi manisemi,itave eyaiga,mini wata mano itavemi bemi.amoevemi//¹¹Nesu wata anasi amonami mini yanta o poli uwarami,anonaga'i arama semo likonia yuyi wayafake semi,goti yu'i senupa'i wanta yantauremo. ¹²Abi demi Seus Banabasi nanti semo,Poli nanti emi semo,nayeyafi bemi oma anari uremi Gotini wayami semi. ¹³Seusika prisi mano,beyi mono ma'i dukage'emi anom magu manami mapa'i,minimi ofa uwararanti masidem wata anasi yunampai,buli makami kantau yemi nampa avogu evam bilasi nampa mare taoni ontaga yemo. ¹⁴Ugami poli ya banabasi mini yanti inte tami yeyi wado unami daka gentamo,ame urentami ame'eweta nesu wata anasi waka borami arama semo. ¹⁵Mani semo,wata yu'i naugaga mini anta evege? seganti wata yiga onte ugaunta,seganti mana yion intiti dekami mana yiom avu ava'a dukaunta yige onte ureka.Seganti avogu waya mi marakami yige wapa yekamunta inte,ve'i sige yi savi anta yu'i anona afo'e,bemi inaru wa magawai uwaremi,bu nom wa maside yanta mini aupem bami. feyapai ¹⁶wata anasi yirami yeyi yiyika noem. ¹⁷Be yaumi fafa busemi,ofauke fugasim wata buwami,mini gai avogu anta uremi inarufake ai rinti yimidemi avogu yunam mara kana yimi demi yigen yira'i inidemi yimo nampa. ¹⁸ugami poli ya banabasi yamanomi wata anasi sima bu fakanani yekanto ofa yiminayom¹⁹Ugami mana'a juda yu antioki nampa ikonium ye ravemi nesu wasavem waya anona akam watansasim uremi poli mi,onamu intafu akemo dirifaremi anom magufake mapa kumemo,naye yarafi yemi intami ai fugemi. ²⁰Disaipolu yu'i itare bemi yaka'ugem wamibemi,itavem toni fimi upegemi ena'awami banabasi bemi debe. magufimi/²¹Gotini wayami mini anona tanonafimi yiyimida mi nesu wata anasimi disaipoli emo,kiparenta yeyarenta listra bentamo,ikoniumuwa antioki. ²²Yeganti simati disaipol yu yira ake entamo awogu wayayu yiyime akeure yiyimakuku masidem nuram wata anasi manisire yiyimeno Gotini magufim biranti,nesu umanti mara teya. ²³Yengenti yinom maside mono maka'i,yiruma dateremo yunami aventa ure yugam muke mo,yinom wata yu anona ayapimi denta mo;Yegento yima kuku ewanta anona. ²⁴Naemi yentamo pisdia ayipai yenta pamfilia yera ventamo. ²⁵pega'i waya sentamo,naemi kumewetamo atalia. ²⁶Minifa'i sipi fimi dauteta antioki bentamo mini maguga'i yeganti yenanao Goti amenta mo beni yogari iranti mini yoganti yerare mini maguga kipentamo. ²⁷Antioki ye raventa,masidem mono magu duwantu urenta yiyimeno Gotimo yeka uwara aneneyu iten ayipina Goti onta diyenari yima kuku inti ena akum wata anasi. ²⁸Ayakai disaipoli yunampa wage'entamo.

Aposel

14 ¹Dispela i bin i kamap long Ikonium, we Pol na Banabas tupela wantaim i bin go insait long haus lotu bilong ol Juda na autim tok bilong Bikpela. Na dispela i mekim bikpela lain manmeri bilong Juda na Grik i bilip long tok bilong Bikpela.²Tasol ol Juda husat i no bin harim tok, ol i kirapim tingting bilong ol narapela lain manmeri long kamapim birua wantaim ol brata.

³Na tupela i stap longpela taim long hap, na wantaim strong bilong Bikpela, tupela i autim tok na i no pret. Na long dispela taim tu, Bikpela i helpim tupela long mekim ol mirakel wantaim marimari bilong em. Bikpela i mekim dispela ol samting taim em i givim tok orait long Pol na Banabas long mekim ol mirakel.⁴Tasol ol bikpela lain manmeri bilong taun i bruk long tupela hap. Sampela i go stap wantaim ol Juda na sampela i go stap wantaim ol aposel.

⁵Na taim ol narapela lain manmeri na ol Juda i wok long traim long kirapim bel bilong ol hetman bilong ol, long ol i ken mekim nogut long Pol na Banabas na stonim tupela,⁶tupela i luksave long dispela na i bin ranawe i go long taun bilong Likonia, Listra, Debi na ol narapela ples we i stap klostu.⁷Na tupela i wok long autim gutnius bilong Jisas Kraus.

⁸Long taun Listra wanpela man i sindaun i stap, em i nogat strong long lek bilong en. Lek bilong em i bagarap taim em i stap long bel bilong mama bilong em, na em i no save wokabaut.⁹Dispela man i harim Pol i toktok. Na Pol i putim ai bilong em i go long dispela man na i lukim olsem, em i gat bilip long kisim orait.¹⁰Na Pol i singaut long em na tok, "Sanap long lek bilong yu." Na dispela man i kirap na wokabaut.

¹¹Taim ol bikpela lain manmeri i lukim dispela samting Pol i bin mekim, ol i singaut strong moa long tokples bilong ol Likonia na ol i tok, "Ol god i bin kam daun long yumi olsem ol man."¹²Ol i kolim "Seus." long Banabas na "Emes" long Pol, bilong wanem em i man i go pas long autim tok.¹³Pris bilong Seus, i gat haus lotu bilong en i stap autsait long biktaun, olsem na em i laik mekim ofa wantaim olgeta lain manmeri na em i karim bulmakau wantaim naispela plaua i kam long dua bilong biktaun.

¹⁴Tasol long taim aposel Pol na Banabas i harim dispela, tupela i brukim klos bilong tupela, na hariap tru tupela i go long ol bikpela lain manmeri i stap long en na ol i singaut¹⁵na i tok, "Ol man, bilong wanem na yupela i mekim dispela ol pasin? Mitupela i man wankain olsem yupela, mitupela i gat wankain tingting na pasin olsem yupela. Mitupela i kisim gutpela tok i kam long yupela bai harim na lusim ol pasin nogut bilong yupela long Bikpela God i stap laip na Papa bilong olgeta samting, em i bin mekim heven na graun, na solwara na olgeta samting i stap insait long en."¹⁶Long bipo taim tru em bin larim ol manmeri i raun long laik bilong ol yet.

¹⁷Tasol em i no lusim em yet taim em i nogat witnes, na long dispela em i mekim gutpela pasin na givim yupela ren bilong heven na ol taim bilong gutpela kaikai, i pulapim bel bilong yupela wantaim amamas.¹⁸Tasol ol dispela toktok bilong Pol na Banabas i no inap long pasim ol bikpela lain manmeri long givim ofa long tupela.

¹⁹Tasol sampela ol lain Juda bilong Antiok na Ikonium i kam na mekim tok gris long ol bikpela lain manmeri. Na ol i stonim Pol, na pulim em i go autsait long biktaun, bilong wanem ol i ting em i dai pinis.²⁰Na taim ol disaipel i sanap yet na raunim em, em i kirap na wokabaut i go insait long taun. Na long narapela dei, em i go wantaim Banabas long Debe.

²¹Tupela i autim gutnius long dispela biktaun na mekim planti manmeri i kamap disaipel, na taim tupela i pinis, tupela i go bek long Listra, Ikonium na Antiok.²²Tupela i wok long strongim bel bilong ol disaipel, na mekim ol gutpela toktok long ol i ken stap strong long bilip bilong ol long olgeta taim. Tupela i tokim ol manmeri olsem, "Long go insait long kingdom bilong God, yumi mas karim planti hevi."

²³Na long taim tupela i bin makim ol hetman bilong ol long olgeta sios, ol i lusim kaikai na beten. Tupela putim ol hetman i go long han bilong Bikpela, tupela i save bilip long en.²⁴Bihain tupela kam olsem long Pisidia na kam kamap long Pamfilia.²⁵Tupela i autim tok long Pega na bihain tupela i go daun long Atalia.²⁶Long hap tupela i kalap long sip na i go long Antiok, dispela ples tupela i bin givim tupela yet long God long mekim wok bilong em, dispela wok nau tupela i pinisim long dispela ples.

²⁷Taim tupela i kamap pinis long Antiok, tupela i bungim olgeta sios na tokim ol long ol samting God i bin mekim wantaim tupela. Na long wanem rot God i bin opim dua bilong bilip long ol narapela lain manmeri.²⁸Tupela i stap longpela taim wantaim ol disaipel.

Aposol

15 ²¹Mana'a waitayu Judiake kumemo Antioki'i afa awa siguru yimira," afo yu'buakefatei Mosesini kaga wayamano sigani buyimi Gotimi yigemi buyivigatene." v 2 Mini mano Pol ya Banabasi yiwanapa asuvi anta manta fawarene mini waitayu nampa.Minugami Poliya Banabasiya nampa mana'a yepike siyika bemo Jerusalemi bemo yogam waitayu nampa yinom waitayu mini intairanti siranti.³Minugami mono ma'ano, yiyikami bemo Fonisia wa Samaria'iyi megoyanti,ena'akum yemo,ena akum wai yemo Gotipa.Mini waya mano ano'amoyinti manta fawarene afa'awa yupimi. ⁴Jerusalemi yerawomi,mono kevu,yogam waita'wa yinom waitayu yimoyeve yiviruka,Poliya Banabasi Gotimoano'ananemo uwanyika nanti yiyimemo.⁵Ugami mana'a yimakuku ewayi Farisiyu,itareve manisemo.Yiyimina yu'akefare Mosesini kaga waya awakurogo."⁶Minimi yogam waitawa yinom waita ruwanture mini wayayanti semo.⁷Nesu asuvim waya ana'epa,Pita itavemi manisiem siyimemi.afa'awao yigemi amone inte ugane mana'anuram yakagagane.Gotimi mana ayimi yige'yiwanapa rukane,semosuna wayafimi.Ena wata anasi intateye soke waya,Beka yima kukun iteye. ⁸Goti, iye beyarai amonagene,benaoAi'yo aga yimemi.senuka ugani uremi. ⁹Bemi senuwa yemba rayima ranta buyuwa ,ugamifo yeyira yehyira soke iranta uwaremiremi yuyami awanapike seyuya nampa yige anmpa. ugami bemi yen yira'i manta soke'emi yimakuku antanako.¹¹¹⁰Magemi,nayeyara Goti'mi maka sirantega,minugaga mini umanti yogam waitayu yinugapem magege senu sifoe nampa seyuya bumara fanu;

¹²Maside wata anasi sadage bem intemo Poli ya Banabasi Gotimo yekanto yofaintamo wata anasi'gao ano'ananemo uwantu kanta.¹⁴¹³Yeyi waya kiparami, Jemsi manisemi. "sifa tiwa yuge,manafa intago."¹⁷¹⁵Kasanampa waitayu yami mana'uga wafa agantu kani uremi. ¹⁶Mini anene yu anepa'i,semi orare yerave'i Devitini seli ma'i uwara tege, minimo ,maside anenemo fafasiga',maside anene savi ugam yerade manta manafim magatege,

¹⁸Minimi nayeyanta gara Anona mano sene ,mini aneneyuo uwantu kayimi seyui intagafau.²⁰¹⁹Minugami seti intiti manuga, seyuya sira umanti Gotipa yinayo wata anasi buyime fano.²¹Nayeyare, Mosesini kaga wayamano feypapai

anom magufimi sima fawaruga madem mono mapim madem sabatiga siruka.²²Mini avogu uga yogam waitayu wa yinom waita nampa monopim wa akun ampa Judasi'mi uga'akemo Basabasive sire avidewayi, Sailesiya,yeganti mono maka dafikanti warami siyikanta Antioki Poliya Banabasi'ya nampa bemo. ²³Manisire afaunti agaremo; "mana afaunti yogam waitayu'wa yinom waitayu pakemi yene,mini yige yifayive, ena afa'awa Antioki Siria'wa Silisia; mani semo,soke wayawane semo.²⁵²⁴Seyuya intafauna mana'a waita senupike iyauvuga,senupike eyo'waya bumantuka,savi wayayu mare siyimei yira'umanti mantuka. ²⁶Yeganti ye yu yanti buinte tamonto Anona Jisasi avipim.²⁷Minuga yami Judasi ya Sailasi yiyika faunata yentare,yeganti yiyimi temo maya yiom waya yena'o yeyofeke. ²⁸Minimi avogu'ino Aiyo aga nampa seyu'yamba,uma aneneyu yigen yimuga burafano yigen yimuga. ugamigo seyui umanti burewa aneneyu yigen yimuga rateyane. ²⁹Minugafo yigemi yinena u'amego muna Gotimo ofa amewa aneneyu.narenampa newa yunam anugam fupamomo fugi aneneyu'famuku antayu'wa.Afo,yigemi mini antafike nekao wami,minimi sokege.awoga wayawane. ³⁰Duwantu kipami Antioki kumemo, maside wata anasi manta duwantu urami mini afaunti yimemo. ³¹Mini afaunti yanta remi, anoyimo mini waya yanti ugano mini wayamano yofauga. ³²Judasi ya Sailasi'ya,yegantawai kasanampa waita gare.minugantami yeganti afa'awa yofaure eraruyikga nesu wayanako. ³³³³Naemi mana'a nuram wage'emi miniga;i afa awami yiyikami yerade yira faru nampa buga yiyika yigayi wapa. ³⁴Undefined[baya buwa] ³⁶Naemi mana'a nurami,Polimi Banabasimi samemi seganti yeraka bekara maside afa awami yimonara maside anom maguga Anona mano amo siyimi rukauntaga ,omayimo nara item wariga ugeyafu," ³⁷Banabasi Joni nanti ayemi ena avi'i Maki yeka nampa bino yanti. ³⁸Poli mani intiri emi soke buyitene Makimo avigeya bofanami ,nayeyare,yekanti Pamfilia yiremi iyau'wuganta mise, nayeyare yogam maranta buyofauga. ³⁹Naemi, mini waya'yanti yisuwu renta neka'neka entamonto,minugami Banabasi Makimi avi'marenta sipifim daunta venta Siaprusi bentamo. ⁴⁰Ugami Poli mi Sailasim ugarem sasakam yineka bimi afa'awayu marege Anona manoni awa'awa yogaka akaga. ⁴¹Afo bemi Siria wa Silisia'wa oravemi mono mai manta ake'uruka.

Aposel

15 ¹Sampela man long Judia i kam daun long Antiok na skulim ol brata, na i tok, "Sapos yupela i no katim skin bihainim lo bilong Moses, God bai i no inap long kisim bek yupela."²Dispela i mekim Pol na Banabas long kamapim tok kros na tok pait wantaim ol dispela man. Olsem na ol i makim Pol wantaim Banabas na sampela lain namel long ol bai ol i ken go long Jerusalem na bung wantaim ol aposel na ol hetman bilong ol long toktok long dispela askim.

³Olsem na sios i salim ol na ol i go long Fonisia na Samaria na mekim toksave olsem, ol narapela lain i kam long God tu. Dispela toksave i bringim bikpela amamas tru i kam long ol brata.⁴Taim ol i kamap long Jerusalem, ol lain long sios, ol aposel na ol hetman i kisim ol wantaim amamas, na Pol wantaim Banabas i stori long olgeta bikpela samting God i bin mekim wantaim ol.

⁵Tasol sampela bilip man bilong lain Farisi, i sanap na tok olsem, "Tokim ol long ol i mas katim skin bilong ol na bihainim lo bilong Moses."⁶Olsem na ol aposel na ol hetman i bung wantaim long toktok long dispela samting.

⁷Bihain long planti tok pait, Pita i sanap na tokim ol olsem, "Ol brata, yupela i save olsem long sampela taim i go pinis, God i makim wanpela rot namel long yupela olsem, long tok mi autim long em, ol narapela lain manmeri i ken harim tok bilong gutnius, na bilip.⁸God, husat i save long bel, em yet i toktok long ol na givim Holi Spirit long ol wankain olsem em i bin mekim long yumi;⁹na em i no mekim pasin bilong skelim namel long ol na yumi, tasol em i mekim bel bilong ol i kamap klin long pasin bilong bilip.

¹⁰Nau, bilong wanem yupela i laik traim God, olsem na yupela i putim dispela hevi antap long nek bilong ol disaipel long samting ol papa bilong yumi na yumi tu i no inap long karim.¹¹Tasol mipela i bilip olsem God bai i kisim bek mipela long marimari bilong Bikpela Jisas, wankain long ol tu."

¹²Olgeta lain manmeri i stap isi na harim Banabas na Pol i toktok long God i bin helpim tupela na tupela i mekim ol mirakel long laip bilong ol narapela lain manmeri.

¹³Bihain long ol i pinisim tok bilong ol, Jems i bekim tok olsem, "Ol brata, harim mi."¹⁴Saimon i bin tok long wanem rot long nambawan taim God i soim marimari bilong em na i helpim ol narapela lain manmeri long kisim sampela manmeri bilong nem bilong em yet.

¹⁵Ol toktok bilong ol profet i wanbel long dispela olsem ol raitim pinis.¹⁶Bihain long ol dispela samting, mi bai kam bek na bai mi wokim gen haus sel bilong Devit, we i bin pundaun, na mi bai bungim olgeta samting i bin bagarap na putim i go bek gen,¹⁷olsem na ol liklik hap lain man bai i wok long painim Bikpela na wantaim ol narapela lain manmeri mi bin singautim ol long nem bilong mi.¹⁸Dispela em wanem samting Bikpela i tok olsem, husat i bin wokim ol dispela samting yumi save long em long bipo taim tru.

¹⁹Olsem na tingting bilong mi i olsem, mipela i noken givim bel hevi long ol narapela lain manmeri husat i kam long God.²⁰Tasol, bai yumi i raitim pas i go long ol, na tokim ol olsem, ol i mas stap longwe long ol doti samting olsem god giaman, na ol kain kain pasin pamuk, na pasin bilong kaikai ol abus we i dai long pasim win bilong ol, na pasin bilong kaikai blut tu.²¹Long wanem, lo bilong Moses ol i tokaut long olgeta biktaun long bipo taim yet na ol i autim long olgeta haus lotu long olgeta Sabat."

²²Em i gutpela long ol aposel na ol hetman wantaim olgeta lain long sios i makim Judas ol i kolim em Barsabas, na Sailas, tupela i lida bilong sios na ol i salim tupela i go wantaim Pol na Banabas long Antiok.²³Ol i raitim pas olsem; "Dispela pas i kam long ol aposel na ol hetman, em ol brata bilong yupela, na i go long yupela ol brata bilong narapela lain i stap long Antiok na Siria na Silisia; Ol i tok, gut dei long yupela!"

²⁴Mipela i harim olsem sampela man i go aut namel long mipela, tasol ol i no kisim tok orait bilong mipela, na ol i kam na ol i givim sampela skul tok i givim bel hevi long yupela.²⁵Olsem na mipela i pasim tok na makim ol man long salim i go long yupela wantaim tupela gutpela brata bilong mipela em Banabas na Pol,²⁶tupela man i no bin wari long lusim laip bilong ol long nem bilong Bikpela Jisas Krais.

²⁷Olsem na mipela i salim Judas na Sailas i kam, na tupela bai i tokim yupela ol wankain toktok long maus bilong ol yet.²⁸Em i gutpela long Holi Spirit na long mipela, long i noken putim ol bikpela hevi samting antap long yupela, tasol mipela i ken putim ol samting i no hevi tumas long yupela.²⁹Olsem na yupela i ken givim baksait long ol ofa ol i givim i go long ol god giaman, pasin bilong kaikai blut na pasin bilong kaikai ol abus ol i bin pasim win bilong ol na i dai na tu ol kain kain pasin pamuk. Sapos, yupela i stap longwe long ol dispela pasin, bai yupela i stap gut. Gutde long yupela."

³⁰Taim ol i pinis long bung ol i kam daun long Antiok, ol i bungim olgeta lain manmeri na bihain tupela i givim dispela pas i go long ol.³¹Taim ol i ritim dispela pas, ol i gat bikpela amamas tru long dispela tok i bin helpim ol.

³²Judas na Sailas, tupela tu i profet, olsem na tupela i helpim ol brata na strongim ol wantaim planti toktok.

³³Bihain long ol i stap sampela taim long hap, ol brata i salim ol i go bek wantaim bel isi long ol lain i bin salim ol i kam.³⁴undefined³⁵Tasol Pol na Banabas i stap long Antiok wantaim planti ol arapela manmeri na ol i skulim ol na autim tok bilong Bikpela.

³⁶Bihain long sampela dei, Pol i tokim Banabas olsem, "Mitupela mas i go bek na lukim ol brata long olgeta biktaun mitupela i bin autim tok bilong Bikpela long ol long en, na lukim ol i stap olsem wanen nau."³⁷Banabas i laikim Jon narapela nem bilong em Mak i mas go wantaim tupela.³⁸Na Pol i ting olsem em i no gutpela long kisim Mak i go wantaim ol, long wanem, em i bin lusim tupela long Pamfilia na i no i go wantaim tupela long wok tupela i mekim.

³⁹Bihain, tupela i kros long dispela na tupela i bruk namel, olsem na Banabas i kism Mak na tupela i kalap long sip na i go long Siaprus.⁴⁰Tasol Pol i makim Sailas na lusim em na i go bihain long ol brata i putim em long wok bilong marimari bilong Bikpela.⁴¹Orait em i go long Siria na Silisia na strongim ol sios long hap.

Aposol

16

¹Magemi Poli ya Sailasi yentamo Deb ba Listra magufake, mini makufimi mana disaipoli wane ben avi Timotimi. Bemi mana Juda inim mano agai bemi intami benafo'emi Griki watami. ²Bemi iyemo ben afa'awa Listra wa IKonum avugu ure waya benapai awogu ure waya sewayi. ³Polimi Timotimi ayigarauremi bemi awakurem benapa biratemi imi avigem maroremi aumi akefemi, nayerafi Judayu mini magufim wayi, masideyu intaga ben afo'emi Griki waitami. ⁴Anona Tauni awanapimi bevemi, waya yiyimemo awogugi uremono waya intewayi ami yiyimim awakuro goyati, minimi Aposoliyu napa yinom waita Jerusalemi kemi afaunti aganta yimiduka.

⁵Minugami mono intewayi yimakukupim wata anasi mana wa'wayam nesugi uga. ⁶Poli nampa yemo bemo awakuroyi, yemi Frigia ba Galatia magu awanapimi buga, Ayo Aga'ano yiwauru uyademi Gotini wayami Asia magufimi busegoya. ⁷Misia adeka yerawomi, yararemi Bitinia magufimi upegara omi, ugami Gotini Ayo Aga'ano yemi uyaduka. ⁸Afo Misia yakagaremi, anona magu Troasi kumemo. ⁹Polimi kainanta uremi amonemi ayufupimi. Mana Mesedonia wata mano miniga itagem bam, be wapa arama semi, mani semi Mesedonia yerave senuyami sofaono. ¹⁰Polimi mini kainanta urem amonemi, ameureya itaveya bugafuno Mesedonia, nayeyare seyuya intafaunami Kotimi sarewa ben ami maro siyimefanoyanti. ¹¹Kanufim rauntave ya anom magu Troasi yerareya Samotrais beyamu, ena wayawam mano aneka'i Neapolisi ofawareyami. ¹²Naemi Pilipai beyami, minimi Mesedonia, mini anona magu, magufimi mana'a Rome wata anasi wapim. Mini anom magufim mana'a wayawam wage'eya. ¹³Sabati nurami tauni manoni ontafike mapa kume yamofau non anapa, minifa mana yugam

muke wam magu watenafi . Kumantuve ya senu nampa yigam ininam nampa waya sigasiwau yuga muku rare sire senuanpa yigayi.¹⁴ Mana inim ben avi'i Lidia , avogu unam wadoyu'i Tiatira magufim monika dewayi, bemi mini inim manomi Gotipim bemi senuya sami intewayi. Anonamano ben arai iyadami Poli sim mono waya intemi. ¹⁵Naemi Poli ya Sailasi nomi fe'yikaremi benampa ben amapim bayi nampa, bemi senuyam sisimem semi, semo Anona manonampa wanami, senampa yewago setimapim, mini inim mano senu sira avogu uruka.¹⁶Ena wa'wami yugam muke wam maguga beyamofau, mana asika oma amoneyamofau savi sava awamo bepimi wayimi. Wata anasi naye mo naemi fawarinanim yiyimewayi nesu mone'i beni dafisintano ben augake marewayi. ¹⁷Mini inimano Poli nampa seyuyami siwakurevem, arama semi manisemi, yemi Gotini yogam wata bemi yanafa wayimi. Yemi waya sima fawaritemo Koti yivigananim ami wata. ¹⁸Mini wayami nesu ya semi. Minugami Polimi mana araka fuga buwage' emi, mini inimi amonemi mini awamu'i sasamemi, Jisas Kraisi avipim sasame'i se'i ifadano, ameuremi mini savi awamu ano yeraremi bemi. ¹⁹Beni rafisiru amonami moni marewam ayimi uyabimi bemi yerarami, yirami gami Poli ya Sailasi ririfaremi maketi naupa upegemo Lo mano yinom waita yugaka. ²⁰Yibigemi yinom waita waka, yemi manisemo, " Mana juda waita gantano waita anasi manta sawisawa mana magufikena senuti waita anasi ewane. ²¹Yemi sima fawarema Romu yu bu ewam anta wa awakurewa awuawa. ²²Maside wata anasi itavemi aruvim waya Poli ya Sailasi nampa siga, yinowatayu'i yekanti unam wado utu ma fasa demi sodiau siyimemi yanako yekanti yiruruka. ²³Sodiya yu ano nesuyam umanti yekanti yimiduka, yekanti kalabusi fimi fakama remo. kalabusi yu rafisewam watayu yiyimemi yekanti rafima sokeogo buwa uyau wogo. ²⁴Mini waya intaremi, mini rafisim watamano yibima yekanti karabusi fimi demi yiga yiyaka wa i antaurem manafim duka. ²⁵Ayufu awanapa Popli ya Sailasi yugam mukeventa ipikemi Kotimi avii yani uga, mana'a karabusi waita intewami minuga. ²⁶Ameurem anom magunti rimi mini maii simenti nampa uwaem, ame urem madem ontami rivemi nanto yifim yiyapim madeyumi antaurukage'eyom iyama intafem. ²⁷Mini karabusi mapim rafikayimi rugage em anturuem itavem amonami masiden onta kalabusi ma'i ribuga, bainati mantemi adeka'i bena'o arira emi, nayeyara ben intami masidem kalabusi waita yui yeram iyauvemo sirem. ²⁸Ugami Polimi anom wayafike semi, "Enana'o emi bu arogo nayeyara maside yu manafa fawafunave ". ²⁹Mini kalabusi rafisim watamano arama sevem onanti afakemi amonara iyemanuwa fabeyafo. Anom feganampa, yema rufamemi Poli ya Sailasi yifimi. ³⁰Makantano yiwigemi mapa magun temi yekanti yintaem, "Anom wata yugo, iteniga anona Koti yerade semi sivi gatene?" ³¹Yigeganti sekaro, Ewa enampa iyemanu beya fo enamapim anona Jisasipim yima kukum ina Koti yigemi yivigano. ³²Yeganti anona manoni waya bemi siyimemo masidem ben nampa ben amapim wayi siyimemo. ³³Naemi karabusi maka rafikam waita mano yekanti yividemi mini umantikem yekanti namomi sese uruka, ameuremi benampa wayi nampa benanao mono nomi maremo. ³⁴Naemi Poli ya Sailasi yibigem uremi beya mapim magemi yunami makantano yimiduka, anoni uremi amomi uga benamapi wayi wa , nayerare bemi Kotipimi amakukum emi. ³⁵Afau untami, anom yinom waita yuano wayami demi kalabusi yuyi rafisirati semi, ifayirana yeganti wokaro. ³⁶Kalabusiga dafisim watamano Poli sasamemi semi, yinom wata yu ami rami yemi semi yige kanti yiyikana bogo semo. Minugafo yige ganti mapa asaveka yirafaru nampa bokaro. ³⁷Ugami Poli semi, seyuyami Romuke waita wafunami yami siruruka madem wata anasi yugaka karabusifim ruka. Naugaya yemi aupai senuganti bogo seveye? A'ao eana ya yemi rafisim waita yu ano senu yema sivigem fasa marorago karabusi fike. ³⁸Karabusi rafisin tano mini baya maremi Yasi yu maro yiyimem, yemi intami semi Poli ya Sailasi ya yeganti Romu waita bekare semi , anona fegantim wage'emo. ³⁹Yasiyu yeganti wantafa yeravemi siguno siyikaremi yekanti yivima mapademi semi mana tauni yera rekara bokaro. ⁴⁰Poli ya Sailasi yami kalabusi fike mapa kumitami Lidia amapa bentaye. Poli ya Sailasi ya mana'a yimakuku ewam wata anasi, yirai fakama erarurenta mini taunimi yeraretami boganto.

Aposel

16 ¹Na tu Pol na Sailas i kam long taun Deb na Listra; long dispela hap i gat wanpela disaipel i stap nem bilong em Timoti. Em i pikinini bilong wanpela Juda meri husat i ting papa bilong em i man Grik. ²Em i man husat ol brata long Listra na Ikonum i save mekim gutpela tok long em. ³Pol i laikim Timoti long go wantaim em, olsem na em i kisim em i go na katim skin bilong em, bilong wanem ol Juda husat i stap long ol dispela ples, olgeta i save pinis olsem papa bilong em i man long Grik.

⁴Taim ol i wokabaut namel long ol biktaun, ol i givim tok long ol sios long bihainim ol skul tok bihainim, em ol aposel na hetman bilong Jerusalem ol i bin raitim. ⁵Olsem na ol sios i kamap strong long bilip bilong ol na namba bilong ol manmeri i kamap planti long wanwan dei.

⁶Pol wantaim ol lain husat i bihainim em, ol i go namel long ples Frigia na Galatia, na Holi Spirit i pasim maus bilong ol long ol i noken autim tok bilong God long ples Esia. ⁷Taim ol i kamap klostu long Misia, ol i traim long i go

insait long ples Bitinia, tasol Spirit bilong God i pasim ol.⁸ Olsem na taim ol i abrusim Misia, ol i kam daun long biktaun bilong Troas.

⁹Pol i lukim samtin olsem driman long nait. Na wanpela man bilong Masidonia em i sanap long hap, na i singaut long em na i tok, "Kam long Masidonia na helpim mipela."¹⁰Taim Pol i lukim dispela samting olsem driman, wantu mipela i kirap na i go long Masidonia, bilong wanem mipela i ting olsem God i singautim mipela long autim gutnius long ol.

¹¹Mipela i kalap long bout na i lusim biktaun Troas na i go long Samotrais, na long dei bihain mipela i kamap long Neapolis.¹²Bihain mipela i go long Filipai, em wanpela biktaun bilong Masidonia, em i bikipela biktaun bilong distrik na ol lain manmeri bilong Rom i save stap, na mipela i stap long dispela biktaun long sampela dei.¹³Long dei bilong Sabat mipela i go autsait long dua bilong taun arere long wara, long hap mipela i ting bai i gat wanpela ples bilong beten. Mipela i sindaun na i toktok wantaim ol meri husat i kam wantaim bilong beten.

¹⁴Wanpela meri nem bilong em Lidia, i save salim ol gutpela klos long taun bilong Tiatira, em wanpela meri i save lotuim God i harim mipela. Bikipela i opim bel bilong dispela meri long harim wanem tok Pol i autim.¹⁵Bihain long Pol na Sailas i baptaisim em wantaim olgeta lain husat i save stap long haus bilong em, em i tokim mipela olsem, "Sapos yupela i ting mi stap stret wantaim Bikipela, kam long haus bilong mi na stap." Na dispela meri em i winim bel bilong mipela.

¹⁶Long narapela dei mipela i go long ples bilong beten, na mipela i bungim wanpela yangpela meri husat i gat spirit nogut i stap long em. Em i save tokim ol manmeri long wanem samting bai i kamap bihain long ol na ol i save givim planti moni long bosman bilong em.¹⁷Dispela meri i bihainim Pol wantaim mipela na em i singaut na tok olsem, "Dispela em ol wokman bilong God husat i stap antap tru. Ol bai i tokaut long rot bilong God bai i kisim bek ol man."¹⁸Em i mekim dispela tok long planti dei. Tasol Pol i no wanbel stret, olsem na em i lukluk long dispela meri na em i tokim dispela spirit, "Mi tokim yu long nem bilong Jisas Krai yu lusim em." Na wantu tasol dispela spirit i lusim em na i go.

¹⁹Taim ol bosman bilong em i lukim olsem rot bilong ol long kisim moni i lusim em, ol i belhat na pulim Pol wantaim Sailas i go insait long maket ples long ai bilong ol hetman bilong lo.²⁰Taim ol i kisim tupela i go long ol hetman, ol i tok, "Dispela tupela man bilong Juda i paulim ol manmeri long taun bilong yumi."²¹Ol i tokaut long pasin ol Rom i no save mekim o bihainim.

²²Na olgeta manmeri ol i kirap na tok pait long Pol na Sailas, ol hetman i rausim klos bilong tupela na tokim ol soldia long paitim tupela wantaim stik.²³Taim ol soldia i givim planti pen long tupela, ol i putim tupela long kalabus. Ol i tokim ol wasman bilong kalabus long was gut tru long tupela na tupela i noken ranawe.²⁴Bihain long em i kisim dispela toksave, dispela wasman i putim tupela i go insait tru long kalabus na pasim lek bilong tupela long wanpela hap tasol.

²⁵Namel long biknait Pol na Sailas tupela i beten na singim ol song i go long God, na ol narapela kalabus man i harim tupela.²⁶Wantu bikipela graun guria i kamap na simen bilong dispela haus kalabus em i seksek, na kwik taim olgeta dua i op na rop ol i bin pasim lek han bilong olgeta i lus pinis.

²⁷Dispela wasman bilong kalabus i kirap long slip na em i lukim olgeta dua bilong haus kalabus i op, na em i kisim bainat bilong em na klostu em laik kilim em yet, bilong wanem em i ting olgeta kalabus man i ranawe pinis.

²⁸Tasol Pol i singaut wantaim bikipela nek na em i tok, "Noken bagarapim yu yet, long wanem mipela olgeta i stap yet long hia."

²⁹Dispela wasman bilong kalabus i singaut long painim sampela lait bilong lukim husat ol lain i stap yet. Wantaim bikipela pret, em i kam pundaun long lek bilong Pol na Sailas,³⁰na em i kisim tupela i kam aut na i askim tupela, "Ol bosman, bai mi mekim wanem long God i ken kisim bek mi?"³¹Tupela i tok, "Yu wantaim ol lain husat i save stap long haus bilong yu i mas bilip long Bikipela Jisas na bai God i kisim bek yupela."

³²Tupela i autim gutnius bilong Bikipela long em wantaim olgeta lain husat i save stap long haus bilong em.³³Bihain wasman bilong haus kalabus i kisim tupela long dispela aua na i wasim sua bilong tupela, na wantu em wantaim olgeta lain husat i save stap long haus bilong em i kisim baptais.³⁴Bihain em i kisim Pol na Sailas i go antap long haus bilong em na i givim kaikai long tupela, em i gat bikipela amamas wantaim olgeta lain long haus bilong em, long wanem em i bilip long God.

³⁵Nau taim san i kamap, ol hetman i salim tok long ol wasman bilong kalabus na i tok, "Larim tupela i go fri."³⁶Na wasman bilong kalabus i tok save long Pol olsem "Ol hetman i salim tok i kam long mi long larim yupela i go. Olsem na yupela i ken kam aut na go wantaim bel isi."

³⁷Tasol Pol i tokim em, "Mipela i bilong Rom na ol i bin paitim mipela long ai bilong olgeta manmeri na putim mipela long kalabus. Bilong wanem ol i laik hait na salim mipela i go? Nogat! Larim ol dispela jas yet i mas kam kisim mipela i go aut long kalabus."³⁸Ol wasman bilong kalabus i kisim ol dispela tok na i go tokim ol jas, na taim

ol i harim olsem Pol na Sailas tupela bilong Rom, bikpela pret i kisim ol.³⁹ Ol jas i kam na tok sori long tupela na ol i kisim tupela kam autsait long kalabus na askim tupela long lusim dispela biktaun na go.

⁴⁰ Olsem na Pol na Sailas i kam aut long kalabus na i go long haus bilong Lidia. Taim Pol na Sailas i lukim ol narapela bilip manmeri, tupela i strongim ol na i lusim dispela biktaun.

Aposol

17 ¹ Poli nampa beyavunampa oma fawaremi anona magu Amfipolis wa Apolonia, afo naemi ofawaremo anona magumi Tesalonaika'i judayuyi mono mai wakai. ² Polimi bemi juda yuyi mono naumpa minurem maside nuran ewan'i uremi. Kamore sabati wa'awami Gotini wayami yenampa dayime mi. ⁴³ Poli waya yiyimemi kraisimi auavisi'i marena, afo fubemi afo yerademi itavitemi. afo bemi semi, Mana Jisasim mose semi sima fawaruna, bemiKrais simi."

⁵ Ugamifo Juda akumi iyeno Poli si waya yanto yimakuku bu o yi, yira savi emo naye yarafi nesu wata anasi Juda wa Griki yimakuku emo wayamo Poli sinanti . minimi maketi magufimi upe bemi yira manta itaruka savi watayu ,nesu waya anom magufimi semo, Yemi mana yudayu wa mana'a watayu uyaure Jeseni amapa bemo, nayeyare yemi Poli ya Sailasi yibige wata anasi wapa'i yiratem. ⁶ Ugamifo yemi amonami Poli ya Sailasiya buwami ,yemi rifitemo Jeseni nampa mana'a afa'awa iyemo yima kukumo ewayi Polimo siyimim bayaga, afo yemi yibigem yinom waita yuka bemo ano magufim, afo manisire yiyimemi , " Mana mini wata yu'i umanti manta itaremo masidem magufa, magemi managa fawaremo. ⁷ Mini watayu'i iyemoJjeseni yibigemo bimo benapa wage emo benamapa , Sisani waya bu awakure mo, yemi mani semo, ena kimi wane, benavi'i Jisasmi. ⁸ Wata anasi yuwa anona magufim kansoli yu mini waya intem, anonaga yira savi'uga. ⁹ Ugami naem anona magufi yinom wata Jesenim nampa mana'a yimakuku ewam kalabusi ayaim moni ayaemo, yirarami faugam asabemo. ¹⁰ Afo mini aiuyufum yemi afa awa unam Poliya Sailasi yiyikami Beria bemo. Amaka yeganti miniga maro fawaruwe, yeganti upegenta Juda yuyi mono naupa. ¹¹ Juda yu pike amuna Tesalonaika wayi yemi Koti na itara yimo buyeve, minugamifo Juda yu Beria wayi yemi yimo yeve waya manta soke emo, awogu intim nampa awogu ara nampa afo masidem nuram, yem i dayima soke eve Koti awa ba afa kama faka remi, amaka mana wayami fuga wafi, o ive.. ¹² Minugami amuna Juda wata anasi, mana Kriki ininam, yemi iyemo yivi rukayi mini anona taunifim, ena waita yu nampa, Jisas sipim yima kuku ewayi. ¹³ Judayu'i Tesalonaika wayi intami Polimi Kotini waya siyimevemi Beria wami, yemi Beria, bemo yira itare manta savi iranti minifa wan wata anasi. ¹⁴ Afo ame'em afa'awa mi Polimi sasakami non awafa bemi, Sailasi ya Timoti ifadenta Beria wage enta. ¹⁵ Polimo avige bom watayu 'i anom, magu Atensi anomi iyaka ugami bemo. Polimi minifa maro aremi yirante omi, Poli manisere mi yiyimemi, Sailasi ya Timoti yiyimiya ameu renta be waka yekaro. ¹⁶ Polimi, Sailasi ya Timoti ya yibe wami Atensi, bemi amonami mini anom magumi nesu nasu muna mana koti ituka, ben ara'ano anona umanti remi. ¹⁷ Minugami Juda yuyi mono mapi oravemi intiti yenampa dayimemi, mana'a wata anasi iyemo amakuku ewayi, nampa wata anasi duwantu uge wayi. ¹⁸ Mana'a intim watayu Epukurian ikemwa Stoiki ke ye duwantu emo, mana'a mano mani semo, " Mana muna waita, naye vega sirantene?" Yemi eno semi, bemi bekanaugem mini waita mano iyemo wata anasi yarem enayom Kotim awa kuro yanti, Nayeyara Jisasi nanti sima fawaremi afo beni intavinti matipike. ¹⁹ Polimi avigemi Areopagusi bemo, minimi mana magumi maside yinom waitayu duwatu ewaka, wayagu sewakai'i Kanawa sisimiteve mana auwe waya, emo sewana? ²⁰ Nayeyara seyuya inta funami nesu nasu wayamano seyuya sagagaka yewa. Ugaya mi seyuya intaranti mini waya maya mano nayeve ugana sigen nafi. ²¹ Atensi kena wata anasi nampa mana'a wata anasi mo mini magufim wayimi, yeyi kanami amikara wayami uremi inta waya gaina auwen anene kana. ²² Polimi Atensi siyu yinom waita yu yigauka itavem semi, "Yigemi Atensi watayu'i, sigemi yimonauna'i mono watami atede'i wamino maside anta uwarapimi. ²³ Semi nove amonei sigemo Lotu ewam aneneyu, semi afakem mana alta mana waya agakam, afo mani sigam. "Mana alta mi mana Koti ninta seyu amone inte buyu gafuna." minugai mini Kotimo yigemo bu intage'o mono seve wayimi magemi yigepai sima faware. ²⁴ Mini Kotino magamo uwareno maside yanta minifim wayimi, bemi inaru wa maga wai uwantu kayi, watayu uwantagam mono mapimi buwayi, yiyanakamo uwam tukami. ²⁵ Kotini bu ayewa mana yanta'i wata anasi bu ofaogo yanti bu ayewa nayeyara bena na'o wata uwantem , yaumi yimidemi made yanta'i. ²⁶ Mana waita gake bemi masidem wata anasi uwantuka masidepa mana maga amuga. Feyapa bemi yemi wago siremi kana yimemi, afo bemi yenti magaga kanami ruka. ²⁷ Minugami Kotimi afake ve, eremi bewam ayipa buga. Koti seyuyapike sire nepagi bu buga. ²⁸ Bepimi sa, omi mareveya wasi wau, noveya mi nana magari wasi wau, yige pikemo mana waiyimo semi, seyuyam masidemi kotu aga wasi wau. ²⁹ Mini anta yanti Koti aga wasi wau, mani intiri bu osemfa, Kotimi awawa ugene, ominibu ugemi watamo okao uware wani'o yeyi intikao. ³⁰ Minugami Gotimi wata yuyi savi awu awa feya kanafimi bu amone'em, mage kanafimi bemi eram baya semi masidepake watayu yui wayegago. ³¹ Bemi mana

kanami ugamaka, maside wata anasi dayima nanim, beyi atekam anta nakomi. Mini waitami a'i Kotimi, ugaduka yigatemi mati pikemo bemo itaruka.³²Atensike watayu intami Polimo Jisasini fuka nampa itavim baya simi, mana'a watayu'i imi bemi sakemo. Minugamifo mana'a semi,' Semi yeveyege itarare Poli sirukam waya."³³Mini aneka'i, Poli yera remi bemi. ³⁴Minugamifo mana'a waitayu yima kukum emo Polimo sim bayaga, Dionisius Areopagite ke ba, afo mana inim, beni avi Damaris, afo eno iyemo yenampa wayi.

Aposel

17 ¹Pol wantaim poroman bilong en ol i kamap long ol biktaun Amfipolis na Apolonia, na bihain ol i go kamap long biktaun Tesalonaika we haus lotu bilong ol lain Juda i stap long en.²Pol i go long haus lotu bilong ol lain Juda olsem em i save mekim olgeta taim, na long tripela Sabat dei em i skelim tok bilong God wantaim ol.

³Pol i autim tok long Krai i mas kisim pen, na i dai na kirap bek gen, na em i tok, "Dispela Jisas mi tokaut long yupela, em i Krai."⁴Sampela bilong ol lain Juda i bilip long tok Pol i autim, ol i bung wantaim Pol na Sailas, na tu bikipela lain bilip manmeri bilong Grik na planti bilong ol meri i gat biknem tu ol i bihainim Pol.

⁵Tasol ol lain Juda husat i no bilip long tok Pol i autim, ol i bel nogut, long wanem planti manmeri bilong Juda na Grik i bilip long tok Pol i autim. Olsem na ol i go insait long ol maket ples na kirapim bel bilong ol man nogut na ol i mekim planti nois long biktaun. Ol dispela Juda na ol arapela man i ran i go long haus bilong Jesen, long wanem ol i laik kisim Pol na Sailas i kam long ol manmeri.⁶Tasol taim ol i painim aut olsem Pol na Sailas tupela i no stap, ol i pulim Jesen wantaim ol arapela brata husat ol i bilip long tok Pol i bin i autim, na kisim ol i go long hetman bilong biktaun, na tokim ol olsem; "Dispela ol man i kirapim hevi long olgeta hap ples, na nau ol i kamap long hia,⁷Ol dispela man husat Jesen i kisim ol i go stap wantaim em long haus bilong em, ol i wok long sakim tok bilong Sisa, ol i tok olsem, i gat narapela king i stap, nem bilong em Jisas."

⁸Taim ol manmeri na ol kaunsel bilong biktaun ol i harim dispela tok, ol i bel nogut tru.⁹Tasol bihain ol hetman bilong biktaun ol i tokim Jesen na ol arapela bilipman ol i baim bail aut moni, na bai lusim ol i go fri.

¹⁰Na long dispela nait ol brata i salim Pol na Sailas i go long Beria. Taim tupela i kamap long hap, tupela i go insait long haus lotu bilong ol Juda.¹¹Planti bilong ol Juda i stap long Tesalonaika ol i no save amamas long harim tok bilong God, tasol ol Juda husat ol i stap long Beria ol i save amamas long kisim gut tok, wantaim gutpela tingting na gutpela bel, na long olgeta dei, ol i save skelim gut tok bilong God na traim long painim aut, sapos dispela ol tok i tru, o nogat.¹²Olsem na planti manmeri bilong Juda, wantaim sampela Grik meri, husat ol i gat nem long dispela biktaun, wantaim ol arapela man tu, i bilip long Jisas.

¹³Tasol taim ol Juda i stap long Tesalonaika ol i harim olsem Pol i autim tok bilong God i stap long Beria, ol i go long Beria long kirapim na bagarapim bel bilong ol manmeri long dispela hap.¹⁴Orait hariap tasol, ol brata i salim Pol i go long ples nambis, tasol Sailas na Timoti tupela i stap bek long Beria.¹⁵Ol man husat i kisim Pol i go, ol i go longwe tru long biktaun bilong Athens. Taim ol i lusim Pol long hap, na ol laik kam bek, Pol i tokim ol long ol i mas tokim Sailas na Timoti long tupela mas kam hariap long em.

¹⁶Taim Pol i stap wetim Sailas na Timoti long Athens, em i lukim olsem dispela biktaun i pulap wantaim ol kainkain god giaman, na bel bilong em i hevi tru.¹⁷Olsem na em i go long haus lotu bilong ol Juda na skelim tingting wantaim ol, na tu wantaim ol arapela lain husat i bilip long God na ol manmeri husat i bung i stap.

¹⁸Tasol ol sampela saveman bilong Epikurian na Stoik ol i kam bungim em. Na sampela ol i tok, "Dispela giaman man, em i laik tok wanem?" Ol narapela i tok, "Em i luk olsem dispela man husat i save singautim ol manmeri long bihainim narapela kain god," long wanem em i wok long tokaut long Jisas na long kirap bek bilong em long matmat.

¹⁹Ol i kisim Pol i go long Areopagus, dispela em wanpela ples we ol hetman i save bung long en, na ol tok long em, "Inap yu tokim mipela long dispela ol nupela tok, yu save mekim?"²⁰Long wanem mipela i wok long harim ol kainkain toktok i kam long yau bilong mipela. Olsem na mipela i laik save, ol dispela ol tok em i minim wanem."²¹Olgeta manmeri bilong Athens na ol arapela manmeri i stap long dispela ples, ol i givim taim bilong ol moa yet long toktok na long harim, ol nupela samting.

²²Pol i sanap namel long ai bilong ol hetman bilong Athens na i tok; "Yupela ol man bilong Athens, mi lukim olsem yupela ol lotu man stret long olgeta pasin bilong yupela."²³Taim mi wokabaut raun, na lukluk long ol samting yupela i save lotu long en, mi painim wanpela alta i gat dispela raitin i stap long en, na i rit olsem, "Dispela alta em bilong dispela god mipela i no save long en." Olsem na dispela god yupela i no save long en, na lotu i stap, em mi tokaut nau long yupela.

²⁴Dispela God husat i wokim graun na olgeta samting i stap long en, em i Bikipela bilong heven na graun, na em i no save stap long ol haus lotu ol man i wokim long han bilong ol.²⁵God i no laik tu bai ol manmeri bilong graun i

helpim em long wanpela samting long han bilong ol. Em i no nidim helpim bilong man, long wanem em yet i save givim laip, na win, na olgeta samting long ol man.

²⁶Long wanpela man tasol, em i wokim kamap olgeta manmeri bilong olgeta hap, long stap antap long dispela graun. Bipo yet em i makim taim bilong ol i ken i stap, na em i putim mak bilong graun bilong ol,²⁷ na ol bai painim God inap ol i painim rot i go long Em, tasol God i no stap longwe long yumi.

²⁸Insait long em mipela i stap laip, na mipela i wokabaut na mipela i stap long dispela graun. olsem wanpela bilong yupela i tok. Mipela olgeta i pikinini bilong God.²⁹Olsem na dispela as yumi stap pikinini bilong God, yumi noken ting olsem, God em i wankain olsem gold, o silva, o ston o piksa bilong ol samting, ol man i wokim long tingting bilong ol.

³⁰Olsem na God i no lukim tumas ol pasin nogut bilong man, long taim bipo tasol nau long dispela taim, em i toktok strong moa long ol man long olgeta hap i mas tanim bel.³¹Em makim pinis wanpela dei, we em bai skelim olgeta manmeri long dispela graun wantaim stretpela pasin bilong em, dispela man God i bin makim pinis i soim ol manmeri taim em i bin kirapim em bek long matmat.

³²Taim ol man bilong Atens i harim Pol i autim tok long dai na kirap bek bilong Jisas, sampela man ol i lap long em. Tasol ol arapela i tok, 'Mi laik harim gen dispela tok Pol i autim.'³³Bihain long dispela, Pol i lusim ol na i go.

³⁴Tasol sampela man ol i bilip long tok Pol i autim, Dionisius bilong Areopagite tu, na wanpela meri, nem bilong en Damaris, na ol narapela husat stap wantaim ol.

Aposol

18

¹Mini aneneyu aneka'i, Porimi Atensi yeraremi Korinifa bemi. ²Minifai mana Juda waita afantem ben avi i Akuiramino ,bemi Pontusini akupike , lyemo Itari beyana nampa prisira , nayeyare Karaudiasi masidem Judayuganti Romu yerare bogo . Pori yimonara vemi. ³Afo nayeyare , mayayomyoganti yewaoni uremi bewa mare em , yenampa bemi seri aguvim yogariem . ⁴Afo Porimi wayayu'i sevemimono mapimi maside Sabati ga'i Judayu nampa Kirikiyu intiti sima amaem . ⁵Ugami Sairasiya Timotiya Masedonia magu yerare kumemo, Anona manoni ayo aga'ano eram baya sasamem Pori sima fawarurem Judayu yiyimemi Jisasimi bemi Karaisive. ⁶Judayu i yirafaru bu maremi saviugam waya bemi sasakem, Porimi beyi unamwado gakemi dikaka uma yen yorasipim devam semi , " Eanayigenyi nare mano yigen yinoka agapatem , Mage semi mana sayeke bu rukau, mage gakem,binaniami semi eno waita anasi wapa botege ."⁷Afo naemi, bemi ifademi buga Taitus Jastusini amapa ,iyewa Kotika monoi sasakewayimi.¹ Ben ama'i mono ma adeka wane . ⁸Krispus,imi, mono maka oma a nariugayimba Anonaga amakukunem nampa masidem watanasi iyemose beni mapim wam .Nesu Korini wata anasi Porini wayaga yimakukunemi nomi mantuka.⁹Anonamano ayufumi Porimi kaika'i sasamemisem ,emi bu fegano; sima fawa rono. ¹⁰Semi, enampa baunave , mana wayi emi savi buakatem nayeyare semi nesu waitanasi mini magufim dukau. ¹¹Pori minifa mana orantagaba, sigisiabiyoka bemi watanasi Kotini waya yiyimem. ¹²Kariomo Akayayuyi yinom waitayi imi , Judayu Pori nampa asuvure ,avige ko maguga yiga . ¹³Uremi, minisire semo,Mini waitamano muna sirem wata anasi yiyimintike Kotini ro nampa amakukum anta ena ayipa bewa . ¹⁴Porimi asirare simi, Kariomi Juda akum, yiyimem manisemi, Yigemi Juda akune, fuga ugane . Minimi awogu anenewafio ro radanti ,a,a senampa awogu ure ateganti. ¹⁵Ugami mini intainti yigenyi yivinampa yigeyi ro nampa yigena'o ategago. Semi mamini umam bayayu bu rayimatege . ¹⁶Gariomo miniyi imi komagu yeraremi buga . ¹⁷Minewafono ,yemi Sosotenisimi fakemo,Monoma anom waita, savi aririemo mini ko maguga. Minomifo Kariomomi nayeyi uakananti bu intem.¹⁸Porimi minifa nesu nuram wage'emi naemi ,beyafa awa yerayiremi sipi maremiSenkriafa Prisiraya Akuira nampa buga. Bemi Senkria fa bemi , eram baya siremi beyanomyau akefaruka . ¹⁹Efesei oravem ,Porimi Akuiraya Prisiraya miniga yiruka .Beyao mono mapim oravemi Judayu nampa asiga . ²⁰Porimi intaemi mana'a kanaga wano semi , bemi bube siga. ²¹Mi'nugami yemi yerarem birantemi minisirem yiyimemi, Kotini ayintose wagana orade yige wapa yenu. Minisiremi naemi sipi marem Efasasi yerarem bemi.²²Mini kanamose Porimo Sisaria oma fawaruvemi , mini anakai Jerusaremi mono mapa urem , maro monokevuyu yanti semi avogu nurane siremi naemi Antiokifa kuka . ²³Minifa mana'a kanaga bage'emi, yera yirem Karesia va Frikiafa maside katowaitayu maro akeuyikaka.²⁴Afo mana Juda waita , benavi,i Aporosi Areksentria keno Efasasi yiga . Bemi awogu urem waya sevemba Kotinami intama sokeuga . ²⁵Aporosimi avogu agefam waya Anonamanoninta marem.Nampa amusin anene Ayoagapim marem ,bemi aranti bayaga rukemi ,Jisasini ami watanasi yiyimem . Minugamifo bemi Jonini nopeganti amone inteuga . ²⁶Aporosi monomapim agoyantem wayasem .Sewami, Prisiraya Akuiraya intemo, yeganti bemi avige awafa maroremi

sasamima sokeure bemi Koti awakurim ayim .²⁷ Akaia birarimi, benafa awa avogu wayami benanti siremi afaunti agaregem Akaia wam yogamwaitayu ganti bemi avigago . Oravemi maro avogu urem watanasi yofaem iyewafi yimakukum Kotini agunanenega ewayim. ²⁸Nesu eranampa, Aporosimi sima magafim ruka Judayu yenti watanasi yugakai nampa Kotina manisem Jisasimi bemi Karaisive.

Aposel

18 ¹Bihain long ol dispela samting, Pol i lusim Athens na i go long Korin.²Long dispela hap, em i bungim wanpela man Juda, nem bilong em Akuila, bilong lain tumbuna bilong Pontus, husat i lusim Itali wantaim meri bilong em, Prisila long wanem Klaudius i tokim olgeta lain Juda long lusim Rom. Pol i go long lukim ol.³Na long wanem, em i bin mekim wankain wok olsem ol i bin mekim, em i stap wantaim ol na mekim wok bilong samapim sel.

⁴Orait Pol i wok long toktok insait long haus lotu long olgeta Sabat na mekim klia tingting bilong ol lain bilong Juda na ol lain Grik.⁵Tasol taim Sailas naTimoti i lusim Masedonia na kam daun, Spirit bilong Bikpela i tok strong long Pol na em i tokaut long ol lain Juda olsem Jisas em i Krai.⁶Taim ol lain Juda i no wanbel na tok nogutim em, Pol i rausim ol pipia long klos bilong em long pes bilong ol na i tok olsem, "Larim blut bilong yupela bai i pas long het bilong yupela yet. Nau, mi nogat wanpela rong. Stat long nau, mi bai go long ol narapela lain manmeri."

⁷Orait bihain, em i lusim na i go long haus bilong Taitus Jastus, man husat i save lotu long God. Haus bilong em i stap klostu long haus lotu.⁸Krispus, man husat i save i go pas long haus lotu na save bilip long Bikpela wantaim ol manmeri husat i save stap long haus bilong em. Planti lain manmeri bilong Korin i bilip long tok bilong Pol na kisim baptais.

⁹Bikpela i tokim Pol long driman long nait olsem, "Yu noken pret, tasol yu mas tokaut."¹⁰Mi stap wantaim yu, nogat wanpela bai bagarapim yu, long wanem mi gat planti manmeri long dispela biktaun."¹¹Pol i stap long dispela hap inap long wanpela yia na 6-pela mun bilong skulim ol manmeri long tok bilong God.

¹²Tasol taim Galio i kamap hetman bilong Akaia, ol lain Juda i kros long Pol na kisim em i kam long ples bilong kot.¹³Na ol i tok olsem, "Dispela man i grisim ol manmeri long sakim tok bilong lo na lotu long God long narapela kain rot."

¹⁴Olsem na taim Pol i laik toktok, Galio i tokim ol lain Juda olsem, "Yupela ol lain Juda, tru tumas, sapos em i no gutpela samting o pasin bilong brukim lo, em i moa gutpela long stretim wantaim mi."¹⁵Tasol dispela ol askim, em bilong ol toktok wantaim ol nem na lo bilong yupela yet, yupela yet i ken stretim. Mi no laik kamap man bilong skelim tok bilong dispela hevi."

¹⁶Galio i mekim ol i lusim ples bilong kot na i go.¹⁷Orait ol i holim Sostenis, hetman bilong haus lotu na paitim em nogut tru long ples bilong kot. Tasol Galio em i no wari long wanem samting ol i mekim long em.

¹⁸Pol i stap long hap planti dei pinis na bihain, em i lusim ol brata na kisim sip na i go long Senkria wantaim Prisila na Akuila. Taim em i stap yet long Senkria, em i mekim tok promis na katim het gras bilong em.¹⁹Taim ol i kamap long Efesas, Pol i lusim Prisila na Akuila long dispela hap. Na em yet i go long haus lotu na toktok wantaim ol lain Juda.

²⁰Taim ol i askim Pol long stap long hap inap long sampela taim, em i tok nogat.²¹Tasol bipo long em i lusim ol na go, em i tokim ol, "Sapos em i laik bilong God, bai mi kam bek long yupela." Orait bihain em i kisim sip na lusim Efesas na i go.

²²Taim Pol i kamap pinis long Siseria, orait em i go antap long sios bilong Jerusalem, em i tok gutdei long ol bilip manmeri na bihain em i go daun long Antiok.²³Em i stap long hap inap long sampela taim pinis, orait em i lusim ol na i go long hap bilong Galesia na Frigia na strongim olgeta disaipel.

²⁴Orait wanpela man bilong Juda, nem bilong em Apolos bilong Aleksandra i kam long Efesas. Em i man bilong toktok gut na em i save gut long tok bilong God.²⁵Apolos i kisim ol gutpela skul toktok bilong Bikpela. Wantaim amamas insait long Spirit, em i gat angre long toktok na skulim ol manmeri long ol stori bilong Jisas. Tasol em i save long baptais bilong Jon.²⁶Apolos i stat long toktok insait long haus lotu. Tasol taim Prisila wantaim Akuila i harim em, tupela i kisim em i go arere na tokim em gut long ol gutpela rot bilong bihainim God.

²⁷Taim em laik i go long Akaia, ol brata i mekim gutpela toktok long em na raitim pas i go long ol disaipel long Akaia long kisim em. Taim em i kamap, em i helpim gut tru ol manmeri husat i save bilip insait long marimari bilong God.²⁸Wantaim planti strong, Apolos i wok long daunim ol lain Juda long ai bilong ol manmeri wantaim tok bilong God olsem Jisas em i Krai.

Aposol

19

¹Mini aneneyu'o fawarimi Apolosi Korini wa kanafim, Poli bemi mente awafa wam magufimi bemi anona magu Efesesi,mana'a kato waita yu wa maro yimonemi minifa. ²Poli yintaemi manisirem siga, yigemo yimakuku omi. Ayo Aga'i aga maregafo buwafi? Ben ami manisiremi siga .Buve.fuga sireya aiyo aga'i buyintaga ge'eya ugafau. ³Poli yemi yintaemi, mono nomi iteniga urega marane? Yemi semi, Joni nopeyikewayi nomi senu wa fetikaga ⁴Poli yewayegem waya siyimemi manisiremi siga, Jonimi wata anasi nomi feyi kakami yira'i wayede Kotimi awakuro go yanti. Watayu'i siyimemi ina'emo yewayi kaga yimakukumi ogo, Jisasi kaga yimakuku ogo. ⁵Wata anasimi mini waya intemi, mono nomi marami anona Jisasi avipimi maremo. ⁶Afo inaemi. Poli'mo ayamo yinoka magami.Aiyo aga'ano yeka kumwami waya yu'o semi ena'ena waya sevemi inaem wa fawarinanim waya yuwa siga. ⁷Adeka 12 a waitayu'i mono nomi mantuka⁸Polimi Juda yuyi mono naupa oravemi bemi ita'ma erarugemi siyimemi wata anasi inarufa Kotini magu yanti.amaka 3'a biyoka. ⁹Mana'a Judayu yirai eram buyugamise benami buyintemo.yemi savi waya semo.Jisasi awakuri anta wata anasi yugauka.minugami Poli mi yiremi kato waitayu ana yivigemi Tairanusi maro suguru yimemi Kotin afim maden nuram. ¹⁰Mini yoganti kar i "ka'i yoduka.amaka masidem Esia'o wam waitayu Anonamanon a'mi intaga.Juda nampa Griki akunampa. ¹¹Koti mi nesui awogu era yogaru Poli age uwaremi. ¹²Kefo dawarave nampa sito unam'wado mo Poli aneyoda nu'i mare maro yi waitayu yimemi asofaga.savi awamugu'o wayiwa yera yiremi buga. ¹³Ugami mana'a kasanampa watayu mini magu fimi novemi savi sava awamugu'i wata yu pike sima fasa de wa Jisasi avi'i daremi ake'i mantemi savi awamu gu'i yiyi ke'emo, ma'ni se'emo, mini Jisasi avipimi. Polimo awayi ewayi pimi yera arega fasagi ogo. ¹⁴Mini seveni'a wata yu mini antamo ewayi yemi Juda yu yinom wata agafantamo, be avi'i Skiva. ¹⁵Mana savi awamu ano yen yami ano'na emi semi, semi Jisasimi amona gege semi. Polim'ba amonaunave semi,afo sigemi iyeve.? ¹⁶Savi awamu ano mini waitmano aupeke mini kasanampa watayu yige'i dauntemi, yenyi eraru'i manta magafim demi, yenyi unam wado daga naga uremi yanafa yiruruka savi yiriri uruka.Anon savi yiriri urami mini ma'i ifademi dagade iyauwuga. ¹⁷Masi dem Juda wa Griki wa iyemo Efesesi wayimi mini waya intaremi, anom fegari uga. uremi Anona Jisasi avi yani emo. ¹⁸Nesu yima kuku ewam watayu yeravemi yeyi kumi anta savi anta sima fawarure mi semo. ¹⁹Nesu wata yu muna mana anta ewayimi yeyi afaum yaumi mareremi iga agaremo wata anasi yugaka, mini afaum yaumi anona moni kake mare wami, mone avi'i 50,000 silivami. ²⁰Ugami Kotini waya mano made ayapa bemi anona era nampa'i. ²¹Polimi beyi yoganti kipemi Efesasi.amaka awamu anoni eraka i inte inte evemi Masedonia yeravemi Akaia yerave'i Jerusalemi uriranti.bemi manisemi.inaemi Jerusalemi wage'ei .semi Rom'u wai uronu. ²²Polimi kam yogam waita siyikami Timoti ya Erastus Masedonia bentamo, mini waita gantano yoganti ofae'waro. Ugami benana'o ifademi Esia wage'emi. ²³Yemi mini kanaga yeravimi, mane sito waya wa mana umanti Efesasi bu uyagemi Jisasi awakuri ayimi. ²⁴Mana wata wage'emi, ben avi'i Dimitris. bemi silva nako muna Kotimi Atemisi uwarevem mone'i nesu yakagarem uwantevem de'emi. ²⁵Masidem manta duwantu uremi muna kotimi uwante nesu moni marewayi.yigemi intevegafo seyuyamo mini muna kotim .uwanteveya anom mone'o marewafauna. ²⁶Yige inte amonami Efesasi ana waiye. masidem Esia ayapa mini waita Polimi wata anasi yira'i wayedemi ena ayika bemi, bemi semi, mana Koti buvemi emo yiyanako uwarewami. ²⁷Seyuya manawa kepateyaraune yimam uwarantimi remo moni marantim,Koti inim Atemisi wai'i fa yanta ganta intemi. Mini Koti avi itemo madepa wata Esia nampa maside ayapake beka'i mono sewam. bemi kuminani. ²⁸Mini wayamo intemi, yirami gami arama semi manisemo, Atemisi Efesasikem bemi anonami. ²⁹Masidem wata anasi mini magu fikemi ani'ana eve nesu inti uremi uyaemi mana anona kasi ewam mapimi upegemo. Kam wata fakemo Mesadonia kemi Poli nampa yero, Gaiusi ya Aristakusi. ³⁰Poli anom waita uyugam awanapa urira imi .beni kato waitayu buyuri nonane sire samemo. ³¹Mana'a anom waita yu Esiake Poli ni ana'o yu eram waya samemo mini kasi ewam mapim buyurono siremi samiduka. ³²Mana'a wata anasi arare semi mana aneneve sirami enomi ena anenya sirami minurami minifim nesu intiri emo naye antagaga mini duwantuga beyafo ³³Mana'a akumanomi Aleksendar sasamemo. mini waita mi Juda yu'o avekemo maside waita yugaka'i duwantu uge waka'i. Ugami Aleksenda ayami yanafa demi sima ama uremi wata anasi yiyimemi semi Judayu'i mana umanti bu ruka. ³⁴Ugami, yemo intemo mini waitami Juda'mi maside wata anasi arawoka uremi semi. Atemis Efesasikena. anonami, arawoka uremi ka auwaga'i mini se'emo. ³⁵Mini magufikena waya agarewam waita mano arawoka ewam wata anasi yanti kepagu sirem siyimemi.Madem waita masire ayapake intemi seye Efesasi kenomi anasi kotim Atemisi ni mono maka dafikane semo. ³⁶Yigemi aga intagege mini aneneyanti. minugami sigemi ame ure mana savi anene yemi bu uwanyikago. ³⁷Na'ugana mini waitayu {Gayusia Arista Kusi} yigemi yivigega koka'i yevege, yemi mono naupa umom wata buwa, yemi senuti anasi kotimi sima savi buyuga. ³⁸Minugami afo Dimistrisi nampa wata yu'o muna Kotini amamam'o uwarewayi ami ruka mana'a wataga , ko'i a'i diga magemi

ko'i intewam waitayu a'i wa ifadanaya yeyi sayekeyanti eno siranana beyinta si ko'anon agauka.³⁹ Afo sigemo ena anene yanto sirantei .fami yigenti anom waitayu maro yimonaya yenampa ami sima ateganagomi. ⁴⁰Fuga ugamifo seyuyami afim wateya mana duwantu'mo watayu yiran anene mantemo fakami.mini duwantu beni anta buwami se kamani sintaitemi senu. ⁴¹A'i siremi, wata anasi yiyikaruka mini duwantu fikem, mini magu yera remi bemo.

Aposel

19 ¹Ol dispela samting i kamap taim Apolos i stap long Korin, Pol i go olsem long ol ples i stap antap sait na kamap long biktaun Efeses, na em i bungim ol sampela disaipel long hap.²Pol i askim ol olsem, "taim yupela i bilip, yupela i bin kisim Holi Spirit pinis o nogat?" Na ol i bekim tok olsem, "Nogat, mipela i no bin save liklik long Holi Spirit."

³Pol i askim ol, "Yupela i bin kisim baptais olsem wanem?" Na ol i tok, Jon bilong baptais i baptaisim mipela."⁴Orait Pol i bekim tok olsem, "Jon i baptaisim ol manmeri long ol i ken tanim bel na bihainim God. Na em i tokim ol man long ol i mas bilip long man husat bai i kam bihain long em, olsem ol i mas bilip long Jisas.

⁵Taim ol manmeri i harim dispela tok, ol i kisim baptais long nem bilong Bikpela Jisas.⁶Na bihain, taim Pol i putim han long het bilong ol, Holi Spirit i kam i stap long ol na ol i mekim ol toktok long kainkain tokples na tu ol i mekim ol toktok bai i kamap bihain taim.⁷Klostu inap olsem 12-pela man olgeta i bin kisim baptais.

⁸Pol i go long haus lotu bilong ol lain Juda na i sanap strong na skulim ol manmeri long tok tru na long kingdom bilong God, inap long tripela mun.⁹Tasol taim bel bilong ol sampela lain Juda i strong na ol i no harim tok, ol i tok nogut long pasin bilong bihainim Jisas long ai bilong ol planti manmeri. Olsem na Pol i lusim ol na i kisim ol disaipel tasol i go long skul bilong Tairanus we em i skulim ol long tok bilong God insait long olgeta dei.¹⁰Em i mekim dispela wok insait long tupela yia, inap olgeta man husat i stap long Esia i harim tok bilong Bikpela, em ol lain Juda na Grik wantaim.

¹¹God i wokim planti bikpela na gutpela wok long laip bilong Pol,¹²Ol liklik laplap na ol hap klos we Pol i bin holim ol i karim i go putim long ol sik man na ol i orait gen, na ol spirit nogut i lusim ol na i go.

¹³Tasol i gat sampela ol glasman husat i save go raun long dispela ples na i save rausim ol spirit nogut long ol man. Ol i save kolim nem bilong Bikpela Jisas long kisim strong long rausim ol spirit nogut, ol i save tok "Long nem bilong dispela Jisas we Pol i save toktok long em, mi tok strong long yupela long lusim dispela man na kam aut."¹⁴Dispela ol 7-pela man husat i save mekim dispela kain pasin, em ol pikinini bilong wanpela hetpris bilong ol Juda, nem bilong em Skiva.

¹⁵Wanpela spirit nogut i bekim tok bilong ol olsem, "Mi save long Jisas, na mi save long Pol, na yupela husat?"¹⁶Spirit nogut insait long dispela man i kalap long ol dispela glasman, na daunim strong bilong ol, na brukim klos bilong ol na paitim ol nogut tru, ol i kisim bikpela bagarap na lusim dispela haus na ranawe i go.

¹⁷Olgeta lain Juda na Grik husat i stap long Efesas i harim dispela tok. Ol i pret moa yet, na ol i litimapim nem bilong Bikpela Jisas.

¹⁸Ol planti bilip man tu i kam na tokaut long sin bilong ol na long pasin nogut ol i save mekim.¹⁹Planti ol man i save wokim marila i kisim ol buk bilong ol i kam na kukim long paia long ai bilong olgeta manmeri. Ol dispela buk i dia tumas inap long moni mak olsem 50 000 silva koins.²⁰Olsem na tok bilong God i go long olgeta hap wantaim bikpela strong.

²¹Taim Pol i pinisim wok bilong em long Efesas, long strong bilong Holi Spirit em i bin tingim long go olsem long Masedonia na Akaia na go kamap long Jerusalem. Em i tok, "Bihain long mi stap long Jerusalem, mi mas go long Rom tu."²²Pol i salim tupela wokman Timoti na Erastus i go long Masedonia, dispela tupela man i save helpim em long wok. Tasol em yet i stap bek long Esia long sampela taim.

²³I kam inap long dispela taim, i no bin i gat wanpela liklik toktok o hevi i kamap insait long Efesas long pasim rot bilong bihainim Jisas.²⁴I gat wanpela man, nem bilong em Dimitris, em i save yusim silva long wokim piksa bilong giaman god Atemis na em i save wokim planti moni bilong ol man husat i save wokim tu piksa bilong ol giaman god na salim.²⁵Olsem na em i bungim olgeta man husat i save mekim ol piksa bilong giaman god na salim, na em i tokim ol, "Yupela i save olsem mipela i save wokim piksa bilong ol giaman god long salim na kisim planti moni."

²⁶Yupela i lukim na harim olsem i no long Efesas tasol, em long olgeta hap bilong Esia dispela man Pol i wok long tanim bel bilong ol manmeri i go long narapela rot. Em i tok, i nogat wanpela god i stap we ol i save mekim long han.²⁷i no mipela tasol bai i stop long salim ol piksa na kisim moni, haus lotu bilong bikpela godmeri Atemis tu bai i kamap olsem samting nating. Na nem bilong dispela god we olgeta man long Esia na olgeta hap graun i save lotu long en, em bai i go daun.

²⁸Taim ol i harim dispela tok, ol i belhat nogut tru na ol i singaut strong olsem, "Atemis bilong Efesas em i bikpela."²⁹Olgeta manmeri long dispela biktaun i paul na tingting planti na ol i ron i go insait long wanpela bikpela haus bilong pilai. Ol i holim pasim tupela man husat i kam long Masedonia wantaim Pol, em Gaius na Aristakus.

³⁰Pol i laik i go insait long dispela hap namel long ol planti manmeri, tasol ol disaipel i pasim en long em i noken i go.³¹Na tu ol sampela ofisa bilong provins Esia em ol pren bilong Pol na ol i salim strongpela tok long Pol i noken i go insait long dispela pilai haus.³²Sampela manmeri i singaut na tok wanpela samting na arapela i tok narapela samting, na ol i paul na tingting planti, tu planti bilong ol i no save long wanem as ol i go long dispela bung.

³³Sampela lain i toksave long Aleksendar, em dispela man we ol lain Juda i wok long pusim em i go long ai bilong olgeta man husat i bung i stap. Olsem na Aleksendar i apim han bilong em long tokaut klia long ol manmeri olsem ol Juda i no bin mekim wanpela asua.³⁴Tasol, taim ol i save olsem dispela man i bilong lain Juda, olgeta manmeri i singaut strong olsem, "Atemis bilong Efesas em i bikpela." Ol i singaut olsem tasol inap long tupela aua.

³⁵Taim kuskus bilong dispela taun i stopim ol manmeri long singaut, em i tokim ol, yupela ol man long Efesas, olgeta man long olgeta hap i save olsem ol Efesas i save was long haus lotu bilong god meri Atemis, na save olsem dispela piksa bilong god giaman i bin pundaun i kam daun long heven.³⁶Yupela i save pinis long ol dispela samting, olsem na yupela i noken hariap long mekim wanpela samting nogut long ol.³⁷Bilong wanem ol dispela man (Gaius na Aristakus) yupela i kisim ol i kam long kot, ol i no stil man bilong tempel, na ol i no bin tok nogut long dispela god meri bilong mipela.

³⁸Olsem na sapos Dimitris wantaim ol man bilong wokim piksa bilong giaman god i gat tok long sampela man, orait kot i op nau na ol man bilong harim kot i stap pinis, larim ol i ken toktok long asua bilong wanpela na narapela long ai bilong kot.³⁹Tasol sapos yupela i laik toktok long ol arapela samting, orait yupela i ken go lukim ol hetman bilong yupela na stretim tok wantaim ol.⁴⁰Tru tumas bai mipela i gat tok long dispela bung we ol man i belhat na i bin kamap tete, nogat as bilong dispela bung na mipela bai i no inap toktok stret long as bilong dispela bung taim ol gavman i askim mipela.⁴¹Em i tok pinis, na em i rausim ol manmeri long bung long dispela hap, na ol i lusim dispela ples na i go.

Aposol

20

¹Umanti kipavim anakai, Polimi wayami dami beni disaipoli yuka'i yema ben amonago yanti. Bemi manta akeuyi karem naemi avoguge siremi Masedonia bemi.²Bemi maside ayapa novemi bemi sima yimakuku wata anasi akeuyi karem naemi bemi Grisi.³Wami kamorea biyomi yakagami mini ayapa'i, Judayu'i namugoyi uakami sipi maremi Siria magafa biranti. Minugami beyi intiru wayedemi yerademi Masedonia birantemi.⁴Afo Sopeta Pirasi aga'ano Beria kemi; Aristakas ya Sekondasi; yimakuku wata ganti Tesalonaika kemi, afo Gaiusi Debikemi. Timoti ya Tikikasi, Trofimas Esia kemi benampa bemo Esia'i.⁵Minugami mini watayu ananta bemo Troasi minifa seyuya sive evem wage'emi.⁶Seyuya Filipai yera deya anakai sigonimo marasim buwam wayawam inte inte'i kanagai afo boti yomareya beya Troasi'i fawareya mofo faifi'a (5) wa'yawami aupem, Troasi'i seveni'a(7) wa'yawami wage'eya.⁷mini wikimanoni mana wayawami, masideyu yema duwantu uveya sigoni kidiranti manafim, Polimi Kotini waya amakukum ewam wata anasi yiyimima ayufukemi,, nayeyara yera yiremi mana'a wayawami boviranti.⁸Mini rumu yan afa wapimi yema duwantu eya mofu, nesu ramumi waga'em.⁹Poli waya sevem wami, mana fumara wata ben avi'i Yutikasi kumantemi windo anapa'i,naupai ka yanta'i wavemi. Polimo waya iyaka sevem wami, dufamemi mente kamorea rumufike merapake yanafake magaga kuma fugemi.

¹⁰Minimifo Polimi ben amuga kuma wavemi kuma ayafa uremi fakemi. Yiyimemi semi "yigemi yira umanti bu ogo, bemi bufugemino, fami bemino".¹¹Naemi Poli yeradem naupa untavemi sigoni kidiremi nemi.Afo enawa yenampa waya sewami maro sagami, yera yiremi bemi.¹²Yemi yira faru nampa, yimo yantapimi wage'emo mini fumara aga'i fa wami.¹³Seyuya Polimi yera areya sipi mareya oma anari eyamo fau Asosi'i, me'e minifa, Polimi seyuya nampa sipifimi dauntatemi. Minimi Polini intitino nayeyara, bemi magafi birA inta ruka.¹⁴Asosi'o yema yimonemi, seyuya nampa daunta weya sipifimi Mitaileni beyamofau.¹⁵Minifa'i botifim daunte yamofau, ena waya wami me'a afapa'i Kiosi ailani beya mofau. Ena wanurami, Samosi ailani oraveya mofau, afo ena nurami ena anom magu Miletusi beyamo fau.¹⁶Polimi inte inte evemi botifimi bemi Efesasi yakaga remi naye yara, bemi Esia bu waranti eva. Naye yara, bemo kana inami ame'uremi Jerusalemi oravemi Pentikosi waya wami amonaranti.

¹⁷Miletusi'i,bemi wata yiyikami efesasi bemo maro mono mapikem anom waita yu yarago yema bemi amonago yanti.¹⁸Be waka yeravomi, mani sirem yiyimemi semi," yige nana'o intagami, ananta nurami Esia'o simo

kampama dauna semi sige nampa wage'eu". ¹⁹Sesi intiru daunam kumi'i ano namanoni yoganti sugan anonampa, nesu umanti amone'u naye yara, Juda yu'i siriranti waya antau maka. ²⁰Yige nana'o intagam semi mana anene bu fakarukau yigem yiyime'i mini avogu anene amaka yigemi yofa inanim, nayemo yiyimuna magu fawa mana mana yigenyi naupa. ²¹Yige intaga semi Juda akunanti Griki yu'i wayedega Kotipa anona manoka yimakuku ogo Jisasimi. ²²Magemi amonago, Ayo aga'ano minurai Jerusalemi bote'u, naemo seka'o fawarinami bu intagau me'eminifao. ²³Minugami Ayo aga'ano sima fawaremi, semi masidem anom magufimi seniwa umanti sive evem bemi. ²⁴Ugami, semi inta naumi seti wantanomi bu avogu yantaganta semi bu ugeu, ugafo semi erarurega uyae bega yoganti kipano semo anona Jisasi wapakemo mantukaunami avogu waya sunami Kotini awa awa ganti. ²⁵Magemi amona, semi inte'i maside yuka yiwa napimi siyime'i Inaru yanti, seti sorasi'i enawa bu amona nago. ²⁶Ugami mage mana wayawami, semi yigemi sima fa'warure yiyime'i, sepimi ami buwanani mana wayini naremo maro afi'nam. ²⁷Naye yare, semi mana yanta'i bu ayofarukau, bumi, maside Kotini ami masidemi yiyimidukau. ²⁸Ugafo yigemi yigenao dafima soke ogo, sipisip yu'o Ayo aga'ano uyademo yenti dafisi waita yi ogo. Avogu urega Kotin amapim wam sipisipi yu davisego, mini akumo, yemi beyi nare nako meyani uga. ²⁹Semi intarukau semo yerade'o bowonami, savi afa iyanu ano yigen yiwanapa yeravemi sipisipi yu'i ifa bu yiranayo. ³⁰Semi intarukau mana'a akumi yigen yiwanapake nesu nasu bu atekananim waya siremi disaipoli yu'i yemi yiwakurogo yanti. ³¹Minu gafo yigemi dafima soke ogo. Yigemi intago waya wam ba ayufum ba, kamore orantaga, semi saumi bu darukau yigemi yiyimi ranti masiden yanta'i suga anonampa'i. ³²Magemi yigemi Kotimi ame'u beni amanoni awa awa, mini mano yigemi manta akeurau na'i bemi amaka yiminani wata anasi Kotimo uya rukayi. ³³Semi auga nam bu ireu silva, koli, yanti nampa mana wayini unam wado yanti. ³⁴Yige nana'o intagami mana siya mano semi sofaurem yoganti yogemi. Senampa wayimi. ³⁵Masiden yantapimi, semi yimidukau amami yigemi yigatire'i anene bu dukayi yoganti erarure bu marana yoyimi yigemi intaruka anona Jisasini wayami. Wayami senana'o seu "anene enomo amewayini amoyinta ena ewami, anene mo mare wayimi ena ewa. ³⁶Mini waya sewami mini anta yanti, be orasi'i magafimi demi yenampa augam mukemi. ³⁷Polimi yema ayafa uremi amonaremi ifi'i dagemo. ³⁸Yigunanti uakemo intamo semo, se torasi'i bu amonanagone enawa'i, naemi bemi avigemi botifim magun dami botifimi dauntavemi bemi.

Aposel

20 ¹Bihain long hevi i pinis, Pol i salim tok i go long ol disaipel long kam lukim em. Na em i strongim ol na bihain em tok gutbai long ol na i go long Masedonia. ²Na em i raun long olgeta hap long dispela ples na strongim ol bilip manmeri na bihain em i go long Gris. ³Taim em i stap tripela mun pinis long dispela hap, ol lain Juda i birua long em na em i laik kisim sip na i go long kantri Siria. Olsem na em i senisim tingting bilong em na em i go bek gen olsem long Masedonia.

⁴Na Sopeta pikinini bilong Piras bilong Beria; na Aristakas na Sekondas; tupela bilip man long Tesalonika; na Gaius bilong Debi; na Timoti wantaim Tikikas; na Trofimas bilong Esia i go wantaim em long Esia. ⁵Tasol ol dispela man i bin go pas long Troas na ol i wetim mipela long hap. ⁶Mipela i lusim Filipai bihain long dei bilong tingim bret i no nogat yis na kisim bout i go na kamap long Troas insait long 5-pela dei. Mipela i stap long Troas inap 7-pela dei.

⁷Long nambawan dei bilong wik, taim mipela olgeta i kam bung long brukim bret wantaim, Pol i autim tok long ol bilip manmeri i go inap biknait. Long wanem em i tingting long lusim ol na i go long sampela dei bihain. ⁸Long dispela rum i stap antap we mipela i kam bung, i gat planti lam i stap.

⁹Taim Pol i wok long toktok i stap, wanpela yangpela man nem bilong en Yutikas em i sindaun long windo bilong haus na em i slip i dai olgeta. Na taim Pol i pulim tok yet, em i pundaun long namba tri rum antap i kam daun long graun na em i dai. ¹⁰Tasol Pol i go daun na slip antap long em na i holim pasim em. Na em i tokim ol olsem "Yupela i noken bel hevi tumas, em i no i dai, em i stap laip."

¹¹Na bihain Pol i go antap gen long haus na i brukim bret na i kaikai. Na em i toktok moa yet long ol i go inap tulait, na em i lusim ol na i go. ¹²Na ol i stap belgut tru na amamas taim dispela yanpela mangi i stap laip gen.

¹³Mipela i lusim Pol na kisim sip na i go pas long Asos, na long hap, Pol bai kalap long sip wantaim mipela. Dispela em i tingting bilong Pol long wanem, em i bin tingting long wokabaut i go. ¹⁴Taim em i bungim mipela long Asos, mipela wantaim i kalap long sip na i go long Mitailen.

¹⁵Mipela i kalap long bout long hap, na long dei bihain mipela i kamap long hapsat bilong ailan Kios. Na long dei bihain, mipela kamap long ailan Samos, na long narapela dei bihain, mipela i kamap long biktaun bilong Miletus.

¹⁶Pol i bin tingting long i go yet long bout na abrusim Efesas long wanem, em i no laik i stap yet long Esia. Long wanem sapos em inap, em i laik hariap long i go long Jerusalem long lukim dei bilong Pentikos.

¹⁷Long Miletus, em i salim ol man i go long Efesas long singautim ol hetman bilong sios long kam lukim em.¹⁸Taim ol i kamap long en, em i tokim ol olsem, "Yupela yet i bin save, long nambawan dei mi bin putim lek bilong mi long Esia na mi stap wantaim yupela.¹⁹Mi bin daunim tingting bilong mi na mekim wok bilong Bikpela wantaim aiwara, na mi bunging planti hevi long wanem, ol Juda i pasim tok long bagarapim mi.²⁰Yupela yet i save olsem mi no bin holim bek wanpela samting long tokim yupela long ol kain gutpela samting em inap long helpim yupela, na wanem mi bin tokim yupela long ol ples na long ol wanwan haus bilong yupela yet,²¹yupela i save mi bin tokaut long ol lain Juda na ol lain Grik long ol i mas tanim bel i go long God na bilip long Bikpela bilong yumi Jisas.

²²Na nau lukim, Holi Spirit tasol i mekim na mi bai i go long Jerusalem, na mi no save wanem samting bai kamap long mi long hapsait,²³tasol Holi Spirit i tok lukaut long mi olsem, long olgeta biktaun sen wantaim hevi i wetim mi stap.²⁴Tasol mi no ting laip bilong mi em i gutpela samting tumas long mi yet, tasol mi mas strong na pinisim resis bilong mi na pinisim wok mi bin kisim long Bikpela Jisas long autim gutnius bilong marimari bilong God.

²⁵Na nau lukim, mi save olsem namel long olgeta lain mi bin autim tok bilong Kingdom, yupela bai i no inap lukim pes bilong mi gen.²⁶Olsem na nau long dispela dei, mi tokaut long yupela olsem, mi bai i nogat asua long blut bilong wanpela man sapos em i lus.²⁷Long wanem, mi i no bin haitim wanpela samting long yupela, nogat, mi autim olgeta laik bilong God long yupela pinis.

²⁸Olsem na yupela i mas was gut long yupela yet, na long ol sipsip Holi Spirit i makim bilong yupela i kamap wasman bilong ol. Yupela i mas was gut long ol sipsip i stap long sios bilong God, em ol dispela lain, em i bin baim bek ol wantaim blut bilong em yet.²⁹Mi save olsem taim mi i go pinis, ol wel dok nogut tru bai kam namel long yupela na bai i no inap larim ol sipsip.³⁰Mi save olsem sampela lain namel long yupela yet bai i kam autim ol kain kain tok i no stret na bai pulim ol disaipel long bihainim ol.

³¹Olsem na yupela i mas was gut. Yupela i mas save olsem long san na nait, na long tripela yia olgeta, mi no bin malolo long lainim yupela olgeta samting wantaim aiwara.³²Na nau mi givim yupela i go long God na long tok bilong marimari bilong en, na dispela inap mekim yupela i kamap strongpela na em inap long givim yupela ol samting namel long ol manmeri God i bin makim.

³³Mi i no bin mangal long silva, na gol, o klos bilong wanpela man.³⁴Yupela yet i save olsem dispela han i mekim wok bilong helpim mi yet, na ol lain i stap wantaim mi.³⁵Long olgeta samting, mi bin givim yupela piksa long soim yupela long helpim ol man i nogat strong long mekim wok bai yupela i ken tingim dispela tok bilong Bikpela Jisas, ol tok em yet i bin tok. "Amamas bilong man i givim samting long narapela i winim amamas long kisim samting long narapela."

³⁶Taim em i mekim dispela tok long ol kain pasin, em i putim pes bilong en i go daun long graun na em i prea wantaim ol.³⁷Na ol i kam holim pasim Pol na ol i givim kis long em na ol i krai.³⁸Ol i sori tru long harim em olsem em i tok, ol bai i no inap lukim pes bilong em gen. Na bihain, ol i kisim em i go lusim em long bout na em i kalap long bout na i go.

Aposol

21

¹Yera yira faunami, sipi mareya atedeya anom magu Kosi beyamofau , aka ena wayawami ena anona magu, Rodesi beyamofau. Minigake ena magu Patara beyamofau. ²Me'eminifa'i mana sipi afakeya mofau mana ayapa Foinisia biranti, mini sipifim rauntaya beyamofau.³Amona faunami sito ailani Saiprus'i neka wayimi. Waye deya siyan ugapa beya mofau anona magu Taiya orave yamofau, naye yara fi sipifim bayimi mana'a onta anta manta fasa demi anona magu Taiya biranti naye yare sipifim bayi yeyi onta anta yu marege fasada ranti. ⁴Naemi, mana'a disaipoli yu yifakeya, minifai 7 nia wayawami wage eya mofau. Mini disaipoli yu'i Polimi sasamemi semi Gotini awamu ano yiyimemi semi Polimi buwa kumino Jerusalemi.⁵Mini fa'o wasu wauna wayawami kipayami, yerare ya bofanuna fa beyamofau, anasi iya'o nampa yera beya yera anom magu deyamofau, efau yaufimi sigon radareya sugam muke yam. ⁶Sesiranti babai sireya buge yige eyamofau. Naemi sipifim raunta veya ssesimapa bugeyige eyamofau.⁷Sesi binto agoyanteya Taiyake yeye Tolemasi yeya mofau sifa tiwa minifa wayi nampa simo waya seveya mana wa'awami yenampa wage'eya mofau. ⁸Ena wanurami mini magu yera reya Sisariya oraveya ,mofau. Filipi amaka'i oraveya bemi Kotini waya sewayimi, bemi yepike manawayimi benampa wage,emi. ⁹Mini watamano 4,a asesas asikayu makage,emi, mini yemi kasanapa monowaya sewayimono, yemi wata nampa bu wawugane.¹⁰Minifa'i mana nuram wafaunami, mana kasanampa waita benawi,i Akabusi, bemi Judia'i kumemi. ¹¹Seyu wafaunaga kuntawemi Polini letimi yemaremi. Mini leti mantemi be aiga ayaka antata

umagemi semi, AYO AGA ANO semi Jerusalemi wam Juda yu'i mana leti afoemi antata uremi eno yiyapimi datemi.¹² Seyuya miyanti intare yami ,Seyuya nampa mini magufikena wata anasi nampa Polimi intaeya eram waya seya Jerusalemi'i buwa urono. ¹³Ugami Polimi anona waya semi, yigemi naega se tira'i dawanta rega semi ifipa'i manta sikege? Fugaugamifo semi yowarure'i bau Jerusalemi'i aupemi fugonuna Jisasi anonamano avika'i. ¹⁴Afo Polimi awesara emi bemi sima fakafonu yanti, miniyami ifadeya enawa bu inta eya seya mi anom Anona mano ayinti fawarino. ¹⁵Naemi mana'a wayawami yakagami kago mantareya Jerusalemi oma fawareya. ¹⁶Mana'a yogamwaitayu Sisarea kemi senu nampa yemi. mana wata Saiprusi kemi avigemo, benavi'i Nasoni, bemi wafai yogam wata wage emi, senu nampa yemi,senu nampa yewatemi. ¹⁷Jerusalemi yerabo siwaunami, mini fa wan afa awa yimo yim waya siremi avogu yira nampa sivige upegemo. ¹⁸Ena wayawami Polimi senu nampa bemi Jemisi wapa'i, maside ano anom watayu'i mini fa'i wami. ¹⁹Amo yim waya siyikaremi naemi sima fawaremi mana mana yanta'o Kotimo ena waitayu yiwanapa'o uwaremi beni yoganto yogapimi. ²⁰Mini waya intaremi, Koti avi yani uremi, bemi mani sire sasamemo, afa awa yimona, made waita anasi wa yima kuku Juda yu yiwanapa masideyu erauremi Mosesini age waya mi awakuremo. ²¹Mana'a akumano eni ayapa manisiruka,emi Juda waita anasi eno yiwanapa wayi yemi bu Mosesini age waya mi bu awakurogo. Aka semi yigemi yiyimemi ainagaguyi yuaranta bu akefano, feyan antayu bu awakuriogo.²³²⁴²²

²⁵Enafakem wata nasi Jisasika yimakukun ewanu, afauntim agante'ya wafa anta uruka baya yu rafuna buga. Ma'nisire'ya yiyime'ya, muna kotika neka bago ,beni nare nampa monko antayuka. ²⁶Poli watayu yivigem ena nurami be mante beyi kumigu aremi mono'mapim bemi yiyimem naye kanaga mana mana bayi ofa ure kumi yiratenafi mini bayayu oma yiyimem.²⁷7 nia nura kipara imi Juda yu Asia yerave amonami Poli mono mapim bami, wata nasi yu yira mante itarami Poli asuvu akemi, ka ure ma'ni siga , ²⁸"Yige Israili wata nasi, senu sofa ogo. Mana waita mano ma'depa novem wata nasi yu yiyimevem senu nampa Mosesini age waya mante savi evem. Mini anapa Griki yu yivigem mono naupa yefegemi mana magu mante savi emi. ²⁹Wafa Trofimusi Efesesi waita bere anom magifim bami amonarukemi, Poli avige mono naupa ukemino intiri uga. ³⁰Ma'de watanasi mini baya intare yimoyure yema uyu be Polimi fakare rifite mono mapa mapake onta yu uduka. ³¹Arira ewami, mini bayami Romi yu i ofisa a'nari ugayim intami ma'de Jerusalemi fakena wata nasi yisubo yirubo ewane.³²Ame'urem soldia yu nampa ofisa yu yivigevem soldia yu yima yerarem watanasi wapa kumem. Juda yu amonami a'nari ugam ofisa soldia yu nampa kumimi amonare bu arom ifadam buga. ³³A'nari ugam ofisa yeravem Poli yema ayafaemi beni soldia yu ganti semi seni nako anta ogo sirem yintaem bemi naye anta urukene. ³⁴Amuna watanasi uyuge wapim mana'a wa'dure ena ana baya yu siga. Amuna sasava omi yenti ano'na a'nari ugayim mini baya manoni anta buyintem beni soldia yu ganti sem Polim avige naupa urogo. ³⁵Leta ana urimi watanasi amonare amuna baya simi soldia avige uka. ³⁶Amuna wata nasi yi'nepa yiwakure beve wademi manta." fasadago."³⁷Poli avige naupa irira ewami yenti anon nanti sem, "amakaga ere ami sitegafo?" Anom intaemi Griki waya seveve? ³⁸Semi intaunami emi kefo Isipifakem wafa aruvim mante gavmani yu nampa itare 4000 nia waita yivigem wata iwan magufim buga. ³⁹Poli yiyimemi, "semi Juda waita be'i Tasusi anom magufimi Cilisia. Seti magumi anon avi dukem. Emi intaage amakaga mana inim waita yuka ami site gafo simi, ⁴⁰Eyo semi Poli itavem ayan nako imi maside yu kepavimi ami Hibru waya nako yiyimem semi,

Aposel

21 ¹Taim mipela i lusim ol, mipela kisim sip na go stret long biktaun Kos. Na long narapela dei mipela go long biktaun Rodes. Na long hap mipela go long biktaun Patara.²Na long hap mipela painim wanpela sip i laik go long narapela sait long Foinisia, na mipela kalap long dispela sip na i go.

³Na taim mipela i lukim ailan Saiprus i stap longwe yet, mipela tanim i go long hansut na i go kamap long biktaun Taia, long wanem ol lain long sip ol i laik rausim sampela kago long hap.⁴Na bihain, taim mipela i painim sampela disaipel, mipela stap long hap long 7-pela dei. Na ol dispela disaipel i tokim Pol olsem Spirit bilong God i tokim ol olsem Pol em i noken go long Jerusalem.

⁵Taim ol dei bilong mipela long stap long hap em i pinis, mipela i lusim dispela ples na go yet long rot bilong mipela laik go long en, wantaim ol meri na pikinini wantaim mipela inap kamaut na lusim biktaun. Na mipela brukim skru long wesam bilong nambis, na beten,⁶na mipela i tok gutbai long mipela yet i go i kam. Bihain mipela kalap long sip na ol i go bek long haus bilong ol.

⁷Taim mipela statim ron bilong mipela long Taia na kam kamap long Tolemais. Na mipela tok amamas long ol brata long hap na stap wantaim ol long wanpela dei.⁸Long narapela dei mipela lusim dispela hap na go long taun Sisaria. Mipela i go kamap long haus bilong Filip, em wanpela man bilong autim gutnius, na em i wanpela bilong

ol 7-pela man ol i bin makim, na mipela i stap wantaim em.⁹Nau dispela man em i gat 4-pela yangpela pikinini meri husat ol i save autim tok profet na ol i no bin slip wantaim ol man.

¹⁰Na taim mipela i stap yet long hap long sampela dei, wanpela profet nem bilong em Akabus em i kam daun long Judia.¹¹Em i kam long mipela na kisim let bilong Pol. Na em i kisim dispela let na taitim lek na ol han bilong em yet na tok olsem, "Holi Spirit i tok olsem, 'Ol lain Juda long Jerusalem bai taitim papa bilong dispela let na ol bai kisim em na putim em i go long han bilong ol narapela lain. '"

¹²Taim mipela harim ol dispela samting, mipela na ol manmeri bilong dispela ples i askim Pol na tok strong long em i noken go antap long Jerusalem.¹³Tasol Pol i bekim tok olsem, "Yupela mekim wanem, na yupela i brukim lewa bilong mi na mekim mi krai? Tru tumas, mi redi long ol i ken taitim mi na tu mi redi long dai insait long Jerusalem long nem bilong Bikpela Jisas."¹⁴Orait Pol em i les long mipela i pasim em, olsem na mipela i lusim na i no askim em moa na tok olsem, "Larim laik bilong Bikpela i ken kamap."

¹⁵Bihain long sampela dei i go pinis, mipela kisim ol kago samting bilong mipela na go kamap long Jerusalem.¹⁶Na sampela ol disaipel bilong Sisarea tu i go wantaim mipela. Na tu ol i kisim wanpela man bilong Saiprus, nem bilong en Nason, bipo em i stap wanpela disaipel, i kam wantaim mipela, long mipela i ken stap wantaim em.

¹⁷Taim mipela i kam kamap long Jerusalem, ol brata long hap i tok amamas na wantaim gutpela bel ol i kisim mipela i go insait.¹⁸Long narapela dei Pol i go wantaim mipela long i go long Jems, na olgeta ol lidaman tu ol i stap long hap.¹⁹Taim em i tok amamas long ol na bihain em i tokaut long ol wanwan samting God i bin wokim namel long ol narapela lain taim em i wokim wok bilong em.

²⁰Taim ol i harim dispela tok, ol i apim nem bilong God, na ol i tokim em olsem, "Yu lukim ol brata, hamaspela tausen manmeri i bilip namel long ol Juda lain. Olgeta ol i strong yet long bihainim lo bilong Moses."²¹Ol sampela lain ol i bin tok long site bilong yu olsem, yu save lainim ol manmeri bilong Juda husat i stap namel long ol narapela lain long ol i noken bihainim lo bilong Moses, na tu ol tok olsem yu save tokim ol olsem ol i noken katim skin bilong ol pikinini man bilong ol, na ol i noken bihainim ol tumbuna pasin bilong bipo.

²²Bai mipela mekim wanem? Sapos ol i harim olsem yu kam pinis long hia.²³Olsem na yu mas tokim wanem samting mipela askim yu long mekim. Mipela gat 4-pela man ol i bin mekim tok promis.²⁴Kisim ol dispela 4-pela man na yu ken go wantaim na bihainim pasin bilong mekim yupela i kamap klin long ai bilong Bikpela na yu mas baim ol samting long rausim olgeta gras long het bilong ol. Taim yu mekim olsem, ol manmeri bai save olsem wanem samting ol i bin tokim yu em i tok giaman. Na ol bai save olsem yu tu save stap olsem man bilong bihainim ol lo.

²⁵Tasol dispela ol narapela lain husat i bilip long Jisas, na mipela raitim pas na givim toksave long ol samting ol i bin yusim long lotuim ol giaman god, dispela ol samting ol i noken yusim. Na noken kaikai blut, na kaikai abus ol i bin kilim na tanim nek na i dai, na ol i noken wokim pasin pamuk."²⁶Bihain long dispela Pol i kisim dispela 4-pela man, na narapela dei, em i wokim pasin bilong klinim em yet wantaim ol na ol i go insait long haus lotu, na ol i tokaut long hamaspela dei ol i bin wokim pasin bilong klinim ol yet i go inap long olgeta bilong ol i wokim ofa bilong kamap klin.

²⁷Klostu long 7-pela dei i laik pinis, sampela lain bilong Juda long Provins Esia, lukim Pol stap insait long haus lotu, na ol i kirapim bel bilong ol manmeri i bung long hap na ol i putim han long Pol.²⁸Olgeta i bikmaus olsem, "Manmeri bilong Israel, helpim mipela. Dispela man em husat i wok long skulim olgeta manmeri bilong olgeta hap long ol samting i no tok orait long ol manmeri bilong yumi, na long lo bilong Moses na dispela ples. Na tu em i kisim ol lain Grik husat i no Juda lain na kam insait long haus lotu na mekim i kamap doti."²⁹Ol i tok olsem, bilong wanem bipo ol i bin lukim Trofimus, bilong biktaun Efesus insait long Jerusalem wantaim Pol, na ol i ting olsem Pol i kisim em i kam insait long haus lotu.

³⁰Na olgeta manmeri bilong biktaun i kirap nogut na ran wantaim i go na holim pasim Pol. Na ol i pulim em i kam autsait long haus lotu, na ol i pasim dua hariap tru.³¹Taim ol i traim long kilim em, stori bilong dispela samting i go kamap long kepten bilong lukautim ol soldia i harim olsem olgeta manmeri bilong Jerusalem i kirapim bikpela hevi.

³²Hariap tru em i kisim olgeta soldia na ol man bilong lukautim ol soldia, ol i ran kwiktaim i go long bung bilong ol manmeri. Taim ol manmeri i lukim kepten wantaim ol soldia, ol i no long paitim Pol.³³Bihain bikpela kepten i kam long Pol na holim Pol na tokim ol soldia bilong em long pasim em wantaim sen. Na em i askim Pol long em i husat na wanem samting em i bin wokim.

³⁴Namel long ol manmeri i bung sampela i singaut long wanpela samting na ol arapela i singaut long narapela samting. Na planti kainkain toktok na nois kamap na kepten i no inap long harim wanem samting ol i toktok long en. Olsem na em i toktok strong long ol soldia long kisim Pol i go long banis bilong haus bilong em.³⁵Na taim Pol i kam kamap long hap na wokabaut i go antap long leta, ol soldia i karim em, bilong wanem ol manmeri i laik bagarapim em.³⁶Ol bikpela lain manmeri i bihainim em yet. Na ol i singaut olsem, "Rausim em long hia!"

³⁷Taim ol soldia i karim Pol i go insait long banis bilong kepten, em i tokim bikpela kepten olsem, "Inap mi tokim yu wanpela samting?" Na kepten i tok, "Yu save long tok Grik a?"³⁸Ating yu mas dispela man bilong Isip husat i bin kirapim pait bipo na kisim ol 4000 man, husat i sakim tok bilong gavman na go long ples nating a?"

³⁹Na Pol i tok olsem, "Mi wanpela man bilong Juda, na mi bilong biktaun Tarsus long Silisia. Na mi kamap olsem asples man bilong wanpela biktaun i gat nem. Mi askim yu, larim mi toktok wantaim ol manmeri."⁴⁰Taim kepten i tok orait long em long toktok, Pol i sanap long leta na apim han long ol manmeri long harim em toktok. Na taim olgeta manmeri i stap isi, em i toktok long tokples Hibru. Na em i tok,

Aposol

22

¹Setifatiwa nampa setifo'e, unami yige yagagam manafa de seti waya inta, mini semi yiyimira setufim makayi.

²Hibru waya fike Porimi ami sewami inteve yemi yiwaunti uyade sadage wami, bemi manisirem yiyimem.³Semi Juda watamu, setino'e semi Tasesi'i magemi Silisia anom magufimi, mini anom magufimi siguru se'u anona Gamaliel amenapai. Lo mi awakuri sigurumi simemo seyuya sinau unam, Gotimi awakure'i masideyumo mage ewaniure'i. ⁴Minugai kristeniyu'i yirurukau, wata anasi fakare'i karavusifim dukau. ⁵Anom Prisiyu nampa anom baitayu yemi amaka sima fawarure afunti aganta simi'i afo mantarei afa awa Damaskas oma fakare Jerusarem aiyipa yeyi uma yoyigate.⁶Mini be'i Damskasi adeka'o beroga o bunami, mini ameuremi mana omi ugama inarufakemi kuntavemi yakuemi. ⁷Magaga dufambunam mana wata awaunti saremi inarufake semi, Sorio, Sori naugaya semi manta savi eve ve? ⁸Bemi yerade sasame, emi iyeve Anonao?Afo bemi semi sisimemi, semi Nasareti Jisasimi manta savi ewa namino.⁹Senampa wage'eyom watayu mini omi amonemofo, senampa asewan awaunti bu intemo. ¹⁰Beami anonae'i se'i, Anona'o semi naonoyare?afo Anonamano sisimemi semi, Damaskasi bono mini aiyipa'i mana wata sasaminani naye yanta inona. ¹¹Afo yerade sigaum bu amoneu, nayeyare mini anona omi gayi sigaum afantuka, minugami sefo watayu senampa boyi siyantoge buga.¹²Mini fa'i mana waita mano yema simonemi, ben avi'i Ananiasi, , Goti amenapa bemi lomi awakure wayi, bemi avogu avi'i Juda yiwanapa minifa dukayi. ¹³Setideka yema itavemi, semi, 'Afa awa Sorio, emi yerade amonano sirai mini kanaga ugami,' sugamano diy'i bemi amone'u.¹⁴Afo bemi semi, seyuya sinauni Goti emi ugaduka beni ayinti awakuronoya, ugami emi atekam waitami agatiruka, afo benami intaganami. ¹⁵Ugami bemi emi sima faruremi masidem wata anasi yiyimeno nayemo amone inte onami. ¹⁶Minugami emi nayeyara dafiseveve? Emi itave mono nomi mante be avipi arama sima eni kumi'i manta fasadano.¹⁷Naemi yeradei Jerusalemi i, bunomi mana nurami maroma mono mapim sugam mukevei mana yanta kainanata ure amoneu. ¹⁸Anona mano sisimemi semi, emi ameurewa Jerusalemi'i yerade bono, nayeyarafi yemi yimakuku bu inayo nayemo ekao unami.¹⁹Semi sasame'u, Anona'o, yenana'o intaga semi maside mono naupa nove'i yireve'i wata anasi karabusi uyikakau, eka o yimakukum ewa wata nasi. ²⁰semi yenampa waunami eni yogam waita Stiveni ni nare wayiga,semi yenti unam wado gai dafike,aroyi nampai mana siraka wage'e ugau, nayeyara enami wata nasi yiyimiduka. ²¹Ugami anona mano sisimemi, 'Em itave bono nayeyare emi sasakama ena akumwata anasi wapai binonam²²Wata anasi mano e`ami waya siyimemi, minisewami yemi arama semi mani siga, mana watami magafimi kiparago, bemi mana magaga waratisoke bu uga. ²³Arama sevemi foponampa unam bado yanafa intafuruka. ²⁴Afo aruvim wata yuyi ananta, watamo simi aruvim watayu Polimi oma fakare maroma aruvim watayuyi kugufim magemo, yinom watamano semi bemi arevega yafi otenago, inta imi yiyimino, nayeyara Judayui arare eram waya sasake weye yaf²⁵Nanti pori aiga ayaka antau rami afo Porimi ben adeka wam aruwim baita intaem ,lomano eyo sigenafi mana yuda waita beni ko-i dayima soke buyinto arinami? ²⁶Aruwim waita mano mini wayaintaremi, a`nam dafisinti maro manisirem sasamem, bemi nauakatewe? Mini Romu kena waita mino.

²⁷Afo aruvim watayi anona mano yema Porimi inta emi, 'Fugawa emi Romu kena waita wafi?, 'Poli semi, "eyo."

²⁸Aruvim watayuyi anona mano semi, semi anona mone'i ayaure'i Romu wata yi'i uvugau. Ugami Poli semi,S setinoe magemi Romu wata yanta. ²⁹Aruvim watayu intara temo mini waya intemi ifa aremi bemo. Anom wata mano intami Polimi Romu wata wami afo benago feduka nayeyare, yemi Porimi nanako antataemi.³⁰Ena wayawami, aruvim watayuyi anomano inta ranti nayeyara Juda yu'i mini savi anta uakeyaf^o, mini imi maside yinom wata wa kanisolo yu wa yiremi ye duwantu ogo, Polimi avigemi yen yiwanapa magemo.

Aposel

22¹"Ol brata na ol papa, yupela putim yau bilong yupela na harim tok bilong mi, em mi laik autim long ol lain man i sutim tok long mi."²Taim ol manmeri i harim Pol i toktok long ol long tokples Hibru, ol i pasim maus na i stap isi. Na em i tokim ol olsem,

³"Mi man Juda, mama i bin karim mi long taun Tases long provins Silisia, na mi skul long dispela bik taun aninit long Gamaliel. Na ol i bin skulim mi long bihainim olgeta lo bilong ol tumbuna papa bilong yumi, olsem na mi bihainim God olsem yupela olgeta i wok long bihainim nau."⁴Olsem na mi bin kilim ol kristen, mi holim pasim ol manmeri na putim ol long kalabus.⁵Hetpris na ol bikman i ken tokaut olsem mi kisim pas long ol na mi ken i go long ol brata long Damaskas long holim pasim ol lain i bihainim dispela rot i kam long Jerusalem na mekim save long ol.

⁶Olsem na taim mi wokabaut i go klostu long Damaskas na long belo, wantu wanpela bikpela lait i sut i kam daun long heven na raunim mi.⁷Na mi pundaun long graun na mi harim maus bilong wanpela man i singaut long mi long heven na i tok, 'Sol, Sol, bilong wanem yu wok long bagarapim mi?'⁸Na mi bekim tok bilong em na i tok, 'Yu husat, Bikpela?' Na em i tokim mi, 'Mi Jisas bilong Nasaret na yu wok long bagarapim mi.'

⁹Ol lain man i stap wantaim mi i lukim dispela lait, tasol ol i no harim dispela maus i toktok long mi.¹⁰Na mi bekim tok bilong em na i tok, Bikpela yu laik bai mi mekim wanem? Na Bikpela i tokim mi olsem, 'Yu kirap na i go long Damaskas na long dispela hap wanpela man bai i tokim yu long ol samting bai yu mekim.'¹¹Na mi no inap lukluk gen, long wanem dispela strongpela lait i mekim ai bilong mi i pas, olsem na ol man i go wantaim mi, ol i holim han bilong mi na pulim mi i go long Damaskas.

¹²Na long dispela hap wanpela man i kam lukim mi, nem bilong em Ananias, dispela man i save aninit long God na bihainim olgeta lo. Na em i gat gutpela nem namel long ol lain Juda i stap long dispela hap.¹³Em i kam sanap klostu long mi na i tok, 'Brata Sol, yu ken lukluk gen,' na long dispela taim stret ai bilong mi i op na mi lukim em.

¹⁴Na em i tok olsem, 'God bilong ol tumbuna bilong yumi i makim yu long bihainim laik bilong em, olsem na em i bin soim yu stretpela man, na yu bin harim tok long maus bilong en.'¹⁵Olsem na em i laik bai yu tokaut long olgeta lain manmeri long wanem samting yu bin lukim na harim.¹⁶Olsem na yu wet long wanem samting? Yu kirap na kisim baptais na singaut long nem bilong em na em bai rausim olgeta sin bilong yu.'

¹⁷Bihain mi go bek long Jerusalem na wanpela taim mi i go beten long tempel i stap na mi lukim samting olsem driman,¹⁸Na Bikpela i tokim mi olsem, 'yu mas hariap na lusim Jerusalem na i go, long wanem ol bai i no inap bilip long wanem samting mi mekim long yu.'

¹⁹Tasol mi tokim em, 'Bikpela, ol yet i save olsem mi bin i go long olgeta haus lotu na paitim ol na kalabusim ol lain manmeri i save bilip long yu,'²⁰Mi bin stap wantaim ol, taim blut bilong wokman bilong yu Steven i bin kapsait, mi bin lukautim ol klos samting bilong ol na wanbel wantain ol man husat i bin kilim em i dai, long wanem, em i bin autim tok bilong yu long ol manmeri."²¹Tasol Bikpela i tokim mi, 'Yu kirap i go, long wanem bai mi salim yu i go long ol arapela lain manmeri.'

²²Ol manmeri i larim em i autim tok, tasol taim em i tok olsem ol i singaut na i tok, "Pinisim dispela man long graun, em i no gutpela moa long stap laip long dispela graun."²³Ol i singaut na tromoi das na klos bilong ol i go antap long skai,²⁴orait kepten bilong ol soldia i tok na ol soldia i go kisim Pol na i go putim em long banis bilong ol soldia. Na kepten i tokim ol soldia long paitim em wantaim wip na askim em long tokim ol, wanem as na ol Juda i bikmaus na tok strong long em olsem.

²⁵Taim ol i pasim hanlek bilong Pol wantaim rop orait Pol i askim soldia i sanap klostu long em olsem, "Lo i tok orait long paitim wanpela man bilong Rom maski sapos ol i no skelim tok bilong en long kot, ah?"²⁶Taim soldia i harim dispela tok, em i go tokim kepten bilong ol soldia olsem, "Yu laik mekim wanem samting? Dispela man em i man bilong Rom."

²⁷Orait kepten bilong ol soldia i kam na i askim Pol olsem, "Tru yu man bilong Rom, ah?" na Pol i tok, "Yes."²⁸Na kepten bilong ol soldia i tok, "Mi bin baim bikpela moni long kamap man bilong Rom." Tasol Pol i tok, "Mi em mama i bin karim mi olsem man bilong Rom."²⁹Na ol soldia i laik askim em na ol i kam, ol i harim dispela tok na ol i lusim em na ol i go, na taim kepten bilong ol soldia i harim olsem Pol em i man bilong Rom em i pret long wanem, em i bin pasim Pol wantaim rop.

³⁰Na long narapela dei, kepten bilong ol soldia i laik save long wanem as na ol Juda i mekim dispela kain pasin nogut long Pol. Olsem na em i singautim ol hetpris na ol kaunsel i kam bum. Na em i kisim Pol i kam putim em namel long ol.

Aposol

¹Polimi atedemi kanisolo akum waita yimonare semi "Sifa tiwa'o, semi atede'i Koti augaka'i awogu inti nampa'i managa ye'uno. ²Yinom waita Anania'asi watayu yiyimimi ben adeka itage wayi awaun dufamemo. ³Poli bemi samemi "Kotimi aritene emi, emi efar afaunto no kuguga yaga aga'kam. Emi kumakeve sena age wayanako ko timide semi sagagam dufaminteye?" ⁴Yemo adeka itagi semi, "Aga minurega Kotini Anom waita sima savi evege?" ⁵Poli semi, "Semi bu yintagau sifa tiwa, bemo yinom waita wami. Mono yaufim agakane, emi sima savi buyono watanasiga dafisim waita. ⁶Poli yimonami mana'a kanisologyu'i Saidusiyu wami, mana'ami Farisiyu'o, yen yiwanapake bemi ka'urem semi, "Sifa tiwa'o, Semi Farisimuno,, farisi waita aga uno, Nayeyara semi imaya eve'i yimonara fukam waitayu yewa yege itawogoya. Minuga'i semi koka itama era uga. ⁷Bemi mini baya sirami, Farisiyu nampa Saidisiyu amuna baya sewami yen yi'wanapake amuna mano kantin dayimemo. ⁸Nayeyarafi, Saidusiyu semi fubugam waitayu bu itavitemo, Ankeru nampa awamu'i buwa semi, Aka Farisiyu yemi semi masidem wane semo. ⁹Mi'nugami anom baya seve bami mana'a lo manoni intim waitayu Farisiyu akupikem itave eram baya nako ma'ni sire se, "Seyu afakauna sayeke mana waita bu yuruka. "Aka fugawa sipo awamu ano nampa ankeru ano ye sasamidukafo?" ¹⁰Anom baya sire yisuwomi a'nari ugayi yimonami yiruvuriri ewami bemi fedemi mineveya Poli arure anakarafo siremi bemi aruvi waitayu siyikami kanisolo yiwanapake o'avige mare banisi awanapa remono. ¹¹Ena ayufumi anona mano Poli adeka itagemi semi,"bu fegano, nayeyara em setivi'i Jerusalemi sima ama'urukapo, minugafo emi seti witinesiyi maro Romi magufa ono. ¹²Ena wanurami, mana'a Judayu'i ruwantu uvemi eram ake wayayu sire yeyaranti yuna nampa nomi bu nanti beyami Polimi aroteyane. ¹³Fotia waitayuwa yakagare bemi mini eram baya siga. ¹⁴Mini waitayu bemo dafisiru nampa yi'nom waita yu waka orave se." Seyuyami eram baya sima anta ure'yami seya fugave mana yunam ba bunanti fabeya Poli aruma fugoteyane. ¹⁵Minugafo, e'ana Kanisolo yinom waita sasamina avige managa kumiga beni ko'ii dayinte intama soke ewaganaya, afo seyuyami sesa ureya beya ese aruma fugosuwu. ¹⁶Poli au'mano aga'ano intami muna tire rafi'de wanayo, Minugamise bemi upegemi eram soldia yuyi banisifim Poli maro sasamemi. ¹⁷Polimi mana Soldia waita a'raram yeravimi samemi, Avige mana yanpala waitami anari uga dafisika bono be mana'a waya dukamise sasamintene. ¹⁸Soldia yema avigem mini waitami soldia yuka anari ugayika sasmemi semi, " Poli sarara'i semi ye'uno bemi sisimidem semi mana yanpala waitami avige yeno. bemi mana'a baya sasamirati." ¹⁹Anona dafisim waita avige wata i'wapa marorem inta'emi," naye baya wa semi sisimiranteve?" ²⁰Fumara waita semi, "Juda yu'i wayami anta'uremi emi inta'iya Polimi sagana avige kumonoya kanisolo yuka, yemi afakama sokeure inta itemono beni koganti. ²¹Ugafo yenti waya buwa intano, nayeyare foti'a (40) waitayu wa yakagaremi ayofare bemi ave itemo mana ake waya simaka, mana yunam ba bunanti bemi Polimi aritemo. emose sinonayanti aveyeve bemo. ²²Anariuga dafisintano yanpala waitami eram baya sasamidemi ifadami bemi, "Ena waitayuwa semo sisimena baya nampa mana aneneyu bu siyimeno." ²³Afo bemi yaranta kar aruvim waita ganti yerabora semi, "Bewa tu handretia aruvim waitayu sesa'ure bogo Sisaria magufa nampa seventia osika kumake aruvewam waitayu nampa, tu handretia fagonako yiruvewam waitayu. Minurega, 9 kiloki inaga ayufupim binago." ²⁴Miniga enawa mana safurami Polimo kumantuvem awoguka'o kavana Felix wapa binanim simi mare yemo. ²⁵Yewayegem mana afaunti manisire agaremi; ²⁶"Semi Klaudias Lisias ewanafa'i awogu nurane sakege anona anari ugana Kavana Felixsi. ²⁷Mana waita Juda yu fakare aruma fugirante ewa'i afo semi yerave'i soldiayu nampa yo'ya ure'i fake'u, intau'nami bemi Romi magu anta waita. ²⁸Semi intarare naye anta yara yigemi ben aufim magevege, minewa'i semi avige yenti kanisologa kumonu. ²⁹Semi intau'nami bemi savi ure inta uga yenyi age baya yanti, Bemo muna baya siakam bayafimi umanti buwa bemose aruma fugeyafa a'a kuyinayom. ³⁰Mage intaunami yemi savi intiri uakevemi aruma fugirar ewa, minuga'i semi ame'ure sakaruka'u ewanafa, siyime'uno bempimo muna intiru'o rukam waitayu mare ko'i sego e'wanonaga. Awoguge." ³¹Soldiayu yen ya awakunte. Polimi ayufupim fakare avige Antipatrissi wapa bemo. ³²Ena nuram, amuna soldiayu yera yire osika waitayu benampa oravemi owayege yeya'o yiga eram banisifim. ³³Soldiayu Siseria oravemi maro afaun yau Kavana amidemi Polim ba'i ben aukapa ita magemo. ³⁴Kavana (gavana) afaunti yantarem Polimi intaemi emi item magufikem waita beve? Bemi intami Silisia waita wami, ³⁵Bemi samiruka, "Semi masidepa awogu ure'i inta nuno emose ko'o sasakewam waitayu'o managa yi'ote," Bemi sirami Poli avige Herotini anona mapim maro rafiduka

Aposel

23 ¹Pol i lukluk stret long ol memba bilong kansol na i tok, "ol brata, mi bin stap stret long ai bilong God wantaim gutpela tingting i kam inap nau." ²Na Hetpris Ananias i tokim ol man i sanap klostu long solapim em long maus. ³Na Pol i tokim em, "yu waitpela pen antap long banis, God bai solapim yu, "yu ting yu bihainim lo na sakim tok i stap, na yu ting olsem mi brukim lo olsem na yu tok long solapim mi nating?"

⁴Husat ol i sanap klostu stap i tok, bilong wanem yu tok nogutim hetpris bilong God olsem?⁵Na Pol i tok, ol brata, mi no bin save olsem em i hetpris. Long buk bilong God i tok olsem, Yu noken tok nogutim wanpela lida bilong manmeri bilong yu."

⁶Taim Pol i painimaut olsem sampela kansol ol i Sadusi na sampela i Parisi, olsem na em i bikmaus na tokim ol kansol, "Ol brata, mi wanpela pikinini bilong ol Parisi na mi wanpela Farisi. Mi gat strongpela tingting long lukim ol man i dai bai kirap bek gen. Olsem na mi sanap long kot."⁷Taim em i mekim dispela tok, tok pait i kamap namel long ol Farisi na Sadusi na kibung i bruk tupela hap.⁸Long wanem ol Sadusi i tok, man i dai bai i no inap kirap bek na tu nogat ol ensel na ol spirit, tasol ol Farisi i tok olgeta i stap.

⁹Olsem na bikpela nois bilong tok kros i kamap na ol saveman bilong lo bilong ol lain Farisi i kirap sanap na tok strong na tok, "Mipela i no painim wanpela asua bilong dispela man?" Nogut wanpela spirit o wanpela ensel i bin toktok long em?"¹⁰Taim nambawan opisa bilong ol soldia i harim bikpela nois bilong tok kros i kamap, em i pret olsem nogut ol i paitim Pol na bagarapim em, olsem na em i salim ol soldia i go kisim Pol namel long ol kansol memba na bringim em go insait long strongpela banis.

¹¹Narapela nait Bikpela i sanap klostu long Pol na tok, "Yu noken pret, long wanem yu bin tokaut long nem bilong mi long Jerusalem olsem na yu mas kamap witnes bilong mi long Rom."

¹²Long narapela moning, sampela Juda i bung na mekim strongpela promis long ol yet olsem, ol bai i no inap kaikai na dring wanpela samting inap ol i kilim Pol.¹³Moa long 40 man ol i bin mekim dispela strongpela promis.

¹⁴Ol i go long ol hetpris na ol hetman na tok, "Mipela i putim mipela yet aninit long wanpela strongpela tok olsem mipela i no inap kaikai inap mipela kilim Pol i dai."¹⁵Olsem na yupela ol kansol i ken go tokim nambawan opisa long bringim em i kam daun long yupela olsem yupela yet i laik skelim gut kot bilong em. Na mipela bai redi tasol long kilim em taim em i kam long hia."

¹⁶Tasol pikinini bilong susa bilong Pol i harim olsem ol bai giaman na wet i stap. Olsem na em i go insait long strongpela banis na tokim Pol.¹⁷Na Pol i singautim wanpela soldia i kam na em i tokim em, "Kisim dispela yangpela man i go long nambawan opisa, em i gat sampela tok long tokim em."

¹⁸Olsem na soldia i kam kisim dispela yangpela man na bringim em i go long nambawan opisa bilong ol soldia na tok, kalabus man Pol i singautim mi na mi kam long em na em i tokim mi long bringim dispela yangpela man i kam long yu, em i gat sampela tok long tokim yu.¹⁹Nambawan opisa i holim han bilong em na kisim em i go long arere na askim em." Tokim mi wanem tok yu laik tokim mi?"

²⁰Na yangpela man i tok, "Ol Juda i pasim tok pinis long ol bai askim yu long bringim Pol i go daun long ol kansol tumora. Long ol i ken painim aut gut tru long kot bilong em."²¹Tasol yu noken harim tok bilong ol. Long wanem i gat moa long 40 man bai hait na wetim em. Ol i mekim wanpela strongpela promis long ol yet olsem ol bai i no inap dring o kaikai wanpela samting inap ol i kilim Pol. Ol i redi pinis na wetim tok orait bilong yu."

²²Nambawan opisa i harim pinis na bihain long em i larim dispela yangpela man i go, em i givim tok lukaut long em olsem," noken tokim wanpela man long dispela tok yu tokim mi."²³Na em i singautim tupela opisa i kam long em na em i tokim ol, "Redim 200 soldia na ol bai i go long Sisaria. Kisim tu 70 soldia i save sindaun long hos na 200 soldia bilong ol soldia save pait long spia. Yupela bai go long 9 kilok nait."²⁴Em i tokim ol tu long redim wanpela abus bilong Pol i ken sindaun long en. Na long ol i mas lukautim em na bringim em gut i go long gavana Feliks.

²⁵Na em i raitim wanpela pas olsem:²⁶"Mi Klaudias Lisias i givim gudei i go long bikpela na nambawan gavana, Feliks."²⁷Ol Juda i bin holim pasim dispela man na i laik kilim em i dai. Taim mi wantaim ol soldia bilong mi i kamap na helpim em. Mi bin painim aut olsem em i wanpela asples man bilong Rom.

²⁸Mi laik save wanem as na ol i sutim tok long em, olsem na mi kisim em i go long ol kansol bilong ol.²⁹Na mi painim aut olsem ol sutim tok long em long sampela askim bilong lo bilong ol yet. Tasol ol dispela tok, ol i sutim long em, i nogat gutpela as bilong kalabusim em o tok long em mas i dai.³⁰Na mi harim tu olsem ol i gat tingting nogut long kilim dispela man, olsem na mi salim em i kam hariap long yu, na tokim ol man i sutim tok long em tu long ol i mas kamap long pes bilong yu na kotim em. Gutbai."

³¹Ol soldia i bihainim tok bilong nambawan opisa na nait ol i kisim Pol na i go daun long Antipatris.³²Narapela moning ol arapela soldia i salim Pol wantaim ol soldia i save sindaun long hos. Na ol yet i go bek long strongpela banis bilong ol. Na ol soldia i save sindaun long hos i go wantaim Pol.³³Taim ol i kamap long Sisaria, ol i givim pas long gavana na sanapim Pol tu long pes bilong em.

³⁴Taim gavana i ritim pas pinis, em i askim Pol, yu bilong wanem provins? Na Pol i tok, mi bilong Silisia.³⁵na gavana i tokim em, "ol man husat i kotim yu ol i kam pastaim orait bai mi skelim kot bilong yupela olgeta." Na em i tokim ol long lukautim Pol long bikpela haus bilong king Herot.

Aposol

24

¹Faipia nuram yakagam, anom waita Ananiasi kumemi mana'a yinom wata nampa yiwaum wata Tetulusi kamani kai muna aufim demi Poli nanati siremi koi sasakemo. ²Poli bemi oma itavemi anokamani augaka, Tetulus muna waya Poli aufim mademi anokamani sasamem manisemi, "gamanio ewana'ya seyu awogu wari sirafaru nampa beyane emi soke aneneyu mare mana magufimenane. ³Anom waita Felixi" mini antayanti seyuya emi susuve siakarare, naye yanta'o emo uwarana yanti. ⁴Semi enawa umanti emi buami'rare, ugamifo awogu aranampa seta intano. ⁵Seyuya amonagafau, iyemo umanto mare Juda yiwanapa yigami, aruve, asuve inampa maside ayapa Judayu wapa buge yige, uga. Bemi mini waita Nasareti akupimo oma onari ugayi. ⁶Aposel 24;5-8, wafa buku fike mini manta fasaduka mini waya. " mademo ves 6 gake 7-8 gabuga[Lukim futnot].Adeka monomai manta savi'itene,minugaya fakareya ko'sakeyane.⁷[Undefined] ⁸Polimo masidem mini yantaganto intaimi, yige wai amona nagom nayeyara koi sakeve yanafi. ⁹Judayu'wa minifim wage'eyoyi Poli aufim magemo,Yemi semi mini waya intamiTetalusi,simbayami fuga wayave.¹⁰Ugami,anom kamani Poli'nanti no semi,Poli manisiremi asemi, "Semo amone inte'unami emi arayi'mam waita mini magufim iyakai yoduka. semi simoyeve'i sima fawarege seyaranti. ¹¹Emi amone inte inonane 12 'a wayawam Jerusalemi bugau. ¹²Mono mapimo wauna simoneye,mana wayire busisu wugau,mana wayire bu'agapagau,mono mapim'ba anom magufim. ¹³Magemi, yofai waita buruka muna sufim mademi koi sisikam waita buba.¹⁴Ugami, semi atede emi sasa mirare,.Fugami Goti'a inteve yane senu tifoeyu inte'eyoni ureya,ugamifo,semi fugami Jisasi kai'i inteve'i kagawaya kasa nampa waitayuo agantukam waya. ¹⁵Semi eran sima kukumi Gotipimi duke'u, ugami mini watayu wai dafise vemo fubugam waitayu itavinayo nanti,mini atekam waita yuwa savi waitayu wa. ¹⁶Mini agipake awogu intim marevege Goti augakawa wata augakawa madem anene uwarau nafim.¹⁷Magemi nesu i'i yakagami magaga ofa,mone mare ofa'yanta. ¹⁸Minu nami,mana'a Juda waita'yu Esiake mono mampim afo umanto manta fawarewa waitayu nampa buwaga'ege. ¹⁹Ugami mini waitayui en augaka itavemi sima fawariteye semo ko'o sisikanayom,waya rukate mote. ²⁰Bumini nami mini waitayui sima fawarogo naye umara sepim waya amone yafo kasolo orasika Juda yuyi ruwantu ika. ²¹Bumini nami,mana anene yanti eram waya sima fawaro tege,yeyiwanapa itave'i.Minimi figintawa fawam wayave,mini waya yanti magemi ko'i sisikeye.²²Ano kamani Feliksi masirem fugawaya akapake maremi,minugami Judayui rafisego semi.Anona kamani manisemi,nantewa amiyuyi anom waita Lisiasi Jerusalemi kumene,mini ko'anoni ami'atega tene. ²³Naemi aruvim waita yiyimemi Polika rafisego.Polimi eyowaya samemi mana agewaya mano bemi bu'uyaga tene beni akum'wa ofaira faye amonare ofaiteye.²⁴Mana'a nuram yakagami,Feliksi orarem beyana Drusila nampa yemi.Drusilami mana Juda inimi.Poli wapa waya remi,Polimi mono waya Feliksi sasamemi Jisasipim amakuku onosem. ²⁵Ugami, Polimi mono waya ateka antawa agerafisim waya nampa Gotini ko.Feliksi intarem fedemi Polimi sasamemi magewa emi bono,naemi yewayege aratege.²⁶Mini kanami;Polimi monei simite nafi semi,minugami Polimi nesuya are'emi Polimi aranam binoyanti. ²⁷Ugamifo,kari'i yakagami,Posiesi,Festusiya Feliksini magu mantemi ano'kamaniyi emi.Feliksi minugami Polimi aruvim waitayi rafisintim wano semi.

Aposel

24 ¹Bihain long 5-pela dei, hetpris Ananias i go daun wantaim ol arapela hetman na maus man bilong ol Tetulus long gavana na sutim tok long Pol na kotim em.²Taim Pol i go sanap long pes bilong gavana, Tetulus i sutim tok long Pol na tokim gavana olsem, "Long gavana yu tasol, na mipela i gat gutpela sindaun na bel isi, yu bin bringim gutpela samting i kam long dispela kantri."³Bikman Feliks', long dispela as mipela i laik givim tok tenkyu long yu, long wanem samting yu bin mekim.

⁴Na mi no laik givim hevi long yu moa, tasol mi laik askim yu long harim tok bilong mi wantaim gutpela bel.

⁵Mipela luksave long dispela man i bringim hevi i kam namel long ol Juda, na kros pait na pasin bilong sakim tok i go long olgeta hap graun ol Juda i stap. Em dispela man husat i go pas long lain bilong Nasaret.⁶Em i traim long mekim tempel i doti, olsem na mipela holim em na kotim em.

⁷undefined⁸Taim yupela askim Pol long olgeta dispela samting, yupela tu bai save long wanem as yumi kotim em.

⁹Na ol Juda husat i stap long bung ol tu sutim tok long Pol, ol i tok, dispela tok Tetulus i tok em i tok tru.

¹⁰Tasol, gavana in mekim nois long Pol long toktok, na Pol i bekim tok olsem, "Mi luksave olsem yu bin mekim dispela wok olsem jas bilong dispela kantri longpela taim. Olsem na mi amamas long tokaut long mi yet long yu.

¹¹Yu bai luksave na painim aut olsem i no moa long 12-pela dei mi bin i go long Jerusalem long lotu.¹²Na taim ol

painim mi long tempel, mi no bin kros wantaim wanpela man, na mi no i go pas long wanpela lain long kirapim hevi insait long haus lotu na tu long biktaun.¹³Na nau, ol i nogat witnes long sutim tok long mi na kotim mi.

¹⁴Tasol, mi laik tok stret long yu olsem, Em tru mi lotu long God bilong papa bilong yumi i bin lotuim, tasol em tru olsem mi bihainim tok bilong Jisas na mi save bihainim dispela olgeta stret long lo na ol tok bilong profet ol i bin raitim.¹⁵Na mi i gat strongpela bilip long God, olsem dispela ol man tu i wet long kirap bek bilong ol man i dai pinis, em ol stretpela man na ol man nogut tu.¹⁶Long dispela rot, mi wok long kisim gutpela tingting long ai bilong God na man long olgeta samting mi mekim.

¹⁷Nau bihain long planti yia, mi kam bilong bringim moni olsem, ofa long graun bilong mi.¹⁸Taim mi mekim olsem, sampela man bilong Juda long Esia i lukim mi long tempel long taim mi wok long bihainim pasin bilong kamap klin long ai bilong God insait long tempel, tasol mi i no bung wantaim ol man bilong kamapim hevi.

¹⁹Olsem na dispela ol man i mas sanap long pes bilong yu na tokaut long tok ol i kotim mi long en, sapos ol i gat toktok.

²⁰Sapos nogat, dispela ol man i mas tokaut long wanem rong ol i lukim long mi taim mi sanap long pes bilong kansol bung bilong ol Juda.²¹Sapos nogat, i gat wanpela samting mi tokaut strong long dispela taim, em taim mi sanap namel long ol. Em tok bilong dai na kirap bek, em dispela tok tasol, tude ol i kotim mi long dispela tok.

²²Gavana Feliks i kisim olgeta tok klia long rot, olsem na em i mekim ol Juda i wet. Gavana i tok olsem, wanem taim komanda Lisias i kam daun long Jerusalem, em bai makim rot bilong dispela kot.²³Na bihain em givim tok long ol soldia long was long Pol. Na em i givim tok orait long Pol i nogat lo i tambuim em na tu ol wantok bilong em i ken kam na lukim em na helpim em.

²⁴Bihain long sampela dei, Feliks i kam bek wantaim meri bilong em Drusila. Na Drusila em wanpela meri Juda. Em i salim tok long Pol, na Pol i kam na autim tok long Feliks long bilip long Jisas Krais.²⁵Tasol, taim Pol i autim tok long stretpela pasin na pasin bilong bosim laik bilong bodi na kot bilong God, Feliks i pret nogut tru na em i tokim Pol olsem yu mas i go nau, bihain taim mi i gat taim bai mi singautim yu gen.

²⁶Long dispela taim yet, em i wok long ting Pol bai givim sampela moni long em, olsem na em i save singautim Pol planti taim long lusim Pol i go.²⁷Tasol, tupela yia bihain, Posius Festus i kisim ples bilong Feliks na kamap gavana. Feliks i laik pulim bel bilong ol Juda, olsem na em i larim Pol i stap aninit long ol soldia i was long Pol.

Aposol

25

¹Afo Festusi anom magufim yefegemi, naemi kamore wayawami yakagami, Sisaria'ke Jerusalemi'i uremi. ²Mono sewam Ano-anom wata nampa Judayu anom waitayu Polimi waya sasakarantemi, Festusi wapai mare yemono.

³Bemi intaemi eyo waya yiminami Polimi umanti amiranti bemo Jerusalemi urinami, akafami, yemi arumanti fugirantemo.⁴Festusi yemi siyimemi Polimi, Sisaria fakarukam bami, adenaka benao minifa bonunave.

⁵Minugami, iyemose yigepike senu nampa minifa bevena, mini wata manomo umanto dukanai, kanami waya sasakanagomi.⁶Festusimi, mana siyane afapake kamore uremi kan siyam nuram wa'yawam yakagarem bu wage'em, ena nurami Sisiria kumemi waya rayimewam maguga kumatemi afo siyimemi, Polimi avigeya beka yego.

⁷Miniga yema fawaremi, Judayu Jerusalemi wayi ben adeka maro itabuga, nesu umam waya'yu se'emo mini waya-manoni anta yenana'o bu afakarukam. ⁸Poli beni waya akeirantemi mani semi, "Se mana'a sayeke bu urukau, Judayuyi age wayafimba, mono mapinafi, Cisa avika'i.⁹Ugami Festusimi Judayu'i yira soke bemi uakago yanti, minimi Polini waya anona bemi semi, "Jerusalemi urina eni waya se minifa maru intanoyare, mini yanta yanti? ¹⁰Poli semi, "Semi waya dayimim waitaga'i Sisa'ni augaka itavugeu itemo seti waya dayimitem. Emi intama avogu uganami, semi mana sayeke Judayu bu urukau.¹¹Ugami semi sayeke urukeo semo sayeke ukueo fugono yanti mini sayeke-yanti, semi fugirante bu fegeu. Ugami yemo muna waya sufimo magamo, mana'bayi semi yen yiyapim bu magatemi. Semi Sisa intaeu seti waya intano'yare.

¹²Naemi Festusi magu-rafisim waitayu'nampa waya siremi, waya anona sem, "Emi Sisami eni waya intano'yanti siruka. Mini inamote sisa wapa binona.¹³Afo mana'a nurami yakagami, Kimi avi'i Agripami nampa Benaisi ya Sisaria'ke yem Festusi amonarante. ¹⁴Naemi nesu nurami minifa wami, Festusi mini waya Polimi'mose sasakewayami, kimi amemi; mani siruka, "Feliksi mana waita kalabusi uremi duka.

¹⁵Semo Jerusalemi wauna kanafimi, anom-mono waitayu nampa Judayu anam-waita, yemi mini waitami sekai ko siga; semi ko'ano eyo sinana mini watamano beni sayekega savi meyam mara. ¹⁶Semi yenti waya anona siyime, Romuyuyi anta waye, mana waitamose a sasakarukatemo bemo asasakano'nampa a siremana a- rayumim waitaga wayafike aruvitem.¹⁷Minugami, senampa'o managa duwantu'omi, semi bu dafiseu, ena wayawami koka intavim maguga oma kumante'u yiyime'i mini wata avige urogo. ¹⁸Mini a' sasakam waitayu

itave a sigam, semi intaunami, mana mini waya mano umanti bu duka. ¹⁹Ugami, yemi mana'a umaranti yeyi mono'o sewan antayanti, Jisasi iyemo fubugayi, itemo Poli semi fugipike itavem aum mante bam. ²⁰Semi ama bu'ugau ami manta fawari mini waya'manoni anta intanu, bemi intae'u kanawa Jerusalem'i oravema mini yantayu'yanti koka'i intateve. ²¹Ugami Polimi sintaemi kalabusi mapimi be'i Sisa ave'ewanami beni Koti yema intanani semi yemi yiyime'i bemi fakaramo waganaga sasakana sisa wapa bino. ²²Agripa, Festusi nanti semi, sewa mini waita mano waya intarare "afo Festusi semi, "sagana beni waya intano". ²³Afo sayami, Agripa ya Baniasi ya anom yimo nampa yentamo, mini maguga anom mapim fegentamo aruvim waitayu nampa mini magufike anom watayu. Festusi arama simi Polimi avige yemo. ²⁴Festusi semi, Agripa, kimi nampa yige masidem wata senu nampa yewami, yige iyemo mana wata amonago; masidem Juda wata-anasi iyemo mana wayamo intami Jerusalemi wa managa wa, arama se'i mana watami iyaka mana magaga bu wano'yare. ²⁵Semi inte amone'unami, mana waitamano mana sayeke bu'uruka amaka fuginanini bu uga; ugafo nayeyare, bemi intaemi Sisa'ka ben ami rayiminoyare minugai bewapa sasakanam binoyanti. ²⁶Ugami semi mana sokeugam waya budukau Sisapa aganta daminami. Nayeyare minuga'i avige eka'i ye'u, mini emi Kimi Agrippa'ka, minure'i semi nesu waya mante'i agaranuna mana umaranti. ²⁷Se inte bunami, bu ategate'mi, semo mana kalabusi waitamo mana anta bu duka, waya bu siruka naye antayara bemi sasake'yafo.

Aposel

25 ¹Orait, Festus i kam insait long provins, na bihain long tripela dei, long Sisaria em i go antap long Jerusalem. ²Hetpris wantaim ol hetman bilong ol Juda i sutim tok long Pol na i askim strong long Festus³na ol i askim em long givim tok orait long ol i ken givim hevi long Pol taim em i kam long Jerusalem, na long rot, ol i laik kilim em i dai.

⁴Festus i bekim tok olsem, ol i holim Pol i stap long Sisaria na i no long taim, em yet bai i go bek long hap.⁵Em i tok, "Olsem na, sampela bilong yupela husat inap, i ken go wantaim mipela long hap. Na sapos dispela man i gat asua, orait yupela i ken kotim em."

⁶Bihain Festus i no moa stap 8-pela dei o 10-pela dei, na em i go daun long Sisaria. Na long narapela dei, em i go sindaun long sia bilong harim kot, na em i tokim ol long bringim Pol i kam long em.⁷Taim Pol i kam kamap, ol lain Juda long Jerusalem i sanap klostu long em, na ol i mekim planti hevipela tok, we ol yet i no inap painim as bilong dispela ol toktok.⁸Pol i bekim tok long sapotim em yet olsem, "Mi no mekim wanpela rong long lo bilong ol Juda, o long tempel, o long nem bilong Sisa."

⁹Tasol Festus i laik bai ol Juda i ken belgut long em, olsem na em i bekim tok bilong Pol olsem, "Yu laik i go antap long Jerusalem na bai mi harim kot long ol dispela samting?"¹⁰Pol i tok, "Mi sanap long ai bilong Sisa, we ol i mas harim kot bilong mi. Yu save gut tru olsem, mi no bin mekim wanpela rong long wanpela man Juda."

¹¹Tasol sapos mi bin mekim asua na sapos mi mekim asua inap long mi dai long dispela asua, orait mi nogat tok long dispela. Tasol sapos ol toktok ol i sutim long mi, em i no tru, i nogat wanpela man bai i putim mi long han bilong lo. Mi askim Sisa long harim tok bilong mi"¹²Bihain long Festus i toktok wantaim ol kaunsel, na em i bekim tok olsem, "Yu bin toktok long Sisa i mas harim tok bilong yu, olsem na yu mas i go long Sisa!"

¹³Orait bihain long sampela dei, King Agripa wantaim Benaïs i kam long Sisaria long lukim Festus na tok amamas long em.¹⁴Bihain long taim em i stap planti dei pinis long hap, Festus i givim dispela tok bilong kotim Pol i go long king, na em i tok olsem, "Feliks i bin lusim wanpela man long hia olsem kalabus man."¹⁵Taim mi stap long Jerusalem, ol hetpris na ol hetman bilong ol Juda i bin kam na kotim dispela man long mi, na ol i askim long kot i mas tok orait long em i mas bagarap.¹⁶Mi bekim tok bilong ol olsem, em i no pasin bilong ol Rom long givim wanpela man i go long han bilong ol man long kilim em, long taim em i no toktok yet long sapotim tok bilong em yet long ol lain husat i kotim em.

¹⁷Olsem na, taim ol i kam bung wantaim mi long hia, mi no bin wet, tasol long narapela dei mi go sindaun long ples bilong harim kot, na tokim ol long kisim dispela man i kam insait.¹⁸Taim ol lain husat i sutim tok long em i kirap na kotim em, mi bin ting olsem, i nogat wanpela bilong ol dispela tok i hevi.¹⁹Tasol ol i toktok long ol sampela hevi bilong pasin bilong lotu bilong ol yet, na long Jisas man husat i bin dai, we Pol i tok olsem em i stap laip yet.²⁰Mi no klia long rot bilong wok painim aut as bilong dispela hevi, na mi askim em sapos em laik go long Jerusalem long harim kot long ol dispela samting.

²¹Tasol taim Pol i askim mi long stap long haus kalabus long wetim Sisa long kam harim kot bilong en, mi tokim ol long holim em yet i stap long haus kalabus inap long mi bai salim em i go long Sisa. ²²Agripa i toktok long Festus, "Mi tu laik harim toktok bilong dispela man." Na Festus i tok, "Tumoro bai yu harim tok bilong en."

²³Olsem na long narapela dei, Agripa wantaim Banais i kam long dispela ples bilong bung long taim ol manmeri i mekim ol bikpela amamas; o i kam insait long ples bilong bung wantaim ol ofisa bilong ol ami na ol bikman bilong biktaun. Na taim Festus i singaut, ol i bringim Pol i kam long ol.²⁴Na Festus i tok, "King Agripa, na yupela olgeta man husat i stap hia wantaim mipela; yupela husat i lukim dispela man; na olgeta lain manmeri bilong Juda husat yupela i bin harim dispela toktok wantaim mi long Jerusalem na long hia, i singaut long mi long dispela man i mas dai wantu tasol.

²⁵Mi luksave olsem dispela man i no bin mekim wanpela asua inap long em i ken dai; tasol long wanem, em i bin askim Sisa long helpim em, olsem na mi tingting pinis long salim em i go.²⁶Tasol mi nogat wanpela gutpela toktok long rait i kam long Sisa. Long wanem, long dispela tingting tasol, mi bringim em i kam long yu, em long yu king Agripa olsem mi ken i gat planti samting long raitim ol toktok long dispela hevi.²⁷Long wanem, em bai i no stret sapos mi salim wanpela kalabus man i go na tu i nogat toksave long wanem as ol i kotim em."

Aposol

26

¹Minugami Agripami Polimi sasamemi, 'eyami magemi sinonami, afo Polimi ayam yanafa demi manisemi. ²Kin Agripa, semi simoyeu semi sesi wayami emi sasamena waya atega nona Juda yu nayeyara sufim mage beyafo. ³Emi intama Juda yu abuawa nampa intainti sokeukana. Minugai emi intaeu awogu; ure senta intano. ⁴Fuga ugami, maside Juda yu'i semi simone inte uga semo fumara be'o sesi maguga wa Jerusalemi wa'i. ⁵Yemi semi inte simone uga feyapa'i yenana; o sima fawari nayo semi mana Farisi wakeu, mini mana eram agum senuya Lotu fim. ⁶Magemi semi managa itavunami yemi Koi simewa, nayeyarafi semi afakama faware'u kaka wayamo Koti mo senu sifoe nampa uwantukam. ⁷Mini anta yanti tuelfi'a(12) Israeli akum mano bayawa napa ayufimi Koti Lotu uakebe minukami mini aneneyara dafiseve mini afakeve, King Akripa mini anta yanti Juda yu semi koi sisika ranto ⁸Nayeyara yigemi intami Koti mi fubugam watayu manta bu itaran tene? ⁹Mana'a kana yakagami, semi nesu inte inte uwantei Nasaretike Jisasi avi'i savi ira. ¹⁰Semi eyo wayami HetPris wapake mante'i minianta Jerusalemi ubare, semi nesu yimakuku ewam watayu fakare'i minuyu kalabusie i eyo waya sunami yiruma fuge'emo. ¹¹Semi Lotu mapimi orave manta savi uyike'i savi waya yiyikare'i manta savi urukau; sirami kayikare'i yiwakure'i ena taunifa'i be'u. ¹²Mini anta uware waunami, yinom waitayu eyo waya sime'i Damaskasi wa'i be'u. ¹³Semi bewaunami, a'wanapimi beroga'i mana ake uga omi Inarufake ugagemi semi kumanti yaku emi maside senampa bewayimi. ¹⁴Seyuya masideyu magafimi kuma dufameyamu, semi intau nami mana waya mano Hibru yuyi waya fake waya bemi manisemi,, Soli, Soli, naugayawa semi manta savi eveve? Semi magafim bu dano. ¹⁵Afo semi bemi sasamei, Anona'o emi iyeve? Anona mano waya anona emi semi, semi Jisasimi emi semi manta savi eve wanami. ¹⁶Emi itavewa aiga itavu, semi eka'i fawarunami nayeyara em uyadei seti yogam waita uganami emi sima fawarino anene amonana sepimi wa anene naemi agate nuno. ¹⁷Semi emi yeradei wata anasi yiwanapake avidei ena wata anasi yiwanapake semi emi sasaka na bino. ¹⁸Yugam dirana yemi amonatemo, saganti amonemi ayufumi ifadatemo, wananoni eranti ifadem Kotipa yinayom, inami Koti yenti kumi'i yirana, anene maratemo wata yimidukau nawa semo uyadukauna watami, mini wata anasi seka yimakuku ewayi¹⁹Minimi, Kin Agripami, semi mini wayami bu dadeu mini yanta'o kaikaganta Inarufakemi kumemi. ²⁰Semi wayami yiyime'i yira wayedega uwarewam antami yerare yira wayegani ogo; Damaskasi nare sire'i Jerusalemi nampa masidem Judia ayapa wa mana'a wata anasi. ²¹Mini anta yanti Judayu semi fakarem mono mapim siruma fugiri'omi. ²²Kotimi sofaemi yemi managa yerave'i semi wata anasi yiwanapimi yivio dukam wata anasi yiyimem'i anene yu ganti Mosesi nampa yogam wata yiyimemi fawarina nimi. ²³Mini minugemi Kraisimi au avisi mantemi fubemi yeraremi itavi nampa fugiranti onanti sima fawaremi Juda yupa wa ena akunampa. ²⁴Poli beyi waya kiparami, Festusi aravoka uremi semi, Poli em oeni ewanave, em nesu siguru se'egonami miyimi emi manta oeni uwakewa. ²⁵Ugami Poli mani semi, anom waita Festusi, semi o'eni bu ewau, semi ateka wayami mana anona yanta ganti sewau. ²⁶Kim mano benana'o intaga mini yanta ganti ugai; i semi sima faware'u bemi. Semi intagau mana yanta'i bepimi bu ayofatemi, nayeyara mini yantagai bu ayofabuga mana ayapai. ²⁷Poli intaemi, "Kin Agripa emi profeti yu yami amakuku eveve? Semi intaunami emi amakuku ewanami. ²⁸Agripami Polimi sasamemi, semi mana aki kanafina emi semi manta Kotin avakurim waita yi iteve ah? ²⁹Poli semi, semi Koti ka'i sugam mukurukau, bumi aki kanawafi aya kanawafi, semi emi ayi ake'i maside akumo iyemo intao magemo Kotini waya suna. Yigemi senanto fawarinago, uremi semi ifadanti kalabusi fikem. ³⁰Afo Kim manon gavana, Benisi wa maside akumo kumake wage'oyi mademi itavemo. ³¹Duwantu ewam ma'i yera demi mapa kumomi, yeyi ranti

semi mani semo, mana wata mano mana sayeke buemi amaka kalabusi itenafi fugitenafi. ³²Agripami Festusimi sasamemi semi, sisamo intaemi Koti ka bu fawarirami amaka bemi sayeke bu dukam wata yanta itemi.

Aposel

26 ¹Agripa i tokim Pol olsem, "Nau yu ken autim stori bilong yu, "Orait Pol i putim han bilong em i go antap na em i tok olsem, ²"King Agripa, mi amamas tru long autim stori bilong mi long yu long stretim ol toktok ol lain Juda i sutim tok i kam long mi, long wanem, ³yu save gut tru long ol pasin bilong ol Juda na ol askim bilong ol, olsem na mi askim yu long harim gut tok bilong mi."

⁴Tru tumas, olgeta Juda i save long mi taim mi stap yangpela yet long as ples bilong mi na long Jerusalem. ⁵Ol i save long mi long bipo yet olsem na ol yet i ken tokaut olsem mi bin stap olsem wanpela Farisi, em wanpela stongpela lain long lotu bilong mipela.

⁶Nau mi sanap hia na ol i kotim mi long wanem mi painimaut long ol promis God i bin mekim long ol tumbuna bilong mipela. ⁷Long dispela as tasol ol 12-pela lain bilong Israel i bin lotu long God long dei na nait na wet long painim dispela samting, King Akripa, long dispela as tasol na ol Juda i laik kotim mi. ⁸Bilong wanem yupela i ting olsem God i no inap kirapim bek ol dai man?

⁹Sampela taim i go pinis, mi bin tingting long mekim planti samting nogut na bagarapim nem bilong Jisas bilong Nasaret, ¹⁰Mi kisim tok orait pinis long ol hetpris na mi mekim dispela pasin long Jerusalem, mi holim ol planti bilip man na kalabusim ol, na tu mi tok orait na ol i kilim ol i dai. ¹¹Mi i go bagarapim ol long olgeta haus lotu na mi tok nogut na bagarapim ol, Mi belhat long ol na mi bihainim ol i go long ol arapela biktaun tu.

¹²Taim mi wok long mekim dispela pasin, ol hetpris i givim mi tok orait na mi wokabaut i go long Damaskas, ¹³na taim mi wokabaut yet, namel long rot long belo mi lukim wanpela strongpela lait i winim lait bilong san i sut i kam daun long heven na i raunim mi wantaim ol lain man i wokabaut wantaim mi. ¹⁴Mipela olgeta i pundaun i go daun long graun, na mi harim maus bilong wanpela man i toktok long mi long tokples Hibru na em i tok olsem, "Sol, Sol, bilong wanem yu wok long bagarapim mi?, "Yu no inap long daunim mi.

¹⁵Na mi tokim em, 'Bikpela yu husat? Na Bikpela i bekim na tok olsem, 'Mi Jisas, yu wok long bagarapim mi. ¹⁶Yu kirap na sanap long lek bilong yu, mi kamap long yu long wanem mi makim yu long kamap wokman bilong mi olsem na yu bai tokaut long ol samting yu lukim long mi nau na long ol samting mi bai soim yu bihain, ¹⁷mi bai kisim bek yu namel long ol manmeri na long ol arapela lain manmeri na mi bai salim yu go, ¹⁸bilong opim ai bilong ol na bilong ol i ken lukim lait na lusim tudak, na lusim strong bilong satan na kam long God, na bai God i lusim sin bilong ol, na ol bai kisim ol samting mi givim long ol man mi yet mi makim pinis, em husat ol lain manmeri i bilip long mi. '

¹⁹Olsem na king Agripa, mi no sakim dispela tok bilong dispela samting olsem driman i kam long mi long heven;

²⁰mi autim tok long ol manmeri i mas tanim bel na mekim pasin olsem ol i tanim bel, mi autim long Damaskas pastaim na long Jerusalem na long olgeta hap long Judia na tu long ol arapela lain manmeri. ²¹Long dispela as tasol na ol Juda i holim pasim mi long haus lotu na ol i laik kilim mi i dai.

²²God i bin helpim mi i kam inap nau na mi sanap namel long ol manmeri nating na ol manmeri i gat namba na tokim ol long ol samting Moses na ol profet i bin toktok long bai i kamap, ²³em i olsem Krai bai i karim pen na i dai na em bai kirap bek pastaim long dai na tokaut long lait i go long ol manmeri bilong Juda na long ol arapela lain tu.

²⁴Taim Pol i pinisim tok bilong en, Festus i bikmaus na i tok, "Pol yu kamap longlong, yu skul planti na dispela i mekim yu kamap longlong, ²⁵"Tasol Pol i tok olsem, "Bikman Festus; mi no longlong, mi mekim stretpela tok long wanpela bikpela samting. ²⁶King yet i save long ol dispela samting olsem na mi tokaut long em, mi save olsem i nogat wanpela samting i hait long em; long wanem ol dispela samting i no bin kamap hait long wanpela hap.

²⁷Na Pol i askim, "King Agripa yu bilipim tok bilong ol Profet, ah? Mi save olsem yu bilipim. ²⁸Na Agripa i tokim Pol olsem, Long dispela sotpela taim tasol yu ting bai yu mekim mi kamap kristen, ah?" ²⁹Na Pol i tok olsem, "Mi beten long God, maski em i sotpela taim o longpela taim tasol mi laikim yu wantaim olgeta lain husat i harim mi i autim tok long nau, yupela i ken kamap olsem mi, olsem bilong lusim sen bilong kalabus"

³⁰Orait king wantaim gavana na Benis na olgeta lain husat i bin sindaun wantaim ol i bin sanap; ³¹Na taim ol i lusim haus kibung na wokabaut i go autsait ol i toktok long ol yet na i tok, "Dispela man i no bin mekim wanpela rong inap long em i ken kalabus o i dai. ³²Na Agripa i tokim Festus olsem, "Sapos Sisa i no askim em long kamap long kot, em inap i go olsem man i nogat asua."

Aposol

27

¹Wayami yemi antaurem sem magemi seyuya sipi mareya Itari'i bofa, yemi Porinampa mana'a karabusi waitayu a nanta aruvim watayuyi rafisintanoni ayapim maro remi ben avi'i Juriasi. ²Seyuya raunteyare mana sipifim Adramitium magugakena, nopimi sadagem Esia nonanapa bem ,miniya bunonanapa kuka .Aristakusimi bemi Tesaronaika ba Masadonia keno wa bewa senu nampa yiga.³Ena nuram ` seyuya Sitomi anom magufim oma kepeya, mini ayapai Juriasimi awogu uakemi Porimi aram beni agantayu oma yimonarem yepikem ofaim mararaem . ⁴Mini ayapa'i seyuya agoyanteya nopimi beya yakueya non anapa Saiprusi airanifim . Nayeyarafi susuwa mano eran yiri emi . ⁵Seyuya nonamuga beya Sisiriawa Pamfiriawa nonanapa ,seyuyami yeya Maira aveyupa mana Risiakena inomagu. ⁶Mini ayapai mana sipi ananta waita afakem mana Areksendria kena sipi mano Itari biraewam . Afo bemi seyuyami eayami rauntareya mini sipifim ureya .⁷Sada sada eya, anona yoganampa nesu wayawami yakagami naemi ureyami Snatusi adeka , susuwa mano mini ayim uyagemi , miniyami seyuyami Kritiyu aupa ayim anapa me,e mini Saramoni aveyupa ⁸Seyuya birante inoniure anuyogeya nonanapa beya mi awakureya beya mana maguga Fea Hevens , mana inomagu Rasea adeka .⁹Seyuya aya kana mareya wafaunami Judayu yunamo aventaewam kana yakagemi, minimi magemi bunomano anoniure karantoem bintim . Minimi Pori rafisego waya yiyimem . ¹⁰Watayuge, semi amonaunami amo bira osiwaunami, nesu umanti mareyami afiofanu, ontawa sipi yarase, seyuya watayubaganti sem . ¹¹Ugami ananta dafisim waita mano masidem beyarai sipi dafisim waitagawa sipi afoekawa remi Pori sim waya intamasokeure buintem . ¹²Nayeyare sipi manoni birisimi umanti afakemi susuwa kanagai kepemi, ugami nesu sipi rafisim waita yu semi, seyuya amaka bu kepafanu, fa bebeya amaka inom magu Fonikisi ofawaruveya aveosuwanam susuwa yakaga . Mini mana samana birisi Kriti'i bemi amonegem ayan epa afau untewapa ayan ugapa afau kupegewapa demi. ¹³Ayan ugapakena uwa mano sada sada yewam , sipi rafisinti intinti awakuntemi ukumi daure remi awakurem Kriti nonanapa bem . ¹⁴Naemi aki kanafimi, mana eran susuwa,, avi'i demi ayan epakem, erar uremi kumemi seyuyani airanifim. ¹⁵Sipi umanti afakemi susuwanampa yakagaremi bubinaniuga, seyuya uwaga rafisewasuwanam ,sipi fawage emi . ¹⁶Seyuya beyami awakureya mana ayofagam magu, sito airanifim avi'i Kauta'i, mini umar awanapim seyuyami erarureya sito sipi antaeyare . ¹⁷Sito sipi yaniugami, afo beni nakai sipimi kuyemo. Yemi fegemono seyuyamose Sitisi onamugai bewane semo, minimi sipi ukumi bunopim dami kumimi nonamuga bageuga . ¹⁸Susuwa wa a'ano senuyami marem saviuraya ena nurami agoyante ontami bunopim intafuruka . ¹⁹Kamore nurakai sipi manoni anenemi bunopa intafemo. ²⁰Afaumanoya ofumano faka bu fawarimi inarufa amaka nesu nurami uwamano wa a'anowa seyuya sivekem , ugami ake ofaim intiti seyuyapikem kepemi, mana ayim mana seyuyami sipi yerareya bofa . ²¹Yunam bunanti ayaka fawami , Pori yiwanapim itavemi semi, watayuge, semi yiyime Kriti wago sege, sunafo setami buintami yeya mofo. Miniyami sayeke mareya afiri eya. ²²Minugami semi yigemi eram waya nampa intinti eraruyikarare .Nayeyare mana aumi senupikem bu afi inoyare .Amaka sipimana afi ino. ²³Nura ayufumi mana Kotini ankeri ano semo mono siakewauna, beni ankeri ano setidekai itavemi. ²⁴Semi, Pori, emi bu fegano , emi Sisani augaka maro itave, amona, Kotimi beyi awa awai eka agatemi masidem watanasi enampa nowayi. ²⁵Minugafo afa awa, yigemi akeurega itavogo, nayeyare semi Koti kai simakukun evege , minem bemi sisikayimi uremi fawarinanane . ²⁶Ugafo seyuya siramagafa mente mana'a airanifa. ²⁷Seyuyamo 14 ni'a ayufumo, susuwamano seyuya sivekama maro Atriatiki bunoka oma fawareya . ,Ayufun awanapimi sipifim yogam waitayu intemi magemi maga adekai yeraveyare. ²⁸Nanti mantemi nomanomose kupegam , aya'ami amonami 40 mitamino sitoka oravem afakami 30 mita uga . ²⁹Yemi fegeye minem sipi mano omi famininananti , minugami 4'a ukumi rem kumemi sipi asika uremi yugaumukeye ameurem sagagananti . ³⁰Sipimanoni yogam waitayu ami afakeye sipi yerare uya viranteye, minugami sito sipiyu dami kumemi bunopimi, afo yemi munaure semi ankayu'i bunopimi itafeyare. ³¹Ugami Porimi ananta rafisim waitayu siyimem manisem watayuo sipifimi famo wami, yigenao yofainti bumaraganom . ³²Minugami aruvim waitayuano nanti akefarami kanumano bunopim buga . ³³Sagarantenim adeka , Pori masidem waita yintaem sem mana'a yunami marago.Bemi semi ,magemi 14nia nurami rafiseveya yunamba buneyare , mana yunamba bu neyamofu. ³⁴Minugami semi yigemi yintaeye mana'a yunami mantega yigena'o yofaurega wago.Imo mana yigenyi yinonyau mugitem. ³⁵Mini siremi, sigoni mantemi Kotika sususiremi maside yigauka. Afo bemi sigoni kidiremi agoyarem nemi. ³⁶Inaemi masideyu akei yirakakewa yenti intikakewa maremi naruka . ³⁷Seyuya 276 waitami mini sipifim wage'eya. ³⁸A,i namante eram mantaremi , sigoniyu bunopimi raure intafuremi sipimi umam burino yanti. ³⁹Sagagami magami amonama soke buyuga , ugamifo mana ayapa nonanapa bam amoneye , afo intirui ruwanture sem ,yemi amaka sipimi ririfanami uritem . ⁴⁰Minugami ankayuyi nanti akefarami bunopa kumemi. Mae rada manoni nantawa iyadami orasi marege susuwa yigapa remi nonanapa bem. ⁴¹Imifo Sipi mano oka oma

agefemi non awanapim sipi maro anuyoge,em minimi bunomi sipini itagam ya mare aruma romuruka .⁴² Aruvim waitayu waya antauremi karabusiya'i yiriranteye nayeyare nopimi yerade bu uyaogo yanti. ⁴³Ugami ananta rafisintano ofairantene Porimi , ugami yenti intiranti a,ao sem , afo watayu yiyimemi iyemo nonagosade bunopim rauntave nonagosadewa magafa bono. ⁴⁴Masidem mana'a waitayu yiwakuritemo, mana'a fa faraka bitemo, mana'ami fa sipi manoni anenega bitemo. Mini ayimi, masideyu avogu uremi magaga buga .

Aposel

27 ¹Taim ol i pasim tok pinis olsem mipela mas kisim sip na i go long Itali, ol i putim Pol wantaim ol arapela kalabus man long han bilong nambawan opisa bilong ami nem bilong en Julias.²Mipela i kalap long wanpela sip long taun Adramitium, i laik trip na bihainim nambis bilong Esia, olsem na mipela i go daun long solwara. Aristakus bilong Tesalonika bilong Masedonia em tu kam wantaim mipela.

³Long narapela dei mipela sua long biktaun Sidon, long dispela hap Julias i mekim gut long Pol na larim em i go lukim ol wantok bilong em long kisim helpim long ol.⁴Long dispela hap mipela i trip long solwara na raunim nambis bilong ailan Saiprus. Long wanem win i kam strong long mipela.⁵Taim mipela i trip long solwara klostu long nambis bilong Silisia na Pamfilia, mipela kam sua long Maira wanpela biktaun bilong Lisia.⁶Long dispela hap nambawan opisa i painim wanpela sip bilong Aleksendria i laik trip i go long Itali. Na em i larim mipela i kalap i go insait long dispela sip.

⁷Taim mipela trip isi isi tru wantaim bikpela hatwok inap long planti dei na bihain tru mipela i kamap klostu long Snaidus, win i pasim mipela long bihainim dispela rot, olsem na mipela i trip long ples hait bilong Krit, arapela sait bilong Salmon.⁸Mipela i hatwok long trip na bihainim nambis inap mipela i kamap long wanpela ples ol i kolim Fea Hevens, em i stap klostu long biktaun Lasea.

⁹Mipela i bin kisim longpela taim na taim bilong ol Juda i save tambuim kaikai i go pinis, na nau solwara em i kamap nogut tru bilong trip. Olsem na Pol i givim tok lukaut olsem,¹⁰"Ol man, mi lukim olsem rot yumi laik i go long en, bai yumi kisim planti bagarap na lus long en, i no long kago na sip tasol, laip bilong yumi ol man tu."¹¹Tasol nambawan opisa i putim olgeta bel bilong en long kepten na papa bilong sip na i no bilipim ol tok Pol i bin mekim.

¹²Long wanem bris bilong sip i painim hevi long sua long taim bilong win, olsem na planti bilong ol kepten bilong sip i tok, bai yumi no inap sua, mipela bai trip yet inap mipla ken kamap long biktaun Foniks na wetim taim bilong win i pinis. Em i wanpela bris bilong sip long Krit, na em i lukluk i go long hankais bilong hap san kamap na hansut bilong hap san kamap.¹³Taim win bilong hap bilong hansut i kam isi isi bihainim tingting bilong ol kepten ol i apim anka na trip bihainim nambis bilong Krit.

¹⁴Tasol bihain long sotpela taim wanpela strongpela win, ol i kolim hankais, i kam daun strong olsem long ailan long mipela.¹⁵Taim sip i bungim hevi wantaim win na i no inap long sakim win na go, mipela givim taim long win na larim sip i trip tasol.¹⁶Mipela i trip bihainim ples hait bilong wanpela liklik ailan ol i kolim Kauda, namel long dispela hevi mipela i hatwok tru long pasim liklik bout.

¹⁷Taim liklik bout i go antap pinis, orait long rop bilong en ol i pasim bodi bilong sip. Ol i bin pret long mipela i ron antap long ol rif bilong Sitis, olsem na ol i lusim angka i go daun long solwara na trip tasol.¹⁸Win na ren i sakim mipela nogut tru na narapela dei ol i stat long tromoi ol kago i go long solwara.

¹⁹Long namba tri dei ol i tromoi ol samting bilong sip i go long solwara.²⁰Taim san na ol sta i no kamap ples klia long skai inap long planti dei, win na ren i sakim mipela, olsem na strongpela tingting bilong helpim mipela yet em i pinis, wanpela rot tasol, em mipela i mas lusim sip na go.

²¹Taim ol i no kaikai na stap nating longpela taim, Pol i sanap namel long ol na tok, "Ol man, mi bin tokim yupela long i stap long Krit, tasol yupela i no harim tok bilong mi na yumi kam, olsem na yumi kisim bagarap na i laik lus."²²Olsem na nau mi givim tok long yupela long strongim tingting bilong yupela. Long wanem i nogat wanpela laip bai lus namel long yumi, tasol sip tasol bai lus.

²³Las nait wanpela ensel bilong God mi save lotu long em, ensel bilong em i sanap klostu long mi²⁴ na tok, 'Pol, yu noken pret, yu mas go sanap long pes bilong Sisa, na lukim, God i soim marimari bilong em long yu na olgeta manmeri i trip wantaim yu.'²⁵Olsem na ol brata, yupela mas sanap strong, long wanem mi bilip long God olsem em bai kamap olsem em i bin tokim mi.²⁶Tasol yumi mas ran antap long ol sampela ailan."

²⁷Taim mipela i trip inap long 14 nait, win i sakim mipela i go kamap long solwara Adriatik. Na long biknait ol wokboi bilong sip i pilim olsem ol i kamap klostu long graun.²⁸Na ol i kisim rop na painim aut daun bilong wara na ol i lukim olsem 40 mita na ol i go liklik na putim gen na painim aut olsem 30 mita.²⁹Na ol i pret olsem nogut

sip bai bamim ol ston. Olsem na ol i daunim 4-pela anka long nus bilong sip na ol i beten long tulait i mas kamap hariap.

³⁰Ol wokman bilong sip ol i painim rot bilong lusim sip na ranawe olsem na ol i daunim ol liklik bout i go daun long solwara, na ol i giaman olsem ol bai tromoi ol anka i go daun long solwara. ³¹Tasol Pol i tokim nambawan opisa na ol soldia olsem, "Sapos ol man i stap yet long sip, yupela bai i no inap helpim yupela yet." ³²Olsem na ol soldia i katim ol rop bilong bout na i pundaun long solwara na trip i go.

³³Taim tulait i laik kamap klostu, Pol i askim olgeta man long kisim sampela kaikai. Em i tok, "Tude em i namba 14 dei yumi wet na i no bin kaikai, yumi i no kaikai wanpela kaikai." ³⁴Olsem na mi askim yupela long kisim sampela kaikai bilong helpim yupela yet na i stap laip. Bai nogat wanpela gras long het bilong yupela bai lus." ³⁵Taim em i tok olsem pinis, em i kisim bret na tok tenkyu long God long ai bilong olgeta lain. Na em i brukim bret na stat long kaikai.

³⁶Na bihain olgeta i kisim strong long bel na tingting bilong ol na ol tu i kisim na kaikai. ³⁷Mipela 276 man i bin stap insait long dispela sip. ³⁸Taim ol i kaikai na kisim strong, ol i kisim ol wit na tromoi i go daun long solwara long mekim sip i noken hevi.

³⁹Tulait i kamap na ol i no luksave long graun, tasol ol i lukim wanpela hap bilong nambis, na ol i bungim tingting olsem, ol inap pulim sip i go antap long en. ⁴⁰Olsem na ol i katim rop bilong ol angka na lusim ol i go daun long solwara. Na tu ol i lusim ol rop bilong rada na apim pes bilong sel i go long win na ol i go het long nambis. ⁴¹Tasol sip i go pas long rif namel long solwara na i hat long go na solwara i sakim na sten bilong em i bruk.

⁴²Ol soldia i pasim tok long kilim olgeta kalabus man long wanem ol i mekim olsem long ol i noken suim long solwara na ranawe. ⁴³Tasol namba wan opisa i laik helpim Pol, olsem na em i tok nogat long tingting bilong ol, na em i tokim ol man husat inap long suim ol i mas kalap pas long solwara na suim i go long graun. ⁴⁴Na olgeta arapela ol man i ken bihainim ol, sampela ken trip antap long plang na sampela i ken trip antap long ol arapela samting bilong sip. Long dispela rot, olgeta i bin kamap gut long graun.

Aposol

28

¹Seyuya soke ure orave ya, senu inte amone o'suna mini ailani manoni avi'i malta ve. ²Wata anasi mini magufikemi yirai simidemi avogu waya senu nampa seve i'gami aganta sikemo, nayeyara ano ai ruremi magu iyonti ruga. ³Ugami, Polimi asan iga yu ruwantu remi agaremi, igamanoni koko imi mana mema mano yeravemi Polimi ayami ukaemi. ⁴Mini maufike watayu amonami mini mema mano Poli ayaka a'radem igem wam, yeyiwanapa se inte emo. Mana waitami, watayu yiruma fuege wam waitami, ugami bu nopimi bu fugemi, ugami age waya mano ifa aram fa bu watemi. ⁵Ugami fo, memami maregem igafimi rami bu fugemi. ⁶Wata anasi abe, e'vem be amonara au mano koko inami rufame fugitemi. Iyaka bemi amone wami mana'a anene bu fawaremi, yemi manta intiti waye demi yemi semi, mini watami mana Kotimi watemi. ⁷Mini ayapai adekai mana'a magami wami, mini magami, mini magami yinom wata manoni ilaniami, ben avi'i publiusi, bemi seyuyami avogu waya nampa sivi gami 3a wayawami seyuyami rafisemi. ⁸Mini nurami publiusi afoemi ai emi au iga gami, ara' ai' imi polimo bemo ayam bekaremi augam muku akami, be mi asofemi. ⁹Mini anepai masiden wata anasi mini ailani fikemi iyemo yi o rukayi Poli ka yemi augam muku yikami soke'emo. ¹⁰Wata anasi seyuyami anon sivi'i simemo ao biranti, yemi burukafuna anena seyuyam sofaemo. ¹¹Kamore biyo anepai, mana sipimi mareya Aleksendra yera reya beyamo fu mini sipimi minifai wage'emi magumo iyontori kanafim Aleksendra sipimi kanti muna kotini amami anoka rukage'emi. ¹²Naemi sirakusi taonifim yema kepeya, kamore a wayawami wage'eya. ¹³Mini ayapai sipi mareya oma fawareya anona taoni Regiumi'i. Mana wayawam anakai siyan ugapakena uvamano itavemi. Kam wayawam mana seyuya oma fawareya anona taoni Puteoli'i. ¹⁴Mini ayapa'i mana'a afa awa yifakeya yemi seyuya sitaemi 7 nia wayawam yenampa wafano yanti. Mini ayipakemi Romu'i beya mofau. ¹⁵Naemi afa awami, senuti waya itaremi yemo seyuya simonarati yemi. Maketiga yeravemo Apiusi nu kamore Taveni. Poli afa awa yimonaremi Kotini susu siakemi miniyimi ben arai manta ake' uakemi. ¹⁶Romu yerawofu nami, yemi Polimi benana omi arami aruvim watayu iyemo beka rafisinayom. ¹⁷Kamore wayawam yakagami, Polimi rafisiru yarami Judayu yiwanapakem yema ruwantuemo. Yemi yema ruwantu'o mi, Poli manisiremi yiyimem,. "Afawao, semi mana sayeke anta watanasi yuka bu uwareve, sinofo ni anta bu uwareveou fuga ugane. Minugami semi fa kugam pike Jerusalemike Romuni ayaka mare re'ye. ¹⁸Yemi sintauga aneka, yemi semi sirana vira se'wam, yemi bu sirinayomi, nayera semi mana sayeke bu uwarveou. ¹⁹Ugami, Judayu rufisiru yira faru bu mantuka Romu yuyi intiti ranti, minugami semi sisami intaeve yerare ko'ka virare, ugami semi muna mana

wayami sesi maguyanti bu sira. ²⁰Naye seti anta intimi yerade ko'ka sirare, emi amoneve ea nampa ami sirere, minimi Israeli yu amakukuka semi kuwevemi. ²¹Afo yemi mamsire bemi sasamemo, "seyuya mana afunti Judake bu mare yiga, mana afa awa senu ara bu akemo. ²²Ugami,seyuya en ofeke naye intito mini amakukuka rukanami,ugami,seyuya inte amohe uga maside ayapa mini yanti aruvim wayami mini waya yanti sevemo. ²³Yemo kanami amemo, nesu waita anasimi bemi wakai yemo, afo Polimi Kotimi waya yiyimemi. Jisasimi nesu waya,wa Mosesini age waya nampa profetiyu, ni wayami, mana'a bemi amakuku bu emo. ²⁴Mana'ami Polini waya intaremi yima kuku emo, afo mana'a mi yimakuku bu emo. ²⁵Yemi yena'o mana yiraka bu ve ye, naiemi mana waya Polimi sirami yerare bemo.Minimi minugami ayo aga Aisayapimi sima fawarugami ,sino sifo kanaga. ²⁶Mani siremi siruka, "emi bewa mini wata anasi yu maro yiyime, 'Emi intano, wayamano ami'i bu intama soke buinayo emi amonano nami fo amonama soke buino."²⁷Naye yarafi, mini wata anasi yira'ano uyakami,yagamano bu intara ewa yugam uyagemo naye yarafi,yemi bu amonara ewa,yeraremo amonevemo itavemo wayamo irantemi,orare seka yeraviga semi yemi manta soke uyika.²⁸Mini anta yanti yigemi intama manogo, Kotimi beyi waya remi yeraremi avigemi wata mi bemi ena wata anasi yemi intatemo. ²⁹(Buagaremo) 30 Polimi ka kirimasikai mapimi benana'o aya uruka pimi, bemi aremi wata anasi yu bemo wapai yemo. ^{30,31}Bemi Kotini kanagunefim waya yiyimeve anona Jisasini a wa, mana waitamano bu uyagatem.

Aposel

28 ¹Taim mipela sua gut, mipela i luksave olsem nem bilong dispela ailan ol i kolim Malta.²Ol manmeri bilong dispela ples i givim bel na mekim gutpela toktok long mipela na wokim paia long mipela, long wanem bikpela ren i pundaun na ples i kol tru.

³Tasol, taim Pol i bungim ol drai diwai na kukim, hot bilong paia i mekim na wanpela snek i kamaut long en na kaikai han bilong Pol.⁴Taim ol man bilong dispela ples i lukim snek i hangamap long han bilong Pol, ol i toktok namel long ol yet. "Dispela man, em man bilong kilim man i dai, tasol em i no dai long solwara. Tasol, lo i no inap larim em i stap laip."

⁵Tasol, em i rausim snek i go daun long paia na em i no dai.⁶Na ol manmeri i wet long lukim em kisim skin hot na bai wantu pundaun na i dai. Tasol ol lukluk long em longpela taim, tasol sampela samting i no kamap long em olsem na ol i senisim tingting bilong ol na ol i tok, dispela man em i mas wanpela god.

⁷Klostu long dispela hap, i gat sampela graun i stap, em graun bilong hetman bilong dispela ailan, nem bilong em Publius. Em i kisim mipela wantaim gutpela tok na lukautim mipela long tripela dei.⁸Long dispela taim papa bilong Publius i gat sik skin hot na bel pen. Taim Pol i go na putim han long em na prea long em, em kamap orait.

⁹Bihain long dispela olgeta manmeri long dispela ailan husat i bin i gat sik i kam na Pol i prea long ol na ol kamap orait.¹⁰Na ol manmeri givim biknem long mipela na taim mipela i laik i go, ol i givim mipela ol samting mipela i sot long en.

¹¹Bihain long tripela mun, mipela kisim wanpela sip bilong Aleksendria na trip i go. Dispela sip i bin i stap long dispela hap long taim bilong ples i kol, Aleksendria sip i gat tupela piksa bilong god giaman long het bilong en.

¹²Bihain mipela sua long taun Sirakus. na mipela i stap long tripela dei.

¹³Long dispela hap mipela kisim sip na i go kamap long biktaun Regium. Bihain long wanpela dei win long hansut i kirap. Na insait long tupela dei tasol mipela i kamap long biktaun Puteoli.¹⁴Long dispela hap mipela painim sampela ol brata na ol i askim mipela long stap wantaim ol inap long 7-pela dei. Long dispela rot mipela kamap long Rom.¹⁵Bihain ol brata, i harim stori bilong mipela na ol i kam long bungim mipela. Ol i kam inap long maket bilong Apius na tripela Taven. Taim Pol i lukim ol brata em givim tok tenkyu long God na dispela i strongim bel bilong en.

¹⁶Taim mipela kamap long Rom, ol i larim Pol em yet i stap wantaim ol soldia husat i was long em.¹⁷Tripela dei bihain, Pol i singautim ol lida namel long ol Juda i kam bung. Taim ol i kam bung, Pol i tokim ol olsem, "Ol brata, i tru olsem mi no bin mekim wanpela samting rong long ol manmeri bilong yumi na pasin bilong ol tumbuna papa bilong yumi. Tasol ol i bin kisim mi kam olsem kalabus man long Jerusalem i kam long han bilong ol Rom."¹⁸Bihain long ol i askim mi, ol i laik long larim mi i go fri, ol bai i no inap kilim mi long wanem mi no bin gat wanpela asua.

¹⁹Tasol, taim ol lida bilong Juda i no wanbel long tingting bilong ol Rom, olsem na mi mas askim Sisa long kot gen, tasol dispela em i no olsem mi i laik sutim sampela kain tok long kantri bilong mi.²⁰Wanem as tingting bilong mi long kot gen, mi laik lukim yu na toktok wantaim yu, em long ol sampela bilip bilong ol Israel olsem na ol i putim mi long kalabus.

²¹Na ol i tokim em olsem, "mipela i no kisim wanpela pas i kam long Judia, o long ol arapela brata i kisim toktok i kam na sutim tok long yu."²²Tasol, mipela laik harim long maus bilong yu long wanem tingting yu gat long dispela bilip bilong yu, tasol, mipela i save olsem olgeta hap ol i tok pait long dispela toktok.

²³Na taim ol i makim dei long em, ol planti manmeri i kam long ples we em i stap long en. Orait Pol i autim tok long ol na tokim ol long kingdom bilong God. Na toktok moa long Jisas na lo bilong Moses na ol profet, long moning i go inap long apinun.²⁴Na sampela i harim toktok bilong Pol na bilip long toktok bilong en, tasol sampela i no bilip long toktok bilong em.

²⁵Ol i no wanbel namel long ol yet, bihain long wanpela tok Pol i mekim na ol i lusim na i go. Em i olsem, "Holi Spirit i tok klia long profet Aisaia long ol tumbuna papa bilong yumi."²⁶Em i tok olsem, "Yu go long ol dispela manmeri na tok olsem, 'Yu bai harim, tasol yu no inap klia long as bilong tok, na yu bai lukim tasol yu no inap luksave.'"

²⁷Long wanem, bel bilong dispela ol manmeri i pas na ia bilong ol i no laik long harim tok na ol i pasim ai long wanem, ol i no laik long lukluk. Sapos ol i laik lukluk na harim tok gen, ol i mas kam bek long mi na bai mi mekim ol i kamap orait gen.

²⁸Long dispela as yupela i mas save olsem, God i salim tok bilong em long kisim bek man i go long ol narapela lain manmeri, long ol i ken harim.²⁹undefined

³⁰Pol i stap tupela yia long haus em yet i baim long en, na em i larim ol manmeri i kam long hap em i stap long em.³¹Na em i autim tok long kingdom bilong God na skulim ol long tok bilong Bikpela Jisas na i nogat wanpela man inap long pasim em.

Romu

1

¹Semi Pori, mana Jisasini yogam waita. Bemi yogantim sararuka. afo bemi senanti Kotin ami seno sirem ugaduka.

²Mana mini awogu wayami feyapa kasanampa waita yiwauka sirukam Kotini yaufim wage'em. ³Wata aga anoni awogu wayami Deviti'ni anawasim pike fawaritemi.>>>>>>>

5ef45c89965b304e5203ea396c26dee4dfc9c4bf<<<<<<< HEAD⁴/Yemi senui Jisas sini fuketim masifasikevemono, Namaratimi Jisasi napa i fugewa, minimanomi sisimemi semi Jisasi fugitiki itabem semi senutifoe ni erakai minogamifo maraya awem bitim seyuyami bofano. ⁵Afo seyuyami maraya bebi fugintini agapa suwano benipa managi uyea benapa itawofa. Seyuya mani amonariofa, semuti feya avuava ai benapa kekai yaka fuka. ⁶Minuga ma mini gami bumi ai savisavaem mini monami sisime semi enawa gumanoni yogabaita bubaono.=====⁴⁵Koti mata bemi inta'akem fugom waita yuyi magufike .yemi sima fawaremi Kotini erar agage awamu anoni eraka .bemi Jisas Kraisi senuyanti anona .bekakemi. seyuya mantukafau awa'awa beni yogam minugami masidem mana magafike wata'ansi Jisasi pim amakukum itemo .afo ben am'i awakuri temo. ⁶Mini magafike wata anasi yiwana.Koti mi yarewane Jisas Kraisi ni akuni ogoya/>>>>>>>

5ef45c89965b304e5203ea396c26dee4dfc9c4bf⁷Mana afaunti yige Romu akupim bemi .Koti mi ara yimidemi beni akuni ogoya yararuka .anona Koti ni awa' awa nampa arafaru nampa anona Jisas Kraisi senunampa wanani.

⁸Ananta seti Koti nanti Jisasi avipim yigenati susuve siraukau, nayeyara yigenti yimakukum mano maside magaga ami sewa. ⁹Nayeyara Koti seti sofaim waita, bekakemi semi beni yoganti seti aiyo aga marevemi. ¹⁰Maside nuram sesi sigau mukintim mani sire intawau. beni ayinti waganamo mana'a ayim fawarina afo semi yigemi yimonanu.¹¹Semi yigem yema yimonara anon siyiri ewa, afo semi amaka'i ayo aga'anoni ofaintano yigemi eranti uyi'kananim yimitem. ¹²Seti simakukum mano sigemi yofainana .yigenti yimakukumano semi sofai.<<<<<<<

HEAD⁵Mana waita manomi mana nuram yimi amonami mini kanami mana'a kanayi buyuga. Eno amone inte'imi ena nurami mana'ana buyuga. Afo e'anna mana'mana'wayi beyi erar intika wano. ⁶Iyewa mana nuram amone inte ugeve, mana nuram bemi amone inte uma Anona wapa demi; Afo iyewafi yunami nemi, bemi Anona'napa yunam nemi, bemi K nevenafi bemi natem anona wapa bemi nayeyara bemi amonaegem anona wapa demi iyewa nevenafi bemi yunam abenta uremi anona Goti'o susuve sem.=====¹³Mage yige afa awayu, senanti yema simonatene intiri buyogo.Semi sigem mare yimonarare sirukaunamifo Mana'a anene mano seti ami uyagen yewane. Magewa'i semi amaka yigen yiwana pakem mana'a yunam mareve eno fikemba maranu . ¹⁴Semi Griki yupim nari'ugau , afo enafakem akupim ba afo abogu intinti dukam waita nampa abogu intinti burukam waita nampa. ¹⁵Minuga'i afo semi awogu waya Romu akupim sirantei semi imaya urukau.>>>>>>>

5ef45c89965b304e5203ea396c26dee4dfc9c4bf¹⁶Nayeyare. mini abogu waya yanti semi sigaye bu'evege. Mini abogu wayami eranti rukam masidem yimakukum ewam watanasi yivigatem. Ananta Juda yu afo inaemi Griki

yu.¹⁷ Nayeyara. mini aupem Koti ateka anta faka fawarem. Mana amakukum amaka bemi ena amakukum bitem, yemi atekam waita yenyi yimakukupim aumi dukemi wateye.¹⁸ Nayeyara muna Kotini anta nampa bu ateka anta uwarewayi. Kotini aran anene yeka fawaritem. Afo bu atekam anta aupemi yemi owayege fuga waya fakaruka.¹⁹ Minimi ma'nuga, Kotini anene yu ano sepimi mare fawaruga. Nayeyara Koti yenyi intinti masidepa manta faka duka madepa.²⁰ Mini'gakemi beni anta ayofagage'emi mare fakagi emi, afo mana yu'i beni erantano maside nuram bemi. Afo Koti bena oni anta mini kanafim mana maga uwarami ai amonaruka, afo mini aupem maside anene uwarem. Minugami sefo yemi mana waya koka'i bu siteye.²¹ Minugami, yemi Kotimi amonaga, ugamifo yemi Koti anon avi ameve susu ve bu siruka. Minugami yenyi savi intim o'eni uwomi afo abogu intinti yen yirapem iwa, ayufun mano yepimi tukam.²² Yemi semi abogu inti duke yare semifo a'i yemi o'eni uwuga.²³ Kotini omi anam bu kagami yemi wayeduka, anakewa anene yanta ugane. Watayi yimama ba amaka ugem afo numi wai wami eriwam yimiduka nampa yimupake nowan aneneyu.²⁴ Minugami Koti aguna ir anta nampa savi anta nampa enoni anenega agaunam ari'anta yen yirapim dukanami, afo yemi yigaye ewam anta yaranti iteye.²⁵ Yemi Kotini fuga waya wayema muna wayayi uga, afo Koti uwantan anenega mono waya siga yemi muna'i seve.yemi anene uwantukam waitga mono waya busewa .bemi Koti.mi bemo ano avi masiden nuram marananim wa'antem wa'antem.minimi fugami.²⁶ Mini antaga'i. Koti mi anemi uyimimi yen yira.ano in'anta awakuremi yigaye in'anta awakuntuka .ma'e anasimo wata yerarem anasimano anasi marani'em.²⁷ Minugamifo, wata mano ara intavi'antamano anonayi uwimi wata mano anasi marewan anta ifademi watamano wata maremi .yemi koi mantuka ye'on antaga.²⁸ Nayeyara. Koti yen yiwanapa wami yemi amone inte buyuga. Minugami sefo yemi fami savi anta uwaratemo.²⁹ Yemi bu atekam antafim itukara nemi, afo savi anta nampa enoni anene yanti ayiranta amonamanti anonayi emi.savi antamano anonayi imi.enoni anene marar antamano anonayi imi aruwe asuwe emi munatire enoni anene mararantamano anonayi emi.³⁰ Eno a' wayi ewam akumano afo eno avi'i sima savi'emi afo yemi Kotimi bu ayeve mono, afo enom sima magafin demi ye yivi ana yani emi. Mini akum mano yen yifo'e yinoe ami semi bu intewa.³¹ Enon amone inte ewa anta buruka minugami sefo watami yeka yimakukum bu itemeo, afo eno ayi anta bu rukemi afo eno awa awa ewa antawa buruka.³² Yemi Koti ni kaga waya intaga, item akuma nomo mini antamo uwaratemi fugiri'ana itemo.Ugamifo yemi mini bu uruka, buve yemi mana yiraka demi mini anta ewayi yimonaruka.

Rom

1 ¹Mi Pol, mi wanpela aposel na wokman bilong Jisas Krais, em i singautim long kamap aposel, na em i makim mi long autim gutnius bilong God.²Em dispela gutnius em i bin promise pastaim tru long maus bilong ol profet i stap pinis long buk bilong God,³Em i gutnius bilong Pikinini Man bilong em, bai i kamap long lain tumbuna bilong Devit wankain olsem ol narapela man.

⁴Long taim God i kirapim em long ples bilong ol dai man, ol i tokaut olsem em i strongpela Pikinini Bilong God long strong bilong Holi Spirit, em Jisas Krais Bikpela bilong yumi.⁵Long em tasol, yumi kisim pinis marimari na wok aposel olsem bai olgeta manmeri long graun i ken bilip long Jisas, na bihainim tok bilong em.⁶Namel long ol dispela lain manmeri bilong graun, yupela tu God i singautim long stap lain bilong Jisas Krais.

⁷Dispela pas i go long yupela olgeta lain i stap long Rom, tasol God i givim bel na singautim yupela pinis long kamap lain manmeri bilong em. Bai marimari na bel isi bilong God Papa na Bikpela bilong yumi Jisas Krais i ken i stap wantaim yupela.

⁸Pastaim tru, mi tok tenkyu long God bilong mi insait long Jisas Krais long yupela olgeta, long wanem, bilip bilong yupela i tokaut long olgeta hap bilong graun.⁹Long wanem, God em i helpim bilong mi, na long em mi mekim wok bilong em insait long spirit bilong mi, long gutnius bilong pikinini bilong em, mi oltaim i save toktok long God long yupela.¹⁰Olgeta taim mi save askim insait long beten bilong mi olsem, sapos em i laik bilong God na i gat sampela rot, bai mi ken kam na lukim yupela.

¹¹Mi i gat bikpela laik tru long kam lukim yupela, na bai mi ken givim yupela sampela presen bilong Holi Spirit bilong strongim yupela.¹²Mi laik bai bilip bilong yupela i givim strong long mi, na bilip bilong mi i ken givim strong long yupela tu.

¹³Nau, mi no laikim bai yupela ol brata i ting olsem, mi gat tingting long kam lukim yupela (tasol sampela samting i pasim rot bilong mi inap nau), bai mi ken kisim sampela kaikai namel long yupela wankain olsem long ol arapela lain.¹⁴Mi i gat dinau long ol Grik, na long ol lain bilong narapela hap, na long ol man i gat gutpela save na ol man i nogat gutpela save tu.¹⁵Olsem na long mi, mi redi tasol long autim gutnius long yupela lain i stap long Rom.

¹⁶Long wanem, mi no sem long dispela gutnius, dispela gutnius em i Strong bilong God long kisim bek olgeta manmenri i bilip long em, pastaim long ol Juda na bihain long ol Grik.¹⁷Long wanem, insait long dispela stretpela pasin bilong God i kamap ples klia, long wanpela mak bilong bilip i go long narapela mak bilong bilip, olsem tok i stap "Ol stretpela man ol bai i stap laip long pasin bilong bilip."

¹⁸Long wanem, belhat bilong God i kamap ples klia long ol lain i mekim pasin bilong god giaman na pasin i no stret, na insait long pasin i no stretpela, ol i holim bek tok tru.¹⁹Dispela i olsem, ol samting bilong God i bin kamap ples klia long ol. Long wanem, God i bin mekim tingting bilong ol i kamap klia olgeta.

²⁰Long dispela, ol gutpela pasin bilong em i stap hait i kamap ples klia, na em ol pasin olsem, strong bilong em i stap oltaim oltaim, na ol pasin bilong God yet, ol i bin lukim pinis long taim em i bin wokim dispela graun, na insait long olgeta samting em i bin wokim. Olsem na ol i nogat wanpela tok long mekim long taim bilong kot.

²¹Dispela i olsem, ol i save long God, tasol ol i no givim biknem long God na tu ol i no tok tenkyu long em. Tasol, ol i kamap longlong insait long tingting nogut bilong ol na bel bilong ol i nogat gutpela save, na i pulap long tudak.

²²Ol i tok olsem ol i gat gutpela save na tingting, tasol ol i kamap longlong pinis.²³Ol i senisim lait bilong God i no save bagarap, i kamap olsem pasin na piksa bilong ol samting i save bagarap, olsem ol piksa bilong man na ol pisin na ol wel abus i gat 4-pela lek na ol samting i save raun long bel bilong ol.

²⁴Olsem na God i givim ol pasin bilong mangal long bel bilong ol na long ol pasin i doti, na bai ol i ken mekim sem pasin long bodi bilong ol, namel long ol yet.²⁵Em ol i bin senisim tok tru bilong God i go kamap olsem tok giaman, na ol i lotu na mekim wok bilong ol samting God i bin wokim long en, na ol i no lotu long man i bin wokim ol dispela samting, em God, man bai i kisim biknem oltaim oltaim. i tru.

²⁶Long dispela as, God i givim baksait long ol i ken bihainim bel bilong ol long mekim sem pasin, olsem meri i lusim man na maritim meri namel long ol yet.²⁷Olsem tasol, man tu i lusim pasin bilong man i maritim meri na bel bilong ol i kirap moa yet wantaim pasin mangal bilong maritim namel long ol yet. Dispela ol man husat i bin mekim dispela sem pasin, ol i bin kisim kot bilong ol pinis long dispela pasin nogut bilong ol.

²⁸Long wanem, ol i no luksave long God i stap namel long ol, olsem na bai ol i ken mekim ol pasin i no stret.

²⁹Ol i pulap tru long ol pasin i no stret, na pasin nogut na pasin bilong laikim samting bilong narapela lain, na pasin bilong laikim lukim ol narapela lain i kisim bagarap. Ol i pulap tru long ol pasin olsem, bikpela mangal long samting bilong narapela na kilim narapela na kros pait wantaim narapela na giaman long kisim ol samting na, tingting long pasin nogut tasol.³⁰Ol i lain bilong tok baksait, na bagarapim nem bilong narapela, na ol i no save laikim God. Ol i lain bilong soim strong bilong ol, na daunin ol narapela na ol i save apim ol yet. Ol i lain bilong kamapim ol kainkain pasin nogut na ol i save sakim tok bilong papamama bilong ol.³¹Ol i nogat luksave, na ol man bai i nogat bilip long ol, na ol i nogat pasin bilong laikim, na ol i nogat pasin bilong marimari tu.

³²Ol i save long lo bilong God olsem, husat ol lain i mekim ol dispela pasin bai dai. Tasol, ol i no mekim ol dispela pasin tasol, nogat ol i wanbel na givim luksave long ol lain i mekim ol dispela pasin tu.

Romu

2

¹Minugamifo yigemi bumi ami uwaranagom kopimi, yigemi iyeva wa bega enom rayimevege. Yigemi iye wa bega enomi rayimevege, yigewa manayom anta uwarewam. Naugaga yigemi enom rayimevege yigewa mana yom anta uware wayi. ²Minugamifo, seyu'i amoneya inteya Kotini ko ano uwarananim fuga wayaga intem wata uwaratenafi miyio antayu.³Minugamifo mini wa intano , emi iyewa eno uwam antami rayi me veve. Afo yigemi amakaga yakagatege Kotini koka? ⁴Yigemi mini intiru omi, avogu anta wana yigemi ameure meyam yigem buyime nafi sa'dasa'da mini sito anene wafi. Yigemi buinte amona gegafi beni awogu antamano ayevemi enanti au wayegano.⁵Minugamifo yigemi homi yakagavug yigem yirapem eraruga i yigemi au bu wayegara intewami, mini yigemi savi meyami. ruwanteve wami meyami maranagom nurami mini nurami Koti ateka ko'i fakatem. ⁶Mana mana bayi naye anta uwantukanono minika anami meyami maranonami. ⁷Iyewafi awogu anta eve aiyiranta item awogu urem bemi atekem, banti aumi maratem.⁸Minugami iyewafi eyarantana inteve fuga baya bu awakure savi anta awakurite mini savi meyan nampa ara anene yitem. ⁹Kotimi anona umanti yimevemi savi uyikevem watanasi savi anta e'eyom. Juda yu nare uyikaremi Griki yu naemi.¹⁰Minugamifo amoyinti avogu kumantinti arayasimi yimitemino maside wataga, iyewafi awogu anta uwarewayim, Juda yu nare yeravemi mana Griki yuka ba yitem. ¹¹Nayeyara Kotimi manayom anta mana urem masiremi wata ayigara ewa. ¹²Minugami maside iyewafi kumi ewanu akewayu buwa, maside savi marari inayom akewayami iwami wata anasi akewayu amenapa kumi uwarewa, ake waya amenapa i koka itavitemo.¹³Ake waya intewayi wa atekam waitayi buitemo

Kotini augaka, mi'niugamifo wata yuo ake waya awakuri nayoyimi atekam watayi item. ¹⁴Nauganafi mana'a ena waita akewayaya bumaka' yeyi intika akewayaya awakurewa yenanaomi. Imifo akewayami bumaka yenanao yenti akewayaya awakurewa. ¹⁵Mini antamano, yemi yikate minukami akewayami yen yirapem agantuka. Yenti intin tano yem manta fa'warem yenti intika i ko i yimi tenafi yofaitem. ¹⁶Afo Kotim bai. mamini fawaritem sagaka Koti aupa antayu rayiminanim wata yu Jisasini avogu wayamo awakurewayimi srukau. ¹⁷Minugamifo yigeyaranto Juda yuge sirei akewayaya ga itavei Kotini anom avi yige marewam. ¹⁸Afo ayinti amonano, amonama soke ono nayewa a'nar anene mantukei amone wamino akewayami. ¹⁹Yigemi eran iintin nampa wane minugamiofo, yigemi augam afakayi am yigatim waita banagom afo yigemi ayufupim wayuyi onanta kanagom. ²⁰Yigemi oem waita yu ateyikam waita bago, afo yigemi kefo iyaoruyi amam yimim waita wano afo yigmi ake waya intama sokeure afo fuga waya nampa, mi'nugamifo naugana mini mano yigem umam yimevenafi? ²¹Yigemi eno yoyivigewa, yigemi bumi yigenanao yoyivigewa? yigemi umom bumarago yanti a sewa yigewa'i umom bumarewayiwafi? ²²Yige enom sasame monko anta iyogo sewami yigenao monko anta iyevegafi? yigemi muna kotu buayevigafi, yigemi mono naupakem umom bumarevegafi? ²³Akewayafim yige yivi yigenanao yani ewa, yigemi ake waya ra'da anta mano bumi Kotini avi'i magapa bumagewa? ²⁴Yigemi minurewami eno manowa Kotini avi akayam uakewa. Mam bayafim baya maka. ²⁵Aranta akefewam anta mano yofai'i yigemi akewayaya awakurewa, Minugamifo yigemi akewayaya ra'danami, yigemi yu aranta akefar antamano yiyimemi yigenti yu aranta bu akefaruka. ²⁶Iyewafi au aranta bu akefarukem ake waya awakurewatemi, mini mano bemi au aranta akefarukani itenafi? ²⁷Afo wata mano au aranta akefa anta bu amonagemi ake waya awakurewatemi, amakaga bemi yigerm ko'iyimitenafi? mini mano ma'nuga yigemi akewayaya rukei yu aranta akefaruka, minugamifo akewayaya ra'daruka. ²⁸Nayeyare, bemi Juda yu yi akum buwa mapa, au aranta akefar antamano bumi mapake aumino. ²⁹Minugafo minimi Juda yu'yintami yupemifo au aranta akefanti yen yirapeke, a'u aga nampa, bumio afaum agara antafike. Amoyuakano minugam waitami wata wapakem bu yevemifo Koti wapakem.

Rom

2 ¹Olsem na yupela bai i nogat tok long mekim long kot, yupela husat i save skelim narapela, wanem samting yu skelim long narapela em yu kotim yu yet. Long wanem, yupela husat i save skelim narapela, em yupela tu i save mekim wankain pasin. ²Tasol yumi save olsem kot bilong God em i kamap em i tok tru long husat man i save mekim ol dispela kain pasin.

³Tasol yu tingim dispela, yu husat i save skelim ol narapela i save mekim ol dispela wankain pasin. Bai yupela inap abrusim Kot Bilong God? ⁴Yupela i ting olsem, gutpela pasin na i no bekim pei hariap na isi isi em i liklik samting? Yupela i no save olsem gutpela pasin bilong em i laik bai yu tanim bel?

⁵Tasol yupela i go abrusim mak bilong strongim bel na bel bilong yupela i no laik long tanim bel, em yupela i bungim pei nogut bilong yupela yet i stap long dei bilong kisim pei nogut, em dispela dei bilong stretpela kot bilong God i kamap ples klia. ⁶Em bai bekim pei inap long pasin wanwan man i mekim: ⁷long husat i save mekim ol gutpela pasin bilong amamas na i stap gut na stret, em bai givim laip i stap oltaim.

⁸Tasol long ol man husat i save tingim ol yet, i no bihainim tok tru na i bihainim pasin i no stret, pei nogut na belhat bai kam. ⁹God bai givim bikpela hevi na bagarap i kam long olgeta manmeri husat i mekim pasin nogut, long ol Juda pastaim na long ol Grik tu.

¹⁰Tasol amamas, gutpela sindaun na bel isi bai i kam long olgeta man husat i save mekim gutpela pasin, long ol Juda pastaim na long ol Grik tu. ¹¹Long wanem God i save mekim wankain pasin tasol bilong laikim olgeta man.

¹²Olsem tasol ol man i mekim sin na lo i no stap, ol bai kisim bagarap maski lo i no i stap ol man i mekim sin aninit long lo, bai ol i kisim kot aninit long lo.

¹³I no ol man husat i harim tok bilong lo i kamap stretpela long ai bilong God, tasol ol man husat i bihainim lo bai ol i kamap stretpela man. ¹⁴Long wanem ol arapela man i nogat lo, i bihainim tingting bilong ol yet na bihainim lo, em ol yet i stap lo bilong ol yet, maski ol i nogat lo.

¹⁵Long dispela pasin, ol i soim olsem ol pasin lo i tok long en, ol i raitim pinis long bel bilong ol. Tingting bilong ol i kamap witnes bilong ol na tingting bilong ol bai i kotim o helpim ol ¹⁶na long God tu. Dispela bai i kamap long dei taim God bai skelim hait pasin bilong ol man bihainim dispela Gutnius bilong Jisas Krai mi autim.

¹⁷Tasol sapos yupela i kolim yupela yet olsem ol Juda na sanap long lo na kisim biknem long God, ¹⁸na save long laik na luksave long wanem em i nambawan tru long wanem yupela i kisim save long lo, ¹⁹na yupela i gat strongpela tingting olsem, yupela i stap man bilong soim rot long ol ai pas na yupela i stap lait bilong ol man i stap long tudak, ²⁰na stap man bilong stretim ol longlong, tisa bilong ol liklik pikinini na yupela i save gut long lo na tok i tru, olsem wanem, dispela i givim hevi long stap bilong yupela?

²¹Yupela i save skulim ol narapela, yupela i no skulim yupela yet? Yupela i save autim tok long noken stil, yupela i no save stil tu?²²Yupela i save tokim ol narapela long noken pamuk, yupela i no save mekim pasin pamuk? Yupela i no save laikim god giaman, yupela i no save stil insait long tempel?

²³Yupela i save litimapim yupela yet long lo, yupela i no daunim nem bilong God long pasin bilong brukim lo?

²⁴Long yupela tasol na ol narapela lain i save tok bilas long nem bilong God, olsem tok i stap long buk.

²⁵Pasin bilong katim skin i helipim yupela sapos yupela i bihainim lo, tasol sapos yupela i brukim lo, pasin bilong katim skin bilong yupela i olsem yupela i no bin katim skin.²⁶Sapos husat i no katim skin na i bihanim pasin bilong lo, bai dispela i mekim em i kamap olsem em i katim skin?²⁷Na man i no save long katim skin i bihainim lo, inap em i kotim yupela? Dispela em i olsem, yupela i gat lo na yupela i katim skin, tasol yupela i brukim lo.

²⁸Long wanem em i no lain Juda long autsait long bodi, pasin bilong katim skin i no bilong autsait long bodi.²⁹Tasol em i bilong Juda long insait na katim skin em i bilong bel, insait long spirit, i no long pas. Tok amamas long kain man olsem i no kam long man tasol long God.

Romu

3

¹Miniugami naye soke yantaga yemi Juda akum marateye? ²Minimi anona anene madem aiyim ananta ugami, yemi Juda akum wafa mantuka Kotini aupu waya. ³Iteni itene mana'a Juda akum yima kukum buyimi? Mini anta yima kukum burukayi yemi Koa waya fayantagi em. ⁴Bemi bu fawaritem bumi, yemo afakare amona nayomi Kotimi madepa fuga siga, bata anasi muna akuni mao. Minugami waya wafa mani siga, "Emi ateka anta eyafim yigate'emi yekaga nonam baya ategam nura."⁵Ugamifo senuti savi anta yu ano sigatem Kotini soke antayu, seyu nayebe siteyane? Seyu mani sefanu Kotimi ateka anta bu uwarem beyara anene senuka dene? (Mana waya senuti anta yanti sewau). ⁶Mini ba buyino! Iteni urena Kotimi magaga wata anasi asiyika tene?⁷Ugamifo Kotini fuga waya mano seti muna baya aupem anona amoi ranta manta fawarem Koti wapa, naugaga semi kumi baita gege a aka itaveve gafu. ⁸Naugane mani sefa, yemi muna senu sisike ena wata anasi ga, mana'a mano mani sirukane semo, "Eaya savi anta mini ayipake uwanata fanana, soke fawa rinani?" Ko anta mano mini anaka ategem. ⁹Naofanu? Mana'a aiyim afakareya yakaga fanu? Bube. Naye yara yenu wafa ena akum koi siyikagafau, Juda wa Griki akum kumipim wane sigafau. ¹⁰Mini wayami Koti afim wafa wa manisiga, "Mana atekam waita bubane, bube."¹¹Ma'ni sire agantuka: "Mana' bayiba buatekem."¹²Mana bayi inti buruka. Mana bayi Kotimi bu afakewa. ¹³Masidemi yinenure madem fayantagi emo. Mana bayi ba soke anta yu bu uware wa, fuga bube."¹⁴Yimeragom mano mati oriyini uga. Yimafin tano muna ba. Yiwaukai savi waya ba. ¹⁵Yem yibaukai ika baya eno sima savi uakam baya. ¹⁶Yen yimano ameurem enoni nare bayika bewa. ¹⁷Anene amaka umaru manta faware intiru. ¹⁸Mini anom soke intiru buruka. ¹⁹Yen yugaka Koti ayo fega intiru buruka. ²⁰Masidem baya kagarugem ba mini baya amenapa wayi. Maside yu yiwauti uyabina Kotini koka itavinayo. ²¹Manugemi, mana waita mano wafi inim mano Koti augaka bu ateka. Nayeyara kaga wayafim kumi ano fawarem. ²²Magemi kaga baya mano mapai, Kotini atekam anta fawarem. ²³Minugami Kotini ateka anta yui Jisasipim yima kukuni anta yemi yima kuku ewayi. Nayeyara eno dayima anta buba. ²⁴Naiyeyara madem bata anasi kumi urukam Koti adeka bubi uga. ²⁵Yemi ai koi yakagaga, mana yogara yode ya ove a'ao Kotini agu anene Jisasi fugem senu ayauruka fa. ²⁶Nayeyare Kotimi Jisasi simidam Jisasi senu siviga waitayi em beni narefi yimakuku ewayi. Kotimi Jisasi ofayi urem yimemi beni ateka kaka, senuti kumi sirem. ²⁷Sadage wa ranta fike maside fagagi em fawarem beni soke antayu mage mana kanagai. Manuge mino faka sikatem sem bemi atekara uga, bemi mani sem ai seti koi yakagaga nesem Jisasi pimo yimakuku omi. ²⁸Minugam beyavi yani irante? Bube, nayeyarafi? Yogararafi? Bumino, amakuku anta fike. ²⁹Magemi mani sefanu, Kotimi beyi kokage yivima rakara atebemo yimakuku anta fike mana'a yogaka kenaye. ³⁰Kotimi Juda yui Koti mana wafi? Bemi enoyi Koti wagafi? Eyo, enoi Koti waino. ³¹Fugamo beya Koti watem yu akefa gam ba bu akefaga bai. Yimakuku anta fike mana. ³²Minuga yami lomi manta fasa dafanu yimakuku anta fake minurem bu fawari nani! A'ao, lo wa fakaranu.

Rom

3 ¹Olsem na wanem ol gutpela samting bai ol Juda lain i kisim? Na wanem ol gutpela kaikai bilong katim skin bilong ol?²Dispela i bikpela tru long olgeta rot. Pastaim tru, ol Juda lain i kisim pinis kamapim tok hait bilong God.

³Olsem wanem sapos sampela lain Juda i nogat bilip? Dispela pasin bilong nogat bilip bilong ol bai i mekim tok tru bilong God i samting nating?⁴Em bai i no inap kamap olsem. Nogat, ol bai i painimaut olsem God i tru olgeta, na ol manmeri i kamap ol lain bilong giaman. Olsem, rait bilong tok i stap pinis olsem, "Yu bai soim stretpela pasin long tok bilong yu na bai yu win long taim bilong kot."

⁵Tasol, ol pasin i no stretpela bilong yumi i soim stretpela pasin bilong God, bai yumi tok wanem? Bai yumi tok olsem God i no mekim stretpela pasin long putim belhat bilong em long yumi? (Mi mekim dispela kain tok long pasin bilong yumi ol man).⁶Em i noken kamap olsem. Long wanem rot, bai God i kotim ol manmeri bilong graun?

⁷Tasol, sapos tok tru bilong God insait long tok giaman bilong mi i kamapim bikipela tok amamas i go long God, long wanem as na mi wok long kisim kot olsem wanpela sinman?⁸Long wanem, yumi ken tok, olsem tasol ol i bin mekim ol giaman toktok long yumi i go long ol narapela, sampela i tok yumi bin mekim tok olsem, "Larim yumi mekim pasin nogut na long dispela rot, gutpela i ken kam?" Pasin bilong kot antap long ol dispela lain i stret olgeta.

⁹Wanem nau? Yumi yet bai painim ol rot bilong abrusim? Nogat tru. Long wanem, yumi bin kotim olgeta lain pinis, ol lain Juda na Grik wantaim olsem ol i stap aninit long sin.¹⁰Dispela tok i stap pinis long buk bilong God i olsem, "Nogat wanpela i stretpela, nogat tru."

¹¹I nogat wanpela i gat save. Nogat wanpela i save painim God.¹²Olgeta i bin givim baksait pinis. Olgeta i kamap olsem samting nating. I nogat wanpela i save mekim gutpela pasin, nogat tru."

¹³Nek bilong ol i olsem wanpela hul matmat i op i stap. Tan bilong ol i gat giaman i stap. Long maus bilong ol i gat poisin bilong sek i stap.¹⁴Maus bilong ol i pulap long ol toktok i pait tumas na bilong bagarapim narapela.

¹⁵"Lek bilong ol i save go hariap long pasin bilong kapsaitim blut bilong narapela.¹⁶Pasin bilong bagarapim na kamapim hevi i stap long rot bilong ol.¹⁷Dispela lain i nogat save long wanpela rot bilong i stap bel isi.¹⁸Long ai bilong ol stret ol i nogat save long pasin bilong pret long God."

¹⁹Nau yumi save olsem, wanem samting lo i tok, em i toktok i go long ol lain husat i stap aninit long lo. Dispela i kamap olsem, bai olgeta maus i mas pas, na olgeta manmeri long graun i mas sanap long kot bilong God.²⁰Dispela i olsem, nogat wanpela man o meri bai i kamap stretpela long ai bilong God long wok bilong lo. Long wanem, insait long lo sin i kamap ples klia.

²¹Tasol nau, autsait long lo, stretpela pasin bilong God i kamap ples klia. Dispela, em lo na ol profet i kamap olsem witnes.²²Em i olsem, stretpela pasin bilong God long rot bilong bilip long Jisas Krai i kam long husat i bilip. Long wanem, i nogat pasin bilong skelim ol lain.

²³Long wanem, olgeta manmeri i bin mekim sin pinis na ol i no inap long kam klostu long glori bilong God,²⁴Na ol i abrusim kot pinis, i no long wanpela wok ol i bin mekim. Nogat. Ol i bin kamap stret long marimari bilong God, Krai Jisas i dai na baim bek yupela fri tru.

²⁵Long wanem, God i givim Krai Jisas olsem man bilong kisim bek yumi insait long pasin bilong bilip long blut bilong em. God i givim Krai olsem ofa bilong soim yumi stretpela kot bilong em, olsem God i lusim ol sin bilong bipo²⁶Insait long pasin bilong stap isi. Dispela olgeta i kamap long soim stretpela pasin bilong em long taim bilong yumi nau. Dispela i olsem, em i ken soim ples klia olsem em i stretpela, na em bai i tok olsem ol i orait long abrusim kot long bilip bilong ol long Jisas.

²⁷Olsem na pasin bilong litimapim nem bilong em yet? I nogat olgeta. Long wanem as? Long ol wok? Nogat, tasol long pasin bilong bilip.²⁸Nau yumi ken pinisim tok olsem, God i mekim ol manmeri i abrusim kot na kamap stretpela long bilip tasol, i no long wok bilong lo.

²⁹O God em i God bilong ol Juda tasol? Em tu i no God bilong ol arapela lain? Yes, Em i God bilong ol arapela lain tu.³⁰Sapos tru God em i wanpela, em bai i kisim bek ol lain husat i katim skin bilong ol na ol lain husat i no bin katim skin bilong ol insait long pasin bilong bilip tasol.

³¹Olsem na bai yumi rausim lo insait long pasin bilong bilip? Em bai i no inap kamap olsem! Nogat, tasol bai yumi holim lo tu.

Romu

4

¹Seyuya nayeve Abrahami nanti siteye, iye senuti sufa'i senu sifakem. ²Afo Abrahami atekam waita fa'warem beyi yogantim, minugami bemi amaka'i ben avi yani item. Minugami Koti augaka amaka bumi. ³Kotini yaufim nayeve sigene? Abrahamini amakukumi Kotipim bemi sasini yanti atekam waita fa'warem. ⁴Mini yogam waita iyem yogam marem meyam bemi marevemi beni amo anene waye, bube mana yogam mantuka meyam. ⁵Mi'nugami

item waita yogam imarem. Minugafo beni amakukun mini waita iye minurewam wata Kotimi bu amonagayi manta atekam waita yiem. beni amakukum manta atekam waita fa'waremi.⁶Koti aekam waita fa'waremi deviti asumi amem, beni yogakage. ⁷Bemi manisem , Item waita wa beni antawa beni kumi Koti ifadukam, bemi amoyino. ⁸Item waita anona mano eni kumi ararukana amoyo no.⁹Minugami mana a sumi akefagam waita yinta yuana wafi a'a yu bu akafag yiwa? Seyuya manisego", Amakukumano manta Abraham atekam waita yi uga".¹⁰Mana iteniure fawarenafi?Afo Abrahami aumi akefagam waitaytfti uremi bafee enafi o buakefagana bage enafi. Bumi ayanuramifo bemi beyau akefaruka.¹¹Abrahamimi au epagam afunti marem. Mana beni kanaga atekam amakukun manoni anta bemi maka ge'em feyapa au bu eparukagaga. Mana afuntim manugem, bemi masidem amakukum ewanu yifoe yiem, yu amaka bu epaga yiwa.Minimano minurami atekam waita fa'warem. ¹²Manawa manugem, yu epagam ba yu'i epagam ba yifo'e Abrahami fawarenafi bumi, au bu eparukem amakukum ugam ai agarafa yimakuku senu sifoe Abrahamimi bemo au bu akefagam.¹³Abrahami nampa beni ana wasi kaga waya manuga, maside maga maratem ba age waya awakurin tikenae a'ao, atekam amakukum antafikem. ¹⁴Afo yemo age waya awakure wayi yemi maside anene maratemono, amakukuni antafikem. ¹⁵Age waya mano aram marem yem, afo age waya iwam kumi iwatem.¹⁶Minugami amakuku iranta awa awa, anta uga wa Abrahami anawasipim bitemi ma'nemi uremi yimakuku rukayi. Bemi masideyu yifo'emi, ¹⁷ami fawa'wa, semi emi manta nesu watanasiyu yifo'e wanu. "Abrahami a'deka ugami wayimi iyewafi bekao amakuku dukayi, mini Kotimi fuga waitayu aumi yime wayimi mi'nebemi aneneyu simi fa'warewa bufa'warewam.¹⁸Abrahamimi a'i wago gemi bemi anona amakuku dukemi Kotipim naemi anene fawaranim. Mi'nugami bemi masidem waitanasiyu yifo'emi bemi wayami wafa intarukaka'i, mi'nugami ena anawasimi fawaritemi. ¹⁹Bemi amakukupi buifademi. Abrahami bemi amone intenuga, be aumano buni iya'onti magananim, nauganafi, bemi a'i 100 ti'a ika'i wa. Bewa'i amone intewa, Serami iya'o magewa una manomi bumi amaka iya'onti magananim.²⁰Minugami Abrahami Kotini antaugam waya yanti bufegemi nesu intiri buyiemi. Bemi akeurem amakuku evemi Kotini avi yaniuga. ²¹Bemi eran intito makami manuga, naye ake wayawa Kotimi sigam fawaritemi. ²²Mi'nugami sefo mini mano semi bemi atekam waitave sewa.²³Mana mini waya agarami bumi beni avogugara, bumi bemi ateka ateka antayanti. ²⁴Ma mini wayami senu titawa iyewafi amakukumi uremo Kotipimo atekam Jisasimi senuti ano'na fugitike itarukayi. ²⁵Minimi iye manu wafi fugito ami'dami senuti savi antaga yewayegem itavemi senu manta atekam watayu uga.

Rom

4 ¹Bai yumi tok wanem long Abraham, husat em i tumbuna bilong yumi long bodi i painim?²Sapos Abraham i bin kamap stretpela man long wok em i bin mekim, orait em bai i gat as long litimapim nem bilong em yet, tasol i no long ai bilong God.³Buk bilong God i tok wanem? "Abraham i bilip long God na long dispela tasol em i kamap stretpela man."

⁴Long man husat i wok, pe em i kisim i no olsem wanpela presen, nogat dispela em i pe bilong wok em i bin mekim.⁵Tasol man husat i no mekim wanpela wok tasol em i bilip long dispela man husat i mekim ol man i no save long God i kamap stretpela, bilip bilong em i mekim em i kamap stretpela man.

⁶David tu i givim blesing long man husat God i mekim em i kamap stretpela man, i no long wok em i mekim.⁷Em i tok olsem, "Husat man ol pasin nogut na sin bilong em God i lusim pinis, em i ken amamas.⁸Husat man Bikpela i no holim sin bilong em i stap, i ken amamas.

⁹Olsem na dispela blesing i kam long ol lain i katim skin bilong ol tasol o long ol lain i no katim skin bilong ol tu? Yumi tok olsem, "Bilip i mekim Abraham i kamap stretpela man."¹⁰Dispela i kamap olsem wanem? Taim Abraham i stap olsem man i katim skin bilong em o man i no katim skin bilong em? I no long taim em i katim skin bilong em, tasol long taim em i no bin katim skin bilong em.

¹¹Abraham i bin kisim mak bilong katim skin. Dispela em i mak bilong stretpela pasin bilong bilip em bin i gat pinis taim em i stap yet olsem man i no bin katim skin bilong em. Dispela mak em i olsem, em i kamap papa bilong olgeta lain husat i bilip, maski ol i no katim skin bilong ol. Dispela i mekim ol i kamap stretpela man.

¹²Dispela tu i olsem, Abraham i no kamap papa bilong ol lain i katim skin na ol lain i no katim skin tasol, nogat, husat ol i bihainim lek mak bilong bilip bilong papa bilong yumi Abraham long taim em i no katin skin yet.

¹³Tok promis i go long Abraham wantaim lain tumbuna bilong em i olsem, em bai kisim olgeta hap bilong graun na dispela i no kam long pasin bilong bihainim lo, tasol long stretpela pasin bilong bilip.¹⁴Sapos ol lain i bihainim lo ol bai i kisim olgeta samting, bilip i kamap samting nating na promis bai i no inap kamap.¹⁵Lo i kisim belhat i kam, sapos i nogat lo i stap, bai nogat sin.

¹⁶Olsem na long pasin bilong bilip, insait long marimari, promis bai i go long ol tubuna bilong Abraham i no long husat i stap aninit long lo tasol, nogat, em bilong ol lain i gat bilip olsem Abraham. Em i papa bilong yumi olgeta,

¹⁷Olsem tok i stap pinis, "Mi mekim yu i kamap papa bilong planti lain." Abraham i stap klostu long husat em i gat bilip long en, em i dispela God husat i save givim laip long dai man na tok na ol samting i no kamap i kamap.

¹⁸Maski Abraham i go lapun pinis em i gat bikpela bilip tru long God long samting bai i kamap bihain. Olsem na em i kamap papa bilong planti lain manmeri olsem tok em i bin harim pinis, "Olsem tasol bai ol tumbuna bilong yu i kamap."¹⁹Em i no slek long bilip. Abraham i luksave olsem, bodi bilong em i no inap long karim pikinini (long wanem, em i klostu long 100 krismas pinis). Em tu i luksave olsem, bilum bilong pikinini long bel bilong Sera i no inap long karim pikinini.

²⁰Tasol long promis bilong God, Abraham i no suruk na i gat tupela tingting. Tasol em i stap strong long bilip na litimapim nem bilong God.²¹Em bin i gat strongpela tingting olsem, wanem promis God i mekim, em inap long kamapim.²²Olsem na dispela i mekim em i kamap stretpela man.

²³Dispela tok ol i raitim i no bilong gutpela bilong em tasol, nogat, long stretpela pasin bilong em.²⁴Dispela tok i bilong yumi tu husat bai i bilip na kamap stretpela long God husat i kirapim Jisas, Bikpela bilong yumi long dai.

²⁵Dispela em husat ol i bin givim em i go bilong i dai long pasin nogut bilong yumi na i kirap bek long mekim yumi i kamap stretpela man.

Romu

5

¹Mini kanaga, Kotimo senuo sividukami me'apa amakukukai, seyuya manasiraka Kotinapa senuti anona Jisas kraisi. ²Minugami, seyuya mini amakuku pimi ofegateya, mini awa- awapim seyuya itaveya simoebeya ake intinti Koti senu simidem, mini ake intin nampa, senu naemi awogu saganti rayima-yimitem.³Mini mana waya, a; ao seyuyami ano simusi-anta mana anon umanti seyuya mareyare. Seyuyami intageya, umma mara antafike awogu anta fawarinami ummantim itama ake-ino. ⁴Uma kana mose intama ake inti , awogu intiti marano, mini awagu intni enampai ake intiti wage;em naem fawariten nafi. ⁵Mini ake intitano seyuyam sira uma busimitem, a;ao, nayeyare, Gotini naye antamano wayami a;i sirapim seyuyam utubemi aiyo aka yoganti manta fakarem Kotimo senuo simirukam.⁶Miniga seyuyami erambu makafanami, beni kanaga anona kraisi kuma fugimi nayeyara amunami Kotimi busaveugam. ⁷Nayeyare, mana waita mano bu fugitemino awogu waita yanti eyo minugamifo mana waita mano fugemi mana awogu waita abigatem.⁸Afo Kotini beni ayinti seyuyami sigatiruka, nayeyare, seyuyami kuminapa wafaunam, Jisasi seyuya-natini fubugane. ⁹Minugami, mage seyuya awogu akum Jisasini narefim fawarem mini naremano sofainaya Kotini ara'anene fike Ofim marafa.¹⁰Afo, seyuyami Kotini namugo wateya, bemi seyuyami manta mana siraka beyagagi fuginako uruka. Mini amuga bemi seyuyami mana siraka Kotinapa urukane. Bemi seyuyami Jisasini amaka sivirukane. ¹¹Mini mana waye bube, seyuya simoyofano Koti inona senuti Jisas benagekemi seyuya mage Kotinapa mana siraka wafau.¹²Minugami mini mana waitaga kumi'i mana magaga fawaruga, mini ayimi awakuntem fuginti mare yiga minimi fugintano masidem wata anasi fim yiga , masidem wata anasi a;i kumipi ofekafau. ¹³Minugami agewaya kanaga, kumiano mana magaga fawaruga, eyo kumiano ami buwage emino agewaya buwage;emi.¹⁴Minugami fugitano yuruma anoniemi adamini kanaga, ugemi yebem Mosesini kanaga yiga, mini amuga yemano kumi'i buyugeyafo, Adamino Koti amose radaruka, minimi iyewafi inamose yinani awame ino. ¹⁵Eyo bemi minuka mifo. Kotini amiti anona mino kumi enomi anta namampa mana buyuga mana wagini kumi ano fugiti mare masire ai yega, ano amoyinti Kotini awa awa napa amiti mana watamanoni awa awa i, mini Jisas kraisti masirepim itukem.¹⁶Nayeyare mini amiti nantike ma, e mana uwaram kumi ino. mana ayapake, kokanao itave mose u,gidanami itemi mini umati, ma,e mana wata manoni kumi ino, afo mana awafa, mini amitano aeyuyam sofa urem kotipimi uga mini awogu anta anepa amuna kumianta napa yikafau. ¹⁷Eyo mana wayi kumi'i fugitano mi bemi rafirukane nade mano mini awa awa mantu keyafo, mini itukara ugane ami atenapa ateka antamano yuruma anomi mana watimi ugane, Jisas kraisti. ¹⁸Minu kanami mana wata amose ragatinti, masidem akum wata wa anasi afafagi,em ugane koka, minu gami, mana wata manomi awogu antaga, masidem wata wa anasi yuruma atebe yami aumi mantukafau. ¹⁹Mana wata mano amose rakati antafike, masidem kumi wata wa anasi fawa ugafau, mana uga mifo mana waya amose intare awoku riti, maside wata wa anasi yuruma atekatem.²⁰Minugamifo kaga waya yige,kumi.i fuginti,minugamifo na yebe iteage kumi,i itukene agu anenefimi fuginti itukem. ²¹Bemi mani fawariri uga mini gao kumianomo anomio fugintanoka imi, awa awa anomi rafisiri ateka antaka ina mi wama anatam aumi watem naye yara senuti anona Jisas kraisti pi.

Rom

5 ¹Long taim, God i bin kisim bek yumi long pasin bilong bilip, yumi stap wanbel wantaim God insait long Bikpela bilong yumi Jisas Krais. ²Long em tasol, yumi i inap long i go long em insait long pasin bilong bilip, long marimari bilong em yumi sanap long en. Yumi amamas long strongpela tingting God i givim yumi, long bihainim dispela strongpela tingting olsem, yumi bai skelim Glori bilong God wantaim em.

³I no long dispela tasol, nogat, mipela i gat bikpela amamas tru long hevi mipela i karim. Mipela i save olsem, pasin bilong karim hevi i save kamapim pasin bilong i stap strong yet long taim bilong hevi. ⁴Pasin bilong stap strong long taim bilong hevi, i save kamapim pasin bilong kisim save tru, na pasin bilong kisim save tru i save kamapim pasin i gat strongpela tingting long samting bai i kamap bihain taim, ⁵dispela strongpela tingting i no save givim yumi bel hevi, nogat, long wanem, laikim bilong God i bin kapsait i go insait pinis long bel bilong yumi long wok bilong Holi Spirit, God i givim yumi long en.

⁶Taim yumi stap olsem ol lain i nogat strong, long taim bilong em yet, Krais i dai long ol lain i no save long God.

⁷Long wanem, wanpela bai i no inap i dai long kisim bek wanpela stretpela man. Em i olsem, ating bai wanpela i laik i dai bilong kisim bek wanpela gutpela man.

⁸Tasol God i soim laikim bilong em long yumi, long wanem, taim yumi stap sinman yet, Krais i dai long yumi. ⁹Na olsem, nau yumi kamap stretpela lain long blut bilong Jisas, dispela blut bai i mekim yumi i abrusim belhat bilong God.

¹⁰Olsem, sapos taim yumi i stap birua bilong God yet, na em i mekim yumi i stap wanbel wantaim em long dai bilong Pikinini man bilong em, na moa yet, em i mekim yumi i stap wanbel wantaim God, na em i kisim bek yumi long laip bilong Jisas. ¹¹I no long dispela tasol nogat, yumi ken amamas tru long God insait long Bikpela bilong yumi Jisas Krais, long em yumi nau i stap wanbel wantaim God.

¹²Olsem na, long wanpela man, sin i kam long dispela graun, long dispela rot tasol dai i kam long sin. Na dai i go long olgeta manmeri long wanem, olgeta manmeri i bin mekim sin. ¹³Olsem long taim bilong lo, sin i stap long ples graun, tasol i nogat toktok bilong sin taim i nogat lo.

¹⁴Olsem tasol, dai i kamap bos long taim bilong Adam i kam inap long taim bilong Moses, na tu antap long ol lain husat i no bin mekim wankain sin, olsem Adam i bin sakim Tok bilong God, em i piksa bilong husat bai i kam bihain. ¹⁵Tasol em i olsem, dispela presen bilong God i no wankain olsem pasin bilong sin. Sapos, sin bilong wanpela i kisim dai i kam long planti, amamas moa bai marimari bilong God na presen bilong marimari long wanpela man, em, Jisas Krais bai i pulap long planti lain.

¹⁶Long wanem, dispela presen i no kaikai bilong dispela wanpela husat i sin. Long narapela sait, pasin bilong lus long kot na kisim bagarap i kam long sin bilong wanpela man. Tasol long narapela sait, dispela presen i mekim yumi i winim kot na kamap stretpela i kam bihain long planti pasin bilong sin. ¹⁷Sapos long sin bilong wanpela, dai i bosim em, hamas moa husat ol i kisim dispela marimari, i pulap tru na presen bilong stretpela i bosim laip bilong wanpela man, Jisas Krais.

¹⁸Olsem na, long sakim tok bilong wanpela man, olgeta lain manmeri i lus pinis long kot, olsem tasol, long stretpela bilong wanpela man, olgeta manmeri i kamap stretpela na kisim laip. ¹⁹Long pasin bilong sakim tok bilong wanpela man, olgeta i kamap sin manmeri, wankain tasol, long pasin bilong bihainim tok bilong wanpela man, olgeta manmeri bai kamap stretpela.

²⁰Tasol, lo i kam wantaim, olsem na sin bai i pulap. Tasol wanem hap sin i pulap, marimari bai i pulap moa yet.

²¹Em i kamap olsem, taim sin i bosim pasin bilong dai, marimari bai i bosim stretpela pasin bilong laip i stap oltaim oltaim, insait long Jisas Krais Bikpela bilong yumi.

Romu

6

²¹Minugamifo seyuyami nayeve sefanuyo? Madem nurami kumi ewafana Kotimi amuna awawa usikatene? W 2 Min'i buyugane seyuyami wafa kumipim fukasuwa. naugayayana seyuyami famana kumi antafimi wateyane?

³Yigemi bu intagege watayu'o Jisasi avipimo nom mantugayimi yemi a'i nom mante beni fugitim ofekane. ⁴Yemi senu'i benampa masifaruka, mini nom marantimi seyu'i fukasuwau. Minimano amaurem sem'i, Jisasimi fugitike yewayege beyafoe'i eraka itawuga. Minugamise fa seyu'i auwe antafi note'u. ⁵. Seyu'o beni fuginampao agapareya wateyami. seyuyawa benampa fa agapare beni itavikawa wateyamu. ⁶A'i seyu minimi intagafu, senuti wafa waita keka yaga benampa fubuga, minugami mana kumi anoni aumi savi item. Minimi senu sigatem kumi anoni yogam waita ibeyane. ⁷Watamo iyewafi fugite, bayami manisire siga, bemi a'i masidepa atekemi kumi ba irukem.

⁸Jisasi nampa fagateyami, simakukun eyami benampa manafim bateya. ⁹Intagafu Jisasi fuge itabuga, mage yewayegem bufugitem, fugitano bemi bu rafisinani. ¹⁰Fugimi kumi ka'i fugem, mana ya ana maside yuga fubuga. Mage mana aumose mantem bami Kotinanti bemi. ¹¹Mini ayika ana intano emi kumipim fubuganamifo, Koti Jisasipim fa banami. ¹²Minugami e'ana kumi ano e'naumi bu rafisino. beni ayinti buyintano. ¹³E'naumi kumi ano bu ameno, atekan anta manoni yogaka ameno. E'naumi Koti ameno fukam waita yu mage fa wane. E'naumi Kotipa ameno yoga anene kana ameno. ¹⁴E'ana kumi ano em bu rafisino. Emi lo mano amenapa iwanami awa awapim banami. ¹⁵Mini iteni ugenafi? Seyu kumi' uwarate'ya nayeyare, seyu age waya amenapa buwafau, bemi awa'awa amenapa? Mi'ni fa'wari buyino. ¹⁶Yigemi buyintagane eyaumi item waita ami'dukeve beni yogam waita watemi benara inta? Manami fugave mi'nugamifo emi eni kumi'ano yogam waita banonam afo bemi avigem bem fugite wafo a'a emi atekam yogam waita avogu awu awa awakurite. ¹⁷koti nanti susuve! Kumi anoni yogam waita bage'e ugamifo amafopike bena awakunte mage maranami. ¹⁸Emi a'i kumipim awogu onami, mage atekam anta manoni yogam waita banami. ¹⁹Wata kana asege nayeyara yigenti savi antaga. Yigen yu ose savi antaga ame wani ure mage yigenti yumi atekam antaga amego. ²⁰Kumi mannoni kato yogam waita bage'e uga, mage atekam antafim awogu uganami. ²¹Mini nurami iten agana rukage ewafo mage ageye evenafi? Mini anene manoni antami fugentino. ²²Minugamifo, mage a'i awogu onami kumi antafim, Kotipim kayo imarano eni agami auweni em. Bantana aumi. ²³Kumi anoni meyami fugentino, afo koti pake marewam aumi wantana aumi maranonam.

Rom

6 ¹Olsem na bai yumi tok wanem? Bai yumi mekim sin yet na bai marimari i pulap moa yet?²Em i no olsem. Yumi i dai pinis long sin, bilong wanem na bai yumi i stap yet long pasin bilong sin?³Yupela i no save olsem, ol man i baptais insait long Krai Jisas, em ol i baptais i go insait long dai bilong em?

⁴Ol i planim yumi wantaim em, insait long baptais yumi dai. Dispela i kamap olsem Krai i kirap bek long dai long strong bilong Papa, olsem tasol bai yumi ken wokabaut long nupela laip.⁵Sapos yumi pas wantaim em long dai bilong em, bai yumi pas wantaim em tu long kirap bek bilong em.

⁶Yumi save long dispela olsem, olupela man bilong yumi i dai wantaim em long diwai kros, olsem na dispela bodi bilong sin bai i bagarap olgeta. Dispela i kamap olsem bai yumi i no moa stap wokboi bilong sin.⁷Man husat i dai, tok i tok olsem, em i kamap stretpela olgeta na i nogat sin.

⁸Tasol sapos yumi dai wantaim Krai, yumi bilip olsem bai yumi i stap laip tu wantaim em.⁹Yumi save olsem Krai i kirap bek long dai na em i no inap dai gen. dai i no moa bosim em.

¹⁰Olsem na long dai, em i dai long sin na em i dai wanpela taim tasol. Olsem na dispela laip em i stap, em i bilong God.¹¹Olsem tasol, yupela tu i mas lukim yupela yet olsem yupela i dai pinis long sin, tasol yupela i stap laip long God insait long Krai Jisas.

¹²Olsem na noken larim sin i bosim dispela bodi bilong bagarap bai yupela i bihainim ol pasin mangal bilong em.

¹³Noken givim ol hap bodi bilong yupela i go long sin, olsem ol samting bilong mekim wok bilong pasin i no stret. Tasol, yupela i mas givim yupela yet i go long God, olsem man i dai pinis na i stap laip gen na givim ol hap bilong bodi bilong yupela i go long God olsem ol samting bilong mekim wok bilong stretpela pasin.¹⁴Noken larim sin i bosim yupela. Long wanem, yupela i no i stap aninit long lo, tasol yupela i stap aninit long marimari.

¹⁵Em olsem wanem? Bai yumi mekim sin, long wanem yumi i no stap aninit long lo, tasol aninit long marimari? Em i noken kamap olsem.¹⁶Yupela i no save olsem, long husat man yu givim yu yet long em olsem wokboi em yu mas harim tok bilong em? Dispela em i tru olsem bai yu stap wokboi bilong sin na em bai kisim yu i go long dai o bai yu stap wokboi bilong bihainim tok na em bai kisim yu i go long stretpela pasin.

¹⁷Tasol, litimapim nem bilong God. Yupela i bin stap wokboi bilong sin, tasol yupela i bihainim tok long bel bilong yupela long rot bilong tok skul yupela i kisim.¹⁸Yupela i kamap fri long sin na yupela i kamap wokboi bilong stretpela pasin.

¹⁹Mi toktok olsem man long wanem, yupela i nogat strong long laik bilong bodi. Yupela i givim ol hap bodi bilong yupela olsem wokboi bilong pasin doti na pasin nogut, long wankain pasin tasol, yupela i mas givim ol hap bodi bilong yupela olsem wokboi i go long stretpela pasin bilong kamap holi.²⁰Taim yupela i bin stap wokboi bilong sin, yupela i no bin stap wokboi bilong stretpela pasin.²¹Long dispela taim, yupela i kamapim wanem kaikai bilong ol pasin nau yupela i sem long en? Dispela pasin em i kamapim dai tasol.

²²Tasol nau yupela i kamap fri long sin na kamap wokboi bilong God, yupela i kamapim gutpela pasin bilong mekim yupela i kamap holi. Dispela em i kamapim laip i stap oltaim, oltaim.²³Long wanem, pe bilong sin em dai, tasol presen bilong God em laip i stap gut oltaim insait long Krai Jisas, Bikipela bilong yumi.

Romu

7

¹Sikemi bu amonagane, sifa tiwao [semi 'lomi amonagayi yemi yiyimewege] lomanomi manawayim rafiruka fawaka ?²Minugami, mambaya mano semi,wata mantu kanani ini manomi beyawafure wano,afo, benawafumo fuginami ,mana anenemano bufakatene. ³minunugami sefo, benawafu fawaga ena waita maranami benanti famuku inine sitemo.⁴Minukafo sifa'tiwao,, yigembai mambayamano bufakagene Jisasini fugintimi. Minimi manuga,yigewai a'enom mantuka,fugintikemo itavugayim.Minugayami soke agami irateyane Kotipimi. ⁵Mini nurami, suma noni ayika wake'eyane, Kumi antafim,amam waya mano fuginti manta fawrem.⁶Ukamifo magemi, lomanomi kuyintikemi senu yami yivirukane, mee fukintano mi senuyami anta uremi wake'ene , minugami sefo mee aiyo manoni antafim lotu'uakafanu.feyan antafinaye.⁷Nayeve seteyane, minukami lomi kumike? Afo bemi minuremi bufawarintene. Semi amaka kumi omarei bu amonateke, imifo mee lofimi buwakana'i. Amaka semi omarei suka nararitimi bu amonteke, amaka lomanomi sika kanai. Ukamifo lomanomi sene, emi omare wa auka nami bu arono. ⁸Kumi anta manomi mee Gotini lofimi fakai yemanti fawarukene. Afo mee sepimi marem kumi anta mano ni aukan ararinti bene. Ukamifo lomi bu wane. Kumui'i fukint wake'ene.⁹Semi mana nurami fasaum mante waunami, lomo buwai, afo lomano fakagi imi,fugintano itavi'i fugeu., bu ¹⁰Afo mini lomanove amaka aumi maremi yinani,,Sekai mana fugiranta emino.¹¹Nayeyare, kumi anomi akei mantemi mee lofimi afo semi munai simene. Me'e lomanopimi semi siru manti fukene. ¹²Minugami sefo lomi bemi atekane, afo kaga waya wai bemi atekene, minimi atekara uwemi afo abogu ugene.¹³Minugami sefo naye anene mano abogu ugena amaka fuginti sepimi fawaru makatene? Amakaifo minimi minuremi bufawa rinanine. Ugamifo kumi anomi, kumi ka wano, afo abugu anenefimi yorena me'e fuginti marena sepimi yino. Afo lomanomi kumi -i manta sawi aneneyi ewene.¹⁴Nayeyara, senu yami amone inte ofaunami, lomi mini awamu anonintave, ugamifo semi .suwuna nampai wauno. Afo semi sisikamanti kumi anoni kuyintimi sikeye.¹⁵Naye anene yuka semi ewegafu, minimi semi bu uwarare suna aneneyui uwarewege. Nayeyara semi uwarare suna aneneyui buyuwarewau, buyuwarare suna aneneyu, uwarewau. ¹⁶Semo uwararuri buyuganani anene uware watei, amam wayanampa mana sirakagi ewano,¹⁷Ukamifo makemi, semi enawa mini anta yui bu uwarevege , ukamifo kumi"o sepimo wayimi uwarevene..¹⁸Nayeyare, sepimo wa'anenemi, setufimi bene,setupemi bene. Awogu aneneyu buvene.Nayeyare,soke anene uwarari ugamifo , nbuyuwa rewau,²⁰¹⁹Mee aboku anene yui uwararare sunamifo, mini anenemi buyuwarewau, savi aneneyu buyuwari uga aneneyu uwarewau ,²¹Magemi amonau nami sepimo wan lomanomi,ateka anta uwararare sunamifo savi aneneyuano sepimi fawa.²²Nayeyara, simoyenti Kotipimi afakege. ²³Ugamifo, semi enaugam lomi amonege setupemi. erarurem aruvewane seti intitimi.Miniiyimi sivige kumipim maro kusikene.setufimo wayi.²⁴Semi mana awesara waita ugane, iyewa amaka mata fasa sikatene me'e mini sumanoni fugintke. ²⁵Koti nanti susuve suno,senuti anona mano jisasim, nayeyare,seti intiti,Kotin ananapai bena intewau .Ugamifo, kumiano pimi lotuewau.

Rom

7 ¹O yupela i no bin save, ol brata (mi toktok long ol lain husat i save long lo), olsem lo i save bosim laip bilong wanpela taim em i stap laip yet?

²Olsem, aninit long lo, marit meri i mas pas long man bilong en, taim man i stap laip yet. Tasol, taim man bilong en i dai, dispela meri i no stap kalabus bilong lo bilong marit.³Olsem na, taim man bilong en i stap laip na sapos meri i go maritim arapela man, ol bai kolim em pamuk meri. Tasol, sapos man bilong en i dai, dispela meri i no moa stap aninit long lo bilong marit. Na ol i no inap kolim em pamuk meri, sapos em i go maritim arapela man.

⁴Olsem na ol brata bilong mi, yupela tu i dai pinis long lo insait long bodi bilong Krai. Dispela i olsem, yupela tu i marit long arapela man, em husat i bin kirap bek long dai. Olsem na bai yumi i karim gutpela frut insait long God.

⁵Long dispela taim, yumi i bin stap insait long laik bilong bodi, na pasin bilong sin, lo i bin karim kaikai bilong en long kilim yumi i dai.

⁶Tasol nau, ol i kisim yumi pinis long kalabus bilong lo, we dai i bin banisim yumi i stap. Olsem na nau bai yumi lotuim em insait long nupela pasin bilong Spirit. Na i no moa insait long olupela pasin bilong ritim pas.

⁷Bai yumi tok wanem? Na lo em i sin? Orait em bai i no inap kamap olsem. Mi bai i no inap save long sin, sapos em i no i stap insait long lo. Bai mi i no inap save long mangal, inap lo i tok. Tasol lo i tok, "Yupela i noken mangal.

⁸Sin pasin i kamap ples klia insait long ol lo bilong God. Na insait long mi olgeta kain sin pasin bilong mangal i stap. Tasol taim i nogat lo, sin em i dai.

⁹Long wanpela taim mi bin i stap laip, taim i nogat lo. Tasol, taim ol lo i kamap ples klia, sin i kirap bek na mi i dai.¹⁰Na dispela lo we inap kisim laip i kam, i nau kamap olsem dai long mi.

¹¹Long wanem, sin i kisim strong insait long lo na giamanim mi. Insait long lo em i kilim mi i dai.¹²Olsem na lo em i holi, na tu lo em i holi, em i stretpela na em i gutpela.

¹³Olsem na wanem samting em i gutpela bai i kamapim dai long mi? I orait em i no inap kamap olsem nogat. Tasol sin, em i mas stap olsem sin, na wok insait long gutpela samting long kisim dai i kam long mi. Na lo tasol i mekim sin i kamap samting nogut tru.¹⁴Long wanem, yumi save olsem, Lo em i samting bilong spirit, tasol mi stap long bodi. Na ol i salim mi aninit long kalabus bilong sin.

¹⁵Wanem ol samting mi save mekim, em mi no bin ting long mekim. Long wanem, ol samting mi ting long mekim, em mi no save mekim, tasol ol samting mi no bin laikim long mekim, em mi save mekim.¹⁶Olsem na sapos mi save mekim ol samting mi nogat laik long en, em mi wanbel wantaim lo olsem lo em i gutpela tru.

¹⁷Tasol nau, i no moa mi save mekim ol dispela kain pasin, tasol sin i stap insait long mi save mekim.¹⁸Long wanem, mi save insait long mi, (em insait long bodi bilong mi), i nogat gutpela samting i stap. Long wanem, laikim bilong mekim gutpela samting i stap, tasol mi i no inap long mekim.

¹⁹Long ol gutpela samting mi laik mekim, em mi no save mekim, tasol ol samting nogut we mi nogat laik long mekim, em mi save mekim.²⁰Nau, sapos mi save mekim samting mi nogat laik, em i olsem mi yet i no mekim, tasol sin i stap insait long mi i mekim.²¹Nau mi painim aut olsem lo insait long mi, taim mi laik mekim stretpela pasin, tasol nogut pasin i stap insait long mi oltaim.

²²Long wanem, mi painim bikpela amamas insait long lo bilong God wantaim man insait long mi.²³Tasol, mi lukim olsem arapela kain lo insait lo bodi bilong mi. Em i wok long pait strong tru wantaim nupela lo bilong tingting bilong mi. Dispela nau i kisim mi go insait long kalabus bilong lo bilong sin, we i stap insait tru long bodi bilong mi.

²⁴"Mi wanpela turangu man tasol, husat bai inap long mekim mi fri long kalabus bilong dispela bodi save dai?"²⁵Mi tenkyu tasol long God, insait long Bikpela bilong yumi Jiasa Kraais, long wanem, long tingting bilong mi yet, mi lotuim em wantaim lo bilong God. Tasol long bodi, mi lotuim lo bilong sin.

Romu

8

¹Minugami magemi kopimi buwanani iyemo Kraisi Jisasi pimo wananiyimi. ²Naye yara, Aiyo manoni age waya semi Kraisi Jisasi pimi semi manta o'yausikem age wayani kumipim wa fugitim wa. ³Naye yanta'o age waya mano bu inanimi, naye yara bemi eranti aufimi bu ruka, mini Kotimi ewa. Bemi beyaga sasakami manayo aumi kumantemi batayant uwem kumi yemantem beyauga demi koamiduka. ⁴Bemi minuremi age waya mano masidem aneneyata bemi ayiga emi, minimi senupim fawarinani Ayo agan ano antayu awakuri nani. ⁵Iyeye manu aumanoni ayira antayu awakureviye, beyaranapa beyi intinapa aumano aneneyunapa, afo iyemanu Ayomani ayika antayu awakurveiye, yemi yiranapa intinapa Ayomano aneneyu. ⁶Watayu intiti yugai wa, bemi fugitemi, minugami wata yuyi intiti Aiyo wami, arafarunapa bemi wanani. ⁷Mini intiti auanpa agapaga, minimi Kotini namugomi, nayeyaravi, minimi Kotini age waya amanapa buwa, bemi minimi buawakurinani. ⁸Iyemano wafi aumanono ayinapa aumanoni antayu, bumi Kotimi amoyuakanayo. ⁹Afo yigem buawakuromi ayinapa aumano antanapa, yigemi Aiyomano ayika avu awaka buawakurono. Minugami fuga Kotini aiyo yigenapa wanani. Afo mana waitafi anasiwafi bumake Krisini Aiyomi, minimi imi seti akumi. ¹⁰Afo Kraisi yigen yupemi waganami, yigen yumi ai fubuga kumi antafimi, ugami yigemi fami wami Aiyo napa ateka antafimi. ¹¹Minimi Aiyomanomi jisasimi manta itarukami fugim magufike bemi yigenapai wa. Iyewafi jisasimi mati mati magufike manta intarukagi. ¹²Ugami yigemi afa-awa, seyuya nanti dukafauna utufofane, afoimi sugagaye seyuo awakurofanum ayinapa aumanoni antanapa. ¹³Minugana'i yigemo awakureo aumanoni ayi nampa avu awa nampa. Yigemi fuginago, ugami Awamu anoni erakai yigemi aruma fuginago inti nampa avu awa nampa auma noni yogan nampa, yigemi fawanago. ¹⁴Mana watanasimi yemi e'ami Kotini Awamu ano ategewa, mini yemi Kotini aga'i fawaremo. ¹⁵Naye yare, yigemi bu marami Awamu yigemo kuyim wata urai yigemi be'u aga ganta ure wanagomi ugana yami Koti mi areyami seya mani sefanu", setifoi!"¹⁶Kotini Ayo aga anoni yogewami seyu yanti Awamu nampa'i, minugayami Koti aga'i beyare. ¹⁷Afo seyu wao iyaonto watayu seyuwai setifoe aneneyu marateya, minimi manuga, maside Kotini aneneyu senutiwai. Afo maside Kotini aneneyui senutitawa Krasisnitawai, afo fuga seyuo umato Kraisinapa matukafau seyu marafanu sagaga yanta benapa. ¹⁸Semi mani dayimarie maside umanto mana kanaga marafauna, imi amaka ugafuga sagaga yantanapa inaemi. ¹⁹Naye yara,

masiden anene Kotimo uwantukami anona ayinapa amonara eafisevem avogu kanami fawarinami Kotimi agafanta amakagi itemi.²⁰ Maside yanta o Kotimo uwarami mini yemi wa maside yantai amenapai wa yunami bumanti fawarinai minimi yeyi ayikai bu fawaremo. Bumi, Kotimi minurami mini wari uremi bemi am aka wami mini kana fawaritemi amakai.²¹ Afo masiden yanta Kotimo uwarami fawaritemi meyami bu wanani kuyintimi savi intanomi afo yema fami waganomi Koti agafantayi erantimi watemo.²² Seyuya intaga siwau maside yanta o koti uwarapimi, yemi ifi nampa anona yoga nampa yemi magaga yerabuga.²³ Mini yanta yui ina waye, bumi, seyu yawai ana iyaonti dukage'e yamofao awamupim seyu yawa sirapimi ifi idageveya dafiseve Kotimi mini bumi savi inani nanti.²⁴ Mini eran intikai Koti yeradem sividuka. ugafo mini naye era intiri rukasiwauna fawaritene. iyewa ake intiti rukena aweyugem bene.²⁵ Seyu yamo eran intito rukeyamo aveyugeya anene mo bu amona ruka fawarimi, afo seyu yami mini yanta ganti aveofami sirafarunampa.²⁶ Mana ugam aiyipimi, Awamu ano wai sofa evam eranto bumaga fauna kanagai. Seyuya bu intewasiwau, naure yara sugamukote yarafu, ugami Kotimi awa mu anomi benanao augamuku sikevemi sofa ewa sira anoni ifi nampai.²⁷ Bemi iyewa wantayu yirai itagene. Bemi intagena Aiyo aga anoni intitim naye yara bemi Kotini aiyinti awakurevemi, afo augamukewa yofaino yanti yimakuku ewa watanasi.²⁸ Seya inta siwa manemi, iyemo Kotimo aiyikara akewam, bemi masidem yantai minu ma yoga nampa yodami manta awogu kumantiti fawaru yime. Minugami mini mana aiyemanu yogato rukayimi yararuka.²⁹ Naye yara madem akum bemoi wafa yimonaruka, mini bemi ugamaka benagana ogoyanti. Magemi bemi ana agagi inani beafa awa yiwanapa.³⁰ Yemi Kotimi wa, ugamaka mini yemi yararuka yimo, iyemanu yemi yararuka, yemi mini ayauremi manta ateyikaga. Yemi manta auwemi uyikaga yemi manta ituyikaga saganti.³¹ Nayevega seyuya mini yanti siteyarafo? Afo Kotimi senu nampa waganami, iyewa senui manra savi seya nampa iyewa seyuyami manta savi iteye? ³²Iyewa bumi beyaga yewayege fakarukanim, minugafo bemi senuti kumi mata beyamuga duka, naugane bemi aneneyu amaka senu fasimitene? ³³Iyewa manta savi intene Kotimi yemi ugadukayi? Kotimi benano mata beyi akum ateyikaga. ³⁴Iyawa mini watami senu yami koi sisikatem? Jisasi benanao senuyanti fuge minimino wayedam. Bemi yera dem itavemi magemi Kotimi aiyan ugapa bemi. Afo bemi awana waita bemi senu sofa ina.³⁵ Iye senu mante Jisasini aiyika mante neka rateve, umanti marem, aguna anene marene, umanti yimide namugo yu bu yise asi yu bumi. ³⁶A'i agantukam bem, " Yigenti awogu yanti maside nuram umam mare wafau, arinayom sipisip kana wafa". ³⁷Mini umarupikem senu yakagaga beyao senu ose siyigara ewam waitapim. ³⁸Nayeyara seti intinampa amakukun erambuyuga amonaunani, fugi nampa aum nampa ankeru yu nampa kamani yu nampa anene yu naem yiynanim nampa eranti. ³⁹Inarufa bam anene yu nampa iga magufim bam anene nampa made anene Koti uwantukam anene yu senu Kotini aiyinti jisasipim rukami senuka mante fafaburatem.

Rom

8 ¹Olsem na nau i nogat kot long ol lain husat i stap insait long Krai Jisas. ²Long wanem, lo bilong Spirit bilong laip insait long Krai Jisas i mekim mi stap fri long lo bilong sin na dai.

³Wanem samting lo i no i nap long mekim, long wanem em i nogat strong insait long bodi, em God i mekim. Em i salim Pikinini Man bilong em yet i kam na kisim wankain bodi olsem yumi man bilong sin na em i kotim sin bilong yumi long bodi bilong em. ⁴Em i mekim olsem bai olgeta samting lo i laikim long en, i ken kamap olgeta insait long yumi, we yumi i no bihainim laik na pasin bilong bodi, tasol bihainim laik na pasin bilong Spirit.

⁵Husat ol lain i bihainim laik na pasin bilong bodi, i save putim bel na tingting bilong ol long ol samting bilong bodi na husat ol lain i bihainim laik na pasin bilong Spirit, i save putim bel na tingting bilong ol long samting bilong Spirit.

⁶Tingting bilong ol man i save stap long bodi, em bai dai, tasol tingting bilong ol man i stap long Spirit, em bai stap laip wantaim bel isi. ⁷Dispela tingting i pas long bodi, em i birua long God, long wanem, em i no i stap aninit long lo bilong God na em bai i no i nap long bihainim tu. ⁸Husat ol lain i bihainim laik na pasin bilong bodi i no inap long amamasim God.

⁹Tasol, yupela i no bihainim laik na pasin bilong bodi, yupela i bihainim laik na pasin bilong Spirit. Sapos i tru Spirit bilong God i stap insait long yupela. Tasol sapos wanpela man o meri i nogat Spirit bilong Krai, em ol dispela lain i no bilong em. ¹⁰Sapos Krai i stap insait long yupela, bodi bilong yupela i dai pinis long pasin bilong sin, tasol yupela i stap laip insait long spirit bilong stretpela pasin.

¹¹Sapos Spirit bilong em husat i bin kirapim bek Jisas long ples bilong ol dai man em i stap insait long yupela. Em husat i kirapim bek Jisas long matmat, Em bai givim laip tu long dispela bodi i save bagarap long strong bilong Spirit bilong em husat i stap insait long yupela.

¹²Olsem na ol brata, yumi i gat dinau long bekim, tasol i no long bodi bai yumi i bihainim laik na pasin bilong bodi. ¹³Olsem na sapos yupela i bihainim laik na pasin bilong bodi, bai yupela i dai, tasol long strong bilong Spirit yupela i kilim i dai ol laik na pasin bilong bodi, bai yupela i stap laip.

¹⁴Sampela ol lain manmeri i larim Spirit bilong God i stiaim ol, em ol dispela lain ol i kamap pikinini bilong God.

¹⁵Long wanem, yupela i no kisim spirit bilong mekim yupela i stap kalabus na bai yupela i pret gen. Nogat, yupela i kisim Spirit bilong Papa na em i mekim yupela i stap olsem ol pikinini bilong em yet, olsem na bai yumi singaut long God olsem, "Abba, Papa!"

¹⁶Spirit bilong God yet i save wok wantaim spirit bilong yumi, olsem na yumi stap pikinini bilong God. ¹⁷Sapos, yumi stap ol pikinini, orait, yumi tu i ken kisim ol samting bilong Papa, em i olsem, olgeta samting bilong God em bilong yumi tu. Na olgeta samting bilong Papa em i bilong yumi wantaim Krais, sapos i tru yumi karim ol hevi wantaim Krais, bai yumi kisim glori wantaim em.

¹⁸Mi skelim olsem, olgeta hevi bilong dispela taim nau yumi karim, em i no inap tru wantaim glori bai i kamap ples klia long yumi bihain. ¹⁹Long wanem, olgeta samting God i bin wokim ol i gat bikpela laik na wet long lukim gutpela taim bai i kamap long ol pikinini bilong God i kamap ples klia.

²⁰Olgeta samting God i bin wokim em ol i stap aninit long samting i nogat kaikai bilong em. Dispela i no kamap long laik bilong ol yet. Nogat. God yet i mekim ol i stap olsem, inap ol i wet long dispela taim bai kamap ²¹na olgeta samting God i wokim bai i kamap fri long kalabus bilong bagarap na bai kam stap fri insait long glori bilong ol pikinini bilong God. ²²Yumi save olsem olgeta samting God i bin wokim, ol i krai wantain pen na hatwok i kam i nap nau.

²³I no ol dispela samting tasol. Nogat. Yumi tu i bin i gat namba wan pikinini kaikai bilong Spirit yumi tu i save krai insait long bel na wet i stap long God bai kisim mipela olsem pikinini bilong em na kisim bek dispela bodi bilong bagarap. ²⁴Long dispela strongpela tingting, God i bin kisim bek yumi. Tasol, wanem dispela strongpela tingting mipela i gat bai i kamap, em dispela, mipela i no lukim yet. Husat i gat strongpela tingting na wet long lukim samting? ²⁵Tasol sapos mipela i gat strongpela tingting na wait long samting mipela i no lukim yet, orait mipela i ken wet long dispela samting wantaim bel isi.

²⁶Long wankain rot, Spirit tu i save helpim yumi long taim yumi nogat strong. Yumi no save, olsem wanem bai yumi beten, tasol Spirit bilong God yet i save beten long helpim yumi wantaim krai long bel. ²⁷Em husat i save long bel bilong yumi man, Em i save long tingting bilong Spirit long wanem, em i save bihainim laik bilong God na beten bilong helpim ol bilip manmeri.

²⁸Yumi save olsem, ol lain husat i laikim God, em i save mekim olgeta samting i wok wantaim long kamapim gutpela sindaun long ol. Em ol lain husat em i gat wok na singautim ol. ²⁹Long wanem, ol lain husat em i bin save bipo, em ol lain em i makim ol pinis bilong ol i ken kamap wankain olsem piksa bilong Pikinini Man bilong em. Nau em i ken kamap olsem namba wan Pikinini namel long ol planti brata. ³⁰Ol lain husat God i bin makim pinis, em ol lain em i bin singautim ol. Husat em bin singautim ol pinis, em ol dispela lain em i bin baim bek ol na mekim ol i kamap stretpela. Na ol lain em i mekim ol i kamap nupela, em i mekim ol i pulap long glori.

³¹Bai yumi tok wanem long ol dispela samting? Sapos, God i stap wantaim yumi, husat bai i bagarapim yumi? ³²Em husat i no bin holim bek Pikinini Man bilong em, tasol em i bin putim olgeta sin bilong yumi antap long bodi bilong em, olsem wanem na bai em i no inap givim yumi nating ol arapela samting?

³³Husat bai i bagarapim ol lain God i makim pinis? God yet i mekim ol dispela lain i kamap stretpela. ³⁴Husat dispela man em bai i kotim yumi? Krais em yet i bin dai long yumi na i no dispela tasol. Nogat. Em i bin kirap bek na nau em i stap long hansut bilong God na em i namel man long helpim yumi.

³⁵Husat bai i rausim yumi long laikim bilong Krais? Ol kain pasin olsem, karim hevi, na wari na ol narapela i givim hevi na hangre na nogat klos na birua na bainat? ³⁶Olsem tok i stap pinis, "Long gutpela bilong yupela, mipela i wok long karim hevi long olgeta dei. Mipela i stap olsem ol sipsip bilong kilim."

³⁷Long ol dispela hevi, yumi kamap win lain insait long dispela man husat i bin laikim yumi. ³⁸Long wanem, tingting na bilip bilong mi i strong olgeta na mi luksave olsem, dai na laip na ol ensel na ol gavman na ol samting i stap nau na ol samting bai i kam bihain na ol pawa. ³⁹Na ol samting i stap antap long heven na ol samting i stap aninit long hel na olgeta samting God i bin wokim, ol bai i no inap long rausim yumi long laikim bilong God i stap insait long Krais Jisas Bikpela bilong yumi.

Romu

¹Semi Jisasin avipim fuga se. Semi muna buse'e seti intiru seti antaga sitem aiyo agapim. ²Minugai sefo seti ano'na sigun anene nampa su'sivisi dukauna bu kipatem.³Nayeyare , semi ayewaunami sesifa tiwayi awoguganti mini umanti mante Jisasipikem mapa wanu. Iyewafi seti mana akum. ⁴Yemi Israili akumono. Afo Koti yenanti semi setigaguge, yemi Kotini eran nampa saganti amonaruka. Koti yenampa Kontraki uwantem mono baya sir awuawa yigatiruka, afo yenampa kaga waya anta uruka. ⁵Yen akupike Jisasi ye fa'wa ruvem watayi uga, masidem anenefim Koti beya'o Ano'na bami ben avi'i masiden nuram yani ogo. Fugave.⁶Afo, Kotini waya mare fakagi buyuga nauganafi, Israeli wata anasi mana'a Israel fuga wam mana'a enafake nayuo. ⁷Afo minugami, muyuga Abrahama anawasina naye yemi fuga ben agafanta mano, afo bemi "Bemi Aisaki samana anawasina mini arawokam marate payamono.⁸Mana minugemino, yemi ameka bunamano akake, yemi Koti aka buwane. Afo, yemi kaka waya mano akafanta mono, afo mini wa'i masidena Abrahama anawasim beyaune. ⁹Naugane, bemi mani sirem kaka waya siyime: "Afo miniyo kana, semi mana ainaka seva emi ameteuno."¹⁰Mini samana waye, bumino, naem Rebeka mana waita gake amu wagi'em mifo mini waita senu yifoe, Aisaki mino. ¹¹Nayeyare, iyaoru bu fawaruge saviwa awogu anta buyurukami, afo Koti beyi ayika yemi ugaduka,yemi awogu anta uranaye.Afo mini waitamo yararukem yemi. ¹²Naugana, Rebekami ami ma'ni sire sasamemo, "awa'e mano afa'anoni yoganti maratem." ¹³Mini mi a'i wafa afunti agantuka,"Jekopimi semi ayevu, afo Iso mi sivesara evu.¹⁴Minu gamifo seyu nayeve seteyare? Kotimi buatekam anta uwarene seteyare? Buve. ¹⁵Nayeyara, bemi mosesim sasamem, "Semi iyenafi awawa uakarate'i, awawa uwakate, afo iyenafi sigunanti uwakarante'i siguna ote. ¹⁶Minugami iyewafi bua ye wananafi, o iyewafi iyairantmi afo Koti beyi ayika awawa yikatemino.¹⁷Nayeyare, waya mano ama emi Feromi sasamem, "Minugai intika semi ami sasameu, afo semi sesi eranti emi agatirare. Minonami masidem magafa setivi sima fawaritemo. ¹⁸Minugami Koti wata awawa irantemi beyi ayika ana awawa itemi, afo iyenafi ara umam doakara temi beyi ayika minitem.¹⁹Yigemi fa senanti mini sina gomino, "Naugana senuti umanti afakeve nafi?" Afo iye ugana beni ayinti awkuritenafi? ²⁰Yigemi ena awafa watayu iye'bega yigemi Koti ameme evege?" ²¹Maga kura uwarewam waita mano, bemi eranti mini kuraga burukena anene beyi ayika bu uwarate nafi? Afo beni eranti burukem mini maga kura mantem anon duwantufim nampa masidem nura kena kura bu uwara tenafi? ²²Afo Kotimi beyi eranti manta fawarurem beyi aran anene yigatirantem, sadagem wa ameurem aran anene bu yigatitem, beyi anona aran anene fami duwantu umaka. ²³Afo bemi beyi avogu yigatima faka demi aregem anona eranako manta beyi awawa kurafim magem, wafa be uwantem beyi eraka makane. ²⁴. Senuyami wafa sarayimi iteniga itenafi bemo senu mini usikanam, seyu Juda wafuna akum mana waye.buwe. ena waita yu wagafi. ²⁵Afo Hoseani yaufi waya simakane, "Semi seti wata anasi ai yaranu, wafa seti akupim bu wage'emo,seti watanasi feyapa yemba bu ayiruka, semi yemi ayigara ote. ²⁶Afo bemi yiyimi dukam maguga yerawom mani sire yiyimemi, 'yigemi seti watanasi buwane, 'me'e miniga yigenanti semi, Yigemi aum rukam Koti agafantave sitemo. ²⁷Aisaiya mi Israili yu yararem mani siruka, Israil iya'oru i bunopake efayu amagi itemo,yen yiwa napake Koti sito'a mana owayegem yibigatem. ²⁸" nayeyare Anona mana maga anakama kipatem," iyaka bu rafisitem. buve." ²⁹Wafa ai Aisaia sirukane, "Afo anona yanafa urewu kayimo senu sinau sikao ifadu kage enitina, seyu Sodomi wa Komora amakaki irarofu namino."³⁰Seyuya nayeve seteyare? Mana'a mano atekam anta bu wakuremi mi magemi yemi atekam anta maremo mini yimakuku pim. ³¹Ugamifo Israiliyu yemi kaga waya awakuntem ateka anta mara rantem omifo, mini makiga bu yiga. ³². Naye anta yarafi ? mini antaga ,yemi yimakuku manoni abuava bu awakure mofo ,yemi dufa minanim om amuga dufabunga. ³³. Wafa waya wage'emi, amonago, mente Saioni mana dufa minanim om amuga dukau omano dufam yikanaim. Iyewafi bepim amakuku inaiyi ,bemi agaye bu maratem.

Rom

9 ¹Mi tok tru long nem bilong Krai. Mi i no save giaman na tingting bilong mi i kamap witnes long mi insait long Holi Spirit.²Olsem na mi gat bikipela sori na pen i no save pinis insait long bel bilong mi.

³Long wanem, mi gat laik olsem mi yet bai kisim bagarap na bai stap autsait long Krai long gutpela bilong ol brata bilong mi, husat ol wanlain bilong mi long sait bilong bodi.⁴Em ol lain Israel. Ol i gat pasin bilong papa i kisim ol bek, na ol i gat glori na ol i gat kontrak na ol i gat presen bilong lo na ol i gat pasin bilong lotu long God na ol i gat ol promis.⁵Long tumbuna lain bilong ol tasol Krai i kam kamap man, em yet em God antap long olgeta samting. Litimapim nem bilong em oltaim oltaim. I tru.

⁶Tasol, i no olsem ol promis bilong God i no kamap. Long wanem, i no olgeta lain long Israel em ol i lain bilong Israel.⁷Na tu, i no olgeta tumbuna lain bilong Abraham, em ol i pikinini tru bilong em. Tasol, "Em long Aisak tasol bai ol tumbuna bilong yupela i kisim dispela singaut."

⁸Dispela i olsem, ol pikinini long bodi, em ol i no pikinini bilong God. Tasol, ol pikinini bilong promis, em ol i kamap olsem tumbuna bilong Abraham.⁹Long wanem, dispela em i tok bilong promis olsem. "Long dispela wankain taim, bai mi kam na givim wanpela pikinini man long Sera."

¹⁰I no dispela tasol. Nogat. Bihain Rebeka i gat bel long wanpela man tasol em dispela man, papa bilong yumi, Aisak.¹¹Long wanem, ol pikinini i no kamap yet na i no bin mekim ol pasin nogut na gutpela pasin, olsem na olgeta tingting bilong God long laik bilong em yet i ken stap na i no long ol pasin bilong ol dispela lain, tasol long dispela man husat i bin singautim ol long en.¹²Long wanem, tok i bin i go pinis long Rebeka olsem, "Bikpela brata bai i mekim wok bilong liklik brata."¹³Dispela em i wankain olsem ol i raitim na stap pinis, "Jekop em mi laikim, tasol mi no laikim Iso."

¹⁴Olsem na bai yumi tok wanem? I nogat stretpela pasin i stap long God? Em bai i no olsem. Nogat.¹⁵Long wanem, em i tokim Moses olsem, "Mi bai marimari long husat mi laik marimari long em, na mi bai bel sori long husat mi laik bel sori long em."¹⁶Olsem na i no long wanem husat i laikim long en, o husat i laik ran long en, tasol em long laik bilong God yet em i soim marimari.

¹⁷Long wanem, hap tok bilong rait i tok long Fero olsem, "Long dispela as tingting tasol mi makim yu, olsem na bai mi soim ples klia pawa bilong mi long yu, olsem na ol bai i tokaut long nem bilong mi long olgeta hap graun."¹⁸Olsem na God i save marimari long man long laik bilong em yet, na em i strongim bel bilong ol lain long laik bilong em yet.

¹⁹Yupela gen bai i tok olsem long mi, "Long wanem as na em i wok long painim asua long mipela? Na husat tru bai inap long bihainim laik bilong em?"²⁰Long narapela sait yupela ol man, yupela husat na yupela bekim tok bilong God? Bai sospen graun i tokim man i wokim sospen graun olsem, "Bilong wanem yu mekim mi i kamap olsem?"²¹Ating man bilong wokim sospen graun, em i nogat namba antap long dispela sospen graun long mekim wanem samting em i laik wokim? Na ating em i nogat namba long kisim dispela graun na wokim sospen bilong yusim long ol dei bilong bikpela bung, na em i ken wokim sospen bilong yusim long olgeta dei nating?

²²Sapos God i laik soim belhat bilong em na putim ples klia pawa bilong en, em i stap isi tru na i no soim belhat bilong en hariap, ol belhat em i redim bilong bikpela bagarap?²³Sapos em i mekim olsem long soim ples klia olgeta gutpela bilong em insait long glori bilong em antap long ol sospen bilong marimari, em redim pastaim bilong dispela glori?²⁴Bai olsem wanem sapos em i mekim dispela long yumi, husat em i bin singautim ol pinis, i no yumi ol lain namel long ol Juda tasol. Nogat. Namel long ol arapela lain tu?

²⁵Olsem em i tok long buk bilong Hosea, "Mi bai singautim ol lain manmeri bilong mi, bipo ol i no bin stap lain bilong mi, ol lain manmeri mi no bin laikim tumas ol bipo mi bai laikim ol tumas."²⁶Na bai i kamap long dispela ples em i tokim ol long en olsem, 'Yupela i no lain bilong mi, ' long dispela hap, em bai kolim ol olsem, 'yupela ol pikinini man bilong God i stap laip. '"

²⁷Aisaia i bin singaut long ol Israel tasol na tok olsem, "Maski ol lain pikinini bilong Israel i olsem wasan long nambis bilong solwara, ol liklik lain tasol long ol dispela lain bai God i kisim bek ol."²⁸Long wanem, Bikpela bai i bagarapim ples graun na pinisim olgeta na em bai i no inap long weit. Nogat."²⁹Olsem Aisaia i bin tok pastaim, "Sapos Bikpela antap tru i bin larim sampela tumbuna bilong yumi i stap yet, bai yumi kamap wankain olsem ol lain Sodom na Gomora."

³⁰Bai yumi tok wanem nau? Ol arapela lain i no bihainim stretpela pasin, nau ol i kisim stretpela pasin, em i pasin insait long bilip.³¹Tasol ol Israel i bin bihainim lo long kisim stretpela pasin, tasol i no kamap long dispela mak.

³²Long wanem as? Long dispela as, ol i no bihainim pasin bilong bilip, tasol ol i bihainim pasin bilong mekim wok. Ol i pundaun antap long ol ston bilong pundaun.³³Olsem tok i bin stap pinis, "Lukim, antap long Saion mi putim wanpela ston bilong pundaunim na ston bai mekim ol pundaun. Husat i bilip long em, bai em i no inap long kisim sem."

Romu

10

¹Afa'awao setirapike aiyi anene mi Kotipa suga mukona yivi ganoyare. ²Nayeyara yenti anta sima faware wau, minugamise Kotimi ake ure ayi'ake wau. ³Nayeyara Kotini ateka anta buamo naga, afo yeyi soke anta manta fawaruga. Kotini soke antafim yemi buamemo.⁴Nayeyara Jisasi masidem age waya nampa yimakuku ewa yu ya sima amauga. ⁵Mosesi agantem, sima ama'uga, wata mano ateka age waya awakuritemi, wanti bemi maratemi. ⁶Ugamifo ateka antami yimakukum ewam waitafim fawarem, "Iye Inarufa uritenafio sire buyintago mini Jisasi avige kumewa. Inarufake. ⁷Iye fugi waita magufa bitene? Mini sewana Jisasi avige masipike urewa.⁸Afo nayeve

sigene? " Bayami enampa bane, mini bayami enabuntim bami enarapim bane. ⁹Nayeyara, awaukake Jisasi nanti anonave semo amakuku emo, Kotimi Jisasimi fugintike manta itarukane sitemi, Kotimi avigatene. ¹⁰Ateka ara nampa amakuku eve, ateka anta nampa awauntike sima fa'ware Koti avigatene. ¹¹Koti amano mani semi, "Wata mano amakuku itemi Koti augaka agaye bumarani." ¹²Judayu nampa Grikiyu mana'uga. Afo Koti beya'o masideyu yi ano'na, masideyu soke uyikadem yarewa. ¹³Mi'nugami, masidem waita Ano'na mano avi'ka yararem yiviruka. ¹⁴Bepimo yima kukum buyemo temi, nayevega siteye? Buintatemi, iteni ureya yimakuku iteye? Mono bayamo busamina iteni ureya intateye? ¹⁵Iteni ureya mono baya siteye yogam baitamo bubinami? Yaufimo agataka, "Yogam baita mono baya maremo yewami amoyono eni sokege. ¹⁶Minugamifo mono baya buyintewa. Aisayamo sigani ure, "Anonao, iyewa senu saga'i amakuku itene ?" ¹⁷Afo wata mano intermi imi amakukum fa'warewa. ¹⁸Afo semi ma'ni sewauno, "Yemi buyintagane?" Eyo, fugave, "Yenyime ragom mano sapa napa ewam yen yamano sapa napa ewam. ¹⁹Enawa masire sewau, "Israeli yu bu intage yafu?" Anantai Mosesimi mani siruka, "Enara manta saviurana sitoa yivi burukayi nampa intim burukayi arakayi kano. ²⁰Aisaiami eram bayafike siga. Semo busifakewayi simona'i yemi soke uyikanuno mani siruka, semo bu sifakewayi yesifa kewa semo bu sinta ugayiga semi ye fawarege. ²¹Israeli yu masidem nuramo buyintewayu ake uyikewau."

Rom

10 ¹Ol brata, strongpela laik long bel bilong mi na beten bilong mi i go long God na em bai kisim bek ol. ²Long wanem, mi i tokaut long pasin bilong ol, olsem ol i gat strongpela laik long God, tasol i no long pasin bilong save. ³Long wanem, ol i no save long stretpela pasin bilong God, tasol ol i laik kamapim stretpela pasin bilong ol yet. Ol i no givim ol yet long stretpela pasin bilong God.

⁴Long wanem, Krai em inapim olgeta lo bilong stretpela pasin bilong olgeta man i bilip. ⁵Moses i rait na tokaut long stretpela pasin i kam long lo. "Man i bihainim stretpela pasin bilong lo, em bai i stap laip long dispela stretpela pasin."

⁶Tasol stretpela pasin i kamap long pasin bilong bilip i tok olsem, "Noken tok insait long bel bilong yupela olsem, 'Husat bai i go antap long heven?' (dispela em bilong kisim Krai i kam daun),⁷na noken tok olsem, 'Husat bai go daun long ples bilong man i dai?' (em bilong kisim Krai i kam antap long ples bilong man i dai).

⁸Tasol dispela i tok wanem? "Tok i stap klostu long yu, insait long maus na long bel bilong yu." Em dispela tok bilong bilip mipela i tokaut long em. ⁹Long wanem, sapos long maus yu tokaut olsem, Jisas em i Bikipela na bilip long bel bilong yu olsem, God i kirapim em long dai long ol dai man, orait God bai kisim bek yu. ¹⁰Wantaim bel, man i bilip long stretpela pasin na wantaim maus bilong em, man i tokaut long God i kisim em bek.

¹¹Tok bilong God i tok, "Ol man i bilip long em, bai ol i no inap long sem." ¹²Long wanem Juda na Grik i wankain tasol. Bikipela em i wanpela na i Bikipela bilong olgeta na em i save mekim gut tru long olgeta man i singaut long em. ¹³Olsem na olgeta man i singaut long nem bilong Bikipela, em bai kisim bek ol.

¹⁴Sapos ol i no bilip long em, bai ol i singaut olsem wanem? Sapos ol i no bin harim, bai ol i bilip long em olsem wanem? Sapos man i no autim tok bai ol i harim olsem wanem? ¹⁵Bai ol i autim tok olsem wanem, sapos ol i no salim ol i go? Olsem ol i raitim na i stap long buk, "Ol man i kam bilong autim gutnius bilong amamas lek bilong ol i naispela tru."

¹⁶Tasol ol i no harim gutnius. Olsem Aisaia i tok, "Bikipela, husat i bilip long tok bilong mipela?" ¹⁷Olsem na bilip i kamap taim man i harim, na harim tok bilong Krai.

¹⁸Tasol mi tok, "Ol i no bin harim?" Yes, em i tru. "Nek bilong ol i go long olgeta ples na tok bilong ol i go long olgeta hap bilong graun."

¹⁹Mi tok moa olsem, "Ating Israel i no save?" Pastaim Moses i tok olsem, "Bai mi mekim yu i bel nogut long liklik lain i nogat nem na bai mi mekim yu i belhat long ol lain i nogat save."

²⁰Aisaia i bin tok strong olsem, "Ol lain i no bin painim mi i kam painim mi. Mi kamap ples klia long ol lain husat i no bin askim long mi." ²¹Tasol long Israel em i tok, "Long olgeta dei mi wok long putim han bilong mi i go long ol lain bilong sakim tok na strongim bel."

Romu

¹Yewayege sege.Koti beyi akumi anen uyimenafi.?bemi amaka mini buyitem .nayeyare .sewa'i mana israel i waitamuno .semi Abrahami ana nampa Benjameni akumi. ²Kotimi beyi akumi ane buyimiduka.iye yemi feyapake yimonaru kanafi.yigemi Koti nami buyitaru kanagomi .Elaijami iten ayipakena agaum mukurena israel yu koi Koti ka yimenafi.?Elaija manisewa .Anona'o .eni kasanampa waitayu yiruremi eni kaga yayu romu'namu uremi .seyao waunami semwa sirirare sire sifakewane. ³Anona'o yemi eni yogam waitayui yiruremi eni kaga yayui romu'namu uremi .seyao waunami semba sirira sifakewane.⁴Afo. Koti mi nayeveitirena samene bemi? "7000 ni'a waita dukau .yemo yigom yaum Baal iga buromu dukay. ⁵Mage mana kanaga'ose wami beni ara farufim wa.⁶Afo bemo ara faruimo bimi .bewa era urakagaiye .afo bemo era uran antagagaiye .afo ara faruimi yewayegem ara faru buyitem ⁷Magemi. naitene? mana'a Israel yu afakewa, bumantuka, mana'amanomi ai uyamaka, mana'ami ai marami mana'am yira'a nomi akeuga. ⁸Ami wafai kagadumakam wa. Koti mi savi awamu yimimi yugaum buamo'nemi yagagam buintemo yem mage yewa.⁹Inaemi Deviti manisirem semi, E'anana yeyi sakoyami yeyi kifuani ugano yeyi wami waugem wano, mana onanta kugufena yemi umanti yimi. ¹⁰E'anana yeyugami kumayu ugem wano, Enawa yugami bu'amone'waya yigoyumi domugogo".¹¹Semi manisewau."omano yifimi yikaranaya dufamiteyafo.?" a'ao. mini buyino anonamano a romugir antamano .Koti ena akum yividuka mini Judayu yira itaranami umar intiri'intemo ¹²Magemo, yemo wayami buitatem savi wanto awogu wantim fawaremi awogu anenemi yeraratemo mini awoguyantai eno maratemi iteniga iteyafo no.¹³Afo, magemi minisire yigemi yiyimirare magemi ena akum nuyi yogam waita yi uno .semi anon simoege mini yogari unayanti..¹⁴Intanano, sesi akupimo minu nami yemi semi savi intiri usikemono , mini nayonanti, afo yepike mana'a yivigas wano.¹⁵Nayeve, yenti a 'buyinta antamano Kotipa o' yivigem binami .afo naye anene fawaritene Koti'n mo buyintatemi .mini antamanomi fukayimi yaumi yimitenafi.? ¹⁶Afo. anan'take yunamo waganami. breti uwaram akam flawami fa watem .afo yamanoni naru ose fawaganami ya'yamanti fa watem.¹⁷Afo, mana'a olivi yamano ayamo romukanamo yige afa olivi oily mano amanto se .ye imanatavinam awogu oliv oil maratemo nakake. ¹⁸Yigemi yigen yumi mare iyurevogo ena'ya amakai .afo yigemo yige yumo mare urevitei .yigemi ya yamanti wamino .yamanon anui eranti buewane .buve semi .yamanoni nantanomi eranti ameveu.¹⁹Yigemi mani sinagomino, yayamanti domukai semi minifim yema agapagauno. ²⁰Fuga waya,nayeyare,yemi yima kumkum buemi sefo dampase buga fo, yigemi itama ake'ogo yima kukupimi. Yigemi sigen yumi mare iyurevogo, afo yigemi fegatina wago. ²¹Nayave Koti mi fuga sirem oliv yamanonanti agunanti buyuakem .fuga .yigemi arafa wamise sigenanti agunanene bumanta yikaka.²²Yewa yege amonago, Kotini ayin tawa Kotini aran-anene mana ayapa, Kotini agun anene napa ayir'ata yigepa wano. yigemi Kotini ayi atafim wama ake'ure wate'o tei, afo bemo romugitei bewai yigemi yiyikana nino.²³Yenanti mani siga, yemo yima kukumo yera buratemi Koti mi owayegem mi yivi manti olivi yafim agapatem, na yeyare, Kotimi amakai yemi yivi katemi. ²⁴Nayeve, yegemi afa olivi amanti wami Kotimi matati olivi yafim ogaparuka, mini mi nauganafino, Juda mi yemi olivi ya'ama uga bami fo, Kotimi yivi dem olivi ya uga'pim akaparuka?²⁵Nayeyare, sifatiwa, semi mamini aupa antami amo nagoyare minure yigemi avogu ititi dukege isego. mana wayami aupai wane, adekai Isaral yui yirai era'itemi no, bami ena akum wata-anasi mi Kotini kugu fini itemono.²⁶Na'emi Kotimi madem Israel yivi katemi, wafa mini waya wane, kalabusifim wam waita yu'o yivi gananim waita mano mi Sion nike yitemi bemi manta fasa datemi muna Kotimo awakurewam Jekop ini akum . ²⁷Kaga waya'mano senapa yenapa,a'o semo yenti masidem kumi o yiranuna."²⁸Kotini amo wan ayapa . yemi Israel yu'anomi namugo yi'emofo yikemi ena akumano amonami sokega uyikenafi .ena ayapa .Koti wafa ugamaka israel yu soke emino, Eno ayapai nayeyare Kotimi Israel yui hugamaka benita mi'wano, Kotimi yen yufa'a nonapa wage'en uga. ²⁹Amo anene nampa kotini aranti wata au'pem ben ami bu wayeduka.³⁰Nayeyare .anatai Kotin ami romuruka .magemi yigemi ara farumi marami .Israel yui Kotin ami romugemo. ³¹Mana ugam yewai antaga .magemi Juda yu ami romugemo naye antaga .magemi Koti'ni awa'awa uyikanami yewai Kotini awa'awa'i maratemo. ³²Nayeyare.Koti uyagemi.yupemi amo romugar anta minugami bemi masidem awa'awa uyikatemi.³³Madem waita yuge.semi Kotini awogunampa anona intiti bu amonagege .afo nayeyare .bunonanta kumugara uga .anon anuyoka Kotini koi intarantemi. ³⁴Iyewa anonamanoni intiti amonarukewa intiti amiteve. ³⁵Iye Kotimi anata'i anene amidukanana yewayegem emi amitenafi..³⁶Nayeve,Koti nampa bepim ma'nami,maden yatai bemi maden nuram madem nuram bem avi ana yaniono fugave.

Rom

11 ¹Mi tok gen, ating God i givim baksait long ol lain bilong em? I no inap long kamap olsem. Long wanem, mi tu wanpela man bilong Israel, mi tumbuna bilong Abraham na mi bilong lain bilong Benjamin.²God i no givim baksait long ol lain bilong em, husat em i save long ol long bipo yet. Ating yupela i no save long tok bilong God, i

tok long Elaija na long wanem rot em i bin beten na kotim ol Israel long God? Elaija i bin tok olsem; ³"Bikpela, ol i bin kilim ol profet bilong yu na ol i brukim kam daun ol alta bilong yu. Mi wanpela tasol i stap na ol i wok long painim mi long kilim mi tu."

⁴Tasol, wanem bekim bilong God i go long em? "Mi putim i stap ol 7 tausen man bilong mi tu, husat ol i no bin brukim skru long Baal."⁵Wankain olsem long dispela taim nau, i gat sampela lain i stap, em ol i stap insait long marimari tasol.

⁶Tasol, sapos em insait long marimari, orait em i no long pasin bilong hatwok. Sapos em long pasin bilong hatwok, orait marimari em i no olsem marimari moa.⁷Em bai olsem wanem nau? Samting ol Israel i wok long painim, em ol i no kisim, tasol sampela lain makim pinis long en, ol i kisim na ol narapela bel bilong ol i strong olgeta.⁸Em i olsem tok i stap pinis; "God i bin givim ol spirit bilong tudak ai bilong ol i no i nap long lukim na yau bilong ol i no inap long harim i kam inap nau long dispela taim."

⁹Bihain Devit i bin tok olsem, "Larim tebol bilong ol i kamap olsem wanpela umben na i kamap trep, olsem wanpela ston bilong pundaunim ol na i ken givim hevi long ol."¹⁰Larim ai bilong ol i kamap tudak moa yet, olsem na bai ol i no inap long lukim na bai oltaim ol i brukim baksait bilong ol."

¹¹Mi tok gen olsem, "Ating ston i sutim lek bilong ol na ol i pundaun?" Nogat, i noken kamap olsem. Tasol, long pasin bilong sakim tok bilong Bikpela, God i kisim bek ol arapel lain, em bilong kirapim bel bilong ol lain Juda bai ol i bel hevi.¹²Nau, sapos sakim tok bilong ol i kamap long ol gutpela samting bilong graun na wanem samting ol i lusim, em i kamap olsem ol gutpela samtingi long ol arapela lain. Em bai olsem wanem tru taim ol i kamap long pinis bilong ol?

¹³Tasol, nau mi toktim yupela ol arapela lain na mi stap olsem aposel bilong ol arapela lain, mi gat bikpela amamas long dispela wok mi mekim.¹⁴Ating, bai mi kirapim tingting kranki long ol wanlain bilong mi. Long dispela, ating bai mipela i kisim bek sampela bilong ol.

¹⁵Long wanem, sapos sakim tok bilong ol i kisim bek olgeta lain bilong dispela graun i go long God, orait wanem samting bai kamap sapos ol i bihainim tok bilong God, ating dispela bai givim laip long ol lain i dai pinis?¹⁶Sapos nambawan pikinini kaikai i stap yet, em hap plaua bilong mekim bret bai i stap yet. Sapos ol rop bilong diwai i stap yet, em ol han bilong diwai tu bai i stap yet.

¹⁷Tasol, sapos sampela han bilong diwai oliv i bruk i go na sapos yupela han bilong ol wel oliv i kam pas wantaim ol na yupela kisim ol gutpela kaikai i kam long rop bilong diwai oliv,¹⁸noken apim yupela yet antap long ol narapela han bilong diwai. Tasol, sapos yupela i hapim yupela yet, yupela i han bilong diwai tasol na yupela i no givim strong long rop bilong diwai, nogat, rop bilong diwai i givim strong long yupela.

¹⁹Yupela bai i tok olsem, "Ol han bilong diwai i bruk i go olsem na mi i kam pas insait long diwai."²⁰Em i tru olgeta. Long wanem, ol i no bilip olsem na ol i bruk i go, tasol yupela i mas sanap strong long bilip. Yupela i noken tingting long hapim yupela yet, tasol yupela i mas stap wantaim pret.²¹Long wanem, sapos God i no sori long ol han bilong diwai oliv tru, yupela ol lain arere olsem na em bai i no inap sori long yupela tu.

²²Lukim gen ol pasin bilong laikim na pasin bilong belhat bilong God. Long wanpela sait, belhat bilong God i kam long ol lain Juda husat i pundaun, na long narapela sait, sori na laikim bilong God i kam long yupela. sapos yupela i wok yet long stap long laikim bilong God. Na sapos yupela i sakim tok, em bai rausim yupela tu.

²³Na long ol tu, sapos ol i no bihainim pasin bilong i no lusim bilip, orait God bai i kisim ol i kam bek na pasim ol long diwai oliv gen. Long wanem, God em i nap long kisim ol i go bek insait gen.²⁴Long wanem, sapos yupela i han bilong wel oliv diwai na God i pasim i go insait long diwai oliv tru, em bai olsem wanem tru, sapos ol lain Juda husat i han bilong diwai oliv tru, God bai kisim ol bek na pasim i go insait long diwai oliv tru bilong ol yet?

²⁵Long wanem, ol brata, mi i no laik bai yupela i no luksave long dispela hait samting, olsem bai yupela i noken tingting olsem yupela i gat gutpela save. Dispela samting i stap hait i olsem, sotpela taim tasol bai ol lain Israel i stap wantaim strongpela bel, inap long dispela namba bilong ol arapela laini kam insait long banis bilong God.

²⁶Bihain tasol bai God i kisim bek olgeta lain Israel, dispela tok i stap pinis olsem, "Man bilong kisim bek ol lain i stap long kalabus bai i kam long Sion. Em bai rausim pasin bilong bihainim god giaman i stap long lain bilong Jekop,"²⁷na dispela em bai kontrak bilong mi wantaim ol, taim mi rausim olgeta sin bilong ol."

²⁸Long sait bilong gutnius bilong God, ol Israel i birua na dispela em i gutpela long yupela ol arapela lain. Long narapela sait, God i makim ol Israel pinis na ol i lain bilong God yet long wanem, God i bin stap wantaim ol tumbuna bilong ol.²⁹Ol presen na singaut bilong God long laip bilong man, em bai i no inap senis.

³⁰Long wanem, pastaim yupela i bin sakim tok bilong God, tasol nau yupela i kisim marimari long wanem, ol Israel i sakim tok bilong God.³¹Long wankain pasin, nau ol dispela lain Juda i bin sakim tok. Nau pinis bilong dispela i olsem, God i marimari long yupela na ol tu bai i kisim marimari bilong God.³²Long wanem, God i pasim olgeta insait long pasin bilong sakim tok, olsem na bai em i ken marimari long olgeta.

³³Olaman, mi no inap tru long save long bikipela na gutpela tingting na save bilong God, long wanem, em i daun tumas olsem solwara i daun. Em i hat tru long save long kot bilong God na pasin bilong em i antap moa yet long yumi ken save.³⁴"Husat i bin save long tingting bilong Bikipela na husat i bin stap na givim tingting long em?"³⁵O husat pastaim i bin givim sampela samting long God na bai em i bekim bek ol samting long dispela man?"³⁶Long wanem, long God na insait long em tasol, olgeta samting i stap. Givim glori long em wanpela tasol, oltaim oltaim. I Tru.

Romu

12

¹Semi yige sifa tiwa eram baya yiyimirantege, Kotini awawapim, yigenti mapa bunami susu sire masidepa ami afo mini beni kumi buwananim Koti augaka atekara uga. Minimi avogu yoganti yigemi uwaranagom. ²Mana magafikeno wani buyogo, afo avogu inti nampa yewayege auweni ogo. Mi'nurega nayewafi avogu yantai amonanagom afo avoguemi afo atekaraemi Kotini ayika. ³Nayeyara, mini awawa'o Koti simiduka nanti, minugamifo maside watanasimo yegem a'wanapim wayi, anona intim bumarasgo bemo yakagariugam ugam intinti. Mi'nugamifo, yemi avogu intim magago mi'nurem, Koti benao yimidduka masideyu mana mana, mini amakukum agoyarem. ⁴Nayeyara, amuna au bunam mana au bunapim rukege, made bunam mano manayom yoganti bu uwarevemono. ⁵Miyiom antaga senu manafini ugau Jisasipim, seyu mana mana ena au bunam nampa bafu enoyintawai. ⁶Seyuya mana mana bayi amo anene Koti simiduka beni awa awa aupem. Mana waita mano amo anene kasanapa waita manoni baya rukatem, fami kasanampa baya sitem amakukun rukam rente. ⁷Mana bayini amo anene yogari item, afo ifadana yogari ino. Mana waita mano amam yimim amoanene rukatem, afo bemi amam yimino. ⁸Mana waita mano eno baya sima eraruakam amo anene rukatem ifadana eno baya yiyimino. Mana bayi eno anene yimim amo anene rukatem anene yu yimino amo nampa. Mana waita mano yi'nom waita yu amo anene rukatem watanasi awogu ure yivige bino. Mana waita mano awa awa amo anene rukatem, afo bemi awawa anta nampa anom amoyim yoyivigano. ⁹E'ana fuga aiyir anta mano fawarina muna anta yu mante fadano, ¹⁰Eno aiyeno, ma'nayom ayinto ye itawa yena yen ayewani ure mana akupikemo. Eno amonare ofair anta afo anom amonari ono afa awami. ¹¹Awogu anta inagonanti nanti bufegago amo nampa. Maside nuram, eana enara ano au iyaontano ni ayinti awakurino, afo Anona manopim, maside nuram beni yogantana ono. ¹²Mini eran intika amoyogo yigemo rukam naekena. Umam kanaga arafaru nampa bega augamukintim erarure bago. ¹³Eno yimakukun ewam watanasi umantim bagana yofa ogo. Ami afakare yofa ure rafiseno. ¹⁴Umam yimewam watanasi ara faru uyikago, ayire savi baya yu bu yiyikago. ¹⁵Amoyewanu nampa amoyogo, ifidage wanu nampa ifidagago. ¹⁶Mana intaka eno nampa bago. Yigen yivi mare urinagom aiyinti buyintago, eram bumakanu amonago. Yigen yivi mare urinagom intim imarago. ¹⁷Eno savi uwakana yewayege savi buyuakano. Made yu yigauka awogu anta ono. ¹⁸Mini anta ite enampa awogu item, made watanasi nampa arafaru nampa bano. ¹⁹Eno savi uwakana yewayege savi buyu akano, seti awogu akune, eana Kotini ara anene fawarino. Nayeyara baya kagadugem bem, eno yewayege savi in anta sepim bami savi meyam yimite. Anona mano sem, ²⁰Afo yigenti namugo arantose ina yunami ameno, afo nonanti ayina nom ameno. Minite koko ewam onu yinopim ranagom. ²¹Eana savi anta yige mante magafim bura, minugamifo, yigenti awogu anta nako savi anta mante magafim da.

Rom

12 ¹Mi laik tok strong long yupela ol brata olsem, insait long marimari bilong God, yupela givim ol bodi bilong yupela olsem wanpela ofa na em i holi na em i orait olgeta long ai bilong God. Dispela em i olsem wanpela gutpela wok yupela bai i mekim. ²Noken kamap wankain olsem ol lain bilong dispela graun, tasol kamap senis olgeta wantaim nupela tingting. Mekim olsem na bai yupela i ken save long wanem samting em i gutpela na em i orait na em i stret olgeta i bihainim laik bilong God.

³Long wanem, mi tok long dispela marimari God i bin givim mi, olsem na olgeta lain manmeri i stap namel long yupela i noken kisim tingting i antap moa na winim mak bilong em inap long tingting long en. Tasol, ol i mas i gat gutpela tingting olsem, God yet i givim i go long olgeta lain wanwan, em mak bilong bilip.

⁴Long wanem, yumi i gat planti ol haphap bilong bodi insait long wanpela bodi tasol, olgeta haphap bilong bodi i no save mekim wankain wok.⁵Long wankain pasin, yumi olgeta i wanpela bodi tasol insait long Krai na yumi wanwan em yumi haphap bilong wanpela bodi na bilong arapela tu.

⁶Yumi olgeta i gat wanwan presen God i bin givim yumi insait long marimari bilong em. Sapos wanpela man i gat presen bilong tok profet, orait em i ken mekim tok profet bihainim mak bilong bilip em i gat long en.⁷Sapos presen bilong wanpela i bilong mekim ol wok, orait, larim em i mekim wok. Sapos wanpela i gat presen bilong givim skul, orait em i mas givim skul.⁸Sapos wanpela i gat presen bilong givim toktok bilong strongim arapela, orait em i mas givim toktok bilong helpim ol arapela. Sapos wanpela i gat presen bilong givim samting long ol arapela, orait em i mas givim ol samting wantaim amamas. Sapos wanpela i gat presen bilong kamap lida, orait em i mas lidim ol manmeri gut. Sapos wanpela i gat presen bilong soim pasin bilong marimari, orait em i mas soim pasin bilong marimari wantaim bikpela amamas.

⁹Larim trupela pasin bilong laikim i mas kamap na rausim ol giaman pasin na holim gutpela pasin.¹⁰Laikim ol arapela lain, wankain olsem dispela laikim namel long ol brata husat i bilong wanpela famili. Olsem, pasin bilong luksave long arapela na givim bikpela luksave long arapela brata.

¹¹Noken suruk long mekim gutpela pasin wantaim amamas. Oltaim, bel i mas kirap long bihainim laik bilong Spirit, na long Bikpela, olgeta taim yu mas mekim wok bilong em.¹²Amamas moa yet long dispela strongpela tingting yupela i gat bilong bihain taim. Insait long taim bilong hevi, yupela i mas i stap wantaim bel isi na stap tru insait long beten.¹³Helpim arapela ol bilip lain husat i gat hevi. Painim ol rot bilong helpim na lukautim ol.

¹⁴Bel isi long ol lain i givim hevi long yupela, laikim ol na noken mekim tok bilong bagarapim ol.¹⁵Amamas wantaim ol lain husat i amamas na krai wantaim ol lain husat i krai.¹⁶Stap wantaim wanpela tingting wantaim ol arapela. Noken tingting long rot bilong apim yupela yet, tasol luksave long ol lain i nogat namba tu. Noken i gat tingting bilong apim yupela yet.

¹⁷Noken bekim pasin nogut long husat i mekim pasin nogut long yupela. Mekim gutpela pasin long ai bilong olgeta lain.¹⁸Sapos yupela inap long mekim, em orait wantaim yu, traim long i stap bel isi wantaim olgeta lain manmeri.

¹⁹Yupela i noken bekim rong bilong arapela, yupela gutpela lain bilong mi, tasol, larim belhat bilong God yet i ken kamap. Long wanem, tok i stap pinis olsem, "Pasin bilong bekim ol rong, em i bilong mi na mi yet bai i givim pei nogut, 'Bikpela i tok olsem.'"²⁰Tasol, sapos birua bilong yupela i hangre, orait givim kaikai long em na sapos nek bilong em i drai, orait givim em wara long dring. Sapos yupela i mekim olsem, orait bai yupela i putim ol hotpela ston antap long het bilong ol.²¹Yupela i noken larim pasin nogut i daunim yupela, tasol, daunim pasin nogut long gutpela pasin bilong yupela.

Romu

13

¹E'anaya made inim waita kamani a awakurofa naye yara Koti bena'o kamani yimiduka. Kamani mo bami Kotimi ugaduka. ²Minugami, Iyewafi kamani a radate Kotini age waya nanti ra'dewanami: Iyewafi mini age baya romugate ko ka itavinonam. ³Nayeyara Kamanimi awogu anta ewanu namugo ivem, savi anta ewam namugomi bem. Yige intami kamanipim banu yani bufegewa? Awogu antagu ure bepikem awogu intiru mara. ⁴Nayeyara bemi Kotini yogam waita mino yigenti sokeganti. Minugamifo yigemo savi anta uwarate ma'e ategago, nayeyara, asimi fa marem bunovemi, Kotini yogam waita bemi Kotini ara anenemi savi anta ewayuka rate. ⁵Minugafo yigemi awa awakurogo, a intanona yara Kotini ara anene yakagano. Ugamifo awakuri antami soke aneneve. ⁶Mini antaga Kamani takisi amewa nayeyara, Kamanimi Kotini yogam waita bemi made nura mini anta uwaratem. ⁷Anene iyeninta wate ameno, iyewa takisimi amewate ameno, iyeninta meyami wate ameno, iye nara fege wate fegano, iyewa amonama intagate mini ba amone intano. ⁸Enoni anene nari buye enomi ayiaka, iyewafi enomo ayigatem bemi ateka anta awakurem. ⁹Age baya ma'nisire siga, "monko anta, umor anta, wata ariranta, augana'ira anta nampa nesu antayuba madem enom ayiranta ma'de mini bayafim ba. Eyau aye wani ure enomi ayiye." ¹⁰Ayir antamano enomi savi buyu akatem, ayirantami age bayamanoni anta awakurevem. ¹¹Minintika, magemo mana kanami amonano magemi ai itavi kanagai nayeyara senu siviga kana adegagi uga. ¹²Ayufumi binam saganti adeka yitene minugami ayufun antayu abekama nekade saga unam pa'do ono. ¹³Ateka ayim awakureya okawa waitayi ugaya beya savi nom bunafa savi antayu buyuware enomi namugoyi buyeya sira uma buyeya. ¹⁴E'ana anona Jisasi rafiyyikano yigeyi intin bu awa kurogo.

Rom

13 ¹Larim olgeta lain manmeri i mas bihainim tok bilong gavman, long wanem, God yet i givim gavman. Ol gavman i stap long wanem, God yet i bin makim.²Olsem na husat i sakim tok bilong gavman, em i tok nogat long lo bilong God na husat lain i mekim olsem, em i kisim kot i kam antap long em yet.

³Long wanem, gavman i no kamap birua bilong ol lain i save mekim gutpela pasin, tasol em i birua bilong ol lain i save mekim pasin nogut. Ating yupela i gat bikpela laik long i noken pret long husat i stap long gavman? Orait, mekim gutpela pasin na bai yupela i kisim save bilong em.⁴Long wanem, em i wokman bilong God long gutpela bilong yupela. Tasol, sapos yupela i mekim pasin nogut, orait yupela i mas pret, long wanem, em i no save karim bainat nating. Long wanem, em i wokman bilong God na em bai bekim belhat bilong God antap long ol lain i save mekim pasin nogut.⁵Olsem na yupela i mas bihainim tok, i no bilong bihainim tok na abrusim belhat bilong God, tasol bihainim long wanem, em i gutpela samting.

⁶Long dispela as, yupela i save givim takis i go long gavman tu. Long wanem, gavman em ol wokman bilong God na ol i save mekim dispela samting olgeta taim.⁷Givim i go long husat wanem samting em i bilong en, givim takis i go long husat yupela i mas givim takis long en, givim pei i go long husat yupela i mas givim long em, pret long husat yupela i mas pret long en, save long husat yupela i mas givim save long em.

⁸Noken dinau long ol samting bilong arapela, tasol yupela i mas i gat pasin bilong laikim arapela. Long wanem, husat i laikim ol arapela, em ol i bihainim stret lo.⁹Ol lo i tok olsem; "Noken pamuk, noken kilim arapela, noken stil, noken mangal na sapos i gat sampela arapela ol lo tu, em olgeta i stap aninit long dispela tok olsem: "Laikim arapela olsem yupela i save laikim yu yet."¹⁰Pasin bilong laikim i no save bagarapim arapela man, olsem na pasin bilong laikim em i bihainim stret as tingting bilong lo.

¹¹Long dispela tasol, yupela i save long wanem taim yupela i stap long en, dispela em i taim bilong yupela i kirap long slip. Long wanem, taim bilong kisim bek yumi em i klostu nau na i no olsem namba wan taim yumi bin bilip.

¹²Nait i laik go pinis na tulait i kam klostu nau. Olsem na, yumi mas putim go longwe tru ol wok bilong tudak na putim antap long yumi ol klos bilong tulait.

¹³Yumi mas wokabaut stret olsem ol lain i stap long tulait na i no olsem pasin bilong mekim ol long pati o pasin bilong dring spak. Na yumi noken wokabaut insait long ol kainkain pasin pamuk o kain pasin mangal na pasin bilong kamapim birua na pasin bilong bel nogut.¹⁴Tasol, larim bikpela Jisas Krais i bosim yupela na noken larim laik bilong bodi i bihainim pasin bilong mangal.

Romu

14

¹Sito amakuku rukayimi ara ameno, bemi asuwurewa avekama neka burano. ²Mana waita mano beni amakukumi rukemi made yunam narantemi bemi intewa, mana waita'mano beni amakuku era'ugananiyi bemi saguana natemi. ³Iyewafi maside yunam ruge newanono'mi buruka'naniyimi sima savi buyuakano; masidem yunam bune'wananiyim sima savi buyuakewa awogi uagano. Afo mininami Koti emi avigatemi. ⁴Yigemi naugaga ena yogam waitayu dayime bege enoni yogam waitayui? Beyi dafisim waitamano aguka itavemi rufamemi. itabirantem ewami minimi beni anenemi, Koti bemi ita'akaremi bemi awogu'uakemi. ⁵Mana waita manomi mana nuram yimi amonami mini kanami mana'a kanayi buyuga. Eno amone inte'imi ena nurami mana'ana buyuga. Afo e'anna mana'mana'wayi beyi erar intika wano. ⁶Iyewa mana nuram amone inte ugeve, mana nuram bemi amone inte uma Anona wapa demi; Afo iyewafi yunami nemi, bemi Anona'napa yunam natemi, afo bemi Kotim susuve sakemi. Iyewafi bunatemi; bemi yunami aventau'remi Anonmi susuve sakatemi. ⁷Mana wayi benanao bu fawarugami, yewayege enao wayede esa bu fuginonami. ⁸Afo seyu yaum manteya wateyami, Jisasi napa wateya, afo seyu fugoteyami, Jisasim napa fugofa. Seyu fugo'teyarafi fawateyami seyu Kotini ninta wafu. ⁹Ma minuga antagage Jisasi fubemi yewayegem itabugemi, fawayiwa fugayiyi Koti beyao samana bemi. ¹⁰Afo emi, naugaga eyafa'wami rayimebeve? Afo emi, naugaya eyafa'awami sima savi uagevebe? Masideyu seyu Kotini koka maro itawateya. ¹¹Kotini yaufimi manisiremi agaka," Semi saum dugunami, Anona'manomi manisemi, "Sepimi maside'yumi. yigoyaum radaremi, yeyi umanti Kotimi sasamiteye."¹²Minugafo, seyu maside'yumi naye anene uwarewa'faunami Kotimi sasa'meteyare. ¹³Minugafo, enomi bu rayimafa, magemi mani intiri ofa, seyu senuti sifatiwa ami bu uyayike'veyara e'afanaya yemi bu rufameya itama erarogo. ¹⁴Semi amonagei atega intinti Anona Jisasi'pim makei mana anene'manomi seti kumi'i maregemi busiratemi. Afo mana anene'manomi benanao fairi

ugemi, mana waita manomi anene fairi'uganami amonatemi beni amonaka anami faritemi. ¹⁵Afo yunapikemi eyafa awa ara marage sapa burano, afo yigemi eno ayir anta buvemi yigepimi. Enomi yunapikemi sima savi buyuakano Jisasi beka ku pukemifo. ¹⁶Minugami anene yigemi amonami abogu uganai, e'ana enomi savi ugau busino. ¹⁷Afo naugene Kotini magumi yunanapa nonaye, beni awogu antanapa yira faru mara awuawa amomi beni aiyo agapim bemi. ¹⁸Item waita manowa Kraisini yoganti mini ayipake yoganti maranami bemi Kotimi ayinami madem waita anasi mana yiragagi uagateye. ¹⁹Minuganami, seyu'yami yira farumi mare'beyami enomi awogu uyigafanami yuruma erar inayo. ²⁰A'aobe sene Kotini yoganti manta anam bu kaogo yunam naranta'fikemi. Made anenemi seseugemi ategauga, minimi savi antami yunam nano nafike enomi yanduakano. ²¹Mini awogu ana'mino forafi, Waini wafi, ena yunam nanonami ena afa'awa kumipim yemi yam buruyi'kanonami. ²²Mini ama kukum makami, yigenapa Koti napa awanapimi watemi. Iyewafi ben ara'ano bemi ko wame'wanami mini waita'manomi amoyitemi. ²³Yige watayui kar intinti makayi yegemi naye yunami nagami ai kokai itaga, nayeyara yigemi yima'kukunapa bu'nam. Afo naye anene yige uwarami mini yigenti yimakuku'kai kumi ugami.

Rom

14 ¹Wanbel wantaim husat i nogat strongpela bilip na noken skelim em long pasin bilong tok pait..²Wanpela man i gat bilip long kaikai olgeta kaikai, narapela husat bilip bilong em i no strong i kaikai kumu tasol.

³Husat i save kaikai olgeta samting i noken daunim husat i no save kaikai olgeta samting, na husat i no save kaikai olgeta samting, i noken skelim husat i save kaikai olgeta samting. Long wanem God i kisim bek em.⁴Yupela husat long skelim wokman bilong narapela man? Long pes bilong hosman bilong em bai em i sanap o pundaun, em i samting bilong em. Tasol em bai mekim em i sanap, long wanem Bikipela inap mekim em i sanap. .

⁵Wanpela man i luksave long wanpela dei i antap moa long ol arapela dei. Narapela i luksave olsem olgeta dei i wankain. Larim wan wan yet i ken i gat strongpela tingting bilong em yet.⁶Husat i luksave long wanpela dei, em i luksave i go long Bikipela na husat em i kaikai, em i kaikai i go long Bikipela, long wanem, em i tok tenkyu long God. Husat i no save kaikai, em i tambuim kaikai long Bikipela na em tu i tok tenkyu long God.

⁷Long wanem, i nogat wanpela bilong yumi i stap laip bilong em yet na i nogat wanpela bilong yumi i dai bilong em yet.⁸Sapos yumi i stap laip, em yumi i stap laip bilong Bikipela na sapos yumi dai em yumi dai bilong Bikipela, Olsem na yumi i stap laip o yumi dai, yumi bilong Bikipela.⁹Long dispela as tasol, Krai i dai na i kirap bek gen, olsem bai em i stap Bikipela bilong ol lain i dai pinis na bilong ol lain i stap laip yet.

¹⁰Tasol bilong wanem na yupela skelim brata bilong yupela? Bilong wanem na yupela daunim brata bilong yupela? Yumi olgeta bai sanap long kot bilong God.¹¹Tok i stap long buk olsem, "Mi stap laip, "Bikipela i tok, "long mi, olgeta bai brukim skru na olgeta maus bai litimapim God."

¹²Olsem na yumi olgeta bai tokim God long wanem ol samting yumi save mekim.¹³Olsem na yumi noken skelim ol narapela, tasol yumi mas mekim olsem, nogat wanpela bai i pasim rot o pundaunim brata bilong em.

¹⁴Mi save na mi i gat kliapela tingting insait long Bikipela Jisas olsem, nogat wanpela samting em i doti long em yet. Long dispela man husat i ting olsem samting i doti, long em tasol dispela samting i doti.¹⁵Sapos long kaikai tasol na yupela bagarapim brata bilong yupela, orait yupela i no moa wokabaut long pasin bilong laikim. Noken bagarapim husat Krai i dai bilong kisim bek wantaim kaikai bilong yupela.

¹⁶Olsem na samting yupela lukim olsem em i gutpela, noken larim ol arapela i tok olsem em i nogut.¹⁷Long wanem Kingdom bilong God em i no bilong kaikai na dring, tasol em i bilong stretpela pasin, bel isi na amamas insat long Holi Spirit.

¹⁸Husat man i mekim wok bilong Krai long dispela rot, em God i laikim em na ol manmeri bai wanbel long em.

¹⁹Olsem na yumi bihainim ol samting bilong kamapim bel isi na ol samting bilong helpim ol arapela i kamap gutpela.

²⁰Noken bagarapim wok bilong God long pasin bilong kaikai tasol. Olgeta samting em i klin. Tasol em i pasin nogut long dispela man husat i kaikai na i pundaunim narapela.²¹Em i gutpela long noken kaikai mit o dring wain o ol samting em bai i mekim brata bilong yupela i pundaun long sin.

²²Dispela bilip yupela gat i ken i stap namel long yupela wantaim God. Husat bel bilong em i no kotim em long wanem em i mekim dispela man i ken amamas.²³Yupela ol man husat i gat tupela tingting long wanem samting yupela i kaikai i kisim kot pinis, long wanem yupela i no kaikai wantaim bilip. Na wanem samting yupela mekim i no kam wantaim bilip em i sin.

Romu

15

¹Magemo simakukuntose eraruga fanuno eayara eranto burukayi yofa ofano, seyaranti bu yintafano. ²Eana mana mana wayi yigen yideka wayi awogu uyikago minioteyami awoguge,mineya bemi ofaoteyare.. ³Nayeyara Jisasi beyaranti buyintagane.Kotin afimo wa agakam wayamano awakurene."Yigemo yire yise omi seka nare fawarugane. ⁴Naye anene mose wafa yaufimo agakami senu inti time sugani sasagani inaya sira dar-anta mini wayafike marafanami simakukumano eraritene.<<<<<<< HEAD⁵Magemi arafarui Koti beyi eranti yimina beni intika Jisasi ini urega Jisasipim wago. ⁶Bemi minuranai mana intika bega mana yiwauka kotimi senuti anona manoJisasi afoemi avi yani ofano. ⁷Minuga nanti mana yiraka wago Jisasimo mana araka senu nampa wani ureya,mineyami kotini ano avi-i yani-itene.=====⁸Mage arafaru manoni Koti yigem eraruyikem beni intiru yimitem, minina Jisasipim bago. ⁹Awogu wayawane siyakano Maria bemi eram yoganti mantuka yigepimi. ¹⁰Awogu wayawane sire Entronikasi ya Juniasi siyakano seti mana akum waita gare, yeganti senampa manafim kugenta wage eyare.Yeganti buma a,narim yogam waita gantono Yesun avipim.>>>>>>> eedb9644713f17892bf754d4ecacc141e203c89f<<<<<<< HEAD¹¹Nayeyara mini sunami Jisasimi Juda yuyi yoganti mantuka, Kotini fuga waya sima faka daranti,mana minimi Kotimo yen yinau unanampa sima anta urukam wayami sima erarene. ¹²Eno Koti anon avi amego beni awa awa ganti. Wa yaufim agakaka, "Minuga nanti emi anon avi semi ena inim waita yiwana ame i-irare enavi yanionuno.=====¹³Awogu wayawane Empaliatusi bemi setifatiwa ugamino Anonamanoni yogantimi. ¹⁴Awogu wayawane siyakano Ubanusi senupike bemi mana yogam waitamino Yesupii nampa Stasis bewa setifatiwa.>>>>>>> eedb9644713f17892bf754d4ecacc141e203c89f<<<<<<< HEAD¹⁵Yewayege manisirem sem, " Yige eno yimoyogo beni wata nampa. ¹⁶Afo enawa, "Yigemi ena akumano Anona mano avi yaniogo; eaya maside wata anasi yewa benavi manta yaniogo"=====¹⁷Awogu wawayane sireApelesi sasakano, iye Yesun avipim avi makene.Awogu wawayane sire Aristobulus akum yiyikano. ¹⁸Awogu wawayane sire H erodion sameno,senupikem manamino, awogu wawayane sire yiyimeno Nasusini akum yiyimeno, yemi Anona manoni akupim wam waita.">>>>>>> eedb9644713f17892bf754d4ecacc141e203c89f¹⁹Yerarakemi, Aisaya siruka,"Jessini akupike, mana waita fawaruvem ena akum waita yui rafisitene; inami ena akum inim waita bekai yima kuku iteye"²⁰13 Mage amaka dafise-eya ofauna Kotimi amoyinampa sira farui nampa itutikatene senuti simakukuka,inaya Aiyo Aga-anoni eraka simakuku oteyare.²¹Sema yige se sifa tiwapim anon simakukun ruke. Yigepim simakukun raunami yigemi maside awogu antafim bago, Semi eran simakukun ruke, yigemi enowa yofaurega eraruyikago,²²Minugamifo yige wapa eram waya sege, mana'a anene yigenti intinti itavino yanti, ma mini meyami Koti simidukami. ²³Mini meyami manugano semi Jisasini yogam waita be'i Koti sasakam ena akum waita wapa bemi kotini awogu wayamanoni yogam waita giuga .Minina enoyi ofa awogu em ategano Aiyo aga anopim.²⁴Minuga'i mini antaga sesivi'i yani onu Jisasipim, Kotini maside anenefim. ²⁵Nayeyara,semi ena anene yukanti ami busenu, naye anene Jisasi seka uwantukanati miniga ana asenuno. Eno mini waya awakuritem, mini aneneyu amose intare awakurewam antaga fawaritem. ²⁶Anene yu uwantuka nampa berara aneneyu nampa Aiyo aga anoni eraka. Minimimi Jerusalemi nampa ade ade wam magu bemi Ilirukumi semi marebe Jisasini awogu waya siyimenu,²⁷Mini ayika seti anon intinti Koti ami sirare. Minugamifo Jisasi avi intagam magu finaye, nayeyara eno yadanayo anene amuga bu yogatege.. ²⁸Minimi a'i yaufim agakam, Kotin ami awogu waya amonaremi afo buyintagagimi yimi bemi amonatemono,²⁹Miniga amuna ya seti ami uyagewa'i yigemi semi yema buyi monebe. ³⁰Afo mage semi mana magu imake iyakai ano siyiri ewane yige wapa yiranti,³¹Semi Speini bonunamise yigemi yera yimonei yigenampa sitoka wage-ei,yigemi ami sofai bonu. ³²Afo magemi semi Jerusalemi yofainti Kotini ateka inim waitafimi wapimi mare bonuno.³³Masedonia wa Akaike mono waya intewa inim waitayu ano yira farunampa monei ruwantu ure kotini ateka inim waita wapimo Jerusalemio burukemo savi wari ugayi yofa irantemono. ³⁴Eyo, Mininayomi awogu anene minono,nayeyara yemi nari uyikakamise yerade yofaitemono. Ugamise ena akum inim waitamo inarumanoni awogu aneneyuo dayinte mantukananti, yemi Judayupake mantukananti yeradake yemo amega bunam yofainti yimiteye. ³⁵Minugami, semo mini yoganto kiparei Jerusalemi wam inim waita yimonana mini yofainto mara'i, Speini birantei yigemi yema yimona-ante bonu. ³⁶Semi intaunami yige wapa yenunami Jisasini maside awogu nampa yenu. ³⁷Magemi semi yigemi yintaage, sesifa tiwayu, Jisasi Kraisi senuti anona manopim,Aiyo aga anoni ayinampa,erarure yigewaga Kotipa yuga mukewana Kotimi semi sofaino. ³⁸Yugami Kotipa mukewana Koti sofa inaga Judao amo bu intewa watanasifike , sibima fafa danaga semi yimakuku ewam wata-anasi yupim yogano Jerusalemi. ³⁹Yuga mukewaga amaka semi yige wapa kotini ayika simonampa yeno, manafim yebeya, awogu wanti marafanu. ⁴⁰Amaka Kotini arayasi mano yigenampa wano.Fugave.

Rom

15 ¹Nau yumi man i gat strongpela bilip i mas karim hevi bilong ol lain i nogat strong na yumi i noken amamasim yumi yet.²Larim wanwan i mas amamasim ol lain i stap klostu long yumi wantaim samting em i gutpela olsem, bai yumi ken helpim em i kamap gutpela.

³Long wanem, Krai i no mekim samting long amamasim em yet. Nogat, em i olsem rait i stap pinis, "Olgeta tok bilas bilong ol dispela man i tok bilas long yupela i pundaun long mi."⁴Wanem ol samting ol i bin raitim pastaim, ol i raitim bilong soim yumi rot olsem na long pasin bilong stap isi na kisim strong insait long tok bilong God, bai yumi i gat strongpela bilip.

⁵Nau bai God bilong bel isi, i strongim yupela na givim yupela wankain tingting bilong em yet long yupela, olsem na bai yupela i ken i stap olsem insait long Krai Jisas.⁶Em i mekim olsem bai yupela i stap wantaim wanpela tingting, na wantaim wanpela maus bai yumi i litimapim nem bilong God husat i Papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai.⁷Olsem na stap wanbel wantaim arapela olsem Krai i kamapim wanbel wantaim yumi, long biknem bilong God tasol.

⁸Long wanem, mi tok olsem Krai i mekim wok bilong ol lain Juda, long soim ples klia tok tru bilong God, na strongim tok promis God i bin mekim long ol tumbuna bilong ol.⁹Na ol arapela lain i mas givim glori i go long God long marimari bilong em. Dispela em i rait i stap pinis olsem; "Long dispela as, bai mi givim biknem long yu namel long ol arapela lain na bai mi singim song na litimapim nem bilong yu."

¹⁰Na em i tok gen olsem, "Yupela arapela lain i mas amamas wantaim ol lain bilong em."¹¹Na gen, "Litimapim nem bilong Bikpela, yupela ol arapela lain, larim olgeta manmeri i litimapim nem bilong en."

¹²Na tu Aisaia i tok olsem, "Bai i gat wanpela tumbuna bilong Jesi na em bai i kamap na bosim ol arapela lain. Na ol arapela lain bai i gat bilip long en."

¹³Nau God yumi weit long en bai pulimapim yupela wantaim olgeta amamas na bel isi long wanem yupela i bilip, olsem na long strong bilong Holi Spirit bai yupela bai weitim samting i kamap.

¹⁴Mi tu mi gat strongpela bilip long yupela ol brata bilong mi. Mi gat bilip olsem yupela tu i pulap long olgeta gutpela pasin na pulap long olgeta save. Mi gat strongpela bilip olsem, yupela inap long helpim na strongim wanpela bilong arapela.

¹⁵Tasol, mi raitim strongpela pas long yupela, long sampela samting bilong kirapim tingting bilong yupela gen, long dispela presen God i bin givim long mi.¹⁶Dispela presen i olsem, mi kamap wokboi bilong Krai Jisas husat God i salim i go long ol arapela lain, long kamap pris na ofa bilong gutnius bilong God. Mi mas mekim olsem bai ofa bilong ol arapela lain i ken kamap orait na stretpela insait long Holi Spirit.

¹⁷Olsem na mi gat as long litimapim nem bilong mi insait long Krai Jisas na olgeta samting bilong God.¹⁸Long wanem, mi bai i no inap long toktok long ol arapela samting, tasol mi bai toktok long ol samting Krai i kamapim long mi, taim ol arapela lain i bihainim tok. Dispela ol samting i kamap long tok na pasin bilong bihainim tok.¹⁹Na long strong bilong ol mak na ol mirakol na long strong bilong Holi Spirit. Dispela i olsem, long Jerusalem na ol ples klostu long en na i go inap long Ilirikum, bai mi karim i go na autim gutnius bilong Krai.

²⁰Long dispela rot, bikpela laik bilong mi em long autim Gutnius, tasol i no long ples we ol i save pinis long nem bilong Krai long wanem, mi no laik long wok antap long wanem samting arapela man i bin mekim pinis.

²¹Dispela i olsem rait i stap pinis; "Long ol husat i no bin harim gutnius bilong em, ol bai i lukim em na ol lain i no bin harim bai ol i kisim save."

²²Long dispela tasol, planti taim rot bilong mi i save pas na mi no save kam lukim yupela.²³Tasol nau mi nogat wanpela ples long dispela hap na mi bin gat bikpela laik long kam long yupela longpela taim.

²⁴Olsem na wanem taim mi i laik go long ples Spein, mi laik tru long lukim yupela, na bai yupela i salim mi i go bihain, mi bai amamas wantaim yupela long liklik taim.²⁵Tasol, nau mi go long Jerusalem long givim long ol bilip manmeri.

²⁶Ol lain Masedonia na Akaia i bin amamas tru long bungim ol samting long helpim ol turangu lain i stap namel long bilip manmeri i stap long Jerusalem.²⁷Yes, em wanpela gutpela samting tru na ol i gat dinau long bekim. Long wanem, sapos ol arapela lain i kism helpim long ol samting bilong spirit, orait ol i mas helpim ol lain Juda long ol samting bilong bodi.

²⁸Olsem na taim mi pinisim dispela wok na sekim olsem ol lain long Jerusalem i kisim pinis dispela helpim bilong ol, olsem na taim mi laik go long Spein orait bai mi kam lukim yupela pastaim na i go.²⁹Mi save olsem taim mi kam long yupela, bai mi kam wantaim olgeta blesing bilong Krai.

³⁰Nau mi askim yupela ol brata bilong mi long Bikpela bilong yumi Jisas Krai, na wantaim laikim bilong Spirit, yupela i mas wok strong wantaim mi long beten long God long helpim mi.³¹Beten bai God i ken rausim mi long ol

lain Juda husat i save sakim tok na bai mi ken wok namel long ol bilip manmeri long Jerusalem.³²Yupela i mas beten bai mi kam long yupela wantaim amamas, long laik bilong God na bai mi wantaim yupela i ken painim malolo.

³³Bai bel isi bilong God i ken stap wantaim yupela olgeta. I tru.

Romu

16

¹Semi yigemi Pibi'i yiyike'u, bemi senu siyofi afo bemi mono yogarinimino Sensriai. ²Minugamifo afo yigemi avigago anonamano avika yigeka,o yinanim kana . Minure awagago awuawa,i yima kukumo ewayi bemi iten ayipaga ofa,oteyare. Nayeyare bemi yofai rinimino ena afa awami ofa ewemi sempa sofa emino. ³Wayawane sirewa Prisira ya Akuira yiyikano, yeganti seti mana yogam waitagare Yesu avipim. . ⁴yeganti yeyi fugiranti bu yintentami semi sofaentare.semi susuve sire yigekanti yiyikege seya,onaye,imino, masidem mono ano susuwe sire yigekanti yiyikeye. ⁵susuve masidem mono waya mana mana naupa,o wami .Awogu wayawane sire Epaenetus sameno bemi setifatiwa ugane,bemi a,nam yunamino Esia magufim Yesu avipim.⁶Waya wane wayami dana bino Mariapai bemi anona yogam yigenanti uruka. ⁷Amoyun eno waya wane wayami Endronikasimi, bemi setifa tiwa ugamifo afo Juniasi yeganti seti mana akun ugami, yeganti senam pai kuyintimi bentamo. Yeganti anantagi uganta Aposol yiwanapai afo yiganti kraisi pimi semi yakagami ananta wanta. ⁸Ameno waya wami Empliatu sim, bemi setifa tiwa ugami aupemi Anona fimi.⁹Aminam waya wane waya bino ubanasimi, bemi seyuyanti manam yogam wata aupemi kraisipimi afo Stasisi pa wai, bewai setifa siwa ugami. ¹⁰Ameno waya wane wayami Apelesimi, iyemo avi'i kraisi pimi dukayimi, yimeno wayawa ne wayami Aris tabulusim akum wai. ¹¹Ameno waya wane wayami Herodionimi, bemi seti mana akumi, yimeno waya wane bayami Nasisusimi. mini akumi aupemi anona fimi bemino.¹²Awogu wawayane sire yiyikanoTraifoena yaTraifosa, yeganti eram yoganti mantukanto Anonamaopim .Awogu wawayane Pesis, setifatiwa ugane ,iye eram yogantiAnonamanopim mantukane. ¹³Awogu wawayane siakano Refusi iten Anonamano bemi sakemi benano,e nampa setino,e. ¹⁴Awogu wawayane sire siyikano Asinkritus,Flegon, Emes ,Patrobas, Ermas, benafa awa benapa wayi..¹⁵Avogu wayawam siyikako Filologusi ya Juliasi ya Nereusi yenyiyofi nampa Olipasim wa masidem yimakuku ewam akumo yenampa wayi. ¹⁶Avogu wayawam en, afa napa amonano . Masidem mono akum Yesun avipim sokewayam yiyikewane.¹⁷Magemi semi eram waya seuno yigepa afa awa imayafim ragimewate yegemewate inai yigem rufaminagom. Yimi aga uruka wafayiyimirukam wayami agauruka .Yigemi genem ugimego. . ¹⁸Naye yare, yemi miyio akumi, yoganti bumarewa anona manoni yoganti seyuyani kraisimi yoganti.,af0 yemi yeyira nampa miniyoganti marewa.Yeyiavogu wayanapa, yemi kusai wata anasi yeyi intinti amabui iugayi.¹⁹Nayeyare. yigenti antamano bemi naemi fawarevem madeyu yugaka. Semi anom simomi uyikebau ,semi inte abogu intiri ogoyare amonagoyare abogu yanta savi aneneyuganti buogoyare. ²⁰Kotini arayasi mano adekai Satanimi dasan tatem yigenyi amenapa. Anona manoni ara farumi senunampa wanani Jisasi senuti anona senunampa. ²¹Simoti, seti mana yogam watamano wayawane siyikemi yigenampa wa Lukiusi wa Jeisoni wa Sosipata, mini yemi seti mana akum wayi, yemi wayawane siyikemo. ²²Semi Teitusi, mana a faunti agara naunami kumemi, semi avogu wayawam ne yigemi yiyikauno anona manoni avipim.²³²⁴Gaiusi, iyemi semi rafirukayi napa madem avogu wayawam ne siyikemo. ²⁴Undefined.²⁵Anom avi'i Gotipai bi, bemi yigemi amaka mantati itama ake uyikana awa kuri nago semo siyimuna Jisas kraisi ni avoguwaya. Mini avogu wayami ayofagem feyapa wage em. ²⁶Ugami magemi fakai fawaremi afo aupemi profeti yuyi waya fakagi inani masidem magufa wata anasi fimi. mini wayami Gotipake yemi iyemi awogu rinago, yimakuku ewam antami inago.²⁷Afo anona Gotimi, Jisasi kraisi pimi ano avi'i benampa ana watem fuga.

Rom

16 ¹Mi putim yupela i go long Pibi, em susa bilong yumi na em i wokmeri bilong sios i stap long Sensria,²olsem na bai yupela i kisim em insait long nem bilong Bikpela taim em i kam long yupela. Mekim olsem bihainim pasin bilong ol bilip lain na helpim em long wanem rot yupela inap long helpim em. Long wanem, em i kamap meri bilong helpim ol arapela lain na long mi tu.

³Givim tok gudei bilong mi i go long Prisila na Akwila, tupela wanwok bilong mi insait long nem bilong Krais Jisas,⁴tupela klostu long lusim laip bilong ol long helpim mi. Mi tok tenkyu long tupela na i no mi tasol, nogat,

olgeta sios bilong ol arapela lain tu i tok tenkyu long tupela.⁵Givim tok gudei tu i go long sios i stap insait long haus bilong ol. Givim tok gudei i go long Epaenetus, em i brata tru bilong mi, na em i nambawan pikinini kaikai long Esia insait long Krais.

⁶Givim tok gudei i go long Maria, em i bin mekim hat wok long yupela.⁷Givim tok gudei tu i go long Endronikas na Junias tupela wanlain bilong mi, tupela i stap kalabus wantaim mi. Tupela i nambawan namel long ol aposel na tupela i bin stap insait long Krais pastaim long mi.⁸Givim tok gudei tu i go long Empliatu, em brata tru bilong mi insait long Bikpela.

⁹Givim tok gudei i go long Ubanus, em i wanwok bilong yumi insait long Krais na tu long Stasis, em tu i brata tru bilong mi.¹⁰Givim tok gudei i go long Apeles, husat i gat nem insait long Krais. Givim tok gudei tu i go long ol lain bilong Aristobulus.¹¹Givim tok gudei i go long Herodion, em i wanlain bilong mi. Givim tok gudei tu i go long ol lain bilong Nasisus, em ol lain i stap insait long Bikpela.

¹²Givim tok gudei i go long Traifaena na Traifosa, tupela i wok hat insait long Bikpela. Givim tok gudei tu long Pesis, em brata tru bilong mi, husat i wok hat tru insait long Bikpela.¹³Givim tok gudei long Rufus, husat Bikpela i makim em pinis na tu long mama bilong em na mama bilong mi.¹⁴Givim tok gudei tu long Asinkritus, Flegon na Emes na Patrobas na Ermas na ol brata i stap wantaim ol.

¹⁵Givim tok gudei long Filologus na Julia na Nereus na susa bilong em na Olimp as na olgeta bilip lain i stap wantaim ol.¹⁶Gudei long wanpela arapela wantaim kis. Olgeta sios bilong Krais i givim tok gudei long yupela.

¹⁷Nau mi tok strong long yupela ol brata long tingting long ol lain husat i kamapim bruk namel long yupela na i mekim bai yupela i pundaun. Ol i go abrusim mak bilong skul tok yupela i bin kisim pinis. Yupela givim baksait long ol.¹⁸Long wanem, ol kain lain olsem, ol i no mekim wok bilong Bikpela bilong yumi Krais, tasol ol i mekim wok bilong bel bilong ol yet. Wantaim naispela na gutpela toktok bilong ol, ol i giamanim tingting bilong ol manmeri husat i no klia.

¹⁹Long wanem, ol pasin bilong yupela i save harim tok na bihainim i kamap ples klia long olgeta lain. Mi i gat bikpela amamas tru long yupela, tasol mi laik bai yupela i gat gutpela tingting na save long ol samting i gutpela na noken i gat tingting long samting i nogut.²⁰Bel isi bilong God bai klostu krungutim satan aninit long lek bilong yupela. Marimari bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais bai i stap wantaim yupela.

²¹Timoti, wanwok bilong mi i givim tok gudei long yupela na Lukius na Jeison na Sosipata, em ol wan lain bilong mi tu, ol i givim tok gudei long yupela.²²Mi yet Tetius, i raitim dispela pas i go daun, mi givim tok gudei long yupela insait long nem bilong Bikpela.

²³Gaius, husat i lukautim mi na olgeta lain long sios i givim tok gudei long yupela.²⁴undefined

²⁵Biknem i go long God, em inap long mekim yupela i sanap strong long bihainim gutnius mi autim bilong Jisas Krais. Dispela gutnius i bin i stap hait long taim bipo,²⁶tasol nau em i kamap ples klia na insait long ol tok bilong ol profet i kamap ples klia long olgeta manmeri bilong ples. Dispela tok i kam long God husat i stap oltaim, long wanem, bai yupela i ken bihainim pasin bilong bilip.

²⁷Na long Bikpela God, insait long Jisas Krais, biknem i stap wantaim em oltaim oltaim. I tru.

1 Korin

1

¹Krais i Jisasi saremi semi Pol Aposoli fabarono Koti ayikage, afo Sostenes seyuyam sifa' awa. ²Bemi Korini Kotini akum bapa, yemi iyemanu Jisas Kraisipim atekayi, yemi wata anasi iyemanu masidem magufim Jisasim bemi yararana atekam wata anasi fawarogo sigayi. Seyuya mana yaumi agaregeya rafunam bemi wata anasi iyemanu Anona Jisasim avipim masidem magufim arama sewayi, iye bemi yenampa senunti Anonave. ³E'am Koti seyuyam yifoe nampa anona Jisas Krais beni awa'awa nampa ara faru anene yige nampa wano.>>>>>>

5dbf249bad49637f6aca6db1240cff28b43ac6d1⁴Maside nuram semi seti Koti nanti susuve sewu, yigennti Koti beyi awa'awa Jisas Krais seyuyam yiyimiduka. ⁵Bemi minura yami seyuyami maside anene rukafu maside ayipake, maside waya aupem nampa maside intinampa awogu intim. ⁶Minugami Krais ami yigem awanampa yiyimemi masidepa fuga ugane.⁷Minugami afo yigemi Anona manoni Ayo aga'anoni soke anene i afakewami Anona jisasi fakagi inanika rafikami. ⁸Bemi yigemi eram yime bewa ganam mini nuram kipatem, minu gaganam yigemi mana sayeke imaga nagone Anona seyuyi Jisas Krais yinanim nuram. ⁹Koti ara yimi gara uremi seyuyami sararem yerave upebe setiga nampa mam baya sego, Jisas Kraisive seyuyani Anona.¹⁰Magemi yigenanti eram waya sege, yige setifa awa anona Jisas Krais avipi manugem, yigemi mana yiraka wami asuviranta yige yiwa nampa iwanani. Mana intiga mana awu awaka wago sire semi sewu. ¹¹Yige setifa awa, seka manta manurem

fawaremino, Kloe kenomi yige nampa uma dukane.¹²Setamano manugane mana mana wayi yigemi se'i, "Semi Poli nampa wauno, o "Semi kato waita nampa wauno, o "Semi Sepasi nampa wauno, o "Semi Kraisi nampa wauno." ¹³Intanami Kraisi mi domu namu enafi? Intanami Poli wa keka yaga iyem enaranti ? Amaka Poli avipina nom fegewafo?¹⁴Semi Koti nanti susuwe sewuno yigepike mana wayimba nom bu feakauna yanti, a'ao, semi Kripusi ba Gaiusi ya samana mi nom feyi kakano. ¹⁵Mini mano manta fawarure iwa mana wayi yigepike manisitem, yigemi setivipi nom mantukane. ¹⁶(Minure masidem Stepanas amapim nom feyikakau, minugai mini amugai semi wuyiteupo enoyuwa nom mayikaka tegafu a'a buwafi.)¹⁷Nayeyara, Kraisi mi nom feyikano siremi sisika buyigau,afo mono waya yiyimeno. Seti eraka mono baya seno sirem bemi semi bu sisikaka, afo ma'e Kraisini keka yamano beyi eranti burano.¹⁸Nayeyara keka yamano ami fayantagi itene iyemano mose fugi nayoyi. Minuga mifo iyemano mose Koti yividukayi mi, mini Kotini erare. ¹⁹Ami mani sigam ba, "Semi inti ruka waita yuyi intinti ana kaonuno, ba anona inti ruka waita yuyi ano intinti manta dawa onuno.²⁰Awogu inti waita iteaga bene? Anona inti waita iteaga bene? Afimi sem yerarafa ewam waita iteaga bene? Minugana, Koti manta awogu intinti wayedukanai mana maga mano fawaruma fayantagi i? ²¹Mana magaga waita anasi Koti amone inte iyuga, minugami Koti amoyewa wata yu ose manisire fawarure semose wata yui amone inte wuyuga aum yiminti me'e iyemanu yima kukum ewayi. ²²Nayeyara Juda yui beyagi fawari anene yanti yinta ewaga Griki yui awogu intiranti afakeve yafu. ²³Seyuyami Kraisi keka yaga fubuga bayami sima faware wafu, mini waya manomi Juda yu intigai savi wayayi ewa, ba Grikiyu intama rami fa anakaim waya. ²⁴Minuga mifo iyemanu Koti yararukayi, yepa seyuyami Kraisi dayu nampa Krikiyu, seyuya sima fawareya Kraisi manurem Kotini eram nampa awogu intiti. ²⁵Nayeyara, Kotini fa aneneyui wata anasi yuyi awogu, afo mae minifim Kotini eram irukapa, minimi wata anasi yuyi eranti. ²⁶Amonago sifa tiwa, sigenti aranti, nesuano sigemi awogu intim burukane wata anasi yu yigauka. Masideyu sigemi eram irukane. Sigepike nesuano anom avi irukane. ²⁷Minugamifo Kotimi ugaduka mana magagake fa aneneyu intim dukayi savi uyikatem. Koti ugaduka aneneyu eram irukayi aneneyu eram rukayi agaye yimite. ²⁸Kotimi kumevugara uga anenega sima uyadam iwa yigadewa anene mana magaga. Bemi minurami urewugara ugam anene yui manta fayantagi em. ²⁹Bemi minura nami watayu anta iwananikage yeyivi mare iyuritemo be aguka. ³⁰Naye anene Koti uwantaya, magemi yigemi Jisas Kraisiipim bege, iyewafi senupa yimiduka manurem Kotini awogu intinti. Bemi senuti atekam antayi emi, senuti atekam antayiem afo bemi senuti ayaim waitayi em ³¹Mini anta yanti, Koti amano semi, "Ifada iyewafi ano avi maram waya site motemi, bemi anona mano avi yana bayaga sino.

1 Korin

¹ ¹Krais Jisas i singautim mi Pol long kamap aposel long laik bilong God yet, na Sostenes, brata bilong mipela,²i go long sios bilong God long Korin, long ol lain husat i bin kamap holi insait long Krais Jisas, ol manmeri husat em i singautim ol long kamap holi. Mipela i raitim dispela pas i go long ol manmeri husat i save singaut long nem bilong Bikpela Jisas Krais long olgeta ples, husat em i Bikpela bilong ol na mipela wantaim.³Larim marimari na bel isi bilong God Papa bilong mipela na bilong Bikpela Jisas Krais i ken stap wantaim yupela.

⁴Olgeta taim mi save tok tenkyu long God bilong mi long yupela long marimari bilong God em Krais Jisas i bin givim long yupela. ⁵Em i mekim yupela i gat olgeta samting long olgeta rot, insait long olgeta toktok na olgeta save na gutpela tingting, ⁶olsem tok bilong Krais ol i autim namel long yupela i tru olgeta.

⁷Olsem na yupela i no sot long wampela presen bilong spirit bilong Bikpela taim yupela i wet long Bikpela Jisas Krais bai kamap ples klia. ⁸Em bai strongim yupela i go inap long taim i pinis, olsem bai yupela nogat asua long dei bilong Bikpela bilong mipela Jisas Krais. ⁹God i givim bel tru na i singautim yupela long kam insait na lotu wantaim Pikinini bilong en, Jisas Krais em i Bikpela bilong yumi.

¹⁰Nau mi tok strong long yupela, ol brata bilong mi insait long nem bilong Bikpela Jisas Krais olsem, bai yupela i stap wanbel na bai nogat kros namel long yupela. Mi tok olsem yupela i mas stap wantaim wampela tingting na wampela pasin. ¹¹Ol brata bilong mi, em i kamap klia long mi olsem, ol lain bilong Kloe i gat hevi namel long yupela.

¹²Tok bilong mi i olsem, wanwnan bilong yupela i tok, "Mi stap wantaim Pol," o "Mi stap wantaim Apolos, " o "Mi stap wantaim Sepas," o "Mi stap wantaim Krais."¹³Ating Krais i bruk nabaut? Ating Pol i bin hangamap antap long diwai kros long yu? Ating yu bin kisim baptais long nem bilong Pol?

¹⁴Mi tok tenkyu long God olsem mi no baptaisim wampela bilong yupela, nogat, mi bin baptaisim Krispus na Gaius tasol. ¹⁵Dispela em bilong mekim klia olsem nogat wampela bilong yupela bai tok olsem, yupela i bin baptais long nem bilong mi. ¹⁶(Na tu mi bin baptaisim olgeta lain long haus bilong Stepanas. Olsem na antap long dispela, mi no save mi bin baptaisim ol arapela lain tu o nogat.)

¹⁷Long wanem, Krai i no salim mi i kam long givim baptais, tasol long autim gutnius. Em i no salim mi i kam long autim gutnius long save bilong man yet, na bai diwai kros bilong Krai i noken lusim strong bilong en

¹⁸Bilong wanem tok bilong diwai kros em olsem samting nating long ol lain husat bai dai. Tasol long ol lain husat God i bin kisim bek ol, em i strong bilong God. ¹⁹I gat tok olsem, "Bai mi bagarapim save bilong ol saveman, na bai mi daunim gutpela tingting bilong ol man i gat bikpela save."

²⁰Gutpela saveman i stap we? Bikpela saveman i stap we? Man bilong resis long toktok i stap we? Ating, God i no tanim gutpela tingting bilong graun i kamap samting nating? ²¹Ol manmeri bilong dispela graun i no save long God, olsem na God i save amamas taim ol man i autim tok olsem ol man i nogat save long givim laip long ol lain husat i bilip.

²²Long wanem ol Juda i save askim long mak bilong ol mirakel na ol Grik i save painim gutpela tingting. ²³Tasol mipela i autim tok bilong Krai i dai long diwai Kros olsem samting bilong sakim lek bilong ol lain Juda na i no gutpela tingting long ol lain Grik.

²⁴Tasol long husat God i singautim, em long ol Juda na Grik wantaim, mipela i autim Krai olsem strong na gutpela save bilong God. ²⁵Long wanem, ol samting nating bilong God i gutpela moa long ol manmeri, na long hap God i nogat strong, em i strong moa bilong ol manmeri.

²⁶Lukluk long singaut bilong yupela, ol brata. I nogat planti bilong yupela i gat gutpela save long ai bilong ol manmeri. I nogat planti bilong yupela i gat strong. I nogat planti bilong yupela i gat biknem. ²⁷Tasol God i makim ol samting nating bilong dispela graun long rabisim ol saveman. God i makim samting i nogat strong long givim sem long ol samting i gat strong.

²⁸God i makim samting i daun tumas na ol i no save laikim long dispela graun. Em i mekim olsem bilong ol samting i dia tumas i mas kamap samting nating. ²⁹Em i mekim dispela long ol man bai i nogat as long apim nem bilong ol yet long ai bilong em.

³⁰Long wanem samting God i bin mekim, nau yupela i stap insait long Krai Jisas, husat i bin kam long yumi olsem gutpela save i kam long God. Em kamap stretpela pasin bilong yumi, pasin holi bilong yumi na em kamap man bilong baim bek yumi. ³¹Long dispela as, olsem tok bilong God i tok, "Larim husat laik toktok long kisim biknem, em mas toktok long kisim biknem long Bikpela tasol."

1 Korin

2

¹Afa-awa auna-nao, Kotini aupa wayamo siyi-munami, semi intim waitayu yimaka buseuno. ²Nayeyara, mana aneneyara yigenapa wage-egaue, a-ao, jisasi'mo kekayaga fukam. minimi amonarare. ³Yige-nampa eram burukam waita yanta ure fega-nampa wage'eu. ⁴Semose asunafimi, yigenampa ase waya wa segauye awogu inti nako, a-ao ayomanoni eranti manta faka yikege, ⁵Yigenti yima kukumano wata'i intika buwano yare Kotini eraka-anave. ⁶Magemi sima faware awogu intiti erarugam wata'anasi, mana magaga intareya anom waitayu gaye yemi kipanayo. ⁷A-ao Kotini aupa intiti sima ama'eya, mini intiti Koti wafa-ugadem feyapa makage-em. ⁸A-ao mana anom waita mana magaga mini intim bu dukage-emo., nayeyara yemo amonaga-ge-esina, jisasimi keka yaga bu iyiraromi. ⁹Feyapa manisirem waya wage-em, "yugam-mano bu amonem, yagaga-mano bu intem, intitano bu intemi, minimi Kotimi ayewam inim waita yinta yikakage'emi." ¹⁰Aiyo manoni yoganako Koti manta fawarem. nayeyara aiyomano afakaremi Kotini inti'tawa manta fawarem. ¹¹Iyem waita yi intiti amonatene, a-ao, aiyo mano mana amonatemi? minugamifo, mana waita mano Koti aupem wa anene bu'amo natemi a-ao, Kotini aiyo aga-ano manami amona temi. ¹²Seyu mana magaga kena aiyo bumaka fau, a-ao, Kotipike yiga aiyo mantu kafau, omareya intafa Koti 'mi fa simiduka. ¹³Sigenampa intafane. afike mini anene yu sima faware waufau, mini intiti mana Kayi'wa busiga-titem, Kotini aiyo aga-ano senu sisimewa. Kotini aiyo aga-ano aiyo manoni waya manta faka demi aiyo manoni intin'tawa. ¹⁴Watamano Kotini aiyo'aga buruka naniyi Kotini aiyo anene bumara nani, naye yara, mini anene buamonatem nayeyare bemi dayintem bu amonatemi. ¹⁵Iyewafi aiyo aga duka naniyi bemanami amonem inten'item. aiyo aga burukananiyi amonem intem buyitem. ¹⁶Nayeyara, iye anona manoni intinti amona tene, minono manono sitene?" seyua jisasini intinti dukeya wafau.

1 Korin

2

¹Ol brata na susa, taim mi bin kam autim tok hait bilong God long yupela, mi no kam mekim ol naispela tok olsem ol saveman i save mekim.²Long wanem, mi no laik save long wanpela samting taim mi stap wantaim yupela, nogat, Jisas Krai na dai bilong em long diwai kros tasol em mi laik save.

³Na mi bin stap wantaim yupela olsem man i nogat strong, na wantaim pret na wantaim planti guria.⁴Na insait long tok bilong mi na long samting mi bin autim, em i no wantaim tok gris bilong gutpela save. Nogat, mi bin mekim long soim strong bilong Spirit i kamap ples klia long yupela,⁵olsem na bilip bilong yupela i noken stap long save bilong man, nogat, long strong bilong God tasol.

⁶Nau mipela i tokaut long gutpela save i go long ol manmeri i strong pinis, tasol i no long save bilong dispela graun, o long ol bikman bilong nau, husat bai i pinis olgeta.⁷Nogat, mipela i tokaut long save bilong God olsem tok tru insait long tok hait, em dispela save God i bin makim pinis bipo yet long yumi bai kisim.

⁸Nogat wanpela hetman bilong dispela graun i gat dispela save, bilong wanem sapos ol i bin save long en long dispela taim, ol no inap nilim Jisas long diwai kros.⁹Tasol tok i bin i stap bipo olsem, "Samting ai no bin lukim, na i nogat yau i bin harim, na nogat tingting i tingim long en, em ol samting God i bin redim bilong ol lain husat i laikim em."

¹⁰Em ol dispela samting God i bin mekim i kamap ples klia long yumi long wok bilong Holi Spirit. Bilong wanem Holi Spirit i save painim olgeta samting na tu ol samting hait bilong God i stap insait tru.¹¹Husat bai i ken save long tingting bilong man, nogat, spirit bilong em wanpela tasol bai save? Olsem tasol, nogat wanpela man i save long ol samting i stap insait long God, nogat, Spirit bilong God tasol i save long dispela.

¹²Tasol yumi i no bin kisim spirit bilong dispela graun, nogat, yumi kisim Spirit i kam long God, long yumi bai save long ol samting God i bin givim yumi nating.¹³Yumi save tokaut long ol dispela samting long toktok bilong yumi, em save bilong man i no inap lainim yumi, tasol Spirit bilong God wanpela i save lainim yumi. Spirit bilong God i save kamapim ples klia ol tok bilong spirit wantaim gutpela save bilong spirit.

¹⁴Man i nogat Holi Spirit em i no inap kisim ol samting bilong Spirit bilong God, long wanem ol dispela samting i kamap samting nating long em. Em i no inap save, long wanem em i no inap skelim na save tru long ol dispela ol samting.¹⁵Man husat i gat Holi Spirit em inap long skelim olgeta samting, tasol ol narapela lain i no inap long skelim em.¹⁶"Long wanem, husat i ken save long tingting bilong Bikipela, na em i ken givim gutpela stia tok long em?" Tasol yumi i gat tingting na save bilong Krai.

1 Korin

3

¹Kotini awamupi ituka yimo sewani ure bu senuno buve afa awao yige nampao sito aga,ano amo siniote Jisasi anona wafa araka bem sewani otege. ²Nami yigemi yimewano, imi era yunam ,yigemi era yunami nari buyuga, magewa nari amaka buyuga³Yigemi mana ugam watanasi wafa ara anta, savi intinapa, ami intara , abesa anta,yemi amam kuku ure wam watanasi buyuga. ⁴Mana bayi sevem, semi Poli awaku rebege siga , enomi sevem semi Apolosi awakureve gesimi, yikemi amaka yima kukum ewam watanasigi buyuga ⁵Apolosii mi iyiwana, Polimi iyive? Yigenti kotini yogam waitami wai yemi yiwakure wamino.mamiini kamwata Anonamano yekati yokam yimi dukam yoge wane⁶Semi Polimi yunami yodau nami, Aposolimi nomi amedemi Kotimi yunami manta fawa revem mino. ⁷Minu gamifo yunamo watamano yuna yogayi,watamano nomba amiyi,yemi yivi burukemo. Kotimana yunam fawaritem beyao anoavim maratem.⁸Iye yunami yogeve nafi iye nomi ameve nafi yeganti mana anami uge mono. Yeganti yemo yogantota gai meyami marateye. ⁹Seyuyami Koti yoga waita anasi yigemi Kotini yunami beii yikemi Kotini mai wam.¹⁰Kotini agu anene bemi semi inti simi,i ma uware, semi ma agum yanako akare ma uwatu kau, ena watamano mini amuga ma uwatuka. eanam mana mana wayi intama soke urem ite ayipake ma uwaratena fi. ¹¹Bumi eno ma agum akarananim ena waitamano wafa uwatukam mini waita bemi Anona Jisasi¹²Emo wafao eno ma'ano akumo akarukaya mo kori, nampa silva, anomeya wam onapa, ataya nampa witi akoyum nampa. ¹³Mini yoganti fakai fawaritem, saganta nomi beyi yogam maratem, afo beyi yoga fakai igafim fawari temino, iga manomi mana wata anasi yoganti mantati faware temino.¹⁴Iye watanasi yogam fawananiyi beyi meyam maratem. ¹⁵Igama nomo wata anasi yoganto yukarana, emi sayekemi marano no, emi yewa yegemi kana inono emi, igafikemi fasai asavino.¹⁶Buinta geve emi Koti ama napa Kotini Ayo aga anomi en aupemi wane. ¹⁷Mana waita mano mo Koti amao anakara te Kotimi be amawa anakaitem, Koti amai ateka maifo yigewai ateke wago.¹⁸Enao mi eyarai muna buseno, yige yiwana pakemo mana bayi mosimi simi sime maden yantai amuna gauno magaga yantai, afo enai oem waitayi uvine naemi amona soke ure inti waita yi'ino. ¹⁹Koti auga kai mana maga fikem bayama nomi o'em avu ava ino, mana magaga waita anasi yuo itave wan itin napa,

Kotini yaufim yigane, Kotimi wafai amonaga wata manomo enomo savi anta uaka ranto itewanam, mini savi antamo ino evami yeyanti yefimi uwara nayo. ²⁰Koti ami mani siga, anona manomi wafa amonaga yenyi avo awai, madem yantao yemo intanayo mifo buwa uwarate mono. ²¹Ena waita anasi avi'i yani iyono, yigeyinta mino maden anenemi. ²²Poli wafi Aposoli wafi Kayapasi mana maga wata anasi fugi nampa fauan napa magemo bam aneneyu nampa, naem yinani yanta. madem yigen titamana mino. ²³Yigemi Krasi inta wami Krasi simi Koti itam bemi.

1 Korin

3 ¹Ol brata mi bai hat long toktok long yupela olsem ol man i pulap long spirit bilong God, tasol bai mi toktok long yupela olsem man wantaim olupela bel, na wankain olsem ol liklik pikinini insait long Krai Jisas. ²Mi givim yupela susu, na i no strongpela kaikai, olsem yupela i no redi long kaikai strongpela kaikai, na inap nau yupela no redi yet.

³Yupela stap wankain olsem ol manmeri wantaim olupela bel na pasin bilong tingting nogut na pasin bilong les long harim tok i stap wantaim yupela na yupela i no wokabaut olsem ol bilip manmeri. ⁴Wanpela i tok, "Mi bihainim Pol," na narapela i tok, "Mi bihainim Apolos." Ating yupela i no stap olsem ol bilip manmeri? ⁵Husat i Apolos? na husat i Pol? Tupela wokman bilong God na yupela bilip long tupela. Dispela tupela man Bikipela i bin givim wok long tupela long mekim.

⁶Mi planim kaikai, Apolos i givim wara tasol God i kamapim kaikai. ⁷Olsem tasol man i planim kaikai o man i givim wara long kaikai ol i nogat nem. Tasol God i wokim kaikai kamap em wanpela tasol i gat Biknem.

⁸Husat man planim na husat man givim wara long kaikai em tupela wankain tasol, tupela bai kisim pe long wanem wok tupela i wokim. ⁹Mipela ol wokman meri bilong God, na yupela olsem gaden bilong God na haus bilong God.

¹⁰Long marimari bilong God em i bin givim mi olsem man i gat gutpela save long mekim haus, mi putim pos bilong wokim haus, na narapela man i wokim haus antap long en. Tasol larim wanwan man tingting gut long wanem rot em i ken wokim haus. ¹¹Nogat wanpela man bai sanapim pos we narapela man i bin putim pinis na dispela man em Jisas Krai.

¹²Tasol husat man i wokim haus antap long pos ol i bin sanapim pinis wantaim gol, silva, ston i dia tumas, diwai, grass na bun bilong wit, ¹³wok bilong em bai kamap ples klia, long wanem lait bilong san bai mekim wok bilong em i kamap ples klia, na wok bilong em bai kamap ples klia wantaim paia. Na paia bai skelim wanem wok wanwan manmeri i bin mekim.

¹⁴Tasol wok bilong husat manmeri stap em bai kisim pe bilong em. ¹⁵Sapos paia kukim wok bilong wanpela man, em bai kisim bagarap, tasol dispela man bai orait, na em bai kam aut long paia.

¹⁶Ating yu i no save olsem yu haus bilong God na Spirit bilong God i stap insait long yu? ¹⁷Sapos wanpela man i bagarapim haus bilong God, God bai i bagarapim dispela man tu, haus bilong God em holi olsem na yupela tu i mas stap holi.

¹⁸Wanpela man i noken giamanim em yet. Sapos wanpela man namel long yupela i ting olsem em save long olgeta samting long dispela graun, orait "larim em i kamap longlong man" na bihain em bai lainim gut na kamap saveman tru. ¹⁹Gutpela save bilong ol manmeri bilong dispela graun i olsem longlong pasin long ai bilong God. Buk bilong God i tok olsem, "God i luksave pinis long ol man i save tingim long mekim nogut long ol arapela man. Em i save mekim ol dispela pasin bilong ol i bararapim ol yet." ²⁰Na tok bilong God i tok, "Bikipela i save long olgeta tingiting bilong ol saveman. Olgeta samting ol i tingim long mekim bai i no inap kamap."

²¹Olsem na noken apim nem bilong ol narapela manmeri, olgeta samting em bilong yupela. ²²Na Pol, o Apolos, o Keapas, o ol manmeri bilong dispela graun, o laip, o dai, o ol samting stap nau, o ol samting bai kam bihain. Olgeta samting em bilong yupela, ²³na yupela bilong Krai na Krai em i bilong God.

1 Korin

4

¹Watayu senu simu nama Jisasini yogan akunie ya Kotini ayofakam waya awakurogo. ²Seyu atedeya beyara Kotimo yimidukam yoganti marofa nayeyara bemi intarem uwarago semi. ³Afo semi sito anene mifo yigemi bu rayimago, magafim waita yu semi rayimemo. Nayeyara senao bu semi bu rayimateu. ⁴Semi amone buyukau yemi

iteni ureya semi rayimeyafi, senao sei atekauna yive bu seteu. Anona beya samana rayimatemi.⁵ Afo minugafo yigemi mana anene yanti mana waita koi wameno, anona manoni nuram buyi kemifo. Bemi masidem ayo fagam anene nampa yirapi kena anene manta fasa demi, Kotimi mana mana waita amomi yimitem.⁶ Sifa tiwa sunana wasinam, mage yige nanti seti inti nampa Aposolini intinti makeu, minuga mifo seyu yige pike waya mano anu marateya, "Yigemi akagam waya aka buyogo," Afo yige yivi yani buyega eno avi manta magafim burago.⁷ Iyemano yigemi yimunama yeyi amonaka ena eyafo? Amuna anene yigemi rukamino, yigemi faugam maramino yigemi naukaga yige yivi mare ureve bege yigeyi intitim omare intei maside anene uwantuka niewane.⁸ Yigemi maside anenemi mantuka mino yiganto ra anenemi, ai maside anene yigemi rukamino, yigemi ai kinimi yi ugamino, seyu yigemi buyo faurukafu! Fugabe minure kini yi ure wago yanti seyui seya mofuno, seyu wa kini yi ure yige nampa wate wamofuno.⁹ Semi intei Koti Aposoli yiure mempe ara ukapa wago semi, afo koano senu waya sisimem yigemi fugi nakom waita yui yigemi wamino semi. Seyui mana magaga waita yu yakagawa ankeru yu yugaka fakai beya mofuno.¹⁰ Jisasi pim seyu oem waita yimaka ureya wafano, minugamifo Kraisipim awogu intiti ruka mino. Seyu eram buruka funave, afo yigemi eram makane. Yigemi anom yivi makami sima yige yivi magafim manta revemono.¹¹ Ye'em ye'em mana magi'em seyu nonanti yimerago aya kewami afo wadoyuwa buruka funami, yemi yiruremi siyikama mapike fafa demo.¹² Seyuya siya mano eram yoganti maremi. Yemi senu savi usikaya, yemi awogu uyike yamofu. Yemi senu savi usikayami, seyu itama erare yamofu.¹³ Yemi senu muna waya sisika yami, yemi awogu waya siyike yamofu. Seyui mae fayantao yerama untafu ranamo savi sava ini uwuka funave.¹⁴ Semi mini waya agantuna amonare yigaye bu marago fa mini waya mano yofa inai fuga seti aga fanta yi inagone.¹⁵ Yigemi 10000 waita yui Kraisipim rafiya katemo, yigemi amuna yifoem buruka mino. Naugane, semi fuga yifoeyi uwei Kraisi Jisasi pim binami sintike ami omonako.¹⁶ Afo minugai yigemi seti awu awa ayika wago yanti seu.¹⁷ Mini aua yanti semi Timoti sasa kaunami yige wapa bemino, bemi seti kagi ugai anona mano avipim bemi ayeu, afo bemi awogu yogam maremi. Bemi yigenti intiti manta itayi karem maroma Krasini awogupi maro yiratem, mae mono naupa wa yige wao yo'yivi rukau namino.¹⁸ Magemi yige yivi mare urevei yige intami semi yige wapa buye tege sewami.¹⁹ Fa semi ame ure yige wapa yiteu, afo anona manoni aiiyare. semi abuyinta waita yu ya buinta rare, afo semi yenti era amona rare.²⁰ Naye yare Kotini kindomi wata aga bu fawaru gane, afo Kotini era ake ka'anamino.²¹ Yigemi naye anene yara yiyewe nafi? Semi yaki mantei yigemi yirure ateka tegafu a'ab Ayo mano ayi napake?

1 Korin

⁴ ¹Ol man i mas lukim mipela olsem wokman bilong Krai na lukautim gut ol tok hait bilong God.² Yumi mas stap tru na mekim wok bilong God we em i givim long yumi, long wanem, em i save yumi i nap mekim.

³ Tasol long mi, em i liklik samting tru long yupela i ken skelim mi o, ol man bilong graun i skelim mi. Long wanem, mi no save skelim mi yet.⁴ Mi no save ol i skelim mi olsem wanem, tasol mi no i nap tok mi stretpela man. Bikpela tasol inap skelim mi.

⁵ Olsem na yupela i noken kotim wanpela man long wanpela samting long wanem, taim bilong Bikpela i no kamap yet. Em bai bringim olgeta samting i stap hait i kamap long lait na putim ples klia olgeta samting long bel. God bai givim amamas long wanwan man.

⁶ Nau, ol brata na susa, long yupela tasol mi putim dispela tingting bilong mi na Apolos, olsem na long mipela tasol yupela i nap lainim as bilong tok, "Yupela noken abrusim wanem ol i raitim pinis." Olsem na yupela i noken litimapim yupela yet na daunim ol arapela.⁷ Husat i lukim yupela i narakain long ol arapela? Olgeta samting yupela i gat, yupela i kisim fri tru? Sapos yupela i kisim fri, bilong wanem yupela i litimapim nem bilong yupela yet olsem yupela i no kamapim samting?

⁸ Yupela i kisim pinis olgeta samting yupela i gat laik long en! Yupela i gat planti samting pinis, yupela i stap olsem king pinis, we mipela i no bin helpim yupela! Tru, mipela i laik bai yupela i stap olsem king, mipela tu i ken stap king wantaim yupela.⁹ Mi ting God i makim mipela aposel long i stap las tru, na mipela i stap olsem man kot i tok pinis long mipela i mas i dai. Mipela i stap ples klia stret long ai bilong ol man long dispela graun na long ol ensel.

¹⁰ Long Krai tasol mipela i stap longlong man, tasol long Krai yupela i gat gutpela save tru. Mipela i nogat strong, tasol yupela i strong. Yupela i gat biknem, tasol ol i daunim nem bilong mipela.¹¹ I kam i nap long dispela taim, mipela i stap hangre na nek i drai long wara, na mipela i nogat klos, na ol i paitim mipela na mipela i nogat haus.

¹² Mipela i wok hat wantaim han bilong mipela. Taim ol i mekim nogut long mipela, mipela i mekim gut long ol. Taim ol i mekim nogut long mipela, mipela i sanap strong.¹³ Taim ol i sutim giaman tok long mipela, mipela i mekim gutpela tok long ol. Mipela i kamap olsem samting nating bilong dispela graun taim ol man i les na tromoi.

¹⁴Mi no raitim ol dispela tok bilong semim yupela, tasol long helpim yupela olsem ol pikinini tru bilong mi.¹⁵Sapos yupela i gat 10, 000 man long lukautim yupela long Krai, yupela i nogat planti papa. Long wanem, mi kamap papa tru bilong yupela insait long Krai Jisas long rot bilong autim gutnius.¹⁶Olsem na mi laik yupela i mas bihainim pasin bilong mi.

¹⁷Dispela as tasol mi salim Timoti i kam long yupela, em i olsem pikinini bilong mi na mi laikim em tru insait long Bikpela, na em i save mekim gut olgeta wok. Em bai kirapim tingting bilong yupela long pasin bilong mi insait long Krai, olsem mi bin skulim yupela long olgeta hap na insait long sios.¹⁸Nau, yupela i save apim nem bilong yupela yet na yupela i ting olsem mi no inap kam long yupela.

¹⁹Tasol, mi bai kam kwiktaim long yupela, sapos em i laik bilong Bikpela. Mi no laik harim toktok bilong ol dispela bikhetman, tasol mi laik lukim strong bilong ol.²⁰Long wanem, kingdom bilong God i no kamap long toktok bilong man, tasol long pawa na strong bilong God.²¹Yupela i laikim wanem samting? Yupela i laik mi kam wantaim kanda na stretim yupela o wantaim laikim na spirit bilong pasin isi?

1 Korin

5 ¹Seyuya intasiwauna manami yigen yiwanapakemi famuku antami ewa minimi savi antami. Mini antami yemi mapa wam wata anasi yu bu ewan anta, Seyuya intafaunami mana waita yigen yiwanapakemi bemi benafoe ana;anonampa babewa. ²Yigemi sayeke uga, Yige yaranti sikunosego. Yigen yiwanapa mini anta ewam watami fasa-sasakamarago. Mini waita iye mini anta uwarewayi. ³Naye yare, semi yigen yu;nampai buwau, afo Awamu nampai, semi yigenampa wau, Afo semi a;i dayin tukau item watamano mini anta ewayimi, manayoni ugemini minifai yigenampa wau. ⁴Yigenti ruwantu Anona Jisasi avipimo, seti awamu anomi yige nampa watemi minifai afo Jisasini erantano yigenapa watemi. ⁵Semi minimo minunami mini waita mi satami ame;uno beni aumi manta savi ino yanti afo beni awamu ano awoguremi wanani senuti anonamani nurami.⁶Minimi soke bu yuga yigen yivi ose yani;inaagomi, yige intagegafo buve, sito yisti mano Bretimi intogewa. ⁷Sese oma yige yanti manta, fasa mini feyapakena yisti. amaka yigemi fawaruma auwem Bretiyi item bu intogewam, naye yare, Jisasi benanao beyau yimiduka, seyuyami afo fawarubuga mini sipsipi itemo, yemo mini nurami Goti e;ami Israeli yui wage'emo. ⁸Minugami e;aya seyuya amoyofa anona mono inta nuram. bu amomi mini feya yisti nampa gaye, mini yisti mo savi anta uyaganti, faintana anta uyaganti, Bumi, E;aya seyuya simoyofa mini Breti mano uyage mi avogu antawa fuga waya. ⁹Fasi aupemi semi yigemi agan yikakau, semi yiyimi dukau buwa agapago yenampa iye famuku anta ewayi. ¹⁰Semi bu sei savi antafim wam wata mano magafim, a'a yeyaranto intewam watayu a'a muna watayu a'a muna Goti ka'o mono sewa yi gumi, minimo miniranti, emi nekai wano mini waitayu neka'o wam mana magaga. ¹¹Minugai mana afaunti yigepai agante'i yiyim;ei yigem buwa agapago miyiom afa awa iyemo famuki anta ewayi, a'a iyen afa'awa beyaran inte wayi, yemo muna Goti ka'o mono sewayi, a'a yemi savi waya sewayi, a'a yemo sipaki ewayi, a'a yemo muna sewayi. Yemi mini aku nampa, yenampa yunami buwa nago. ¹²Nayeyara semi mapa wam waitayu'i dayimanu mono pikemo? A;ao, yigemi rayimago mono aupemo wayi. ¹³Gotimi dayimatemi mapa ose monno pikemo wa watayui. Manta mini waita fasa rago iye yigen yiwa napa wayimi.

1 Korin

5 ¹Mipela harim olsem i gat wanpela namel long yupela i mekim pasin pamuk em i pasin nogut tru. Dispela em pasin we ol haiden tu i no save mekim. Mipela harim wanpela man namel long yupela i wok long slip wantaim meri bilong papa bilong em.²Yupela i bikhet tru! Yupela i mas sori tru long yupela yet. Yupela i mas rausim dispela man husat i mekim kain pasin namel long yupela.

³Long wanem, mi no stap wantiam yupela long bodi, tasol long spirit, mi stap wantaim yupela. Na mi skelim pinis dispela man husat i mekim kain pasin, wankain olsem mi stap long hap wantaim yupela.⁴Taim yupela i bung wantaim long nem bilong Bikpela Jisas, spirit bilong mi tu i stap wantaim yupela long hap, na pawa bilong Bikpela Jisas i stap wantaim yupela.⁵Mi mekim dispela long givim dispela man i go long Satan long bagarapim bodi bilong en na spirit bilong em i ken stap gut long dei bilong Bikpela bilong mipela.

⁶Em i no gutpela long apim nem bilong yupela yet. Yupela save o nogat, liklik yist tasol i save mekim Bret i solap.

⁷Klinim yupela yet na rausim dispela olupela yist i nap long yupela i ken kamap nupela Bret we i no save solap. Long wanem, Krai yet i bin givim laip bilong en long yumi, na i kamap dispela pikinini sipsip we ol i bin kilim long dispela dei God i bin larim ol Israel i stap gut.⁸Olsem na larim mipela amamasim bikpela dei bilong lotu. I no

amamas wantaim dispela olupela yist, dispela yist bilong pasin nogut na pasin i doti. Nogat, larim mipela i amamas wantaim dispela bret i nogat yist. Dispela bret i makim gutpela pasin na tok tru.

⁹Insait long pas mi bin raitim long yupela, mi tokim yupela long noken pas wantaim ol lain husat i save mekim pasin pamuk.¹⁰Mi no tok long ol haiden man bilong dispela graun, o ol man bilong tingim ol yet, o ol giaman man, o man bilong lotuim God giaman. Nogat, long mekim dispela, em bai yu stap longwe long olgeta ol dispela man i stap longwe long dispela graun.

¹¹Olsem na mi raitim dispela pas long yupela long toksave long yupela long noken pas wantaim dispela kain brata husat i mekim pasin pamuk, o wantaim ol brata husat i save tingim ol yet, ol i save lotu long god giaman, o ol i save tok nogut, o ol i save spak, o ol i save giaman. Long ol kain lain, noken kaikai tu wantaim ol.¹²Bilong wanem bai mi skelim ol man i stap autsait long sios? Nogat, yupela i mas skelim ol man i stap insait long sios.¹³God yet bai i skelim ol man i stap autsait long sios. "Rausim dispela man nogut husat i stap namel long yupela."

1 Korin

6

¹Emi mayawayi nampa umam waya dukate,monopim bu amakukun ewam waita ga marebinaya koi,intatenafi a,a Kotika ateke yimakukun ewam waita yu intateyafa? ²Yige bu intagege,kotini augaka atekam waitayu mana magamanoni umanti atede dayimanayo? Minure mana magamanoni umanti atede dayima nonami, emo sito umanto bu ategate iteniure anon umanti ategateve? ³Yegemi bu intagege seyu ose ankerogu yenyi anta rayinteya asiyika fanuna?Nade yaga mana magagakem wantanoni umanti rayimateyane?⁴Mini naiurega yigenao mana mana nuram yigeyi waya rayimatege, ategari ugam baya nau gaga monopim buwa waita yu daya dayimebe ye? ⁵Mana waya sena agaye inam.Mana'a yigem yiwanapa avoguintin dukayi bubeya umanto eyafa awa nampa atede sima oya inti? ⁶monopim wanani afawa agona afawam abigem monopim buwana niyim augaka koka binam iteniga itene!Fuga waya manisiga yegemo asuvim waya ena monopim wam afa awa nampa sewate ai emi eyi amam kukupim yanduganam.Nayeyara e'anami mini umanti bumareya emi muna bu ameyafi? ⁸Minu gamifo emi enao eyayaka sayeke ure enafawa muna siyika rukana!⁹Yigemi buyintagege savi waita yu Gotini magufim bu urinayo? afo muna waya ga yima kuku buyogo.Mini antayui mokoanta abu awa,muna kotika amakuku ewayi,ena inim waitanampa moko anta ewanayoyi, watamano ena waita nampa moko anta uwarewa naniyi, iyewafi wataanasi yeyi nantim nafi akupim wayi moko anta, ewanayoyi, ¹⁰Umom waita yu,yeyarantana intewayi,non nare oeni ewayi,akayam wayanampa amam waya sire enoyi anene difite wayi,masirem mini ata abu awa uwa rewayi fugasre Kotini magufi buritemo. ¹¹Yigewa mana awa mini antafim mana wage euga.Minugai yigemi Jisasini narefim wafa sese uga,yigemi a-yum waita uga, minure Kotin augaka atekara ugami anona Jisasi mose uwaran yogan nampa Kotini aiyo agagi eraka.¹²Masidem anene yuano awogu-ugem atekamifo,minugamifo mini masidem awugu anenefike ofaim bu simitem."masidem anene yu uwarate upo mini anene yuano seka bu rafisitem". ¹³Yunami araginta wami ara'i yunamanoninta wa.Minugamifo naemi Kotimana makar anene yomanta fasadatam.Senuti yu wunam Koti moko anta ogo sirem bu uwantuka.Senu subunami Koyinintamana waganam, afo Koti mana rafisem yunam amitem.¹⁴Gotimi anona mano manta itarukamise senuwa manta itaranani beyi eranako. ¹⁵Yige buyinta gege yigeyi yu wunami ano'na manoni ayan amanti wamino?Sesu bunam maregeya moko anta awu awapim bu rafanu? Amaka mini buyofanu!¹⁶Bu intageve moko inim waita nampa ipantemi a'i manta mana waita yi ana inonam? Mono yaumano mini siga,"kantano manta mana yuwunani itentamo". ¹⁷Wata iyewafi anona manoka yema agapananiyi mana auara intika benampa watem. ¹⁸Moko antafike kade neka wa! masidem kumi anta uwarewami senuti su wuna mano mapai uwaremi,afo iyewa moko anta iyimi be aupem aubuna manom anakaem Kotinaugaka kumi evem.¹⁹Yigemi buyintagege yige yumi aiyo mano ama ino, bemi ayo aga ano yupem ba, yigemo Koti pake mantukayi? Yigemi intagege yigemi yigenao ninta buwa. ²⁰Yigemi anom meyam nakom aya uruka.Yige yuyirakake Kotimana ano avi ame, Kotim beninta manami.

1 Korin

⁶ ¹Taim wanpela bilong yupela i gat tok wantaim arapela. Ating bai yupela kisim i go long kot na ol haiden bai skelim kot Na i no inap long larim ol lida man bilong sios i harim kot bilong yupela a?²Yupela i no save olsem bilip manmeri bai kotim ol man bilong graun? Na sapos yupela inap long kotim ol man bilong graun, bilong wanem yupela i no inap long skelim ol liklik tok i kamap namel long yupela yet?³Yupela i no save olsem yumi bai inap long skelim ol ensel tu? Amas moa, bai yumi inap long skelim kot bilong dispela graun?

⁴Sopos yupela i nap long sikelim gut tok bilong yupela olgeta dei, bilong wanem yupela larim kot bilong yupela i go long han bilong ol man i no stap lida bilong sios?⁵Mi mekim dispela toktok long sem bilong yupela. Aiting i nogat sampela man namel long yupela i gat gutpela save long stretim ol dispela hevi namel long yupela ol brata na susa?⁶Tasol tok i sanap olsem, wampela bilip man i kisim arapela bilip man i go long kot, na ol man i no bilip long God i skelim kot bilong yupela.

⁷Tru tumas ol dispela pasin bilong tok pait i stap namel long yupela ol kristen, em i mekim yupela i lus pinis. Olsem wanem yupela i no i nap karim havi bilong dispela. Bilong wanem yupela i no larim ol giamanim yupela?

⁸Tasol, yupela bin bagarapim na giamanim ol, arapela, dispela lain em ol brata bilong yupela.

⁹Yupela i no save olsem, ol man nogut bai i no i nap go insait long Kingdom bilong God? Noken bilip long ol giaman tok. Em ol pasin pamuk, na giaman god na brukim marit na man i maritim man na ol kainkain pasin nogut,¹⁰na pasin stil na pasin bilong pasim ol samting na spak na pasin bilong tok bilas na pulim ol samting bilong ol arapela, i nogat wampela bilong dispela ol lain bai go insait long kingdom bilong God.¹¹Sampela bilong yupela bin mekim dispela pasin bipo. Tasol, nau yupela i kamap klin pinis na yupela kamap holi na yupela kamap stretpela long ai bilong God long wok bilong Bikpela Jisas Krai na long strong bilong Spirit bilong God.

¹²"Olgeta samting i fri long mi long mekim," tasol olgeta samting i no i nap long helpim mi. Na olgeta samting i fri long mi mekim, tasol mi i noken larim wampela samting i bosim mi.¹³"Kaikai em bilong bel na bel em bilong kisim kaikai." Tasol, bihain God bai pinisim tupela wantaim. Tasol, bodi em i no bilong mekim pasin pamuk. Tasol bodi em bilong Bikpela na Bikpela bai redim ol samting bilong helpim bodi.

¹⁴God i bin kirapim Bikpela na em bai kirapim yumi long bikpela strong bilong em.¹⁵Yupela i no save olsem bodi bilong yupela em i memba bilong Krai? Na bai mi kisim bodi bilong Krai na givim i go long pamuk meri. Noken kamap olsem.

¹⁶Yupela i no save olsem, man i pas wantaim pamuk meri yupela i kamap wampela bodi tasol? Olsem buk bilong God i tok, "Tupela bai kamap wampela bodi pinis."¹⁷Tasol, husat i pas wantaim Bikpela, em i kamap wampela insait long Spirit bilong God.

¹⁸Stap long we long pasin pamuk! Olgeta arapela sin ol man i save mekim em i autsait long bodi, tasol man i save mekim pasin pamuk, em i mekim long bagarapim bodi bilong em yet.

¹⁹Yupela i no save olsem bodi bilong yupela em tempel bilong Holi Spirit, em i stap insait long yupela, na Holi Spirit i stap insait long yupela na yupela bilong God? Yupela save olsem yupela yet i stap a?²⁰God i bin baim yupela wantaim bikpela pe. Olsem na olgeta samting yupela i mekim, liptimapim nem bilong God wantaim bodi bilong yupela.

1 Korin

7

¹Waya sige agatam mage semi yewayege ranam yewayegem bitem." amaka anasi imakamwaita fa wananimba soke ." ²nayeyara, sowe makasim antayu fawarewam, minugami mana mana waita beyana dukanam, afo mana mana inimano beyawafum dukano. Wata masidem amaka olukem beyana'ano re babitem, afo anasi amakai beyawafum napa babitem, minugami yegantii yenyu bu uyagakaro.³Wata masidem amaka olukem beyana'ano re babitem, afo anasi amakai beyawafum napa babitem, minugami yegantii yenyu bu uyagakaro. ⁴Anasimano beyiaugaburafikem, a'ao, awafu rafikem. manauga, watamano beyi auga burafikem, a,ao, beni ana'ano rafikem.

⁵Yeganti manafim babiranteka yu bu uyagakaro, yeganti mana yiraka reka neka wakaro mana,a nuram, amaka yeganti mana yirakabeka yigaum muko. afo naemi yeganti amaka yu mana fim deka baboka, nayeyara, wananomano sigent yamanoni ayika makasitem. ⁶MInugamifo mana waya se'uno, mana agewayawa awakurintewaye, A'ao sigemi amakai segenti ayika awakuro. ⁷Masidem wata fumara ure anisi imaga.

Minugamifo Kotimi ena ena yogati mana mana wayim amidukam mana wata ena yogam amem ena wata ena yogam amiduka.⁸Manise'i wata amasi bumakayi nampa ogure inim, amaka awogu sekene ure fumarayi ure wane. ⁹Afo yenti ayintik rafima soke buye, amaka fa anasi mare wata mare inagomi, aka yen yira itavina wawa anasiyi anta ifo.¹⁰Watawa anasiwa ipatagayi, semi mana gaga waya yimewu, sewaue, Anonamano be sigane, anasimano ipanta anta awafumi nampa i'radano. ¹¹Afo minugamifo anasimano ipanta anta awafum rakama neke arem, ena wata imarano a'owe, a'a awafum siguno saka. Watamano anasi isaka.¹²Mage maside maisire yiyimira, afo mana afa awa ana'ano amakukum imakemifo benampa wanrantem amoyem, bemi anasi ifa burano.

¹³Manaka mana inim mano awafu Jisasipim amakukumbuyem, afo watamo anasi nampa wara ayin amaka anasi mano wata bu saka. ¹⁴Wata mano amakukun buyem bemi anasire bu ipantaga, mini antafike bemin ateka anasi

amakukun butem afa aware ipatem. Afo minemifo mage yemi ateka.¹⁵Minugamifo wata wa anasiwa Kotipim smakukun buye mini watawa inim ifade bira aranam bino. Nayeyara afa awa nampa aunana amisima uyduka bugugem. Abogu ure ara yasinampa bago siremi Koti yarem.¹⁶Anasi'o itenure amone item ugewa eyawafu ofa inam mono watayi itene? Afo wata mano itenure amone item ugewa eyana ofaina mono inim itene?¹⁷Ifadana mana mana bayi nona sigaka wago afo mini Koti yigem yarem. Mana seti age waya maside monno naupa.¹⁸Mana waita au eparem Koti ararem amakukun emi? Bemi amaka epagam au bu arumino. Wane mana waita au bu eparukam Koti araram amakukun emi. Bemi au bu epagam.¹⁹Au epe wafo bu epe wafo miniwa anon anene baye. Minigamifo Kotini age baya awakurinti soke anene.²⁰Mana mana waita miniga be aranti, bemi miniga bage'em Koti ararami amakukun emi.²¹Yigemi meyam iwam yogam waita bami Koti yarem. Miniyanti amuna intiri buyugo. Amaka emi uyabite afo minono.²²Mini waita anonafa fa wata yi ure arem, bemi awem waita Anona manopim. Minugamifo mana awem waita aranti intarem amakukun em, magemi bem Kraisini fa yogam waita yiem.²³Kotimi sigemi aya ugam anona meyanako, minugafo mana waita manoni fa yogam waitayi iyogo.²⁴Afa awa yuba aunana wasinam, iteyiom baka mana mana bafunami Koti bemi awakurofanu yanti yarem, seyuya mini waka Koti nampa wafa.²⁵Watawa anasiwa bu ipatagayi ya Anona mana waya busimemi, minugamifo seti intinti Anona manoni agun anene amege, manure yemi semi sima fawarunami fuga.²⁶Semi mani initri uno, ma umaru yewam amaka soke wata mage bauna yu.²⁷Aga emi ipantageve? Emi anasi ifadara ami bu afakano. Emi anasigake nekaga beva a'a bu ipantageve? Anasi afakare imarano.²⁸Afo emi ipantagate emi kumiga ewaye. Minugamifo anasi mano wata imantukem mage marem, bemi kumiga enaye. Minugafo yemi ipantagayi amuna amuna umantim wate yum makamak semi sigem yofaira.²⁹Minugamifo semi mana waya se'i mana kana akiyi em bewa mana kanaga, anasi rikayi amaka anasi irukayi anene mare yewai, amaka anene bumakayi amaka wago.³⁰Umar ose mare wanu imare kana wago, afo amoyure banu bu amoye kana bami, anene yu ofao wanu mana anene bu ofao sana bam.³¹Afo iye magaga watanasi nampa ami sima anta urukayi amaka ami busigayi amaka wago. Nayeyara mana maga anta mare akigagi em.³²Seti aiyyika sigemi agun anen wa amuna intiri iwa ogo wata nasi imakayi amafopikem ano nai yogam amiratem, nayeyara Koti awakurinanim mana anene mano bu uyagate.³³Minugamifo anasi rukam waita mano magaga anene yanti amuna intiri em, nayeyara bemi anasi iya om rafisinani nanti agu anenefim amuna intiri em.³⁴Afo intintano kantim radem. Asika wata imakayim amofim Koti awakurem, afo bemi atekam aufim ba au iyaom Kotin avi yani item. Minugamifo, wata makam inim mano magaga anene yanti agun anene marem, afo itenurena awafumi yogam rafisitenafi.³⁵Sigemi yofa'e mana waya sege afo semi sigepim umanto buyimira. Atekam anene yanti sigemi Anona augaka atede bega afo mana anene mano sigenti intinti bu rifitininim.³⁶Minugamifo mana waita mano mararare siga asika soke iyu akem, nayeyara ifadanam marano. Mini kumigaye.³⁷Afo mana waita mano inti uwantem anasi imaratem afo mana anene mano bu uya akem afo bemi amaki au manoni ayinti rafisitem. Mini soke item mini asika bu maranam.³⁸Mana waita mano mana asika marara kaga waya sirukage'em marem bemi soke'e, afo wata mano intim uyadem imarem miniwa soke anta.³⁹Mana inim mano beyawafukai ipatekem bage'em mana magaga baka. Afo minugamifo bena wafu fugem bemi fami beyi ayika ena maratem, bemi Anona manopim wano.⁴⁰Semi rayimunami muna bemi amofim watem amaka bemi wani urem watem.

1 Korin

⁷ ¹Nau mi laik bekim dispela ol tok yupela i bin raitim long pas. "Sapos man i no marit yet, em i gutpela moa long i stap nating."²Long wanem, ol traim bilong mekim ol pasin pamuk i save kamap, olsem na wan wan man i mas i gat meri bilong em yet, na wan wan meri i mas i gat man bilong em yet.

³Man i gat rait long slip wantaim meri bilong em, na meri tu i gat rait long slip wantaim man bilong em,. olsem na tupela i noken pasim bodi bilong tupela yet.⁴Meri i no bosim bodi bilong em yet, nogat, man bilong em i bosim. Olsem tasol, man i no bosim bodi bilong em yet, nogat, meri bilong em i bosim.

⁵Tupela i noken pasim bodi bilong tupela long slip wantaim, tupela i ken wanbel na i stap longwe long sampela taim, sapos tupela i wanbel na i ken kisim taim long prea. Na bihain tupela i ken bungim bodi na slip wantaim, Long wanem, Satan bai i traim yupela long stiaim laik bilong bodi bilong yupela.⁶Tasol dispela tok mi mekim, em i no olsem lo yupela i ken bihainim, Nogat yupela i ken bihainim laik bilong yupela yet.⁷Mi laik olgeta man i stap singel olsem mi. Tasol God i givim kainkain presen long olgeta wan wan man, wanpela man i kisim wanpela kain presen na long arapela man em i kisim narakain presen.

⁸Na ol man i stap singel na ol meri man bilong ol i dai pinis mi tok olsem, em i gutpela long ol i noken marit na i stap wankain olsem mi yet.⁹Sapos ol i no inap bosim gut laik bilong ol, em i gutpela long ol i ken marit, nogut bel bilong ol i skirap long mekim pasin pamuk.

¹⁰Nau ol manmeri i marit pinis, mi givim dispela lo long yupela, i no mi, tasol Bikpela yet i tok, meri i noken brukim marit wantaim man bilong em.¹¹Tasol sapos em i brukim marit wantaim man bilong en, em i noken maritim narapela man, o em i mas tok sori na go bek long man bilong en. Man i noken rausim meri bilong em.

¹²Tasol nau mi laik tokim yupela olgeta, sapos wanpela brata i gat meri husat i no save bilip na sapos meri i amamas long i stap wantaim em, em i noken rausim dispela meri.¹³Sapos wanpela meri i marit na man i no bilip long Krais, na sapos man i laik i stap wantaim meri, orait meri i noken rausim man.¹⁴Man i no bilip, em i no pas wantaim meri bilong en, long dispela pasin em i kamap Holi, na meri i no save bilip na em i pas wantaim brata, Sapos olsem, bai ol pikinini bilong tupela bai ol i no i stap klin long ai bilong God, tasol nau ol i stap Holi.

¹⁵Tasol sapos man o meri i no bilip long God, dispela man o meri i laik lusim na go, larim em i go. Long wanen, dispela brata o susa em i no kalabus long tok promis ol i bin mekim. God i singautim yupela long stap gut wantaim bel isi.¹⁶Meri, yu save olsem wanem, bai yu helpim man bilong yu long kamap kristen o nogat? Na man, yu save olsem wanem, bai yu helpim meri bilong yu, kamap kristen o nogat?

¹⁷Larim wanwan bilong yupela i ken i stap long wanem laip Bikpela i bin makim bilong yupela, na em God i singautim yupela long en. Dispela em lo bilong mi long olgeta sios.¹⁸I gat wanpela man i katim skin taim God i singautim em long bilip? Em i noken traim long rausim mak bilong skin em i bin katim. I gat wanpela man i no bin katim skin taim God i bin singautim em long bilip? Em i noken katim skin bilong en.¹⁹Katim skin o i no katim skin dispela i no bikpela samting. Tasol pasin bilong bihainim lo bilong God em samting tru.

²⁰Wanwan man i ken i stap long singaut, em i bin i stap taim God i bin singautim em long bilip.²¹Yupela i stap wokboi nating na God i singautim yupela? Noken tingting tumas long dispela. Tasol sapos yu inap kamap fri, orait mekim olsem.²²Long man husat Bikpela i singautim em olsem wokboi nating, em i fri man bilong Bikpela. Olsem tasol, dispela fri man taim em i harim singaut na bilip, nau em i kmap wokboi nating bilong Krais.²³God i bin baim yupela pinis wantaim bikpela pei, olsem na yupela i noken kamap wokboi nating bilong ol man.²⁴Ol brata na susa, wanem kain laip wan wan bilong yumi i bin i stap na God i bin singaut long bihainim em, yumi mas i stap long dispela kain laip wantaim God.

²⁵Na long toktok bilong ol lain husat i no marit yet, Bikpela i no givim tok long mi, tasol mi givim tingting bilong mi long marimari bilong Bikpela, olsem ol i tok, mi autim em i tru.²⁶Mi ting olsem, long wanem, long ol hevi i wok long kam, em i gutpela long man i ken i stap olsem em i stap nau.

²⁷Yu i bin marit pinis? Yu i noken panim rot long lusim meri. Yu i stap fri long meri o yu no marit yet? Noken painim meri long maritim.²⁸Sapos yu marit, yu no mekim sin. Na sapos meri i no marit yet na i marit, em i no mekim sin. Tasol ol lain husat i marit bai i gat planti kain kain hevi taim ol i stap laip, mi laik helpim yupela.

²⁹Tasol mi mekim dispela tok, Taim em i sot pinis long dispela taim i go, ol lain i gat meri i ken i stap olsem ol i nogat wanpela.³⁰Ol lain husat i krai i ken i stap olsem ol i no krai, ol lain husat i amamas, i ken stap olsem ol i no amamas, na ol lain husat i kisim samting i kam, i ken i stap olsem ol i nogat ol samting.³¹Na ol lain husat i pasim tok wantaim ol manmeri long graun, i ken i stap olsem ol i no bin pasim tok wantaim ol, long wanem pasin bilong dispela graun i wok long kam arere.

³²Mi laik yupela i stap fri long pasin bilong wari na tingting planti. Man i no bin marit em save amamas tru long mekim ol wok bilong Bikpela, long wanem wanpela samting bai i no inap pasim em long bihainim God.³³Tasol marit man i save wari na tingting planti long ol samting bilong graun, long wanem, em i wari na tingting planti long lukautim meri na pikinini bilong em³⁴na tingting em i bruk long tupela hap. Olsem na meri i no marit em i save amamas long bihainim God, na en bai i stap Holi long bodi na spirit long lotuim God, Tasol marit meri i save wari long samting bilong graun, olsem wanem na em inap lukautim wok bilong man bilong em.

³⁵Mi mekim ol dispela tok long helpim yupela, na mi no laik putim hevi long yupela, long wanem samting em i stret. Olsem na yupela i ken i stap stret long ai bilong Bikpela na wanpela samting i noken pulim tingting bilong yupela.

³⁶Tasol wanpela man i ting olsem em i no mekim gut long pikinini meri em promis long marit wantaim gutpela pasin, long wanem, bel bilong en i kirap strong tru, larim em i ken marit olsem em i laik. Em i no sin.³⁷Tasol sapos em i pasim tingting long em i noken marit na nogat wanpela samting i pasim em, na sapos em inap long stiaim gut laik bilong bodi, em bai gutpela sapos em i no maritim dispela meri.³⁸Sapos wanpela man i maritim meri em i promis long maritim, em i mekim gut, na sapos man i pasim tingting long em i noken marit, em mekim gutpela pasin tu.

³⁹Wanpela meri i pas long man bilong em taim em i stap laip long dispela graun. Tasol sapos man bilong em i dai, em i fri long maritim husat em i laik long maritim, tasol em i mas i stap insait long Bikpela.⁴⁰Tasol taim mi skelim, em bai stap amamas sapos em i stap olsem em i stap nau. Na mi ting olsem mi gat Spirit bilong God.

1 Korin

8¹Magemi intago yigemo yunamo muna kotika kasifunta ewam.Seyu maside anene intagafau. maside intintin kipanano wata ayiranta fa erarugem wanani. ²Mana waita manomo semo semi maside anene intagege sewatemi, mini waitamano bu yintaga naye anenewafi intari ugananimi . ³Ugamifo, mana waita manomo Koti ayikara ewatewe , Kotimi bemi amonama soke inani.⁴Minugami sefo watamano muna Kotika kasifunta uram yunamo newatemi emi intano mana magaga muna Kotimi fayantagi itene. Ugamifo, mana samana beyao ano "Koti bene. ⁵Nesu ena ena koti mana magagawa inaru aguka bene. nayeyare amuna muna koti wami amuna anona wane. ⁶Afo senupimi mana senu sifo'e Koti mana wami bepike mana maside anene fawa rimi bepi mana fa wasuwau.⁷Masideyu miyi yom intiti burukemo, minugami sefo mana'a manomi muna kotika-i mono waya sevemi minifike yunami nevemi yemi muna kotika kasifunta evemi, nayeyara yenti intiru anakagami eram buruka.⁸Ugamifo me'e mini yuna manomi Koti auga kai senu'i awogu bu yusikatene. Seyuyami savi bu yugugafau, seyuyamo mini yunam bu neyarafi a'a nateyami awogu akum fawaronte yanafu. ⁹Ugamifo rafima soke ogo yigenti ayi ranta mano mana afa awa nafi aunana kumipim bu rano, nayeyara yenti amakuku eram buyuga. ¹⁰Afo manawayimo awogu intin rukemo amonanamo yunamo muna kotini naupake newanave mini waita mano intinti eram buyugamisefo muna kotika kasifunta eyafo a?¹¹Me'e mini emi intama fugasire muna kotini awu awa. mini afa awa beni amakukum era buyuga iyemo Jisasi benatawa fukane bemi fugemi anakai'temii . ¹²Minugami sefo mini kanamo e'nafa awamo kumi' e' savi uyikana yenti intitano eram buyuga, a'i emi kumi Jisasi augaka uruka, ¹³Minugami sefo, yunamanomo se tifa tiwami amakukuntike yan dina'i, afo semi yewa yege kasifunta yunami bunatege enawa afa awa yan dina nantise.

1 Korin

8¹Nau yu mas save long wanem kain kaikai ol i save mekim ofa long ol god giaman na yumi save tu olsem, "yumi olgeta i gat gutpela save." Na gutpela save bai i pinis tasol pasin bilong laikim bai i stap strong yet.²Sapos wanpela man i ting, em i save long olgeta samting, dispela man i no save yet long wanem samting em bai inap long save.³Tasol, sapos wanpela man i laikim tru God, dispela man, em God i save gut tru long em.

⁴Olsem na long pasin bilong man i kaikai long ofa ol i mekim long god giaman, em yumi mas save olsem " ol god giaman bilong dispela graun i samting nating," tasol "i gat wanpela God Bikpela tasol i stap."⁵Ating i gat planti kainkain god i stap long skai na long graun, long wanem, i gat planti 'god' na planti 'bikpela' i stap.⁶Tasol, long yumi, " I gat wanpela God Papa i stap, na long em tasol olgeta samting i bin kamap na long em tasol yumi stap laip, na wanpela Jisas Krais, Bikpela bilong yumi, insait long em tasol olgeta samting i bin kamap na insait long em tasol yumi kamap na stap laip."

⁷Olgeta lain i nogat dispela kain save, olsem na sampela i bin mekim lotu i go long giaman god na kisim kaikai na ting olsem, em bilong givim ofa long god giaman, long wanem tingting bilong ol i bagarap pinis na nogat strong.

⁸Tasol ol dispela kaikai i no inap mekim yumi kamap gutpela long ai bilong God. Yumi i no lain nogut, sapos yumi i no kaikai, o kamap gutpela lain, sapos yumi kaikai. ⁹Tasol lukaut gut olsem, laik bilong yupela i noken mekim wanpela brata o susa i pundaun long sin, long wanem, bilip bilong ol i no strong.¹⁰Sapos wanpela i gat gutpela save i lukim yu kaikai insait long tempel bilong god giaman, bai dispela man tingting i no strong long em i mekim em long kaikai ol i mekim ofa long god giaman a?

¹¹Long dispela tingting bilong yu tasol long ol god giaman, dispela brata, bilip bilong em i no strong, husat Krais i bin dai long em tu, bai lus na bagarap.¹²Olsem na taim yu mekim sin long ol brata bilong yu na bagarapim dispela tingting bilong ol i no strong tumas, em yu mekim sin long Krais.¹³Olsem na sapos kaikai i mekim brata bilong mi long pundaun long bilip, orait mi noken kaikai abus gen long mekim brata bilong mi i pundaun.

1 Korin

9

¹Semi fami bubege? Semi aposoli ibegafu? Jisasi senuti Ano'na bu amonegafo? Yigemi senampa Anonamanopim buyogategafo? ²Semose enoka aposoli iyugatei yigeka'iaaposoli yi onu . Yigemi seti aposoli yoganti ano'apim yoge wano sinagom.³Minimi seti eraranta sepim yemi seti yoganti afakanayo. ⁴Seyuyami yuna nantim non nantim a'ao

sigano? ⁵Anasi amakukun ewai senu nampa manafini i'item, mana'a aposoli ugani ure, Ano'napim bam afa awa nampa Sifasi? ⁶Intami Banabasi nampa sewa yogate gafu? ⁷Iten waita mano soldia ugem beyi yunam afakevenafi? Iten waita mano yunam yo'dem beni yunapikem bumarevenafi? Iten waita mano burumaka yu rafisevem beni nan anomi bunevenafi? ⁸Mini baya yu ose sunami ano waita yu intintira seve gafo? kaga waya mano nesu waya miniyanti busewano? ⁹Mosesini yaufimi ami wano, "burumaka awaunti buwa uyagano raisi agam aisewagana ." Koti mini wayami burumaka yara mini wayami sigatenafi? ¹⁰Senu gara senaye?Koti benanao senuganti siga. item waita mano maga aufewatem amonampaga aufono, raisi anayum mose mare bayim omare intano minifike beyi yunam maratem. ¹¹Au iya ontanoni anene yigem yi'wanapa yogeyamu, nesu anene yigeni yogantike marateya. ¹²Eno mose yigenti anene mara yintainai, seyuyami ami irukasiwau seyu yemi eyo busenu yigenanti? Mini yanti eram baya iseteya, maside umanti marewasiwau, Kraisi ami bu uyagara. ¹³Yigemi buyintagegagfo , mono ma ose rafise wayi mono mapikemi yunami mareve mono? altaga rafise wanu alta gakem yunami mareve mono altaga rewam. ¹⁴Minugamifo, Anona mano ami manisiren siga, Kotin ami mose sewayi, mini yogantikem yunami maratemono. ¹⁵Eyo semi eram waya sire minima eyosigam wayayanti. semi mana waya agarewaunami mana yanta iwa iusikago semi? Avogu ino senare fugirare watayu semi sima savi inayonanti semi sewauna wauna wayayanti. ¹⁶Eyo minukai semi awoku waya sima fawam irare. sisivei mare buyuroteke, semi mino tege. Semi umanti marateuno inamose awoku yayamose sima bufawam otei. ¹⁷Eyo semi sesira anoni agikao amose sikate, meyami senao maranu. Eyo semi sesirakato bu yoduke tina fugabe semi mini yokanti buyokararu namino Gotimi simi yokanti. ¹⁸Naye wafi seti meyami? semi awoku wayami sima faware ewauna? semi wata yanti awoku waya ayaono busewauno. Eyo mini manomi semi amakagi buewa avogu buewa avogu wayami. ¹⁹Ifada semi fa wata giura wata anasi nampa wano. Semi maside yuyi yoka waita muno, minuga mifo semi amuna mi wata anasi manta manafa ranu. ²⁰Minugai semi Juda yunapa bei, semi Juda akuni urei wage,uno,nayeyare Juda waitau yivigara.Afo Lo awaku rewayi napa bei Lo awarewam waita yiure wagee bumi,Lo awakurewam wata anasi yivigara. ²¹Minu kana,o semi Lo amenapao wam wata napa watei,yimi wani urei begai,yemi yivigano, .Lo amenapa buwanayom waitau yivigaranti yewani urei vei yemi yiviganu. ²²Afo semi yem yimakukum eram buyugananim akum napa bei yemi wani amaka wanuno yembai iyesakanu.Semi masideyui minuyikiwano.nayeyare mana ami bukipam aumi maragoya. ²³Semi mini masidem yokanto maraunami kraisini awogu wayami sima fawam uno erainoya. ²⁴Yikemi buintagege, gafo made uya intim uyae wanu uyevevemi mana bayi mana anene marevimono? Minugafo uyare beva anene marano. ²⁵Item waita mano mini uyan intim uya irantem ben aumi rafima awogu ino. Minuremi anene marevemono savi inanim anene, afo senu uya ewafunami savi buyinanim anene marara uyaewa suwau. ²⁶Minuga'i fami bu uya eve, ²⁷Setumi mante atede beve, minuga'i eno waka baya site mini anenemi buranu.

1 Korin

9 ¹Ating mi no stap fri man a? Ating mi no stap aposel a? Ating mi no lukim Jisas Krais Bikpela bilong yumi? Ating yupela i no kamap wokman bilong Bikpela wantaim mi?²Sapos mi no stap aposel long ol arapela lain, mi stap aposel bilong yupela. Na yupela i ken save long wok bilong mi insait long Bikpela.

³Dispela em i olsem strongim sait bilong mi, long ol lain i ken sekim wok bilong mi. ⁴Ating yumi i nogat tok orait long kaikai na dring?⁵Ating yumi nogat tok orait long poroman wantaim wanpela bilip meri, olsem ol arapela aposel i mekim, na ol brata i stap insait long Bikpela, na Sifas?⁶Ating mi wantaim Banabas i nogat tok orait long mekim wok?

⁷Husat man i save kamap soldia na painim kaikai bilong em yet? Na husat man i save wokim gaden na i no save kisim kaikai long en? o husat man i lukautim bulmakau na i no save dring milk bilong en?⁸Ating mi mekim dispela tok bihainim tingting bilong ol hetman tasol? Ating lo i no toktok long ol dispela samting?

⁹Tok i stap long buk bilong Moses, "Noken pasim maus bilong bulmakau taim em i rausim pikinini kaikai bilong rais." Ating God i tingim ol bulmakau na em i mekim dispela tok?¹⁰Ating em i no tok long yumi? God yet i tok long yumi, husat man i wok long brukim graun i mas amamas long brukim, na man i wok long rausim sit bilong rais i mas save olsem ol bai i kisim hap kaikai bilong ol. ¹¹Sapos mipela i planim samting bilong Spirit namel long yupela, ating mipela bai kisim planti ol samting long wok bilong yupela.

¹²Sapos ol arapela lain i gat tok orait long kisim ol samting bilong yupela, orait ating mipela i nogat tok orait moa long yupela? Tasol mipela i no tok strong long dispela, na mipela i save karim olgeta hevi, na mipela i no laik pasim rot bilong gutnius bilong Krais. ¹³Ating yupela i no save olsem, ol lain i save lukautim haus lotu i save kisim kaikai long haus lotu,? na ol lain i save lukautim alta i save kisim kaikai long alta taim ol manmeri i mekim ofa

long alta.¹⁴ Olsem tasol, Bikpela i givim tok olsem, ol lain i save autim gutnius, bai ol i mas kisim kaikai long wok bilong autim gutnius.

¹⁵Tasol mi no tok strong long dispela ol tok orait. Na mi no raitim dispela tok long yupela i ken mekim samting long mi. Em i gutpela long mi i dai pastaim nogut ol man i daunim mi long dispela tok mi mekim.¹⁶ Tasol taim mi autim gutnius, mi bai no inap apim nem bilong mi, mi mas mekim olsem. Mi i ken kisim bagarap sapos mi no autim gutnius!

¹⁷Sapos mi autim tok long laik bilong bel bilong mi, orait bai mi inap kisim pe. Na sapos mi no mekim long bel bilong mi, orait mi save mi i no inapim mekim wok God i bin givim long mi.¹⁸ Wanem nau em pe bilong mi? Taim mi save autim gutnius, mi no save tokim man long baim gutnius, na dispela i no save inapim namba mi gat long autim gutnius.

¹⁹Maski mi stap olsem fri man long olgeta manmeri, mi kamap wokman bilong olgeta, olsem tasol bai mi ken winim planti moa.²⁰ Taim mi stap wantaim ol Juda, mi save stap olsem ol Juda lain, long wanem mi laik winim ol Juda. Na taim mi stap wantaim ol lain i save bihainim Lo. mi save kamap olsem man bilong bihainim Lo nogat, em i bilong winim ol lain i save bihainim Lo.

²¹Na taim mi i stap wantaim ol man i no save stap aninit long Lo, mi stap olsem man i no save stap aninit long Lo, long winim ol lain i no save stap aninit long Lo.²² Na taim mi stap wantaim ol lain bilip bilong ol i no strong, mi save i stap olsem man bilip bilong em i no strong long winim ol dispela lain. Mi save mekim olsem long olgeta lain, long wanem mi laik bai sampela lain i ken kisim laip.²³ Mi mekim olgeta dispela wok long autim gutnius bilong Krai i mas kamap strong, na tu long kisim gutpela samting God i redim long mi.

²⁴Ating yupela i no save olsem, olgeta man i save ran long resis, wanpela man i save winim prais? Olsem na ran strong long winim prais.²⁵ Man i laik ran long dispela resis, em i save bosim gut bodi bilong em long taim bilong trening. Ol i save mekim olsem long winim prais i save bagarap, tasol yumi save resis long kisim prais bai no i inap bagarap.²⁶ Olsem na mi no save ran nating o paitim win nating, nogat.²⁷ Tasol mi save stiaim laik bilong bodi long bihainim mi, olsem na bihain mi autim tok long ol arapela lain, mi yet mi noken lusim prais.

1 Korin

10

¹Simi simo buewano yigemo buintato wami, afa awao, seti ayinti intago senu tifo emi sorinomi kadare mo yigam, yemi kona amenapai wage'e mono. ²Made mano mi baptaisi kana ame napa wa bu nopim makane Mosesini akumi ugamaka wage uga. ³Maside mano ni Aiyo nampa mana yiom yunami naga. ⁴Made kantano ni Aiyo mana yiom nomi naga, made kantano mi mini opike nomi naga Aiyo mano nita, bemi yenapai noe uga, mini omi Kraisi simi. ⁵Kotimi senu anomi amomi buyu yikago, made mo fugom waita yumanomi efa yaufipa irara ugane. ⁶Mini atama fabam uwimi yoyike amo nareya kumi antaga yanti buosuwa no savi anta, yemo oni buofano. ⁷Yigermi buwai yemo ugani uregai muna Koti kai yima kukumi buogo mana amano ewani buogo, yemi yaufimi agatukane", yemi wata anasi yunapa kuma kepaya vemi yunami nevemi biami namantemi itave me danisi evemi savi antami uwantuka". ⁸Seyuya mi yemo oni buofano savi antami oni iofano mana nuram mana 23000 wata anasi fuma kipagane. ⁹seyuya bu Kraisi makasefa, yemi nesu anomi minurami mema manomi yiruma savi oruka. ¹⁰Afo seyuya bu sisiwo buofa mana ewani buyofa, mininami wata arewam ankerano arumafugemi mata savitemi. ¹¹Afo, mini antamo fawariyi mi yotivi ruka, senu ami yotigemi bayami agantuka senupim mose arafa kipa kana fawam itemino. ¹²Minuga mifo iyewafi itama akeite ravima sokeo buwa rufamo. ¹³Bumu mana maksinti yegemi yaga buga enaugambumi. Mininani magasiti mana magaga watanasiyupi fawarewa, minugamifo Kotimi beyaawakute bumi eana yigemi yakagaugami maksinti yigakai yinani. Makasinto yigeka yinanimi, afo Kotimi ami afa karemi yofainani mini ayimi minuga yigemi manta itamakeinago mini makasintano yigemi bumi amanapa danani. ¹⁴Yeti akunugo yigemi yerare uyawogo muna kotika manbaya sifim. ¹⁵Semi yiganati sewau mane watayuo awoguintito rukagi, afo yigemi amosunayu rayite intanago. ¹⁶Afo mini awogu aneneyu mini kapi aupemiwa seyu yimiduka fanafi, minimi bumi Kraisi? nareyanta manuga marewami? ¹⁷Nayeyarafi, mana sikoni mana wage-yamu. Minugami yami seyu watanasiyu mana sikoni mananateya. ¹⁸Israliyu ewa antayu amona, yemi safurayu newami kantataga yanafai yukaga newa, mini nuramanami Kotinapa yewa ruwantuewa kanta? ¹⁹Yayu wayawafi senuna? mini muna kotimo fuga anenewafi? O yunanu amewami ofyanta uremuna kotimo amewami minimi fuga anenewafi? ²⁰Semo sewana mi mae ayufun atafimo eayimo ofa mo savi kumayu awamu amewane, Kotim buamemo, semi busiye wane save kuma yuanomi awamu nampao ruwantu ewanare. ²¹Yigemi iwa Kotimi kapufike neve savi sava awamu itafike neve buinago ne a'ao, yigemi anona manoni yaufike neve wana noni

yaufike inagone a'ao. ²²Mino suwanami, anona manomi senu sisemi aranami setimino? Senuti eranti anona manoni eranti yakaga gene?²³Maden yantai amakai uwarante yamino, afo mini fike mi mana'a yanta anomi sofa buitem akei busimitemi. Afo maden yanta anowa akei usika tenaye. ²⁴Seyuyami semo sofaina natana iofano. Afo, seyuyami enonanta itareya yemba yofa ofa.²⁵Masiden yunamo nariana ogo aventami buogo maranago mi meyani inagomi, buwai nesu intiri egai yinta yinta buogo. ²⁶Nayeyare, mana manga anmpa maden yantao mini gao wanu napai, anona mano nitamino no. ²⁷Kotipim iwananim waita mano arem yige senampai yunami nano sirami, bira intewatemi, bem aminanim yunami fawa nano aminanim yunami, nesu intiri buewa yinta ono. ²⁸Afo mana waita mano sasame semi, mana yunami muna kotikai mini yunami ofarin sinami, buwa nano, mi'nitemi, emo sasami dukam waita mano bai ofaino nami no, avoguino enobai ofaino namino. ²⁹Mana waya mo sewau nami, semo sewanami emana ofaino yarage buve, ena waita wa intintimi ofaino yare eno bai yeyi intintim sewa irayima goyare? ³⁰Semo maden yunamo sesuyi sire mare watemi, naugana semi senapa wayami siteye. ³¹Emo yunana nate wafo nona nate wafo ena yantawa uwarate wafo uwarano nafim uwantana mi Koti manawai ano avi marano. ³²Buwai mana Juda, Griki Kotipi bam waita anasi kumipim savi antafim yigako. ³³Semo evanami masiden waita anasi yimofim wago yanti ewauno semo ewaunafim, sesi avogu yanti bu afake wauno, seyarare, buve, semo afake waunami nesu waita anasi yofai rare, Kotimi yem ba yivi ganoyare.

1 Korin

10 ¹Mi no laik yupela i no save na stap, ol brata, mi laik yupela save long ol papa bilong yumi taim ol bin brukim solwara na i kam, ol i bin stap aninit long klaut.²Olgeta i bin baptais aninit long klaut na long solwara, i makim ol i stap lain bilong Moses,³na olgeta i bin kaikai wankain kaikai bilong Spirit.⁴Na olgeta i bin dring wankain wara long Spirit. Na olgeta i bin dring wara long dispela ston bilong Spirit, em i bin wokabaut wantaim ol. Dispela ston em Krais yet.

⁵Tasol, God i no bin amamas long planti bilong ol, na ol bodi bilong ol dai man i pudaun nabaut long olgeta hap bilong ples wesan nating.⁶Dispela ol samting i bin kamap long soim piksa long yumi ken luk save na yumi noken mangal long ol pasin nogut, olsem ol i bin mekim.

⁷Yupela i noken kamap ol man bilong lotu long ol god giaman olsem sampela bilong ol i bin mekim, olsem ol i bin raitim insait long buk. "Ol manmeri i sindaun long kaikai na i dring wantaim na ol i kirap na danis na mekim pasin nogut."⁸Na yumi noken mekim ol pasin pamuk olsem ol i bin mekim na long wanpela dei, 23, 000 manmeri ol bin dai.

⁹Na tu yumi noken traim Krais, olsem planti bilong ol i bin mekim na snek i bin bagarapim ol.¹⁰Na tu yumi noken tok kros nabaut olsem planti bilong ol i bin mekim, na ensel bilong kilim man i dai i bagarapim ol.

¹¹Nau, ol dispela ol samting i kamap olsem piksa long soim yumi, na ol i bin raitim long givim tok-stia long yumi husat i stap long taim last dei i kamap.¹²Olsem na husat i ting em i sanap strong em i mas was gut long em yet na i noken pundaun.¹³I nogat wanpela traim i abrusim yupela em i narakain nogat, ol kain traim i save kamap tu long olgeta manmeri bilong graun. Tasol, God i save bihainim tok bilong em, na em bai i no inap larim wanpela traim i kam long yupela i winim strong bilong yupela. Tasol traim i kam long yupela, orait God bai i wokim rot long helpim yupela. Dispela rot i olsem, em bai i mekim yupela i sanap strong, na dispela traim bai i no inap daunim yupela.

¹⁴Olsem na ol pren tru bilong mi, yupela i mas ranawe long ol pasin bilong lotu long ol god giaman.¹⁵Mi toktok long yupela olsem ol man i gat save, na bai yupela i ken skelim gut ol tok mi mekim.¹⁶Dispela ol gutpela samting i stap insait long dispela kap mipela i givim, ating em i no wankain olsem blut bilong Krais mipela i save kisim? Dispela bret mipela i save brukim, ating em i no wankain olsem bodi bilong Krais?¹⁷Long wanem, i gat wanpela hap bret tasol, olsem na yumi ol manmeri yumi stap wanpela bodi tasol. Na yumi olgeta i save kaikai wantaim long wanpela bret.

¹⁸Lukluk long pasin bilong ol lain Israel. Taim ol kaikai abus ol i kukim antap long alta, dispela i save bungim ol wantaim God long dispela alta?¹⁹Wanem mi laik toktok long en? Em dispela ol god giaman em i samting tru? O kaikai ol i givim olsem ofa i go long god giaman em i samting tru?

²⁰Tasol mi tok long ol samting ol Haiden tru i save givim ofa i go long ol spirit nogut, na i no long God. Mi no laik bai yupela i bung wantaim ol spirit nogut!²¹Yupela i no inap dring long kap bilong Bikpela na long kap bilong ol spirit nogut. Yupela i no inap kaikai long tebol bilong Bikpela na tebol bilong spirit nogut.²²O ating yumi laik mekim Bikpela bel nogut na kros long yumi, a? Strong bilong yumi i winim strong bilong em, a?

²³"Olgeta samting i orait long yumi mekim" tasol i no olgeta samting bai i helpim yumi long i stap gut. Tasol i no olgeta samting i save mekim yu i kamap strong.²⁴Yumi noken ting long helpim yumi yet. Tasol, yumi mas ting long helpim ol arapela.

²⁵Yupela ken kaikai ol kaikai ol i salim long maket, yupela i noken tingting planti na askim nabaut.²⁶Long wanem, "Dispela graun wantaim olgeta samting i stap insait long en, i bilong Bikpela."²⁷Sapos wampela haiden man i askim yu long kaikai wantaim em, na yu tingting long go long haus bilong em. Yu mas kaikai samting em i redim bilong kaikai. I noken tingting planti na askim nabaut.

²⁸Tasol sapos wampela man i tokim yu, "Dispela kaikai ol i bin mekim ofa i go long god giaman, "noken kaikai. Dispela pasin yu mekim, em bai i helpim dispela man husat i tokim yu, na tu i gutpela bilong helpim tingting bilong narapela man.²⁹Dispela tok mi tok long en, em mi no tok long helpim tingting bilong yu yet. Nogat, em i bilong helpim tingting bilong ol narapela man. Bilong wanem bai narapela man wantaim tingting bilong ol bai skelim pasin bilong mi?³⁰Sapos mi kisim kaikai wantaim tok tenkyu, bilong wanem na ol man bai i tok nogut long daunim mi?

³¹Olsem na, yu kaikai or dring, or wanem samting yu mekim, mekim dispela olgeta samting i go long givim biknem long God.³²Noken mekim wampela Juda o wampela Grik, o wampela sios bilong God long pundaun long pasin nogut..³³Olsem mi save traim long amamasim olgeta man long olgeta samting mi save mekim. Mi no save painim ol gutpela helpim bilong mi yet, nogat. Mi painim gutpela bilong helpim planti manmeri, bai God i ken kisim bek ol.

1 Korin

11

¹Yigemi seti anta awakurogo, semo Jisasimo awakure waunayi ure. ²Mage yigemi simoyu yikauno nayeyara senanto maside anefi intananti. Fakama soke ogo masidem wayamo yigemo yimuna. minugai soke antayu ewane sewauno. ³Magemi yigemi amo nanagomi Kraisi madem waita yinomi, wami wata mano anasi mano anom, uga Kotimi Kraisi anomi. ⁴Anoka uyaruke augam mukitemi Kraisi agaye amino nane. ⁵Anasi mano anoka bu'uyaru kemo augam muki temi beya wafum agaye aminani anasi mano madem anontau akefani ugem. ⁶Anasi mano anoka bu uyagemi, afo anontau akefama akiyi ino, anasi mano anontau akefaremo agaye itemi ano kaga uyagano. ⁷Afo wata mano anokai bu uyaga, nayayare, bemi Koti avu awa ugemino anasimi wata manoni awasase mino. ⁸Watami anasi fike bufawa ruga, anasi mano wata fike fawaruga. ⁹Kotimi anasi mano nara intena wata uware naye, wata mano nanti intarem anasi uwaremi. ¹⁰Minuga nanti anasi mano anoka uyagano, Kotini yogam mare wagana na ankeri mano amonano. ¹¹Minugananti, Anona manopimi, anasi beyaiga buwatene, wata mano wa beyaiga buwatene. ¹²Manu gemi, anasi mano wata fike fawaruga, watami anasi fike fawarewa. Ugami made anene Kotipike fawa rebemi. ¹³Yige nao dayimago: Soke eve nafi anasi mano anoka bufika ruke auga muke wami Kotipai? ¹⁴Senuti anta yanti, wata mano iya anonta dukatem, benao agaye maratene. ¹⁵Anasi manomo iya anontau dukatemi, minimi soke ana mino, nayeyara Kotimi anoka uyagano sirem amiruka. ¹⁶Mana wayimo mini yanti sitemi, ena minuga anta buruka fau, Kotini akum minugami ena anta buruka. ¹⁷Magemi semi awakurogo sewau. Simo buyuyi keu yigemi, nayeyara mono kana gao yeruwantu ewam, soke anta yigepike bufawarewa savi anta mana fawa rewau. ¹⁸Ananta ugami mani sire sewau yige nanti, mono magufao yeru wantu ewam, yigemi romu namu awana pike yige yiranti, yimakuku mini bayaga ewau. ¹⁹Nayeyare, yigenti mono mapimi sitoka rara gane sire intewau, yigemi intama sokeo, ite inim waita yigepike Kotimo ayewa anta fuga sire wakureveye. ²⁰Mono kao yigemo mana fimo yeruwantu ewami Anona manoni ka yunana narara yenaye. ²¹Ananto yigemo yeyi yige yantana intare maside yunami nei inaemo yeyi yanti buyintane. Inaemo mana- amano yeyi yaranti emono, mana- amano anoma-a waini nare oeni eye. ²²Mao burukemo yunamo bu newani omino. Mino antamano Kotini mono ma-anom savi avi-i amei yunamo bunayi savi uyikane. Minoi semi yigemi sima awogu buyikanu! ²³Anona mano pake mantu kauna anene, mini manami yigemi yimege, Bemi Anonamano, Judasimo avima Jisasi namugoyu yimi nani ayufumi, Jisasi breti mantene. ²⁴Yananom susu siakadem, kidiremi mani sene, "Manami setumino, yige nantino, Mana minevega omare senanti intago. ²⁵Yuna namanta naemi, kapimi yime manisem, Mana kapimi sesi awem yoganti yige napa aoyarege seti narefim maside nura yige newate omare senara intago., ²⁶Made nura yigemi breti napa nomose mana kapifike newate sigemi anonamanoni fuginti sima faware wana naemi bemi owayegen yino, ²⁷Iyewafi, yigepike mose yemo sabi antanapa memo breti nebemo nomose anonamanoni kapifike newatemi, minimi anonamanoni auwa naremi anaka ewanami. ²⁸Eana watamano benao beyarati intama awogu urena afo breti napa kapifikemnomi nano, ²⁹Afo bemi iyewafi beyarantose intama soke buyemose bretaina kapi

nomose natemi umati beyagei manamagatem.³⁰ Mino antafikemi yigemi amuna yi,i marebe era buruke,ise yigemi fugewane,³¹ Afo eyo sesi wanti dayima awogu ureyara amonafano na,em Kotini kokai itawofau,nafo.³² Afo eyo Anonamano senuose ko,ose sisikananiami mini senui atetikebem,nayeyara seyuya mana maganapa bu kipafanoye,³³ Afo eyo yige setifatiwa yigemose yuna naranteose yema ruwantitei yigemi rafisebe enonatawa intago.³⁴ Eyo mana wayimo antose rewaganami eanam beyi naupake nano bemi,bube,yigenti duwanti tano koganta ewane,Afo yigemose mana,a anene yugantose yaufimo aganta rami,naemi senao yerabe,i sigenapa ateganu.

1 Korin

11 ¹Yupela i mas bihainim wankain pasin bilong mi, wankain olsem mi bihainim pasin bilong Krais.²Nau mi amamas long yupela long wanem yupela i tingim mi long olgeta samting. Na holimpas olgeta dispela tok mi bin givim long yupela. Olsem na mi tokim yupela i save mekim gutpela pasin tru.³Nau mi laik yupela i save olsem Krais em i het bilong olgeta man, na man em i het bilong meri, na God em het bilong Krais.⁴Sapos man i karamapim het na prea o mekim tok profet, em i semim het bilong en, em Krais.

⁵Tasol wanpela meri i no karamapim het bilong em na mekim prea o mekim tok profet, em i semim man bilong em. Dispela pasin i wankain olsem meri i katim olgeta gras long het bilong em.⁶Sapos meri i no laik karamapim het bilong em, em i mas katim sot gras bilong em. Sapos meri i pilim sem long katim gras, orait em i mas karamapim het bilong em.

⁷Man i noken karamapim het bilong em, long wanem, em yet em i piksa bilas bilong God. Tasol meri em i bilas bilong man bilong em.⁸Man i no kamap long meri, tasol meri i kamap long man.

⁹God i no tingim meri na em i wokim man, tasol em i tingim man na em i wokim meri.¹⁰Long dispela as meri i mas pasim het bilong em, olsem mak bilong em i mekim wok bilong God bai ol ensel i ken lukim.

¹¹Tasol ol lain bilong Bikpela, meri i no inap long stap bilong em yet, na man tu i stap bilong em yet.¹²Em i olsem, meri i kamap long man na man i save kamap long meri. Na olgeta samting i kamap long God.

¹³Yupela i mas skelim yupela yet: Em orait long meri i no karamapim het na prea long God?¹⁴Long pasin bilong yumi yet, sapos man i gat longpela gras, em i semim em yet.¹⁵Na sapos meri i gat longpela gras, em i gutpela bilas bilong em, long wanem, God i bin givim em long karamapim het bilong em.¹⁶Tasol sapos wanpela man i laik tokpait long dispela, yumi nogat narapela pasin olsem dispela, na tu sios bilong God i nogat kain pasin.

¹⁷Nau mi laik tokim yupela i mas bihainim. Mi no amamas long yupela, long wanem, taim yupela i kam bung wantaim long lotu, gutpela pasin i no save kamap long yupela, tasol pasin nogut bilong yupela i save kamap.

¹⁸Pastaim tru mi laik tok long yupela olsem, taim mi harim yupela i save kam bung long sios, yupela i save bruk nabaut long namel long yupela yet, na mi bilip liklik long dispela tok.¹⁹Long wanem mi ting sios bilong yupela i mas bruk liklik, bai yupela i ken save gut, wanem ol manmeri bilong yupela i save bihainim tru ol pasin God i laikim.

²⁰Olsem na taim yupela i kam bung long lotu, em i no Kaikai tru bilong Bikpela yupela i save kaikai.²¹Taim yupela i kaikai, yupela i save kisim kaikai bilong yupela pastaim long ol arapela, sampela i save hangre na sampela i save dring na spak.²²Ating yupela i nogat haus bilong kaikai na dring, a? Ating yupela i ting sios bilong God em i samting nating na yupela i daunim ol arapela i nogat kaikai na ol i pilim sem, a? Bai mi tok wanem long yupela? Bai mi tok amamas long yupela, a? Mi no inap amamasim yupela long dispela!

²³Samting mi bin kisim long Bikpela, em tasol mi givim i go long yupela, em Bikpela Jisas. Long dispela nait Judas i putim em long han bilong ol birua.²⁴Bihain em kisim bret na i givim tenkyu long God na em i brukim na tok, "Dispela em i bodi bilong mi, em i bilong yupela; yupela mekim dispela long tingim mi."

²⁵Long wankain pasin em i kisim kap bihain long kaikai pinis, na em i tok, "Dispela kap em nupela kontrak long blut bilong mi. Olgeta taim yupela i dring, yupela tingim mi."²⁶Long olgeta taim yupela i kaikai dispela bret na dring long dispela kap, yupela i mas tokaut long dai bilong Bikpela inap em i kam bek.

²⁷Olsem na sapos man i no mekim gutpela pasin long taim bilong kaikai bret na dring long kap bilong Bikpela, em i bagarapim bodi na blut bilong Bikpela.²⁸Larim man i mas skelim em yet pastaim, long dispela rot em i ken kaikai bret na dring long kap.²⁹Sapos man i no tingting gut long bodi bilong Bikpela na kaikai na dring, em i bringim asua i kam long em yet.³⁰Long dispela as planti bilong yupela i save kisim sik na yupela i nogat strong na sampela bilong yupela i dai pinis.

³¹Tasol sapos yumi tingting gut na skelim yumi yet, bai yumi no inap sanap long kot bilong God.³²Tasol taim Bikpela i kotim yumi, em i stretim yumi, olsem na bai yumi no inap bagarap wantaim dispela graun.

³³Olsem na ol brata bilong mi, taim yupela i kam bung long kaikai, yupela i mas wetim ol wanpela narapela.

³⁴Sapos wanpela i hangre, larim em i kaikai long haus. Nogut, bung bilong yupela em i kamapim kot bilong yupela. Na long ol arapela samting yupela raitim pas long mi, bai mi yet i kam na stretim wantaim yupela.

1 Korin

12

¹Setifa awa, magemi semi yiyime mana amoyu'akam meyami, Aiyo aga ninta. Minugai semi yigemi intama soke ogo benanti. ²Yige mano intaga mono pimmo buweganam, ena watayui yigemi mantemi muna kotipim ami busewam avi yani omi, afo'yemi yigenti intiti manta mantaremi yigemi fami biri ana ewam. ³Minuga'i semi yigemi intago mana wata Kotini awamu burukam sitem, "Jisasimi bemi savi item", ugami mana watamo semi, "Jisasimi bemi anon nave,"Aiyo Agapim mana. ⁴Nesu amo yuwakam meyami Aiyo agapim wane, ugemi mana Awamu wane. ⁵Afo ena ena yoganti Kotipim wa, ugami mana Anonami mana wa. ⁶ugami nesu yoganti bene, mana Koti mina wa, Bemi sadagemi yoganti mantati fawarem masidem wata aupepim. ⁷v Kotimi eranti amemi Aiyo Aga ano mana mana nesu bata yafa inanim. ⁸Mini mana Awamu'i, eranti mana watami wayami sitemi avogu intinti, afo enomi intimi amemi sima fawaritem Kotimi intiniti. ⁹Mini mana Awamu kai, ugami bemi mana eran ama kukumi mana watami amemi, afo ena watami ami amemi yiwaita manta soke inanim. ¹⁰Afo enomi amemi beraran anene waratemi, enomwa amemi intinti naemo fawarinanim anene sima fawaritem, afo enomi intinti amemi avogu Aiyo napa savi aiyo amonatem, enomi bemi amemi intinti ena ena waya sitem, enomi intinti amemi ena ena waya wayedem sitemi ¹¹Ugami mana Awamu ano aupemi masidem mini anenepim yoganti marem afo yimitemi iyemo Kotimi mana mana yimemi ugamakami.v ¹². Mana aum ano mana item, ugami ena ena aumi mantam mana yiem emi, Kraistifim mana ugemi. ¹³Mana Aiyo aga pimi nomi fegeyare afo mana bunami fareyare. E'a emi Juda fakenafi o criki fakenafi o fa yogam wata wafi o watamo fa uma buruka. Kotimi seyuya mante mana Awamupim nafanu. ¹⁴Aumi bu mana bunam buwa, bemi nesu bunami dukemi. ¹⁵Afo ai mano semi; Semi ayami buwau ugami semi mana bunami buwai, " ugamifo bewai aumanomi mana bunami. ¹⁶Afo auga mano semi, augam buwa'u minugami mana au'ano buwege, afo bewa mana aumi. ¹⁷Ugamifo masidem buminami augam mana emi, naurem aumi waya intananim? Afo aumi masidem auga mana emi, naurem anene usiratenafi? ¹⁸Ugami Kotimi magemi mana mana bunami mini mo bemo uwantuka. ¹⁹Ugamifo masidemo manta manyi urem, aumi ite'aga watene? ²⁰Ugami mana mana bunam manoni, masidemi manta mana ana item. ²¹Augam mano ayami bu sasa mitem, " emi senampai buwano", afo anom mana ai sasamemi "senampe buwano nami busitem". ²²Ugami mana buna manomi seya inteya yemi eranti buruka, bemi anona anene itemi seyuya sufimi. ²³Afo mini seyuya akam aumi inteya buatekami, mini yemi avogu uyikeya. Ugami mini akam aumi seyuya augami bu amonateya rawa uma soke eya. ²⁴Aboguge, mana ayapa sumano bu soke buyikeya, Ugami yemi anom avi mantuka. Ugami Kotimi masidem bunami manta manafim duka, afo avi ano yimemi mana'a bunamo seyuya intafanu soke bu ugami. ²⁵Bemi mini mantem bu'rayimanti fawaritem aumi aupem, ugami mini mana mana bunamano rafisinami enomi mana yom antaga. ²⁶Mana aiyapa ai'o inami, maden bunam mano ai'ana itemi. Afo mana ayapa anom avi maramami masideyu yimoyitemo manafim. ²⁷Minugami masidem seyuyami Kraistimi ben aumi beyare. ²⁸Momoma aupemi Kotimi beni yogam bata manta itavitem, napa bini yogam bata naemo yinanim anene sima fawarewam, kamore'a sisa, afo mana'a yoganti yimemi anene iwarari inam waratem, mana'a maratemo yoganti mono mai rafisinayom, mana'a yoganti yimemi ena ena waya fike asego. ²⁹Seyuya masidem Aposoli, tisa nampa profeti beyare? Seyuya masidem eranti yoyari oteyare a? ³⁰Seyuya masidemi mareyare yoganti yi wata ategafanu a? seyuya masideyu yoganti rukeyare ena ena waya fike seya a? afo seyuya masidemano mini wayami wagafanoyo? ³¹Seyuya eran intinti mareya Aiyo Aga ananta eya. Afo semi yoyivige anta mano au'i avogu ayim.

1 Korin

¹² ¹Ol brata, nau mi laik tokim yupela long ol presen, bilong Holi Spirit. Olsem na mi laik bai yupela i mas save gut long en. ²Yupela yet i save olsem taim yupela i bin i stap haiden, ol arapela man i pulim yupela na i go lotuim ol giaman god i no save toktok, na ol i paulim tingting bilong yupela na yupela i save i go tasol. ³Olsem na mi laik yupela i save olsem nogat wanpela man i gat Spirit bilong God inap tok, "Jisas i ken bagarap," na nogat wanpela man inap tok, "Jisas em i Bikpela," tasol long Holi Spirit tasol.

⁴I gat kainkain presen bilong Holi Spirit, tasol i gat wanpela Spirit tasol i stap.⁵Na i gat kainkain wok bilong God i stap, tasol i gat wanpela Bikpela tasol,⁶na i gat kainkain wok i stap, tasol i gat wanpela God tasol, em i mekim wok i kamap isi insait long olgeta man.

⁷God i givim strong bilong Holi Spirit long wanwan man long helpim olgeta man.⁸Dispela wanpela Spirit, tasol i givim strong long wanpela man long autim tok bilong gutpela tingting, na long narapela em i givim save bilong autim save long God.

⁹Long dispela wanpela Spirit, tasol em i givim strongpela bilip long wanpela man, na narapela man em givim presen bilong oraitim sik.¹⁰Na narapela em i givim presen bilong mekim strongpela mirakel, na narapela em i givim presen bilong autim tok profet, na narapela em i givim save bilong luksave long gutpela spirit na spirit nogut, Na long narapela em givim presen bilong toktok long kainkain tokples, Na long narapela em i givim save bilong tanim ol kainkain tokples.¹¹Tasol wanpela Spirit tasol i wok insait long dispela olgeta samting na i givim presen long ol wanwan man God i makim.

¹²Wankain olsem bodi em i wanpela, tasol i gat wanwan hap bilong en i kamapim wanpela bodi, wankain olsem Krais.¹³Long wanpela Holi Spirit tasol yumi baptais na i kamap wanpela bodi. Maski yu bilong Juda o bilong Grik o man i stap wokboi nating o man i stap fri, God i mekim yumi olgeta i dring long wanpela Spirit tasol.

¹⁴Bodi i no wanpela hap bilong em yet, nogat em i gat planti hap bilong en.¹⁵Sapos lek i tok, "mi no han olsem na mi no hap bilong bodi, "tasol em tu i wanpela hap bilong bodi.¹⁶Na sapos ia i tok, Mi no ai olsem na mi no hap bilong bodi, tasol em tu i wanpela hap bilong bodi.¹⁷Sapos olgeta bodi em i ai tasol, bodi bai harim tok olsem wanem? Na sapos olgeta bodi em i ia tasol, bodi bai smelim samting olsem wanem?

¹⁸Tasol God i putim wanwan hap bilong bodi long taim em i wokim em.¹⁹Sapos olgeta i bin kamap wankain hap tasol, bodi bai i stap we?²⁰Olsem na wanwan hap bilong bodi, olgeta i kamapim wanpela bodi.

²¹Ai i no inap tokim han olsem, "yu i no inap i stap wantaim mi," na het i no inap tokim lek olsem, "yu no inap i stap wantaim mi,"²²tasol ol hap bilong bodi yumi ting ol i nogat strong, tasol em i bikpela samting long bodi bilong yumi.²³Na ol hap bilong bodi yumi ting ol i no gutpela, em yumi save bilasim ol. Na long ol hap bilong bodi yumi i no inap long lukim em yumi save karamapim ol gut tru.²⁴Orait ol arapela hap bilong bodi yumi i no bilasim, tasol ol i kisim biknem pinis. Tasol God i bungim olgeta hap bilong bodi i kamap wanpela, na em i givim biknem long ol hap bilong bodi yumi ting ol i no gutpela.

²⁵Em i mekim olsem bai i nogat bruk i kamap insait long bodi. Tasol long mekim wanwan hap bilong bodi bai lukautim arapela long wankain pasin tasol.²⁶Taim wanpela hap i pilim pen olgeta hap bai pilim wankain pen. Na taim wanpela hap i kisim biknem ol arapela i amamas wantaim.²⁷Olsem na yumi olgeta i bodi bilong Krais na yumi wanwan i stap hap bilong em.

²⁸Na insait long sios God i bin makim wanem ol aposel, na tu em ol profet, tri em ol tisa, na sampela em i givim presen bilong mekim ol strongpela mirakel, sampela i kisim presen bilong oraitim sik, sampela i kisim presen bilong helpim arapela lain, sampela i kisim presen bilong lukautim wok bilong sios, sampela em i givim presen bilong toktok long kainkain tokples.²⁹Ating yumi olgeta i aposel na profet na tisa a? Ating yumi olgeta inap mekim strongpela mirakel a?

³⁰Ating yumi olgeta i kisim presen bilong oraitim sik a? Ating yumi olgeta i gat presen long toktok long kainkain tokples a? Na ating yumi olgeta inap tanim dispela tok?³¹Yumi mas tingting strong long kisim nambawan presen bilong Holi Spirit. Na bai mi soim yupela long pasin bilong gutpela rot bilong laip.

1 Korin

13 ¹Yenyafike setegafu Ankerogu yafike setegafu, enom ayiranta buwa ganami ,afo seta manomi berowafi a'a magari ayanta sevene. ²Afo semo kasanampa waya setei, fuga waya nampa aupa waya nampa, anona amakuku dukemi anumi sinami uwaitene, semo enomo ayiranta burukatei, semi fa'anene muno. ³Afo semo anene bumakayi yimetei, sesu yimenamo agarami, afo enoyi anta burukatei, mana soke anene minifike bumaratege. '>>>>>> c5db263eef9e2d40b3c2ebf32994e6e296a9124f' Ayiranta mano antami, sasdageve enomi ayiakano. Ayi'rantami auganarari antawa eyavi mare uri antawaye. sayeke eve abuyinte, ⁵A'a enom savi uaka'anta. Eyarantana buyinta nonane. ameure ara'anene bumara nanonane.. ⁶.savi antayanti bemi amo buyewa, a'ao, fuga antayant. ⁷Ayiranta manomi, avogu yunami manta fawareve soke anta yu'anami ayiranta mano nesu agami iratene, maden anene yanti ama kukun emi, maden anene yanti intemi, nesu anenefim au'avisi marene. ⁸ayirantami beni kipanti buvene. kasanamp wayamo waganami, kipatene. Afo nesu senu tamo watemi miniwa kipatene. soke intitawao watemi, miniwa kipatene. ⁹Naugaga, dsukare buyintagega dasukare kasanampa waya busevege. ¹⁰Ugamifo, fuga anenemo yinami, afemu uga aneneyui kipatene. ¹¹Afo semi iya onto waunagai iyaoranta

waya se'eu,iyaoruyi intiranta ugage'emi iyaoru ewan anta uware'eu. ¹²Magemi, seyuya maside anene amonafa, kamufimo amonewani ureya,naemi sesorasi'i amonama soke'ofanu.Magemi,sito'a amonagau,naemi amonama soke'onu.Nayeyara semi mini aneneyu amonama soke onu, ¹³Afo magemi, mini kamore anenemi fawa wano.Amakukumba naemo fawarinani anenewa ayiranta wage.Afo enomo ayiranta mano madem yakagaga.

1 Korin

13 ¹Sapos mi toktok long ol tokples bilong ol man na bilong ol ensel, tasol sapos mi nogat pasin bilong laikim ol arapela, orait toktok bilong mi i olsem krai bilong belo o hap kapa.²Sapos mi gat presen bilong autim tok profet, na save long olgeta tok tru na tok hait, na gat bikpela bilip tru inap long rausim maunten long ples bilong em, tasol sapos mi nogat pasin bilong laikim ol arapela, orait mi stap samting nating.³Sapos mi givim ol samting bilong mi long ol rabis lain, na mi givim bodi bilong mi long ol i kukim, tasol sapos mi nogat pasin bilong laikim ol arapela, orait mi bai i no inap kisim wanpela gupela samting long dispela.

⁴Pasin bilong laikim, em long stap isi na bilong mekim gut long ol arapela. Pasin bilong laikim em i no bilong mangal o apim nem bilong yu yet. Em i no bilong bikhet na hambak nabaut,⁵o bilong bagarapim narapela. Na em i no bilong tingim yu yet. Em i no bilong belhat hariap na em i no bilong tingim ol rong ol arapela i mekim.⁶Em i no save amamas long pasin nogut, nogat, em i save amamas long pasin i tru.⁷Pasin bilong laikim i save karim gupela kaikai bilong em long olgeta samting na i gat bilip long olgeta samting em i mekim na wetim olgeta samting bai i kamap bihain na i save karim pen long olgeta samting.

⁸Pasin bilong laikim i nogat pinis bilong en. Sapos i gat ol tok profet stap, bai ol i pinis. Na sapos i gat ol kainkain tokples i stap bai ol i pinis. Na sapos i gat gupela save na tingting i stap, ol tu bai i pinis.⁹Bilong wanem, yumi save long haphap tasol na autim tok profet long haphap tasol.¹⁰Tasol, taim samting tru i kam, bai ol haphap samting i pinis.

¹¹Taim mi i bin stap pikinini, mi save toktok olsem pikinini, tingting olsem pikinini, na tingting long mekim ol samting olsem pikinini. Tasol taim mi kamap bikpela man, mi lusim pasin bilong ol pikinini.¹²Long nau, yumi lukim ol samting, wankain olsem yumi lukluk long mira, tasol bihain bai yumi bungim pes na lukim gut. Long nau, mi save long liklik hap, tasol bihain bai mi save tru, long wanem mi save gut tru long ol dispela samting.

¹³Tasol long nau, dispela tripela pasin i mas stap. Em long bilip na bilip long ol samting bai kamap bihain na pasin bilong laikim. Tasol pasin bilong laikim narapela i nambawan tru long ol dispela.

1 Korin

14

¹Yigemi awa kunta soke ogo eno ayiranta Ayo iya'ontanoni eraka, yigemi amonama soke urega mini baya sima fawa rogo kasanampa waita yu ewani ure. ²Wata mano ena waya fike amo sewami wata anasi yuanawa intago yaraye Kotim bai samevem, mana bayiwa bu inte vemi Ayo manoni erakai. ³Kasanampa waya sewayi yimakuku eraruyikem soke anta yu ogo semi wata anasi yira soke uyikem. ⁴Ena wayifike sewami mini benao eram marewa, ugami fo iyewafi kasanampa waya sewayim monoi eraramewa.⁵Semi intaunami madem ena waya fike sego yanti , ugamifo sokeo inanimi kasanampa waya sego. Kasanampa waya sewayimi ena waya sewayim yakagaga (afo wayegam waita bena wayega), mini mana waita anasi monopim wayi eram marago. ⁶Afa awa aunanao, yige wapa yeraveo ena waya fike asenami, iteni urena yofaitene? Kotini aupa waya siyimenu sigatimi a'a inti yimenu a'a kasanampa waya siyimenu.⁷Aum buruka anene yu anamo kawoyamo abusimi wata mano iteni urena intatene ? ⁸Ufem manomo asiranami, iteni uren aruvika bitene wae? ⁹Yigewa mana ugamino. Wayamo sima amaka buyei,watayu iteni ureya yigen ya intateye wae? Yigemi asi;nagofu yigen ya buinta teye.¹⁰Fuga nesu nasu waya mana maga wamifo beni yoga buvenaye. ¹¹Sesa buyinta gate'i, mono waya sinaniyi augaka semi enafake waita yionu. Mono waya sinanim waita wa ena magu fake waitayi inani seti amonaka.¹²Yigekawa mana ugem. Ayo manoni yimewa yogaranti manta fawarogo, minugafo erarure yogevega monoi manta erarogo. ¹³Iyewafi ena waya fake sinanimi, auga mukurena mini waya wayega. ¹⁴Semo ena waya fike suga muke ote'i, setu ano wai auga mukitem, ugamifo seti intitano fa;ugam bemi.¹⁵Minugafo semi naonuyo wae? Sese kake suga mukono a'a intikake sugam mukonu. Sukake i;ireve inti nakom ba i;iranu. ¹⁶Koti avi'o aukake yani ewate, iteni urena enomi mani sitene, "Fugave" susve sinami, afo bemi bu yintaga emi naye waya sewana ?¹⁷Fuga awogu sususe wapo miyi mana wayim buofa ewa. ¹⁸Koti nanti sususe wau, semi amakai ena ena waya fake asenu yigem yakagare. ¹⁹Ugamifo

mono pimi faipiah waya seti intintim ba, amakaga eno yiyimetege siyaka unam ena waya.²⁰ Afa awa aunanao, iyao intika yigem buwago. Masidem savi anta ayapai, yigemi sito agaguyi intikaga wago. Afo yigenti intitano anom waita anasiyi intikaga wago.²¹ Kotini age wayafim mani sire agantuka, "Sesi wata anasi fim semi ena waya fake asenu eno yiwau ka;wa. Minuga mifo seta buinta nayo," Anona mano sika.²² Minugami ena ena waya fike asirante, yima kukum buyewam waitayu yigatem yogi ugem. Minugamifo kasanampa ewananta, yima kukum ewam inim-waita ufayi ugem yima buewayitawaye.²³ Afo madem yima kukum ewam inim waita yerave ena ena wayafake amosimi, ena waitayu wa yima kuku buyewa waitayu yefegami, yigemi oeni ewane busite yafo wae?²⁴ Ugamifo yige made Kasanmpa waya sewana manawayi ama kuku buyewafi ena waita yefege nafi, madem waya inta nanimi ara baye gatemi, mini waya mano bemi rayima temi.²⁵ Madem arapim wa-aupa anta, faka fawarinam agonyaun radarem Kotipa sima faware mani sitem, fugami Kotim yege yiwana wane sitemi.²⁶ Mini anepa naye fawaritene, afa-awa aunao wae? Yeruwantu imo-emi, manawayi i-i rukemi, manawayi siyimi waya-rukemi, manawayi Koti samim waya rukem, ena ena wayafike asitem, afo eno mini waya wayegatem, afo masidem mini aneneyu ano mono manta erarino.²⁷ Mana wayi ena wayafike asinam, e'anam, kanta nowafi kamore mano mini yokam mara, mana wayi siranana eno miniga sirana mana wayi mini waya wayega.²⁸ Watamano mini waya wayegananim waita buwakanami, afo ena wayafake sewa yimi sadageya mono pim wago. Yeyaranti Kotika asego.²⁹ E'ana kanta nowafi kamore manowafi kasanampa waya sewaka mana'a fabeya rayimago mini waya.³⁰ Ugamifo, Kotimo mana awogu inti rukem monopim wananiyi, afo e'anana kasanampa waya sewa naniyi kipa rinawa.³¹ Mana mana wayi kasanampa waya mana mana ya sino, inaya intana yoyi awogu inti mareya eram marago.³² Yenti ayomi kasanampa ewayiyi rafisintim wa.³³ Nayeyara, Kotimi anene suri sari buyeve mifo saragem ara yasi nampa bemi.³⁴ Yima kuku ewayiyi mono wa; i mana ugem, anasiyu sarage mono pina wago. Nayeyara, enapa yemi asintim eyo buyuga, ugamifo sadageya amakawago agewayi sika.³⁵ Mana anene mo manta intim marantem, afo yeyi wafuna naupa inta ogo. Nayeyara, anasi mano mono mapim asinanim soke buyuga.³⁶ Koti nami yigekaga yinafi wae? Koti nami yigenare mantukanagomi.³⁷ Mana wayimo sem semi kasanampa waitave sem semi eram mono waita be sem, bemi yigepao agaregem rewana anene yui amonano, minimi Kotimo simi dukam waya sewau.³⁸ Ugamifo mana wayi bu amonatemi afo, yikewa bempa bu amonago.³⁹ Minugafo afa awa aunanao, yigemi eraru rega kasanampa waya marago, iranta mare bega mana wayim a'ao busiakago ena waya fike asiranta.⁴⁰ Ugamifo yigemi awakunta soke ogo mono sirante.

1 Korin

14 ¹Yupela i mas bihainim pasin bilong laikim narapela na wok strong long ol presen bilong Holi Spirit. Yupela i mas lukluk moa long presen bilong autim tok olsem ol profet.² Man husat i mekim tok long narapela tokples i no save givim tok long ol manmeri tasol em i save toktok long God, na nogat man i save long tok em i autim long wanem em i mekim ol tok hait long strong bilong Spirit.³ Tasol man i autim tok profet i save toktok long strongim bilip bilong ol man na kirapim ol long mekim gutpela pasin na mekim orait bel bilong ol manmeri.⁴ Man husat i mekim tok long narapela tokples i save strongim em yet, tasol man husat i autim tok profet i save strongim sios.

⁵Mi laik bai yupela olgeta i mekim tok long narapela tokples, tasol i gutpela moa mi laik yupela i ken autim tok profet. Man husat i autim tok profet i winim tru man husat i mekim tok long kainkain tokples (orait i mas gat man i ken tanim tok), na bai ol manmeri bilong sios i ken kamap strong.⁶ Tasol ol brata na ol susa, sapos mi kam long yupela na mekim tok long kainkain tokples, bai mi helpim yupela olsem wanem? Mi mas tokim yupela ol tokhait God i soim mi o givim yupela save o autim tok profet o skulim yupela.

⁷Sapos ol samting i nogat laip olsem mambu o gita i no mekim ol kainkain krai bilong ol, olsem wanem bai man i save long wanem kain samting ol man i pilai?⁸ Na sapos biugul i mekim narapela kain nois, bai man i redi long taim bilong pait olsem wanem?⁹ Em i wankain long yupela. Sapos yupela mekim tok i no klia tru, bai man i save long tok bilong yupela olsem wanem? Yupela bai toktok na nogat man bai save long ol tok bilong yupela.

¹⁰Tru, i gat planti kain kain tokples long graun na nogat wanpela bilong ol dispela tokples i nogat as.¹¹ Tasol sapos mi no save long as bilong wanpela tokples, mi bai kamap olsem man bilong narapela ples long man i autim tok. Na man i autim tok bai kamap olsem man bilong narapela ples long mi.

¹²Wankain olsem long yupela. Yupela i save laikim tru olsem presen bilong Spirit i mas kamap ples klia, olsem na yupela i mas wok hat long strongim sios.¹³ Olsem na man husat i mekim tok long narapela tokples, i mas prea olsem em i ken tanim dispela tok.¹⁴ Sapos, mi i prea long narapela tokples, spirit bilong mi tu i prea, tasol tingting bilong mi i stap nating.

¹⁵Olsem na bai mi mekim wanem? Bai mi prea long spirit bilong mi tasol o bai mi prea long tingting bilong mi tu. Mi bai singim song long spirit bilong mi na mi bai singim song long tingting bilong mi tu.¹⁶ Sapos yu litimapim

nem bilong God long spirit, olsem wanem bai narapela man i tok, "I tru" taim yu tok tenkyu, na sapos em i no save long wanem tok yu mekim?

¹⁷Tru yu givim gutpela tok tenkyu tasol dispela i no strongim narapela man.¹⁸Mi tok tenkyu long God olsem, mi inap mekim tok long kain kain tokples moa long yupela olgeta.¹⁹Tasol long sios mi ting mi bai mekim 5-pela hap tok long tingting bilong mi, i nap long mi skulim ol narapela man na maski long 10, 000 pela hap tok long narapela tokples.

²⁰Ol brata na ol susa, yupela i noken stap olsem ol pikinini long tingting bilong yupela. Long olgeta pasin nogut, yupela i mas stap olsem ol liklik pikinini. Tasol tingting bilong yupela i mas stap olsem tingting bilong bikpela manmeri.²¹Long lo bilong God ol i raitim ol tok olsem, "Mi bai toktok long ol manmeri bilong mi long narapela kain tokples na long maus bilong ol narapela lain. Tasol ol i no nap harim tok bilong mi, "Bikpela em i tok.

²²Olsem na pasin bilong mekim tok long kain kain tokples, i olsem mak long soim ol man i no bilip.. Tasol pasin bilong autim tok profet, i olsem mak bilong ol bilip manmeri na i no long ol man i no bilip.²³Na sapos olgeta bilip manmeri i kam bung wantaim na olgeta i mekim tok long ol kain kain tokples, na narapela lain na ol man i no bilip i kam insait, ating bai ol i no inap tok olsem yupela i longlong?

²⁴Tasol sapos yupela olgeta i autim tok olsem profet na wanpela man i no bilip o narapela man i kam insait, olgeta tok em i harim bai sutim bel bilong em, na dispela ol tok bai skelim em.²⁵Na olgeta hait pasin bilong bel bilong em, bai kamap ples klia na em bai putim pes i go daun long lotu long God na em bai tokaut olsem, tru God i stap namel long yupela.

²⁶Bihain long en wanem bai kamap, ol brata na ol susa? Taim yupela i kam bung wantaim, wanpela i gat song, wanpela i gat tok long skulim ol arapela, wanpela i gat tok God i tokim em, na wanpela i gat tok bilong narapela tokples, na wanpela i tanim ol dispela tok. Orait, yupela i mas mekim olgeta samting long strongim sios.²⁷Sapos wanpela man i mekim tok long narapela tokples, orait larim tupela o tripela i mas mekim dispela wok, wanpela i mas tok pastaim na narapela bihain long em na wanpela man i mas tanim tok bilong ol.²⁸Sapos i nogat man long tanim dispela tok, orait ol man i mekim tok long kain kain tokples i mas stap isi insait long sios. Ol i mas toktok long ol yet na long God.

²⁹Larim tupela man o tripela man bilong autim tok profet i mekim tok na ol narapela i mas harim na skelim ol dispela tok.³⁰Tasol sapos, God i givim wanpela gutpela save long wanpela man husat i sindaun long lotu, orait larim man bilong autim tok profet i mas pasim maus.

³¹Wanwan bilong yupela i nap autim tok profet long wanpela wanpela taim, na bai ol man i nap long kisim save na i nap kamap strong.³²Ol spirit bilong ol profet i stap aninit long lukaut bilong ol profet.³³Long wanem, God i no save mekim ol samting i paul nabaut tasol em i pulap long bel isi.

³⁴Wankain long sios bilong ol bilip manmeri, ol meri i mas stap isi insait long ol sios. Long wanem, ol i nogat tok orait bilong mekim tok, tasol ol i mas stap aninit olsem lo i tok.³⁵Sapos i gat wanpela samting ol i laik long kisim save long en, orait ol i mas askim ol man bilong ol long haus bilong ol. Long wanem, em i no gutpela pasin long meri i mekim toktok insait long sios.³⁶Ating tok bilong God i kam long yupela, a? Ating yupela tasol i kisim tok bilong God pastaim?

³⁷Sapos wanpela man i ting olsem em i wanpela profet o strongpela kristen, em i mas luksave olsem ol samting mi raitim i kam long yupela, em tok Bikpela i givim long mi mekim.³⁸Tasol sapos wanpela man i no luksave long dispela orait, yupela i noken luksave long em.

³⁹Olsem na ol brata na susa, yupela i mas strong long kisim pasin bilong autim tok profet, na yupela i noken tambuim wanpela man long mekim tok long ol kain kain tokples.⁴⁰Tasol yupela i mas bihainim stret ol gutpela pasin bilong lotu.

1 Korin

15

¹Sifa tiwa o, yigemi yewayege yiyimege, awogu baya mo yigemo yiyimidukauna. Yigemi mini waya mante i miniga itabuga. ²Mini bayaga yigemi Koti yigem yividuka. Afo yigemi mini baya yigepim sunami fakama ake'ite, fami yimakukum buinago. ³Semi yigemi a'nanta'o mantukauna anene yigemi yimidukau. Kotina sini ure Jisasimi senuti kumika'o fugin amaka. ⁴Minugami, bemi masifarami kamore'a nuram bem itabuga, Kotina mano sini urem. ⁵Jisasimi Pita augaka yema fawaruvemi naemi beni kato waita yuka bem. ⁶Naemi 500'tia wata anasi yimakukun ewam yigauka fawaruga. Amuna bage'e yomifo mana'a bavugewa. ⁷Naemi Jeimsi augaka fawaruvemi, naemi ugam masidem Aposoli yu yigauka fawarem. ⁸Inaem ugami, seka fawaruga. Iyaom magam

kana iyugapim magewani uga. ⁹Nayeyare semi Aposoli yu yinepa bage'e, semi buateke Aposoli sivi busividago, Nayare semi Kotini wata anasi anakarukau. ¹⁰Kotini awa awapim manugam waita be'i, afo beni awa awa sepim bem fami ibem, semi ena Aposoli yupim anon era yogari ugau, Sesi eraka mini yogauru bu mantukau, Kotini awa awa sepim ba'i mini yoganti mantukau. ¹¹Minugami, sewafi eno mini avogu waya sinayomi yimakukuna ogo. ¹²Magemo yemo semi Jisasi itagno fugipikem? Nayeyara yigepikemi mana amanomi seveya fubem itavinti buwane. ¹³Afo itavewam bao buwaganami Jisasi buwai auni mare itavirari mino. ¹⁴Minugamifo Jisasi aumante itaga fubipike,seyu'o yigem mini wayamo yiyme wam bayama nomi mnata fa aneneyiu nani, yigem yimakukun ewam bai fayanta itemono. ¹⁵Seyuya muna waya sewam waitayu ganta sewafu, Koti uwanta aneneyu ganti, Nayeyare seyuya Kotim muna sakeya, Kraisi manta itaruka nanti bemi mini buyugane. ¹⁶Fukam waitayu itaviri iyugana Jisasi ba bu itavitem. ¹⁷Koti Jisasimi manta bu itarukatem, yigenti yimakukum fayantagi inami, yigemi fa yigenti kumipim banagom. ¹⁸Wata anasi Jisasipim yimakukum ure fukayi, fami afinayom. ¹⁹Mini aum maran intika'o beya Jisasika rafideya wateya, masidem wata anasi yiwanapa yigunampa wafanu. ²⁰Minugamifo Jisasi wafa fukam wata anasi yenti anam yunaniem, fugi pikem itabuga. ²¹Mana waita mano fugim manta fawarimi, mana waita mano yewa yegem fugintike manta itavinti fawaruga. ²²Adamika masidem fukam, Minugamifo Jisasipim masideyu aumi mareya wafanu. ²³Minugamifo mana, mana bayi kanaga fawaritem. Jisasi anam yunani inami, iye ben akupim wayi, yewayegem yinami aum marattem. ²⁴Masidem anene kipavinami Jisasi yewayegem masidem kanagune Kotin ayapim datem. Mini kanaga masidem Kamanini eran nampa, yenyi kaga waya manta fasadattem. ²⁵Nayeyare, " bemi kimi uvemi, masidem beni namugoyu, ai amenapa ratem. ²⁶Fuginti, arafakena namugomi kipa akatem. ²⁷Nayeyare, "masidem anene ai amenapa rukane. "Minugamifo ye semi, "masidem anene demi," atedem sem, mana waita anene ben amenapa dukayinam urem bu siga. ²⁸Minugami made anene ben amenapa wanami, afo yenyu magafim dem Kotin amenapa wam wata anasi, Jisasi bena'o yen yimenapa batem. Mini anta fawarurem, Koti sasamem bemi masidem aneneyi antami. ²⁹? Nayeyara, wata anasi fukam waitayu yivika nom mareveyafo? Fukam wata anasi yewa yege bu itavitem, nayeyara nom manta yikeveyafo? ³⁰Naugaya seyuya maden nuram namugo antafim beyanefi? ³¹Made nuram semi fuginti amonewau. Mini manta semi en avi yani onu, nayeyare Jisasi Karaisi senuti anonapim, mini aneneyu dukau. ³²Naye anene watayuyi amonare rayimintike maranu, Efesesi afa waiwam nampa arube'i, wata anasi fugipike bu itavewate? Minugemi, fugom wata buita viteye "Ifadanaya yunam nampa nom nafa, nayeyare sagana fugofanu. ³³" E,ana ena wata yigemi muna buyimego," Savi yigantayu intim manta anaka uyikatem." ³⁴Itave! Atede wago! Kumi bu uwarago. Yigepike mana Kotim awakurintim bu amonagam. Yige yigenyi antapike yigaye ogo'yanti mini waya sege. ³⁵Mana'a mani sire sinayom," iteni ugana fugim waitayu itaveya, iteni ugam yu nampa yiteyafo?" ³⁶Yige o,eni ewane! Naye anene masifanona ameurem bu uritem, fubem mana uritem. ³⁷Naye anene o yodanona, mini a'uwaye, fa anayumise, Witi wafi ena anene fawaritem. ³⁸Koti mana aumi, awadurem dukam yimidem, mana, mana anayuka, ben au'i yimiduka. ³⁹Made aumi mana iyuga. Wata anasi yuyinta, afa waiwam yuyinta, numano yuyinta, noyagu yinta, ena ena aumi yikaka. ⁴⁰Inarufakemba, mana magagake aumi wamifo, Inarufakena aumi mana magagakena au yakagabuga. ⁴¹Mana o'mi a'ano ninta bami, ena om biyom ninta bami, ena omi ofu mano yinta. Mana ofumanomi ena ofuyanta bu uga. ⁴²Minugamifo fugim watayuyi Itavipike, naye anene yoduka savi'itemi, afo naye anene itavinaniam bu anakaitem. ⁴³Magafim masifarukam yumi, amowa iwam yumi masifarukam. Minugamifo, mini au om nampa itavitem. Eram bu rukami masifam. Eran nampa yewayegem itavitem. ⁴⁴Yu'o masifami, magagakena yuino, Au'o itavinaniam inaru nintamino, magagakena au'o waganami, Manayiom Inarufakena auiya'o aumi watem. ⁴⁵Yemi mani siremi agantuka, "A,nanta Adami aumi mantuka," Naemi Adami Spiritifim aumi yimewam waita fawaruga. ⁴⁶Afo mini Au anenemano benare a,nari urem buyiga, buve mana magagakena au mano benare fa a,nari uremi yigami naem Spiriti aumi yiga. ⁴⁷A,nanta waita Adami mana magafikeno Koti bemi maganako uwantuka. Ena kanta o uwantuka Adami, mi inarufa kenami. ⁴⁸Wata iyewafi magaga o fawarugam, Yemi Adami mini uga, iyewafi Inarufake kume mana magaga'o fawarugam, inarufakena waita, Karaisi yiom. ⁴⁹Mana uga seyu mana magaga wata avuawa yiure, minugamifo seyuya inarufakena waita avuawa ba marami. ⁵⁰Mage sifatiwao, semi mani sire sirare, wata mana magafikena au nampa nare Kotini magufim bu viyeye. Ana kainayom anene, Ana bu kainanim anene mana bu uga. ⁵¹Amonago! Semi mana fuga sigam aupa waya sasa mirare. Masidem seyuya i fugoteyare, Nayeyare seyuya masidem waye gateyare. ⁵²Seyuya adeka wa yebofanu, yugam mukure riyon amaka, Aran nura kakena Ufem nanta. Ufem asina fubukam waita itavemi enawa anam bu gainam, sesuyawa wayegafanu. ⁵³Nayeyare savi im aumano, savi iyananim, Fugewam aumi, ifugim au marattem. ⁵⁴Minugamifo, anaka inanim aummo, anam bu kaim aum maremi, Minugami fugewam aumano ifugewam au'o maremi. Manisirem sinayo," Fuginti afi'imi Jisasi yakagem." ⁵⁵"Fugintano eni eranti ite'aga bene? Fugintano eni aruvinti ite'aga bene?". ⁵⁶Kumianoni aruvinti Fugintanomino, beni eranti kaga wayami. ⁵⁷Minugamifo Kotinanti susuve sefano, bemi minu sikayami anona Jisasipim yakagaga. ⁵⁸Minugamifo, setifa tiwao ake ure bega yintu bu ogo. Madem nuram Anona manoni yogantim bago. Intago yoganto Anonafim mantukami i afi bu itene.

1 Korin

15 ¹Nau mi tokim yupela gen, ol brata, long gutnius mi bin autim long yupela. Yupela i bin kisim na nau yupela i sanap long en.²Em long dispela gutnius tasol na God i kisim bek yupela, na sapos yupela i holim strong dispela tok mi bin autim long yupela bai yupela i no inap bilip nating.

³Mi bin givim yupela namba wan samting mi bin kisim long en, Olsem Krai i dai long sin bilong yumi olsem tok bilong God i tok,⁴olsem na ol i planim em, na em i kirap bek long namba tri dei olsem Buk bilong God i tok.

⁵Krai i kamap ples klia long Pita, na bihain em i kamap long ol 12-pela disaipel bilong em,⁶na bihain em i kamap ples klia long wanpela taim tasol long moa long 500 bilip manmeri. Planti bilong ol i stap laip, tasol sampela bilong ol i slip pinis.⁷Bihain em i kamap ples klia long Jems, na bihain gen em i kamap ples klia long olgeta aposel.

⁸Na long bihain tru, em i kamap ples klia long mi, olsem mama i karim pikinini, i no long taim bilong karim.⁹Long wanem mi stap las tru long ol aposel. Mi no stretpela man long ol i ken kolim mi aposel, long wanem mi bin bagarapim ol sios bilong God.

¹⁰Tasol long marimari bilong God, mi kamap dispela kain man nau mi stap, na marimari bilong em i stap insait long mi, em i no stap nating. Long wanem, mi wok strong long olgeta narapela aposel. I no long strong bilong mi yet i mekim ol dispela wok, nogat, tasol marimari bilong God i stap wantaim mi na mi mekim.¹¹Olsem na sapos mi o ol narapela lain, em mipela i autim gutnius na yupela i bilip.

¹²Nau sapos ol i autim tok olsem Krai i bin kirap bek long dai, bilong wanem sampela bilong yupela i tok i nogat pasin bilong kirap bek long dai?¹³Tasol sapos i nogat kirap bek long dai i stap, orait Krai tu bai i no inap kirap bek,¹⁴na sapos Krai i no bin kirap bek, orait tok mipela i autim long yupela bai i kamap olsem samting nating, na bilip bilong yupela tu bai i samting nating.

¹⁵Na tu, mipela i kamap ol man bilong tok giaman long samting God i mekim. Long wanem, mipela i tok giaman long God, olsem em i kirapim Krai taim em i no mekim.¹⁶Sapos ol dai man i no inap kirap bek, orait Krai tu i no bin kirap bek,¹⁷na sapos em i tru, God i no kirapim Krai, orait bilip bilong yupela bai i samting nating na yupela i stap yet long sin bilong yupela.

¹⁸Na ol man husat i bilip long Krai na i dai pinis, ol bai i lus nating.¹⁹Na sapos long dispela laip yumi tingting strong na wetim Krai, orait yumi bai stap sori namel long olgeta man.

²⁰Tasol nau Krai, em namba wan kaikai bilong ol lain husat i dai pinis, i bin kirap bek gen long dai.²¹Wanpela man i bin kamapim dai, olsem tasol wanpela man tu i kamapim pasin bilong kirap bek.

²²Olsem long Adam, olgeta i dai, olsem tasol, long Krai olgeta bai stap laip.²³Tasol wan wan bai kamap long taim bilong em yet. Krai i stap namba wan kaikai, olsem na husat i stap lain bilong Krai bai kisim laip long taim em i kam bek.

²⁴Na olgeta samting bai i pinis na Krai bai givim kingdom i go bek long God Papa. Long dispela taim bai em i pinisim olgeta lo na pawa bilong gavman.²⁵Long wanem, em mas stap king na putim olgeta birua bilong en aninit long lek bilong em.²⁶Dai em laspela birua em mas pinisim.

²⁷Long wanem, "em i putim olgeta samting aninit long lek bilong em." Tasol taim ol i tok, "em i putim olgeta samting," em i klia olsem dispela i no tok long man husat i putim olgeta samting aninit long em yet.²⁸Taim olgeta dispela samting i stap aninit long em, orait nau Krai em yet bai i aninit long man husat i mekim em i aninit long em. Dispela bai i kamap bilong soim God olsem em i as bilong olgeta samting.

²⁹Na bilong wanem ol man i save kisim baptais long nem bilong ol lain i dai pinis? Sapos ol man i dai pinis i no inap long kirap bek, bilong wanem ol i kisim baptais bilong ol?³⁰Na bilong wanem na yumi save stap insait long birua olgeta taim?

³¹Long olgeta dei mi save lukim dai. Dispela i ken mekim mi apim nem bilong yu, long wanem, insait long Krai Jisas, Bikpela bilong yumi, em mi gat ol dispela samting.³²Bai mi kisim wanem samting, long lukluk na skelim bilong ol man, sapos mi bin pait wantaim ol wel abus long Efeses, na sapos ol man i no save kirap bek long dai? Olsem na sapos ol dai man bai i no inap kirap bek "Larim mipela i kaikai na dring, long wanem tumoro bai yumi dai."

³³Noken larim ol man i giamanim yupela, "Ol poroman nogut i save bagarapim gutpela tingting."³⁴Kirap! Na stap stret! Noken mekim sin. Sampela bilong yupela i no save yet long God. Mi mekim dispela tok long yupela i mas sem long pasin bilong yupela.

³⁵Tasol sampela bai i tok, "Olsem wanem na bai ol dai man i kirap bek, na bai ol i kam wantaim wanem kain bodi?"³⁶Yupela i longlong tumas! Wanem samting yu planim bai i no inap kamap hariap inap em i dai pastaim.

³⁷Wanem samting yu planim, em i no dispela bodi tasol em sit nating, na bai kamap wit o arapela samting.³⁸Tasol God bai i givim wanpela bodi em yet i makim, na long wanwan sit, em i givim bodi bilong em yet.³⁹Olgeta bodi i

no wankain. Tasol, i gat wanpela bodi bilong ol manmeri na narapela bodi bilong ol abus, na narapela bodi bilong ol pisin na narapela bilong ol pis.

⁴⁰I gat bodi bilong heven na bodi bilong graun. Tasol glori bilong bodi bilong heven i no wankain olsem glori bilong bodi bilong graun. ⁴¹Na i gat wanpela lait i bilong san, na narapela lait bilong mun, na narapela lait bilong ol sta. Olsem wanpela sta em i no wankain olsem narapela sta insait long dispela lait.

⁴²Olsem tasol long kirap bek bilong ol dai man. Wanem samting ol i planim bai bagarap, tasol wanem samting i kirap bek bai i no inap bagarap. ⁴³Bodi yumi planim, em i nogat amamas, tasol dispela bodi bai kirap wantaim lait. Em i nogat strong taim ol i planim em, tasol em bai kirap bek wantaim strong. ⁴⁴Bodi yumi planim em i bilong graun tasol bodi i kirap bek em i bilong heven. Sapos i gat bodi bilong graun, wankain tu bai i gat bodi bilong heven long spirit.

⁴⁵Ol i raitim olsem, "Namba wan Adam i kisim laip," Na las Adam i kamap man bilong givim laip insait long spirit.

⁴⁶Tasol spirit i no kam pastaim, nogat, bodi bilong dispela graun i kam pas, na bihain bodi bilong spirit i kam.

⁴⁷Namba wan man, Adam i bilong graun, God i bin mekim em long graun. Namba tu Adam i bilong Heven. ⁴⁸Man husat i kamap long graun, em i wankain olsem Adam, husat i bin kamap long graun, na man long Heven, em i wankain olsem Krais, husat i bilong Heven. ⁴⁹Wankain olsem yumi gat piksa bilong man long graun, olsem tasol yumi karim piksa bilong man long heven tu.

⁵⁰Nau ol brata, mi laik tok olsem, man bilong dispela graun wantaim bodi na blut bilong em bai no i nap go insait long kingdom bilong God. Ol samting bilong bagarap bai i no inap kisim ol samting i no inap bagarap. ⁵¹Lukim! Mi tokim yu wanpela trupela tok hait. Yumi olgeta bai i no inap dai, tasol yumi olgeta bai senis.

⁵²Yumi bai senis long liklik taim tasol, olsem ai i pas na op gen, long taim bilong las biugel i krai. Biugel bai krai na ol dai man bai i kirap na ol no inap bagarap moa, na yumi tu bai senis. ⁵³Long wanem dispela bodi i save bagarap bai i kisim bodi i no save bagarap, na dispela bodi i save dai bai i kisim bodi i no save dai.

⁵⁴Tasol taim dispela bodi i save bagarap i putim bodi i no save bagarap, na taim dispela bodi i save dai i putim bodi i no save dai, bai ol i mekim tok i stap long rait olsem, "Dai i lus pinis na Jisas i win." ⁵⁵"Dai, strong bilong yu i stap we? Dai, pait bilong yu i stap we?"

⁵⁶Pait bilong sin em dai, na strong bilong sin em lo. ⁵⁷Tasol tenkyu long God, husat i mekim yumi i win insait long Bikpela Jisas Krais.

⁵⁸Olsem tasol, ol brata bilong mi, stap strong na noken guria. Oltaim stap insait long wok bilong Bikpela, tasol yupela mas save olsem wok yupela mekim long Bikpela em bai i no lus nating.

1 Korin

16

¹Magemi semi asirewe manikanti mono kebu moni'o mantuka, yigemi mini wa ogo semo yigemo yisimi dukauna Galesia mono kebu. ²Ena nuram, yige maya mana wayi moni'i rago yigemo ruwa turate. Afo semo yena, yigemi bumi anene ruwanti nako. ³Semo yefawarona, iyena ukadukan ano semi danami yaunampa ame moni'i binani Jerusalemi. ⁴Afo semo amakagi ei bonu, afo senampa bitemo. ⁵Minugafo semi yewapa yenu, semo minure Masedonia yerave. Nayeyarafi semo bonuna minure Masedonia. ⁶Minugafo semi yigenampa iyonurami wanu, yigemi semi sofai nako, semo enafa biraona. ⁷Semi magemi sana aki nurami buyimonamo yigen nampa iyanura nanta wanu, afo anona manomo amakake sinananti. ⁸Minugami semi Efesesi owanami Pentikosi nura inani. ⁹Anona ontami sekai diyinani, mini nami nesu namugowa fawa rewa. ¹⁰Afo Timotimi yinami, bemi yevemi bemi bu afakano, nayeyarafi bemi Kotini yogari ewa, sewa unayi ewa. ¹¹Mana'wayi bemi manta magafi bu rano yigemi bemi ofaure arayasi sasaka sewau nafa yino semi avi, ure waunave yinoyanti mana'a afa awa nampa. ¹²Aposoli senuti sifa awa, semi asima bemi erarua bemi yerave yigemi yimonanoya mana'a afa'awa nampa. Minu gamifo mini beni ayiraye magemo yinanimi afo minugami i'naemi yinanim amona namo anene yui amakayi ugaganami. ¹³Yigemi rafima soke ogo, yima kukuka itama akeogo watayi ure wano, yigemi erarure wa. ¹⁴Yigemo masidem anene inteote ateka anta nampa ogo. ¹⁵Yigemi amonagane Stefanisini akumi, yemi ana'akumo yima kukumo akaiaaka ewami, minevemi yeyanti ami kara ure ena mono kabu wai yofaewa. ¹⁶Magemi semi eram waya sege yigeka afa awayuka. Yigeyi yumi magafina dago minuga akumo enomo erarure senu sofae wane. ¹⁷Semi simoyege Stefanisimi fo fonyuna simi fo akaikus yemi yefawa remo, yigeyi magumi yema remo. ¹⁸Yemi yemanta senuti ayonano awem eranti mantuka yewayegem minu gamifo yigemi anonama soke ogo minuga akum. ¹⁹Eisia kem mono ano yigepa amoyinti rami yemino. Akuilami fo Prisilami, mono akum nampa yeyimapim uyuwemi yigemi amoyuyi kemo anona mano avipim. ²⁰Ma'den afa awa yigemi amoyuyi kemo. Yigemi enomi ayafa uruka

amo'uyikago.²¹Semi Polimi mana afaunti sesi yapike agarege. ²²Mi'ninamo mana waita mano humo anona manomo bu ayemo, afo bemi savi marari itemi, senuti anona mano emi yeno. ²³Anona mano Jisasini awa awa ano yige nampa wa. ²⁴Semi yigen nampa masidemi ayigara Jisas Krisipim.

1 Korin

16 ¹Nau mi laik toktok long moni ol kristen i bungim, yupela i mas mekim olsem mi bin tokim ol sios long Galesia long mekim. ²Long namba wan dei bilong wik, yupela wanwan i mas putim moni yupela inap redim. Olsem na taim mi kam, yupela i no inap long bungim samting gen.

³Long taim mi kamap, husat yupela i makim bai mi salim pas wantaim ol ofa moni i go long Jerusalem. ⁴Tasol sapos i orait long mi go, orait ol i ken go wantaim mi.

⁵Tasol mi bai kam long yupela, taim mi kam olsem long Masedonia. Long wanem bai mi go olsem long Masedonia.

⁶Ating bai mi stap wantaim yupela tu long taim bilong kol, bai yupela i ken helpim mi, taim mi laik go long arapela hap.

⁷Long wanem mi i no laik lukim yupela nau long dispela sotpela taim tasol. Mi laik stap wantaim yupela longpela taim liklik, sapos Bikpela i tok orait. ⁸Tasol bai mi stap long Efeses i go inap long dei bilong Pentikos, ⁹bikpela dua i op long mi, na planti birua tu i wok long kamap.

¹⁰Taim Timoti i kam, em bai stap na em i noken pret, long wanem em i mekim wok bilong God, olsem mi mekim.

¹¹Wanpela man i noken daunim em. Yupela i mas helpim em na salim em wantaim bel isi, i kam long mi. Mi wetim em long kam long mi wantaim ol arapela brata. ¹²Long brata bilong yumi Apolos, Mi toktok na strongim em long em i kam lukim yupela wantaim ol brata. Tasol em i no laik bilong em long kam nau. Tasol em bai kam bihain sapos ol samting i kamap orait.

¹³Yupela was gut, sanap strong long bilip, stap olsem man, yupela stap strong. ¹⁴Yupela i mas mekim olgeta samting wantaim pasin bilong laikim.

¹⁵Yupela i save long ol lain bilong Stefenas, ol i namba wan lain bilong bilip long Akaia, na ol i givim ol yet long mekim wok bilong helpim ol arapela kristen. Nau mi tok strong long yupela ol brata, ¹⁶yupela i mas aninit long ol kain lain olsem na ol arapela husat i save hatwok na helpim mipela.

¹⁷Mi amamas taim Stefenas, na Fotunatus, na Akaikus. Ol i kam kamap, long ol i kisim ples bilong yupela. ¹⁸Ol i kam na mekim spirit bilong yumi kisim nupela strong gen. Olsem na yupela mas luksave long ol kain lain olsem.

¹⁹Ol sios long Esia i salim tok amamas long yupela. Akuila na Prisila wantaim sios i save bung long haus bilong ol i tok amamas long yupela insait long Bikpela. ²⁰Olgeta brata i tok amamas long yupela. Yupela i mas holim pas narapela na tok amamas long ol.

²¹Mi Pol, mi raitim dispela tok long han bilong mi yet. ²²Sapos wanpela man i no laikim Bikpela, orait em i ken bagarap. Bikpela bilong mipela, yu kam! ²³Marimari bilong Bikpela Jisas i ken i stap wantaim yupela. ²⁴Mi laikim yupela olgeta insait long Krais Jisas.

2 Korin

1

¹Polij, Jisasini yogam waita Kotini ayika, Timoti senu sifatiwa, Kotini wata anasi Korinio wayi, madem wata anasi Akaiyao wayi. ²Kotini soke nampa Jisasini arafru yigepim wano. ³Koti Jisasi afoe avi yani ofano. ⁴Umanto senupi fawaremi Kotimi yira faruin ata mare yimitem, minugamifo seyuwa enomi sira yimefano .yimefano enowai.

⁵Mana wayimo mini umanto manta fawaruru kanayami, sena yantanawa minenaye, Minugamifo, yigem burayimarare. ⁶Afo naye ayaga bemi ameye, bemo amaka uakananimi . ⁷Minugamifo, beni kumi'i arega yira amego. minurega, benara umaru manta fasa dana ofaim marano. ⁸Nayeyara seyu yikemi mini amone inteoko'yare, sifa' tiwao ano umanto seyu Esiao maka'funa 'mino. Mini waita manomi ayi'akago. ⁹Mini intikai, yigemba agan'yikauno, mini wayami. ¹⁰Yenyira umanto yirayi, sewa yirewauno. semo madem umanto yiranami, yigenti sokegare, Jisasi avipine. ¹¹Minugami wananom mano muna busimino yare. Beni munagui sivim bugafano. ¹²Anona mano onta risikene Jisasi, asenotanti anom magu Troasi. ¹³Ugami, sira faru bumarege, nayeyare, sesifa tiwam Taitusimi buamonege. ¹⁴Mini'i ifadei Masedonia bege. Kotimi susuve sakafano, Jisas ipimo sofainanti. seyu anami mini unam mareya madepa boteyane. ¹⁵Nayeyara semi anona intiti rukei yikemi ameure yema yimoneu.

¹⁶Masedonia birante'ote ami antaure mare yimonare woteke. Naemo masedonia kemo yewayegego yetei

yeyimonare yetege, sisikai Judia'ibotege.¹⁷ Nayeyare, seyu monenako Koti ami manta savi buyewa fauno. A'ao, soke inti nampa, Koti amaka, Koti augakai mono waya sewafau Jisasi avipim.¹⁸ Afo maside yamiu Goti beya' mana awakuri'temi, seyu manafim kam way Eyo A'ao, buse'fano.¹⁹ Minimi Goti aka'ano ami, bemi Jisas Kraisi, afo mini kakemi Silvanusi, Timoti nampa sekanti sema fawarurukau yiken yiwanampa, bemi bumi eyo a'ao. maside nurami Kraisi semi "eyo" mana sewa.²⁰ Kraisi aupepim, maside kaga waya" eyo" mana sika. afo Kraispim seyu" fukave" seveyana Goti avi yani'ofano.²¹ Goti benanao senui ake ewa yikenampa senui akewa Kraispim, afo bemi benanaosa senui befa uyaruka.²² Bemi senu mana o senu simika makafau afo beyi awamu senu sirapimi maka, ukami seyu intafaunami fuka ukam bemi senuyami ena yantawa siminani.²³ Ukamifo semi Gotimi ararei manta sesikefa waita naye antayara semi Koreni buyekafu. Semi Koreni buyeu, nayeyara semi sikemi enawa umanti buyimirare.²⁴ Seyuya siken yimakukum burafisira. minukamifo, seyuya sikenampa yokeya yikeyi yimakuka akeure itawokoyanti.

2 Korin

1 ¹ Mi Pol, wanpela aposel bilong Krais Jisas long laik bilong God yet em i bin makim mi, na Timoti brata bilong mipela, i raitim pas i go long sios bilong God insait long Korin, na i go long olgeta bilip manmeri insait long olgeta hap ples bilong Akaia.² Marimari na bel isi bilong God Papa bilong yumi na Bikpela Jisas Krais i ken i stap wantaim yupela.

³ Yumi i ken litimapim nem bilong God, em i Papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais. Em i Papa bilong olgeta marimari na em i God bilong mekim olgeta pasin bilong bel isi.⁴ God i save givim bel isi long yumi taim ol hevi i kamap long yumi, olsem tasol yumi tu i ken mekim pasin bilong givim bel isi long ol lain husat ol kain kain hevi i kamap long ol. Mipela i ken mekim pasin bilong givim bel isi long ol narapela manmeri wantaim wankain pasin bilong givim bel isi olsem God i save mekim long givim bel isi long yumi taim hevi i kamap long yumi.

⁵ Bikpela hevi na pen Krais i bin karim long kisim bek mipela. Olsem tasol pasin bilong bel isi bilong mipela i kam long Krais.⁶ Tasol taim mipela i kisim hevi, em i bilong God bai i givim bel isi long yupela na bilong God long kisim bek yupela, na sapos God i givim bel isi long mipela, em bel isi bilong yupela. Pasin bilong bel isi bilong yupela i save wok gut tru taim yupela i stap isi na sanap strong na karim ol hevi olsem mipela tu i bin karim.⁷ Mipela i bilip strong olsem, taim yupela tu i sanap strong na karim ol dispela hevi, God bai i givim bel isi long yupela olsem em i save givim long mipela.

⁸ Long wanem mipela i laikim yupela long save, ol brata, long ol bikpela hevi mipela i gat long Esia. Mipela i bin kisim bikpela belhevi tru, em i bikpela tumas we mipela i no inap long karim moa, na i planti tumas na mipela i ting mipela i no inap stap laip moa.⁹ Insait long dispela, em i wankain olsem jas i makim mipela long mipela i mas dai. Tasol dispela i mekim mipela long noken putim bilip bilong mipela long mipela yet, tasol mipela i mas putim bilip bilong mipela insait long God, husat i save kirapim ol dai man.¹⁰ God i kisim bek mipela long samting nogut tru inap long kilim mipela i dai, na em bai i kisim bek mipela wanpela taim gen. Mipela i putim bilip bilong mipela insait long God olsem em bai i kisim bek mipela yet oltaim.

¹¹ God bai i kisim bek mipela long prea bilong yupela. Bihain planti manmeri bai tok tenkyu long God long em i bin givim bikpela marimari na luksave bilong em long helpim mipela, long wanem planti manmeri i bin prea long mipela.

¹² Mitupela i save amamas moa long dispela wanpela samting, mitupela i save long bel na tingting bilong mitupela olsem, mitupela i bin mekim stretpela pasin na pasin i tru long olgeta manmeri. Mitupela i bin wokabaut insait long stretpela pasin em dispela stretpela pasin i kam long God na mitupela i no bin stap olsem ol manmeri bilong dispela graun. Mitupela i bin mekim dispela ol stretpela pasin moa long yupela i no wantaim save bilong dispela graun, tasol wantaim marimari bilong God.¹³ Mitupela i no save raitim ol tok yupela bai i no inap long ritim na kisim save gut long en. Mi save olsem,¹⁴ sampela taim yupela i save klia gut long ol tok mi bin raitim, tasol mi laik bai yupela i mas save gut long as bilong olgeta tok mi raitim, na long dei bilong Bikpela bilong mipela Jisas mitupela bai i kamap as bilong amamas bilong yupela, olsem tasol yupela bai i kamap as bilong amamas bilong mitupela.

¹⁵ Long wanem mi gat strongpela tingting olsem, na long dispela as mi laik kam long yupela pastaim, na bai gutpela samting i ken kamap long yupela long tupela taim mi kam long lukim yupela.¹⁶ Mi pasim tok long kam lukim yupela taim mi laik go long Masedonia. Bihain taim mi lusim Masedonia, mi laik long kam lukim yupela gen, na bihain bai yupela bai i salim mi go long Judia.

¹⁷ Taim mi tingting long dispela tok mi bin pasim, yupela ting mi bin les? Mi no save bihainim tingting bilong ol man long graun long pasim wanpela tok, na bai mi ken inap tok "Yes, yes" na "Nogat, nogat" long wanpela taim

tasol?¹⁸Tasol wankain olsem God i save bihainim olgeta tok bilong em yet, mipela i no inap tok tupela toktok wantaim "Yes" na "Nogat."

¹⁹Dispela tok bilong Pikinini bilong God, em i Jisas Krais, na long em Silvanus, Timoti na mi bin tokaut namel long yupela, em i no "Yes" na "Nogat." Oltaim Krais i save tok "Yes" tasol. ²⁰Insait long Krais, olgeta tok promis bilong God em i "Yes" tasol. Olsem tasol insait long Krais mipela i save tok "I tru" na yumi save litimapim nem bilong God.

²¹God yet husat i save strongim mipela wantaim yupela insait long Krais, na em i bin makim yumi bilong em yet.

²²Em i putim mak bilong em antap long yumi na i givim Spirit bilong em insait long bel bilong mipela olsem na yumi i ken save tru tumas em bai givim yumi ol arapela samting tu.

²³Tasol, mi singautim God long kamap witnes bilong mi long wanem as mi i no kam long Korin. Mi i no kam long Korin, long wanem, mi no laik givim yupela moa hevi. ²⁴I no long bai mipela i ken bosim bilip bilong yupela. Olsem tasol, mipela i wok wantaim yupela long amamas bilong yupela, taim yupela i sanap strong long bilip bilong yupela.

2 Korin

2

¹Minugai senao seyanti dayinte mani intiri ege, owayege yige wapa buyete, afo yerade anona umanti bu yimirare.

²Ugamifo semi yibisi yimidanam, iye semi amo usikatene? Yige mini akumi semi sira umanti yimiduku. ³Semi yige wapa afunti agarege dukau. Semi amaka amo usikanayom akumano semi yenami umanti simiteye. ⁴Semi anonana sigunane nampa afunti agarege yige wapa dege, afo sirai dagagami afo amuna sinumi kumem. Yigemba yivisi bu yimirare. Minugamifo, semi yigepim ano ayinti dukauna amonago, ⁵Mana waita mano yibisi manta fawarimi semana wa uwatike naye, semi yigemi bu dayimarare. ⁶Iteyio me yam amuna akumano mini waita aminayom, bemi amakagi uakatem. ⁷Minugamifo, bemi kumi arega afo aria amego. yigemi minitei, yigemi bemmi ofaure amuna umanti manta magafim danagone. ⁸Minugai semi erarure sena manta faka yiyatega, yigeyi ayinti mini waitafim ⁹mini intikai semi agantei yigemba makasira, aga maside waya agantauna awakure uegafo buwafi. ¹⁰Yigemi enoyi maside kumi yirai, sewa yenyi kumi yirege. Semmi amkai yen yi. maside kumi yirege, yigenyi aboguganti kراسي abipim mini manta uwarege. ¹¹Mininam senu wananomi muna bu simino, miniwa beni munaganti sivim bugafano. ¹²Kraisini abogu waya seno yanti anona mini ayim diruka, troasi anon taunifim. ¹³Ugamifo, seti supeken ayomano pimi sira faru bu afakaruku, naye yare, setiwae taitusimi bu amonaruke. Minugai sefo mini awafa yerarei mesadonia bugau. ¹⁴Susuve sima Goti wapa, maside nuram sofaiya kraisipi yakageya. Seyuana ben ami mantafunam abogu muku ganta masidepa buga. ¹⁵Kraisipim seyu mini ase'e wa muku ganta Goti wapa bugafu, miniwa iyewafi aumi marana yon akunampa afi'ina yo nampa. ¹⁶Fugintano amugai seyui abogu mukuganta ugafu. Afo abogu mukui aumano amugai. ¹⁷Naye yare, moni nako Goti ami anake wa waita wa anasi amaka seyu bube yare, bube, Gotini, ateka intinapa, afo Goti agukai seyu mono wayami kraisii abipim seveyare.

2 Korin

² ¹Olsem na mi yet mi skelim na ting olsem, mi no i nap kam bek long yupela, na givim yupela bikpela bel hevi ken. ²Sapos mi givim pen long yupela, husat bai mekim mi amamas? Em yupela ol dispela lain, husat mi givim bel hevi long yupela.

³Mi raitim pas i kam long yupela. Nogut ol lain i nap long amamasim mi bai i bagarapim mi taim mi kam kamap. Mi gat bikpela bilip olsem, dispela amamas mi gat, em i wankain amamas yupela tu i gat. ⁴Mi raitim pas i kam long yupela wantaim bikpela sori, na wantaim bel i bruk na wantaim planti ai wara. Mi no laik givim pen long yupela tu. Olsem tasol, mi laikim yupela mas save long bikpela laikim mi gat long yupela.

⁵Sapos wanpela man i kamapim ol dispela pen pinis, em i no mekim long mi wanpela. Olsem tasol, mi no laik skelim yupela olgeta tu. ⁶Wanem kain pe planti lain i givim long dispela man, em bai i napim em stret. ⁷Olsem tasol, yupela i mas lusim rong bilong em na givim bel long en. Yupela i mekim olsem, bai yupela i helpim em long daunim planti wari bilong en.

⁸Olsem na mi laik tok strong long yupela i mas soim ples klia, laikim bilong yupela long dispela man.⁹Em long dispela as tingting, mi bin raitim na long traim yupela tu, olsem yupela i save bihainim olgeta tok mi bin raitim o nogat.

¹⁰Long ol husat yupela i lusim olgeta kain asua bilong ol, mi lusim asua bilong ol. Na sapos mi ken lusim olgeta kain asua blong ol, em mi mekim long gutpela bilong yupela insait long nem bilong, Jisas Krais.¹¹Em olsem bai Satan i noken giamanim yumi. Na tu, yumi noken lus tingting long ol giaman bilong en.

¹²Bikpela i bin opim dua bilong mi long autim gutnius bilong Krais, long biktaun Troas.¹³Tasol, mi no bin painim bel isi insait long Spirit bilong mi, long wanem, mi no lukim brata bilong mi Taitus. Olsem na mi lusim dispela hap na go long Masedonia.

¹⁴Tok tenkyu mas i go long God, husat oltaim i save helpim yumi long win insait long Krais. Mipela tasol i kisim toktok bilong em i olsem samting i gat naispela smel i go long olgeta hap.¹⁵Em mipela tasol i olsem dispela switpela smel i go long God insait long Krais, tu insait long ol lain husat bai i kisim laip wantaim ol lain bai i lus.

¹⁶Mipela tasol i olsem gutpela smel bilong dai antap long dai. Na gutpela smel bilong laip antap long laip. Na, husat i pulap tru long ol dispela samting?¹⁷Long wanem, mipela i no olsem ol planti man na meri husat i save bagarapim tok bilong God wantaim moni. Nogat, wantaim klinpela tingting, olsem bilong God, na long ai bilong God mipela i autim tok long nem bilong Krais.

2 Korin

3

¹Seyu sivi mante yaniofanu wae? Seyu yigemi afaunti buyikateyare mana agaranti yige wapa buyigateya, mana a watayu ewami ,seyuya nampa? ²Emi mini afaunti seyuya pim agantaruka ,senuya sirapim,masidem wata anasi amonanayom.. ³Mi afaunti seyuya yigatemi Kotipakem yiga, mini seyuyami sasakeya,mini afunti.Mini afuntano inkifim bu agantaruka,minugami Kotini ayo aga ano agantaruka. On amuga bu agantaduka; Masidem wata-anasi yupemi agantaduka.⁴Mini seyui eran simakukun rukafu Kotin augaka. ⁵Kotini yogantim seyuya enomba yirureya bu warafano. Enomba yiymeya masidem yoganti seyuya erantigem bu mareyare.Minugamifo,seyuya maisire yiymeya, Kotimi bemi eranampa mini yokanti mantukafunam. ⁶Kotimi senu manta beyi yoga waitayi usikemi mini yoganti awem kontra. mini kontrak yaufim bu'agantuka ,minugami Ayo aga'ano ninta mino.nayeyare,afuntano wata yiruma fugewami,minugami Ayo aga wata aumi yimewane.⁷Kotini yoganti agewaya yimitem, oka agantem fuginti manta fawaruka. Kotini eranampa yiga, Israili wata-anasi mosesi auga pem amonama soke buyuga. Nayeyara, Kotini eranti mosesini orasipem era saganti emi. Mini saganti sada-sada urem kiparantem. ⁸Amoyono mani eranti yitemi mini kanga Aiyo aga mini yogam mantuka⁹Mini age waya mano yoganti watamo ko'i yimemi mantem anom sagam eranti marewami, Afo anom amo mini yogantano abugu eranti itugami. ¹⁰Nayeyara, age waya nampa yiga sagam eranti, amaka ake'i buruka mini sagam eranti,Ayo aga beni yogam nampai. ¹¹Mini anene kiparantem eranti makami,anom amoyono anene sagam eranti masidem nuram watemi?¹²Miniyom anom sima kuku rukeya, itama ake ofanu. ¹³Seyu mosesi kana bueya, iyewa akam unam wado orasi ayofarem,Israili wata anasi orasipim atedem bu amonatemo, mini sagantano eranti sada asda urem kipatem.¹⁴Israili wata-anasi yiyi intinti uyagemi. yemi mini kanga yeravemi, mini akam unam wado amaka ugem fabemi,yemi yantaruka wafa sima antaruka waya. Mini akam una bado mano buyirem buyuga nayeyare, Kraistifim mini akm una- bado mano yera yiratem. ¹⁵Ugamifo, mage mana kanagai, Mosesini age waya yantemi, mini akam unam wado mano yirapemi uyagemi. ¹⁶Minugami mana waita mano Anona wapa yitemi, mini akm unam bado mano yera aratem.¹⁷Anonami atekami bemi ayomi. Itemagufa Anona mano ayomi benafi, mana anene mano senu bu'uya ganani. ¹⁸Afo, seyu masidem, Anona manoni saganti eranti amo nafanu, mini akam una- wado mano bu'uya ganani senu sorasi. Anona mano ni sagan eranti senuya matem ateyikem, mini akepi ofebem beniugam mana waka bemi ena ufaga, Anona mano itemi, mini iyemo Aiyomi emi.

2 Korin

³ ¹Mipela i laik apim nem bilong mipela gen ah? Mipela i no laik salim pas long yupela o kisim ol pas i kam long yupela, olsem ol arapela i save mekim, olsem mipela tu?²Yu yet yu dispela pas bilong mipela yu bin raitim pinis insait long bel bilong mipela, we olgeta manmeri bai ritim na save.³Dispela pas i soim mipela olsem em i kam long Krais, em mipela i salim i go. Dispela pas em ol i no raitim wantaim pen, tasol Spirit bilong dispela God i gat laip em yet i raitim. Em i no raitim antap long ston, tasol em i raitim insait long bel bilong olgeta manmeri.

⁴Na dispela em i strongpela bilip mipela i gat long Krai long ai bilong God.⁵Mipela i no laik winim wanpela arapela long mekim ol wok bilong God. Na mipela i no i nap tokim ol arapela olsem mipela i mekim olgeta dispela ol wok wantaim strong bilong mipela yet. Olsem tasol, mipela bai i tokim ol olsem, God tasol i mekim mipela i nap long mekim ol dispela wok.⁶God tasol husat i bin mekim mipela i nap long kamap wokboi bilong dispela niupela kontrak. Dispela em i kontrak we ol i no raitim long pas, tasol em i bilong Spirit. Long wanem, pas i save kilim man i dai, tasol Spirit i save givim laip long man.

⁷Dispela wok bilong God long givim lo, we em i raitim antap long ston i kamapim dai. Em i kam wantaim bikpela glori bilong God na ol manmeri bilong Israel i no i nap long lukluk i go stret long pes bilong Moses. Long wanem, dispela glori long pes bilong Moses i lait bikpela moa long pes bilong em. Dispela glori we i wok long pinis isi isi.

⁸Hamas moa bai dispela glori i kamap bikpela taim Spirit i mekim dispela wok?

⁹Sapos dispela wok bilong lo i save kotim man na mekim man i kisim glori, orait hamas moa bai wok bilong stretpela pasin i pulap tru long dispela glori!¹⁰Long wanem, glori we i bin i kam wantaim lo, em i no i nap long strong bilong glori we, i kam wantaim wok bilong Spirit.¹¹Sapos dispela samting we bai i pinis i gat glori, hamas moa glori bilong samting we bai i stap oltaim?

¹²Taim mipela i gat dispela kain bikpela bilip, mipela i sanap strong moa.¹³Mipela i no olsem Moses, husat i save putim hap klos na haitim pes bilong en, na ol manmeri bilong Israel bai i no i nap long lukluk stret long pes bilong en, na ol bai i no i nap lukim dispela glori we i bin pinis isi isi.

¹⁴Tasol tingting bilong ol manmeri bilong Israel i bin pas. I kam i nap long dispela dei, wankain olsem dispela hap klos i stap yet, taim ol i ritim olpela kontrak. Dispela hap klos i no lusim ol yet bilong wanem, insait long Krai tasol dispela hap klos bai i ken lusim ol.¹⁵Tasol, i kam i nap nau, taim ol i ritim lo bilong Moses, dispela hap klos i save karamapim bel bilong ol.¹⁶Tasol taim wanpela man i kam long Bikpela, dispela hap klos i save lusim em.

¹⁷Orait Bikpela em i Spirit. Na wanem hap ples Spirit bilong Bikpela i stap, bai i nogat wanpela samting i nap pasim yumi.¹⁸Orait, yumi olgeta, bai lukim glori bilong Bikpela, taim dispela hap klos i no pasim pes bilong yumi. Dispela glori bilong Bikpela i senisim yumi, i go insait long wankain glori long wanpela mak i go long narapela mak, wankain olsem Bikpela, husat em i Spirit.

2 Korin

4

¹Minugami seyuya mini yogan mare binti Koti simiduka, Kotini agunanene marafuna amaka mini yanti susu mana sefa umari bu ofanu. ²Mini aupa anta nampa agaye anta yera ifadeya a'ao sefa.Seyuya muna antafim bu beyami, minuga yami Kotinami sima aganaga buyeveyami atede ya siyime wafu,watanasi minewafuna senu simone Koti augaka fuga ateka anta ewane sitemo.³Afo minugamifo mana mono waya ayofaganami yemi yeradem afi inayo innim waita yu intika ayofatemi. ⁴Yenyi ayapa mana magakena muna kotu yeyi yimakukunim intiru manta ayufum karuka, mini manoni antami yemi mono waya manoni onampa ano- na manoni sagaranene,Jisasi bemi Kotini awu awa uga yinanti.⁵Seyu seyaranti busewafau ,amaka anona Jisasika ana sireya, Jisasi avika seyuyigenyiyogam waitayi ugafau. ⁶Koti mana-mi bemi mini sirem siga, "ayufumpike anona omano sagatene siga" Senu supem sagatem,On yiminami awogu inti nampa Kotini sagaranene mente Jisasini orasika sagatem.¹⁰⁷Afo seyuyimana anon awogu anene maga kurafimi ruka,minugamifo amaka ama uga Kotini yakagara ugam eranti senutita waye. ⁸Masidem awafakem seyuyi si nampa umanti marewafau,minugamifo mini umantano senu yakagarem manta rawa buyinani. Masidem senuti tintano bu atege wamifo mini yanti agun anene senupim bu ituka. ⁹Senu yan sirure umanti simemifo Kotimi senu sivekarem anem busikem,senu yan simemifo mini umantike sayeke bu mantukafu , Masidem nuram Jisasini fugunti senupim baya maraya nowafu,Jisasini awuawa ano senupim faka fa'warinani.¹¹Seyuo iyewafi famo uwa eveya wafuna senu sumano Jisasini avipim fukafo, Jisasini awu awa ano senuti amega suwunaka fawaritemi. ¹²Minugamifo fugintano senupim yogewa afo awem aumi marantano epimana yogewa.¹³Minugamifo seyuyimayayom simam nampa amakukum rukeya mini wayami yaufimose agakam."Semi simakukun eve wa sigau."Seyuya simakukun eveyawa asigafau, ¹⁴Nayerare seyuyi amone inte ofuna mana iyewafi anona Jisasi manta itarukayi senu ba manta itarm Jisasi nampa minurem sivigem bitem mente ewana magufim ewanafa. ¹⁵Maside anenemi bami enavika ana uwaretepaya, agun anene mano biri ana amuna inim waitafim ewaganami mini anta mano manta itarana sususiranene mano maro anonayi emi mente Koti manami anon avi aminayom.¹⁶Minugamifo seyuyiamuna itiri buyugafau.Minugamifo senuti amega wunamano eram buruke fugem apinem bewa, minewami subunami mana mana nuram yewayegem manta awen awen inani. ¹⁷Sa sini aki kanaga sito o-ya umaruano yofaurem sivima mente bugipam

avo'aga sagaka mini avoa mano arafa maro sikanani. ¹⁸Seyu mente sugamano amonewam anenega ave'eveya buwafa, sugamanowa bu amonewa anenega rafisewafu. Mage amone wafauna anene aki kanaga batem, bu amonewafuna anene yu ano bugipatem.

2 Korin

⁴ ¹Olsem na, mipela i gat dispela wok we God i bin givim mipela long mekim, na wankain olsem mipela i bin kisim marimari bilong God, mipela i no save pilim daun long mekim dispela wok. ²Olsem tasol, mipela i bin tok nogat long ol samting bai i givim sem na mekim mipela i hait. Mipela i no save i stap long pasin giaman, na mipela i no save mekim nogut o tanim tok bilong God. Taim mipela i tokaut long tok tru ples klia, ol manmeri i ken save olsem mipela i mekim stretpela pasin long ai bilong God.

³Tasol, sapos dispela gutnius mipela i autim i stap hait long hap klos, em i stap hait long ol lain husat bai i kisim bagarap na i stap longwe long God. ⁴Long ol tasol, ol giaman god bilong dispela graun i pasim tingting bilong ol long bilipim gutnius bilong Jisas Krai. Long dispela as tasol, ol i no inap long lukim lait bilong gutnius bilong Krai, husat em i piksa bilong God.

⁵Mipela i no tokaut long mipela yet, tasol mipela i tokaut long Krai Jisas, em i Bikipela, na mipela yet i olsem wokboi bilong yupela long nem bilong Jisas. ⁶God tasol husat i bin tok, "Lait bai i sut i kam autsait long tudak." Dispela lait i lait insait long bel bilong mipela, long givim lait long save long God insait long marimari bilong Jisas Krai.

⁷Tasol mipela i gat ol dispela gutpela samting insait long mipela, olsem insait long graun sospen. Na em bai kamap ples klia olsem dispela bikipela strong, i bilong God na i no bilong mipela. ⁸Mipela i bungim hevi long kainkain rot, tasol dispela i no daunim mipela. Maski tingting bilong mipela i no klia gut long ol samting tasol, mipela i no pulap long wari. ⁹Ol i mekim pasin nogut long mipela tasol God i no tanim baksait long mipela. Ol i paitim mipela tasol mipela i no kisim bagarap. ¹⁰Olgeta taim, mipela i karim dai bilong Jisas long bodi bilong mipela, olsem bai laip bilong Jisas i ken kamap ples klia insait long bodi bilong mipela.

¹¹Mipela husat i stap laip i save oltaim i karim dai bilong Jisas long bodi bilong mipela, na bai laip bilong Jisas bai i kamap ples klia insait long bodi bilong mipela. ¹²Olsem na dispela dai bai i wok insait long mipela, tasol laip bilong Jisas bai i wok insait long yupela.

¹³Tasol mipela i gat wankain spirit bilong bilip, olsem tok bilong God ol profet i bin raitim: "Mi bilip, na mi tok." Mipela tu i bilip, olsem na mipela i toktok. ¹⁴Mipela i save olsem husat i bin kirapim Bikipela Jisas bai i kirapim mipela tu wantaim Jisas. Mipela i save olsem em bai i kisim mipela wantaim yupela i go insait long marimari bilong Em. ¹⁵Olgeta samting em i bilong nem bilong yupela, olsem tasol taim marimari i go planti, tok tenkyu i ken i go antap moa long glori bilong God.

¹⁶Olsem na bai mipela i noken pilim daun. Tru, autsait bodi bilong mipela i laik bagarap, tasol bel bilong mipela i save kamap nupela olgeta dei. ¹⁷Long dispela sotpela taim, ol liklik hevi na pen i redim mipela long bikipela lait we bai i stap oltaim oltaim bai i nogat mak bilong em. ¹⁸Long wanem mipela i no lukluk long ol samting ai i lukim, tasol long ol samting ai bai i no inap lukim. Long wanem ol samting ai i lukim bai i pinis, tasol ol samting ai i no inap long lukim bai i stap oltaim oltaim.

2 Korin

5

¹Seyuya amone inte ugafau .mana magaga kena bunamo anam kavinakami Kotimi yewayegem uwanta yikatemi .mini ma'i wata ayamano bu yuwantuka .mini ma'i wari wari i ma'i .inarufa wane. ²Mini seri naupa seyuya wafaunafim senuyan su sivilisnawa .seyuyami siyigaraewa inarufakena auwem wado nako Kotimi senu usika . ³Seyu yami siyigaraeveyane inarufaken unamwado yanti .seyuya su awapa buwafa unamwado buwanananti .⁴Naye kanagaga mini seri naupai wage'eyarafu .seyui sivilisi'i manteya umanti mantukafau .afo umanti mantukafau .seyuya mini unam wado bu yuntufira .minugamifo inarufakena wado senu nampa wanoyanti siyewa .naye anene mano magafikena anankairanti anamkaitemino. ⁵Iye awamuanomi sinana yitenafi. ⁶Minuga fo, yigemi masidem kanami intama akeogo. yigemi omarega intago mana buna napa'i mana magagai beyamo fauno, seyuya yami neka'i wafauna be anona mano kage. ⁷Seyui amakuku pimi bewafau Minu gami seyuya eram make yami inta gafau. ⁸Minugami seyuya eram makeya itabugafau .mana maga

yerareya.anona'mano nampa inarufa wafa.⁹Minu gayami seyui ami uyarukafau anonam amoyu akatim, buwe seyui Inarufaka wate yarafu a'a mana maga amu gaga wate yarafu.¹⁰Masidem amaka fawa roteya Kraisini koka .mana mana mano meyami mara'teyamu mana magagaken a'unapa mana magafi wage'egona .mini awogugafi saviwafi.¹¹Minugami anona manoni feganti intafa.seyuyami eram waya wata anasifim sewafau .mana ayimo wafaunami Kotin agaukai faka'i .semo sima kukumo unami amakagi itemi yigenti intika'i.¹²Seyu yigemi eram waya bu siyikewafau .yigen yira'ano agunanene maranam seyui Kotini yogam waita mofau.minugamifo .minugaya mana anta yigemi yimeya senunampa anom musen ogo .mini antagakemi enomi saminonam mana magagaken antaga'o amoewananiyim .afo ben arapem wananim aneneyanti amo iyitem.¹³Seyu'i awogu intim bumakam akum kana,mini Kotini yoganti.seyuyamo awogu intim makafanuna akunio ofanunami .mini yigemi yofainanimi .¹⁴Kraisini ayintano senui mininaya mini yogari ofanu .nayeyare seyuya mini amakukum makeya .minugami masidem wata'anasi benampa fuka.¹⁵Bemi masidem wata anasi yam fuka. minu gami mini wata anasi fa'mo ayumose wami mana waita mose ma'e fubemo itabuga ni emi.¹⁶Mini anta yanti, ago yante magemo binanim seyui watayi intika burayimafa, seyuo mana bunaka'o amonateya'mi, ma'e wafa ose seyuo Kraisini mo ko'o sasa kakafaunayi buyoteya . Mage seyui mini amaka ureya enomi koi bu siyikafanu.¹⁷Minugami. mana wayimo kraisipim bemi .bemi auwem waitami .yenti wafakena anta kipemi magemi yemi auweni emo. Kraisipi mose wanami, bemi auwem waita mi. Wafa antayu kipami , magemi auweni uga.¹⁸Masidem mini anene yewami Koti pakemi. Bemi senu uyadem Kraisipi duka, minuremi senui mini yoganti simemi ena waita wa yivige anonamano wapa yego.¹⁹Min.mi manuga.Kotimi mana magu magagake waitayui be'fa'ana manta'e ge dewa .yenti sayekeyanti buyintemi .kotimi wata yivigem be wapa yin yoganti yimemi.²⁰Minugami .Koti senu ugaduka mana magaga Kraisipim .mini mana uga Koti mo mini yoganto senupimo dukami .seyui yigemi manisireya yintaewafau kraisini avipim .sigemi owayege Kotipa yego.²¹Bemi Kraisini uyademi senuti kumi'i mantuka. Kraisini bemi mini waita bemi mana kumi wa burukam. Bemi minu rayami Kotipi adeka beyami aupem wafanu Kraisipimi.

2 Korin

⁵ ¹Mipela i save olsem sapos dispela bodi bilong graun mipela i stap insait long em i bagarap, mipela i gat wanpela haus we God bai i givim. Em i no wanpela haus we han bilong man i mekim, tasol em haus we bai i stap oltaim oltaim, na em i stap insait long Heven.²Insait long dispela haus sel mipela i stap long em, mipela i pilim pen, na mipela i laikim tru long God bai i bilasim mipela wantaim niupela bodi bilong Heven.³Mipela i laikim tru dispela bilas bilong Heven, long wanem bai mipela i noken stap has nating nogat klos.

⁴Long wanem taim mipela i bin i stap yet insait long dispela haus sel, mipela i pilim pen, na karim hevi. Mipela i no laik long rausim dispela klos bilas. Olsem tasol, mipela i laikim klos bilas bilong heven long i stap wantaim mipela, olsem na wanem samting bilong graun we bai i bagarap i ken bagarap.⁵Man husat i redim yumi long dispela kain samting em i God, husat i givim yumi Spirit bilong Em olsem mak long wanem samting we bai i kam.⁶Olsem na, yupela i mas oltaim sanap strong. Yupela i mas save olsem taim yumi i stap yet long dispela ples graun insait long bodi, mipela i stap longwe tru long Bikpela.⁷Mipela wokaubaut long bilip, na i no long samting yumi lukim.⁸Olsem na mipela i gat strong long sanap. Em orait mipela i ken stap longwei long bodi bilong dispela graun na stap wantaim Bikpela long Heven.

⁹Olsem na mipela i makim rot long amamasim Bikpela, maski taim mipela i stap long Heven o taim mipela i stap long dispela ples graun.¹⁰Long wanem mipela olgeta bai i sanap ples klia long sia kot bilong Krais, na wan wan bai i kisim pe bilong wanem ol samting ol i bin mekim taim ol i stap long bodi, maski dispela ol samting i gupela o nogut.

¹¹Olsem na long save long pret bilong Bikpela, mipela i toktok strong long ol manmeri. Wanem rot mipela i save stap em i ples klia long ai bilong God. Mi gat bilip olsem em bai i orait long tingting bilong yupela tu.¹²Mipela i no traim long tok strong long yupela long lukim mipela wantaim bel sore long wanem mipela i wokman tru bilong God. Olsem tasol, mipela i givim yupela wanpela has long yupela i ken i gat bikpela amamas long mipela, na bai yupela i gat has long tokim ol lain husat i save amamas long bodi tasol, na i no amamas long wanem samting i stap insait long bel.

¹³Taim mipela i mekim ol samting olsem ol lain i nogat gupela tingting, em i wok bilong God; na sapos mipela i mekim samting olsem ol lain i gat gupela tingting, em i bilong helpim yupela.¹⁴Laikim bilong Krais tasol i mekim mipela long mekim ol dispela wok, long wanem mipela i gat bilip olsem, wanpela man tasol i bin dai long olgeta manmeri, olsem na olgeta manmeri tu i dai wantaim Em.¹⁵Em i dai long olgeta manmeri, olsem na ol lain

manmeri husat i stap laip bai i no inap stap long ol yet, tasol ol bai stap laip long dispela man husat i dai long ol na i bin kirap bek.

¹⁶Long dispela as tasol, stat long nau na i go, mipela i noken sekelim long tingting bilong man, taim yumi lukim long bodi, olsem bipo mipela i bin kotim Krais. Tasol nau mipela i no moa kotim man long wankain rot.¹⁷Olsem na, sapos wanpela man i stap insait long Krais, em i niupela man. Ol olupela pasin bilong ol i pinis. Na nau ol i kamap niupela.

¹⁸Olgeta dispela samting i kam long God. Em i mekim mipela i bilong Em insait long Krais. Na em i givim mipela dispela wok bilong kisim man i kam long Bikipela.¹⁹Em i olsem, insait long Krais, God i wok long mekim olgeta man bilong dispela ples graun i kam long Em yet. Em i no kauntim ol asua bilong ol. Na God i givim mipela dispela wok bilong mekim man i kam long Em yet i kam long mipela bai i mekim.

²⁰Olsem na God i makim mipela olsem ol man i makim Krais long dispela graun. Em i wankain tasol olsem God i mekim dispela wok insait long mipela. Mipela i askim yupela olsem, long nem bilong Krais: "Yupela i mas kam bek long God!".²¹Em i mekim Krais i karim sin bilong mipela. Krais em i dispela man husat i no bin mekim wanpela sin. Em i mekim olsem bai mipela i kamap stretpela long God insait long Krais.

2 Korin

6

¹Seyuo benampa yoge veyami, yigemi Kotini awa awai fa, aneneve busego. ²Nayeyara Kotimi semi, semi mana gana uga makau, mini, kanagai semi yofa urukau watamo yewayege avige kanami, semi, ai yigemi yivi dukau amonago, magemi wata aviga nurami. ³Seyu wata yanduaka ranta buru kafau, nayeyara senuti yoganti wata nasi sima savi buyo goyare. ⁴Ugamifo maside anene uwa fafauna, mano sigatem seyu Koti yogam waita vesewa seyui nayeyara kotini yogam waita. Seyu maden nesu umanti, au, avisi, kokointi. ⁵Senui sirure, kusikare, amuna waya soke bavinti buwa, saranti e, ya. ⁶Soke anta aupem, wa intintim sadage waranto eno ayiranta Ayomano antafim. ⁷Seyu Kotini yogam waita ofa fuga waya fimi, Kotini erantim ba seyu yami aruvi una bado rukeya siyan ugapawa siyanepawa. ⁸Seyui anom sivi nampa yoge wafau ano sibi, i soke wa saviwaya mo sisikewami senuganti semi muna tewane sewa yemi senuganti sewane sewa, ugamifo seyu fuga antanampa yoge wafau. ⁹Seyuya yoge wafauna mi busimonaruka yane sewafau fuma aga gaveya yoge wafau. ¹⁰Seyuyya minureya yogaafuna; seyu ya anon Siguno aguka akum yogani ewafau, ugamifo yogantimi, seyu afo Minugami mada nuram amofim beya; seyuya minurea yagona anene burukam waita amaka yoge yamo faupo maden anene mi senu tintami. ¹¹Seyu yigemi Korini yu ai fuga waya siyimi duka fau, senu sira ama ugem wa. ¹²Seuya yigem yirai bu makarofa, bu, be yige na. o yigen yira nampa inti nampa antauga. ¹³Minugamifo ateka antafim iya oru nampa asi ama ure asewa yigemi yira riye goyare. ¹⁴Yima kukum buye nayi nampa bu aga pago naye waya mano sena soke anta nampa savi anta nampa manafim yoge wanto senapa wane? ¹⁵Iteyi ara sokega Koti aga ano beria gunampa duka tenafi wae? Naye soke anene wa yimakuku ewa wata nasi dukana yima kukum buye wayi nampa mana ugene wae? ¹⁶Iteyiom mana araka waranta awanapim Koti namapa wa muna kotim ba wae? Seyui Kotinamai be ya saum dukafau Kotinama ka, semi yigewa napa bei yenampa nanu semi yenti Koti yi anomi yemi seti wata anasi yi inayo. ¹⁷Minugafo, yigemi asavega yera yirago yepike kadega nepaga wago, anona mano semi yigemi bua teka anene bufakago, semi senao yara nuno ¹⁸Semi yigen yifoeye onai yigemi seti wata anasiyi inagono anona made eran duka mini semi.

2 Korin

⁶¹Taim mipela i wok bung wantaim em, mipela i askim yupela long noken kisim marimari bilong God olsem samting nating. ²Long wanem God i tok, "Mi makim pinis wanpela taim, na long dispela taim Mi bin helpim yupela. Na long taim bilong kisim bek man, mi kisim bek yupela pinis." Lukim, nau em dispela taim mi makim. Lukim, nau em i dei bilong kisim bek man. ³Mipela i no putim wanpela samting bilong mekim man i pundaun, long wanem mipela i no laikim ol manmeri long tok bilas long wok bilong mipela.

⁴Olsem na, olgeta samting mipela i mekim, i soim olsem mipela i wokboi bilong God. Mipela i kamap wokboi bilong God long wanem, mipela i winim ol kain kain hevi, pen, na wokabaut i hat. ⁵ol i paitim mipela, ol i kalabusim mipela, planti toktok, nogat gutpela slip long planti nait, na hangre, ⁶insait long klinpela pasin, na gutpela tingting, na pasin bilong stap isi, laikim ol arapela insait long Holi Spirit na insait long pasin bilong laikim

tru.⁷Mipela i wokboi bilong God insait long tok tru, na insait long strong bilong God. Mipela i gat klos pait bilong stretpela pasin long han sut na han kais bilong mipela.

⁸Mipela i wok wantaim biknem na i no wantaim biknem, insait long taim ol i tok nogut long mipela na long taim ol, i mekim gutpela tok long mipela. Ol i tokim mipela olsem mipela i giaman, tasol mipela i wok wantaim pasin i tru.⁹Mipela i wok olsem ol i no save long mipela na tasol olgeta lain i save gut long mipela. Mipela i wok olsem mipela laik dai, tasol nogat, lukim, mipela i stap laip yet. Mipela i wok olsem ol i kalabusim mipela long wanem samting mipela i mekim, tasol i no olsem long ol bai daunim mipela long dai.¹⁰Mipela i wok olsem mipela i gat bikpela sori, tasol oltaim mipela i save amamas. Mipela i wok olsem ol trangu lain, tasol long wok, mipela i mekim planti lain i gat planti samting. Mipela i wok olsem mipela i nogat samting tasol olgeta samting i bilong mipela.

¹¹Mipela i tokim olgeta tok tru pinis long yupela ol Korin, na bel bilong mipela stap klia tru.¹²Mipela i no mekim bel bilong yupela i pas, nogat yupela yet i pasim bel bilong yupela wantaim ol tingting bilong yupela yet.¹³Olsem na insait long stretpela rot bilong senis, mi toktok long yupela olsem mi toktok long ol pikinini, bilong yupela i mas opim bel bilong yupela.

¹⁴Yupela i noken pas wantaim ol lain i no save bilip. Wanem hap tok i tok olsem bai stretpela pasin i wok bung wantaim pasin bilong brukim lo? Wanem kain pasin lotu i tok bai lait na tudak i ken wok wantaim?¹⁵Wanem kain wanbel bai Krai i gat wantaim Belia? O wanem ol gutpela samting em ol bilip manmeri i gat em i wankain olsem ol lain i no bilip?¹⁶Na wanem kain wanbel i stap namel long tempel bilong God na bilong god giaman? Mipela yet i tempel bilong God husat i stap laip, wankain olsem God yet i tok: "Mi bai stap namel long ol na wokabout namel long ol. Mi bai kamap God bilong ol na ol bai kamap manmeri bilong Mi."

¹⁷Olsem na, "Yupela i mas kam aut na lusim ol, yupela i mas stap longwe long ol, "Bikpela i tok. Yupela i noken holim ol samting i no klin, na bai mi yet i singautim yupela.¹⁸Mi bai kamap Papa bilong yupela, na yupela bai i kamap manmeri bilong mi" Bikpela husat i gat olgeta strong i tok olsem.

2 Korin

7

¹Seti mana yawunuge, senu tuyanti Kotimi Ake waya sene. Senuti sumose saviewanani anenemi manta fafa deyara senu tumi manta awowo'ofane masidem amega sunampa spiritinampa seyu afakafane afekare ugananta yanti Kotini feganampa²Senu siratupem manta awowo'ofane nayeyarafi seyui enomi umanti ba amidukafau. Enomi auavisi buame ya, enomi seyuya imaya ofauna anenevyanti manta ugagu buyugafau. ³Semo mana sewaunami yigemi sima magafim burewau, Ai sirukau yigemi senu sirapim wayami seyuya masidemano manapa fuge ya manapa fawa'anteya wafanu. ⁴Nayeyara semi anona umantimbeubo yigemi anosimakukun supem oyikei fugasirei ano simusimi uyikei, naye yara sirafarunanomi anoniuremi itugai⁵Masidoniaose yefaunami senuti sunanomi agami bumareno. ugamifo, umanti maside ayipake mareyare naye yara maside umantano sunanomi mapake yeravemi feganti sire supem dene. ⁶Ugamifo, erantose anasi watamose kumugara ugamose yimewa Gotimi beyi yogam waita sailasimi sakam senupa yemi eranti yerarakem mare uyikene. ⁷Gotimi Taitusimi sakam yimi erantanawa siminoyara ye naye. taitusini yinti mare senui awogu anta bemose uakewananti yisimira yene. Bemi anom sigunanepa bemose inta akewananti yisimira yene miri yanti bemi anoniure amusimarene.⁸Semose afuntose aga yikaunamanomose yigantose yiminaniami sigunanene semu buyewauno ugamifo, siguno yisikewauno semose afunto aganta yikawamanomose yigemose yigunanenemose manta yiminati. Ugamifo, yaka yigemi yigunanene buyinagone. ⁹Ugamifo semi magemi simusinai ewauno, Naye yara yigenti yigunanenemano yivigemi maro ranaga kumi antamano mi simafaka dega siguno sego yigemi awogu siguno senanti mana anene bu rane. ¹⁰Ma miyio awogu sigunantanampa sigunanene manomi otimi mantemi watamanomi avigemi binami kumi antamanomi sima faka demi siguno sinani, inami wata mose yerarake kumi antafike yivigewa awuawa fawarinani ugamifo, mana magagake sigunanenewa antama nomi fuginti wata avigem maro aminani.¹¹Yigemi amonago naye anenewa awogu sigunanenemanowa sigunantamano yigen yupemi fawarenafi? Era intose yigem yupemose wause maside sayeke antamose sima faka deose amo nama anona anene yi buyewa. Yigemi ano inti intose ewami kumianoni munawaya yanti fegewar yigenti feganti ateka anta fawarino yanti ewa. Maside anene aupemi yigemi amonami umanti buwa. ¹²Semo yigepaose afunyoase agaraunami. Kumi anta ewayi yivikaga agaregauye, yemose enoyuyi umantose mare wayikagaye. Nayeyara semo mana afunto aga raunami mana yigenti awogu antamose senu ewa anta mi Kotin augaka faka anonayi ino yare¹³Mini-yanti eram mareyamofu. Seyuya masidem mini eranti ruwantofa, seyuya anom simoyofane nayeyara

Taitusini amusim aneneyati, nayerare yige masidemi beni au aga manta auweni'omi. ¹⁴Afo semo yigeyi awoguganto Taitusim sasamide, semi sigaye i'yonu bemo yigewapa yina'i. Minugamifo, mana'uga masidem waya yigemo yiyimunami fugave. ¹⁵Taitusini ayinti yigepa anonayi'emi, nayeyara bemi omarem intemi yigeyi a intam awu'awa, yigemo bemo anom fegam nampa runtum nampa avigananti. ¹⁶Simoyewau nayeyara seti simakukum yigepa anonayi'emi.

2 Korin

⁷Ol poroman bilong mi, yumi i gat ol tok promis bilong God long laip bilong mipela olsem na yumi i mas mekim mipela yet i klin long ol samting we i save mekim mipela i doti insait long bodi na spirit. Mipela i mas painim pasin i holi wantaim poret bilong God.

²Mekim rum long mipela insait long bel bilong yupela! Long wanem mipela i no mekim rong long wanpela man. Mipela i no givim pen long wanpela man o mipela i no usim wanpela man long mekim wanem samting mipela yet i laikim. ³Mi i no mekim dispela tok long daunim yupela. Mi i bin tok pinis olsem, yupela i stap insait long bel bilong mipela, na bai yumi olgeta i ken dai wantaim na stap laip wantaim. ⁴Mi i gat bikpela bilip insait long yupela, na mi i gat amamas tru long yu. Mi pulap wantaim bel isi. Mi gat amamas i bikpela moa maski mi i stap insait long taim bilong hevi.

⁵Taim mipela i kam long Masedonia, bodi bilong mipela i nogat malolo. Olsem tasol, mipela i kisim hevi long olgeta rot bilong wanem ol hevi i kam long autsait long bodi na poret long insait long bel bilong mipela. ⁶Tasol God, husat i save givim strong long ol lain manmeri husat i pilim daun, em i givim strong long mipela taim em i salim Taitus i kam long mipela. ⁷Em i no long kam bilong Taitus tasol God i givim strong long mipela. Tu Taitus i tokim mipela long ol gutpela pasin yupela i givim em. Em i tokim mipela long ol pasin bilong yupela, na em i gat bikpela bel sori, na pasin bilong tingim mi. Dispela i mekim mi amamas moa.

⁸Maski pas mi raitim i kam long yupela i mekim yupela i wari, mi i no pilim sori olsem mi raitim dispela pas. Tasol mi bin pilim sori long raitim dispela pas i kam long yupela taim mi lukim olsem dispela pas i mekim yupela wari tru. Tasol yupela i no wari longpela taim. ⁹Nau mi amamas, i no long wanem yupela i no amamas, tasol long wanem dispela wari bilong yupela i kisim yupela i go long pasin bilong tokaut long sin bilong yupela na tok sori. Yupela i pilim gutpela wari na sori, olsem na yupela i no lusim wanpela samting. ¹⁰Dispela kain gutpela pasin wari na sori God i save usim long kisim man i go long pasin bilong tokaut long sin na tok sori, i save kisim man i go long pasin bilong kisim bek man. Tasol pasin wari na sori bilong dispela graun i save kisim man i go long dai.

¹¹Yupela lukim wanem samting dispela gutpela wari na sori i kamapim insait long yupela. Dispela strongpela tingting insait long yupela long tokaut olsem yupela i nogat asua i bikpela moa. Yupela i wari tru long giaman toktok bilong sin, poret bilong yupela na laikim bilong yupela long lukim stretpela pasin i mas kamap! Insait long olgeta samting, yupela i soim olsem yupela i nogat asua. ¹²Maski mi raitim pas i kam long yupela, mi i no raitim long nem bilong ol man i save mekim asua, o long ol man husat i kisim hevi long asua bilong ol. Mi raitim dispela pas long wanem dispela gutpela pasin bilong yupela long mipela mas i kamap ples klia long yupela insait long ai bilong God.

¹³Long dispela mipela i kisim strong. Bungim wantaim dispela strong bilong mipela, mipela i amamas moa yet long amamas bilong Taitus, long wanem yupela olgeta i mekim spirit bilong em i kamap niupela gen. ¹⁴Sapos mi toktok gutpela long yupela i go long Taitus, mi i no inap sem taim em i kam long yupela. Olsem tasol, wankain olsem olgeta samting mipela i tokim yupela i tru, ol gutpela toktok mipela i toktok long yupela i go long Taitus, em tu i tru.

¹⁵Laikim bilong Taitus long yupela i bikpela moa, long wanem em i tingim pasin bilong yupela olgeta long harim tok, na taim yupela i kisim em wantaim bikpela poret na guria. ¹⁶Mi amamas long wanem bilip bilong mi long yupela i bikpela moa.

2 Korin

8

¹Seyui yigemi afa awao ayewa faunave Gotini awa awai amone inte irare Masedonia mono kebumo yimidukam.

²Anona umantimi, ano amoyinti yimi soke yofairi emo. ³Semi senanao amone inte fawaremi yentita nayeyarafi yemi mane, i enawa yimemo, yakagaremi amaka yimemo yenao yeyi ayika. ⁴Mini nampa nesu intainampa yemi

intai emo senukanti ayire maremi ara mono yoganti mare bogo amakuku Jerusalemi wata nasi. ⁵Seyui biyinteyamu ma,mini anene fawari nanimi afo minugami yena o yemi anona mano wapai buga naemi yenaomi Kotipai yeyi ayikake yiga. ⁶Minugami Taitusipa erarureya ami sewafau,, iyewa ma,mini yoganti agoyantuka yofaurena awogu urena kiparuka ma,mini awogu antanampa moni yimidena yofauruka amam kuku Jerusalemi bata nasiyu. ⁷Minugami yigemi eno yigauka maside anenefim amam kukum, ayu sitim, intintim, marem erantim, senuo ayintim minugami yigemi soke anta yera burago., ⁸Minimi eram waya waye.yigenti ayinti enomo ayiyikewami mana ugenafi a'abuve., ⁹Nayeyare,Anona manoni awa'awai amona gane. Nesu anene wane. ¹⁰Miniyanti mana'a intiti amewau ofaino yanti.Mana i'i yakaga vimi,mana anene mana bu'uwara nane,mini anene uwarara yirapike yiya garaone. ¹¹Magemi yigem mini yoganti kiparago yigemo wafao yuyira itavio urukani urega. ¹²Yogam marara intewatei,minimi soke aneneve.Amirante'i dukanago anene amego. ¹³Mini yogantimi enomi umanti bumarai yigemana umanti marana gone .ugami, madem wata anasi mana'ana ogo. ¹⁴Nesui awogu anene yigemi dukami yigemi yimina gomi anene bumakayi.Nayeyare,nesu anenemo soke anene rukatemi, yigemo buruka aneneyu yimiteye,manayiom anene yigem madem yigepim watene. ¹⁵Bemi mana uga kasanampa waita agantukani ugane ;"Nesu anenemo dukana niyimi naemi anene buruka tene,nesu anene buruka naniyi,naemi nesu anenemi magatene.mana anene yanti akiyi buyitene."¹⁶Minugafo Kotimi susuve sakago, iyewa mini ayinti Taitusimi, semo yige nanto yiye waunayi ogo.. ¹⁷Nayeyare,senuta manawa intenaye,bewai yigewapa yiran tene beyi intika.¹⁸Seyui sasakeya mana afa awa iyawafi masiden mono kebu benavi,o yani ewa beni yogaka, bemi minuremi awogu waya sima fawarewa, Taitusi nampai yiga. ¹⁹Mini mana waye,madem mono kevu bemi ugademi senu nampa yogam marano sire soke amiranta.Minimi anona manoni ano avika benaowa senuti saranti yofairare.²⁰Senui wata nasi sinepa waya buse goyare miniyo ganto marewa faunayati. ²¹Seyui rafiseve yana soke anta ofano.Anona mano augaka'ana waye,wata anasi yugaka wage.²³²²Seyui ena afa awa sasaka fanuno Taitusi nampa. Nesuya amona faunami yogam mara rintika wane.Magemi ano'ayiri ewane yogam marara.yigepimi amakukun dukane. v 23 Taitusimi, setigona yigeti yogam waitave.Sekan sifa'tiwa gare,Mono kevu manu yiyikanta Taitusi nampa buganto.Yeganti minu ranami Wata anasi Jisasimi ano avi amiteye. ²⁴Minugami mono kebumano yigemi ayigara ugano, mono kevu mano yekanti yimoneye,yigen yivi'i yani'ewafauno yigenyi soke antaga.

2 Korin

8 ¹Mipela i laikim yupela ol brata long luksave long dispela marimari God i bin givim long ol sios bilong Masedonia.²Insait long bikpela traim bilong hevi na pen, bikpela amamas na hangre bilong ol i kamapim planti gutpela pasin bilong givim helpim.

³Mi yet i kamap witnes bilong ol long wanem ol i givim moni moa i winim mak ol inap long givim. Na long laik bilong ol yet.⁴Wantaim planti askim ol i askim mipela long ol tu i laik karim hap wok bilong ministri i go long ol bilip manmeri bilong Jerusalem.⁵Mipela i no ting dispela samting bai i kamap. Olsem tasol, pastaim ol i givim ol yet i go long Bikpela. Na bihain ol i givim ol yet i kam long mipela long laik bilong God.

⁶Olsem na mipela i tok strong long Taitus, husat i statim pinis dispela wok long helpim yupela long pinisim gut dispela gutpela pasin bilong givim moni long helpim ol bilip manmeri bilong Jerusalem.⁷Tasol yupela i winim ol narapela long olgeta samting insait long bilip, long toktok, long save, long olgeta strong, na long laikim bilong yupela long mipela. Olsem na yupela i noken malolo long mekim dispela gutpela pasin bilong givim.

⁸Mi no tok dispela i olsem wanpela tok lo. Tasol mi mekim dispela tok long traim laikim bilong yupela olsem em i tru na i wankain olsem pasin bilong laikim ol narapela manmeri o nogat.⁹Long wanem yupela i save long marimari bilong Bikpela bilong mipela Jisas Krais. Em i gat planti samting, long yupela tasol em i kamap tarangu man, em i kamap rabis man bilong mipela i ken i gat planti samting, long dispela pasin bai yupela i ken i gat planti samting.

¹⁰Long dispela, mi bai givim yupela gutpela tingting na bai i helpim yupela. Long wanpela yia i go pinis, yupela i no stat tasol long mekim samting. Nogat. Yupela i laikim tru long bel bilong yupela long mekim dispela samting.

¹¹Nau yupela i mas pinisim dispela wok. Wankain olsem yupela i bin i gat bikpela hangre na bel kirap long mekim bipo, yupela i ken mekim nau dispela wok i go long pinis bilong en.¹²Sapos yupela i gat bikpela hangre long mekim dispela wok, em i wanpela gutpela samting. Taim yupela i laik givim, yupela i mas givim wanem samting yupela i gat, i no samting yupela i nogat.

¹³Dispela wok i no bilong mekim ol arapela bai i no inap karim hevi na bai yupela tasol i karim hevi. Olsem tasol, em i mas wankain long olgeta manmeri.¹⁴Planti gutpela samting bilong yupela i gat nau yupela bai i givim wanem samting ol arapela i nogat. Long wanem, taim ol i gat planti gutpela samting, ol bai givim yupela ol samting yupela i nogat, na wankain skel bai i stap namel long yupela olgeta.¹⁵Em i wankain olsem ol tok ol profet i bin

raitim: "Dispela man husat i gat planti samting bihain bai i nogat wanpela samting i stap, na dispela man husat i nogat planti samting nau, bihain bai em i no inap sot long wanpela samting."

¹⁶Tasol tenkyu long God, husat i putim dispela laikim insait long bel bilong Taitus, wankain olsem laikim mi gat long yupela.¹⁷Long wanem em i no harim tok bilong mipela tasol, na tu em yet i gat bikpela laik i kirap long kam long yupela long laik bilong em yet.

¹⁸Mipela i salim wanpela brata husat olgeta sios i save litimapim nem bilong en long wok em i save mekim long tokaut long gutnius i kam wantaim Taitus.¹⁹I no dispela tasol, tu olgeta sios i bin makim em long wokabaut wantaim mipela long karim dispela wok bilong mekim gutpela pasin bilong givim. Dispela em i bilong biknem bilong Bikpela em yet na bilong dispela hangre bilong mipela tu long helpim.

²⁰Mipela i no laik bai ol manmeri i tok baksait long mipela long dispela wok mipela i mekim.²¹Mipela i lukaut gut na mekim stretpela pasin, i no long ai bilong Bikpela wanpela tasol nogat, long ai bilong ol manmeri tu.

²²Mipela bai i salim narapela brata tu wantaim Taitus. Mipela i traim em planti taim pinis na mipela i painim olsem em i gat hangre long mekim wok. Nau em i gat bikpela hangre moa long wanem em i gat bikpela bilip insait long yupela.²³NaTaitus, poroman na wanwok bilong mi na wokboi bilong yupela. Na tupela brata bilong mitupela, ol sios i salim tupela i go wantaim Taitus. Tupela bai mekim ol manmeri long givim biknem long Krais.

²⁴Olsem na soim laikim bilong yupela, na mekim ol sios i luksave long tupela long wanem, mipela i save apim nem bilong yupela long gutpela pasin bilong yupela.

2 Korin

9

¹Mini yoganti Jerusalemi yimakuku watanasi yofainti, yima kuku watanasi yogago , mini otei yima kuku watanasi agan yikanu. ²Yigenti yaranti ai yimonagau ,manisirem Masedonia yiyimemi Akaia wata anasi yowa rewa i-i yekagem i yigenti yarantano anma`a manta itayika mini anene uwaremo. <sup>3</sup>Ai afa-awa yiyikau nayeyara watanasi munage sinayo, ewa yowaro, wafa`o sasamidukau nayi uram. ⁴Masedonia ininawa yeyimona buyo warugami, senui sigaye inani - yige pimo sima kuku dukauna busiyimenu. ⁵Minugai semo intaunami afa awa yuganto sewaunami ateka, yigepa yenuna ameurega yimi anene ugamakami atega . Mini nayeyara mini anene atemakega yirake yime. Bu yimira ewa seyu eram waya sefauna yimene. ⁶Antami manugemi ; iye nesu anayum buyogevena , nesu yunam bu ufitem afo nesu yuna yogewa wata, nesu unafiteye. ⁷E`anam mana mana ini awasi beya rakage intaremi. Bemi bu amino nayeyara aguna uremi amem eram waya simi. Kotimo amoyewe amewa watayu ayiyikewa. ⁸Kotimi yigenti anene nesugi uyi kana ni minugafo made nuram , yigemi made anta rukanagomi , minimi yigemi mantarai nesu soke yogari inago. ⁹Minimi wafa kasa nampa ewayi agantaka, "Beni soke anta mano wari wari uga. ¹⁰"Iye anayum yoge wayi yime wene, iye yodena yuna manta fawarewene, ami na anayumi nesugi inana yogatene. Yigenti ateka anta mano ni yunami nesugi inani. ¹¹Yigenti anene nesugi ina yigemi ami waita wanago. Miniyi Kotimi susu sakanani seyu yoge wafauna yoganti. ¹²Seyu yoge wafau na yoganti Jerusalemi wayimakuku ininawaga yofa iraye. Nesu yoganti manta fawarem Kotimi susu sakemi. ¹³Nayeyare, mini yogantano yigemi yima kukum makadem amonem erarugenafi. Yigewa Kotimi anonavi aminago yigeyi anta fike mone yime yofae yima kuku ewa inim waita Jerusalemi wa nesu ininawa. ¹⁴Yigenanti yuga mukewa, minimo ewami nayeyara Kotini awa awa yigeka wa. ¹⁵Kotipa sususe beni anona awa awa ganti!

2 Korin

⁹ ¹Dispela wok bilong helpim ol bilip manmeri bilong Jerusalem, ol bilip manmeri i mas mekim, olsem na mi bai i no inap rait i kam long ol bilip manmeri. ²Mi save pinis long bel hangere bilong yupela, em i bin tokim ol Mesedonia olsem ol manmeri bilong Akaia i bin wok long redi long yia i go pinis. Bel hangere bilong yupela i kirapim planti bilong ol long mekim dispela.

³Nau mi salim pinis ol brata long wanem nogut ol manmeri i ting olsem ol toktok bilong mipela long yupela i giaman, na tu yupela bai i redi, olsem mi bin tok pinis. ⁴Nogut, sapos sampela manmeri bilong Masedonia i kam wantaim mi na painim olsem yupela i no redi, mipela bai i sem tru - mi no inap mekim wanpela toktok long bikpela bilip bilong mi insait long yupela. ⁵Olsem na mi tingim olsem em i stret long mi tok strong long ol brata, long kam long yupela na redim ol presen hariap olsem yupela i bin promis. Dispela em i bilong wanem ol dispela

presen i mas redi olsem ol samting yupela i laik givim wantaim bel bilong yupela. Na i no olsem samting yupela i no laik long givim tasol mipela i tok strong long yupela i givim.

⁶As bilong dispela em i olsem: husat man i no save planim planti sit, bai i no i nap kamautim planti kaikai, na man husat i save planim planti sit, bai i kamautim planti kaikai.⁷Larim wan wan manmeri givim long mak em i tingim long bel bilong em yet long givim. Em i noken givim long wanem em sori o givim taim ol man i tok strong long em i mas givim. God i save laikim man husat i save amamas long givim.

⁸Na God i ken mekim olgeta samting bilong yupela i kamap planti, olsem na olgeta taim, yupela i ken i gat olgeta samting yupela i sot long en. Em i bilong mekim yupela i ken kamapim planti gutpela wok.⁹Em i olsem tok ol profet i raitim pinis: "Em i givim olgeta kago samting bilong en i go long ol tarangu manmeri. Stretpela pasin bilong en i save stap oltaim oltaim."

¹⁰Husat man i save givim sit long ol man bilong wok gaden, husat i save planim na kamapim kaikai, bai i givim na mekim sit bilong yupela tu i kamap planti long planim. Em bai i mekim kaikai bilong stretpela pasin bilong yupela i kamap planti moa.¹¹Yupela bai i kamap planti moa long olgeta samting bilong yupela na yupela ken i kamap man bilong givim. Dispela bai i givim tenkyu i go long God long wok mipela ol aposel i mekim.

¹²Dispela wok mipela i mekim i no bilong helpim ol bilip manmeri bilong Jerusalem tasol. Tu em i kamapim planti moa wok i givim tenkyu i go long God.¹³Long wanem, dispela wok i traim bilip bilong yupela na lukim olsem bilip bilong yupela i strong. Yupela tu bai i givim glori long God long pasin bilong yupela long harim tok na tokaut long gutnius bilong Krai. Tu yupela bai i givim glori long God long pasin bilong yupela long givim moni long helpim ol bilip manmeri long Jerusalem na long olgeta manmeri tu.¹⁴Ol i prea long yupela i stap. Ol i mekim dispela long wanem bikpela marimari bilong God i stap antap long yupela.¹⁵Larim tenkyu i go long God long dispela bikpela presen em i marimari bilong Em!

2 Korin

10

¹Semi, poli, sena'o yigenanti eram baya se'u, sesu magafim de'i sadage kraisi nampa warare. Semi eram burugau yigenampa wanunami, afo semi yigemi yera yirei nega wotei eram magateu. ²Semi yigemi mani'sire yinta eu, amakaka semi yige nampa wanunami, senao sesi sima'kukukawa sesi eraka buwano. Semi itawunami semi itama ake'ugega enomi sima anepa wayami sagarei emi eyi aumanoni ayiga buwono setege. ³Naye yara seyu yu'napa beveyare, seyu'ya aruwo'fanunami yu'mano arubinanini iyoteyare. ⁴Mana aruvim anene seyu faka rukeya arube wafunami senu suma noninta'waye. Minugafo, ma mini aruvim aneneyu eranti rugemi mana maga aruremi anagaitemi. Yemi muna wayami sirepayami wata yivige sapa bewane siremi yisubuyi'gagane. ⁵Seyu masidem itirui yanafa anonayi uremi Kotimi ben'avi anaka'ewami maregeya fasa dafano. Seyui amone inte amone eya mofu masidem intiruano kalabusi urami Jisasi a'mana intafane. ⁶Afo seyu ya masidem kuminapa a'iyitar antayu manta atedeya kalabusiofa, afo seyu ami intama awogi'ureya fuga sireya waya intafa. ⁷Amonama awogiogo naye anene yigem yorasipa wami. Afo mana waita mano ama kukum emi bemi kraisi'nata irare semi, minugafo be semi jisasi bege semifo seyuwa Jisasi'ninta beyare. ⁸Ifadano se'sivi mare yanafa urewaunami yigenti eran napai, ma'e Anona'mano yigemi yofa'ogo siremi yimidukam eranti yige nao anakaomi, minugai siyu sigaye buyoteya. ⁹Semi agante yigem yimuna afauntano yegemi feganti bu yimino. ¹⁰Mana'a waita anasi ami yemi mani semi, "Polini afaunti akeugemi eranti maka. Afo fuga'fuga bemi polimi eranti be'yaufimi burugami bena'mano senu bu yofa'emino."¹¹Ifada masidem waita anasi mani sire amone inte'ogo, senu, afum wayamano eranti yimidemi itama era'urega minifim wago semi. ¹²Seyui wata anasi bu iyantayi'kafa, ena akunanti sitoa wane busiyi'gafa:Yenao wata rayima rugemi, ben amo'amo uremi yemi wateka. ¹³Seyu, iteni'oteyare, sesivi mareya yani buyofa. Atede, Koti yiminani oga,oga mareya wofa, mini omi yigemi amagaki,ino. ¹⁴Seyu'ya afana' afana iranteya yifogewa. Seyu anari'eyami nega mareya Koti ami boteya. ¹⁵Enoyi eram yogaka seyuya sesivi mare yam bu urofa. Minu gami, senuti imaya'mano yigenti yima'kukum manta erar uremi anoniuyi'gatemi, seyuya yogam mareya yigewapa wofanami maro anonayi'itemi. ¹⁶Seyuya miniga sima kukum rukafu, minuga'yami se'yuya Kotin ami siyimeya yigemi yagageya ena awafawa woteya. Seyuya ano sivi bumarafa yoganto mareya ena awafa wofa nunayanti. ¹⁷Afo iyewafi beyavi marem uritemi, Kotin avipim ano avi marano." ¹⁸Naye'yara afo bena'owa ita'agenaye. Atedemi, Koti benanao mini yoganti amemi.

2 Korin

10 ¹Mi, Pol, mi yet i tok strong long yupela, wantaim pasin bilong daunim mi yet na stap isi long Krai. Mi nogat strong taim mi stap wantaim yupela, tasol mi save mi gat strong taim mi stap longwe long yupela.²Mi askim yupela olsem, taim mi stap wantaim yupela, mi mas noken i gat strong na bikpela bilip long mi yet. Tasol mi ting olsem bai mi mas sanap strong taim mi tok bek long ol husat i ting olsem mipela i stap bihainim laik bilong bodi.

³Long wanem, maski mipela i wokabout long bodi, mipela i no paitim dispela pait wankain olsem bodi.⁴Dispela ol samting bilong pait mipela i holim na pait i no bilong bodi. Olsem tasol, ol dispela samting bilong pait i gat bikpela pawa inap long bagarapim olgeta strong bilong dispela graun. Ol i gat strong moa long mekim ol giaman toktok i kamap samting nating.

⁵Tu mipela i bagarapim olgeta samting antap we i save kirap i go antap long save bilong God. Mipela i save kisim olgeta tingting we i kalabus i kam long harim tok bilong Krai.⁶Na mipela i redi long kalabusim olgeta pasin bilong sakim tok, taim yupela i harim tok tru tru.

⁷Lukluk long wanem samting i stap ples klia long ai bilong yupela. Sapos wanpela man i bilip olsem em i bilong Krai, larim em i tingim bek olsem wankain olsem em i bilong Krai, mipela tu i bilong Krai.⁸Maski mi litimapim nem bilong mi yet moa long pawa bilong mipela, we Bikpela i givim mipela long helpim yupela na i no long bagarapim yupela, olsem na mi no inap sem.

⁹Mi no laikim yupela bai i lukim olsem mi i wok long mekim yupela i pret wantaim ol pas mi raitim i kam long yupela.¹⁰Long wanem, sampela manmeri i tok, "Ol pas bilong aposel Pol i strongpela na i gat bikpela pawa tumas, tasol tru tru Pol em yet i nogat strong long bodi. Ol toktok bilong em i nogat as long yumi harim."

¹¹Larim ol kain manmeri i luksave olsem, wanem samting mipela i tok insait long ol pas bilong mipela taim mipela i no stap wantaim yupela, dispela em ol samting we mipela bai i mekim taim mipela i stap longwe long yupela.¹²Mipela i no save laik long putim mipela yet long grup o skelim mipela yet wantaim ol husat i save litimapim ol yet. Tasol taim ol i putim mak bilong ol yet wantaim wanpela na narapela, na skelim ol yet ol i nogat gutpela tingting.

¹³Tasol mipela i no save liptimapim mipela yet i go abrusim mak. Olsem tasol, mipela bai i mekim insait long mak God i givim mipela long en, dispela mak em i kam inap long yupela.¹⁴Mipela i no laik long surukim mipela yet i go moa, taim mipela i kam kamap long yupela. Mipela i no bin kam tumas long mipela yet, mipela kamap long yupela paslain long yupela wantaim gutnius bilong Krai.

¹⁵Mipela i no litimapim mipela yet i go moa long hatwok bilong ol arapela. Olsem tasol, mipela i gat bilip olsem, taim bilip bilong yupela i go bikpela moa, wok bilong mipela bai suruk i go bikpela moa, na yet bai stap insait long stretpela mak bilong em.¹⁶Mipela i gat bilip long dispela, olsem na mipela i ken autim gutnius, maski i go long ol hap ples abrusim yupela. Mipela bai i no inap toktok tumas long wanem wok i kamap long hap ples bilong ol arapela.

¹⁷"Tasol larim man husat i gat biknem long em yet, i ken givim biknem i go long Bikpela."¹⁸Long wanem, i no man husat i givim biknem long em yet em i husat God i makim. Olsem tasol, em i man husat Bikpela yet i makim.

2 Korin

11

¹Semo intaunami yigemi e`aga semi o`e antayu uwaratege. Yigemi e`a nesui uwareu. <sup>2</sup>Nayeyara semi sira sawi uyikeu Kotini awogu ara sawi inampa, mini kana ga-i mana waita maranonawe sima uga`a kagau. Koti aga anopi sima uga akaga wata nampa buwa buganani inim ametege.³Semi fegewau, mini ayipike mema mano Ivimi muna amiduka, yigenti intiti ye awige nepa binaniKoti aga anopi mo soke ateka mono antafike. ⁴Nayeyare, mana`a watayu yerawe ena Jisasi nanti fawaremo seyu siyime wafauna Jisasi naye. Ena ayomara nagomi mini Kotipike marewa ayomiwaye. O`ena waya mo intate wafa marewa wawae``e`o . mini yige naomi rami yigeka yemi mini anene.<sup>5</sup>Nayeyara, se intau nami semi memepapim buwau yogam waita kewufimi. <sup>6</sup>Ugamifo semi waya sika siguru bu mantukau , intito rukau seyu uwarafau na antayu fakawa yigepim.<sup>7</sup>Semi kumi ugateu sesu magafini e`o yige mo manta yani uyikauna mi wae? Yigepimi fami Koti nami seu. ⁸Ena mono pikem umo regafu semo e`aunamo sofaomi semi yigenti yogam waita onu. <sup>9</sup>Yigenampa be-o mana`a anene yanto akiyi una m, semi manawayi mana anene yanti buinta ugau, Masedonike afa awa anene yanyo akiyi una mare simu duka , semi made anene uyadukau nayiyara , yigemi umam buyimira , inaemba mini mana onu.¹⁰Kotini fuga wayamo sepimo wami semi saum buranu Koti nawi yani onu madem akai owam magufipa. ¹¹Naugane wae? nayeyara semi yigenanti busievene wae?Kotimana mini anene amo uga.¹²Mini uwarewauna anene yu fawaranu, semo sinewa waya

sewanu manta fasa danu yeyafike ano yivi marewanu , yemi seyu yoge wafau nayeyi ogo. ¹³Miyiom wata yui muna yogam waita yuo muna anta manoni yoga waita. Yemi fugam yogam waita buwa, yemi Koti aga anoni yogam waita yi emo. ¹⁴Minimi auwe anene waye, nayeyara, wananomano waoka ankeru gi'i evemi. ¹⁵Mini yanti antu burono, beni yoga waita yu wao ateka anta manoni yogam waitayi ira. Yenti yogan tanoni aiya vemi. ¹⁶Manisire sewau, mana wayi semi awogu inti burukege busi. Yigemo mini intiri ewatei, senanti awogu inti burukam waitave sego. ¹⁷Semi naye waya segafu sesiwi yani ira, anonamano ewani buewau , a`a`o , intim buruka wata mano ini ewau. ¹⁸Nayeyara nesu ano yeyu yani ewa. ¹⁹Yimo nampaga e`aga semi awogu intim burukam waitayio. yigemi intim waitayi ogo. <sup>20</sup>Nayeyara eatege yigenanto yogam waitawe sina , yigenti made anene marana`i bepikemo ano yivi marago yanti , beyaranto ²¹semi amaka ugapo yigemi bube yorasi pem yirena. Semi sigaye nampa asenu mini anene uwaranuna eram burukau .Ugamifo iye wafi bere asem, semi o`em waita mano asi amaka e`u sewa sena`o asetew. ²²Yemi Hibru yugafo? sewai Hibru muno. YIsrailiu yugafo? sewa Israili muno. Yemi Abra amu ana wasi watemo wae? sewa Abra amu ana muno. ²³Yemi Koti aga ano ni yogam waita watemo? [soke intim burukam waita maka ose wam.] Semi yemi yekagau . Semi nesu eran yogari urukau amuna ya ku gau , sawi siri uruka adeka fuma agaga bugau. ²⁴Judayu kanti fo kantifo mana nuram sirure kamore yaki eriwam yafi simiduka. ²⁵Kamore nurami muyuyam siruruka. Mana nuram onako siruruka kamore nuram binasifim buna bae buga mana ayufum bayawam banona muga wage`e ugau. ²⁶Nesu iya ayipa bugau , nopike anon umanti mantukau , umo watayu amaka sikaga , seti anasi wata wa uma simiduka, ena inim waita Juda buwayi anom magufim , wata buwam magufi umam mantuka , bunopim wa uma mantukau muna ofa awa wai uma siruka. ²⁷Sawikanafi nesu eram yogari urukau , nesu ayufum babuma soke buyugau nomba bunanti saranti ugau nesu yai yunam ifade sugaum mukurukau unambado iwami iyon siruga. ²⁸Mini anene mana waye , ena anene wai madem nuram i mono kantawa intaruka. ²⁹Iye eram burukene , semi eram rukewafu? Iye sawi waya sakana yan dene , iga mano busigene wae?³⁰Sesiwi yani iranti , eranto buruka nayanti senu. ³¹Mini Kotimi , Jisasi afo emino mini ano awi maranani made nuram , intaga muna busewau. ³²Damaskasi , anom waita mano beyi yoga waitayu siyikem rafidebega fakago semi. ³³Mana`a sigono yu kukupim yukurure sirai mapike rauntawe iyau vuga.

2 Korin

11 ¹Mi ting bai yupela i ken larim mi mekim sampela longlong pasin. Tasol yupela i larim mi mekim planti tumas!²Long wanem, mi bel nogut long yupela wantaim gutpela bel nogut bilong God, stat long taim mi bin promisim yu long marit long wanpela man. Mi tok promis long givim yu long Krai olsem wanpela meri i no bin slip wantaim man.

³Tasol mi pret olsem, nogut long wankain rot olsem dispela snek i bin giamanim Iv wantaim ol giaman bilong em, bai em i mekim tingting bilong yupela i go longwe long dispela gutpela na klinpela lotu bilong yupela insait long Krai.⁴Long wanem, sapos sampela man i kam na tokaut long arapela Jisas na i no dispela Jisas mipela i autim. O sapos yupela i kisim arapela spirit na i no dispela spirit bilong Bikipela em yupela i bin kisim. O sapos yupela i harim arapela kain gutnius na i no dispela gutnius yupela i bin kisim. Yupela yet i larim ol dispela samting i kamap long yupela.

⁵Long wanem, mi ting olsem mi no man i stap daun tru namel long ol biklain aposel.⁶Tasol, maski mi no bin kisim skul long givim toktok, mi gat save. Long olgeta rot na insait long olgeta samting mipela i mekim dispela i kamap ples klia long yupela pinis.

⁷Ating mi i bin mekim sin taim mi daunim mi yet na larim yupela i go antap? Mi i bin autim gutnius bilong God nating long yupela.⁸Mi bin stil long ol arapela sios taim mi larim ol i helpim mi long mi ken kamap wokman bilong yupela.⁹Taim mi stap wantaim yupela na taim mi sot long ol samting, mi i no askim wanpela bilong yupela long givim mi wanpela samting. Ol brata long Masedonia i kam givim mi ol samting mi bin sot long em. Mi bin pasim mi yet long olgeta samting long wanem, mi no laik givim hevi long yupela, na mi bai mekim olsem yet long bihain tu.

¹⁰Wankain olsem tok tru bilong Krai i stap insait long mi, mi i no inap malolo long givim biknem long God long ol hap ples bilong Akaia.¹¹Bilong wanem? Long wanem mi i no laikim yupela a? God yet i save long dispela.

¹²Na bai mi mekim yet ol samting mi mekim stap, inap long mi ken rausim ol tok bilas ol i mekim long mi, na long tok bilong ol long kisim biknem, olsem ol i mekim wankain wok olsem mipela.¹³Ol kain lain em ol i giaman aposel na ol wokman bilong pasin giaman. Ol i no aposel tru, tasol ol i mekim ol yet olsem ol aposel bilong Krai.

¹⁴Na dispela em i no wanpela nupela samting, long wanem, Satan tu i save mekim em yet i kamap olsem wanpela ensel bilong lait.¹⁵Em i no samting bilong kirap nogut, sapos ol wokboi bilong em tu i laik mekim ol yet i kamap olsem ol wokboi bilong stretpela pasin. Dispela ol wok bilong ol bai i gat pe bilong em.

¹⁶Mi tok gen olsem, nogat wanpela man i mas ting olsem mi kamap olsem ol man i nogat gutpela tingting. Tasol sapos yupela i ting olsem, orait yupela i ken kisim mi olsem wanpela man i nogat gutpela tingting na bai mi ken toktok planti long mi yet.¹⁷Wanem tok mi mekim long hapim nem bilong mi yet, mi no mekim olsem Bikpela yet i save mekim, nogat, mi mekim olsem wanpela man i nogat gutpela tingting.¹⁸Long wanem planti i save litimapim ol yet insait long bodi, mi tu bai i litimapim mi yet.

¹⁹Wantaim amamas yupela i larim mi kamap olsem ol man i nogat gutpela tingting. Yupela yet i stap saveman tru.

²⁰Long wanem bai yupela i larim wanpela man sapos em i mekim yupela i kamap wokboi, sapos em i kisim olgeta samting bilong yupela, sapos em i usim yupela long kisim biknem long em yet, sapos em i tingim olsem em yet i moa gutpela na yupela nogat, o sapos em i paitim pes bilong yupela.²¹Mi bai toktok wantaim sem olsem mipela i bin i nogat strong long mekim ol dispela. Tason sapos usait i toktok long em, mi toktok olsem wanpela longlong man. Mi tu bai toktok long mi yet.

²²Ating ol i bilong Hibru? Mi tu bilong Hibru. Ating ol i bilong Israel? Mi tu bilong Israel. Ating ol i tumbuna bilong Abraham? Mi tu tumbuna bilong Abraham.²³Ating ol i wokboi bilong Krai? (Mi toktok olsem mi i nogat gutpela tingting.) Mi moa yet long ol. Mi i bin mekim planti moa hat wok, na mi bin stap insait long planti kalabus, na ol i bin paitim mi nogut tru, na tu mi bungim planti taim nogut na klostu mi dai.

²⁴Ol Juda i paitim mi 5-pela taim wantaim 39 wip.²⁵Tripela taim ol i paitim mi wantaim hap diwai. Wanpela taim ol i stonim mi. Tripela taim sip mi kalap long en i kapsait. Mi stap wanpela nait na wanpela dei antap long solwara.²⁶Mi bin wokabaut long planti longpela rot, na bungim bagarap long planti bikpela wara, na bungim bagarap long ol stilman, na bungim bagarap long ol lain manmeri bilong mi yet, na bungim bagarap long ol lain i no bilong juda na bungim bagarap insait long biktaun, na bungim bagarap long ples i nogat man, na bungim bagarap long solwara, na bungim bagarap long ol giaman brata.

²⁷Mi i bin wok hat na stap insait long planti taim nogut, planti nait mi i no save slip, mi stap wantaim hangre na nogat wara, planti taim mi save lusim kaikai na prea, insait long kol na nogat planti klos bilong haitim mi yet.²⁸I no ol dispela samting tasol, narapela samting tu em, olgeta dei mi save tingting tumas long olgeta sios.²⁹Husat i nogat strong, na mi stap strong? Husat ol i bin tok nogutim em long pundaun, na paia i no kukim mi?

³⁰Sapos mi laik litimapim mi yet, mi bai toktok long taim mi nogat strong.³¹Dispela God, husat i papa bilong Bikpela Jisas, em dispela man husat bai i kisim biknem oltaim oltaim, i save olsem mi i no giaman.

³²Long Damaskas, gavana husat i wok aninit long King Aretas i putim ol wasman long was long biktaun bilong Damaskas long ol bai holim mi.³³Tasol sampela poroman bilong mi i putim mi insait long wanpela basket na i go autsait long windua long bikpela banis bilong Damaskas na putim mi i go daun, na mi ranawe long han bilong dispela gavana.

2 Korin

12

¹Se,sivi,i yani evaunami, semi miniga mana yanta bu maranu, ugami semi kaim waya manami senu Anona mano aupa waya. ²Semi intagau mana waita Krsi aupem 14 oranta yakagawuga, Goti avigemi bemi kamore inaru magufim bemi. Aupena watenafi aumanoni mapaga watenafi ,bemi buintaga ,afo Koti amonaga.³Ugami semi intagau mini watami, bumi aupenafi a,a mapagafi , minimi semi bu inta gauno, Goti ma nami intaga. ⁴Bemi avogu magufimi afo bemi intami anene yui intemi aupa wanyanta . ⁵Minugam , waita Avipim,enawai wayami sevevanu. minugam mifo enawai amisenu semi manta eram imakam waitayi ewa.⁶Ugami seyaranti enawa sirantei, semi bu oem waita yanta bu onuno, atekam wayayanta nami semi senuno. Minugai semi wata nasi mantati nesu intintim buyikanu sepike amone intewanati. ⁷Afo minu-gananti semi bumi sesivi i yani iyono aupa wam yantaganti sevuno.Sevunayanti setu,mi anakaga,Wananoni yogam waita yu yiyakake. Minugai sesivi'i yaniugara ionuno.⁸Kamore yai semi anona intaugau, bemi seti umanti manta fasa sikano ya. ⁹Afo bemi sisimemi," seti awa awa,i enampai watemi, naye yare seti erantano avogu uremi yoge wa eranto burrukanami".Minugai semi simoevauno semo susivisio mantukauna yanti, Kraisini eranti setupem banani. ¹⁰Minugai semi simo ewau Kraisinanti semi eranto bu rukauna yanti.sinepa waya sewapim, umantim wa sayeke antafim wa,savi wanti wa.Nayeyare,semi mini kana aupemi eranti irukaunam mini nuram eranti owagege marewau. ¹¹Semi o'em waita yanta uvugau ano sivio marauna kanafimi, itemo yigemo erarure simira semi. Yigemi setivi,i yani buinago, naye

yare semi fa,yantauno ugami yogam waitami semba yakagagane, bumifo semi fayanta uno.¹²Fuga uagami Aposolo fawarugam yigen yiwan napake ara faru anta nampai, eran yogan nampa ena anene nampa onti maka.¹³Nayeyanta anowa iga yigemi ena mono yimakukum ewagai yigemi maruma yimakukupim akiyi ewa,sewa umanti yigemi yimevegafu? afo seti kumi'i sikago.¹⁴Amonago semi yowarurukau oradei kamore nurami yenuno , yigenyi umaranta buinani,yigen yinta yanati semi busiyewa.semi yigemi siyewau.yemi yenyifoe yinoe yi anene bu ruwantu uyikagoya , yenyifoe yinoe wai yeyigafanta yi anene manta ruwantuyikago. ¹⁵Afo semi simoyonu yimiranti afo yiminti yigen yintami, sepimi anom ayinti ituka yigenanti, semi mi'nure semi bu siyigara inagom?¹⁶Ugami mana ana ugane, semi yigekai umanti buranuno. Ugami semi fugasire yimonanu yigenti munai, magemi yigenyi munaka yirewau. ¹⁷Nayeyare semi avogu anta mararare enawa avoguogoya mana'a afa awa ranam yigepa bitemi ? ¹⁸Semi Taitusimi siyigara ewau minugai semi ena afa awa nampa yige wapai sasakaunami bemo afo Taitusimibyigemi avogu ugami uyikemi? afo seyuyami manayiom ayipim ibuga? ben ai afunti iawakutuka?¹⁹Afo yigemi intami seyuyami yigekai ayofeveyarafu? seyuyami Gotin augaka Jisasi aupemi.Madem yantao seyuya uwarewasuvuna avogui yigemi manta ake uyikara.²⁰Semi anona fegari,eu semo yigeka yeo yema fawaronuna, afo amonanai yigemi semi intewauna gai iwanagonare.Yigewai semi simonai yigewa intewakai iwanai . Semi fegewauno yigewai senampai asuvim waya sinagonanti, amonama soke ogo, anona aram, aruve asuve, anepa waya, kefo wayayui seve, eyarantana inteve, enoni anene manta savi ino. ²¹Afo semi anom fegari ewau owayege yeve, seti Koti yigen yugaka semi manta magafim ratem. Seti awamu ano umanti marananinare wafaose kumio ugam wata anasi nampa.Afo sguno busiga savi antayanti monko anta ye yumano mana musem ewayi.

2 Korin

12 ¹Mi apim mi yet tasol, mi i no i nap kisim wanpela samting long dispela. Tasol bai mi toktok long ol driman na ol tok hait bilong Bikpela tasol.²Mi save long wanpela man insait long Krai 14 krismas i go pinis, God i kisim em i go insait long namba tri heven. Maski em i stap insait long bodi o arasait long bodi, em mi no save, tasol God i save.

³Na mi save olsem dispela man, maski insait long bodi o arasait long bodi, em mi no save, God tasol i save,⁴i bin i go long paradais na i harim ol samting we ol man bai i no i nap long toktok long ol samting i stap hait.⁵Long nem bilong dispela kain man, mi bai toktok moa yet, tasol long nem bilong mi yet, mi no i nap long toktok moa. Olsem na bai mi toktok moa long ol samting i save mekim mi nogat strong.

⁶Sapos mi laik toktok moa long mi yet, bai mi no i nap kamap olsem longlong man, long wanem mi bai toktok long ol tok i tru tasol. Olsem na bai mi no i nap mekim ol manmeri i tingting planti long ol samting ol i lukim long mi na harim long mi.⁷Na long mekim mi i noken apim nem bilong mi tumas long tokaut long ol samting i stap hait. Mi bin kisim skin kat long bodi bilong mi, long han bilong ol wokman bilong Satan. Olsem mi noken apim nem bilong mi tumas.

⁸Tripela taim mi bin askim Bikpela, olsem em i mas rausim dispela hevi long mi.⁹Na em i tokim mi, "Marimari bilong mi bai i nap long yu, long wanem strong bilong mi i save wok gut taim yu nogat strong." Olsem na mi amamas long toktok moa long ol pen mi kisim, bai strong bilong Krai i ken i stap insait long mi.¹⁰Olsem na mi save amamas long Krai taim mi nogat strong, insait long ol tok bilas, insait long ol hevi, insait long ol taim bilong trabel, na insait long ol taim nogut. Long wanem, taim mi nogat strong long dispela taim mi save kisim strong bek.

¹¹Mi bin kamap longlong man taim mi kisim biknem, we yupela i strong long givim mi. Yupela i inap long apim nem bilong mi, long wanem mi samting nating tasol. I gat ol aposel i antap moa, maski mi samting nating tasol.

¹²Tru tumas ol mak bilong ol aposel i bin kamap namel long yupela wantaim pasin bilong bel isi, ol mak na ol arapela kain samting na long ol strongpela wok.¹³Wanem samting i mekim yupela i daun liklik long ol arapela sios, em olsem nogut mi tasol i kamap hevi bilong yupela? Yupela i mas lusim dispela asua bilong mi.

¹⁴Lukim, Mi redi long kam bek long yupela namba tri taim, bai i no i nap kamap olsem hevi long yupela, mi i no laikim wanem em bilong yupela. Mi laikim yu. Olsem ol pikinini i noken bungim ol samting bilong ol papa na mama, na ol papa na mama i mas bungim bilong ol pikinini.¹⁵Na mi bai amamas tasol long givim, na givim em bilong yupela. Sapos mi pulap wantaim bikpela laikim bilong mi long yupela, bai yupela i no i nap laikim mi wankain?

¹⁶Tasol wankain olsem, mi i no kamap olsem hevi long yupela. Tasol em tru olsem mi ken save long giaman bilong yupela, em nau mi painim yupela long giaman bilong yupela.¹⁷Olsem wanem mi kisim gutpela pasin long kamap moa gut long yupela, taim mi salim sampela brata i kam long yupela?¹⁸Mi laikim Taitus olsem na mi salim em i

kam wantaim wanpela brata long yupela. Na Taitus i bin kamap moa gut long yupela? Na yumi i no bin wokabaut insait long wankain rot? na wokabaut long wanpela lek mak?

¹⁹Na yupela i ting olsem mipela i wok long haitim mipela yet long yupela? Mipela i toktok long ai bilong God insait long Jisas Krai. Olsem mipela i mekim olgeta samting long gutpela bilong strongim yupela.

²⁰Mi pret nogut taim mi kam kamap long yupela, na lukim yupela bai stap long mak we mi no tingim. Na nogut yupela tu bai i lukim mi long mak we yupela i no tingim. Mi pret tu olsem nogut yupela bai i gat pasin bilong tokpait, lukluk nogut, bikipela belhat, kros na pait, tok baksait, liklik toktok nabaut, pasin bilong tingim yu yet, na bagarapim ol samting bilong ol arapela. ²¹Na mi pret nogut taim mi kam bek, God bilong mi bai daunim mi long ai bilong yupela. Na nogut spirit bilong mi bai i hevi tumas long planti ol lain manmeri husat i bin mekim sin bipo. Na i no bin tok sori long ol pasin doti na pasin pamuk na ol pasin bilong amamasim bodi tasol we ol i bin mekim.

2 Korin

13 ¹Manamo yewanami Kamore yai yigewapai yuno, masidem wayamo ena waita mano sasaka temi kantano kamore mano amona gauno siya. ²Semo sirukau nami iyewafi wafao kumi ogoi wafawa naem ena kanafimo yuna kanura niure, minimo semo yenuna aneka, semi yemi aenami mini wata anasi mi faibe temono. ³Semi yikemi mana waiyami yiyime'u nayeyara yikemi fuka waiyami fakarukami, akatiram manemi kraisimi semi sikeki emi asenoyanti, Bemi aumi daremi yikenampa ami busika, ukamifo, Bemi ake uremi yiken yupemi wane. ⁴Bemi arami beni eram burukami ukami bemi fubukemi bemi bufubukemi fami wake'en uka. Kotini erakai seyuyawa'i Kraisipimi eranti burukasiwa, ukamifo seyuya Kraisipimi nampai fa wafanu Kotini akepimi yiken yiwana nampa Yemi bemi keka yagai antoi aruruka eranti iruka, afo bemi fugami uwae'em Kotini eraka. Seyubai eranti rukeyam Kraisin aupepim. ⁵Dayinte soke ure yikemi amonako yimakukupimi bekafo, buwafi, yikemi yeniyi makukumi makaren amonara. yikemi inte amoneka manuremo Jisasi Kraisimi sikempim benafi, buvenafi? Amaka yikenanao mini makasintike rufa minako. ⁶Afo Semi simakukumi e'e yikemi amone intei maneyami mini makasinti yakake yamofaupo. ⁷Magemi seyuya Kotipai sukam mukeya maneya yikemo mana umanti buinako. semi sukam bu muke'i manureya seyuya faware ya mini maka sinti yakakeya. Mini minimina uka semi sukamukei sikemi atekananim anta inako, bu seyuya mini makasinti bu yaka kafau. ⁸Nayeyarafi seyuya buatekananim anta buofanu fuka waiya ayo faranti, ukami anene seyuya ofaunami minimi fuka waiya intami. ⁹Yikemo akeure watei, afo seyuya eram burukafau, seyuya simo ewafau, masiden nurami Kotipai sukam muke wasiwau, yikemi eram yimakukum wata anasi ukami fawarinako, ¹⁰Semi mini anene yu'o akaraunave semi sikemi yirei nekai beke, nayeyare minika sikenampa wateke, semi bumi eram waiya busiyikateke minika semo mini akeo Anona mano simi'o aposoliyi ukauna, afo omarei yofaonai etama ake o'i afo sikemi burufan yikararunave. ¹¹Arafa ukam sifatiwao, sikemi omarei yimoinakone! Owayekeo sikemo intavinakone omareka itamara eraroko, mana araka enonampa, ara faru nampa beka, Afo yiyi Kotini afo ara yiminti sikenampa wano. ¹²Aboku waiya enomi siyikeveka yimonako. ¹³Masidem Kotini yima kukum wata anasi yui sikemi aboku nurane siyikeye. ¹⁴Anona Jisas Kraisimi omarena ara faru sikemi uyikano, Afo Kotini ayintanomi yikenampa wano, afo Holi Spiriti manomi omaremi sikemi mana yiraka yikatene.

2 Korin

13 ¹Dispela em i namba tri taim mi kam bek long yupela. "Olgeta toktok bilong kotim man i mas sanap antap long yupela o tripela witnes." ²Mi bin tok pinis long husat ol lain i bin mekim sin bipo na long olgeta arapela taim mi bin kam namba tu taim, na mi tok gen, taim mi kam gen, mi i no i nap larim ol dispela lain manmeri i go fri.

³Mi tokim yupela dispela tok long wanem yupela i painim tok tru long soim olsem Krai i usim mi long toktok. Em i no slek long toktok long yupela. Tasol, Em i stap strong insait long yupela. ⁴Ol i bin nilim em taim em i nogat strong, tasol Em i stap laip long pawa bilong God. Mipela tu i nogat strong insait long Krai, tasol mipela bai i stap laip wantaim Krai insait long pawa bilong God namel long yupela.

⁵Sekim yupela yet gut long lukim olsem yupela i stap insait long bilip o nogat. Traim bilip bilong yupela yet. Yupela i luksave tu olsem Jisas Krai i stap insait long yupela o nogat? I nap taim yupela yet i pudaun long dispela traime. ⁶Na mi bilip olsem yupela bai luksave olsem mipela i winim pinis dispela traime.

⁷Nau mipela i prea i go long God olsem yupela bai i no inap mekim wanpela asua. Mi no save prea olsem mipela bai i kamap olsem mipela i winim pinis dispela traim. Olsem tasol, mi prea, yupela bai mekim ol samting em i stretpela, maski i luk olsem mipela i no winim dispela traim yet.⁸Long wanem mipela i no inap long mekim samting i no stret long haitim tok tru, tasol ol samting mipela i mekim em bilong tok tru.

⁹Sapos yupela i stap strong, na mipela i nogat strong, mipela i save amamas. Oltaim mipela i save prea long God, bai yupela i Ken kamap strongpela bilipmanmeri tru.¹⁰Mi raitim ol dispela samting taim mi stap longwe long yupela, long wanem taim mi stap wantaim yupela, mi bai i no inap toktok strong long yupela taim mi usim dispela pawa Bikipela i givim mi long kamap aposel, na bai mi ken helpim yupela long sanap strong na i no mekim yupela i pundaun.

¹¹Las tru ol brata, yupela i ken amamas! Wok long kirapim bek yupela i mas sanap strong, wanbel wantaim arapela, stap wantaim bel isi. Na God bilong laikim na givim bel isi bai stap insait long yupela.¹²Tok gut long wanpela arapela wantaim holi kis.

¹³Olgeta bilip manmeri long hia i tok gutdei long yupela.¹⁴Bikipela Jisas Krai i ken marimari long yupela, na laikim bilong God i ken stap wantaim yupela, na Holi Spirit i ken mekim yupela olgeta i stap wanbel.

Anafim

1

¹Polu yogam waita, magaga waita mano mini yogam bu-am em, Yan-anomana Goti. Iyemo fukigintike manta Itaru kagi, madem setifatiwa-nampa, Galesia wam mono inim waitayu-nampa. ²Goti-ni ara faru wa awa-awa nem-pa Jisasi ni ara farunampa be yau mo semuti kumi ganto simi rukagi, senuya ben agauka kumi antafike sibirukagi, Goti senu sifoeni ayika mage nampa, wama bu. Kipa awa-awa-³Goti ya Jisasi awa-awa u akaka. Senuti kumi anta yanta bu au simiru kagi. ⁴Senuyami kumi anta yantaiti minuga. ⁵Beka mana maside anon avigu amogi uri.⁶Semi antureu yera are bewanam Iyemo Gotini aguanene fike ara rukagi, semi anturewau ena bayafi bewanai. ⁷Ena waya firara sevigau, em mana'a waita yuano emi marege wayami ena abu'awapa pa'i daranteno. ⁸Minugami, seyuswafi Gotini anker'o'ano inarufake sasamefauna wayafi a'a ena waya sasami tenafi, e'ana savi-sava antafi ofega. ⁹Feyapa sasami rukasiwau, make yerade sasame wau, mayawagi mo enauga waya sasamina e'anam migi wa umantim-ofega. ¹⁰Magemi waitagi ayirafi, Gotini agarafi? Wata araga amoino yara ewagaufu? Waita ara soke ira minewau, semi Gotini yokam baita wa begau.¹¹Emi itano afa-awa, semo gigimewauna wayami, waita yu gi bayawaye Goti nintawafi, waita mano intawafi. ¹²Semi mana waita wapakena maregaune sewa intare segauge. Gotini wayama no waye. Goti maem farawarinane.¹³Setifoe ni kumati fanogi wag intenam semo Goti yogam waita yu nampa Gotini wata, anasi mangta savi-sava e-eguna. ¹⁴Mini savi-sava antayu uware'eguna masiden sesi kana ga waita yu manta savi e'e'u, sesi akupim mi semi mine'e'u.¹⁵Minugami Gotimi semi, sentino'e arapike manta awafa duka, semi beki awa-awa pike saragagi bemi amouga. ¹⁶Beyagai sepike manta fawariranti, Beni wayani ena akupim gigimeno yanta-semi genti yu nampa nare manta bu-fawa rukau. ¹⁷Semi Jerusalemi bu ikau seti ananta orawe yogari ugagi wapa. Ifadei Arabi'awa orawe'i Damaskasi bugau. ¹⁸Kamore kirisimasi yakagai Jerusalemi, Sepasi amonare, benampa'i 15 a wa'awam benampa wage'e'u. ¹⁹Ugami mana wagi bu'a monoruka'u, Jemisi mina amonarukau, ANONAMANO afa-awami. ²⁰Afaunto agarege ipa raunafi, emi fuga wayami agare'u muna waya baye.²¹Yerade Siria wa Silisia nom magafi be'u. ²²Semi Judi'a'ose Gotini awakurewam inim waita gimonama yorasipem soke bu'e'u. ²³Yemi intami, mini semi, senu yamo sirurem siside, sima savi ewagi sima soke-ewa mi baya sima savi e'enim baya. ²⁴Yemi Goti avi sima yani emo nogeyare Setimonare minuga.

Galesia

1 ¹Pol, em i wanpela aposel i no long laik bilong ol man na long wok bilong ol man, tasol long strong bilong Jisas Krai na God Papa husat i kirapim em long dai-²wantaim olgeta brata husat i stap wantaim mi long ol sios i stap long Galesia:

³Marimari na bel isi bilong God Papa na Jisas Krai i kam long yupela,⁴Husat i bin givim em yet long dai long ol pasin nogut bilong mipela long em i ken kisim bek yumi long ol pasin nogut i stap nau long dispela graun, long laik bilong God Papa,⁵na biknem bai go long em oltaim oltaim. I tru.

⁶Mi kirap nogut olsem yupela i tanim baksait hariap tru long man husat i bin singautim yupela wantaim marimari bilong Krai. Mi kirap nogut olsem yupela i tanim i go long ol narapela gutnius.⁷Mi no tok olsem i gat

arapela gutnius i stap, tasol i gat sampela man husat i givim hevi long yupela na i laik senisim gutnius bilong Krai.

⁸Tasol sapos mipela, o wanpela ensel bilong heven i laik tokaut long arapela gutnius i no wankain olsem miplea i save autim long yupela, orait dispela man i ken bagarap.⁹Long bipo, mipela i bin tokim yupela pinis na nau mi tok gen long yupela, "Supos sampela man i autim gutnius i no wankain olsem gutnius yupela i bin kisim pinis long en, orait dispela man i ken bagarap."¹⁰Tasol nau mi painim laik bilong ol man o bilong God? O mi painim rot bilong amamasim ol man? Sapos mi wok long painim rot yet long amamasim ol man, mi no stap wokboi bliong Krai.

¹¹Long wanem mi laik bai yupela i save, ol brata, gutnius mi autim long yupela em i no gutnius bilong wanpela man.¹²Mi no bin kisim dispela gutnius long wanpela man, o wanpela man i bin skulim mi. Tasol Jisas Krai i bin soim long mi.

¹³Yupela i bin harim pinis stori bilong mi bipo mi bin bihanim pasin lotu bilong ol Juda. Mi bin givim hevi long sios bilong God abrusim mak na i bin traim long bagarapim.¹⁴Mi bin i gat bikpela save long pasin bilong lotu bilong ol Juda abrusim ol wanlain bilong mi namel long ol lain manmeri bilong mi yet. Mi bin tingting long ol lotu pasin bilong ol papa lain na mi bin laikim tru.

¹⁵Tasol taim God, husat i bin putim mi insait long bel bilong mama bilong mi, dispela God tasol i bin singautim mi long rot bilong marimari bilong em,¹⁶na em i amamas long soim pikinini bilong em long mi long mi ken autim nem bilong em namel long ol haiden manmeri na mi no bin hariap tru long kisim tingting long ol man bilong dispela graun.¹⁷Mi no bin go antap long Jerusalem long husat ol bin kamap aposel paslain long mi. Tasol mi bin go long Arabia na bihain mi go bek long Damaskas.

¹⁸Behind long 3-pela christmas mi bin go antap long Jerusalem long lukim Sifas na mi bin stap wantim em long 15 dei.¹⁹Mi no bin lukim wanpela bilong ol aposel. Mi lukim Jems em brata bilong Bikpela tasol.²⁰Long dispela pas mi rait i kam long yupela na mi tok strong long yupela long ai bilong God olsem, mi no tok giaman.

²¹Na bihain mi go long ol hap ples bilong Siria na Silisia.²²Ol sios bilong Judia insait long Krai i no bin save yet long mi husat.²³Ol i bin harim tasol olsem, "Man husat bipo i bin givim hevi long sios bilong God nau i autim tok long dispela tok bilong bilip bipo mi bin traim long bagarapim."²⁴Na ol i litimapim nem bilong God long wanem pasin mi mekim.

Anafim

2

¹Fotini'a kirisimasi yakaga'i Banabasire, Taitusi abim ntareka bugaunta. ²Semo urunami Gotini aupu waya mose yenanta agantagam waya enafa inim, waitayu yiyime,u anoka inimwaita yibi duka nampa waita anasi. Semi bayafike yiyime,u semi savi biri'i bu,ewau.³Taitus Griki waita nempa sirimbeya sire semi sife yiranta akefago siga. ⁴Muna mana sewam afa-awayu yiga sey Jisasini sokega wafunam. Senuyami fakare mone bu mara yogam marago inti nampa yiga. ⁵Seyuya bufawaru reya sirukau nayeyuo duka fauna. Gotini fuga waiya mano enampa wanani.⁶Anona sibi-ruke yare sigayi naye naye yanta oyimi semi manta savi ira uga. Goti mana amonama soke inti bu fawaruka mini yunampa, yemi seka mana anene bu uruka. ⁷Mini amugai semi simone mi semi, intemi fuga yogare siga, Gotini baya nampa me'e yite yiranta akefarukagi nampa. Pita mo intama soke ukakayi, yife, yiranta akefarukayi nampa. ⁸Gotimi Pitapim yoganti marami yogario uga yiranta akefa rukagi nampa, uremi senampa yogemi, enafa inim waitayu nampa yoduka.⁹Jemisi, Sefasi nampa Joni amonama soke ewayi. Amone intama soke emo. Gotini ara farumo semo simikami yian ugami sekanti Banabasire yogari ugaunta yemi mana demi semi yike inafa mini, wata bapa biyara seyuyu yiranta akefewayi wapa bofanu. ¹⁰Yemi yinta inti yemi semi intama soke ogo savi sava antamo uware'e guna yanti.¹¹Sephasi Antioki yi'i atede ben aupen siru kau, beni savi anta fawa ruga. ¹²Inaemi mana'a watayu jemisi wapa yira ugami Siphasi enafa inim watayu nampa yunan naruka Juda yu nampa waye. Mini waita yu ,o yemi Ifedem neka yirem buga. yiranta akefakayi yago feduka.¹³Gotimo uyadukam waita anasi yuwai savi sava antafi ofebuga. ¹⁴Yenti yibu yiwa yimo naunami fuga baya bu awakuntuka, yen yiwanapa siphasi sasami rukau, "Emo Gotini akum bemo enafa wata yanta awate, Gotini akuni buewanami iteni urewa enafa inim watayu siyiminayo Goti wata anasi yanta wateye?"¹⁵Senu yami mati kara yami Gotini akami wasi wau, enafage kumi ini awa buwasiwau, mana wayimi kaga waya naka bu atenika Goti pim sima kakum duka siwau. Seyuyami Jisasi pim sima kukun dukasiwau, Gotini yogatano senuyam mantam ategemi kaga baya mano waye, kaya waya manoni yogantano waita anasi ategate naye. ¹⁶Minugam Lo waya awakuri manami manawayi bu ofaem Jisasi pim amakuku i anta mano ofaitemi, Jisasi pim simakuku i antamano awogu i,

Lo awakuri antamano bu ofaitem. Lo awakuri antamano wata bu ofaitem.¹⁷Jisasi avi pim ategara re sesiwanti, seya kumi inim wata mina wafunam, seyuyawa kumi inim watanasi ka,na wage,eya, fugaugam bumi! ¹⁸Yerare manta savi urana anene manta ateganunawe. Semi senao ainon aunam bu antekau. ¹⁹Lo awakuri ayapake fukam wata ga,na bege mini ayika minure wate.²⁰Semi Jisasi nampa keka yaga iruka. Aya kana bu yakagaga,minugamifo Jisasi senampa wa supem sirapem . ²¹Semi Kotini awa awa awafa burukau. Lo awakuri antafike atekam anta item, Jisasini fugintike fayantagi item.

Galesia

2 ¹Na bihain long 14 krismas, mi go bek antap long Jerusalem wantaim Banabas na kisimTaitus i go wantaim mi. ²Mi bin go antap long Jerusalem, long wanem, mi kisim wanpela tokhait na mi tokaut long gutnius long ol we mi bin autim namel long ol arapela manmeri. Mi toktok hait tasol long ol hetman, long soim ol olsem, mi no ran nating.

³Tasol Taitus em i wanpela Grik, husat i bin stap wantaim mi na ol i no bin tok strong long em i ken katim skin.⁴Ol giaman brata i kam hait tasol long lukstil long mipela i gat dipela pasin bilong stap fri insait long Krai Jisas. Ol i tingting long mekim mipela i wok kalabus,⁵tasol i nogat wanpela taim mipela i bin daunim mipela yet na stap aninit long ol, long mekim dispela tok tru bilong gutnius i stap yet wantaim yupela.

⁶Tasol husat ol man mi bin ting ol i nambawan (Maski ol i wanem kain man, God i no save mekim pasin bilong wansait) em ol lain husat mi bin tok olsem ol i bikman, ol i no bin mekim wanpela samting long mi.⁷Long narapela sait, ol i lukim olsem God i bin givim mi wok long autim gutnius long ol lain i no bin katim skin bilong ol wankain olsem, God i bin givim wok long Pita long autim gutnius long ol man i bin katim skin.⁸God em husat i bin wok insait long Pita long wok olsem aposel long ol lain i katim skin bilong ol. Em dispela God tasol i wok long mi tu long wok aposel long ol arapela manmeri.

⁹Taim Jems, Sifas na Jon, husat ol manmeri i luksave olsem ol i bin kirapim sios, i luksave long marimari God i bin givim long mi na ol i givim namba long mitupela Banabas long mekim wok bilong lotu. Ol i mekim olsem long mitupela i ken go long ol arapela manmeri na bai ol yet i ken go long ol lain husat i bin katim skin.¹⁰Ol i askim tasol long mipela i mas tingim ol turangu, em dispela samting tasol mi bin i gat laik long mekim.

¹¹Tasol taim Sifas i kam long Antiok, mi kros long em long pes bilong en, long wanem, ol i tok olsem em i bin asua.

¹²Pastaim sampela man i no bin kam yet long Jems, Sifas i bin kaikai wantaim ol arapela man ol i no Juda. Tasol taim ol dispela man i kam, em i stop na i stap longwe long ol arapela man ol i no Juda. Em i pret long ol dispela man husat i tok strong long pasin bilong katim skin.

¹³Na ol narapela Juda tu i bihainim dispela giaman tingting. Na Banabas tu abrusim rot long pasin bilong bihainim dispela giaman tingting bilong ol.¹⁴Tasol taim mi lukim olsem pasin bilong ol i no bihainim tok tru bilong gutnius, mi tokim Sifas long pes bilong olgeta man olsem, "Sapos yu wanpela man Juda, tasol sapos yu no stap olsem man Juda, olsem wanem bai yu tok strong long ol man i no Juda long ol i ken stap olsem ol Juda?"

¹⁵Mama i karim mipela na mipela yet i stap olsem man bilong Juda na mipela i no sinman olsem ol arapela man husat i no bilong Juda;¹⁶tasol mipela i save olsem, nogat man bai i kamap stretpela long ol wok bilong lo, tasol long rot bilong bilip insait long Krai Jisas. Mipela tu i bilip long Krai Jisas long mipela i ken kamap stretpela man insait long Krai Jisas long rot bilong bilip na i no long wok bilong lo. Long wok bilong lo, nogat man bai i kamap stretpela.

¹⁷Tasol sapos taim yumi painim rot long kamap stretpela man insait long Krai, yumi tu i bin stap olsem ol sinman, na yupela i ting Krai i strongim pasin bilong mekim sin, a? Nogat tru!¹⁸Sapos mi kirapim gen ol samting mi bin bagarapim pinis, orait mi kamap olsem man bilong brukim lo.¹⁹Long rot bilong bihainim Lo, mi stap olsem man i dai pinis na long dispela rot mi ken i stap laik insait long God.

²⁰Ol i hangamapim mi wantaim Krai long diwai kros na mi no stap laik moa, tasol Krai i stap laik insait long mi. Laip nau mi stap long dispela bodi, em mi stap laik long pasin bilong bilip insait long pikinini bilong God, husat i laikim mi na i givim em yet long baim bek mi.²¹Mi no putim marimari bilong God long sait, tasol sapos mi kisim stretpela pasin long rot bilong bihainim lo, orait, Krai em i dai nating.

Anafim

¹Yigemi Galesia yugo , "yi gemi oeni buyogo' iyewa yigemi ayufum waya siyikane ? yigen yugaka Krai jisasimi kegayaga fugane. ²Mini mana anene mana yigemi yigatirare . Afo yigemi yimankukum ewami Aiyo Aga,ano yogakafi a,a agewayaya intakafi? ³yigemi oeniga evige ? yigemi Aiyo napai yoganti agoyantuka magemi yigeyi erakai yogati kipami?⁴Afo yigemi fayugami aiwa umautawa marewa , minimi awogu ugami ewa yigemi fayugam aiwa umantawa marewami? ⁵Minugami watamano Ayo Aga yigimi yimevemi berara aneneyu uware vemi yigen yiwanapaA Spiriti ami-rukagi wafi, ano-na yokaru yigen yiwanapa Agomanoi yogaka , o ami intaremi amakukum gagafi ?⁶Minugami AbrahamI Koti , " gai amakuku ewami benanti semi atakam waitave ." ugante " ⁷Minimi mana ugami mini agime , yigemi amonano, minugami , mana,ayimakukum oyimi Abrahami agagi ewa. ⁸Koti amonano , minisima fawaruga wafai ,Kotimi amakukumi yigetinani, ena wata anasi ateka .Miniwayami wafaAbrahamire wage emi , " Egakemi masidemi mana magaga wata anasi yimoyitemo." ⁹minugami wata anasi yimakuku inayoyimi yemi Abrahami napa yimoyitemo bemi amakuku waitami. ¹⁰Made mano age waya amenapa wayimi, yemi umantimi watemo. Mane Kotini a mano sigaka, 'umantano made watanasi afakatemo iyewafi bu awakurem made anene age waya yaufimi agatuka bemi . ¹¹Magemi yengi amonaru fawarem bumi mana waitamano ateka Kotini augaka, age waya awakurerinta,nayeyarafi,"atekam wata amakuku antafim wanayo." ¹²Age wayami bumi amakuku antami,bumi."Wata mano age waya yoga mare wayi yen nampa wano." ¹³Age waya manoni umantike Jisasi senu siviruka bemi senu umanti mantuka.Koti a mano manisiga, "Umantano maside wata yifakate iyewafi kekayaga ikanugano." ¹⁴Abrahami asumi maside watanasi ga yetene, Jisasipi amakuku antafi Ayomano ugamaka. ¹⁵Afa-awa ugo e'a na wata yu anta seno. Antaugam waya yu marewa antayu, mana waita mano bumi amaka fasarani o maganani ara waya agewayamano ai anta ugam waya akeuga. ¹⁶Anta uga ake waya Abrahami nampa be anawasi wapake.Bemi bu siga, "be anawasi minisemi nesuge,o mana waita, "enawasi, "iyewafi bemi Kraisimi. ¹⁷Magemo semi sewauna manuga.Ake waya yigami 430a ikai yigane iname, bumi emi amaka mata fasarano antaugam waya Kotimo uwatu kanani wafa. ¹⁸Afo anene yuo afoemo beyagao aminaniami age waya awkuri atagai, afo minimi bumi ataumaka .Minugami mifo kotimi Abrahami amidukkam atauga waya. ¹⁹Nayeve, magemi, atauga waya anta anui? Sayeke antayati maka antaugam waya Abrahami anawasi mante fawaruga. Atauga waya eraremi ankeri anoni yogakake mana awane waita. ²⁰Magemi awana waita mano enawa mana waita ugamagemi, minugamifo Kotimi bemanami. ²¹Antaugam wayanapa Kotini antatuga wayamano fuga ugami bumi! Minugami feyapa antauga waya amakaga aunmi amitene, afo atere waranta manomi fuga fuga antaugam waya awakuritem. ²²Minugami Kotini amano madem kumi anta umaka. Kotimi minurami antauga waya mano senui sividuka ama kukum irantanago Krai Jisasipi masidem watanasimo yimakukum ewayi. ²³Magemi amakuku ira anta yiga ,seyui antauga waya amano amenapa kugeya bage eya,yemi amakuku mi fakagiemi. ²⁴Minugami antauga waya mano senuka rafisim waita wami Kraisimi yigam , Kotimisenu sividem ateka watayu amakuku irantanko. ²⁵Minugami amakukumi ai manta fakagi uga , seu mage mana rafisim waita mano amanapa buwafau. ²⁶Yigemi masidemi Koti agafantamo amakuku irantanako Krai jisasipi. ²⁷Nesuanomi yigemi nopimi nomatuka Kraisipimi yigemi ai Kraisimi aviduka. ²⁸Imi Juda akumo imi Griki akumo, imi yoga agoa o imi fawaita ,imi wata wafi anasimi nauganafi yigemi Kraisimi jisasipimi manami wami. ²⁹Afo yigemi Kraisi nintamo yigemi manta Abrahamini anawasi omi yigemi naemi yigegi yifoemi aneneu maranago anta ugam waya wane.

Galesia

3 ¹Ol lain Galesia, "Yupela i noken longlong! Husat i putim tok tudak long yupela? Long ai bilong yupela Krai Jisas i bin hangamap ples klia long diwai kros.²Dispela wanpela samting tasol mi laik lainim long yupela. Ating yupela bilip long Holi Spirit long wok bilong ol lo o long tok yupela i bin harim?³Ating yupela longlong? Yupela i statim dispela wok wantaim Holi Spirit na nau yupela pinisim wok long strong bilong bodi?

⁴Ating yupela i kisim planti pen na hevi nating, em i gutpela tru sapos yupela i kisim pen na hevi nating?⁵Ating man i givim Holi Spirit long yupela na mekim mirakel namel long yupela long wok bilong lo, o long harim tok na bilip?

⁶Olsem tasol Abraham i "bilipim God na em i kisim nem olsem stretpela man."⁷long wankain rot, yupela i mas luksave, olsem, ol lain i bilip ol i kamap pikinini bilong Abraham.⁸Tok bilong God, i tokaut pastaim olsem God bai soim olsem bilip, bilong ol arapela lain manmeri i stret. Dispela tok i stap pastaim long Abraham na i tok, "Long yu, olgeta manmeri long dispela graun i ken amamas."⁹Olsem na ol lain i bilip ol inap amamas wantaim Abraham, em man bilong bilip.

¹⁰Olgeta lain husat i putim bel na tingting bilong ol long ol wok bilong lo, ol bai stap aninit long hevi. Olsem tok bilong God i tok, "Hevi i ken painim olgeta man husat i no bihainim ol samting ol i raitim i stap long buk bilong lo."¹¹Nau em i klia olsem nogat wanpela man i kamap stretpela long ai bilong God long pasin bilong bihainim lo,

long wanem, "ol stretpela man bai i stap long pasin bilong bilip."¹²Tasol lo em i no pasin bilong bilip, Nogat. "Man i mekim ol wok bilong lo i mas stap wantaim ol."

¹³Krais i kisim bek yumi long hevi bilong lo taim em i kisim hevi bilong yumi. Tok bilong God i tok, "Hevi i ken painim olgeta man husat i hangamap long diwai."¹⁴olsem blesing bilong Abraham i ken kam long ol arapela lain manmeri insait long Krais Jisas na long pasin bilong bilip yumi i ken kisim promis bilong Holi Spirit.

¹⁵Ol brata, larim mi toktok long pasin bilong man. Long pasin bilong kisim kontrak, wanpela man bai i no inap rausim o putim hap tok long en taim lo i strongim pinis dispela kontrak.¹⁶Nau tok promis i kam long Abraham na tumbuna bilong em. Em i no tok, "ol tumbuna, "i minim planti lain tasol i minim wanpela man, "tumbuna bilong yu, "husat em i Krais.

¹⁷Nau wanem mi minim em olsem. Lo i bin kam 430 yia bihain, i no inap rausim kontrak God i bin kamapim pastaim.¹⁸Sapos ol samting papa i givim long pikinini i kam long pasin bilong bihainim lo, orait dispela em i no promis. Tasol God i givim long Abraham bihainim promis bilong em yet.

¹⁹Wanem, nau, em as tingting bilong lo? Long pasin bilong bikhet ol i putim lo inap bai tumbuna bilong Abraham we promis i makim em i ken kamap. Lo i kamap strong long wok bilong ol ensel long wanpela namel man.²⁰Nau namel man i makim moa long wanpela man, tasol God yet em i wanpela.

²¹Ating lo i no wanbel wantaim ol promis bilong God? Tru tumas nogat! Sapos lo we i bin stap bipo inap givim laip, orait pasin bilong stap stretpela bai tru tru kamap long pasin bilong bihainim lo.²²Tasol tok bilong God i kalabusim olgeta samting aninit long sin. God i mekim dispela olsem na promis bilong kisim bek yumi long pasin bilong bilip insait long Krais Jisas i ken i go long ol manmeri husat i bilip.

²³Nau pastaim long pasin bilong bilip i kam, yumi i bin stap kalabus aninit long lo, inap bilip i kamap ples klia.

²⁴Olsem na lo i kamap wasman bilong yumi inap Krais i kam na God i ken kolim yumi stretpela man long pasin bilong bilip.²⁵Tasol nau bilip i kamap ples klia pinis, yumi i no stap moa aninit long wanpela wasman.²⁶Olsem na yupela olgeta i pikinini man bilong God long pasin bilong bilip insait long Krais Jisas.

²⁷Na olsem planti bilong yupela i bin kisim baptais insait long Krais yupela i kisim pinis Krais.²⁸I nogat ol lain Juda o ol lain Grik, i nogat wokboi nating o fri man, i nogat man o meri, bilong wanem yupela olgeta i stap wanpela insait long Krais Jisas.²⁹Na sapos yupela i bilong Krais, yupela i kamap tumbuna lain bilong Abraham na bai yupela i kisim samting bilong papa bihainim promis i stap pinis.

Anafim

4

¹Semi maniseu .masiden anene setifoe dukami sentitami.afu iya'onto sito aga'o waganami bemi yogam waita kana ugemi.beyafoeni masiden anenega bemi dafika . ²Ugamifo beka dafikam waityu yimenapa waganami.waganami benafae siruka kana fawarintem.³Minugam mifo.iya'oka wafaunam , eran yogari ugasuwau. mana maga manoni awogu ganti. ⁴Minugami Koti mo bemo ugadukam amaka fawarem. Koti mi be'yaga sasakam kumimi mana inimano magemi lo'amenapa. ⁵Koti minuremi wata'anasi lo amenapa wayi owayegem yividuka .minugami senui yewayegem beyagagi urem yivigatemi.⁶Mage benagagi ugafa'u .mini intikai Koti beyagagi awamu senu sirapem dukami wadevem setifoe'o setifoe'o. ⁷Minugaya fa yogam waita buwanam ben agagi uganami, awogu yantagu Koti pike maranonam.⁸Afu mini nurami .emi kotimi bu'amonagage'emo .mana magagakena yogam waita yuyi yogam waita wage'emo .afu mini waitayui mana kotu bu wa. ⁹Afu magemi Koti mi amo nanami .o' Koti mi semi simonemi .naye antaga yewayegega birantega.beni eram beni yunam buwam.yewayege beni karawusifim warantega.¹⁰Emi anom amonari eve awakurewa beni nuram beni biyom beni krisimasim. ¹¹Yigenti yogaranti fegewa'u.yoganto yigenampa yogaunami fami yoge'u.beni yunam wa buwatemi.¹²Afa - awa semi yige nanta e'u.yigewa'i senanta'omi yigemi semi mana umari buyusikaka. ¹³Afu sigemi intago mana ai'anene sige yufim fawaruvi'i ananta'i siyimidukau. ¹⁴Ai'o setufim bemo yigemo umanto yimewami .semi sima savibuyusikami .semi ankeru ganta sivigami Jisasi benana'o.¹⁵Itene yigenti awamui.? semi atede sewau .yigepa .amo wanaotei .sigen yugaumi fitirega semi simego. ¹⁶Minugai semi yigenti namugoyi ugau .nayeyare semi fuga waya sigemi siyimeu.? ¹⁷Yemi era intiti ruka sigemi yivige yefa biranti .awogu anta buwami .yigemi mapa bei yenti awuawa ana awakurogoya. ¹⁸Awogu itemi anona intito awogu antagaose wanami .mini anon intito magaranti mini awogu itemi semo yigenapa'o wanam.¹⁹Yige setigafanta .semi anon umam makau.yigepai mae anasimano iyaom magara ini.mini umanto makaunami .mini kraisimi amaka fawarintem. ²⁰Semi yigenampa wara anom siyigara ewa.nayeyare .semi anom sigunanti uyikewau.²¹Sisimego sige lo amenapa wara ewayi, Lo waya bu awakurirare sinono? ²²Mini sirem yaufimi agantuka, Abrahama kar iya'onti dukage'emi, Haga i yoga inim mana fa inim. ²³Yoga

inimanon agai aga i beyi inti awakurem fa ini kake fawarugayi wafa ugaduka anta awakuremi.²⁴ Mini aneneyu'i fa amamananta amonafanu .kar inim afitugam waya ugadu kanto .mana afitugam waya sainai anugake kumemi semi .iyaon'to madukami yogar inikake .mini inimi Haga. ²⁵Minugamifo .Haga sainai anu Arebia nampa Jerusalemi ugaduka. nayeyare.benampa ben agafanta fa yogam waitayi itemo. ²⁶Yan -afa bam Jerusalemi mano awogu uga senuya sino'e. ²⁷Mini sire agantuka, Amoyono Iya'o bu magewano. Amo eve arawoka ono Iyaom magara ewani bu ewanam, nesu, nasu iyaonti magano, awafu nampa wa inim yakagano. ²⁸Emi afa-awa, Aisaki kege uga Koti inta gaka. ²⁹Mini nuram fa inim ano maduka aga'ano itaven, Koti uyaduka aga aruwu'akaka magemi mini mana ugem. ³⁰Nayeve sirena mono yaumano senafi? Mini inim sasakanam beyaga nampa bovina Naye anene mana inimano duka bumarante. ³¹Minugami afa-awa seyuya yoga inima no agaganta bu ofanu, fa inimano agai ofa.

Galesia

4 ¹Mi tok olsem, olgeta samting bilong papa em i bilong pikinini, tasol taim pikinini i liklik mangi yet, em i wankain olsem ol wokboi nating, maski em i bosim olgeta kago samting bilong em.²Tasol em i mas stap aninit long ol wasman na ol man bilong lukautim ol samting bilong em, inap long taim papa yet i makim long en kamap.

³Olsem tasol, taim yumi i stap pikinini yet, yumi i bin stap kalabus bilong ol liklik pasin na tingting bilong dispela graun.⁴Tasol, long taim God yet i makim long en i kamap ples klia, God i salim pikinini Man bilong em i kam long graun na wanpela meri i karim em aninit long lo.⁵God i mekim olsem bilong baim bek ol manmeri husat i bin stap ananit long lo. Olsem na bai em i ken kisim yumi olsem pikinini man bilong em yet.

⁶Nau yumi i stap olsem pikinini man bilong em. Long dispela as God i salim Spirit bilong Pikinini Man bilong em insait long bel bilong mipela na em i save singaut olsem, "Papa Papa."⁷Olsem na yu i no moa stap wokboi nating. Nogat. Yu kamap pikinini man. Sapos yu i pikinini man, orait olgeta samting bilong Papa em i bilong yu insait long God.

⁸Tasol long dispela taim, yu no bin save long God. Ol man i gat namba bilong dispela graun ol i mekim yu i kamap wokboi nating bilong ol, tasol ol dispela man ol yet i no wanpela god.⁹Tasol nau yupela i save pinis long God, o mi ken tok olsem God i save long yupela pinis, long wanem as na yupela i laik go bek long ol liklik tingting na pasin bilong dispela graun, we i nogat strong na i nogat kaikai bilong em. Ating yupela i laik stap long kalabus gen?

¹⁰Yu wok long givim bikpela luksave na bihainim ol dei na ol nupela mun na olgeta taim bilong ol samting i kamap na ol yia.¹¹Mi i gat poret long yupela olsem, ol wok mi bin mekim wantaim yupela i luk olsem, mi wok nating, i nogat kaikai bilong em.

¹²Mi askim yupela ol brata, yupela i kamap olsem mi long wanem mi tu i kamap olsem yupela. Yupela i no mekim wanpela asua long mi.¹³Tasol yupela i save olsem, wanpela sik i kamap long bodi na mi bin autim gutnius long yupela long namba wan taim.¹⁴Maski sik i stap long skin bilong mi i givim hevi long yupela, yupela i no bagarapim mi o givim baksait long mi. Yupela i kisim mi olsem wanpela ensel o olsem Krais Jisas em yet.

¹⁵Blesing bilong yupela i stap we nau? Mi tokaut stret long yupela, sapos i gat rot, yupela inap long rausim ai bilong yupela na givim long mi.¹⁶Olsem na mi kamap birua bilong yupela, long wanem mi tokim yupela trupela tok?

¹⁷Ol i gat strongpela tingting long kisim yupela i go long ol yet, tasol i nogat gutpela as. Ol i laik pasim yupela i stap autsait na bai yupela bai i gat strongpela tingting long bihainim laik bilong ol.¹⁸Em i gutpela moa long i gat bikpela tingting long ol samting i gat gutpela as. Dispela pasin bilong i gat bikpela tingting i gat gutpela as i ken i stap wantaim yupela na i no long taim mi stap wantaim yupela.

¹⁹Ol liklik pikinini bilong mi. Mi i gat bikpela pen long yupela olsem pen bilong meri i laik karim pikinini. Dispela pen mi gat, em i bilong lukim Krais i ken kisim ples na kamap ples klia insait long yupela.²⁰Mi gat bikpela laik tru long stap wantaim yupela na senisim tok mi mekim long yupela, long wanem, mi i gat bikpela wari long yupela.

²¹Tokim mi nau, yu husat i gat bikpela laik long i stap aninit long lo, yu i no save harim tok bilong lo?²²Long wanem, tok i i stap olsem, Abraham i i gat tupela pikinini man. Wanpela pikinin man i bilong wokmeri nating na narapela pikinini man i bilong fri meri.²³Tasol, pikinini i kamap long wokmeri nating i bihainim pasin na laik bilong bodi na pikinini i kamap long fri meri i bihainim promis i stap pinis.

²⁴Dispela ol samting yumi i ken lukim olsem piksa tasol. Tupela meri i makim tupela kontrak. Wanpela kontrak i kam long Maunten Sainai na pikinini em i karim em ol i kamap ol pikinini bilong wokboi nating. Dispela meri em Haga.²⁵Olsem tasol, Haga i makim Maunten Sainai long Arabia na em i makim Jerusalem tu, long wanem, em wantaim ol pikinini bilong em, ol i stap olsem ol lain bilong wok kagoboi nating.

²⁶Tasol, Jerusalem bilong antap em i stap fri na em i mama bilong yumi olgeta.²⁷Tok i stap pinis olsem, amamas moa yet yu meri i no bin karim pikinini. Bikmaus na singaut wantaim amamas. Long wanem yu meri i no karim pikinini, yu i no pilim pen bilong karim pikinini. Ol pikinini bilong meri man i lusim pinis long en i planti moa long meri i stap yet wantaim man.

²⁸Tasol yupela ol brata, yupela i wankain olsem Aisak. Yupela i pikinini bilong promis.²⁹Long dispela taim dispela pikinini i kamap long laik bilong bodi i mekim nogut, long pikinini i kamap long laik bilong Spirit. Dispela pasin i kamap wankain long nau tu.

³⁰Tasol hap tok bilong God i tok wanem? Rausim wokmeri nating wantaim pikinini man bilong em. Long wanem, pikinini man bilong wokmeri nating i no inap long skelim ol samting bilong papa wantaim pikinini bilong fri meri..³¹Olsem na ol brata, yumi i no ol pikinini bilong wokmeri nating, tasol yumi ol pikinini bilong fri meri.

Anafim

5 ¹Jisasi manta senuya kumipike avogu usikaka, mage itama ake'ure ba, yerade kumi buyogo kumianoni yokam waitayi buyogo. ²Amona semi Poli sasamei, emo eyaumo danamo akefarayami, Jisasimi yikemi maside mana avogu anene buyofaitem. ³Semi maside wata siyime i yemo au akefarukayi waita yikemi itama akeureka masidem Iomi awakuro. ⁴Yikemo Anona Jisasipim neka wayi yikemo Lowaya itama soke buyukayi yikemi amaka Kotini aguanene bu amunano. ⁶

⁵Ayo-manoni eranapa ama kukum napa seyuya sadageya ateka anta ofa ⁷Avogu uyairi ewanami iyewa manta fasa duka fuga bayafikemi? ⁸Mini wasabem waya Jisasi busika iye yikemi yarewake. ⁹Mana sito yis mano sikoni itokatem. ¹⁰Semi Anona Jisasi ka sima kuku de emi mana ena anene buyu wara nonam. iye watanasi rifitima kumi uyikatem bemi savi meyam maratem ¹¹Sifatiwa wayuke intago semo sei au aranta akefano seote, semi yigeti abugu aumi anakayikate maripo ya awakuri anta uyagi kateu. ¹²Minu kafo yikemo iyemo eram bayasina yim bem arimu isira ¹³Afa;awa emo awugu ure warati ;emi savi ata ami buafaka .yikemi eno enomi ayire abogu uyika. ¹⁴Masidem Mosesini Lofim sika eyaranto ayenayi ure eyi aganta aye. ¹⁵Afo emo arure eno anakare; emi ategano beni aumi bukupa nami ¹⁶Minukafo semi yikemi yiyime Aiyo Aga;ano aupem nogo yikemi kumi ira yibesara inago.Koti aukac. ¹⁷Bafakena ara;ano Aiyo Aga,ano buayintem; mininami yekati namukogi inteta;emi mana anene uwarare sinona wuyuwarano. ¹⁸Ayo mano enampa yoganami lo mano amemapa buwano. ¹⁹Feyakena ara anoni yokam amaka fawarem moko anta napa ;watanasi;aumi ano savisawa intiru uware. ²⁰Muna gotika lotue savi ayo spirit aruve asuve eno anepawaya sake awogu waya busake arakake eyaranta inte abogu waya buse enonapa dayima anta. ²¹Bia narantawa uwa yika irata ano aniana ewa sipaki ure enoni anene rifitire; famare semi yikemi wafa siyimi dukau iye watanasi mini anta uwareyi Kotini inaru magufi buyurinayo ²²Ayo manoni agami ayira anta, amo anta, ara faru anta, sadake wara .anta, abugu aranapa, abugu anta amam kuku anta. ²³Yikate ena watanasi abugu anta ,eyara makafi wara anta; masidem mamini amenefi umati bubem. ²⁴Iye watanasi Jisasini akupim wayi, yenti kumi Jisasi napa maripo yaga fuka. ²⁵Aiyo- nampa wateya, Aiyo-nampa nowafa. ²⁶Seyuya muna tire ara umati buyeka buyisubu enonapa

Galesia

5 ¹Long kamap fri, Krai i mekim yumi kamap fri pinis. Sanap strong na noken mekim sin gen na kamap wokboi nating bilong sin. ²Lukim, mi Pol, Mi tokim yupela. Sapos yupela katim skin bilong yupela, orait Krai bai i no inap helpim yupela long wanpela samting.

³Mi tokaut gen long olgeta man husat i bin katim skin bilong ol olsem, yupela i mas strong long bihainim olgeta lo.

⁴Yupela ol lain stap longwe long Krai, yupela husat i no save gut long lo, yupela bai i no inap luksave long marimari bilong God.

⁵Long strong bilong Holi Spirit na long pasin bilong bilip, mipela i stap isi na mekim stretpela pasin. ⁶Insait long Krai Jisas, man i katim skin o i no katim skin em i no wanpela samting tasol em i laikim yumi long holim pas bilip bilong yumi long laikim God. ⁷Yupela i bin stap gut tru. Husat i stopim yupela long bihainim tok tru? ⁸Dispela kain tok gris em i no kam long Jisas husat i save singautim yupela.

⁹Wanpela liklik yis save mekim bret i go solap. ¹⁰Mi gat bilip long bikpela olsem yu bai no inap mekim narapela samting moa. Husat man o meri i pulim yu long mekim sin, em bai i kisim pei nogut.

¹¹Ol brata, sapos mi tokaut long katim skin bilong yupela, orait mi bagarapim laip bilong yupela na long dispela pasin mi stopim yupela long bihainim diwai kros.¹²Olsem na husat man i toktok strong long yupela, mi laikim ol bai rausim kiao bilong ol yet.

¹³Ol brata, taim yu laik stap fri, orait yu noken painim rot bilong mekim pasin nogut. Yupela i mas laikim narapela narapela na mekim gut long ol.¹⁴Olgeta lo bilong Moses i kamap ples klia insait long wanpela lo, dispela em i olsem, yu mas laikim wantok bilong yu olsem yu save laikim yu yet.¹⁵Tasol sapos yu paitim na bagarapim narapela, yu mas lukaut gut olsem yu i no bin pinisim laip bilong em.

¹⁶Olsem na mi tokim yupela, yupela i mas wakabaut insait long Holi Spirit na yupela bai les long mekim sin long ai bilong God.¹⁷Laikim bilong olupela bel i no laikim Holi Spirit na Holi Spirit i no laikim olupela bel, olsem na tupela bai i stap birua long ol yet na yu bai i no inap mekim wanpela samting yu i laik mekim.¹⁸Tasol sapos yupela stap insait long Holi Spirit, Lo bai i no inap kalabusim yupela.

¹⁹Olsem na wok bilong olupela bel i kamap ples klia, tintgting nogut bilong mekim pasin pamuk na bagarapim laip bilong manmeri na tingting tumas long mekim pasin nogut.²⁰Pasin bilong lotu long giaman god na long ol spirit nogut na pasin bilong pait nabaut na i no amamas long narapela na mekim tok baksait long narapela man na belhat long narapela na tingting long yu yet tasol na pasin bilong i no mekim gutpela toktok na i laik bruk wantaim narapela wantok.²¹Pasin bilong posin na pasin bilong dring planti ol save spak planti na spak nabaut na pulim samting bilong narapela, mi tokim yupela pinis olsem husat manmeri i mekim dispela kain pasin bai i no inap go long kingdom bilong God.

²²Tasol kaikai bilong Holi Spirit em i olsem, pasin bilong laikim, pasin bilong amamas, pasin bilong bel isi, pasin bilong stap isi, pasin bilong gutpela bel, pasin bilong mekim gutpela pasin na pasin bilong bilip tru.²³Na soim gutpela pasin long arapela manmeri, pasin bilong daunim yu yet, ol dispela kain samting nogat asua bilong em.

²⁴Husat man o meri stap olsem lain bilong Krai Jisas, sin bilong ol i bin dai long diwai kros wantaim Jisas.

²⁵Sapos yumi stap insait long Holi Spirit, orait yumi mas wakabaut wantaim Holi Spirit.²⁶Yumi noken giamanim na givim bel hevi na kros wantaim arapela.

Anafim

6

¹Afa-awa mana wayi umatim wanami iyemo Ayofi itukanonomi ofaurewa soke antafina marege akano, eyaranti intama sokeo, mininami ewa, i kumipim yam-burino. ²Enoni umanti ben ,ofa ,ofa ure ina,na. Anona manomi mam bayafi ake ino.>>>>>>> 77c2b20853bb9c234bc21df53e30e88a7f7ffc6a³Mana wayimo intama yani emo fayantai batem, benavi,i savi item. ⁴Maya, maya beni yogaka rafi ,e soke'u avi mare uri anta mano benampa watemino nampa buwatemino. ⁵Maya maya beyi umatim afunafitemi.⁶Wayamo iye intagano, maside avogu aneneyu Iyemo sasa midukami nampa rayima. ⁷Intama savi buyu koti muna busigem, naye naye watamano yodate, naye yogate minimi darafin. ⁸Iyemo eyi intaka naye anayum yogate be nanao umaru nampa savi-sava antayu darafitemi: Iyemo Ayo anoni awogu anta yogate, wama bu kipa wanti raduwitem.⁹Avogu anta uwarara bu fegafa, kanagaga raduvitmo . ¹⁰Ugafo yoganrukatega maside waita avogu anta uyikafa me avogu banti wano.

¹¹Amonago anona fasi yigepa agantukau, sesiyapikem. ¹²Mana'a mano awogu waita wanami yu-yiranta kaewa anta uvanteye, wata yugaka anon avi,i marara inte wanami jisasipa yima kuku ewano sire sire sise inayonanta.

¹³Iyemo ye yu akefewayi wa lo mi make yafo, yu akefa anta uwantemi wata anasi yukaga ano yibi mararantono.

¹⁴JISASIavi mare yanafa uronu, yu akefa antafike ano sibi bu maranu. ¹⁵Yiranta karu kayi, mana'a anene yante veyafa, yiranta bu karu kayi wafo. Afo nayemano auwen anta yievene. ¹⁶Mage waka nowayi, yira faru nampa awa-awa nampa yeka bantem. Kotini akupim .¹⁷Magegake binanim e'anam mana wayi sayeke bu simeno, se sige Jisasi ni afunti maraunave. ¹⁸Anona Jisasini ayomano yigenampa watemi, afa-awa. Fugave.

Galesia

⁶¹Ol brata, sapos wanpela bilong yupela i pundaun long sin. Orait yupela ol brata husat i stap strong yet long lotu pasin, yupela i mas kisim em i kam bek long banis bilong God wantaim gutpela bel. Yupela mas prea strong long yupela yet tu, bai yupela i noken pundaun long ol traim.²Yupela olgeta brata i ken karim hevi bilong wanpela arapela wantaim na bai yupela i ken inapim lo bilong Jisas Krai.

³Sapos wanpela man i ting olsem em orait, tasol taim em yet i stap long bagarap laip. orait dispela man i giamanim em yet.⁴Olgeta wanwan manmeri i mas sekim wok bilong ol yet na bai ol i gat as long ol i ken kisim biknem bilong ol yet, dispela biknem bai i no bilong wok ol narapela i mekim.⁵Olsem na wanwan manmeri bai i karim hevi bilong em yet.

⁶Man husat i save autim tok i mas skelim gut ol gutpela samting wantaim man husat i save skulim tok.⁷Yupela i noken giaman long wanem, God i no save giaman. Olsem na wanem samting yupela i bin planim, dispela samting tasol yupela bai i kamautim.⁸Man husat i planim pikinini kaikai bilong pasin nogut, long dispela kain pasin tasol em bai i painim bagarap. Long man husat i planim pikinini kaikai bilong Spirit, long dispela gutpela pasin tasol em bai i kisim laip i stap gut oltaim oltaim.

⁹Yumi i noken les long mekim ol gutpela pasin, long wanem sapos yumi i no les long mekim dispela ol gutpela pasin bai i gat taim yumi i ken kamautim kaikai bilong dispela pasin.¹⁰Olsem tasol dispela em i wanpela gutpela rot long mekim gut long olgeta manmeri na long ol lain husat i bilip.

¹¹Lukim ol dispela bikipela pas we mi bin salim i go long yupela, dispela pas em mi bin raitim long han bilong mi yet.¹²Dispela ol lain husat i laik kamap gutpela long ai bilong ol man, ol i mekim dispela toktok strong long yupela mas katim skin. Ol i mekim dispela long aburusim hevi long kolim nem bilong Krais.¹³Ol dispela man husat ol i bin katim skin bilong ol yet, ol i no bihainim lo. Tasol ol i laik bai yupela i katim skin bilong yupela na bai ol i kisim biknem long bodi bilong yupela.

¹⁴Tasol mi bai i no inap long apim nem bilong mi yet, long wanem pasin bilong dispela graun i dai pinis long tingting bilong mi antap long diwai kros bilong Jisas Krias na mi i no inap bihainim pasin bilong graun.¹⁵Man i katim skin o man i no katim skin dispela em i no bikipela samting, tasol samting tru em i olsem, yumi i kamap nupela man gen.¹⁶Long olgeta lain manmeri husat i stap inap long dispela mak, bel isi na marimari bilong God bai i stap wantaim ol na tu long ol lain Israel.

¹⁷Stat long nau i go olsem, noken larim wanpela man o meri i mekim nogut long mi. Long wanem, mi karim mak bilong Jisas long bodi bilong mi.¹⁸Olsem na ol brata, larim marimari bilong Bikipela Jisas Krais i ken stap wantaim spirit bilong yupela. Amen.

Efeses

1

¹Porimi Jisasini kato waita bem, kotini ayika wayi. Semi Koti ami awakure bayim bem kotini atekam watanasi Efesei bayim yemo yimakukumi Jisasipim erarure dukam. ²Awa awa nampa arafaru Koti senu tifo'e nampa ano'na Jisasi yige nampa bano. ³Seyuya Kotin avi yani ofano, senutifo'e nampa senu'yani anona Jisasi. Bemi madem avogu asumi inarufakena simiduka senuti au iyaonti ofa inoya yi simiduka. ⁴Senui Kotimi ai ugamaka beni wata anasiyi ofranoyanti Kraisipim Mana nom maga bufawarugam. Koti ugamaka atekaya beya mana sayeke buofano Kotin augaka. ⁵Koti senuyam aiyigara uremi senuya sividukam, bemi senu ugamaka ben agagi ofanoya Jisasini yoganako. Koti beyi avogu intinako. ⁶Mini anta yanti Kotin avi yani ofano beni awa awa nampa beni awogu anta senuya usikaga. Mini antaami Jisasi avipim uwantuka, bemo aiyigara ewan aga. ⁷Jisasini nare nako, Kotimi senuyami aya urem senuyani kumi siruka. Bemi mi'nuruka, nayeyara, Kotini awa awa itukara uga. ⁸Beyi awa awa ima'depa kugufarem simiduka masidem avogu anta nampa avogu intinti senuyam simidduka. ⁹Koti beyi aupa intinti senuka manta fawaruka. Beyi ayika mini anta uwatuka Jisasimo yoganto kekayaga mantuka yotividuka. ¹⁰Wafai intinti uwantukage'emi bemi ma'dem yanta manta ruwantu iratem, inarufata bam yanta nampa magafim bam yanta, Kraisimi madem yantaguka i yinoni uga. ¹¹Koti senuyami uyamaka wafa Kraisinako. Bemi wafa intaruka bemo naye aneneo uwarananimi beyi ayika. ¹²Koti mini anta uwarami wantana wanti reya Jisasipim simakukum ewafau. ¹³Yigemi enowai fuga waya intago, mini bayami Jisasimo yige yividuka mini avogu waya. Yigemi a'i Kraisipim yimakukum omi ayo aga nako ugamaka, minimino beni kaga waya. ¹⁴Ayo manomi ate'dem senuya sigatiruka. Ma'dem yantai marateyamu Kotimo kaga waya sigam. mini anene yu'o senuka fa'warimi ben avi yani ofa. ¹⁵Mini antaga'i ananta'i mini waya inteu yigenti yimakukumo Jisasipim Koti beyanti ugamaka, ¹⁶Seti sigaumukintim saum ba ire koti nanti susu siakeve yigenantose omare inte. ¹⁷Semi ma'nisire sigaumukevau, Koti senuti Jisasini ano'na, Mamini yifo'e mano beyi ano'na oka bayi, bemi au iyaonti yigemi yimi beyi au iyaontanoni awogu intinti nampa avogu bam nampa madem yanta, naye yigekai fawaritenafi. ¹⁸Manisire sigau mukeve'i yirapikena yigaumi riyo, yigemi omare intago naye Koti senu uwanyikenafi. Semi sigaumukeve omare awogu anene yanti inte Koti kagadurem yimira siga anene watanasi beyara ugadukayi. ¹⁹Semi ma'ni sire sigaumukeve yigemi omare intago beni ano'na eranti ano'na ugami senu iye

iye beka omare simakuku ewafuno. Ma mini Kotini eranti senuyaka erarurem yogewa .²⁰Miyiom eranti feyapai kraisipim yoduka. Koti bemi manta itaruka fugim magufike itavimi avigem maro inarufa magufim ayan ugapa kumantuga. ²¹Bemi Kraisimi manta yaniuga ena yinom waita yimuga duka. Ena dafisim waita nampa eran dukam a'nene nampa ena savi awamu mente yanafa bam, yivi bam anene rafisewayim. Krais masidem anenega yi'nom waita yi uga mage ba i'naem ba batem.²²Kotimi maside a'nene Krais afim duka minurem mono ma'ano a'noniuga maside yantaguka rafika. ²³Mi'nugami seyuyami Krais aumi beyamu, masidem anenefi bemi itukarauga.Masidem wata anasifim ituka.

Efesus

1 ¹Mi Pol, na mi kamap olsem aposel bilong Krais Jisas long laik bilong God. Mi rait i go long ol stretpela manmeri God yet i makim bilong em yet, ol i stap long Efesus, na em ol lain i bilip na sanap strong insait long Krais Jisas.

²Marimari na bel isi bilong God Papa bilong yumi na Jisas Krais, Bikpela bilong yumi i ken stap wantaim yupela.

³Yumi litimapim nem bilong God, em Papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais. Em i bin givim yumi olgeta gutpela blesing bilong heven bilong helpim spirit bilong yumi.⁴God i bin makim yumi pinis long kamap manmeri bilong en insait long Krais, taim graun i no kamap yet. God i makim yumi bilong i stap holi na i nogat asua long ai bilong em.

⁵Long wanem God i bin laikim yumi, na em i mekim yumi i kamap pikinini bilong long em long wok bilong Jisas Krais. God i mekim olsem long laik na gutpela tingting bilong em yet.⁶Long dispela as yumi litimapim nem bilong God long marimari na gutpela pasin em i mekim long yumi. Em i mekim dispela pasin long nem bilong Jisas Krais, em dispela pikinini em i laikim tumas.

⁷Long blut bilong Jisas Krais, God i bin baim bek yumi na i lusim olgeta sin bilong yumi. Em i mekim olsem, long wanem, marimari bilong em i pulap tru.⁸Em i kapsaitim dispela marimari bilong em antap long yumi wantaim olgeta kain save na gutpela tingting.

⁹God i mekim i kamap ples klia long yumi hait tingting bilong en. Em i mekim dispela samting long laik bilong en long soim yumi wok Jisas i bin mekim long diwai kros.¹⁰Em i tingim pinis wanem taim em i makim pinis long bungim olgeta samting, em ol samting i stap long heven na long graun, na bai Krais i ken i stap het bilong ol.

¹¹God i makim yumi pinis bipo long bungim yumi wantaim Krais. Em i tingiting pinis long mekim olsem na em i mekim ol samting long laik na tingting bilong em.¹²God i mekim olsem bai mipela i ken stap laip bilong litimapim glori bilong en. Mipela i kamap namba wan lain i bin bilip na bihainim Jisas.

¹³Na yupela ol arapela lain i harim tok tru, em dispela gutnius bilong Krais i kisim bek yupela. Yupela i bilip long Krais na em i putim mak long yupela pinis wantaim Holi Spirit, olsem em i bin promis long en.¹⁴Holi Spirit em i soim stret olsem yumi bai kisim olgeta samting God i bin promis long en. Na ol dispela samting i kamap long yumi litimapim nem bilong em.

¹⁵Long dispela as tasol long namba wan taim mi harim tok bilong bilip bilong yupela long Bikpela Jisas na pasin bilong laikim olgeta stretpela manmeri God i bin makim bilong em yet,¹⁶mi no bin malolo long prea na tok tenkyu long God long yupela long beten bilong mi.

¹⁷Mi save prea olsem, God bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krais, dispela Papa i stap long bikpela lait bilong em, em i ken givim yupela spirit bilong gutpela tingting na long save long olgeta samting, wanem em bai kamapim ples klia long yupela.¹⁸Mi save prea olsem ai bilong bel bilong yupela i ken op, na yupela i ken save wanem God mekim long yumi. Mi prea olsem yupela bai save long ol gutpela samting God i promis long givim long ol manmeri em i makim bilong em yet.

¹⁹Mi save prea olsem bai yupela i ken save long bikpela pawa bilong God i moa moa yet i helpim mipela husat i save bilip long em. Na dispela strong bilong God i save wok strong long yumi.²⁰Em dispela strong tasol bipo i wok long Krais. God i kirapim em long matmat na bringim em i go sindaun long hansut bilong em long heven.²¹Em i putim Krais i go antap tru long ol arapela hetman na ol gavman na ol samting i gat strong na olgeta kain strongpela spirit na i stap antap tru long lukautim ol samting i gat nem. Krais bai i stap hetman bilong olgeta samting long nau na bihain tu.

²²God i bin putim olgeta samting i stap aninit long lek bilong Krais na mekim em i stap het bilong Sios long lukautim olgeta samting.²³Olsem na sios em i bodi bilong Krais, na em i stap insait long olgeta samting na i pulapim ol tru. Na em i pulap olgeta long sios bilong em.

Efeses

2

¹Emi feyapa eyi savi kumi antafim fubugana. ²Mini savi kumi antafim mana magaga wafa bage'e uga. Yigemo konakawa mana maga rafikam savi awamu anoni yogantim baya buyintewa. ³Wafa masidem seyuyami mini watanasi nampa wage'eya, mini savi awamuanoni savi antamanoni intika, savi intiru senu su ayewam antami awakureve yam. Feyapakena au'ara nampa intiru awakurewafu. Ena inimwaita nampa mana bari uge be'ya Kotini aran anene marari uge'ya. ⁴Mi'nugami Koti awa awa nampa beni ano ayinti itukemise senu ayigara ewa. ⁵Seyuya wafa fukasuwau kumipim, bemi Jisasipim senu manta itaremi--beyi awa awa nako senu saumi simemi. ⁶Kotini senu'i Jisasi nampa manta itaruka. Koti senu'i kumantuskemi inaru maguga Jisasi nampa, ⁷Afo i'naemo yinani kanami bemi senu'i yigatinani watanasi yigatirantem beni ano'na agun anene usikaka. Nayeyara senu mantem Jisasi nampa manafim duka. ⁸Kotini awa awapim fa-bemi yimakukur oyi yividuka. Mini atami yige na'o i'yuwantuka, Kotini awogu anene. ⁹Mantuka yogantike buyigamisa mana bayi bey avi yani buyitem. ¹⁰Nayeyara, Koti senu mante auwen inimwaitayi uremi Jisasi nampa dukami awogu anta mana ofa. Mini anta wafa Koti sesa urem dukem mini anta nampa bofano. ¹¹Omare intago, feyapa yige ena akum bage'e uga. Yuda waitayu. Yenyu "karamise" yemi yividare semi yu "akefago" Yigenti mana bunami wata ayanako bu yuwantuka. ¹²Mini nurami yigemi Jisasi a'dekake neka wa, yimonama ena waita gege Israili inim waitayu uga, Koti ugadam waitayu yimonama enoyi uga, Kotini age bayagake neka wa, yemi Kotipim amakagi buyuga mana magaga. ¹³Magemi Jisasipimi Koti adekake yigemi neka wami Koti Jisasini nare nako yivigem beyade yiga. ¹⁴Anona bemi senuti arafaru wa. Bemi kanti manta manayi uga. Beyaunako wananoni kugu aruma ravintiruka Senuose dayintukapike. ¹⁵Minifike Bemi age waya aruma romudemi afo beyamaka mana auwem waita uwaremi bepiké; minurami arafaru fawaremi. ¹⁶Jisasi watanasi Kotipim ruwantuemi, Jisasi beyi kekayaga matem Koti nampa manafini uyikemi. Maside namugo antayu kekayaga aruma fuduka. ¹⁷Jisasini yintano arafaru mare sima ama'emi watanasi Kotipike neka wayi nampa adeka wayi. ¹⁸Jisasipim seyuya masidem Koti adeka yema manafini oteya beni aiyo agapim. ¹⁹Afo magemi yige Juda inim waitayu'i, yige ena fake watanasi buwane. Yigemi Koti ugadami Koti ama'piké ateka watanasi wane. ²⁰Yigemi Koti amaganta ure uwatuka, mini ma'ano Kotini eraka itagami kasnampa waitayu waya siyimewa, Jisasimi benao ake era posi. ²¹Bepim mana masidem ma'i upeka mana magi ure'ya manafim Kotini mono'ma ganta itama erarofa. ²²Bepim manami masidem senu manafim uwantamo aiyo aga anoni ma ganta Koti minifim bantemi

Efesus

²¹Bipo yupela i bin i stap long ol pasin nogut bilong sin na yupela i stap olsem man i dai pinis. ²Yupela i bin i stap long ol pasin nogut bilong sin, i bihainim pasin bilong dispela graun. Yupela i bihainim pasin bilong ol spirit nogut i stap long skai i bosim dispela graun. Nau dispela ol spirit nogut i wok long ol manmeri i save sakim tok bilong God. ³Bipo yumi olgeta i bin stap wantaim ol dispela manmeri bilong sakim tok, na yumi bihainim ol pasin nogut bodi i save laikim na tingting long en. Yumi bihainim laik bilong olupela bel na tingting. Yumi bin i stap wankain olsem ol arapela na yumi inap long kisim belhat bilong God.

⁴Tasol God i pulap long bikpela marimari na em i laikim yumi tru. ⁵Taim mipela i stap olsem ol daiman long ol pasin nogut bilong yumi, em i mekim yumi i stap laip wantaim Krai. Na long marimari bilong God, em i kisim bek yupela. ⁶God i kirapim yumi bek wantaim Krai, na em i mekim yumi i sindaun wantaim Krai long sia king bilong en long ples heven. ⁷Em i mekim olsem bilong soim ol manmeri bai i kam bihain, long dispela bikpela marimari em i bin mekim long yumi, long wanem em pasim yumi wantaim Krai Jisas.

⁸Long marimari bilong God tasol, yupela bilip na God i kisim bek yupela. Dispela em i no samting yupela yet i mekim. Nogat, em i presen i kam long God. ⁹Em i no kam long hatwok man i mekim, olsem na i nogat wanpela man inap litimapim nem bilong em yet. ¹⁰Long wanem, God i wokim yumi kamap nupela manmeri i pas wantaim Krai Jisas, bilong yumi i ken mekim ol gutpela pasin. Em ol dispela pasin God i redim pinis bipo bilong yumi wokabaut long en.

¹¹Olsem na tingim bipo yupela i bin stap man bilong narapela lain. Ol Juda i save katim skin bilong ol na ol i save kolim yupela "Ol man i no save katim skin." Tasol dispela pasin bilong katim skin, han bilong ol man i save mekim. ¹²Long dispela taim, yupela i bin stap longwe long Krai. Yupela i stap autsait long ol manmeri bilong Israel. Yupela i bin stap olsem ol autsait manmeri long ol promis na kontrak God i bin mekim bilong ol lain Israel.

Na i nogat wanpela gutpela samting bai yupela kisim long bihain taim. Yupela i stap longwe long God long dispela graun.

¹³Yupela i bin stap longwe long God tasol nau long Krai Jisas, God i bringim yupela i kam klostu long em yet long blut bilong Krai. ¹⁴Krai yet i mekim bel isi bilong yumi. Yumi bin stap tupela, na long bodi bilong em yet, em i bin brukim dispela banis i pasim yumi na mekim yumi kamap wanpela. ¹⁵Dispela em i olsem, em i rausim ol lo na olgeta hap tok bilong ol Juda. Em i mekim olsem bai em i ken bungim tupela lain na mekim ol i kamap wanpela nupela man. Long dispela pasin em i mekim yumi kamap wanbel. ¹⁶Krai i bungim tupela lain manmeri long kamap wanpela bodi wantaim God. Em i kilim i dai olgeta birua pasin antap long diwai kros.

¹⁷Jisas i kam na autim gutnius bilong bel isi long yupela husat i bin stap longwe long ples na long ol lain husat i stap klostu. ¹⁸Long Jisas tasol na yumi olgeta inap i stap wantaim God long wanpela Spirit bilong em.

¹⁹Olsem na nau yupela narapela lain manmeri, i no moa bilong narapela hap na bilong longwe ples. Tasol yupela i kamap ol manmeri bilong em, God yet i makim bilong em yet na yupela i stap long lain famili bilong en. ²⁰Ol i bin wokim yupela olsem haus bilong God, na dispela haus i sanap long wanem ol aposel, na long ol profet i givim tok. Jisas em yet em i strongpela namba wan pos bilong strongim dispela haus. ²¹Long em tasol, olgeta hap bun bilong haus i kamap gutpela na strongpela, na i wok long kamap bikpela olsem tempel bilong Bikpela. ²²Long em tasol na em wokim yupela tu i kamap wantaim na i kamap haus bilong Holi Spirit bilong God i ken i stap insait.

Efeses

3

¹Mini antaga, semi Pori, Jisasi nampa yige watanasi ka kuge be'u. ²A'i yige intagamino, Koti yoganti simi'dem sem watanasi ka oraveva seti awa awa yo' yivigano. ³Semi mini baya agante'i yige yiyime kotina aupa osebam, sepim fa'waruga. Mini bayami fuga baya aupa wage'ene, yigemi siyimi dukauno. ⁴Mini wayamo iyantatei, seti intiti amonagaraei Jisasi nifuga wayawa. amona nagone. ⁵Wafa kanafimi, Gotimi mini wayami sima bufawaruga wata'anasifim. Afo magemi, Aiyo'aga'ano mini waya manta yogam waitayu nampa kasanampa waitayu mini yogam marago siga. ⁶Mini fuga wayami aupa bage'enim manuga, Ena ini'awa mini soke asumi'i aiyo mano Judayu ugani urem. Yemi Jisasini mana auyi ugeye, Gotini ugakam wayafim wane. ⁷Minuga'i semi mini awogu waya manoni yogam waita bege, minimi Gotini awa'awa pake ayage. Semi mini yoganti beyi eranampa simi rukane. ⁸Semi Gotini atekam watanasi yimenapagi ege, ugamifo Gotini soke anta nampa beni awa'awa nampage. mini yoganti semi simi dukano. Mini soke aneneyuo Jisasini soke wayafimo ayofagem bami. ⁹Mi'nuga'i Kotini intinti wata'anasika sima fa'warege. Goti mini intinti ayofarem makem ma'de anene manta fa'waruruka. ¹⁰Mini intinti mante fa'waruka, monopi mose yividukayi nampa inarufake eran ankerogu madem Gotini intiti inte amoneye. ¹¹Mini anene uwara nanim wafa Koti intaruka. Jisasi senuti anona mano agei uwantuka. ¹²Nayeyara, Jisasipim, itama akeugeya bufege veyane, Goti wapa bofanu Jisasi pimose sima kukun oteyami. ¹³Mi'nugai'i yigen yinta'e yigun anene buarago, ma mini yigenti umantose mare baunami nayeyara anon yivi fa'warino yare. ¹⁴Koti eka mini anene ura'i mini antaga Koti wapa sigon yaum rarege, ¹⁵Beya'omi ano'na bem inarufakem ba magafikem yivi yimiduka. ¹⁶Semi mani sirei sigaum mukege, Gotimi nesu soke anene yige yimira intaruka, minugami yigen yirapem ituyikena au'iaontano yige mante eraruyi kanoyare. ¹⁷Ma'ni sirei sigaum mukege, yigenti yima kukukai Jisasi yigen yirapem bagana bepim anu akare erarurega bago. ¹⁸Mininai yige eran mara nagone, masidem watanasi kotipim yimakuku dukayi, Jisasini antayui enomo ayiranta, iyagi ugano, urugara ugem, kumugara ugano. ¹⁹Semi ma'nisre sigau mukevege yigemi Jisasini ayinti amonana gone, senuti intitawa yakagaga. Yigepimi Gotini soke antayui ituyikatene. ²⁰Gotimi, masiden anene yanto inteveya intaofa nuna anene uwaratene, minimi senu sirapim wa'eranti awakuritene, ²¹Mi'nugami mono kevu Goti avi'i Jisasi avipim yaniogo, maden nuram. Fugave.

Efesus

³ ¹Long dispela as, mi Pol, mi stap kalabus man bilong Krai Jisas long yupela ol narapela lain manmeri. ²Ating yupela i harim pinis olsem God i bin givim mi wok long soim marimari bilong em long yupela.

³Mi raitim na tokim yupela long tok hait God i bin mekim i kamap ples klia long mi. Dispela em i tok tru i bin stap hait, na mi bin stori liklik long yupela. ⁴Taim yupela i ritim dispela tok, bai yupela inap save long klia tingting bilong mi long tok tru bilong Krai. ⁵Long taim bipo, God i no bin autim dispela tok tru long ol manmeri. Tasol nau, Holi Spirit i mekim dispela tok i kamap ples klia long ol aposel na ol profet God i makim long mekim dispela wok.

⁶Dispela tok tru i bin stap hait i olsem, ol narapela lain manmeri bai i kisim ol gutpela blesing bilong spirit wankain olsem ol lain Juda. Ol i stap olsem wanpela bodi bilong Krai, insait long promis i stap long gutnius.

⁷Olsem na mi kamap wokboi bilong dispela gutnius, na dispela em presen bilong marimari bilong God. Em i bin givim mi dispela wok wantaim strong bilong em.

⁸Mi aninit tru long olgeta stretpela lain manmeri bilong God, tasol God long gutpela pasin na marimari bilong em, em i givim dispela wok long mi. Em long autim tok long ol gutpela samting i stap hait long gutnius bilong Krai.

⁹Olsem na mi autim kamap ples klia tingting bilong God long ol manmeri. God i bin haitim dispela tingting i stap bipo tru long taim em i bin kamapim olgeta s amting.

¹⁰Dispela tingting i bin kamap ples klia long sios bai ol lain i gat namba na ol strongpela ensel long heven i ken save long olgeta hap bilong gutpela tingting bilong God.¹¹Em dispela samting God i tingting long mekim long bipo na em i mekim dispela samting kamap long Jisas Krai Bikpela bilong yumi.

¹²Long wanem, long Krai, yumi kamap strong na yumi no pret, na yumi inap long go long God insait long bilip bilong yumi long Jisas Krai.¹³Olsem na mi askim yupela long noken wari, long ol dispela pen mi karim bilong yupela, long wanem dispela em bilong kamapim biknem bilong yupela.

¹⁴God i mekim dispela samting long yu na long dispela as mi brukim skru long God Papa,¹⁵em tasol i Bikplea husat i givim nem long ol famili long heven na long graun.¹⁶Mi prea olsem, God i bin makim planti ol gutpela samting long givim yupela olsem na em i ken pulapim tru long bel bilong yupela strong bilong Holi Spirit na mekim yupela i stap strong.

¹⁷Mi prea olsem, long bilip bilong yupela, Krai i ken stap long bel bilong yupela na bai yupela i sanap strong long em olsem rop bilong diwai i save holimpas graun na mekim diwai i sanap strong.¹⁸Olsem na bai yupela i gat strong, na yu ken i gat save wantaim olgeta bilip manmeri bilong God, long save long pasin bilong Krai long laikim tru arapela, em i longpela, na i go antap, na i go daun tru.¹⁹Na mi save prea olsem bai yupela i ken save long dispela laikim bilong Krai, i winim tru olgeta tingting bilong yumi. Na bai yupela i pulap wantaim ol gutpela pasin bilong God.

²⁰Na God, em inap mekim olgeta samting i antap long wanem yumi tingim na askim long en, dispela i bihainim wanem strong i save wok long bel bilong yumi,²¹olsem na ol manmeri bilong sios i mas litimapim nem bilong God long nem bilong Krai Jisas oltaim, oltaim. I tru.

Efeses

4

¹Semi Jisasini Kugam waita ka'na be'i, semi erare'i yigemi Kotini ateka anta awakurogo. ²Yigemi eno yimenapa bega awogu anta eno uyikago. Yige mana mana wayi eno ayigara ure yofaogo iyemo anene imaka yui beayiranta wano. ³Yigemi erarure yogewe mana yu'yiraka wago. Au'iaopim manafim bafa. ⁴Mana bunam nampa mana au'iaonti bem. Mi'nugamifo, Kotimi yigem yararem sem, bega mana anenega rafisego. Koti bemo kagadurem rukam waya su'yaka fa'waritem. ⁵Mana Koti nampa mana yimakukum nampa nom marewam mana bem. ⁶Sana Koti senu sifo'e maside batanasi yimuga bem yen y'i'wanapa yogewem, maside inimwaita yupem bem. ⁷Seyu'ya mana mana wayim bepim simakukum rukafuno awa awa usikeve. Jisasi meyam yimiduka. ⁸Minugamifo mono yaum mano sigam, "bemo inarufa urimi, kugam watanasi yivigem benampa bem yenti meyami yimiduka. ⁹Naye beyi aupa intiti yafi? " bemi yanafa uremi" Minugamifo maga aupem kuka. ¹⁰Mini waitami benare kuka, maside inarufa yakagarem uremi, masidem anene itugatem. ¹¹Mana'a atekam waita Jisasimi Aposori yogam yimiduka, mana'a mi kasanampa yogam yimiduka, mana'ami awum yogam yimiduka, mana'ami Kotini yogam yimidemi afo mana'ami sisa yogam yimem. ¹²Mini yoganti yimakuku ewam waita yukadem mini yogantano jisasi yogam mate sokeono, ugamifo Kotini au mante erarono. ¹³Jisasimi yogevemi, su'yani simakukum mante manfim remi awogu intinti Koti agapikem marago. Su'ya nanti itama erarugeya Jisasini awogu anta marafano. ¹⁴Sito iya'ora bega bunom amaka uwamano avekem buge yige urem avigem bem muna waya'yu nampa muna yogam yimidem. ¹⁵Mi'nugami, fuga waya mana seve'ya enom ayiranta ure 've erarure maside ayika Koti nampa agapago, Kotimi senuti y'i'nom waita yino. ¹⁶Yimakuku ewam waita'yu Jisasi yen yu mante manafim ruka, maside ruwanture yogarieve, mini au mantem enoyim ayiranta mantem anoniem. ¹⁷Mi'nugami, yigemi eram waya yiyimega, ano'na manoni awipim, kumi ewam watanasi nampa iwago. Yenti intinti savi ugem. ¹⁸Nayeyara, ayufun antamano yenti intiru u'yarukami, Kotini oka nepauga beyo, abuyinta anta yepim ituka, nayeyara yen yira ano mana magagakena anta ituka. ¹⁹Yigaye anta yepim ivemino, yen yu mana magagakena anta yimi ruka, Yen yira yemi itayikemi mana magagakena savi anta uwarago. ²⁰Mi'nugamifo, Jisasi wapakem mini antami bu yoyivigem

sem Kotini awakuro. ²¹Semi ma'ni intiri ege, yige Jisasi aa intare bepim awogu inti mara, fuga waya Jisasipim wa. ²²Yigemi yiyime, wafakena anta ifadega, wafa bage'enim waita mante mapa dago. Mini waita manomi anta savi uga, nayeyara muna anta bepim ituka. ²³Mini waita sasakama mapa rana yigenti intiru mante aweni, ino. ²⁴Auwem inim waita yi'ino. mini inim waita Koti beyi atekam antanako uwantuka. ²⁵Mi'nugami, muna waya yu mante fafadega fuga atekam waya eno nampa sego. ²⁶Nayeyara yige ara uma bu ure kumi bu uwarano. Eni kumi nampa e'ana afu bu kupegano. ²⁷Wananoni onta buriyeno. ²⁸Umontose marewam waita, enawa bu umoriono. Enanao yoganti ayapikem mareve eno imakanayom watanasi yofa ino. ²⁹Yigem yibuntike savi waya bu ino. Eno ofaim inanim waya mana sego.minugam waya enomi ofainti marateminio. ³⁰Koti au'iyantano ara umam bu amego, nayeyara Koti au'iyon yimemi yigem mante beni watanasiyi ene. ³¹Yigemi yu'yira yirewan anta, yirakewan anta asuwir anta eno sim sawiem waya yu'i masidemi ifarago. ³²Enomi awogu anta mana uyikago, yira yimi'de yenyi kumigu yirana Koti yigenti kumigu yira tem Jisasi awipim.

Efesus

4 ¹Mi olsem kalabus man bilong Krai, mi strong long yupela i mas wokabaut stret long pasin God i bin singaut yupela long bihainim em. ²Yupela i mas stap aninit tru long ol arapela lain na mekim pasin isi long ol na wan wan i mas helpim husat i sut long samting long pasin bilong laikim arapela. ³Yupela i mas wok strong long holim pas pasin bilong wanbel insait long Spirit long stap isi na yumi i stap wanlain.

⁴I gat wanpela bodi tasol na i gat wanpela Spirit, olsem tasol God i singautim yupela bilong wetim wanpela samting tasol, em long God i ken inapim promis bilong em long yumi. ⁵Na i gat wanpela Bikpela tasol i stap, wanpela bilip na wanpela baptais, ⁶na i gat wanpela God em i papa bilong yumi, husat i stap antap long olgeta manmeri, na em i wok namel long olgeta manmeri na em i stap insait long olgeta manmeri.

⁷Em i marimari long yumi wan wan bilipman na Krai i givim presen inap long skel bilong yumi. ⁸Olsem buk bilong God i tok, "Taim em i go antap tru, em i kisim ol manmeri i stap kalabus i go wantaim em na em i bin givim presen long ol manmeri."

⁹Wanem em as tingting bilong, "Em i go antap" tasol em i bin go daun long hap bilong graun i daun tru? ¹⁰Dispela man pastaim em i go daun, em i go antap tru i winim olgeta heven, inap em i ken pulapim olgeta samting.

¹¹Krai i givim wok long sampela bilipman olsem aposel, na sampela wok olsem profet, na sampela wok olsem evengelis, na sampela olsem wok pasto, na long sampela olsem wok tisa. ¹²Em i givim ol dispela presen long ol bilipman bai mekim gutpela wok bilong em, bilong mekim kamap strong bodi bilong Krai. ¹³Em i wok yet long bodi bilong Krai inap yumi olgeta i kamap wanbel long bilip na kisim save long Pikinini bilong God. Em i laik yumi i ken kamap strong na inapim mak bilong olgeta gutpela pasin bilong Krai.

¹⁴Yumi i no stap moa olsem ol liklik pikinini na bai ol i pusim yumi i go i kam olsem win bilong solwara, na karim yumi go nabaut wantaim ol kain kain giaman skul tok na ol trik bilong ol lain i save mekim giaman wok. ¹⁵Tasol, yumi mas mekim tok tru tasol long pasin bilong laikim arapela na yumi bai i kamap strongpela long olgeta rot na pas tru wantaim Krai, em i het bilong yumi. ¹⁶Krai i mekim olgeta hap bodi bilong bilipman i pas gut, na em i bungim wantaim olgeta rop bilong bodi, na taim olgeta haphap i wok wantaim, dispela i mekim bodi i kamap bikpela insait long pasin bilong laikim tru ol narapela.

¹⁷Olsem na mi tok strong moa long yupela long nem bilong Bikpela olsem yupela i noken wokabaut moa insait long pasin bilong ol haiden. Tingting bilong ol i paul olgeta. ¹⁸Long wanem, tudak i karamapim tingting bilong ol, na ol i stap longwe tru long laip bilong God, na pasin bilong sakim tok i stap long ol, long wanem bel bilong ol i pas. ¹⁹Ol i nogat pasin bilong sem na ol i givim ol yet i go long ol kain kain pasin bilong laik bilong bodi, na bel bilong ol i kirap long mekim ol kain kain pasin i doti.

²⁰Tasol, dispela i no pasin yupela i bin lainim long bihainim Krai. ²¹Mi ting olsem, yupela i harim tok bilong Krai, na yupela i kisim save long em, olsem tok tru i stap long Jisas. ²²Yupela i kisim pinis tok skul long lusim olgeta olupela pasin bilong laip, na rausim dispela olupela man. Em dispela olupela man em i bagarap, long wanem, em i pulap long giaman pasin.

²³Yupela i mas rausim dispela olupela man na bai tingitng bilong yupela i kamap nupela, ²⁴na bai yupela kamap ol nupela manmeri, em manmeri God yet mekim ol i kamap nupela long pasin i stret olgeta na holi tru.

²⁵Olsem na rausim olgeta tok giaman na larim yupela wan wan mas tok tru long narapela bilipman, long wanem yumi olgeta i stap hap bilong wanpela bodi. ²⁶Sapos yupela belhat, orait yupela lukaut. Nogut yupela mekim sin. Yupela noken belhat yet i stap na san i go daun. ²⁷Nogut yupela opim dua bilong satan long daunim yupela.

²⁸Husat man i save stilim ol samting, em i noken stil moa. Em i mas wokhat long han bilong em yet, na bai em i gat samting long helpim ol man i sot. ²⁹Yupela i noken larim ol tok nogut i kamap long maus bilong yupela. Yupela i

mas mekim ol gutpela tok tasol inap long strongim ol man i slek. Dispela kain tok i save helpim ol man i harim.

³⁰Na i noken givim bel hevi long Holi Spirit bilong God, long wanem God i givim Holi Spirit long yupela olsem mak bilong yupela i stap manmeri bilong em stret na em i makim taim bilong kisim bek yupela.

³¹Yupela i mas lusim olgeta pasin bilong bel nogut na kros na belhat na tok pait na tok bilas na olgeta kain pasin nogut. ³²Tasol yupela i mas mekim gutpela pasin long narapela manmeri, na givim bel bilong yupela long ol na lusim sin bilong ol olsem God i lusim sin bilong yupela long nem bilong Krai.

Efeses

5

¹Kotini avu ava marafano, nayeyare senu aiyigarauremi beyagagi em. ²Aiyiranta nampa bago, Jisasi senu aiyigara uremi kekayagai beyaumi amidemi, Koti wapa awogu muku dam buga. ³Yigemi ,monko anta yanti bu intago , o savi anta ba buyogo , bu atekam anta yunampa ,yigeyantana intewam anta buyogo. Minugam baya ena inim waita amonarem , savi baya Kotipim amakukum ewam watanasiyanti sitem. ⁴Savi baya nako eno ara mante bu itarago ,o savi oenaem bayayu busego ,o saviugam kasi bayayu busego .Minugam antayu buatekene . Minurega Kotinantana yigemi sususiakago .⁵Mini amorago , monko anta inanim waita, nampa savi anta ewam nampa beyarantana intewam waita,minimi muna kotika amakukum evemi ,minugam watanasi Kotini magufa buvittem. ⁶E'ana mana bayi beya nako muna buyimego, nayeyara, mini antaga Kotimi ara katem, ami romugewam waitayuganti . ⁷Minugamifo mi'nugam waita yu nampa bunovega, buwago.⁸Wafai yigemi ayufupim bage,eonam ,afo magemi anona manoni oka,i banam .Minugafo yigemi oka bam watanasi nowaniogo . ⁹Omanomi awogu anene fawaritem . Watanasi yesuni oka wam awogu anta nampa fugan waya fawariteye . ¹⁰Minugafo yigemi afakago naye a,ne,ne anonamano ara avoguevene . ¹¹Yigemi iwa ayufunanta fim wam akunapa ipatago beni yunam iwam a,nenefim . Awogu item yenti savi anta simafawarogo. ¹²Mamini aupa uwaram savi antayu faka sinam agayeitem.¹³Mi'nugamifo, maside anene omano mantem faka dukam mini anene yu faka ugam bemino .. ¹⁴Minugami Omano ma'dem anene mante fakademi, omi yimevemi.Minugami baya wane ,dugewana waita itawono .Itawono matipike minina Yesuni omano eka kano . ¹⁵Eyi wantim rafima awogu ogo, savi intim dukam waita ga'na iwago, awogu intin dukam waita ka'na wago. ¹⁶Yigeyi kana rafima sokeogo , aga'em yigenti kana afi,item .Nayeyare mamini kanaga savi antamano itukaraem . ¹⁷Mi'nugamifo o'em waita anasi iyogo, Kotini intikaga bafano.¹⁸Amuna waini nomi nare sipaki (spak) buyogo, nayeyare yigenti wanti mante savi item. E,ana Kotini ayo aga yegepim ituga. ¹⁹Awogu amerago nampa awogu igu eno nampa rega ,awogu ara napa Anona avi,i yaniogo . ²⁰Anona Jisasi avipim sususakeya , masiden anene yanti Koti avi yaniofa . ²¹Eno amenapa bega, mini antamano anoavi Jisasi amino.²²Anasi'yu yigemi yiwafu yimenapa bago, mi,neote Koti amenapa bane . ²³Nayeyare wata mano anasini a,noni ugem, minugami Jisasiwa mono' kevu yinoni ugami,monokevumano Jisasini auyi ugami Jisasimi yividuka . ²⁴Monokevumano Jisasi amenapa wani ure, yige anas, yigewa,yigem yiwafu amenapa wago, masidem anene fim.²⁵Watayu eyana ayigara ure ayeno, Jisasimi monokevu ayigara urem, beyaumi amiduka. ²⁶Jisasi beyaumi mono'kevu amidem, mantem ate dem nonako sese urem be ya nampa. ²⁷Mi'nurami monokevu be augaka avogu urena ba, mi'nemisefo kaiyo (das) nampa savi anene iwana atekena bano.²⁸Mi'nure, watayu eyau ayena yi'ure, yigen yina'ma ayego, wata beyana ayigara urem beyau ayevem. ²⁹Mana wayi ba beyau yanti abesara ibem. Beyau rafi'ma awogu urem, yunam nama soke urem, awa'wa evem, minugami Jisasimi monokevu ba i rafima soke urem awa'wa evem. ³⁰Nayeyare, masidem seyuya Jisasini au ugeyare.³¹Mi'nugami, watamano beyanafom yera aremi, anasi mano wa beyanafo yera aren, urenta manafini uventa yeganti mana auyi item. ³²Mini baya mi anom baya, aupa bam baya, mifo mage suna waya Jisasi beni monokevu yanti sevene . ³³Mi'nugami, yige mana'mana wayi yige yina'ma ayego, eyau ayini ure. Yige anasi yu yigen yiwafu yimenapa wago.

Efesus

⁵¹Olsem na yupela i mas kisim ol pasin bilong God, long wanem em i laikim yumi na yumi kamap olsem ol pikinini bilong em.²Na yupela i mas wokabaut wantaim pasin bilong laikim arapela man, olsem Krai i laikim yumi na i givim em yet long diwai kros olsem ofa i gat gutpela smel i go long God.

³Tasol yupela i noken tingting long mekim pasin pamuk, o mekim ol pasin nogut, na pasin i no klin, na pasin bilong tingting long yupela yet. Dispela kain pasin bai mekim ol arapela manmeri i mekim ol tok i no stret long ol

bilip manmeri bilong God.⁴Yupela i noken kirapim bel bilong ol man long stori nogut o mekim ol longlong toktok, o mekim ol tok pilai i nogut. Dispela ol pasin em i no stret. Moabeta yupela i mas tok tenkyu long God.

⁵Tasol yupela i ken save long dispela olsem, man i mekim ol pasin pamuk, na i mekim ol pasin i no stret, na man i save tingting long em yet tasol, em i olsem man i lotu long giaman god, ol dispela lain bai i no inap i go insait long kindom bilong Jisas Krai na God.⁶Yupela i noken larim wanpela man i giaman yupela wantaim ol toktok nating, long wanem, long dispela as God bai i belhat long ol man i save sakim tok bilong em.⁷Olsem na yupela i noken bung na raun wantaim ol kain lain olsem.

⁸Pastaim yupela bin i stap long tudak, tasol nau yupela stap insait long lait bilong Bikipela. Olsem na yupela i mas wokabaut olsem ol pikinini bilong lait.⁹Lait i save kamapim ol gutpela samting olsem tasol ol manmeri i stap long lait bilong Jisas bai kamapim stretpela pasin na tok tru.¹⁰Na yupela i mas traim long painim aut wanem samting tru Bikipela i save wanbel tru long en.¹¹Yupela i noken pas wantaim ol lain i mekim wok nogut bilong tudak i nogat kaikai bilong en. Moabeta yupela i tokaut long ol dispela pasin nogut bilong ol.¹²Ol dispela pasin nogut ol i mekim long ples hait em i samting bilong sem long tokaut ples klia.

¹³Tasol olgeta samting lait i mekim i kamap klia, orait dispela ol samting i stap ples klia tru.¹⁴Lait i save kamapim ples klia olgeta samting na mekim ol samting i lait. Olsem na tok i stap, "Kirap yu man nau yu slip. Kirap long matmat na bai lait bilong Krai i sain long yu."

¹⁵Olsem na was gut long laip bilong yupela i noken i stap olsem ol man i nogat gutpela tingting, tasol yupela i mas stap olsem man i gat gutpela tingting.¹⁶Yupela i mas lukautim taim bilong yupela, nogut taim bilong yupela i lus nating. Long wanem long dispela kain taim ol pasin nogut i pulap nogut tru.¹⁷Olsem na yupela i noken longlong i i stap, tasol yupela i mas save wanem Bikipela i laik bai yupela mekim.

¹⁸Na yupela i noken dringim planti wain na spak, long wanem em i save bagarapim laip bilong yupela. Moabeta yupela i mas pulap wantaim Holi Spirit.¹⁹Yupela i mas singim song long narapela long Buksong, na singim ol lotu song, na ol song long spirit, na mekim ol song long gutpela nek i go long Bikipela wantaim olgeta bel bilong yupela.²⁰Yupela i mas tok tenkyu oltaim long olgeta samting long nem bilong Bikipela Jisas Krai i go long God Papa.²¹Na daunim yupela yet aninit long narapela na dispela pasin i givim biknem long Krai.

²²Ol meri, yupela i mas stap aninit long ol man bilong yupela, olsem yupela i stap aninit long Bikipela.²³Long wanem man i stap antap olsem het bilong meri, olsem Krai i stap het bilong sios. Na sios em i bodi bilong Krai na Krai i kisim bek em.²⁴Olsem sios i stap aninit long Krai, olsem tasol ol meri i mas i stap aninit long ol man bilong ol long olgeta samting.

²⁵Ol man, yupela i mas laikim tru ol meri bilong yupela, olsem Krai i laikim sios na i givim laip bilong em yet long siois.²⁶Krai i bin givim laip bilong em yet long sios bai em i mekim em i kamap holi. Em i klinim na wasim sios wantaim wara long tok bilong en.²⁷Em i laik mekim olsem bai sios i kamap naispela tru long ai bilong em, na bai sios i nogat das samting, na i nogat mak mak o kain samting, tasol sios bai i ken stap holi na i nogat asua.

²⁸Olsem tasol ol man i mas laikim ol meri bilong ol olsem ol i laikim bodi bilong ol yet. Man husat i laikim tru meri bilong em, em i laikim em yet.²⁹I nogat wanpela man i save bel nogut long bodi bilong em yet, tasol em i save lukautim bodi bilong em gut na givim kaikai gut long en. Olsem tasol Krai i save givim gut kaikai na mekim gut long sios bilong em.³⁰Long wanem, yumi stap olsem wanpela hap lain bilong bodi bilong em.

³¹"Long dispela as tasol, wanpela man bai i lusim papa na mama bilong em na i go stap wantaim meri bilong em, na tupela bai kamap wanpela bodi tasol."³²Dispela tok tru i stap hait em i bikipela tru, tasol mi toktok long Krai na sios.³³Olsem na olgeta wan wan bilong yupela i mas laikim meri bilong em yet olsem em i save laikim em yet, na meri i mas aninit long man bilong em.

Efeses

6

¹Iyao'ruge,yigemi Anona manoni akune yigen yinofo ya' intago, minue yinafo yaa intare awakurogo, mini antami atekam antamino. ²"Yige yinafo yimena paga bago." Mini a'nam baya Goti kagadurem rukam baya. ³"Mini waya awakurite mana magaga iyaka banagone."⁴Yige yifo'e unam, yige yenyira anam bugaiya yira'anene bumarago.A'ao,yemi manta ategaga Anona mano awa yiyimego.⁵Yige fa yogam waita, yigemi yigenti dafisintano awa' awakurogo mana magaga yenyi menapa feganampa wago yirakake atekam yogari ogo.Jisasi'mo awakure wani urega yeya intago. ⁶Dafisintano amone wagana yogarare busego,ben'augaka simonem amoyino busego.A'aobe,yigemi Jisasi amenapa wani urega dafisintanon amena paga wago,Afo yigemi Gotini ayinti yirakake awakurogo. ⁷Anona manomi uwarakane watamano naye, ⁸Yige intagamino, naye, awogu anene mana

mana waita mano uwarami, fayogam waita wafi fawam waitawafi, Anona mano pake yeyi meyam marateye.
⁹Mi'nugafo yigemi dafisim waitayu, yigenyi yogam waitayu soke uyikago. yigemi fegam buyimego Anona inarufa wayimi yekawa yigemba rafikemi yigenyi antami manayiom rayimari itene,¹⁰Kipam bayami, Anona manopim itama akeogo beni eraka. ¹¹Gotini aruvim unam wado yige yige ogo, minei wananoni aupu yogaru yakaga nagone. ¹²Nayeyara, mana magaga waita nampaga siruveve yanaune, a'ao, Seyui nesu nasu savi kumayu Aiyo yunampa ino. ¹³Mi'nugafo Gotini aruvim unam wado manta yige yige ogo, mine'i mana savi kanagai itama ake. inagone. ¹⁴Aruvim waita itavini urega itama akeogo. Fuga waya yimu naranta ogo, atekan anta sako yanta uyagago. ¹⁵Masidem wayami arafaru nampaga yiyimego, minimi su'ewani urewa aifim magano. ¹⁶Nesu nasu anene fawarinai, amakukumi sakoyanta urewa fakano mini aneneyu nakomi wananoni savi fagoyui ararupa nagone. ¹⁷Goti yige yividuka nanti intago, minimi yi'nopikena era atagi inaga Goti ami fakama akeogo, minimi aiyo manoni asive. (bainat). ¹⁸Maside nuram yugam mukevega Aiyo'iyao tanoni erarara intago. Maside nuram rafima sokega ogo, Gotini wata'anasi yanto yugam mukewatei. ¹⁹Sem бага yugam muku sikago, Gotimi waya siminaga so'gare, itama akeugega aupao wam'waya sima fawarano. ²⁰Semi Jisasini abum waita be'i mini antaga karabusifim kuge bauno. Mi'nuga'i, Gotinami eranampa sirare. ²¹Taikusimi setifa tiwayi ugem Gotini yogaka fuga sirem bem,. Ma'de anene yiyimi'dana yigemi amonana gone. mage item bari ugenafi. ²²Mini antaga yige wapa sasa kafaunami yigano, amaka yigemi seyui item wariuge yanafu yigem yirawa akeuyi kanani. ²³Sifa tiwa'o arafaru yigenampa bano, eno ayiranta nampa yimakuku Goti wapakem yino, Ano'na Jisasi pakembage. ²⁴Gotini awa awa yigenampa wano iyemo Anona Jisasimo ayia'akewayi.

Efesus

6 ¹Ol pikinini, yupela lain bilong Bikipela olsem na yupela i mas harim tok bilong papamama bilong yupela, dispela pasin em i stret. ²"Stap aninit long papa na mama bilong yupela." Dispela em i nambawan Lo i gat promis bilong God i tok, ³"Sapos yupela bihainim na bai yupela i stap longpela taim long dispela graun."

⁴Ol papa, yupela i noken bagarapim bel bilong ol pikinini na ol i belhat. Nogat, yupela i mas stretim ol na givim tok skul bilong Bikipela long ol.

⁵Ol wokboi nating, yupela i mas bihainim gut tok bilong ol bosman bilong yupela long graun na stap aninit long ol wantaim pret, na mekim wok long stret long bel bilong yupela. Yupela i mas bihainim tok bilong ol olsem yupela i save bihainim Krais. ⁶Yupela i noken bihainim tok long ol bosman taim ol i lukluk, na yupela i mekim wok long ai bilong en long hamamasim em. Nogat, yupela i mas stap aninit olsem wokboi nating bilong Krais, na yupela i bihainim laik bilong God long bel bilong yupela. ⁷Yupela i mas mekim wok wantaim olgeta bel bilong yupela, olsem yupela i mekim i go long Bikipela na i no long ol man, ⁸Yupela i save olsem, long wanem ol gutpela samting wan wan man i mekim, maski em wokboi nating o man i stap fri, em bai kisim prais bilong em long Bikipela.

⁹Olsem na yupela ol bosman, yupela i mas mekim gut long ol wokboi nating bilong yupela. Yupela i noken givim pret long ol. Yupela save olsem Bikipela em stap long heven em i bos bilong ol na yupela tu na em bai i skelim olgeta wankain tasol na i nogat wantok pasin i stap long em.

¹⁰Na long pinisim tok, yupela i mas sanap strong insait long Bikipela long strong bilong em. ¹¹Yupela i mas putim olgeta klos pait bilong God, na bai yupela inap long winim kain kain hait wok tingting bilong satan.

¹²Long wanem, yumi i no pait wantaim ol man bilong graun, nogat, yumi pait wantaim ol gavman na ol kain kain spirit nogut na ol het spirit i bosim strong bilong kain kain tudak pasin na i stap long skai antap. ¹³Olsem na putim olgeta klos pait bilong God, na bai yu inap long sanap strong long dispela taim nogut bilong nau. Yupela i mekim olsem, bai yupela i sanap strong.

¹⁴Sanap olsem wanpela soldia i redi long pait. Na yupela i mas pasim tok tru olsem let, na pasim stretpela pasin olsem bros kapa i karamapim bros. ¹⁵Na redi oltaim long autim gutnius bilong bel isi, na putim dispela long lek bilong yu olsem su. ¹⁶Taim kain kain samting i kamap, holim hap plang bilong bilip, em i samting yu inap long sakim ol spia paia bilong man nogut.

¹⁷Na yupela tingim God i kisim bek yupela pinis na dispela i olsem het kapa na yupela i mas holim tok bilong God, em i bainat bilong Spirit. ¹⁸Oltaim prea na askim long strong bilong Holi Spirit. Oltaim yupela i mas was na lukaut gut, long taim yupela mekim prea long ol manmeri bilong God.

¹⁹Na yupela i mas prea long mi tu, inap God i givim tok long mi na taim mi opim maus bilong mi, mi inap sanap strong na autim ples klia ol tok hait bilong gutnius. ²⁰Mi stap maus man bilong Krais na long dispela as mi stap insait long banis kalabus. Olsem na mi ken autim gutnuis wantaim strong na em samting mi mas mekim.

²¹Brata tru bilong mi Taikikus, man i save stap tru long wok bilong Bikpela, bai i tokim yupela long olgeta samting, na bai yupela inap save mi wok long stap olsem wanem.²²Mi salim em i kam long yupela long dispela as tasol, long yupela inap save long mipela i stap olsem wanem, na em inap strongim bel bilong yupela tu.
²³Bel isi i ken stap wantaim yupela ol brata, na pasin bilong laikim arapela wantaim bilip i ken kam long God Papa na long Bikpela Jisas Krais.²⁴Marimari bilong God i ken stap wantaim yupela olgeta husat i save laikim Bikpela bilong yumi Jisas Krais na wantaim dispela laikim i no save bagarap.

Filipai

1

¹Semi Poli ya Timoti, seganti Jisasini yogam waita kantano mana waya agaregeka afaunti watanasi Jisasipim bayi Filipai bam, mono naupa ba ma'dem mono maka.²Jisasi nampa Kotini awa awa nampa arafaru inti sernu nampa bano.³Yige nanti inte'i Koti nanti susu sake, maside nura⁴ma'dem nuram seti augam mukintim yige nanti mukeve, simo nampa i sugam muyara wauno.⁵Semi amo waya yiyikau avogu waya aupem yigem yimakukum agoyara kake mage yewa.⁶Semi erar intiri evauno mana yanta ganti ma'nugano, bemi avogu yoganto agoyan tukayi yigem yupem ena wa marem binani bemi Jisasi owayegem yinani ka kipanani.⁷Yige nanti simo uyikau nayeyare yigemi semi yiyi gara ewauno ma'deyu setirapim wane. Yige senampa Kotini agu anenefim mana yoga myarewafu kalabusifim wage'e fasa asave'i fami Kotin ami sewau.⁸Kotimi a'i semi simonaruka, nayeyare semi yigenanti siyewane, Jisasini agun anene nampa.⁹Seti augamukinti yige nanti, yigenti aiyinti eno nan ayinti ano' na yi ugan ino maside avu awapim.¹⁰Semi mini yanti sugam mukewauno yigemi avogu urega naye antamano atekana nampa atekam anene kumi ba burukana Jisasi ni kana mi fa'wari.¹¹Sewai sugam mukevuno Jisasi wapakem yiga awogu anta yu yigepim itakana, Koti anon avi avogupim.¹²Sifa tiwa o mage amone inte ogo, naye anene seka fa'warimi nesu wata anasi yofaimi mam baya mare buge yige omi nesu wata anasi mini mam baya inta ruka.¹³Mini yanti ,masidem Romi ke wata anasi soldia yu nampa semi amon intaga semi sima fa'warewau Jisasini avogu waya.¹⁴Amuna afa awa eran yimakukun ruka, Ano'naga nayeyara semi kalabusifim bei era imakageu mini waya sima fa'wari ra.¹⁵Mana'a mano sima ama uga Kraisi nanti nayeyare yemi yira umam duka yiran nampa mana'a mano avogu yirakake Kraisi nanti sima faka maka.¹⁶Yemi avogu yirakake sima ama ure seyimi yemi naemi intaga, Polimi agoyantem fuga waya mano ni kugu yanta uga.¹⁷A'nanta Kraisi nanti sima amaure seyimi yemi yeyarantana intaga savi yira nampa, yemi intami Poli mi yemi amo buittem kalabusifim fa bem.¹⁸Nayebe? Maside awafake munagafi fugawafi ,yemi Kraisi nanto sima fa'warure sewami semi simo ewauno.Eyo semi simo onuno.¹⁹Mini yanti semi intaunami yeni augamukiseminti sofainti semi simo ewauno semi mano mana urei yigem yimakukupim ofega nuno Kraisini ayo aga anoni ofainampa.²⁰Seti erar intinti mana'a yanta semi intewunami fugasire sigaye iyirante, maside eran nampa maside nuram, Kraisimi setimuga setufimi upegano yare, fugotega fu fa watega fu.²¹Semi Kraisi pim wanu nami avogu semi fugonuna yewa yege itavonu.²²Mana maga su'buna nampa fa wate, mini seti awogu yogantino. Iten aiyina rayi mategafu? Semi buyintage.²³Fa bategafo fugotegafo, a'wanapim bauno. Seti anon intinti Kraisi nampa o warante, minimi awogu ino.²⁴Mana au'buna nampa banami awogu ino, mini eni awogu gantino.²⁵Eran amakukun nampa,semi intau nami fa bei maranti mare bonu yigem nampa simo eve yami Kraisipim.²⁶Mi'nugami sepikemi anom intinti mantare Kraisipim amoyinagom orra'dem yitem yigepa.²⁷Yerave Jisasim awakurewam waita ba bago, mi'nugami semi emi amonara yena buwana, ami intanu, minugami mana awamupi ake ure wano, mana au araka erarure yogeve avogu waya agefano.²⁸Yigemo savi uyikananim waita yu yanti bu fegago.Mi'ninami yemi anona sayeke afakatem, emi Koti avigatem bemi Kotipa yino.²⁹Enanti Kraisi avipim eyo siruka, beka amakukum mana bu ono ya,minu gamifo emi au avisi mantemi ben avipim umanti marano.³⁰mana yiom asuvim nampa aruvinti semo usikami emi amona nami , magemi sepikie intanami.

Filipai

¹¹Mi Pol na Timoti, mipela wokman bilong Krais Jisas raitim dispela pas i go long ol manmeri i givim ol yet long Krais Jisas husat ol i stap long Filipai, wantaim ol hetman na diken bilong sios.²Marimari i stap wantaim yupela na bel isi bilong God papa bilong yumi na Bikpela Jisas Krais.

³Mi tenkyu long God bilong mi long olgeta taim mi tingim yupela.⁴Olgeta taim long prea bilong mi long yupela, mi save prea wantaim amamas.⁵Mi givim tok amamas long lotu bilong yupela insait long gutnius long namba wan

dei i kam inap long nau.⁶Mi gat strongpela tingting long dispela wanpela samting olsem, husat man i statim gutpela wok insait long yupela bai i mekim i go moa yet na pinis inap long dei bilong Jisas Krai.

⁷Mi save amamas long yupela olgeta long wanem mi laikim yupela tumas na yupela olgeta i stap insait long bel bilong mi. Yupela olgeta i wan wok bilong mi insait long marimari long taim mi stap insait long kalabus na long taim mi stap autsait na tokaut long gutnius.⁸God em i witnes bilong mi, long wanem mi laikim yupela tru, wantaim bel sori bilong Krai Jisas.

⁹Mi prea long yupela olsem, bai laikim bilong yupela long ol narapela i ken kamap bikpela moa na moa insait long olgeta save.¹⁰Mi prea long dispela long wanem bai yupela i tok orait long wanem samting em i stretpela na ol gutpela pasin na bai yupela i nogat asua long dei bilong Krai.¹¹Mi prea tu olsem bai yupela i pulap wantaim ol kaikai bilong stretpela pasin we em i kam long Jisas Krai, long glori na biknem bilong God.

¹²Mi laikim yupela ol brata long save wanem samting i bin kamap long mi, em i helpim long karim gutnius i go moa na planti manmeri i save long gutnius.¹³Long dispela, olgeta soldia na manmeri long Rom i save olsem mi wanpela kalabus man we mi save tokaut long gutnius bilong Jisas Krai.¹⁴Olgeta brata i gat moa strong insait long Bikpela long wanem mi stap long kalabus na ol i gat strong na i no pret long tokaut long tok tru.

¹⁵Sampela ol i tokaut long Krai long wanem ol i bel nogut na belhat na ol narapela i tokaut long Krai wantaim gutpela bel.¹⁶Husat ol i tokaut wantaim gutpela bel em ol i namba tu lain we ol i save olsem, Pol i stap long kamap banis bilong gutnius.¹⁷Tasol ol lain i tokaut long Krai long namba wan taim i tokaut wantaim ol gridi pasin na i no wantaim gutpela bel. Ol i ting ol i bai mekim Pol i no amamas taim em i stap long kalabus.

¹⁸Olsem wanem? Long dispela rot insait long giaman o insait long tok tru, ol i tokaut long Krai na long dispela mi amamas. Yes, na bai mi amamas,¹⁹long dispela tasol mi save olsem bai mi go fri insait long prea bilong yupela na helpim bilong Spirit bilong Jisas Krai.

²⁰Em i olsem as tingting bilong mi na sampela samting we mi tingim olsem bai mi i no inap long sem tru, na tu wantaim olgeta strong long olgeta taim, Krai bai i go antap moa insait long bodi bilong mi, taim mi stap laip o mi dai.²¹Bilong mi long stap laip em i Krai na long dai em bai mi kisim prais.

²²Tasol sapos mi laik stap laip insait long bodi, orait em i gutpela wok bilong mi. Tasol bai mi skelim wanem rot? Mi no save.²³Tasol mi stap namel long dai o laip. Bikpela laik bilong mi em long i go na stap wantaim Krai, we em i gutpela stret,²⁴tasol long stap wantaim bodi em i gutpela, em long gutpela bilong yu.

²⁵Wantaim strongpela bilip long dispela, mi save olsem bai mi stap yet na wok i go yet wantaim yupela olgeta na amamas insait long bilip.²⁶Olsem na insait long mi bai yupela i ken i gat bikpela as tingting long amamas insait long Krai Jisas taim mi kam bek gen long yupela.²⁷Mekim yupela yet i kam man bilong bihanim stret gutnius bilong Jisas, olsem na taim mi kam long lukim yu o taim mi no stap, bai mi harim stori, olsem yu stap strong insait long wanpela spirit, wantaim wanpela tingting long wok strong long strongim wok bilong gutnius.

²⁸Noken pret long ol dispela lain husat ol i stap birua wantaim yu. Dispela em i mak bilong ol long kisim bikpela bagarap, tasol long yu God i kisim bek yu, na em i kam long God.²⁹Em i bin tok orait long yu long nem bilong Krai, i no bilong bilip nating long em, tasol yu mas i go insait long bikpela pen na hevi long nem bilong em,

³⁰wantaim wankain kros na pait olsem yu lukim long mi, na nau yu harim long mi.

Filipai

2

¹Jisasipim eraruakananim waya waganafi, bepim awogu ure wategafi,minukami au iya opim mono waya sirranta watenafi eno au ara amiranta yigepim watem, ²Afo semi simoyote nayeyara manayo intika, afo mana'yo ayiranta uwaranago. Eno ayiranta nampa be mana au iya'opim be mana intika ana be mana anene mana uwaranagom.

³Yike mana anene uwarate yikeyati buyintako o anon avi marara buyintano. Yigen yu magafim dega eno nara intano. ⁴Eyarantana buyintano, eno yara intano.⁵Yike Awogu anta eno uyikako Jisasipim wan anta. ⁶Jisasimi benanao bemi Kotim,minugamifo mini intim bu maka Koti be wam waka wago. ⁷Afo beni masidem anonavi yerarem, awogu aneneyu yererem mana magagakena waita ayu'bem, yogam waita yi em. ⁸Beyau magafim dem kotina awakuntem arafa bemi keka yaga fu'buga.⁹Mi'nugami Koti avi'ma yanafa demi anon avi amika .Minukami Mini avi'i amemi masidem avi wa yakakagam avi amemi, ¹⁰Koti Mi'nuremi, nayeyara Jisasin avipim yigoyaun akare . Ma'de wata nasi inarufakem ba magafim nampa maga aupem banuyoyi yigoyun magafim ratemo. ¹¹Koti mi'nurami ma'de toplesi se Jisasimi Ano'nave sire Koti anon avi amitem.¹²Mi'nugami, seti watanasi ugam, seta awakure wano, semi yikenamba iyaka buwanu,sewa iwanunaka mini yanta maro amunayi;.Namba fegananti, . Eran yogari ure eno yo'avige yigemi Koti yividukam. ¹³Nayeyare Intago Kotimi yigepim yogevemi beni ayin

nampa beni yoganti marago.¹⁴Ma'de anene uwararante, ara umanampa yisuve yiruve bu;ogo .¹⁵Miyi on anta mana urega Kotin augaka awogu aga bago. Miyi on anta mana urega mana magaga om ka'na kevega savi waita yu yi'wanapim wago.¹⁶Kotina fakama eraruraga, simoyure anonayi kanaka. Jisasini kanaga simoyure se fami bu siramage;u fami bu anuyogeve;u .¹⁷Mi'nugamifo seti wantimi kana ure amiranta kugufem, bem yigenti yimakukun mante ererina semi yigen nampa simo yite.¹⁸Mayayi;om avuawa namba senampa yimoyogo.¹⁹Seti simakukun Ano'na Jisasipim de Timoti yige wapa rana bitem, nayeyara yige wapakem awagu anta yu uruka anta yu intarante minuranam miyi ake;i simitem.²⁰Nayeyara,miyiom waita buwemi miyiom anta ugam waita bemino iye miyiom anta bene.²¹Maside yu yenti yogarantana intare Jisasini yogaranti yivikaka.²²Mi'nugamifo, beni awogu anta yu amonaga, nayeyara iyaontano bena afo'e na intare awakurem. Timoti Senampa Kotini yoganti mantuka.²³Amonana senampa iteni inaTimoti sasakana ameurem bitem.²⁴Kotipim simakukun de se sewa adeka sewa yenu .²⁵Mi'nugamifo, intaunami Epafroditusimi rana yewa yege yige wapa bitem. Setifa tiwa bemi senampa manafim yogeve, berem aruvintim beve, yigen ya marem buge yige ewayin nampa seti yogam waita bem.²⁶Nayeyara yige nanti anon intiri evem yige nampa warantem, nayeyara yige intami bemi ai'e wa.²⁷Fuga anon ai mantem adenaka fugiri emi.Afo Koti benanti agunarem, beka ana waye Koti sem wa'i agunarusikem, nayeyara amuna umam bumarago yanti.²⁸Mi'nugami, anon intinti make yige wapa ben sasakana, yige yimonare yimo anene marega yira yasi marago, ma'de umaru yerarago.²⁹Epafroditusimi amo nampa Ano'na manon avipim amo nampa ga avigago. Mi'nugam waita yu awogu uyikago.³⁰Minugami Jisasini yogaka fugiri urem, beni maside anene yerarem sepimi mare yokariuga .Yigenti magu mantem mini yogari uga.

Filipai

2 ¹Sapos i gat tok bilong strongim yupela insait long Krai, na sapos yupela i stap gut insait long laikim bilong em, na sapos i gat pasin bilong lotu insait long Spirit, na sapos i gat marimari na bel sori namel long yupela,²orait, yupela bai mekim mi amamas tru sapos yupela i gat wankain tingting, na yupela i gat wankain pasin bilong laikim, na yupela i stap wanpela insait long spirit, na yupela mas i gat wanpela tingting long kamapim wanpela samting.

³Yupela noken mekim wanpela samting bilong tingim yu yet, o long kisim biknem. Nogat, wantaim pasin bilong daunim yupela yet, yupela i mas tingim ol arapela moa long yupela yet.⁴Wanwan bilong yupela i noken tingim yupela yet tasol, yupela i mas tingim ol hevi na wari bilong ol arapela tu.

⁵Yupela i mas i gat ol wankain pasin i go long ol arapela olsem em i bin stap insait long Jisas Krai.⁶Jisas em yet i God, tasol em i no tingim dispela tingting olsem, stap wankain olsem God⁷Tasol em i lusim olgeta biknem na sia king bilong em. Em i kamap olsem man bilong graun. Em i kamap olsem wokman tasol.⁸Em i bin daunim em yet na bihainim tok bilong God i go inap long mak bilong dai, na em i dai antap long diwai kros!

⁹Olsem na God i litimapim em i go antap tru. Na em i givim em dispela nem em i antap tru long olgeta nem.¹⁰God i mekim olsem, long wanem insait long nem bilong Jisas, olgeta manmeri antap long heven na long graun na aninit long graun bai brukim skru long em.¹¹God i mekim olsem bai ol manmeri bilong olgeta tok ples i ken tokaut olsem, Jisas Krai em Bikpela, na bai ol i liptimapim nem bilong God Papa.

¹²Olsem na, ol lain tru bilong mi, olsem yupela i save bihainim ol toktok bilong mi, i no long taim mi stap wantaim yupela tasol, em i mas kamap planti long taim mi no stap wantaim yupela tu. Wantaim pret, yupela i mas wok hat long soim olsem yupela ol lain we God i kisim bek yupela pinis.¹³Long wanem, em God yet husat i wok insait long bel bilong yupela long laikim na bilong mekim wok bilong em long amamas bilong em yet.

¹⁴Long olgeta samting yupela i mekim, yupela i noken bel kros o tok pait.¹⁵Mekim olsem na bai yupela stap olsem man i nogat asua na i stap stret, olsem ol pikinini bilong God i nogat makmak. Mekim olsem na bai yupela stap olsem lait i sain namel long ol krangi na bikhet lain manmeri long dispela graun.¹⁶Holim strong tru tok bilong God i gat laip na long dispela mi bai amamas long dei bilong Krai. Na bai mi save olsem mi no ran nating o hat wok nating.

¹⁷Tasol sapos laip bilong mi kapsait olsem ofa long mekim ol wok long strongim bilip bilong yupela, mi amamas wantaim yupela olgeta.¹⁸Long wankain pasin yupela i mas amamas wantaim mi.

¹⁹Tasol mi i gat bilip insait long Bikpela Jisas long salim Timoti i kam long yupela klostu taim, long wanem mi laik harim ol gutpela samting yupela i mekim, inap long dispela i ken strongim mi tu.²⁰Long wanem, mi nogat wanpela man em i gat wankain pasin olsem em, husat i save wari tru long yupela.²¹Bilong wanem, olgeta ol arapela i save mekim wok bilong ol yet na ol i no save tingim ol samting bilong Jisas Krai.

²²Tasol yupela save long gutpela pasin bilong em, wankain olsem pikinini i harim na bihainim tok bilong papa bilong em, Timoti i mekim wok wantaim mi insait long gutnius.²³Mi lukim pastaim, sapos ol samting go gut

wantaim mi orait bai mi salim Timoti i kam hariap.²⁴Tasol mi gat strongpela bilip insait long Bikpela olsem mi yet tu bai kam klostu taim.

²⁵Mi ting em gutpela long salim Epafrodaitus i go bek long yupela. Em brata bilong mi na wan wok bilong mi na mitupela wantaim i save wok olsem man bilong pait, na em save karim tok bilong yupela na wokman bilong mi.

²⁶Long wanem, em i wari nogut tru na em i laikim tru long stap wantaim yupela, long wanem, yupela i harim olsem em i sik.²⁷Tru em i kisim bikpela sik na klostu em inap long dai. Tasol God i sori long em, i no long em tasol, God i sori long mi tu, long wanem em i no laik bai mi bungim planti hevi na wari.

²⁸Olsem na mi gat bikpela laik long salim em, na yupela bai amamas taim yupela lukim em gen na mi tu bai amamas na stap bel isi.²⁹Kisim Epafrodaitus gut wantaim bel i amamas insait long Bikpela na mekim gut long ol kain man olsem em.³⁰Long wok bilong Krais tasol na klostu em i dai. Em i no wari long laip bilong em na em i kam wok long mi, em i kisim ples bilong yupela na kam mekim dispela wok.

Filipai

3

¹Sige sifa tiwa.ami kipara.manisire siyimira sigemi Koti nanti amoyogo .semi sivesara buyewau mana afaunto agarege sige wapa dauna .nayeyare minimano sigemi yofaitem. ²Iyani ugam waitayuka dafisegeo .yemi savi anta uwarewa .sigen yu ana kai'nayoyo dafisegeo. ³Senu sumi akefaruka fanuno, senu Kotini Aiyo iyaoka mono waya inteve'ya Jisasipim simo eveya mana magagakena yanta ganti buyin tafa.⁴Semo intau nami amega wunami amaka'ino .mana wayimo semo amega wunami semi amaka bege sitemi minu .ganai semi masidem yakagage'u. ⁵Seti no'e semi ma'dem mana siyam nuram bawunami se'tu akefemo Israili yu yi kanaga, Benjameni'ni akupike Hibru mu .semi mana farasi waitamu.⁶Semi Kotini yogari ira intewau.semo mam baya sima savi'o urukana'i .afo semi mana umanti burukau. ⁷Semi maside awogu anene amonama fayantagi eve'i Jisasim awakurira.⁸Mage mana anene yu amonama onon aneneyi buyei amonama fayantagi e'i Jisasi amonama anoni e'. Aneneyu sepim bem bu sofa ewam anene yu mante fafade Jisasi marei . ⁹Af bepim wa .semi atekam waita bu fawareu age awakurira bumi .semi atekau kraisi awakuri ayapake .mini Koti pake yiga amakukum antami. ¹⁰Mage ben awakure'i bemo fugintike itawugam eranti amonare be ka'na irare ¹¹bemo fukani ure fu'be bemo mantuka umaru marara.¹²Mage mini anene yu maraunami semi eram buyuge, fami mini uya intim uye beve Jisasi wapakem marate. ¹³Sifa tiwa o semi intau nami semi mini anene yu bu mantuke'u, mana anene, si'nepa wan anene yu sivikare a'nantapa wan aneneyu ka bira. ¹⁴Kipam makiga uye beve Koti sararukani ure Krais Jisasi avipim.¹⁵Maside senu kakuga fauno mana intika ana wofano, ena intika bite Koti manta fakadatam. ¹⁶Naye anene fakarukate mini anene fakama eraru.¹⁷Mini waitayu amonama sokeogo senuti awuawa awakure beyafo . ¹⁸Nesu'i ye'wai bevemo .yenanti siyimewau maden nuram mage mini ifinampa siyimewau .nesui Kraisini keka yaga namugo wa. ¹⁹Mini ana mi inaemi savi intemo .nayeyare yenti awuawa ano muna Kotini emi .mana magagake anta yantawa inte inte evemo.²⁰Afo seyui inarufa urim waita anasiyi ugeya wafanana Jisasi senu kuma siviga. ²¹Beni anon eranampa .Kraisimi beyaumi waye'egem be auyi urem maden anene bepim watem.

Filipai

³ ¹Ol brata bilong mi, long pinisim tok, mi laik tokim yupela olsem yupela i mas amamas long Bikpela, Mi no les long raitim dispela pas gen long yupela, long wanem dispela bai helpim yu long stap gut.²Yupela i mas lukaut long ol man olsem ol dok, ol save wok long mekim pasin nogut, lukaut long ol man i laik bagarapim bodi.³Yumi ol man i katim skin, Em yumi husat save lotu long strong bilong Spirit bilong God. Em yumi save amamas insait long Krais Jisas, yumi no tingting long samting bilong bodi.

⁴Mi yet ting mi inap long samting bilong bodi, sapos wanpela man i ting olsem em inap long ol samting bilong bodi, ating mi winim olgeta.⁵Ol i bin katim skin bilong mi long namba 8-dei, mi lain bilong Juda, long lain bilong Benjamin, na mi wanpela bilong ol lain Hibru i stap aninit long lo, em mi wanpela Farisi.

⁶Mi tingting long mekim wok bilong God, mi mekim nogut long sios, sapos ol i ting ting long lo na skelim pasin bilong mi, orait mi nogat asua.⁷Tasol mi lukim olgeta gutpela samting olsem samting nating na mi bihainim Krais.

⁸Olsem na nau mi lukim olgeta samting bilong graun olsem samting nating long Krais Jisas Bikpela bilong mi. Mi lusim olgeta samting, em mi lukim olsem pipia- olsem na mi ken kisim Krais⁹na stap insait long em. Mi no kamap stretpela man long pasin mi yet i mekim long bihainim lo. Nogat. Mi kamap strepela long rot bilong bilip long

Krais, na em i kam long God em as bilong bilip.¹⁰ Olsem na nau mi laik save long strongpela pawa em i bin kirapim na mi laik poromanim em long pasin bilong karim pain. Na mi laik senis i go kamap long dispela pasin bilong bilong dai.¹¹ Olsem na long sampela rot, mi i ken go long dispela rot bilong kirap bek wantaim dai bilong em.

¹² Mi no ting olsem mi kisim pinis dispela ol samting, o mi kamap pinis. Tasol mi wok strong long holim pas pasin bilong Krais Jisas olsem em i bin holimpasim mi.¹³ Ol brata, mi no ting olsem mi kisim yet dispela pasin.. Tasol mi gat wanpela tingting tasol em: Mi lus tingting long ol samting bilong bipo na mi wok strong long kisim samting bai kamap bihain.¹⁴ Mi ran strong yet long mak bilong winim prais long antap olsem God i singautim mi insait long Krais Jisas.

¹⁵ Yumi olgeta i kamap bikpela pinis, yumi mas tingting olsem, sapos yupela i gat narapela ting ting long sampela samting, God bai putim long ples klia long yupela.¹⁶ Tasol wanem samting yumi kisim pinis, em yumi mas holim strong long en

¹⁷ Ol brata yupela i mas bihainim pasin bilong mi. Na yupela i mas lukim gut pasin bilong ol dispela man husat i save bihainim pasin bilong mipela.¹⁸ Planti ol i wok long wokabaut, long ol mi save oltaim tokim yupela na nau mi tokim yupela gen wantaim ai wara kamap long mi. Planti man i stap birua long diwai kros bilong Krais.¹⁹ Ol dispela lain bihain bai bagarap. Long wanem laik bilong bodi i kamap olsem giaman god bilong ol na ol i save amamas long mekim pasin bilong sem. Ol i tingting tasol long samting bilong graun.

²⁰ Tasol yumi stap olsem manmeri bilong heven na yumi wetim Bikpela Jisas Krais i lusim heven na i kam kisim mipela.²¹ Wantaim bikpela strong bilong em, Krais bai senisim bodi bilong yumi i kamap olsem bodi bilong em yet na olgeta samting bai stap aninit long em.

Filipai

4

¹ Mi'nugami Sifa tiwa o yigenanti siye'i. Amo anene mi simemi kotimi miniga semi awogu usikate. Erarure Jisasipim itabogo. ² Edoia nampa Sintoke yu yanti mana intika Ano'napim bago. ³ Fugabe, yigemi inta ego mana inim ofa ogo senampa Kotina mare noenimi, Klementi nampa mana'a yen yivi Kotini yaufim banu. ⁴ Maside nura kotipim amoyono, ⁵ eni awogu anta e'ana maside inim waita amonago, nayeyara koti a'deka bane. ⁶ Anene yu yanti inte inte buyono, ma'de anenefim nampa auga mukirante susu sire Koti wapakem inta ina ⁷ Kotini ara faru nampa awogu inti en aura nampa intaka yi Jisasipim. ⁸ Sifa tiwa o naye anene fugawafi, watanasi yigauka anoni ugananim, naye anene atekenafi, naye anene watanasi amonama savi eyafo, naye anene watanasi amonama awogu eve, naye anene mante watayu mentake revenafi. Mini anene yuka ma'de nura inte inte ono. ⁹ Mini anene yu amone inte ure maranami, mini anene yu inami Kotini arafaru enampa batem. ¹⁰ Ano'na yanti anon simo ure sususege, nayeyara, anene sikemi senantosire yenami anon simo ego. ¹¹ Ma'ni sunami anenega simego yara sega ye, sito makaunami amaka'i be'i seve. Sabi baru inte amone uge'i, amuna anene ba rukami amone inte uge.

¹² Maside anenefim amone mana anene maraunami maside nuram amoyono. ¹³ Maside anene uwarate kotini eranako. ¹⁴ Awogu ure seti savi kanaga sofa onami, ¹⁵ Emi Filipai intanamino, a'nantapa kotina mara'be Mesadonia bunami mana bayi ba busa imi eya'o sofa onami. ¹⁶ Tesalonaika ba o baunami, minifa ba ofainti rana bi'i mare. Amuna ya sofa onami. ¹⁷ seba simenoba sega ye, KOTi emi awogu inanim amonano yanti se. ¹⁸ Maside anene mantukau, amuna uga. Amuna anene mare'i Epafroditusi ka ran anene yu ba mare. Awogu ase nampa muku ewam aroma awogu muku kotika bitem. ¹⁹ Seti kotimi maside anene intanonam amitem, Jisasini anon avipim.

²⁰ Senu tifo'e koti anon avi marano maside nuram, Fugave. ²¹ Kotini watanasi Jisasipim banu awogu uyikago. Afa awa yige nampa banu awoguge yiyikeye. ²² Maside Kotini atekam watanasi manafim be awoguge yiyike, sisa ni amapim banu ba. ²³ Kotini awa awa yigenti au iya om nampa bano.

Filipai

⁴ ¹ Olsem na ol brata bilong mi, mi save laikim yupela na laik tru long lukim yupela. Yupela em amamas bilong mi na prais mi winim. Long dispela rot yupela i mas sanap strong insait long Bikpela, ol gutpela poroman. ² Mi askim yu Iodia na mi askim yu Sintike long sanap long wanpela tingting tasol insait long Bikpela. ³ Tru tumas, mi laikim olsem yupela ol tru wanwok bilong mi i mas helpim ol dispela meri. Ol i karim hevi wantaim mi long mekim wok bilong Bikpela i go moa yet. Na tu wantaim Klemen na ol narapela wanwok bilong mi husat nem bilong ol i stap long Buk bilong Laip.

⁴Amamas insait long Bikpela olgeta taim. Na mi tok gen amamas insait long Bikpela.⁵Larim ol man i ken luksave long ol gutpela pasin bilong yu long wanem Bikpela i stap klostu.⁶Noken wari long wanpela someting. Long olgeta something, beten na askim wantaim tok tenkyu i go long God. Larim God i ken luksave long ol askim bilong yu.
⁷Na bel isi bilong God we em i winim tingting bilong man, i ken banasim bel na tingting bilong yupela insait long Krais Jisas.
⁸Long pinisim tok, ol brata, wanem samting em i tru, wanem samting em inap long kisim biknem, wanem samting em i stret, wanem samting em i nogat asua, wanem samting em i naispela, wanem samting em i gutpela luksave long em, sapos i gat wanpela samting em i gutpela olgeta, sapos i gat wanpela samting inap long kisim biknem orait yupela i mas tingting long ol dispela.⁹Ol samting yupela i bin lainim na kisim, na harim na lukim insait long mi, yupela i mas mekim na God bilong bel isi bai stap wantaim yupela.
¹⁰Mi amamas tumas long Bikpela long wanem nau, yupela i tingim mi gen. Trutru, yupela i save tingting long helpim mi bipo tasol nogat rot olsem na yupela i no helpim mi.¹¹Mi i no tok olsem long tokim yupela olsem mi sot long wanpela samting. Mi bin lainim long amamas long wanem samting mi gat long en long olgeta taim.¹²Mi save long kamap olsem man i nogat planti na man i gat planti. Long olgeta rot na long olgeta samting, mi bin painim aut rot bilong kisim kaikai o stap hangre na long i gat planti o i nogat planti.¹³Mi i ken mekim olgeta samting insait long Krais husat i save strongim mi.
¹⁴Tasol, yupela i mekim gut long karim ol hevi bilong mi wantaim.¹⁵Yupela ol lain Filipai i save olsem long stat bilong gutnius, Taim mi lusim Mesedonia, i nogat wanpela Sios i save sapotim mi long pasin bilong givim na kisim, yupela tasol i save mekim.¹⁶Na tu taim mi i bin stap long Tesalonika, yupela save helpim mi long ol nid bilong mi planti taim.¹⁷I no olsem mi painim rot bilong kisim planti presen, nogat. Mi laik lukim wanem samting God i ken givim yu taim yu mekim olsem.
¹⁸Mi bin kisim olgeta samting na planti moa tu. Mi bin kisim ol samting yu i bin salim i kam long Epaproditus long mi. Ol dispela samting em i olsem gutpela smel na gutpela ofa we God i laikim na amamas long en.¹⁹God bilong mi bai inapim olgeta nid bilong yupela, wantaim ol gutpela samting bilong en, insait long Biknem bilong Krais Jisas.
²⁰Nau long God em i Papa bilong yumi, bai em i ken kisim biknem oltaim oltaim. I tru.
²¹Toktok amamas long olgeta bilip manmeri insait long Krais Jisas. Ol brata husat i stap wantaim mi i salim tok amamas long yupela tu.²²Olgeta bilip manmeri long hia i tok amamas long yupela. na ol hauslain bilong Sisa tu i tok amamas long yupela.²³Larim marimari bilong Bikpela Jisas Krais i ken stap wantaim spirit bilong yupela.

Kolosi

1

¹Polu Krais Jisasini yokam waita, Kotin ayika, Timoti senuti sifa-awa. ²Seganti mana afaunti agareka yikemo kotini wata anasi Kolosi wayi. seyuya afa awa nampa aunana simakukumo Kraisi pim ewa fauno, Koti seyuya yifo'e awa awa uyikemi yigen yira saragem watem. ³Seyuya susu amefa Gotimi, senuti anona afo Jisasi Kraisi maside nuram sugam muku yikewa fauna.>>>>>> 0f952f808b08ebb41b4351606630e93dc8572ba2⁴Yigenti yimakuku nanti inteya. Jisasi avipim ayira anta dukami, afo sikemi me'e mini ayinto Gotini ateka-inim waita fimo rukami. ⁵Sikemi Mini ayiranta rukami nayeyara sikenti yima kukumi inaruka bene. sikemi mini yima kukumi a'i fafa'i intakane fuka waya ,mini mono waya ve. ⁶Itemo epaose yikami .mana mini mono waya manomi akami fa waremi afo daremi mana nom magafimi beyave ene. Mini nurami yikemi inta re'e yema amo nami Kotini awa awa nampa fuka waya. ⁷Mana mini mono wayami me'e Epafrasi pikemi sikemi mantukane, Senunti mana ayin yokam waita, bemi mana amakukum waita Kraisi pim. Bemi senuya sofae evemi aboku ewa. ⁸Epafrasi sisi memi sekanti mini ayiakanti wata anasi awa mupimi⁹Seyuyamo yikemo ayi akam antayanti inta fauna kanafimi, Seyuya saumi bu re wa fau sugam mukintimi Kotimi yofaino yanti yikemi amonako yanti beni ayinti. Afo aiyo aka'anomi sikemi itu yikatemi nesu aboku wanampa intin nampa afo mini yi yikepim itukatene, ¹⁰Afo seyuya mi sukam mukeya seya Kotini wata anasi yuyi ant yanti ina'i yikemi nesu aboku intinti yike pimi itukatemi. Afo yikemi Kotimi ayiakanayomi afo mini ayintanomi anona yi intemi. ¹¹Seyuya sukam mukeya ofanami minemi Kotimi yimitemi masirem eranti sikepai, yikemi itabuma akei nakomi masiren umanti maranakom , yikemi sadakei wami masirem umanti kipana'i yimoyinako. ¹²Senuya suga mukeya minuma fawarina'i yikemi yimo eve'i susu sasakanako yiken yifo'emi, bemi yikemi manta aboku anta aba kurinako amaka yikemi maranako aboku yanta'o yikemo uyikakami. Yikemi mara nako masirem Kotini wata anasi nampa ,mini wata anasimo beni oka wayi. ¹³Senuya bemi savi antafike sibiruka me'e, kumayu pikemi marekemi beni ayiriyaontanoni kindomifim yikaka, ¹⁴Kotin aka'ano senuyami aiya uremi senuti kumi'i siruka. ¹⁵Wata mano aga'i bemi Kotin awu awai uka senuya

sugapikem bu amonafanu. Bemi ananta agai maside yantao Kotimo uwarapim. ¹⁶Bekakemi masiden aneneyu fawaruka, mini masiden anene inarufawa mana maga amukawa, mini yantaku seyuya amoneveya aneneyu seyuya bu amonewafauna. Bemi masiden anene uwantami afo masiden anene benintave, bumi kini wafi a'nom waita wafi kamanin nampa anona yivi rukam waita yu nampa. ¹⁷Bemi beyaki'i masiden anene fimi anari uka, afo bekakemi masiden yantaku manafim anta uka. ¹⁸Mono ma'i Kraisin aumino afo Kraisi mi mono ma'anoni a'nomi, bemi mono anoni anu'i afo beni ananta waitami fukintike intabuka ukami bemi ananta maku masiden yantapim marem. ¹⁹Mini fawarimi Kotimi amouka afo inte inte masidem beni wantano watemi kraisin aupemi. ²⁰Masiden ane-ne mano bekai siguno sinayo. Avogu banti Goti beni narefim keka yaga uga. Goti masidem siguno si anta bepim duka, magaga wan anene wafi- inaruga van anene. ²¹Afo yikewa mana nurami Koti kakem neka wake'e'o afo namukoyi uakaka intinti kempa yikeyi savi sawa antafike. ²²Ukamifo Kotimi yikemi manta benampa mana uruka, emi Kraisin aukake fukikake bemi min'imi mini yikemi sese uyikaka, sayeke buwami bu mana wayi sikemi savi buyinani Kotin aukaka. ²³Afo sikewa enawa bekao yimakukum intemi yike mana eram magagao uwarami itama ake intimi yikeyi yimakum itewa Kotini wayaka, minuremi sigemo intam waya intama uremi yiyimemi masiden yantai Kotimi inaru amenapa, mini aboku wayafimi semi Poli Kotini yokam waita faware'u. ²⁴Makemi Poli semi semi simoye wau sikenti umanti mareve'i sesufim itukevemi wa, naye umanto kraisi marevem wake'enimi ben aufimi bukipaka afo mini bunami mini mono mapim. ²⁵Semi mono ma'anoni yokam waita faware'u Kotimo sim yokanti abakure'i be'i yikemi Kotini wayafimi amakaki itemi. ²⁶Wayami aupa wake'enimi, mini wayami aupa feyapa wake'emi senuti sina 'uyu yikaka, ukami makemi mini waya mano fakama fawaremi beni akumo iyemo ben aukaka'o se ugayi. ²⁷Afo mini akumi Kotimi senuyami sikatikam nayemo aboku ukam masidem wata anasi masidem ayapake, minuremo Kraisi senuya nampao bemi anon'ami, afo yikemi aboku yantai inarufakem maranako. ²⁸Minimi seyuya iyemo waya yiyi mewafauno, seyuya wayami sima ama ewafaunoyi masidem wata anasifim, afo seyuya nesu wata anasi yikate wafauno, nesunasu intin nampa ureya masidem wata anasi yivikeya Anona mano auka yewafauno, Yemi mana umanti Kraisini aukaka buranayo. ²⁹Semi eran yokanti yorukau, afo ake yokanti yoke'u nayeyare Kraisimi benanaosa eranti simemi.

Kolosi

1 ¹Pol, mi aposel bilong Krais Jisas long laik bilong God em yet i makim mi wantaim brata bilong yumi Timoti, ²mitupela i raitim dispela pas long yupela ol manmeri bilong God i stap long taun Kolosi. mipela ol brata susa i bilip long Krais God papa bilong yumi i ken marimari long yupela na mekim bel bilong yupela i stap isi. ³Mipela i givim tenkyu long God papa na Bikpela bilong yumi Jisas Krais na olgeta taim mipela beten long yupela.

⁴Mipela i harim bilip bilong yupela long Krais Jisas na laikim yupela i gat long olgeta manmeri husat ol lain God i bin makim. ⁵Olsem na long dispela pasin we yupela i gat strongpela tingting na long wanem samting God i bin mekim bilong yupela long heven. Yupela i harim pinis long stat long nambawan dei long strongpela tingting long lainim pasin sori God i stap insait long tok tru, ⁶we em i bin kam long yupela, dispela gutnuis i karim kaikai na i kamap bikpela long olgeta hap long graun, wankain olsem yupela tu, long dispela dei yupela i bin harim na kam save long marimari bilong God na long dispela tok tru.

⁷Dispela i gutnius yupela i bin lainim long Epafra, em gutpela wokman bilong yumi, em i wanpela bilip wokman bilong Krais. Em i save helpim mipela na mekim gut tru long wok bilong Krais long yupela. ⁸Epafra i bin tokim mitupela long dispela laikim tru ol manmeri insait long Spirit.

⁹Long taim mipela i harim tok bilong pasin bilong laikim yupela, mipela i no save malolo long prea na askim God long helpim yupela bai yupela i save gut tru long laik bilong em. Na bai Holi Spirit i ken pulapim yupela ol kain gutpela save na tingting na dispela i ken pulap tru long yupela. ¹⁰Na mipela prea olsem wokabaut long pasin bilong ol manmeri tru bilong Bikpela na bai em i laikim olgeta pasin bilong yupela na bai yupela mekim kain gutpela wok. Na bai yupela i save long God na oltaim dispela save bai kamap bikpela moa.

¹¹Mipela prea olsem God i ken givim olgeta kain strong long yupela, bai yupela inap sanap strong na karim olgeta hevi, bai yupela i stap isi na wetim ol hevi i pinis na bai yupela i ken amamas. ¹²Mipela prea olsem dispela bai kamap olsem na yupela bai amamas na givim tok tenkyu long Papa, em i bin mekim yupela i bihainim gutpela pasin inap long yupela i ken kisim ol gutpela samting em i bin makim long yupela. Bai yupela i kisim wantaim olgeta manmeri bilong God, em dispela ol manmeri ol i stap long lait bilong em.

¹³Yumi bin i stap aninit long strong bilong tudak na em i bin kisim bek yumi na putim yumi insait long lain bilong pikinini bilong en, em dispela pikinini em i save laikim tru. ¹⁴Pikinini bilong God em i bin baim bek yumi na lusim ol sin bilong yumi.

¹⁵Pikinini man em i piksa bilong God yumi i no inap lukim long ai. Em i nambawan pikinini long olgeta samting God i bin wokim.¹⁶Long em olgeta samting i kamap, em ol samting long heven na antap long graun, ol samting yumi inap lukim na ol samting yumi i no inap lukim. Em i bin wokim olgeta samting na ol i bilong em. Maski king o hetman o gavman na ol man i gat bikpela namba.¹⁷Em i bin stap paslain long olgeta samting na long em, olgeta samting i pas gut wantaim.

¹⁸Sios em i bodi bilong Krai na Krai em i het bilong sios. Em i as bilong sios na em i nambawan man long kirap bek long dai olsem na em i kisim nambawan ples long olgeta samting.¹⁹Dispela i kamap God i amamas na i tingting olsem olgeta laip bilong em, bai stap insait long Krai,²⁰na long pikinini bilong en, em bai mekim olgeta samting i kamap wanbel wantaim em yet. God i mekim dispela taim em i kamapim bel isi wantaim blut bilong pikinini man bilong em long diwai kros, maski ol samting i stap long heven o samting i stap long graun.

²¹Na yupela tu, long wanpela taim i bin i stap longwe long God na i birua long em long tingting na long ol pasin nogut bilong yupela.²²Tasol nau God i mekim yupela i kamap wanbel wantaim em long bodi bilong Krai long dai, em i mekim olsem long mekim yupela i stap klin, nogat asua na nogat lain bai bagarapim yupela long ai bilong God,²³sapos yupela i go moa yet long bilip na wokim haus bilong yupela antap long strongpela graun na sanap strong, long bilip bilong yupela na noken lusim dispela strongpela tingting yupela i gat long tok bilong God, olsem yupela i bin harim na olsem tok i bin tokim yupela long olgeta samting God i wokim aninit long heven, long dispela gutnuis, mi Pol, kamap wokman bilong God.

²⁴Nau Pol, mi amamas long karim pen bilong yupela na pulimapim bodi bilong mi wantaim wanem hevi Krai i bin karim i stap i no pinis yet long bodi bilong em na dispela bodi em sios.²⁵Mi kamap wokman bilong sios na bihainim wanem wok God i bin givim mi long mekim long helpim yupela na long inapim dispela tok bilong God.

²⁶Tok i bin stap hait, dispela tok i bin stap hait bipo tru na bilong lain tumbuna pikinini tasol nau, dispela tok i kamap ples klia long ol lain bilong em husat i kamap klin long ai bilong em.²⁷Na dispela lain God i laik mekim yumi save long wanem samting i gutpela tru na bilong olgeta lain manmeri bilong olgeta hap, olsem Krai em i stap wantaim yupela na strongpela tingting olsem Krai em i Bikpela na bai yupela i kisim gutpela samting long heven.

²⁸Dispela em husat mipela i save tok autim, mipela save autim tok klia long olgeta manmeri na mipela save lainim planti lain wantaim olgeta save olsem taim mipela i kisim olgeta manmeri i kam long pes bilong Bikpela bai ol i nogat asua insait long Krai.²⁹Mi wok hat tru na wok strong long wanem Krai em yet i givim strong long mi.

Kolosi

2

¹Semo mana eran yoganto mante yigemo yofae wauna mi yige mi amone inte ogo yanti semi ayebu, me'e Laodisia waita anasi nampa iyewafi setorasi bu amonagayi. ²Semo yoge waunami yen yira'ano eranti marevem afo eno ayiranta nampa yema ruwantu eve manafim itavuma erar evemi Kotini aupa atayu amone inte itemo, bemi Kraisi mino. ³Ben aupem mana mi avogu intin nampa save yu ayofagem bemi. ⁴Semo mana waya yigemo siyimunami nayeyare mana wayi beyi muna waya nako yigem wasabeni bu uyikatem. ⁵Ugami semi ere buwau mana buna-nampa afo awamu nampa ere-wau. Minugai semi yigem yimonarante simoyevu yigemo avogu ure beo Jisasipim yimakukum ewa nanti. ⁶Jisasi mo avigatemi, benampa nono. ⁷Yigemi bepimi anu akarega afo bepim erar uvega yimakuku pin itabuma erara ogo, semo siyimuna yi urega amuna susuve sego. ⁸Rafima sokeogo, mae mana waita mano beyi muna intin save nampa beyi fa wayayu nampa waita yuyi muna waya nako yigem fakane. Yigem mantarana mana magaga savi anta yanti yimakuku ei Kraisi nanti bu intanagom. ⁹Nayeyare Kotini masidem awuawa ano ben aufimi wane. ¹⁰yigemi bepim utukane, maside eran nampa dafisiru yinomi. ¹¹Bepikemi aumi akefewan anta mantuka, wata yiyan nako akefewani buyuga, a'i Jisasi benao yigenti kumi'i manta fasa duka mini yumo akefewamn anta yanta uga. ¹²A'i yigemi benampa masifaruka. Yigemo nomi manyika nuram, Jisasi masipike itabuga yimakuku duke'i yigewa benampa itabuga. ¹³Yigeyi kumi antafim fugim waita yi uga afo yigemi yumi bu akefaruka, bemi senu aumi simidem senuti kumi'i manta fasa duka. ¹⁴Bemi maside nanti kumagami beyi Lo buku fike manta fasa duka. Afo senuti kumi'i manta fasa demi keka'yaga kiparuka. ¹⁵Jisasi maside savi eran nampa awamugu manta fasa demi fayantagi uruka keka'yaga. ¹⁶Ugafo e'anam mana wayi nomi neve yunam newam nampa mono inta kana nampa auwem biyo nampa Sabati nako yigem bu dayimago. ¹⁷T'naem fa'warinanim anene manoni awame'i, afo Jisasimi fuga anenemi. ¹⁸Afo yigemi e'anam mana waita mano ankeroka agonti ra'de wananiyi yigemi dayinti yigenti meyam manta fasa bura. ¹⁹Bemi anoka bu fakarukem, anoka, kumem- madem bufa kuntavem, anunantim buge- yige uvem maside manafim kariparem- fakaruka. Bemi Koti

afim anoni uga.²⁰ A'o Jisasi nampa fuge magaga kena anta ifaduka temi afo naugaga mana maga waita'yu yiwakure bega yen yime napa bege?²¹ A'i mi'nugane, "Emi bu fakewa, emi bu marewa afo bu ane'yogano"?²² Mini aneneyu madem savi- uvitem, mana baya nampa, wata manoni muna bayayu.²³ Mini bayayu' ano simiya manta itaraya monoi sifanu, Yemi watayu muna lomi manta fawarure yigem manta magafim ratemo, afo man a bunam mana anakare afo yofaure yigenti savi anta manta fasa buratemo.

Kolosi

2¹ Mi laikim yupela i mas luksave long dispela bikpela hat wok mi mekim bilong helpim yupela, wantaim ol manmeri long Laodisia na ol manmeri husat i no lukim pes bilong mi.² Mi wok long bel bilong ol i ken kisim strong na kam bung na sanap strong wantaim pasin bilong laikim arapela na bai ol i ken save long samting hait bilong God, em i Krai.³ Insait long em tasol olgeta gutpela kain save na tingting i hait i stap.

⁴ Mi tokim yupela dispela tok long wanem bai i nogat wanpela man bai i giamanim yupela wantaim ol tok gris bilong ol.⁵ Maski mi no stap wantaim yupela long bodi, tasol mi stap wantaim yupela insait long spirit. Olsem na mi amamas tru long lukim yupela i stap gut na bilip strong insait long Krai.

⁶ Taim yu kisim Krai Bikpela bilong yu, wokabaut insait long em.⁷ Yupela i mas planim yupela yet strong insait long em na kamap bikpela insait long em na sanap strong long bilip, wankain olsem mi i bin lainim yupela na yupela mas pulap long tok tenkyu.

⁸ Lukaut gut, nogut wanpela man i holim pas yupela wantaim ol giaman save na tingting na toktok nating bilong ol wantaim ol pasin bilong man. Na bai mekim yupela i bilip long ol pasin nogut bilong dispela graun na i no long Krai.⁹ Long wanem olgeta pasin bilong God i stap insait long bodi bilong em.

¹⁰ Na yupela pulap tru insait long em, husat em het bilong olgeta pawa na namba.¹¹ Insait long em yupela i bin kisim pasin bilong katim skin, i no long pasin ol man i save katim skin wantaim han bilong ol yet, Krai yet i bin rausim olgeta sin bilong yupela pinis. Dispela i olsem pasin bilong katim skin.¹² Ol i bin planim yupela wantaim em taim yupela i bin kisim baptais, na i kirap wantaim Krai insait long bilip long pawa bilong God i kirapim em long matmat.

¹³ Taim yupela i bin i stap olsem dai man long sin bilong yupela na i no katim skin bilong bodi, em i mekim yupela kisim laip wantaim em na lusim olgeta sin bilong yumi.¹⁴ Em i rausim olgeta dinau ol i raitim long buk wantaim lo bilong em. Na i bin rausim olgeta sin bilong yumi na nilim ol antap long diwai kros.¹⁵ Em i rausim ol pawa na namba na mekim ol kamap rabis na putim ol long ples klia na winim pait antap long diwai kros.

¹⁶ Olsem na yupela i noken larim ol arapela i skelim yupela na tok, yupela no save bihainim ol lo bilong kaikai na dring na ol lo bilong dei bilong lotu na dei bilong amamas long nupela mun na bilong dei sabat.¹⁷ Dispela ol samting i olsem piksa nating tasol bilong ol samting bai kam bihain, tasol samting tru nau em Krai.

¹⁸ Na yupela i noken larim wanpela man husat i laik daunim em yet na i lotu long ensel skelim yupela na rausim yupela long prais bai yupela kisim. Dispela kain man i save i go insait long ol samting em lukim na em i solap wantaim tingting bilong bodi.¹⁹ Em i no save pas long het na em i save givim kaikai long olgeta hap bilong bodi na mekim olgeta join na rop i givim kaikai na i holim wantaim, em i gro long strong bilong God.

²⁰ Sapos yupela bin dai wantaim Krai na lusim olgeta samting bilong dispela graun, orait bilong wanem yupela i bilipim ol na stap aninit long ol yet?²¹ Em i olsem, "Yu noken holim, yu noken testim na yu noken tatsim"?²² Dispela em ol lo man yet i kamapim na lainim yumi long bihainim na em bai ol i pinis.²³ Dispela ol lo i gat lo bilong ol lotu, em ol man i kamapim na ol giaman lo bilong daunim yupela, na i save bagarapim bodi tasol na i no inap long helpim yupela long rausim ol pasin nogut bilong olupela bel.

Kolosi

3

¹ Minuganami Gotimi Kraisi nampa manta- itaruka, yan afakema anene afaka, Kraisimi Goti aya ugapa kumakem ba.² Yan afakena anene yara inte-inte'o, magaga kena anene yanti bu inta.³ Emi fubuganami, en aunama Kraisipim ayo fagem Gotipi.⁴ Kraisi fawarinami, iyewafi eni wanti, beni akepipim wa erantim fawarino.⁵ Fugika maga, imama mana magaga bam akupim wayi, anasiyi 'i' anta, bu ateka anta, wan anoni wayayui, savi-sava antayui.⁶ Mini yanta yukai Gotini ara anene yewa abu inta agafantagai.⁷ Mini anene yupim mana nuram bage'egonam yopim bage'egonam.⁸ Mage mini aneneyu yerawa nekaga ba, aran anene, savi intiru, savi sava en

ofeke siru.⁹Enore muna-mana wayayu bu seka, wafa wata beni muna avu-ava pimi.¹⁰Auven wata maganam, auven intinampa amamanata uga, mini uwatukagi.¹¹Minifim Krikiyunampe Jiyu, aranta kaganafi, bu kagamafi, kuyitim wayi fa wayi, Kraisimi maden anenemi, minifi bemi batem.¹²Minugafo, Goti uyaruka wata, anasi atekam agigam, ava-ava aranampa, avogu anta wata wa antanampa, mana araka, sadage wa antanampa.¹³Enonampa ben avogu'uka, arafaru beni- bemi uaka. Manabayi ara uma eno- nampa dukana, kumi aka, emo Goti kumi akakaniure.¹⁴Mini aneneyu yimugai, ayiaka anta bana avogu bantanoni ami.¹⁵Eanam Gotini ara farumano em amafopim kekai. Avogu waranto mana aufike araruka sususiaka.¹⁶Eanam Gotini bayamano enampa yakarem ba, sasami anta va manta atega antawa enonampa madem avogu intiru-nampa. Avogu sususi aunam mono igu reve anom susu arapike Goti uaka.¹⁷Naye-mayemo ewate baya wa avu-awa ba, anona Jisasi avipima miniyu, 'O', Goti sususi aka be avipim.¹⁸Anasiyu, yige yiwafu nampaga ba, mini- antamano Gotipi avogu'ugem.¹⁹Giwama, yige yinama yiyi-yika, yen yago bu-fega.²⁰Iya-oru yigen yinafo sinayoma inta, maside anenenfim, minimi Goti augaka avogu item.²¹Yifoe, unam yira savi bu uyika, yigen- yigafantayu, savi-sava intiru bumaratemo.²²Yogam watayu, yigenyi dafisiru ya-wa inta maside antafim, augam manoni yogara- rase, wata, anasi avogu ewayi yanta, avogu aranampa. Anonaman ago-fega.²³Naye-naye inona arapikena yogario anona manopai, watayupa ewana yarase.²⁴Emi intaganami avogu meyami. Anona Krais mi ofaonam.²⁵Iyewafi ayufu antayu uwaratemi, meyam maranani ayufu anteyuyi meyam marattem, bemo uwaraka, aga-naga buyitemi.

Kolosi

3 ¹Sapos God i bin kirapim yu wantaim Krais, orait lukluk long ol samting bilong antap, we Krais i sindaun long han sut bilong God.²Tingim ol samting bilong antap na noken tingim ol samting bilong dispela graun³Yu bin dai pinis na God i haitim laip bilong yu insait long Krais.⁴Taim Krais i stap insait long yu, laip bilong yu bai kamap ples klia, wantaim lait na bikpela stron bilong em.

⁵Yupela i mas kilim i dai, ol pasin bilong dispela graun, olsem pasin pamuk, pasin doti, stronpela laikim bel kirap long mekim pasin nogut na pasin gridi, em ol pasin bilong god giaman.⁶Long ol dispela kain pasin tasol na belhat bilong God bai i kam long ol manmeri husat i sakim tok bilong em.⁷Yupela tu i bin wokabaut insait long ol dispela kain pasin long bipo taim.⁸Tasol nau yupela i mas lusim ol dispela kain pasin olsem, kros, belhat, bel kirap long mekim pasin nogut, pasin bilong bagarapim bel na tok nogut long maus bilong yupela.

⁹Noken mekim tok giamain long ol narapela, long wanem, yupela i bin rausim pinis ol pasin bilong olupela bel we yupela save mekim,¹⁰nao yupela i putim ol nupela pasin bilong em na em i mekim yupela i kamap nupela long save na piksa bilong em yet.¹¹Long dispela as, i nogat Grik o Juda, man bilong katim skin o man i no katim skin na ol lain Babaria, Sintia na wokboi natin o fri man, tasol Krais em i het bilong olgeta samting na em i stap insait long olgeta samting.

¹²Olsem na God i makim yupela i mas stap holi na laikim narapela na i mas sori long ol arapela na mekim gut long ol, daunim yupela yet na tok isi long ol narapela, na stap isi.¹³Wok bung wantaim ol narapela. Lusim rong bilong ol na mekim gutpela pasin long ol. Sapos wanpela i gat belhevi wantaim narapela, orait lusim rong bilong em olsem Krais i bin lusim rong bilong yupela.¹⁴Antap long ol dispela olgeta pasin, yupela i mas i gat pasin bilong laikim, em i save strongim olgeta gutpela pasin.

¹⁵Larim bel isi bilong Krais i ken pulap long bel bilong yupela. Long dispela bel isi tasol yupela i bin kamap wanpela bodi. Na yupela i mas tok tenkyu.¹⁶Larim tok bilong God i ken pulap tru long yupela. Wantaim olgeta gutpela tingting na save yupela i mas skulim ol arapela long buk song na ol lotu song na singim song wantaim amamas na tok tenkyu go long God.¹⁷Na long wanem samting yupela i mekim, long toktok o long pasin, mekim olgeta pasin long nem bilong Bikpela Jisas na tok tenkyu long Papa God.

¹⁸Yupela meri, yupela i mas aninit long ol man bilong yupela na dispela em bai i orait long ai bilong Bikpela.¹⁹Na yupela ol man, yupela i mas laikim tru meri bilong yupela na noken tok strong long ol.²⁰Pikinini, yupela i mas harim tok bilong ol papa mama bilong yupela long olgeta samting, long wanem Bikpela i amamas long dispela kain pasin.²¹Ol papa, yupela i noken mekim ol pikinini i belhat, nogut ol i pilim olsem ol i no inap long mekim wanpela samting.

²²Yupela ol wokboi, Yupela i mas harim tok bilong ol bos man bilong yupela na mekim olgeta samting, i no long amamasim em taim em i lukim yupela, tasol wok wantaim gutpela bel na i mas gat pret long God.²³Wanem samting yupela i mekim, mekim wantain bel bilong yupela i go long Bikpela na i no long man.²⁴Yupela mas save olsem yupela bai kisim pe long Bikpela olsem em i bin tok promis pinis. Yupela i mekim wok bilong Bikpela Jisas husat yupela i bihainim em.²⁵Na man i mekim pasin nogut em bai kisim pe bilong en, long wanem pasin em i bin mekim na bai i nogat pasin bilong sori.

Kolosi

4

¹Yige dafisim watayu, yigeyi yogam waitayu atekem soke uganani anene yimego. Yigewai intago, yigenti rafisin tawai inarufa bene.³² Yigemi madenuram yugam mukevega Kotimi susu sakago. v 3 Senuwa yugam mukusi kana, Kotimi senuti intiti amausi kanaga aupa wambaya manta fawarono. ..⁴ Auga muku sikaga mini waya sima fawarono.⁶⁵ Avogu anta yuana yigatego yubu wayeruka inim waitayu. v 6 Enamano sokeana ino. ase'e wanawa eno'ami anona ono.⁷ Sekao fawari aneneyu Tikikusi sina intama soke inagone. Minimi sokege afa' awabemi Kotini yogam waita bemi Jisasipim. ⁸Semi sasa kaunامي yene yige wapa senukao fawari anene yuano yigemba eraruyi kano ⁹Semi Tikikusiya Onesimusi, soke yogam waita gare yigen yifa yiwave. Yeganti senukao fawari anene yiyimi tentare.¹⁰ Aritakus, soke wayawane siyikene, Makire sekanampa kugano, Banabasi afomino, [wafao siyimiru kaunave, avigago yige wapao yinai], Jisasi nanti Jastusive siga. ¹¹Yemi Juta waitamo seti mana yogam waita mono avogu sofairi ugano.¹² Epafara simi avoguge siyikemi. Bemi yigepike mana wayimi Kraisini yogam waita. Yigen nanti augam mukuyi kevene itama akeogo yanti yima kukuka Kotini ayika. ¹³Semi bemi amonau nami eran yogari yigenyi wanapa evemi Laodisia wayi nampa Hierapolisi wayi nampa. ¹⁴Lukimi aiyigara ewafauno Demasiya soke nurane siyi kenta monto.¹⁵ Setiwaum mante Laodisia ba afa-awa avoguge siyikago Nimifawa, bena mapim wayi nampa. ¹⁶Mana afaunto iyantaratei, Laodisia waga mini afaunti iyantago. ¹⁷Akipusim sasa mina, Dafima soke ino anonamano amiruka yoganti. Mana wayami semi Polimi sesiyapike agarege. senantawa yugam mukusi kago, kuge wauno. Kotini awa 'awa'ano yigenampa wano. ¹⁸Mana simoyi bayami sesi yapike Polimi agarege. senanti intarega yugam muku sikago, kugei wauno. Kotini awa'awa anomi yige nampa wano.

Kolosi

4 ¹Yupela ol bosman, givim ol wokboi bilong yupela wanem ol samting i gutpela na stretpela. Na yupela mas save olsem, yupela tu i gat bosman i stap long heven. Yupela i mas prea long olgeta taim na noken les long prea na tok tenkyu long God.

²Yupela ol bosman, givim ol wokboi bilong yupela wanem ol samting i gutpela na stretpela. Na yupela mas save olsem yupela tu i gat bosman i stap long heven. Yupela i mas prea long olgeta taim na noken les long prea na tok tenkyu long God. ³Na prea long mipela tu, bai God i ken opim dua long mipela long autim tok bilong Krais, bipo em i bin stap hait. Long dispela tok tasol, mi stap long kalabus. ⁴Na prea olsem mi bai autim klia dispela tok olsem mi inap long mekim.

⁵Soim gutpela pasin long husat manmeri i no kristen na usim taim bilong yu gut. ⁶Na toktok bilong yu tu mas kamap gutpela. Na mekim em i suit na yu mas save gut long bekim toktok bilong ol man.

⁷Tikikus bai mekim klia long olgeta samting i kamap long mi. Em i gutpela brata na gutpela wokman bilong God na wokboi insait long Krais. ⁸Mi salim em i kam long yupela bai yupela i save long ol samting i kamap long mipela na em tu bai strongim bel bilong yupela. ⁹Mi salim Tikikus wantaim Onesimus, husat i gutpela wokman na brata bilong yupela. Ol bai tokim yupela long olgeta samting i bin kamap long mipela long hia.

¹⁰Aristakus i tok gut dei long yupela, em i stap long kalabus wantaim mi na Mak, em i kasen bilong Banabas, (husat mi bin tokim yupela pinis, kisim em sapos em i kam long yupela), ¹¹na Jisas ol i kolim Jastus. Dispela em ol man Juda na ol i wanwok bilong mi long kirapim kingdom bilong God. Ol i bin helpim mi gut tru.

¹²Epafra i tok gut dei long yupela. Em i wanpela bilong yupela na wokboi bilong Krais Jisas. Em i save strong long prea long yupela bai i ken sanap strong long bilip na bihainim laik bilong God. ¹³Na mi lukim em, i save wok hat tru long yupela na ol lain i stap long taun Laodisia na ol lain long taun Hierapolis. ¹⁴Luk em dispela dokta mipela i save laikim tumas, em wantaim Demas i tok gut dei long yupela.

¹⁵Na mi laik bai yupela givim gut dei bilong mi i go long ol brata bilong Laodisia na givim gut dei bilong mi tu long Nimfa, na sios i stap long haus bilong em. ¹⁶Taim yupela i ritim pinis dispela pas namel long yupela yet, orait yupela tu i mas larim ol i ritim long sios bilong ol lain Laodisia na yupela tu mas ritim dispela pas taim yupela i stap long Laodisia. ¹⁷Tokim Arkipus, "Lukautim gut dispela wok Bikpela i bin givim em na em mas mekim gut dispela wok. Dispela gut dei mi Pol i raitim long han bilong mi. Tingim mi na prea long mi, mi stap long kalabus. Marimari bilong God i ken stap wantaim yupela."

¹⁸Dispela gut dei em mi Pol i raitim long han bilong mi. Tingim mi na prea long mi, mi stap long kalabus. Marimari bilong God i ken stap wantaim yupela.

Tesalonika

1 ¹1 Semi Polimi agarege, Silvanasi ya Timotiya senampa warai mana afaunti agaregeTesalonaika wam mono akum Kotiya Jisasika fimo wayi. Aguanene wa arayasi yigenampa wano.³²Masidem nuram Kotimi susu sakewa fauno sugam mukuyike wafauno.v 3 Madem nurami seyui yigenanti Kotini yogati yimakuku nampa yogewano sewafau, senuti foeve, yigemi ayiran tanapa yogago, anona nenemo naemo Jisasika'o fawarinani.⁴Kotimi yigemi ayiyikaga afa awa, seyua intafaunami bemi yigemi ugaduka ⁵Nayeyara, soke wayamo yiyime wafau nami mana fawaya waye, afo wayami aiyo manoni eranampa yewane mini wami fuga wayave. Mini ayipake senui simonane yigen yiwa napao wasiwau nami, yigem yofa irare. ⁶Yigemi seyua awakurewa fauna anta awakureve anona manoni antawai awakure wane . ⁷Mini ayipake, yigemi wata anasi yugaka soke ugane Masedonia kamba Akaiyake wata anasi yima kuku ewayi. ⁸Yigepikem anona manoni bayami faremi . Mesadonia wa Akaiya, ugamifo. Buve, maside ayapake intami ai'yigemi Kotika yimakukun ugamisefo seyua mono waya busewafau. ⁹Yenanao yemi sima fawaremo , seyuya yige yiwanapa yigafauna..Yemi yige nanti semi muna kotimi yeraremi fuga Kotimi awakureye. ¹⁰yemi siyimemi yigewai inarufa'wa Koti ag'anomi ave'ewane, Bemi fugintike manta mana nuramana itaruka, Jisasi senu a'i manta oyausikaga Kotini aran anene yinanipike.

1 Tesalonaika

1 ¹Mi Pol i raitim dispela pas, na Silvanus na Timoti i stap wantaim mi na mipela i salim dispela pas i go long sios long Tesalonika husat i pas long Papa God na Bikpela Jisas Krai. Marimari na bel isi i ken i stap wantaim yupela.

²Oltaim mipela i save givim tenkyu long God long yupela taim mipela i kolim nem bilong yupela long prea.³Oltaim mipela i save tingim olsem yupela i mekim wok bilong God wantaim bilip, em Papa bilong mipela, na yupela i mekim wok wantaim pasin bilong laikim, na yupela i holim strongpela tingting long ol samting bai i kamap bihain long Bikpela bilong yumi Jisas Krai.

⁴God i laikim yupela brata, mipela i save olsem em i makim yupela.⁵Long wanem, gutnius mipela i autim long yupela i no wanpela tok nating, tasol tok i kam wantaim strong bilong Holi Spirit olsem dispela tok em i tru. Long dispela rot yu save olsem mipela wanem kain ol man i stap namel long yupela, bilong mipela i ken helpim yupela.

⁶Yupela i bihainim ol pasin mipela i bin bihainim na tu yupela i bihainim tru ol pasin bilong Bikpela. Yupela i kisim tok insait long bikpela hevi wantaim amamas i kam long Holi Spirit.⁷Long dispela rot, yupela i stap gutpela piksa long olgeta manmeri long Masedonia na Akaia husat i bilip.

⁸Long yupela tasol tok bilong Bikpela i go aut, na i no long ol Masedonia na Akaia tasol. Nogat, long olgeta hap ol i harim olsem yupela i bilip tru long God na long dispela as mipela i no inap autim wanpela tok.⁹Na ol yet i givim ripot olsem wanem mipela i bin kam long yupela. Na ol i tokaut tu long yupela i bin lusim ol giaman god na i kam bihainim dispela trupela God i gat laip.¹⁰Na ol ripot tu olsem yupela i wok long weitim Pikinini bilong God long heven, em i bin kirapim em long matmat wanpela taim tasol. Em Jisas husat i mekim mipela i kamap fri long dispela belhat bai i kam.

Tesalonika

2

¹Setifa tiwao, yigemi intagane, yigewapao seyuya yefaunami soke ugane. ²Ugami yigenanaomi intagamio seyuyami anona uma nampa sigayemi Filipai mantukafauno. Afo Kotimi senuyam eranti simiruka Koti ami siyimefano yanti yige wapa ma mini umantike.³Eram waya yigemi yiyimeyamuno mana sayeke wai buwane bu atekam waya nampa muna ayim . ⁴Kotimi senuyami uyamaka senuyani simakukum nako amakai ben ami siyimeni yanti yige pai, minugai siyimewafuno . Seyuyami wata yuga yira soke irara seveyanau, buwe, Kotimi amoyuakeve. nayerare, beyao seyuya sirapim wa intintim amonewa.⁵Yigemi intagamino , seyuya manayaba muna waya busigau yigen yivi yani ira yigepake mana'a anene marara, awogu waya mana bu sgasiwau seyuyani augan arinti iayofaruka yigepake moni inarure maranti . Buwe, Kotimi masidem anenem uwarafau nafim

rafitika. ⁶Watayu pake anona sivi bumarara yige pakem wa. Seyuyami Kraisini yogam waita yigepake fami anene marateya. ⁷Seyuya sadageya yigen yiwanapa vey, anasi mano be aga fanta suke urem dafisini ureya. ⁸Mini ayipimi, yigemi seyuya siyigara ewau funo yigemi Kotini ami yiyimira, nayeyare seyuyami se sami yigemi yimiduka fauno. Nayeyare, yigemi senuyanti amonantim yigemi anona yantagi ugane. ⁹Yigemi setifa tiwao, yigemi intago senuti era yogaranti intago. Seyuyami ayufumwa wayawam wai yogewafauno nayeyare, seyuya yigemi umanti bu yimira. Mini kanagai, seyuyami Koti ami yigemi siyimewafau. ¹⁰Yigewa Koti wai witnis wanago, seyuyami ateka antanapa awogu awuawa ewafunai senuti sawi anta amonama fawam iyomino. ¹¹Mini amonari yigemi ogo seyuya osuwauna antami amonago manamana wayi afoemi aga anoka rafisewani. ¹²Yigem manta ake uyikeya yira manta itarafanai Kotimi ayeye wam ayika bogoya. nayeyare, bemi yaramanti beyamapim beyi erantim maka. ¹³Mini antayanti seyuya Kotimi sususiakeya madem nuram, nayerara, Koti ami marananti seyuya yigemo siyimefauna, yigemi wata ayi ure bumaramino. Fuga, yigemi Kotin ayi ure maramino, nayeyare, mini wayami yigen yiwanapa yogemi yimam kuku ewam wata anasi. ¹⁴Minugamifo yigemi setifatiwao ai mono waya awakurewam waita yi omino Kotipim Jisas Kraispim Yudia keno. Nayeyare, yigewai yuyi'i mantuka yigenyi akupake Juda oni ure yeyi kum urukani. ¹⁵Yemi Juda yu anomi anona Jisasimi aruruka Kotinin kasinampa waita nampa yiruruka. Yemi Koti arai buwai ragagewa, buwe nayeyare, wata anasi umanti yimewa. ¹⁶Yemi senui age usikaga ena wata anasi nampa a bu sefa noyanti, nayeyare, yewai bu kipam aumi maranayona, minugami yenyi kumi ituka minimi yenyi sawi yunamano agami. Yenyi kumi anoni yunami itukarauga Kotini aran anene yen yimuga yitem naem kipam nuram. ¹⁷Afo seyuya afa awao yigen yideka iwafauno, senuya sirai yigenampa wane, Senu sirapike siyigara ewano yigen yorasipem amonara. ¹⁸Yigewapa yirateya ano siyiriewa. Semi Polimino, yigewapa yira ewau namifo sata mano ami uyagewa. ¹⁹Naemo marafanuna aneneyui, minimi amoyintino, Kini anokakena ata ino ano avi'i seyuya marateya anona Jisasi yinanim nuram? Minimi yigewa enowa yimakukum ewam wagta anasi? ²⁰Yigekake semi simoyure ano sivi marewau.

1 Tesalonaika

² ¹Ol brata bilong mi, yupela yet i save olsem, kam bilong mipela long yupela em i gutpela tru. ²Yupela yet i save long mipela olsem mipela i bin karim bikpela hevi na sem long Filipai. Tasol God i bin givim strong long mipela long autim gutnius bilong God long yupela insait long dispela ol hevi.

³Strongpela tok mipela i bin autim long yupela em i nogat wanpela asua, na pasin i no stret na long giaman rot.

⁴God i bin makim mipela na bilip lo mipela olsem mipela inap long autim dispela gutnius long yupela, olsem na mipela i autim. Mipela i no autim long amamasim ol man tasol, nogat, mipela i autim long amamasim God. Long wanem, em tasol i save lukim bel na tingting bilong yumi.

⁵Yupela i save pinis, i nogat wanpela taim mipela i bin giaman na litimapim nem bilong yupela long kisim ol samting, na mipela i no bin yusim ol gutpela tok bilong mipela long haitim mangal pasin bilong kisim moni bilong yupela. Nogat, God i lukim olgeta samting mipela i mekim. ⁶Mipela i no laik kisim biknem long ol man na yupela. Mipela wokman bilong Krai olsem na mipela inap long kisim samting long yupela.

⁷Tasol mipela i stap isi namel long yupela wankain olsem mama i save lukautim gut ol pikinini bilong en. ⁸Long dispela rot, mipela i bin laikim yupela na amamas long autim gutnius bilong God, tasol mipela i bin givim laip bilong mipela tu. Long wanem, yupela i dia tumas long mipela. ⁹Ol brata bilong mi, yupela i mas tingim ol hatwok bilong mipela. Mipela i mekim wok long dei na nait long wanem, mipela i no laik givim hevi long yupela. Long dispela taim, mipela i autim gutnius bilong God long yupela.

¹⁰Yupela wantaim God i stap witnes, mipela i bin bihainim pasin holi na stretpela pasin inap yupela i noken painim wanpela asua long mipela. ¹¹Long wankain rot yupela yet i lukim na save long ol samting mipela i mekim long yupela wanwan olsem papa i save mekim long ol pikininin bilong em. ¹²Mipela i strongim yupela na kirapim bel bilong yupela long wokabaut long pasin God i laikim, long wanem, em i singautim yupela i kam insait long kingdom na glori bilong em yet.

¹³Olsem na long dispela as mipela i givim tenkyu long God olgeta taim, long wanem, taim yupela i kisim tok bilong God mipela i autim long yupela, yupela i no kisim olsem tok bilong ol man. Nogat, yupela i kisim olsem tok bilong God yet, long wanem, dispela tok i mekim wok namel long yupela ol bilip manmeri.

¹⁴Olsem na yupela ol brata i kamap man bilong bihainim pasin bilong sios bilong God insait long Jisas Krai long Yudia. Long wanem, yupela tu i bin kisim pen long ol wanlain bilong yupela olsem ol Yudia i bin mekim long ol lain bilong ol. ¹⁵Em ol Yudia lain tasol i bin kilim Bikpela Jisas na ol profet bilong God. Ol tasol i rausim mipela i go autsait. Ol i no save givim amamas long God, nogat, long wanem, ol i save givim hevi long ol manmeri. ¹⁶Ol i tambuim mipela long toktok wantaim ol narapela lain manmeri, long wanem, nogut ol tu i kisim laip, olsem na

sin bilong ol i pulap tru olsem kaikai nogut bilong dispela pasin. Kaikai bilong sin bilong ol i pulap tru na belhat bilong God bai i kam antap long ol long las dei.

¹⁷Mipela i stap long we long yupela ol brata, tasol bel bilong mipela i stap wantaim yupela. Bel bilong mipela i kirap tru na mipela i gat laik tru long lukim pes bilong yupela.¹⁸Mipela i gat bikpela laik long kam long yupela. Mi yet mi Pol, i laik tru long kam bek long yupela gen tasol Satan i wok long pasim rot bilong mipela.¹⁹Wanem ol samting mipela inap long kisim bihain, em amamas, o hat king bilong kisim biknem bai mipela i kisim long taim Bikpela Jisas i kam? Em yupela wantaim ol narapela bilip manmeri?²⁰Long yupela tasol mi amamas na kisim biknem.

Tesalonika

3 ¹Minugayami yigen nanti anona intiri uyikareya mini anene dafanam ayaka senunampa buwanani, ugayami seyuya intafauna ifadeya Atensi wafanu. ²Timoti sasakeya Kotini yogari ewam waita manta ateyikarem yimakukum soke uyi katem. ³Uganami mini umantano manawayim manta savi buyinani. Yigena'o intaga senuyami mini yogaka sisika'ka. ⁴Fuga ugam, yigenampa wafunam yigen yiyimeya, mini nani umarui marateyam mofau. Intagani uremi fawaritemi. ⁵Mini anta yanti Timoti yige wapa sasakafau eni awogu waranti, minugami makasewam watamano emi makadami senuti yoganti fafasem fayantagi ina'nira. ⁶Ugami Timoti sigepake, seyuya wafaunafa awogu waya marem yemi. Bemi seyuyam sisimem yigemi awogu intiru'i senuya nampa dukami, senuyam simona'ranti, ano inti'ri ewa seyuyawa yigemi yimonara ano inti'ri ewafau. ⁷Mini yanti afa'awa senuyam manta soke uga yigenti avogu wantano, yigenti amam kukum mano senui ara'faru simemi anona umanti mare wafau'nafim. ⁸Magemo wasu'waunami, anona mano'pim akeure wa. ⁹Seyuyami yigenanti inta reyami seyui Kotimi anon simo yuakewafau. ¹⁰Ayufum ba wa'wayam ba era sugam mukeya, yigen yorasipem yimoneveya sigenti amam kukum manta erar'uyikara. ¹¹Koti nampa senu sifo'e ben'nana'o anona Jisasi senu'i ami sigatiranaya yigem maro yimonafanu. ¹²Anona mano em manta anonayi ena ayiaka anta eno uakem masidem wata anasi nampa seyuyamo yigemo osuwanunayi. ¹³Yige manta yira atedana yigem muna bu siyika awogu wari Kotin augaka Jisasi mo unda'remo beyi wata ansi nampa kumina nika.

1 Tesalonaika

3 ¹Mipela i wari tru long yupela na ting olsem mipela i no inap larim dispela samting i stap longpela taim wantaim mipela, olsem na mipela i ting, i gutpela moa, mipela i stap bek long Atens. ²Mipela i salim wanwok na brata bilong mipela Timoti em wokman bilong God long autim gutnius bilong Krai long strongim na helpim yupela na bilip bilong yupela. ³Mipela i mekim dispela bai nogat wanpela man i pundaun long ol dispela hevi na pen. Yupela i save pinis olsem God yet i bin makim mipela pinis long dispela.

⁴Tru tumas, taim mipela i bin stap yet wantaim yupela, mipela i bin tokim yupela pinis olsem bai mipela i karim hevi, nau dispela samting i kamap olsem yupela i save pinis. ⁵Long dispela as tasol, mi salim Timoti i go long yupela. Long wanem, mi laik save sapos yupela i holim pasin bilong bilip yet o nogat? Nogut man bilong traim yupela i traim yupela pinis na yupela i pundaun na wok bilong mipela i lus nating.

⁶Tasol Timoti i lukim yupela pinis na kam bek wantaim gutpela nius olsem bilip bilong yupela na pasin bilong givim bel i stap strong yet long yupela. Na em i tokim mipela olsem, yupela i save tingim mipela yet na yupela i laik tru long lukim mipela, wankain olsem, mipela tu i laik tru long lukim yupela. ⁷Olsem na ol brata, long dispela pasin tasol, bilip bilong yupela i givim bel isi long mipela insait long bikpela hevi mipela i wok long karim.

⁸Strongpela bilip bilong yupela long Bikpela i mekim na mipela i kisim strong na stap laip insait long bilip bilong mipela. ⁹Mipela i tingting long yupela na mipela i amamas long God moa yet, na mipela pilim olsem pasin bilong mipela long tenkyu long God em i no inap tru long dispela amamas em i givim long mipela. ¹⁰Long dei na long nait mipela i save prea strong long lukim pes bilong yupela gen long strongim bilip bilong yupela.

¹¹God na Papa bilong yumi em yet, na Bikpela Jisas i ken soim rot na stiaim mipela long go lukim yupela. ¹²Larim Bikpela yet i mekim yupela long laikim wanpela long narapela moa yet, na laikim tu ol arapela manmeri wankain olsem mipela i save laikim yupela. ¹³Na larim em yet i ken strongim bel bilong yupela na bai yupela i stap klin na i nogat asua long ai bilong God em Papa bilong yumi long taim Bikpela Jisas i kam bek wantaim ol stretpela manmeri bilong en.

Tesalonika

4

¹Sifa tiwao, waya kipare, seyuyami sigen yira'i erarurafanaga me'e KraisJisasipimi enawa erarurega itabogo, Min'i amaka me'e senupikemo maran itinti iteni ure'o ateka antaga Kotin augaka binagomi. Afo sigemi Kotini ateka anta iriana e'i binagomi. ²Sigemi a'i senupikemi intim mantukane itama erarinago me,e Anona Jisasin avipim. ³Minimi Kotini ayire me,e sigemi atede kade wanagom, minugafo sigemi nekega wago me,e savi antafimi yakagagarega mini savi antayu,i yakagago, ⁴Bemi me,e mana mana wayi fuga sire eyana nampa atekam antaga bega afo Kotin augaka'i kui'i buyono. ⁵Sigemi me'e sigenti yumanoni savi sawa ayintimi neka bega(afo sigemi savi sawa antayu sigen yinama'i bu uyikago me'e wata yuo Kotin ami buyintaga amakaganta). ⁶Me'e mini antaga'i,mana waita danana umanti urena benafa awami buamino. nayeyare,seyuyami sigenanto eram wayamo sewafunami Anonamanomi beyasamana mini savi antayuose ewam waitayu yemo on savi anta amuga savi meyam yimitem. ⁷Kotimi, savi anta awakurogo sirem buyararuka, bumi, beni atekan anta mana awakurogo sirem yararuka. ⁸Minugafo iyewa benami dadayive, bemi wata ami bu dadeye, buve, bemi Kotinami dadem bemi iyemo aiyo agao sigemo yimidukami. ¹²⁹Semi sigenanti manisire'i ake waya sirare, sigemi ena yimakukum inimwaita ewayi yiyigara ogo, mana waitamano afaunti aganta bu ratene sigepimi me'e enon ayirantaga,nayeyare, Kotimi aiwafa'i sigemi yigatigane me'e enomi ayigara irantami. ¹⁰Nayeyare, sigemi ai wafa'i awogu anta ugane me'e amakukum inimwaita yiyigara ugane me'e Mesadonia masidem awafa wayi. Minugayami afo seyu'i sigemi yiyimirare mini angami enawaga ega bogo. ¹¹Minuga'yami sigenanti seyami sigemi yoma erarurega sarage bega afo ena waitamanoni kumantiranti nesu waya busego.Sigenanao sigen yiya pike awogu yoganti yogago, me'e seyuyamo sigemo a'o yiyimirukafuna yiga ogo. 12 Afo sigemi atede'i watanasi yugakao ninagomi iyenuo Kotika'i amakukum bu ewayi, Afo amaka sigemi mana anene yanti bu akurinagone. ¹³Afa awayuge, senuti erarintinti sigemi amone intama soke ogo yare yimakukunewam waitayuose wa fukayimi naye anene wa yen yigeka fawarinaninafi.Yigemi Kotika amakukun ewam anta amone inte buyugani buyogo.Anom agun anene yimiduka mini waita yu'o wa fukayi, nayeyare, fugepaya yenanao itawe aum bu maranayomino. ¹⁴Afo Seyuya man'i simakukun eya Jisasi fubemi yeradem itawuga, amaka mayayoni urem Kotimi itabuyikatem bepimose amakukune'e oma fubugayi, afo Koti yivigemi yemi Jisasi nampa yitem. ¹⁵Minuga yami seyuyami Kotina nampa'i mi'nisireya yigem siyimiduka, seyuo iyem waitayuo mana nuramo wafunagam Jisasi oradem yinanimi, yigenarem Jisasim bu amunanagomi.Buwe, mini waita yuo iyemo Kotika yimakukun e'eyom waita yu fukayi, yemi itavepaya yenarefa Jisasim amonatego. ¹⁶Ano'namano benanaomi Inarufake kumitem anona ara nampa ananta wam ankerano Kotini ufem arewagana watanasi iyemo Kotikao yimakukune'eyoyi fukayi yenare itaviteye. ¹⁷T'naemi mini nuram fawa rina seyuya iyemanumo famagaga wayi nampa yimakukune,e paya fukayu nampa ruwantu ofanu.Afo seyu masidemi Jisasi nampa konaka duwatu ofanu.Mini antaga'i Kotinampa wantana wanti wateyamu. ¹⁸Minugami, manawayimi enom sima eraruaka Kotina nakom.

1 Tesalonaika

4 ¹Ol brata, long pinisim tok, mipela i laik strongim bel bilong yupela moa long i stap strong insait long Krais Jisas, wankain olsem yupela i bin kisim skul long mipela long save long pasin bilong wokabaut stret long ai bilong God. Na yupela i ken mekim stretpela pasin bilong God moa moa yet.²Yupela i bin kisim skul pinis long mipela long sanap strong insait long Bikpela Jisas.

³Dispela em i laik bilong God long yupela mas i stap klin, olsem na yupela i mas stap longwe long pasin pamuk na abrusim ol kainkain pasin pamuk,⁴na em i laik bai wanwan bilong yupela i mas save long stap tru wantaim meri bilong yupela insait long stretpela pasin na yupela bai i no inap mekim sin long ai bilong God.⁵Yupela i mas i stap longwe long olgeta kain laik nogut bilong bodi (na yupela i noken mekim pasin nogut long meri bilong yupela olsem ol man i no save long tok bilong God i save mekim).⁶Long dispela kain pasin olsem, noken larim wanpela man i mekim nogut na givim hevi long brata bilong em. Long wanem, mipela i tok strong long yupela olsem Bikpela yet bai bekim ol dispela pasin nogut wantaim pe nogut long husat man i mekim ol dispela kain pasin. ⁷God i no singautim yumi long bihainim pasin nogut, nogat, em i singautim yumi long bihainim stretpela pasin bilong em.⁸Olsem na husat i sakim dispela tok, em i no sakim tok bilong man, nogat, em i sakim tok bilong God em husat i bin givim Holi Spirit long yupela.

⁹Mi laik tok strong long yupela olsem, yupela i mas laikim tru ol arapela bilip manmeri, nogat man bai rait long yupela long pasin bilong laikim arapela, long wanem, God yet i bin soim yupela pinis long pasin bilong laikim tru

ol arapela.¹⁰ Long wanem, yupela i bin mekim pinis gupela pasin bilong laikim tru ol bilip manmeri husat i stap long olgeta hap bilong Masedonia. Olsem na mipela i laik tokim yupela long mekim dispela pasin i go moa yet.¹¹ Mipela i laik bai yupela i mas wok strong long stap isi na noken toktok planti long sindaun bilong ol arapela man. Yupela i mas mekim gupela wok long han bilong yupela, olsem mipela i bin tokim yupela long mekim.¹² Na bai yupela i wokabaut stret long ai bilong ol manmeri husat i no bilip long God, na bai yupela i no inap sot long wanpela samting.

¹³ Ol brata, mipela i laik bai yupela i save gut long wanem samting bai i kamap long ol bilip man husat i dai pinis. Yupela i noken kamap olsem ol man i no save bilip long God. Ol i sori tumas long ol man i dai pinis, long wanem, ol yet i no inap kisim laip gen taim ol i dai.¹⁴ Sapos mipela i bilip olsem Jisas i bin dai na i kirap bek gen, orait, long wankain pasin tasol God bai kirapim ol man husat i bilip long em na i dai, na God bai i kisim ol i kam wantaim Jisas.¹⁵ Long dispela as mipela i tokim yupela wantaim tok bilong God olsem, mipela ol man husat i stap laip yet long taim Jisas i kam bek gen, bai i no inap go paslain long bungim Jisas. Nogat, ol man husat i bilip long God na i dai pinis, ol bai i kirap na bungim Jisas paslain long yumi.

¹⁶ Bikpela yet bai i kam daun long heven wantaim bikpela krai na namba wan ensel bai i winim biugel bilong God na ol manmeri husat i bilip long God na i dai pinis bai i kirap pastaim.¹⁷ Bihain mipela husat i stap laip long dispela taim bai bung wantaim ol man husat i bilip na i dai. Na mipela olgeta bai bungim Jisas long klaut. Long dispela pasin bai mipela i stap oltaim oltaim wantaim God.¹⁸ Olsem na yupela i mas strongim wanpela bilong narapela wantaim dispela tok bilong God.

Tesalonika

5 ²¹ Afo afa; awayugo, bumi afaunti aganta yime fauno; Anonamano owayege yinanim.

³ Yemo semo arafaru nampa awa'awa nampa sadagem umanti yeka yitem. Amuwa inim mano marewayi'o umanti marano. Ena ayipake bu yakaga temo.⁴ Afo yige afa'awa, yige ayufupim buwa mini nurami buyakagatem umo wata yiurem yitem. ⁵ Nayeyare masidem yigemi omanoya sagantanoya yiga'i wano. Seyuya kumayu anoya, ayufu manoya yiga buwasiwau. ⁶ Afo minugami sunti bu buwawofa eno ewante. Seyu rafideya wafa awogu intim waita gana. ⁷ Yunti wavewayi ayufum wavo, bia, sipaki nonewayi ayufupina nago. ⁸ M'inugamifo seyuya wa'yawam manoni akupim wate'yare, maside nuram awogu intinti mareveya, amakuku nampa eno ayir antami aruvim unam bado yi ono. ⁹ Koti senu bu ugaduka beni ara anene marafanu yanti, senuti An'ona Jisasipim senu sividuka. ¹⁰ Bemi, senuganti fubuga, fugeyarafo fabeyanafu ben nampa bantana aumi marateya. ¹¹ Minugafo bemi bemi amakukum ofa ure erauwaka, wafa o ni ogo. ¹² Afa awa yigemi yinta e'yare, yigen yiwanapa yogewayi yimonama soke urega yigenti rafisim waita Anonapim wanu nampa yigem ategewayi. ¹³ Seyu yami yigemi yinta e'yare, mini akum yemi amone inte ogo yare, nayeyara yemi yogam matuka. yira faru anene yige nampa wano. ¹⁴ Afa awa seyuya eram age waya yigem yiyimeyare, buatekem wayi yenti agefayika, iyewafi awogu ure buwayi. Eram bumakanu yofa eve awogu anta mana uyika. ¹⁵ Yigemi amonago manawayi yigepikem mini antami bu urago savi anta eno yigemi uyika. minugamifo, yigemi anene uyika awogu uwakano manawayi nampa masidem. ¹⁶ Maside nuram yimoyo. ¹⁷ Maside nuram yugamuko. ¹⁸ Maside anenefim susuve siyaka, minimi Kotini ayinti Jisas Kraisi enintami. ¹⁹ Ayo aga'ano yoganti simabu faka. ²⁰ Kasanampa wata yayanti yibesara buyo. ²¹ Rayinte masidem anta amonare naye wafi awogu inanim faka. ²² Savi sava antayanti nekaga bago mini eya savi gana fawarine. ²³ Yira faru eva Koti yigem manta ateyikanani yigeyu iya'yigeni yu nampa auiyaontanoyiraka wano mana umantim buwanami Jisasi owayegem yinanim. ²⁴ Watami yigemi yararukam masidem nuram rafidem yigem yofaira, bemi manta fawaritem. ²⁵ Afa awa senuya yugamuku sika. ²⁶ Awogu anta afa awa uyika eno ayiranta. ²⁷ Semi yinta'e anona avipim mana afaunti maside afa awa yantare yiyime. ²⁸ Anona manomi awa awa seyuya nampa watemi.

1 Tesalonaika

5 ¹ Orait, ol brata, nogat nid long rait i kam long yupela long taim Bikpela bai i kam bek. ² Long wanem, yupela yet i save pinis olsem, dei bilong Bikpela bai i kam olsem wanpela stilman long nait. ³ Taim ol man i tok, "Olgeta samting i stap orait na i nogat wanpela bagarap i stap, "Orait long dispela taim, bikpela bagarap bai i kamap long ol. Dispela bagarap bai i olsem pen mama i save pilim taim em i laik karim pikinini. Dispela ol man bai i nogat rot long ranawe long dispela bagarap.

⁴Tasol yupela ol brata, yupela i no stap long bikpela tudak bai dispela dei i abrusim yupela olsem wanpela stilman.⁵Long wanem, yupela i stap olsem ol pikinini bilong lait na bilong dei. Yumi no ol pikinini bilong nait na bilong tudak.⁶Olsem na yumi noken slip olsem ol arapela. Yumi mas was na i stap olsem man i gat gutpela tingting.⁷Long wanem, ol lain husat i save slip, ol i save slip long nait, na ol lain husat i save spak, ol i save spak long nait.

⁸Tasol taim yumi stap olsem ol lain bilong dei, olgeta taim bai yumi gat gutpela tingting, na yumi mas werim pasin bilong bilip na pasin bilong laikim ol narapela olsem siot kapa. Yumi mas werim het kapa olsem Bikpela bai kam na kisim yumi.⁹Long wanem, God i no bin makim yumi long kisim belhat bilong em, tasol long Bikpela bilong yumi Jisas Krai em i kisim bek yumi.¹⁰Em tasol em man husat i bin dai long yumi, bai yumi ken stap laip wantaim em, long taim yumi stap laip o long taim yumi dai pinis.¹¹Olsem tasol, helpim wanpela long narapela na strongim bilip bilong narapela, wankain olsem yupela i wok long mekim.

¹²Mipela i askim yupela ol brata, long luksave long ol lain husat i wok long mekim bikpela wok namel long yupela, na ol lida bilong yupela insait long Bikpela, na tu long ol lain husat i save stretim yupela.¹³Na tu, mipela i askim yupela long luksave long ol dispela lain, insait long pasin bilong laikim, long wanem, ol i bin mekim wok. Yupela i mas gat bel isi namel long yupela yet.¹⁴Mipela i tok strong long yupela ol brata: na tok lukaut long ol lain husat i no stap stret na strongim bilip bilong ol lain husat i no pilim orait, na helpim ol lain husat i nogat strong, na mekim pasin isi long olgeta lain.

¹⁵Yupela i mas lukim olsem nogat wanpela long yupela i bekim bek ol pasin nogut long ol narapela i mekim long yupela. Tasol, yupela i mas mekim samting i gutpela long wanpela long narapela na long olgeta lain tu.¹⁶Yupela i mas amamas oltaim.¹⁷Prea olgeta taim.¹⁸Long olgeta samting tok tenkyu long Bikpela. Long wanem, dispela em laik bilong God long yupela mekim insait long Krai Jisas.

¹⁹Noken pasim wok bilong Holi Spirit.²⁰Na noken les long ol tok profet.²¹Skelim olgeta samting na holim pas wanem em i gutpela.²²Stap long we long olgeta pasin nogut long taim ol i kamap ples klia.

²³God bilong bel isi i ken mekim yupela i kamap stret olgeta. Na spirit, tewel, na bodi bilong yupela i ken stap gut na i nogat asua long taim Bikpela Jisas Krai i kam bek.²⁴Man husat i singautim yupela i save stap redi tru oltaim, em bai i mekim dispela i kamap.

²⁵Ol brata, prea long mipela tu.²⁶Mekim gutpela pasin long olgeta brata wantaim pasin bilong laikim ol narapela.

²⁷Mi askim yupela, long nem bilong Bikpela, bai yupela i ken ritim dispela pas i go long olgeta brata.²⁸Marimari bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai em bai i stap wantaim yupela.

2 Tesalonaika

1 ¹Poli, Sailasi nampa Timoti pas agantem yigem kotipimi nampa senuti ano'na jisasipim amakukun ure Tesalonaika wam, ²Koti senu tifo'e nampa Ano'na Jisasini ara faru nampa awa awa yigen nampa wano.³Sifa tiwa o, masdie nura Koti susu siakafano, mini antami awoguge, nayeyara, yigenti yimakukum mano eraruge wami enon ayir anta yigepim ituka. ⁴Senu yigenti anta yanti simoyure'ya ena afa awa yiyimeve'ya yigenti anta yanti. Sa'dage be amakukupim umaru mare wam anta yu nampa amuna umaru mare wam anta yu yiyimeve'ya.⁵Miyi om antami Kotini atekam ko'ino, maside yu yiyimitem nayeyara amuna umantim ofebuga.⁶Emo savi uyikananim koti savi uwakatem nayeyara, bepimi atekem. ⁷Savi uyikewam watanasipim avima mapa ratem. Anona Jisasi beni ankeroni eran nampa yinami rayimatm. ⁸Kotipim iwam watanasi nampa Jisasi na buyintewanu anon igafim intafitem. ⁹Kotini aran anene yeka yina beni awa awapim neka wanayom. ¹⁰Beni kanaga yina mi'nina beni watanasi bepim yimakukum ewanu amoyitem. senu sami amakukuna ono. ¹¹Mini yanti maside, nura enanti yigaumukeve Koti awogu uwakana amakukupim yoga. ¹²Sigau muke ya epim Koti avi urina bepimi en avi uri senuti Ano'na Jisasin avipim.

2 Tesalonaika

1 ¹Pol, Sailas na Timoti i raitim dispela pas i go long sios bilong ol Tesalonaika insait long nem bilong God, Papa bilong yumi na long Bikpela Jisas Krai.²Larim marimari na bel isi i kam long God Papa bilong yumi na Bikpela Jisas Krai i ken stap wantaim yupela.

³Mipela i mas oltaim tok tenkyu long God long yupela ol brata. Dispela em i moa gutpela, bilong wanem bilip bilong yupela i wok long kamap strong tumas na pasin bilong yupela long laikim na givim bel long wanpela

narapela em i pulap tru.⁴ Olsem na mipela i save amamas tru taim mipela i save tokim ol narapela manmeri husat i stap long ol sios bilong God long narapela hap long dispela pasin bilong yupela. Mipela i save tokim ol long pasin bilong yupela long stap isi, na bilip bilong yupela long taim ol narapela manmeri i save bagarapim yupela. Na tu long ol pen yupela i bin kisim.⁵ Dispela bai soim mak bilong stretpela kot bilong God. Wanem samting bai kamap long dispela i olsem, yupela bai inap tru long go insait long kingdom bilong God, long wanem yupela i bin karim hevi tasol yupela i no bin lusim bilip.

⁶God bai mekim stretpela pasin bilong Em taim Em i givim hevi na pen long ol man husat i bin givim hevi na pen long yupela,⁷ na rausim hevi na pen bilong ol man husat i karim hevi wantaim mipela. Em bai mekim ol dispela samting long taim Bikpela Jisas i kam wantaim ol ensel i stap insait long strong bilong Em.⁸ Wantaim bikpela paia lait, Em bai bekim bek pasin nogut na givim pe nogut long ol manmeri husat i no save long God na long ol lain husat i no harim tok long gutnius bilong Bikpela Jisas na bihainim.

⁹Ol bai stap longwe tru long ples Bikpela i stap long em na long strong na biknem bilong Em, na ol i bai kisim bikpela pen na bagarap bilong stap oltaim oltaim.¹⁰ Em bai mekim ol dispela samting i kamap long dispela dei taim Em i kam na bai ol manmeri bilong Em i givim biknem tru long Em na ol lain i bilip bai tingting planti long ol dispela samting. Long wanem, testimoni bilong mipela long laip bilong mipela na tok mipela i autim long yupela em yupela i bin bilipim.

¹¹Long dispela as tu, oltaim mipela i tingim yupela long beten. Mipela i beten olsem God bilong yumi bai luksave na tingim ol gutpela samting insait long yupela na long singaut bilong Em long yupela. Mipela i beten tu olsem Em i ken inapim tru olgeta bel kirap bilong yupela long mekim ol gutpela samting na inapim tru olgeta gutpela wok yupela i mekim long bilip bilong yupela wantaim strong bilong Em.¹² Mipela i beten long ol dispela samting long wanem, long yupela tasol bai Bikpela Jisas i kisim biknem long nem bilong Em. Mipela i beten olsem Em yet bai givim biknem na luksave long yupela long marimari bilong God na Bikpela Jisas Kraais.

2 Tesalonaika

2

¹Magemi Ano'na mano yemi senu mantemi manafim Jisasi nampa rananim waya agante yike. Yige sifa tiwa yintae yare, ²Naye naye waya yigeka yinanimi muna yimide sem mana Kotini aiyo nafi senanti agantane sitem. Minifim amakukun ure se a'i Ano'na Jisasi magafim kukane buse.³Eam mana wayi muna buyimino, Nayeyare,naemi mini anene fawarina nami Kotimi namugoyi ua;kateye,amo rarana fakagi itene,mini waitami afiemo ana kainanim waitave. ⁴Mini waita mano beyavi maren urevevem.Kotire afike aruvevem Kotini naupa untavemi semi Kotive sitemi.⁵Yigemi intevege mini nuram yigenampa wage;eguna, yigemi mini aneneyu ganti yiyimidukegafu? ⁶Magemi,yigemi intaga nayemano bemi uyakene,beyi kanaga,bemi faka yefawarite ⁷Nayeyare,,mini aromuga anta a;ifawaruga,mana waitamano uyadukem bamise beni kanaga binami ranam bitemi.⁸Naemi, amo rarewam waita amakagi itene,Jisasi awauntike aumano mini waitami aruma fugitene.Anona mano yinanikai bemi manta anka;akatene. ⁹Amo rarewam waitamo yemi wanano pake ofainamp eranti maratene muna antayu, ¹⁰Mini anenemi yui afi;inayoyi gai fawaritem,nayeyare,yemi fuga aumo maram wayami buawa kuntuka.¹¹Mini antaga Kotimi yiyikana mana savi yogaka biteye mini muna yogaka yimakuku iteye. ¹²Minimi manuga,msidemi kokai itvinayo fugawaya gao yimakuku buyoyi,muna antayanti anoyimo yuga. ¹³Kotimi susu siakafa maside nuran,yigemi afa;Anonamano yigemo yiyewayi.Nayeyare,Kotimi yigemi uyadukane anantao beve yiviganago,yigemi aiyfim ateke fugawaya sinago. ¹⁴Anona mano yigemo yarakurami awogu wayamano anpai yarakuka seyuyami,yigemi mini awagu anene Anona Jisasipake maranago. ¹⁵Mi'nugami afa awa o itama erarure Kotina yiyime fauna bayami fakama erarogo. Agantuka baya wafi sigam baya. ¹⁶Mage senuti Ano'na Jisasi nampa Koti senu tifo'e senu ayigara ure senu nampa bem awogu uyikevem avogu anene yu bewapakem marafanu beni awa awapim, ¹⁷erarure be ma'de awogu yogaru mantuka.

2 Tesalonaika

² ¹Nau long dispela kam bek bilong Bikpela Jisas Kraais bilong yumi na yumi long bung na stap wantaim em, mipela askim yupela ol brata,²olsem na yupela noken pilim hevi, bel kirap na poret long wanpela spirit, long wanpela toktok, o long wanpela pas yupela i ting mipela i salim i kam long yupela, em soim mak olsem dispela dei bilong Bikpela i kamap pinis.

³Noken larim wanpela man i paulim yupela. Long wanem, dispela dei bai i kamap bihain long taim ol manmeri bai i sakim tok na birua long God, na man bilong bikhet bai i kamap ples klia, em dispela man bilong lus na kisim bagarap.⁴Em dispela man husat i save saitim na apim em yet na i tokpait long God o ol i save lotu long em. Olsem tasol, em bai i go insait long haus lotu bilong God na bai tokaut long olgeta olsem em yet em i God.

⁵Yu tingim tu, long taim mi bin stap wantaim yupela, mi bin tokim yupela long ol dispela samting?⁶Nau, yupela save long wanem samting i pasim em, na long taim bilong em yet, em bai i kamap ples klia.⁷Long wanem, dispela pasin hait bilong sakim tok i kamap pinis, na wanpela man tasol husat i pasim em nau go inap ol i rausim em i go.

⁸Bihain, man bilong sakim tok bai i kamap ples klia, husat Bikpela Jisas bai i kilim em wantaim win long maus bilong em. Na Bikpela bai i rabisim em long kam bek bilong em.⁹Taim man bilong sakim tok i kam, em bai i kisim helpim long satan wantaim olgeta pawa, ol mak na giaman mirakel,¹⁰na wantaim olgeta giaman bilong pasin i no stret. Ol dispela samting em bai kamap long husat ol bai i lus, bilong wanem, ol i no bihainim laik bilong tok tru long kisim laip.

¹¹Long dispela as God bai i salim ol long wanpela wok i gat asua na ol bai i bilip long dispela giaman.¹²Na as bilong dispela pasin i olsem, olgeta bai i kamap long kot. Em ol dispela lain i no bin bilip long tok tru, tasol ol i bin amamas tru long mekim ol pasin i no stret.

¹³Na olgeta taim mipela i mas givim tenkyu i go long God long yupela, ol brata, yupela husat Bikpela i save laikim. Long wanem, God i makim yupela pinis long kamap paslain long pasin bilong kisim bek, na kamap holi insait long Spirit na bilip long tok tru.¹⁴Bikpela i bin singautim yupela long dispela long rot bilong gutnius bilong mipela, bai yupela inap long kisim glori bilong Bikpela Jisas Krai.¹⁵Olsem tasol, ol brata, sanap stret na holim pas strong olgeta pasin mipela i bin skulim yupela long toktok o long ol pas bilong mipela.

¹⁶Nau Bikpela bilong yumi Jisas Krai em yet, na Papa God husat i laikim yumi na givim yumi laip i stap gut oltaim oltaim na gutpela samting yumi bai kisim bihain insait long marimari.¹⁷Stap gut na stretim bel bilong yu insait long olgeta gutpela wok na tok bilong God.

2 Tesalonaika

3

¹Sifa tiwa o, mage senu ganti yigaumi muku sikago, Anonamano ami ame ure ga manta yaniogo bemi ma'dem nuram yigen nampa wane .²Ma'nisire inatisikaga savi waita yiwanapake yenu,savi anta ewam waita yu wage.Nayeyare, nesuanomi yima kuku anta bu ruka. ³Minugamifo, Anonamano maside nurami yigem yideka bemi yigemi eraruyikem rafiyyikatem mini savi waita ago.⁴Seyuya simakukumi yigenanti Ano'napim re'ya kanami mini anene uwareve awkurinagom mini yanti eram baya sewafu yigenanti. ⁵Ano'na mano yigen yofainani Kotini ayir anene Kraisi mini senuti umanti mantuka.⁶Afo sifa tiwa o, magemi yigenanti eram baya sewauno senuti Ano'na Jisasin avipim anem uyimego afa awa yemi bu yogeve yemi i awakureve senupake mantuka yanta. ⁷Yigenanao intaga senuti avuawa avoguino mini awakurinagom. Seyuyami yige nampa iveyane wata anasi yanta ureya beya yeyumi magafim dam ikumewa. ⁸Mana bayini yunami fami bune'yare, aya iyurykeya mi'nugamiyfo ayufum ba wa'wayam eran yogari'e ya umar bu amirante'ya enom ba . ⁹Seyu mini anta e'ya erara irukegaune mi'niranti.Buve,seyuyami amamam nanta irare yige yige amone mini anta awakurogo ya.¹⁰Yige nampa be'ya, erarure yami yigenanti ma'nisiga, Mana waita iyogaranti, afo bemi yunami bu nano. ¹¹Seyuya intasiwaunami mana'a yigepike bu yogewa mana'ami enoni anene anakaewa. Magemi eram baya sei intinti yimuno anona Jisas Kraisi mini mi'newam waita yu sa'dage bega yigeny eraka yunami afakare nago.¹³Mi'nugami yige sifa tiwa o, awogu ira abesara iyogo. ¹⁴Mana waita senuya sami mana afauntim bam iawakurinaniyi, bena amonama sokeogo benampa manafim buwa yoga mi'ni na bemi agaye ino. ¹⁵Bemi amonama namugoyi iyogo, amonama afa awayi ono.¹⁶Anona ara yasi bemi yigemio yira yasimi yimino madem nuram madem yoganti yigemio maranagopim. Anona manomi yigen nampa madepa wano. ¹⁷Semi Poli seti yapikem agantauna, yigepa.Sesi yapike agarau, mi'nure agarewauno yive. ¹⁸Senuti ano'na manoni awa awa nampa Jisasi yigen nampa bano. Fugave.

2 Tesalonaika

³¹Nau ol brata, beten long mipela, olsem tok bilong Bikpela bai i go hariap na tu hapim i go antap olsem em oltaim i save stap wantaim yupela.²Beten olsem mipela i ken kam aut long namel bilong ol man nogut, na ol man bilong mekim pasin nogut. Bilong wanem, planti bilong ol i nogat pasin bilong bilip.³Tasol, Bikpela ol taim i save stap klostu long yupela bai strongim yupela na lukautim yupela long dispela man nogut.

⁴Mipela i gat bilip long yupela insait long Bikpela olsem yupela i ken mekim ol dispela samting na tu yupela i ken bihainim i go yet ol dispela samting mipela i tok strong long yupela long en.⁵Bai Bikpela i ken helpim yupela long luksave long laikim bilong God na long Krai i bin karim hevi bilong yumi.

⁶Orait ol brata, nau mipela i tok strong long yupela long nem bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai long yupela i mas givim baksait long olgeta brata husat i nogat wok na i no save bihainim wanem ol samting yupela i bin kisim long mipela.⁷Yupela yet i save long ol pasin bilong mipela i gutpela inap long yupela i ken bihainim. Mipela i no stap namel long yupela olsem ol man meri i no bin daunim laik bilong bodi bilong ol.⁸Mipela i no bin kisim kaikai bilong ol sampela lain sapos mipela i no baim yet, tasol, mipela i wok hat na strong long nait na dei, bilong wanem mipela i no laik givim hevi long wanpela bilong yupela.⁹Mipela i bin mekim dispela pasin i no olsem mipela i nogat namba long mekim. Nogat, tasol mipela i laik mekim olsem long kamap piksa long yupela i ken lukim na bihainim pasin bilong mipela.

¹⁰Taim mipela ibin stap wantaim yupela, mipela ibin tok strong long yupela olsem, Sapos wanpela man em i no laik wok, orait em i noken kaikai.¹¹Mipela i harim olsem sampela namel long yupela i no save mekim wok na tu sampela bilong yupela i save bagarapim samting bilong ol narapela man.¹²Nau mipela i tok strong na givim tingting insait long Bikpela Jisas Krai long ol dispela kain man ol i ken stap isi na kaikai long hatwok bilong ol yet.

¹³Tasol yupela ol brata, yupela i noken les long mekim wanem samting em i stret.¹⁴Sapos wanpela man i no bihainim tok bilong mipela i stap insait long dispela pas, orait yupela i mas luksave long em na yupela i noken wokbung wantaim em na em i ken pilim sem.¹⁵Yupela i noken lukim em olsem wanpela birua tasol yupela i mas tok strong long em olsem brata bilong yupela.

¹⁶Bikpela em i papa bilong bel isi na em i ken givim bel isi long yupela long olgeta taim na long ol kain wok yupela i mekim. Bai Bikpela i ken stap wantaim yupela olgeta.¹⁷Mi Pol na dispela em i luksave pas bilong mi long yupela. Wantaim han bilong mi yet, mi raitim dispela pas. Em rot mi save raitim long en.¹⁸Bai marimari bilong Bikpela Jisas Krai bilong yumi i ken i stap wantaim yupela olgeta.

1 Timoti

1

²¹Semi Pori Jisasini yogam waita Kotini age wayaga seyu'ya sivigananim waita Jisasi kaimi yotivi gewayi .v2 Emi Timoti, setiga ugam mono amakukupim, Koti senu sifoe nampa Jisasi senuti Ano'na.³Mesadonia bona wa mana yoganti marano. Efeis bewa Eran baya sina ena mono baya yuwa busiyi mego. ⁴Yen yinau yigao yami buyintago, mini anta yu yira manta yira itarana Kotini yoganti ofabuina, amakukum irantafim.⁵Mini intin tano ni anta ma'nugano ayin anta fuga arakake yinana i avogu inti nampa fuga amakukum nampa. ⁶Mana'a wata anasi avogu anta yeremi savi waya awakurewa. ⁷Yemi sisayi iryemi ewa, afo yemi avogu imaya bu marewa yemi ewa bu marano yanti. ⁸Afo seyu intaga suwau kaga wayami avogu wayami mana wayi awakurino awogure.⁹Intaruka, kaga waya mi awogu waita yu yinta buvem, kaga waya mose romu'de bu awakure wam waita yu yinta, wata yu yepim avoggu anta buvem afo yepimi Kotini awogu anta buruke mo. Eyanofoe nafi eno arewam waita yu lo mi yen yintami. ¹⁰Savi monko anta ewam waita yu'yinta wa, wata yu itave wata'yu marewanu yinta wai, wata'yu itave enoni yogam waita umori ewanu yinta wai, muna baya sevam waita yu nampa awogu baya sima savi ewam waita'yu avogu waya manoni namugo yi ewayi. ¹¹Mini awogu bayami Koti simi'dem sem, mini yogam marano sigane.¹²Jisasi senuti ano'na susu siakege eranti simina beni yoganti marauna. ¹³Wafa Kotimi kasi waya siake, watayu savi uyike, aruvinti yenampa mante itare. Magemi Kotini agunanene mare, nayeyara amakukupim bam anta aiyigara e'. ¹⁴Kotini awa awa sepimi ituka, amakukupim ban anta nampa eno aiyiranta Jisasi aupem bem. ¹⁵Mini bayami mana awogu baya iye mini baya mantem sem Jisasi mana magaga kuma fu'bem kumipikem seyuya sividuka. Semi kumi waita yu'i kumi waita be'i maside kumi waita yakagare kumi eve. ¹⁶Mini antaga agun anene mare'. Minuga'i semi a'nam waita beni arafaru yotivigem. Jisasi mante yigepim yo'yivigam waya ka'na yo'yividana watanasi bepim amakukum dem bantana aum maranagom. ¹⁷Maside nura bananim kin, eni kipantava iwam, watanasi em ba bu amonagam. Eya'o mana anona Koti. Maside anon avi nampa eranti eninta magewa naem ba wanonam. Fuga.¹⁸Mini bayami eka'i dege, Timoti setiga, nayeyara wafa epimi bem mana avogu aruvunti aruvonam, ¹⁹Amakukunampa awogu inti fakano. Mini waya anem uratemi, yigenti yimakukum savi item. ²⁰Himeniusi nampa Aleksendra yemi semi wanonomi yimidukau savi baya mante anepa baya bu sego ya.

1 Timoti

1 ¹Mi Pol wanpela aposel bilong Krai Jisas long lo bilong God husat em i man bilong kisim bek yumi na Krai Jisas husat em i man bilong givim driman, ²Long yu Timoti, pikinini tru bilong mi insait long bilip, sori, marimari na bel isi bilong God Papa na bilong Krai Jisas Bikpela bilong yumi.

³Mi laikim yu long wokim dispela wok taim mi go long Masedonia, yu mas stap long Efesas long wamen yu bai tok strong long ol wanwan man husat i laik skulim ol man long ol narapela bilip bilong lotu. ⁴Na tu ol i noken putim yau long stori bilong ol tumbuna. Dispela bai kamapim kros na em bai i no inap helpim wok bilong God, long pasin bilong bilip.

⁵Nau as tingting bilong dispela tok em i olsem pasin bilong laikim i mas kam long klinpela bel na gutpela tingting na trupela bilip. ⁶Sampela manmeri i lusim pinis gutpela pasin na i bihainim kranki tok. ⁷Ol i laik kamap tisa bilong lo, tasol ol yet i no kisim klia tingting long wanem samting ol i toktok na wanem samting ol i laikim yu long kisim. ⁸Tasol yumi save olsem lo em i gutpela sapos wanpela man i bihainim gut.

⁹Yumi save tu olsem, lo em i no bilong ol stretpela man, tasol em i bilong ol man i save brukim lo na i no bihainim, ol man i nogat stretpela pasin insait long ol na ol man i nogat pasin bilong God. Lo em i bilong ol man i save kilim ol papamama o pasin bilong kilim arapela man. ¹⁰Na tu em i bilong ol manmeri save mekim pasin pamuk, ol man i save maritim ol man yet, ol man i save stilim ol wokman bilong ol arapela man, ol lain i save giaman na tok giaman long arapela poroman bilong ol na birua long gutpela skul toktok. ¹¹Dispela gutpela tok bilong Bikpela God yet i givim mi tok orait long mi long mekim dispela wok.

¹²Mi tok tenkyu long Krai Jisas Bikpela bilong yumi long wanem em i givim mi strong na makim mi olsem mi inap long mekim wok bilong em. ¹³Bipo mi wanpela man bilong tok bilas long Bikpela God, mi save mekim nogut long ol man na kirapim pait. Tasol nau mi kisim marimari bilong God long wanem mi save laikim pasin bilong bilip. ¹⁴Tasol marimari bilong Bikpela bilong yumi em i pulumapim mi wantaim pasin bilong bilip na pasin bilong laikim em i stap insait long Jisas Krai.

¹⁵Dispela toktok em i wanpela gutpela tok na bai helpim husat i kisim olsem Jisas em i kam long ples graun na dai long kisim bek ol man bilong sin. Mi wanpela sinman stret i winim olgeta sinman. ¹⁶Tasol long dispela as mi kisim marimari, olsem na mi namba wan man Krai Jisas em i soim pasin bilong bel sori. Krai Jisas em i wokim dispela olsem tok piksa long soim ol man i ken bilip long em long kisim laip i stap gut oltaim oltaim. ¹⁷Nau long yu king bilong oltaim oltaim, nogat pinis bilong yu, ol man i no save lukim yu na yu wanpela Bikpela God tasol, olgeta biknem na strong em i bilong yu nau na oltaim. I tru.

¹⁸Mi putim dispela tok long yu, Timoti pikinini bilong mi long wanem tok i stap bipo pinis long yu olsem yu bai paitim wanpela gutpela pait. ¹⁹Holim pasin bilong bilip na gutpela tingting. Taim yupela i givim baksait long dispela, bilip bilong yupela bai bagarap. ²⁰Kain olsem Himenius na Aleksendra em ol lain mi givim long Satan long kisim skul toktok long noken tok bilas.

1 Timoti

2

¹Minugami, anata anene yanti ayiranta yanti yintaemi, afo yugam mukoko ,emi augam mugure Koti wapa susuve yiyika, ²Kinu (king) namap anon waita yu yugam mugu yika, seyuya arayasi nampa kumantuma sokeofanu, minugami Koti avogu anta ayigaraemi avogu anta makam avi. ³Mini anta Kotin augaka awogu anta, seyuya yivikam waita. ⁴Ma'de yu se waunafa yerave avogu waya intago. ⁵Mana Koti mana wam, Koti nampa watanasi'yu yi'awana waita mana bem. Mini waitami jisasimino. ⁶Bemi ma'deyu aya uruka waita ka'na Koti siruka kanaga. ⁷Mini antaga, Koti semi anta itaruka beni yogam waita. Fuga waya yiyime, muna busira. semi Juda yu'yi sisa be'i atekam waya sira. ⁸Mi'nugami ma'de watayu, madem magufikem yiyami yanafa dago minukami yugam mukega yirayasi mate buyisuve buyivoko. ⁹Manayom intika Anasi'yu awogu ureya unambado ureya yen yu fikare awogu ure yu'i rafisego. Yi'nontau mante ena ana iyega, ankaroro'yu anom moni ba anene yu mante amugu iyogo. ¹⁰Anasi asika awogu unamba'do urega yigen yumi ayofago, mini antami atekam ante yigenti awogu anta faka nago. ¹¹Anasiyu yenyu magafim reka ami intako. ¹²Anasiyu dana watayu ya bu rougago, yu'i magafin de sa'dage wago. ¹³Nayeyara Kotimi a'nanta Adami uwaremi naemi Ivi uwanatuka. ¹⁴Wananomi Adami muna bu amiduka, Ivi mi muna amimi kumi uwantuka. ¹⁵Mi'nugami Kotimi anasi'yu yivigatem, iyaom magam yoga nampa yimakukum fakama erare nampa eno aiyiranta nampa ateka intinti.

1 Timoti

2 ¹Olsem na nambawan samting, mi laikim yu putim ol kain askim olsem, ol prea, yu makim ol manmeri na beten na givim tenkyu bilong ol manmeri i go long God,²Prea long ol King na ol gavman, long yumi i ken stap bel isi na sindaun gut, na ol pasin God i laikim na pasin em i gat gutpela nem.³Dispela pasin em i gutpela na em i orait tru long ai bilong God, man bilong kisim bek yumi.⁴Em i gat strongpela laik long olgeta manmeri long kam bek long em na save long as bilong tok tru.

⁵Long wanem i gat wanpela God na i gat wanpela namel man tasol long God na long man na dispela man em i Krai Jisas.⁶Em i givim em yet olsem peiman bilong olgeta man, olsem testamoni long taim bilong em stret God yet i makim.⁷Long dispela as, God yet i makim mi long kamap man bilong autim gutnius olsem aposel. Mi tok tru. Mi no giaman. Mi tisa bilong ol lain i no Juda long pasin bilong bilip na tok tru.

⁸Olsem na mi laikim olgeta man long olgeta ples long apim holi han bilong ol, long prea na noken belhat na kros pait.⁹Long wankain tingting, mi laik ol meri i ken putim naispela na gutpela klos, long karamapim gut skin bilong ol na lukautim ol yet gut. Ol i noken stailim grass bilong ol, o putim gol, o bis na ol klos i dia tumas.¹⁰Mi laikim ol meri long bilas gut wantaim ol klos inap long karamapim gut skin bilong ol na bilas gut na dispela bai tokaut long pasin God i laikim na tu soim ples klia gutpela pasin bilong ol.

¹¹Meri i mas lainim long stap isi tru na stap aninit olgeta taim.¹²Mi no larim ol meri long skulim ol arapela, o stap het bilong man, tasol em i mas i stap isi tru.

¹³Long wanem God i wokim Adam pastaim na bihain Iv.¹⁴Satan i no giamanim Adam, tasol em i giamanim Iv na em i kamap meri bilong brukim lo.¹⁵Olsem na God bai kisim bek ol meri long wok ol mekim bilong karim ol pikinini na tu sapos ol i strong long holim pasin bilong bilip na pasin bilong laikim na i stap klin wantaim gutpela tingting.

1 Timoti

3 ¹Mana wayami fuga waya ugane: Iyewa dafisiri ira intinto ara-ano ewagami, bemi savi avi bumagena awogu yoga raviga-ana makanani waita mano manave. ²Inana bemi savi avi budukanani waita wano. Sana inim dena, wata anasi yiwana awogu intim dukena, awogu antanampa awuawa dena, anasi wata awogu uyikewanani waita wano. Bemi awogu awuawa anasi wata yigatino. ³(Bia) nomi neva anta nampa aruvin anta bepim iwano. Eno ayiranta nampa ara amin anta bepim bano. Bepim moni ayiranta iyawano. ⁴Beyamapikem anene yu rafima awogu ena beyagafanta ami intare ya awakurogo. ⁵Mana waita mano beni anene yuka awogu ure burafisitemi, iteniga urena afo Kotini wata anasi rafisitene? ⁶Auwemo auo wayedukam waita dafism yoga buamego, be-yau mare urebem kumipim dufamitene wananom mano inte uremi be yavi yani itemi, dufamitene. ⁷Awogu anta nampa mapa wanayom wata anasi nampa wano, nayeyara wananoni makasintike bu rufamitene. ⁸Mono ma-anom rafisim waita yuwa miyi om anta mana ogo. Yemi era nomi buneya yemana maside anene maganayo initiri buyogo. ⁹Yemi fuga wayaga ana itageya ateka intika ana yimaku ogo. ¹⁰Ananti yenare ateveya inaemi enoyupimi yogago nayeyara minitemi ami buwatene. ¹¹Yiwama oni urega anasi yui atere bega enonampa yira uma burega maside anenefimi atede awakunte wago. ¹²Mono ma yinom waita yu mana inim mana magago. Benagafanta awogu ure rafisevena mapiken anene yuba rafisino. ¹³Yemo awogu uremo awakuroyimi itama ake-emi itama eraruremi Jisasini awakuri antafim itama ake-ugane. ¹⁴Mana anene yu-o epa mage agaraege daunami, ewanafa ameure mage yiranti suno v

¹⁶Seyuya maside mano amone inteya eyare Kotimo aupa duka baya: "Mana bunam mantem fawarimi Aiyo aganowa bewa sima fawarene, Inaru yogam waita yuwa fawarimi amoneye masidem, maside nom magafa yisimima ananteye, maside nom magafim intare yimakuku omi, yerarakemi beyi sagantimi inarufa urene.

1 Timoti

3 ¹Dispela tok em inap long ol manmeri i ken bilip long en. Sapos wanpela man i laik kamap hetman bilong sios, orait em i laikim gutpela wok.²Olsem na dispela hetman bilong sios i noken i gat asua. Em i mas i gat wanpela meri. Dispela man i mas stap namel na i gat wanpela tingting, stretpela pasin na luk save long olgeta manmeri. Em mas i gat pasin bilong skulim ol narapela lain.³Em mas i noken i gat pasin bilong spak, na hariap long pait, em i mas i gat pasin bilong givim bel na laikim ol narapela lain na em i noken laikim tumas moni.

⁴Em mas i gat pasin bilong lukautim ol samting long haus bilong em gut na ol pikinini tu mas i gat pasin bilong harim tok na bihainim em.⁵Sapos wanpela man i no save gut long lukautim ol samting bilong em yet, orait olsem wanem bai em i lukautim sios bilong God?

⁶Em mas i noken wanpela nupela tanim bel na em bai pulap wantaim pasin bilong apim em yet na pundaun long sin olsem satan.⁷Em mas i gat gutpela pasin wantaim ol lain autsait, long wanem em bai i no inap pundaun long mak bilong asua na trep bilong satan.

⁸Ol hetman, bilong sios tu mas mekim wankain pasin, wokabaut stret na noken mekim tupela toktok. Yupela mas noken drink planti wain o i gat pasin bilong laikim tumas.⁹Ol i mas bilip long tok tru na save long wanem samting em i tru wantaim stretpela tingting.¹⁰Ol tu i mas kisim tok orait pastaim na bihain ol bai mekim wok bilong wanem ol i nogat asua.

¹¹Ol meri tu i mas i gat pasin bilong wakabaut stret na ol mas noken i gat pasin birua. Ol i mas stap namel na stap tru long olgeta samting ol i mekim.¹²Ol hetman bilong sios i mas i gat wanpela meri tasol. Ol mas lukautim ol pikinini bilong ol gut tru na olgeta samting bilong haus.¹³Husat ol i bin mekim gut long ol yet, ol i sanap strong na i gat strongpela bilip na ol i stap tru long bihainim Jisas.

¹⁴Mi raitim ol dispela samting long yu na mi gat tingting long kam long yu klostu taim.¹⁵Tasol sapos mi no kam, mi raitim bai yupela i ken save na stap insait long haus bilong God, em i sios bilong God i stap laip oltaim oltaim na em ol strongpela bilip manmeri bilong tok tru.

¹⁶Em i hat tru long haitim tok tru na pasin bilong God i antap tru. "Em i kamap wantaim bodi, Holi spirit i tokaut klia, ol ensel i lukim, tokaut namel long olgeta hap long olgeta kantri na olgeta hap graun i bilip long em na em i bin i go antap long heven insait long glori."

1 Timoti

4

¹Afo,aiyoaga ano sima fakadem sem, naemi watanasimi yimakukum yerarem savi awamuano ami intateye. ²Mini muna baya aupepim, yenti intiru' aniana item.³Ano site mono wata mano anasi sarukam yunam, Koti uwantem yimakukum ewam watanasi fuga mana sevam yimitem. ⁴Ma'de anene Koti uwantukami awogu ugem, savi aneneve sire ifa burafano, Koti nanti susuve sireya marafano. ⁵Nayeyara, Kotina nampa auga mukir antanako mantem awogu umaka.⁶Mini anene yanto enafa awa yiyimite, Jisasini awogu yogam waita banonam. Amakukupim erarino awogu waya yu intare awakurite. ⁷Miugami, mana magaga kena muna baya yu buyintano. Kotini awogu anta nampa bano. ⁸Sito kanaga mana magaga kena au'bunam ofa ono. Kotini awogu antafim aupem bano, masidem ofainti bem. Minimi fuga baya nampa bantana aum fakarukem.⁹Mini baya mano eran dukem fuga baya bamise madem wata anasi intare yima kukun ogo. ¹⁰Miniyanti erarureya yogafano nayeyara fuga sima kukum Kotipim ewafau,, bemi yewayegem wata anasi yiviganani,yima kukum ewayi.¹¹Atede sima fakade yiyimego. ¹²Enomi rana yigemi sima savi buyino, yimakukum ewa waita yibu yiwu yimaka bago, ayiranta fike,, amakukuka itama akeuge atede wano, ¹³Mono' baya seve Kotinami yiyi mi'ma awogu eve eraruyike waganaga yeno.¹⁴Epim bam awogu yoganti burano, mini yoganti emi amidu kemino. Kasa nampa waitayuo sigani urem sima fawarurem yinom waitayu anoka yiyan duka.mino itayu , ¹⁵Mini anene yu rafima awogu ure mini aupem bagana eno eni yoganti amonama faka da. ¹⁶Eyageka rafima awogu ure ake baya yu mara maside nura, nayeyara mini anta mano enavigemi maside ena watanasi ba yivigatem.

1 Timoti

⁴ ¹Orait, Holi Spirit i tokaut klia olsem, long bihain taim ol man bai i lusim pasin bilong bilip na harim ol toktok bilong ol giaman spirit na tu harim skul toktok bilong ol spirit nogut.²Insait long displela giaman toktok, tingting bilong ol bai i paul nabaut.

³Ol bai tok tambu tru lo marit na kisim ol kaikai God i bin wokim bilong skelim namel long ol bilip manmeri na husat i save long tok tru.⁴Olgeta samting God i wokim em i gutpela tru. Yumi noken lusim olsem em samting nogut, tasol yumi mas tok tenkyu long God na kisim..⁵Long wanem, em yet i bin klinim na kamapim gut tru wantaim tok bilong God na wantaim pasin bilong beten.

⁶Sapos yu tokim ol dispela samting long ol brata bilong yu, yu bai kamap gutpela wokboi bilong Jisas Krias. Olsem yu bin kamap strong long bilip taim yu kisim ol gutpela skul toktok na bihanim.⁷Oisem na noken harim ol stori

nogut bilong dispela graun. Tasol yu mas skulim yu yet wantaim stretpela pasin bilong God.⁸Yumi mas gat liklik taim long skulim na helpim bodi, tasol stap insait long gutpela pasin bilong God i gat helpim bilong olgeta samting. Dispela i save holim tok tru bilong laip i stap nau na laip i stap bihain taim tu.

⁹Dispela tok em i gat strong na em i tru na olgeta manmeri i ken harim na bilipim.¹⁰Long dispela as yumi mas wok strong long wanem yumi i gat strongpela bilip long trupela God, husat em man bilong kisim bek ol manmeri, tasol ol lain i bilip long em.

¹¹Yu mas tokaut stret na lainim ol long dispela samting.¹²Noken larim narapela daunim yangpela laip bilong yupela, tasol stap piksa bilong ol man i bilip, ol toktok bilong yu, wok bilong yu, pasin bilong laikim, sanap strong long bilip na stap klin.¹³Yu mas autim tok na skulim ol manmeri gut long strongim ol inap mi kam bek.

¹⁴Noken lusim dispela present bilong wok i stap insait long yu, dispela em yet i givim long yu olsem tok profet i tokaut na tu ol hetman bilong sois i putim han antap long yu.¹⁵Lukautim ol dispela samting gut na stap insait long en na ol manmeri bai i lukim wok bilong yu i kamap ples klia.¹⁶Yu mas was gut long yu yet na kisim gut ol skul toktok na yu mas mekim olgeta taim, bilong wanem dispela bai kisim bek yu na ol arapela manmeri tu.

1 Timoti

5

¹Anom waita yuka eram baya isego, Yimonama yifo eyi urega awogu anta eve yofa ogo. Ifo waita yu, yimonama enafa awa yi ure awogu anta uyikare yofaogo. ²Anoka ininam awogu uyikega yimonama yige yino'e yi ogo afo ifo asikayu yimonama yiyomagi ure awogu anta uyikago atekam anta nampa atekam intika. ³Kento ini nam awogu anta uyikago, anasiyu ana'o imake ofainti ima rewayi. ⁴Awafu fu'bugam inim iyaoru nampa anawasim rukatem, e'ana mini iyaoru yu awogu anta yenyimapiim uraya yenyi nofoyi awogu antaga anene yimego. Nayeyara, mini antaga Koti amoyitem⁶⁵Awafu fubuga inim [kento], iyaonti imakem afo beyayofim beyi aunanam imakem.Bemi beyi masidem umanti Kotin ayapim demi afo ayufum ba saga kawa Kotipim augam mukem ofainoyanti.Minugami mana kento inim, benawafu fukayi beyi aumanoni ayinti awakurem, mini inimi masidepa fukem, manure, aufimi aum mantem bemifo aum iyaontimi ai fukem.⁷Mana bayami sima fawa rure benawafu fu'bugam inin nampa yen yigafanta sina mini anta yera burago. ⁸Minugamifo Mana waita mano awogu anta beni watafinafi, beni akupim bu uwaratem, mini fuga waya bu awakurevem beni amakukupim buatekem.⁹Mono mapim yiwafu fu'bugam inim yivi marago,Yenti orante 60 tia ten yakagem bugam inim. Mini inim mana waita mana wafa mantukem benawafuka atedem bam inim. ¹⁰Mini inimi atekam anta dukem benagafanta awogu rafisiri evem, eno awogu uyikem, yimakukupim bam inim waita yofaem, umantim bam wata nasi yofaevem erarurem bem awogu anta mana ewayi.¹¹Mnugamifo monoano ifo asika yivi imarago, yen yiwafu fukam ifo ininam. Naemi aumanoni ayika ena waita mantarem Koti anenuma amitemo. ¹²Mamini antaga yigaye marate yenanao, nayeyara ami romu'maka wafa mono'mapim kagadure se fa be kotini yogam maranu. ¹³Afo abesara anta manta itare famana kumanture be famana eno yimapim ninonam.Afo eno a'nepa waya sire wata ara mante itaram baya nampa savi baya sinayo.¹⁴Minuga'i ifo asikayu yenyiwafu fukanu yewayege watami ena mante iyaom ma'dana, yenti namugo Wananom mante magafim buratem. ¹⁵Semi mana bayayu agare'i nayeyara, ifo asikayu auwen yenyiwafu fubuganuKotimi anenure wananoni savi ayika bewa. ¹⁶Afo yigenti akupim mana inin awafu fu'bugam batem, awogu anta uwakano. Mi'nurate amuna umaru mante mono'mapim burano, Minuagmi mono ma'ano ena kento yu yofaino.¹⁷Yimakukun ewa watanasi anon yivi yi'nnom waita yu yimego yigen rafisewam. Kotina yiyime wam waita yu anon yivi yimego. ¹⁸Nayeyara, Kotina mano sem, burumaka avunti bu uyagano ativi rasosipem bebagana,"Afo yogam waita ba meyam marano yogari ika.¹⁹Iwa ami buyintano, mana waita mana mono'ma yinom waitaga baya rukagana, karafi kamorea (3) waita inte bagana miini yi'nom waita ga ami rago. ²⁰Afo mana waita mano kumi inenega ewagana, amaka masidem wata anasi yigauka bemi ateaka na afo yewai kumi ira fegago.²¹Kotin augaka, Jisasi nampa beni ateka ankeru, yige nanti eram baya sege, eno yi anta budayimago afo mana bayi mana awogu anta iyu akaga. ²²Ame'ure wata yinoka yiyan de imukuyi kago. Eno i kumi ayipim beva bu awakurono. Koti augaka ate'de bano.²³Emi nomana inano, sitoa waini wa nanam amaka arapim bam aiwa ofaino. ²⁴Mana'a waita yuyi kumi'i faka bami afo ananta yenti kumi dayimatem , minugamifo mana'a kumigu ayofagage'm naemana faka fawaritem. ²⁵Mini manayom antaga ana, mana'a awogu antayu faka bemi, minugamifo, ena ena awogu anta aupa inona wa faka fawaritem.

1 Timoti

⁵ ¹Yu noken toktok strong long ol bikpela man, kisim ol olsem papa na mekim gutpela pasin bilong helpim ol. Na long ol yangpela man, yu mas kisim ol olsem brata na mekim gutpela pasin bilong helpim ol.² Mekim gutpela pasin long ol bikpela meri na kisim ol olsem ol mama bilong yu na long ol yanpela meri yu mas kisim ol olsem ol susa bilong yu insait long stretpela pasin na klinpela tingting.

³ Mekim gut long ol meri, man bilong ol i dai pinis, ol meri nogat wantok long kisim helpim.⁴ Sapos wanpela meri man bilong em i dai pinis i gat pikinini na ol tumbuna pikinini, orait larim ol i lainim lo mekim gutpela pasin long haus bilong ol pastaim bilong bekim olgeta gutpela samting papamama i bin mekim long ol. Long wanem, dispela pasin, God bai i amamas na bel gut long ol.

⁵ Tasol meri, man bilong em i dai pinis na em i nogat pikinini o brata susa bilong helpim em. Em i save putim olgeta hevi bilong em long han bilong God na prea long God long dei na long nait long God i ken helpim em.

⁶ Olsem na wanpela meri, man bilong em i dai pinis i bihainim laik bilong bodi, dispela meri i dai olgeta, em i olsem em i stap laip long bodi tasol long spirit em i dai pinis.

⁷ Yu mas autim dispela tok na ol dispela meri, man bilong ol i dai pinis wantaim ol pikinini bilong ol i noken abrus long mekim dispela pasin.⁸ Tasol sapos wanpela man i no mekim gutpela pasin long ol lain bilong em, o ol famili bilong en, em i olsem em i no bihainim tok tru na em i no gutpela bilip man.

⁹ Insait long sios kisim nem bilong meri, man bilong em i dai pinis na em i abrusim 60 yia. Dispela meri i mas wanpela meri i bin maritim wanpela man tasol na i bin stap tru long man bilong em.¹⁰ Em i mas wanpela meri husat i gat gutpela pasin tru na lukautim gut ol pikinini bilong em, o mekim gut long ol man em i no save long ol, o helpim ol bilip man, o helpim ol man husat i stap insait long hevi, o em i save stap strong long mekim olgeta gutpela pasin.

¹¹ Tasol sios i noken kisim nem bilong ol yanpela meri, man bilong ol i dai pinis. Bihain ol bai i laik bihainim laik bilong bodi na marit gen na givim baksait long God.¹² Long dispela pasin ol i mekim ol i givim sem long ol yet, long wanem, ol i sakim tok ol i bin pasim pastaim long sios long stap nating na mekim wok bilong God.¹³ Na ol i kamapim les pasin na sindaun nating, ol i go raun nating long haus bilong ol arapela lain. Na ol i tok baksait na kirapim belhat namel long ol arapela, na ol i mekim ol toktok i no gutpela.

¹⁴ Olsem na mi laik bai ol yanpela meri, man bilong ol i dai pinis, i mas marit gen na karim pikinini na birua bilong ol, Satan i no inap daunim ol.¹⁵ Mi raitim dispela ol toktok long wanem, ol yangpela meri, man bilong ol i dai pinis, ol i givim baksait pinis long God na i go bihainim rot bilong satan.¹⁶ Sapos wanpela meri namel long lain bilong yu, man bilong em i dai pinis, yu mas mekim gutpela pasin long em. Taim yu mekim olsem yu no inap putim planti moa hevi antap long sios, olsem na sios i ken helpim ol arapela turangu meri tasol.

¹⁷ Ol bilip manmeri i mas givim biknem moa yet long ol hetman husat i save bosim ol gut, tasol moa yet, ol i mas givim biknem long ol man i save autim tok na skulim ol man long tok bilong God.¹⁸ Long wanem, tok bilong God i tok, Yu noken pasim maus bilong bulmakau taim em i wok long krungutim wit, " Na "wokman tu i mas kisim pei bilong wok em mekim.

¹⁹ Noken harim tok sapos wanpela man tasol i putim tok antap long wanpela hetman bilong sios, i mas i gat tupela o tripela man i witnes long putim tok antap long dispela hetman.²⁰ Sapos wanpela i go yet na mekim sin, orait stretim dispela kain man long ai bilong olgeta na ol tu bai i pret long mekim sin.

²¹ Long ai bilong God na Jisas Kraus na ol holi ensel, mi tok strong long yupela long noken skelim pasin bilong arapela man na noken mekim gut long wanpela man tasol.²² Noken hariap long putim han long het bilong ol man na prea long ol. Noken bihainim ol arapela man long rot bilong mekim sin. Yu mas i stap klin na stret long ai bilong God.

²³ Yu noken dring wara tasol, yu mas dring liklik wain tu inap long helpim ol sik i save stap long bel bilong yu.²⁴ Sin bilong ol sampela man i stap ples klia na i go paslain long kotim ol, tasol sampela sin i stap hait na kamap ples klia bihain tasol.²⁵ Long wankain pasin tasol, sampela gutpela pasin i stap ples klia, tasol, arapela gutpela pasin yu mekim hait tu bai i kamap ples klia bihain.

1 Timoti

6

¹ Iyewafi fa yogewam waitami awogu uyikega yenti rafisinti sima soke uaka. Yemi inayo antamano Goti avi nampa beni anta savi buyino. ² Fa yogam waiti yi rafisinti Kotipim amakukum ewatem, afo beni, yogam waita yu savi buyu akago, nayeyara yigen yifa awa bemino. Yemi enamana anon yogaru marago, nayeyara yenti rafisirui

erarure yogeve mono, yimakukupim bam waita ayigara evem. Ake waya yimidem awogu anene yuka sitem. ³Mana waita wafi ininafi ena anene yoyiviremo, Koti amo bu awakuremo. Yemo awogu waya bu awakuremo, Kotini awogu antanapa awogu ayimi bu yoyivigemi. ⁴Mini waitawafi ininamano intemo beyaranto semi kana ugege sewa temi a'ao bumino. .Bepimi savi baya itukane. Mini masire bayafike augana are, namugo anta faware, eno ara apige, yemi inte semi mini antafike enomi intama savi uyikeve yafi semono. ⁵. Aruvir anta nampa savi intir yepim batem, Fuga baya yerarem. Yemi intami mono antamano yofaina mana magagakena anene nampa monigu nampa awogu antafim wantemo. ⁶. Minimi awoguino seyuo Kotini ayinto awakureya bepim maside amoyinti Kotipike afakafa. ⁷Mana magaga fa'warofunami siyapim mana anene bufakanti yigamisa fugite mana anene ba mare buvinonam. ⁸Mi'nugami, yunan nampa unamba'do rukafuna yanti simoyofano. ⁹Moni nampa mana magagakena anene aiye wam waita amuna umantim ofegatem. Amuna umantim ofege makasitim rufame, amuna wata anasi savi sava antafim ofegem. ¹⁰Moni ayir antafim mana magagakena savi sava anta bem. Moni aye wanu savi ayika bemi yimakukun yerarem amuna umantim ofegewam. ¹¹Kotini yogam waita mini yogaru yerare kotini aiyo aga anoni anta marago, ma'de nuram amakukun fakama erarue enoon ayiranta nampa ara faru mareve itama erarogo. ¹²Erarure aruvono mini amakukutanoni aruviti. fakama erarono Kotini aranto eka remo bukupa aumo amimi. Mini antaga mini amakukun sima faka danonam amuna watanasi wanayoka. ¹³Semi mana era baya Koti augaka amenuna Koti siramo maside anene fa'waruga, Jisasimi bemi fugave sirem Pontias Pailot namap fuga baya siruka. ¹⁴Awakunta soke ure Kotini Age baya wano mana age wayami bu ranano, bagana Jisasi owayegem yino. ¹⁵Beni kanaga Koti rana Jisasi yitem, senuti Ano'na kimi (king), Koti awogu uwatem, bemana senuti yi'nom waita yi item, senuti Ano'na. ¹⁶Koti bufugevem, ma'de nuram anon oka bem, wata ba bu amonanayo buyuga, mage ba i'naem ba anon avi beninta masidem nuram batem fugave. ¹⁷Mana magagakena moni waita mi'nisire yiyimego, yimo buyega yigenti au ara mana magagakena aneneyuka burago. Koti wapa yigenti inturu dana bemana maside awogu anene yimino. ¹⁸Eno awogu uyikebega, awogu antafim bago. Awogu au ara nampa eana eno yimego. ¹⁹Mini antaga amoneve awogu intiru marevem i'naem yinanim anene yu fakama ereritem. ²⁰Timoti, awogu anene yu mantukanami mini ba rafima awogu ono. Eni amakukun bu oaf inanim baya'yu buyintano. enomo amuna muna bayayu sinayo buyintano. ²¹Mana'a waitayu yeyi Intiru sima fawarure yemi yeyi yimakuku agae wane. Anonamanoni ara faru yigenampa wano.

1 Timoti

6 ¹Husat ol i stap olsem wokman nating i mas wokim gut na toktok gut long bosman bilong em. Ol i mas mekim olsem bai pasin na nem bilong God, wantaim skul tok bilong God i noken bagarap. ²Sapos ol wokboi nating i gat ol bosman i bilip long Bikpela, orait ol i noken bikhet long ol, long wanem em ol brata tasol. Ol i mas mekim bikpela wok moa yet long ol, long wanem ol bosman bilong ol, ol i save wok strong long helpim ol olsem ol bilip man na laikim ol tru. Ol i save skulim ol na tokaut long olgeta gutpela samting.

³Sapos wanpela man o meri i lainim ol manmeri long arapela samting na i no laik bihainim ol tok bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai. Sapos ol i no laik long bihainim ol gutpela toktok i save soim gutpela rot long pasin bilong God, ⁴dispela man o meri i ting olsem em tasol i moa yet tru, tasol nogat. Em i pulap wantaim ol tok nogut. Ol dispela olgeta tok i ken kamapim ol pasin mangal, pasin birua na pasin bilong sutim bel bilong ol arapela na ol tingting olsem ol arapela i gat ol tingting nogut long ol. ⁵Na pasin birua long olgeta taim namel long ol wantaim ol tingting i no save gutpela. Ol i save ranawe long tok tru. Na ol i save ting pasin lotu bai i helpim ol long kisim kago na ol planti samting bilong dispela graun.

⁶Em i gutplela tru, sapos mipela i bihainim laik bilong God na painim amamas insait long pasin bilong God. ⁷Taim yumi kamap long dispela graun, yumi i no bin karim wanpela samting i kam. Na tu taim yumi dai, yumi bai i no inap kisim wanpela samting i go wantaim. ⁸Olsem na yumi mas amamas tasol long ol kaikai na ol klos yumi i gat. ⁹Tasol ol man husat i save laikim planti moni na kago samting bilong dispela graun, ol i save pundaun long planti hevi na traim. Ol i save pundaun insait long planti kain kain pasin nogut na ol i save pulim ol man na meri i go long bikpela bagarap tru. ¹⁰Pasin bilong laikim tumas moni em i as bilong olgeta kain kain pasin nogut bilong dispela graun. Husat ol man na meri i save i gat laik na tingting bilong moni na kain ol kago, ol i save bagarapim ol gutpela tingting bilong ol na kisim bikpela hevi na wari tru.

¹¹Tasol yu, man bilong God, yu i mas lusim ol dispela kain pasin na kisim ol gutpela pasin i kam long Spirit bilong God na pasin bilong holim pasim bilip long olgeta wanwan dei, pasin bilong laikim tru ol arapela, pasin bilong strongim tingting na sanap strong na pasin bilong stap bel isi. ¹²Yu mas pait strong long dispela gutpela pait bilong bilip. Holim strong dispela singaut God i makim long laip bilong yu na givim yu dispela laip i stap oltaim oltaim. Long ol dispela pasin tasol yu i bin tokaut long bilip bilong yu long ai bilong planti manmeri.

¹³Mi givim yu dispela strongpela toktok long yu long ai bilong God, husat i tok na olgeta samting i kisim laip, na long Krai Jisas, husat i tok tru long Pontius Pailat.¹⁴Bihainim gut ol lo bilong God gut tru na noken sakim displea lo inap long taim Bikpela bilong yumi, Jisas Krai i kam bek.

¹⁵Long taim bilong em stret, God bai larim kam bek bilong Krai bai kamap ples klia, God bai mekim gut long Bikpela bilong yumi husat em i King na em tasol i stap het bilong yumi na em i Bikpela na em tasol i stap bos bilong yumi.¹⁶God tasol i no save dai, em yet i stap oltaim oltaim long bikpela lait. Na nogat man inap long lukim em. Biknem na glori em i bilong em, long nau na oltaim oltaim. I tru.

¹⁷Tokim ol dispela moni man bilong graun olsem, noken ting ol i moa yet na putim tingting bilong ol long ol samting bilong ol bai i pinis long en. Ol i mas putim tingting bilong ol long God. Em tasol i save givim olgeta ol gutpela gutpela samting inap long mipela i ken amamas.¹⁸Tokim ol long mekim gut long ol arapela long stap gut, skelim ol samting wantaim ol arapela na amamas long givim husat i nogat.¹⁹Long dispela kain pasin tasol, ol yet bai i pulapim ol yet wantaim klia tingting long wanem samting bai i kamap bihain olsem na ol bai holim strong laip em i tru.

²⁰Timothy, yu mas lukautim gut ol wanem gutpela samting yu bin kisim. Noken harim ol kain toktok bilong ol man i no inap helpim bilip bilong yu. Ol kain kain tok bilong ol man husat i ting ol i gat save tasol ol i mekim giaman tok tasol.²¹Sampela lain i save autim dispela samting na ol i save abrusim pasin bilong bilip bilong ol. Marimari bilong Bikpela i ken stap wantaim yu.

2 Timoti

1

¹polimi, Jisasini yogam waita Kotini ayika fawarugami. Kaga waya Jisasipim wan aumi. ²Timotimi ayigara uga: Awa-awa, nampa ara faru, nampa ake'i Koti senu tifoe nampa Jisasi. ³Koti susuve siakau, iye emi sofauga seti magegakem, awogu nampa fuga, semi madem wa'yawam nampa ayufumi en nanti inteve sigau mukeveuno.

⁴Semi eni augananom mano inta akau, semi en amonaran tege, simo mano sepimi itubugam. ⁵Semi eni avogu amakukupim inta akau, iye benarem wam enaga'o Roisi nampa ena noe Yunisi semi intagau yepim wam.

⁶Minugami semi yigemi yiyime'u, yigepim bam awogu anta Koti yimiduka. ⁷Minugami fegam awamu'i bu yimiduka, ugamifo ake nampa enon ayiranta nampa amoum waya. ⁸Minugami agaye iyogo Kotina sirante, semi, Poli beyi kuyinti. Uga mano, Kotina umantim wam yiyime Kotini ake nako. ⁹Kotimi seyuya sofaurem sararukam avogu ara nako. Bemi minuga, senuti yogaka amonaremi saraga, beni yigan intiru nampa beni awa-awa. Bemi mini aneneyu yimiduka Jisasipim wafa mini kanaga ifawarugam. ¹⁰Minugamifo, magemi Kotini agun anene magemi fakagi uga. Jisasi mose fakagagi-im mano. Mini Jisasini fuginti kiparuka, bu kipam aum mareyem bu kipatem, omi beyafimi mareyem. ¹¹Minugami, semi mono waya sewayi, nampa aposoliyu nampa sisayi ure uyadukau. ¹²Minugami sewa'i umanti mare uno. Ugamano semi i sigaye muno, nayeyare bemi amone inte bepimi simakuku eve uno. Semi amone inte uge bemi rafiseve, emi amone inte uge maroma mini kanaga.

¹³Awogu waya sepikem mantukana rafiseno, amakuku nampa eno ayiranta Jisasipim wa. ¹⁴Emi Kotimi awogu anene akakane, ayo aga ano rafiduka, iye senupim wa. ¹⁵Emi minimi intagana, Asiafim wam watanasi semi anenu sime. Mini akupim Figelusi nampa Hemogenes. ¹⁶Anonamano Onesifofusi yimapim arafaru yime, naye yara bemi made nuuram sepim bam erati agayem buem aum mantasikem. ¹⁷Uga mano, bemi Romifim wam, bemi sadagem siremi, ben sifakaruka. ¹⁸Anonamano mini nuram arafaru ami. Madem awafa sofa uga. Efesesifim, emi amone inte uga.

2 Timoti

¹Pol, wanpela aposel bilong Krai Jisas long laik bilong God, i kamap long promis bilong laip olsem em i stap insait long Krai Jisas, ²long Timoti, pikinini mi laikim tumas: Wantaim sori, marimari, na bel isi bilong Papa God na Krai Jisas Bikpela bilong mipela.

³Mi tok tenkyu long God, husat mi save bihainim wankain long ol tumbuna bilong mi, wantaim gutpela tingting olgeta taim na mi tingim yu long prea bilong mi dei na nait. ⁴Taim mi tingim ai wara bilong yu, mi laik lukim yu, na mi ken pulap wantaim amamas. ⁵Mi tingim bek dispela trupela bilip bilong yu, we em i stap nambawan insait long tumbuna mama bilong yu Lois na mama bilong yu Yunis, na mi amamas olsem em stap insait long yu tu.

⁶Dispela em as tingting mi tokim yu gen long kirapim presen bilong God insait long yu taim mi putim han antap long yu. ⁷God i no givim yumi spirit bilong pret, tasol em givim strong na pasin bilong laikim na pasin bilong lainim gutpela pasin.

⁸Olsem na noken sem long tokaut long wanem samting Bikpela i mekim long yu, o long mi Pol, kalabus man bilong em. Tasol, long strong bilong God yumi pilim pen wantaim gutnius. ⁹Em dispela God husat i sevim na singautim mipela wantaim wanpela holi singaut. Em mekim dispela, i no kamap long gutpela wok bilong mipela, em i kamap long plen na marimari bilong em yet. ¹⁰Tasol nau helpim bilong God long kisim bek man i kamap ples klia long kam bilong Bikpela Krais Jisas. Em dispela Krais husat i pinisim dai na kisim bek laip i nogat pinis long lait i kam long rot bilong gutnius. ¹¹Long dispela as, mi kamap man bilong autim tok, aposel na tisa.

¹²Dispela as tasol, mi tu i karim hevi long ol dispela samting, tasol mi no bin sem, bilong wanem, mi save long husat mi bilip long em. Mi save tru olsem em inap long lukautim ol dispela samting, mi bin putim long han bilong em i go inap long dispela dei. ¹³Lukautim dispela mak bilong bilip na stori yu harim long mi, wantaim ol bilip na laikim ol i stap insait long Krais Jisas. ¹⁴Long ol gutpela samting God i kamapim long yupela, lukautim ol long rot bilong Holi Spirit, husat i stap insait long yumi.

¹⁵Yu save long dispela ol lain husat stap long Esia i givim baksait long mi. Insait long dispela grup bilong Figelus na Hermogenes. ¹⁶Marimari bilong Bikpela i ken i stap long haus bilong Onesiforus long wanem em i save mekim gut long mi na i no save sem long sen bilong mi. ¹⁷Tasol, taim em stap long Rom, em i save lukatim mi gut, na em painim mi. ¹⁸Amamas long Bikpela i go long em long painim marimari long dispela taim. Olgeta rot em helpim mi insait long Efesus, yu save gut tru.

2 Timoti

2

¹Minugamifo seti sito iyaoruge, yigemi itabuma erar ogo senampa Kotini awa,awa pimi. ²Amuna watanasi yiwanapa suna waya intare eran yimakuku ewam watanasi yiyimiya yewai ena watanasi yiyimego..³Yigemo u,manto mare wate itama eraruge senampai wago savi kanafim, minigami Jisasini awogu aruvim waita yanta ogo. ⁴. Mana wayi aruvim yogam marevem ena beyi yogantaba marevem, afo beyi dafisim waita amo buyuakatem. ⁵. Miniwa afo, mana waita mano uyaintim erarurem bevem, mini uyaintano ni anta awakunta soke buyitemi bemi mini meyam bu maratem.⁶Yunan afo'e benare anan yunam mantu kaganami. ⁷Intago naye waya mose semo sigaunami, Gotimi yigemi awogu intinti masiden anenefim yimitem.⁸Anona Jisasika intago, Devitini aga'i, bemose fugintike itawugam. manami avogu waya sigime'u. ⁹. minuga'i semi umom waita yanta ure nanti kusikare afo anona nan nako semi anta'uruka, ugamifo Koti nami uyakem buwatem. ¹⁰. Minuga'i semo ayebunami mini akumano Jisasipim wam awa'awa nanpa wantana aumi maragoya.¹¹Mini fuga waya mi siga; Seyu ya ben nampa fuka teyare, mini wantana aumi ben nampa manteya wafanu. ¹². Seyu itabuma erar oteyami, benampa aumi manteya masidem nuram wateya. Afo seyu bemo sinaem amefanami, afo bewa'i senu anaem simitem. ¹³. Afo seyu'o bepim simakukum fakama eram bu'oteyami, bemi beyi wayaga itavem munaba busitem. ¹⁴Yeradake wa mini anta yu yiyimem. yeradake Kotini age waya wayafim bu asuwogo. ; Kotin augaga sina bu eran waya busego, amaka waiya yepikem intago. Emi Kotini fuga yoganti mantukanami bemi emi avogu avi amite, em agaye bu ono, fuga sire ben ami seno. ¹⁵Emi Kotini fuga yoganti mantu kanami bemi emi awogu avi amitem, emi agaye buyono, fuga sire benami seno.¹⁶Nepa wano, muna wayafim, avige muna Kotiga vite mono. ¹⁷Mini waya kensa yanta agapatem. Himenaus nampa filetus yiwa napike mino. ¹⁸Mini watayu fuga waya ifade muna ga waya awakure wanuge. Fukam waitayu yanta ugam waya yu fuga sirem bu itavitem. Amuna watanasi yu' yi amakukum mante savi'uga.¹⁹Minugami Kotina itabuma eraruga," beni . Kotimi beni watanasi intaga. Maside watanasi Koti avide wayi mana magagake antaga nepa wago." ²⁰Anom mapim, Gori nampa silva maga nampa bu uwantuka mana'a anafim nampa yaga uwantuka. mana,a mi beni anon yogantike uwakam, mana,a ena yogaka uware vemo. ²¹Minugami iyemo beni savi kumi anta mose ifadana. Kotin augaga atede bagana, mini Gotini fuga aga wanona. yigem wa ofaitem, am aka yigemi adeka ben yigemi ofaitem.²²Mana magakena savi antafim nepa wa, awogu anta, amakuku amoyi nampa iye mose ben ara'ano anona atekan inti nampa wam. ²³Savi inti nampa savi ara'i bu intano. Emi intewa mini waya fike eram waya yu'i manta fawarinanim.²⁴Kotini yogam waita yu'i amuna waya busego. Awogo anta yoyivigano masidem waita nasi yupim, awogu urewa sadage wago. ²⁵Sadagem ami yiyimeno benami bu awakure wayim. Minugami Gotimi yen yira i manta itarana awogu anta awakuri nayom. ²⁶Wananom beyi umbenifim yige manta minaifim yika rantem, minurem benami awakurugo yanti umaka.

2 Timoti

² Olsem na yupela liklik pikinini bilong mi, yupela i mas sanap strong insait long marimari bilong Krais Jisas.² Ol samting yupela bin harim long mi namel long planti manmeri, skulim dispela ol manmeri i bilip strong inap bai ol i ken skulim ol arapela lain tu.

³ Yupela i mas karim hevi na sanap strong wantaim mi long taim nogut, olsem gutpela soldia bilong Krais Jisas.⁴ I nogat wanpela soldia inap mekim wok soldia na mekim ol arapela wok bilong em, na bai amamasim bosman bilong em.⁵ Na tu sapos wanpela man i ran long resis, em i no inap kisim prais inap long em i bihainim olgeta step long pinisim dispela resis.

⁶ Papa bilong gaden em i mas kisim nambawan kaikai samting em yet i bin planim long gaden bilong em pastaim.

⁷ Yupela i mas tingim wanem samting mi tok, na God Bikpela bai i givim yupela gutpela save na planti arapela samting tu.

⁸ Tingim Jisas Krais, Pikinini bilong Devit husat i bin kirap bek long matmat. Dispela em i Gutnuis mi autim.⁹ Olsem mi stap long kalabus olsem stilman na ol i lokim mi wantaim bikpela sen, tasol tok bilong God i no inap stap kalabus.¹⁰ Olsem na mi laikim ol dispela lain i ken kisim marimari i stap insait long Krais Jisas wantaim laip i stap gut oltaim oltaim.

¹¹ Dispela tok i tru olgeta, sapos yumi dai wantaim Krais, orait bai yumi tu bai i stap laip wantaim em.¹² Sapos yumi i sanap strong, bai yumi stap laip wantaim em oltaim oltaim. Tasol sapos yumi i givim baksait long em, orait em tu bai givim baksait long yumi.¹³ Sapos mipela i no hoilim strong bilip long em, em i save stap long tok bilong em na em i no save giaman

¹⁴ Skulim ol yet long ol dispela samting, givim tok lukaut bilong God long ol bai ol i noken tokpait. Dispela i no inap helpim spirit bilong ol, na bai givim bagarap long man i harim.¹⁵ Yupela i mas kamap gutpela wokman long ai bilong God. God i makim yupela long kamap wokman bilong em na yupela i noken sem long tokaut long husat i skulim yupela long autim tok tru.

¹⁶ Stap longwe, bilong wanem ol lain bilong tupela maus, ol bai pulim yu i go long bihainim ol giaman god bilong ol.¹⁷ Ol dispela kain toktok i olsem sik kensa. Namel long ol em Himenaus na Filetus.¹⁸ Dispela kain ol man i lusim tok tru na bihainim narapela rot. Ol i tok olsem ol man i dai pinis ol i no inap kirap bek gen, na ol i bin bagarapim bilip bilong planti lain.

¹⁹ Olsem na tok bilong God i sanap stret na, "Bikpela i save long ol manmeri bilong em. 'Olgeta manmeri i kolim nem bilong Bikpela i mas stap longwe long pasin nogut bilong graun."²⁰ Long bikpela haus, i gat planti spesol sospen graun i stap, sampela ol i mekim long silva, na gol, diwai na graun, sampela i gat gutpela wok, na sampela bilong ol i gat narapela wok.²¹ Sapos wanpela i laik kamap gutpela wokman olsem, em mas klinim bel bilong em, na bai em i redi long mekim wok bilong bosman bilong em.

²² Stap longwe long pasin nogut bilong graun, mekim stretpela pasin bilong bilip na kisim bel isi wantaim manmeri God i singaut ol long holim pasim klinpela bel.²³ Tasol noken tok resis long tingting i no stret. Stap longwe, yupela i save olsem ol dispela tingting nogut bai kamapim tok resis.

²⁴ Wokman bilong God i noken tok resis namel long ol yet. Ol i mas soim gutpela pasin long arapela inap long ol i lainim ol long stap isi.²⁵ Em i mas stap isi na skulim arapela long God inap long lusim sin bilong ol na givim ol gutpela save na tok tru.²⁶ Ol i ken kamap gutpela gen na lusim giaman trik bilong Satan, na ol i ken bihainim stretpela pasin em yet laikim bilong em.

2 Timoti

³¹⁴

² Amuna watanasi yeyaran tana intateye, monegan tana intateye ,yeyi anomyivi gantana intateye, enomba amonama soke buyitene,enonampa ami soke ure busiteye,Kotini anoavi umorira intateye.Iyaoru yeyinfo yami buyintateye,wata anasi nesu savi antayui uwarateye. ³Watanasi eno ayiaka ranta buwatene, enonanti siguno busitete,muna waya yuana yiyikateye,avogu awogu antayu ganti yifo gatene. v 4 Ena wata'anasi savi uyikanayom wayamana siteye,eno nanti buyintateye, muna antamano anonayi itene,yeyu yimoye Kotimi buayi akateye.teye.,⁵Kotini antami dukate mofo, Kotin eraranti munage sitemo.Miyiom wata ansi ifayirago. ⁶Mana'a mini naupa upeve savi anta ewa anasi asikayu fakaruka. Mini ini'asika savi inti nampa wayi yiwakure uremo. ⁷Mini ini asikayui savi intiti awakure wayimona, ugamifo yemi fuga waya buyintaga.⁸Yeganti Janesi ya Jambresi

Mosesi augaka muna siganto. Muna sisa itavemi muna ge siga mini waita fuga waya yepim buwa muna ana sanom waita yu'ono. ⁹Yemi iyaka minewayi, buvitemo yenti o'em antamano yiyimem yemi miyiom waitamono. ¹⁰Afo emi, Ami awakurono, intiti rafima soke'ono, amakukum duke, ayiranta nampa sarage waranta epim wano. ¹¹Emi amone intaga semo namugoyi usikam Antiyokike, Ikoniumi, listrake. yemi namugoyi usikamifo anona sofa uga. Mini magufipake. ¹²Yemo iyei anona Jisasi nampa wana yoyi ben avika umanti yimeve mana watemo. ¹³Yemi savi antafim wam wata anasi anom savi antafim bitemo. ¹⁴Afo em, i afo'atede bewa amakuku ono. emi amone inte uganave mini aneneyui., ¹⁵Emi sito aga bemi gotini fuga waya intaruka. Miniyimi emi manta avogu intin dukam wiatayi urumi Koti yewayegem aviduka Jisasipim. ¹⁶Masidem waya Koti agantuka, mini wayamano yima kuku ewa wata'anasi yofaewa, yenyi saviwai yigatem soke wata anasiyi ogoyanti. ¹⁷Minugamifo, Kotini yogam waita mano eram mantem soke yogaka itavino yanti.

2 Timoti

3 ¹Tasol yu mas save long dispela, long las dei bai i gat taim nogut tru bai i kamap. ²Ol man meri bai laikim tumas ol yet, na moni, ol bai kisim biknem long ol yet, na nogat luksave lo narapela, ol bai i no inap toktok gut long wanpela na narapela, ol bai laik long kisim biknem bilong God. Ol pikinini no inap harim tok bilong ol papa na mama bilong ol, na tu ol man meri i wokim planti pasin nogut. ³Ol manmeri bai nogat pasin bilong laikim arapela, na bai ol no inap tok sori long arapela, na ol bai toktok long ol giaman tok long ol arapela, na ol bai no inap laikim ol gutpela pasin. ⁴Ol bai toktok long bagarapim arapela manmeri, na ol bai no inap harim tok bilong arapela, pasin bilong giaman bai go bikpela, olgeta bai laikim tumas amamas bilong bodi na ol bai no inap laikim God.

⁵Ol bai i gat pasin bilong papa God tasol, ol dispela kain man meri bai tok giaman long strong bilong God. Lusim ol dispela kain man na meri. ⁶Tasol sampela man i go insait long haus na holim ol dispela meri save wokim pasin nogut. Dispela ol meri em ol i pulap wantaim tingting nogut i bihainim ol. ⁷Dispela ol meri save lainim olgeta tingting nogut, tasol ol yet i no inap kisim save long tok tru.

⁸Long wankain rot tasol Janes, na Jambres sanap na tok nogat long Moses. Wankain rot tu ol giaman tisa sanap na tok nogat long tok tru. Dispela ol man em ol man nogat gutpela tingting na ol i nogat bilip. ⁹Tasol ol dispela man na meri bai i no inap go longwe. Long ol dispela pasin nogut bilong ol bai kamap klia long yumi olgeta. Wankain olsem ol dispela man tu.

¹⁰Tasol long yu, em olsem yu mas bihainim tok, lukautim, tingting gut, gat bilip, pasin bilong laikim na stap isi i mas stap wantaim yu. ¹¹Mi bin bungim birua na painim bikpela bagarap long Antiok, Aikoniam na Listra. Tasol Bikpela kam na kisim bek mi long dispela kain ol hevi. ¹²Husat man na meri laik stap insait long pasin bilong God insait long Krais Jisas, bai bungim taim nogut. ¹³Ol lain nogut na ol lain bilong giaman bai wokim pasin nogut i go bikpela moa. Bai ol i lainim ol narapela man na meri long mekim ol pasin nogut. Ol dispela lain manmeri ol yet i pulap wantaim pasin nogut.

¹⁴Tasol long yu, stap stret long ol samting yu lainim na bilip strong long em. Yu yet save long wanem hap yu lainim pinis ol dispela samting. ¹⁵Yu save olsem taim yu liklik pikinini yet yu save pinis long pasin bilong lotu. Dispela em mekim yu kamap wanpela man gat gutpela tingting na God i kisim bek yu long bilip bilong yu insait long Krais Jisas.

¹⁶Olgeta tok i stap insait long Buk bilong God em Spirit bilong God yet i givim strong long en. Dispela tok em i save helpim ol man long bilip, long soim ol nogut na long stretim long kamap gutpela manmeri. ¹⁷Olsem tasol, wokman bilong God bai kamap strong na redi long olgeta gutpela wok.

2 Timoti

4

¹Semi mana araka sasake wata Koti nampa anona Jisasimi, iyemo fawam inim waita nampa fukam inim waita koti itavitemo, minugamifo fawarinanim magufa. ²Waya semi. Be rafiseno naye amaka naye buwafi, manta fasade, amoyuaka, masidem sadage beni anta nampa yo, avigem. ³Beyi kana mose yinanim iyem waita anasi amakagiure waya bu sitemo. minugamifo yemi ruwatitemo mante yena sisayu yeyi intika ayika, iyewafi semi yeyi savi intiru yerare sima intaga. ⁴Yemi wayegatemo intitano wayegami fuga waya bu intemi, yemi waiyema savi antafikem awafagi'itemo. ⁵Afo emi, sadage intinti mare maside anenefim. Savi marariem masidem anenefim,

yogam maremi miniyuyinta.⁶Afo a'i semi wafa wayirukauna, yinanim kana adekagiem. ⁷Sesi aruvintim awogu aruviriurem, semi aruvinti ano sivi mante yakage. ⁸Avogu antamanonim meyamanonim atai siminanim semi, afo Kotimi avogu koi yiyikatem, mini kanaga semi simitem, yena bu simitem, afo masideyu beni yikao rafisewa yiyu maratemo.⁹Emi ameure amakaure se waya yeno. ¹⁰Afo Demasimi semi yera sirami.Be yifoe anoeyi nom maga maga aiyemi Tesalonikai bemi. Gresensia bemi Galasia, nampa Taitusi bemi Dalmatiaifa.¹¹Luki beyao senampa wa. Maki avigem enampa yena afo bemi seti yoganti awoguremi maratemi. ¹²Tikikusi semi emi Efesesi sakeu. ¹³Iyom wado semi yera rukauna Troasi nampa Kaiyapasi mare yeno ,emo owayege yitemote, afun yayu sipisipi ayauga agatamakam.¹⁴Alexsendami semi sima anapa savi sawa waya sisikemi, Kotimi bemi yogaka beni meyam amitem. ¹⁵Enanao wayede emi rafima sokeono, minugamifo anom waya sima saviemo. ¹⁶Seti anom rafisika, mana wayim senampa buwa. Ugamifo masidem semi yera siremo. Mini yemi burafa.¹⁷Ugamifo Kotimi itavem semi enampa erantimose semi minugami, sepike, wayami muyupa maro yiyime, masidem mapa inim waita intemo, semi avuntikem fasagieu. ¹⁸Koti semi sofa itemi maside savi yoganti minugami semi sofaitem beni inaru nom magu maga. Bepimi avogu avi amemi made kana masidem nuram be navy ameuno. Fugave.¹⁹Avoguaka Prisillami, Aquilami, nampa Onesiforusi maxim. ²⁰Erastusimi, Korini, miniga wane ugamifo Trofimusi, semi yerare ai-i Miletusimi. ²¹Emi amakage, iyonti yinani. Eubulusi emi avogu uwakem, iyewa Pudensi, Linusi, Klaudia nampa masidem yifa awa. ²²Kotimi enampa watemi eni Aiyomano , beni awa awa enampa watemi.

2 Timoti

4 ¹Mi givim yu dispela strongpela tok long ai bilong God na long Kraisi Jisas husat bai skelim ol man ol i dai pinis na ol i stap laip yet, na long wanem kam bek bilong em olsem king bilong olgeta hap graun.²Autim tok bilong God. Na redi long gutpela taim na taim nogut wantaim. Stretim arapela na tok strong long man long lusim pasin nogut. Toktok strong long ol na givim ol gutpela toktok. Noken hariap, stap isi na weit sapos wanpela samting i no kamap orait skulim ol long tok bilong God.

³I gat wanpela taim bai kam na ol manmeri bai i no inap long harim ol gutpela skul tok tasol ol bai i laik long kamap olsem tisa namel long ol yet long inapim laik bilong ol. Ol bai i amamas long harim ol samting i no stret. ⁴Ol manmeri bai lusim pasin bilong harim tok tru na bai ol i harim ol giaman stori nating.⁵Tasol yu mas tingting gut long olgeta samting yu mekim. Karim hevi na mekim wok bilong autim tok na inapim mak bilong wok yu mekim.

⁶Mi bin mekim wok pinis na taim bilong mi long lusim dispela ples i kamap nau.⁷Mi bin ran strong long dispela resis na mi kamap long mak. Na mi holim strong bilip.⁸Dispela prais bilong stretpela pasin i wetim mi, em Bikipela husat save skelim gut ol pasin i stret oltaim bai givim mi long dispela dei. Dispela em i no givim long mi wanpela tasol, nogat, em bai givim long olgeta man husat i save laikim em na i wetim kambek bilong em.

⁹Traim long mekim gutpela pasin na kambek hariap long mi. ¹⁰Long wanem Demas em i bin lusim mi pinis. Em i laikim tumas samting bilong dispela graun olsem na em i go pinis long taun Tesalonaika. Kresens i go pinis long Galesia na Taitus tu i go pinis long Dalmasia.

¹¹Luk wanpela tasol i stap wantaim mi. Olsem na yu kisim Mak i kam wantaim yu long wanem em i gat gutpela save long mekim wok wantaim mi. ¹²Tikikus mi salim em i go pinis long taun Efesas. ¹³Taim yu laik i kam, orait, kisim saket bilong mi, mi bin lusim long Troas wantaim Kapus, kisim tu ol dispela buk ol i wokim long skin bilong sipisip.

¹⁴Aleksanda, man husat i save wokim ol samting long bras i bin wokim pasin nogut long mi. Bikipela bai bekim inap long wanem pasin em i bin mekim. ¹⁵Yu tu i mas was gut long em long wanem em i save wok strong long rausim tok bilong mipela. ¹⁶Taim mi kamap long kot long nambawan taim, nogat wanpela man i sanap wantaim mi. Olgeta lain i lusim mi tasol mi bai lusim hevi bilong ol.

¹⁷Tasol bikipela i sanap wantaim mi na givim strong long mi na mi wok bilong autim tok strong long inapim tok long ol lain i no bilong Israel tu ol i ken harim. Bikipela i bin helpim mi long bikipela hevi. ¹⁸Bikipela bai kisim mi bek long ol pasin nogut na em bai bringim mi i go inap long wokim wok insait long Kingdom bilong em. Olgeta strong na bikneim i go long em tasol nau na oltaim oltaim. I tru.

¹⁹Amamas tru long Prisila na Akwila na olgeta famili i stap long haus bilong Onesiforus.²⁰Erastus i stap yet long Korin, tasol Trofimusi em i sik na mi lusim em long Miletus.²¹Painim rot bilong yu long kam hariap long taim bilong kol i no kam yet. Eubulus i save amamas long yu na Pudens, na Linus, na Klaudia na olgeta brata.²²Bikipela bai i strongim spirit bilong yupela. Na marimari na bel isi bilong God i stap wantaim yupela.

Taitus

1 ¹Semi Poli, Kotini yogam waita nampa Jisasini kato waita. Bemi sisikama remi wata-anasiyupa Koti beyara ugamakanu yimakukum ake'onoyam nampa yofa'ona atekam waya-manoni inti mareve Kotini awu'awa awakurogoya. ²Nampa eram intiti wantana aum Koti amaka, muna busiyi, ami ugadem wafa ruka maga fawar'iyugam. ³Beni kanaga, manta faka-dem ben a bemo sima fawarure siyimeno sim wayafim. Mana uwaraunami kotu senu sividukayini eram wayami awakure'u. ⁴Semi agantama rau e'wanafa Tatusi, nayeyare emi setigagi-uga, nayeyare seganti Jisasipim simakuku e'wauto. Kotini awa'awa nampa ara faru nampa Jisasimi mana araka wanti masidem nuram amino. ⁵Mini antaga kriti are'u, bu kipagam aneneyu manta ate'de, anom magufim yinom waitayu ugamage bu semo sasamunayi ure. ⁶Yinom waitayu sayeke imake, mana inim awafumana nampa awogu iya'oru ami radare yeyi intiti bu awakurewayi. ⁷Mini awogu'i iyewafi Goti amapikena anenega rafikayi, bemi sayeke burukano. Masidem anene amone inte'ugam waitayu yimuga bemi i urewananim waita. Bemi ame'urem aram buyem, savi nom inam waita, i'aruvim waita, nampa beyi masidem anene fakama era iyewanani waita. ⁸minugamifo, bemi intayimino iyimo-nagananinu. Bemi masidem nuram rafisim waita, atekam waita, Kotini waita, bemi beyage rafise-wananiyi. ⁹Sima fa'warure sem fuga wayami bemi fakama erarino, minugaganami enoyuba eram yimitemi awogu wayanako ateyikatem benampa mana yiraka iwayi. ¹⁰Amunami, aa iyintam waita bemono, yenti baya yu bu atekem. Watanasi muna yimidem yivigem savi ayika be wanu. ¹¹Fa ano sire se wam baya yu yigaye bayayu seve bata rayime wamino. ¹²Juw (Jewish) watanasi yu'ya buyintaga, yenti lo yu wata yu mante fugea baya kege ruka. ¹³Mana bayami Fuga bayamino, mante ateyikana amakukupim awogu ogo. ¹⁴Juwis (Jewish) watanasi yu'ya buyintaga, yenti lo yu wata yu mante fugea baya kege ruka. ¹⁵Atekem bam watanasi, ma'de anene atekem bano. Kumipim bem amakukun buyintem mini bu atekam. Yenti inti nampa anta yu savi ugem. ¹⁶Koti yanti amone inte uge'yare sigamifo yenti anta nako muna siga. Kotina ramu'de awogu anta yepim iwa.

Taitus

1 ¹Mi Pol, raitim dispela pas long yu Taitus, wanpela wokman bilong God na aposel bilong Jisas Krais, God i salim mi long skulim ol manmeri em i mekim ol olsem, ol bilong em na ol ken wanbel em moa. Mi wok long helpim ol manmeri long save, wanem em i tru na ol i ken stap na amamasim Em. ²Wantaim strongpela tingting bilong laip i stap oltaim oltaim olsem God, husat i no save giaman, i mekim tok promis pastaim long dispela graun i kamap. ³Long taim bilong em stret, em i mekim kamap tok bilong em yet long ol tok em i laikim mi long autim. Mi mekim dispela long bihainim strongpela tok bilong God husat em i kisim yumi bek.

⁴Mi rait i go long yu Taitus, long wanem yu olsem wanpela pikinini bilong mi, long wanem mi tupela wantaim bilip long Jisas Krais. Marimari na bel isi bilong God Papa na Krais Jisas husat bai givim yu wanbel oltaim. ⁵Long dispela as mi lusim yu long ailan Krit, olsem yu i ken stretim ol samting we i no bin pinis yet na mekim ol hetman insait long olgeta bikpela taun olsem mi tokim yu long wokim.

⁶Ol hetman i mas i nogat asua, man bilong wanpela meri tasol, wantaim ol gutpela pikinini we ol i no save sakim tok na bihainim laik bilong ol yet. ⁷Em i gutpela moa long man husat i lukautim ol samting long haus bilong God, i mas i nogat asua. Em i mas noken man bilong antap tru o man we i save luksave long olgeta samting. Em i noken belhat hariap, i no man bilong spak, i no man bilong pait, na i no man bilong holim pas ol samting long em yet.

⁸Tasol, em i mas luksave long ol lain em i no save na laikim ol samting we i gutpela. Em i mas wanpela man bilong was oltaim, stretpela man, man bilong God, na husat i ken lukautim em yet. ⁹Em i mas holim pas strong dispela tok tru we ol i bin autim, olsem bai em i ken strongim ol arapela wantaim gutpela tok na stretim ol lain husat i no wanbel wantaim em.

¹⁰Mi tokim ol dispela samting, long wanem, i gat planti manmeri husat i no save harim na bihainim ol toktok, em dispela ol lain husat i save tokim ol bilip manmeri bilong Krais long katim skin. Tok bilong ol em i rabis. Ol i save giamanim ol manmeri na kisim ol i go long rot nogut. ¹¹Em i gutpela moa long pasim ol dispela lain. Ol i autim ol dispela samting bilong ol manmeri i ken givim ol sampela samting long amamasim ol yet. Em i sem pasin! Dispela i save bagarapim famili.

¹²Wanpela saeman bilong ol i tok, "Ol lain long Krit i save giamanim ol yet. Ol i olsem ol wel abus na i save les na olgeta taim ol i save kaikai planti. ¹³Dispela tok em i tru, olsem na wantaim pawa ol i mas stretim ol bai ol i ken kamap strong insait long bilip bilong ol.

¹⁴Noken harim ol tumbuna stori bilong ol lain Juda na ol lo bilong ol man na, i no bilong God, dispela i pasim ol manmeri long behanim wanem i tru.

¹⁵Long ol lain husat i stap klin, long ol olgeta samting bai i kamap klin. Tasol ol lain husat i no stap klin na bilip long Krai Jisas, nogat wanpela samting bai i stap klin. Long wanem, tingting bilong ol i bagarap pinis.¹⁶Ol tok ol i save long God, tasol ol i save sakim tok long pasin ol i mekim. Ol i save sakim toktok na ol i no inap long mekim wanpela gupela pasin.

Taitus

2 ¹Emi fuga waya mana wata nasi yiyimeno. ²Ano aita yu nanti ateke bega amakukupim evarure bega enon ayar anta nampa bago. ³Mini ayika ana yige anasi yu yigen yu magafim de eno anepa baya busego. Amuna waini (wine) nomi bunago. ⁴Awen inina sika yen yi wafu nampa yenyiga fanta rafisinayom baya. ⁵nampa yen yiwafu yimenapa banayam baya yiyi me. Mini anta yu imi koti savi bu akatem. ⁶Mana yom ayim mana fumara yu intin yimi ya awogu anta ogo. ⁷Ma den awafa awogu yogantanoni abu aba eno yo avigano. Eno yo avigate fuga anta nampa yiyi me. ⁸Fuga waya mana sina iyemo emi sima savi ina yim agaye ino. Nayeyara senu sima savi ina nim waya iruka. ⁹Yogam waita yu yigenti anom ya intare awakurogoyen nampa bu asubega awogu anta ogo. ¹⁰Umonti bumarago. Yigenti awogu yimakukun yo avigana kotini awogu anta mana sino. ¹¹Kotini agun anene ma de yuka yiga. ¹²Senu mante mana magakena abu aba bu yotikem. Senu mantem awogu anta yu nampa ateka anta yo aviduka. ¹³Senuti anona koti nampa jisasi yinanim miniga rafike ya wafa. ¹⁴Jisasi beyaum senu simidukem uremi senu mantem auweni emi benintayi e ya. Mana a awogu waita yu awogu waita yu awogu yogari irante bem. ¹⁵Mini anene yuka seve, watanasi intin yimina awakurogo. Mana wayiwa ami bu romugano

Taitus

2 ¹Tasol yu Taitus, yu mas autim ol samting i save go wantaim pasin bilong bihainim ol tok. ²Skulim ol bikpela man long pasin bilong stap isi, oltaim na i stap long rot we manmeri na i no olsem ol longlong man. Tokim ol tu olsem ol mas i gat strongpela bilip long God long gupela taim na taim nogut.

³Wankain tasol, tokim ol bikpela meri olsem ol man, long pasin bilong stap aninit na noken tok baksait o noken kisim planti wain, we ol ken skulim ol arapela long wokim gupela pasin. ⁴Long dispela rot ol i mas lainim yangpela meri long ol i mas laikim man na pikinini bilong ol, ⁵stap gut, lukautim gut haus na aninit long man bilong ol. Ol mas mekim ol dispela samting bai ol i noken sakim tok bilong God.

⁶Long wankain pasin tasol givim gupela tok long yangpela man long wokabaut wantaim gupela pasin. ⁷Olgeta samting yu mekim soim gupela pasin. Taim yu skulim ol, mekim strepela pasin na long gupela bel, ⁸autim tok i gupela na nogat asua, sapos wanpela man i tok baksait, ol i ken sem long wanem ol i nogat wanpela samting nogut long toktok long yumi,

⁹Skulim ol wokboi long stap aninit long bosman bilong ol, mekim ol i amamas na noken kros wantaim ol, ¹⁰Na noken stil long ol, tasol ol i mas soim olgeta gupela bilip, olsem na long olgeta rot ol bai i kamapim gupela skul toktok bilong God bikpela bilong yumi.

¹¹Long wanem marimari bilong God long kisim bek olgeta manmeri i kamap ples klia. ¹²Dispela i lainim mipela long abrusim pasin nogut na ol pasin bilong dispela graun. Em i lainim mipela long was gut, stap stret na mekim gupela pasin long dispela taim, ¹³Taim mipela i lukluk na wet long dispela gupela samting bai i kamap, em dispela laik bilong bikpela God bilong mipela na Jisas Krai peman bilong yumi.

¹⁴Jisas i givim em yet long mipela long kisim bek mipela long olgeta nogut pasin na long mekim mipela i kamap holi, bilong em yet, ol dispela gupela manmeri husat i gat laik long mekim gupela wok.

¹⁵Autim ol dispela samting, skulim ol manmeri long mekim olsem na givim strongpela tok bilong stretim ol. Noken larim wanpela man i daunim yu.

Taitus

3

¹Yinom waitayu yimenapa bega agewaya awakurogo, awakure vega avogu yogari ogo. ²Mana wayimi anepa waya busiakega asuvi anta e'ega yira yasi nampa wago, yu' magafim daranta yigatego. ³Wafai seyui miyiom waya bumantu keyamise ami rararu kafau. Seyui nepa maro kugafau nesu intinampa sesu manoni ayika. Savi antafim wage'eyane. Senui sirakami enonomi sivesara uyikeyane. ⁴Mi'nugamifo, Kotini awogu antamo, beniayi tano fakagi emi, ⁵Senuti awogu antagaga ye, bemi agu anene wami senui sividuka. Senuo sivigami aiyo'aga anopim auweni ofano yanti. ⁶Kotimi Jisasini yogaka senui aiyo'iyainti simiruka. ⁷Beni agun aneneve, senuti kumi'i siruka, naemo fawarinani anenega afoeyi ofanoyanti. ⁸Mini wayaga yima kuku ogoyanti. Mini aneneyu ganti sima fawaro'goyanti, Minugami iyemo Kotipimo amakuku inaniyi rafima soke'evena yoma sokeino. Mini anenemi wata anasiyi sokegare. <<<<<<< HEAD ⁹Savi baya yu sinayopim buwano, mini aneneyu sawi uga. ¹⁰Iyewafi yige mata romugarantem iyim manta fasa dago. ¹¹Amone intago minugam waita yu awogu anta yerarem kumipim bayi. ===== ⁹Afo yigeyinau yami ifarago, arara antayu, Mini aneneyu beni yunama'a buwemi savi ugene. ¹⁰Yigemo namugoyi uyikewayi yiyikaego rago, manawafi kamwaya anaepa, ¹¹Soke ayimo yeraremo kumio emi benao manta anakaevene. >>>>>>> aeb87f23ddbb5e996e6066f0a2fa9c7e252ba250 ¹²Atemasi nafi Taikikusinafi siyi kanata yiraotei, ameurega sewaunafa Nikopolisi yego, minga saum mareve watege. ¹³Yigemi Zenasi anona inti rukam waita nampa Apolosiya yiyikant yekaro, yeyi aneneyu nampaga yekaro. ¹⁴Senuti wata awogu antafim ofegeve awogu yogaru ure bago. ¹⁵Ma'de senampa wayimi awoguge siyikeye. Senuo ayisikeve soke isikewayi simoyuyikeyane. Agunanene yigenampa wano.

Taitus

3 ¹Tokim ol long stap aninit long ol hetman na ol lo, long bihainim ol, na redi long mekim ol gutpela wok. ²Noken tok baksait long wanpela man long abrusim kros na stap isi, soim ol daun pasin long olgeta lain.

³Bipo mipela yet i no bin kisim kain skul na mipela i bin sakim tok. Mipela i bin i go longwe na kalabus long ol planti tingting na laik bilong bodi. Mipela i stap insait long pasin nogut. Mipela i belhat na les tru long wanpela narapela.

⁴Tasol taim gutpela pasin bilong God bikpela bilong yumi, na laikim bilong em long ol manmeri i kamap ples klia, ⁵i no long wok bilong stretpela pasin yumi i mekim, tasol long marimari bilong em i kisim bek mipela. Em i kisim bek yumi long pasin bilong kamap nupela long wok bilong Holi Spirit.

⁶God i kapsaitim Holi Spirit long mipela long wok bilong bikpela Jisas Krais. ⁷Long marimari em, i bin lusim sin bilong yumi, bai yumi kamap papa long ol samting bilong bihian bai i stap oltaim.

⁸Dispela tok ol i ken bilip long en. Mi laikim yupela long autim ol dispela samting, olsem na husat i bilip long God i ken lukaut gut na mekim ol gutpela wok. Dispela ol samting em i gutpela bilong olgeta manmeri.

⁹Tasol abrusim ol giaman tok bilong tumbuna lain, na pasin bilong tok pait long ol lo. Dispela ol samting em nogat kaikai bilong em na i pipia. ¹⁰Rausim ol lain husat i kamapim birua namel long yupela, bihain long wanpela o tupela tok lukaut, ¹¹Save long dispela kain man i givim baksait long gutpela rot na mekim sin na bagarapim em yet.

¹²Taim mi salim Atemas o Taikikus i kam long yupela, hariap na kam long mi long Nikopolis, we mi bin i gat tingting long malolo. ¹³Yupela salim Jenas dispela saveman bilong lo na Apolos, long kam wantaim olgeta samting tupela bai i nidim.

¹⁴Ol lain bilong yumi i mas lainim long mekim gutpela wok i ken inapim nid bilong ol olsem na ol i ken kamap gutpela.

¹⁵Ol lain husat i stap wantaim mi amamas long yupela. Tok amamas long ol lain husat i save bilip na laikim mipela. Marimari i ken stap wantaim yupela.

Filimoni

1

¹Polimi, Jisasini karabusi yogam-waita, nampa bey afar'awa Timotimi. Filimoni wapa afu agante emi seyuyani aganta nampa sigona yogam waitayu, ²afo senusiyofi Alfia, nampa Akipusi sigona aruvim-waita, Gotini aruvintim. Sewai agarai mini magufim-mose amakukuewam waitayu ruwantuewam mapim. ³Gotini abuawa nampa ara-yasi nampa, Jasasi enampa wano. ⁴Masidem nuram seti Goti wapa sususakewu. Sesi sugaum-mukintim yigemi sugummukuyikewau. ⁵Semi intaunami emi Gotini wata-anasiyu ayigaraure intewana afo emi fuga Jisasimi

amakuku ewanam ⁶Semi sigaumukeu yigemose omare intewam yimakukum amaka akeinago omareinta Masidem avogu ose senuyanampa bami Jisasipim. ⁷Semi omare intaunami nesi simusin anene maraunami avogu usikemi nayeyare eni ayintano, nayeyare emi Gotini wata-anasiyu yimafofikem yimakukun ewayimi manta auweni uyikanami. ⁸Minugai semi masidem eran dukei Jisasipim sasadena naye anene uwaranona, fa uwarano, ⁹minugami nayeyare, ayirantaya ewanafa mini waya seu semi Poli wagogeu, mage semi Jisasini karabusi waita beuno. ¹³Semi intawuno setiga'ano Onesimasi nanti, karabusifim beo Jisasin anta yoabirukauna. ¹¹Bemi wafa yoganti bumare'em afo magemi bemi emba, semba sofaitem. ¹²Bemi ewanafa sasakeu, bemi sesimafofikem ayebeu. ¹⁰Semi intaunami senampa sofaem wariugamifo, sito kan'a emba minu akatemi minugai semi Gotini yogaka karabusiugauna. ¹⁴Minugafo mana anene bu uwaratege epikemose bu intagate. Semi eni avogu antayanti buyinte afo eni avogu ayika. ¹⁵Minuganafi bemi manta enaga duka, minuranami owayege bemi masidepa aviganonam. ¹⁶Enawa yewayegem karabusi waitayu buyitemi, amaka karabusi waitayu yakagarem en afa'awayi item. Benanti ayigaraewuna. Anoka bemi ayina manafim sufim ba, Jisasipim ba. ¹⁷Afo semi sivategati setiwaoyiinonam, bempa setiviganayiono. ¹⁸Emo mana anene savi uakaganafi minimose fakagana, mini umant semi maranu. ¹⁹Semi Poli,sesiyapike agareu: Semi emi yerade ayaonu. Bu enanti busewa semi bu ayaaurukane seno. ²⁰Eyo sifa tiwa mini anenemi uwaranunawe Anonamanopim, Jisasipim setimafofomi manta auweni usikano. ²¹Intama eraruren awakurionam, mana afunti agarakege. Semi amone inteuganami, emi yakagare mana'a anene uranonawe. ²²Afo mini ganafina bawonuna ma manta rasukare sika, semi intaunami, yigenti augamukintano semi ifadane yigewapa yenuno. ²³Epaferas, sigona karabusi, Anona Jisasipim, avoguve sasakem. ²⁴Afo Maki, Aristkusi, Demasi, nampa Luki, sigona yogam-waitayu. ²⁵Jisasini awa'awa'nampa yigenti awamunampa wano. Fugave.

Filemon

1 ¹Mi Pol kalabusman long nem bilong Krai Jisas. Mi stap wantaim brata bilong yumi Timoti na raitim dispela pas i go long yu Pilimon, yu gutpela poroman na wanwok bilong yumi. ²Mi raitim pas tu i go long Apia, em wanpela sista bilong yumi na long Arkipus em i wanpela soldia bilong yumi long dispela pait bilong God. Na mi rait tu long ol bilipman long sios i save bung long haus bilong yu. ³Marimari na bel isi bilong God Papa bilong yumi na Bikipela Jisas Krai i ken i stap wantaim yupela.

⁴Olgeta taim mi save tok tenkyu long God na mi save prea long yupela long beten bilong mi. ⁵Mi bin harim olsem yu save laikim tru ol manmeri bilong God na yu save bilip tru long Bikipela Jisas. ⁶Mi save prea olsem dispela bung bilong yu wantaim mipela i ken mekim bilip bilong yumi ken kamapim gutpela save bilong yumi na bai yumi i save long olgeta gutpela samting yumi kisim long Krai. Brata, mi i gat bikipela amamas na bel bilong mi i stap isi, long wanem, yu save laikim olgeta manmeri bilong God na long dispela pasin yu bin strongim bel bilong ol.

⁸Olsem; na maski mi i gat olgeta strong insait long Krai long givim tok long yu long wanem samting yu inap mekim, ⁹tasol long pasin bilong laikim narapela i pasim mitupela, olsem na mi tok isi long yu. Mi Pol, mi lapun pinis, na nau mi stap kalabusman long wok bilong Krai Jisas.

¹⁰Nau mi askim yu long pikinini bilong mi Onesimus, mi bin skulim em long pasin bilong Krai taim mi stap long kalabus. ¹¹Bipo em i no save mekim wanpela gutpela wok bilong yu, tasol nau em i save mekim gutpela wok bilong yu na mi wantaim. ¹²Nau mi salim em go bek long yu na bel bilong mi i pas wantaim em. ¹³Mi laik pasim em i stap wantaim mi bai em i mekim wok bilong yu yet bilong helpim mi, taim mi stap yet long kalabus long wok bilong autim gutnius.

¹⁴Tasol mi no laik mekim wanpela samting yu i no inap long wanbel. Mi no laikim gutpela samting yu mekim long mi, moabeta yu mekim long laik long yu. ¹⁵Ating long dispela as Onesimas i bin lusim yu liklik taim. Ating dispela samting i kamap bai yu ken kisim em bek na em bai stap wantaim yu oltaim. ¹⁶Em i no wokboi nating nau, tasol em i winim wokboi nating, em olsem em gutpela brata bilong yu. Mi laikim em tumas na mi save yu bai laikim em moa yet, insait long bodi na insait long Bikipela.

¹⁷Em olsem na sapos yu, kisim mi olsem poroman bilong yu, orait kisim em wankain olsem yupela mekim long mi. ¹⁸Sapos em i mekim rong long yu o kisim ol dinau, orait tokim mi long peim ol samting bilong yu. ¹⁹Mi Pol, mi raitim dispela tok long han bilong mi yet. Bai mi peim na bekim dinau bilong yu. Mi inap tok long yu olsem, yu yet yu i gat dinau long mi na em dinau bilong laip bilong yu yet. Tasol mi no laik tok olsem long yu. ²⁰Tru tumas brata bilong mi, inap yu mekim wanpela samting long mi long nem bilong Bikipela. Mitupela pas insait long Krai olsem na long dispela pasin yu mas mekim gut bel bilong mi.

²¹Mi save gut olsem bai yu bihainim dispela tok olsem na mi raitim dispela pas long yu. Mi save olsem yu bai mekim planti samting moa inap winim ol samting mi askim long mekim. ²²Na wanpela tok moa mi laik mekim, Yu

mas redim wanpela rum bilong mi long haus bilong yu bai mi slip long en. Mi bilip God bai harim prea bilong yupela na em bai larim mi kam bek long yupela.

²³Epapras, em poroman bilong mi na em tu i stap kalabusman bilong Krai Jisas. Em i givim gudei long yu.²⁴Olsem tasol Mak, Aritakus, Demas, na Luk, em ol wanwok bilong mi, ol tu i givim gudei long yu.²⁵Marimari bilong Bikpela Jisas Krai bai i stap wantaim spirit bilong yu. I tru.

Hibru

1 ¹Wafa Kotimi senu sinau sigao wapa ami sira kasanampa watagai ami se:emi nesu ayipake. ²Minugamifo magemi maga arafa, magemi benaga ano awauka semi, iye masidem anene maranani uyamaka. Beka anami Kotimi masidem anene fa'warurem mana magaga ruka. ³Mini aga:anomi Kotini omi yoyivigemi, bemi Kotinapa manaug. Bemi masiden yantai beyafim fakaruka. Naemi kumianoni yoganti kiparuka,afo bemi anona manoni ayanugapa kumaka.⁴Avi mantukami mini avi:i ano avi masidem ankeroyu yu yivi bai yakaga buga. ⁵Iten ankeroyukaga Kotimi siganani "Emi setigaono,magemi semi enafoeyi uno?" iten ankeroka ga Kotimi mi'ni senafi, semi ben afo'e yi onam be sitigagi item.⁶Na'emi, Koti beni aa'nar aga dami mana magagai kuka. Ma'nisirem siruka, maside Kotini ankeroyu bemanu yigon'au akare bemanu anom avi amego. ⁷Ankeroyu ganti manisirem semi, bemanami ankeroyu mantati ayo agagi uremi beyi yogam watayu mantati eram iga waitayi uruka.⁸Ben agaganti manisirem sem, "ano kumanti kagai enintami, watana wam koti. Emose wana magumi atekam anta mana itukam..⁹Atekam anta mana ayeve, savi anta bu ayewanoyi, minugami semi Koti, eni Koti, wasavem feakeu enampa wayi wai yakagaraonani".¹⁰Anona mano, wafa maside anene magafim bam uwantuka nomono. Inarumi en ayan nako uwantuka. ¹¹Maside kipatemifo, emi bariana inonam. Masidem anene unam bado rakagani urem afi'item. ¹²Yuwasia kanta radau;uvinami unam bado yanta ino. Emi minure mana bano, bu kipano.¹³Mana nuram Koti ankeroyu yiyimem, "siyan ugapa kumanture bagana eni namugo manta en ai amenapa dano?". ¹⁴Maside ankeroyu bu yogam imarewa, afo iye bevem watanasi yu yofaurem yivigate nafino?

Hibru

1 ¹Bipo tru God i toktok long ol tumbuna bilong yumi long maus bilong ol profet long planti taim na long kainkain rot.²Tasol long las dei, em i bin toktok long yumi long maus bilong Pikinini bilong en, husat em i makim bilong kisim olgeta samting. Long em tasol, God i bin kamapim olgeta samting long dispela graun.³Dispela Pikinini man em i soim bikpela lait bilong God, long em i wankain olsem God yet. Em i holim olgeta samting long tok bilong em. Bihain em i bin pinisim wok bilong sin, orait em i sindaun long hansut bilong nambawan King i stap antap tru.

⁴Em i kisim nem na dispela nem i gutpela na i winim tru nem bilong ol ensel.⁵Long husat ol ensel God i bin tok "Yu Pikinini bilong mi, tude mi kamap papa bilong yu?" o long husat ol ensel God i tok, "Bai mi stap papa bilong em na em bai stap pikinini man bilong mi?"

⁶Tasol bihain, taim God i bringim nambawan Pikinini bilong em i kam daun long dispela graun, em i tok, "Olgeta ensel bilong God i mas lotu long em. "⁷Em i mekim dispela tok long ol ensel olsem, "Em tasol i mekim ol ensel bilong em i kamap olsem ol spirit na ol wokman bilong em i olsem hatpela paia."

⁸Em i mekim dispela tok long pikinini Man bilong em olsem, "Sia king em i bilong yu, God i stap oltaim oltaim. Kindom bilong yu i pulap long stretpela pasin.⁹Yu save laikim stretpela pasin na yu no save laikim pasin nogut. Olsem na God, em God bilong yu i kapsaitim wel antap long yu na dispela i winim amamas bilong ol poroman bilong yu."

¹⁰"Bikpela, bipo tru yu bin mekim olgeta samting i stap antap long graun. Heven em i kamap long han bilong yu.

¹¹Ol bai pinis, tasol yu bai stap yet. Ol bai bagarap olsem hap klos i olpela pinis na i bruk nabaut.¹²Yu bai raunim ol olsem hap mat na ol bai i senis olsem hap klos. Tasol yu save stap olsem tasol na yu bai i no inap pinis."

¹³Tasol long wanpela taim God i tokim ol ensel, "Yu sindaun long hansut bilong mi inap mi putim ol birua bilong yu i stap aninit long lek bilong yu?"¹⁴I no olgeta ensel i save mekim wok na husat i go long helpim ol manmeri em i laik kisim bek ol?

Hibru

2

¹Minugami intarukafuna baya manoni intinti fakama erarofa. Mi'ne'e mini baya bu awakure anenuma amena. ²Wafai Kotimi ankeroyu yi yibuntim baya rami mini baya mano itama eraruge bami wata yu ano a romude kumi ewanu savi meyam marevemono. ³Iteni ure rakade uyaveya anenuma amiteyare wafa watanasi yivigananim yogaka? Seyu yivigananim anta ano'na wante faka dem, masidem wafa intarukfuna. ⁴Kotini era nako Koti beni yoganti mantem erarumagemi beni Ayo iyaonti beni ayika yimiduka. ⁵Koti Ankeroyu yanti awem maga rafisego sirem busiga,naem uwarananim. ⁶Kotini yaufim manisirem sem,watayu naye anene baya yenanti inteveve? Nayeyara rafima awogu usikeveve. ⁷Emi senu uwante Inaru wam amenampa yika naya wafu. Emi senu yivima mintaka de era nampa anom sivi simiduka. ⁸Emi masiden anene beni aimano amenampa ruka. Benaopim Koti masidem anene dukam. Minugamifo bepim bam aneneyu mage bu amonate yare. ⁹Amonafunami, Jisasimi kefo'a kanaga ankeroyu yi mamem bage'e uga. Kotini agu anene yant, wata anasiyu yi magu mantem bemi fugem. Afo Koti bemi dauma yaniemi mantem anon avi amiduka. ¹⁰Mini Kotini awogu ino, nayeyare,masidem anene fawarimi beka fawarim,bepike fawarem; minurem amuna fumara agagu oka yivige yefega. Bemi soke uakem, oka yitem. Awogu item yenyi yinom waita emi beni fugintano yen yivigatem. ¹¹Masidem watanasi awogu uyikemi mantem yemi atekam watanasi yi ewam waita. Maside yu mana yifo'e mana rukami yigenanti sifa tiwa'o sirantem agaye iyevemino. ¹²Ma'nisirem sem, "Sifa tiwa mono baya sira uyopim en avi'i sima fakade'i yen yi'wanapim i'i dare en avi yani onu." ¹³Afo enava sem, "Seti sima kukumi bepim de'i ;" Koti simim iyaoru nampa banu. ¹⁴Kotini watanasi au nampa nare rukam. Minugami,Jisasi mi yen yu bunam mantem fu'bem wananom mantem fayantagi uwakaka. Wata yiruma fugeyam eran dukam waita. ¹⁵Mini antaga'i fugin nampa,fegantano kurukam watanasi yofaemi. ¹⁶Fugave sem,mana yogantose marami ankeroyu yuga yofai rantenaye ,imi. Mana yoganto marami Abrahamini yufagu yofai rantem. ¹⁷Minugami ma'dem anenefim,benafa awani avu'awa marena anom waita yi urem bena ,Kotini yogam marevem watanasiyi kumi yirano. ¹⁸Jisasi ka makasinti yimi benao au avisi mantuka. Maka sinti Jisasiga yimi benana'o mini umaru mantuka. Minugam mi wata anasi makasim yinam amakai yofa itemi.

Hibru

2 ¹Olsem na yumi mas holim strong tingting long dispela tok, yumi bin harim pinis. Nogut yumi no bihanim na givim baksait long dispela tok.

²Bipo tru God i givim tok i go long maus bilong ol ensel, dispela tok i sanap strong. Na man i mekim sin na sakim dispela tok, em i kisim pei nogut,³Olsem wanem bai yumi ranawe na givim baksait long bikpela wok bilong kisim bek? Dispela pasin bilong kisim bek yumi, i bin kamap ples klia long Bikpela em yet na long ol, husat i bin harim tu.⁴God i strongim tok bilong em wantaim ol kainkain mirakel na ol strongpela wok na em i tilim presen bilong Holi Spirit inap long laik bilong em yet.

⁵God i no putim ol ensel long bosim nupela graun, we em bai mekim kamap bihain olsem mipela i toktok.⁶Long wanpela hap long buk bilong God, wanpela man i bin tok olsem, "Man i wanem samting na yu save tingting tumas long em?" Bilong wanem yu save was gut long mipela?"

⁷Yu bin wokim mipela na yu putim mipela i stap aninit long ol ensel. Yu bin liptimapim mipela na givim namba na biknem long mipela.⁸Yu bin putim olgeta samting aninit long lek bilong em. Long em tasol, God i putim olgeta samting long em. Em i no lusim wanpela samting i no stap aninit long em. Tasol nau yumi i no lukim yet olgeta samting stap aninit long em.

⁹Tasol mipela i lukim Jisas i stap aninit long ol ensel long sotpela taim tasol. Long marimari bilong God, em i kisim ples bilong ol manmeri na em i dai. Na God i liptimapim em na givim bikpela namba na biknem long em.¹⁰Em gutpela bilong God, long wanem, olgeta samting i kamap long em na insait long em, long kisim plati pikinini man i kam insait long lait. Em i gutpela long em, long kamapim hetman bilong kisim bek ol long dai bilong em.

¹¹Dispela man bilong mekim olgeta manmeri i kamap gutpela, dispela ol lain manmeri em i mekim ol i kamap holi. Olgeta i gat wanpela papa tasol. Olsem na em i no sem long kolim ol brata.¹²Em i tok olsem, "Bai mi autim nem bilong yu long ol brata bilong mi, taim ol i bung long lotu, bai mi singim song bilong liptimapim nem bilong yu namel long ol."

¹³Na em i tok gen, "bai mi putim bilip bilong mi long em." Na "Lukim mi stap wantaim ol dispela pikinini God i bin givim long mi."¹⁴Dispela lain manmeri bilong God ol i gat blut na bodi. Olsem na Jisas tu i kamap man wankain olsem ol, bai em i ken i dai na long dispela pasin, em i ken bagarapim satan, em dispela man i gat strong bilong

mekim ol manmeri i dai.¹⁵Na long dispela, em i mekim ol dispela rot long helpim ol manmeri, bai ol i lusim dispela kalabus bilong pret long dai.

¹⁶Tru tumas, em i no mekim dispela wok bilong helpim ol ensel. Nogat. Em i mekim wok bilong helpim ol lain tumbuna bilong Abraham.¹⁷Olsem na long olgeta samting, em i mas kamap wankain tru olsem ol brata bilong em, na bai em i stap hetpris bilong ol na mekim wok bilong God na em inap lusim sin bilong ol manmeri.¹⁸Ol traim i bin kamap long Jisas na em yet i bin karim pen. Olsem na em inap long helpim ol manmeri long taim, ol traim i kamap long ol.

Hibru

3

¹Yimakukun ewam afa awa,yigenti aranti inarufake yiga. Jisasi nanti intago,senuti yogam waita nampa yi'nom waita bepi manawa sima kukun eveyane sefano. . ²Bemi Kotini fuga waya awakuntuka, bemi iyewa ugadukene „Moses'i ka'na Kotini mapim bemi fuga baya mana awakure'emi. ³Anon avi mantukami Mosesimba yakagarem mantuka. Nayeyare,ma uwantukayi aviano ma anom aviyaka gaga. ⁴Maside ma wata mano uwantuka,minugamifo Kotimana made anene uwantuka..⁵Mosesi Koti namapim bem fuga bena mana awakure'em, i'naem yinami anene yuka se'emi. ⁶Kraisi mi fuga baya mana avakuntem ben afo'eni ma'ka ravisevem. Seyu ba Koti namai bafau. Afo seyu yamo simoyo fanuna yantao fakareya beya rafise fane. ⁷Minugami Ayo iyaontano sem,mage ben avuntose intate, ⁸Yiragu fakama eram buyogo,yigen yufagu anene ba iwam magufim bami anom makasim yepim yiga.⁹Mini mi yigen yufagu aromude foti'a (40) orante aupem seti yogaru amonemono. ¹⁰Minugai semi siraka'i yenanti mani sirukau, ' yeyira pike ,setidekake neka beye.Semo ugayika gauna ayimi buamo nage mise . ' ¹¹Sirakai mana waya ugayikauno, " yemi seti aumaram magufim bu'uriteye."¹²Sifa tiwa'o, rafi'ima awoguga ogo, Yigen yi'wanapim, mana bayi arauma napa bem amakukum buyemi aumba amam ba Koti aneuamemi . ¹³Ma'de nuram erarurega bago, manisire avirewa,"magemi ,"minugami yigen yiwanapake, manawayi benara ano erarugem kumianoni antayati bemo. ¹⁴Senu Jisasi nampa agapare wateya, sesima kukum fakama akeofano beni yogantim agoyarakake kipakawa. ¹⁵Mini baya bemi, mage bena intatei, yigen yira fakama eram buyogo,yigen yinau yigaomose ugani."¹⁶Iyemo Kotina intatrem romugatem? Kotini watanasi maside Isipikem Mosesi yivigem buyiga? ¹⁷Foti'a (40) orantega Kotina intare romudukam?mini wata ansi mini kumi uwate fugomi wata buwa kamapim yenyu wage'enuga. ¹⁸Ami ugamagem manisiruka iye aumaram magufim watene ,Koti sem beni magufim buvitemono bena romuge, ¹⁹Senu amone inte ugafu, beni magufim bu uritemono nayeyare, yimakukum iyevevemono.

Hibru

3 ¹Ol Kristen brata, yupela i gat singaut i kam long heven. Yupela tingting long Jisas, em aposel na hetpris yumi save bilip long em na tokaut.²Em i bihainim tru tok bilong God, em husat i makim em, wankain olsem Moses i bihainim tru tok insait long haus bilong God.³Biknem Jisas i kisim i winim tru biknem bilong Moses, long wanem, man i wokim haus i winim tru biknem bilong haus yet.⁴Long olgeta haus i gat man i save wokim, tasol long olgeta samting, God i bin wokim.

⁵Moses i bihainim tru tok olsem wokman insait long haus bilong God, em bilong tokaut long ol samting bilong bihain.⁶Tasol Kraisi em i bihainim tru tok olsem Pikinini Man husat i lukautim haus bilong God. Yumi haus bilong em sapos yumi holim pas samting yumi save amamas long em na weitim.

⁷Olsem tasol Holi Spirit i tok olsem, "Nau sapos yupela i harim maus bilong em,⁸yupela i noken strongim bel bilong yupela, olsem bipo ol tumbuna bilong yupela i bin mekim long taim ol i stap long bikpela traim long ples natin."

⁹Dispela em long taim ol tumbuna bilong yupela i bin sakim tok na traim mi na insait long 40 yia ol i lukim ol wok bilong mi.¹⁰Olsem na mi belhat long ol dispela lain manmeri na mi tok, 'Insait long bel bilong ol, ol i go longwe long mi. Ol i no save long rot mi makim bilong ol."¹¹Olsem mi belhat na mi tok promis." Ol i no inap i go insait long ples malolo bilong mi."

¹²Ol brata, yupela i mas was gut, namel long yupela, nogut wanpela i gat bel nogut na i no bilip na i givim baksait long God i gat laip.¹³Strongim yupela yet long olgeta dei, ol i save kolim, "nau, "olsem na nogut wanpela namel long yupela, bel bilong em i strong long giaman bilong sin.

¹⁴Yumi stap poroman tru bilong Krai sapos, yumi holim strong bilip bilong yumi insait long em long stat bilong wok na i go inap long arere bilong en.¹⁵Long dispela tok i stap, "Nau sapos yupela i harim maus bilong em, yupela i noken strongim bel bilong yupela, olsem ol tumbuna bilong yupela i bin mekim."

¹⁶Husat i harim maus bilong God na sakim? I no olgeta lain manmeri bilong God husat Moses i kisim i kam autsait long Isip?¹⁷Husat i harim maus bilong God na i sakim long 40 yia? Em ol lain manmeri bilong God ol i bin mekim sin, na ol i dai na bodi bilong ol i stap nabaut long ples nating.¹⁸Em i tok promis long husat inap long stap long ples malolo, em ol lain manmeri husat ol i no harim tok bilong em.¹⁹Yumi save olsem ol i no inap i go insait long ples malolo bilong em long wanem, ol i no bilip.

Hibru

4

¹Afo,minuga nanti Kotimo uga dukam wayami. Rafima awogu ofano, uga dukam wayamo agageyami kotimo wama soke-i wanti bumara teyare. ²Senu-ose sisimi awogu wayami mana-ami wa yisimikane.Ugamifo,mana mini wayamo ananto yisimi yemi mana intika bu itavemi mana yima kukukaose mana-a oni ure bu awakuntukane.>>>>>> b2927fbb45ce747ffd3f6042364dd78dc19a850f³Yima kuku inayo wata anasi ye manami yau manta anante sipa wa magu marateye."Semo era ano sirukauna sesi siram bayafim, Yimakuku buyinayo inim waita fugasire sipa wama anante wa magu bu marateye"Mana inaru nomaga antagao uwantemo arafa-o aumo mantukane ⁴Mana yaufim koti mana nomaga uwanta kiparem aum mantukam waya simakane. ⁵Bemi yewayegem mente mini wayaga mani siremi sene,"yemi fuga yaum manta anante wa-magu buyu riteye."⁶Ananto awogu baya yisimimo bu awakuro yimi wama anante wa magu bumarami, awagu wayamo yisimimo intare awakuroyi ye manami wama anante wa magu umarateye. ⁷Minugami Koti mana gana uyamakane ,mini ganami "Magemino",Koti Devitimi simo siremo agantukam waya sima fawaremi: "Mageve emo be-na inte-wate e-anana enarai fakama eram buyino."⁸Josu'a aum marago sirem sirukatem, Koti ena nurane sirem bu sitem. ⁹Minugami, Kotini wata anasi,yaundewam nurami sana nuram bene. ¹⁰Ite watanasi Kotini yaunde-wam magufim yigate, yewa'i yaundatemono Koti ini ure. ¹¹Mi'nugami seyuya era'rure ya mini yaundam magu marafa, Inaya ananto amo bu awakunte wama akei magu bumantukani buyofano¹²Kotini ami aumi demi ano eranti demi maka rawafa asiyanta awa aga-ana-uga. Au bunamba aiyomo duwantu ewanta awana semutamu akefarem ayapa akefarem afikunti dayikara uremi amaka au-anom aupa intiru imayayu manta faka ratene. ¹³Maside abuawa antamo mana magaga fawarewami Koti augaka anami fawarevene. Minuga mise maside abuawa antamose ewafaunami be naugaka ana oma itaveya sameteyare.¹⁴Minuga nanti Jisasimi Koti aga ano mana magaga umanti manta yakagarem inarufa koti adeka senu sofaim waitayi ene,marayara sima kukumi fakama eraro fano. ¹⁵Minuga nanti mini amakukumi fakama erarofano. Senuti sofaim waita mana magaga abuawa anta ofebem itama erarurem kumi anoni eranti yakagarauremi, mana kumi anta agewa buwane. ¹⁶Minuga nanti maraya bufegeya Kotini awa awa anoni kaka amenapa oraveya ofainti umantim wateya marafano.

Hibru

¹Tasol mipela i mas lukaut, nogut mipela i abrusim dispela promis bilong God long kisim dispela malolo.

²Mipela i bin harim gutnius, wankain olsem ol manmeri i harim bipo. Tasol dispela gutnius i no inap helpim ol lain, husat ol i no wanbel insait long dispela bilip na i no harim tok.

³Mipela manmeri husat i bin bilip, bai mipela inap long kisim ples bilong malolo, olsem em i bin tok, "Mi bai soim belhat bilong mi, na tok tru olsem, 'Ol bai i no inap i go insait long ples mi promis long givim malolo long ol, "taim mi pinisim olgeta wok bilong mi long stat bilong dispela graun."⁴Em i toktok long sampela hap long dei namba 7, "God i malolo long dei namba 7 bihain long olgeta wok em i bin mekim."⁵Na em i tok ken olsem, "Ol bai i no inap i go insait long ples mi promis long givim malolo long ol."

⁶Olsem na, sampela lain manmeri inap i go insait long ples malolo bilong em. Tasol ol lain manmeri bilong Israel i bin harim dispela gutnius, ol i no kisim dispela ples bilong malolo long wanem, ol i sakim tok bilong em.⁷Tasol God i makim narapela taim bai mipela inap i go insait long dispela ples bilong malolo. Dispela taim em "Nau" bihain long planti dei i go, olsem em i mekim tok long king Devit olsem tok i stap pastaim. "Nau sapos yupela i harim maus bilong God, orait yupela i noken pasim bel bilong yupela strong tru."

⁸Sapos Josua i bin givim ol ples bilong malolo, orait God i no inap toktok long narapela dei.⁹Olsem na i gat wanpela dei Sabat bilong malolo i stap yet, bilong ol lain manmeri bilong God.¹⁰Husat ol manmeri i kam long dispela malolo bilong God, bai em tu i malolo long olgeta hevi bilong em, olsem God i bin mekim pinis bilong em.¹¹Olsem na yumi mas strong long go insait long dispela ples malolo, bai nogat wanpela man i ken bikhet na sakim tok, olsem ol i bin mekim.¹²Tok bilong God i stap laip na i gat bikpela strong, na i winim tru sap bilong bainat i gat tupela hap bilong en. Em i save katim tru namel wanpela hap bilong tingting na spirit na bun bilong mipela. Dispela tok i olsem jas i save skelim hait tingting long bel bilong olgeta manmeri.¹³Nogat wanpela samtin i hait long ai bilong em. Olgeta samtin i stap ples klia na em i save lukim olgeta samtin yumi mekim. Mipela bai sanap long ai bilong God na tokaut long olgeta samtin mipela i mekim.¹⁴Orait yumi i gat bikpela hetpris i stap na em i go insait tru long heven. Em Jisas, Pikinini Man bilong God.¹⁵Olsem na yumi mas holimpas dispela bilip yumi save tokaut long en. Hetpris bilong yumi inap marimari na sori long yumi, long wanem, yumi nogat strong long daunim sin. Olgeta traim i save kamap long yumi, dispela olgeta i bin kamap pinis long em, bilong traim em tu. Tasol em i no mekim sin.¹⁶Olsem na yumi noken pret, yumi mas i go klostu long sia kin na marimari bilong em. Yumi go long em, long wanem, em man bilong marimari na bai em i sori long yumi. Na sapos yumi gat hevi, orait marimari bilong em bai i helpim yumi.

Hibru

5 ¹Kotimo mana yi'nom waita ugaduka (makim) mini waita mano bem watanasi yofa evem yenti kumigu yirevem. ²Intir imakanu nampa sa'dage yogevena muna yime eyom watanasi nampa yogano, beya'o eran imaka. ³Mini antaga ofaurem watanasi yi kumi yirena beni kumi ba ara.⁴Mana waita mano yi'nom waita yi emi anon avi duka. Mana bayi beni aiyika mini yogam bumaranonam. Koti be ararem mini yoga amiduka. Wafa Aroni ararem yogam amikane. ⁵Jisasimi wa manugem. Yi'nom waita yi irantemi beni avi mare buyuremino. Wata mano bemi ugadem mini yogam amiduka. Ma'nisirem sasamemi. setiga'i wanami enafo'emi be'u.⁶Enafim ba i semi, yinom waita yi ure ma'de nuram wanonami Melkisedeki itene ure.⁷Jisasi magafim waita kege wage'enimi Koti wapa augam mukurami. Bemi intaemi Koti ofainami bu fugiranti. Beni augam mukinti intarem. Nayeyare be yau mi magafim demi ben amenapa bem. ⁸Fuga benaga wamifo, umam mantukami mini mano ofaimi mini awakuntem uma mantuka.⁹Mini mano bemi mantem waya intam waita yi imi masidem wata nasi ben awakure'eyoyi yivigatem. ¹⁰Minugami Koti bemi ugadarem miniyoganti amiduka Meldisedeki kege. ¹¹Jisasi amuna waya dukamifo, mini waya manoni anta yiyimirante'ya amonafuna amakagi buyuga, nayeyara yenti intiti ake ugem ba.¹²Yigemi wafai aui wayedukam enomi ofauremi waya siyimiri ugam .afo bumi . ugamifo yigemi intiranti amakagi iyomi eno Kotina yiyimevemono. ¹³Ai-i intagamino,sito iya'ori nami nevei atekam anta bu amonagamino. ¹⁴Eran yunami watayu yintamino, watayu "o wafa maka demi yimonemi yenti awogu ba savi anta amonaremi mini gakemi yenti intiru sagemi.

Hibru

5 ¹Taim God i makim wanpela hetpris, em i save putim dispela man long mekim wok bilong en olsem helpim bilong ol manmeri, long mekim wok bilong lusim sin bilong ol.²Em i ken wok isi wantaim ol dispela lain ol i nogat save na ol lain husat ol i bin giamanim ol long wanem, em yet i nogat strong.³Long dispela as, em i mas mekim ol ofa bilong rausim sin bilong ol manmeri na bilong em yet wantaim.

⁴Man i kamap hetpris, em i gat biknem na i nogat wanpela man i save kisim dispela wok long laik bilong em yet. Nogat. God i save singautim em long kisim dispela wok, olsem bipo God i bin singautim Aron.⁵Na Krai tu i olsem. Em i no liptimapim nem bilong em long kamap hetpris. Nogat, man i makim em bilong mekim dispela wok. Em i tokim em olsem, "Yu Pikinini Man bilong mi. Nau mi kamap Papa bilong yu."

⁶Na long narapela hap tu, em i tok, "Bai yu stap pris oltaim oltaim, wankain olsem Melkisedek."

⁷Taim Krai i stap man long graun, em i save prea strong long God na em i save singaut strong na krai planti. Em i save, em inap long kisim bek em, bai em i noken i dai. em i harim beten bilong en, long wanem, em i save daunim laik bilong em yet na aninit long em.⁸I tru em i Pikinini man, tasol em i karim pen, na dispela i skulim em tru long pasin bilong bihainim tok bilong em na karim hevi.

⁹Dispela i mekim em i kamap nambawan man tru bilong bihainim tok na olgeta manmeri husat i bihainim em, bai em inap kisim bek ol.¹⁰Olsem na God i makim em na i givim em wok hetpris, wankain olsem Melkisedek.
¹¹Planti tok i stap yet long Jisas, tasol mipela i painim hat tru long soim yupela as bilong dispela tok, long wanem, tingting bilong yupela i pas na i no klia.
¹²Yupela i kamap kristen longpela taim pinis na inap long yupela i wok long skulim ol arapela long tok. Tasol nogat. Yupela i sot long tingting na ol arapela man i mas skulim yupela ken long ol nambawan hap tok bilong God. Yupela i no redi yet long kisim strongpela kaikai. Nogat. Yupela i dring susu yet.¹³Yumi save ol dispela lain i save dring susu, em ol liklik pikinini. Na ol i no save gut long ol wanem pasin i stret.¹⁴Tasol strongpela kaikai em i bilong ol man i kamap bikpela pinis. Ol kain man olsem, ol i bin traim planti taim long skelim wanem ol pasin i gupela na wanem ol pasin em i nogut, na nau ol i save pinis na tingting bilong ol i klia.

Hibru

6

¹Afo, seyuyami amana busefano Jisasi ami mantuka funayanti. Anoni ugayi yami intafano. Seyu taga bu itabofa yu bayega anta, Kotika ama kuku eve aum bumara anta yerara, ²nom marewam abuaba nampa yi'noka yiyande fukam waita yu nampa asewayi yewayege Kotini ano koka itavi temo. ³Aafo mino teyamuno Kotimi eyo sigana yami, ⁴Emo Koti pake ayo aga mante Kotini avogu amonaruka nono anuyode yewayege amakuku ino, ⁵kotini awogu baya nampa beni eranti naemi fakagi item, ⁶Minugamifo yimakukupim yanduganu ,yewayege au'wayeganayom ayim ivemino, kontin aga yewayege mante keka yaga areve watanasi yigauka agaye amewa. ⁷Ai'rewami magamano nomi marewa. Mini magamano awogu yunanam agam fa'waritem, wata anasi minifim yunam yogago yanti. Mini magami koti wapakem asumi marem yevem. ⁸Minugami maga mano anu remi savi namati rarem, abogu buinami iyaka buwatem ayakatem.Afo naemi igamano yukama kipatem.⁹Minugami seti watao, eram baya sewa siwuna yigemo ben afim bayi.Semi intagau yigemi avogu anta uwarewayi yotivigem bemi ai yigemi yividuka. ¹⁰Nayeyara, Koti bemi savi iyukatem ben avipim awogu yogantose marewanami, nayeyara, awogu anta wata anasi amakuku ewam yimi yofaewana nesya yofae wanane. ¹¹Yige mana mana bayi erarure yogeve yimakuku fakama eram urega mini kanaga rafisego mini nuram fawarinanim ,senu avogu usikatem. ¹²Abesara iyogo, ena inim waita ka'na yimakuku eve eran yimakuku nampa arafaru eve Koti ugade ruka anene maranagom.¹³Kotimi Abrahami nampa ami siga, bemi beavipim fuga waya siga. Ena avi ivem ben avi amuga. ¹⁴Ma'nisiremi sem," emi asumi amei awogu ure en anawasim nesugi item." ¹⁵Mini ayika abrahami aneneyu mantuka, mararasin anene yu amiduka, mini intim kai rafise. ¹⁶Watayu fuga bayabe sire yenti yi'nom waita yemba yaka gagam waita. Arafa yegan ya ategaranten tami, inayopim fuga baya sitem mini baya ake irantem. ¹⁷Koti intir uwantem baya manoni anta sima fakagi irantem bemo ugadem duka anene marara oyim, ena baya isitem. Minigami fuga bayamana sirem bena sima ake'evem. ¹⁸Mini anta uwaremi, sem kar anene anona iyino yanti. Minimi Kotini wago wayami sigam baya bami uwantuka. Mi'nugami, seyuya ragade'ya oma ayofage bafuno, seyuya intama soke eve rafisewam bemi yimino senuya.¹⁹Ugadem siga anene senuka wama akeuga senuti wantim. Mini anenemi age ugam naupa upegemi mini anepa anom yaumi mono maka fikaga. ²⁰Jisasimi senu a'nanta buga mini mapim, senu sofa irantem, nayeyara, senuti yi'nom waita batem maside nuram, melkisedekini yoga anepa.

Hibru

⁶ ¹Orait, yumi noken toktok tasol long tok bilong Krais olsem pastaim yumi save kisim. Yumi mas kisim ol kain skul bilong ol man i bikpela pinis. Yumi noken planim pos bilong ol toktok long pasin bilong tanim bel, na bilip long God na givim baksait long ol pasin i nogat laip long en,²na strongim tok bilong ol kainkain pasin bilong kisim baptais na pasin bilong putim han antap long het na mekim toktok long ol man i dai pinis bai ol i kirap bek na toktok long bikpela kot bilong em.³Orait bai yumi mekim olsem sapos God i tok orait long yumi mekim.

⁴Em i hat tru long ol bilip manmeri husat i kisim pinis lait bilong God na ol i traim pinis presen bilong Holi Spirit, ⁵na traim pinis gupela tok bilong God na strong bilong God bai kamap ples klia bihain,⁶tasol ol i pundaun long bilip. I nogat rot tru bilong ol i kam bek na tanim bel ken. Long wanem, i olsem ol i nilim Pikinini Man bilong God long diwai kros gen na givim sem long em long ai bilong planti manmeri.

⁷Ren i save kam daun na graun i save kisim wara. Dispela graun i kamapim gutpela kaikai, long ol manmeri i ken planim gaden. Em dispela graun we i save kisim blesin i kam long God.⁸Tasol graun i gat rop na karim gras nogut, em i no gutpela na klostu long bagarap. Na bihain bai em i mas paia na pinis.

⁹Tasol ol pren, mipela i mekim dispela strongpela tok long yupela husat i no givim baksait long em. Mi save yupela i mekim ol gutpela samting i soim olsem em i kisim bek yupela.¹⁰Long wanem, God i no man nogut inap givim baksait long ol gutpela wok yu save mekim long nem bilong em, long wanem, yu save mekim gut long ol bilip manmeri na yu helpim ol moa yet long mekim dispela pasin.

¹¹Mipela laikim tumas bai wanwan bilong yupela i mas wok strong olsem tasol na holim pas bilip bilong yupela na weitim dispela taim i kamap makim long mekim gut long yumi.¹²Yupela i noken kamap lesman, tasol yupela i mas mekim wankain olsem ol arapela bilip manmeri i gat strongpela bilip, na i gat bel isi na ol i kisim promis bilong em.

¹³Long taim God i mekim promis bilong em long Abraham, em i tok tru antap long nem bilong em yet. Long wanem, i nogat narapela nem moa antap long em.¹⁴Em i tok, "Bai mi blesim yu na bai mi mekim ol lain tumbuna bilong yu i kamap planti."¹⁵Long dispela rot, Abraham i kisim ol samting em i bin promis long givim, bihain long em i bin holim pas tingting na weit.

¹⁶Ol man i save mekim tok tru antap long wanpela man husat i bikman na winim ol. Long arere bilong stretim tok namel long tupela, ol i save mekim tok tru antap bilong strongim dispela tok.¹⁷Taim God i mekim tingting long soim klia as bilong tok long ol lain bai kisim promis bilong em, em i no save senisim. Olsem na em i tok tru antap bilong strongim tok bilong en.¹⁸Em i mekim dispela samting, long tupela samting bai i no inap senis. Em promis bilong God na em i tok tru antap em i bin mekim. Olsem na yumi manmeri i bin ranawe i go hait, yumi ken tingim ol dispela promis na weit long em bai givim long yumi.

¹⁹Dispela promis i stap olsem gutpela strongpela anga bilong laip bilong yumi. Dispela anga i go insait olgeta long rum tambu tru, baksait long bikpela laplap ol i bin hangapim long tempel.²⁰Jisas i go paslain long yumi insait long dispela rum, bilong helpim yumi, long wanem, em i kamap hetpris bilong i stap oltaim oltaim, bihain long wok bilong Melkisedek.

Hibru

7

¹Melkisedekimi Salem yu' i kimi (king) bemi yanafa bam Koti amaka rafise wayimi (pris), aruvintim ovem kinu (king) yiruma fu'demi , aka yewaka Abrahami yema amonaremi asumi'i amiduka. ²Beka anami, Abrahami maside anene rayinte yimiduka. Melkisedeki avi'i ma'nisigem," arafarui kine." ³Afo'e ano'e nampa aufagu imakem. Ma'duka kana ba fuginanim kana ba ivem, Kotin aga bemi ma'de nuram bari ana item.⁴A'i amonagamino bemi anon avi rukane. Abrahami senu sufa ano aruburemi aneneyu mante (10) teni'afim rayintuka. ⁵Livai agafanta kava (pris) yoga mantukanu ma'nise mono , ena ba anene yu teni afim rayimago. Omare intago ye ba'i abrahami agafanta bamino yigen yifa awa. ⁶Melkisedekimi livaini akupike buyigamifo, Abrahami teni afike rayinten amevemi asumi amiduka, mini ugadure rukam.⁷Minimi fugami sino, asumi amidukam waitami bemi anon waitave . Asumi mantukam waita mi ben amenapa bem. ⁸Fu'bugam waita taiti mare bevemono, ena wafa'i fami bem. ⁹Ma'ni sireya sefano, Livai taiti mantukatem Abrahami wapakem taiti aya'ino. ¹⁰Nayeyara, Livai ben aufagupim bami Melkisedekimi abrahamu amonaruka.¹¹Wafa Israili watanasi lo baya mantukami mini baya mano ma'nisirem sem mono kava yu'yi yoganti yogago. Livaini kava yogantike watanasi awogu bari uge batem, na'ugana Koti sem naemi mana Kava (pris) waita melkisedekini kanaga fa'waritene sene , Aroni kanaga bubatene . ¹²Auwem kava waita magatemi, mini auwem lo yuba maga teye.

¹³Iyenara mini baya mano sigene, ena akupikem yiga, yenti akupikem mana bayi ba altafim ba buyoduka.

¹⁴Magemi ate'de juda akupikem jisasi ma'duka, Mosesi sima bu fa'waruga mana'a kava waita yu ganti. ¹⁵Naye anene ya se'egom fakagi em mana kava(pris) melkisedeki ka'na fa'waruga. ¹⁶Mana magagakena yogan nako mini avi bu mantuka, ma'de nuram bananim eran nako mantuka. ¹⁷Benamano beni erari uga, "Emi madem nuram wari anauge wanono Melkisedeki kana ."¹⁸Wafakena lo yu yera ruka nayeyara eran bumakem busofai nanimise.

¹⁹lomi mana awogu anene ba manta bu fa'warimi, mana ayim fa'waruga Koti adeka bin ayim.²⁰Bayami fa busiruka, A'ao. mana'a kava waita yi ugano amo bu'uyagemo, ²¹Kotini yaufim semi,"Anonamano mano fugauane siga, madenuram bukipan kawa wanonane,bena manta fasa buranani²²Mini kontraki jisasji uwantuka, wafa kena kontrki yekagaga. ²³Wafa amuna waitayu kawa waitayi uga,nayeyara, fugemi kava waita yi buyitemo. ²⁴Jisasimi bantana kava yi item, ma'de nurami kava (pris) yogari evem batem beni kipantaba ivatem.²⁵Minugami, maside

nura Koti a'deka yinayom watanasi yivigeve, nayeyara masidem nura bari ana evem auga mukevemyofa evem.
²⁶Minugami Jisasi senu sofa item.. Minugam prisi, mano senuwa amaka usikatemi.Bemi kumi burukem soke wariuga. Bemi mente inarufa ,neka akami wane.²⁷Made nuram ofa buyevemi beni kumi yanti, mana ya mana ofa uga beyau nako. ²⁸Lo mano eran bumaka waita yu yivigevem. fuga baya yu lo a'neka yevem,yinom waitayi ogoyanti.Ugamifo mini fugawayami naemi lo anepa fawarem watw agai.Bemi soke waitavemi senu sofaevemi wari'ana ugem watene.

Hibru

7 ¹Melkisedek em i king bilong Salem na pris bilong God antap tru. Husat i bin bungim Abraham taim em i pait na kilim ol king na wokabaut i kam bek long ples na i bungim em long rot na i blesim em.²Long em tasol, Abraham i givim namba 10 hap long olgeta samting. Nem bilong Melkisedek i gat minin olsem, "King bilong stretpela pasin" na arapela nem, em i king bilong Salem na i minim olsem, "King bilong bel isi."³Em i nogat papa na mama na ol tumbuna lain bilong en. Em i nogat dei mama i bin karim em na dei bilong em i dai. Em i stap wankain olsem Pikinini Bilong God na pris bilong i stap oltaim oltaim.

⁴Yupela i luksave olsem em i gat biknem tru. Tumbuna bilong yumi Abraham em i pait na kisim ol samtin na em bin brukim long tenpela hap em i kisim long pait.⁵Ol lain pikinini bilong Livai husat i kisim wok pris i tok olsem, ol arapela i mas brukim tenpela hap. Ol i mas tingim ol tu i pikinini bilong Abraham husat i brata bilong ol.

⁶Melkisedek i no kamap long lain bilong ol Livai. Tasol em i kisim tenpela hap long samtin Abraham i givim na i kamap blesin bilong promis.

⁷Em i tru olsem, man i givim blesing em i bikman. Na man i kisim blesing long en, em i stap aninit.⁸Ol man husat i stap aninit long dai i save kisim tenpela hap, tasol ol i lukim ol olsem ol bai i stap laip.⁹Yumi inap tok olsem, Livai husat i save kisim tenpela hap bilong ol samting yet i save givim tenpela hap long ol samting, i go long Melkisedek aninit long Abraham,¹⁰Long wanem, Livai i stap insait long bodi bilong tumbuna bilong en, long taim Melkisedek i bungim Abraham.

¹¹Bipo ol manmeri bilong Israel i kisim lo, na dispela lo i tok, ol i mas mekim wok pris. Tasol sapos wok pris bilong ol Livai em inap mekim ol manmeri i kamap gutpela tru, orait bilong wanem God i tok long narapela pris i mas kamap bihain, em wankain olsem Melkisedek, na i no wankain olsem Aron?¹²Na taim lain bilong ol pris i senis, orait lo tu i mas senis.

¹³Na long husat ol dispela samting i toktok long en, em i bilong narapela lain husat i no bin wok pris long alta.

¹⁴Yumi save pinis, Bikpela bilong yumi em i kamap long lain bilong Juda, Moses i no bin mekim wanpela tok long ol dispela lain bai i stap pris.

¹⁵Wanem samting mipela i tok em i klia sapos narapela pris i kirap wankain olsem Melkisedek.¹⁶Em i no antap long lo bilong dispela graun we em i kamap pris, tasol i kamap antap long pawa bilong laip i stap oltaim.¹⁷Tasol tok bilong em i kamap strong bilong em, "Yu bai i stap pris oltaim oltaim wankain olsem Melkisedek."

¹⁸Olsem na lo bilong bipo ol i nau putim i stap long sait, long wanem, dispela lo i nogat strong na i no inap helpim yumi.¹⁹Lo i no bin mekim wanpela samting i kamap gutpela tru. Olsem na em i opim pinis narapela rot i gutpela tru na i winim lo na long dispela rot, yumi ken i go klostu long God.

²⁰Na em i no mekim tok promis nating, Nogat. Ol arapela i kamap pris taim ol i no mekim tok promis,²¹tasol God yet i tok tru antap na Jisas i kamap pris. Buk bilong God i tok olsem, "Bikpela i tok tru antap pinis, bai yu stap pris oltaim oltaim, na em i no inap senisim tok bilong em."

²²Olsem na dispela kontrak Jisas i mekim, em i gutpela moa na i winim kontrak bilong bipo.²³Bipo planti man i save kamap pris, long wanem, ol i save dai na ol i no i nap i stap pris oltaim.²⁴Tasol Jisas i stap oltaim oltaim. Em i holim wok pris oltaim na i nogat senis bilong em.

²⁵Olsem na oltaim em inap tru long kisim bek ol manmeri i kam klostu long God long nem bilong em, long wanem, em i stap oltaim oltaim na em i save beten long helpim ol. Dispela kain hetpris em inap tru long helpim yumi.²⁶Na dispela kain hetpris, em inapim yumi tru. Em i nogat sin o asua na em i stap klin. Na em i putim em i stap antap tru long heven, longwe tru long ol man bilong mekim sin.

²⁷Em i noken mekim ofa long olgeta dei pastaim long rausim sin bilong em yet. Na bihain em i ken rausim sin bilong ol manmeri olsem pris bilong bipo i save mekim. Nogat. Em i mekim ofa wanpela taim tasol na em i givim laip bilong em yet.²⁸Lo i save makim ol man i nogat strong, long kamap hetpris. Tasol dispela tok tru i kamap bihain long lo em i makim Pikinini man. Em i gutpela man tru na em i kamap namba wan man tru bilong helpim yumi na bai em i stap olsem oltaim oltaim.

Hibru

8 ¹Mini ananta waya ma'ni severi, senuti ananta waita ayan ugapa kaga yaga inarufa kumantugevemi. ²kava waita yi yoganti mono mapim mare'em, mini ma'i wata bu uwantuka. Koti mante itaruka ma'i. ³Maside anom waita yenti yoganti awogu anene yu nampa ofa yu mare yitemo. Minugami awogu anene yu ofa anene yu rukemi ofami inani. ⁴Jisasi mana magaga anom waita buyinani, nayeyare, ai anom waita wane iyamo ofami amewayi Lo mano mini sigami. ⁵Anom waita yu'i mana magagakena, mono'ma anon yoganti fakarukemono. Manami inarufa wam anene mino, fuga mono ma'i inarufa bemi. Minugami Kotimi Mosesi, sasamemi, "serima (haus sel) itamagara imi, seri ma anoni anene uwantukate rafima awogu ure ma'de anenen anufim yo avigauna anene yu awakurono". ⁶Jisasimi maside yi'nom waita yu yakagarem yoganti marem,naiyeyara,awanam waita bemi auwem kontraki mante erarino kagadure duka bayaga. ⁷A'nam kontraki awogu itene, ena kontraki iwatem. ⁸Kotimi, watanasi yi kumi amonarem severi, intago, "a'i semi mana kana mi ugade rukauna wane, Judayu nampa Israili watanasiyi auwem sima anta uga wayami [kontrak]. ⁹Mini anta uga wayami yen afa ano [tumbuna] nampa ure yivige Isipifake. Anta uga waya yemi bu awakure, migunami semi anonamano anemi yimiruka. ¹⁰Mage auwem anta uga waya Israli watanasi nampa ira una auwem anta uga waya ma'nugem.Ano'na semi seti romi(lo) yenti intika re'i yen yirapim agarate.Yenti Koti yi e'i yemi seti batanasi batemono. ¹¹Watanasi yu yen yifa yiwa yiyime, Kotimi yanti intago.Ma'die yu semi amonarare intatemono fa waita nampa inon yivi dukam waita yu. ¹²Nayeyara, yemi awa awa uyike'i yenti kumigu yire'i yenti kumi yanti owayege buyintate. ¹³Mini waya nako "awem a ntaugam waya," bemi mini anam waya mante feyanem.aneneyui mantem feyaniuremi kipatem,wayam iadeka afitem.

Hibru

8 ¹Orait, as bilong dispela tok yumi mekim, em i olsem, yumi gat dispela gutpela hetpris i stap na em i sindaun long han sut bilong sia bilong namba wan King bilong heven.²Em i mekim wok pris insait long haus holi, em haus tru we man i no bin sanapim. Nogat. Bikpela yet i bin sanapim.

³Olgeta hetpris i gat wokmak bilong bringim ol present na ol ofa. Long dispela em i gutpela long i gat samting bilong mekim ofa.⁴Sapos Kraisi i stap long graun, em i no inap stap pris, long wanem, i gat pris i stap pinis husat i save givim ol presen olsem lo i tok.⁵Ol i holim wok pris long haus lotu i stap long graun, na dispela em i olsem piksa na tewel tasol bilong haus lotu tru i stap long heven. Em i olsem God i tokim Moses, taim em i laik sanapim haus sel. God i tok olsem, "Taim yu wokim olgeta samting bilong haus sel, yu mas lukaut gut na bihainim stret dispela piksa bilong em mi bin soim yu long maunten."

⁶Tasol nau Kraisi i kisim wok pris i winim tru ol arapela pris, long wanem, em i stap namel man bilong strongim nupela kontrak we em i sanap antap long gutpela tok promis.⁷Sapos namba wan kontrak i bin gutpela olgeta, orait bai i nogat nupela kontrak.

⁸Tasol God i painim asua bilong ol manmeri na em i tok olsem, "Bikpela i tok, 'Harim, Mi makim pinis wanpela taim na bai mi mekim nupela kontrak wantaim lain bilong Israel na lain bilong Juda.⁹Dispela kontrak i no wankain olsem mi bin mekim wantaim ol tumbuna lain bilong ol long taim mi holim han bilong ol na bringim ol kamaut long Isip. Ol i no bihainim tok bilong kontrak bilong mi, olsem na mi Bikpela, mi givim baksait long ol.

¹⁰Tasol dispela nupela kontrak mi laik mekim wantaim ol manmeri bilong Israel em i olsem. Na Bikpela i tok olsem bai mi putim olgeta lo bilong mi long tingting bilong ol na bai mi raitim long bel bilong ol. Na bai mi stap God bilong ol na bai ol i stap manmeri bilong mi.

¹¹Bai ol manmeri i noken skulim ol wantok na ol brata bilong ol na tok olsem, "Yupela i mas save long Bikpela, "olgeta bai save long mi maski ol man nating o ol man i gat biknem."¹²Long wanem, bai mi marimari long ol pasin nogut bilong ol na lusim sin bilong ol na bai mi no inap tingim moa.

¹³Long dispela tok "Nupela Kontrak," Em i mekim namba wan kontrak i kamap olupela pinis. Na samting i laik kamap olupela na i laik pinis, em bai i klostu lus olgeta.

Hibru

¹Anam kontrakimi beni lo nampa beni abuawa nampa mono waya sinonam . ²Mana mono ma itamakemo. Anona rumufimi yakiga om; nampa tebori nampa breti(bret) ano'na ita ruka. Minfimi ateka maguve sire simaka. ³Ena lawarave aneka ena rumu bami mini rumu yanti ategam rumuvesiga(atekam rum). ⁴Mini rumufim Goliga alta bami auyunta ewa(pauda) anene yukarami awogu muku evem. Goli nako kontraki bogise(boks) uyaduka. Bogise aupemi goli kura nampa(mana) Aronini yaki napa kam onyau agakanampa mini aupem duka. ⁵Bogise ataka, kar ankeroni piksa bem bogise ataka uyaduka. Mini magufim bam ankeri gantano. Mage mini anenega ami busete. ⁶Inaem mini anene yu mante sesa umagemi, yinom waita yu mini rumufim upebe yeyi yogari ebemo. ⁷Yinom waita mana ena rumufim upegevemino, mana orantega sana nuram mana urevemi, fami buyurevem. Nareyu mantemi uremi ofa urem beni kumi nampa watanasi yi kumi yirevem. ⁸Aiyo aga ano senu yo'yivigemi; a'nam monoma baka;. atekam naupa urinayom ayimi bu aniuga. ⁹Manami fa piksa mi mage fa'warinam aneneyuka. Aneneyu nampa ofa Kotika ewami mono'baya intewam watanasi yira'i mante bu ategatem, omare intemi se mana savi anta e'yare. ¹⁰Lomi(lo) yunan naranta nampa non naranta nampa naye naye anta watanasi mantem auwen inanim. Au'bunam a'nenega asevemono. Mini bayami(lo) watanasika rem semi awakure be maside anene ategago kanaga dago. ¹¹Jisasi fa'warimi maside awogu aneneyi yi'nom waita yi em. Wafakena serima arugam naupa upegene .Mini ma'i watamano bu uwantuka, nayeyare mini mana magagakena yantagaye. ¹²Meme nampa burumakani nare nako mana bu mantuka, benana'o mono'mapim sana'ya ana upebugami senu'i masidepa aya uga. ¹³Kotin augaka watanasi kumi ugate yi'nom waita mano meme nampa burumaka ni nare nampa(yampra) burumakawa yunti mantem yimuga wayem. Mi'nurami ateke batemono. ¹⁴Mi'nugamifo Jisasini nare mano mini yu'ba yakagaga, mana saviba bepim iva, aiyo aga anoni eranako be yaumi ofa yanta Koti amem. Beni naremi seyu'yani su'bunam mantem bu ategem. Senuti maside savi anta mante fafadami Kotin augaka ateke'ya bafu. ¹⁵Mini antaga'i Jisasimi a'wana waita bem auwem kontrakiga. Beni fuginako watanasi yi kumi yiremi yararemi bantana aum yimiduke. ¹⁶Kontrakimi, ma'nugemi, mana waita manoni ayinti yauga dem semi inaem fugite beni aneneyu benaga ano maratem. Iya ontano aneneyu imantukana watayu ano amonarem sem bena fo'e fu'bemi benaga ayaka ma'de anene yerarem ¹⁷.Nayeyara, wata mano kontraki uwantukatem ate'de fa'warino fuginam. Kontraki uwantem fa bem bu fukatemi mini kontrakimi eran imakem. ¹⁸A'nanta uwantuka kontrakimi eran ruka, burumaka nampa memeni nare nako ofa e'em. ¹⁹Mini kanaga Mosesi watanasika waya(lo) yiyimidem burumakani nare nampa memeni nare nampa nomifo, nare nam nampa hisopi mantuka. Nare yu mantem sito yi urem bukufim(buk) nampa watanasi yuka intafuruka. ²⁰Ma'nisirem sem, mana kontrakimi nare Koti uwantem awakurogo sem. ²¹Maya'yon antaga, sito nare seri maka intafemi masidem mono baya sewam anenekaba. ²²Mini antaga, nare mano ma'de anene mante auweni em. Ofa iraim meme nampa burumakani nare bu wayinami Koti yenti kumi bu yiratem. ²³Seri mapikena aneneyui inarufakem amamami . Koti augaka mini anene yu mante yenti kumi sese ewa. Mi'nugamifo, inarufakena anene yu mante ategarate ofa, awogu ofaga ogo wafakena ofa ba arugam. ²⁴Jisasimi wata uwantam atekam mapa i upebuga manami Inarufa bam mono'ma anoni amama (piksa) mino. Jisasi Inarufa bem Kotin augaka oma senuti awana waita yi urem. ²⁵Maside orantega yin'om waitayu narem mantem atekam rumufim urevemono ofa inayom. Mini nare yu mantukami beya'o intabaye. Jisasi mi'ni buyuruka Inarufa bemi beyaumi ofa ga'na Koti amiduka. ²⁶Mini antami amunaya bu uwantuka. Amuna ya uwantem, amuna ya umam maratem, Koti mana maga uwantuka kanaga yem mage ba funa kanaga. Magemi arafagi ugami Jisasim mana magaga'i sana ya ana fa'barem be yaumi Koti amemi senuti kumi yirem. ²⁷Maside yu mana nuram fu'bemi naemi Kotini koka itavinayo. ²⁸Mi'nugami, Jisasi beyaumi ofa yanta Kotim amemi watanasi yi kumi yirano. Naemi ena ya yitem, yinanimi kumigu bu yiratem. Beka rafide wam watanasi kun yivigatem.

Hibru

9 ¹Dispela namba wan kontrak i gat lo na pasin bilong mekim lotu. Na i gat haus lotu i stap long en. ²Em wanpela haus lotu ol i sanapim. Long namba wan rum i gat stik lam, tebol, na bret bilong Bikpela long dispela hap ol i kolim holi ples.

³Na long baksait bilong namba tu laplap i gat narapela rum ol i kolim "rum i holi tru." ⁴Gol alta bilong kukim pauda bilong smok i gat gutpela smel, i stap long dispela rum, wantaim bokis kontrak i karamap wantaim gol. Na insait long bokis ol i bin putim sospen gol i gat mana long en na wokabaut stik bilong Aron, bipo kru i bin kamap long en na tupela ston ol i bin raitim kontrak long en. ⁵Antap long ai bilong bokis, piksa bilong tupela ensel i stap na i haitim ai bilong bokis. Tupela ensel i stap long dispela ples. Tasol nau mi no inap mekim tok long dispela olgeta samting.

⁶Bihain long ol i redim ol dispela samting, orait olgeta dei ol pris i save i go insait long namba wan rum bilong haus sel bilong mekim wok bilong ol. ⁷Na hetpris wanpela tasol i save go insait long namba tu rum wanpela taim

tasol long olgeta yia. Na em i no i go nating. Em i save kisim blut na i go insait long mekim ofa bilong rausim sin bilong em yet na ol sin bilong ol manmeri i no tingting gut na ol i mekim.

⁸Holi Spirit i soim yumi olsem, taim dispela namba wan haus lotu i stap yet, rot bilong yumi i go insait long haus holi, em i no kamap ples klia yet.⁹Dispela em i olsem piksa bilong soim yumi ol samting i mas kamap long dispela taim nau. Ol presen na ofa ol i save mekim long God, i no inap stretim bel bilong ol man i mekim lotu, bai ol i save olsem ol i bin mekim rong. Nogat.¹⁰Ol dispela lo i tok long ol samting bilong kaikai na dring na long ol kain kain pasin bilong mekim ol manmeri i kamap klin. Ol i tok long samting bilong bodi tasol. Em i givim ol dispela lo bilong ol manmeri i ken bihainim i go inap long taim em i stretim olgeta samting.

¹¹Krais i kam pinis na i stap hetpris bilong ol gutpela samting i kamap pinis. Em i go insait long haus sel i gutpela tru na i winim haus sel bilong bipo. Man i no wokim dispela haus long han, long wanem, em i no samting bilong dispela graun.¹²I no blut bilong ol meme na bulmakau tasol long blut bilong em yet em i go insait long haus lotu wanpela taim tasol. Na em i baim bek yumi bilong oltaim, oltaim.

¹³Sapos ol manmeri i kamap doti long ai bilong God, orait ol pris i save kisim blut bilong ol meme na ol bulmakau na sit paia bilong yangpela bulmakau na kapsaitim antap long ol. Ol i mekim olsem bilong mekim ol i kamap klin.

¹⁴Tasol blut bilong Krais i winim dispela. Em i nogat asua na long strong bilong Holi Spirit em i givim laip bilong em long God olsem ofa. Blut bilong em i no mekim bodi bilong yumi i klin. Nogat. Em i rausim olgeta asua bilong yumi na yumi stap klin long ai bilong God.¹⁵Long dispela as Krais i stap namel man bilong dispela nupela kontrak. Long dai bilong em, em i rausim sin bilong ol manmeri i stap aninit long namba wan kontrak na em i sinagutim ol manmeri long kisim dispela promis bilong laip i stap oltaim, oltaim.

¹⁶Kontrak em i olsem laik bilong wanpela man em i putim long pepa na soim olsem sapos em i dai bai pikinini bilong em bai kisim olgeta samting bilong em. Pastaim long pikinini i kisim ol samting, ol man i mas save gut tru olsem papa i dai na putim olgeta samting long han bilong pikinini bilong emm.¹⁷Long wanem, laik bilong man i mekim kontrak i mas kamap tru taim em i dai. Tasol sapos man i mekim kontrak i stap laip yet, orait dispela kontrak i nogat strong.

¹⁸Orait namba wan kontrak i gat strong bilong en taim ol i wokim ofa long blut bilong ol abus.¹⁹Taim Moses i givim olgeta tok bilong lo i go long olgeta manmeri, em i kisim blut bilong yangpela bulmakau, ol meme, wantaim wara, retpela rop na hisop. Na em i tromoi liklik ol blut long buk na tu long olgeta manmeri.²⁰Na em i tok, "Dispela em blut bilong kontrak God i mekim long yupela i bihainim."

²¹Long wankain pasin, em i tromoi liklik blut antap long haus sel na long olgeta dis samting bilong lotu.²²Long dispela pasin, blut tasol i save mekim kamap olgeta samting i klin. Na sapos blut bilong abus i no kapsait taim ol mekim ofa, orait bai God i no rausim sin bilong ol manmeri.

²³Ol dispela samting bilong haus sel, em i piksa tasol bilong ol samting i stap long heven. Na ol i save kisim blut bilong ol abus bilong mekim ol dispela samting i kamap klin long ai bilong God. Tasol bilong mekim ol samting i stap long heven i kamap klin, i mas i gat gutpela ofa i winim olupela ofa bilong abus.²⁴Krais i no go insait long rum holi tru we han bilong man i wokim. Dispela em piksa bilong trupela haus lotu bilong heven. Nogat, Krais i go insait long heven na sanap long ai bilong God long kamap namel man bilong yumi.

²⁵Long olgeta yia hetpris i save kisim blut bilong ofa na em i go insait long rum i holi tru. Na dispela blut em i kisim em i no bilong em yet. Tasol Jisas i no mekim olsem. Em i go long heven bilong givim em yet olsem ofa long God. Na em i no mekim planti taim.²⁶Sapos em i mekim planti taim, orait em i mas karim pen planti taim moa, stat long taim God i mekim graun i kam inap nau. Tasol nau em i klostu long taim bilong las dei na Krais i kamap long graun wanpela taim tasol, bilong givim em yet olsem ofa long God bilong rausim ol sin.

²⁷Olgeta i mas dai wanpela taim tasol na bihain ol i mas kamap long Kot.²⁸Olsem tasol Krais i givim em yet olsem ofa long God long rausim ol sin bilong planti manmeri. Tasol bihain em bai kam namba tu taim, em bai i no kam long rausim sin. Nogat. Em bai kam long kisim bek ol manmeri i weitim em.

Hibru

10

¹Lomi uwa anene bem, awogu anene yu naem yitem. Fa uwayom anene yu bem. ²Ma'de orante koti wapa mini ofa ure mono baya sinayomifo kumi buyiratem. Mini ofa yu kipatem, Koti yenyi kumigu kiparana. ³Mini ofa ya omare intare ma'de nura orante ga kumi eve watem. ⁴Burumakani nare nampa sipisipini nare kumigu bu yiratem. ⁵Jisasi mana magaga yema fa'warimi, ma'ni siga, "Ofa yanti sifogewafo eyau bunam simego, ⁶igafim yukare kumi yirewam anta yanti bu amoyevem. ⁷Afo semi maniseu "Amonago.semi mage yema fawareu .madem

wayamo Kotini yaufim wami atekam wayami semo amonaunami. Mini wayafim eyi ayinto manta fawarinona.⁸Esepa sem, ma'de ofa yu yanti amo iyevem, nayeyara lomi awakurewanami.⁹Amonago, manami be'i yigenti ayinti awaronu. Kumi yirewam antami wafakena anta bam mage auwen antafim bitem.¹⁰Mini ayinti, Jisasi sana'ya mana fu'bemi senu manta awogu uruka.¹¹Anom waitayui mana mana nuram Kotini yogam marevem. Ugamifo kumi-i manta fasa burevemo.¹²Jisasi mana'ya ana senuti kumi ganti fu'bugem mage Kotini ayan ugapa bemi.¹³Beni namugo ga rafikem bemi manta sia yanta darem intavirantem.¹⁴Sana ofa mana urem senu manta awogu uruka.¹⁵Aiyo iyaon-tano sima fawaruruka senupa.¹⁶Manami afitugam waya yenampa uwaranu .Anona. minisemi .sesi lomi yen yirapim dei yenti intitim agantamaganu.¹⁷Enawa yenti kumi ganti buyintanu.¹⁸Kumi yiranami enawa kumi anoni ofa iwatem.¹⁹Mi'nugami sifatiwa o, bufegeya amuna intiri iyofanu, Jisasini nare nako awogu magufim binago.²⁰Auwem ayimi Jisasi be yaunako riruka.²¹Nayeyara ano'na dafisim waita Koti amapim dafika.²²minu'gami atekam au'ara nampa bewafana awogu nom senu yema sese'ino.²³Kar intiri buye'ya simakukun fakama erarofano, nayeyara Koti ugadem siga.²⁴Ena inimwaita awogu anta uyikare'ya awogu anta yo avigafa.²⁵Manafim waranta bure'ya eno mante eraruake ya manafim wafano, ano'na manoni yintano a'dekagi uga.²⁶Amonage ,intage'ya kumi uware wate'ya enawa kumi anoni ofa iwatem.²⁷Kotini ano'na ko'i senuka rafikem bemi, beni namugo yu mantemi igafim intafitemi.²⁸Mosesini lo bu awakurewam watanasi kumi nampa fu'buga.²⁹Na'de umara maratenafi kotina romugate, Jisasini nare amonama fayantayi em.Kotini awamu sima saviuakem .³⁰Mini waya intagafau,aran anene setin tami. Ma'nisiremi siruka,Koti be manami beni watanasi yi anta rayimatem.³¹Anon feganti yitemi Kotini aran anene yinami.³²Omare intano, wafa omano eni intika yiyami intama erarure anon umaru mantukanam.³³Wata yigaupem emi mante savi uruka, savi waya yu nampa savi anta uwakemono. Umantim wanyi anene rayinte mana'yo yimiri uga.³⁴Kalawusifim wam waita yu yiguna uyikewanami, eni anene yu mantaremi savi uwakewamifo awogu anta uyikewanami. Nayeyara, amone inte uganamino, awogu anene yu rukanami bu kipatem.³⁵Mi'nugami amakukumi burano, mini amakukumi anom meyam dukem.³⁶Emi Ara faru nampa bewa Koti ugadure duka anene maranonam, bemo awakurite.³⁷Yi kana adekagi ugami ame ure yitem.ayaka dafisevem buwatem .³⁸Atekam watanasi yimakukupim erarure watemono. Yimakukum yera ratemi simo buyu akateu.³⁹Savi anta ewam akupike buyige'ya, amakukum ewa akupike yige'ya.

Hibru

10 ¹Ol lo em i piksa tasol long gutpela samting bai kam, em i no ol samting tru bilong ol yet. Husat manmeri i kam klostu long God bai no inap long kamap stret long wanpela ofa ol pris i save bringim long wanwan yia long olgeta taim.²Nogut, ol dispela ofa bai i pinis olgeta? Sapos dispela ofa bai rausim sin na ol lotu lain i kamap klin long sin wanpela taim na i no inap long luksave long sin.³Tasol ol dispela ofa i save bringim tingting bilong sin olgeta yia.⁴Blut bilong bulmakau na sipsip i no inap tru long rausim sin.

⁵Taim Krai i kam long dispela graun, em i tok, "Ofa mi no laikim tumas, tasol wanpela bodi yu redim pinis bilong mi.⁶Long narapela tingting, I no long olgeta ofa long paia na ofa long pinisim sin yu save amamas long em."⁷Na mi tok olsem, "Lukim, Mi kam kamap nau, olgeta tok i stap long buk bilong God em i stretpela tok long mi, long kamapim tok na laik bilong yu."

⁸Em i tok namba wan taim, "I no long ofa, o long ofa long paia, o long ofa bilong sin yu laikim, o yu save amamas long ol dispela ol samting. Dispela em ol ofa i save bihainim lo."⁹Na bihain em i tok; "Lukim, mi stap nau long bihainim tingting na laik bilong yu." Em rausim namba wan pasin bilong stap gut na kamapim namba tu pasin bilong stap gut.¹⁰Long dispela tingting na laik bilong God, yumi kamap stret pinis long ofa long bodi bilong Jisas Krai wanpela taim na pinisim olgeta.

¹¹Ol pris i save sanap wanwan dei long mekim wok bilong God. Em i save kisim wankain ofa tasol, tasol ol i no save rausim sin,¹²tasol Krai i mekim wanpela ofa tasol long rausim sin olgeta na em i sindaun pinis long han sut bilong God.¹³Em i weit i stap long lukim ol birua bilong em i kamap long lek bilong em olsem sia bilong putim lek antap.¹⁴Long wanpela ofa tasol em stretim olgeta lain husat God i makim pinis bilong em.

¹⁵Holi Spirit i tokaut pinis long yumi. Long namba wan taim em i tok pinis.¹⁶"Dispela em kontrak mi bai mekim wantaim ol long dispela taim, Bikpela i tok. Mi bai putim lo bilong mi long bel bilong ol na mi bai raitim long tingting bilong ol.

¹⁷Mi no inap moa tingim na holim sin bilong ol.¹⁸Nau long pasin bilong lusim rong bilong ol arapela, em bai nogat moa ofa bilong rausim sin.

¹⁹Olsem na ol brata, yumi noken pret na tingting planti long go long ples holi wantaim blut bilong Jisas.²⁰Dispela nupela rot i gat laip Krai i opim long yumi long bodi bilong em taim laplap i pasim ples holi i bin bruk.²¹Long

wanem, yumi gat wanpela bikpela hetpris long was long haus bilong God,²² Olsem na yumi kam wantaim stretpela bel na strongpela bilip na tingting bilong yumi mas i stap klin long olgeta tingting nogut na klinpela wara i ken wasim bodi bilong yumi.

²³Yumi holim gut tok bilong yumi na wanem samting bel bilong yumi i laikim long em, noken pret, long wanem, God husat i givim promis, em bai kamapim dispela tok promis.²⁴Yumi mas tingting long kirapim bel na tingting bilong ol arapela long laikim ol arapela manmeri na long mekim gutpela pasin.²⁵Yumi noken lusim pasin bilong bung wantaim, olsem ol arapela lain manmeri i save mekim. Yumi mas helpim ol arapela moa yet, long wanem, dei bilong Krai i wok long kam klostu.

²⁶Na sapos yumi save yet na go het na mekim sin taim yumi kisim tok tru pinis, orait ofa bilong sin bai i no inap stap moa.²⁷Long senisim dispela, i gat bikpela kot bilong God i weitim yumi i stap na bikpela paia bai bagarapim ol birua. Orait ofa bilong sin i no moa wok.

²⁸Husat manmeri i no bihainim lo bilong Moses ol i dai na nogat marimari i bin stap taim tupela o tripela man i tokaut long sin bilong ol.²⁹Wanem kain bikpela kot bai yu tingim, ol manmeri bai kisim sapos ol i daunim na bagarapim pikinini man bilong God na mekim kontrak olsem samting nating na dispela blut i stret na klinim ol na tok nogut long spirit bilong marimari?

³⁰Yumi save long dispela tok, "Belhat na pasin bilong bekim bek rong em bilong mi." Na em i tok tu olsem, "Bikpela bai skelim ol manmeri bilong em."³¹Em i bikpela samting long pret long pundaun insait long han bilong God i gat laip!

³²Tasol tingim taim bipo, taim tingting bilong yu i kamap klia, taim yu sanap strong na winim bikpela pein na hevi.³³Yu stap ples klia long olgeta lain taim ol i bagarapim yu, ol i tok nogut na mekim kainkain pasin nogut long yu na yu skelim ol samting wantaim olgeta manmeri i stap long wankain hevi.³⁴Yu gat bel sori long ol lain husat i stap long kalabus, yu amamas tasol taim ol man i mekim nogut na kisim ol samting bilong yu. Long wanem, yu luksave olsem yu gat gutpela na bikpela ol samting i stap oltaim oltaim.

³⁵Olsem na i noken lusim bilip bilong yu, dispela bilip i gat bikpela pei.³⁶Yu mas stap bel isi na yu bai kisim promis bilong God, taim yu wokim pinis laik na tingting bilong God.³⁷"Klostu taim nau, husat bai kam long em, em bai kam klostu na em no inap long weit longpela taim.

³⁸Ol stretpela manmeri bilong mi bai stap long bilip tasol. Tasol sapos em i suruk bek na lusim bilip mi no inap long amamas long em.³⁹"Tasol yumi i no bilong ol lain manmeri husat i save suruk bek na bagarap. Tasol yumi ol lain husat i save holim bilip strong na lukautim bel bilong yumi.

Hibru

11 ¹Senuti simakukun na:em yinanim anene yuka rafikem bem, senu sigaumano ba bu amonaga anene yuka.

²Senu sufagu yimakukun omi yenti yimakukun atekem. ³Fugave, senuti amakukun nako kot ma'de anene mante fa'waruka, mi'nugami ma'de anene amonate yamu. Amonari buyuga anene yuka uwantuka. ⁴Eboli kot kai amakukun emi beni ofa mano keini ofa wai yakagami, mini nura mana Kotin augaka atekem waita yi imi kot benampa awogu urem baya siga, nayeyara beni ofa mano awogu uga. Beni amakukun nampa Ebolini ofa nampa fugintana, ben amakuku mano ami sewa. ⁵Enokimi kotipim amakukun dami kot aviduka, mi'nugami fuginti bu amonaga. Bemi afakamifo bu amonaga, nayeyara, Koti aviduka. Koti enokimi bu abidukemi, beni anta amonami ateka Koti amonami.

⁷Amakukun nako Noami mi bu amonaruka anene yu mantuka, awogu anta nampa sipi uwantemi beyi anasi iyaonti rafiduka. Bemi, mi'nurami mana magagakena eranti aruremi ateka anta nampa amakukuni nampa atekam awuawa yinauyi emi em. ⁸Abrahami amakukun imi, mana arantano yimi intarem, bemi awakurem bemi mini magu marananim beni maguyi itemi. ⁹Amakukun urem ena awaita yu'yi magufa owage'em. Aisaki ya Jekopi nampa, mini akumi Koti yimirare siruka. ¹⁰Ma'de nuram bemi rafikem amonara mini magu, Kotimi intin uwante uwantuka. ¹¹Amakukupim mana, Sera iyaom magar anta yerarukayi, Abrahami eran amakukun emi iyaor afo eyi em. Wago kamifo, bemi amakukun emi, Kotimi siruka emi iyaom maganono. ¹²Mi'nugami, bemi wagogami adenaka fuginanim, bemi nesu iyaoru yifoeyi emi. Yemi nesuyani emo ofu yanta emo inaruga efayauyi emo non anapa bani emi wata yuba yemi bu yanta temo. ¹³Mini wata anasi kotipim yimakukun demi wage:e fu'buga. Koti ugadurem ruka anene bumantuka, Mini aneneyu nepa ugam bami itage bemi mini aneneyu amonarem anon amo uruka, mini anene sima fa'wariratem yigaye iyemono." Mana magaga bafunami enafakena inim waita ka'na wafau". ¹⁴Mi'nugami baya intate'ya omare intafanu yenti, maga ugam afakewa. ¹⁵Yenti magu yanti intate ifa'de bugeyige irarom. Afo owayege yirarom. ¹⁶Mi'nugamifo, yemi ena magu awogu ugam mini maga wa yakagagam. Mini inarufa ana. Kotimi agaye buemi yen ya yanti. Nayeyare, yenyi magu ai fa:warumaka.

¹⁷Amakukupim mana, Koti Abrahami makasimi, bemi ofa yanta Aisaki amira emi. Bemi mana iyaon tana rukemi ofa amiran tem emi, bekakemi anawasim fawaritem. ¹⁸Kotimi Abrahami sasamem, Aisaki kakemi en anawasim yivi dukatemo. ¹⁹Abrahami ma'ni intiri uga, Aisaki fuginam, Koti ita akatem. Minugamifo fugasireya wayegam waya sefa mini anene fawarugam, Abrahami beyaga matipike aviduka. ²⁰Amakukupim mana, madem yanta fawarim Aisakimi asumi Jekop[i nampa Iso yimiduka. ²¹Jekopimi fugira evem, amakukun urem Josepi aga kanti yimiduka. Jekopi agon yaum domudem anom mapa urem beyi yauka anom mapauem Kotika mono baya siga. ²²Josepi fugira evem amakukun urem sem, naemi Israeili watanasi yu isipi yerare bitemo. Yiyimem siyapayu mare be koti siga magafim maro masifago. ²³Amakukupim mana, Mosesi fa'waruga, kamore biyoka ayofaram bage:em, ben afoe anoe amonami awogu aga bami, yemi bufegemo kin nampa asira. (²⁴Amakukupim, Mosesi, anoni em, Fero araun aga bubege sira bu fegem. ²⁵Kotini wata anasi nampa umanti mararatem, mana magagakena amoyinti akiga imararatem. ²⁶Bemi amonami, kotin awakuri antami Isipi yui yakagaga. ²⁷Amakukupim mana, Mosesi Isipi yeraruka. Kini mano adeka wam waita ago bufeduka, nayeyare bemi amonami anona mano bepim ayofarem bami. ²⁸Amakuku nako mana, Koti Isipi bam wata anasi yividuka, ontaga narerae fekam. Mi'nurami wata yirim waita mano Israeli yu a;nar agagu bu yiruruka. ²⁹Mini amakuku ka;ana, mana anom bu nom retsi ka'dare mea ayapa buga. Isipiyu mi'nira omi, nomano yem fikaruka. ³⁰Amakuku ka;ana, anon kugu jeriko ra'bintibuga, mana siyam afapake kam nuram madem wa'wayam yakurami. ³¹Amakukupim mana, Rehapi monko anta ewam inim bufugem a' romugewanu nampa, nayeyara awogu au ara nampa wata yu yividuka Jeriko yifurara bom waitayu. ³²Enami naye yantagara sete gafu? Semi munai sete uno minifimi, Godioni, Baraki, Samsoni, Jepta, Deviti, Samueli nampa kasanampa waita yuka busenu. ³³Yimakuku pimana, mini magu yirure rafire, atekam intinampa yogewa be sirukam yantai mara.Yemi afa iyam awaum kaiuruka ³⁴iga manoni erantano yemi bu yukaruka bainati awami agagaruka uremi yi anene fike asofavemi aruvuma kipaga ena magu manoni aruvim waita yui. ³⁶³⁵Fu'buga inim itabuga. Enomi yen yumi anaka uruka misefo avogu ure yewayege bu itavitemo. ³⁷Onamu nako yemi yiruruka, so nako a;bami ranta duka, bainati nako yikefaruka.Yen yumi meme nampa sipisipi ayau nako uruka.Yemi mana yanta iruka, yemi sima saviu yikaga, yemi sima saviure savi uyikaga. ³⁸Mana maga bu aiyevemono, ayakagam magufi nowa, anu anagu on aupem maga aupem. ³⁹Mini watanasi yenti yimakukum Koti amoyewa, fuga yemi Koti siruka yanta imantuka, Koti benanti siga. ⁴⁰Awogu intinti Koti senuka ruka, nayeyara, afo, seyuya iwafana mi, ma'de anene awogu urem bu fawaritem.

Hibru

11 ¹Nau bilip bilong yumi i save pinis long ol samting yumi weit long kisim na save tu long ol samting ai bilong yumi i no bin lukim.²Ol tumbuna bilong yumi i bilip, olsem na em i orait long bilip bilong ol.³Tru, long bilip yumi save God i tok na olgeta samting i kamap, olsem na olgeta samting yumi inap lukim. Em i wokim long samting yumi i no inap lukim.

⁴Abel i bilip long God na em i givim ofa i winim ofa bilong Kein. Na long dispela taim tasol em i kamap stretpela na God i toktok gut wantaim em long wanem ofa bilong em na Abel em i dai tasol, bilip bilong em i toktok yet.

⁵Enok em i bilip long God na God i kisim em, olsem na em i no lukim dai. Ol i wok long painim em tasol ol i no painim em. Long wanem, God i kisim bek em pinis. Taim God i no kisim Enok yet, pasin bilong Enok i gutpela long ai bilong God.⁶Man i nogat bilip, em bai hat long mekim God i amamas. Em i gutpela tru sapos man i laik go klostu long God em mas bilip olsem God i stap na God i save mekim gut long ol man i wok long painim em.

⁷Long bilip tasol Noa i kisim toksave long ol samting em i no lukim yet, wantaim gutpela pasin em i wokim sip bilong lukautim ol famili bilong em. Taim em i mekim olsem, em i daunim strong bilong dispela graun na i kamap tumbuna bilong stretpela pasin long bilip.

⁸Abram i bilip, taim em i harim singaut, em bihainim i go long ples em bai kisim olsem as ples bilong em. Na em i go aut, tasol em no save em i go we.⁹Em i bilip na em i stap long dispela graun olsem man bilong narapela lain. Em i stap long haus sel wantaim Aisak na Jekop, em olgeta lain God i promis long givim ol.¹⁰Oltaim em i weit long lukim dispela taun i stap strong tru, long taun God yet i kamap saveman bilong plenim na wokim.

¹¹Long bilip tasol, Sarai i lusim pinis pasin bilong karim pikinini, Abram i bilip strong inap long kamap papa bilong pikinini. Maski em i kamap lapun tru, taim em i bilip olsem, God i mekim promis pinis long bai em karim pikinini.¹²Olsem na, long dispela wanpela man i kamap lapun pinis na klostu em i laik dai, em i kamap papa bilong planti pikinini moa. Ol i kamap planti moa yet olsem ol sta bilong skai na olsem wesan bilong nambis i no inap long man i kauntim.

¹³Dispela ol manmeri bilip long God i go inap long ol i dai. Ol i no kisim dispela gutpela samting God promis lo givim ol. Nogat, olsem ol i sanap na lukluk i go long ol dispela samting i stap longwe tru long ol na ol i amamas

long lukim ol. Na ol i no sem long tokaut olsem. "Mipela i stap long dispela graun olsem ol manmeri bilong narapela kantri."¹⁴Sapos yumi harim ol manmeri i mekim dispela kain tok, orait yumi ken save, ol i laik painim graun tru bilong ol.

¹⁵Na sapos ol i bin tingting tasol long dispela graun ol i bin lusim na i kam. Orait ol inap i go bek long en.¹⁶Ol i laikim tumas long kisim narapela graun em gutpela moa yet na i winim tru dispela graun. Em heven tasol. Olsem na God i no sem long dispela tok bilong ol. Long wanem, em i redim pinis wanpela taun bilong ol.

¹⁷Long bilip tasol, Abraham, taim God i traim em, em i laik givim Aisak olsem ofa. Em i gat wanpela pikinini tasol long ofa, long em bai ol lain pikinini i kamap.¹⁸Taim God i tokim Abraham, "Long Aisak tasol ol tumbuna bai i gat nem."¹⁹Abraham i tingting olsem, sapos Aisak i dai, God inap long kirapim em bek. Olsem na tru tumas yumi inap tok bokis long dispela samting i kamap na tok olsem, Abraham i kisim bek pikinini bilong em long matmat.

²⁰Long bilip tasol, ol samting i kamap long Aisak na em i blesim Jekop na Iso.²¹Na Jekop i bilip taim klostu em i laik dai, em i blesim tupela pikinini man bilong Josep. Jekop i lindaun long het bilong stik wokabaut na em i lotu long God.²²Na Josep i bilip long taim em i laik dai na em i tok, bihain ol Israel bai lusim Isip na i go. Na em i tokim ol long wanem samting ol bai i mekim long ol bun bilong em.

²³Long bilip tasol, Moses i bin kamap, ol i bin haitim em tripela mun, ol papa mama i lukim em i gutpela pikinini tru. Ol i no pret long ol toktok bilong King.²⁴Long bilip, Moses, bihain em i kamap bikpela pinis, em i no pret long tokaut olsem em i no pikinini bilong pikinini meri bilong Fero.²⁵Tasol, em laik karim hevi wantaim ol manmeri bilong God na em i no laik long amamas long pasin bilong dispela graun liklik taim.²⁶Em luksave olsem, pasin bilong bihainim Bikpela i winim olgeta gutpela samting bilong Isip. Long wanem, em i lukluk long ol pei bilong em.

²⁷Long bilip tasol, Moses i lusim Isip. Em i no pret long belhat bilong king, long wanem em lukim olsem Bikpela i stap hait wantaim em.²⁸Long bilip tasol, em save olsem God i rausim ol manmeri long Isip wantaim blut i stap antap long dua, olsem na man save kilim ol nambawan pikinini man bai i no inap kilim ol pikinini man bilong ol Israel.

²⁹Long bilip tasol, ol i brukim ret si na ol kamap long drai graun. Taim ol Isip traim long mekim dispela, olgeta wara i karamapim ol.³⁰Long bilip tasol, Jeriko banis i pundaun, taim ol i wokabaut raunim 7-pela dei olgeta.³¹Na long bilip tasol, Rehap, dispela pamuk meri em i no dai wantaim ol dispela lain ol i bin sakim tok, long wanem em bin kisim ol man bilong lukstil wantaim bel isi.

³²Wanem narapela samting moa bai mi tok? Mi bai abrus long dispela taim, sapos mi tok long Gidion, Barak, Samson, Jeptai, David, Samuel na ol profet.³³Long bilip tasol, ol winim dispela ol ples, wok wantaim stretpela tingting na kisim promis. Ol i pasim maus bilong ol laion³⁴na pawa bilong paia i no kukim ol na ol abrusim sap bilong bainat na ol i kisim orait long sik bilong ol na ol i kamap strong long pait na ol i winim ol ami bilong narapela kantri.

³⁵Ol meri dai pinis i kirap bek gen. Ol narapela ol i bagarapim bodi bilong ol na ol i no kamap fri long ol bai kirap bek gut gen.³⁶Ol arapela, ol i kisim traim insait long tok nogut, ol i wipim ol, pasim han na lek bilong ol long sen na putim ol long kalabus.³⁷Ol i kilim ol long ston, ol i katim ol tupela hap lo tit bilong so, ol kilim ol wantaim bainat. Ol i karamapim bodi wantaim skin bilong sipsip na meme. Ol i nogat wanpela samting, ol i rabisim ol tru, ol i daunim ol na mekim nogut long ol.³⁸Ol i no laikim dispela graun, Ol raun nating long drai ples, long maunten na ol hul bilong ston na ol hul insait long graun

³⁹Tru olgeta dispela manmeri God i amamas long bilip bilong ol, tasol ol i no kisim yet dispela promis, God i tok long en.⁴⁰God i gat moa gutpela plen bilong mipela, long wanem, sapos, mipela i no stap, olgeta samting bai i no inap kamap gutpela.

Hibru

12

¹Mi'nugami, amuna konam ka'na senu yakure kaga'deba, savi aneneyu nampa kumigu senu mante magafim dananim aneneyu mante fafa dafa. Sa'dageya beya mini uya intim bofano. ²Jisasi wapa sigaumi dafa, maside anene nampa senuti simakukumi bepim bam. Ano'na amoyinti beka rafide bami jisasi mini umaru kanti buyintanti keka yami mantuka. Mage inarufa Kotin ayan ugapa kumantugem bem. ³Beka era intir eve, savi waita yu savi uwakewami itama erarurem maside umaru beyauga mantuka. Mi'nugami mini yanti inteve abesara buyebe ben awakuro. ⁴Yigemi itama erarure kumi anoni makasinti yakagare nare marari one. ⁵Yiyimim bayayu yivim bugago. Setigagugo umar intiri eve yibesara iyogo. Ano'namano yigemi ategaran temi. ⁶Koti aiyewam

watanasi yirurem ate'dem yivi gevemi.⁷Iya'oru ka'na Koti yige mante ategara ina itama erarogo. Magaga sifo'e senu atege wani ure Koti senu atetikatem. ⁸Eno amam baya marani ureya bumantu keya, yeyinofu buateruka iyaori ugeyane.⁹Magaga sifo'e unam senu mante atege tikaya yen yimenapa bafu. bena amenapa beya senu sifo'e aintareya kotini aiyofoim bafane. ¹⁰Ena intiti Koti senu mante ategevem, senuti awogu ganti mi'nevem. Bemo atekem bani ureya seyuwa bafano yanti . ¹¹Koti senu ategaran temi uman nampa senu ategevem. Naemi arafaru manta fawarurem awogu anta yigatevene . ¹²Mi'nugami, magafim kukam ayami mante ategano, aimi eran bumaka. ¹³Ai mano binanim aiymi mante ategana mini savi ugam aimi atebina awogu ure bono. ¹⁴Maside watanasi nampa arafaru eve kotin augaka ateke bano, Mana'a fa bayim Koti bu amonano kumi nampa wate. ¹⁵Rafima awogu urega kotini awa awa burega savi ara umaru ano eni wanti mante savi buyino. ¹⁶Yige yigeka rafidega monko anta bu uwarega Iso ka'na buyogo, yunanako beyi ma'de anene eno yimiduka. ¹⁷Intagamino, i'naemi mini asumi marara inanimi bumaratem, nayeyara, aui bayerem siguno busem agun anene nampa binanimifo bumaratem, nayeyara, au'buwayeduka. ¹⁸Anufikena yiga anoyode amonano ,anumano igagewa,ayufum, anon umanti,iyonta awa. ¹⁹Ufem arewam magufike buyiga nave a'a mana amerago mano arami intayi intare intaranti yifokem . ²⁰Koti wapakem yigam eram bayayu yimi buyintemo . Mana safura mini anu a'deka yina onako aritem. ²¹Anon umam nampa feganti minifim bami Mosesi ma'nisirem sem, fegantano yi'i sintudewau. ²²Mi'nugami, Saioni anufake, Inarufa Jerusalemi, Kotini magufake yiganami, ankerogu yimoyeye . ²³Inarufa yivi dukam akupikem yigana mino,Yeyivio inarufawayi . ²⁴Jisasi wapakem yiganami, senuti a'wana waita beni nare mano senuka yiga Ebolini nare ba yakagaga.Kotipa yinana madem wata anasi'yi yu'iaonti ateyika. ²⁵koti wapakem yinanim baya intama soke ogo. Bena romure buiyauga .eramam wayamo siyi mimi magagai. Yewayege intago,inarufake eram baya sewayi ago fegate ? ²⁶Mana nuram bename ragom mano maga manta uwauga. Ugamifo magemi manisiremi semi, "Mana nurami, maga manta uwaotege magamana waye, inaruwa uwaitene. ²⁷Mana bayami, " Ena nurami, Mani sevemisi made anene manta fasa danami magunti ritene yewaye gemi, manuga,made anene Kotimo uwantuka aneneyui eraruganani aneneyu ana watene. ²⁸Mi'nugafo mini magu marafano buwa fafasi nanim magu, Kotimi simoyu akafano Kotimo lotu'uaka anta nampa Koti ago fegafano. ²⁹Senuti Kotimi bemi igabayove made anene yuke wayive.

Hibru

12 ¹Olsem tasol, planti witnes ol i raunim mipela olsem bikpela klaut, yumi mas rausim olgeta samting nogut i laik daunim yumi i go daun na rausim ol sin i laik holim pasim laip bilong yumi. Yumi mas i stap isi na ran long dispela resis.²Yumi mas lukluk i go long Jisas, em stat bilong olgeta samting na as bilong bilip bilong yumi. Bikpela amamas tru i wetim em i stap olsem na Jisas i karim diwai kros i go na i no wari long ol dispela hevi na sem em bai i karim. Nau em i sindaun long sia king bilong God long hansut bilong en long heven.³Na yumi mas tingting strong long en, ol man nogut i bin mekim nogut long en, tasol em i sanap strong na karim olgeta hevi antap long em yet, olsem na yumi mas tingim dispela na i noken slek long bihainim em.

⁴Yupela i bin sanap strong na winim olgeta traim bilong sin na kamap long mak bilong kapsaitim blut,⁵I noken lusim tingting long ol dispela tok, ol i tokim yupela. "Pikinini bilong mi, yupela i noken pilim hevi na slek taim Bikpela i stretim yupela."⁶Bikpela i save stretim olgeta manmeri em i save laikim ol na i save givim kanda long olgeta pikinini na kisim bek ol.

⁷Yupela i mas sanap strong na i stap isi long taim God i stretim yupela olsem pikinini. God i save stretim yumi long wankain rot olsem ol papa long graun i save mekim.⁸Tasol sapos yumi no kisim stia tok long wankain rot ol arapela i kisim, yumi kamap wankain olsem ol pikinini ol papa i no bin stretim ol.

⁹Moa yet ol papa bilong mipela long graun i save stretim mipela na mipela i save aninit long ol. Inap long mipela i ken aninit na bihainim tok bilong Papa long spirit na i stap laip?¹⁰Na long narapela tingting, God i save stretim yumi long gutpela bilong yumi long yumi bai i stap holi olsem em i stap holi.¹¹Long taim God i save stretim yumi, tasol i save mekim mipela i pilim pen. Tasol bihain em i save kamapim bel isi na stretpela pasin long ol lain husat em i bin lainim ol long en.

¹²Olsem na stretim han bilong yu i pundaun i kam daun na skru bilong yu nogat strong.¹³Stretim rot bilong lek bilong yu bai i wokabaut long en, olsem na dispela lek i bagarap i ken kamap orait na wokabaut gen.

¹⁴Yu mas belgut wantaim olgeta manmeri na i stap holi long ai bilong God, nogat man bai lukim Bikpela sapos doti i stap.¹⁵Lukaut gut na i noken lusim marimari bilong God na bel nogut i noken i stap long laip bilong yu na bai i bagarapim laip bilong yu.¹⁶Lukaut gut na i noken larim pasin pamuk i stap wantaim yu o ol lain i no save long God olsem Iso, long wanpela plet kaikai na em i salim strong olsem het bilong famili bilong em.¹⁷Yu save

olsem bihain, em i laik kisim blesing bilong en, luksave i no stap, long wanem, em i no inap long tanim bel na tok sori bikos God i no luksave long tok sori na krai bilong em.

¹⁸Yu no kam long maunten yu ken holim na pilim, maunten paia i lait, tudak, bikpela hevi, win na ren.¹⁹Yu no kam long ples i gat bikpela nois bilong biugel o wanpela nek i toktok na ol lain i harim ol i harim na ol i les long harim gen dispela nek.²⁰Ol i no inap long harim moa strongpela toktok i kam long God. Sapos wanpela animol i kam klostu long dispela maunten, ol i mas kilim long ston.²¹Bikpela pret na hevi i stap long dispela hap na Moses i tok "Mi pret na skin bilong mi em guria."

²²Tasol, yu kam long maunten saion na long siti bilong God husat i stap laip, Jerusalem bilong heven, long planti planti tausen ensel i amamas.²³Yu kam long sios bilong namba wan pikinini man, we nem bilong ol i stap long heven. Yu kam long God, em bai skelim olgeta manmeri na em bai stretim olgeta spirit bilong strepela manmeri.

²⁴Yu kam long Jisas, namel man bilong nupela kontrak na long blut i bin kapsait na toktok long gutpela ol samting na em i winim blut bilong Abel.

²⁵Yu mas was gut na i noken abrusim na givim baksait long husat i toktok long yupela. Ol i no bin ranawe taim ol i bin sakim tok husat i givim strongpela tok long ol long graun. Tingim gen, bai yumi ranawe yet long husat i givim strongpela tok lukaut long heven?²⁶Long wanpela taim nek bilong em i mekim graun i guria. Tasol nau em i mekim tok promis na em i tok, "Wanpela taim gen, bai mi mekim graun i guria na i no graun tasol, heven tu bai i guria."

²⁷Dispela ol tok, "Wanpela taim gen, "i gat mining olsem long rausim olgeta samting bai guria i kamap, em i olsem, olgeta samting God i mekim long en na samting bai i stap strong bai i stap.²⁸Olsem na yumi mas kisim dispela kingdom we em i no inap long pundaun, Yumi mas amamas long dispela pasin bilong lotu long God na pret long God.²⁹God bilong yumi em God bilong paia i save kukim na pinisim olgeta.

Hibru

13

¹E'ana afa awa ayiranta ano biri'ino. ²Avimbuge ena watanasi awogu uyikano, mana'a waita ma'nemo watayu' amone buyintemo ankeri'o. ³Omara intano kugam waitayu, ma'nemo eba'o ye nampa batebe. Omara intano afa awa eno yiyapikem umam mantuka. Emi mini akupim bage'e uga. ⁴E'ana ma'de watanasi eni maritirfim [marit] jamonare intago. Mariti rumu atekem bano. Ena inim waita nampa savi anta ina yimi koti mantem savi urananim. ⁵E'ana eni bintano ateken bagana moni aiyigara iyono amo buyono makana anene yanti, Koti benana'o semi, "Emi bu aratem enampa batem." ⁶Seyu'ya simo ure'ya se'ya, koti seti sofaim baita bemi, mana aneneyam bufegate nayeyare, mana'bayi sem savi buyusika tene. ⁷Amonama soke ogo yigenyi a'nom waitayu', iyewa Kotina yiyimebene yigemi amonama soke yoganti marewam. Mana ugam yimakukum makam. ⁸Jisasi masidem nuram mana'yom bem, mage bem, maside nuram watem. ⁹Eni intinti ani ana iyino muna bayayu, e'ana enau'ara erarugem bena amoyino. Yunamano buyofa item. ¹⁰Mono'ma rukafuna, yogam waita mano rafima awogu ino mono'baya wa magu rafima awogu urena yunam imarano. ¹¹Yi'nom waita yu (abus) arureya nare mare atekam magufim bem yukarem ofa urem kumigu yiremi igafim yukaruka kugu mapa. ¹²Mi'nugami Jisasi kugu mapa umanti mantuka, nayeyara, beni nare nako watanasi mantem auweni irantem. ¹³Mi'nugami, senuba senuti magu yerare'ya mapa be'ya umantose mantukani ure'ya marafa. ¹⁴Mi'nugami, senu manafim ano magu imakafu, mana anom magu yinanimi miniga kagade bafa. ¹⁵Nayeyara,seyu masedem nuram ano abinampa ofa Goti amefa. Ano abinampa ofa abutike yevemi amonama beyavi soke-em. ¹⁶Mi'nugami maside watanasi senu si'deka banu awogu anta uyakafa, nayeyara, Koti mini anta yanti amoyevem. ¹⁷Yi'nom waita ya intare yimenapa bago, nayeyara gike yui dafisego afuti mini yokaga giminago. Baya intago, yinowatayo gimoyeve yoganti marago arahumati buyogo, mini buategan anta. ¹⁸Senu augan mukusiga, minuga sey amaga abogu imaya nampa abogu gumati afakafa masedem anenefi. ¹⁹Yigemi yiyimege, masidem nuram mi'nimana ogo, nayeyara, yige wapa a'deka yitege. ²⁰Mageve, awa awa Goti, iyewa fukin baitayu itarukene, mini anona sipisipi rafisim waita, senugi anona Jisasini narefimi, masedem nuran banani kasewayu uwareni. ²¹Amagaki uyiken abogu uyikenmi iyemo beni imaya awakurewagi. Bemi amaka huwaratemi naye anenemo abogu -ugikem aberabe uga bepimi, mini Jisasimi iyemo ano abinapam ano saganampa masedem nuran banani. Fagave. ²²Sifa tiwa'o mage yigenti intiru mante intarau, bayayu intama awogugi ogo, afuntim agante rauna baya nampa. ²³Intago, Timoti senu sifa tiwa fa bem a'denaka yigen yema yimonatem. ²⁴Awogu nura yige kava waita yu nampa yimakukun ewam watanasi. Aawogu nurane sem Italiu. ²⁵Arafaru yige nampa bano.

Hibru

13 ¹Larim laikim bilong brata i mas i go yet. ²Noken lus tingting long mekim gut long ol lain manmeri yu no save long ol, sampela man i mekim olsem long ol man na ol i no luk save olsem em ol ensel.

³Tingim ol kalabus man, olsem sapos yu tu i stap wantaim ol. Na tingim tu ol brata i kisim hevi long han bilong ol narapela man. Olsem yu tu wanpela bilong ol bin stap wantaim. ⁴Larim olgeta lain i mas luksave long marit bilong yu. Marit rum mas i stap klin na stret. Bai God i bagarapim husat i wokim pasin pamuk wantaim ol arapela marit man o meri.

⁵Larim wokabaut bilong yu i mas kamap stret na noken laikim moni tumas na amamas long ol samting yu i gat pinis, God em yet i tok, "em bai i no inap lusim yu na bai i stap wantaim yu." ⁶Bai yumi ken amamas na tok olsem, God em i helpim bilong mi, bai mi noken pret long wanem, wanpela man i no inap bagarapim mi.

⁷Luksave long ol lida man bilong yu, husat i save autim tok bilong God long yu na luksave gut long wok ol i mekim. Na kisim wankain bilip ol i gat. ⁸Jisas Krais, em i stap wankain aste, nau na oltaim oltaim.

⁹Noken larim tingting bilong yu i paul nabaut long ol kain giaman toktok, em i gutpela long larim bel bilong yu i mas strong na amamas. I no wantaim kaikai we i no inap helpim ol man i wokabaut wantaim. ¹⁰Mipela i gat sios we, wokman bilong sios i mas lukautim gut ples bilong autim tok na tu em i no inap long kisim kaikai. ¹¹Na hetprist i kilim ol abus na kisim blut bilong ol i go long holi ples bilong givim ofa bilong klinim sin na kukim bodi bilong ol outsait long banis.

¹²Olsem na Jisas i kisim bagarap outsait long banis bilong taun bilong wanem, em i laik mekim kamap klin ol lain manmeri long blut bilong em. ¹³Olsem tasol yumi tu i mas go outsait long taun na kisim sem olsem em i kisim,

¹⁴Olsem tasol, mipela i nogat taun tru long hia, tasol mipela i lukluk long wanpela bai kam.

¹⁵Long em, yumi i mas olgeta taim givim biknem na ofa i go long God. Biknem na ofa em i save kam long maus na i save luksave long nem bilong em. ¹⁶Olsem na yumi i mas noken lus tingting long mekim gut long olgeta lain husat i stap klostu long yumi, bilong wanem, God em i save amamas long kain pasin olsem. ¹⁷Harim tok na stap aninit long ol lida, bilong wanem ol i lukautim sol bilong yupela olsem bai ol i givim repot long wok bilong ol. Harim tok, bai ol lida man i ken mekim wok wantaim amamas na bai ol i noken bel kros, em i no gutpela pasin.

¹⁸Prea long mipela, olsem mipela bai i gat gutpela tingting na mipela i mas laik long panim ol gutpela sindaun long olgeta samting. ¹⁹Mi tokim yupela, bai yupela inap mekim olsem oltaim, bilong wanem, mi bai kam bek gen long yupela klostu taim.

²⁰Nau, God bilong marimari, husat i kirapim bek dai man, em dispela bikpela wasman bilong ol sipsip, bikpela bilong mipela Jisas na long blut bilong en, em i wokim kontrak bilong i stap oltaim, ²¹inapim yupela na mekim gut husat i save bihainim tingting bilong em. Em i ken mekim long mipela wanem samting em i gutpela na i naispela long em yet, dispela em i Jisas Krais husat i kisim biknem na glori stap oltaim oltaim, Amen.

²²Nau mi kirapim tingting bilong yupela ol brata, long tingim gut ol tok, mi tokim yupela na salim pas i kam long yupela. ²³Save tu olsem, brata bilong mipela, Timoti em stap fri na wantaim em bai mi kam lukim yupela klostu taim.

²⁴Gutdei em i kam long ol lida man na ol bilip manmeri. Gutdei tu i kam long ol lain Itali. ²⁵Bai bel isi i ken i stap wantaim yupela olgeta.

Jems

1

¹Semi Jemsi, Kotini yogam waita, seyuyani Anona Jisasi Kraisi, semi yigepa mana afaunti agarauno 12 fia Israeli akum mana magagao wayi. ²Sifa tiwa'o, yigemi yimoyogo masidem nuram, umanto marewate. ³Yigemi omarega intago eni amakukum eraruakatem. ⁴Itama erarure umaru marago, mini umantike erarure wanagom, Mana anene ya bu afakanonam Kotini avuawapim. ⁵Yigepike iye awogu intinti marara iyimi, e'ana Koti wapa inta ino. Kotimi nesu anenemi amitem enowa bemi intainami bu asitemi. ⁶Mi'nugami emi inta irante amakuku nampa inta ono kar intiri buwa ono. Iye kar intiri ewayimi bunom amaka buge yige item. ⁷Mi'newam waita Koti wapakem mana anene bumaratem. ⁸Kar intiri ewam waita yu yenti intinti buatekem waya simaganayom bu awakuritemo. ⁹Yimakukum Kotipim ewayi savi bari ugam waita yu yemi yimomi ogo, Koti augaka anon yivi maka. ¹⁰Amuna anene rukam waita yimoyogo Koti yen yivi maregem magafim ranam,, nayeyara yenyi madem anene yui kipatem bewai fugem kipatem ataya yanta. ¹¹Afaumano eraruremi ai kevemi atayayu aganampa

ayakarem kugufatem, yeradem agam buiratem. Minugamifo moni makam wata fugewami yenyi madem yanta yerarewa.¹² Kotimi asumi i emo makasintim wama akeinonom amitem. Makasi ye sakare erarure wanono, emi bu kipam aum nampa wantana wanti wano Koti siruka iye bemi ayigara inono. ¹³ Makasinto manabayika yebagana, "Koti wapakem yevemino buseno," nayeyara Koti savi anta buittem, savi anta ogoyanti wata bu makasitem.¹⁴ Eni savi ayintano en arapike itavevem makasim marem yevem avigem kumipim yarnduakevem, avigem maro muna amewa. ¹⁵ Mini savi ara ayintano anoni emi kumi'i manta fa'waruremi aruma fugitem. ¹⁶ Yigemi e'anam enomi emi muna waya emi buswamino, avogu sifatiwao.¹⁷ Ma'dem meya nampa atekam ayai Koti pake yitemi. Mini ayai on afoe wapake kumitem. Kotimi amammam nanta wayewaye buittem. ¹⁸ Koti senu ugamaka avogu aumi simira beni fuga waya awakurofanami, a'nar agaganta oteyamo beni madem yantaka. ¹⁹ Sifa tiwa, inte amonagam mino, madeyumi ami intama soke ogo, ameure ami busego, ameure aram bayami busego. ²⁰ Aram baya sewayimi Koti augaka atekam anta buittem Koti ayewam anta. ²¹ Mi'nugamfo yigemi yigen yivi dam kuminaga koti ami manta yiraka rago, mi'nimi yigemi yofaitemi. ²² Yigemi kotu a'mana awakurogo a'mana intam wata yi iyogo, intariana ewatei yigemi munai sewa. ²³ A mana intevem baya buta buwago, eyara muna awakurewam waita mi. ²⁴ Emi a'mana intare bu awakuritemi, ma'nugemino wata mano eyorasi kamufim[mira] amonani ewanami. ²⁵ Afo watamano atekam avuawa awkurewayimi yemi watami ugi yikevemo mi'nimana evemi intarem avim bu gevem, Kotimi asumi amitemi bemi ewam antaga. ²⁶ Mana bayi mono' waitave sirem bem ben avunto rafima soke iyitemi, munai ben arapike sitemi, ben amakukumi fa yantagi itemi. ²⁷ Fuga amakukum Koti augaka inti ma'nugemino, megusa agagu yofaeve ogure inim ofaeve umantim bagana.

Jems

1 ¹ Mi Jems, wokman bilong God na Bikipela Jisas Kraus, mi raitim dispela pas i go long 12-pela lain bilong Israel i stap long olgeta hap bilong graun, mi givim gudei long yupela olgeta. ² Ol brata, yupela i mas amamas oltaim long taim yupela i bungim ol kain kain hevi. ³ Yupela i mas save olsem ol dispela traim i mekim bilip bilong yupela i kamap strong.

⁴ Yupela i mas sanap strong na karim ol hevi, na bai yupela i kamap strong olgeta, na i no inap sot long wanpela pasin bilong God. ⁵ Sapos wanpela bilong yupela i laikim gutpela tingting, larim em i askim God. God bai givim planti samting long em na em bai i no inap krosim wanpela man i askim em.

⁶ Tasol dispela man i askim God em i mas bilip strong na i noken tubel long wanpela samting. Sapos wanpela man i tubel em i olsem solwara i kirap na win i save sakim em i go i kam. ⁷ Dispela man i noken ting olsem em bai kisim wanpela samting long Bikipela. ⁸ Dispela kain man em i gat tupela tingting, em i no save bihainim wanem tok em i mekim.

⁹ Ol bilipman i stap rabisman ol i ken amamas, long ai bilong God ol i gat biknem. ¹⁰ Na moni man i ken amamas long taim God i daunim nem bilong em, long wanem ol planti samting bilong em bai pinis na em bai i dai olsem ol flaua bilong gras. ¹¹ San i save lait strong na draim ol gras na flaua bilong ol i pundaun, na bilas bilong ol i lus. Olsem tasol moni man bai i dai na lusim ol wok binis bilong em.

¹² God i save blesim man husat i sanap strong long traim. Taim em i sanap strong na winim traim, em bai kisim laip i stap gut oltaim oltaim we God i promis long givim ol lain husat i lakim em. ¹³ Taim traim i kamap long wanpela man em i noken tok, "God i traim mi," long wanem God i no save mekim pasin nogut, na em i no save traim ol man long mekim pasin nogut.

¹⁴ Tasol laik nogut bilong bel bilong wan wan man yet i save traim ol, na pulim ol i go na giamanim ol. ¹⁵ Taim dispela laik nogut bilong bel i kamap bikipela, em i kamapim sin, na taim sin i kamap bikipela, em i kamapim dai.

¹⁶ Yupela i noken larim wanpela man i giamanim yupela, ol gutpela brata bilong mi.

¹⁷ Ogeta gutpela presen na stretpela presen i save kam long God. Dispela presen i kam daun long Papa bilong lait. God i no save senis olsem sedo i save kamap na i go pinis. ¹⁸ God i makim yumi long givim yumi gutpela laip taim yumi bilip long tok tru bilong em, olsem na bai yumi kamap olsem namba wan pikinini long olgeta samting em i wokim.

¹⁹ Yupela i mas save long dispela, ol gutpela brata bilong mi, olgeta man i mas harim gut tok, ol i i noken hariap long toktok, na ol i noken belhat kwik. ²⁰ Long wanem man i belhat i no inap mekim stretpela samting God i laikim em long mekim. ²¹ Olsem na yupela i mas lusim olgeta kain kain pasin nogut bilong sin. Yupela i mas daunim yupela yet na kisim tok bilong God em i putim long bel bilong yupela, na dispela bai inap long helpim yupela.

²² Yupela i mas bihainim tok bilong God na i noken i gat pasin bilong harim tasol, na sapos yupela i harim tasol yupela i giamanim yupela yet. ²³ Sapos wanpela man i harim tok tasol na i no bihainim, em i olsem man i lukim pes bilong em yet long mira. ²⁴ Dispela man i lukluk gut long em yet na bihain em i go na lus tingting long pes

bilang em.²⁵Tasol man i save lukluk gut long stretpela lo i save mekim man i kamap fri na sapos em i go yet long mekim olsem na i no harim tasol na lus tingting, orait God bai blesim dispela man long wanem samting em i mekim.

²⁶Sapos wanpela man i ting olsem em i man bilang lotu tasol em i no lukautim gut maus bilang em, orait em i giamanim bel bilang em yet, na lotu bilang em i samting nating.²⁷Pasin bilang lotu tru long ai bilang Papa God em i olsem, pasin bilang helpim ol pikinini i nogat papamama na ol meri man bilang ol i dai pinis i stap long hevi. Na yupela i mas stap holi long kain kain pasin nogut bilang graun.

Jems

2

¹Setifa tiwao, senuti eran intinti bu fakafano me,e senunti anona Jisasimi. Me'e sagantanoni anonave mini nampa eno ayintimi mana'a nampa wami. ²Afo mana waitamano gori rini, awogu unambado uremi eni duwantim maguga yinami? Afo mana baumano rakaraka wadonapa upekanave. ³Afo emi awogu bado urukayinanti semi , emi managa awoguka kumantono, Afo bauwaita yanti semi, Emi meaka itawono. A'a mempe sifim kumantono, ⁴Yigenao rayimanti bufawarogo? Sigemi savi intrinakomi rayime wamino?⁵Intago, seti ayin sifatiwao, omare intago Kotimi anene buruka yimi uyamaremi benitayiem omare benanti intare inaruga binayomi? ⁶Ukamifo yigemi nayanaye irukayimi sima agayefa magewamino. Yigemi moni waita yuano sima savi uyikakane? ⁷Yemi buwa anepa waiya busemi, sigenanti awogu ara makam waita avi,i sima saviem.⁸Imifo inte intemi, sigam baya Kotini antekam yaufimi, Ayeno enomi, eyara ayenayiure, Emi mini wa ono. ⁹Minugami yigemi , mana,a waita yuganantana inteote ,Emi kumi,i uwaranane, Mi,nimi mammano asiyikemi semi yigemi mammi radewam waita. ¹⁰Afo iyemose maside mami awakuritemifo , mana mamo dadaratem , masidem mami dadaranam. ¹¹Koti semi savianta buyogo, enawasemi wata buaruma fugogo,emi savianta buyemopo wata arite mote emi mammi radaranami.¹²Minugamifo yigemi sirega atede mammano amenapa wago .Kotimi yigemi mamini mamnako rayintemi kumigi eranti radaremi senui mantem awogu usikatem . ¹³Kotini koka i iyewafi enonanti buayinanimi Kotiwa,i bamba buayitemino,Minugamifo iyewafi enonanti siguno senafi bemi Kotini kokakem afo item .¹⁴Naye enami bene, sifatiwao, Afo mana'a mano semi,amakukum dukamifo, beni awogu yogam buwanam iteniurena beni amakukumano bemi ofaitene? Afo manawayi amakukum dukemifo waitamanomi era amakuku dukane, ukamifo mini waitamanoni yogaka i wane? A mana mini era amakukumano ofaintene bemi? ¹⁵Minugamifo mana afa awa aunana awogu bado wafi yunanafi mana mana nuram burukana . ¹⁶Minugamifo mana wayi yigem yiwanapikem semi ,yigemi yira awogu nampa unambado nampa yunam afakare yira akeogo ,minugamifo mini bayamano iteniurena bemi ofaitene ,emo unambado nampa yunam buamitemi? ¹⁷Minugamifo amakukum anta beni awogu yogam iwanam, mini amakukumi fukemino . ¹⁸Imo mana wayi semi, Emi amakukumi makano, semi yogam makauno , Emi sigateno eyi yogam iwam amakukumi, Afo seti simakukumi agatenu, seti yoganampa. ¹⁹Intano emi intewanamino mana fuga Koti bene, mini amakukum mano atekane. Mana,a savi awamu bewa,i amakukum evemi ,saviuremi antudevene . ²⁰Emi awogu intinti burukanave .Emi amonabuyonane, afo fa amakukumieve awogu anta bueve ? minimi eni amakukumi fayantagiem.²¹Kotimi Abrahami sasamemi atekam baita beni yogaka bemo amidukam kanaga beni iyaonti Aisakimi ofagana amemi kasifunta inoyare . ²²Emi intano „Abrahami amakukumiem awogu yogam urukane mi,nimi beni awogu yogantanomi beni amakukumi amakagiugane . ²³Mono yaumano semi, Abrahami amakukumi Kotikai urami Kotimi avidem semi, emi atekam waita . Kotimi Abrahami avidemi manisem seti awogu agantave . ²⁴Magemi emi amonano , awogu yogaka,ana Kotimi avidem mana waita yanti atekam waitave , imi beni amakukukagaye .²⁵Minimi Koti avidem Rehab aka inim atekam inim beni awogu yogaka mini inimi awogu uremi yogam waitayu yiyikemi ena ayipim bogo . ²⁶Minugamifo awamu buwagana mote mini aumi fukane .Mana ugane watamano fa amakukumiem beni awogu yogariene beni amakukumbai fukemi .

Jems

²¹Ol brata bilang mi, yupela i noken bilip tasol long Bikpela Jisas Krai na holim pas pasin bilang laikim tumas ol sampela man tasol.²Sapos wanpela man i putim gol ring na naispela klos na i kam long miting ples bilang yu, na wanpela rabis man tu i putim ol bruk bruk doti klos na kam insait.³Sapos yu lukim dispela man i putim naispela klos na tok long em, "Plis yu sindaun hia long naispela sia," tasol yu tok long rabisman, "Yu sanap long

hap o sindaun long floa."⁴Ating yupela i no save olsem yupela i olsem jas na yupela i wok long skelim yupela yet wantaim tingting nogut?

⁵Harim, ol brata tru bilong mi, ating God i no makim ol rabisman bilong graun long bilip strong na go insait long kingdom em i promis long givim ol lain i laikim em?⁶Tasol yupela i save semim dispela rabisman! Tingim. Ol maniman i save mekim nogut long yupela. Em ol dispela lain i save daunim yupela na putim yupela long kot.⁷Ol i save tok nogut long gutpela nem bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai.

⁸Sapos yupela bihainim stret na inapim lo bilong God i stap long buk bilong en i tok olsem, "Orait yupela i mas laikim ol narapela olsem yupela i laikim yupela yet," orait yupela i mekim gutpela pasin.⁹Tasol, sapos yupela i soim pasin bilong laikim tumas sampela man tasol, orait yupela i mekim sin, na lo i kotim yupela pinis olsem ol lain bilong brukim lo.

¹⁰Sapos wanpela man i save bihainim olgeta lo bilong God, tasol em i brukim wanpela lo tasol, orait dispela man i brukim olgeta lo pinis.¹¹God i tok, "Noken mekim pasin pamuk," na tu em i tok, "Noken kilim man i dai," Sapos yu no mekim pasin pamuk, tasol yu kilim man i dai, orait yu kamap man bilong brukim lo.

¹²Olsem na yupela i mas mekim ol tok na pasin bilong man i stap aninit long dispela lo. God bai skelim ol pasin bilong yupela wantaim dispela lo bilong brukim strong bilong sin na mekim yumi stap fri.¹³Taim God i skelim yumi, em i no inap marimari long ol manmeri i no save marimari long narapela. Tasol man i save sori long ol arapela man, em bai winim kot.

¹⁴Ol brata bilong mi, sapos wanpela man i tok, "Mi i bilip long Bikpela Jisas Krai," tasol em i no mekim gutpela wok. Orait, bai dispela bilip bilong en i kisim bek em olsem wanem?¹⁵Sapos wanpela brata o susa i nogat gutpela klos na i nogat kaikai long wan wan dei.¹⁶Na wanpela bilong yupela i tok long em olsem, "Yu noken wari, yu go panim klos bilong yu na yu go painim kaikai bilong yu na pulapim bel bilong yu." Orait dispela tok bai helpim em olsem wanem sapos yupela yet i no givim em klos na kaikai long em?¹⁷Olsem tasol sapos pasin bilong bilip i nogat gutpela wok bilong en, orait dispela bilip em i samting nating.

¹⁸Tasol wanpela man bai tok, "Yu save bilip, na mi save mekim gutpela pasin." Soim mi bilip bilong yu i nogat gutpela wok bilong en na bai mi soim yu bilip bilong mi wantaim ol gutpela wok bilong en.¹⁹Tingim. Yu bilip olsem i gat wanpela trupela God. Dispela bilip bilong yu em i stret. Tasol ol spirit nogut tu i save bilip olsem, na ol i save guria nogut tru.²⁰Yu nogat gutpela tingting. Yu no save olsem, sapos yu bilip tasol na yu no mekim gutpela pasin tu, orait bilip bilong yu em i samting nating.

²¹God i kolim Abraham tumbuna bilong yumi stretpela man long wok em i mekim taim em i givim pikinini bilong em Aisak olsem ofa long alta.²²Yu mas save, Abraham i bilip na mekim gutpela wok, na dispela gutpela wok bilong em inapim tru bilip bilong em.²³Buk bilong God i tok olsem, "Abraham i bilip long God na God i kolim em stretpela man." Na God i kolim Abraham olsem, "Pren bilong mi."²⁴Nau yu lukim, long gutpela wok tasol God i save kolim wanpela man em stretpela man, na i no long bilip bilong en tasol.

²⁵Olsem tasol, God i kolim Rehab dispela pamuk stretpela meri long gutpela wok bilong em taim em i mekim gut long ol wokman na salim ol i go long narapela rot.²⁶Olsem tasol bodi i nogat spirit long en, dispela bodi i dai. Wankain tasol, man i bilip tasol na em i no mekim gutpela wok orait bilip bilong em i dai pinis.

Jems

3

¹Sifa tiwa o yigepikemi nesu ano wa yoyivigam waitayi intenaino, emi intagano seyuyamo iyemo ano fegantike atedemi yoyiviganani. ²Se'yuyami nesu anenefim kainte wa suwau. Iyewafi afikemo bu kaintemo, bemi atekam waitave, benanao beyi wanti ategatem. ³Magemose osi(horse) avuntim rini re' semo siwakurono sefanami, fami siwakuritemino. ⁴Omara intano anona uwamano anona kanumi fa avigem binani, minugaifo, ano yanta ano mifo. Sipi mare bewayim kefo stiaga fakarem marem bintemino. ⁵Mi'nugamifo amafinti sito yanta bamifo anona yanta manta fawarintene. Intano sito iga intidanami fami ano u'i iga gantem. ⁶Senuyani simafinti igayanta ugem. Mana magaga kumi antami senu tige wa. Senu simafintano senu anakarem maside anene manta igayanta kewa. ⁷Maside afa' yantagu, wata mano avidem manta kayona intemi. ⁸Minugafo mana bayi amafinti manta kayona buyino. Yimafinti aum ba irantem, savi baya'yu ano ituka. ⁹Mini siwuntike koti avi yani ure'yami aka mini siwauntike mana eno mante sima savi ewafau. ¹⁰Ma' mini siwauntike Koti ano avi ameveya eno ba sima savi ureya awogu nampa sawi waya sewafau. Sifa tiwa o e'ana mini antami bu fa'warino. ¹¹Non ugan nampa ika nomi mana masipike iya yanta raunte venafi? ¹²Sifa tiwa o mana yamano (diwai)ena yayagami irevenafi? A'a bu nomano awogu aseyewam nomi bu aminani. ¹³Yigen yi'wanapake iyewa atekem awogu intin rukam waita benafi?

E'ana mini waita mano awogu anta nampa awogu avu awa yigatino. ¹⁴Emose intama savi uyikewate muna baya yu buseno. ¹⁵Mini intintano inarufake buguka. Minimi mana magagakena savi intitino, bu atekam awamuii. ¹⁶Eno anaem baya se, savi intiri uyikeya nesu baya sima anakaeya, savi awamugi anta fawareya. ¹⁷Inarufake intitin awogu yunam nampa eno ayiranta antamino. ¹⁸Atekam antamanoni agami awogu antafimi yoka ara faru anta yigemo uwaranagoyi.

Jems

3 ¹Ol brata bilong mi, nogat planti man bai inap kamap tisa bilong skulim tok bilong God. Yumi save olsem, God bai skelim pasin bilong yumi ol tisa moa long ol arapela man long kot bilong en, long wanem yumi save skulim tok bilong en long ol manmeri. ²Yumi save mekim asua long planti rot. Sapos wanpela man i no mekim asua long toktok, em i kamap long mak God i laikim, na em bai inap long bosim gut olgeta hap bodi bilong en.

³Yumi save putim liklik hap ain long maus bilong ol hos long mekim ol i bihainim laik bilong yumi. Na tu yumi ken stiaim olgeta bodi bilong ol hos long bihainim laik bilong yumi. ⁴Tingim ol sip tu. Sip em ol i bikpela samting na strongpela win i save kisim ol i go, tasol kepten bilong sip i save stiaim wantaim liklik stia na tanim sip i go long wanem hap em i laikim

⁵Olsem tasol tang em liklik hap bilong bodi, tasol em i save litimapim em yet. Yumi save olsem liklik paia i lait tasol em inap kukim bikpela hap diwai. ⁶Tang i olsem paia. Em wanpela hap bilong bodi i save kamapim kain kain pasin nogut bilong graun. Em i save bagarapim olgeta bodi bilong yumi na laitim paia long laip bilong yumi. Dispela paia em paia bilong hel yet.

⁷Ol man i bin kisim na lukautim ol wel animol na lainim ol long bihainim tok bilong ol. Ol pisin, na ol animol i stap long graun na ol animol i stap aninit long solwara. ⁸Tasol tang, i nogat wanpela man inap lainim em long bihainim tok bilong en. Em i samting nogut yumi no inap bosim, na em i pulap long marasin nogut bilong kilim man.

⁹Wantaim tang bilong yumi, yumi save litimapim nem bilong Bikpela Papa God, na wantaim tang bilong yumi, yumi save tok nogut na bagarapim arapela manmeri God i wokim ol long piksa bilong em yet. ¹⁰Long dispela wanpela maus tasol yumi save litimapim nem bilong God na tok nogutim ol arapela. Ol brata, dispela kain samting i noken kamap.

¹¹I nogat wanpela hul wara i save kamapim gutpela wara na solwara wantaim. ¹²Ol brata bilong mi, inap diwai fik i karim pikinini oliv a? Ating diwai wain inap karim pikinini fik, a? Olsem tasol solwara i no inap kamap gutpela wara.

¹³Husat namel long yupela i gat gutpela tingting na save? Larim dispela man i soim gutpela pasin long wok bilong en na daunim em yet wantaim gutpela tingting. ¹⁴Tasol sapos yupela i bel nogut long ol arapela na tingim yupela yet long bel bilong yupela, orait yupela noken apim yupela yet na giaman long tok tru.

¹⁵Dispela em i no gutpela tingting i kam long heven. Nogat, em i tingting bilong olupela bel na spirit nogut na Satan.

¹⁶Ol man i save bel nogut long samting bilong ol arapela, tingting bilong ol i save paul na ol i save mekim kain kain pasin nogut. ¹⁷Tasol gutpela tingting i kam long heven em i olsem namba wan na i klin na gutpela tru, em i naispela tru na pulap long marimari na i gat gutpela kaikai na em i strong na stret olgeta. ¹⁸Ol man bilong mekim bel isi i planim kaikai bilong stretpela pasin insait long bel.

Jems

4

¹Iteakena amuna baya siren asuvir antayu yenafi? Yigenti savi intintano yigepike aruve yenafi? ²Emi ayiremi, buwa rukanami. emi aruma fudemi augana ruga, afo emi amaka bumarano. Emi aruve amuna bayasino. ³Emo intaeve bumarewa nayeyara emi intauma soke buyewa bumarem nayeyare emisavi intari onam, nayeyaraeyi intika, ayika maranonm. ⁴Yigemi savi moko anta ewayi inim amaka uga! Yige bu intagege mana magaga savi anta awakure wayi Kotimi yinenuma amewami. Minugami iyemo mana magagake anta awakuriyimi Kotini namugo yi-item. ⁵Yigemi intami Kotini mana age waya yanti intama fawayave sewami, Kotini awamu yupem wayimi umaranene marevemino. ⁶Minugamifo Kotini awa awa yakara uga. Afo beni yaumano semi, yen yivi yani ewa inimwaita Koti yem manta magafim yikatem, afo iyen inim waita yenyu magapa rewayi Koti yemi awa awa uyikatem. ⁷amaka minure Koti amenapa ana wago. Yigemi wananom susa inam yigem yerarem bino. ⁸Koti adeka

yina en adeka yitem.Kumi ewam waita yu yigen yiyam sese ure arumogo afo iyemanumose karintiri ewayi yigenyi yuyiragu manta aruma soke ogo. ⁹Yigemi agun anene marega yigenti sayeke anta yanti ifidagago.Imbusega, yigeni agunanenefim wago.Yimo buyogo, siguno seno eni savi anta yanti. ¹⁰Koti aifim yinam emi avima yanitem.¹¹Afa 'awa yigeyiranti bu asubego. Iyemo benafa awa nampa asuvure anepa waya sinanimi,Kotini age waya romugemi. Age waya rayimate mini bu awakure wanam, rayimewanam. ¹²Mana bayi mana age waya yimi'demi bemana rayimatem. Bemana yigen yofa urem bemana mi yige mante savi item. Emi iyeba beba eno yi anta rayimeveve?¹³Mage intago, yigepikem mana'a sem, mage wafi sagana mini anom magufa be'ya mana orante ga obeya aneneyu aya ure'ya sarin nure'ya amuna moni uwarafanu. ¹⁴Iye intagebe sagana fa'warinanim anene nampa eni wantim. Emi ko avi yanta yema fa'waruge yewayege afi inonam.¹⁵Ma'niba sire se, Kotini ayinti bagana fa bem naye anene uwarante intaganona uwaranonam. ¹⁶Mi'nugamifo eyavi mare ureve eni intiru mare urewanamino. ¹⁷Mana bayim atekam anta intarukatem uwarano wa'de, bu uwaratem mini kumi ino.

Jems

4 ¹Bilong wanem yupela i save kros na pait namel long yupela yet? Ating dispela kain ol pasin nogut i kam long laik bilong bel bilong yupela, olsem na yupela i save mekim ol bilipmanmeri i no amamas.²Yupela i save laikim tumas ol sampela ol samting tasol yupela i no save kisim. Olsem na yupela i mangalim samting bilong narapela man na laik kilim ol, tasol yupela i no inap kisim. Yupela bai kros na pait. Yupela bai i no inap kisim wanpela samting long wanem yupela i no save askim.³Yupela askim tasol yupela i no inap kisim wanpela samting long wanem yupela i gat tingting nogut. Long wanem, taim yupela kisim samting bai yupela i mekim ol pasin nogut long laik bilong bel bilong yupela.

⁴Yupela olsem wanpela pamuk meri! Yupela i no save olsem God i no laikim ol lain manmeri i bihainim pasin bilong dispela graun. Olsem na husat manmeri i bihainim pasin bilong dispela graun i mekim em yet i kamap birua bilong God.⁵Ating yupela i ting olsem dispela hap toktok bilong God i tok nating olsem, "Spirit bilong God i stap insait long yumi i save bel nogut tru?"

⁶Tasol God i marimari moa yet, olsem na tok bilong God i tok, "God i save daunim ol man i save apim ol yet tasol em i marimari long ol man i daunim ol yet."⁷Olsem na yupela i mas stap aninit long God. Yupela i mas rausim Satan na em bai ranawe long yupela.

⁸Yupela i mas kam klostu long God, na em bai kam klostu long yupela tu. Yupela ol lain bilong mekim sin, yupela i mas klinim han bilong yupela na yupela ol lain i gat tupela tingting, yupela i mas klinim bel bilong yupela.⁹Yupela i mas wari, na sori, na krai long ol asua bilong yupela. Yupela i noken lap, yupela i mas sori. Yupela i noken amamas, yupela i mas sori long ol rong bilong yupela.¹⁰Daunim yupela yet aninit long Bikpela, na em bai apim yupela.

¹¹Ol brata, yupela i noken tok nogut long yupela yet. Man husat i tok nogut long brata bilong em o skelim pasin bilong narapela lain orait, dispela man i tok nogut long lo na skelim pasin bilong lo. Sapos yu man bilong skelim lo, orait yu no bihainim lo, olsem na yu stap olsem jas.¹²God wanpela tasol em i givim lo na em stap olsem jas. Em tasol inap long helpim man na bagarapim man. Orait, yupela husat, na yupela i save skelim pasin bilong ol narapela man?

¹³Harim nau, yupela ol lain i save tok, "Tudei o tumoro bai mipela i go long dispela biktaun, na bai mipela i stap wanpela yia long hap, na mekim wok bisnis na kamapim profit "¹⁴Husat i save wanem samting bai kamap long tumoro, na bai yupela stap laip yet? Laip bilong yupela i olsem liklik klaut i kamap long sotpela taim tasol na i go pinis.

¹⁵Tasol yupela i nap tok olsem, "Sapos Bikpela i laik, yumi bai stap na mekim ol dispela samting,"¹⁶Tasol nau yupela i litimapim nem bilong yupela yet long ol wok yupela i ting long mekim. Ol kain pasin bilong apiom nem bilong yupela, em i no gutpela.¹⁷Olsem na sapos wanpela man i save long gutpela pasin tasol em i no kamapim dispela pasin, orait dispela man i mekim sin pinis.

Jems

5

¹Mage yeno anom yivi rukayi ,ifipim, agum anenefim bago savi anene yigeke fa'warinanine. ²Yige'yi anom avi anene apinanam, savi wamano yige'yi wado natem. ³Yige'yi kori; siriva karokaroni inami mini mano sima

fawaritem yigenanti Gotini dayimi nuram. Mini karokaromano yigeyi yu natene igayanta. Yige'yi onta-anta ruwantewane arafa nuram Goti yigem dayiminoya.⁴ Amonano, eni yogam waitayuyi meyamano Gotipa arama sewane. Yogam baita yuyi ifi ami Anona Goti amuna ami rukayim agagapim urem. ⁵ Mana magaga yigemi awogu wantim be'i amuna anenefim itukane. Yigemi amuna yunam ne'i yige yira'i manta anonayi ewami yigem yiruma fugim nuram fawarem. ⁶ Yigemi kusaitire atekam baitayu siruma fugewa. Yemi ami bu rade emi yakaganayom baya bu semo. ⁷ Ara dunoyare, sifa'awao jisasi yinani kanaga ave'o. Amonano yunam afo'emi awogu yunam magafike mararantem ara dunoyarem bemi, agoyaramba kipa ai'i kuminani aveyevem. ⁸ Yigewa'i yira dunoyare, yige yira'i manta ake ogo, Jisasi yinani kana ade ade ewane. ⁹ Sifatiwa'o yige yiranti, amuna baya bu sego, Anonamano ko bu yimino, amona ko dayima waita mae ontaga itagane. ¹⁰ Sifatiwa'o intafano Gotini kasanapa waitayu anom umanti mantuka Be a sevemi minugamifo yira dunoyare wage'emo. ¹¹ Amone inte'ofa wata-anasi erarure bemo uma marewayimi Gotimi asumi yimewa. Seyuya Jopum amone inte ugafu, amuna uma marevemifo ara dunoyarem bami Anonamano asumi amiduka. Amone inte ugafu, Anonami agum anta nampa awa awa Gotimi. ¹² Masidem anene amugai, sifatiwa'o, mana magawa inaruyam sire fugave iseno o ena anenegawa. Afo yigemi "Eyo" sire siteote "Eyose" "A'ao" sire siteote "A'aoe," mine'ote Gotini ko amenapa iwanagom. ¹³ Yigepike manawayi umantim bewatem auga mukino Gotipa. Yigepike manawayi amo ewatem i'i revem Goti avi yani'ino. ¹⁴ Yigepikem manawayi ai'i ewaganam mono ma anom waitayu yarana bemi auga mukuakago. Wasavem fe'akeve Anona Goti avipim yugam mukim ofa'ino. ¹⁵ Yimakuku waitayuyi yugam mukintano ai'waita ofa item, minimi Anona mano beni ai'i ofa item. Afo bemo kumi ewam sima fa'warinami, Goti beni kumi aratem. ¹⁶ Mana mana wayi yigeyi kumi sima fakade eno nampa yugam mukina Goti yigem awogu uyika. Atekam waita manoni auga mukinti eram ruke wata ofa item. ¹⁷ Ilaija bemi senu ka'na waitami. Eram auga mukurem sem a'i burino simi tari'a (3) orante siksi'a (6) biyoka a'i burem. ¹⁸ Ilaija yewayegem augam mukuren sem, Koti'o a'i rana kumina anayum urino sim, Goti a'i ram kumi anayum fa'warem. ¹⁹ Sifa tiwa'o, yigepike mana wayi fuga waya yerarami enomo owayege avigem yewam, ²⁰ mini waita omaren intano, mana wayi kumi ewam waita ofa urana kumi yerarem au'wayegatem mini fugintikem avigewanam. Beni kumipikem awogu item.

Jems

¹ Mi gat tok long yupela ol maniman. Yupela i mas singaut na krai, long wanem ol samting nogut bai i kamap long yupela. ² Ol bisnis bilong yupela i sting pinis na ol binatang i kaikai ol klos bilong yupela pinis. ³ Ol gol na silva bilong yupela i ros pinis. Na ol dispela ros bai i kamap witnes bilong yupela long taim bilong God i skelim yupela. Disepal ros bai kaikai bodi bilong yupela olsem paia. Yupela i bungim ol kago bilong yupela long las dei bilong God i skelim yupela.

⁴ Yupela tingting gut wanem samting yupela i bin mekim. Ol pe bilong ol wokman bilong yupela i singaut i go long God. Yupela i no bin baim ol pe bilong wokboi husat i bungim kaikai long gaden bilong yupela, na krai bilong ol wokboi i go long yau bilong Bikpela em God bilong ol bikpela lain ami. ⁵ Long graun yupela i stap long gutpela laip na pulapim yupela moa yet long planti samting. Yupela i kaikai planti na mekim bel bilong yupela i fat tru na dei bilong kilim yupela i dai i kamap pinis. ⁶ Yupela i sutim tok giaman na kilim i dai nating ol stretpela man. Tasol ol dispela man i no save sakim tok na tok pait long winim yupela.

⁷ Olsem na ol brata, yupela i mas stap isi na weitim taim bilong Bikpela i kam. Lukim, ol man i gat gaden i save wetim ol gutpela kaikai long graun. Em i stap isi na weit inap kaikai i kisim namba wan ren na laspela ren na kaikai i kamap bikpela na redi long katim. ⁸ Yupela tu i mas i stap isi na yupela i mas strongim bel bilong yupela, long wanem kam bek bilong Bikpela em i klostu taim.

⁹ Ol brata, yupela i noken toktok planti namel long yupela yet bai Bikpela i noken kotim yupela. Lukim, Bikpela em i jas bilong skelim yumi em i sanap long dua. ¹⁰ Ol brata, yupela i mas tingim, ol profet i bin karim bikpela hevi taim ol i go autim tok long nem bilong Bikpela, tasol ol i bin i stap isi tru. ¹¹ Lukim, yumi save olsem God i blesim ol manmei i stap strong na karim hevi. Yupela i save long Job, em i karim planti hevi tasol em i stap isi na Bikpela i blesim em. Yumi save olsem, Bikpela em i God bilong sori na marimari.

¹² Ol brata bilong mi, bikpela samting tru em i olsem, yupela i noken kolim nem bilong heaven o graun long mekim tok tru na yupela i noken mekim tok promis long ol arapela samting tu. Sapos yupela i tok, "Yes" orait larim tok i stap, "Yes" na sapos yupela i tok, "No" orait larim tok i stap, "No." Sapos yupela i mekim olsem bai yupela i no inap stap aninit long kot bilong God.

¹³ Sapos wanpela namel long yupela i karim bikpela hevi i stap, orait em i mas prea long God i helpim em. Sapos wanpela namel long yupela i pulap long amamas, em i ken singsing na litimapim nem bilong God. ¹⁴ Sapos wanpela namel long yupela i gat sik, orait em i mas singautim ol hetman bilong sios na bai ol i prea long em. Ol i

mas putim wel long bodi bilong em na prea long nem bilong Bikpela bai God i ken oratim sik bilong em.¹⁵Prea bilong ol bilipman bai oraitim man i sik, na Bikpela bai oraitim em long sik bilong en. Sapos em i tokaut long sin em mekim, God bai lusim sin bilong em.

¹⁶Olsem na yupela i wan wan i mas autim sin bilong yupela long arapela na prea wantaim ol bai God i mekim yupela i kamap orait. Prea bilong stretpela man i gat strong long oraitim man.¹⁷Elaija em wankain man olsem yumi. Tasol em i prea strong long ren i noken pundaun na ren i no bin pundaun inap tripela yia na 6-pela mun.

¹⁸Bihain Elaija prea gen na askim God long salim ren i kam, na God i salim ren i kam daun na ol kaikai i kamap long graun.

¹⁹Ol brata, sapos wanpela namel long yupela i lusim tok tru bilong God, na wanpela brata i kisim em i kam bek,

²⁰yupela i mas save olsem dispela brata i mekim wok bilong helpim sinman i noken dai na God bai lusim planti sin bilong em.

1 Pita

1

¹Semi Pitami, Jisasini yogam waita mano mana afaunti aganyi kauno Koti beyintave sirem ugarukayi. Pontasi, Galesia, Kapadosia, Esia, Bitinia., Pontasi, Bitinia. ²Kotimi senu sifoe yigemi ugaduka bekana uremi beni Aiyo iyaon nako, Koti senu ugademi Jisasi awakure wana Jisasini naremano manta Koti agagi uyika. vMinugafo Kotimi soke uyikena wantana arayasi. yimino. ³Koti avi yaniofano, Anona Jisasi afoeve! nayeyara, Seyuyam sifoemi Kotimi soke usikemi manta aweni usikemi. Kotimo Jisasimo manta itarukani urem, ⁴Bemi senu ugaduka awogu anene marafa noyati, savi buyi aneneyu. A'ao inarufake soke aneneyuge. ⁵Kotimi beyi eranako rafiya kano, Jisasi pimo yima kukum imotemi. Kotimi ayufu antafike ai'yividuka mise rafiya kem binani arafa. ⁶Simoyo fano, nayeyare, Kotimi uwarana nimifo yigemi aki'ganaga ano umanti marana gone. ⁷Mini aneneyuo fawari nanimi yigenti yima kukum manta faka raran tene, kolimi, soke ugenafi savi ugenafi. yigeyi yima kukum manta fawarura nai Jisasimi anoavi amina gone. ⁸Yigeyu kapeke Jisasim buamo nage bemi ayiake wane. buamo naruke bepim yima kukum evei yimoye wane Jisasi nanti. ⁹magemi yigeyi yima kukum manoni yuam marane naye yara, yima kukum omi Kotimi savi antafike yivigene. ¹⁰Kasa nampa waitayuo Koti siyimiduka aneneyu fawarugano, Naurena Kotimo senu ayauro kami amonateye. ¹¹Kotini ai'yo manomo yepim wami amona ranteye. Yewa inta ranteye. nayeyare, Kotini aiyo aga'ano yiyimem semi watamano, aga'anomi auavisi mantemi fuginami Kotimi avima raterarem ano'avi amitene. ¹²Ugami Kotmi mani sirem yiyimemi minimo fawari anene yugaye, a'ao, yigenatino. Yigenanti semi, nayeyare, Kotimi aiyo aga inarufake rami yeravemi minene. Ankeroguba Kotini fuga waya intara senuo sividuka nanti. ¹³Minugafo yigeyi awogu intiru fakama akeogo, itama akeure vega Kotimo soke aneneyu yimira makami Jisasimo fakagi inani nuram. ¹⁴Fugasirem a'intarem awakurewa agage, yewayege yeraruka savi antafim bubogo. ¹⁵Ugami iembai Kotimi ugaduka beyare, bemi atekem bemi, ewa atede wano semi made anene uwara nonafim. , ¹⁶Wafa agantami wane, "Yigemi atedega wago nayeyara, Semi atekege. ¹⁷Emose aremo," setifoe " iyemo mana mana wayimo yogam yogam dayime wayive, minugafo yigemi fegavega yogewana kipano. ¹⁸Yigemi intaga Kotimi yigemi koliwa siliwa anakaewa anene nako buaya uga, yigen yinau yigao yigatiruka savi anta buyogo. ¹⁹A'ao, Yigemi Kotimi Jisasini soke narenako ayaugane bemi sipisipi amaka ugano. ²⁰Kotimi mana magaga aneneyu bufawarugami Jisasimi ugaduka, Ugamifo mini intitano aupa wage'emi mage senuti kanaga fawaruga. ²¹Jisasini yogakake simakukum ewafau Kotinanti, fuginti kemo manta itaremi anonavi amirem senuti sima kukum erarino yanti Kotipim. ²²Nayeyare, yigemi Kotini fuga waya intarami yigemi manta ateka antaga yikemi enomo ayirata nampa yirafaru antanampa. ²³Yigemi a'i auweni ugane, savi ewam yuna'aganaye, ;savi buyewa yuna agakake fawarugane minimi Koti namino. ²⁴Nayeyare, " madem wata'anasi soke anenewa asayayi ugamise fafasiteye; ²⁵Ugamifo Koti amano wari wari ugem watene." Minimi soke wayami yiyime yane. Manami avogu vayami siruka.

1 Pita

1 ¹Mi Pita, aposel bilong Jisas Krai mi raitim dispela pas i go long yupela ol lain i save bilip long em, God yet i bin makim bilong em yet. Mi raitim i go long yupela i save stap long Pontius, Galesia, Kapadosia, Esia na Bitinia.

²God Papa bilong mipela i makim yupela olsem em yet i bin tingim pinis bipo yet na long Spirit bilong em yet, God i makim yumi inap bai yumi bihainim Jisas Krai na blut bilong Jisas i mekim yumi i kamap pikinini bilong God. Olsem na God i ken mekim gut long yupela na mekim yupela i stap bel isi oltaim oltaim.

³Yumi liptimapim nem bilong God, husat i stap God na papa bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai! Long wanem, God i mekim gutpela tru long yumi na mekim yumi i kamap nupela gen. Long wankain pasin olsem God i kirapim Jisas Krai long matmat,⁴Em i makim yumi bilong kisim ol gutpela samting em i redim bilong yumi, em ol samting bai i no inap bagarap. Nogat, em ol gutpela samting bai yumi kisim long heven..⁵God bai i lukautim yupela long bikpela strong bilong en, long taim yupela i bilip long Jisas. God i kisim bek yupela pinis long strong bilong tudak olsem na em bai i lukautim yupela gut inap long las dei.

⁶Yu amamas, long wanem, samting God i laik mekim i kamap tasol nau bai yupela pilim nogut long sotpela taim na karim pen na ol kainkain hevi.⁷Ol dispela traim i kamap long soim ples klia bilip bilong yupela, em i winim gol i save baragap, maski ol i kukim long paia long painim aut em gol tru o nogat. Dispela i kamap long soim bilip bilong yupela bai givim biknem na glori i go long taim Jisas Krai i kamap ples klia.

⁸Yupela no bin lukim Jisas long ai tasol yupela laikim em. Yupela no lukim em nau tasol yupela bilip long em na amamas long Jisas moa yet;⁹Nau yupela kisim kaikai bilong bilip bilong yupela long wanem, yupela bilip na God i kisim bek yupela long pasin nogut.¹⁰Bipo tru ol profet i autim tok olsem God i soim ol long en, olsem wanem bai God i baim bek yumi na ol i painim aut gut tru ol dispela samting.

¹¹Ol i laik save dispela spirit bilong God i stap insait long ol na i toktok long en. Ol tu i laik save wanem kain taim em i toktok long en. Long wanem, spirit bilong God i tokim ol pinis olsem pikinini bilong man bai i karim pen na i dai long diwai kros na bihain bai God i liptimapim em na givim biknem i antap tru.¹²God i tokim ol olsem i no long ol dispela samting i kamap, nogat, long yupela tasol em i kamap. Ol i tokaut long yupela, long wanem, God i salim Holi Spirit long heven i helpim ol long mekim olsem. Na tu ol ensel i laik tru long save moa long ol dispela tok tru bilong God i kisim bek yumi.

¹³Olsem na yupela i mas holim strong gutpela tingting, yupela i mas sanap strong na save olsem yupela bai kisim ol gutpela samting God i redim long givim long yupela taim Jisas Krai i kamap ples klia.¹⁴Olsem tru pikinini bilong harim tok na bihainim, noken tingting long go bek gen long ol pasin nogut yupela bin lusim pinis.

¹⁵Olsem tasol God i makim yu bilong em yet, em i stap holi, olsem na yu mas i stap holi long olgeta pasin na olgeta samting yu wokim.¹⁶Ol i raitim pinis na em i stap, "Yupela mas i stap holi long wanem, Mi stap holi."¹⁷Sapos yu singaut, "Papa" em man i save skelim wok bilong wanwan man inap long wok ol mekim, olsem na yupela mas wok wantaim pret i go inap long taim i pinis.

¹⁸Yupela i save olsem God i no kisim bek yupela long gol na silva samting i save bagarap, olsem na yupela i noken bihainim kranki pasin yupela i lainim long ol tumbuna bilong yupela.¹⁹Nogat, God i baim bek yupela wantaim gutpela blut bilong Krai em i olsem wanpela sipsip i nogat liklik mak na girele i stap long en.

²⁰God i bin makim Krai pinis bipo long olgeta samting i kamap long graun. Tasol dispela tingting i bin stap hait inap long taim bilong yumi nau em i kamap ples klia.²¹Long wok bilong Jisas Krai yumi bilip long God, husat em i bin kirapim em long matmat na givim em biknem na bai bilip bilong yumi ken kamap strong insait long God.

²²Long wanem, yupela i bihainim tok tru bilong God na em i mekim yupela i kamap holi na long pasin bilong laikim ol arapela na stap bel isi.²³Yu bin kamap nupela pinis, i no long pikinini kaikai i save bagarap, tasol yu bin kamap long pikinini kaikai i no save bagarap na dispela em i tok bilong God i gat laip.

²⁴Long wanem, "olgeta manmeri ol i olsem gras na ol gutpela bilas bilong ol i save stap sotpela taim na drai olgeta na pundaun,"²⁵tasol tok bilong God i save stap oltaim oltaim." Dispela em gutnius mipela i tokaut long yupela.

1 Pita

2

¹Minukafo buwa muna mana antayu buwa buateka antayu nesunasu ayipimi enomi muna buameno,muna wayayu muna waitayu buwa urewa enomi muna ba meno.Mana waya muna sikananim waya buseno . ²Manuma awen akaku nananti ifidake wani buono,man'ana uka, emi antirano Anona manoni wayayanti mini ayintimi eyi amakukumi Kotipimi akeintemi. ³Amaka emo intin demo manuremo Anona bemi emi aboku uakewa.⁴Yeno anona Jisasi wapa, iyemo bemo onamukanta aumi rukam,itemo wata anasi bemi buayiakaka ukami Anona Kotimi bemi ugademi onamukanta bemi meyami yaga gara uka bekai. ⁵Afo yikemi aumi ruka onamukanta uka Anona mano manta ruwantu uremi manta ma'i aiyo akakanta uremi emi manta ake waitayi emi mini aminti itemo Anona mano ara soke ewam Jisasi Kraisi pimi.⁶Kotini yau mano mini sigane: " Amonano,Saiyoni'i daga omi intamakau,emi uyaranami yaka gra uka,afo iyemo beka ama kuku intemi akayeyanti buinani.⁸⁷Minukami sefo Koti ni amonanti bemino iyemo bekao ama kukumi ewayimi, "Ukamifo ma'o uwarewayimi omo manta fasa danane, mini omanomi a'nom oni intene. " ⁸Afo bemi mana onanta ukemi mee yenti yiyu'i afanarewami

rufamewa."nayeyara yenti abuyintakai watayui fafaseveye yemi minumanto mini yokanto maranti.⁹Ugamifo sikemi uyaduka wata anasi,atekara uwemi frisi yokam marateye.Sikemi Kotini wata anasi ukane afo amaurei yiyiminakone Kotimo aboku antamo uyikami.Bemi sikemi me'e kumayu antafikemi yaramanti sagaga oga yikene.¹⁰Ananta ukami, sekemi fuga inim waita bubake'eke, ugamifo magemi sikemi Kotini anasiwata ugami wane .Afo wafai sikemi Anonamanoni ara faruinti burukake'eke ugamifo makemi sikemi ara faruinti rugane.¹¹Me;e iyenu'o semi yiye waunave,semi sikemi yimonamnti ena magufakena inimwaita yi uyikeveke. Minukafo ifadako sikenti yuawa'anoni ayintanomi me'e sikepimi arubuyikewami. ¹²Sikemi me'e ateka antawa yigateko me'e Kotimo buamonak inim waitafimi.yemi emi kumi waitayi uremi saviuakateye.Minukamifo yemi eni aboku yokanti amonaremi afo Kotin avi yani imi mini nurami Jisasi owayekemi yitene.¹³Anona Jisasi avi'o yani irantemi, watanasi baya awakuntemi avi'o dukayiwa kinini baya ba, nayeyara kinimi ano'na eranti ruka . ¹⁴Ugami kamaniyu yiyikemi saviantayu ewayi uremi awogu anta uwarewayi awogu uyikano. ¹⁵Ugami minimi Kotini ayinti awogu anta uwarago yanti, emo mi'ni itemi, emi mini watanasi emi yiwaunti uyaganani iyem watanasi Kotini waya bu awakurewayi. ¹⁶Umanto burukam wata yanti ono ugami buwa savi sawa antayu buwa uwara mini nampa buatekami,bumi Kotini yokam waita yanta urewa wano. ¹⁷Aboku anta Masidem wata yiken yifayiwa eveka,Kotin akom fekeveka benavi'i yani oko.¹⁸Yekemi yokam waitayui,yekemi yikeyi ano waita yimeka yen yimenampa wago,bu yikemo abogu uyikewayi mana wayi yikenampa wanakoyi bumi,yikemi manayomana uyikago eyemo savi uyikewayi. ¹⁹Minimi aboku uga, emi amoyono nesu maka sinampa'o aumo a'io ewananampa, umanampa nayeyara emi eyi Kotimi inte amone ukanami. ²⁰Afo nayeyara aboku meyam abeukemi bemi iyemo sayeke uremo umanto marayimo.Ukami iyemo avisi'o marayi naye aboku anta ewayi emi amoyono nayeyara,Kotimi anona ai'i amintemi.²¹Mana mini anta intinto Kotimo yegemi uyarukamo ma'nimi uka yikewaka yu yiviska marako, itemo Kraesimo au avisio mantemo enanti fukimi,bemi mini amami akatemi emi abakurono yanti, miniyi'o anta uwaranoyanti. ²²Kraisi kumi bu uwaremi, afo bemi watami muna bu amemi. ²³Watayu'o bemo savi anta uakami bemi yemi savi'i bu uyikaka watayu'o bemose aruma fukira onurami,bemi yeraremi yemi bu arubuyikak.Benana'o beyaumi amiruka iyemo bemo ateremo rayitukayi,²⁴Koti benanao senunti sayeke, senunti kumi'i ben auka maremi bemi mente keka yaka fukim, seyuya kumi bu ofanu, ateka anta uwareya abakurofanu,Kotimi sikemi manta sokeuyikemi Jisasi sayekemo beyakao marami. ²⁵Fuka ukami sikemi sipisipi afi ini uka,ukamifo sikemi makemi Jisasi wapa yeko iyemo aboku waita wami, sipisipi rafisewayi nampa sikemo rafisewayi.

1 Pita

² ¹Olsem tasol, noken mekim pasin i no stret long kainkain rot na giamanim ol arapela. Noken kamap olsem giaman man na noken grisim ol arapela. Noken tok giaman long wanpela tok i no tru.²Olsem ol nupela pikinini i hangre long dring susu, wankain tasol, yu mas hangre long tok bilong Bikpela, long dispela rot yu inap long strongim bilip bilong yu long God.³Sapos yu gat save tru olsem Bikpela em i man blong mekim gut tru long yu.

⁴Kam long Bikpela Jisas, husat em i olsem ston i gat laip we ol man na meri i bin les long en, tasol Bikpela God i bin makim em olsem ston i dia tumas long em yet.⁵Na yupela i olsem ston i gat laip, Bikpela i bungim long kamapim haus bilong spirit na mekim yu kamap holi pris long givim kain ofa we Bikpela i save wanbel na amamas insait long Jisas Krai.

⁶Buk bilong God i gat tok olsem, "Lukim, long Saion mi sanapim kona ston, we mi makim na em i dia tumas, na husat i bilip long em, bai i no inap pilim sem."

⁷Olsem tasol luksave bilong God i stap wantaim yu husat i bilip long em. Tasol ston we man bilong mekim haus i rausim, dispela ston i kamap namba wan kona ston tru.⁸"Na em i olsem wanpela ston bilong sakim lek bilong ol man i save pundaun. Ol man i save pundaun long wanem ol i save sakim tok. Ol i makim olsem bilong mekim dispela wok.

⁹Yupela tasol God i makim, kamap holi na long mekim wok pris bilong em yet. Yupela ol manmeri bilong God stret na bai tokaut long ol gutpela samting God i mekim. Em i singautim yupela long pasin bilong tudak kam insait long nupela lait.¹⁰Pastaim tru, yupela i no stap olsem trupela manmeri, tasol nau yupela i stap lain manmeri tru bilong God na bipo yupela i no bin gat marimari bilong bikpela tasol nau yupela i gat marimari.

¹¹Ol lain husat mi save laikim yupela, mi lukim yupela olsem ol manmeri bilong arapela ples. Olsem na yupela i mas lusim laik bilong bodi we i save pait insait long yupela.¹²Yu mas soim stretpela pasin namel long ol manmeri i no save long God, bai ol i bagarapim yu olsem man bilong sin. Olsem tasol ol bai i lukim gutpela wok bilong yu na liptimapim nem bilong God taim Krai i kam bek gen.

¹³Long liptimapim nem bilong Bikpela Jisas, bihainim tok bilong ol manmeri husat i gat namba na bihainim tu tok bilong king, long wanem, king i gat bikpela strong.¹⁴Na tu em i makim king, long wanem, God i salim ol long kalabusim ol lain husat i mekim rong na tu em i tenkyu long husat i mekim samting i stret.¹⁵Na tu em i laik bilong God long yu mekim gutpela pasin, sapos yu mekim olsem, yu bai pasim maus bilong ol lain manmeri husat i save sakim tok bilong God.¹⁶Stap olsem fri man, tasol noken tingting long mekim pasin i no stret wantaim dispela. Nogat, stap olsem wokman bilong God.¹⁷Soim gutpela pasin long olgeta man na laikim ol man olsem brata bilong yu, pretim God na liptimapim nem bilong em.

¹⁸Yupela ol wokboi, givim yupela yet long ol bikman bilong yupela olgeta na i stap aninit long ol. I no long ol man i mekim gut long yupela tasol bai yupela i stap aninit long ol, nogat. Yupela i mas mekim wankain long olgeta lain husat i mekim nogut long yupela.¹⁹Na em i gutpela long yu mas amamas taim yu pilim pen wantaim kainkain traim na hevi long wanem yu save long God bilong yu.²⁰Na wanem gutpela pei i wetim man husat i mekim rong na i kisim bagarap. Tasol sapos husat i pilim pen long wanem yu mekim gutpela pasin, yu mas amamas long wanem, God bai i givim biknem long yu.

²¹Wanpela as tingting God i makim yupela i olsem, yupela tu i mas karim pen. Taim Krai i karim pen na i dai long yu, em i soim piksa long yu inap long yu bai bihainim na mekim wankain pasin em i bin wokim.²²Krai i no mekim sin. Na tu em i no bin giamanim ol man.²³Taim ol man i mekim nogut long em, em i no bin mekim nogut long ol. Taim ol man i laik kilim em i dai, em i no redi long bekim. Em i bin givim em yet i go long man husat i save skelim stret.

²⁴God em yet i karim asua bilong sin bilong yumi long bodi bilong em yet taim em i dai antap long diwai kros, olsem bai yumi noken mekim sin tasol bihainim stretpela pasin. God i oraitim yupela long ol bagarap Jisas i bin kisim long bodi bilong em.²⁵Tru tumas yupela i olsem sipsip i bin lus, tasol nau yupela i kam bek long Jisas, husat i gutpela wasman bilong sipsip na long laip bilong yupela.

1 Pita

3

¹Minuga nanti, anasiyui yige yiwafum amenapa wago. Minitei mana-a watamo kotimo bu awakure wayimi, yige inago antamano Kotimi yemi awakuriteye, anasiyu yinti awogu antayanti watayui yui wayegateye. ²Yigenti awogu yibu yiwa amonemi yira faru mareteye. ³Amega bunamano ageo ano yaumo buntare, konariri ewanayi buyono. ⁴Eanana fuga antami au amafo kakake yino, yira farui antami minimi Kotimi ayigara evene. ⁵Minuremi feyapai Koti nampa ateka ininami yemi konariri e-eye, ye yiwama yimenapa wage-eye Wafa ateka anasiyu Gotipim era inti duke. ⁶Mini awakuntem Abrahama ana-ano Sera beyawafu nanti seti anona'o se'ene. Yigemi be agafanta wanagone yigemo awogu anta eo umaranto bu fegatei. ⁷Mini awafakem yige wata yu yige yinama nampa manafim bega. Awogu anta mana uwarago. Minitei mana anene mano yigenti yuga mukinti bu uyagatene. ⁸A-manom arafai, yige maside kantano, mana yio intira rega, enom intama yiguni iranta nampa, eyafa awanampa manafim bega, yira uma burega, yira farui antanampa wago. ⁹Enomo savi uakewagana anona savi buyuakano minega yire yise iotei anona yire yise buyogo. Awogu ana mana uyikago nayeyara yigemi awogu ana iranta yanti yararukane, minitei awa awa anene arafa manta ananta nagone. ¹⁰Mana wayimo awogu wanto maremo awogu nuramo amonaranti savi waya busewa muna waya abum ogade buseno. ¹¹Savi antayu yerarena awogu anta ino. Eanana arao farui anta afakarena awakurino. ¹²Gotini augami awogu anta ewam ininabaga bem, ben agagam yeka bem. Bem bu awakurewam ininawa'i Gotimi yeka augam bumagevemi. ¹³Emose awogu anta mose ewate, iye emi savi uakatene? ¹⁴Emose awogu antayanto umamare wate, wantanomi awogu anene maranonane. Fegewayaya mana aneneyanti bu fegano. ¹⁵Jisasimi anonami manta amofaka gugana magano, minimi awogu anene ugane. Anona manoni awoguo eyaukao dukanona yanto intaiyami ameurewa yisimeno. Sadake awa-awa awuawa nampa e-yau magafi dewa yisimeno. ¹⁶Kotipake awogu inti nampa waganamo enomose sima savi uakanayoyi yenanao yigaye yentamano yimitene. Nayeyara emi anona manoni ateka antanampa wanamase. ¹⁷Awoguge, Kotini ayintino, emo awogu antayanto umanto marewate. ¹⁸Jisasimi senuti kumi mante fubuga. Bemi mana kumi wa iwam waita seyuyani kumi mantem fubem seyuya sivigem Goti adeka yem. ¹⁹Kotini Aiyo aganampa, Jisasi oravemi savi awamugu wa kalabusfim Kotini ami maro yisimene. ²⁰Kotini awa-awa fami wa-antem wami anasi wata ami buyinta anta ewami Noani kanafimi, Noa sipi uwanta kiparami, Koti satoa yividuka-mana siyane afapake kamorea-nomano masidem yiruma fukane. ²¹Nomo maranti awamei yoyivigene nayeyara K otimo besao siviganti-nomo maranti amega aumanoni fipiaga seseiraye, a-ao Kotimi agateya senuti kumi antayu yerareya Kotimo awakurofa nunayare-nayeyara Jisasimo fubem yerarem itagam antayanti. ²²Jisasimi minuga

nanti magemi Koti nayan ugapa umwa. Jisasi inarufa urene. Kotini yogam waitayu(angels), maside dafisiru nampa erarui benai kawafimanami imi beya samanami ano kawayi itene.

1 Pita

3 ¹Long dispela rot, yupela ol marit meri i mas daunim yupela yet na stap aninit long ol man bilong yupela yet. Yu mekim olsem na ol man wok long sakim tok bilong God, ol bai lukim gutpela pasin bilong yupela meri bilong ol, maski ol i no inap toktok tasol pasin bai helpim ol man long tanim bel.²Na bai ol i gat luksave long gutpela pasin bilong yu na belgut.

³Yupela i noken soim gutpela bilong yupela long autsait bilas olsem, pasim gras, bilas long gol na werim ol gutpela klos.⁴Nogat, trupela bilas yu mas soim gutpela pasin bilong yu insait long bel bilong yu, bilas bilong i stap longpela taim em olsem yu i mas daunim yu yet na stap isi. Dispela em bikpela na gutpela samting long ai bilong God.

⁵Ol stretpela meri i save daunim ol yet na stap isi tasol. Ol i save long tok tru bilong God na ol i save i stap aninit long man bilong ol.⁶Long wankain rot, Sera i save harim tok bilong Abraham na kolim Abraham olsem em i bikpela. Yu tu bai olsem pikinini bilong Sera, sapos yu i no save pret long hevi na wokim gutpela pasin tasol.

⁷Wankain tu, yupela ol man i mas stap wantaim meri bilong yupela wantaim gutpela tingting na save, long wanem, ol meri i nogat strong. Yupela i mas mekim gutpela pasin long ol meri bilong yupela, long wanem, ol meri tu bai kisim laip i stap oltaim. Yupela i mas mekim dispela pasin na em bai i no inap pasim prea bilong yupela.

⁸Long pinisim tok, yupela olgeta i mas i gat wankain tingting na laikim yupela arapela long bel bilong yupela na daunim yupela yet.⁹Noken mekim nogut long arapela husat i mekim nogut long yu. Yu mas mekim gutpela pasin tasol long ol lain i mekim nogut long yu, long wanem, bai yu kisim bikpela blesin long dispela pasin yu mekim.

¹⁰Husat ol manmeri i laik long i stap gut na i gat gutpela laip, ol i mas noken larim maus bilong ol i mekim tok nogut na tok giaman.¹¹Ol i mas givim baksait long pasin nogut na mekim gutpela pasin tasol. Em i mas painim rot long mekim gutpela pasin na stap bel isi.¹²Bikpela i save lukluk long ol stretpela manmeri na harim prea bilong ol. Tasol, God i no save wanbel long ol manmeri i mekim sin.

¹³Husat bai bagarapim yu, sapos yu gat laik long mekim gutpela samting?¹⁴Tasol, sapos yu kisim hevi long gutpela pasin bilong yu, orait em bai yu kisim blesin long dispela. Noken pret long wanem samting ol man i save pret long en na noken wari long wanpela samting.

¹⁵Tasol, kisim Krais Bikpela bilong yu olsem em i gutpela samting tru. Yu mas redi oltaim long tokim ol manmeri olsem yu save tru long God na gutpela pasin bilong en. Yu mas toktok isi long ol wantaim pasin bilong daunim yu yet.¹⁶Yu mas i gat gutpela tingting i kam long God na husat i laik bagarapim gutpela laip bilong yu insait long Krais bai ol i sem, long wanem, yu no man bilong mekim pasin nogut.¹⁷Em i gutpela sapos God i laikim bai yu karim hevi taim yu mekim gutpela pasin na i no mekim pasin nogut.

¹⁸Krais em i stretpela man, tasol em i kisim hevi bilong mipela ol sin manmeri. Krais i mekim dispela long kisim mipela i kam klostu long God. Ol i kilim Krais i dai long bodi, tasol Spirit bilong God i kirapim em gen.¹⁹Long Spirit, Krais i go na autim tok long ol spirit husat nau i stap long kalabus.²⁰Ol lain i sakim tok taim bel isi bilong God i weitim ol long taim bilong Noa, long dispela taim Noa i bin wokim sip. God i lukautim gut 8-pela manmeri tasol long taim bikpela wara tait i bin kamap.

²¹Dispela wara em olsem piksa bilong baptais, long wanem, God i save kisim bek yupela long wara bilong baptais. Baptais em i no bilong rausim sin bilong ol man. Na long kisim yupela God i bin kirapim Krais Jisas long matnat.

²²Krais i go long heaven na em i stap long hansut bilong God. Ol ensel na ol bikman wantaim olgeta pawa bilong dispela graun i mas kam aninit long em.

1 Pita

4

¹Minugami, Jisasi wata anasiyi umanti be yamuga mantuka, minugafo yegewai umanti Jisasi avipim marago, Masidem wata anasi iyemo umanto beyage'o mareve kumi buyino. ²Nayeyarafi, Mini gana'o miyiom waitayu'i fa yeyi intiru bu awakurinayo, yemi Kotini ayinti awakurinayo. ³Yigemi wafa'i bugane feya antafi, mana mini savi antami, eno ana safari amuna savi non nare sipaki, muna Kotika mono waya se. ⁴Yemo intami mini anta yanti

auwe antawafi siremo emo buawakureve. mini awu awa'i savi antave sire yigemi savi uyikateye. ⁵Wafa'i Kotimi fa wam waitayu nampa fukam waitayu ko yimiruka. mini gana yinami yemo maside antamo uwantumi Kotimi sasamintemo. ⁶Mini antayanti Jisasi fukam baitayu'i awogu mono baya siyimiduka, Nayeyarafi yemi Kotini koka itavemi inaem bu kipa aum mantemi Kotinampa wanayo. ⁷Anona yinanim nuram adegade ewa. minugafo yigenti intiru amaurega auga mukir antawa fakama erarogo. ⁸Masiden anene amuga'i eno ayir antawa fakama erarogo nayeyarafi eno ayir antamano amuna kumi'i dawauga. ⁹Awogu anta nampa eno ayir antawa yoyividega amuna baya busego. ¹⁰Kotimi yigemi mana manwayi wafa yimiduka awogu aneneyu. Minugafo yigemi ena wata nasiwa yofaega, yige yirakakena Kotini awawa'i yoyivigago. ¹¹Afo manawayimo Koti Asinave enana Koti asiyimino. Iyewafi yofairatemi fawa Kotini eraka yofaino, Jisasi avipim. mamini masiden anenefim Koti na ano avi amego. Eranampa awogu'i Jisasi bemana wananim wananim marano fugave. ¹³¹² Afa awa, yigemi yintu burogo, enaugananin makasinti igayanta yigeka yintene. W 13. A'a O, iteyion umantose Jisasi avipim marateote'i yigemi yimoyogo. Minuganaote'i yigemi ano yimoyevega Kotini awogu'i Jisasi yinanin kanaga amonago. ¹⁴Yigemo watayuose Jisasi avipimo savi uyikewa ote'i yigemi yimoyogo. Nayeyara, Kotini awamuano yigenampa wane. ¹⁵Yigemo umam marewateote'i, e'anam mini umantano yigemi wata aruma fuge, umom mare, a'wuyinta rant buwano. ¹⁶Mana mono waita manomo umam marewanave, miniyanti agaye buyino. A'a O' yigemi yimoyewana minimano Kotimi ano avi amino. ¹⁷Magemi ano ko'i Kotini akupim fawaritemi. Senu siwanapa wanayom waitayupi mini ko'o fawarinami naye anene fawarintenafi Koti A' wuyintewa akupim? ¹⁸Afo" atekam waitayu eran yogam mante fa' wa'r aumi marante. Kumi ewa wata nasi na'iteye, naureya Koti augaka fawariteye? ¹⁹Minukamifo ranana Yogam baitayu'i umanti mareveya yeyaumi anona Koti ayapim dago, iyemo masiden anene uwatukayi.

1 Pita

⁴ ¹Olsem na Krai i bin karim hevi bilong ol manmeri long bodi bilong em yet, olsem tasol yupela tu i mas karim hevi long nem bilong Krai. Olsem na ol manmeri husat i karim hevi long bodi bai ol i no inap long mekim sin. ²Long wanem, taim ol dispela kain man i stap long bodi yet, ol bai i no inap bihainim laik bilong ol yet, tasol ol bai bihainim laik bilong God.

³Yupela i bin wokabaut long pasin bilong olupela bel, em ol dispela kain pasin olsem, pasin pamuk, dring planti, spak na lotu long god giaman. ⁴Ol bai ting em i nupela pasin sapos yu no bihainim ol na mekim ol dispela pasin i no stret, olsem bai ol i tok nogut long yupela. ⁵Long taim God i kotim ol man i stap laip wantaim ol man i dai pinis, long dispela taim ol bai i tokim God long olgeta pasin ol i mekim. ⁶Long dispela as, Krai i bin autim gutnius long ol man i dai pinis, long wanem, bai ol i kamap long kot bilong God long bodi na long spirit bai ol i stap laip wantaim God.

⁷Dei bilong Bikpela i kam klostu, olsem na tingting bilong yupela i mas kamap klia na i stap strong long pasin bilong prea. ⁸Antap long ol arapela samting, yupela i mas laikim tru ol arapela, long wanem, pasin bilong laikim tru ol arapela i karamapim planti sin. ⁹Soim ol gutpela pasin bilong laikim na i noken toktok planti. ¹⁰God i givim pinis presen long yupela wanwan, olsem na yupela i mas helpim ol arapela manmeri. Wantaim bel yupela i mas helpim na soim marimari bilong God long ol. ¹¹Sapos wanpela i autim tok, orait larim em i autim tok bilong God. Na sapos wanpela i helpim ol man, orait larim em i helpim ol man long strong bilong God. Long nem bilong Jisas, olgeta dispela samting i mas givim biknem long God. Pawa na glori i mas i go long Jisas Krai oltaim oltaim. I Tru.

¹²Pren, yupela noken kirap nogut long ol narakain traim bai i kamap long yupela olsem paia. ¹³Maski, wanem kain hevi yupela i karim long nem bilong Jisas, yupela i mas amamas. Olsem tasol bai yupela i amamas moa yet long lukim glori bilong God long taim Jisas bai i kamap ples klia. ¹⁴Sapos ol man i mekim nogut long yupela long nem bilong Jisas, yupela i mas amamas. Long wanem, Holi Spirit i stap wantaim yupela. ¹⁵Sapos yupela i karim hevi, dispela i noken mekim yupela i kamap olsem man bilong kilim ol man o stil na bikhet nabaut. ¹⁶Tasol sapos wanpela kristen i karim hevi, noken sem long dispela. Nogat. Yupela i mas amamas na dispela i ken givim biknem long God.

¹⁷Nau taim bilong bikpela kot bilong God i laik kamap long lain bilong God. Sapos em i kamap namel long lain bilong yumi, wanem samting bai i kamap long ol lain i no bihainim tok bilong God? ¹⁸Na sapos "ol stretpela man i hatwok tru long kisim laip, bai olsem wanem long ol manmeri i save mekim sin, bai ol i kamap long ai bilong God olsem wanem?" ¹⁹Larim ol kristen i karim hevi i ken putim laip bilong ol long han bilong God Bikpela, husat i bin wokim olgeta samting.

1 Pita

5

¹Anon rafisiru yigenti ami makaunave, sem, iyemano Jisasini fugim waya maro siteye. ²Seyu Kotini watanasi rafisefa, minugafo eno intayika emi, ugamifo eyi ayika, Kotini emi ofa ugafo bu agayeno intintano intagana wa. ³Anom waita yi ure Kotini watanasi mante mempapa irano. Bube yigemi minugamifo awogu anta uwarago, awogu anta uwarewa gana watanasi amonare awakurogo ⁴Minugami anom waitayu sima fawarem, emi ikipam amakukum mara nonami. ⁵Manugam ayipim, yige fumara wata anoniurega yideka wago. Madeyu unam wado yige ure yira nampa ben ofa ofa ogo. Nayeyara avi yani evayi mante magapa ratem. Magapa en auranonam manta yani item. ⁶Minugami eyau rana magafim kumina, Kotini abogu ayamano manta yani-i. ⁷Eni umanti beka marorago, nayeyara eka rafiake wemino. ⁸Rafiseve amona! eni namugo, wananomi afa iyananta en arure narantemino. ⁹Amakukupim erarure be manta magafim da. Emi amakukum watanasi mana'yom umanti marevemono. ¹⁰Sitoka au abisi-i maranona, Kotini maside awu-awa, bemi Kotini awa-awa nako arem, bemi eranti amem aboguakem. ¹¹Bepimi bantano eranti wane, Fugave. ¹²Semi amonama Sairasi atekan afa awave, minugami agaragem dem semi ake nampa sasame upo fuga Kotini awa-awa. ¹³Babiloni kena inim, Koti avidukam, avogu waya Maki nampa siyikem. ¹⁴Enon ayir anta mano yigepim baAra faru yige nampa watene Kotini watanasi.

1 Pita

5 ¹Mi givim strongpela tok long ol hetman bilong yupela. Mi tu mi wanpela hetman, mi wanpela man husat i bin stap na lukim dispela hevi Krai i karim. Na bai stap namel tu long glori bilong God taim Krai i kam bek. ²Olsem na mi givim strongpela tok long yupela ol hetman olsem, yupela i mas lukautim gut ol manmeri bilong God, wantaim gutpela bel olsem God i laikim. Na yupela i mas mekim dispela wok long tingting bilong yupela yet na i no olsem ol man i tokim yupela long mekim. ³Noken kamap bikman long ai bilong ol manmeri yupela i lukautim. Nogat, Yupela i mas mekim gutpela pasin tasol na bai ol manmeri i bihainim yupela. ⁴Na taim bikpela wasman bilong olgeta sipsip i kam, yupela bai kisim bikpela prais i stap gut oltaim oltaim.

⁵Long wankain pasin, yupela ol yanpela man i mas daunim yupela yet na i stap aninit long ol bikman. Yupela olgeta i mas laikim ol arapela manmeri na helpim ol. Long wanem, God i save daunim ol man i apim ol yet na em i save marimari long ol man i save daunim ol yet. ⁶Olsem na yu mas daunim yu yet long ai bilong God na bai God i apim yu long taim bilong em yet. ⁷Karim olgeta hevi na wari bilong yupela i go long God, Long wanem, God i save wari long yupela.

⁸Yupela i mas was na redi, satan dispela birua bilong yupela, em i save raun olsem laion na painim ol man long kilim na kaikai. ⁹Sanap strong na holim pas bilip. Yu mas save olsem olgeta bilip manmeri long dispela graun tu i wok long karim wankain hevi i stap.

¹⁰Liklik taim tasol na bai yupela i karim hevi long dispela graun. Na dispela God i pulap long olgeta marimari, em i bin singautim yupela long stap oltaim long glori bilong en, em bai strongim bilip bilong yupela na mekim gut long yupela. ¹¹God i gat olgeta strong na pawa, em bai i stap oltaim oltaim. I tru.

¹²Mi raitim dispela pas long tokaut long yupela olsem, Silvanus em i wanpela brata bilong lukautim ol wok gut tru. Mi givim strongpela tok na tokaut long gutpela wok bilong Silvanus taim mi raitim dispela pas. Dispela tok mi raitim em i tru. Yupela mas sanap strong long dispela tok. ¹³Dispela meri bilong Babilon, ol i makim em tu i salim gudei tu long yupela. Mak tu em pikinini bilong mi i salim gudei tu long yupela. ¹⁴Givim gudei long ol arapela wantaim amamas na soim laikim bilong God. Bel isi bilong Jisas Krai i ken stap wantaim yupela olgeta.

2 Pita

1

¹Semi Saimon Pita, Jisasini yogam waita, afo mana Jisasni yogam kato waita bemi ugadukayi. Semi mana afunti agataunami yige wapabemi Jisasika. yima kuku ewayi seyuya sima kuku ewafuna yiure. Ewa seyuyawa manayom yima kukum nampa Kotini atekam anta rukafo afo Jiasi seyuya yivigam waita. ²Awa, awa anene nampa ara yasi epim amakai item Kotipim bam anona intim nampa Jisasi senuti anona. ³Masidem anene senu sigandewam Koti yimiduka, ateke bem ba awogu ure bam aum maranti Kotini awogu intitike yiga, Kotimi

seyuyam ugadukam beyi anonaeranapa. ⁴Mini aneneyu nampa, bemi seyuyam yimduka anona, anarintim fuga sigam waya, minugami afo mini amaka awogu anene emi maranonam afo emi yakaganonam umaru mana maga mano fawarewam savi intitanoni ayika fawarim. ⁵Nayeyare, emi amaka ananta atekam anta ono, eyi amakukum yigate afo eyi awogu intika awogu anta fawarono. ⁶Mini avogu inti nampa, emi aumanoni ayinti rafiseno afo aumanoni ayinti rafise, afo emi umanti marano umam maratike, emi Kotini atekam anta fawarono, ⁷Gotini atekam anta nampa, afa awam soke uakewa afo enom ayi anta nampa ena afa awa ayigaraono. ⁸Mini Masidem anene epim bemi afo eka anonayi eraka epim Mini anta mose epim bagana rarem wanted, emi fami iwano avogu intim Jisasi seyuyani Anna. ⁹Iyemose mini masidem soke anta burukem, bemi amonama soke buyitem, minugami bemi augam afakam, bemi avikarukemi jisasi beni kumi kiparuka. ¹⁰Minugami afa, awa, anaranta uwaranona minugami kotini aranti ekayewami intama soke, ono, minugami emi beni yogam baita ugaduka, minitemi emi bu rufamino. ¹¹Mini ayimano, pikemi, amuna anene yaum marewam ontafim watem, masidem nuram kotini kanagunefim senuti anona, senuyam yividuka jisasi. ¹²Minugai semi madem nuram emi mamini anene uganti, Emi intarukemo mini rukana wayafim erarugate. ¹³Minimi awogu -uga, semo sesimapim wanunaga emi intaranam mamini awogu anta. ¹⁴Nayeyare seti fuginti adekawa, minugami jisasi senuti anona bemi sigatiruka. ¹⁵Minugai mana afunti agare fugona-ote senati intago. ¹⁶Seyuya yogam waitayu sameya, senuti anona kotu bemi anona eradukam bemi mana nuram yitem. seyuya kaim waya bu-awakurewafu bumi, seyuya sugamano amonewa senuti anona kotu anona eram rukam. ¹⁷Kotu anona senuyefoe bemi inoavi amiruka kotu anona omano bemi yakouruka bemi manisiga, minimi setigaino semi ayigara -ewaunave, semi benati amoyege. ¹⁸Seyuya intafunam kotu manisemi Jisasi nampa ano, anuga wafunam. ¹⁹Kasanampa waitayu kasanampa waya wafa Jisasi nanto agantukam seyu miniga sima kuku ewafu. Fakama eraru naye waya yemi agantukam, nayeyara bemi mana onanta kumayu magufim kevem wata anasi yofainam amoneve bogo. Mana omano kemi mini nuram fawarinanika bitem afo wanurapake ofu sigem yirapike itavitem. ²⁰Masidem anene amuga, emi amone inte ono iwa mana kasanampa waya mana waita manoni intika bu fawarevem. ²¹Nayeyara, mana kasanampa waya watayu ayika bu fawarimi afo watamano sima bu fawarem. Buwe. Item waitayu Kotini ayo iyaom yepim itukayi, mini waitayu ayo iyaontano itarami Kotu ami sevemo. Minugami afo Kotini Ayo agano senuti ayo aga ofaimi Kotu nami amonem item uga.

2 Pita

¹ Mi Saimon Pita, wokman bilong Jisas Krais, na wanpela aposel em i bin makim. Mi salim dispela pas i go long yupela husat i bilip long Krais wankain olsem mipela ol aposel i bilip long Krais Jisas. Yu na mipela i gat wankain bilip na stretpela pasin bilong God na bilong Jisas Krais man bilong kisim bek yumi. ²Marimari na bel isi i ken kamap bikpela long yu insait long bikpela save bilong God na Jisas bikpela bilong yumi.

³God i bin givim yumi olgeta samting yumi save laikim long en, long stap stret na kisim laip i stap gut i kam long save bilong God, husat i makim yumi wantaim biknem na strong bilong em. ⁴Wantaim ol dispela samting, em i givim yumi bikpela na nambawan ol promis, olsem na skel bilong ol gutpela samting bai yu kisim na bai yu abrusim ol bagarap dispela graun i save kamapim long laik nogut bilong tingting.

⁵Long wanem, yu mas mekim nambawan stretpela pasin long soim bilip bilong yu na kamapim gutpela pasin long gutpela save bilong yu. ⁶Wantaim gutpela save, yu mas stiaim laik bilong bodi na long pasin bilong stiaim laik bilong bodi, yu mas karim pen na long pasin bilong karim pen, yu mas kamapim stretpela pasin bilong God;

⁷Wantaim stretpela pasin bilong God, yu mas mekim gut long ol arapela brata na mekim gut long ol arapela brata wantaim pasin bilong laikim ol arapela.

⁸Sapos olgeta dispela samting i stap long yu na kamap bikpela long yu, yu i no inap long stap nating tasol bai yu kamapim planti kaikai long save bilong bikpela bilong yumi Jisas Krais. ⁹Tasol husat i nogat olgeta dispela samting, em i no inap long lukluk, long wanem em i olsem ai nogut na em i lusim tingting olsem Krais i bin klinim ol sin bilong em pinis.

¹⁰Olsem na ol brata, nambawan pasin yu mas mekim em i olsem, yu mas save gut long singaut bilong God long yu na em i bin makim yu olsem wokman bilong em, sapos yu mekim olsem yu bai i no inap long pundaun. ¹¹Long dispela rot, planti samting moa bai stap long dua bilong laip i stap oltaim oltaim long kindom bilong Bikpela bilong yumi husat em i man bilong kisim bek yumi em Jisas Krais.

¹²Olsem na mi bai olgeta taim redi long toksave long olgeta dispela samting, maski yu save pinis na maski yu stap strong insait long dispela tok tru yu gat nau. ¹³Em i gutpela mi ting olsem, taim mi stap yet long dispela haus sel, long kirapim yu gen long ol dispela samting long toksave long yu long tingim gen ol dispela samting. ¹⁴Long

wanem mi save olsem bai mi i dai klostu taim, bilong wanem Bikpela bilong yumi Jisas Krai i bin soim mi olsem.
¹⁵Olsem na, mi putim olgeta strong bilong mi long raitim dispela pas, bilong yu ken tingim mi long taim mi dai.
¹⁶Mipela ol aposel i tokim yu olsem, Bikpela bilong yumi Jisas Krai em i gat bikpela pawa na strong na em bai kam bek long wanpela dei. Mipela i no bihainim ol stori nating i bin kamap long tingting bilong mipela. Nogat. Tasol mipela i tokim yu long ai bilong mipela yet i lukim Bikpela Jisas bilong mipela em i gat bikpela namba na strong.¹⁷God, Bikpela Papa bilong mipela, em i givim biknem long em na bikpela lait bilong God i raunim em na em i tok olsem, "Dispela em i Pikinini Bilong Mi, mi laikim em tumas; na mi amamas tru long em."¹⁸Mipela i harim God i tok olsem, taim mipela i stap wantaim Jisas antap long dispela holi maunten.
¹⁹Mipela bilip long ol tok bilong ol profet i bin raitim long Krai bipo tru. Holim strong wanem tok ol i bin raitim long en, bilong wanem em i olsem wanpela lam i save givim lait long ples tudak bilong helpim ol manmeri bai ol i ken lukim na i go. Dispela lait bai i lait inap long dispela dei i kamap na sta bilong moningtaim bai i kirap insait long bel bilong yupela.²⁰Antap long olgeta samting, yu mas save olsem nogat wanpela tok profet i save kamap long tingting bilong wanpela man.²¹Long wanem, i nogat wanpela tok profet i kamap long laik bilong man na man i autim. Nogat. Husat ol man i pulap wantaim Holi Spirit bilong God, em ol dispela man Holi Spirit i save kirapim ol long autim tok bilong God. Olsem na Spirit bilong God i save helpim Spirit bilong yumi long save long tok bilong God.

2 Pita

2 ²¹Muna kasanampa waita yu wata anasifim fawaruga, Minuga mifo muna baya siyimi nayom baita yu yige wapa yitemo. Yenti aupa intinti wata anasi intiru manta munatire anakaira yitemo, Afo yemi umerarem yeyi anona yemo meyanurem yividukayi. Minure ame ure yeyige umanti omarege yeyimuga rewa.
³Yeyi ayiranene nampa omare yeyarantana intar abu awa nako yivige wata anasi sapa bayafim bitemo, Amo romugim anta feyeyapa yepim bem mini anta mano karaukaga rugem umam yimembe wa.⁴Feyapa minure ankerogu kumi oyi Koti awa awa urem bu yofa uga. Yibekama mepe memapa aferuka ana ayufunagapim dana yage'e itabe kotini koka ana bitemo.⁵Minugamifo feyapa faware, agare buga inimbaita nampa mini inaru nomaga awa awa urem buyofa uga. Nonako yiru ma kiparuka Kotina mose bu intewayi, Bemi benaga Noamana ofaouga mini umantike, bemose ateka awu awapim wayi nampa seveni'a waita yu.⁶Kotimi anom inim baita wam magu Sodom wa komorah iga nako mini magu anakaurem yukaruka, mni-yoyibigem semi inaem sabi anta uwarebe abuyinte wana yoyi mini marari ana iteye siga.⁷Afo bemi atekam waitami Loti. Yenti savi anta awu awa ganti auara umari urem aran anene mantuka, Amano amenapa buwam inim baita yu ganti.⁸Bemi atekara ugam baita beyaga yenyi wanapa bage-en uga. Masire nuram yemo uwara sabi anta yuo amone inte imi ara umarem au abisi mantuka.⁹Umantim wam ateka wata anasi Goti amonem inte ugem yen yofa item, i atekam watanasi yu koka itavinayoyi mini nuram yenti savi meyam maratete.¹⁰Manami atedem fuga ugam siga, Iyewafi mini savi anaka kaugem yenyuyira ano ayi antafim bemo yambaita amona ege magafini ewanayoyi. Itama erare yeyi ayi anenega yemi bu feganti sima savi uyikewa, mente oka saga bayi yanti.¹¹Ankerog gu ano ake eranti ruka, minugamifo yemi anona mano sima savi buyuake wamisefo yeyige umanti omarege yeyige buremi Kotini koka bu itavitemo.¹²Mana mini inim baita yu, Dayinte bu amone inte, fo iyananata uga, yemi amone inte bu yuga sima savi urepaya umanto maranayo nanti, mini antafike yewa anami umanti maratemo.¹³Yemi meyami maratemono yenti savi antaga. Ye inta ege mana nuramose fawarewam anene fa amoyiranene yu ino. yemi mane fai riuve anakaga. Yemi yiwagara eve yeyi savi anta yanti enampa oma'e yunaneve itemo.¹⁴Yen yugan amonantano anasi asikayunampa augam magari intintana ruka, Yima kukupimose eram burukam inim baita yu savi anta uwarantin yivige ofegewa, Afo yenyuyira ano wafa mini antafim eno ni anene yanti auganar arintim afowayiuga. Yemi siya fukam iyaoru!¹⁵Yemi ateka ayim yinaeni ure, yera re savi anta barami beo agagi intinti awakuntuka, Bu atekam ayapake meyam mana mararantana ewayi.¹⁶Barami Koti pake eram baya mantuka be uwaram savi awu awaka. Afo Kotimi donkimi eami donkimano asima fawarurem wata yanta samemi minuga anta buyu warano siga. Mini simi be uwarewam anta yera ifaruka.¹⁷Mini waita yu masi non kanani uge fa konamose eran susuwa mano marem bugeyige inanta urem ah'wa bu rinani. Mini inim baita Kotimi ayufum akagam magu uwan yikaruka.¹⁸Yeyi muna baya fike anon yivi marewam. Wata anasi savi yuyira nampa yivige me 'e umanti wam inim waita fasa rewa.¹⁹Yuforu faru ure wanagone sirem kagawaya siyimi duka. Minugamifo yemi yenanao savi anakai ata manoni yogam waitayi uga. Watamano naye anene anta uwarananiyi bem mini antamano bem yaka garew bekawa dafika.²⁰Afo yemo yerakage neka mana maga manoni savi anta fike Anona yofaim baita Jisasini awogu intim awakuremi mini antafike iyabe binayoyi, Ara nuramano mente a'nam yamu ba yakakagem anom umantimi bitem.²¹Amakaino yemo Koti augaka yurun atebim anta bu amonanayoba. Intaruke mofo Kotini amam kaga baya yinainure neka

bewane yemo siyimiduka waya. ²²Mana awogu wayami yeka fuga waya siga. "Iyamano yewayegem mum bima gananim omanatem, Fontano nondurukemifo yewayegem yofim maro sipon darem bavem kenekene item."

2 Pita

² ¹Long bipo, sampela giaman profet i bin kirap namel long ol manmeri bilong God. Olsem tasol ol giaman tisa tu bai kam long yupela na skulim yupela long ol giaman tok bilong paulim bilip bilong yupela. Ol bai givim tok giaman bilong givim baksait long Bikipela em man bilong baim bek ol long sin. ²Planti man bai bihainim ol pasin nogut bilong ol na long dispela bai ol man i tok bilas long rot bilong bihainim tok tru. ³Long pasin mangal blilong ol, bai ol i mekim toktok bilong pulim moni samting bilong yupela. Klostu taim na God bai kotim ol na bai ol i lus.

⁴God i no bin larim ol ensel i mekim sin. Nogat. Em i kalabusim ol i stap long ples tudak daunbilo tru na wetim dei bilong kot. ⁵Bipo tu, ol manmeri i bin givim baksait long God na em i no larim ol. Nogat. Em i kamapim bikipela wara tait na ol i lus. Tasol em i lukautim Noa, em stretpela man wantaim 7-pela man. ⁶God i bin tok long taun bilong Sodom na Gomora tu i mas bagarap na em i kukim ol long bikipela paia na ol i kamap olsem sit bilong paia. Dispela ol samting em i olsem tok lukaut long ol manmeri i laik givim baksait long God.

⁷Lot em dispela stretpela man, i lukim ol pasin pamuk bilong ol manmeri na em i kisim bikipela hevi tru. ⁸Dispela stretpela man i stap namel long ol na i lukim na harim ol pasin nogut bilong ol long olgeta dei na em i pilim hevi na pen long bel bilong em. ⁹Bikipela i save long rot bilong kisim bek ol man i bihainim pasin bilong em long ol hevi na em i save long rot bilong bekim pei nogut long ol man nogut long dei bilong bikipela kot.

¹⁰Dispela ol kain man bilong bihainim laik bilong ol yet bai kisim pei i nogut tru. Ol i no save pret liklik long tok nogut long ensel bilong God. ¹¹Ol ensel i gat bikipela strong moa i winim strong bilong ol man long graun. Tasol ol i no save mekim tok nogut long ol na i go kotim ol long God.

¹²Ol dispela kain man i olsem abus i nogat tingting na i stap long graun bilong ol man i ken holimpas na kilim i dai tasol. Ol bai bagarap tasol, long wanem, ol i no save ol i tok nogut long wanem man. ¹³Ol bai kisim pei nogut inapim ol kainkain pasin nogut ol i save mekim. Ol i ting pasin bilong kaikai na dring planti long san em i pasin bilong amamas tru. Ol i mekim ol yet i kamap doti na ol i bagarapim ol yet. ¹⁴Ol i aigris long ol meri long mekim pasin pamuk. I olsem ol i no save inapim laik bilong mekim sin. Ol i save pulim ol man bilip bilong ol i no strong long mekim sin. Ol i kisim skul pinis long pasin bilong mekim sin na mangal, tasol God bai bagarapim ol.

¹⁵Ol dispela kain man i olsem ol i abrusim rot bilong bihainim God na ol i no laik i stap stret long ai bilong God olsem God i save laikim. Ol i laik bihainim pasin bilong Balam, pikinini bilong Beor, i bin mekim bipo. Em i laik mekim ol dispela pasin long kisim pei long ol pasin nogut em i mekim. ¹⁶Tasol God i tok strong long stretim em long ol dispela pasin nogut bilong giamanim ol man. Em i mekim donki i toktok olsem man toktok long em i mas lusim ol dispela pasin em i save mekim.

¹⁷Ol dispela man i olsem ol hul wara i drai pinis na ol i olsem klaut win i kisim i go nabaut na i no save kamapim ren. God i redim pinis ples tudak tru bilong ol long i stap long en. ¹⁸Ol i liptimapim ol yet long giaman toktok bilong ol, tasol tok bilong ol i nogat kaikai bilong en. Ol i save pulim ol man nau tasol ol i lusim pasin bilong ol haiden long mekim pasin pamuk. ¹⁹Ol dispela man i save tok olsem; sapos yupela bihainim mipela bai yupela i stap fri. Tasol ol yet i stap wokboi bilong ol pasin nogut bilong bagarap. Sapos wanpela man i larim wanpela samting i bosim em; orait em i stap wokboi bilong dispela samting.

²⁰Sapos ol i bin kisim gutpela save long Bikipela bilong yumi Jisas Krai na abrusim pasin nogut bilong dispela graun i laik bagarap. Tasol sapos ol i go bek gen na stap kalabus long dispela pasin; orait ol bai stap nogut tru.

²¹Em i orait, sapos ol i no bin save long rot bilong kamap stretpela long ai bilong God, tasol nau ol i save pinis na ol i tanim baksait long lo God i givim long ol. ²²Dispela pasin i olsem wanpela tok i tok olsem, "Dok i save traute pinis na i go bek gen na kaikai na pik i waswas pinis na i save go bek gen na tanim tanim long graun malumalum."

2 Pita

3

¹Setifa tiwa ukane, magemi nampa tu afaunti agante yigemi yimenami, yigenti intiti itayikanai mini anene amonarei awoku wari'ogo. ²Minugafo yeradake waya intama sokeogo kasi'nampa waya rukemi yigemi yiyiminani, Anona jisasi benao mano beyi yogam waita yuka dukamino. ³Mana anene ananta omare intago,

muna'mana waya sewayi aranuram yema fawaritemi. Yeyi savi intiti awakurewa. ⁴Yemi manisiremi akayam waya sitemi, "Naye nurana Jisasi owayekem kumintene? Feyapa senu sifoe fukami, masidem anene waka bemi be'emi Koti mana nomaga uwan tukaka buga. ⁵Yemi miyio wayami sepaya, naugaya yemi Koti a marara yivesara evene, Koti a simi inaru fawaremi nomi afi'imi maga yurum fakakiem." ⁶Afo naem Kotimi ami sirami nomi yeravem mana maga manta ana kaitemi. ⁷Afo inaruwa maga, mage mana urem wane, igamano masidem anene yugatene siremi Koti semi, yemi ko nuraram rafisevemi Kotim yinemi ami dami Koti yiruma awuyinta waita'anasi kipatem. ⁸Yigemi mini wayami aga buyega Intama sokeogo yigeni intika, seti abogu agantayugo, Kotin aguga mana nurami mana tauseri orantayi ugemi, ⁹Koti sada'sada uremi beya manta faka demi, mana'a yu ye mani intirিয়ে, Afo, be sadagem bemi senu siveyevemi wa. Bemi senupi'kemi mana ayu afi buyogoyanti be intewa, minugami masidem waita anasi savi anta yerareya yui wayegago yanti semi. ¹⁰Afo, Anona'mano yinanimi umom waita amagagi uremi yitemi: Inarumano ano wadevem maro kipatem. Maside anene mana magaka wami ikamano yukatem, mana magawa yogaru mare arafagi'emi kipatem. ¹¹Masidem anene mini anafike kipatem, iteniugam waita anasi yigemi watege? Yigemi atede awogiure agoniugam wayaga sadage wago. ¹²Emi minugafo amakuku mage anona yinani nurami manta adeka magano. Mini nuram, igamano inaru manta anaka rem manta savi sawa itemi, erar iga'manoni koko'ano mana maga yeye'itemi. vinani, masidem anene igafi yukatem. ¹³Minu gami Kotimi ugade maga waiya, awem inaruwa maga, awogu anta nampa mini magufim owateye. ¹⁴Minugafo, seti akantayugo, mini anenemi fawarino'yanti yigemi ave ewamino, yigemi eraurega awogu yunampa awoku yivi makega Kotin akuga maro itabewa, yira faru marago. ¹⁵Minugami, anona mano sadagemi yigegemi yiveyevem bemi, senu yifa yiwa Poli mini afaunti, Anona'mano ami eraka akantama yigem yimiduka. ¹⁶Poli beyi afauntim mini wayayu siremi akaremi, minugami mini wayayupim yino aniana inami mini waya bumarateye. Kotipim yimakuku eram buyugam waitayu muna waya wata anasi yiyimide sapa yivige buga, yeyi intigka buga'misefo yemi savisawa item. ¹⁷Minu gafo, set agantayugo, mini anene'yara rafima soke ogo, yigemi maeve intim yivikarami muna waitayu Kotini kaga waya manta sapademi yivige bi'i yigeti yimakukumi fafasi'nagone. ¹⁸Anona Jisasini awa'wa'anopim anoni'eyara awoku intim marafa. Seyu benavi magewa inaem wa yani eveya wofane. Fugave!

2 Pita

3 ¹Ol brata tru, nau em mi raitim namba tu pas i go long yupela long kirapim tingting bilong yupela long tingim gen ol dispela samting na tingting bilong yupela i ken i stap stret olgeta. ²Mi laikim yupela mas tingim gen ol toktok ol profet i bin autim bipo na wanem ol lo Bikpela bilong yumi Jisas Krai i givim long maus bilong ol aposel.

³Bikpela samting yupela i mas save pastaim em olsem, ol man bilong tok bilas bai kamap long las dei na ol bai bihainim laik nogut bilong ol. ⁴Bai ol i tok bilas olsem, "Wanem taim Krai bai i kam bek gen? Bipo olgeta samting i kamap ol i stap wankain tasol i kam inap ol tumbuna bilong mipela i dai pinis."

⁵Ol i mekim dispela kain tok. Long wanem, ol i no laikim long save long tok bilong God olsem, em i tok na skai i bin kamap na em i tok na graun i lusim wara na i kam antap. ⁶Na bihain God i tok na bikpela ai wara i kamap na tait i bagarapim graun wantaim olgeta samting. ⁷Na nau long wankain pasin tasol heven na graun i weit long paia bai kukim long wankain tok bilong God. Ol i weitim dei bilong kot na ol manmeri i save givim baksait long God bai bagarap olgeta.

⁸Ol pren tru, mi laik yupela i save gut olsem, long God wanpela dei i olsem 1, 000 yia na 1, 000 yia i olsem wanpela dei. ⁹Sampela man i save ting olsem, Bikpela i save isi isi long kamapim ol promis bilong em. Nogat. Tasol em i isi long yupela na em i weit i stap. Em i no laik bai wanpela i lus. Em i laik bai olgeta manmeri i mas tanim bel long ol pasin nogut.

¹⁰Tasol dei bilong Bikpela bai i kam olsem stilman. Skai bai pairap bikpela na pinis olgeta. Paia bai kukim graun wantaim olgeta samting i stap long en.

¹¹Sapos olgeta samting bai i bagarap long dispela kain pasin. Bai yupela i stap ol wanem kain manmeri? Yupela i mas stap holi na bihainim pasin bilong God. ¹²Yupela mas weitim dispela dei bilong God i kam na yupela i mas mekim wok strong long hariapim dispela dei. Long dispela dei bai hatpela paia bai kukim skai wantaim olgeta samting na bai kamap olsem wara. ¹³Tasol long promis bilong em, yumi save weitim nupela heven na nupela graun na stretpela pasin tasol bai stap long en.

¹⁴Olsem na ol brata tru, yupela i save weit long ol dispela samting bai i kamap, yupela i mas wok strong na laip bilong yupela i noken gat makmak na asua na wokabaut wantaim bel isi long ai bilong God. ¹⁵Bikpela i save isi isi long yupela na i weit i stap. Em i mekim olsem, long wanem, em i laik kisim bek yumi. Brata tru bilong yumi Poli

raitim dispela tok tu long yupela wantaim save Bikpela i givim long em.¹⁶Long ol pas Pol i raitim, em i toktok long ol dispela samting. Em i tru olsem, sampela toktok em yumi i no inap long save gut long en. Olsem na ol man i no save gut long tok bilong God na ol man bilip bilong ol i no strong i save autim dispela tok na paulim. Ol i save mekim long ol narapela tok bilong God tu. Olsem na ol bai bagarap.

¹⁷Olsem na ol brata tru, yupela i save pinis long ol dispela samting. Yupela i mas lukaut gut. Yupela i noken larim ol giaman man bilong sakim lo i paulim yupela na yupela i lusim bilip.¹⁸Tasol yupela i mas kamap bikpela moa long marimari na kisim gutpela save moa long Bikpela bilong yumi Jisas Krai. Yumi mas liptimapim nem bilong em long nau na oltaim oltaim. I tru.

1 Joni

1 ¹Minimi agoyantakene, intagafuna, suganako amonarukafu, yeradeya amonarukafu, seyuya siyamano aneyodukam -minimi aum maram baya.²Minugami aumi manta fawaruga, mini amonaruka, sima fawaruka yigeka seya wantana aumi, minimi senu sifoe nampa wage'em, mage senupim fawarem.³Minugami seyu amoneya inte ugeya yisimeya.Minugami seyunti mono waya ,afoepimba benanim Jisasipim bemi. ⁴Minugami, seyyuya mini anene epimi agareya, minugami senuti amoyinti amakagi item.⁵Mini waya seyu ya intareya yisimeya mofuno, Kotimi, omino bepimi ayufum bubem. ⁶Ruwanteve yare benampa sewa funa, senunti avuawa kumayu naga, muna tireya avogu anta bueya. ⁷Minugami ommi awakure bewateya, beni anta mino, bemi oka bemino, enonampa ruwantu ewafanam, Jisasi Kotinaga senunti kumi siratem.⁸Seyuya kumi bureke yare sewafu, muna tewafunami muna wayami senupim bem. ⁹Minugami senuti kumi sima fawarura fanam, afo bemi awogu anta urem senuti kumi siratem. ¹⁰Seyuya kumi buruke yare sewate ya, bemi manta muna waitayi ofunami, beni fuga waya senupim bubem.

1 Jon

1 ¹Dispela tok i stap bipo, mipela i bin harim na lukim long ai bilong mipela yet, na mipela i bin lukim na tasim em wantaim han bilong mipela. Dispela em Tok bilong laip.²Na tu laip i kamap ples klia na mipela i bin lukim, na mipela i tokaut long em. Mipela i tokim yupela long laip i stap oltaim, i stap wantaim God, na i bin kamap ples klia long mipela.

³Long wanem, mipela i bin lukim na harim na mipela i tokim yupela, olsem na yupela tu i ken bung wantaim mipela. Bung bilong mipela bai i stap wantaim Papa God na Pikinini, Jisas Krai.⁴Na tu, mipela i raitim ol dispela samting long yupela bai amamas, na amamas bilong mipela bai inap tru.

⁵Dispela tok mipela i bin harim long en na mipela i tokaut long yupela olsem, God em i lait, na i nogat tudak i stap long en.⁶Sapos yumi tok, yumi save bung wantaim em na wokabaut yet long tudak, orait yumi giaman na yumi no mekim stretpela pasin.⁷Tasol sapos yumi wokabaut long lait long wankain pasin olsem em i stap long lait, na yumi bung wantaim ol arapela manmeri, orait blut bilong Jisas Pikinini bilong God i save rausim olgeta sin bilong yumi.

⁸Sapos yumi tok yumi nogat sin, orait yumi giamanim yumi yet, na tok tru i no stap long yumi.⁹Tasol sapos yumi tokaut long sin bilong yumi, orait em i save mekim stretpela pasin na rausin sin bilong yumi na klinim olgeta pasin i no stret.¹⁰Sapos yumi tok, yumi no bin mekim sin, orait yumi mekim em i olsem man bilong giaman na tok tru bilong em i no stap long yumi.

1 Joni

2

¹Iyaorugo semi waiyami agantei yigenanti kumi buyogo, Afo senu nampa Koti nampa awana wait wane,bemi .Jisasi atekam waita. ²Kraisimi be yau mi yimigara uremi senuti kumi ganti fugemi yewayegem Koti senu yivigatem senu ana waye,Bube masidem mana magafike wata anasi yu ganti. ³Mini awu awa ipomi Seyu bemi amoneyamu, benami awakunta sokeofa.⁴Mana waita mano semi, Goti nanti intevege sevem, bemi beni waya bu awakurem, bemi munatirem fugawaya bepim buvem. ⁵Iyemo fuga Koti amo awakurinaniyi mi, fuga Kotini ayinti mini waitafimi bemi,minewami seyuya benampa'i agapafanu, ⁶Afo manawayamo semi, koti nampa'i

bege sinono, afo bemi krasi amakaga nino.⁷Sifatiwa'o,auwem bayawa agante yimegauye,buve, wafa waya emo feyapa intarukana wayamino. ⁸Ena auwem ake waya agate'i yime'u,mini wayami krasi pake yigepa bemi.Bemi manugane,aiyufumano bovimi saganti yema fawarem.⁹ ⁹Mana waita mano bemo semno, oka'i bebege sewayi, afo be afa awa namugo uyike wana iyimi,afo bemi ano kumayupim bemi. ¹⁰Iyemo beyafa awam ayi naniyi bemi oka wanani mana anene bu makasinam kumipim buwa'i yanditem. ¹¹Iyemo beyafa awam yigara buyemi bemi fami kumayupim bemi nowa, ,Inteaga bevenafi bemi buamonewa,nayeyre bu,bemi fami kumayupim ba.¹²Semi yigenanti iyaoruganti mana afaunti agarauno, nayeyare yigenti kumi'i,benavipimi manta fasadukau. ¹³Semi yige yifo'e unam wapa'i mana afaunti agarauno, yigemi intagano agoyarakake iye бага'enafi intage, afo yege fumara waita yanti mana afaunti agarauno, a'i yigemi kumi'i yesakaga,semi yigepa'i mana afaunti agarauno iyaorugo a'i yigen yifoe amonaga. ¹⁴Semi yige yifoe unapa afunti agarauno, amone intarukano iye a'nanta bage'enafi. Yige fumara yu pa ba'i agantukauno nayeyare yige eran duka, Koti ami yigepim fa wa, a'i savi avu awa ewayi yakagaruka.¹⁵Buwa mana magafim wa anene ayigara buyono ugamifo,iyemo mana maga ayigara itemi,Kotini ayinti epim buvem, . ¹⁶Maside yanta mana magaga 'o wanampa aumanoni ayinampa agaumanoni ayinampa ara'o itawewami Koti pake bu yiga mana magafike fawaruga. ¹⁷Mana maga nampa beni ayi anta kipatem afo iyewafi Koti na awakure wanonomi wari'ana uge wanono.¹⁸Iyaorugo,mana nurami arafa'ino,muna koti yinani waya intarukane,mage muna kotiyu'i yeye.minimano yiyimemi arafa'i wafauno. ¹⁹Yemi senupike bugane,yemi senu akupike naye.Yemo senuti akum wage'e sina senu nampa wararom.afo yemo womi,minmano yoyivigemi yemi senuti akunaye.²⁰Emi asumi'i a'i atekayi pake mantuka,sigemi madeyu intaga. ²¹Semi afaunti agante emi buami dukau nayeyare emi fuga waya bu intaga,afo nayeyare emi amonaga nayeyare muna wayami fuga wayafim buvem.²²Iye muna waita benafi, Jisasi nanti buwane sitem,mini waita mi muna kotimi,minugami sefo umeratem afoe nampa benaga anonu yivi'i. ²³Mana wayimi bu aiyofatem benaga'anomi afoe intene urem.²⁴Eananti suno,eananai wafao intarukana waya epim wano.wafao intarukana waya eanana epim fawano, ewai yekanampa wano. ²⁵Manamino ugakam waya senu simi dukam mino buwa kipam wantim wafanu. ²⁶Semi mini anene yu ganti agantukau ewanafa mini yanti yemo maremanti aga aga waya sinayonanti.²⁷Enanti suno,mini eranto matukanami epimi fawane, enowa emi bu sasamitem, mini erantanomi emi sasamitem masidem fuga waya mana sasamitem muna ba buwem, emo samidukami, ²⁸Magemi,iyaoru,bepimose wate'i ote'i yinani nurami bu fege'i yegayeyam bu inagom. ²⁹Emo intanam bemi atekana,emi intaga mademanomo atekam awuawa ewayi aweni itemo bepim.

1 Jon

² ¹Ol pikinini, mi raitim dispela tok long yupela bai yupela i noken mekim sin. Tasol sapos wanpela i mekim sin, orait yumi gat namel man long God, em Jisas Krai em stretpela man.²Krai i bin givim em yet long dai long sin bilong yumi bai God i kisim bek yumi na i no yumi tasol. Nogat. Em i bilong olgeta manmeri bilong graun.³Long dispela rot yumi save long em. Sapos yumi bihainim gut lo bilong en.

⁴Sapos wanpela man i tok, "Mi save long God, "tasol em i no bihainim Lo bilong God, em i man bilong giaman na tok tru i no stap long em.⁵Tasol husat i bihainim tok bilong God, orait laikim bilong God i stap long dispela man. Long dispela bai yumi save olsem yumi pas wantaim em.⁶Sapos wanpela man i tok, mi pas long God, orait, em i mas wokabaut olsem Krai.

⁷Ol brata, mi no raitim nupela lo long yupela. Nogat. Dispela olupela lo bipo yet yu i bin harim. Em olupela tok bilong lo yu bin harim.⁸Tasol mi raitim dispela nupela lo long yupela, em i kam long Krai na i go long yupela. Em i olsem, tudak i go pinis na tulait i kamap pinis.

⁹Sapos wanpela man i tok, em i wokabaut long lait, tasol em i birua long brata bilong en, orait em i stap yet long tudak.¹⁰Na sapos wanpela man i laikim tru brata bilong en, i olsem em i stap long lait na i nogat wanpela samting inap mekim em i pundaun long sin.¹¹Tasol sapos wanpela man i no laikim brata bilong en, orait em i stap yet long tudak na wokabaut long tudak. Em i no save em i go we, long wanem, tudak i pasim ai bilong en.

¹²Mi raitim dispela tok long yupela ol pikinini, God i lusim sin bilong yupela pinis long nem bilong Jisas Krai.¹³Mi raitim dispela tok long yupela papa, long wanem, yupela save pinis long husat i bin stap bipo. Na mi bin raitim pinis long yupela ol yanpela man, long wanem, yupela i winim satan pinis. Na mi raitim gen dispela tok long yupela ol liklik pikinini, long wanem, yupela save pinis long Papa God.¹⁴Mi raitim gen dispela pas long yupela ol papa, long wanem, yupela save pinis long dispela man i stap bipo. Yupela ol yanpela i gat strong, tok bilong God i stap strong insait long yupela, na yupela i winim pinis satan.

¹⁵Yupela i noken laikim tumas ol samting bilong dispela graun. Sapos wanpela man i laikim tumas ol samting bilong dispela graun, orait em i no laikim God.¹⁶Olgeta samting bilong dispela graun olsem, pasin bilong bel kirap

na aigris na bikhet i no kam long Papa, tasol em pasin bilong dispela graun.¹⁷Dispela graun wantaim ol pasin na laik nogut bilong en bai pinis olgeta. Tasol man i bihainim laik bilong God bai i stap oltaim.

¹⁸Ol liklik pikinini bilong mi, nau em las dei na yupela i harim tok bilong birua bilong Krai bai i kam. Nau ol i kamap pinis, olsem na yumi save olsem em i las dei.¹⁹Ol i lusim mipela na i go, tasol ol i no lain bilong yumi. Na sapos ol i lain bilong yumi, ol bai stap wantaim mipela. Tasol taim ol i go aut, ol i kamap olsem ol i no lain bilong mipela.

²⁰Tasol yupela i kisim pinis Holi Spirit i kam long God, na yupela i save long tok tru.²¹Mi no raitim dispela pas long yupela olsem yupela i no save long tok tru. Tasol yupela i save olsem i nogat giaman i stap long tok tru.

²²Man bilong giaman i save tok Jisas em i no pikinini bilong God? Dispela man em i birua bilong Krai, olsem na em i no save tokaut long God na long Jisas.²³Ol man i givim baksait long Jisas olsem em i Pikinini bilong God i no save long God. Husat i tokaut long Jisas olsem em i pikinini bilong God em i save tru long God.

²⁴Yupela i mas larim tok yupela i bin harim bipo i stap strong insait long yupela. Sapos tok yupela i harim bipo i stap strong insait long yupela, bai yupela i pas long Jisas Krai na long Papa.²⁵Dispela promis em i givim long mipela i bilong kisim laip i stap gut oltaim.²⁶Mi raitim dispela pas long strongim yupela, nogut ol man bai bagarapim bilip bilong yupela long Krai.

²⁷Yupela i kisim pinis Holi Spirit long Bikipela, na em i stap insait long yupela, olsem na yupela i no nidim wanpela man long skulim yupela. Tasol Holi Spirit i save skulim yupela long olgeta samting em i stret, na i no inap giaman, olsem em i bin skulim yupela long pas long Krai.²⁸Olsem na ol pikinini, yupela i mas pas long Krai na yumi i no inap sem na sanap strong long taim em i kam bek gen.²⁹Sapos yupela i save olsem em i stretpela man, orait yupela i save olsem olgeta man husat i mekim stretpela pasin, ol i stap pikinini bilong God.

1 Joni

3

¹Seyu intama soke ofano Kotini ayinti minofana seyu kanti Koti agage sitemo, minu gaya seyu Koti agagi ugafau.

²Minugamifo sifatiwao, Kotini agawa fau namifo naem fawari inani anene busigatenu. minu gamifo Koti agao fawariya bemi amoneya bekana ofanu. ³Minugami made wata anasi bemo amonara rafise wayi yemi atede beni kumi buyu uwarewa Koti aga'ano kumi buyu warewani ure. ⁴Madem kumi ewayi, yemi Koti ami rare wayimo. ⁵. Ai intagafau Koti aga faka fawa rugam kumi antayu manta fasa rara bemo kumi buyu ware wani uremi. ⁶Mana wayi Koti aga'anopim wana niyi kumi buyu wara tene naye yara kumi ewayi Kotim buamo naga. ⁷Setiga fanta yugo, mana wayami e'ana manta aniana buyu yikano. Mana wayimo ateka antamo uware watemi, bemi a Abogu iyaoru, emi rana manawayi abigem savi ayipa bubino. Atekan anta mose ewayimi bemi atekem waitave Koti naga'ano atekem wani ure. ⁸Afo mana wayi kumi ewatemi bemi wanano manoni akune 'feyapa kumi mini anta yanti, Koti agai fawa rure beni yogaru aruma savi iranti. ⁹Koti nagagi ugayi yerare kumi buyu wara temo, naye yara, Kotimi bemi ayaaurami Koyi ami bepimi bene. ¹⁰Mini anta yanti, Koti agafanta nampa wanano agafanta faka fawari teye. Ateka anta buyu ware waya Koti pake buyiga, miniyi beyafa awam buayi akewa. ¹¹Wafa mini waya inta gafau, seyu enom ayiakago siga. ¹²Yigemi Keni kana buyogo, wana noni anta awaku ntem beyafa aruruka. Naugana beyafa anomi arenafi? Nayeyara, Kenini yogan tano buategami benafa Eborini yoga ntano ategemi, minu gami beyafa anomi aremi. ¹³Sifatiwao, nesu intiri buyogo, mana magaga waitayu buayi yike waotei. ¹⁴Seyuya intagafau, fugin tanoni eranti araru pareya saum manteya bafau nayeyara sesifa tiwa ayiyike wafau. Mana waita mano beyafa awam buayemo yemi aibemi fuwukane. ¹⁵Iyewafi eyafa awa bu ayewate ai mini aruma fugewanane, Minugafo intago watamo aruma fugewayi aumi bumara tene. ¹⁶Koti aga'anobeyaumi remi senu ayaauruka Minure yana, seyuwa sesaumi reyana ena afawami yofa ofano. ¹⁷Mana waita mano nesu anene rukatemi enomo anene buruka naniyimi aguna ruakano, naurena Kotini ayintano bepimi watene?

¹⁸Mini anta yanti seyu ateka antama noni akumi wafau nami senu sira anomi benampa wano. ¹⁹Ateka nanta anta buyu warafa nami, Kotimi senu siranampa seniuti intiti amonaga. ²⁰Sifa tiwa'o senu sira ano kumi'o buruka teyami sugaum mukeweya Kotin adeka bofanu. ²¹Kotimo mana anene yanto inta'eyami anenemi mara teyane naye yara ben awakureya bemo ayinani anta uwareya mofau. ²²Minimi beyi kagadukam baya: Goti aga Jisasika masideyu yimakuku evega, ena watanasi ayeno, minuma beyi kagadukam waya mose yiyimidukam. ²³Mana wayi mose Gotini kagadukam waya rafisemi bepim erarurem bananiyi, mini Goti bepim ba wananim. Mineveya amonama Goti bemi seyuyapim ba, minuma ayo aga ose seyuyapim bayi yoyivigem.

1 Jon

³ ¹Yumi mas save tru long dispela laikim bilong God long yumi na bai ol i kolim yumi pikinini bilong God, olsem na yumi stap pikinini bilong God. Long dispela as, ol man bilong dispela graun bai i no inap save long yumi long wanem ol i no save long God. ²Olsem na ol brata, yumi stap pikinini bilong God tasol em i no soim yumi wanem bai kamap bihain. Tasol long taim Krai i kamap ples klia bai yumi lukim em na kamap olsem em. ³Olsem na olgeta manmeri i save wet long lukim Krai ol save mekim ol yet i kamap klin na ol i no save mekim sin olsem Krai i no save mekim sin.

⁴Olgeta man i save mekim sin, em ol man bilong sakim tok bilong God. ⁵Yumi save pinis olsem Krai i bin kamap ples klia bilong rausim sin na tu em i no save mekim sin. ⁶I nogat wanpela man i pas long Krai inap long mekim sin gen long wanem i nogat wanpela man bilong mekim sin i save long God.

⁷Ol liklik pikinini bilong mi, yupela i noken larim wanpela man i paulim yupela. Sapos wanpela man i mekim stretpela pasin, em i stretpela man wankain olsem Krai i stap stret. ⁸Tasol sapos wanpela man i mekim sin em i stap long lain bilong satan, man bilong mekim sin bipo yet. Long dispela as tasol, Pikinini bilong God i kamap ples klia long bagarapim wok nogut bilong satan.

⁹Ol man i kamap pikinini bilong God pinis i no inap long mekim sin gen, long wanem, God i baim bek ol pinis na tok bilong God i stap insait long en. ¹⁰Long dispela pasin tasol, ol pikinini bilong God na ol pikinini bilong satan bai i kamap ples klia. Man i no bihainim stretpela pasin i no kam long God, dispela man i no save laikim brata bilong ol.

¹¹Bipo yupela i bin harim pinis dispela tok olsem, mipela i mas laikim tru ol arapela. ¹²Yupela i noken kamap olsem Kein, em i bihainin pasin bilong satan na kilim brata bilong en. Bilong wanem em i kilim brata bilong en? Long wanem, wok bilong Kein i no stret na wok bilong brata bilong en Ebel em i stret, olsem na long dispela as em i kilim Ebel.

¹³Ol brata, yupela i noken tingting planti, sapos ol man bilong dispela graun i no laikim yupela. ¹⁴Yumi save olsem yumi winim pinis strong bilong dai na yumi stap laip long wanem yumi save laikim tru ol brata. Sapos wanpela man i no soim pasin bilong laikim i olsem em i dai pinis. ¹⁵Sapos wanpela man i no laikim brata bilong em i olsem em i kilim em i dai pinis, olsem na yupela i mas save olsem man bilong kilim man bai i no inap kisim laip.

¹⁶Krai i bin lusim laip bilong em yet long baim bek yumi. Na long wankain pasin, yumi tu i ken lusim laip bilong yumi long helpim ol arapela manmeri. ¹⁷Tasol sapos wanpela man i gat planti samting na i lukim wanpela man i sot long samting na i no sori long em, olsem wanem na laikim bilong God bai stap long em? ¹⁸Olsem na ol liklik pikinini bilong mi, yumi noken laikim ol long maus tasol, nogat long pasin na tok tru.

¹⁹Long dispela as yumi save olsem yumi lain bilong stretpela pasin na yumi save olsem bel bilong mipela stap wantaim em. ²⁰Sapos mipela i no mekim stretpela pasin, God Bikpela i save long bel na tingting bilong mipela. ²¹Ol brata, sapos bel bilong mipela i nogat sin, yumi ken prea na i go klostu long God. ²²Sapos yumi askim God long wanpela samting, yumi save olsem yumi inap kisim tru dispela samting long wanem yumi bihainim lo bilong em na mekim pasin em i laikim.

²³Lo bilong em i olsem, yumi mas bilip long nem bilong Pikinini bilong em Jisas Krai na laikim tru ol arapela, olsem lo em givim yumi. ²⁴Sapos wanpela man i bihainim lo bilong God, em i pas long God na God i stap long em. Na long dispela yumi save olsem em i stap insait long mipela long Spirit em givim long mipela.

1 Joni

4

¹A-yeno, masidem awamu amakukum bu-ono. Minugami mini awamu au-made amona, Goti wapakenafi, nayeyara amuna muna kasanampa waita-u mana maga-ga bugane. ²Minigakem, Goti-ni a-wamu amonanonam-masidem awamu amoye emi mini Jisasi mana magafikem au mantem yene. Goti wapakem. ³Minugami masidem awamu Jisasimi bu simafaware, jisasi bemi kotini agage. Minimi muna Goti pikem awamuino, wafa intarukanave yewane, a-ii mana magaga yigane. ⁴Yege kefo agaguge, yegemi Kotini akumino a'ie yegemi yemi yakagagane, naugane yigepimi wa waita, manamgagake waita yakagaga. ⁵Yemi mana magagakenamono; minugami yemi seve mana magagake a'nene seve, yeya awakurewane. ⁶Seyu ya Goti ninta wafunave. Minugami maside waita Kotimi amonemi, bemi seyunti a'mi intevene. Iweya Kotini a'mi bu intevene. Mini aiyipake; muna awamu nampa fuga awamu seyu intagafo. ⁷Eni afa awa ayeno, mini antami Goti ninta mino, . Kotini agagu bemi amone inteuga, yemi ayenti yigatiga. ⁸Kotimi senu iyevene, afo mana waita iyeranta bu yigatinami, bemi kotimi buinteuga. ⁹Mini antagakem Goti ni ayinti seyu yimuga yeramakam. Minugami Goti beni mana iya-om sasakami

manamagaga remi. nayeyara be wami seyuya wafunave. ¹⁰Mini antafim beni iyeranta yegatimi .seyuyam wafa Koti iyeranta bumakeyare buve ,kotimi bemi seyu iyeranta mano ,be aga senu simiruka fugemi ,senu kumika fugemi ,senu aiyauga. ¹¹A-yeno minure Goti syuya ayimi, seyuya enowa ayefano. ¹²buve manawayiwa Goti bu amonagam. Minure seyuya eno iyeranta, Goti seyupim bem, afo beni ayinti seyuyapim avogugi em. ¹³Mini gakem seyu amone inteuga seyu bepim wafunave, afo bemi seyuyapim bemino, nayeyara bemi mana-a awamu seyu yimikane. ¹⁴Mii-nii-mii, seyuya amoneya minigakem fawarure seya Goti benaga sasakami mana magagakem, yofaintino. ¹⁵Watanasi amoyevem sem Jisasi Gotin aga. Goti bepim bemino afo bemi Goti pim bemino. ¹⁶Mii-nii-mii, seyuyaintareya amakukun e-yare, mini ayinti Goti senuntita rukane. Goti mi ayintino, minugami mana wayi iye mini ayintim wate. Goti pim wa wanona, Goti bepim wane. ¹⁷Minigakem, mini ayinti seyuya amuga uwantama soke-em, minure seyuya ko kanaga erarusikatem, nayeyara be wami, minugami seyuya mana magaga beyamuno. ¹⁸Feganti ayintim buvene. Minugami, avogu ayinti feganti fafa itafevem, nayeyara feganti ami romugewa yi nampa uware-wayim. Afo manawayi iye fegayim. Be avogu urem ayintim bu uwakagam. ¹⁹Seyuya , nayeyara Goti seyu aiyeefano. ²⁰Minure manawayi sem, "Semi Goti ayevege" afo bena wa-e ayiranta bu rukam, be mi muna waita. afo manawayi iye ena wa-e bu ayevewafi , bemi Kotimi bua aiyevene, Goti bu a-yitem. Iyewa be bu amonenafi. ²¹Mini lo waya kotipike mareyare minugam ,iye kotimi iyevene beni afa awa iyenti .

1 Jon

⁴ ¹Ol pren tru bilong mi, yupela i noken bilip long olgeta spirit, tasol yupela i ken skelim ol spirit na save wanem spirit i kam long God, long wanem ol planti giaman profet i wok long go raun long olgeta hap bilong graun.

²Long dispela pasin tasol bai yupela save long Spirit bilong God, na olgeta spirit i save tokaut olsem Jisas Krai em pikinini bilong God i kamap man. ³Tasol olgeta spirit i no tokaut long Jisas olsem em i Pikinini bilong God. Em ol spirit i save birua long Krai yupela i bin harim olsem em bai kam na nau em kamap pinis long dispela graun.

⁴Ol liklik pikinini, yupela bilong lain bilong God na yupela i winim ol pinis, long wanem husat i stap insait long yupela i winim man bilong dispela graun. ⁵Dispela em ol man bilong dispela graun, olsem na ol i save tok long samting bilong dispela graun na ol i save harim tok bilong ol. ⁶Mipela bilong lain bilong God, na olgeta man i save long God i save harim tok bilong mipela. Na husat i no bilong lain bilong God i no save harim tok bilong mipela. Long dispela rot yumi save long spirit bilong tok tru na spirit bilong giaman.

⁷Ol pren, yumi laikim tru ol arapela, long wanem, laikim i kam long God, na ol pikinini bilong God husat i save long God, ol i save soim laikim. ⁸God i save laikim yumi na sapos wanpela man i no soim pasin bilong laikim, em i no save long God.

⁹Long pasin bilong laikim tasol, God i bin kamap ples klia long yumi. God i bin salim dispela wanpela pikinini bilong em Jisas Krai, i kam daun long dispela graun bilong yumi ken kisim laip long em. ¹⁰Long dispela pasin God i bin soim laikim bilong em. Yumi no bin laikim God pastaim. Nogat, God i bin laikim yumi pastaim na em i givim yumi Pikinini bilong em Jisas Krai long dai long sin bilong yumi na baim bek yumi.

¹¹Ol pren tru bilong mi, sapos God i laikim yumi tumas, long wankain pasin tasol yumi tu i mas laikim ol arapela.

¹²Nogat wanpela man i bin lukim God. Sapos yumi laikim tru ol arapela, God i stap wantaim yumi na laikim bilong em i stap long yumi. ¹³Long dispela yumi save olsem yumi pas long em na em i stap insait long yumi long wanem, em i givim yumi Spirit bilong em. ¹⁴Na tu yumi bin lukim na tokaut olsem, Papa God i bin salim Pikinini bilong em Jisas Krai i kam bilong baim bek olgeta manmeri.

¹⁵Ol manmeri i save tokaut olsem Jisas Krai em i Pikinini bilong God, em i pas long God na God i stap wantaim em. ¹⁶Na tu yumi bilip na save long laikim bilong God long yumi. God i save laikim yumi na husat man i stap insait long laikim bilong em, God i stap wantaim em.

¹⁷Long dispela as tasol Krai i bin kamap ples klia long yumi, olsem na bai yumi inap abrusim bikpela dei bilong kot bilong God. Yumi stap long dispela graun na yumi pas long God olsem Krai i pas long God. ¹⁸Yumi no inap pret long God sapos mipela i laikim em, long wanem pasin bilong laikim i save rausim pret i laik bagarapim yumi. Tasol man i pret long God, i no stap insait long marimari bilong God.

¹⁹Yumi laikim God long wanem, God i bin laikim yumi pastaim. ²⁰Sapos wanpela man i tok, "Mi laikim God" tasol i no laikim brata bilong en, i olsem em i giamanim em yet. Sapos wanpela man i no laikim brata bilong en, em i no inap laikim God, em i no bin lukim. ²¹Na dispela lo yumi kisim long God i olsem, husat i laikim God i mas laikim tru brata bilong em.

1 Joni

5

¹Iyemose amakukum Jisasi Gotin aga, iyewa ben afoe ayem inaniyim be anim ba ayitemono. ²Nayeyara seyuya intageya enom yiyeteyare Goti agafanta. Gotin ayeya beni kagadukam waya awakurofa. ³Minimi Gotini aiyintino: Minugami beni kagadukam waya rafima soke ofa. Mini kagadukam waya mano umanti enom bu ameno. ⁴Madeyu iye Kotipike fawarugano mana maga manoni eranti aruga. Goti nampa agapeya yimakukum eya beni eran nampa mana magani eranti yakagaruka. ⁵Iyewa mana maga manoni eranti yekagagene? Yemo yimakukum emi semi Jisasimi Gotin aga ino. ⁶Mini mana iyantano yiga nopim ba narefim: Jisasim nopim mana bu yiga, nopim ba narefimi yiga. ⁷Mini kamorea yanta bemi benan siga. ⁸Ayomi, nomi, naremi. Mini kamorea mano mana yiraka, uga. mini kamorea mano mana waiya mana siga. ⁹Seyuya wata semwaiya inteya, Goti sinanim waiyami wata awa yakagatem. Nayera benanim manoka ana sitem. Iyewa amakukum Gotin agapim ugayi benanim bepim wa. ¹⁰Iyemose amakukum Jisasi Gotini aga, anoni wayafim wananiyi bepim watem. Iyemo amakukum buinaniyi Goti muna waitave siga, nayeyare bepim amakukum buem ben anipim sim waiya. ¹¹Waiya sima fawarewayi manamino. Goti yimiduka avoguka wam aumi. Mini aumi benagapim Jisasipim ba. Iye jisasi rukayi aumi marate. ¹²Afo iye Jisasi burukayi aumi bumaratemono. ¹³Mana waiya agante yigepa dege amakukum Jisasin avipim ugayi, yige omanta inte mareono iyaka wanona. ¹⁴Minugami Gotini ayinti awakureya mana anene yanti intainami beyi ayika intarem amitem. ¹⁵Minugami, seyuya omare amoneya inteya Goti seyuya nanti intevem- Nayeyanto seyuya bepim intaofanami fa yimitem. ¹⁶Iyemose amonanam en afa kumi uwantukagana mini kumi ano fugika buakem, bemi augam mukinam, Goti aumi amino. Kumi ewayika sire sewauno, benana, o augam mukino busewau. ¹⁷Masidem savi antami kumi ino, mini kumiano fuginta bukipatem. ¹⁸Seyuya intagafau madem watanasi Gotipim fawaruga watanasi, yemi kumi anta bu awakurevemono. Ive. Goti rafima soke emino benaga wami, Wananom ayam buratem. ¹⁹Seyu intagafu seyua Goti agawafau, minugam mana maga wananom ano rafiduka. ²⁰Seyu intagafu, Gotin aga, aiyiga intinti seyuya simewa. Minigaya Goti amonama sokeofa. Goti nampa agabega Gotin anim Jisasi. Jisasi fuga Goti, bemi aum bama anantare bam aum afoe. ²¹Setigafantao masidem muna Gotika nepa wago.

1 Jon

5 ¹Husat ol manmeri i bilip long Jisas olsem em i Krai, ol i stap pikinini bilong God, na husat i laikim Papa em i laikim tu Pikinini. ²Long dispela as yumi save laikim ol pikinini bilong God, taim yumi laikim God na bihainim laik bilong em. ³Yumi laikim God olsem na yumi bihainim laik bilong em long wanem, i nogat hat wok long bihainim laik bilong em.

⁴Olgeta manmeri i stap long lain bilong God i winim pinis strong bilong dispela graun. Long strong bilong Krai Jisas yumi inap winim strong bilong dispela graun. ⁵Husat inap long winim strong bilong dispela graun? Em ol manmeri i save tru long Jisas Krai em i Pikinini bilong God.

⁶Yumi mas tingting long Jisas Krai, God i bin salim em i kam long dispela graun. God i no bin soim Jisas long wara tasol, nogat, long wara na long blut. Spirit bilong God i tokaut long Jisas em i Pikinini bilong God. ⁷Long wanem, i gat tripela samting i tokaut long Jisas olsem em i kam long God yet. ⁸Spirit bilong God na long wara taim Jon i baptasim Jisas na long taim Jisas i dai long diwai kros na blut bilong em i bin kapsait. Ol dispela tripela samting i tokaut long yumi olsem Jisas i kam long God.

⁹Yumi save harim tok bilong ol man i save autim long mipela tasol, tok bilong God i bikpela olgeta. Long wanem, God yet i tokaut long Jisas Krai em i pikinini bilong em. ¹⁰Ol manmeri i bilip long Jisas Krai em i Pikinini bilong God ol i save tokaut long Jisas. Tasol husat ol man i no bilip long tok bilong God i save tok em i giaman long wanem, ol i no bilip long Jisas em i Pikinini bilong God.

¹¹Na tok bilong God i save givim yumi laip i stap gut oltaim, na dispela laip i stap long pikinini bilong em Jisas Krai. ¹²Na man i pas long Krai bai kisim laip i stap gut oltaim. Tasol man i no pas long Krai bai i no inap kisim laip i stap gut oltaim.

¹³Mi raitim dispela pas long man i bilip long Jisas Krai olsem em i Pikinini bilong God na bai i kisim laip i stap gut oltaim. ¹⁴Na tu yumi save tru olsem sapos yumi askim long wanpela samting long nem bilong em, bai yumi kisim stret dispela samting. ¹⁵Na tu sapos yumi save olsem God i harim yumi, wanem samting yumi askim em long en, yumi kisim pinis dispela samting.

¹⁶Sapos yu lukim wanpela brata bilong yu i mekim sin na dispela sin i no inap long mekim em i dai, orait em i ken prea na askim God long helpim em. Mi no tok long dispela kain sin i save kilim man i dai. I gat kain sin i save

mekim man i dai na mi no tok long yupela i mas beten long dispela.¹⁷ Olgeta pasin i no stret em i sin, tasol i gat sin we em i no save mekim man i dai.

¹⁸Yumi save sapos man i kamap pikinini bilong God, em i no save mekim sin. Husat i kamap pikinini bilong God em i save lukautim em yet na satan i no inap bagarapim em. ¹⁹Yumi save olsem yumi kamap long God na yumi save olsem satan i bosim dispela graun.

²⁰Tasol yumi save olsem Pikinini bilong God i kam na givim tingting long yumi na bai yumi ken save long God em i tru. Na tu, yumi pas long God em i tru na pikinini bilong em Jisas Krai. Em God tru na givim laip i stap gut oltaim. ²¹Pikinini bilong mi, stap longwe long ol giaman god.

2 Joni

1 ²¹Anom waita afaunti aganta yikemi yima kukum ewam wata anasi ,yeyiga nampa,iyemo semo aye wauna fuga wayafim senao waye ,seyu madem fuga waya intagafau.

³Awa awa, agu-anene ,araysi , senu nampa watene,Koti senu tifo nampa Jisasi Koti aga' anoni awogu ayirantafim .⁴Semi anoni ure simoyege, semi yigen yiga fanta yimo nauna fuga wayafim wai, minugaya Koti na mantu kafau. ⁵Magemi simo yuyikau, anasio auwem wayawaye,feyapa wam wayamino enom ayiakano siga .

⁶Mini Kotini ayintim beveyana Kotina awakuro. Mini wafa inta rukana wayamino.⁷Muna waitayu maden awafa buge yige uga,afo yemi sima bufawa ruga Jisasimi Koti naga yewano busiruka ⁸Ena'o amoneve, emi yera burano mini anenega maside seyuya yogafuna, Eni meyami mara nonave.⁹Iye o'anari ureya mini wayafim itama akebuyeye Jisasi afim, mini anami Kotimi buruka. Mana wayi wayafim itama akeurem,Mini waita mano bena foemba benagaba rukene. ¹⁰Iyewafi ewanafao yemo mini intim waya marem yige wapa buyemi, avigega naupa buvega wayawane busakago. ¹¹Mana wayi Iye bemi waya wane sakene.Bewai mini waita manoni savi anta uwa reve. ¹²Semi amuna anene yigewapa agan tanam yitene , afunti buaga rateg. Ugamifo yigem yorasipem yimoneve yige nampa aseteg,senuti amomano itugatene. ¹³Enayofi,ugaduka inim agafanta avoguge sakemo enanti.

2 Jon

1 ¹Hetman i raitim pas i go long ol bilip manmeri, na ol pikinini bilong em, husat mi laikim insait long tok tru na i no mi yet, tasol mipela olgeta i bin save long tok tru.²Long wanem tok tru i stap insait long mipela na em bai stap wantaim mipela oltaim oltaim.³Bai marimari, sori na bel isi bai i stap wantaim yumi, God Papa na Jisas Krai pikinini bilong God Papa insait long trupela pasin na pasin bilong laikim.

⁴Mi amamas tru olsem mi bin painim sampela pikinini bilong yumi i wokaubaut insait long tok tru, olsem mipela i bin kisim lo bilong Papa God.⁵Nau mi amamas long yu, meri i no olsem mi raitim nupela lo, tasol yumi bin gat bipo olsem yumi mas laikim wanpela narapela.⁶Dispela laikim bilong God yumi inap wokabaut na bihainim dispela lo God i laik long yu mas mekim. Dispela lo yu bin harim bipo olsem yu mas wokabaut long em.

⁷Olsem planti giaman lain i bin i go long olgeta hap long graun, na ol i no tokaut klia olsem Jisas Krai em pikinini bilong God i kam. Dispela em ol giaman profet.⁸Lukluk long yupela yet, na yupela i noken lusim tingting long samting yumi wok long em, tasol yupela bai i kisim olgeta prais.

⁹Husat ol lain i go pas na i no sanap strong insait long skul tok bilong Krai, ol dispela lain i nogat God. Na wanpela husat i sanap strong insait long skul tok, dispela man em i gat papa na pikinini.¹⁰Sapos wanpela man i kam long yu na i no kisim dispela skul tok i kam long yupela, i noken kisim em i go long haus bilong yupela na noken tok gutdei long em.¹¹Long wanpela husat em i tok gutdei long em. Em tu i save mekim pasin nogut bilong dispela man.

¹²Mi gat planti samting long raitim i kam long yupela, tasol mi no inap raitim i kam long yu long pepa na pen. Tasol mi tingting long i kam long yupela na lukim pes bilong yupela na toktok wantaim, na amamas bilong yumi bai pulap tru.¹³Ol pikinini bilong susa yu makim long en, ol i tok gutdei long yu.

3 Join

1

¹Ano waita wayarami Gaiusi wapa bemi,semi emi fuga wayifimi ano siyiriemi evege. ²Setifatiwa semi sigaumukuakege emi madepa yure awogu uwewa antaona. ³Semi ano simouyikege mini kana sifatiwao fugawayaya siyikanati yigami ,aga fuga wayaka wago. Semi nesusimoyinti burukege. ⁴Semi intaunami sikemi awogu fukawayaya bane.⁵Sifatiwao emi ara ameve afawapikem, ena akumpike yogam marewa. ⁶Iyemono emi avogu anta sima faware, emi soke iyeranta emi avoguanta watanasi mante avogu iyeka koti iyeawam iyeka. ⁷Afo ben avipim mana anene fakarukeya buwogo,mana yanta enowaita yupakem bumarago. ⁸Minukamifo seyuya yemi avogo uyikafa .Iyemi seyuya mare mana yogam waita fuga wayaka wafa.⁹Semi mana afu agarauna mare waya waitafim beni mono nampa. Ugamifo Driotrefas iyemo yen yiwanapa ayigaraurem anari ewayi senu busivigene. ¹⁰Ugamifo semi, yerare,semi arare intaotege nayemo bemo ewam,Sima atekam wayayu seuyamo sisikewam. Bu awogu iyene mininapa bemi anem yimemi afaawa,emi iyemo yivigararoyimi sima Kipayika emi siyikama mono naupakemi mapa yiyikaruka. ¹¹Sifatiwao nayemo savianta bu awakurono nayemo awogu anta awakurono iyemo awogu itemi Goti intave. Iyemo savianta awkurintemi Goti emi wamonantene. ¹²Demetriasi awogu antamano madeyumi sima yiyimewane, ugamifomi fugawayamano bewai yiyimitene. Seyu mini waya yiyime bewai yiyimitene. Seyu mini waya siyime veyane emi waya intano senuti wayamano rukayimino.¹³Semi nesu anene agaraunamifo, semi maside anene bu agarare. ¹⁴Minugamifo emi orasika amoneve enampa waya sirare . . ¹⁵Maro yiyimego seti avogu wayawam yigepimi sana sana afa,awaka remino.

3 Jon

¹ ¹Mi hetman Jon i raitim dispela pas i go long gutpela brata bilong mi Gaius, husat mi save laikim tumas. ²Gutpela brata, mi prea olsem bai yu stap gut long olgeta samting na bai yu nogat sik na spirit bilong yu tu bai i stap gut. ³Mi bin amamas tru, taim ol brata i kam na tokaut long stretpela pasin bilong yu, olsem yu save wokabaut long stretpela pasin. ⁴Amamas bilong mi i no wankain long ol narapela amamas, taim mi harim ol pikinini bilong mi i wokabaut insait long pasin i tru.

⁵Gutpela brata, yu save givim bel tru long wok yu mekim namel long ol brata na long ol arapela lain tu, ⁶husat ol i tokaut long gutpela pasin bilong yu long laikim ol arapela insait long sios. Yu mekim gutpela pasin tru long salim ol long rot God i laikim, ⁷long wanem, ol i go aut long nem bilong Bikipela, na ol i no kisim wanpela samting long ol lain manmeri i no bilong Juda. ⁸Olsem na yumi mas mekim wankain pasin long ol kain manmeri, na bai yumi inap stap wokman bilong tok tru.

⁹Mi bin raitim pas i go long ol lain manmeri long sios, tasol Diotrepas, em man husat i laik stap namba wan long ol, i no laik kisim mipela. ¹⁰Olsem na sapos mi kam, bai mi lukluk gut long olgeta pasin em i bin mekim, na ol kainkain tok nogut em i bin mekim long mipela. Em i no pulap long dispela kain pasin bilong en, olsem na em i no kisim ol brata na mekim gut long ol. Na tu em i pasim ol lain husat i laik kisim ol, na rausim ol long sios. ¹¹Gutpela brata, yu noken bihainim ol pasin nogut, tasol yu mas bihainim ol gutpela pasin. Man husat i save mekim gutpela pasin, em i bilong God, na man i save mekim pasin i nogut, em i no save long God. ¹²Olgeta bilip manmeri i save mekim gutpela tok long Demetriasi, na ol i tokaut olsem, em i gutpela man insait long tok tru tu. Mipela tu i kamap witnes na yu save olsem toktok bilong mipela em i tru.

¹³Mi gat planti samting long raitim i kam long yu, tasol mi no laik long raitim olgeta dispela samting insait long pas. ¹⁴Tasol mi tingting long lukim yu klostu taim, na bai mi inap lukim pes bilong yu na toktok wantaim yu. ¹⁵Bel isi bilong Bikipela i ken stap wantaim yu. Ol brata i salim gutde long yu. Salim gutde bilong mi i go long ol wanwan brata tu.

Jut

1

¹Semi Juti, Jisasini yogam wata, Jemsi afa awa yemo yararukam, Gotini aiyyika, Jisasini yogaka rukami. ²E' ana agunanene nampa faru'anene mano nampa ayintano itukara ino. ³Sifatiwa, rafiseve yigemi aganyikeu, Koti yiviganami, minugai mage ena waya aganyikeu, erarugega yogega yigeyi yimakukumi fakama ake ega Koti ayuye namugo watayu yakagago. ⁴Mana'a waitami monopimi afiuge wane, feyapa Koti semi ma mi'ni na'ni watami kotini koka'i afiugane, Kotini awa awa mante fayantagi ewane. minuremi Jisasi avi yeyivege wane. ⁵Magemi emi sasamirare, Ano'namano beyi wata anasi Iyipikem yivigem marerem, abuyintam watayu yiruma fudukane. ⁶Eyo ankeroyu yenyi yogam manta burasukemi yewam magu ifade kukane, Koti fakarem eram nanako antaumaka,

Kotini koga itavinayo .⁷Sodomu, Gomorayu Kotini augaka'i buatekam anta uware wami yemba'i yenyi magu wa'i iganako katayikem, mini savi antayu ewayi bukipam igafim bayi, awame i uyikemi. ⁸Minugami, kaimi amonewayi yeyugane muku yirugami sefo, Inarufakena Ankeru yu yanti sima savi emono .⁹Minugami Ankeru Maikori, Mosesini auyanti wananom nampa asiburem , savi waya busemi, e'ana ano namano asibu aka. ¹⁰Mani waitayu intama soke buyinti savi waya yem yamano yeyi intinti manta savi uruka. ¹¹Ma'e ategago Keni bim ayipim bewane. Mageyanti intare'i yoge wane, minuremi Balamiyu savi marari emono.¹²Minugai yigemi ayofare aupa'i mini yunami yukare eno nampa ayewanami, ma'am watayui Koti augaka i ye yarantana intemo, yemi ai burewa konami, ma'e susuwa mano avige yigagana ewa, ma'e mana yamano akam burakana ugane. ¹³Yemi bun nom fegana ram susuwa yanta yegaye maremo,yemi buge yige ewam ofumi. Minugami ayufukam magufim wantana watemo .¹⁴Enoki, Adami yogam waita, kasa nampa ure semi amonago. Ano namano amuna,amuna Ankerogu nampa yitemi. ¹⁵Bemi owayegem yinanim mana mana watami ko'i yiyikatem." Bemi yinanimi, iyewa savi anta emo, savi bu atekam waya sinayoyim wa yeyi savi antaga amonatemo."" ¹⁶Ma mini watayu'i yira uma nampa, amum waya nampa,savisawa awu awa nampa enomi savi uwakewa .¹⁷¹⁷Sifatiwa intago mana waya mose Jisasi kato aga'ano siyimiduka. ¹⁸Mani sire semo enanti, arafagi inami savi waya siakare awakuritemo. ¹⁹Yemi savi waya yunako dakadaka emo, yemi mana magagakena yui vemi Ayo Aga burukemo .²⁰Afo emi atekam amakuku ono ,Ayo aga nampa augami mukono. ²¹Gotini awa awapim wano, e 'anana jisasini faru anenemano avigena wantana, wantana aumi marano.²²Yofa'ega awa awa uyikago yeyin amakukum eram burukayim eran uyikago .²³Yofa urukeya mana'a igafim wami, yivi ege'ga igafike fafadago, enomi feganampa awa awa ure ofa ono .²⁴Madem anonamno rafiakana bu rufamino nane, rafiakanami Kotini augakai itavinonane, atekam anta nampa amoyeve. ²⁵Mamini mana Koti senuyam sividukam waita Jisasi senuyani Anona enavi yanafa urina, rafisinanonami, eyi era nampa, inaemwa, magewa, masidem nuram. Fugave.

Jut

1 ¹Mi Jud, wokman bilong Jisas Krai na mi brata bilong Jems. Mi raitim dispela pas i go long yupela ol manmeri God Papa i singatim na laikim tru yupela. Em yet i lukautim yupela belong Jisas Krai.²Marimari, na bel isi, na laikim bilong God i ken pulap tru wantaim yupela.

³ Ol fren, mi wok strong long rait i kam long yupela long pasin God i mekim long kisim bek yumi. Mi ting mi mas rait i kam long tokim yupela long wok strong na holim pas dispela bilip God i bin givim long olgeta bilip manmeri bilong em.⁴Yupela i no save na sampela lain man i no bilip long God i hait i kam long sios na skulim giaman ol toktok na senisim tok bilong mamari bilong God long mekim pasin pamuk. Ol i no save bilip long dispela wanpela Hetman, em Bikpela bilong yumi Jisas Krai. Bipo tru God i bin tok olsem, ol dispela kain man i mas kamap long kot bilong God, na ol bai i lus.

⁵Yupela i save pinis long ol dispela samting, tasol mi laik kirapim tinting bilong yupela gen. Em olsem Bipo Bikpela i kisim ol Israel i kam aut long Isip, tasol bihain em i bagarapim ol dispela manmeri i no bilip long em.⁶Na tu planti ol ensel ol i no laik i stap gut long dispela namba na strong God i bin givim ol, tasol ol i lusim ples bilong ol. Olsem na Bikpela i pasim ol long sen bai ol i stap kalabus oltaim oltaim. Em i kalabusim ol i stap long ples i tudak nogut tru, bai ol i weitim dei bilong bikpela kot bilong God.

⁷Wankain olsem Sodom na Gomora na ol biktaun i stap klostu long ol, ol i bin mekim wankain pasin olsem ol dispela ensel. Ol i bihainim ol pasin nogut na ol i mekim ol pasin pamuk i narakain bihainim laik nogut bilong ol, olsem na ol i kisim pei nogut long faia i nogat pinis bilong em. Ol dispela samting i bin kamap bifo, olsem na yumi ken tingim na noken bihainim ol.⁸Long wankain rot ol dispela man i bihainim kain kain driman nogut bilong ol na bagarapim bodi bilong ol. Ol i save bikhet na sakim tok bilong God na tok nogut long ol ensel bilong heven tu.

⁹Tasol taim namba wan ensel Maikel i mekim tok pait wantaim Satan long bodi bilong Moses, Maikel i no bikhet, na mekim tok nogut long Satan. Em i tok olsem, "Bikpela yet i ken krosim yu."¹⁰Tasol ol dispela man i save tok nogut long ol samting ol i no save long as bilong en. Ol i olsem ol animol i nogat tingting, na ol i save bihainim ol laik bilong bodi tasol. Dispela pasin bilong ol i save bagarapim ol yet.¹¹Ol i mas lukaut. Ol i wokabaut bihainim pasin bilong Kein. Ol i ting long kisim moni, olsem Balam i bin mekim na ol mekim wankain sin. Na ol i bin bikhet long God, olsem Kora, na long dispela pasin ol i lus.

¹²Ol dispela lain i olsem rip bilong solwara i save hait na bagarapim ol sip. Ol dispela man save kam bagarapim ol gutpela pati bilong yupela. Ol i no save sem, taim ol i kaikai ol i tingim ol yet tasol. Ol i olsem klaut i nogat wara na win i save karim ol i go. Ol i olsem diwai i no save karim frut long taim bilong em na ol i kamautim na ol i dai tupela taim.¹³Ol i olsem ol solwara i save bruk bikpela tru wantaim ol pasin nogut bilong ol, na sem bilong ol i

save kamap ples klia olsem spet bilong solwara. Ol i olsem ol sta i no save bihainim rot bilong ol. God i redim pinis ples i tudak tru bilong ol dispela lain bai i go stap long en oltaim oltaim.

¹⁴Enok em i namba 7 man bihain long Adam, na em i bin tok profet long ol olsem, “Mi lukim Bikpela i kam wantaim ol planti tausen ensel bilong en.”¹⁵Em i kam long mekim save long ol na kotim olgeta man. Em i laik mekim ol man i no bilip long em i save long asua ol i bin mekim. Na sampela sinman God i laik mekim ol long pilim tru asua bilong ol tok nogut ol i bin mekim long em.”¹⁶Ol dispela man i save bel nogut, na komplein oltaim. Na ol i save bihainim laik nogut bilong ol yet. Na ol i save bikmaus na hambak nabaut na litimapim nem bilong ol yet. Na ol i save grisim ol man long bihainim laik bilong ol.

¹⁷Tasol yupela ol brata, yupela i mas tingim gen tok bilong ol aposel bilong Bikpela bilong yumi Jisas Krai, i bin autim.¹⁸Ol i bin tokim yupela olsem, “Long las dei, ol man bilong tok bilas bai i kam, na ol bai i givim baksait long God na bihainim ol laik nogut bilong ol yet.”¹⁹Ol dispela man i save brukim sios. Ol i save bihainim tingting bilong ol man bilong graun tasol, na Holi Spirit i no i stap long ol.

²⁰Tasol yupela ol brata, oltaim yupela i mas bilip strong long God na stap insait long Holi Spirit na prea long helpim yupela.²¹Na yupela i mas i stap insait long laikim bilong God oltaim. Na oltaim yupela i mas wetim bel sori Bikpela bilong yumi Jisas Krai na em bai givim yupela laip i stap gut oltaim oltaim.

²²Yupela i mas sori long ol man bilip bilong ol i no strong.²³Yupela i mas helpim ol arapela na ol i noken i go long paia bilong bagarap oltaim oltaim. Yupela i mas i gat pret na bel sori tru long ol arapela, na yupela i mas stap longwe long ol man i save mekim ol pasin doti wankain olsem klos bilong ol tu i stap doti tru.

²⁴God inap long lukautim yupela gut na bai yupela i no inap pundaun, na em inap long bringim yupela i go stap long gutpela ples bilong en, na bai yupela i nogat asua, na bai yupela i gat bikpela amamas tru.²⁵Dispela wanpela God em i helpim bilong yumi insait long Jisas Krai, Bikpela bilong yumi. Em i stap king, na lukautim olgeta samting. Biknem na olgeta strong i bilong em. Em i bin stap bifo na nau tu em i stap, na em bai stap wankain tasol oltaim oltaim. I tru.

Kamapim tok hait

1

¹Mana wayami aupai wami Jisasi yemanti faka ruka. Gotimi mini waya Jisasi mi agatirami yokam waitayu yigateno adeka fawa rinanin aneneyu. Jisasi mi beyi ankeru sasa kami beyi yokam waita Joni afo bemi mana buku agatemi ama'emi. ²Joni mi Goti waya sima ama uremi asima faware mi Jisasi ni fuga waya nampa nayemo, maren anene me'e bemo amonami. ³Goti mi soke uyikano mini waya mo iyantayi, kasanampa waya Goti pake yigamo intana yoyi awakuri nayo mini kasanampa wayamo afau yaufim bami yimo yoga, naye yara kanami adekagi ewa. ⁴Mana afaunti Joni akanta me'e sevenia mono mapimi Asia ruka; Amaka Kotini awa awa nampa ara faru yiken nampa wanani, bemi Kotipake yika, watamo iyemo make wayi, iyemo feyapa wake'enimi, yiyemo owayekem yemo seni'a awamu'o itaremo beni kini kagao ben orasikao wam, ⁵Afo bemi Jisasi Kraisi pakemi yiga, iyemo fuka akefam waita afo bemi anam waita iyemo fukitikemo itabukam. Afo iyemo masidem mana magafim kini yupim anari ukane. ⁶Bemi masidem wata anasi rafisitem, afo yemi manta kotini pristiya iteye bemi yen yifoeyi itemi. minimi inami afo beyi eranampa beyi ake nampa masidepa wanani, Fukami. ⁷Amonago, bemi konapim yetemi; Masiden auka manomi omaremi amonateye, iyenuo bemo aruruka yiwa. Masidem akum wata anasi mana magaka keno yiku nanti emi ifi dakanayo benanti. Eyo, Minimi fukave. ⁸Anona mano semi, semi ako yarantawa afo kipantawa masiden yantapim, semi make bei, Feyapa bei, Inaem ba owa yege yenuna, semi era anona Kotimu. ⁹Semi, Joni- yigen yifa yiwa iyenuo umanto yiken nampa mare wauno Kotini kindomi fimi afo sadagei yikenampa wanuno, umanti oma kipak'ai, nayeyarafi seyuya Jisasimi awakure wafau. Afo Kotini waya sintike afo mini nampa fuka Kotini waya siyimi nampa fuka Kotini waya fuka waya. Semi sisikai Patmos sito makufimi owau. ¹⁰Semi Aiyo aga'ano aupemi wage'eu Anona manoni nurami. Semi intewauna mana aranti sinepake ufen arini emi. ¹¹Afo Mani semi, msiden yantao amonana, yaufim akante sevenia mono mapimi dana bino, Efesesi, Simina, Pegamami, Taiaitira, Sadisi, Filadelfia, wa Laodisia. ¹²Semi sineba wake'i iyen amerakomano senampa sevene, afo semi amone'u sevenia ramu yaki korika uwantuka. ¹³Mini awanapa mana waita amonauna Gotni agagi ugam waita itaremi mini ramu yaki awa napa ba'i amoneu. Aiya unambaro urami aifa yaka kakami afo amiminti yaku uremi mana wadomi kori om noni afauti akakam. ¹⁴Ben anonampa benayau manomi efari uwemi sipisipi ayauyata uka, ifari uwemi konani uka. afo ben auka manomi iga auranta uka. ¹⁵Benai manomi ikaka yukare kayure rukani uka, afo benamerako manomi nesu nomo rautemo asini emi. ¹⁶Mini waita manomi sevenia ofumi aiya pimi wami afo mana asimi awami sefatefa waiyimi benofekemi kuka. Afo benorasi anmi

anona a'ose kani uka.¹⁷Mini waitami amone'i, semi benafimi rufame'i mana fukam waitayi e'u ukau. Bemi beyayami seka demi afo semi, bufekano, semi agoyaranta wa afo kipantawa masiren yantapim,¹⁸Afo Semi senanao iyemo fawauna, afo semi a'i fupukau,ukamifo semi makemi fa wau! Afo semi fuki ki fakei afo fukim waityuyi makukake ki wa'i..¹⁹Minukafo emi akarano masiden anene nayemo emi amonana nampa make amonana wa afo nayemose naemi fawarinani mini aneka.²⁰Mee aumakami wayekanti mee sevenia ofu yuo emi amonanave setiyan ukapa, afo seveni korika ramu yaki yuke; Mini sevenia ofuyui minimi sevenia mono ma'anoni enyoli yuke, afo sevenia ramu yakimi minimi sevenia mono make.

Kamapim tok hait

1¹Dispela em ol tok i stap hait na Jisas Krai i kamap ples klia. God i soim dispela tok long Jisas i ken soim long ol wokman bilong em long ol samting i mas kamap klostu taim. Jisas i salim ensel bilong em i go long wokman bilong em Jon na em i raitim klia dispela tok.²Jon i tokaut long tok bilong God wantaim ol trupela stori bilong Jisas Krai na tu long olgeta samting em i bin lukim.³God bai i mekim gut long ol man husat i ritim aut dispela tok, husat i harim dispela tok profet i kam long God na husat i save bihainim ol dispela tok profet i stap insait long dispela buk, ol i ken amamas, long wanem taim i kam klostu nau.

⁴Dispela pass Jon i raitim na i go long ol 7-pela sios long Esia. Marimari na bel isi bai i stap wantaim yupela. Em kam long God man husat i stap nau, husat i bin stap bipo, husat em bai kam bek na i kam tu long ol 7-pela spirit husat ol i sanap long pes bilong sia king bilong em,⁵na em bai kam long Jisas Krai, husat i trupela witnes na husat i nambawan man i bin kirap bek long dai. Na man husat i go pas long olgeta king bilong dispela graun. Na em man husat i laikim yumi tumas na i bin mekim yumi kamap ol fri man na meri long blut bilong Em.⁶Em bai bosim olgeta manmeri na mekim ol kamap pris bilong God na em bai kamap Papa bilong ol. Olsem na em bai kisim glori na pawa i stap oltaim, oltaim. I tru.

⁷Lukim, em i kam long klaut. Olgeta manmeri wantaim ol lain husat i bin sutim sait bilong em taim em i bin hangamap antap long diwai kros bai ol i lukim em. Olgeta lain manmeri bilong dispela graun bai i sore na krai long em. Yes, em i tru.⁸Bikpela i tok, "Mi stat na pinis bilong olgeta samting, mi husat i stap nau, na husat i bin stap bipo, na husat bai i kam long taim bihain, mi strongpela na bikpela God."

⁹Mi, Jon brata bilong yupela husat i save kisim hevi wantaim yupela insait long kindom bilong God, na i stap isi wantaim yupela inap long pinis bilong hevi. Long wanem mipela bihainim Jisas. Na long pasin bilong autim tok bilong God na tu long autim trupela stori bilong Jisas, ol i bin salim mi i go long stap long Patmos ailan.¹⁰Mi bin stap insait long Spirit long dei bilong bikpela. Na mi harim wanpela bikpela singaut long baksait bilong mi olsem biugul i krai.¹¹Na em i tok, "Raitim olgeta samting yu lukim i go insait long buk na salim i go long ol dispela 7-pela sios. Long Efesas, Simina, Pegamam, Taiatira, Sadis, Filadelfia na i go long Laodisia."

¹²Mi tanim i go long baksait long harim nek bilong husat stret i wok long toktok long mi, na taim mi tanim, mi lukim 7-pela stik lam ol i mekim long gol.¹³Namel long dispela ol stik lam mi lukim wanpela husat i luk olsem pikinini bilong Man. Em i werim longpela klos i go daun long lek bilong em, na raunim bros bilong em wantaim wanpela klos i gat kala bilong ston gol.

¹⁴Het wantaim gras bilong em i wait olsem gras bilong sipsip na i wait tru olsem waitpela klaut. Na ai bilong em i olsem paia i lait.¹⁵Lek bilong em i olsem bras ol i kukim long strongpela paia na ol i polisim pinis. Na toktok bilong em i olsem nois bilong ol planti bikpela wara i ron spit na strong.¹⁶Dispela man i gat 7-pela sta lo han sut bilong em na wanpela bainat i gat sap long tupela sait i kam aut long maus bilong em. Na peis bilong em i sain olsem san i lait strong tru.

¹⁷Taim mi lukim dispela man, mi pundaun long lek bilong em olsem wanpela dai man. Em i putim han sut bilong em long mi na em i tok, "Noken pret. Mi yet mi stat na pinis bilong olgeta samting,¹⁸na mi yet mi man husat i stap laip na mi bin dai pinis, tasol nau mi stap laip. Mi holim ol ki bilong dai na ki bilong ples bilong ol dai man.

¹⁹Olsem na yu raitim olgeta samting yu lukim pinis wantaim ol samting i wok long kamap nau na wanem samting bai i kamap bihain long ol dispela.²⁰Na long as tok bilong ol 7-pela sta yu bin lukim i stap long han sut bilong mi na long ol 7-pela stiklam i olsem, ol 7-pela sta i soim ol ensel bilong ol 7-pela sios na ol 7-pela stiklam i soim ol 7-pela sios."

Kamapim tok hait

¹Mana afaunti Efesesi monopim ankeru yupa'i aganta reyane. Mana bayami 7 nia ofuma ayan ugapa fakarukayi 7 nia ake yaki koliga uwakami. ²Yigemi uwarewa aneneyu yoganto mare umam mare wam. S adage waranta Semi intaunam yigemi savi anta ewa yinapa bu duwantu ewa. Semi intaunam yigemi ai muna yogam waita yu be sewam, minimi fugabaye muna ino, a'i yimonaruka munao sewam. ³Semi intauna sadage be uma marewa, setivka,i anom uma mantuka, yigenti eranti bugume buga. ⁴Yigeka waya dukau, nayeyara, semo siyewa antayu a'i yera rane. ⁵Yigemi omare mare inta itekaga yimakuku yera rukanago. Yu waye'de wafa e'ego antayu uwara. Yuo bu wayege'i afo semi yerave yirapim omo gewa yaki yemante fasadanu. ⁶Ugamifo, mana soke antamo uwarami, ma'nugemi. Yige Nikoras , yuyi anta bu awakure wa semba bu siyewam antayu. ⁷Watamano agagam d ukate intano Anona manoni Aiyo manomo monopim mose asewam. Aruvinti kipanani yimi semi eyo sakanu Kotini yuna pike aum yimewam yafike nanani. ⁸Mana afunti Smena mono pimo wa ankerogu aganta yigaka. Mana wayami iye wafa ago yaraka bemo kipakawa wayimi,eyemo fugemo yewayegemo itabuga yi bemi sewa.. ⁹Umaru'o auvisio mare wami semi amonagau. Anene buruke fawam. Ugamifo, yigemi nesu anenemi dukam, yenti muna baya intagau,seyuya Juda inimwaita bege sewa. imino yemi Judawatanasi yemi wananoni akum bemono. ¹⁰Umanto maranago nanti bufegago,. Ategado, savi waita mano yigemi makadem yimakukun amonarat.Yigemi tenia nuram umam marago yanti. Yigemi itama ake ure bega seta awakure bega ofukiga inaem kinimano ewam ata uyi kanaga aum maranagom. ¹¹Agagam bagana Kotini Aiyo mano mono pimo sewa waya intano. Iyewafi erarure aruvito yakagananiyi bemi savi marari buyitem inaemi ena fugika. ¹²Mana afaunti Pegamum o bam mono mapim ankerogu aganyikem mamini awa karayapa wam bainati fakarukayi sewa ¹³Semi a'i yimonagau itepa'o bami, minimi wananomo rafikam ayapa'i. Ugamifo yigemi sepa'i yimakukun ewam. Semi intaunami yigenti yimakukun bu ayofaruka sepa'i. Antipasi senati sofaurem senati sewam waita bemi setideka wam waita. Yige yi'napake mo bemi aruma fuduka minifim wananom intaga. ¹⁴Semi mana'a sito baya yigentinta ruka, mana;a yigenti akupike wane iyemo Balami sikam waya awagure wayi,bafa Balaki bemi sasamemi Israili yu yigafanta Muna Kotika o yukewam yunanu neve famuku antayu urukane. ¹⁵Mana uga yigepike Nikolasi waya intama erarom beni akupike. ¹⁶Mi'nugafo yu wayegago! Yu'o bu wayegate, semi ame'ure yerave aruvinti yemanta itaranu siwauntim wam asinako kar ayapa awa ewanako. ¹⁷Watamano agaga rukate intano, Ano'na manoni Aiyo mano monopimo asewami. Aupa bam yunam ameve'i mana efar omi amenu auwen avi agakam iyemo aruvinto yakagana noyi. Mana bayiba bu mini avi amonatemi mini omo marananiyim mana amonatem. ¹⁸Mini afaunti agante Ankeromo monopi Taiyataira wam. Minimi Kotini aga anoni waya mino be augapeke iga gewami aifimi aini uwanta soke umagemi, bemi semi. ¹⁹Semi yigemi nayeanta uwara amonagauno. Minimi eno ayiranta,yigenti yima kukun, yigenti yoganta'wa, sa'dage bega uam mara anta. Semi yigemo mage yoganti marewa intagauna, mini soke yogam wa wafa yogamwa yakagam. ²⁰Mana antamo uwarami semi yigemi bu mana siraka yikauno. Yigemi muna kasanampa inimi Jesabeli nampa'o mana yiraka'o onanti. Bemi muna sira o moko antayu'e muna kotika dan yunanu ne'o nanti. ²¹Semi beka'i rafi'de wau, au wayegana ninanti. Ugamifo beyi savi anta yupem au'i buwaye gana nini uga. ²²Ategado ! Semi ai'i mini inim ami danami sagoka rugem watene. Iye bere moko anata uwaratem ano'na umanti maratem. Mini inimo awakuremo auo buwayegemo. ²³Semi mini inim mano agafanta yiruma fugonu, maside mono amo natemo semi ma'deyu inti nampa yira amo nagau. Mana mana bayimi eni antaga aya i amenu. ²⁴Ugamifo mana'ami Taiyataira'o wayi, yigemi mana intim yimi waya bu awakuro, wananomi yogam tano bu awakurewa.Semi yigenati sira; semi yigemi bu umanti simenu. ²⁵Muna waya yu buyintega itama ake uge бага owayege yeno. ²⁶Iyewafi aruvinto yakagaremo wananomano seti waya awakure,beni fugito fawaranika, bemi anon avi amenami madeyu mana magaga inim waita yinoni item. ²⁷Wata nasi ga enayo dafisiri inani, yan yirinani,bemi maga kuramo romugani itene. ²⁸Setifo'e pake mantukau nayi uremi. Mana ofu amenu mini aruvinto yeka ganani yimi. ²⁹Agagamo rukate intano Ano'na manoni Aiyo manoni mono pimo ase wayimi.

Kamapim tok hait

2 ¹"Raitim dispela pas i go long ensel bilong sios long Efeses, 'Dispela toktok i go long man husat i holim 7-pela sta long han sut bilong em na em dispela man husat i save wokabaut namel long ol 7-pela stik lam ol i mekim long gol i tok, ²"Mi save long ol samting yupela i bin mekim na ol hatwok bilong yupela na pasin bilong yupela long stap isi na karim hevi. Mi save olsem yupela i no save stap bung wantaim ol manmeri husat i save mekim pasin nogut. Mi save yupela i bin traim pinis ol lain husat i tok olsem ol yet ol i aposel, tasol nogat em i no tru, na yupela i bin painim aut pinis olsem ol i giaman.

³Mi save olsem yupela i save stap isi na karim hevi, na long nem bilong mi yupela i bin karim planti hevi, na strong bilong yupela i no go daun.⁴Tasol mi gat tok long yupela, long wanem, yupela i bin lusim pinis dispela nambawan laikim bilong yupela long mi.⁵Olsem na yupela tingim i go bek long wanem hap yupela i bin lusim bilip bilong yupela. Tanim bel na bihainim ol pasin yupela i bin mekim bipo. Sapos yupela i no tanim bel, orait mi bai kam na rausim stik bilong lam bilong yupela long hap ples em i save stap long en.

⁶Tasol wanpela gutpela pasin yupela i mekim, em i olsem, yupela i no save bihainim ol pasin bilong ol lain Nikolait, em ol dispela pasin mi tu i no save laikim.⁷Man i gat yau i ken harim wanem tok Spirit bilong Bikpela i wok long toktok long ol sios. Man husat i winim pait bai mi givim em tok orait long em bai kaikai long diwai bilong laip i stap long gaden bilong God.""

⁸"Raitim dispela pas i go long ensel bilong sios long Smaina, 'Dispela em ol toktok bilong man husat i bin stap long stat na long pinis, na em dispela man husat i bin dai na i bin kirap bek gen i tok,'⁹"Mi save long ol hevi na pen yupela i karim. Mi save tu olsem yupela i stap rabis, tasol yupela i gat planti samting. Mi save long giaman bilong ol lain husat i tok, ol yet i lain manmeri bilong Juda, tasol nogat ol i no bilong Juda. Dispela ol lain i save kamap haus lotu bilong Satan.

¹⁰Noken pret long ol hevi bai yupela karim. Lukaut! Man nogut i laik putim sampela bilong yupela i go insait long kalabus long traim bilip bilong yupela, long bai yupela karim hevi inap long 10-pela dei. Yupela i mas stap strong long bihainim tok bilong mi inap long taim dai i painim yupela na bai mi givim yupela hat bilong king bilong i stap laip.¹¹Man i gat yau i ken harim ol tok Spirit bilong Bikpela i wok long toktok long ol sios. Man husat i winim pait bai i no inap tru long kisim bagarap long namba tu dai."

¹²"Raitim dispela pas i go long ensel bilong sios long Pegamam, 'Dispela em ol toktok bilong man husat i holim bainat i gat sap long tupela sait, em i tok,'¹³"Mi save long wanem hap yupela i save stap long en, em dispela hap Satan i bosim na i save stap. Tasol yupela i bilip strong long mi. Mi save olsem yupela i no bin haitim bilip bilong yupela long mi, wankain olsem yupela i bin mekim long taim bilong Antipas. Em witnes bilong mi, na man i save stap klostu wantaim mi, husat ol i bin kilim em namel long yupela, long dispela hap Satan i save stap.

¹⁴Tasol mi gat sampela liklik tok long yupela, i gat sampela lain bilong yupela i stap husat i wok strong tumas long bihainim skul tok bilong Balam. Bipo tru em i skulim Balak na em i bin paulim ol pikinini lain bilong Israel long kaikai dispela kaikai ol i bin givim ofa long ol god giaman na bai ol i mekim ol pasin pamuk.¹⁵Wankain tasol, yupela i gat sampela lain bilong yupela i holim strong skul tok bilong ol lain Nikolait.

¹⁶Olsem na yupela tanim bel! Sapos yupela i no tanim bel, bai mi kam kwiktaim na kirapim pait long ol wantaim bainat i stap insait long maus bilong mi.¹⁷Man i gat yau, em i mas harim tok bilong Spirit bilong Bikpela i wok long toktok long ol sios. Bai mi givim sampela hait mana bilong heven na givim em wanpela waitpela ston i gat nupela nem ol i bin raitim pinis antap long en i go long ol man i winim pait. Nogat man bai save long dispela nem tasol man husat i kisim dispela ston em tasol bai save.""

¹⁸"Raitim dispela pas i go long ensel bilong sios long Taiatira, 'Dispela em ol toktok bilong Pikinini Man bilong God husat ai bilong em i olsem paia i lait na lek bilong em i olsem bras ol i bin polisim, em i tok,'¹⁹"Mi save long ol wanem samting yupela i save mekim. Em ol pasin bilong yupela long laikim wanpela narapela, bilip bilong yupela, wok bilong yupela, na pasin bilong stap isi na karim hevi. Mi save olsem wok yupela i mekim nau, em i gutpela moa winim ol wok yupela i bin mekim bipo.

²⁰Tasol mi no wanbel long wanpela pasin bilong yupela, Yupela i tok orait na wanbel wantaim dispela meri Jesabel husat i kolim em yet profet meri. Na ol skul toktok bilong dispela meri i save giamanim ol wokman bilong mi long mekim pasin pamuk na kaikai ol kaikai ol i bin givim olsem ofa long ol god giaman.²¹Mi givim taim long em long tanim bel, tasol em i no laik long tanim bel long ol pasin nogut bilong em.

²²Lukaut! Mi bai mekim dispela meri sik nogut tru na em bai slip i stap long bet. Na husat i mekim pasin pamuk wantaim em bai karim bikpela hevi tru. Sapos ol i no tanim bel long bihainim pasin bilong dispela meri.²³Mi bai kilim ol pikinini bilong dispela meri i dai, na olgeta sios bai luksave olsem mi man husat i save long tingting na bel bilong ol man. Mi bai givim yupela wan wan man pei inap long wanem pasin yupela i mekim.

²⁴Tasol long sampela bilong yupela i stap long Taiatira, yupela i no bin bihainim dispela skul tok, na tu i no save bihainim ol kain pasin bilong Satan. Mi laik tok long yupela, 'Mi bai i no inap putim wanpela hevi antap long yupela.'²⁵Noken harim ol giaman toktok na yupela i mas stap strong yet inap long taim mi kam bek.

²⁶Man husat i winim pait wantaim satan na i bihainim tok bilong mi, na i go inap long taim em i dai, mi bai givim em namba bilong stap hetman bilong ol olgeta lain manmeri bilong graun.²⁷Na em bai bosim ol lain manmeri narapela kain tru, olsem em i stikim ol wantaim ain stik, em bai i brukim i go liklik wankain olsem graun sospen.²⁸Wankain olsem mi bin kisim long Papa bilong mi. Mi bai givim monin sta olsem wanpela mak bilong winim pait i go long dispela man²⁹Man i gat yau i ken harim wanem Spirit bilong Bikpela i toktok long ol sios.""

Kamapim tok hait

3

¹Mana afaunto jonimo aganta mee engolimi monopin sadisi i ame semi,watami iyewafi,mana siyan afapake kan spiriti beninta gotininta mana siyamifo afipaki kan ofumo,bemi semi,semi amonagauno nayeyantao yigemo uwantukami wafa,yigemi avogu yivei make i fami uwaewa,Afo yigem fukam waita. ²Itavega yigemi marago yoganti erarure marago setitami,adeka,i seti yoganti fugiriewa,nayeve semi amonauna yigem yoganta manta kipagane seti Kotin augaka.³Afo yewayege intago wafao naye wayamo yigem awakureo intami,avagutego mini wayamanomi afo yige yui wayegago,afo yigem famo rugewatei,semi yenuna kanami buinte anonaga semo yenuna yigewapa. ⁴Wafo ai sitoa akum wata wane yemi ateke Kotipimi wane,yemi wane sadisifim,yemi mini wata yuanomi yeyi unampado mi faintanabuga umakane,sem efan unampado yemi nami yemi senampai noe watemo minimi nayeyare,yemi atede wage,emo.⁵Wata emo iyewafi aruvinto yesaka rano nomi emi efan unampado ino,semi benavi buwai manta fasai iranu mante aumi mante wanayom yaufike,semi sima mini waita avi sesifoem augaka senu,beni enjoloyu kabade i senu. ⁶Wata manomi agagami yogate mamini wayami intano Kotini spiriti amosewam wata anasi fim.⁷Afaunti aganta mi enjolomo mana wayami emi iyewafi emo item wata mano atekam anta nampa fuga sigam sewayi,emi kini fagaka deviti nita,diyinami inaru magumano ni ota uranam,mini nuram ena waita manomi buwai diyitem,bemi semi. ⁸Semi itarukauna nayeyantao yikemo ruwantu kanati,intago yigen yugakai ontami rimake wano buve ena wata manomi mini antami buiteminno semi itawono yigemi sito eranti duka,afo yigemi awakurewane setami bu ayofewane setami.⁹Intago yemo wata-anasi yuo awakurewa Sata-amo yemi semi yeyaranti semi Juda wata-anasi vegesewafo buve yemi muna wata-anasi, semi mata yemi rarami yema yegen yifimi yikom yaumi mare damugatemo yemi yema amonama sokeitemo semo yigemo siyigara ewanami. ¹⁰Me'e mininuram yige mi setami itevei yigemi sadage vei setami avakure'egom. Semi yigem dafima sokeuyika nonu makasito yinani maden wata-anasi iyawafi mana magaga o wanoyi. ¹¹Semi yenunami adekai no, fakama erarono age antao yigemo ruka eanana ena wata manomi yena mata fasa irano atao kini-itami yigenyita. ¹²Semi mata wata iyewafi kipararo aruvinti, mini watem mete tempolifi Koti nitafim seti Koti nitafim minurem ana posi. Enava bemi yewayegem tempolifikem mapa kumitem. Semi ben avi agaranuno seti Koti napa siti nita. manisitemi auwem Jerusalem kumitem inarufa Kotini magufake. Afo sewai auwem seyarati agaranuno. ¹³Wata agagami dukatemi, emi itano naye waya avou aiyo aga Koti nitamano sewa madem siosifimi.¹⁴Agarano mana wayami agante madem siosifim laodisia yimego mani inim waita waya binanim iyemo emo fuga wayafim wano,bewa iyewafi fuga wayamo simafaban ure sewano Koti nanto sevemo itama ake'ewano,emi masiden yantakai rafika goti uwantu kaka mini watamano fuga. ¹⁵Semi itagauno madem yoganto yigemi uwantugananti,yiyigarao sennanto evananti,nonanto iyorewa kokoevani bueva,yigemi yigeyintiti erarurega nomo koko ugamo ewani itegafo nonanto iyoruga evani itegafo. ¹⁶Minu gamba,ayinti antamo yegemo sipim dukami,semi baunamino koko ugarai rukauna a,a nomo koko ugara ini iugauno,mamini antayanti semi yigem fafidukau mumbima yigemi utafusesofeke.¹⁷Koti benana'o ye yira itaranami yemi beni yogari inayo Koti yemi yiwu-uramami yeyi eranti afa aneneyu yimimi Koti ami miniga fawarinani. ¹⁸Mini inim yukewam iga-manoni imum yemi amonaremi ifi- dageve semi "Ena item anona tauni wamini anona tauni nampa mana- ugenafiyo?" Yemi kaiyo mante Koti benana'o ye yira itaranami yemi beni yogari inayo Koti yemi yiwu-uranami yeyi eranti afa aneneyu yimimi Koti ami miniga fawarinani. ¹⁹ye-yinopi devemi yigu- anene nampa ifi dageve- mi mani semo,"siguno ano sigu aneneve, mana- mini anona tauni manomi watayu minurami bu- nom amuga sipi dukayimi manta anona mono waitayi emo mini inimanoni kanagune amuga. Aki kanafim bemi amaka'emi. ²⁰Seyuya inarufakeno, kato waitayu nampam yimakuku waita anasi nampa kasanampa waitayu, yigemi yimoyogo. Nayeyara, Kotimi umantano meyami bemi yige yimemino.²¹Iyewa aruvinti yakane,semi eyose nami setiya ugapa kuman tinona nane semo aruvinto yakagare sesifoe ayan ugapao waunayi ure. ²²Watamo've agam agam dukatemi Kotini ai'yomano wata ansiyanti nayeve tevene.

Kamapim tok hait

3 ¹"Dispela pas Jon i raitim i go long ensel bilong sios long Sadis i tok olsem, 'Man husat i holim ol 7-pela spirit bilong God na 7-pela ol sta, em i tok, "Mi save long wanem samting yupela i bin mekin pinis. Yupela gat gutpela nem na i stap laip, tasol yupela i dai man.²Kirap na yupela mekim wok bilong mi strong, klostu wok bilong mi i laik dai, long wanem mi lukim wok bilong yupela i no pinis long ai bilong God bilong mi.

³Olsem na tingim i go bek long ol wanem tok yupela i bin na harim. Bihanim dispela ol tok na tanim bel. Tasol sapos yupela i slip yet, bai mi kam olsem stil man, na yupela bai no inap save long wanem taim mi bai kam long yupela.⁴Tasol i gat ol liklik lain man husat i stap stret long God, ol i stap long Sadis, ol dispela man i no mekim klos bilong ol i doti. Mi bai givim waitpela klos long ol na ol bai wokabaut wantaim mi long wanem, ol i bin stap stret.⁵Man husat i winim pait em bai putim waitpela klos, Mi bai no inap rausim nem bilong em insait long Buk bilong Laip, na bai mi tokaut long nem bilong dispela man long ai bilong Papa bilong mi, na long ai bilong ol ensel bilong em.⁶Man i gat yau em i ken harim wanem samting Spirit bilong God i toktok long ol sios.''''

⁷"Raitim pas i go long ensel bilong sios long Filadelfia, 'Dispela toktok em bilong man husat i stap insait long pasin i holi na i tru, em i holim ki bilong Devit, long opim dua bilong kindom, na nogat wanpela man inap pasim. Taim em i pasim dua bilong kindom, nogat wanpela man bai i opi, em i tok,⁸"Mi save long wanem samting yupela i bin mekim. Harim, long ai bilong yupela mi opim dua i stap. Nogat man bai inap long pasim dispela dua. Mi save yupela i gat liklik strong, tasol yupela i bihainim tok bilong mi na yupela i no bin haitim nem bilong mi.

⁹Harim! Ol lain manmeri i bihainim Satan ol i tok ol yet i lain manmeri bilong Juda tasol nogat, ol i giaman lain. Bai mi mekim ol i kam na brukim skru long lek bilong yupela na bai ol i kam long luksave olsem mi laikim yupela.¹⁰Long taim yupela i bin harim tok bilong mi na yupela i bin stap isi tru na bihainim tok bilong mi. Mi bai lukautim yupela long taim bilong traim bai i kam long olgeta manmeri husat i stap long olgeta hap bilong graun.

¹¹Mi bai kam klostu taim. Holim strong wanem samting yupela i gat na no ken larim wanpela man i kam na rausim hat king bilong yupela.

¹²Bai mi mekim man husat i winim pait, em bai stap insait long tempel bilong God bilong mi olsem nambawan pos. Na em bai i no inap tru long go autsait long tempel. Mi bai raitim nem bilong God bilong mi na nem bilong siti bilong God. Dispela siti em nupela Jerusalem, em kam daun long heaven long ples bilong God. Na mi bai raitim nupela nem bilong mi tu.¹³Man i gat yau em i ken harim wanem samting Spirit bilong Bikpela i toktok long olgeta sios.''''

¹⁴"Raitim dispela pas i go long ensel bilong sios long Laodisia, 'Dispela em ol toktok i go long man bilong Tok Tru, na man i save autim trupela tok bilong God na em i save sanap strong, em i bosim ol samting God i bin kamapim, dispela man i tok,¹⁵"Mi save long olgeta wok yupela i bin mekim, laikim bilong yupela long mi, i no stap olsem wara i kol o hot. Yupela i mas kamapim tingting long stap olsem wara i hot tumas o wara i kol tru.¹⁶Olsem na, laikim bilong yupela long mi, i stap olsem, wara i no kol tumas o hot tumas, olsem na long dispela as tasol mi redi long trautim yupela aut long maus bilong mi.

¹⁷Yupela i save tok, 'Mi gat planti kago na mi gat planti ol arapela samting tu, mi no sot long wanpela samting, Tasol yupela yet i no save olsem yupela i stap long hevi na wari, nogat amamas, stap rabis tru, stap ai pas na stap as nating.¹⁸Harim gutpela tok mi givim long yupela. Yupela baim gol long mi ol i kukim long paia, na yupela bai i gat planti samting, na baim tu ol waitpela klos long karamapim bodi bilong yupela long haitim skin, baim oil long putim long ai bilong yupela na lukluk gen.

¹⁹Mi save skulim olgeta man husat mi save laikim ol na mi save lainim ol long rot bilong stap laip long dispela graun. Olsem na yupela i mas tanim bel tru long bel bilong yupela.²⁰Lukim, mi sanap long dua na mi paitim dua i stap. Sapos wanpela man i harim singaut bilong mi na i opim dua, mi bai kam insait long haus bilong em na bai mi sindaun na kaikai wantaim em, na em bai kaikai wantaim mi.

²¹Husat man i winim pait, mi bai givim tok orait long sindaun wantaim mi long sia king bilong mi wankain olsem mi bin winim pait na sindaun wantaim Papa bilong mi long sia king bilong em.²²Man i gat yau em i ken harim wanem samting Spirit bilong Bikpela i toktok long ol sios.''''

Kamapim tok hait

4 ¹Mini anene yu anepa amo naunam mana onta inarufa riga. Sesi a'nan nuraniure intewuna ufem ahyanta siga senanti semi," manafa urinaga inaem fawarinani anene yu emi agatiame". ²Mini ame ama ure Kotini aiyomano setugaun onta rira'i mana waita inarufa anom waitayi kagaka kumaka. ³Mana anom waita yu yi kagaka kumakayi, Agaun amonanatano mana omi furaga onanta uga avi; i jaspami mini anaepa'i nare omi avi i kanerienive sewam omi, minugami miniga afamontamano uken yafuga anom waitayi kagaka, mini afamontamano yayana onamu giuga beni meyamano yakagara uga. Mini onanti manisire avirewa emirarive siga. ⁴Mini mana anom waitayi kagaka, ena mana'a 24 a a'nom waita yuyi kaga ano yakouga, masidem 24 a a'nom waita iya efar unam bado nampa a'nom waitayuyi ata yinoka ure wage euga. ⁵Anon inaru ah sirem kaiganarem afayu yogam mini a'na kaga kake beyave uga. Sevenia(7) omi kevem mente a'nom waitayuyi kaga orasipa wage en uga, masidem mini sevenia omano Kotini sevenia aiyo waita yuka ugaka. ⁶A'nowaitayuyi kaga anon orasika,

miniga mana bu nomi wa,kamu yanta ugen sagagara uga.Mini a'nom waita yi kaga ano awanapa yakuga, fo'a anene foriyani uga aun duke wan anene, nampa amuna augam masidem orasipa ba anaepa ba yakuga.⁷A'nam anene uwaevem aun dukayi raiyoni amaka uga, mini ana'em anene uwaewam anene, aga burimaka yanta uga, mini anaeka'i ena uwa'ewam anene wata orasi maka, miniga anenemi a'yam duke akiki ganta agewam.⁸Mini fo'a uwaewan anene mana mana anene mano sixi'a ayam nampa amuna yugam duka mente yinokaba yufipagu. Ayufum ba wayawamba fugasire yaum ba bu marepaya ma'nimana seve wa, "emi sagage, sagage, em sagagara ugana anona masidem eram dukana Koti,feyapa wage'e mage be inaem yinona Koti".⁹Masiren nuram yemi mini anene yuano bemanami ano awi ame susu sakewa, mente a'nom waitayi kagaka kumakayi nanti masidepa, masidem nuram,¹⁰24'a a'nom waita yu magafim yigon yaum akare yeyinom mapa ure mini waita mente anom kagaka kumantuga yi nanti masidem nuram mono waya sasakewa. Yeyi kori ata uyuma magafin de semi,¹¹"Anon avi eninta mana be, senuti anona nampa senuti Kotive,Masidem sagaranene, anon avi nampa eranti emana marano.Masidem anene eyi ayika intika manta fawarure masiden anene emana uwantukanam."

Kamapim tok hait

4¹ Bihain long ol dispela samting mi lukim wanpela dua long heven i op. Wanpela singaut mi bin harim nambawan taim i tok long mi olsem krai bilong biugel, na tok, "Yu kam antap long hia na bai mi soim yu long wanem bai i kamap bihain long ol dispela samting."²Kwik taim spirit bilong God i opim ai bilong mi na mi lukim wanpela man i sindaun antap long wanpela sia king i stap long heven³Na man husat i sindaun long dispela sia king, lukluk bilong em olsem stone jasper na retpela ston kanelian na renbo i raunim dispela sia king na dispela renbo i olsem grinpela stone em dia tumas. Ol i kolim emiral.

⁴Long dispela wanpela sia king, i gat ol narapela 24 sia king i raunim na ol 24 hetman i putim longpela waitpela klos wantaim hat bilong king long het bilong ol.⁵Bikpela nois bilong klaut i pairap na bikpela lait i sut i go aut long dispela sia king. 7-pela lam i lait i stap long pes bilong sia king, ol dispela 7- pela lam i makim 7-pela spirit bilong God.

⁶Long pes bilong sia king i gat wanpela solwara stap olsem glas na i klia tru na i sain. Na long namel bilong dispela sia king na raunim dispela sia king, I gat 4-pela animol i gat laip i stap na planti ai i raunim olgeta hap long pes na long baksait bilong ol.

⁷Nambawan animol i gat laip i luk olsem wanpela laion na namba tu animol i gat laip i luk olsem yangpela bulmakau na namba tri animol i gat laip i luk olsem pes bilong man na namba 4 animol i gat laip i luk olsem tarangau i flai.⁸Ol 4-pela animol i gat laip, wan wan bilong ol i gat 6-pela wing, ol i gat planti ai i stap antap long het na long aninit. Long nait na long de ol i no save malolo long tok, "Holi, holi, em i holi long Bikpela God i gat Olgeta Strong, husat i bin stap bipo, stap nau na bai kam bihain."

⁹Taim ol dispela animol i gat laip i givim biknem na glori na tok tenkyu i go long dispela man i sindaun long sia king husat i save stap oltaim, oltaim,¹⁰ol 24 hetman save putim het i go daun long man i sindaun long sia king na ol i lotu long man i stap oltaim oltaim. Ol i rausim hat king bilong ol i go daun long sia king, na tok.¹¹"Biknem em i bilong yu, Bikpela bilong mipela na God bilong mipela, yu kisim olgeta glori, powa na biknem, yu bin kamapim olgeta samting long laik na tingting bilong yu na yu i bin wokim olgeta samting."

Kamapim tok hait

5¹Naemi semi amone'u mini waita kumanturemi kini yuyi sagoka, bemi mana afaum yaumi fakarem ba. Ka'r awafa afaunti agakam,mini afaun yaumi 7- nia ufanako uyaduka. ²Mana erarugam Ankeru ano eram wayafike arama semi,"Iyewa mini afaun yaumi rirena mini ufami rakagatene?"³Mana waita inarufagafi mana magafinafi mag'aupenafi buwa mini afaun yaumo yantanayomi. ⁴Semi anoifi rageu nayeyara mana wayi mini afaunti buiyanta nanimisefo. ⁵Afo yepikem mana anom waita sisimemi," Ifi'iburagano.Amonano! Mana Judayuyi anona fusimano,Deviti anau'unam,A'i yakagaga.Mini 7-nia ufaunti rakaremi mini afaunti iyantatene."⁶Mana sipisipi agai kimanoni sago yau'awanapim itarembami 4-a aum marewa anene 24-a yinom waita waka.Mini sipisipi aga aruruka teye.7-nia amaka rugam 7-nia augam duka.Minimi Kotini 7-nia ayomi maden mana magaga dami bugeyige uga. ⁷Mini afaun yaumi ayanu gapake omantuka kiniyuyi sagoka kumakami.⁸Afo sipisipi aga ano mini afaun yaumi maremi,4-a aumba anene nampa 24-a yinom waita yeyugaka yinom magafim duka.Mana mana wayi kawoyanu koriyau'yu awogu mukuo ewam,yima kukun ewam wata anasi ugaduka.⁹Yemi auwen igu ma'ni

sire raruka," emi amaka fuga sire oyu i radare mini afaun yaumi iyanta nonane. Nayeyare, emi aruma fu'duyami eni naremano, madem wata anasi aya'uga, maden awafao yeya sewayi, madepake Kotipa yiga ¹⁰Emi minura nami madem Kotini wata anasi'yi emi Kotini anom yogam waita yi'emi, mana maga rafisiteye. ¹¹Naemi amoneve intaunami nesu ankerogu anomi kimanoni sagoka yaku'uga, 4-a aumba aneneyu, nampa yinom waitayu. Yemi amaka 10-tauseniayi ugano. ¹²Yemi ano'na ka aravoka uremi manisika, " Mana sipisipi aga'i aruruka mise, anonavi maremi, asumi, soke intitawa, ano eranampa. ¹³Intaunami maside anene Koti uwantuka anene yu inarufa wami, maga amuga, maga aupem, bunom aupem bam anene yu yemi ma'nisika, " Anonavi amego, soke eranampa kinuyi kagakao kumakayimi, mini sipisipi aga'ano wapa binana maden nuram rafisino. ¹⁴Afo, 4-a aumo duka anene yuanomi manisiga, "Fugave!" Afo yinom waitayu yeyu magapa remi mono sakaga.

Kamapim tok hait

5 ¹Bihain mi lukim dispela man i sindaun long sia king, em i holim wanpela buk i gat raitin i stap long tupela sait, em i holim long han sut bilong em. Ol i pasim dispela buk wantaim 7-pela mak. ²Mi lukim wanpela strongpela ensel i singaut strong na i tok, "Husat inap tru long opim dispela buk na brukim ol dispela mak?"

³I nogat wanpela man long heven o antap long graun o ananit long graun husat inap long opim dispela buk o long ritim. ⁴Mi krai bikpela long wanem i no gat wanpela man inap long opim dispela buk o long ritim. ⁵Tasol wanpela bilong ol hetman i tokim mi, "Noken krai. Lukim! Dispela Laion bilong lain Judah, na tumbuna bilong Devit, em i win pinis. Em inap long brukim 7-pela mak na opim dispela buk."

⁶Na mi lukim wanpela Pikinini Sipsip i sanap namel long sia king, na long ol 4-pela samting i gat laip na long 24 hetman. I luk olsem ol i bin kilim dispela Pikinini Sipsip. Em i gat 7-pela kom na 7-pela ai. Dispela i makim 7-pela spirit bilong God em i bin salim i go aut long olgeta hap graun. ⁷Em i go kisim dispela buk long han sut bilong dispela man husat i sindaun long sia king.

⁸Taim Pikinini Sipsip i kisim dispela buk, ol 4-pela samting i gat laip na 24 hetman i daunim ol yet long ai bilong em. Wanwan bilong ol i gat gita na ol gol dis i pulap wantaim naispela smel smuk, i makim prea bilong ol bilip manmeri.

⁹Ol i singim nupela song olsem, "Yu inap tru long brukim ol mak na opim dispela buk. Long wanem, ol i bin kilim yu dai na long blut bilong yu tasol, yu baim bek olgeta lain manmeri, wantaim kainkain tokples, na long olgeta hap graun i kam long God. ¹⁰Yu mekim ol i kamap lain manmeri bilong God na ol i kamap ol pris bilong mekim wok bilong God, na ol bai bosim dispela graun."

¹¹Bihain mi lukim na harim nek bilong ol planti ensel i stap raunim sia king, na ol 4-pela samting i gat laip, na ol hetman. Namba bilong ol i olsem 10 tausen bilong 10 tausen na tausen bilong tausen. ¹²Ol i singaut bikpela olsem, "Dispela Pikinini Sipsip ol i bin kilim, em inap tru long kisim biknem, blesing, glori, gutpela tingting, strong na pawa."

¹³Mi harim olgeta samting God i bin wokim i stap long heven na antap long graun na ananit long graun na insait long solwara. Ol i tokaut olsem. "Givim biknem, glori na pawa i go long dispela man husat i sindaun long sia king, na i go long dispela Pikinini Sipsip, long bosim oltaim oltaim. ¹⁴Orait, 4-pela samting i gat laip i tok, "Em i tru!" Na ol hetman i daunim ol yet na lotu long em.

Kamapim tok hait

6 ¹Semi amonewaunam Sipsipi aga ano sevenia buku wapike mana buku diyemi. afo, intewaunami mana yepike eliwa afa safura mano aravoka iyimi inaru a'yanta sire semi "Yeno". ²Semi amoneu mana efar osimi. Mini naro kumakayimi ayapim isanta fakarukami, anoka Kinuyi ata u'akaruka. Bemi yema masiden aruvinti yakagamise inae'm aruvintimba yakagara yowarewa. ³Mini gana sipisipi aga ano ena afaun yaumi diyemi, semi intewaunam ena afa safuramano (2nd) semi "Yeno". ⁴Aka i'naemi ena igayanta kewan nare osimi yema fawaremi. mini naro kumakayimi amimi mana magaga ara faru anene manta fasa danana minifi wam inim waitayu yeyiranti yiruwure yiruma fugogo. Mini naro kumakayimi anona soparo amiruka. ⁵Afo sipisipi aga anomi gamore yaumi diyemi. semi intewaunami ena afa safuramano (3rd) semi, "Yeno." Semi mana Kumayu osimi amone; u mini naro kumakayimi sigeli ayapimi fakaruka. ⁶Semi inte waunami (4th) eriwam safuramano aram baya yenyiwanapake remi, semi mana nura manoni yogantanoni meyami, mini amakai mana witi manoni umariuga. mana nuramanoni meyamano amaka kamore kilo manoni umanampa mana u'ga. Minugafo wasave nampa wainimi

ana bu gaono.⁷Afo sipisipi aga anomi eliwa yaumi diyemi, semi inte'u eriwaka wam afa safura mano semi, "Yeno."⁸. Minigake i'nae'mi semi mana grei osimi amone'u wata mini amuga kumakami ben avi'i Fuginti, wafa fukam waitayuyi magu mano ben aneka awakurewa. Yemi nampami mana magaga dafisinoya yimidemi watanasi soparo nako yiruma fudem, anon antaro nampa savi aianene nampa mana magafikena afa safuramano.⁹Afo sipisipi aga ano diyemi mana siyan afaunti, semi kantata ya amenapa amone'u wata yimamamii feyapaose yiruma fudukam, nayeyara yemi Kotin'a siyimevemi asintim eran duka.¹⁰Yemi erarure aravoka ruremi semi, item waitamanowafi masiden anenega'o dafisemotemi, emi atekemi masidepa fugasiga. Nade kanawa fa wanawa emi yema watanasiyi anta dayintewa meyami mana magaga watamo yiruma fudukam yimiteve ?¹¹Naemi yemi yimiduka mana iya efam wa'do, mana mana wayi. yemi yiyimiduka yigemi sitoka dafisewana masidem yigenti mana yogam waitayu nampa afa wawa, aunanamose wafa'o yiruma fudukam.¹²Afo sipisipi aga ano afaun yaumi diyemi mana siyamifo afapake mana semi amonewaunami anona magunti demi. A'i gewayi kasi wadoyi imi biyomano nareyi emi.¹³Maside ofu yu ano fafase kumemi makafim, fiki agamo bu afugagemo fafasini emi. erar susuwanamano yema avekemi.¹⁴Inarumano kipami yuwasiganta rada'imi, Maside anuyu nampa ailani yu yemi makumi yeraremi bovemo¹⁵Naemi mini madem mana magaga kimanon nampa yivi dukam watanasi nampa ami dafisiru wa, amuna anene dukam waitayu wa, eram waitayu wa, masidem watanasiyu famo yogewam nampa fa wam waitayu. ano anu aifim o'nafa ayipipa ayofage wam.¹⁶Yemi mini waitayu ano anumano nantawa omanonanti semi, kide kuma senu timuga fikasikare iyemo sagoka kumakemo wam waitamano orasipa ayofasikano, sipisip aga anoni simamuyanti.¹⁷Nayeyara mini anona nurami yenti ara anene ba yigafo. . iyewa itama erariteve.?

Kamapim tok hait

6 ¹Mi bin lukim taim pikinini sipsip i opim wanpela bilong ol 7-pela buk, na mi harim wanpela bilong ol 4-pela wel animol i singaut olsem klaut i pairap na i tok olsem, "Kam!"²Mi lukluk long hap wanpela waitpela hos i stap. Man i sindaun antap long dispela hos i holim bunara na ol i givim em hat bilong king. Em i kam aut olsem win man bilong pait na redi long winim pait.

³Taim pikinini sipsip i opim namba tu buk, mi harim namba tu wel abus i tok olsem, "Kam!"⁴Bihain long dispela, narapela hos i ret olsem paia i lait, i kam aut. Man i sindaun antap long dispela hos i bin kisim tok orait long rausim bel isi pasin long dispela graun, bai ol manmeri i ken kilim ol yet i go i kam. Long dispela man i sindaun antap long dispela hos, ol i givim em wanpela bikpela bainat.

⁵Taim pikinini sipsip i opim namba tri buk, mi harim namba tri wel animol i tok olsem, "Kam!" Mi lukim bilakpela hos na man i sindaun antap long em i holim skel long han bilong em.⁶Mi harim wanpela singaut namel long ol 4 - pela wel abus tok olsem, "Pei bilong wok long wanpela de, em inap long wanpela kilo bilong wit, na pei bilong wok long wanpela de, em inap long tripela kilo bilong bali. Tasol i noken bagarapim oil na wain.

⁷Taim pikinini sipsip i opim namba 4 buk, mi harim nek bilong namba 4 wel abus i tok olsem, "Kam!"⁸Bihain long dispela, mi lukim wanpela hos, kala bilong en, em grei. Man i sindaun antap long dispela hos nem bilong em Dai, na ples bilong ol man i dai pinis i wok long bihainim em. Ol i givim namba long bosim wanpela kota bilong dispela graun, long ol i ken kilim i dai ol manmeri wantaim bainat, na wantaim bikpela hangre na kainkain sik nogut, na wantaim ol wel animol bilong graun.

⁹Taim pikinini sipsip i opim namba 5 buk, mi lukim aninit long alta, ol tewel bilong ol man husat ol i bin kilim i dai pinis, bilong wanem ol i bin autim tok bilong God na ol i gat strong bilong autim tok.¹⁰Ol i singaut strong na tok, "Man husat i bosim olgeta samting, yu holi na tru olgeta, amas taim i stap yet long yu bai kam na skelim pasin bilong ol manmeri i stap long graun na givim pei long ol man i bin kilim mipela?"¹¹Bihain ol i bin givim wanpela waitpela longpela klos long wan wan man, na ol i bin tokim ol bai ol i mas weit liklik taim inap ol man i kilim olgeta wanwok wantaim ol brata na sista bilong ol, olsem ol i bin kilim ol bipo.

¹²Taim pikinini sipsip i opim namba 6 buk, mi lukluk i stap na bikpela guria i kamap. San i kamap blek olsem blekpela klos na mun i kamap olsem blut.¹³Ol sta bilong heven i pundaun i kam daun long ples graun, wankain olsem pikinini bilong diwai fik i no redi long em i pudaun taim strongpela win i kam na seikim dispela diwai.

¹⁴Skai i lus nating olsem ol i rolim wanpela mat. Na olgeta maunten na ailan ol i lusim ples ol stap long em na go pinis.

¹⁵Bihain long dispela, ol king bilong dispela graun na ol manmeri i gat namba, na ol ofisa bilong ol ami, na ol man i gat planti kago, na ol strongpela man, na olgeta arapela manmeri, ol wokboi nating na fri man. Dispela ol lain i hait insait long hul bilong ol ston na namel long ol bikpela ston bilong ol maunten.¹⁶Na ol dispela lain i tok long ol maunten na ol ston, "Pundaun antap long mipela! Haitim mipela long pes bilong man husat i sindaun long sia

king, na long belhat bilong pikinini sipsip.¹⁷ Long wanem, bikpela de bilong belhat bilong ol i kam pinis. Husat bai inap long sanap strong?"

Kamapim tok hait

7

¹Naemi semi amonaunامي eriwam ankeru anomi erewam konaga itare wai mana maga,yemi susuwami yewan agipai eriwam konaga mana magaga nampa sorinomba,maden ya,anta. ²Semi ena ankeru afau urewapake urewai amone,mini ankeru Kotini afaunti makayimi, eraruremi aramanti eriwam ankeru yugukanti semi eyowaya matukayi magawa sorinom savi inanim. ³Magami, yami, sori nomi anami buwai karukanagai semi sesi yogam waita yinokai afauti agantana waminono.⁴Semi intaunامي wata nasi Kotini nampa rukayi, mini nampa yemi rukayimi 144,000 nia masidem Israeli akupikena wata anasi. ⁵Mini akupikemi 12,000 nia Juda wata anasi, 12,000 nia Rubenini akupike, 12,000 nia Gadi akupike, ⁶12,000 nia Asani akupike , 12,000 12,000 nia Naptalini akupike, 12,000 nia Manaseni akupike wata anasi.⁷12,000 nia simioni akupike, 12,000 nia Livaini akupike,12,000 nia Aisakini akupike ⁸12,000 nia jebuluni akupike , 12,000 nia Josepini akupike , afo 12,000 nia benjameni akupike yemi a'i matntuka.⁹Mini aneneyu yakagavimi, naem semi amonaunامي amuna wata anasi ugam, wata amaka bu yantatem. Masidem magufikem yei afo mana magafikem masidem akum, afo maside ena ena magagake ena waya sewanu ba. Sipisipi iya ontanoni sia kini augaka yema itabuga. Iya ana efam unam bado urukemi pami ana yiyaka fakaruka. ¹⁰Afo yemi ano'naga arama semi , " Wata yu owayege yivigago, senuti Goti sia kini ga kumakayimba sipisipi iyaontanoni yoganti¹¹Maside ankeru sia kiniga itama yaku omi afo yi'nom waita yu ba fo'a afa waiwam maside yu yen yinom magafim depaya yorasi magafim da kumem Gotini augaka. Afo yemi beka lotu emo. ¹²Afo yemi semi, Fuga ugane! Masidem eran rukam Koti avi yani ono. Ame no anon avi . Afo susuve sakano Goti awogu inti nampa amonanti rukam, maside nuram wayive , Fugave.¹³Naemi mana anom waita ma'nisirem sintaem, " Yemi efam unam pado urukayi, yemi item akupikem ba itepakem yige ye?" ¹⁴Sasame'i, Anom waita o emi amonageve", afo bemi sem ma'nisirem sasamem," mini wata yui umantike fasa yigayimino yemi sipisipi aga anoni narefim yenti anene sese uma efariuga. ¹⁵Mi'nugami se yemi Kotini kaga yaga bemi madem wa'yawam ba ayufum beni mono naupa bemi. Mini waita iye kaga yaga kumakayi yemi rafi'yikatem. ¹⁶Mi'nugami, yemi yaranti buitemo nonanti bu yiyitem enaya'ba. A'i bu yigatem, afo igamano wa yemi bu yukatem. ¹⁷Mini sipisipi aga kaga ya a'wanapim bayi yenti rafisim waita batem, afo yemi rafi'dem aum bam nomi yimitem. Kotimi yen yigaupkem yi'nu arun yikatem.

Kamapim tok hait

7 ¹Bihain mi lukim 4-pela ensel i sanap long 4-pela hap kona bilong dispela graun, na ol i pasim strong win long kamap long 4-pela hap kona bilong dispela graun na long solwara, na long ol diwai.²Mi lukim narapela ensel i kam antap long san kamap, dispela ensel i gat mak bilong God long em. Em i singaut strong long ol 4-pela ensel husat i bin kisim tok orait long bagarapim dispela graun na solwara.³Noken bagarapim graun, solwara na ol diwai inap mipela i putim mak long het bilong ol wokman bilong God pastaim.

⁴Mi harim namba bilong ol lain manmeri husat i kisim pinis mak bilong God, em i olsem 144, 000 manmeri. Ol dispela manmeri long olgeta lain bilong Israel.⁵Insait long ol dispela lain, 12, 000 manmeri bilong lain Juda, 12 000 lain manmeri bilong Ruben, 12, 000 lain manmeri bilong Gad.⁶12, 000 lain manmeri bilong lain Asa, 12 000 lain manmeri bilong lain Naptali, 12, 000 lain manmeri bilong lain Manase.

⁷12, 000 lain manmeri bilong lain Simion, 12, 000 lain manmeri bilong lain Livai, 12, 000 lain manmeri bilong lain Isaka,⁸12, 000 lain manmeri bilong lain Jebulun, 12, 000 lain manmeri bilong lain Josep, na 12, 000 lain manmeri bilong lain Benjamin, ol i bin kisim mak pinis.

⁹Bihain long ol dispela samting, mi lukim bikpela lain manmeri i planti tumas, man i no inap long kauntim ol. Ol i kam long olgeta ples na long olgeta lain manmeri bilong olgeta hap graun, na bilong olgeta kainkain tokples. Ol i sanap klostu long sia king long pes bilong Pikinini Sipsip. Ol i werim longpela waitpela klos na holim lip bilong pam diwai long han bilong ol.¹⁰Na ol i bikmaus na singaut olsem, "Kisim bek ol man, em wok bilong God bilong mipela i sindaun long sia king na bilong Pikinini Sipsip."

¹¹Olgeta ensel i sanap raunim sia king na ol hetman na 4-pela wel abus olgeta i daunim ol yet i go daun tru na putim pes i go daun long graun long ai bilong God. Na ol i lotu long em.¹²Na ol i tok, "Tru tumas! Liptimapim nem

bilang God i gat olgeta strong. Givim biknem na glori long em. Na tok tenkyu long God i gat gupela tingting na save, em i save stap oltaim oltaim! I tru!"

¹³Bihain wanpela hetman namel long ol i askim mi na i tok, "Ol lain i werim waitpela klos, ol i bilang wanem lain na ol i kam long wanem hap?"¹⁴Na mi tokim em, "Bikman, yu save," na em i tokim mi olsem, "Dispela ol man husat i bin kam aut long dispela taim bilang bikpela hevi. Ol i bin wasim klos bilang ol na mekim kamap waitpela insait long blut bilang Pikinini Sipsip bilang God.

¹⁵Long dispela as, ol i stap klostu long sia king bilang God na ol i lotu long em long san na long nait insait long haus lotu bilang em. Na man husat i sindaun long sia king bai i lukautim ol.¹⁶Olsem na ol bai i no inap long hangre gen long kaikai o nek bilang ol i no inap drai long wara gen. San bai i no inap kukim ol na paia tu i no inap kukim ol.¹⁷Dispela Pikinini Sipsip i stap namel long sia king bai i stap wasman bilang ol, na em bai lukautim ol na givim ol wara i gat laip. Na God bai i rausim olgeta ai wara long ai bilang ol."

Kamapim tok hait

8 ¹Mana sipisipi iya ontano riegem 7 nia maki, Inarufa awa bu sika sitoaya karakefabuka. ²Naemi amonaunami 7 nia ankerogu Goti augaka itabuge 7 nia ufem fakaruka. ³Ena ankeru yeravem mana goli yau awogu muku amira altaga itavem. Gotimi amakukum ewam wata nasi goliga alta ano'na manoni sia kiniga uka. ⁴Muku ewam anene wa amakukum waita yuyi augam mukinti Goti wapa urem mana ankeru ano ayapim goli yau wapim. ⁵Mana ankeru ano altafikem mana'a iga mantem dam yupentam gem awogu muku ewam yaufim. Naem bemi mini yau itafuram mana magaga kumimi afo anoka afayu untarem inaru simi maga uwaem. ⁶Yemi 7 nia ankerogu ufem fakarukayi a'i itaga ufem arira. ⁷Ma'e a'nam ankeru ano beyi ufem arewam afo enayom aisi nampa iga narefim mana fini uga, bemi itafuram mana magaga kukam afo mana magaga kamorea awo'a yukem. Kamore'a fikem mana awo'ami yayu nampa maside namaru. ⁸Ena ankeru mano ufem fufusewami afo mana anunamap iga kewam anuyi ugayi kevem wami afo bunopim rauntem. Kamore'a awo'a wapikem mana awo'a bunomano wayema nare yi em. ⁹Kamore'afikem mana awafa buno pikem aumakam anene yu fugem, afo kamore'a fike mana akum sipisipi saviem. ¹⁰Afo kamore'a bam ankeru beyi ufem arem, mana inona ofu inarufake fafasem igayi em kumem. Tosi yanta kemi afo ano'na wa sito nomi kamore'a mana awo'afim on ugagem. ¹¹Mini ofu avi'i Womwudi. Kamore'a nopike mana nomi ika dewam, afo amunami mini savi nom nare fuka. ¹²Foga wam ankeru beni ufem arimi, a nampa biyomi rayimona yi emi ofumose kamore'a fim rayiminayi em, minugami a; ai biyom nampa ofu yu ayufungaga. Mini kamore'a mano afuna em ena kamore'a sagami afo kamore'a afun emi omba ivem. ¹³Semi amone be inte wauna mana akiki mentapa inarufa agem yevevem orum magem manisem, "Ategano, ategano, magafim wam watanasi. Nayeyara ena kamore'a ufem rafika kamore'a ankerogu fufus sira rafide wane.

Kamapim tok hait

8 ¹Taim dispela Pikinini Sipsip i opim namba 7 mak, long heven i nogat nois long liklik taim. ²Bihain mi lukim ol 7-pela ensel husat i bin sanap long ai bilang God na ol i bin holim 7-pela biugel.

³Narapela ensel i kam na i holim wanpela gol plet bilang givim gupela smel na i sanap long alta. God i givim planti moa smel samting bilang givim olsem ofa wantaim prea bilang ol bilip manmeri long gol alta i go long sia king bilang Bikpela. ⁴Smok bilang dispela smel samting wantaim prea bilang ol bilip man i bin go antap long God long gol plet i stap long han bilang ensel. ⁵Dispela ensel i kisim ol hap paia long alta na putim i go insait long plet i gat gupela smel i stap long em. Bihain em i tromoi dispela plet i kam daun long graun na bikpela tanda i pairap wantaim laitnin na graun i guria.

⁶Ol 7-pela ensel husat i holim 7-pela biugel i redi nau long winim biugel. ⁷Taim namba wan ensel i winim biugel bilang em na narakain ais na paia miks wantaim blut, em i tromoi i kam daun long graun na i kukim olgeta wanpela bilang tripela hap bilang graun, wanpela bilang tripela hap bilang ol diwai wantaim olgeta gras.

⁸Taim namba tu ensel i winim biugel na wanpela samting olsem wanpela bikpela maunten paia em i lait i stap na em i pudaun i go insait long solwara. Wanpela bilang tripela hap bilang solwara i tanim kamap blut, ⁹wanpela bilang tripela hap bilang ol samting long solwara i gat laip i dai, na wanpela bilang tripela hap bilang ol sip i bagarap.

¹⁰Taim namba tri ensel i winim biugel bilang em, wanpela bikpela sta i pundaun long skai i kam daun olsem paia, em i lait olsem tots na sain insait long wanpela bilang tripela hap bilang ol bikpela wara na ol likilik wara. ¹¹Nem

bilang dispela sta, em Pait Lip. Wanpela bilang tripela hap bilang ol wara i kamap wara i pait nogut na planti manmeri i dring dispela pait wara nogut na ol i bin dai.

¹²Taim namba 4 ensel i winim biugel bilang em, God i mekim wanpela bilang tripela hap bilang san, mun na sta i no lait, olsem na san, mun na sta ol i kamap tudak, na wanpela bilang tripela hap bilang dei na nait i nogat lait.

¹³Mi lukluk yet i stap na mi harim wanpela tarangau i palai antap tru long skai na i bikmaus olsem, "Lukaut lukaut, na lukaut, ol lain manmeri husat i stap long graun. Long wanem ol narapela tripela biugel ol redi i stap long tripela ensel bai i winim."

Kamapim tok hait

9

¹Naemi faipi ankeru ano beyi ufem arinanim. Semi Jonimi amo newaunam mana ofu Inarufa fafasem mana magaga kuka. Mini ofum mano fakarukane memapa kukam masipikeki minimi beni kipantawa iwam masi.

²Bemi mini masi auwonti rirami beni kipantawa buwam mini masipike imumano susuwa mano manta ofaurama ofu manta ayufunaka. ³Mini emupike fintomi maka amuka uka, Kotimi eranti yemi yimidami mana magagakena iyawaru. ⁴Koti siyime atayami anami bu kaukosemi, ma'e mana'a yayana nampa yami, minuga mise yemi watami fami anagaitemo yemo Kotini uyakanti yorasika iwanam. ⁵Fintomano eyo wayami bu mantukane wata anasimo yiruma fuginti. Minugami yemi eyo waya yimemi semi wata anasi anom umara yimego faipia buyoka ana. Mini anene manoni ai'i mae uwa iyaontanoni mana waitamo anamo kakani. ⁶Mae mini kanakawaita anasi fugi a'nanti afakanayo, minugamise mana fugi ayim bu afakatemo. Yemi fugi ranti ano yiyiri item, mini nam fugintano bu fakatemi yemi. ⁷Mamini fintonu ano osi abu awa ruke arubirante ugani itemo. Mini osinu yinoka, kim manoni koli atakanta wane. Afo yenyorasi ano wata yorasikana ukane. ⁸Yenti yi'no yaumano anasiyi yinoyau yanta ugam, yen yiwayam manomi layonim awayani ugam. ⁹Yenti kafaka sota ani ga uwantuga. Afo yemo agebomi yen yayapike amuna sasawa ebem ifikanta amuna karaisi nampa osinu arubika bewaniuga. ¹⁰Yen yinefim uwai wane mae iyawan amefinata uga yime mano eranti makane wata anasimo anaka inani faipia buyokao. ¹¹Mini ikipam masi anoni ankeru ano kinata yeka rafi sitem. Mini ankeru ano abi'i Hibruyu yafake Abadoni afo Krikiyu yafake mi Apolioni. ¹²Ananta sabi fawarube ai kipaka. Intago! mini umar anepa, karumarafo yinani. ¹³Afo sikisi ankeru ano beni ufemo arinami, semi intarukaunabe mana amerakomose foa komumanoni kasi funta sako'o Koti adeka wam koli yaufikem. ¹⁴Mini amerakomano sikisi akeroano samem ufemano asemo foa ankeru yufretisi no awanapim karabusi ugayi rana bogo. ¹⁵Mini nura, mini kana biyom wa ka fawarim, mini foa ankeru Kotimi yemi uyamakakem ankeruano dami bemono taria fim wata anasi yirinoya. Mini ankeru kuo yemo be rafise eyo kana, biyom wa i yinanim. ¹⁶Semi arubim waita yi nampa intarukau iyemo osikao kumantomi 200 milienia aruvimwaita. ¹⁷Semi kaimi amonauna, nesu osimi wami masidem watamano kumaka minika, yenti kafa sotagake nare ikayanti kewam, kumayu blu wa eafu salfa ommi. Mini osinu yenomanomi layoni anoni ukane, eyo yewauntike iga; atiewam imunewami iga anegam yebewane. ¹⁸Mana taria ayapa wata anasi imumano, wa afa igamano yen yofeke yagagabuga. ¹⁹Mini osinuyi eranti ye yiwauntim wami yen yimemano mema ameyiuka yemi yinom make mi wata anasi sabi uyikewa. ²⁰Mana a wata anasi bu fukayi ma mini sabi antafike, yemi yeyi sabi anta yanti siku no busika afo yemi sabi awamuka rotuim antami ifaburuka, mini kusai kotimi koriyu, silvayu, brasiyu, omba yawa anene yui aukam bu amonebe, akakam buwam beintebem, ai buwamise bubewa.

²¹Minukami yemi Kotimi sikuno busika wata mose yiruma fugom wa uwa anta wa muna kotikao lotu sika wa monko anta wa enoyi anene umo mararanta.

Kamapim tok hait

⁹ ¹Bihain namba 5 ensel i winim biugel bilang en. Mi, Jon lukim wanpela sta i stap long heven i pundaun kam daun long graun. Dispela sta i holim ki bilang hul i go daun na i no gat pinis bilang en. ²Em i opim maus bilang dispela hul i no gat pinis bilang em na bikpela smok i kam aut long dispela hul i olsem smok bilang bikpela paia. Bikpela smok na win i kam aut long dispela hul i mekim san na skai i go tudak.

³Insait long dispela smok grasopa i kam aut long graun, na God i givim ol strong olsem skopion bilang graun. ⁴God i tokim ol long noken bagarapim gras, o ol arapela grinpela bus samting na diwai, tasol ol i ken bagarapim ol man i no gat mak bilang God long pes bilang ol.

⁵Ol grasopa i no kisim tok orait long kilim i dai ol dispela manmeri. Tasol ol i kisim tok orait long givim bikpela bagarap long ol manmeri insait long 5-pela mun tasol. Na pen bilong dispela samting bai i olsem posin bilong skopion i bagarapim wanpela man.⁶Long ol dispela taim ol manmeri bai i painim rot bilong dai, tasol ol bai i no inap painim wanpela rot bilong dai. Ol bai i gat bikpela laik long dai, tasol dai bai i no inap kisim ol.

⁷Ol dispela grasopa i luk olsem ol hos ol i redim bilong i go pait. Long het bilong ol dispela hos, samting olsem gol hat bilong king i stap. Na pes bilong ol i olsem pes bilong ol man.⁸Het gras bilong ol i olsem het gras bilong ol meri, na tit bilong ol i olsem tit bilong laion.⁹Siot kapa bilong ol i olsem ol i wokim long aion. Na taim ol i flai, wing bilong ol i wokim nois olsem krai bilong planti karis na hos i go long pait.

¹⁰Teil bilong ol i gat posin olsem teil bilong skopion na long teil bilong ol i gat strong bilong bagarapim ol manmeri inap long 5-pela mun.¹¹Ensel bilong dispela hul i nogat pinis bilong em i lukautim ol olsem King. Nem bilong dispela ensel long tok ples Hibru em Abadon na long tokples Grik em Apolion.¹²Nambawan nogut i kamap na i go pinis. Harim! Bihain long dispela hevi, i gat tupela bikpela hevi moa bai i kamap.

¹³Taim namba 6 ensel i winim biugel bilong em, mi harim wanpela nekt i kam long 4-pela kom bilong alta ol i wokim long gol i stap klostu long God.¹⁴Dispela nek i toktok long namba 6 ensel husat i gat biugel na i tok, "Rausim ol 4-pela ensel mi kalabusim ol long bikpela wara Yufretis na ol i ken go fri."¹⁵Long dispela taim, dei, mun na yia i kamap, ol 4-pela ensel husat God i bin redim ol, ensel i lusim ol i go fri long kilim namba tri hap bilong ol manmeri. Ol dispela ensel i bin stap redi na weitim dispela aua, dei, mun na yia long kamap.

¹⁶Mi bin harim namba bilong ol soldia husat i sindaun long hos i olsem 200-milion.¹⁷Long driman bilong mi, mi lukim ol hos na ol man husat i sindaun long ol dispela hos i olsem, siot kapa bilong ol i ret olsem paia, dakblu na olsem yelo salfa ston. Ol het bilong ol hos i luk olsem het bilong ol laion, na long maus bilong ol, paia, smok na salfa i kam aut.

¹⁸Wanpela bilong tripela hap bilong ol manmeri i bin dai long smok, paia, na salfa i kam aut long maus bilong ol.

¹⁹Na strong bilong ol dispela hos i stap long maus bilong ol na teil bilong ol i olsem teil bilong ol snek na ol i gat het i givim bagarap long ol manmeri.

²⁰Ol arapela manmeri husat ol i no dai long ol dispela samting nogut, ol i no tok sori long pasin nogut ol i bin mekim na ol i no bin lusim pasin bilong lotu long spirit nogut, na god giaman bilong gol, silva, bras, ston, na diwai samting i no gat ai long lukim, yau long harim, o lek bilong wokabaut.²¹Na tu ol i no tok sori long God long ol man ol i bin kilim na long ol sanguma pasin bilong ol, o god giaman ol i bin lotuim, o ol pasin pamuk we ol i bin mekim na long ol samting ol i bin stilim long ol arapela.

Kamapim tok hait

10 ¹Semi, Joni amonau nami mana era anker'o'ano inarufake kuka.Konamano fikagam,afontam benanoka wami.benorasi'kake a'igani ewami,aimano igagani ewami. ²Bemi mana sito afaun yaumi fakaruka ge'ene,benayapim,mana sito afaun yaumi fakarukage'e ugano, aimi ayanugapai buno amuga remi mana aimi ayanepa maga amuga renem.³Na emi bemi eram wadebem mana anona afa iyanata waduka. Naemi laiyni mano asini uremi wademi.wa'orimi,Mini 7-nia konamano kaigasemi ⁴Yemo mini 7-nia kona manomo kaigase'i,semo intauna waya afaulim agararare sunami inarufake mana arantano semi,"Mini 7-nia konamanoni aupa waya fakarewa afaun yaufimi buagarano."⁵Naemi mini anker'o amonau nami bunomba maga amuga wage'ene,ayanugami manta inarufa yani uremi. ⁶Bemi sima fawaremi mini waitai maden nuramo wari wari ugayimi,inaruwa magawa buno aupem wa'anene nampa amua'o wa'anene nampa.Mini,ankero'ano semi, "Kotimi ena kanami ame'vem ave buyitene. ⁷Afo mini nuram 7-ni anker'o ano ufem asinami mini nurami Koti amo aupa wambaya fakagi'itene kasanampa waitayuo sigani uremi."⁸Mini Inarufake amerago semo wafa intarukauno yewayegam senampa asiga".Mini afaun yaumi omarano anker'o'o buno amugawa maga'amugawa wami riyeno."⁹Afo semi mini anker'o waka orabe sito afaun yaumi simeno sunam bemi senanati manisiga, "emi mini bukumi mante nano, ani yanta en awauka aseitemi afo mini nanami arai ai'itemi".¹⁰Semi mini sito afaun yaumi anker'o'ano ayapike omante narukau,aniyanta aseuga setiwauka naemi naman taunami sira'i siuga. ¹¹Naemi mana waita mano senanti semi, "Ewa sima fawarurewa wata anasi siyimeno,yenya nampa kiniyuwa.

Kamapim tok hait

10 ¹Mi, Jon i lukim wanpela strongpela ensel i kam daun long heven. Klaut i karamapim em, na reinbo i stap antap long het bilong em. Na pes bilong em i lait olsem san, lek bilong em i lait olsem pilar bilong paia²Em i

holim wanpela liklik buk, long han bilong em, i op i stap na em i putim lek long han sut bilong em antap long solwara na arapela lek long han kais bilong em antap long graun.

³Bihain em i singaut strong olsem wanpela bikpela laion i bikmaus. Taim em i singaut, ol 7-pela klaut i pairap wantaim bikpela nois.⁴Taim ol 7-pela klaut i tokaut, mi laik raitim ol tok mi harim i go daun long buk tasol mi harim wanpela nek long heven i tok, "Yu holim dispela tok bilong 7-pela klaut i stap hait na i no ken raitim i go daun long buk."

⁵Bihain dispela ensel mi lukim i sanap antap long solwara na long graun, i apim han sut bilong em i go antap long heven.⁶Em i tokaut long dispela man husat i save i stap oltaim oltaim, husat i bin i bin wokim heven na graun na solwara na olgeta samting i stap insait na antap long em. Dispela ensel i tok, "God bai i no inap long givim taim moa na weit."⁷Tasol long dispela dei taim namba 7 ensel i laik winim biugel, orait long dispela taim bai tok hait bilong God bai i kam ples klia olsem em i bin tokaut long maus bilong ol profet bilong em."

⁸Dispela nek mi bin harim long heven bipo i toktok long mi gen, "Yu go kisim dispela buk i stap long han bilong dispela ensel i sanap antap long solwara na long graun na yu opim."⁹Orait mi wokabaut i go long dispela ensel na tokim em long givim mi dispela liklik buk na em i tokim mi, "Yu kisim dispela buk na kaikai, em bai i swit olsem hani long maus bilong yu tasol em bai i mekim bel bilong yu i pen taim yu kaikai."

¹⁰Mi wokabaut i go kisim dispela liklik buk long han bilong ensel na kaikai, em i swit olsem hani long maus bilong mi tasol bihain mi kaikai pinis mi pilim bel bilong mi i pait moa.¹¹Bihain wanpela man i tok long mi, "Yu mas tokaut gen long dispela samting namel long planti manmeri, kantri, tokples na long olgeta king.

Kamapim tok hait

11

¹Yemi semi iya yaki simiduka, mini yakimi ma'de amonewam aneneyu semi sisimiduka. "Itavewa Kotini am'a ofa yukewam kaga atede minifim wam wata anasi madem bemo yimakukum ewayi yikefa. ²Afo buwa l Kotini ama'anon mapai iyafono,mini magumi mapai ena wata anasi yimiduka. Yenti ateka anona taunimi 42 biyoka savisaw itemono.³Semi sesi eranti kamyogam waita yimenami yepa bitetaminto, afo yemi agun anene wado itentamo, afo yemi yeravemi Ktini kasanampa wayami yepimi sitemo 1260' a' wayawam. ⁴Kam olivi anta napa kam on ugagam yaki Anonamano augaka itaga mana maga mano masidepa, mini abum waita yanti siga. ⁵Afo mana'a watayuo mamini kam yiwauti, igami yekam yofeke yitem afo yenti namugo yukatem.Enowa'o yeganto savi uyikara, mi'nurem yemi yiriri'ana item.⁶Ma mini waita kantano eranti makam sinamio inarufake a'i bu kumitem kanami kasanampa wayami sitemi, yemi eranti makantamise nomi sinami nareyi emi savi item mana ayapa maga nampa nesuyam ai'anene nayeyare yemi intanayom kanaga. ⁷Yeganti kasanampa waya sima kiparanami mana afa yanta yitemi beni kipanta wa iwam masipikeb aruvinti yekanampa manta itaratem.Afo yeganti yiruma fu'dem anon avi i maratam.⁸Yekan yumano taunimano akai magafim rukewatem, mini magugai yenyi anonamano keka yaga fukam maguga. Yemi avidemi Soddomi wa Isipi afo minimi wayegam waya. ⁹Nesu wata anasi wami nesu tok plesi,ena magu mano amonatemi yen yumi kamorea wayawam awana.Yemi a;ao sitemo yekam yumi imasifagoya matipim.¹⁰Yemi mana magafim ma'dem ayapa wayi intami kam awaum waita ganti fugimi,yunam nevemi no nevemi anoniure yimo uga,nayeyare yeganti wata anadimi anom yu yivisi'i yimiduka. ¹¹Kamorea wayawam yesakami mana aumi Kotipake yemi,yekantim yefegatem afo yegan yiga itavitemo.Anoniure wata anasi fegatemo mini waita kanti yimonanayom. ¹²Afo,naemi yeganti mana anona aranti itatentamo inarufake yemi yekam yiyimitem ma'nisirem."Ma'ni sirem semi manafa urokaru" sinami uritentami inarufa konapim yenyi namugo mano yimonewami.¹³Sa sinia kanafim, mana anona magunti ritemi, siyakam magufike mana magu kugufatem. Mini maguntano 7000 nia wata anasi yiremi, afo fa wayimi anom fegariemi Kotimi anon avi amemo Koti inarufa wayi. ¹⁴Kamyamu anoni anom umanti nampa agun anene kipemi. Intago kamore ya anoni uman nampa agun anene, ameurem yitemi. ¹⁵Naemi, mana siyamifo afapake kaka bam ankeru ano beyi ufen arem, anom aranti inarufake yemi semi "Mana maga manoni magumi fawaruga Kraisini magu senuti anona. Bemi anonayi ugerm watem ma'dem nuram". ¹⁶Afo kam waitamifo er iwam yinom waitamo yeyi kini kagaka Kotinapa kumakam`. Yorasi magafim ram kumimi Kotin augaka bemi anom avi amemo ¹⁷Yemi manisemo, emi susuwe sake yare, Anona Goti maside eram rukanowe, feyapa bemi magewa wanave, naye yara eyi eram a-i mantuka masidem wata anasi yuyi kini urem yeka rafika.¹⁸Masidem magufike wata anasi emi yiram anene amewa,afo emi Koti,eyi arami yoyivigara rafikanam. Magemi fukam wata anasi koka itavinayo,emi magerumi yimino presentimi yimino eyi yogam waita,yemi kasanampa waita nampa wata anasi en avipim bemi eka yimamkukum ewayi, yivi irukayi wa yivi rukayiwa.Mana maga manta savi'inona kanami yemino wata anasi

nampa.¹⁹ Afo naemo, Kotini mono mao inarufa onta rivim Kontraki bokisi yemi amonama mono ma naupa remo. Afo omano kanaga sagama anantem inaruga ,inaru asem, magunti rewe anon a-i rurem aisi fafasem.

Kamapim tok hait

11 ¹Ol i bin givim mi wanpela longpela gras, em i olsem wanpela stik bilong makim ol samting na ol i tokim mi, "Kirap na makim tempel bilong God na alta na kautim ol amas manmeri i stap insait na lotu.²Tasol noken makim autsait long banis i raunim tempel bilong God, dispela hap ples ol i bin givim long ol narapela lain manmeri. Ol bai krungutim dispela biktaun i holi inap long 42 mun.

³Bai mi givim strong long tupela witnes bilong mi long ol, na ol bai i werim klos bilong sori, na i kam mekim tok profet long God insait long 1, 260 dei."⁴Tupela oliv diwai na tupela stik lam i bin sanap long pes bilong Bikpela bilong olgeta hap graun, em i makim dispela tupela witnes.⁵Sapos sampela man i ting long bagarapim dispela tupela witnes, paia bai i kam aut long maus bilong tupela na bai kukim ol birua bilong ol. Sapos sampela man i gat tingting long bagarapim tupela witnes, long dispela rot tasol tupela bai i kilim ol i dai.

⁶Dispela tupela witnes i gat strong long pasim skai long ren bai i no ken pundaun inap long taim tupela i tok autim tok profet. Ol i gat strong long tanim wara i kamap olsem blut na long bagarapim olgeta hap graun wantaim ol kain kain sik nogut long wanem taim ol i laikim long en.⁷Taim tupela i pinis tok autim tok profet, wanpela wel abus i kam antap long hul i no gat as bilong en bai i kirapim pait wantaim tupela. Na em bai i kilim tupela na winim pait.

⁸Bodi bilong tupela bai i slip nabaut long rot bilong biktaun, long ples Bikpela bilong ol i bin dai long diwai kros. ol i kolim Sodom na Isip long dispela hap makim olsem tok piksa.⁹Sampela bilong olgeta lain manmeri, tok ples, ol kantri bai i lukluk long bodi bilong tupela insait tri na hap dei. Tasol ol bai tambuim bodi bilong tupela long planim insait long matmat.

¹⁰Husat ol lain manmeri i stap long olgeta hap graun i harim olsem tupela witnes i dai pinis, ol bai i amamas long kaikai na dring, long wanem dispela tupela profet i bin givim pen long ol manmeri bilong graun.¹¹Tasol bihain long tri na hap dei, wanpela win bilong laip i kam long God bai i go insait long tupela na bai tupela i sanap long lek bilong tupela yet. Na bikpela pret bai i kisim ol lain manmeri husat i lukim dispela tupela witnes.¹²Orait, bihain tupela bai i harim wanpela bikpela singaut i kam long heven na i tokim tupela olsem, "Kam antap long hia." Na bai tupela witnes bai i go antap long heven insait long wanpela klaut, taim ol birua bilong tupela i lukluk yet i stap.

¹³Long dispela aua, wanpela bikpela graun guria bai kamap, na wanpela ten hap bilong biktaun bai i pundaun. Dispela guria bai kilim 7, 000 manmeri, na ol lain i stap yet bai i gat bikpela pret na ol bai givim biknem i go long God bilong heven.¹⁴Namba tu taim bilong bikpela hevi na sori i go pinis. Harim! Namba tri taim bilong bikpela hevi na sori, em bai i kam hariap tru.

¹⁵Bihain, namba 7 ensel i winim biugel bilong em, na bikpela singaut i kam long heven na i tok olsem, "Kindom bilong graun i kamap pinis olsem kindom bilong Krais Bikpela bilong mipela. Em bai stap king oltaim oltaim."

¹⁶Na 24 hetman i bin sindaun long sia king bilong ol wantaim God, ol i brukim skru na pes bilong ol i go daun long ai bilong God na ol i lotuim em.¹⁷Ol i tok, "Mipela givim tok tenkyu i go long yu, Bikpela God i gat Olgeta Strong, husat i bin stap bifo na nau, long wanem yu kisim pinis bikpela strong bilong yu na yu stap king long bosim olgeta manmeri.

¹⁸Olgeta manmeri bilong ol kantri i gat bikpela belhat, tasol God, yu redi pinis long soim belhat bilong yu. Nau em taim bilong ol manmeri i dai pinis long sanap long kot, na em taim bilong yu long givim presen long ol wokman bilong yu, em ol profet na ol manmeri i stap aninit long neim bilong yu na bilip long yu, ol lain i nogat neim na ol lain i gat nem wantaim. Taim bilong yu long bagarapim ol lain i bagarapim olgeta hap graun i kamap pinis."

¹⁹Na bihain, tempel bilong God i stap long heven i op na bokis kontrak bilong em ol i ken lukim insait long tempel bilong em. Na i gat ol lait sut i go i kam long skai, nois bilong klaut pairap, graun guria na bikpela ren ais i bin kamap.

Kamapim tok hait

¹SemiJonimi amoneu mana ano anene fawarim inarufa,mana innimano aigewanako unawadoyanta uruka,afo biyokewayi be aifim wami afo 12fia ofumano be anoka wami. ²Mini inimano bemi amuwagi uga bemi ifi ragebem au,abisi mantuka nayeyara bemi iyaom magaratemise.³Ena anene yewayegem inarufa fawari amoneu;Intano,mana anona nare memami,bemi7nia anom makem afo 10nia komumifo afo 7nia kini atai be anoka wam. ⁴Afo amemano 3 ayapa ofu ragintem inarufake mana makafim ram kukemi. Mini memamano anasimano orasipa itagem afo mini inimano bemose iyaom maganam naratem,⁵Afo bemi ain aga magemi, mini iyaontano bemi masidem wata anasi aini yakinako yemi rafiyyi katem.Kotimi ame uram mini inimano agai abiruka benapa kinini kagayaga wanoya, ⁶Afo anasimano wata iwam magufa yerarem buga,Kotimi mana magu mini inimanonita afakamakem nayeyare benao mini inimi 1.260tia nuram rafisitem,⁷Magemi inarufa arubinti fawarene Maikorimi beyi enyoriyunapa aruwugane memanapa,afo memamano beyi enyoriyunapa yewayege Maikorini enyoriyu nampa arubuga, ⁸Afo memamano bemi eram bumakamise arubinti buyakakatene,Minugamise bemi beyi enyori yunapa bemi mana magu inarufa burukane, ⁹Mini anona memam bemi wafa wage,enim memami afo yemi benanti wananone siga iyemose wata anasi muna yimewayi,minewami Koti inarufake manta rami beyi enyori yunapa mana makagakuka.¹⁰Eyo semi intarukano mana arantose inarufake semi,"magemi Kotimi yewayegem yibigene wata anasi beyi eraka,afo bemi senuti Koti maganopim rafisiri item,Nayeyare Koti mini waita inarufake manta rami kukane manafa, made nuram muna yimidem Koti adeka buyego sewam waita.¹¹Yemi yimakukum wata nasi yakagagane wananomime,e Sipisipi Aga anoni narefim,afo yemi raifi yanti fayantage sire fuginti amonaruka. ¹²Minugafo inarufa yigemo wayi yimo yogo,Afo umanapa agun anenemi fawaritene yigemo iyemose mana maga no amuga,ose wayimi,nayeyare bemi intagemi sito kana makemi,¹³Kotimi memami inarufake rauma intafuram magafim rami kumbem bemi inte amonagem mana inim mano inaka makara ewam ane ana bemi aneka awakurem nowane. ¹⁴Minugami Koti mini inimi kanti akiki ayam amiduka,afo bemi agem me,e Kotimo wata iwam magu amidukapa bitem,Me,e mini magufimi Koti bemi rafisinam 3riamifo afi krisimasika anasimano memamano adekakemi neka watemi.¹⁵Afo memamano awauntike nomi wayirami ano nonanta sabuga,minurami mini nomano saemi anasimano arafinoya. ¹⁶Afo maga manomi awaunti ogadam memamano bidam nomi narami anasimano bu fikaga. ¹⁷Minimi memamano ano aran anene marene anasimanonam,afomemamano bemi arubinti oma inta rukane anasimano aga anafim yemose 10nia romo Koti rukamo awakurebe jisasini fuga waya fakarukayi. ¹⁸Afo memamano bunomano efayauga itabene.

Kamapim tok hait

12 ¹Mi, Jon i lukim wanpela bikipela sain i kamap long heven, wanpela meri i werim klos san na mun i stap aninit long lek bilong em na hat bilong king i gat 12-pela sta i stap antap long het bilong em.²Dispela meri i gat bel, olsem na em i singaut strong na krai, long wanem em i pilim pen long karim pikinini.

³Orait narapela sain i kamap long heven, Harim! Wanpela bikipela retpela snek, i gat 7-pela het na 10-pela kom na em i gat 7-pela hat bilong king i stap antap long ol het bilong em.⁴Na tel bilong em i brumim wanpela bilong tripela hap bilong ol sta i stap long heven na tromoi ol i kam daun long graun. Dispela snek i sanap long pes bilong dispela meri na i laik kaikaim pikinini bilong dispela meri taim meri i karim pikinini.

⁵Na em i karim pikinini man, em wanpela pikinini boi husat bai bosim olgeta manmeri bilong graun wantaim ain stik. Kwiktaim God i kisim pikinini bilong dispela meri long stap wantaim em long sia king bilong em.⁶Na meri i ranawe i go long ples i no gat man i stap. God i bin redim wanpela ples bilong dispela meri bai em yet i lukautim meri inap 1, 260-pela dei.

⁷Nau pait i kirap long heven. Maikel na ol ensel bilong em i pait wantaim snek. Sneki na ol ensel bilong em i pait bek wantaim ol.⁸Tasol sneki i no gat strong long winim pait. Olsem na em i no gat wanpela ples bilong em wantaim ol ensel bilong em i stap moa long heven.⁹Dispela bikipela sneki, em sneki i bin stap bipo tru na ol i kolim em Satan, husat i giamanim olgeta manmeri, God i rausim em long heven i kam daun long graun wantaim ol ensel bilong em.

¹⁰Orait, mi harim wanpela mausi singaut long heven, "Nau God i kisim bek pinisi manmeri bilong em wantaim strong bilong em, na em bai i bosim kindom bilong God bilong mipela. Nau Kraisi i gat namba bilong bosim ol manmeri. Long wanem, God i rausim dispela man bilong sutim tok long ol brata bilong yumi i bin kam daun pinisi, em dispela man husat i sutim tok long God dei na nait.

¹¹Ol bilip manmeri i winim satan long blut bilong Pikinini Sipsip na long strong bilong autim tok, long wanem ol i no laikim tumas laip bilong ol maski dai i bungim ol.¹²Olsem na yupela ol lain i stap long heven mas amamas.

Tasol hevi na sori samting bai i kamap long yupela husat i stap long graun na solwara, long wanem satan i kam daun pinis long yupela. Em i i gat bikpela belhat, long wanem em i save olsem em i gat liklik taim tasol.

¹³Taim snek i luksave olsem God em i bin rausim em pinis long heven i kam daun long graun, em i bihainim na ronim dispela meri husat i bin karim pikinini boi.¹⁴Tasol God i givim dispela meri tupela bikpela wing bilong tarangau, bai em i flai i go long ples God i redim bilong em pinis long hap i no gat man i stap. Em long dispela ples God i lukautim em inap olsem 3 na hap yia em i stap longwei tru long snek.

¹⁵Na snek i trautim wara i kam aut long maus bilong em olsem bikpela wara i ron, olsem na em i laik mekim bikpela taitwara bai karim dispela meri i go.¹⁶Tasol graun i opim maus na dringim wara snek i trautim i kam aut long maus bilong em, i helpim dispela meri.¹⁷Orait snek i belhat nogut tru long dispela meri na i go long kirapim pait wantaim ol tumbuna lain bilong dispela meri, em ol lain husat i save bihainim ol lo bilong God na holim tok tru bilong Jisas.¹⁸Orait snek i sanap long nambis bilong solwara.

Kamapim tok hait

13

¹T'naemi semi amonaunami bunon awanapike mana afa wamano fasa yiga. Siyakam(10) komu nampa seveni'a a'nom bagena anene. Mini siyaka komugai siyakam ata uga. Mana mana anoka'i, savi waya yu agaka. ²Semi mini afa wam amonaruka, mana anona fusi afo ka'na ugem. Aimanu afa iyan amakagi uga, awuntano raiyoni awauri uga. Mana mini anaona memam afomano eranti amewa, A'na kagaka nampa anon avi mente mini afa anene amina dafisinani bemana. ³Mini afa anene mano anomano arurukaniuga, mini a'non namomano yewagem umbuga. Masidem wata nasi masidepa mana magaga iyewafi bemose awakurewana yoyi miniga amone anon yintuditemo. ⁴Mninnam masidem wata nasi mini memam afoga mono bayabsewanayoyi nayeyara, beni anon eranti afa anenemanom amiduka. Beka ana mono waya seve mani stemo, "Iyewa mana afa anene manom amakagiugeve?" " Iye benampa aruwiteve?" ⁵Mini afa anene mano asevem beyau manta yanievem masidem savi waya sitem. Kotimi e-en eyo sakana mini afa anene mano masidem wata nasi rafisitem amaka 42'a bioka. ⁶Mi'ni nam mini afa anene mano Kotimi savi akayam waya sakarem, ben aviba, Kotini magu nampa inarufa bayi. ⁷Kotimi eyo sinami afa anene mano itavem yimakuku ewam waita anasi nampa aruwitem. Minuren, bemi eranti yimina mana mana wayika rafisinayo, mana mana magu, watanasi, masidem ena ena waya nampa mana nom maga. ⁸Okege Kotimi inaru wa maga wa uwantuka kake yem mage mana ga yeravim, Iyen waita nasi yivio yaum maram yaufim buwananiyi kotini sipisipi agao aruma furukayi. ⁹Iyewafi agagam dukananiyi, eana inta. ¹⁰Iyewafi manta kuyinayoyi eanam bino. Iyewafi antanta nako arinayoyi e'ana mi'ni fugiri ino, Iyewafi umam mare wananiyi e'anam beni amakuku fakama erarurem itavino. ¹¹Ena afa anene amonaunam mana magafike itaga. Amaka bemi ka komu nampa sipi sipi yanta uga, amaka ayam bam memam nanta waduga. ¹²Bemi a'nanta fawarugam afa anene manoni eranti yoyiduda ben augaka, mana nomaga nampa wata nasiyanti masirem a'nanta afa anene ga yigonyaun akare mono waya bemi siakago siga- bemo anon akarafagam namomo yeradem umbugayi ka. ¹²Sekeniga yiga afa yanta ano a'nanta yigam afa yanta mantuka, maside eranta a'nanta yiga afa yanta mantuka. Eran yogari evemi mana maga nampa anasi wata mana magaga banu a'nantapa yigam afa yanta anenega mono baya sego, savi namonu kem aruma fuguri em imifo minni namom mano yakem ¹³Anon eran anta yu nampa beyagi fawarin anene yu manta fawaruga. Iga aunta baganti simi inaru fake kuka mana magaga wata nasi yigauka. ¹⁴Koti eyo sirem mino-no siram masidem anata awuwa nampa berara anta yu uwantuka, masidepa mana magaga bam wata nasi muna waya syimiduka. Mini anaempa fawarin afa anene mano wata nasi yanti semi afa anene manoni amamami uwarago siga, minurega anon avi bemana ame, antanta gakem umanto mantem fugintike asofagayi. ¹⁷¹⁵Kotimi amakage sirem, eyosina mini inaem afa anene mano nanti sinam, aumi aminani, ananta fawaruga afa anene manoni amam maka'i, iyewafi ananta fawarugam afa anene ga amamkukunure mono waya bu sasakate emi fuginonane siga. ¹⁶Inaekena afa anene mano maga fike yefawaruga, bemi era waya sinami masirem wata nasi anon avi duka nayoyi wafi burukana nayoyi, a'a masidem anene dukana yoyi wah, buru rukana yoyi, masirem watanasi nariugayi wafi a'a oya yantapim bateyafi, yemi amaka'i mana afunti yiyakagafi a'a mente yifentakanagafi maratemo. Anon anuyogari itemo wata nasi anene aya irante yafi, a'ah yeyi anene eno monika yimiranti. Yemi mini afa anene manoni afunti burukatemi, mini afunti ruke manami maside yogari inonami, minugam mini afa anene manoni afuntanomi benavi ka ugaduka. ¹⁸Yigemi avogu intinti rukega wago mini afuntanoni awafa'i. Afo maya emo fugasire amone inte, mini nampa manoni antami afa anene mano ninta, Mini waitamano beyaga anami fugasirem amonem inten itemi, mini nampami mana waitamanoni avi'i, afo mini nampami manuga, 666 mi.

Kamapim tok hait

13 ¹Bihain mi lukim wanpela wel abus i kam aut long solwara. Em i gat 10-pela kom na 7-pela het. Antap long 10-pela kom i gat 10-pela hat bilong king. Long wanwan het bilong dispela wel abus i gat ol tok nogut neim long en.²Dispela wel abus mi bin lukim, em i olsem wanpela bikpela pusi. Lek bilong em i olsem bea na maus bilong em i olsem maus bilong laion. Dispela bikpela snek i givim strong, sia king bilong em na bikpela namba bilong en i go long dispela wel abus long bosim.

³Wanpela het bilong dispela wel abus i luk olsem ol i bin kilim em pinis, tasol dispela bikpela sua bilong em i bin kamap orait gen. Olgeta manmeri bilong olgeta hap graun husat i bihainim em i lukim dispela na kirap nogut.⁴Na tu, ol manmeri i lotu long bikpela snek long wanem, em i givim namba bilong em i go long wel abus. Na ol i lotu tu long wel abus na ol i wok long tok olsem, "Husat i wankain olsem dispela wel abus na husat bai pait wantaim em?"

⁵Dispela wel abus i gat maus i ken mekim toktok bilong hapim em yet na mekim ol tok nogut. God i givim tok orait long dispela wel abus long bosim ol manmeri inap long 42 mun.⁶Olsem na wel abus i opim maus bilong em na mekim tok nogut i go long God, long nem bilong en, ples God i stap long en na ol lain husat i stap long heven tu.

⁷God i givim tok orait long dispela wel abus long kirapim pait wantaim ol bilip manmeri. Na tu, em i givim namba long bosim wanwan hauslain, manmeri, tokples na olgeta kantri bilong graun.⁸Long stat God i wokim heven na graun i kam inap long nau, husat manmeri nem bilong ol i no i stap long Buk bilong Laip, em bilong Pikinini Sipsip husat ol i bin kilim, ol bai i lotu long dispela wel abus.

⁹Sapos wanpela i gat yau, na em i laik harim dispela tok i kam long God, orait em mas harim.¹⁰Sapos em laik bilong God long wanpela bai i go kalabus, em mas i go kalabus yet. Na sapos em laik bilong God long wanpela bai i dai long bainat, em mas i dai long bainat yet. Na husat i stap isi na karim hevi i kam inap nau mas sanap strong long bilip bilong em.

¹¹Bihain mi lukim narapela wel abus i kam aut long graun. Em i gat tupela kom olsem kom bilong yangpela sipsip na i toktok olsem bikpela snek.¹²Em i bosim ol manmeri wantaim namba bihainim tingting bilong namba wan wel abus. Na em i mekim olgeta manmeri long olgeta hap graun i lotu long nambawan wel abus. Dispela wel abus, em i gat sua mak, tasol em i bin orait gen.

¹³Namba tu wel abus i mekim planti bikpela mirakel. Na tu, em i mekim paia i lusim heven na kam daun long graun na ol manmeri i lukim.¹⁴Long olgeta mirakel em i kisim tok orait long God na em i mekim, em i giamanim ol manmeri i bin stap long olgeta hap graun. Namba tu wel abus i tokim ol manmeri long wokim wanpela piksa bilong makim wel abus na givim biknem i go long em husat i kisim bagarap long bainat inap long dai tasol i stap laip.

¹⁵God i givim tok orait long namba tu wel abus long givim laip long giaman god piksa bilong namba wan wel abus, na em bai i tok olsem, husat i no lotuim dispela namba wan wel abus, em bai i dai.¹⁶Namba tu wel abus i bin kam aut long graun, em bai i mekim strongpela tok long olgeta manmeri husat i gat biknem o nogat biknem, ol man i gat kago o nogat kago na ol manmeri i stap kalabus o i stap fri long kisim wanpela mak long han sut o long pes bilong ol.¹⁷Em i hat tru long ol manmeri long baim o salim ol samting inap ol i gat mak bilong dispela wel abus. Em i olsem, namba i makim nem bilong dispela wel abus.

¹⁸Yupela mas i gat gutpela tingting na save long dispela mak. Sapos wanpela i save long as bilong dispela namba bilong wel abus, dispela man bai save tru olsem em namba bilong wanpela man na dispela namba em i 666.

Kamapim tok hait

14

¹Semi amonau'nami Jisasi Zaioni Anuga itaga. Benapa 144, 000 nia waita anasiyu Jisasi aviwa Kitin avi yen yinopi agakayi itaremi benapa wa. ²Semi mana aranti inarufake intaunami yemi, anom nomano sasawa siremi iya raunta'niewami inaru asemi. Mini sasawa intaunami mana waita mano kita arini emi.³Yemi auwem i'i daremi Kotini sago'ano aguka wa foa uwa'ewayi yinom waitaga maro itaga. Mamini i'i mana waita mano buyitaga 144, 000 nia waita anasi yeyao intakane nayeyara yemi mana magafike ayauruka. ⁴Ye mini akunu mini ininapa savi anta buyuruka, ye yuga rafidemi bemi mogo anta banapa buyuga. Yemi aka sipisipi awaguntuka itepagafi bemi bugeyige ipai. Mamini akumi savi antafikemi yividemi maregem Kotiwa Jisasini ana yayagam ni'itemi. ⁵Yen

yiwuntike muna waya busebemi; Mana umanti yemi buruka.⁶Semi ena ankeru amonau'nami afaraga agem yevemi, Bemi bu'kipam waya siyimira maremi mana magagawa, masidem awafawa, nantimwa, yenyafim napa wata anasi yupimi kumemi. ⁷Bemi arawokam wayafige arama semi. " Kotin ago fedewa bemi anon avi ameno. Beni ko nurami adeka yevemino. Bena anon avi ameno, beyao inaruwa, mana maganapa, bunonuwa, sito nomi uwaremi."⁸Ena nampa— tu ankeru'ano —anega yevemi anonaga, manisemi, "Babiloni anon siti ana'an,akavem savisawa uwuga, Bemi wata anasi maka yimidami savi nomi naremi yino ani'ana ipaya mini waita anasi moko anta uwareye."⁹Ena nampa —tri ankeru'ano— yegan yineka, bevemi aram wayafike ami siruka, "Iyewafi muna kotika ama'kukun evemi beni nampa afenta'kawa ayan ugapa makananiyi, ¹⁰Bewai Kotini aram wananim nomi natemi, Kotimi beyi aran anenemi wayiegemi kapufim demi nonako bu wayeduka. Item waita mano mini waini nanami Kotini afa ikamano age'wanami ano au avisi'i Kotini ankeru napa Jisasi yen yugaka yivisi marateye.¹¹Imu mano mini iga fikemi urem bu kipananim, Ayufumba --sagamba yemi mini afa waiwaka'wa ben amaka yimakuku uga,afo yemi beni awuawa'napa ban avi mantuka. ¹²Mana mini wayami sadagemi bemi ateka wam waita anasi'yupim semi, yemi Jisasini awu'awa rukemi Kotini tenia waya awkureye."¹³Semi mana aranti inarufake yi'i inteu, " mamini wayami agantama rano: Jisasi avipim fukayi yemi asumi yimetege." "Eyo," au aga'ano semi, awogu yaum maranayo yenti awogu yogaka.¹⁴Semi amoneu, mana efam konam, mini konam aupem waita aga'ano kumaka. Bemi koli ata beya,noka urikemi awa ewam soparo ayapim fagaruka. ¹⁵Ena ankeru'ano Kotini mono mapikemi mapa asavemi arawoka urem konapim kumakayi sasame'mi: "Eyi soparo mante yunami afuga'gam agoyante akefano. Yunam unafim kanami ai yimi, yuna,nuano afumana kemi." ¹⁶Mini waita konapim kumanturebayimi mana maga ga maside pakem afuge ekam yunanu akefarem uyumagatem. ¹⁷Ena ankeru mano inaru fike Kotini mono mapikemi asawem, bemi awa'ewam asi bemi fakaruka. ¹⁸Ena ankeru anomi kasifunta ewam inarufa ase'unta ewam mapikemi magufa asabemi, afo mini ankeru'anomi mini igaga rafikayi. Bemi anona wayafikemi arama sasamemi me,e awa asi fakarem wan ankeru sasamemi semi, "krapu naru akefare manta mana makafi'kemi manafim ruwantono, afo nayeyare yemi magemi ai afugaga."¹⁹Mini ankeru anomi asi yanafa demi mini krepuyu akefaremi maku makafim ruka. Bemi maregemi mini waniyu Kotini aran anene wapimi untafermi. ²⁰Kotimi beyaimi kampama mente mini krep'iyu akarafam maguga magemi, me'e mini siti'manoni mapa bimi afo me'e minifakemi naremano fafa yevemi, mini nare mano utugemi urem hosi manoni abunti wam nari ugemi. Bemi amaka wan tausen siks hanret kilo mita magaga bemi.

Kamapim tok hait

14 ¹Mi lukluk i go na lukim Yangpela Pikinini Sipsip bilong God i sanap antap long maunten Saion wantaim 144,000 manmeri, husat ol i gat nem bilong em na nem bilong papa bilong em long pes bilong ol.²Na mi harim wanpela singaut long heven, em i wankain olsem nois bilong planti bikpela wara i kalap na strongpela klaut pairap. Na dispela nois mi harim, em i krai olsem nois bilong ol man i paitim gita.

³144,000 manmeri i singim wanpela nupela song long pes bilong sia king na long ai bilong 4-pela samting i gat laip na long ol hetman. Nogat wanpela man bai i save long dispela song. Tasol 144, 000 lain manmeri i save long dispela song. Em ol dispela lain manmeri husat Krai i bin baim bek ol long dispela graun.⁴Ol dispela lain man i no bagarapim bodi bilong ol wantaim ol meri, long wanem ol i stap longwe long pasin pamuk. Em ol dispela lain man tasol husat i save bihainim Pikinini Sipsip bilong God long wanem hap em i go. Ol dispela manmeri, pikinini bilong God i baim bek ol olsem nambawan pikinini kaikai bilong wok bilong God na bilong Yangpela Pikinini Sipsip.⁵Nogat wanpela tok giaman i save kam out long maus bilong ol na ol i nogat wanpela liklik asua.

⁶Mi lukim narapela namba wan ensel i flai namel long skai na heven, em i karim gutnius bilong tok i stap oltaim. Em i laik i tokaut long ol lain manmeri i stap dispela graun. Long olgeta hap kantri, olgeta lain manmeri, olgeta tokples na long olgeta man.⁷Em i singaut bikpela na tok, "Yupela i mas pret long God na givim biknem long em. Long wanem, taim bilong bikpela kot bilong God i kamap pinis. Lotuim em husat i wokim heven, graun, solwara na ol liklik wara i kam aut long graun."

⁸Narapela namba tu engel i tok bikpela olsem, "Bikpela taun Babilon, em i bagarap na bagarap pinis. Em i save grisim ol manmeri long dring wain bilong pulim ol manmeri long bihainim pasin bilong em long mekim pasin pamuk.

⁹Narapela namba tri engel em i bihainim tupela engel na tokaut bikpela olsem, "Sapos wanpela i lotu long wel abus na long piksa bilong giaman god na kisim wanpela mak long pes o han bilong en.¹⁰Em tu bai drink sampela wain i gat belhat bilong God. Na belhat bilong God, em i olsem dispela wain i no miks wantaim wara i stap insait long kap. Husat man i dring dispela wain, paia na ston salfa bai kukim em na em bai i kisim bikpela pen long ai bilong ol ensel bilong God na long Pikinini Sipsip bilong God,

¹¹Na smok i kam aut long dispela paia na i go antap bai i no inap pinis. Ol manmeri husat i lotuim dispela wel abus na long giaman piksa bilong dispela wel abus na i kisim mak bilong nem bilong em, bai ol i pilim pen i stap long dispela paia olgeta dei na nait.¹²Dispela toktok i go long ol manmeri husat i stap isi na holi, bihainim 10-pela lo bilong God na bilip strong long Jisas mas stap strong."

¹³Mi harim wampela nek i kam long heven i tok olsem, "Raitim dispela tok i go daun, 'Husat ol manmeri i bin dai long nem bilong bikpela, ol i ken amamas.'" Spirit bilong God i tok olsem, "Yes, em tru, ol bai kisim gutpela malolo antap long hatwok ol i bin mekim."

¹⁴Mi bin lukim wampela waitpela klaut na insait long dispela klaut, wampela i sindaun olsem pikinini bilong man. Em i putim gol hat bilong king long het bilong em na naip i gat sap long em long han bilong em.¹⁵Na narapela ensel i kam aut long tempel bilong God na singaut wantaim bikpela nois i go long pikinini bilong man husat i sindaun insait long klaut na tok kisim naip bilong yu na redi long katim kaikai. Taim bilong katim kaikai i kam na ol kaikai i mau pinis.¹⁶Na dispela man husat i bin sindaun long klaut i katim ol kaikai mau pinis long olgeta hap long graun na bungim.

¹⁷Narapela ensel gen i kam aut long haus lotu bilong God long heven. Em holim naip i sap tumas.¹⁸Narapela ensel tu i kam out long alta bilong kukim ofa i gat gutpela smel. Na dispela ensel i bosim dispela paia. Em i singaut strong tru i go long dispela ensel husat i holim wampela naip i sap tru na i tok olsem, "Katim ol rop bilong grep long dispela graun na bungim, long wanem ol i mau pinis."

¹⁹Dispela ensel i apim naip na i katim ol rop bilong grep bilong graun. Em i putim i go insait long bikpela ples bilong krungutum grep, long God bai i soim belhat bilong em.²⁰God i putim lek antap long grep i stap long ples bilong krugutum, autsait long siti na blut i kam aut long dispela hap. Na dispela blut i pulap na i kam antap inap long mak olsem stia rop long maus bilong hos. Na em i ron go inap olsem 300 kilomita long graun.

Kamapim tok hait

15 ¹Inaemi enaugam anene amoneu inarufa. 7-nia ankerogu ano 7-nia savi anene fakarukai amoneu.minimi arafakena savi anene ugami Kotimi beyi aran anene kipananimi ratemi. ²Bun nonata ugan yanta amonege .mini manomi kamu ka'na iga nampa savisavi ugan amoneu. watayu aruvinti yakagagam amoneu mini afa anene'nampa beni amamam amoneu muna Koti nampa .wata'anasi yemi aruvimo yakagayi afa anene'manopimo yen yivi'owayi.³Yemi Mosesi ni i'i revemi .Kotini yogam waita fumara sipisipiga i'i ra'akemo .mini i'anon antami manuga.eni yoganti anonayi emi awogugi emi .anona Koti mentapa gugam .Koti emi maden eran dukano eni antamanomi fugasigem atekara uga .emi masidem wata'anasi yi yinom waita mana magaga'i. ⁴Anona'o masidem wata'anasi enanti fedemi en avi'ana yani'itemo .nayeyare ema'nami atekanam .fuga. minugami madem wata'anasi ema'na mono waya siakatemo .nayeyare eyi awogu yoganti manta faka dukanam .⁵Anasi wata i,i rama kiparai mini anepa mono ma'i ontami inarufa diyi,i atekara ugam aupemi wa'i amonege. ⁶7-nia Anker'o'ano 7-nia savi anene yugami fakaman'tarem Kotini atekara igam mapike asavewa,i yimonege. fainti buwam efam unambado uremi Koti nanti yimi'mika kori nako amunar uremi asavewa amonege.⁷4 a fike mana wayi a'umi dukayimi 7-nia yaumi itukam Anker'o ano yimene mana mini Kotini aran'anene mi wama akeure wari wari uga Kotin amose buyintewa inim waitami beyi erati yigatemi umanti yimitemi. ⁸Kotini mono mapi'mi imumi itubemi Kotipake mini imumi yene, masidem eranampa ake duka Kotive a,ao, mana waita mano aupem bu yupekanam amaka 7-nia aran'anenemi Kotim amose bu yintewa inim waitayu yimugai kiparatemi.

Kamapim tok hait

15 ¹Bihain mi lukim narapela mak i kamap narakain tru long heven. Ol 7-pela ensel i holim 7- pela samting nogut tru, dispela em lastpela samting nogut tru God bai i mekim long pinisim belhat bilong em.

²Na mi lukim samting i kamap olsem solwara, em i olsem glas miks wantaim paia. Na mi lukim ol man i bin winim pait wantaim dispela wel abus na piksa bilong giaman god bilong em. Na ol i winim pait tu wantaim ol manmeri husat i gat namba bilong wel abus makim nem bilong em. Ol dispela manmeri i holim ol gita God i givim ol na ol i sanap arere long solwara.

³Ol i wok long singim song bilong Moses, wokman bilong God na song bilong Yangpela Pikinini Sipsip. Na as bilong dispela song i olsem "Wok bilong yu em bikpela na gutpela tru, Bikpela God Antap Tru. God yu gat olgeta strong na pasin bilong yu em i stret na tru olgeta. Yu King bilong olgeta manmeri bilong graun.⁴Bikpela, olgeta

manmeri bai i pret long yu na litimapim nem bilong yu. Long wanem yu tasol i stap holi tru, olsem na olgeta manmeri bai kam na lotu long yu, long wanem yu kamapim ples klia gutpela wok bilong yu."

⁵Bihain long ol manmeri i singim song na pinis, mi lukim haus lotu long heaven em i op na rum holi i stap insait.

⁶Ol 7-pela ensel i holim 7-pela samting nogut i kam aut long dispela rum holi bilong God. Ol putim waitpela klintpela klos na putim gol let raunim bros bilong ol.

⁷Wanpela bilong ol 4-pela samting i gat laip i givim 7-pela dis gold i pulap long wain i go long ol 7-pela ensel. Dispela wain i makim hevi. God, husat i save stap oltaim oltaim bai mekim save long ol bikhet manmeri long pinisim belhat bilong em.⁸Haus lotu bilong God i pulap wantaim smok i kam long God i gat olgeta strong na pawa. Nogat wanpela man bai i go insait inap God i pinisim 7-pela belhat bilong em antap long ol bikhet manmeri.

Kamapim tok hait

16

¹Ano'aram baya mono naupake yi'i intewaunami 7-nia ankerog'u, yiyimemi, "Yigemi bega Kotini 7-nia ara'anenemo wami magafi wayego."²Anam ankerog'u anomi beyi yaumi magaga ayemi, savi namo nampa, anoyivi si'nampa, savi anene manoni makimo ruka wata anasi, muna kotikao mono'o sewayi.³Ena ankerog'u anomi beyi yaumi bu nomano aupem wayirami, bunomano nareyi'emi, fugim waita manoni nareyi'emi, maside bunopim wa'aneyui fuma kipene.⁴Afo 3-ankero'ano beyi yaumi ano nopimba sito nopim wayemi. mini nonu anomi nareyiemi.⁵Nokao rafika ankerog'u ano "Kotio, atekanove, feyapa bemi magewa wanove. Emi ateka nove, a'i rayinte ayai yimiruka nave.⁶Nayeyare, kasa nampa ewayinampa yima kukun ewayi'yi nare wayiga, mini nare yimenami nemono. Yeyi savi antaga'i nami minimi sokege."⁷Altageke mana wayamano manisemi, "Eyo Kotio, emi ano eran dukana Kotive, wata anasimo umanto yimewa nami atekane."⁸Aka 4-ankero'ano beyi yaumi afau mano amugai wayirami. a'anomi eranti amimi wata yukaegem dene.⁹Igama nomi enoyio koko nampa yukama intafene. Koti avi'i sima savi uga yemo, umanto yimi eranto rukayimi. Mini wata anasi yuibu wayege Kotimi ano'avi'i buamemo.¹⁰Aka 5-pi ankerog'u anomi beyi yaumi afa'anene manoni kini sagoka wayirami bemo rafika magumi ayufukene. Afa'anene nampa wata anasi bepimo wayi yimafinti wakagemo, nayeyare, anoyu yivisi; i maremo.¹¹Yemi, inarufawa Kotimi anepa waya seve sima saviukemo mini namo yivisio marami. Savi antamo ewami yui buwayegemo.¹²Aka 6-si ankerog'u anomi beyi yaumi Yufreti nopimi wayirami Made nomi ayakemi, afau untewapaka kiniyu yegoyanti..¹³3-a savi aiyo duka satao nanta anona memamano ofeke asavuga, afa anenewa muna kasanampa witayu..¹⁴Masidem beyagi fawarewa anene mose manta fawarewam savi aiyoyu. masidem mana maga kiniyu wapa bugeyige uga, manta ruwatu'uremi ano aruviri irantemi, Kotini anonuramo fawa rinani kage.¹⁵"Intago! Semi umom waita yantai yetege! Iyewafi rafima soke evemo unam wado agegage ewanani yimi amoyino. Awapa buvitene, wata yugaka agaye bumara tene."¹⁶Kamoreia savi aiyoyu anomi kiniyu manta ruwatu ene mana awafa, Hibru'yu yafike, Amegedonige sewa.¹⁷Aka 7-ni ankerog'u anomi beyi yaumi susuwaifim wayiruka, mana aranti yiga kinini sagokake yeravemi mani siga, "A'i kipene!"¹⁸Afayu yogem bugeyige ewami, ano animu nimu siga, inaru asewami anom magunti ruga, miyiom magunti bure'em mana magaga ye'em mage yeravimi. Mini magunti anom maguti.¹⁹Mana mini anoma magunta nomi kamorefimi magumi [tauni] romuduka, nesu magufimi magafim wa [tauni]fafasiga. Kotimi Babiloni yuyi kumi'i omarem intemi, afo mana kapu waini nagoyanti yimemi. mini wainimi Kotini ara'aneneve.²⁰Bunopi magawa anuyuwa buwage'e uga.²¹Ano aisiyi, beni umanti 30 kiloyi ugami inarufake fafasemi wata anasi yimugai. Wata anasi Koti nanti mana'a anene benage fawarino semo, nayeyara mini umanti anon umare.

Kamapim tok hait

16 ¹Mi harim bikpela singaut i kam aut long tempel na i tokim ol 7-pela ensel, "Yupela i go na kapsaitim 7-pela dis i gat belhat bilong God, antap long graun."

²Nambawan ensel i go na kapsatim dis bilong em long dispela graun, na ol sua nogut tru, wantaim bikpela pain, i kamap antap long ol manmeri husat i gat mak bilong wel abus, em ol lain husat i lotu long giaman god piksa bilong em.

³Na namba tu-ensel i kapsaitim dis bilong em i go insait long solwara. Na solwara i kamap blut, olsem blut bilong dai man, na olgeta samting i gat laip i stap insait long solwara i dai.

⁴Na namba tri-ensel i kapsaitim dis bilong em i go insait long ol bikipela wara na liklik wara. Ol dispela wara i kamap blut.⁵Mi harim ensel i lukautim wara i tok, "O God, yu stretpela, yu bin stap bipo na nau yu stap. Yu tasol yu Holi, olsem na yu skelim pinis ol man na givim pei long ol."⁶Long wanem ol i bin kapsaitim blut bilong ol bilip manmeri na ol profet, olsem na yu givim ol blut wara long drink. Em gutpela long ol bai drinkim antap long pasin nogut bilong ol."⁷Mi harim wanpela man long alta i bekim tok olsem, "Yes God, yu Bikipela God i gat olgeta Strong, hevi yu givim long ol manmeri, em tru na stretpela olgeta."

⁸Na namba 4 ensel i kapsaitim dis bilong em antap long san. Na em i givim strong long san long kukim man wantaim bikipela hot bilong paia.⁹Na narapela kain hot bilong paia i kukim ol nogut tru. Na ol i tok bilas na bagarapim nem God, husat i gat strong long givim hevi. Na ol dispela manmeri i no tanim bel o givim biknem long em.

¹⁰Na namba 5 ensel i kapsaitim dis bilong em antap long sia king bilong wel abus na bikipela tudak i karamapim olgeta ples em i lukautim. Wel abus wantaim olgeta manmeri i stap aninit long em i kaikaim tang bilong ol, long wanem ol i pilim bikipela pen.¹¹Ol i tok bilas na bagarapim nem bilong God bilong heven, long dispela pen na ol sua ol i kisim. Na ol i no tanim bel long ol pasin nogut ol i mekim.

¹²Namba 6 ensel i kapsaitim dis bilong em i go long bikipela wara Yupretis. Na wara i drai olgeta, long redim rot bilong ol king bilong san kamap bai kam.¹³Mi lukim tripela spirit nogut olsem frog i kam aut long maus bilong bikipela snek, long wel abus na long giaman profet.¹⁴Em ol spirit nogut i save mekim ol kain kain mirakel. Ol i go aut long ol king bilong olgeta hap graun, long bungim ol wantaim long bikipela pait, em bai kamap long bikipela dei bilong God i gat olgeta strong.

¹⁵"Harim! Mi bai kam olsem stilman! Man husat i was gut, na putim klos bilong em i ken amamas. Em bai i no inap go aut skin nating, na em bai i no inap pilim sem long ai bilong ol man!"¹⁶Ol tripela spirit nogut i bungim olgeta king long wanpela ples, long tok Hibru, ol i kolim Amagedon.

¹⁷Na namba 7-ensel i kapsaitim dis bilong em i go long win, na wanpela bikipela singaut i kam aut long sia king insait long tempel na i tok olsem, "Em i pinis!"¹⁸Na ol lait bilong laitnin i sut i go kam, ol bikipela nois i kamap, na klaut i pairap na bikipela guria kamap, kain guria i no bin kamap bipo long taim man i bin stap long graun i kam inap long nau. Dispela guria i bikipela tru.¹⁹Dispela bikipela guria i brukim biktaun long tripela hap, na ol biktaun bilong planti kantri long graun i pundaun. Na God i tingim sin bilong ol Babilon, na i givim wanpela kap wain long ol manmeri long drink. Dispela wain em i belhat bilong God.

²⁰Olgeta ailan na ol maunten i no moa stap.²¹Na ol bikipela ais, hevi bilong en i olsem 34 kilo i pundaun long skai antap long ol manmeri. Ol manmeri i mekim tok long samting nogut bai i kamap long God, long wanem dispela hevi i bikipela tru.

Kamapim tok hait

17 ¹⁷ ni'a ankeru 7 ni'a kora yau fakarukapike mana wayi mare ma'ni sire sisime, yina semi emi agateno i'te ayipakena mi'a famuku inim amuna noka kumaka sayeke ametegafu. ²Mana magagake rafisiru be nampa famuku anta emo mana magaga masidem awafakem wata nasi eram no nare famuku anta e.³I'naemi mini ankeru ano kotini ayo agapim sivigemi mana magufa mana anene i wapa lem lem mini inim amona ege daunami ena ena savi avi itukam nare afa safura amuga kumakem wa mini afa safura mano 7 ni'a a'nom nampa 10 kamu ruka. ⁴Mini inim manomi Pepoli nampa nare wa'do uruka averave uga om nampa bu nopake e'fa-anene nampa koli nakoagegage uga bemi savi sava apinagam anene nampa beni famuku anta manoni faintano itukam Goliga kapi fakaruka. ⁵Mini inim mano anokai mana avi wa mini avikai mana aupa waya mi wa mini avi ano anta manuga Babilonomi bemi erare mana magaga savisava anta nampa famukuyu yino eve.⁶Semi amone'u mini inim spaki emi yima kuku ewam inim waita yuyi nare nampa ite inim waita Jisasi asevemose savi marari oyiya narega semo bemo amone'i semi ano sintude. ⁷Ankeru ano semi ma'nisirem sisime, nayeyara emi savi antudeve? semi emi sasametege ma-mini inim mano nampa ma-mini afa Safura mano mose bem dauruka-yini anta waya ma'ini afa Safura manomi bemi 7 ni'a a'nonampa 10 ni'a komu ruka.⁸Ma'ini afa safura amonaunani feyapa; wage em mage iwa minugamifo bemi a'denaka fawarinanim are iwa masipike bemi, bemi anaka inani mana magaga wata nasi nampa wata nasi yen yivi'o yaum maram yaufimo iyawananiyi mana maga ago yarakake yemi anom yintu dinayo yemo feyapa wage enim afa Safuramo amonemotemi, bemi mage iwa a'denaka bemi yinani.; ⁹Wata yu'i awogu intin nampa imaya marago ma'ini aneneyuyanti 7 ni'a a'no manoni 7 ni'a anu yanti siga uyaduka ma mini ini mano mente miniga kumakananti. ¹⁰Bemi 7 ni'a rafisirantawa sima uyaduka 5 pi'a rafisinti a'i fubuga, mana rafisim mage fawa wa ena rafisim iyiga. Mini nuram be yem, bem aki kanaga wanani.¹¹Mini afa

Safura feyapa wage em, mage iwa mini afa Safurami 8 ti'a rafisirupike bemi manumi bemi manami 7 ni'a rafisirupike Koti bemi anakainani¹² 10 ni'a komu amonanami mini sima ugagem 10 ni'a rafisiru'o yemo mana mayuwa bu rafidukam adenurami yemi rafisim yivi mantemi masidem waita anasiga rafisitemo mini afa Safura nampa. ¹³Yemi mana inim dukemi yeyi simamu nampa yeyi eranti mini afa Safura aminago. ¹⁴Yemi Sipisipi aga nampa aruvim manta itarami sipisipi agaano mini aruvinti wini inani nayeyara bemi senana'o mi masidem rafisim waita yuyi anona nampa maside anona yuyi anona benampa wayimi, bemi yemi yararuka yemi uyaduka yemi bepim erarure yimakuku ewayi. ¹⁵Mini ankeru mano sisimemi." ma'mini nonu amuga aka inimano kumakaya amonana mi amuna inim waita yanti sima uyaduka nampa amuna ena ena anom magu nampa ena ena waya yu. ¹⁶10 ni'a komu amonami 10 ni'a rafisiru ganti sima uyaduka. ma'mini anona rafisiru nampa afa safura yemi ma'mini aka ini nampa namugoyi inayo yemi beni wado itudemi yemi se aumi nanayo yemi bemi masidepa igafim yukaranayo. ¹⁷Koti benana'o ye yira itaranami yemi beni yogari inayo Koti yemi yiwu-uramami yeyi eranti afa aneneyu yimimi koti ami miniga fawarinani. ¹⁸Emo mini inim amonanami, semi uyage mana anona eram magu maside rafisim rafikam mana magaga.

Kamapim tok hait

17 ¹Wanpela bilong ol 7-pela ensel husat i bin holim 7-pela dis kam na tokim mi olsem, "Kam na bai mi soim yu wanem rot bai mi bagarapim dispela pamuk meri i sindaun antap long ol planti wara.²Ol king bilong dispela graun mekim pasin pamuk wantaim em. ol manmeri bilong olgeta hap graun i dring na spakim wantaim wain bilong mekim pamuk."

³Bihain dispela ensel i kisim mi insait long spirit bilong God i go long wanpela ples i nogat samting long en, na mi lukim dispela meri sindaun antap long wanpela retpela wel abus i pulap wantaim kainkain nem nogut. Dispela wel abusl i gat 7-pela het na 10-pela kom.⁴Dispela meri i bin werim pepol na retpela klos. Na em bilas wantaim gol, ol ston i dia tumas wantaim ol waitpela samting long solwara. Em i bin holim wanpela gol kap pulap wantaim kainkain sting samting na ol doti bilong pasin pamuk bilong em.⁵Long het bilong dispela meri, i gat wanpela nem. Dispela nem i gat hait tok i stap. As bilong dispela nem i olsem, "Babilon em strongpela, mama bilong ol pamuk lain na kainkain pasin nogut bilong dispela graun."

⁶Mi lukim dispela meri em i bin spak wantaim blut bilong ol bilip manmeri wantaim blut bilong ol manmeri husat i kisim bagarap long taim ol i autim tok bilong Jisas. Taim mi lukim em, mi kirap nogut tru.⁷Tasol ensel tokim mi olsem, "Bilong wanem na yu kirap nogut? Bai mi tokim yu as bilong dispela tok bilong dispela meri na bilong dispela wel abus i karim em i stap. Dispela wel abus em i gat 7-pela het na 10-pela kom.

⁸Dispela wel abus yu lukim i bin stap bipo, i no moa stap nau. Tasol klostu taim em bai kam aut long hul nogat as long em. Na em bai i go aut long bagarapim manmeri i stap long dispela graun na ol manmeri nem bilong ol i no i stap long Buk bilong Laip long stat bilong dispela graun. Ol bai guria nogut tru taim ol lukim dispela wel abus em i bin stap bipo, tasol em i no moa stap nau na klostu taim em bai kam.

⁹Ol man mas kisim gupela tingting na save long ol dispela samting. 7-pela het, em makim 7-pela maunten dispela meri i sindaun antap long en.¹⁰Em i makim 7-pela king tu. 5-pela king i dai pinis, wanpela king i stap laip nau na narapela king i no kam yet. Taim em kam, em bai i stap liklik taim tasol.

¹¹Dispela wel abus em bin i stap bipo, tasol nau em i no moa stap. Dispela wel abus em wanpela bilong ol 8-pela king. Tasol em wanpela bilong ol dispela 7-pela king, na Gog bai bagarapim em.

¹²10-pela kom yu lukim em makim 10-pela king husat i no bosim wanpela ples yet. Tasol ol bai kisim namba olsem ol king long bosim ol manmeri wantaim dispela wel abus stotpela taim.¹³Ol i gat wanpela tingting na ol i givim pawa na strong bilong ol i go long dispela wel abus.¹⁴Ol bai kirapim pait wantaim Pikinini Sipsip tasol Pikinini Sipsip bai winim dispela pait, long wanem em yet em Bikpela bilong olgeta bosman na King bilong olgeta king. Ol lain stap wantaim em, em ol lain em i bin singautim ol, makim ol, na ol lain husat i bilip strong long em.

¹⁵Dispela ensel i tokim mi. "Ol dispela wara pamuk meri i sindaun antap na yu bin lukim, em i makim ol planti manmeri, na planti kainkain kantri na ol kainkain tokples.

¹⁶10-pela kom yu bin lukim i makim 10-pela king. Ol dispela king wantaim wel abus, ol bai birua long dispela pamuk meri. Ol bai rausim olgeta klos bilong em na ol bai kaikai bodi bilong em. Na ol bai kukim em olgeta long paia.¹⁷God yet i kirapim bel bilong ol long mekim wok bilong em. God i kirapim ol long givim pawa bilong ol i go long wel animol inap long tok bilong God i kamap.

¹⁸Dispela meri yu lukim, em makim dispela bikpela strongpela taun i bosim ol king bilong dispela graun."

Kamapim tok hait

18

¹Mini anene fawaruvi anaepa, semi amonaunam ena ankeru inarufake fawarem. Beyi anona eram nampa kumim. Beni kanagune oma'no ananta kam'a masidem awafa sagemi mana magaga. ²Bemi ogadem eraruremi arama semi. "Anona magu Babiloni, a'i savi- uwemi savi- guga ugane! manta o'em wanuyi yimagi emi, masidem savi awamugu i ayofewam maguyi emi , nampa masidem savi numi. ³Masidem wata- anasi mana magagake'na inim manoni waini nomi naremi monko anta fawaremo. Masidem anona yinom waitayu ana magagake monko anta mini ininampa uwantuka. masidem moni waitayu manta anonayi uyikaka mini inimanoni monika". ⁴Semi ye'rade ena aranti intau'nam inarufake manisemi , " yigemi mini ini yerare asawogo, yige seti wata-nasi. minurega yigemi beni kumi anoni umanti imarago. Yigemi mana sayeke mini ini nampa imarago. ⁵Nayeyara, mini inimanoni kumi ano adenaka inaru aneyogari'imi Koti beni masidem savi anta- yui intami. ⁶Enom sayeke yimini- ure mini inim wa sayeke ame, bemi kanta'yagi- urega umanti amego bemo savi anta uwantukaka. Kantayagi-urega wayedega nare'vemo sayeke marewam waini bemo watayu'yinta wayegewam kapufim. ⁷Bemi beyavi manta yani-urem beyi awogu kumantiranti amoyem, minugafo bemi anona sayeke nampa anona au avisi amego bemi. Be-yarapim bemi ma'ni se'emino, semi anona rafisiranta kumake semi kento ini'na bega sigun anenefim wategauye'. ⁸Mini antayanti, ena'ana umaru ben'age yitem . Anon aranti . au avisi'i, agun- anene nampa fuginti beka yitem . Koti anona. eye'mo bem umanto aminaniyi, masidem eram duka'yi". ⁹Mana magaga anom waitayu iyemo benampa monko anta uwarewayimi ifi- dage yigun- anene maratemo benanti, bem yukewam igamanoni imumo amonemote. ¹⁰Yemi mamini savi aneneyati fedemi bem ageke nepa itare bemi yemi mani sitemo," siguno ano sigu- aneneve anona nampa eram anona magu Babiloni- anon magu emi ano sayeke maranane aki kanafimi". ¹¹Afo mana magaga moni waitayu be wapa aneneyu monika yimewayi, ifi- dageve yigun anene marayemo. nayeyara, buwa mana waitamano yeradem yenyi anene bu aya-itemi. ¹²Mini aneneya, goli, silva, nampa meyamano yakagam onu, nampa meyamano yakagagam bis, averave ugam efam rawarave, sokom nare afum wagena wado, meyamano yakagam wado nare rawarave, sagu-sagu ugam nare rawarave, faram yayu averave muku ewam, ena-ena aneneyu wai-wam awayaka uwantukam, faram yayu meyam yakagara ugam, bronsi, aini mawori om. ¹³Ya aranta awogu muku ewam, ave-rave unta ewam yunanu, ave-rave unta ewam aneneyu, yamanoni wasave muku ewam, ya manoni fauram muku ewam, wain, wasavem, awogu farawam witi, burumaka, sipisipi, osim,ririfewam kari. fa-yogam waitayu nampa watayuyi yaum. ¹⁴Mini yunamo emo aveye'egona mararare siruke eyi eram nampa, maside buma kipem. Masidem awogu anene nampa eni awogu kanagune a'i buma kipem, emi ye'rade iwa i afakanonam. ¹⁵Moni waitayu bepimo aneneyu monika'o amewayi anona moni waitayi ewayimi, yemi be adeke nepa watemo. nayeyara, be marewam sayeke yanti fegatemo. ¹⁶Yemi ifi dageve sitemo, "siguno ano sigune me'am anona magu'i kanagune nampa awogu rawarave, wata-anasi, nare wado nampa awogu kanagune . goli, meyam yakagara ugam onu nampa efam aneneyu bum nopi'kena. ¹⁷Sito kanafim maside awogu anene anakaremi afi'item. Masidem sipi marem bewam waita nampa watayu'o sipi amuga yogewayi nampa watayu'o bun-non amuga'o moni uwarewayi mi, yemi mini anona magu ade-kake nepa watemo. ¹⁸Mini inim yukewam iga-manoni imum yemi amonaremi ifi- dageve semi "Ena item anona magu wa mini anona magu nampa mana- ugenafiyo?" ¹⁹Yemi kai'yo mante yen-yinopim devemi yigu- anene nampa ifi dageve- mi mani semo,"siguno ano sigu aneneve, mana- mini anona magu manomi watayu minurami bu- nom amuga sipi dukayimi manta anona moni waitayi emo mini inimanoni kanagune amuga. aki kanafim bemi anaka'emi. ²⁰Seyuya inarufakeno, kato waitayu nampa yimakuku waita anasi nampa kasanampa waitayu, yigemi yimoyogo. Nayeyara, Kotimi umamanoni meyami bemi yige yimemino. ²¹Amakage, mana eram akero-ano mana ka'gan om mantemi bu-nopi intafuremi bemi mani semi," Manayo avu-awa pakemi, Koti mi anona magu Babiloni mantaranami ano umanti ofebemi iwa iwatene. ²²Kita arim waita iwatem, musiki arinanoyi nampa fluti wa ufem arinayo waitawa iwatem. Aneneyu uwarewa intim waitawa iwatem nampa mana waita mano masini ami iyintate. ²³Oma'no kewayi yeradem omi bu amitem emi. Wawa-anasiyui iratemo watawa ansi yiwagara ewa wayawa mana waitamano iyintate. Nayeyara yigeyi moni waitayu i manta anom waita fawaruremi manta mana magagake ano waita aga ayufemo. Eni savi uwatagam anta nakomi masidepa wata-anasi muna yimenam. ²⁴Kasanampa waitayuyi nare, yima-kukum waita nampa mana magaga fukayuyi naremi en age agapem.

Kamapim tok hait

18

¹Bihain long dispela ol samting i kamap pinis, mi lukim narapela ensel i kam aut long heven. Em i kam daun wantaim bikpela strong na glori bilong em i sut olsem lait na i sain long olgeta hap long graun.²Em i bikmaus na singaut strong na tok olsem. "Bikpela taun Babilon, em i bagarap na bagarap pinis! Em i kamap haus bilong ol masalai, na hait ples bilong olgeta spirit nogut, wantaim olgeta pisin nogut.³Olgeta lain manmeri bilong graun i bin drinkim wain bilong dispela meri long kamapim pasin pamuk. Olgeta king bilong graun i mekim pasin pamuk wantaim dispela meri. Ol bisnis man bilong dispela graun i bin kamap bikpela moa long moni na kago bilong dispela meri.

⁴Na mi harim narapela singaut gen long heven i tok olsem, "Yupela lusim dispela meri na kam aut, yupela ol manmeri bilong mi. Na bai yupela i noken kisim hevi bilong sin bilong em. Na yupela i no ken kisim wanpela bagarap wantaim dispela meri.⁵Long wanem, ol sin bilong dispela meri i pulap i go antap tru olsem mak bilong holim heven na God i tingim olgeta pasin nogut bilong em.⁶Bagarapim dispela meri wankain olsem em i bin bagarapim ol narapela lain, na givim hevi long em tupela taim moa long ol pasin nogut em i bin mekim. Na tanim wain bilong kisim bagarap tupela taim moa long antap long kap em i bin tanim bilong ol man.

⁷Em i save apim nem bilong em i go antap na amamas long gutpela sindaun bilong en, olsem na givim em bikpela bagarap wantaim bikpela pen long em. Em i tok olsem insait bel bilong em, 'Mi sindaun olsem wanpela kwin. Mi no meri, man bilong mi i dai pinis na bai mi stap wantaim sori na wari.⁸Long dispela as, ol narapela kain hevi bai kam long em. Bikpela hangre, pen, sori na dai bai kam long em na paia bai kukim em olgeta. God Bikpela, husat bai givim hevi long em, i gat olgeta strong."

⁹Ol king bilong dispela graun husat i save mekim pasin pamuk wantaim em bai krai na sori long em, taim ol i lukim smuk bilong dispela paia i kukim em.¹⁰Ol bai pret long dispela samting nogut na sanap longwe tru long em na bai ol i tok olsem, "Sori na sori tru long bikpela na strongpela biktaun bilong Babilon! Yu kisim bikpela bagarap insait long liklik taim tasol."

¹¹Na ol bisnis man bilong dispela graun i save salim ol samting long em, bai krai na sori. Long wanem, i no gat wanpela man bai baim ol kago samting bilong ol gen.¹²Ol samting olsem, gol, silva, na ston dia tumas, na bis i dia tumas, naispela waitpela laplap, pepol kala klos, klos laplap i dia tumas, retpela laplap, brit ret laplap, diwai palan i gat gutpela smel, kankain samting ol mekim long tit bilong ol animol, diwai palan i dia tumas, brons, ain, mabol ston,¹³skin diwai i gat gutpela smel, ol kaikai i gat gutpela smel, ol samting i gat gutpela smel, smel oil bilong diwai, smel pauda bilong diwai, wain, oil, gutpela flawa, wit, bulmakau, sipsip, hos, ol karis, ol wokboi nating na laip bilong ol man.

¹⁴Dispela kaikai yu bin weitim long kisim wantaim strong bilong yu, olgeta i go pinis. Olgeta ol gutpela samting na gutpela bilas bilong yu i go pinis, na bai yu i no inap long painim gen.

¹⁵Ol bisnis man husat i salim ol samting long em na kamap bikpela moni man, ol bai stap longwe long em. Long wanem, ol i pret long dispela bagarap em kisim.¹⁶Ol bai i krai na tok, "Sori na sori tru long biktaun i bilas wantaim gutpela laplap, pepol, retpela klos na i bilas gut tru wantaim gol, ol ston i dia tumas wantaim ol waitpela samting long solwara!¹⁷Insait long liklik taim tasol, olgeta gutpela samting i bagarap na lus." Olgeta sip kepten na ol man i save wok antap long sip na ol man i save wokim binis long solwara, ol bai i stap longwe tru long dispela biktaun.

¹⁸Ol i lukim smuk bilong paia i kukim dispela meri na ol krai na tok, "Wanem narapela biktaun i wankain olsem dispela biktaun?"¹⁹Ol i kisim dust na putim long het bilong ol na krai wantaim wari na tok olsem, "Sori na sori tru, dispela biktaun i save mekim ol man i gat sip long solwara i kamap bikpela moni man antap long ol kago bilong dispela meri. Insait long liklik taim tasol, em i bagarap pinis."²⁰Yupela ol lain bilong heven, ol aposel na ol bilip manmeri na ol profet, yupela i mas amamas. Long wanem, God i pei bek long hevi em i givim long yupela."

²¹Orait, wanpela strongela ensel i kisim wanpela tang ston na tromoi i go insait long solwara na em i tok olsem, "Wankain rot tasol, God bai putim biktaun Babilon i go insait long bikpela hevi na bai i no inap stap moa.²²Bai i nogat man bilong paitim string gita, ol lain bilong pilaim musik na nogat man bilong pilai flut na trampet. Bai nogat saveman bilong wokim ol samting na bai nogat man bai harim nois bilong ol masin bilong mil.

²³Na lam bai i no inap givim lait gen long yu. Na nogat wanpela man bai harim amamas nois gen bilong man na meri husat i laik maret. Long wanem ol bisnis man bilong yupela i kamap bikpela man olsem ol pikinini bilong king long dispela graun. Na sanguma pasin bilong yu i giamanim olgeta hap lain manmeri.²⁴Blut bilong ol profet, ol bilip man na blut bilong ol man i dai long dispela graun i pas long yu."

Kamapim tok hait

¹Mini anene fa waruvim anepa,semi mana aram baya intarukau, nesu wata anasi injarufa bemi ami sewani uga."Kotin avi yaniono. Sagantim,eranampa wata anasi owayegem yivigatem, minimi senuti Kotimi." ²Bemi ayai mini monko inim bemi savi anta uremi man maga manta savi uruka.Mini inimi saviuakaruka savi anta in aya beni yogam waita yu yi nare ayaem nare wa'yigananti.Minugami bemo ko'o rayimewam antami, atekem fuga sigem.³Kantaya yeradem, yemi arare mani siruka. Kotin avi "yaniogo! Igamanoni imumi mini inimano amuga kewami, bu kipatene." ⁴Yemi 24'a' nampa eriwan uwaewam yanta , ye yigon yaumi dadare Koti mi beyi kagaka. Wami monoi sasakewa yemi mani sewa, "Bemi Fugave. Koti avi yaniogo."⁵Afo inaem mana amerago mano kin kagakake mini semi. " Senuyani Kotin avi yaniofano, yige beni yogam waitayu, Iyewafi ben ago fegewa nampa maside avi dukam waita nampa avi buruka waita".⁶Inaemi semi intaunami wata anasi yimerago nanta inteu afo anon nomi saeve anta asemi, afo inaru asewa nantu ewam afo mini semi, Koti avi yaniogo! Anona mano maside nura wane, bemi mini Koti maside anene ga dafikayi.⁷Seyu simoyeya ifo sipisipi aga ano anon avi amefa, Nayeyare mini sipisipi aga'ano anasi marananim kana ai adeka yiga, afo bemi maranani inimi ai bewa yowaruga.⁸Mini inimi ai eyo siremi sefo seseugam efam iya" Wadonako konariri itene. " Seseuga efan wado mano iyewafi ateka anta ewam uyaka.⁹Afo ankeru ano sisimem, " Mana wayami agarano, wata anasi beni sipisipi aga'ano anasi marananim yunaka , yemi yimo inayo." "Yewayegem mani sire sisimem mana wayami, minimi Kotini fuga wayami. ¹⁰Sesorasi ben aifim magun dei monoi siakara unami, afo bemi sisimemi ." Mi'ni buyono! Koti bena'o mana monoi sasakano. Semi enampa mana ugauna yogam waita nampa mana'a yimakuku ewam waita iye Jisasi avi sima fawarewam. Kotika monoi seno, nayeyare Jisasi avi sima fawarinti, mini kasanampa ewa Ayomi.¹¹Inaem semi amonaunam inaru diyim efar hosimi wage'em. Mana waita mini hosin amuga kumantuga, ben avi demi semi," Fuga sigem atekam waita", Atekam atanampa meyam watayu yimebem afo beyi namugoyu nampa aruwem. ¹²Ben agaumano iga yanta kewam afo ben anokai amuna kin atagu wane. Mini amuga avi wami manawayi bu intaga, beyao mana intaga. ¹³Bemi mana iya'ana unam wado emi, masidem narefim darukam, Afo ben avi dem semi "Koti ami."¹⁴Inarufake amiyu yemi efar hosika kumante mini waita awakure. Yemi seseuga efam wado uruka. ¹⁵Ben abuntim mana awaewam asimi yiga afo masidem mana magagakem wata anasi yiritemi. Afo masidem beyi aini yaki nako rafisitem. Kotini anona aran anenenako kasekasu fatemi waini dafigewa amaka iteye. ¹⁶Bemi mana iya'ana efam wadoga mana avi agantuka afo ben aimaka mani sire agantuka Kinuyi kimi Anona yuyi anonave.¹⁷Mana ankeru amonaunam aigaka itabugem wage'em numi yanafa agewami yararuka." Yigem masidem yema duwantugo Kotini ano yunam naka . " ¹⁸namugoyi yumi yema nago. Kinuyi yumi, ami yuyi anona,eram waita aumi nampa osin aumi hosika kumaka, masidem kuga waitayu nampa bu kuga, afo yibi duka waita nampa yibi buruka waita.¹⁹Semi amonaunami afa anene nampa mana magagake kinu nampa yenyi amiyu, yemi manafim duwantu ure mana kin nampa iyewafi mini hosi amuga kumantuga amiyu nampa arubirant uga.²⁰Mini afa anene matemi afo muna kasanampaevem berara ane uwarewayi nampa kuruka. Mini berara anene uwara nako amuna mini nampa duke miniga monoi sewayi muna yimiduka. Yeganti fami aumi duke wami daure afa okake ano iga gewapi intafuruka.²¹Watami hosika kumantukayi amuna ena waita ben abuntike kukam asi nako yiruruka. Masiden numano fuka waita yumi naruka.

Kamapim tok hait

19 ¹Bihain long ol dispela samting i pinis, mi harim wanpela bikpela singaut, em i olsem singaut bilong planti manmeri i stap long heven na i tok, "Litimapim nem bilong God. Glori, pawa na kisim bek man, em bilong God bilong mipela."²Em i givim pei long dispela bikpela pamuk meri husat i bagarapim dispela graun wantaim pasin nogut bilong em. Na em i mekim nogut long dispela meri long bekim bek blut bilong ol wokboi bilong em i bin kapsait. Olsem na pasin bilong em long skelim kot, em i tru na stret olgeta."

³Namba tu taim gen, ol i bikmaus na singaut olsem. "Litimapim nem bilong God! Smuk bilong paia i lait antap long dispela meri, em bai i no inap pinis."⁴Ol 24 hetman wantaim 4-pela ol samting i gat laip, ol i brukim skru bilong ol na lotuim God husat i sindaun long sia king. Na ol i wok long tok olsem. "Em i tru. Litimapim nem bilong God!"

⁵Na bihain wanpela nek i kam aut long sia king na i tok olsem. "Litimapim nem bilong God bilong mipela, yupela ol wokman bilong em, husat i save pretim em wantaim olgeta man i nogat nem na man i gat nem tu."

⁶Bihain mi harim wanpela nois i olsem nek bilong ol planti manmeri na olsem bikpela tait wara i ron na pairap na i olsem klaut i pairap na dispela i tok olsem. "Litimapim nem bilong God! Bikpela i save stap oltaim, em dispela God husat i save bosim olgeta samting.

⁷Mipela mas amamas na givim biknem long Yangpela Pikinini Sipsip, long wanem taim bilong marit bilong dispela Pikinini Sipsip i kam pinis, na meri bilong maritim dispela man tu i redim em yet pinis.⁸Dispela meri i bin kisim tok orait long bilas long waitpela dres na klinpela klos." Waitpela na klinpela klos i makim husat i save mekim stretpela pasin.

⁹Na ensel i tokim mi, "Raitim dispela tok, "Ol manmeri husat God i singautim ol long marit kaikai bilong pikinini sipsip, ol i mas amamas." Em i tokim mi gen olsem. "Dispela tok, em ol trupela tok bilong God."¹⁰Mi putim pes i go daun long lek bilong em long lotuim em, tasol em i tokim mi. "Noken mekim olsem! Lotu long God wanpela tasol. Mi wankain wokman olsem yu na ol arapela bilip manmeri husat i save tokaut long Jisas. Lotu long God, bilong wanem dispela pasin bilong tokaut long tok bilong Jisas, em i spirit bilong tok profet."

¹¹Bihain mi lukim heven i op na mi lukim wanpela waitpela hos i stap. Wanpela man i sindaun antap long dispela hos, ol i kolim em olsem, "Trupela na Stretpela man." Wantaim stretpela pasin, em i save givim pei long ol man na pait wantaim birua bilong em.¹²Ai bilong em i lait olsem paia na antap long het bilong em i gat planti ol hat bilong king. Em i gat nem i stap antap long em nogat wanpela man i save, tasol em yet i save.¹³Em i werim wanpela longpela klos, ol i bin putim olgeta i go insait long blut. Na ol i kolim nem bilong em olsem, "Tok bilong God."

¹⁴Ol ami bilong heven ol i sindaun antap long ol waitpela hos na bihainim dispela man. Ol i werim waitpela klinpela klos.¹⁵Long maus bilong em i gat wanpela sap bainat i kam aut na em bai kilim ol manmeri bilong olgeta hap graun. Na em bai i bosim olgeta lain wantaim ain stik. Em bai krungutim ol wantaim bikpela belhat bilong God wankain olsem ol man i save krungutim wain insait long ples bilong krungutim wain.¹⁶Em i gat wanpela nem ol i raitim long longpela klos bilong em na long lek tais bilong em olsem. "King bilong olgeta king na Bikpela bilong olgeta Bikpela."

¹⁷Mi lukim wanpela ensel i sanap i stap long san. Na em i singaut bikmaus long ol pisin i flai antap. "Yupela olgeta kam long bikpela bung kaikai bilong God.¹⁸Kam kaikai bodi bilong ol birua bilong God. Bodi bilong ol king, ol lida bilong ami, bodi bilong ol strongpela man na bodi bilong ol hos wantaim man i save sindaun long hos, bodi bilong olgeta man ol i fri na ol i stap kalabus, wantaim ol man i nogat nem na man i gat nem tu."

¹⁹Mi lukim dispela wel abus na ol king bilong dispela graun wantaim ami bilong ol. Ol i bum long wanpela hap long kirapim pait wantaim man husat i sindaun antap long hos na ol ami bilong em.²⁰Dispela wel animol ol i kisim na kalabusim em wantaim dispela giaman profet husat i save mekim mirakel long ai bilong en. Wantaim ol dispela mirakel em i save giamanim planti lain husat i gat dispela mak bilong wel animol na i save lotu long piksa bilong em. Tupela i stap laip yet na ol i tromoi ol i go insat long dispela pikpela paia i lait long ston salfa.

²¹Man husat i sindaun antap long hos i kilim olgeta narapela man wantaim bainat i kam aut long maus bilong em. Na olgeta pisin i kaikai ol bodi bilong ol dai man.

Kamapim tok hait

20 ¹Semi mana Ankeru amone inarufakem kumemi. Bemi aferum iwam masika kena ki nampa anona seni nanti ayapim fakaruka. ²Bemi mini savi memami fakaruka, minimi wago memami, ben avi wananomi,ugami 1000 yaga kuyitem. ³Mini Ankeru mano bemi raurem aferum iwam masipim itafuruka afo masi abukai uyagemi. Bemi minurem mini memamano magafim wam wata anasi bu ririrfemi 1,000 ayaga kipatemi. Inaemba, manta fasadami sito kanafim binani.⁴Inaemba, semi amonaunam Koti watayu yimemi nampa wata anasi rayima nayo,siya kiniga kumantuga.amone'u yenyi yorasipem arumewam anene Wata anasi wafa yinon akefarukami.Mini wata anasi yiemo Jisasimi yoganti fawaremi nampa Kotini fuga waya. Yemi mini afa waiwamanoga mono busemi o muna kotini amami.Yemi yerade masipikem itavuga, afo Jisasi nampa bemi, mana magafim rafisinayom 1000 iyaga kanaga.⁵Ena wata anasi wafa fukayi, yemi aumi bu maratayo 1000 iyaga kipananim, Mini yeyi anar itavinti. ⁶Iyewafi ananta Jisasini bemi aupem anan kanaga yeradem itavitem yemi avogu uremi soke uyitemi.nayeyare inaem fugintano yen yimuga eranti buruka. Yemi Koti nampa Jisasini yogam bata benapa watemo 1000 iyaga'i.⁷Afo 1000 iyaga kipemi, Kotimi wananom kuyukami uyufitem. ⁸Bemi fasa oravemi amuna wata anasi muna yimidem eriwam awafa mana magagafim, masidem magu Gog nampa Magog manta ruwantu uremi, Kotika yimakuku ewam wata anasi nampa yiru biteye. Yeniy nampa manomi bunon anapake efayu amaka itene.⁹Yemi masidem magafa aiyapa binayomi afo Jerusaremi yimakukum wata anasi ikuyikatemo, Kotini anom tauni, bemi ayigara ewam, ugamifo igami inarufakem kumemi mini waitayu yukatemi. ¹⁰Mini savi waita kotimi wata anasi mano muna yimewa Kotimi bemi dauma itafitem, igamagu nampa omi bu rusime wapim, mini afai waiwam nampa muna kasanampa waita yui, yemi ayufupim ba saganta masidem maside nuram savi marari iytemo.¹¹Inaem semi amone bunami mana anona efam kini kagaka, mana waita iyewafi kuman tugami, maga wa inaru yentimagu remi afi'emo, ugamifo yemi ayofanayom magu buwa. ¹²Wafa

fukam waita anasi yimone, yivi dukam waita nampa yivi burukam waita yemi min waita kini kagaka kumatugayi orasika itabuga afo manawayi buku diruka. Afo ena bukuwa diruka. Minimi aum maram bukumi Kotimi fukam waitayu yemi wafa uwantam bukufim wage'enin antaga dayintuka.¹³Item waitayu yemi fuge bunopim bemo wayi, aum mantemi itavimi afo fukemo magafim wananiyi yewai'i itavitem. Afo mini fukam waitayu Kotini koka itaviteye. Yemi wafa uwantuka antagai dayimatam.¹⁴Yimakuku buyewam waitayu nampa mati maguyu anona igafim intafitem. Mini anepa fuginti.¹⁵Ugamifo mana mana wayi avi mini aum maram bukufim bu watemi, ankeru ano miyimi anona igafim intafitem.

Kamapim tok hait

20¹Na mi lukim wanpela ensel i kam daun long heven. Em i holim ki bilong dispela hul i nogat as na traipela sen long han bilong em.²Em i holim dispela snek nogut, dispela lapun snek, nem bilong em devol o Satan, na kalabusim em inap long 1,000 yia.³Dispela ensel i tromoi em i go insait long hul i nogat as bilong em na pasim dispela hul. Em i mekim olsem long dispela snek i noken paulim ol manmeri bilong graun inap long taim 1,000 yia i pinis. Bihain gen, ol bai rausim em i go fri long liklik taim tasol.

⁴Bihain gen, mi lukim ol man God i givim namba pinis long skelim ol manmeri, i sindaun long ol sia king. Mi lukim tu tewel bilong ol manmeri ol i bin katim het bilong ol pinis. Em ol dispela manmeri husat ol i bin wok long tokaut long Jisas na tok tru bilong God. Ol i no lotu long dispela wel abus o giaman god piksa bilong em. Na ol les long kisim mak long het bilong ol o long han bilong ol. Ol i kirap bek long matmat, na stap wantaim Krai na bosim dispela graun inap long 1,000 yia.

⁵Ol arapela manmeri dai pinis, i no inap kisim laip gen inap 1,000 yia i pinis. Dispela em namba wan kirap bek bilong ol.⁶Husat i stap pinis wantaim Krai Jisas insait long dispela namba wan taim bilong kirap bek ol bai i stap good na kamap holi. Long wanem, dispela namba tu dai i nogat strong antap long ol. Ol bai i kamap pris bilong God na bilong Krai na ol bai stap wantaim em inap long wan tausen yia.

⁷Taim 1,000 yia i pinis, God bai rausim satan long ples kalabus bilong em.⁸Em bai i go aut long paulim planti ol lain manmeri long 4-pela hap bilong dispela graun, em bai bungim olgeta man long ples Gog na Magog long pait wantaim bilip manmeri bilong God. Namba bilong ol bai wankain olsem wesan bilong nambis.

⁹Ol bai i go long olgeta hap bilong graun na banisim ples bilong ol bilip manmeri long Jerusalem, biktaun bilong God, em i save laikim tumas. Tasol paia bai i kam daun long heven na bai kukim ol dispela man.¹⁰God bai tromoi dispela man nogut husat i giamanim ol manmeri bilong God, i go long ples paia i lait wantaim ston salfa, long dispela hap ol tromoi wel abus wantaim giaman profet. Ol bai i kisim taim nogut tru long de na nait oltaim oltaim.

¹¹Bihain mi lukim wanpela bikipela waitpela sia king, wanpela man husat i sindaun long en. Graun na heven i ranawe long ples bilong em, tasol i nogat ples bilong ol long hait.¹²Mi lukim ol manmeri i dai pinis, ol man i gat nem na ol man nogat nem ol i sanap long pes bilong dispela man i sindaun long sia king na wanpela i opim ol buk. Na em i opim narapela buk tu. Dispela em Buk bilong kisim Laip. God i skelim ol dai man long ol pasin ol i bin mekim pinis na i stap insait long ol buk.

¹³Ol man husat ol i dai na stap insait long Solwara, bai kirap bek laip na husat ol i dai na stap insait long graun tu bai kirap bek. Na ol dispela dai man bai sanap long kot bilong God. Em bai i skelim ol long wanem pasin ol i bin mekim pinis.¹⁴Em bai tromoi ol dispela man i no bilip na ol ples matmat i go insait long bikipela paia. Dispela em i namba tu dai.¹⁵Sapos nem bilong wanpela i no stap long dispela Buk bilong laip, ensel bai tromoi em i go insait long dispela bikipela paia.

Kamapim tok hait

21

¹Minure semi auwen inaru nampa auwen maga amonaruka, ana inaruwa anam maga yerarem afiuga, bun nom manowa afiem buwage'en uga. ²Semi omare sagagam magu yagam amonarukau, awem Jerusaremi, mente inaru fake kuka Koti wapake, asika awem waita marara benawafu amapa biranto iniurem sesefofo uren yitene. ³Anom aram waya yi intewunam manisiga mente anom waita yu kumante wam kagakake, amonano Kotimo wam magu mage watanasi nampa wamise yenampa watem. Yemi beni wata nasiyi item, Koti benao yen nampa watemi afo bemi yeyi Kotiyi item. ⁴Bemi masidem yinu arunten kasa uyikatem yen yugapeke, ugami fugikinta buwatem

enayawa,yigun anene bumare,ifi bu rage, ai'i bumarate. Feyan anta yera rem uyawitem.⁵Manawayi anakagaka kumakayi semi,"amonano masidem anene manta auweni ege". Mana waya mi yaufim agarano siga nayeyare mini waya atekem fugasiga. ⁶Manisirem sisimikduka mana mini anene yu a'i fawaruga! Semi seyaga agoyarantaba kipantaba, anantaba inaemi.Iyewafi nonanto ayewanayi, beni meyam ba iwam nom amenu mente aum marewam nopike kumewanani nopike.⁷Iyem watanasimo akeuremo aruvintimo itawuma erarinaniyi mini yantai maranayo. Semi beni Gotimi wanami bemi seti ga watemi. ⁸Iyefi atekam anta uwarara fegewa nayoyi,yimakuku buyewanyoyi, savi awu awa uwarewayi,wata yiruma fugewayi, moko awu awa ewayi, savi ayo ga yimakukun ewayi, muna kotika amakukunewayi ba masidem muna waya sewayi, yenyi magu mempe mamem furaga oka igagewananipim watemo.Minimi anaem fugunti batem.⁹sevenia wapike mana ankeri ano sewaunafa yiga, mini ankeri ano sevenia kora'ya savi anene yu itukam nampa," yinaga agateno awen inim ugadukam inimi aga sipisipi ga." ¹⁰Afo bemi Ayofimi sibigemi enafa mente yanafa anon anuga marundem sigatiga mana sagagam ma magu Jerusaremi mente inarufakem kuka Koti wapake. ¹¹Awem Jerusaremi Kotini sagaranene utuka, sagama anantauga amaka awogu onanta uga, saga gem kapugani ewam omi jasper ve sewam onamuge. ¹²Yanafa kafi kugufim twolfuai(12) onta saga. Mini onta yaga'i twolfua Israiri naru yigafanta yivi agaka. ¹³Afu unte wapa kamore onta saga, afu kupegewapa ena kamore onta saga, sefatefa awafa kamoreyiana urem ontami saruka. ¹⁴Mini magu manoni kafi tuolufua(12) onamuka karau gaga dure uwantuka,mini onamukai tuolufua sipi sipi aga anoni yoga waitayu yivi agaka. ¹⁵Mayamo senapao asin aniyi ayaka fakaruka awama ganani koriga uwakam yaki, mini magu mose awamaden amon nanim,mini magu manoni onta nampa namayan nampa magu manoni onta. ¹⁶Mini magumano uwantukam maside ayapai mana kigiwa uga.beni ayawa akinampa manauga.minimagu beni awamagati yakinako awama duka 12 tausenya yi afuntano awameka (mana mana awafa urem kumem , sefatefa ayapa mana mana uga. ¹⁷Bemi yewayegem awamaruka mini kafi namayami, 144 beni amako'i wata manoni awam aganti mente ankeroguyi awa amaka). ¹⁸Mini kugumi uwantukami mana omi jaspami, beni au bunam mano yayanami afo anona magumi koli nako uwantuka, bemi faka kamu yanta uga. ¹⁹Mini kugumi, yemi uwaremo masidem ena'ena om manoni meyami urevuga ananta omi avidemi jaspami, miniga omi avidem salfami, mini ga omi aviremi aket afo enaomi avi'i Krisolait, mini gai omi avidemi emaradi. ²⁰Afo ena omi avi'i onikisi, ena omi avidemi kanalian, ena omi evidemi kriso,lait, ena omi avi'i berili, ena omi topasi, ena omi avidemi krisoprasi, ena omi avidemi sasuiti afo araga omi avi demi ametisti. ²¹Yemi uwaremo 12 'a' anona ontami 12'a' selifim. Mana mana onta, yemi uwaremo mana mana seli. Yemi sito nato ayinui aupemi mini anona magufimi, yemi kolinako uwantukami bemi kamu yi uga. ²²Semi bu amonei mono mai mini anona magufimi mini kugu aupemi ugami semi amoneu Anona Koti masiden eranti dukayi nampa aga sipisipi Aganampa wafa wage'e ugamono Maganta uremi. ²³Mini Anona magumi omwa buwa nayeyare yemi Goti sagantano omi yimi aga Sipisipi aganempa nampa onanta uga. ²⁴Maside wata anasi nowemi anona okai mini anona magufimi ninayo, afo magafike kini yui maremi maside avogu yanta i yeyinta mantareve mini fai yitemo. ²⁵Ontami mini anona magu manomi rigemi maside nurami wanami kumayui buwanani. ²⁶Masidem wata anasi maremi avogu yantai nampa mone'i nampa upegatemo anona magufim. ²⁷Afo bumi mana watamano upegatemi anona magu fimi savi anta nampai muna waya nampa, muna waya nampa afo mini akumo yibio wantana yaufimo wayimi yemanami upegatemo.

Kamapim tok hait

21 ¹Bihain mi lukim nupela heven na nupela graun, Namba wan heven wantaim graun i pinis na solwara tu i no stap moa. ²Mi lukim holi taun Jerusalem, God i redim olsem meri i laik maritim nupela man, God i salim i kam daun long heven.

³Na mi bin harim strongpela nek i kam long Sia King na i tok olsem, "Harim gut! Ples hait bilong God i stap long ol manmeri olsem na em bai stap wantaim ol. "Ol bai stap manmeri bilong em na em bai stap wantaim ol na em bai kamap God bilong ol. ⁴Em bai rausim olgeta ai wara bilong ol na ol bai i no inap dai gen na bai nogat wari, nogat krai, nogat sik na olgeta olupela samting bai pinis.

⁵Dispela man husat i sindaun long Sia King i tok, "Harim! Mi wokim olgeta samting i kamap nupela" Na em i tok long mi, "Raitim dispela tok, em i trupela tok na behain em bai kamap tru. ⁶Na em i tokim mi gen olsem, "Dispela olgeta samting i kamap pinis! Mi stat bilong olgeta samting i kamap na mi bai i stap yet long pinis bilong olgeta samting. Husat man o meri i hangre long wara bai mi givim em dispela hul wara i gat laip. Dispela wara mi givim fri long dring.

⁷Husat ol manmeri i stap strong na winim pait, ol bai kisim ol dispela samting. Mi bai stap God bilong ol na ol bai i stap pikinini bilong mi. ⁸Tasol husat ol i save pret long mekim gutpela pasin, i no stap strong long bihainim mi,

kilim man i dai, mekim ol pasin pamuk, mekim ol poisin samting, lotuim giaman god na giamanim ol man, ol dispela kain manmeri bai i go insait long bikipela ples paia long ston salfa. Dispela em i namba tu dai."

⁹Wanpela bilong ol 7- pela ensel i kam long mi wantaim 7- pela dis i pulap wantaim samting nogut na i tok olsem, "Kam long hia na bai mi soim yu meri bilong maret, em bai maretim pikinini Sipsip."¹⁰Na em i kisim mi insait long Spirit i go antap long traipela maunten na i soim mi bikipela holi taun, em Jerusalem God i salim i kam long heven.

¹¹Glori bilong God i kam daun long heven long dispela biktaun Jerusalem na lait bikipela olsem gutpela ston jewel na i kamap klia moa olsem ston jasper i kamap ples klia tumas.¹²Em i gat bikipela banis na i gat 12-pela dua i stap long em. 12- pela ensel i sanap long wawan dua na long dispela dua ol i bin raitim nem bilong 12- pela lain pikinini bilong Israel.¹³Ol i bin wokim tripela dua long fo-pela kona bilong graun. Tri-pela dua long hap san kamap sait, tri -pela dua long san i go daun sait, tri-pela dua long not sait na tri-pela dua long saut sait bilong dispela banis.

¹⁴Long banis bilong bikipela taun i gat 12- pela bikipela ston olsem as bilong dispela banis. Antap long dispela ston ol i bin raitim nem bilong 12-pela aposel bilong Yangpela pikinini Sipsip.¹⁵Man husat i toktok wantaim mi, em i holim stik bilong makim ol samting ol i bin wokim long gol long makim dispela banis wantaim ol dua bilong dispela bikipela taun.

¹⁶Dispela biktaun i sanap long 4-pela hap kona, olgeta sait i kamap wankain sais. Longpela sait wantaim sotpela sait stap wankain. Em i makim dispela bikipela taun longpela sait na em i olsem 2,200 kilomita. Longpela sait, sotpela sait na longpela sait i go antap, olgeta i wankain.¹⁷Em i makim tu strong bilong dispela banis na em i kamap olsem 66 mita. Man i makim long en rot, ensel tu i bihainim wankain olsem man.

¹⁸Dispela banis ol i wokim long wanpela ston jasper, kala bilong em i grin na bikipela taun ol i wokim long gol, em i olsem klia glas.¹⁹Ol pos bilong dispela banis, ol bin mekim long kainkain ol ston i dia tumas. Namba wan ston ol i kolim jasper, namba tu ston ol i kolim salfa, namba tri ston ol i kolim akata na namba 4 ston ol i kolim emerald.²⁰Na namba 5 ston ol i kolim onikis, namba 6 ston ol i kolim kanalian, namba 7 ston ol i kolim krisolait, namba 8 ston ol i kolim beril, namba 9 ston ol i kolim topas, namba 10 ston ol i kolim krisopras, namba 11 ston ol i kolim sasint na namba 12 ston ol i kolim ametist.

²¹Ol i wokim 12-pela bikipela dua long 12- pela sel. Wanwan dua, ol i mekim long wanwan sel. Ol liklik rot insait long dispela biktaun, ol i wokim wantaim gol na em i olsem glas.²²Mi no lukim haus lotu long biktaun insait long dispela banis tasol mi lukim Bikipela God i gat olgeta strong wantaim Yangpela Pikinini Sipsip i stap pinis olsem haus lotu.

²³Dispela biktaun i no gat lait, long wanem ol i gat glori bilong God i givim lait long ol na Yangpela Pikinini Sipsip i olsem lam na i lait.²⁴Olgeta manmeri bai wokabaut long bikipela lait bilong dispela biktaun, na ol king bilong graun bai kisim olgeta gutpela samting bilong ol i kam long dispela hap.²⁵Dua bilong dispela bikipela taun bai op olgeta taim na em bai i no gat tudak.

²⁶Olgeta manmeri bai kisim ol gutpela samting na ol moni samting i go insait long biktaun.²⁷na em bai nogat wanpela man bai i go insait long biktaun wantaim pasin nogut na tok giaman, tasol ol lain nem bilong ol i stap long Buk bilong Laip, ol tasol bai i go insait.

Kamapim tok hait

22

¹Naemi mini Ankerano ano sigatemi wantana nomi, bemo bemi kalasiyanta sagewam. Bemi airamagem kumewam Koti wa Sipsipi Aga'ano kumatewam Kagakake. ²Afo bemi uyaemi kumemi ami awanapimi mini anona magufimi. Nomano mia mafai aum marewam yami wam, ma mini yamano 12 fia enaena beyi yunam irem afo masidem biyoka agam irem. Ma mini yamanom anamano amaka masidem waita anasi yuyi umanti soke uyikatem masidem awafa.³Afo enawai mana umanta iwatem. Afo Koti wa Sipsipi Iyaontano kumantewam kaga i ma mini anona magufim bemi. Afo yemi beni yogam waitayu beka yima kukum itemo. ⁴Yemi amonatemo ben orasi'i afo ben avi'i yen yorasikai watem ⁵Ayufumi enawai bu wanani. Afo lamui omba a'anoni omi buwa iwatem, nayeyara Kotini anona omano yen yimuga katem. Afo yemi mini magu rafidemi masidem nuram watemo.⁶Mana ankerano sisimemi mani semi, "Mini yantaguo Kotimo emo agatimi masidempa fugami afo fewaritemi. Anona, yogam waita yuyi ayo iyaontano yenti kotimi. Bemi beyi ankeroyu yiyikem beyi wata anasi yogam yigatira, Bemi siyikemi ankeloyui yoganti yigatino yanti yogam wata anasi beyinta naye yanta'o adeka o fawarinanim kanami."

⁷"Intama Sokeo! Semi adeka yenuno! Item wata anasiyu'o kasanampa wayafimo wam wayamo awakurite, yemi

yimoyiteye.⁸Semi Jonimi, semi mini wata iyemo inteo amone mini yantagui. Mini yantagu'o inteo amonaunani, se sorasi daunami kumemi mini Ankelo aifimi mono'i siakara. Mini Ankelo iyemo mini yantaguo sigatemi. ⁹Afo bemi sisimemi, "Emi mini buyono! semi mana yiom yogam wata enampa mana'o profetiyu afo mana uga profetimo iyemo Gotimo. Bemi Goti beyagai mono'i sasaka teyamofu.¹⁰Afo bemi sisimemi, " Buwa waya bu uyaga wayamo mana yaufim wami profeti sigam kanami ai adekagi uga. ¹¹Watamano iyemo savi antafim watemi, e'ananam savi antafim wa. Afo kumio ewayika e'ana enawa be vem kumigu i avogu anta ewayika, e'ana enawa be vem kumigu i avogu anta ewayika, ena enawa ateka anta ino. Wato iyemo ateka antaga wayimi, eanam bemi atedem wa. ¹²Intano! Semi adekai yenu. Semi yigenti meyanampa yenu, yime'i mana mana wata anasi naye antamo uwaraka. ¹³Sena na'omi Anantai wa arawai i semi Agoyarantawa kipantawa, semi ananta be'i arafai be'u. ¹⁴Wata anasimo iyemo yimoinayoyi, mini yemi wata anasi yenti antamano avoguya. Yemi a'i eyo wayami mantuka mini yamo wantanoni wanto afo yemi opeganayo Gotini Anona magu ontafimi. ¹⁵Mini akumo iyemose mapa wayi, yemi iyamo. Yemi min yiga anta ewayimo, monko anta ewayi, wata yiruma fugewayi, muna goti mono, sasake wayi, afo mademi iyemo yiyem muna anta nampa awakure wayi. ¹⁶Semi Jisasi,semi sesi ankeroyui yiyikau nami yemo mono magufai sima mini yantagui fawarogo yanti. Semi anta ugam ba anawasimi kini Devitini akupike. Semi mini ofumi wanurapim kananim. ¹⁷Anona manoni awamu ba afo mini inimo wamara iyi semi watayu ganti." Yigemi yego! Iyem watamo intananiyi enom wai sasameno, " Sigemi yego!" iyemo ameragomo nonanti asakewayi, bemi seka yinana afo iyemo ayigara uremo nomo naranti, yerave nano mini nomi wantana wanti duka afo emibu ayaino mone kakemi. ¹⁸Semi yiyimu yigemi maside akum wata anasi iyemo itayi mana yaufimo wam kasanampa waya. Amaka mana wayi ena wayomo Gotini waya amuga maganamim, Kotimi bemi umaru aminanim, yemi ai mini yaufimi agantuka. ¹⁹Afo mana waitamano manta fasaose mana waya kasanampa wayafike ratem, bemi yunami bu maranani mini yamo wama bu kipanani afo Gotimi sasakama fasa danani mini Gotini Anona magufikemi, mana yaufim bam waya awakuritem.²⁰Mini watamo iyemo sima fawaremo mini yantagu ganto, bemi semi, Eyo! "Semi yenu adeka kanafimi." Semi Joni itave'i se'i, "Minimi fugave! Anona Jisasi kuminani!" ²¹Jisasini Awa awai ano watemi yigenam pai masidemi beni wata anasimi. Fugave.

Kamapim tok hait

22 ¹Bihain dispela ensel i soim mi wara bilong laip, em i klin olsem glas. Em i ran i kam aut long sia King bilong God na bilong Pikinini Sipsip bilong em.²Na em ron i go long rot namel long dispela bikpela taun. Long tupela sait bilong dispela wara i gat diwai bilong laip, na dispela diwai i save karim 12-pela kainkain kaikai bilong em na i save karim kaikai long olgeta mun. Lip bilong dispela diwai bai i mekim orait olgeta manmeri bilong olgeta hap ples long hevi bilong ol.

³Na bai i nogat wanpela hevi moa bai i stap. Na sia king bilong God na Pikinini Sipsip bai i stap insait long dispela biktaun. Na ol wokman bilong em bai i lotu long em.⁴Ol bai i lukim pes bilong em na nem bilong em bai i stap long pes bilong ol.⁵Tudak bai i no stap moa. Na lait bilong lam na lait bilong san bai i no stap moa, bilong wanem bikpela lait bilong God bai i lait antap long ol. Na ol bai i bosim dispela ples na stap oltaim oltaim.

⁶Dispela ensel i tokim mi olsem, "Ol dispela samting God i soim yu i tru olgeta na bai i kamap. Bikpela, em i God bilong ol spirit bilong ol profet. Em i salim ol ensel bilong em long soim ol wok manmeri bilong em, long ol wanem samting bai i kamap klostu taim."⁷"Harim gut! Mi bai kam klostu taim! Husat ol manmeri i bihainim tok i stap long dispela tok profet, ol bai i amamas.

⁸Mi Jon, mi dispela man husat i harim na lukim ol dispela samting. Taim mi harim na lukim ol dispela samting, mi putim pes bilong mi i go daun long long lek bilong dispela ensel long lotuim em. Em dispela ensel husat i soim mi ol dispela olgeta samting.⁹Na em i tokim mi, "Yu noken mekim olsem! Mi wankain wokman olsem yu na ol arapela profet na wankain tu olsem ol profet man husat i save bihainim tok bilong God. Em God wanpela tasol bai yumi lotu long em!"

¹⁰Na em i tokim mi, "Noken pasim ol tok i stap long dispela buk bilong tok profet, bilong wanem taim i kamap klostu pinis.¹¹Man husat i stap long pasin nogut, larim em i stap long pasin nogut, long man i save mekim sin, larim em i go moa long mekim sin na long man i save mekim stretpela pasin, larim em i mekim moa stretpela pasin. Long man husat i save stap holi, larim em i ken stap holi."

¹²"Harim! Bai mi kam klostu taim. Mi bai kam wantaim pei bilong yupela, long givim i go long wanwan manmeri long wanem pasin ol i mekim.¹³Mi yet mi alfa na omega, mi stat na pinis, mi bai stap paslain, na bai mi stap long las.

¹⁴Ol manmeri husat bai i amamas, em ol lain manmeri pasin bilong ol i gutpela. Ol i kisim tok orait pinis long kaikai long dispela diwai i gat laip na bai ol i go insat long dua bilong biktaun bilong God.¹⁵Ol lain husat i stap autsait, em ol dok. Em ol lain husat i save mekim pasin saguma, pasim pamuk, pasin bilong kilim man, pasin bilong lotuim god giaman, na olgeta husat i save laikim pasin bilong giaman na bihainim.

¹⁶Mi Jisas, mi bin salim ol ensel bilong mi i kam long ol sios long tokaut long ol dispela samting. Mi as tru na tumbuna pikinini bilong ol lain bilong king Devit. Mi dispela sta bai i lait long moning."

¹⁷Spirit bilong Bikpela na dispela Meri bilong marit i tok long ol man, "Yupela kam!" Husat man i harim i ken tokim narapela tu, "Yupela kam!" Husat nek i drai long wara, em i kam long mi na husat i laikim tru long drink wara, kam na dring dispela wara i gat laip na yu i no inap long baim long moni.

¹⁸Mi tokim yupela olgeta lain manmeri husat i harim tok profet i stap long dispela buk. Sapos wanpela i putim narapela tok i go antap long tok bilong God, God bai i givim em ol hevi, ol i raitim pinis long dispela buk.¹⁹Sapos wanpela man i rausim ol tok insait long dispela tok profet, em bai i no inap kisim kaikai long dispela diwai i gat laip na bai God i rausim em long dispela biktaun bilong God, bihainim tok i stap insait long dispela buk.

²⁰Dispela man husat i tokaut long ol dispela samting, em i tok, "Yes! Mi bai kam klostu taim." Mi Jon kirap na tok, "Em i tru! Bikpela Jisas, kam!"²¹Marimari bilong Bikpela Jisas Krais i ken stap wantaim yupela olgeta manmeri bilong em. I tru.
